

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

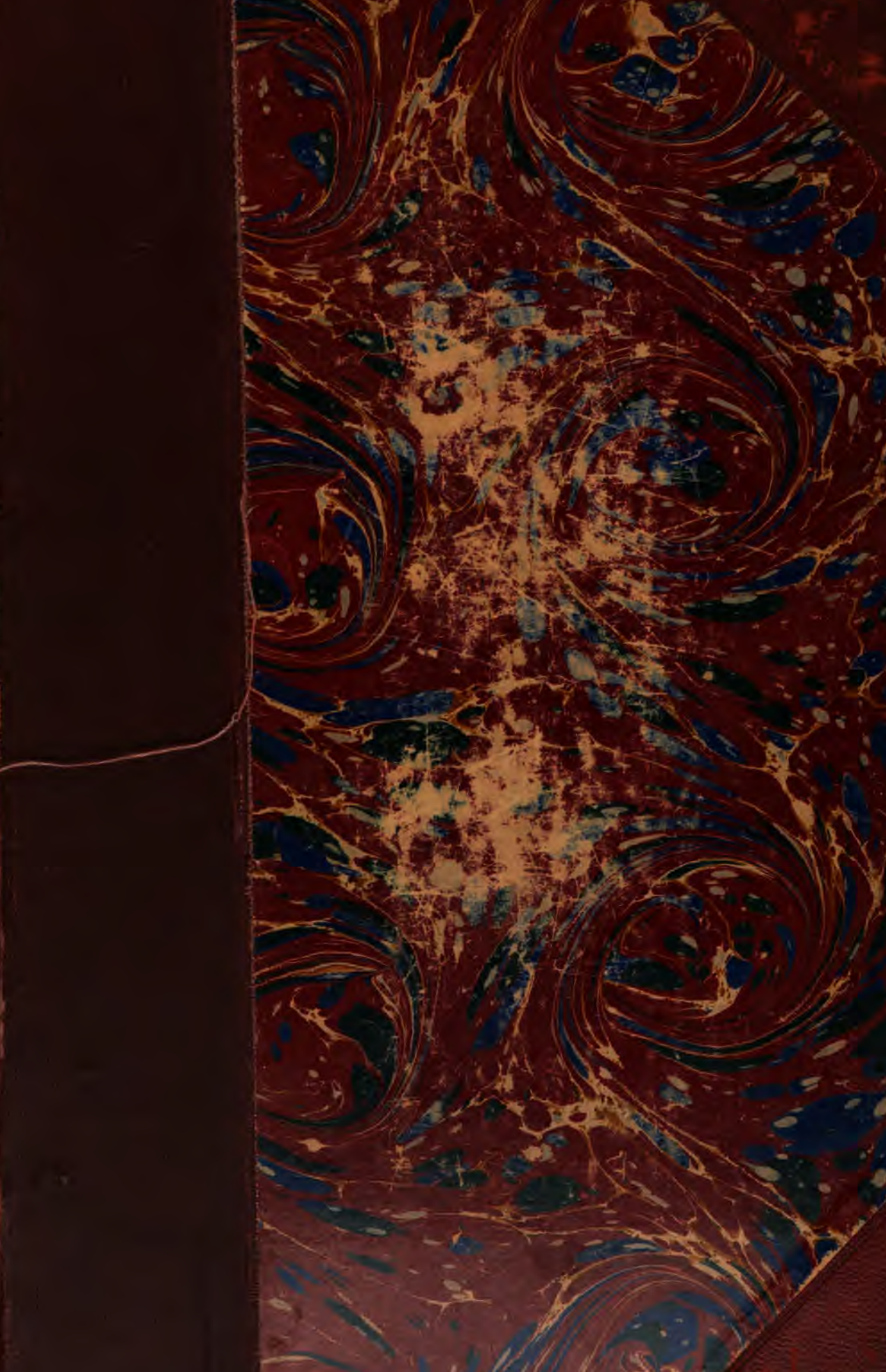
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

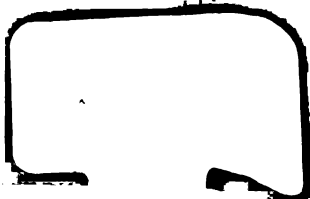

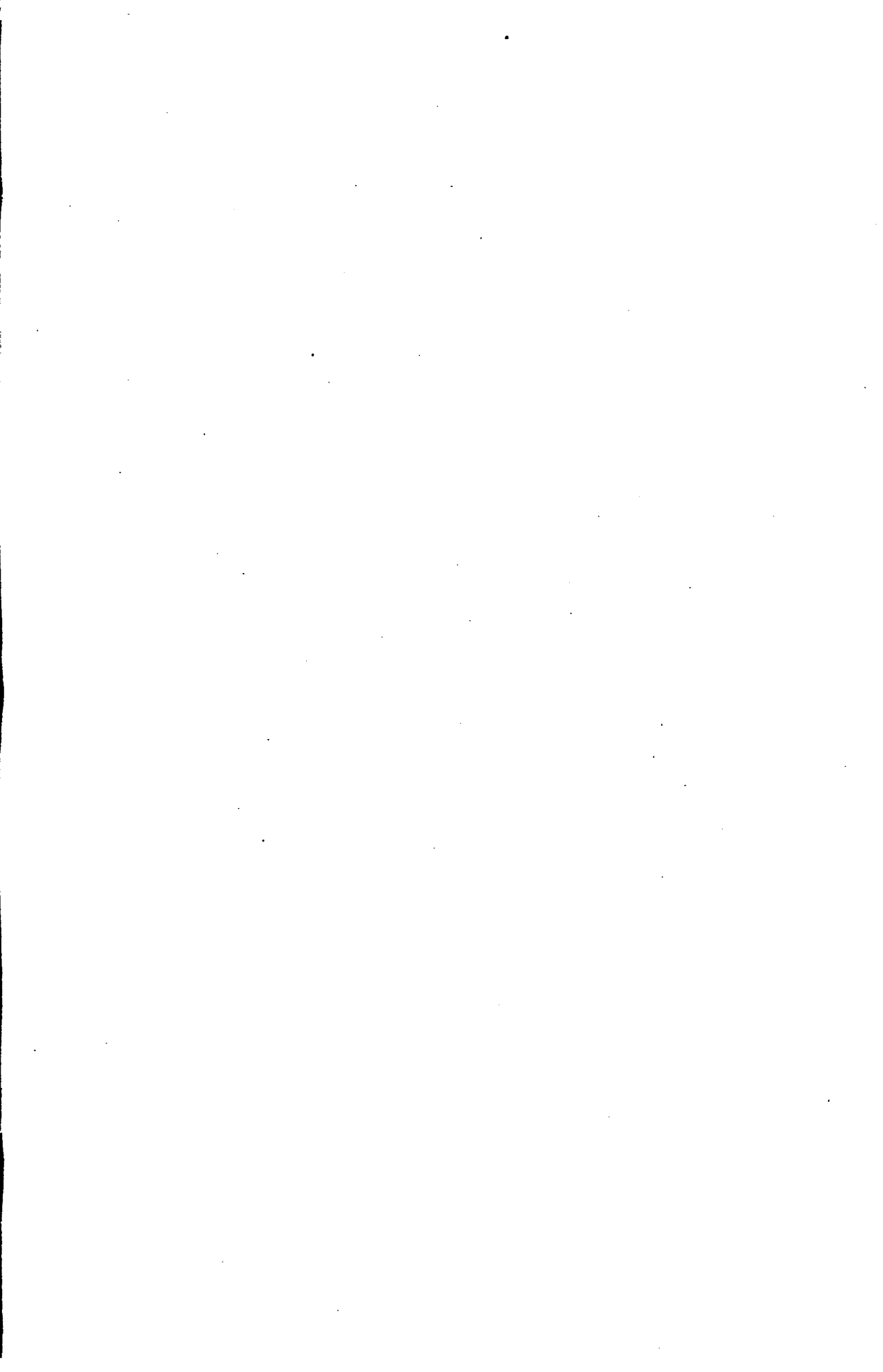
C 558.91

Harvard College Library

FROM THE BEQUEST OF
JOHN HARVEY TREAT
OF LAWRENCE, MASS.
(Class of 1862)

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΙΑΣ

ἐκτυπούμενα μὲν ἀναλώμασι τοῦ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

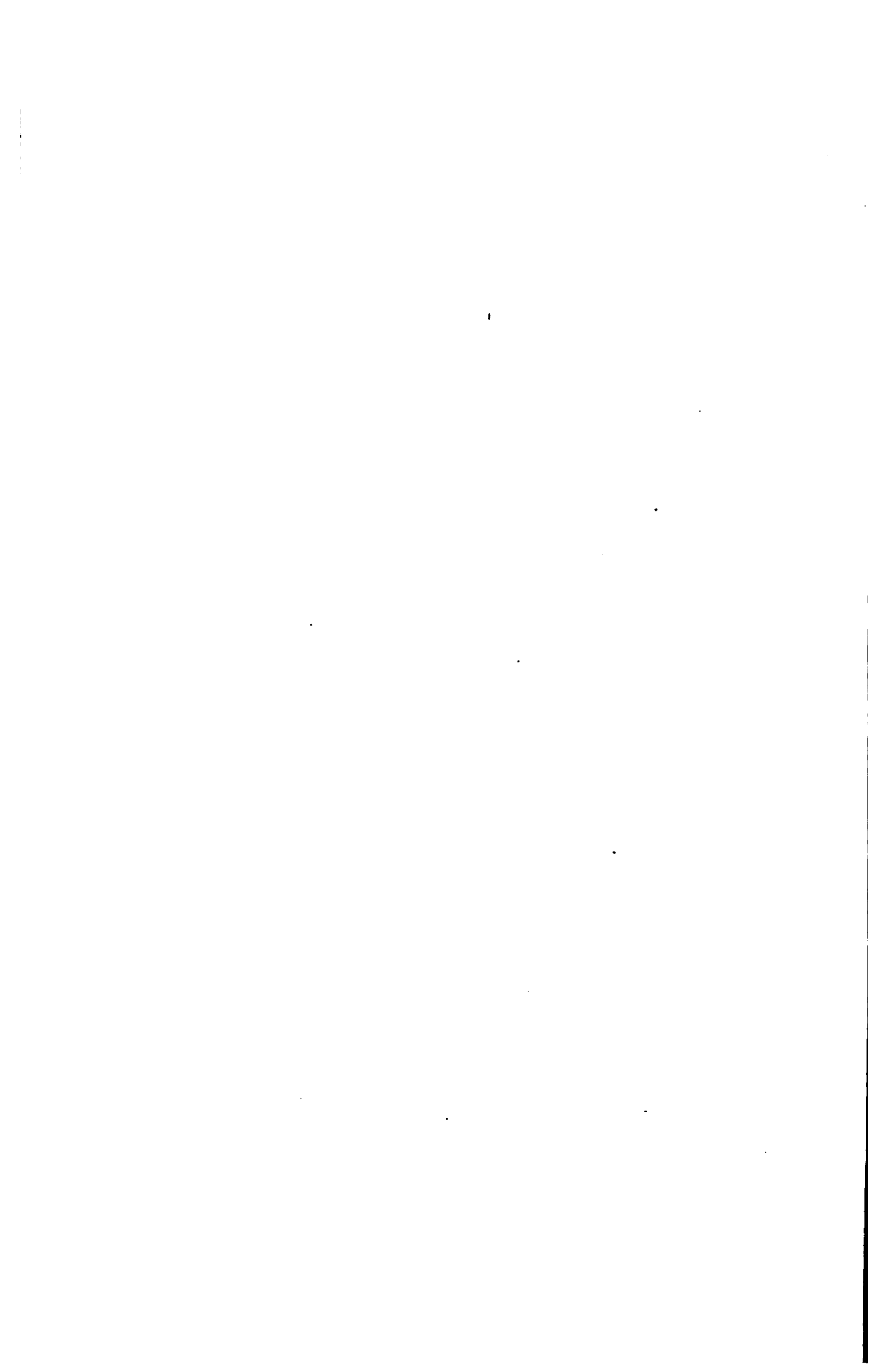
συλλεγόντα δὲ καὶ ἐκδιδόμενα ὑπὸ

Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ-ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΤΟΜΟΣ Δ'

ΕΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΙ

1897

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΙΑΣ

ἐκτυπούμενα μὲν ἀναλώμασι τοῦ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

συλλεγόντα δὲ καὶ ἐκδιδόμενα ὑπὸ

Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ-ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΤΟΜΟΣ Δ΄

ΕΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΙ

1897

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

	Τιμή.
	P. K.
Ἐκδόσεις Παλαιστίνης Συναγωγῆς:	
1-ον τεύχος. Ἡ ὀρθοδοξία ἐν τῇ Ἀγίᾳ Γῆ ὑπὸ Β. Ν. Χιτροβού	2 —
2-ον » Ὀδοπορικὸν Βορδιγάλων ἔτει 333-φ, ῥωσιστὶ μεταφρασθὲν καὶ σχολιασθὲν ὑπὸ Β. Ν. Χιτροβού	1 —
3-ον » Βίος καὶ ὀδοπορικὸν τοῦ Ῥώσου ἡγουμένου Δανιὴλ (1106-1109), ἐκδ. ὑπὸ Μ. Α. Βενοβτινόβ. Μέρος I	2 50
4-ον » Ὀδοπορία εἰς Σινά ἔτει 1881-φ ὑπὸ Α. Β. Ἐλισσαίεβ	2 —
5-ον » Περίοδος τοῦ ἀγίου Σάβα ἀρχιεπισκόπου Σερβίας (1225-1237), ἐκδοθ. ὑπὸ Λεωνίδου ἀρχιμανδρίτου.	1 —
6-ον » Περιήγησις τοῦ ἐμπόρου Βασιλείου (1465-1466) ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Λεωνίδου ἀρχιμανδρίτου	— 30
7-ον » Ἀνασκαφαὶ ἐν τῷ ῥωσικῷ χώρῳ τῷ παρὰ τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως ἐν Ἱερουσαλῦμοις (1888) μετὰ εἰκόνων χαρτῶν καὶ δύο παραρτημάτων, ὑπὸ Ἀντωνίνου ἀρχιμανδρίτου	6 50
8-ον » Διήγησις Δανιὴλ μητροπολίτου Ἐφέσου καὶ περίοδος τῶν Ἁγίων Τόπων, ἐκδ. ὑπὸ Γαβριήλ Σ. Δεστούνη	1 60
9-ον » Βίος καὶ ὀδοπορικὸν τοῦ ἡγουμένου Δανιὴλ. Μέρος II μετ' εἰκόνων καὶ σχεδίων. Ἐξηγητήθη	5 50
10-ον » Παλαιὰ Γεωργιανὰ μνημεῖα ἐν Παλαιστίνῃ καὶ ἐν τῷ Σινᾷ, μετὰ πινάκων καὶ εἰκόνων ὑπὸ Α. Τζαγαρέλη	4 50
11-ον » Διήγησις Ἐπιφανίου περὶ τῆς Ἱερουσαλῆμ καὶ τῶν ἐν αὐτῇ τόπων· σύγγραμμα ἑλληνικὸν τῆς θ' ἑκατ. ἐκδοθὲν, ῥωσιστὶ μεταφρασθὲν καὶ διερμηνευθὲν ὑπὸ Βασιλείου Βασιλειεβσκη	6 50
12-ον » Περιήγησις Ἰγνατίου τοῦ ἐκ Σμόλνης (1389-1405), ἐκδ. ὑπὸ Σ. Β. Ἀρσένιεβ	1 —
13-ον » Τὸ ἐν Ἱερουσαλῆμ Ἱερὸν τῆς Παλαιᾶς Δισθῆκης μετ' εἰκόνων καὶ πινάκων ὑπὸ Α. Α. Ὀλεσνίτςκη	16 —
14-ον » Σερβικὴ περιγραφή τῶν Ἁγίων Τόπων περὶ τὸ μέσον τῆς ιζ' ἑκατ., ἐκδ. ὑπὸ Α. Β. Σχογιάνοβιτς	— 50
15-ον » Διήγησις Ἐπιφανίου μοναχοῦ περὶ τῆς πρὸς Ἱερουσόλυμα ὀδοπορίας αὐτοῦ (1415-1417), ἐκδοθ. ὑπὸ Λεωνίδου ἀρχιμανδρίτου	— 25
16-ον » Τρεῖς συμβολαὶ εἰς τὰς περὶ Παλαιστίνης ῥωσικὰς γνώσεις, ἐκδοθ. ὑπὸ Λεωνίδου ἀρχιμανδρίτου	1 —
17-ον » Νικολάου ἐπισκόπου Μεθώνης καὶ Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου, συγγραφεῶν τῆς ιβ' ἑκατ., βίου Μελετίου τοῦ νέου ἐκδιδ. ὑπὸ Βασιλείου Βασιλειεβσκη μετὰ προλόγου καὶ ῥωσικῆς μεταφράσεως	4 —
18-ον » Ὀδοπορικὸν τοῦ ἐμπόρου Βασιλείου Παζνιακόβου (1558-1561), ἐκδ. Χρ. Λόπαρεβ	2 —
19-ον » Οἱ Ἀνασάριοι ὑπὸ Κ. Α. Πέτκοβιτς	— 75
20-ον » Peregrinatio ad Loca Sancta saeculi IV exeuntis edita rossice versa, notis illustrata ab Joh. Pomialowsky	5 —
21-ον » Προσκυνητῆριον Ἀρσενίου Σουγιάνοβ (1649-1659) μετὰ εἰκόνων καὶ σχεδιογραφῶν, ἐκδοθ. ὑπὸ Χρ. Μ. Λόπαρεβ	6 50
22-ον » Ἐκδρομαὶ κατὰ τὴν Παλαιστίνην μετὰ τῶν μαθητῶν τοῦ ἐν Ναζαρέτ οἰκοτροφείου τῶν ἀρρένων, ὑπὸ Α. Ι. Γριακούβοιτς	2 —
23-ον » Ἰωάννου τοῦ Φωκᾶ ἐκφρασις ἐν συνόψει τῶν ἀπ' Ἀντιοχείας μέχρις Ἱερουσαλῦμων κάστρων καὶ χωρῶν Συρίας Φοινίκης καὶ τῶν κατὰ Παλαιστίνην ἁγίων τόπων. Σύγγραμμα ἑλληνικὸν τῆς ιβ' ἑκατ. ἐκδοθὲν καὶ ῥωσιστὶ μεταφρασθὲν ὑπὸ Ἰωάννου Τρόιτςκι	1 25
24-ον » Περιήγησις Ζωσιμᾶ μοναχοῦ (1419-1422) ἐκδοθ. ὑπὸ Χρ. Μ. Λόπαρεβ	1 25
25-ον » Οἱ ἐν Παλαιστίνῃ ἐλώθεις πυρετοὶ ὑπὸ Δ. Θ. Ῥεσετιλλου	3 —
26-ον » Ἀνωνόμου περιγραφή τῶν Ἁγίων Τόπων περὶ τὰ τέλη τῆς ιδ' ἑκατ., ἐκδομένη νῦν τὸ πρῶτον μετὰ προλόγου ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμῆως. Ῥωσικὴ μετάφρασις ὑπὸ Γ. Σ. Δεστούνη	— 75
27-ον » Περιήγησις Τρόφωτος Καραβείνικοβ (1593-1596), ἐκδοθ. ὑπὸ Χρ. Μ. Λόπαρεβ	3 —
28-ον » Theodosius. De situ Terrae Sanctae liber saeculo VI ineunde conscriptus. Recensionem J. Gildemeisteri repetivit, versionem rossicam notasque adiecit J. Pomialowsky	2 —
29-ον » Ἐκφρασις διὰ στίχων πρωτονοταρίου τῆς Ἐφέσου τοῦ Περδίκου, περὶ τῶν ἐν Ἱερουσαλῦμοις Κυριακῶν θαυμάτων καὶ θαυμάτων. Ποιημάτων τῆς ιδ' ἑκατ., ἐκδ. μετὰ προλόγου ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμῆως. Ῥωσιστὶ ὑπὸ Γ. Σ. Δεστούνη	— 75

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΙΕΡΟΣ ΟΛΥΜΠΙΚΗΣ ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΙΑΣ

ἢ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ

καὶ σπανίων ἑλληνικῶν συγγραφῶν περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἑφᾶν
ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν καὶ μάλιστα τῆς τῶν Παλαιστινῶν

ΣΥΛΛΕΓΕΝΤΑ ΜΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ

ὑπὸ

Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ-ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ἐκτυπούμενα δὲ ἀναλώμασι τοῦ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΔΑΙΣΤΙΝΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

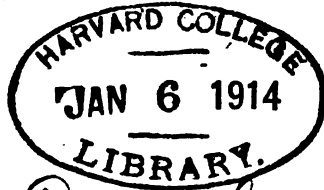
ΤΟΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΕΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΙ

Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Β. Κηρπάζου.

1897

C 558.91

Treat fund
(IV)

ΑΝΑΛΕΚΤΑ
ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΙΑΣ
ἢ
ΣΥΛΛΟΓΗ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ ΚΑΙ ΣΠΑΝΙΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΩΝ
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΩΑΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ
ΚΑΙ ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΗΣ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΩΝ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Τῶν ἀναλέκτων ὁ τέταρτος οὗτοσι τόμος ἤρξατο, καθὰ καὶ ὁ πρὸ τούτου, τύποις ἐκδίδοσθαι ἔτει 1894-φ¹· μετὰ δὲ χαλεπὰς τινὰς νόσους, αἷς ἔκτοτε προσεπάλαισα, πεπεράτωται νῦν αἰσίως, ὕλην, οἶμαι, χρησίμην, μάλιστα δὲ πρὸς τὴν παλαιστινὴν ἀφορῶσαν ἱστορίαν, ἐν ἑαυτῷ περιλαβών. Καὶ πρῶτον μὲν ἐμπεριέλαβε Νεκταρίου πατριάρχου² προσφωνήσιμόν τινα Διονυσίῳ πρώτῳ Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχῃ λόγον³, ὃς ἐρρήθη τούτῳ, παραγενομένῳ εἰς Ἱεροσόλυμα ἔτει 1670-ῶ, ἐν τῷ ναῶ τῆς Ἀναστάσεως (σ. 1-14)⁴· μετὰ δὲ τοῦτον τὸν λόγον, οὗ τὸ κείμενον ἐκ τοῦ 254-ου κώδικος ἐλήφθη τῆς Ἀγιοταφικῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει βιβλιοθήκης⁵, ἐμπεριέλαβεν ὁ τόμος ἐξ καὶ τριάκοντα πράξεις· ἐπειδὴ δὲ ταύτας ἡ ἀρχὴ τῆς τῶν Ἀγιοταφικῶν ἔγραψεν Ἀδελφότητος, ἐγὼ διὰ τοῦτο τὰς τοιαύδε πράξεις ὠνόμασα δικαίως «Ἀγιοταφικὰ Ὑπομνήματα» (σ. 15-38). Ταῦτα μὲν οὖν τὰ ὑπομνήματα συνετάχθη

¹ Καὶ τῆς Ἱεροσολυμιτικῆς Βιβλιοθήκης ὁ τρίτος τόμος ἤρξατο τύποις ἐκδίδοσθαι ἔτει 1894-φ.

² Οὗτος ὁ Νεκτᾶριος πατριάρχης ἦν Ἱεροσολύμων ἀπὸ τοῦ 1661-ου μέχρι τῆς 28-ης ἡμέρας τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου ἔτους 1669-ου, ὅτε, διὰ γῆρας αὐτοῦ καὶ νόσους παραίτησιν δόντος, ἐγένετο πατριάρχης Ἱεροσολύμων Δοσίθεος ὁ Νοταρᾶς· ἔτει γοῦν 1670-ῶ προσεφώνησε τὸν Διονύσιον ὁ Νεκτᾶριος ὡς πρώτῳ Ἱεροσολύμων πατριάρχῃ. Περὶ δὲ τοῦ Νεκταρίου ὄρα προχείρως Ἀναλέκτων τόμ. II, σ. 273-285.

³ Οὗτος ὁ πατριάρχης γνωστός ἐστίν ὡς Διονύσιος τρίτος, τῆς δ' ἐκκλησίας ἤρξε Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοῦ 1662-ου μέχρι τοῦ 1665-ου ἔτους.

⁴ Ὁ λόγος οὗτος ἐρρήθη τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ· ὃ τι δὲ φιλόανθρωπον ὁ Διονύσιος ἐν τῇ πόλει τῶν Ἱεροσολύμων ἐπραξε, τὴν μνήμην αὐτοῦ μέχρι σήμερον ἐκεῖ τηροῦν ἄληστον, ὄρα ἐν τῇ 527-ῃ σελίδι τούτου τοῦ τόμου.

⁵ Οὗτος ὁ κώδιξ ἐν τῷ τετάρτῳ περιγραφῆζεται τόμῳ τῆς ἡμετέρας Ἱεροσολυμιτικῆς Βιβλιοθήκης.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΙΑΣ

ἐκτυπούμενα μὲν ἀναλώμασι τοῦ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

συλλεγόντα δὲ καὶ ἐκδιδόμενα ὑπὸ

Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΔΟΥ-ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΤΟΜΟΣ Δ΄

ΕΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΕΙ

1897

μένη, καὶ διὰ πολλῶν αἰκιῶν καὶ δεσμῶν ὑπέρτερος πάντων ὀφ-
 θεῖσα, θαυμάτων ἀπείρων καὶ παραδόξων τεραστίων γέγονεν αὐ-
 τουργός, διαφόρως τοῦ ἐπιστατοῦντος ἀγγέλου ἀφικνουμένου καὶ
 εὐμαρῶς καὶ ῥαδίως πάντα φέρειν παρασκευάζοντος. Πολλὰ δὲ
 καὶ τῶν ἀπορρήτων διεσάφησε, τὸ προορᾶν εἰληφυῖα χάριν ἀπὸ
 θεοῦ. Ἐπεὶ δὲ διὰ πολλῶν ἐτῶν βασάνοις ἐξεταζομένη καὶ τὸν
 διὰ μαρτυρίου στέφανον ἐπόθει κομίσασθαι, ὁ πολλάκις αὐτῇ φανείς
 ἄγγελος ἐπιστὰς καὶ τινα νεανίαν ξιφῆρη ἐπαγαγών, τῇ ἐφέσει
 ταύτης πέρας ἐδίδου· καὶ κελεύσαντος γὰρ ἐκείνου ξίφει ὁ νεα-
 νίας τὴν ἐκείνης κάραν ἀπέτεμε, καὶ τὸ αἷμα ῥεῦσαν τοῦ τρα-
 χήλου ἐπὶ τὸ ἔνδον ταύτης ὀθόνιον, ἡμαχμένον ἄχρι μηρῶν ἔδρα,
 ὃ καὶ διεφαίνετο μυρία τεράστια ἐργαζόμενον· ζῶσα γὰρ ἐκείνη
 καὶ μετὰ τὴν ἐκτομὴν τοῦ λοιποῦ διεγένετο, καὶ εἰς τὰ Ῥωμαίων
 ὄρια γενομένη ἐν τῷ Κιρκησίῳ τε καὶ τῷ Δάρας καὶ τοῖς μέρεσι
 τῶν Ἱεροσολύμων ἐφίστατο, θέαμα ξένον ἅπασι τοῖς πιστοῖς ὀρω-
 μένη, ἅτε δὴ ζῶντι σώματι τὰ τοῦ Χριστοῦ περιάγουσα στίγ-
 ματα· ἢ καὶ δεινῶς ὑπὸ τῶν τοῦ μαρτυρίου δεινῶν ἔχουσα πε-
 ριῆει τὰς πόλεις ὑφ' ὀδηγῶ τῷ ἀγγέλῳ τὴν πορείαν πεποιημένη,
 μὴ τινος λατρείας ἀνασχομένη τοῖς πάθεισι, μόνοις δὲ τοῖς αὐτο-
 μάτοις ἐφάπαξ χρησαμένη λουτροῖς. Πάντας δὲ τοὺς οἰκείους καὶ
 ἄλλας προσαγαθοῦσα τῷ Χριστῷ, τέλος ἐν Ἱεραπόλει γεγενημένη,
 τὸν τῆδε βίον καταλιποῦσα, πρὸς τὴν ἀγήρω μετέβαινε βιοτήν·
 ἣν ζῶσαν ὁ βασιλεὺς ἀνά τὴν αὐτοῦ πόλιν μεταστελλόμενος ἤκιστα
 πειθομένην ἔσχε. Ταύτης τὸν βίον Στέφανος ὁ τῆς Ἱεραπόλεως
 πρόεδρος συνεγράψατο, ἐκείνη τε συγγενόμενος καὶ ἕκαστα, ὡς
 εἶχεν, ἐξ ἐκείνης ἀναμαθῶν, ἐντίμως τε καὶ μεγαλοπρεπῶς
 καὶ τὸν ταύτης νεκρὸν τῇ γῆ παραδεδωκώς¹. Ἄλλ' ὁ τῷ
 Στεφάνῳ πονηθεὶς βίος τῆς ἁγίας Γολινδοῦχ οὕπω εὐρέθη
 Ἰωάννης ὅμως ὁ Σακκελίων ἐκ πολλοῦ δεδήλωκεν, ὅτι ὁ 185-ος
 κῶδιξ τῆς ἐν Πάτμῳ βιβλιοθήκης ἔχει τινὰ βίον τῆς Γολινδοῦχ
 ἀνώνημον². διόπερ ἐγὼ νομίσας ἐν τούτῳ τὸ κείμενον ἐγκεκρύφθαι

¹ Migne, Patrol. Gr. τ. 147, σ. 377.

² Ἰω. Σακκελίωτος, Πατρικὴ βιβλιοθήκη. Ἀθήνησιν 1890, σ. 106. Τὸν 185-ον

τοῦ Στεφάνου, τὸν κώδικα προθύμως ἐκείνον ἐν αὐτῇ τῇ νήσῳ Πάτμῳ ἠρεύνησα· πλὴν ἀλλὰ τὸν μὲν βίον αὐτὸν εὑρον οὐχὶ πόνημα εἶναι τοῦ Στεφάνου, ἀλλ' ἐτέρου τινὸς ἀγνώστου μοι συγγραφέως, ὃς Εὐστράτιος ὠνομάζετο καὶ τὴν πρεσβυτέρου τάξιν εἶχε τῆς Μελιτηνῶν ἐκκλησίας· ὅμως δὲ καὶ οὗτος ὁ Εὐστράτιος ἦν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῆς Γολινδοῦχ, καὶ ὃ τι περὶ ταύτης ἔγραψεν, ἐξ ἀνδρῶν ἔμαθε τὴν Γολινδοῦχ αὐτὴν ἰδόντων, μάλιστα δ' ἐκ τοῦ Μελιτηνῶν ἀρχιεπισκόπου Δομετιανοῦ (σ. 151 καὶ 169), περὶ οὗ πολλὰ Θεοφύλακτος ἡμῖν ὁ Σιμοκάττης εὐφημώτατα παραδεδῶκεν¹.

Τρίτος δ' ἐν τῷδε περιέχεται τῷ τόμῳ βίος, ὃν ἔλαβον ἐκ τοῦ 188-ου κώδικος τῆς ἐν Πάτμῳ βιβλιοθήκης², ὁ Γερασίμου τοῦ κατὰ τὴν ἔρημον ἀσκήσαντος τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου (σ. 175-184)· πλὴν ἀλλὰ τοῦ βίου τοῦδε τὸ κείμενον ὁ κώδιξ ἔχει παντάπασιν ἀνώνουμον· ἐγὼ μέντοι τὴν αὐτοῦ λέξιν ὕστερον ἀνακρίνας ἀδιστάκτως ἐπίστευσα τὸν βίον ἐκείνον εἶναι σύνταγμα Κυρίλλου τοῦ Σκυθιοπολίτου, εἰ καὶ πονήματος αὐτοῦ παρ' ἄλλου τινὸς οὐκ

πατριακὸν κώδικα, ἐν ᾧ τῆς Γολινδοῦχ ὁ βίος εὐρίσκεται, Σακκελίῳν ἐθέλει γεγραμμένον εἶναι «κατὰ τὴν ια' ἑκατονταετηρίδα»· ἀλλ' ὁ βίος οὗτος, ὡς ἔχει, τὸ δεύτερον ἀποτελεῖ κείμενον ἐτέρου τινὸς κώδικος, γραφέντος περὶ τὴν ἀρχὴν τῆς δεκάτης ἑκατονταετηρίδος, οὗ φύλλα μόνον πέντε καὶ δέκα περιέσωσέ τις βιβλιοθέτης καὶ τῷ 185-ῳ πατριακῷ συνῆψε κώδικι, συναποτελέσαντα τὰ τούτου ἔσχατα φύλλα (τό-τπδ'), ὧν τὸ κείμενον ἐστὶ κατὰ σελίδα δις-τῆλον ἐκ γραμμῶν 38· καὶ πρῶτον μὲν τὰ τοιαῦτα πρόσθετα φύλλα περιέχει τὸ α' Ἀθλησις τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων μαρτύρων τοῦ Χριστοῦ Πρόκλου καὶ Ἰλαρίου» (ἰουλίφ ιβ'), οὗ ἡ ἀρχή· «Ἐγένετο ἐπὶ Μαξιμιανοῦ ἡγεμόνος» (φύλλ. τό-τογ')· ἔπειτα δὲ τῷ μαρτυρίῳ τούτῳ ὁ τῆς ἁγίας Γολινδοῦχ βίος, καὶ πάλιν ἀτελής «βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου καὶ θαυματουργοῦ Ὁνησίμου» (ἰουλίφ ιδ'), οὗ ἡ ἀρχή· «Ἔσχε πατέρα ὁ δίκαιος Ὁνήσιμος ὀνόματι Θεόδουλον· οὗτος δὲ ὁ Θεόδουλος ἔγημεν γυναῖκα ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης, καὶ ἦσαν ἀμφότεροι ἀπὸ κόμης (κῶδ. κόμης) Καρινῆς, προσκεκολλημένοι τῇ πλάνῃ τῶν εἰδώλων» κτλ.

¹ Theoph. Simocattae historiae, c. 179, 182, 183, 194, 197. Ὁ Δομετιανὸς ἐστὶ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας πατὴρ ἅγιος, ἡ καὶ ἡμέραν ἐορτῆς ὤρισεν αὐτῷ τὴν 10-ην τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου· τῆς δὲ Γολινδοῦχ τὴν μνημῆν ἡ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησία τὸ παλαιὸν ἐτίμα μεγάλως, ὀρίασα ταύτην ἡμέραν ἐορτῆς τὴν ιβ' τοῦ μηνὸς ἰουλίου, ὅτε καὶ Ἰωσήφ ὁ ὕμνογράφος ἐποίησέ τινα κανόνα πρὸς τὴν Γολινδοῦχ ἄσματικόν, ἄχρι τοῦδε ψαλλόμενον ἐκείνη τῇ ἡμέρᾳ· ἐτελείτο δὲ τῆς ἡγιασμένης Γολινδοῦχ «ἡ σύναξις ἐν τῷ μαρτυρίῳ τοῦ ἁγίου Τρύφωνος, τῷ ὄντι πλησίον τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, τῆς ἀρχαίας καὶ νέας». Κῶδιξ 40-ὸς τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ, φύλλ. 185α.

² Ἰω. Σακκελίῳνος, Πατριακὴ βιβλιοθήκη, σ. 108-109, κῶδ. 188, ὅστις ἐγράφη οὐχὶ τῇ ιδ', καθὰ Σακκελίῳν ἐνόμιζεν, ἀλλὰ τῇ τρίτῃ καὶ δεκάτῃ ἑκατονταετηρίδι.

ἐγένετό που μνεία τοιούτου· διὸ καὶ τὸ Κυρίλλου ὄνομα, τὰς ἐμὰς ἐμμαρτύρους πίστεις ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ σημειωσάμενος, τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ βίου προσέθηκα τοῦ Γερασίμου. Τέταρτον δὲ βίον ὁ τόμος οὗτος ἐμπεριέλαβε τὸν Θεοφάνους καὶ Θεοδώρου τῶν Γραπτῶν (σ. 185-223), πόνημα τυγχάνοντα δεσποίνης ὀνομαστῆς, Θεοδώρας Ῥαουλαίνης Καντακουζηνῆς τῆς Παλαιολογίνης, ἔτει θανούσης 1301-ω, ἦν οἱ συγχρονίσαντες αὐτῇ Νικηφόρος ὁ Γρηγοῶς, Νικηφόρος ὁ Χοῦμνος καὶ Γρηγόριος ὁ Κύπριος, φιλόλογον καὶ σοφωτάτην ὠνόμαζον¹. πέμπτον δὲ κείμενον ἐμπεριέλαβε τὸ ὑπὸ τὸν 10-ον ἀριθμόν, ὅπερ ἀναγράφει τὸ μαρτύριον τῶν ἐν τῇ πόλει Γορτύνη τῆς νήσου Κρήτης δέκα μαρτύρων (σ. 224-237)· τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ 181-ου σαβαϊτικοῦ μεμβρανίνου κώδικος ἔλαβον². Μετὰ μὲν οὖν ἐκεῖνο τὸ μαρτύριον προσετέθη τῷ τόμῳ διήγησίς τις (σ. 238-246) περὶ τῆς ἐκ Θεσσαλονίκης τοῦ μεγαλομάρτυρος Δημητρίου κομισθείσης εἰς τὴν ἐν τῇ Κωνσταντίνου πόλει παντοκρατορικὴν μονὴν εἰκόνας, ἣ τὸν αὐτοῦ πρότερον ἔσχεπε τάφον· τῆς δὲ τοιαύτης διηγήσεως, ἦν ἐγὼ παρέλαβον ἐκ τοῦ 179-ου σαβαϊτικοῦ μεμβρανίνου κώδικος³, τὸ κείμενον ἤδη Νικόδημος ἐγίνωσκεν ὁ Ἀγιορίτης ἐξ ἑτέρου τινὸς ἀντιγράφου, ἐπιτομὴν ὡς εἰκὸς ἀπλῶς αὐτοῦ προποιοιησάμενος⁴. Εἶτα προσετέθη τις (σ. 247-251) ἑτέρα περὶ τοῦ μαρτυρίου Παύλου τοῦ ἐν τοῖς Καίουμα διήγησις, ἦν ἐκ τοῦ 17-ου κώδικος τῆς πατριαρχικῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἔλαβον συλλογῆς⁵. καὶ πάλιν ἑτέρα προσετέθη διήγησις ἐκ τοῦ 242-ου σαβαϊτικοῦ ληφθεῖσα κώδικος⁶, ὑπόθεσιν δ' ἔχουσα τὸ

¹ Maximi monachi Planudis epistulae; edidit Max. Treu. Vratislaviae 1890, σ. 245-247.

² Ἱεροσολυμ. Βιβλιοθήκη, τ. II, σ. 34.

³ Ἱεροσολυμ. Βιβλιοθήκη, τ. II, σ. 293.

⁴ Συνταξιάρχης τῶν δωδεκα μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐκδ. Θ. Νικολαΐδου Φιλadelphεύως. Ἀθήνησι 1868, τ. I, σ. 162.

⁵ Ἱεροσολυμ. Βιβλιοθήκη, τ. I, σ. 70.

⁶ Ἐν τῇ 252-α σελίδι τοῦδε τοῦ τόμου γέγραπται κατὰ παραδρομὴν ἀριθμὸς 168-ος ἀντὶ τοῦ 242-ου· περὶ δὲ τοῦ κώδικος ὅρα Ἱεροσολυμ. Βιβλιοθήκης τ. II, σ. 373-376.

μαρτύριον Ἀθηνογένους ἐπισκόπου (σ. 252-257)¹. μετὰ δὲ ταύτην ἐτέθη Μαρκιανοῦ πρεσβυτέρου καὶ οἰκονόμου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως βίος τις (σ. 258-270), ὃν ἐκ τοῦ αὐτοῦ 242-ου κώδικος ἔλαβον². τῷ δὲ βίῳ τούτῳ συνήφθη τῶν ποιητῶν Κοσμά καὶ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ (σ. 271-302) βίος ἕτερος ἀνώνυμος, ὃν εὔρον, ὡς ἔχει, ἐν τῷ 1-ῳ κώδικι τῆς ἐν τῇ νήσῳ Χάλκη μονῆς τῆς Θεοτόκου· πλὴν ἀλλ' ὁ βίος οὗτος ἐστὶ διάφορος ἐτέρου τινὸς τῶν αὐτῶν ποιητῶν βίου (σ. 303-350), ὃν ἐξ ἐμῆς αἰτήσεως Ἀλκιβιάδης ὁ Σακκελίων ἐκ τοῦ 983-ου κώδικος ἐξεγράψατο τῆς Ἀθήνησιν Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, συγγραφῆς ἐν ἑαυτῷ φέροντος ὄνομα τὸ Ἰωάννης ὁ Μερκουρόπωλος, δς ἦν Ἱεροσολύμων πατριάρχης³. βίον ὅμως ἀπλῶς Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, οὗ τὸ κείμενον φράσει τε καὶ λέξει καὶ τάξει σχεσίον ἔχει μερίστην πρὸς τὸ κείμενον Ἰωάννου τοῦ Μερκουροπόλου, πάντες ἤδη γινώσκουσι⁴. Τούτου μὲν οὖν τοῦ βίου τὰ ἀντίγραφα καθόλου συγγραφέα θέλει εἶναι ὡσαύτως Ἰωάννην τινὰ πατριάρχην Ἱεροσολύμων, ὃν ἄχρι τοῦδε πάντες ὁμωνύμῳ τινὶ ταυτίζουσι πατριάρχην ἐν τῷ ναῶ καέντι τῆς Ἀναστάσεως ἔτει 966-ῳ· λόγος μέντοι σπου-

¹ Ἐν τῷ αὐτῷ σαβαϊτικῷ κώδικι περιέχεται καὶ δεύτερον μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀθηνογένους ἐκτενέστατον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τοῦ βίου καὶ τῆς ἀθλήσεως τοῦ τρισμακαρίου μάρτυρος Ἀθηνογένους παρὰ πολλῶν ἐπιζητουμένου μόλις εὔρον ἐν παλαιοτάτῳ βιβλίῳ παρὰ τινι, ἰδιωτικῷ λόγῳ συγγεγραμμένῳ καὶ φιλαληθῶς εἰπεῖν οὔτε κατὰ τάξιν, οὔτε δὲ ἀκολουθῶς συγγεγραμμένῳ, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ ἑλλιπῶς· ἀναγνούς δὲ τὸ βιβλίον ἀναγκαῖον ἤγησάμην μᾶλλον ἀκολουθῶς τούτῳ συγγράψασθαι, ὥστε καὶ τοὺς ἀκρωμένους πληροφορεῖσθαι. Ὁ ἅγιος οὗτος Ἀθηνογένης ἐγεννήθη χριστιανὸς ἀπὸ χριστιανῶν γονέων ἐν Ἐπικλήσεισιν οὕτω λεγομένῳ χωρίῳ, ὅπερ ἐστὶν τῆς ἐνορίας τῆς λεγομένης Σαδοπίνης, τελοῦσης ὑπὸ τὴν Σεβαστουπολιτῶν πόλιν. οὗτος ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἡλικίας αὐτοῦ προσωμίλησεν γάμῳ, κατὰ βούλησιν τῶν γονέων, καὶ ἔτεκεν υἱὸν ὀνόματι Πατρίφιλον, καὶ ἔζη βίον εὐσεβῆ, ὡς τὸ τηρικαῦτα τὸν Σεβαστουπόλεως ἐπίσκοπον ἱερέα αὐτὸν χειροτονῆσαι καὶ τῆς μνημονευθείσης ἐνορίας χωρεπίσκοπον καταστήσαι» κτλ. Ὁ βίος οὗτος, ὡς ἔχει, εἰ καὶ διαφέρει τῆς ὀρθοδόξου καθολικῆς παραδόσεως περὶ τοῦ μάρτυρος Ἀθηνογένους, ἐστὶν οὐχ ἥττον λόγου πολλοῦ ἄξιος καὶ τύποις ἐκδοθήσεται παρ' ἐμοῦ, εἰ Θεὸς ἐθέλει, δι' ἐτέρου τινὸς τόμου τῶνδε τῶν ἀναλέκτων.

² Ἱεροσολομ. Βιβλιοθήκη, τ. II, σ. 374. Τούτον τὸν βίον Συμεῶν ὁ Μεταφράστης ἀνασυνέταξε ῥητορικῶς. Migne Patrol. Gr. τ. 114, σ. 429-456.

³ Ἰωάννου καὶ Ἀλκιβιάδου Σακκελίωνος, Κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις 1892, σ. 177.

⁴ Bibliotheca hagiographica graeca. Bruxellis 1895, σ. 64.

δαίος εἰς τοῦ πράγματος τούτου τὴν βεβαίωσιν οὐδεὶς προβάλλεται¹. Ἰωάνναι γὰρ πατριάρχαι Ἱεροσολύμων πολλοὶ ἐγένοντο, τούτων δ' ἔσχατοι δύο μετὰ τὴν δεκάτην ὑπῆρξαν ἑκατονταετηρίδα, ὁ μὲν ἀρχομένης τῆς ἐνδεκάτης², ὁ δὲ ἀπὸ τῆς 12-ης τοῦ μαΐου μηνὸς ἔτους 1156-ου³. ἦν δὲ καὶ ὁ καεὶς ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν υἱὸς Δζουμεῖ τινος ὀρθοδόξου χριστιανοῦ Σύρου⁴. Ἐπειδὴ γοῦν ὁ ἡμέτερος Ἰωάννης ἐπώνυμον ἑλληνικὸν εἶχε τὸ Μερκουρόπωλος καὶ γνώστης ἦν, ὡς φησι (σ. 350), τῆς Ἀράβων διαλέκτου, ἐκ δὲ ταύτης ἠρμήνευσε τὸν βίον Κοσμᾶ καὶ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, καὶ ἐπειδὴ τοῦτ' αὐτὸ φησι καὶ ὁ τοῦ μεμονωμένου βίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ συγγραφεὺς Ἰωάννης, γνώμης εἰμὶ τοῦτον δὴ τὸν ἕτερον Ἰωάννην ἀδιστάκτως ταυτίξειν Ἰωάννη τῷ Μερκουροπόλῳ, διὰ τε χρείας λειτουργικᾶς δύο κείμενα τοῦτον ἀλλήλοις οἶεσθαι πεποιηθέναι σφόδρα διαφέροντα, ἕνα δὲ τῶν ἐσχάτων ὁμωνύμων εἶναι πατριαρχῶν⁵. Καὶ ταῦτα μὲν ἱκανὰ περὶ τούτου δὴ τοῦ συγγραφέως Ἰωάννου τοῦ Μερκουροπόλου μετὰ δὲ τὸ καταχωρισθῆν ἐν τῷδε τῷ τόμῳ τέως ἄγνωστον αὐτοῦ πόνημα, προσετέθη πάλιν αὐτῷ τῷ τόμῳ συνοπτικόν τι τῆς Γολινδοῦχ μαρτύριον ἐκ τριῶν εἰλημμένον ἑτεροίων ἀντιγράφων (σ. 351-356), καὶ μετὰ τοῦτο παντάπασιν ἄλλοθεν ἄγνωστον ἐμοὶ διήγημα στιχηρὸν Νικηφόρου Καλλίστου τοῦ Ξανθοπούλου περὶ σημαντικῶν τινῶν Νικολάου τοῦ μεγάλου θαυμάτων, ὧν ὁ Μεταφράστης

¹ Remi Ceillier, *Histoire générale des auteurs sacrés et ecclésiastiques*. Paris, τ. XVIII, 1752, σ. 111. J. H. Lupton, *St. John of Damascus*. London 1882, σ. 23.

² Καὶ τοῦτο διότι Ἰωάννης τις ὑπῆρξε τοῦ πατριάρχου Συμεὼν διάδοχος. Ὅρα τὰ ἡμέτερα Ἀνάλεκτα Ἱεροσολυμ. Σταχυολογίας, τ. I, σ. 125, 132, 140, 142.

³ Mai, *Spicilegium Romanum*, τ. X, σ. 6 καὶ 89, ἐνθα τὸ «Ὁ ταπεινὸς μοναχὸς Ἰωάννης καὶ ἑλέφ Θεοῦ πατριάρχης τῆς μητρὸς πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν ἁγίας Σιών, πόλεως Ἱερουσαλὴμ, ὁρίσας ὑπέγραψα».

⁴ В. Р. Розенъ, *Императоръ Василиѣ Болгаробойца; извлеченія изъ лѣтописи Яхъи Антиохійскаго*. Ἐν Πητροπόλει 1883, σ. 089 καὶ 351.

⁵ Ὁ ταυτίσμός ἀμφοτέρων οὐ μόνον ἐκ τῆς λέξεως τῶν συγγραφῶν αὐτῶν βεβαιούται, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς παραδόσεως δύο καλλιγράφων, ἐκγραψαμένων τὸν ἦδη γνωστὸν βίον Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, οὗ ὁ ἀρχὴ· «Τοῖς τετηρηκόσι τὸ κατ' εἰκόνα» κτλ. Ὅρα Ἱεροσολυμ. Βιβλιοθ. τ. II, σ. 468. III, σ. 325.

οὐ μέννηται (σ. 357-366) ¹· μετὰ δὲ τοῦτο βίος Εὐστρατίου προσετέθη τῆς μονῆς ἡγουμένου τῶν Ἀγαύρου λίαν ἐκτενής (σ. 367-400), ληφθεὶς ἐκ τοῦ σαβαΐτικοῦ 242-ου κώδικος, τύποις δὲ πεπρωμένος οὕτως, ὡς εὐρέθη, δοθεὶς ²· ἐκ δὲ κώδικος ἐτέρου, ἀριθμὸν ἔχοντος τὸν 428-ον ἐν τῇ πατριαρχικῇ τῶν Ἱεροσολύμων συλλογῇ ³, προσετέθη τις ἀφελῆς ἐρμηνεῖα τινῶν ἀραβικῶν τε καὶ τουρκικῶν ἐγγράφων περὶ τῶν Ἀγίων Τόπων (σ. 401-438)· τούτοις δὲ πάλιν ψιλή τις ἀπογραφή συνήφθη πολλῶν τῶν ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ Ὁρθοδόξου Καθολικοῦ τῶν Ἱεροσολύμων Πατριαρχείου σφζομένων ἀραβικῶν τε καὶ τουρκικῶν γραμμάτων (σ. 439-516), τούτου δὴ τοῦ Πατριαρχείου τὴν ἱστορίαν καὶ ὁρᾶσιν δυναμένων, εἴποτε τύποις ἐκδοθεῖεν, σφόδρα διασαφῆσαι.

Οὕτω τοίνυν ἅπασι τοῖς ἠριθμημένοις ὧδε ποικίλοις ὑπομνήμασι καὶ γράμμασιν εἴληφε πέρας ὁ τῶν ἀναλέκτων οὕτωσι τέταρτος τόμος· ἐδέξατο μέντοι ἐν ἑαυτῷ καὶ ἕτερα ἅτινα χρήσιμα, οἷον ἡμέτερά τινα διορθωτέα παροράματα, ἐν τε τῷ δευτέρῳ καὶ ἐν τούτῳ δὴ τῷ τετάρτῳ περιεχόμενα τόμῳ (σ. 517-525), προσθήκας τέ τινας αὐτῷ τούτῳ χρηζούσας τῷ τόμῳ (σ. 527-538) ⁴, καὶ πίνακα τῶν ἁ περιέχει κυρίων ὀνομάτων.

Ἐν Πητροπόλει, τῇ 2-ᾳ τοῦ μαρτίου μηνὸς ἔτους 1915'.

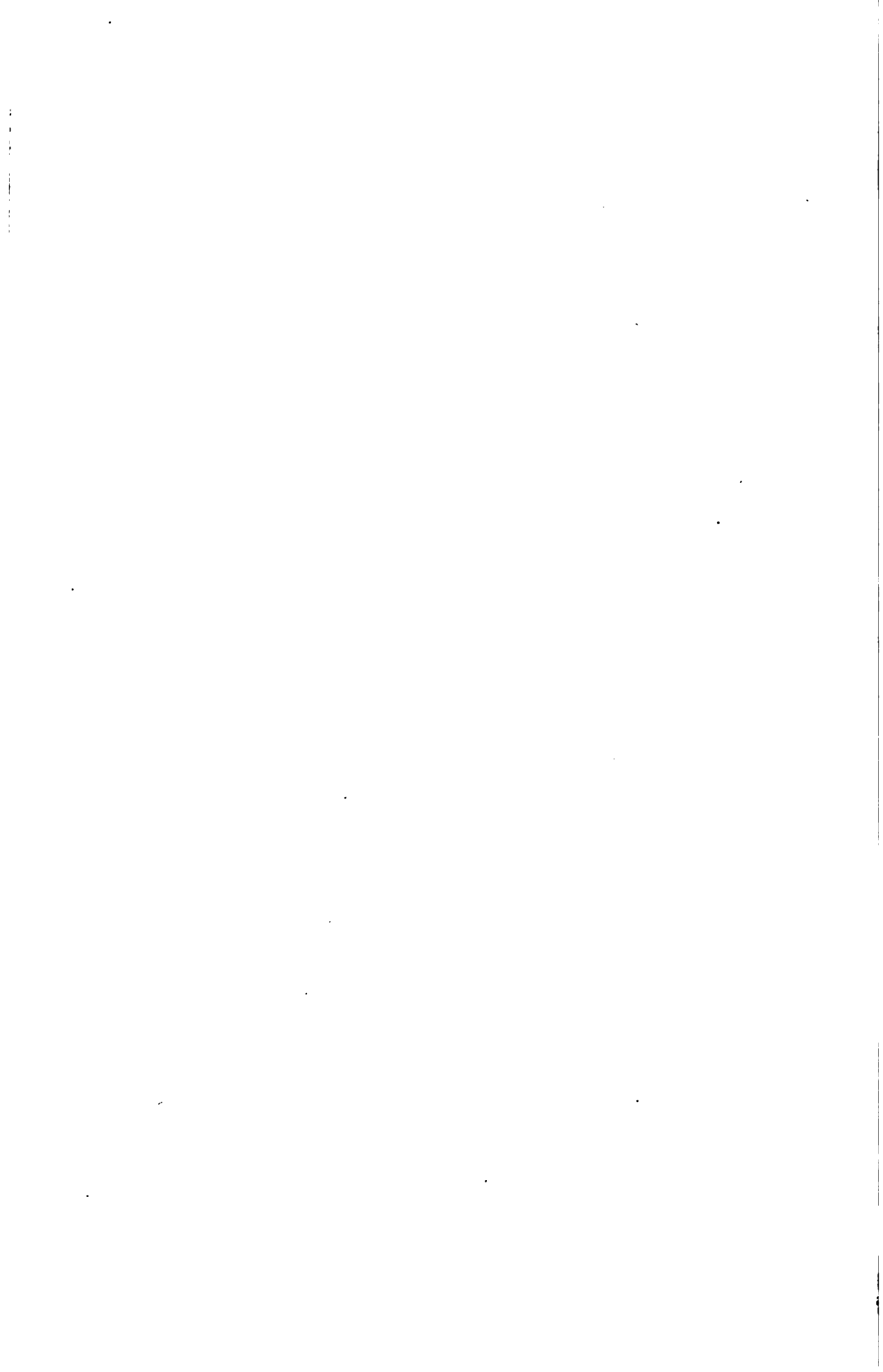
Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ - ΚΕΡΑΜΕΥΣ.

¹ Τοῦτο δὲ τὸ διήγημα ἐλήφθη ἐκ τοῦ 261-ου σαβαΐτικοῦ κώδικος. Ἱεροσολ. Βιβλιοθήκη, τ. II, σ. 392-393.

² Ἱεροσολυμ. Βιβλιοθήκη, τ. II, σ. 374.

³ Ἱεροσολυμ. Βιβλιοθήκη, τ. I, σ. 422-423.

⁴ Ἐν ταύταις ταῖς προσθήκαις ἐμπεριέχεται, κατὰ τὸν Κριτίου κώδικα τὸν ἐν τῷ Πατριαρχεῖῳ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τὸ ἐπὶ Χρυσάνθου πατριάρχου γενόμενον μεταξὺ τῶν Ἀγιοταφιστῶν καὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀρμενίων συνθηκῶν γράμμα (σ. 534-537), ὃ πρότερον ὑπῆρχε κατακεχωρισμένον ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἀλφειᾷ, τ. VIII, σ. 355-356.

I.

ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

ΕΙΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΝ ΤΟΝ ΠΡΩΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ὁποῦ ὑπῆγεν εἰς Ἱερουσαλήμ διὰ προσκύνησιν.

(Cod. Metoch. S. Sep. 254, p. 339 ff.).

Ἐμποροῦμεν λέγω καὶ ἡμεῖς σήμερον νὰ ἀρμόσωμεν πρὸς τοῦ λόγου μας τὴν ῥῆσιν τοῦ προφήτου Δαυὶδ καὶ νὰ λέγωμεν, ὅτι ἐξήλθομεν ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν. Ἐξήλθομεν, εὐγήχαμεν ἀπὸ μίαν δόξαν καὶ λαμπρότητα, καὶ ἤλθομεν εἰς ἄλλην δόξαν καὶ εἰς ἄλλην φαιδρότητα ἀπὸ μίαν λαμπροτάτην ἑορτήν, καὶ ἤλθομεν 5 εἰς ἄλλην πανήγυριν φαιδρότεραν, ἀπὸ τὴν ἑορτὴν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως τὴν λαμπροτάτην εἰς τὴν σημερινὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφαινείων, τὴν φαιδροτάτην καὶ φωτεινοτάτην. Ἄλλ', ὦ θεοφιλέστατον συνάθροισμα, σύγκρισιν ἐγὼ μὲ τὴν μικράν μου κρίσιν νὰ κάμω ἀπὸ τὰς δύο ταύτας ἑορτάς, ποῖα εἶναι λαμπρότερα ἢ φαιδροτέρα 10 εἰς τὰ περιστατικά της, περισσότερι δὲν δύνομαι· διότι τοῦτο μόνον ἐγὼ γνωρίζω, πῶς τὸ ὑποκείμενον καὶ τῶν δύο ἑορτῶν τούτων ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ εἶναι, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἄλλο, πάρεξ αὐτὸς ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ πατὴρ, ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, ἄνθρωπος καὶ Θεός· Θεός, 15 ὡσὰν ὁποῦ εἶναι υἱὸς καὶ λόγος Θεοῦ, γεγεννημένος ἀπὸ τὸν Θεὸν πατέρα ἀνάγκῃ ἀχρόνῃ καὶ αἰδίῃ, μιᾶς φύσεως μὲ τὸν πα-

τέρα, μιᾶς οὐσίας μὲ τὸν πατέρα, ἐπειδὴ κάθε πατέρας γεννᾷ υἱὸν ὁμοούσιον μὲ τοῦ λόγου του καὶ ὄχι ἑτεροούσιον, καὶ διὰ τοῦτο Θεὸς ὁ πατὴρ καὶ Θεὸς ὁ υἱός· ἄνθρωπος πάλιν, ἐπειδὴ “ἔκλινεν οὐρανὸς καὶ κατέβη”· κατέβη “ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον”. Ποῦ 5 κατέβη; εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν· εἰς ποῖον πόκον; εἰς τὴν καθαρωτάτην μήτραν τῆς παρθένου καὶ θεοτόκου Μαρίας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μήτραν τῆς παρθένου ἐγεννήθη Θεὸς ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος, ὄχι πῶς ἢ ἀναρχος φύσις τοῦ Θεοῦ νὰ ἔλαβεν ἀρχὴν ἀπὸ τὴν παρθένον—ὄχι· μὴ γένοιτο—, ἀλλὰ πῶς ἡ θεότης τοῦ υἱοῦ ὁποῦ 10 ἐκατοίκησεν εἰς τὴν μήτραν τῆς παρθένου σωματικῶς ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν παρθένον· διότι δὲν ἔσμιξεν ἡ θεότης τοῦ υἱοῦ μὲ τὴν ἀνθρωπότητα, ὕστερα ἀφοῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός, καθὼς ἔλεξαν οἱ αἰρετικοί, ἀλλὰ μέσα εἰς τὴν κοιλίαν τῆς παρθένου μὲ τὸν χαρισματικὸν τοῦ ἀγγέλου ἐκατοίκησε ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μὲ ὄλον τὸ 15 πλήρωμα τῆς θεότητός του καὶ ἐγένεν ὑπόστασις ἡ θεότητος τῆς ἀνθρωπότητος. Πέρνει ἐκεῖ τὴν σάρκα ἀπὸ τὰ καθαρώτατα αἵματα τῆς παρθένου καὶ ἐφόρεσεν ἡ θεότης εἰς τοῦ λόγου τῆς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ ὄχι νὰ ἐφόρεσεν ἡ ἀνθρωπότης τὴν θεότητα, καθὼς ἔλεξαν οἱ αἰρετικοί· καὶ διὰ τοῦτο λέγομεν τὸν υἱὸν τοῦ 20 Θεοῦ, τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, Θεὸν σαρχοφόρον καὶ ὄχι ἄνθρωπον θεοφόρον, λέγει ὁ Δαμασκηνός, διατί λέγω ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς παρθένου ἐνδύθη τὴν σάρκα καὶ ἐγεννήθη ἀπὸ τὴν μακαρίαν παρθένον Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, καὶ διὰ τοῦτο κυρίως καὶ ἀληθῶς θεοτόκος ἡ παρθένος καὶ εἶναι καὶ ὀνομαζέται, καὶ ὡς φλουαρεῖ ὁ Νεστόριος· καὶ τοῦτο εἶναι τὸ μυστήριον, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ ὑποκείμενον τῆς περασμένης μας ἑορτῆς τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, αὐτὸς ὁ Χριστὸς ὁ γεννηθεὶς ἐκ τῆς παρθένου.

“Ὅσον πάλιν διὰ τὴν σημερινήν, τὸ ὑποκείμενον τῆς εἶναι 30 αὐτὸς πάλιν ὁ Χριστός. “Πάλιν Ἰησοῦς ὁ ἐμὸς” ἐκεῖ ἐγεννήθη, ἐδῶ

4 Ψαλμ. ιη', 10. Βασιλ. Ι, κβ', 10 || Ψαλμ. σα', 6. 16 καθαρώτατα αἵματα] πρβλ. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ ἐκθ. ἀκριβῆ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, βιβλ. β', κεφ. 2, ἐκδ. Migne σ. 985 (Patrol. τ. 94). 30 Γρηγ. Ναζ. λόγος ιζ', 1.

ἐβαπτίσθη· Χριστὸς σήμερον, “Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον, ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας”: Καὶ τοῦτο, λέγω, μόνον γνωρίζω· τόσον μόνον καταλαμβάνω, πῶς ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον, τὸν Χριστόν, ἔχουσι καὶ αἱ δύο ἑορταί. Αὕτη, ἡ μία, μᾶς τὸν ἔδειξε γεννηθέντα· ἡ σημερινὴ μᾶς (τὸν) δείχνει βαπτισθέντα. Ἄλλὰ 5
νὰ συγκρίνω τὰ ἐξωτερικὰ καὶ περιστατικὰ πράγματα τῆς μίας καὶ τῆς ἄλλης ἑορτῆς, ποῖα νὰ εἶναι λαμπρότερα, ποῖα νὰ εἶναι φαιδροτέρα, ἀδυνατῶ καὶ νοῦν καὶ διάνοιαν καὶ στόμα καὶ γλῶσσαν. Διὰ τοῦτο κατὰ παράθεσιν βάλλοντας ἓνα μὲ τὸ ἄλλο σήμερον, καὶ προσφέροντές τα εἰς τὴν ἡμετέραν ἀγάπην, ἀφίνω εἰς τοῦ 10
λόγου σας τὴν κρίσι, ἂν καλὰ καὶ νομίζω καὶ ἡ ἐντιμότης σας σύγκρισιν δὲν θέλετε κάμει, ἀλλὰ μόνον θέλετε θαυμάσειν εἰς τὰ μεγαλεῖα τῶν πραγμάτων· καὶ θαυμάζοντες μόνον τοῦτο θέλετε κάμειν, νὰ δοξάσετε μὲ τὴν τότε στρατιάν τῶν οὐρανίων ἀγγέλων καὶ νὰ λέγετε “δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ”. Καὶ ἡ περασμένη ἑορτὴ 15
τῆς Χριστοῦ γεννήσεως μᾶς ἔδειξε τὸν Χριστόν μέσα εἰς τὸ σπήλαιον τῆς ἁγίας Βηθλεέμ· ἡ σημερινὴ ἑορτὴ μᾶς τὸν δείχνει εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν· ἐκεῖ, εἰς τὸ σπήλαιον, διὰ νὰ μᾶς δείξη ἐξ ἀρχῆς τὴν ἄκραν του ταπεινώσειν καὶ πολλὴν του πτωχείαν ὁ “πλοῦσιος ἐν ἐλέει”, ἐπειδὴ, καθὼς ἀτός του ὕστερον εἶπεν, οὐκ 20
εἶχε “ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει”. ἐδῶ φαίνεται, εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, διὰ νὰ ἀγιάσῃ τὴν φύσιν τῶν ὑδάτων, δίδοντάς τως τὴν ἐνέργειαν τοῦ μεγάλου μυστηρίου τοῦ βαπτίσματος· ἐκεῖ ἐσπαργανωμένον, ἐδῶ γυμνόν· ἐκεῖ, εἰς τὴν φάτην τῶν ἀλόγων ζῴων, διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὴν ἀλογίαν, 25
ὅπου ἐθυσίαζεν καὶ ἐπροσκύνα ὡς θεοὺς τὰ ἄλογα ζῶα· ἐδῶ κατεβαίνει καὶ βαπτίζεται καὶ ἐνδύνεται τὰ νερά τοῦ ποταμοῦ, διὰ νὰ πατήσῃ καὶ νὰ συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ δράκοντος, τοῦ πονηροῦ Διαβόλου, ὅπου ἔκατοίκα εἰς τὰ νερά καὶ εἰς τοὺς ποταμούς· ἐκεῖ ὑπηρετοῦσιν ὁ δίκαιος Ἰωσήφ καὶ ἡ μίχαρία παρθένος, 30
ἐδῶ ὁ πρόδρομος Ἰωάννης λειτουργεῖ τὸ μυστήριον· ἐκεῖ ὁ

1 πρὸς Ἑβρ. ιγ', 8. 15 Λουκ. β', 14. 20 πρὸς Ἑφες. β', 4. 21 Ματθ. η', 20. Λουκ. 8', 56.

ἄγγελος ἐπροσκάλει τοὺς ποιμένας νὰ ἔλθουσι νὰ ἰδοῦσι τὸν σω-
τῆρα τοῦ κόσμου, βρέφος κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ· ἐδῶ ὁ πρόδρο-
μος Ἰωάννης προσκαλεῖται τοὺς λαοὺς νὰ ἐτοιμάσουσι τὴν ὁδὸν
τοῦ Κυρίου· “ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου”· καὶ δεῖχοντάς
5 τον μὲ τὸ δάκτυλον εἰς τοὺς μαθητάς του ἔλεγε “Ἴδε ὁ ἄμνος
τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου”. Ἐκεῖ ἐφάνη ὁ
ἀστὴρ ὀδηγῶντας τοὺς μάγους, καὶ “ἰδοῦ”, λέγει, “ὁ ἀστὴρ ἔστη
ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον”· ἐδῶ ὄχι ἀστὴρ ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἀλλὰ
αὐτὸς ὁ οὐράνιος πατὴρ μαρτυρεῖ μὲ φωνὴν ἀόρατον τὴν θεότητα
10 τοῦ μονογενοῦς τοῦ υἱοῦ· “οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός”.
Ἐκεῖ χορὸς οὐρανίων ἀγγέλων ἔψαλλε καὶ ἔλεγε “δόξα ἐν ὑψί-
στοις”· ἐδῶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατέρχεται ἐν εἴδει περι-
στερᾶς καὶ μένει εἰς τὸν βαπτιζόμενον υἱόν, δεῖχοντάς πῶς ἡ
φωνὴ ἐκείνη τοῦ πατρὸς, ὅπου μαρτυρεῖ τὸν υἱὸν υἱὸν του ἀγα-
15 πητόν, δὲν ἦτονε διὰ τὸν βαπτίζοντα Ἰωάννην, ἀλλὰ διὰ τὸν
βαπτιζόμενον Χριστόν· καὶ θέλεις ἰδεῖν ἐδῶ ὄλον τὸ μυστήριον
τῆς ἁγίας τριάδος φανερωμένον εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμόν, τὸν
υἱὸν βαπτιζόμενον κάτω ὡς ἄνθρωπον, τὸν πατέρα μαρτυροῦντα
αὐτὸν ὡς Θεὸν ἄνωθεν, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατερχόμενον
20 εἰς αὐτὸν καὶ μαρτυροῦντα τὴν ὁμοουσιότητα τῶν τριῶν ὑποστά-
σεων, πατρὸς υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἁγία
τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία σήμερον φάλλει καὶ λέγει “Τριάδος ἡ φανε-
ρωσις ἐν Ἰορδάνῃ”.

Καὶ τέλος πάντων, διὰ νὰ ἔλθω εἰς τὰ ἐδικὰ μας, ποῖος ἦτονε
25 ὅπου τότε λάμπρυνε τὴν περασμένην ἐκείνην ἑορτὴν τῆς Χριστοῦ
γεννήσεως; ποῖος εἶναι ὅπου στολίζει καὶ φαιδρύνει τὴν παροῦ-
σαν πανήγυριν τῆς τοῦ Χριστοῦ μου βαπτίσεως σήμερον; ποῖος
ἄλλος παρὰ οὗτος ὁ ὄντως ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ὁ παναγιώτατος
αὐθέντης καὶ δεσπότης οἰκουμενικὸς πατριάρχης πρῶην, ἀλλὰ καὶ
30 τότε καὶ νῦν ἀπάσης τῆς οἰκουμένης ὀφθαλμός; Τοῦτος εἶναι ὅπου

4 Ματθ. γ', 3. Μάρκ. α', 8. Λουκ. γ', 4. 5 Ἰωάν. α', 29, 36. 7 Ματθ. β',
9. 10 Ματθ. γ', 17. 22 Μηναιὸν τοῦ Ἰανουαρίου. Βενετία 1890, σ. 71, τροπά-
ριον οὗ ἡ ἀρχὴ· «Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου».

τότε εἰς τὴν ἁγίαν Βηθλεὲμ ὡσάν ἕνας ἄλλος λαμπρότατος ἀστὴρ
ἐφάνη εἰς τὸ ἅγιον σπήλαιον, ὅπου ἦν τὸ παιδίον, ὁ Χριστός,
κείμενον, καὶ κατηύγασε καὶ ἐλάμπρυνεν ἐκεῖνην τὴν ἑορτὴν. Τοῦ-
τος καὶ σήμερον ὡσάν ἕνας ἄλλος πρόδρομος Ἰωάννης ἐπιστατεῖ
καὶ στολίζει καὶ τὴν σημερινὴν πανήγυριν, ὑπηρετῶντας τὸ ση- 5
μερινὸν μυστήριον. Ἄλλ' ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ καὶ πιστὲ θερά-
πων καὶ οἰκονόμῃ τῶν μυστηρίων τῶν πνευματικῶν καὶ ἄνερ ἐπι-
θυμιῶν τῶν τοῦ πνεύματος, "πόθεν μοι τοῦτο" (νὰ εἰπῶ καὶ ἐγώ,
καθὼς ἡ Ἐλισάβετ ἔλεγε πρὸς τὴν μακαρίαν παρθένον), πόθεν
μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃ πρὸς ἡμᾶς ὁ παναγιώτατος ἡμῶν δεσπότης 10
καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης; ἢ, ὡσάν οἰκουμενικὸς καὶ ὡσάν
ὀφθαλμὸς τῆς οἰκουμένης ὅπου καὶ ἐχρημάτισας καὶ εἶσαι, περι-
τρέχεις τὴν οἰκουμένην ἐπισκεπτόμενος ἡμᾶς τοὺς ἐλαχίστους καὶ
σμικροτάτους σου ἀδελφούς; ὡσάν ἕνας ἄλλος ἀπόστολος Παῦλος,
ἐπιστηρίζων τοὺς ἀδελφούς καὶ τὰς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ; πόθεν 15
μοι τοῦτο, ἵνα ἔλθῃς πρὸς ἡμᾶς; ἢ ἦλθες νὰ ἰδῆς τοῦτο τὸ μι-
κρότατον ποίμνιον, ἢ ἦλθες νὰ ἰδῆς τὰ πάθη μας καὶ τοὺς πει-
ρασμούς τοὺς καθημερινούς καὶ τὴν ἐσχάτην πτωχείαν μας, καὶ
νὰ μᾶς παρηγορήσῃς καὶ μὲ ἔργον καὶ μὲ λόγον; ἢ ἦλθες νὰ
δώσῃς φαγὶ τῶν πεινασμένων, νὰ ποτίσῃς τοὺς διψασμένους, νὰ 20
ἐνδύσῃς τοὺς γυμνοὺς, νὰ ἐπισκεφθῆς ἀσθενεῖς καὶ ἡμᾶς τοὺς ὡς
φυλακισμένους, κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν ἐντολήν;

Ναί, λέγω, καὶ τούτα ὅλα καὶ διὰ τούτα ἔλα· ἀλλὰ περισ-
σότερα ἦλθες, ἐπεὶ ὡσάν πλεονέκτης τοῦ καλοῦ ὅπου εἶσαι, δὲν
σοῦ ἦτονε ἀρκετὸν νὰ ἔχῃς μόνον μυστικῶς τὸν Χριστόν, τὸν ἀρ- 25
χιποίμενά σου, ἐστερνισμένον μέσα εἰς τὴν καρδίαν σου, ἀλλὰ ζήλω
θείῳ καὶ ἔρωτι θεϊκῆς ἀγάπης κινούμενος ἠθέλησας καὶ αἰσθη-
τῶς νὰ ἰδῆς καὶ νὰ προσκυνήσῃς καὶ τοὺς τόπους τούτους τοὺς
ἁγίους ὅπου αὐτὸς ὁ Χριστὸς σωματικῶς ἐπιδημῶντας ἠγίασεν
καὶ διὰ τοῦτο ὡσάν ἕνας ἄλλος Μωυσῆς πρῶτον ἀνέβης εἰς τὸ 30
θεοδόξαστον καὶ ἅγιον ἐκεῖνο ὄρος τὸ Σίναιον καὶ εἶδες τὴν ἀκα-

- τάφλεκτον βάτον και δὲν ἄκουσες ὡσάν τὸν Μωυσῆν “μὴ ἐγγί-
σης ὧδε”, ἀλλὰ και προσῆλθες και ἤγγισες και ἐπροσκύνησες,
ἔστοντας ὁποῦ πρότερον νὰ ἔλυσες τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν
τουτέστι τὰ γηϊκὰ και σαρκικὰ θελήματα. Ἐπειτα ἀνέβης και εἰς
5 τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους ἐσὺ ὁποῦ πάντοτε “διέθου ἀναβάσεις ἐν τῇ
καρδίᾳ σου”, και μέσα εἰς τὸν γνόφον τῆς θεϊκῆς θεωρίας ἐστά-
θης, και διὰ τοῦτο εἰς τὴν ὀπὴν τῆς πέτρας δὲν εἰσέβης, μήτε
ἐσκεπάσθης μὲ τὴν θεϊκὴν χεῖρα διὰ νὰ ἰδῆς μόνον τοῦ Θεοῦ
τὰ ὀπίσθια, διατὶ “ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ”, κατὰ τὸν μακάριον
10 Παῦλον, πάντοτε τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ τὸν ἔχεις ἐγγεγραμμένον
νοερῶς εἰς τὰς πλάκας τῆς καρδίας σου. Ἐκεῖθεν ὀδηγῶντας τὸν
καθαρώτατόν σου νοῦν, ὡσάν ἓνα ἄλλον ἰσραηλιτικὸν λαὸν ὁ Ἰη-
σοῦς τοῦ Ναυῆ, ἤλθες εἰς τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, ὄχι νὰ τὴν
κληροδοτήσης ἄλλωνῶν, ὡσάν ἐκεῖνος, ἀλλὰ σὺ αὐτὸς νὰ γένης
15 κληρονομία και ἀφιέρωμα ταύτης τῆς Γῆς τῆς Ἐπαγγελίας. Τοῦτα
ὄλα εἶναι ὁποῦ εἰς τὴν καθαρὰν σου ψυχὴν ἀναψαν τὴν φλόγα
τῆς θεϊκῆς ἀγάπης και ἤλθες πρὸς ἡμᾶς. Ἦλθες, λέγω, νὰ ἰδῆς
μῖαν χώραν τῆς Ἱερουσαλήμ, βέβαια πολλὰ μικροτάτην, ἀλλὰ ὀνο-
μαστοτάτην ἀπὸ ὄλαις ταῖς ἄλλαις χώραις ταῖς ὀνομαστικαῖς·
20 διατὶ ὄλαις αἱ ἄλλαις χώραις ὀνομάζονται μὲ ὀνόματα βα-
σιλέων θνητῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ τούτη ὀνομάζεται μὲ τὸ ἴδιον
ὄνομα τοῦ μεγάλου βασιλέως Θεοῦ, τοῦ βασιλέως τῶν βασι-
λευόντων και κυρίου τῶν κυριευόντων. Ἡ Νινευὶ ἐκεῖνη ἢ ὀνο-
μαστοτάτη ὀνομάσθη Νινευὶ ἀπὸ τὸν παλαιὸν ἐκεῖνον Νῖνον τὸν
25 κτίτορά της, ἢ Ῥώμη ἀπὸ τὸν Ῥωμύλον, ἢ Τραιανούπολις ἀπὸ
τὸν βασιλέα Τραιανόν, οἱ Καισάρειαις (ἢ μία και ἢ ἄλλη) ἀπὸ
τοὺς Καισαρες τοὺς βασιλεῖς τῆς Ῥώμης.

Διατὶ ἔτζη τοῦτοι; διότι ἤθελαν τοῦτο μόνον και ὄχι ἄλλο
περισσότερο, τὰ ὀνόματά τως νὰ ὀνομάζονται μόνον ἐδῶ κάτω
30 εἰς τὴν γῆν· τῶν ὀποίων τὴν ἀγνωσίαν γελῶντας ὁ προφήτης
Δαυὶδ λέγει: “ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν”,

1 Ἐξὸδ. γ', 5. 5 Ψαλμ. πγ', 5. 9 πρὸς Κορινθ. 2, γ', 18. 31 Ψαλμ.
μῆ', 11.

εις τὰς γαῖας. Εἰς ἓνα μέρος τῆς γῆς καθένας ἤθελε νὰ ὀνομά-
ζεται τὸ ὄνομά του. Διατί; διότι δὲν ἤτونه ἄξιοι νὰ συναριθμοῦνται
μετ' ἑμᾶς τοὺς πιστοὺς μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ, ὅπου μᾶς λέγει
“χαίρετε δέ, ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς”. Διὰ
τοῦτο, λέγω, ἡ ἁγία τούτη πόλις Ἱερουσαλήμ ὑπερέχει πασῶν 5
τῶν ἄλλων πόλεων, διατί δὲν ὀνομάζεται πόλις κανενὸς βασιλέως,
θνητοῦ ἀνθρώπου, πόλις Νέρωνος, ἢ πόλις Τραϊανοῦ, ἢ πόλις
Καίσαρος, ἀλλὰ πόλις τοῦ Θεοῦ καὶ πόλις τοῦ μεγάλου βασιλέως
Θεοῦ. Καὶ ποῖος τὸ μαρτυρεῖ; αὐτὸς ὁ ἴδιος Θεός, ὁ υἱὸς καὶ
λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ πατὴρ καὶ Θεός, ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς 10
Χριστός· “μήτε ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ”, λέγει “ὁμόσης, ὅτι πό-
λις ἐστὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως”. Καὶ ἂν ἐρωτᾷς διατί τούτη ἡ
πόλις μόνη κατ' ἐξαιρετον ὀνομασίαν μὲ τοιοῦτον ὑψηλὸν καὶ θεῖον
ὄνομα ὀνομάζεται πόλις Θεοῦ καὶ πόλις τοῦ μεγάλου βασιλέως,
τούτη εἶναι [ἡ] αἰτία· διατί ὁ μακάριος Παῦλος ἀλληγορεῖ τού- 15
την τὴν ἐπίγειον Ἱερουσαλήμ εἰς τὴν οὐράνιον ἐκείνην Ἱερουσα-
λήμ, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ θεολόγος Ἰωάννης εἶδεν εἰς τὴν ἀποκά-
λυψιν· “καὶ εἶδον”, λέγει, “τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλήμ κατε-
βαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ”· διότι ἐκείνην τὴν πόλιν, τὴν ἄνω Ἱε-
ρουσαλήμ, λέγει ὁ μακάριος Παῦλος, πῶς τὰ τείχη της ἐξωγρά- 20
φηνται ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ ἀοράτου· ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἄλλη ἐκείνη
ἢ οὐράνιος Ἱερουσαλήμ, παρὰ ἡ οὐράνιος βασιλεία, εἰς τὴν ὁποίαν
ὁ Χριστὸς θέλει νὰ βασιλεύσῃ μετὰ τὴν κοινήν ἀνάστασιν εἰς
ὅλον τὸ γένος τῶν πιστῶν, τῶν ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς·
βασιλείαν αἰώνιον, καθὼς ἔλεγεν καὶ ὁ ἄγγελος πρὸς τὴν παρ- 25
θένον, ὅτι “δώσει κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς αἰῶνας”·
καὶ γροικᾶται “οἶκος Ἰακώβ” ὅλοι οἱ δίκαιοι ὅπου εἶναι σὰν τὸν
Ἰακώβ. Διὰ τοῦτο λοιπὸν τούτη ἡ ἁγία πόλις λέγεται καὶ εἶναι
πόλις Θεοῦ καὶ πόλις τοῦ μεγάλου βασιλέως, ὡσὰν ὅπου εἶναι 30
τύπος καὶ εἰκὼν τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, τῆς οὐρανίου βασιλείας·

4 Λουκ. ι', 20. 11 Ματθ. ε', 35. 15 πρὸς Γαλιτ. δ', 25, 26. Ἐβρ. ιβ',
22. 18 Ἀποκ. γ', 12. 26 Λουκ. α', 31, 32.

διατί, καθὼς τότε ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς φεύγοντας ἀπὸ τὴν δουλειάν καὶ τὴν σκλαβίαν τοῦ Φαραώ, ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ἀπὸ τὸν πηλὸν καὶ τὴν πλινθειάν, ἦλθε καὶ ἐκατοίκησεν εἰς τούτην τὴν Ἱερουσαλήμ, τοιοῦτοτρόπως, ἄνθρωπε, φεύγοντας καὶ ἐσὺ μετὰ
5 θάνατον ἀπὸ τὴν δουλειάν καὶ ἀπὸ τὴν λάσπην καὶ ἀπὸ τὴν πλινθειάν τῆς λάσπης καὶ τοῦ πηλίνου τούτου σώματος ἐλπίζεις νὰ ἔλθῃς νὰ κατοικήσῃς εἰς τὴν οὐράνιον ἐκείνην Ἱερουσαλήμ.

Βλέπεις πῶς τούτη ἡ Ἱερουσαλήμ εἶναι τύπος καὶ εἰκὼν τῆς οὐρανόου ἐκείνης Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀνίσως καὶ αἱ εἰκόνες τῶν
10 πραγμάτων ὀνομάζονται μὲ τὰ ὀνόματα τῶν πραγμάτων καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, τὴν λέγομεν Χριστόν, ὡσὰν εἰκόνα Χριστοῦ, καὶ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας τὴν λέγομεν Παναγίαν, ὡσὰν εἰκόνα τῆς Παναγίας· καὶ ἂν ἰδοῦμεν μίαν εἰκόνα ἐνὸς βασιλέως, χάριν λόγου τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, λέγομεν τοῦτος εἶναι ὁ Ἰουστι-
15 νιανός, διατί ἔχει τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἰουστινιανοῦ· διὰ τοῦτο λέγω καὶ τούτη ἡ ἀγία Ἱερουσαλήμ, ἐπειδὴ εἶναι τύπος καὶ εἰκὼν τῆς οὐρανόου Ἱερουσαλήμ, πρεπόντως ἔχει καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ· καὶ ὡς καθὼς ἐκείνη ἡ ἄνω καὶ οὐράνιος Ἱερουσαλήμ λέγεται πόλις τοῦ μεγάλου βασιλέως Θεοῦ, τοιοῦτο-
20 τρόπως καὶ τούτην τὴν Ἱερουσαλήμ τὴν ὀνομάζει ὁ Χριστὸς πόλιν τοῦ μεγάλου βασιλέως Θεοῦ, ὡσὰν ὀποῦ εἶναι τύπος καὶ εἰκὼν τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, τῆς οὐρανόου βασιλείας. Λοιπόν, ὦ εὐσεβέστατοι χριστιανοί, ἂν προσκυνοῦμεν τὰς ἀγίας εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀγίων διὰ τὴν τιμὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἀγίων,
25 ἐπειδὴ ἡ τιμὴ τῆς εἰκόνας ἐπὶ τὸ πρωτότυπον διαβαίνει, πρέπει κάθε χριστιανὸς εὐλαβῆς, ἐφόσον δύνάται, νὰ τρέχῃ καὶ νὰ προσκυνῇ τούτην τὴν ἐπίγειον Ἱερουσαλήμ ὡσὰν εἰκόνα τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, ἂν ἔχῃ πόθον καὶ ἀγάπην καὶ ἔρωτα θεῖον νὰ τὴν ἀπολαύσῃ καὶ ἐκείνην τὴν Ἱερουσαλήμ τὴν οὐράνιον, καὶ τὸ
30 περισσότερον διατί ἐδῶ εἰς τούτην τὴν Ἱερουσαλήμ θεωρεῖ τὸν Χριστόν μὲ τὸν νοῦν ἄνθρωπον ποιητόν, καταφρονημένον καὶ ἐσταυρωμένον· ἀλλὰ ἐκεῖ εἰς τὴν ἄνω Ἱερουσαλήμ θέλει νὰ τὸν ἰδῇ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, μὲ τὴν δόξαν τῆς θεότητος.

Ἄφρινω καὶ δὲν λέγω πῶς ἐδῶ μέλλει νὰ τὸν ἰδοῦμεν ὅλοι ἐξ οὐρανοῦ κατερχόμενον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ ὡς χριτὴν καθεζόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς.

Τοῦτα λοιπὸν ὅλα μελετῶντας εἰς τὴν καθαρὰν σου ψυχὴν ἀείποτε, παναγιώτατε καὶ ἅγιε δέσποτα, ἦλθες νὰ ἰδῆς καὶ νὰ 5 προσκυνήσης τούτην τὴν πόλιν τοῦ μεγάλου βασιλέως Θεοῦ· ἀλλὰ ἐξαιρέτως νὰ ἰδῆς καὶ μεθ' ὅσης τῆς εὐλαβείας σου νὰ ἰδῆς καὶ νὰ προσκυνήσης καὶ τοὺς ἐξαιρέτους τόπους ὅπου μὲ τὰ ὑπερφυᾶ μυστήρια τῆς ἐναρξοῦ του οἰκονομίας αὐτὸς ὁ Χριστὸς ὁ μέγας βασιλεὺς ἠγάπησε καὶ μεγάλως ἐτίμησε καὶ ἐδόξασε· νὰ ἰδῆς τὴν 10 ἁγίαν Ναζαρέτ ὅπου εὐηγγελίσθη ἡ παρθένος καὶ σὰν ἕνας ἄλλος ἄγγελος Γαβριήλ, καὶ μετ' αὐτὸν τὸν Γαβριήλ νὰ ὑμνήσης τὴν παρθένον καὶ νὰ τῆς εἰπῆς "χαῖρε κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ", καὶ ὄχι μόνον μετὰ σοῦ, ἀλλὰ καὶ διὰ σοῦ μεθ' ἡμῶν. Ἦλθες νὰ ἰδῆς καὶ εἶδες τὸ ἅγιον σπήλαιον τῆς ἁγίας Βηθλεέμ, 15 ὅπου ὡς βρέφος ὁ Χριστὸς ἀνεπαύθη ἐν τῇ φάτνῃ τῶν ἀλόγων. Ἐσὺ ὅπου ἐκ νεαρᾶς σου ἡλικίας τὴν καρδίαν σου ἡμέρωσας ἀπὸ τὰ ἄλογα πάθη καὶ τὴν ἕκαμες κατοικητήριον τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἐδοξολόγησες ἐκεῖ μετὰ ἀγγέλων, ἐθαύμασας μετὰ ποιμένων, ὠδηγήθης μὲ τὸν ἀστέρα, ὡς οἱ μάγοι, μὲ τὴν καθαρωτάτην 20 καὶ ὀρθόδοξόν σου πίστιν· ἐπρόσφερες ἐκεῖ ὄχι τριπλᾶ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμόρναν, ἀλλὰ ὅλον τὸν ὄρμαθὸν τῶν θαυμασιῶν σου ἀρετῶν, τὰς τρεῖς θεολογικὰς ἀρετάς, πίστιν ἐλπίδα καὶ ἀγάπην. Ἦλθες νὰ ἰδῆς τὸν ἁγιώτατον πάντων ποταμῶν, τὸν Ἰορδάνην, ὅπου ὁ Χριστὸς ἐβαπίσθη τὸ ἀνθρώπινον, μὲ 25 τὸν ὁποῖον Χριστὸν συνετάφης διὰ τοῦ βαπτίσματος καὶ διὰ τῆς ἀρχιερατικῆς σου πορφύρας ἔγινες ποταμὸς τῶν χαρισμάτων τοῦ πνεύματος· νὰ ἰδῆς τὴν ἔρημον ὅπου ἀνήχθη ὁ Χριστὸς ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου καὶ ἐνήστευσεν ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ ἐπειράχθη ὑπὸ τοῦ Διαβόλου, ἐσὺ ὅπου πολλοὺς καὶ μυρίους πει- 30 ρασμοὺς ὑπέμεινας καὶ κόπους ὑπέφερες καὶ ἰδρῶτας ἔχυσας διὰ

τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅλα τοῦτα τὰ ἐνίκησας μὲ τὴν ἀρετὴν σου· καὶ τέλος νὰ ἰδῆς καὶ νὰ προσκυνήσῃς τὰ ἅγια τοῦ Χριστοῦ πάθη, ἐσὺ ὁποῦ κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον τὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν νέκρωσιν τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ σώματί σου
5 περιφέρεις, καὶ ζῆς οὐκέτι ἐσὺ εἰς τὸν ἑαυτὸν σου, ἀλλὰ ζῆς Χριστός εἰς τοῦ λόγου σου· νὰ ἰδῆς τὸν ἅγιον τοῦτον Γολγοθᾶ, ὁποῦ ὁ σταυρὸς ἐστάθη ὡσάν ἄλλον ξύλον τοῦ παραδείσου, ὄχι μὲ καρπὸν θανατηφόρον τῆς Εὐας, ἀλλὰ ξύλον ζωῆς καὶ δένδρον ἀθανασίας, βαστάζων τὸν ὠραιότατον καρπὸν, τὸν Χριστὸν κρε-
10 μάμενον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐτρόγησες καὶ τρυγᾷς καὶ τρέφῃσαι καὶ ἄλλους τρέφεις μὲ τὴν ἀναίμακτον θυσίαν τοῦ ἄρτου τῆς ζωῆς, τῆς ὁποίας οἰκονόμος καὶ διανομεὺς ἐχρημάτισας μεταδίδοντάς τον εἰς τοὺς πιστούς, ἐπειδὴ ὁ ζωοποιὸς ἄρτος τῆς ἁγίας κοινωνίας ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ αὐτὸς ὁ Χριστὸς ἐσταυρωμένος, θυσιασμένος
15 εἰς τὸν σταυρὸν καὶ ἀναστημένος ἀφθαρτος καὶ ἀθάνατος, καθὼς ὁ μακάριος Παῦλος λέγει· “ὁσάκις ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνετε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε”.

Τοῦτον εἶδες πολλάκις εἰς τὴν θείαν μυσταγωγίαν σου, ὄχι
20 μόνον κρεμάμενον εἰς τὸν σταυρὸν, εἰς τοῦτον (λέγω) τὸν ἅγιον Γολγοθᾶ, ἀλλὰ καὶ καθηλωθέντα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. Διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἁγίαν ταύτην καὶ αἰσθητὴν του ἀποκαθήλωσιν ἐπειδύμησας νὰ ἰδῆς, ἐσὺ ὁποῦ πάντα μὲ τὸν προφήτην Δαυὶδ λέγεις “καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου”· καὶ νομίζω βέβαια,
25 πῶς μὲ τὴν ἰδίαν πίστιν καὶ μὲ τὴν ἰδίαν τόλμην τοῦ Ἀριμαθείας Ἰωσήφ νὰ τὸν ἐζήτησες ἀπὸ τὸν Πιλάτον ἀνάμεσα εἰς τοὺς ἐθνικούς, καὶ νὰ σοῦ τὸν ἐχάρισε καὶ νὰ τὸν ἐτόλιξες μὲ τὴν σινδόνα τῆς καθαρᾶς σου πολιτείας, καὶ νὰ τὸν ἐνταφιάσῃς μὲ τὴν σμύρναν τῶν πνευματικῶν σου ἀγώνων καὶ τῆς σωματικῆς
30 καὶ πικρᾶς καὶ ξηρᾶς σκληραγωγίας, τῆς ἐγκρατείας καὶ νηστείας σου. Διὰ τοῦτο θέλεις ἀξιωθῆ ἀπάνω εἰς τοῦτα ὅλα νὰ

συνδράμης καὶ εἰς τὴν Ἀνάστασιν, εἰς τοῦτον τὸν Ζωοδόχον Τά-
φον, μὲ μυστικὰ ἀρώματα, ὡσάν τὰς μυροφόρους, νὰ τὸν ἰδῆς
καὶ νὰ τὸν γνωρίσῃς μὲ τὰ ὀμμάτια τὰ νοερὰ τῆς ψυχῆς, ὄχι
ὡς κηπουρόν, ὡσάν τὴν Μαγδαληνὴν Μαρίαν, ἀλλὰ ὡς φυτουργὸν
τοῦ ἀρχαίου ἐκείνου παραδείσου καὶ τῶν ἀθανάτων ἐκείνων φυτῶν. 5
Θέλεις δρᾶμειν μαζὴ μὲ τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην εἰς τοῦτον
τὸν τάφον μὲ τὴν θερμότητα τοῦ Πέτρου καὶ μὲ τὴν παρρησίαν
τοῦ Ἰωάννου· θέλεις συνοδεύσειν εἰς Ἐμμαοὺς ὡσάν τὸν Λουκᾶ
καὶ τὸν Κλεόπα, ἀλλὰ ὄχι μὲ τὴν δυσπιστίαν τοῦ Λουκᾶ καὶ τοῦ
Κλεόπα, διὰ τὴν ὁποίαν ὠνειδίσθησαν τότε, ἀλλὰ μὲ τοὺς λοιποὺς 10
ἀποστόλους ὑποστρέφοντας νὰ λέγῃς " ἠγέρθη ὁ Κύριος ὄντως καὶ
ὤφθη Σίμωνι ", καὶ νὰ ἐξηγεῖσαι τὰ ἐν τῇ ὁδοῦ, καὶ ὅτι πρὸ
πολλοῦ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ καιροῦ ἐγνώσθη ἐν τῇ κλάσει τοῦ
ἄρτου, ὅπου πολλάκις ἐθυσίας καὶ σήμερον ἐθυσίας, ἀν θέ-
λης νὰ δρᾶμης ὡς μαθητῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀπόστολος εἰς τὸ 15
ὄρος τῆς Γαλιλαίας νὰ ἰδῆς τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον ἐφανερώσεν
ὁ Χριστὸς τὴν ἐξουσίαν, ὅπου ὡς ἄνθρωπος τοῦ ἐδόθη, ὅταν
ἔλεγεν " ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς "· διότι
πρέπον σου εἶναι καὶ τοῦτο, ἐπειδὴ ὡς ἰσαπόστολος ἐκεῖθεν πρω-
τοδότως ἔλαβες τὴν ἐξουσίαν νὰ καθαγιαζῆς λαοὺς καὶ ἔθνη ἐπ' 20
ὀνόματι τῆς ἁγίας τριάδος.

Γύρισε εἰς τὸ πολυθρύλητον καὶ πολυδόξαστον ὄρος τῶν
Ἐλαιῶν, ἐνθυμούμενος μὲ τὸν νοῦν πῶς ἀπ' ἐκεῖ ἐκατέβη ὁ σὸς
Χριστὸς καὶ Θεὸς πάντων, ἐπὶ ὄνου καθεζόμενος διὰ τὴν ἄκραν
τοῦ ταπεινώσειν, ἀλλὰ δορυφορούμενος μετὰ κλάδων καὶ βλαίων καὶ 25
ὑπὸ τῶν παίδων ἀνυμνούμενος ὡς βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ. Συγκά-
τελθε μετ' αὐτῶν, βαστάζων τοὺς κλάδους τῶν ἀρετῶν σου, ἐσὺ
ὅπου ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ἀρχιερατικὴν καὶ πατριαρχι-
κὴν σου πορφύραν φαίνεσαι ὡσεὶ ἐλαία κατάκαρπος. Γύρισε πάλιν
καὶ ἀνέβα εἰς αὐτὸ καὶ μετ' αὐτὸν τὸν Χριστὸν μαζὴ κάθισε 30
ἀνάντια καὶ ἰδὲ τὴν Ἱερουσαλήμ τούτην καὶ κλαῦσε εἰς αὐτὴν

[διὰ τὸ] εἰς τίνας χεῖρας καὶ πῶς ἐκατάντησεν, διότι καὶ ὁ Χριστὸς ἰδὼν αὐτὴν ἀπ' αὐτὸ τὸ ὄρος καθήμενος ἔκλαυσε· καὶ ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσε ἐπ' αὐτὴν διὰ τὴν καταστροφὴν της. Ἀλλά, ἂν θέλῃς πάλιν νὰ εὐφρανθῆς καὶ νὰ χαρῆς, μετὰ τὴν ἀνάστασιν
5 ἀνέβα πάλιν εἰς αὐτὸ ἀπὸ τὴν Βηθανίαν μὲ τοὺς μαθητὰς ἀκολουθῶντας τοῦ Χριστοῦ νὰ τὸν ἰδῆς ἀπ' ἐκεῖ ἀναληφθέντα εἰς τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ ἐπιστρέψῃς πάλιν εἰς τὰ ἴδια μετὰ χαρᾶς μεγάλης, αἰνῆς καὶ νὰ εὐλογῆς τὸν Θεὸν διὰ παντός· διότι ὑπέστρεψαν ἀπ' ἐκεῖ καὶ οἱ ἀπόστολοι, σὰν τὸν εἶδαι ὅπου ἀνελήφθη·
10 ὑπέστρεψαν λέ[γοντες - - -].

Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα, παναγιώτατε δέσποτα, ὅπου σὲ παρακίνησαν τὴν θεοδίδακτόν σου ψυχὴν νὰ μὴν δειλιάσῃς μακροὺς δρόμους, νὰ μὴ φοβηθῆς κινδύνους, νὰ μὴν μετρήσῃς κόπους, νὰ ἔλθῃς ἕως ὧδε· ἢ τάχα ἦλθες καὶ διὰ νὰ ἀγιάσῃς τοὺς τό-
15 πους μὲ τὴν ἐπιδημίαν τῆς καθαρᾶς σου ψυχῆς καὶ νὰ εὐλογῆσῃς καὶ νὰ ἀγιάσῃς τὸ σμικρότατον τοῦτο ποιόνιον καὶ τοὺς φιλοχρίστους τούτους προσκυνητὰς, τὰ λογικὰ πρόβατα τοῦ Χριστοῦ, οἱ ὅποιοι μὲ πολλὴν εὐλάβειαν ἀπὸ διαφόρους καὶ μακρινούς τόπους ὡσὰν ἀετοὶ ὑπόπτεροι τρέχουσιν εἰς ἀπόλαυσιν τοῦ ἁγίου
20 τούτου τόπου; διὰ τοὺς ὁποίους φαίνεται μου νὰ ἐπροφήτευσεν ὁ μεγαλοφωνότατος Ἡσαΐας, ὅταν ἔλεγεν “πορεύονται λαοὶ πολλοὶ καὶ ἐροῦσιν: δεῦτε ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος Κυρίου”, καὶ πάλιν νὰ παρακελεύεται τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ λέγῃ “ἄρον κύκλω τοὺς ὀφθαλμούς σου, ὦ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδε συνηγμένα τὰ τέκνα σου
25 ἐν σοί”. Πῶς; διατὶ λέγει “ἤκουσιν”, ἔρχονται, “οἱ υἱοί”, τὰ τέκνα σου, “ἀπὸ μακρόθεν”· καὶ βέβαια ἀπὸ μακρόθεν, ἀπὸ ἀνατολὴν καὶ δύσιν, ἀπὸ βορρᾶν καὶ νότον ἔρχονται μὲ τόσῃν σπουδῇν, μὲ τόσῃν προθυμίᾳ, μὲ τόσῃν πίστιν καὶ εὐλάβειαν, ὅπου, ἂν ἦτον δυνατὸν τως, καὶ πτερὰ ἦθελαν κάμει νὰ πετάσῃ καὶ νὰ
30 ἔλθουσιν ἢ τάχα νὰ μὴν ἔχουσι καὶ πτερὰ μυστικά, τὴν πίστιν καὶ τὴν εὐλάβειαν ὅπου ἔχουσι, μὲ τὰ ὅποια πετοῦσι ἀπὸ μα-

κρόθεν και ἔρχονται; Ἀὐτὰ λέγω νὰ ἐπρόβλεπεν αὐτὸς πάλιν ὁ προφήτης Ἡσαΐας και νὰ ἐθαύμαζε τὴν προθυμίαν τως και νὰ ἔλεγεν· “τίνες οἶδε ὡς νεφέλαι πέτανται και ὡσεὶ περιστεραὶ σὺν νεοσσοῖς αὐτῶν”; Σὰν περιστέρια, λέγει, πετοῦσι και ἔρχονται μὲ τοὺς νεοσσούς τως, μὲ τὰ πουλάκια τως τὰ μικρά· και δὲν εἶναι 5 φανερόν ὅπου μὲ τὰ μικρά τως παιδάκια ἀπὸ πολλὴν εὐλάβειαν ἔρχονται;

Τούτους λοιπὸν νὰ εὐλογήσης ἡλθες, ὦ θεία και ἱερὰ κεφαλή, και τοὺς εὐλόγησες και τοὺς ἡγίασες. Εὐχαριστοῦμεν τῇ θεοπεσίᾳ σου ψυχῇ· μεγάλας και ἀθανάτους ὁμολογοῦμέν σοι τὰς 10 χάριτας· ἀλλὰ παρακαλοῦσι τὴν σὴν ὑπεροχὴν, και τοῦτοι και ἡμεῖς οἱ μικροὶ σου ἀδελφοί, ἀκόμι δός μας και τούτην σου τὴν εὐλογίαν· ῥάντισέ μας, ἀγίασέ μας μὲ τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ σημερινὸν τῶν ἁγίων Θεοφανείων, ὅπου θέλετε λάβειν τὸν κόπον νὰ τὸ ἀγιάσετε. Ἐτῆ παρακαλοῦμεν, ἔτῆ δεόμεθα ὅλοι μας· ὑμεῖς 15 δέ, ὦ θεοσύλληκτον συνάθροισμα, εὐλογημένοι χριστιανοί, εὐλαβέστατοι προσκυνηταί, τέκνα τῆς ἁγίας Σιών, περιστεραὶ ἀκέραιοι τοῦ Χριστοῦ, μιμηθῆτε τὸν πόθον, τὴν πίστιν, τὴν εὐλάβειαν τοῦ καλοῦ τούτου ποιμένος, και μὲ τὴν ὁμοίαν πίστιν και μὲ τὴν ὁμοίαν ψυχικὴν διάθεσιν ἄς γίνεται τὸ προσκύνημά σας· και εἰς 20 κάθε τόπον ἅγιον ὅπου προσκυνᾶται, νὰ λογάζετε μὲ τὸν νοῦν σας τὸ μυστήριον ὅπου ἔκαμεν ἐκεῖ ὁ Χριστός, και νὰ λογάζεται πῶς εἰς κάθε τόπον ἅγιον θεωρεῖτε αὐτὸν τὸν Χριστόν· εἰς τὴν Βηθλεὲμ ὡς βρέφος κείμενον, εἰς τὸν Ἰορδάνην ὡς ἄνθρωπον βαπτιζόμενον, εἰς τὸ ὄρος νηστεύοντα και πειραζόμενον, εἰς 25 τὴν Βηθανίαν κράζοντα μὲ φωνὴν μεγάλην ἀπὸ τὸ μνήμα και ἀναστένοντα τὸν Λαζαρον, και ἀπὸ τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν καταβαίνοντα νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν σταυρόν και εἰς τὸν θάνατον. Λογάζετε νὰ τὸν βλέπετε εἰς τὸν Γολγοθᾶ κρεμάμενον εἰς τὸν σταυρόν, εἰς τὴν Ἀποκαθήλωσιν λογάζετε νὰ βλέπετε τὸν Ἰωσήφ 30 και τὸν Νικόδημον νὰ τὸν κηδεύουσιν, εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον τοὺς

αὐτοὺς νὰ τὸν ἐνταφιάζουσι· καὶ ὅταν σεβαίνετε εἰς αὐτόν, λογιάζετε μὲ τὸν νοῦν σας νὰ βλέπετε ἐκεῖ τοὺς δύο ἀγγέλους ὅπου εἶδεν ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία ἐν λευκοῖς καθεζόμενον, ἓνα πρὸς τῆ κεφαλῇ, ἓνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ·
5 καὶ ἀπάνω εἰς τοῦτα ὅλα γένητε ἔτοιμοι πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ῥαντίσματος, τοῦ σημερινοῦ μυστηρίου, ὅπου θέλει ἀγιάσει ὁ ἀγιώτατος καὶ παναγιώτατος οὗτος τοῦ Χριστοῦ μαθητής, ὡσάν ἓνας ἄλλος Πρόδρομος, διὰ νὰ λάβετε τελείως ἐκ τελείου πατὴρ καὶ ποιμένος τέλειον ἀγιασμόν, καὶ νὰ ὑποστρέψητε ἕκαστος εἰς τὴν
10 ἴδιαν πόλιν, εἰς τὰ ἴδια, καὶ εἰς τοὺς ἡγαπημένους σας μετὰ χάριος μεγάλης, διηγούμενοι ὅσα τε εἶδατε καὶ ἀκούσατε, δοξάζοντες τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἅμα τῷ προανάρχῳ αὐτοῦ πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ πνεύματι, νῦν καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν.

II.

ΑΓΙΟΤΑΦΙΤΙΚΑ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ¹.

1. Εἰς τοὺς 1698 ἐσηκώθη καθ' ἡμῶν ὁ Ἀτίε, Βηθλεεμίτης Τοῦρκος, ἤμπιν - Ἀταῖα, καὶ εἶπεν ὅτι ὁ πορτάρης τοῦ Πατριαρχείου τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὴν πόρτα καὶ εὐγάλε τὸ δόντι του· τὸν ὁποῖον Ἀτίε εἰρηνεύσαμεν μὲ τὸ μέσον τοῦ σιᾶχ - Γιονούζη Βηθλεεμίτου Κόκκινου ἤμπιν - Τάμπετ, δίδοντές του μαῖδία γρόσια 38, καὶ ἐβάλαμεν κεφίλη ἀπάνω του τὸν ἄνωθεν σιᾶχ - Γιονούζην, δίδοντες καὶ αὐτῷ κεφιλιάτικον μαῖδία γρόσια 9.

2. Τῷ αὐτῷ ἔτει ἐπανάστη καθ' ἡμῶν ὁ ἄνωθεν Ἀτίε Βηθλεεμίτης καὶ εἶπεν, ὅτι ἕνα καιρὸν ἐσκοτώθη ἕνας ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ γένος του εἰς τὸν Ἅγιον Ἥλιαν, καὶ ἐγύρευε τὸ αἷμά του· τὸν ὁποῖον εἰρηνεύσαμεν πάλιν μὲ τὸ μέσον τοῦ σιᾶχ - Σιαγαλάνη - ἤμπην - Μασιάτην, ἀπὸ τὸ χωρίον Μπέην - Σατάφ· τὸν ὁποῖον Σιαγιλάνην ἐκάμαμεν καὶ κεφίλην εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, δίδοντές του κεφιλιάτικον μαῖδία γρόσια 9.

3. Περὶ τοῦ Ἄση Μαλχιώτη.—Εἰς τοὺς 1698 ἐπανάστη καθ' ἡμῶν ὁ Ἄσης Μαλχιώτης ἤμπην - Σαχάν μὲ τὴν μητέρα καὶ τὰ

¹ Περιέχονται ἐν κώδικι χαρτίῳ, πρότερον ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῶν Ἀγιοταφίτων ὑπάρχοντι καὶ τὸν 137-ον ἀριθμὸν ἔχοντι, κατὰ τὸν κατάλογον Κυρίλλου τοῦ Ἀθανασιάδου· νῦν δ' εὑρίσκειται ἐν τινὶ θήκῃ τῆς μεγάλης πατριαρχικῆς ἐν Ἱεροσολύμοις αἰθούσης· ἀριθμῆι δὲ τὸ τεῦχος φύλλα 39 μεγάλου σχήματος καὶ περιέχει ὑπομνήματα δικαστικά ἀπὸ τοῦ 1698-ου μέχρι τοῦ 1740-ου ἔτους, ἐξ ὧν ἐγὼ κατ' ἐκλογὴν ἐνταῦθα ὀλίγα παρατίθεμαι.

παιδιά τοῦ ποτὲ Ἀμπτάλα Μαλχιώτου, ὁποῦ εἶχε σιμὰ εἰς τὸν Σταυρὸν περιβόλι, λέγοντες ὅτι τὸ Χωράφι τῆς Παναγίας, ὁποῦ εἶναι σιμὰ εἰς τὴν Μάλα, δὲν εἶναι ὄλον ἐδικὸν μας, ἀλλὰ ἔχουν καὶ ἐκεῖνοι μερδικὸν τοὺς ὁποίους ἐκάμαμεν μένι εἰς τὴν κρίσιν
5 καὶ ἐβάλαμεν ἀπάνω τους κεφίληδες, τὸν σιῆχ - Ἀβαντάλα-ἤμπην-Τζεμπζέν, ἀπὸ τὸ Χουρπελόζ, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, δίδοντές των καὶ κεφιλιάτικον μαϊδία γρόσια 9.

4. Τῷ αὐτῷ ἔτει ἐγόρευσεν ὁ ἄνωθεν Ἄσσης νὰ ὀρίζη κελλὶ μέσα εἰς τὸ μοναστήρι τοῦ Σταυροῦ καὶ νὰ κοιμᾶται καὶ μέσα
10 τὸ ὁποῖον κάμνοντες μένι ἐβάλαμεν κεφίληδες ἀπάνω του, τὸν σιῆχ - Μουσταφᾶ - ἤμπην - Φαράτζη καὶ σιῆχ - Μούσουλ - ἤμπην - Δώκ, Μαχλιώτας, δίδοντές των κεφιλιάτικον μαϊδία γρόσια 9.

5. Περὶ τῶν Θεοδοσίτων καφάριδων τοῦ Ἁγίου Σάββα. — Εἰς τοὺς 1698 ἐμαλώσαμεν μὲ τοὺς Θεοδοσίτας διὰ τὰ πάμπολλα
15 κακὰ ὁποῦ ἔκαμαν τῶν ἡγουμένων καὶ καλογήρων τοῦ Ἁγίου Σάββα, καὶ τοὺς εὐγάλαμεν ἀπὸ τὸ καφάρι, καὶ ὕστερον ἐπρόσπεσαν καὶ εἰρηνεύσαμεν, γράφοντες χοτζέτια μὲ συμφωνίας πολλὰς, πῶς νὰ πορεύωνται εἰς τὸ μοναστήρι τὰς ὁποίας συμφωνίας φυλάττοντες ἀπαρασαλεύτως νὰ πέρνουν τὸν χρόνον ἀπὸ τὸ μο-
20 ναστήρι μας μαϊδία γρόσια ἑκατὸν καὶ μία σκούφιαν καὶ ἕνα μαντήλι τοῦ παζαρίου καὶ ἕνα πανὶ Πεζαλιώτικον. Ἐβάλαμεν καὶ κεφίληδες ἀπάνω τους, τὸν μουσελήμην τοῦ τότε πασιᾶ, ἔχουν τὸν Μουσταφάγα Χαλεπλήν, δίδοντές του κεφιλιάτικον ἀσλανία πενήντα, καὶ τὸν σιῆχ - Γινούζην Βηθλεεμίτην Κόκκινον, καὶ τὸν
25 σιῆχ - Σουλεϊμάνην Πίσχον Βηθλεεμίτην, δίδοντές των κεφιλιάτικον μαϊδία γρόσια δεκαοκτώ.

6. Εἰς δὲ τοὺς 1707, ὅταν ἐκτίζαμεν τὸ μοναστήριον (τοῦ ἁγίου Σάββα), ἐκάμαμεν κεφίλην εἰς τοὺς ἄνωθεν Θεοδοσίτας (νὰ μὴ κατεβαίνουν ἀπὸ τὸ ἐπάνω σπῆτι καὶ κάτω, ἔχουν κάτω εἰς

τὸ μοναστήριον, ὁποῦ εἶναι ἡ ἐκκλησία) τὸν σιῆχ - Φάτην - Χτέμην - ἤμπην - Γάνεμ, δίδοντές του κεφιλιάτικον μαϊδία γρόσια 9.

7. Περὶ τοῦ Χάννα Βηθλεεμίτου Γάσπαρη. — Εἰς τοὺς 1699 ἐπανεστῆ καθ' ἡμῶν ὁ Χάννας (χριστιανὸς Βηθλεεμίτης) Γάσπαρ, καὶ εἶπεν ὅτι εἶχεν ἀμανέτι εἰς τὸν προαποθανόντα γέροντα κύρ 5 Γεράσιμον, τὸν καὶ Νταούτην λεγόμενον, ἀσλανία γερὰ ἐξηνταπέντε, καὶ τὰ ἐγύρευεν ἀπὸ λόγου μας· τὸν ὁποῖον εἰρηνεύσαμεν μὲ τὸ μέσον τοῦ σιῆχ - Γινοῦζη Βηθλεεμίτου Κόκκινου, δίδοντές του ἀσλανία δέκα· εἰς τὸν ὁποῖον ἐβάλαμεν καὶ κεφίλην διὰ τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν τὸν ἄνωθεν Γινοῦζην, δίδοντές του κεφιλιάτικον 10 μαϊδία γρόσια 9.

8. Περὶ τῆς παπαδίας Βηθλεεμίτισσας, ὁποῦ ἐχάθη. — Εἰς τοὺς 1700 ἀπὸ Χριστοῦ ἐχάθη ἡ παπαδία τοῦ παπαῖ Γεωργίου Βηθλεεμίτου, διδασκάλου τῶν παιδίων, πρὸς δὲ τοῦ παπαῖ Χάννα· ἡ ὁποία παπαδία ἦτον κόρη τοῦ Χριστοδοῦλου καὶ ἀδελφὴ τοῦ 15 Ἰωσήφ καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Ἠλία, Μιχαήλ καὶ Τζηπράνη· καὶ ὄντος ἡγουμένου τότε εἰς τὴν ἀγίαν Βηθλεεμ τοῦ γέροντος κύρ Δαβίδ μοναχοῦ, εἶπαν οἱ ἄνωθεν ὅτι τὴν ἐσχότωσεν ὁ ῥηθεὶς ἡγούμενος γέρων Δαβίδ, καὶ μᾶς ἔκαμαν τὰ πάνδεινα κακά· καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ἀποδείξουν τὴν ὑπόθεσιν μὲ μάρτυρες ἐγύρεψαν 20 τὸν γέρων Δαβίδ νὰ κάμη ὄρκον εὐαγγελικόν· καὶ τὸν ἐπῆγαν εἰς τὸ μοναστήρι τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ καὶ τὸν ἔβαλαν εἰς εὐαγγελικὸν ὄρκον μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, παρόντων καὶ τῶν κάτωθεν μαρτύρων: σιῆχ - Σουλεϊμάνης Μπτέρης Βηθλεεμίτης, σιῆχ - Γινοῦζης Βηθλεεμίτης, Χάμετ ἀδελφὸς τοῦ Γινοῦζη, χατζῆ - Μάλη 25 Βηθλεεμίτης, Ἄχμετ - ἤμπην - Μάλη, Ἀτάγμα Βηθλεεμίτης, Σουλεϊμάνης Ταβάπτρη, Σουλεϊμάνης Φράγγος, Σάλεχ υἱὸς οἰκονόμου, Χάννας Γάσπαρ, Νάσαρ, Ἀΐσας Μπούλας, Γλαχαγιάς Μπτέρης, σιῆχ - Σιαλάνης, Φαρχάνης καὶ Ῥεμπίας Θεοδοσίτες, Μίσαλ Ντένε Ταμαρίτης, Ὡμαρ ἤμπην - Νάσαρ Ταμαρίτης, Νέμερ Θεοδοσίτης, 30 Χαμτὰν Ἀμπουραϊάς Ταμαρίτης, Ὡμερ (γενεὰ τοῦ Γινοῦζη) Βη-

θλευεμίτης, Χασάν (γενεά τοῦ αὐτοῦ Γινούζη Βηθλευεμίτου), Χούρη
Γρακούπης Καστρινός, Ἰσας (υἱὸς πρωτογήρου) Καστρινός.—Καί
πάλιν μετὰ τὸν ὄρκον, μετανοήσαντες οἱ ἄνωθεν Βηθλευεμίτες
νταβατζήδες, μᾶς ἔκαμναν πάλιν πολλὰ κακά, ἕως ὅπου ἐκάμα-
5 μεν τὸ χατήρι τους καλὸν καὶ ἐβάλαμεν κεφίλιδες ἀπάνω τους, τὸν
σιεχ-Μεχμέτ τυφλὸν Ταμαρίτην Τίνεχ, καὶ τὸν σιεχ-Μεχμέτ κουτζὸν
Βηθλευεμίτην Μπτέρην, δίδοντές των κεφιλιτικὸν μαϊδία γρόσια 18.

9. Περὶ τοῦ πατᾶ Χάννα Βηθλευεμίτου, ὅπου μᾶς ἐγύρευε
τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ του. — Εἰς τοὺς 1701 ἐσηκώθη ὁ ἄθεος
10 πατᾶ Χάννας Βηθλευεμίτης, ὁ υἱὸς τοῦ πατᾶ Γεωργίου δασκάλου
τῶν παιδίων τῆς Βηθλευεμ, καὶ ἐγύρευεν ἀπὸ λόγου μας τὸ αἷμα
τοῦ ἀδελφοῦ του, λέγοντας ὅτι ἐπνίγη ἕνα καιρὸν εἰς τὴν ἀπάνω
στέρνα τοῦ ἐδικοῦ μας μοναστηρίου, καὶ μᾶς ἔκαμεν ὁ θεοκατά-
15 ρατος μυρία κακά· ὕστερον δὲ πάντων ἐσυναχθήκαν οἱ Τούρκοι
ἅλοι καὶ οἱ χριστιανοὶ ἅλοι τῆς Βηθλευεμ εἰς τὸ μοναστήρι τοῦ
ἁγίου Ἡλιοῦ, καὶ ἐκρίθημεν ἔξω εἰς τὴν ῥάχην, ὅπου εἶναι τὸ
ἀμπέλι καὶ ἡ συκαῖς, καὶ ἀποφάσισαν οἱ κριταὶ νὰ κάμωμεν
ἡμεῖς ὄρκον, καὶ μᾶς ἐχάρισεν ὁ ἄνωθεν θεοσωτηγῆς πατᾶ Χάν-
νας καὶ ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ γενεά αὐτοῦ τὸν ὄρκον, καὶ
20 τοὺς ἐχάρισαμεν καὶ ἡμεῖς ὅσα διαλαμβάνει τὸ κατάστιχον τῆς
ἐξόδου· καὶ ἐβάλαμεν ἀπάνω τους κεφίλιδες τοὺς Κόκκινους Τούρ-
κους, ἤγουν ἕνα κεφιλικί, δίδοντές τους γρόσια 9, καὶ τοὺς Τούρ-
κους Ἄσπρους ὅλους τῆς Βηθλευεμ δεύτερον κεφιλικί, δίδοντές των
μαϊδία γρόσια 9, ἤγουν Σουλεϊμάνην Ντέρην καὶ τὸν σιεχ-Μεχμέτην
25 Ντέρην, καὶ τὸν χατζῆ-Ἀλῆν Ντέρην, καὶ τὸν χατζῆ-Ἄουτε
Ντέρην, καὶ τὸν χατζῆ-Γιαχαγιᾶς Ντέρην. Ἐβάλαμεν καὶ ἀπὸ
τοὺς χριστιανοὺς κεφίλιδες, τὸν Χάννα Γάσπαρ καὶ τὸν Νάσαρ
Ἄτιε καὶ τοὺς λοιποὺς χριστιανοὺς τῆς Βηθλευεμ, καὶ ἔπαυσεν
ἡ ἀγωγή αὐτή· καὶ ἀνάθεμα καὶ τοῦ πατᾶ Χάννα καὶ τὸν ἀδελ-
30 φόν του, τὸν σιεχ-Γινούζη Κόκκινον ἤμπην-Τάπητ καὶ τὸν ἀδελ-
φόν του Χάμετ καὶ τὸν ἄλλον του ἀδελφόν Μεχμέτην καὶ τὸν
Ἰσμαήλ, γαμβρὸν τοῦ ἄνωθεν Γινούζη.

10. Περὶ τοῦ Σιατάρᾳ Ἀβρααμίτου, ὁποῦ ἐγύρευεν τὴν φο-
ράδα ὁποῦ ἐκτύπησεν ὁ Μερκούριος. — Εἰς τοὺς 1704 ἐπῆγενεν
ὁ Μερκούριος καλόγηρος εἰς τὸν Σταυρόν, καὶ εὐγῆκαν κλέπταις
ἀπάνω του νὰ τὸν ἐγδύσουν· καὶ ἐκεῖνος, διὰ νὰ γλυτώσῃ τὰ
ῥοῦχά του, ἐκτύπησεν μὲ τὸ ῥαβδί ἐνὸς φοραδίου καὶ εὔγαλε τὸ 5
ὀμμάτι του· καὶ μετὰ καιρὸν ἐσηκώθη ὁ Σιατάρᾳ Ἀβρααμίτης
καὶ ὁ ἐξάδελφος αὐτοῦ Ἀμπτηριμπᾶς καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀμπτηριμπᾶ,
καὶ μᾶς ἐπέιραζαν διὰ τὸ ἄνωθεν φοράδι καὶ μᾶς ἔκαμαν πολλὰς
καταδρομάς, καὶ ὕστερον εἰρηνεύσαμεν, δίδοντες τῷ Σιατάρᾳ μαϊ-
δία γρόσια 32, βάνοντες καὶ κεφίλην ἀπάνω του τὸν Ἀβεντάλα 10
(ἀπὸ τὸ Χουπτελόζ) ἤμπην-Τζεμπράν, δίδοντές του καὶ κεφιλιά-
τικον μαϊδία γρόσια 9. Ἐδώσαμεν καὶ τῷ ἄνωθεν Ἀμπτηριμπᾶ
καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ μαϊδία γρόσια 55, βάνοντες κεφίλην ἀπάνω του
τὸν Ῥάχητην Ταμαρίτην ἤμπην-Σάλεμ, δίδοντές του κεφιλιάτικον
μαϊδία γρόσια 9. Εἶναι καὶ μάρτυρες εἰς τοῦτα, ὁ Χαμτάνης 15
Ἀμπουραίας Ταμαρίτης καὶ ὁ ἐξάδελφος αὐτοῦ Σάλεμ ἤμπην-
Σαλάμης Ἀμπουραίας.

11. Περὶ τοῦ Ἀναστασίου Βηθλεεμίτου ὁποῦ μᾶς ἐγύρευε
τὸ αἷμα τοῦ ἐξαδέλφου του. — Εἰς τοὺς 1704 ἐσηκώθη ὁ Ἀνα-
στάσιος Βηθλεεμίτης, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰσα, καὶ ἐγύρευεν ἀπὸ λόγου 20
μας τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ του Ἠλία, λεγοντας ὅτι τὸν ἐπῆρεν
ὁ τρισμακάριστος καὶ ἀοίδιμος ἡμῶν δεσπότης κύριος κῦρ Δοσίθεος
καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· ἡμεῖς ὁμῶς ἐδεξάμεν
χοτζέτι, ὅτι ὁ ῥηθεις Ἠλίας ἔγινε Τοῦρκος καὶ ἀπέθανεν εἰς Δα-
μασκὸν ἀπὸ τὴν πανούκλα· τὸ ὁποῖον χοτζέτι εἶναι γραμμέον 25
εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἐκ στόματος τῆς γενεᾶς ὅλης τοῦ ἄνωθεν
Ἀναστάση, καὶ διαλαμβάνει ἔτι, ὅτι πλέον δὲν ἔχουν ἀγωγὴν μὲ
τὸν πατριάρχην καὶ τοὺς καλογήρους διὰ τὸν ἄνωθεν Ἠλίαν.
Ἵστερον ἠύραμεν καὶ κεφιλιδες εἰς τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν, τὸν
Ῥεμπία Ταμαρίτην λωβὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σιάουρ, καὶ 30
τὸν Σουλεϊμάνην Βηθλεεμίτην Μπτέρην Σίσχον· τῶν ὁποίων ἀνε-
καινίσαμεν πάλιν τὰ κεφιλιάτικα των, δίδοντες τοῦ κάθε ἐνὸς ἀπὸ

μαϊδία γρόσια 9. Τούτη ἡ ὑπόθεσις ἐθεωρήθη εἰς τὸ πατριαρχεῖον, εἰς τὸ ἐπιτροπικὸν κελλί, καὶ εἶναι μάρτυρες ὁ σιῆχ-Μεχμέτης Ταμαρίτης (στραβός) Ντίνεχ, καὶ ὁ σιῆχ Γιονούζης Βηθλεεμίτης Κόκκινος, καὶ ὁ Χαμέτης ἀδελφός αὐτοῦ, καὶ ὁ Ἰσμαίνης ἀνεψιὸς αὐτῶν, καὶ ὁ παπᾶ Χάννας, υἱὸς τοῦ παπᾶ Γεωργίου.

12. Περὶ τοῦ τόπου τῶν ποτὲ μνημάτων τῶν χριστιανῶν εἰς τὴν ἀρίαν Βηθλεέμ καὶ τῆς πόρτας ὅπου εἶναι εἰς τὴν Φακούραν, ἤγουν ἐκείνης ὅπου ἀνοιξεν ὁ αἰδιδιμος ἡμῶν δεσπότης κατὰ τὸ χωρίον.—Ἰστέον ὅτι, ὅταν ἐθεωρήθη ἡ ἄνωθεν ἀγωγή, μᾶς εἶπεν ὁ ἄνωθεν Ῥαμπίας Ταμαρίτης, ὅτι εἶναι κεφίλης μὲ τὸν ἀδελφόν του εἰς ὄλους τοὺς χριστιανούς τῆς Βηθλεέμ, ὅτι νὰ μὴ ἔχουν νὰ πειράζουν ποτὲ τὸν πατριάρχην καὶ τοὺς καλογήρους διὰ τὴν αὐλήν, ὅπου ἦσαν ἕνα καιρὸν τὰ μνημάτα των, καὶ διὰ τὴν καινούριαν πόρταν, ὅπου ἀνοιξε κατὰ τὸ χωρίον ὁ τρισμακάριτος ἡμῶν δεσπότης· καὶ ἐσημειώσαμεν τὴν ὑπόθεσιν εἰς μνήμην αἰώνιον.

13. Περὶ τοῦ Ἰσα Σιαμᾶς Πεζαλιώτου καὶ τῆς γενεᾶς αὐτοῦ, ὅπου ἐγύρευεν τὸ αἷμα τοῦ Χάν(ν)α καλογήρου.—Εἰς τοὺς 1704 ἀπέθανεν ὁ Χάννας, Πεζαλιώτης καλόγηρος, εἰς τὸ Πατριαρχεῖον μὲ θάνατον φυσικὸν καὶ τὸν ἐθάψαμεν. Ἰστέρον ἐσηκώθη ἡ γενεά του ἀπὸ τὸ Πεζαλαῖ, ἤγουν ὁ Ἰσας Σιαμᾶς καὶ οἱ λοιποί, καὶ εἶπαν ὅτι τὸν ἐσκότωσαν οἱ καλόγηροι καὶ ἔκαμαν πολλὰ κακὰ εἰς τοὺς καλογήρους τοῦ ἀγίου Ἡλιοῦ καὶ τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ. Τέλος πάντων μὴ δυνάμενοι νὰ ἀποδείξουν μὲ μάρτυρες τὸν νταβᾶν τους, ἐγύρεψαν νὰ βάλουν εἰς ὄρκον τοὺς παρευρεθέντας ἐνταῦθα ἀρχιερεῖς καὶ τὸν ἐπίτροπον καὶ τοὺς λοιπούς γέροντας καὶ ἐγκρίτους τοῦ μοναστηρίου καὶ συναχθέντες εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Σταυροῦ, ἐπήγαμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ἔβαλαν εἰς ὄρκον εὐαγγελικὸν τὸν ἐπίτροπον παπᾶ Νεόφυτον· καὶ πάλιν μετὰ τὸν ὄρκον ἐμετανόησαν καὶ ἐπῆγαν καὶ ἐπῆραν τὰ ζῶα τοῦ ἀγίου Ἡλιοῦ καὶ ἐφοβέριζαν νὰ κάμουν καὶ ἄλλα κακὰ, καὶ διὰ νὰ τοὺς εἰρη-

νεύσωμεν ἐστείλαμεν τὸν χατζή-Μεχμέτ Χιντίε Καστρινὸν καὶ τὸν σιέχ-Χαμτάνην ἀπὸ τὸ Μπεήτ-Σιακάγια, καὶ ἐγύρισαν τὰ ζῶα καὶ ἤφεραν καὶ τοὺς ἄνωθεν Πεζαλιώτας εἰς τὸ Πατριαρχεῖον· καὶ κάμνοντες ἀγάπην μὲ λόγου των, τοὺς ἐχαρίσαμεν μαῖδία γρόσια τριανταπέντε. Ἐβάλαμεν καὶ κεφίληδες ἀπάνω τους 5 τὸν ἄνωθεν χατζή-Μεχμέτην, δίδοντές του φλωρία τουραλήτικα δύο, καὶ τοῦ σιέχ-Ἀμπτηραχμάνη Καλελῆ τουραλήτικον ἓνα, τοῦ Κοψαχειλῆ. Ἦσαν δὲ εἰς τὸν Σταυρὸν καὶ οἱ κάτωθεν γεγραμμένοι, οἱ ὅποιοι ἔγιναν καὶ μάρτυρες εἰς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν: Χατζζής-Μεχμέτης Καλελῆς Χιντίε, σιέχ-Χαμτάνης Πέητ Σακα- 10 γιώτης, σιέχ-Ἀμπτηραχμάνης Καλελῆς Κοψαχειλῆς, οἱ δύο υἱοὶ τοῦ σιέχ-Γρακούπη Καλελῆ, Ἀχμέτης Μεχμεταλῆ Κουχτούρη ὁ υἱός, σιέχ-Χαμτάνης καὶ σιέχ-Μουσταφᾶς Μαχλιώτες, Χάμετ Βηθλεεμίτης Κόκκινος, Ἠμπραήμ καὶ Ἰωσήφ, Μαχμούτης Βηθλεεμίτης Κόκκινος, Χαμτάνης Ἀμπουραῖας Ταμαρίτης, σιέχ- 15 Ντερβήσης Θεοδοσίτης, καὶ Πεζαλιῶτες χριστιανοὶ μάρτυρες, ὁ σιέχ-Νασράλας, ἀδελφὸς τοῦ Συμεὼν καλογήρου, ὁ σιέχ-Χριστόδουλος, ὁ Ἀμπαραχάμης, ὁ παπᾶ Βάτης, ὁ παπᾶ Ζυάντες, ὁ Συμεὼν καλόγηρος Πεζαλιώτης, ὁ Φίλιππος καλόγηρος Ταηπιώτης, καὶ ὁ Ἰσας (υἱὸς πρωτογήρου) Καστρινός. 20

14. Εἰς τοὺς 1708 ἔλαβεν ὁ ἄνωθεν Χαμτάνης Σακαγιώτης δεῦτερον τὸ κεφίληχι μαῖδία γρόσια 9 καὶ σκούφες 5, μέσα εἰς τὸ Ἐπιτροπικὸν Κελλί, μαΐου 28. Μάρτυρες ὁ Ἰσας καὶ ὁ Συμεὼν.

15. Περὶ τοῦ Σάλεχ Ζάρζαρ Βηθλεεμίτου, ὁποῦ ἐκρήμνησεν εἰς τὸν Ἅγιον Ἠλίαν.—Εἰς τοὺς 1700 εἶχαμεν κοπέλι εἰς τὸν 25 Ἅγιον Ἠλίαν, τὸν μακαρίτην Σάλεχ Ζάρζαρ Βηθλεεμίτην, καὶ μίαν νύκτα ἐκρήμνησεν ἀπὸ τὴν σκάλλαν καὶ ἐσακατεύθη τὸ ποδάρι του, τὸ ὁποῖον ὕστερον ὑγίανεν καὶ ἔζησεν ὁ ἄνθρωπος χρόνους δύο καὶ ἀπέθανεν, ἀφίνοντας κατάραν τοῦ υἱοῦ του Ἰσα καὶ τῆς γενεᾶς του νὰ μὴ πειράξουν ποτὲ τοὺς καλογήρους διὰ λόγου 30 του, καὶ κατὰ τὴν παραγγελίαν αὐτοῦ δὲν μᾶς ἐπέιραζαν. Εἰς δὲ

τοὺς 1703 ἐπῆγαν τινὲς προδότοι εἰς τὸν τότε μουτεβελῆν Ὅσμά-
ναγαν καὶ ἐγκάλεσαν τὸν ἄνωθεν Ἰσα, ὅτι ἐσκοτώθη ὁ πατέρας
του καὶ δὲν ἔκαμεν ἀγωγὴν διὰ τὸ αἷμά του· καὶ ἐπίασεν ὁ μου-
μεβελῆς τὸν ῥηθέντα Ἰσα καὶ τὸν ἐξάδελφον αὐτοῦ Γεώργιον καὶ
5 τοὺς ἔβαλεν εἰς τὴν χάφιν καὶ εἰς τυραννείας νὰ γυρέψουν τὸ αἷμα
τοῦ Σάλεχ ἀπὸ λόγου μας· ἐκεῖ δὲ ὡς καλοὶ χριστιανοὶ εἶπαν,
ὅτι "ὁ Σάλεχ ἀπέθανεν μὲ τὸν θάνατόν του καὶ καμμίαν ἀγω-
γὴν μὲ τοὺς καλογήρους δὲν ἔχομεν", καὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν
αὐτῶν τοὺς εὔγαλεν ὁ μουτεβελῆς ἀπο τὴν χάφιν καὶ μᾶς ἔδωσε
10 καὶ γράμμα μὲ τὴν βούλλαν του. Ἵστερον δὲ ἦλθαν εἰς τὸ Πατρι-
αρχεῖον ὁ ἄνωθεν Ἰσας καὶ ὁ Γεώργιος, καὶ μᾶς ἔδωσαν κεφιλῆδες
ὅτι δὲν ἔχουν μὲ τοὺς καλογήρους νὰ κάμουν διὰ τὴν ὑπόθεσιν
αὐτῆν, τὸν σιῆχ-Σουλεϊμάνην Μπτέρην Σίσκον Βηθλεεμίτην καὶ
τὸν Χαμὲτ Βηθλεεμίτην Κόκκινον, ἀδελφὸν τοῦ σιῆχ-Γινοῦζη, καὶ
15 τὸν Ἰσμαῆν ἀνεψιὸν τοῦ αὐτοῦ Γινοῦζη· τῶν ὁποίων ἐδώσαμεν
καὶ δύο κεφιλιάτικα μαϊδία γρόσια δεκαοκτώ, τὸ ἓνα κεφιλιάτικον
τοῦ σιῆχ-Σουλεϊμάνη μόνω, καὶ τὸ ἄλλο τῷ Χαμὲτ καὶ Ἰσμαῖνῃ.
Τὸ δὲ γράμμα, ὅπου ἐπήραμεν ἀπὸ τὸν μουτεβελῆν, εἶναι μέσα
εἰς τὸ κουτί ὅπου ἔχει τὰ χαρτῖα τῆς ἀγίας Βηθλεέμ.

20 16. Διαλαμβάνει τὸ παρὸν, ὅτι πῶς ἦλθεν ὁ Τερβήσης υἱὸς
τοῦ Ἄση, καὶ ὁ Φορχάνης υἱὸς τοῦ Μουχέσεν, καὶ ὁ Ῥαμπῖες
υἱὸς τοῦ Σουλεϊμάνη, καὶ ὁ Ῥαντάτ υἱὸς τοῦ Σαμπάχ, καὶ ὁ Ἄ-
πτάλας υἱὸς τοῦ Χασάν, καὶ ὁ χατζῆ-Χαλείφης καὶ ὁ χατζῆ-
Ναστράλας υἱὸς Ἄση, καὶ Ὁτμάνης υἱὸς Σάλεχ, καὶ ὁ Βάντης υἱὸς
25 Σουλεϊμάνη, καὶ οἱ ἐπίλοιποι χωριανοὶ Θεοδοσίτες, παρὸν εἰς τὸν
ἐπίτροπον τῶν Ῥωμαίων παπᾶ Νεόφυτον καὶ τὸν δραγουμάνον, τὸν
Καيسάριον, καὶ τοὺς ἐπίλοιπους καλογέρους, καὶ ἐσυμβάσθησαν καὶ
ὑποσχέθησαν οἱ χωριανοὶ μὲ τὸν ἐπίτροπον καὶ μὲ τοὺς λοιποὺς
καλογέρους, πῶς νὰ γένουν ὑπηρέτες τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἀγίου
30 Σάββα, καθὼς διαλαμβάνει τὸ χοτζέτι ὅπου εἶναι εἰς τὰ χέρια
τῶν καλογέρων, ὅπου εἶναι γραμμένον τὸ ἔτος του εἰς τὰς δέκα
τοῦ μηνὸς Σαβᾶλ 1109 τὸ ἔτος τῶν Τουρκῶν, πῶς νὰ πέρνουν

ἑκατὸν γρόσια τὸν χρόνον ἀτετι καὶ ὄχι ἄλλο· τὰ ὅποια νὰ τὰ
πέρνουν τρεῖς βολαῖς τὸν χρόνον καὶ νὰ πέρνουν καφάρι ἀπὸ τοὺς
χατζῆδες ὅπου πηγένουν εἰς τὸν Ἅγιον Σάββα νὰ προσκυνήσουν,
ἀπὸ κάθε ἄνθρωπον μαϊδία τέσσαρα· ὅταν πηγένουν δύο μαϊδία
καὶ ὅταν ἔρχονται πάλιν τὰ ἄλλα δύο, κατὰ τὴν παλαιὰν συνή- 5
θειαν. Ἔτι ὑποσχέθησαν οἱ χωριανοί, πῶς ἀπὸ τώρα πλέον νὰ
μὴ δίδουν τὸ μοναστήρι νταμάνη, καὶ ὅταν βασιλεύῃ ὁ ἥλιος, ἢ
πύρρα τοῦ μοναστηρίου νὰ μὴν ἀνοίγῃ καὶ οἱ τζοπάνιδες καὶ
οἱ ἐπίλοιποι παραμικροὶ νὰ τρώγουν ψωμί ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν τρύ-
παν τοῦ μοναστηρίου, καὶ καφάρι νὰ μὴ πέρνουν ἀπὸ τὰ ζῶα 10
ὅπου κατεβαίνουν με τοὺς χατζῆδες, οὐδὲ με ἄλλους τινάς, οὐδὲ
νὰ ἀγοράζουσιν ξύλα οἱ καλογέροι ἀπὸ τὸ χωρίον τῶν Θεοδοσίων,
καὶ νὰ μὴ ἔχουν νὰ γυρεύουσιν τίποτε οὔτε ἀπὸ τὸν ἡγούμενον,
οὔτε ἀπὸ τοὺς καλογέρους, οὔτε ἀπὸ τοὺς χατζῆδες, οὔτε πολὺ,
οὔτε ὀλίγον, καὶ νὰ βάλουν ἓνα ἄνθρωπον ἀπὸ τὸ χωρίον νὰ ὑπη- 15
ρετᾶ, ἦγουν νὰ πηγένη καὶ νὰ ἔρχεται με τὰ φορτία καὶ με τὸν
ἡγούμενον καὶ με τοὺς καλογέρους, καὶ ἄλλος κανεὶς νὰ μὴν εἶναι
ἀπὸ τοὺς χωριανούς. Καὶ ὅταν ὁ ὑπηρέτης παρακούῃ τὸν ἐπί-
τροπον καὶ τὸν ἡγούμενον, ἢ κάμη κενένα σφάλμα, νὰ τὸν ἀλλά-
ζουσιν καὶ νὰ φέρουν ἄλλον ἀπὸ τὴν γενεάν του· καὶ ὅταν τραβιχθῆ 20
καὶ δὲν εὐρεθῆ νὰ πηγαίνῃ με τὸ μουλάρη, ὁ ἡγούμενος νὰ στέλνῃ
τὸ μουλάρη με τοὺς χωριάτας ὑποῖον εὐρη ἀπὸ τοὺς Θεοδοσίτας
ἀκόμη νὰ μὴ φέρνουν τὰ γαϊδουριά τους νὰ καβαλλικεύουσιν οἱ χα-
τζῆδες καὶ οἱ καλογέροι, οὔτε νὰ φέρνουν ἄλογα ἀπ' ἔξω ἀπὸ
τὸ κάστρον, ἀλλὰ νὰ καβαλλικεύουσιν οἱ χατζῆδες καὶ οἱ καλο- 25
γέροι καστρινὰ ζῶα· καὶ ὅταν ὑπάγουν οἱ χωριανοὶ εἰς τὸ μονα-
στήρι, νὰ τρώγουν ἀπὸ τὸ φαγὶ ὅπου εὐρίσκεται καὶ νὰ μὴ
γυρεύουσιν ξεχωριστὸν φαγὶ, καὶ εἰς τὸ μοναστήρι νὰ μὴ κοι-
μοῦνται, καὶ νὰ μὴ κουβαλοῦν με τοὺς κουρπάδες νερόν ἀπὸ
τὸ μοναστήρι· ἔξω, οὔτε ψωμί νὰ μὴ κουβαλοῦν, ἀλλὰ οὔτε 30
ὄσπρια· μήτε νὰ ρίχτουν πέτραις εἰς τὸ μοναστήρι, μήτε τουρφέ-
κια νὰ κτυποῦν. Καὶ ὅταν τελειώνη ὁ χρόνος τοῦ ὑπηρέτη, νὰ
τὸν ἀλλάζουσιν καὶ νὰ βάλουν ἄλλον ὑπηρέτην ἀπὸ τοὺς χριστιανούς.

ὅποιον θελήσῃ ὁ ἐπίτροπος. Καὶ ὁ ὑπηρέτης καὶ οἱ ἄλλοι χω-
ριανοὶ νὰ μὴ γυρεύουν ἀπὸ τὸν ἡγούμενον τίποτες, οὔτε ἀπὸ
τοὺς καλογέρους μὲ βίαν· καὶ ὅταν θέλῃ ὁ ἡγούμενος νὰ κόψῃ
ξύλα καὶ τοὺς γυρεύει ἐργάτες, νὰ τοῦ φέρουν ὅσους τοὺς γυ-
5 ρεύει, καὶ νὰ μὴ ἔρχεται κανεὶς χωρὶς τὸ θέλημα τοῦ ἡγουμένου
δυναστικῶς· καὶ ὅταν θέλῃ ὁ ἡγούμενος νὰ ἀγοράσῃ ξύλα, νὰ
ἀγοράζῃ ὅπου θέλει, μόνον ἀπὸ τῶν Θεοδοσίτων τὸ χωρίον νὰ
μὴ ἀγοράζῃ. Τώρα ὁμως ὅταν ἐσυμβιβασθήκαμεν, ἦταν παρῶν
ὁ σιῆχ-Ἀλεγιάν ἤμπιν-Ζάητ καὶ ὁ Ἀπτάλας ἤμπιν-Ζάητ καὶ Μου-
10 ζάχημ, οἱ λεγόμενοι Νταρζιάντ, ἀπὸ τὸ χωρίον τῆς Μπετιῆας.
οἱ ὅποιοι ἔγιναν κεφίλιδες εἰς τὸν Τερβήσῃν Θεοδοσίτην καὶ εἰς
τὴν γενεάν του καὶ εἰς ὅποιον τοῦ ἀκολουθᾷ ζωντανῶν εἰς τοὺς
ζωντανούς του καὶ ἀποθαμένων εἰς τοὺς ἀποθαμένους του. Ἀκόμι
ἔγιναν κεφίλιδες, ὁ Ἄμερ ἤμπιν-Φάατ, καὶ ὁ Σάλεχ ἤμπιν-Σαμπάχ,
15 καὶ ὁ Ναστράλας ἤμπιν-Ἀλεβη, καὶ ὁ Γανὰμ ἤμπιν-Γνέμ, καὶ
ὁ Μοῦσεφ ἤμπιν-Μπεκήρ, καὶ ὁ Μίσσηρης ἤμπιν-Χαμῖς, καὶ ὁ
Ἄλεβις ἤμπιν Ἀάση, καὶ ὁ Νάσερ ἤμπιν-Νουβέσηρ· οἱ ὅποιοι
χτέμιδες ἔγιναν κεφίλιδες εἰς τὸν Φαρχάν μὲ τὴν γενεάν του, καὶ
εἰς τὸν Ῥαντάπ μὲ τὴν γενεάν του, καὶ εἰς τὸν Ἀμπτάλα μὲ τὴν
20 γενεάν του, καὶ εἰς τὸν Ῥαμπία μὲ τὴν γενεάν του· εἰς τοὺς ὁποίους
ἔγιναν κεφίλιδες ζωντανῶν εἰς τοὺς ζωντανούς των καὶ ἀποθαμένων
εἰς τοὺς ἀποθαμένους τους μὲ τὸ θέλημά τους. Καὶ ὅταν φταίῃ τινὰς
ἀπὸ τοὺς χωριανούς, ἢ παρακούῃ τὸ χοντζέτι καὶ τὸ τεμεσοῦτι
αὐτό, τὰ ὅσα γράφουν, νὰ χρεωστᾷ τὸν Χακίμην τριακόσια γρό-
25 σια καὶ τῶν κεφίλιδων διακόσια γρόσια· καὶ πάλιν ὅταν φταίῃ
τινὰς ἀπὸ τοὺς χωριανούς, ὁ ἴδιος νὰ παιδεύεται· καὶ ὅταν δαρθῇ
κανένας ἀπὸ τοὺς καλογέρους καὶ σημαδευθῇ, νὰ μαρτυρηθῇ χωρὶς
μάρτυρας, καὶ ὁ λόγος τοῦ καλογέρου νὰ περάσῃ· καὶ διὰ τὸ βέ-
βαιον ἐγράφη αὐτὸ τὸ παρὸν καὶ ἔγινεν ὁ κεφιλεμὲς μὲ τὸ θέ-
30 λημά τους. ρψιε', ἰουνίου κ' [1715]. Οἱ μάρτυρες: Ὁ Ἀμπτάλας
ἤμπιν-Ζῶλ, Ῥετζέπ ἤμπιν-Ἀμπέτ, Ἰσας ἤμπιν-Ἀμπέτ, Σουλεϊμάν
ἤμπιν-Ντούρζη, Καπλάν ἤμπιν-Ῥισάς, μετρητάδες τοῦ παζαρίου [τῆς
Ἱερουσαλήμ], Χαμετάν ἀμποῦ-Ῥαίας, Ἀχμέτ Ἀμμάρ Ντοραίτης.

17. Εἰς τοὺς „αῖσι“ ἐσηκώθη ὁ Μῆσλε Κούμπα Τζοραίτης καὶ εἶπεν πῶς ἕνας καλόγηρος τοῦ Σταυροῦ τὸν ἐκτόπησεν μὲ πέτραν καὶ εὗγαλε τὸ ὀδόντι του, καὶ ἐγύρευε νὰ πεираῖξη τὸ μοναστήρι· τὸν ὁποῖον εἰρηνεύσαμεν μὲ μαῖδια γρόσια 25. Ἐβάλαμεν κεφίλη ἀπάνω του τὸν Μοῦσα υἱὸν Ἰσα Ταρήφ Τζοραίτην, δίδον- 5
τές του κεφιλιγάτικον μαῖδια γρόσια 9.

18. „Αῖσι“, αὐγούστφ μηνί, ἐκάμαμεν ἀγάπην μὲ τοὺς Βηθλεε-
μίτας Φράγγους, γενεὰν τοῦ παπαῖ Χάννα οἰκονόμου, ἤγουν τὸν
Τζημπραήλ ἀμποῦ-Φέλεχ κουτζόν, καὶ τὸν Φραντζές ἀμποῦ-Φέλεχ,
καὶ τὸν Γλακούπην ἀμποῦ-Φέλεχ, καὶ τὸν Ἰωσήφ ἤμπιν-Φραντζές, 10
καὶ τὸν Χάννα ἤμπιν-Μιχαήλ Φέλεχ, ὅτι πῶς νὰ μὴ γυρεύουν
πλέον τὸ αἶμα τοῦ ἀδελφοῦ παπαῖ Χάννα οἰκονόμου, ὅπου εἶπαν
πῶς ἐσκοτώθη ἕνα καιρὸν μέσα εἰς τὸ μοναστήρι τῆς Βηθλεεμ,
καὶ ὑπεσχέθησαν νὰ εἶναι ὅλοι των εἰς τὸ κεφιλιγάτικον τῶν Τουρ-
κῶν Βηθλεεμίτων Ἄσπρων καὶ Κόκκινων, ὅπου ἔγινεν εἰς τὸ 15
ἀμπέλι τῆς ῥάχης τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ, εἰς τοὺς „αῖσι“ εἰς τοὺς
ὁποίους ἄνωθεν Φράγγους ἐβάλαμεν πάλιν καινούριους κεφίλιδες,
πρῶτον τὸν Ἄουδε Ντέρην Βηθλεεμίτην, υἱὸν τοῦ ποτε Σουλεϊ-
μάνη Ντέρη, δίδοντές του κεφιλιγάτικον μαῖδια γρόσια 9· δεύτε-
ρον κεφίλην ἐβάλαμεν τὸν Γλαχαγιᾶν Ντέρην, δίδοντές του τὸ κε- 20
φιλιγάτικον· τρίτον κεφίλην ἐβάλαμεν τὸν Ἰωσήφ χριστιανὸν ἤμπιν-
Δαρήφην, δίδοντές του σῶον τὸ κεφιλιγάτικον· ὅστις Ἰωσήφ, μὲ τὸ
νὰ ἦτον μεσίτης νὰ γένη ἡ ἄνωθεν ἀγάπη, τοῦ ἐχαρίσαμεν μαῖ-
δια γρόσια 20.

19. „Αῖσι“, περὶ τοῦ Ῥεντάτου Θεοδοσίτου. — Ἐγαλέσαμεν 25
τοὺς Θεοδοσίτας εἰς τὸν Ῥετζέπ-πασιᾶν, διατὶ ἤθελάν νὰ γυ-
μνώσουν τοὺς χατζῆδες εἰς τὸ μοναστήρι, καὶ ἐπίασε τὸν Ῥεντάτην
καφάρην καὶ τὸν ἔβαλε χάσι, καὶ ἤθελε νὰ τὸν κρεμάσῃ καὶ
τὸν ἐγλωτώσαμεν μὲ ἔξοδα πολλὰ· καὶ ἀφοῦ εὐγῆκεν, ὁ πασιᾶς
εἶπεν ὅτι ἔχασε τὴν δύναμίν του καὶ παιδεῖα δὲν κάμνει πλέον, 30
καὶ ἐγύρευεν Ἀράπικην κρίσιν, καὶ ὕστερον εἰρήνευσεν καὶ ἐβά-

λαμεν άπάνω του κεφίληδες όλον τὸ χωρίον τοῦ Θεοδοσίου, ἤγουν τὸν σιέχ-Φεραχάνην καὶ σιέχ-Ντερβήσην, δίδοντες τοὺς κεφιλιάτικον ζολότες ἔξη.

20. Αἰψη', περὶ τῆς φοράδας τοῦ κατηραμένου Γεωργίου Βηθλεεμίτου, ὁποῦ ἐπληρώσαμεν. — Ἐκτόπησεν ὁ Δανιήλ ἡγούμενος τοῦ Σταυροῦ τὴν φοράδα τοῦ Γεωργίου Βηθλεεμίτου, ὁποῦ ἦτον φευγάτος εἰς τὴν Μάλχαν, καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἐψόφησεν ἡ φοράδα, καὶ εἶπεν ὅτι μὲν τὸ νὰ τὴν ἐκτυπήσῃ ὁ ἡγούμενος μὲ τὴν πέτραν ἐψόφησεν, καὶ ἐσήκωσεν άπάνω μας τοὺς σέχιδες 10 τῆς Μάλχας καὶ μᾶς ἔκαμεν πολλὰ κακά· καὶ ὕστερον μὲ δυναστείαν μεγάλην τὸν ἐπληρώσαμεν, δίδοντες τῷ ἄνωθεν Γεωργίῳ ἡμπνι-Ἀγιάση μαϊδία γρόσια 560 καὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Μανσοῦρ μαϊδία γρόσια 50, καὶ διὰ τέσσαρα μπογασία ριάλια 4. Ἐβάλαμεν καὶ κεφίλιδες άπάνω τους τοὺς σέχιδες τῆς Μάλχας, πρῶτον 15 τὸν σέχ-Χαμτάν ἡμπνη-Μοχαμέτ Συρράς, δεύτερον τὸν σέχ-Μουσταφᾶν ἡμπνη-Φάρρατζη, τρίτον τὸν Ντίτην ἡμπνη-Μουσοῦλη, τέταρτον τὸν Χαμτάν ἡμπνη-Ἀούτη, πέμπτον τὸν Μεχμέτην ἡμπνη-Σιμαοῦν, δίδοντές τους κεφιλιάτικον μαϊδία γρόσια 36 καὶ χάριν ζολότες 16, καὶ ἐγράψαμεν χοτζέτι ἐξοφλιτικόν, καὶ εὐρί- 20 σκεταὶ φυλαγμένον εἰς τὸ κουτί τῆς Βηθλεέμ.

21. Αἰψη' ὀκτωβρίου 30, περὶ τῆς ἀγορασίας τοῦ καφαρίου τοῦ μοναστηρίου τοῦ Σταυροῦ¹.—Ἀγοράσαμεν ἀπὸ τοὺς καφάριδες τοῦ Σταυροῦ ἀσλάνι μισὸν γερὸν διὰ μαϊδία γρόσια 140, ἤγουν ἀπὸ τὸν Μέχμετ καὶ Χαμτάνην καὶ Χαμπτάλλαν καὶ Σουλεϊμάνην

¹ Σημειωτέον, ὅτι ἐν τινι ἐγγράφῳ τοῦ 1709-ου ἔτους, μηνὶ μαρτίῳ, μνημονεύεται Καλλίνικος ἡγούμενος τοῦ τιμίου Σταυροῦ (φ. 7β), καὶ ὅτι ἐν ἑτέρῳ πάλιν ἐγγράφῳ μνεία γίνεται ἀρχείου γεωργιανοῦ, ὅπερ ἔχει τὸ Πατριαρχεῖον τῶν Ἱεροσολύμων ἀναφέρει δηλαδὴ τὸ ἐγγραφοῦν τοῦτο τ ε σ κ ε ρ ε δ ε ς καὶ "εἶναι" λέγει "εἰς τὸ σιδηροῦν σεντοῦκι τῶν Ἰβήρων" (φ. 8α). Καὶ ἕτερον ἐγγραφοῦν μνείαν ἡγουμένου παιεῖται τοῦ Σταυροῦ (φ. 13β) ἔχει δὲ τοῦτο ὡδε· «αἰψιέ' [1715]. Μᾶς ἠδίκησεν ὁ σιέχ-χατζη-Σάλημ Ὁρεινιώτης, πῶς τον ἐγκάλεσεν ὁ Παῖσιος ἡγούμενος τοῦ Σταυροῦ εἰς τὸν τοπιτζήπασι καὶ τὸν ἔδειρεν καὶ τοῦ εὔγαλεν καὶ δύο ὀδόντια, καὶ ὅσον νὰ τὸν εἰρηνεύσωμεν τοῦ ἐδώσαμεν μαϊδία γρόσια 120».

καὶ Χαμίτην καὶ ἕτερον Μεχμέτην καὶ Χαμετήν καὶ Ἀμπουλχα-
μέτην, υἱοὺς τοῦ Ἀχμέτη Γρέητ ἀπὸ τὸ χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ.
Τοὺς ἐχαρίσαμεν ἔτι μαῖδία γρόσια 10 καὶ ἓνα μπογασὶ ζολότες
3 καὶ δύο ζυγίαις ποστάλλια ζηλότες $1\frac{2}{3}$ καὶ δύο σκούφιας. Ἐβά-
λαμεν καὶ κεφίληδες ἀπάνω τους τὸν σέχ-Μουσταφᾶν υἱὸν Φάρ- 5
ρατζη Μαλχιώτην, καὶ τὸν σέχ-Ντίπην υἱὸν Μούσουλην Μαλχιώ-
την, δίδοντές τους κεφιλεμέν μαῖδία γρόσια 9 καὶ χάριν ζολότες
7. Μάρτυρες: ὁ Χαμτὰν Σιμασοῦν Μαλχιώτης καὶ ὁ Γεώργιος
Βηθλεεμίτης Ἀγιάσης, καὶ ὁ Γνέμης Μπετζαλιώτης Ἄτζιρας,
καὶ ὁ Χάννας Ἄλεβης Μπετζαλιώτης, καὶ ὁ Γεώργιος Σάλεχ 10
Μπετζαλιώτης, καὶ τοὺς ἐδώσαμεν ζολότες $6\frac{2}{3}$.

22. Ἀφ' μαρτίου ζ'. Ἀγοράσαμεν καὶ ἕτερον μισὸν ἀσλανὶ
ἀπὸ τὸν Γρέιπ καὶ ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του Ῥαντουβάνην τοὺς υἱοὺς
Γαρίπ, ἀπὸ τὸ χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ, διὰ ζολόταις 140 καὶ μπο-
γασία 2 καὶ ποστάλια ζυγιαῖς 3. Ἐβάλαμεν καὶ κεφίληδες ἀπάνω 15
τους δύο, πρῶτον τὸν χατζῆ-Χουβεϊτάνην ἀπὸ τοῦ [= τῆς] Φι-
λίππου, δίδοντές του κεφιλιάτικα ζολότες 9, δεύτερον τὸν Χαμτὰν
Ἄουτεν ἀπὸ τὴν Μάλχαν, δίδοντές του κεφιλιάτικα ζολότες 9.
Μάρτυρες: πρῶτος ὁ χατζῆ-Χουσεϊνης, υἱὸς Ἀλῆ Χαληλῆ, ὁποῦ
κάθεται εἰς τὸ ἄνωθεν χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ· δεύτερος, καὶ ὁ υἱὸς 20
τοῦ ἄνωθεν Χουσεϊνη, ὁ Ἀλῆς· τρίτος, καὶ ὁ Ἡμπραῖμ Φιλιπ-
πιώτης, γενεὰ τοῦ ἄνωθεν χατζῆ-Χουβεϊτάνη· τέταρτος, καὶ ὁ
Γνέμης χριστιανὸς Μπετζαλιώτης· πέμπτος, καὶ ὁ Χάννας Ἄτε-
βης, χριστιανὸς Μπετζαλιώτης· ἕκτος, καὶ ὁ Ἴσας Σάλημ Μπε-
τζαλεώτης· ἕβδομος, καὶ ὁ Ταχλάλλας ἡμπιν-Σαχῆν Μπετζαλεώ- 25
της· εἰς τοὺς ὁποίους ἐπῆγαν χαρίσματα ζολότες 6.

23. Ἀφ' σεπτεβρίου κδ', περὶ τῆς ἀγορασίας τοῦ καφαρίου
τοῦ Σταυροῦ.—† Ἀγοράσαμεν ἀπὸ τὸν Χιμεϊτὰν υἱὸν Ἀχμετ Ἀμ-
πουτταϊοῦν καὶ ἀπὸ τὸν Μίσαλεχ υἱὸν Φαράτζ, καφάριδες τοῦ Σταυροῦ
ἀπὸ χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ, ἀσλανὶ μισόν, καφάρι παλαιὸν τοῦ μονα- 30
στηρίου τοῦ Σταυροῦ, καὶ τοὺς ἐδώσαμεν ζολότες 140 καὶ διὰ

ντουλαμάδες και ποστάλια και μανδήλια και σκούφzαις ζολότες
15.—† Ἐγοράσαμεν ἔτι και ἕτερον μισὸν ἀσλανί, και αὐτὸ καφάρι
παλαιὸν τοῦ μοναστηρίου τοῦ Σταυροῦ, ἀπὸ τὸν Ἄμπτάλαν υἱὸν
Ἄμπέιτ, και αὐτὸν ἀπὸ τὸ ἄνωθεν χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ, διὰ ζο-
5 λόταις 180 και διὰ ντουλαμάδες και ποστάλια και μανδήλια και
σκούφzαις ζολότες 15. — Εἰς τοὺς ὁποίους ἐβάλαμεν κεφίληδες
πρῶτον τὸν Χαμντάν Ἄουτεν ἀπὸ τὴν Μάλχαν, δεῦτερον τὸν Ψή-
ρην ἤμπην-Σουπέχ ἀπὸ τὴν Μάλχαν, τρίτον τὸν Χαμτάν Ἄουτε,
τέταρτον τὸν Χαμντάν Χαράς, ἕκτον τὸν σιέχ-Μουσταφᾶ, και αὐτοὺς
10 Μαλχιώτας, δίδοντές τους κεφιλιάτικον ζολότ. 9. Ἐτι ἐβάλαμεν
κεφιληδες πρῶτον τὸν Γαννάμ Σαπάνην κουτζὸν ἀπὸ τὴν Τζόραν,
δεῦτερον και τὸν Χασάν ἤμπην-Ἄττάλ Τζοραίτης, δίδοντές τους
κεφιλιάτικον ζολόταις 9. Ἐβάλαμεν ἔτι κεφιληδες πρῶτον τὸν
Σάλεχ ἤμπην Σαλάχ και τὸν Μουχάμετ ἤμπην-Ἀχμουτ ἀπὸ τὸ
15 χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ, δίδοντές του κεφιλιάτικον ζηλότ. 9. Ἐβάλα-
μεν και μάρτυρες τὸν Ἀχμέτ Ταβήλ Τζοραίτην και τὸν Ἀλῆν
Μουχάμετ Τζοραίτην, και τὸν Χαμντάν Σάπραν Μαλχιώτην, και
τὸν Νήμηρ Χαρράς, και τὸν Μουσταφᾶν Μαλχιώτην, και τὸν Χαμ-
ντάν Μαλχιώτην, και τὸν Ἀλῆν Μαλχιώτην, και τὸν Ντουργάμ
20 ἤμπην-Χουτζᾶς ἀπὸ τὸ χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ, και τὸν Ἀλῆν ἤμπην-
Χουσέν ἀπὸ τὸ χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ, και ὁ Χουσέν ἀπὸ τὸ Ντέρ-
Χαβᾶ, και τὸν Χάσαν ἤμπην-Σούπιχ Μαλχιώτην, και ὁ Χάνας
Ἄατεβης χριστιανὸς Μπετζαλιώτης, και τὸν Ῥάσιτ ἤμπην-Μούφτη
Μπετζαλιώτην, και τὸν Νταχλάλλαν Μπετζαλιώτην, και τὸν Ἰσαν
25 ἤμπην-Σάλημ Ζαῖτ Μπετζαλιώτην· τῶν ὁποίων ἐδώσαμεν διὰ μαρ-
τυρίαν ζολότ. 40 και ἐσηκώθη σὺν Θεῷ βοηθῶ ἀπὸ τὸ μονα-
στήρι τοῦ Σταυροῦ τὸ καφάρι ἀπὸ τὸ ἄνωθεν χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ,
και πλέον δὲν ἔχει τὸ μοναστήρι τοῦ Σταυροῦ καφάρι εἰς κανένα
χωρίον.

30 24. Ἀφιδ' αὐγούστῳ μηνί, περὶ τῶν ἀποστατῶν ἱερέων τῆς
Βηθλεέμ. — † Ἐμάλωσαν οἱ τέσσαρες παπᾶδες Βηθλεεμίτες, παπᾶ
Χάνας Γνέμης και παπᾶ Χριστόδουλος Σῆχος και παπᾶ Γεώργιος

Σελάμης καὶ πατᾶ Γεώργιος υἱὸς τοῦ πατᾶ Χάννα οἰκονόμου, με
τὸν ἡγούμενον καὶ με τοὺς πατέρες τῆς Ἁγίας Βηθλεέμ, καὶ
ἄφισαν τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἔφυγαν, καὶ ἐπῆγαν εἰς τοὺς Φράγγους
καὶ ἔλειψαν μῆνας τέσσαρες· καὶ με τὸ νὰ χειροτονήσωμεν ἄλλους
ἐδυμώθησαν καὶ ἐπῆγαν νὰ κτυπήσουν τοὺς πατέρας ἡμέρα Κυ- 5
ριακῆ, καὶ με τὸ νὰ μὴν ἡμπορέσουν ἐπῆγαν εἰς τὸν Ἅγιον Ἡ-
λίαν τὰ παιδιά των καὶ ἐκτύπησαν τὸν ἡγούμενον γερο-Γεράσιμον
καὶ τὰ κοπέλια τοῦ μοναστηρίου· καὶ με τὸ νὰ τοὺς ἀγκαλέσωμεν
εἰς τὸν πασιᾶ ἐπρόσπεσαν καὶ ἐκάμαμεν ἀγάπην με τὰ ζητήματα
ὅπου τοὺς ἐγυρέψαμεν, τὰ ὅποια περιέχουν τὰ συμφωνητικὰ γράμ- 10
ματα ὅπου ἔδωσαν. Εἰς τοὺς ὁποίους ἄνωθεν τέσσαρες ἱερεῖς ἐβά-
λαμεν κεφίληδες τὰς δύο γενεὰς τῶν Τουρκῶν τῆς Βηθλεέμ,
Ἄσπρους καὶ Κόκκινους· καὶ ἀπὸ μὲν τοὺς Ἄσπρους ἐβάλαμεν
πρῶτον τὸν Ἄουτε με τὴν γενεάν του, δίδοντές τους μαῖδ. γρό-
σια 9· δεῦτερον ἐβάλαμεν τοὺς Τούρκους Κόκκινους, ἤγουν τὸν 15
Ἀχμέτην με τὴν γενεάν του, δίδοντές τους κεφιλάτικον μαῖδ.
γρόσια 9· τρίτον τοὺς χριστιανοὺς ὄλους τῆς Βηθλεέμ, δίδοντές
τους μαῖδ. γρόσια 9. τέταρτον τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Μανσούρη δρα-
γουμάνου, δίδοντές τους μαῖδ. γρόσια 9.

25. Ἀφιδ' δεκεμβρίῳ μηνί.—† Ἐπῆγεν ὁ Ἰσαὰκ ὁ υἱὸς τοῦ 20
ἀποκτανθέντος Νίτζημ Βηθλεμίτου καὶ ἔκαμεν ντάχλα εἰς τὸ χω-
ρίον Χιρπιλόζ, καὶ ἐγύρευεν ἀπὸ λόγου μας τὸ αἷμα τοῦ πατρὸς
του Νίτζημ, τὸν ὅποιον τὸν ἐσχότωσεν εἰς τὴν ἔξω στέρναν τοῦ
Ἁγίου Ἡλιοῦ ὁ ἐξάδελφός του, ὁ Ἡλίας Χάννε, καὶ ὁ Πέτρος
ὁ υἱὸς τοῦ Ἰσαὰκ Νίτζημ, κατὰ τὸ κέσφι-χοτζέτι ὅπου ἔχομεν 25
γραμμένον, ὅταν τὸν ἐσχότωσαν· καὶ με τὸ νὰ πιασθῆ τὸ χοτζέτι
εἰς τοὺς Φελλάχιδες, ἐσυβάσθημεν με λόγου του καὶ τοῦ ἐδώσαμεν
με τὸ χέρι τοῦ Βηθλεεμίτου υἱοῦ Ἰωσήφ Καρβάση καὶ με τὸ
χέρι τοῦ Χάννα υἱοῦ Γεωργίου καὶ με τὸ χέρι τοῦ Ἰσα Γάνεμ
Ἄλοῦλ καὶ με τὸ χέρι τοῦ Ἰσα υἱοῦ Συμεῶν καὶ τὸν ἀδελφὸν 30
τοῦ Χάννα ἀδελφοὺς τοῦ Μανσούρη, δραγουμάνου τῶν Φραγγῶν,
μαῖδία γρόσια 30 διὰ λόγου του καὶ διὰ τὸν ἀδελφὸν του Νάσερ,

ὁποῦ λείπει εἰς τὸ Μισῆρι, καὶ διὰ τὴν γενεάν του ζολόταις 6·
ἐδώσαμεν καὶ τοῦ ἀναθεματισμένου ἄνωθεν Ἡλία ζολόταις 8². Εἰς
τοὺς ὁποίους, ἤγουν εἰς τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὸν Νάσερ ἀδελφόν του
καὶ εἰς τὸν Ἡλίαν ἐξἀδελφόν του καὶ εἰς τὸν Πέτρον υἱὸν Ἰσαὰκ
5 Νίτζημ, ἐβάλαμεν κεφίληδες, ὅτι δὲν ἔχουν πλέον νὰ γυρεύουν
τὸ αἷμα τοῦ πατρός των ἀπὸ τὸ μοναστήρι, τοὺς σιέχιδες ἀπὸ
τὸ Χιρπιλόζη· πρῶτον τὸν Σάλεχ ἤμπιν-Μαάλε καὶ τὸν Ἄβατ
ἤμπιν-Ἀβαντάλλα καὶ τὸν Ἀχμετ Τζάφαρ Τζοραΐτην, τὸν Μουστα-
φᾶν Φάραζ Μαλχιώτην καὶ τὸν Νάσερην ἤμπιν-χατζῆ-Χαλήλην Φι-
10 λιππιώταις, καὶ τὸν χατζῆ-Ἀχμετ ἤμπιν-Σάλημ Ὀρεινήωτην· τῶν
ὁποίων ἐδώσαμεν κεφιλάτικα ζολότ. 14 καὶ ἰδίως χαρίσματα τῶν
αὐτῶν ζολότ. 12. Δεύτερον, ἔτι ἐβάλαμεν κεφίλιδες καὶ τοὺς
ἄνωθεν Βηθλεεμίτας Φράγγους, γενεάν αὐτῶν, ἤγουν τὸν Μάρκον
υἱὸν Ἰωσήφ Χαρβάση καὶ τὸν Χάνναν υἱὸν Γεωργίου καὶ τὸν
15 Ἰσαν Γάνεμ Ἀλούλ, καὶ τοὺς ἐδώσαμεν κεφιλάτικα ζολόταις 6.
Τρίτον, ἐβάλαμεν καὶ τρίτους κεφίλιδες, τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Μάλ-
λεμ Μανσοῦρη δραγουμάνου τῶν Φραγγῶν, τὸν Ἰσαν υἱὸν Συμεῶν
καὶ τὸν ἀδελφόν του τὸν Χάνναν, καὶ τοὺς ἐδώσαμεν κεφιλάτικον
ζολότ. 6 καὶ εἰς τὰ χαρίσματά τους ζολόταις 6.

20 26. Ἀψα΄, περὶ τοῦ ἀφωρισμένου Γεωργίου Βηθλεεμίτου,
υἱοῦ Ἀιάση.—† Ἐπίσεν ὁ Ἡμπραῆμ-πασιάς τὸν Γεώργιον Βη-
θλεμίτην, υἱὸν τοῦ Ἀιάση, καὶ τὸν ἐτζερεμέτισεν· καὶ ὅταν εὐγγή-
κεν ἀπὸ τὸ χάψι, ἐπῆγεν καὶ ἔκαμεν ντάχλα εἰς τὸ χωρίον τοῦ
Ἀβραὰμ-Σεῖρι, λέγοντας ὅτι τὸν ἐπρόδωκεν ὁ Καισάριος δραγου-
25 μάνος, καὶ μᾶς ἔκαμαν πολλὰς καταδρομάς ὁ Σεῖριῶται. Ἐβάλα-
μεν καὶ ἡμεῖς ἐπίτροπόν μας τὸν Ἀμπουγιάση Φιλιππιώτην νὰ
κριθῆ μὲ λόγου τους, κατὰ τὴν ἀραβικὴν συνήθειαν, καὶ ἐσυνά-
χθησαν εἰς τὸ Χαχαλήνι ὁ ἄνωθεν Ἀμπουγιάσης μὲ ὄλους τοὺς
Χασαυλῆδες, καὶ ὁ Μαχμούτης υἱὸς Ἀίτη καὶ ὁ Σαλμὰν Ἀμμαρα
30 Σεῖριῶτες, μὲ τοὺς Ἀβραμίτας, καὶ οἱ Βηθλεεμίτες Τοῦρκοι καὶ
χριστιανοί· καὶ ἔφερον ὁ ἀναθεματισμένος Γεώργιος ψευδομάρτυ-
ρας, τὸν Ἀλῆ Βηθλεεμίτην καὶ Σάλεχ καὶ Χαλήλην Κόκκινους.

Ἄλλὰ ὁ Θεὸς ἐφώτισεν τὸν Ἀλῆ καὶ ἐμαρτύρησεν καλὸν διὰ λό-
γου μας, ἦγουν ὅτι ὁ Καισάριος δὲν τὸν ἐγκάλεσεν, οὔτε ἄλλος
καλόγηρος, καὶ ἔμεινεν ὁ κατηραμένος Γεώργιος ἐντροπιασμένος
καὶ νικημένος. Ὅθεν ἐχαρίσαμεν τῷ ἄνωθεν Ἀλῆ μάρτυρι καὶ
Σάλεχ καὶ Χαλήλη διὰ χειρὸς τοῦ Ἰωσήφ χριστιανοῦ Βηθλεεμίτου 5
Δαρίφη καὶ Χάννα ἀνεψιοῦ αὐτοῦ, υἱοῦ τοῦ ποτὲ παπᾶ Γεωργίου,
ζολόταις 189, καὶ τοῦ Μαχμούτη υἱοῦ Ἀίτη καὶ τοῦ Σαλμάν
Ἀμμαρα Σεϊριώτων, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχεν τὸ τάχλα ὁ ἄνωθεν
κατηραμένος Γεώργιος, παρτῆλι μυστικά ζολόταις 118. Ἐβάλαμεν
καὶ κεφιλιδες πρῶτον τὸν Μουχάμετ Ῥάη καὶ τὸν Μαχμούτην 10
υἱὸν Ἀίτη Σεϊριώτας, δίδοντές τους κεφιλιάτικον ζολότ. 21· δεύ-
τερον, τὸν Ἰσμαὴν Βηθλεεμίτην Κόκκινον μὲ τὴν γενεάν του, δι-
δοντές του κεφιλιάτικον ζολότ. 10 καὶ χάρισμα τοῦ Ἰσμαὴν ζολότ.
14· τρίτον, τοὺς Χασανλῆδες, ἦγουν τὸν Ἀμπουγιάσην Φιλιππιώ-
την μὲ ὄλον του τὸ χωρίον, καὶ τὸν Ἀχμετ Τζάφαρ Τζοραϊτήν 15
μὲ ὄλον του τὸ χωρίον, καὶ τὸν Σάλεχ Ἀμποῦτ καὶ τὸν Ἀμ-
πτηνέπην Φιλιππιώτην, καὶ τὸν Σάλεχ καὶ Ἀβατ υἱὸν Ἀβατάλλα
ἀπὸ τὸ Χιπτηρλόζ, δίδοντές τους κεφιλιάτικα ζολότ. 40 καὶ χα-
ρίσματα ζολότ. 47· τέταρτον, τοὺς χριστιανούς ὄλους τῆς Βη-
θλεὲμ, διὰ χειρὸς τοῦ Ἰωσήφ Δαρίφη, καὶ τοῦ Νικόλα υἱοῦ Δη- 20
μητρίου καὶ τοῦ Χάννα υἱοῦ παπᾶ-Γεωργίου, δίδοντές τους κεφι-
λιάτικα ζολότ. 10· πέμπτον, τὸν Μουχάμετ Φαγουριώτην Βηθλε-
εμίτην, δίδοντές του κεφιλιάτικα ζολότ. 9 καὶ χάριν ζολότ. 5·
ἕκτον, τὸν Γάνεμ Μεσαάτ Κόκκινον Βηθλεεμίτην, δίδοντές του
κεφιλιάτικα ζολότ. 9 καὶ χάριν ζολότ. 5. Ἐξοδιάσαμεν καὶ εἰς 25
τοὺς Τούρκους καὶ χριστιανούς, ὅπου ἦτον παρὸν ὅταν ἐγινεν ὁ
ὄρκος εἰς Ναχαλῆνι ζολόταις 127. Ἔως ὧδε ἔλαβεν τέλος, ἦτοι
ἀποθανόντος τοῦ πρώην ἀγίου ἐπιτρόπου παπᾶ Νεοφύτου.

27. Ἀψχγ', διὰ τὸν ἀφωρισμένον Ἰμπραήμ, υἱὸν Νταντούς.—
Ἐπανέστη καθ' ἡμῶν ὁ ἄθεος καὶ κατηραμένος Ἰμπραήμ ἡμπιν- 30
Ναντούς, καὶ ἐπῆγε καὶ ἔκαμεν ντάχλα εἰς τὸ χωρίον Σάρισι.
καὶ διὰ νὰ τὸν εἰρηνεύσωμεν μὲ τὴν (με)σιτεῖαν τῶν δύο μουσε-

λίμηδων, Ῥεμπλίου καὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ τοῦ Χιντόγλη, (ἐξωδιά-
σαμεν) δίδοντές του διὰ χειρὸς τοῦ Χιντόγλη ζολόταις 64, καὶ ἄς
ἔχη τὸ ἀνάθεμα.

Ἔως ὧδε ἔλαβε τέλος ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ μακαρίτου ἀρχιμανδρίτου κυρίου κῦρ Νεο-
5 φύτου. Ἄπ' ἐδῶ ἄρχισεν ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ἁγίου Καισαρείας κῦρ Μελετίου.

28. Ἐνταῦθα ἀρχίζει ἡ ἔξοδος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἁγίου Και-
σαρείας κυρίου κῦρ Μελετίου, 1723 αὐγούστου. — Ἰουλίου 15
ἀγοράσαμεν ἀπὸ τὸν Ναστράλα, υἱὸν τοῦ Ἀλεβῆ Χτέμη, ἀπὸ τὸ
καφάρι ὅπου ἐκληρονόμησε ἀπὸ τὸν θεῖόν του Σάλεχ, ἦγουν μαϊ-
10 δία 10 καὶ σκούφριαν μίαν· ἀπὸ τὰ ὅποια 10 μαϊδία μᾶς ἐπού-
λησε τὰ 5 μαϊδία καὶ τὴν μισὴν σκούφριαν· τὰ ὅποια 5 μαϊδία
καὶ μισὴν σκούφριαν τὰ ἀγοράσαμεν διὰ ζολότ. 160 καὶ ἐλάβαμε
γράμμα ἀπὸ τοῦ λόγου του, καὶ ἔχει τώρα νὰ πέρνη ἀπὸ τὸ μο-
15 ναστήρι τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ μαϊδία 5 καὶ μισὴν σκούφριαν. Ἐβά-
λαμε καὶ κεφίλη ἀπάνω (του) τὸν σιῆχ-Μήσιρη Χτέμη, δίδοντάς
του καὶ κεφιλιάτικα ζολότ. 9, καὶ ἔπηρε ἔτι ὁ αὐτὸς χάρισμα
ζολότ. 20, μὲ τὸ νὰ ἦτον μεσάζος. Ἔτι ἐβάλαμε καὶ ἕτερον κε-
φίλη, τὸν χατζῆ-Ἄμερ υἱὸν τοῦ σιῆχ-Φάτε Χτέμη, καὶ τοῦ ἐδώ-
20 σαμεν κεφιλιάτικα ζολότ. 9.

29. Ἀφκ', αὐγούστου 5. — † Ἀγοράσαμεν τὸ καφάρι ἀπὸ
Ἐήτη υἱὸν Ἀλῆ Χουρέχ, ἀπὸ τὴν φυλὴ τῶν Ἀράπιδων Χηηρέτ,
τὰ 5 μαϊδία ὅπου ἐκληρονόμησε ἀπὸ τὸν Ἀπουσβέητ, ἀπὸ τὴν
ἄνωθεν φυλὴ, ἦγουν ἀπὸ τοῦ Σεηράτ· τὰ ὅποια τὰ ἔπερνε ἀπὸ
25 τὸν Ἅγιον Σάβα καφάρι· καὶ αὐτὰ τὰ 5 μαϊδία τὰ ἀγοράσαμε
διὰ ζολότ. 60, καὶ τοῦ ἐχαρίσαμεν καὶ ζολότ. $2\frac{2}{4}$ διὰ νὰ πάρη
ποκασί. Ἐβάλαμε καὶ κεφίληδες ἀπάνω του τὸν χατζῆ-Ἄμερ,
υἱὸν τοῦ Φάτε Χτέμη, καὶ τὸν Ἀλεβῆ υἱὸν Ἀλῆ, ἀπὸ τὴν φυλὴ
τοῦ Σεηράτ· καὶ τοὺς ἐδώσαμεν τοὺς δύο κεφιλιάτικα ζολότ. 9.
30 Ἐβάλαμεν καὶ τὸ χωρίον τοὺς Θεοδοσίταις κεφίληδες, καὶ τοὺς
ἐδώσαμεν ζολότ. 9.

30. 1730 Ἰουλίου 20. — Ἐσηκώθησαν ἀπὸ τὸ χωρίον Κα-

λωνή ὁ Μοῦσας Ἀλεβῆς καὶ ὁ Ζηάτης καὶ ὁ Ζάετ, υἱοὶ τοῦ Ἡμ-
πραῆμ χατζῆ, καὶ ἔκαψαν τὰ δένδρη τῶν ἐλαίων τοῦ τιμίου Σταυ-
ροῦ, λέγοντες ὅτι εἶναι ἠδικημένοι ἀπὸ λόγου μας· καὶ τὸ ἀδί-
κημά τους εἶναι τοῦτο. Εἰς τοὺς 1727 ἐρχόμενοι οἱ προσκυνηταὶ
μας ἀπὸ Γιάφα μὲ τὸν Χιντόγλου, ἐγύμνωσαν ἕνα Ῥοῦσον κα- 5
λόγηρον προσκυνητὴν εἰς τὴν στράταν· καὶ ἀφοῦ ἦλθον οἱ προσ-
κυνηταί, ἔστρεψεν ὀπίσω ὁ Χιντόγλου εἰς τὸ χωρίον καὶ ἔμαθε
πῶς αὐτοὶ τὸν ἐγύμνωσαν, καὶ τοὺς ἐπίασε καὶ τοὺς ἐπῆρεν ἕνα
καμῆλι καὶ τοὺς ἐτζερεμέτισε καὶ τοὺς ἐπαίδευσε, ὡς αὐτοὶ λέ-
γουν, ὡσὰν ὀποῦ εἶναι τὸ χωρίον ἐδικόν του. Καὶ διὰ νὰ τοὺς 10
εἰρηνεύσωμεν, ὀποῦ νὰ μὴ καίουν τὰς ἐλαίας, μᾶς ἐγύρευσαν τὴν
ζημίαν τους, καὶ μόλις τοὺς εἰρηνεύσαμεν μὲ ζολόταις 248. Πρῶ-
τον ἐβάλαμεν καὶ κεφίληδες ἀπάνω τους, τὸν Χαμτάν Ὀντε καὶ
τὸν Νήμερ Χιράτζη καὶ τὸν Μουσταφᾶ ἤμπνη-Φαράτζ καὶ τὸν
Ἀλεβῆν, καὶ τοὺς ἐδώσαμεν κεφιλιάτικον ζολότ. 9· δεῦτερον ἐβά- 15
λομεν καὶ ἀπὸ τὸ χωρίον τῆς Ἐμμαοῦς τὸν Ἀμπουγὸς κεφήλην,
καὶ τοῦ ἐδώκαμεν τὸ κεφηλιάτικον σῶον· τρίτον ἐβάλομεν καὶ ἀπὸ
τὴν Ὀρεινὴν τὸν χατζῆν-Σάλεμ, καὶ τοῦ ἐδώκαμεν τὸ κεφηλιάτι-
κον τέταρτον ἐβάλομεν καὶ τὸν υἱὸν τοῦ χατζῆ-Σάλεμ, τὸν χατζῆ-
Σουλεϊμάνην, καὶ τὸν Ἀχμετ Σάλεμ, καὶ τὸν χατζῆ-Κηναάν, 20
καὶ τοὺς ἐδώσαμεν ἕνα κεφιλιάτικον.

31. 1730 σεπτεμβρίου 20. — Ἐτυχε ἀνάγκη τῶν Θεοδοσι-
τῶν σέχιδων καὶ ὄλου τοῦ χωρίου αὐτῶν, ἀπὸ χρήματα, διὰ τὸ
δόσιμον τοῦ μουσελήμη τῆς Ἱερουσαλήμ Μουσταφάγα, καὶ μᾶς
ἐπαρεκάλεσαν νὰ ἀγοράσωμεν τὰ πέντε μαῖδία τὸ καφάρι, ὀποῦ 25
εἶχον ἀγορασμένον αὐτοὶ ἀπὸ τὸν Σάλεμ ἱμπνη-Χαμφᾶν, τὸν ὄντα
ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἐρτιμάτ· καὶ τὸ ἐπήραμεν διὰ μαῖδία γρό-
σια 60, καὶ ἐβάλαμεν κεφήλην ἀπάνω εἰς τὸ χωρίον τῶν Θεο-
δοσιτῶν τὸν χατζῆν· Ἄμερ υἱὸν Φάετ, τὸν ἀπὸ φυλὴν τῶν
Ἰχτέμηδων, καὶ τοῦ ἐδώκαμεν μαῖδία γρόσια 9. Ἐβάλομεν τοὺς 30
κάτωθεν μάρτυρας· πρῶτον τὸν σέχ-Φέδδη γείτονά μας, δεῦτε-
ρον τὸν σέχ-Νητζημητὶν Ἀλεμῆν, τρίτον τὸν σέχ-Ἀμπτουλάα

Ἄλεμῆ, τέταρτον τὸν σέχ - Ἀπτάλα Ἄλεμῆ, πέμπτον τὸν σέχ - Ἀπτηλγάνημ Ἄλεμῆ, ἕκτον τὸν Μουάμετ Τουρκουμάν, ἑβδομον τὸν Μουάμετ Ἰμπνη - Πραήμ, ὄγδοον τὸν Μουάμετ υἱὸν Νητζη-μητίν, ἔνατον τὸν Σάλεχ Χάφη.

5 32. Ἐσηκώθη ὁ Μαγριπλῆς χατζῆ - Μουάμετ Χίλους καὶ μᾶς ἀδίκησε, λέγοντας ὅτι ἡ γυναῖκά του ἀποβάρθη δύο παιδιὰ διὰ αἰτίαν ἐδική μας, καὶ ἡ ὑπόθεσις ἐστάθη τοιούτης λογῆς. Πέ-
ρυσι εἰς τοὺς 1729, ὄντος τοῦ ἡγεμόνος τῆς Δαμασκού ἐδῶ, ἔγινε
10 τῶν ἀνθρώπων του, καὶ μάλιστα αὐτουνοῦ τοῦ κακοῦ ἀνθρώ-
που, ὅπου νὰ πατῆ τὰ σπήτῃα καὶ μαγαζία τῶν Ῥωμαίων καὶ
Τουρκῶν νὰ γυρεύη κριθάρι διὰ τὰ ζῳά του. Καὶ ἔστοντας λοι-
πὸν νὰ ἐπάτησε χριστιανικὰ σπήτῃα, ἦλθον καὶ ἐφώναζαν ἀπάνω
μας διὰ τί νὰ μὴν τοὺς δεφεντεύωμεν, καὶ μᾶς εἶπαν πολλὰς
15 φλυαρίας. Ἐστείλαμεν δὲ τὸν δραγουμάνον νὰ παρακαλέσῃ τὸν
ἐνδοξότατον ἡγεμόνα νὰ παύσουν ἀπὸ τὴν ἀδικίαν, καὶ ἡ ἐνδοξό-
της του εὐθὺς ἔστειλε καὶ ἔκραξε αὐτὸν ὡς πρῶτον τῆς κακίας·
καὶ ἂν καλὰ τίποτα δὲν τὸν ἔκαμεν, ὡσάν ὅπου ἦτον μὲ τὸ θέ-
λημά του, πλὴν αὐτὸς τὸ ἐσιώπησε τότε, καὶ φέτος εἰς τοὺς
20 1730 ἐσηκώθη μὲ ἄλλους δύο Μαγριπλῆδες, τὸν χατζῆν - Ἀπτάλα
μπελούκπασην καὶ μὲ τὸν χατζῆν - Κάσημ σαῖπασην, καὶ ἐγύρευ-
σαν νὰ μᾶς πειράξουν, λέγοντες ὅτι τοὺς ἐπροδώσαμεν εἰς τὸν
ἡγεμόνα, καὶ μόλις μὲ κόπον πολὺν τοὺς εἰρηνεύσαμεν μὲ ἀσα-
νία 200 καὶ τζόχαις 3, καὶ ἀνάθεμά τους.

26 33. 1732 φεβρουαρίου 23. Ἐσηκώθη ὁ Ἰσας ντολγκέρης,
υἱὸς Μχάνα, Ἱεροσολυμίτης, καὶ ἐπῆγεν καὶ ἔπεσεν ντάχλα εἰς
δύο χωρία, εἰς Ἀμπὲτ - Ἀνάν, εἰς τὸν χατζῆ - Τζούμαα, καὶ εἰς
τὸ χωρίον Μπὲτ - Σουρίκ, εἰς τὸν σέχ - Ἀχμέτ, καὶ μᾶς ἠδίκησεν
ζητῶντας τὸ αἷμα τοῦ πατρὸς του, λέγοντας ὅτι εἰς τὴν οἰκοδο-
30 μὴν τοῦ κουμπὲ τοῦ Ἁγίου Τάφου νὰ τὸν ἐσκοτώσαμεν ἡμεῖς·
καὶ ἐπῆρην τὰ φορτώματα τῶν προσκυνητῶν· καὶ μὴν ἔχοντές τι

ἄλλο ποιῆσαι τοὺς ἐφέραμεν εἰς τὸν Σταυρὸν καὶ ἐδώσαμεν αὐτοῦ μὲν (εἰς τρόπον διὰ τὴν εἰρηνεύσῃ) ζολότ. 500, καὶ αὐτῶν τῶν δύο, χατζῆ-Τζούμα καὶ σέχ-Ἀχμέτ, κιφιλιάτικον ζολότ. 43, καὶ οὕτως μὲ πολὺν κόπον τοὺς εἰρηνεύσαμεν.

34. Δφλβ' ἀπριλίου κ'.—Ἐσηκώθησαν πάλιν ὁ Ἀλῆς Ἀτμά- 5
νης Ἀπτηλγάπ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἀδελφία, υἱοὶ Ῥαμαντάν, ἀπὸ
χωρίον Σαφάτ, καὶ μᾶς ἠδίκησαν, λέγοντες ὅτι ὁ Μάλεμ Ἀττά-
λας ἐφαρμάκωσεν τὸν ἀδελφόν τους Μίσμησ καὶ γυρεύοντες νὰ
ὑπάγουν εἰς τὴν Γάζαν καὶ εἰς τὸ Κοράκι νὰ κάμουν κρίσιν, τοὺς
ἔκραξεν ὁ μουσελήμης τοῦ τόπου καὶ τοὺς ἀποφάσισεν, ὅτι εἶναι 10
τὸ δίκαιον νὰ κάμῃ ὁ Μάλεμ Ἀττάλας ὄρκον. Καὶ οὕτως ἐπῆ-
γαν εἰς τὸν τάφον τοῦ Δαβίδ καὶ ἔκαμε τὸν ὄρκον κατὰ τὴν θέ-
λησίν τους, καὶ τοῦ ἐδώσαμεν ἀσλανία παλαιὰ 18, καὶ ἐβάλαμεν
καὶ κεφιληδες ἐπάνω τους Τζέρμηδες, τὸν ἡμῆρ-Σαλάμ, ἡμῆρ-
Σέφ καὶ Ἀμπουλεμόν, δίδοντές τους ζολότ. 33 καὶ μαϊδ. 10. 15
Ἐτι ἐβάλαμεν δευτέρους κεφιληδες τοὺς Μπετηκτζαλῆδες, τὸν
Μωχαμέτ Τασιάκ, τὸν Ἀλῆ Χαφήφη, Νήμηρ Τασιχάκ, Χαμτάνη
Χαρταπήλη καὶ Χαμτάνη Τασιχάκ καὶ τῇ λοιπῇ αὐτῶν γενεᾷ,
δίδοντες καὶ αὐτῶν ζολότ. 33 καὶ μαϊδ. 10. Καὶ τρίτους κε-
φιληδες ἐβάλαμεν Σαφατλήδες, τὸν Μπητέρ, Ἀπτηλμάκ καὶ Γνέμη, 20
καὶ ἐδώσαμεν καὶ αὐτῶν κεφιλιάτικον ζολότ. 33 καὶ μαϊδ. 10·
εἰς τοὺς ὁποίους ἐβάλαμεν καὶ μάρτυρας, τὸν Μίκελ υἱὸν Ταχ-
λάλα Ἱεροσολυμίτην, τὸν Ἀλαί-μπεη Ἀπτάλα καὶ τὸν Τζαφέρ-
μπεη ἀδελφὸν τοῦ Ἀλαί-μπεη, δίδοντες καὶ αὐτῶν ζολότ. 36,
καὶ οὕτως τοὺς εἰρηνεύσαμεν μὲ πολὺν κόπον· ἐγράψαμεν δὲ καὶ 25
χοτζέτι εἰς τὸν Μεχκεμὲν ἐπ' αὐτούς, τὸ πῶς πλέον δὲν ἔχουσι
κανένα νταβᾶ μὲ τοῦ λόγου μας.

65. Δφλγ' μαρτίου. — Ἐσηκώθη καθ' ἡμῶν ὁ Χαλήλης ἡμ-
πιν-Ζέπην ἀπὸ Ντέρ-Γιασήν, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Ὀρεινὴν καὶ
ἔκαμεν ντάχλαν εἰς τὸν χατζῆ-Σάλημ, λέγοντας ὅτι εἰς τοὺς 1709, 30
εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἡγουμενείας τοῦ Παΐσιου πηγαϊνάμενος ὁ ἡγού-

μενος ἔξω ἔπεσεν ἕνα πουλάρι μέσα εἰς τὸ χαντάκι καὶ ἐφό-
φησε, τὸ ὁποῖον ἦτον τοῦ Μπετρεντίνη νταμπάκη· τὸν ὁποῖον εἰρη-
νεύσαμεν τότε, πέρνοντες ἀπὸ λόγου του χογγέτι. Εἰς τὸ πουλάρι
αὐτὸ εἶχε μερτικὸν καὶ ὁ Σάπρας ἀπὸ τὴν Μπετίτσα, τὸν ὁποῖον
5 εἰρηνεύσαμεν, πέρνοντες καὶ ἀπὸ λόγου του χογγέτι. Τώρα δὲ εἰς
τοὺς 1733 ἐσηκώθη πάλιν ὁ ἀναθεματισμένος Χαλήλης ἤμπην-
Ζέμπην, λέγοντας ὅτι εἰς τὸ πουλάρι ἐκεῖνο εἶχεν καὶ αὐτὸς μερ-
τικόν, γυρεύοντας ἀπὸ λόγου μας φοράδια ἐννέα, καὶ διὰ τὰ τὸν
εἰρηνεύσωμεν, μὲ μεσιτεῖαν τοῦ υἱοῦ τοῦ Τζεμαλεντίνη σιέχ-
10 Μούσα καὶ τοῦ Ὀρεινιώτου χατζῆ-Σάλημ τοῦ ἐδώσαμεν ζολότ.
121²/₇. Ἐβάλαμεν καὶ κεφιληδες, τὸν Μούσα υἱὸν τοῦ Τζεμαλεν-
τίνη καὶ τὸν χατζῆ-Σάλημ Ὀρεινιώτην καὶ τὸν χατζῆ Σουλεϊ-
μάν υἱὸν τοῦ χατζῆ-Σάλημ, δίδοντές τους κεφιλιάτικα ἀσλανία 18
καὶ τῶν ἀνθρώπων τοῦ υἱοῦ τοῦ Τζεμαλεντίνη ζολότ. 12.

15 33. Δφλγ'. Ἐσηκώθη καθ' ἡμῶν ὁ παπᾶ Ἄζαρ Βηθλεεμί-
της, ὁ υἱὸς τοῦ Ἡμπραήμ, ἀπὸ τὴν γενεάν τοῦ Χάινα ἀποῦ-
Χουμέτε, λέγοντας ὅτι ἀφ' οὗ εὐγάλαμεν τοὺς ἱερεῖς ἀπὸ τὸ μο-
ναστήρι εἰς τὸ νὰ μὴ κοιμῶνται μέσα, καὶ αὐτὸς μὲ τὸ νὰ ἦτον
μὲ τὸ μέρος τοῦ μοναστηρίου, ἐπῆγαν οἱ ῥηθέντες ἱερεῖς καὶ
20 ἔκαψαν τὰ τζαλία καὶ τὰς πόρτας τοῦ ὀσπητίου του· καὶ μὲ τὸ
νὰ ἦτον ἡ γυναῖκά του ἐγκαστρωμένη, ἀπέβαλεν τὸ παιδί (ὡς
λέγει αὐτός)· καὶ οὕτως διὰ τὴν στερεώση τὸ ψεῦμά του, ἐπῆγεν
ἡ γυναῖκά του εἰς τὸν σιέχ-Μουχάμετ Χαληλήην καὶ ὁ υἱὸς αὐ-
τοῦ εἰς τοὺς Νταουτλήδες, καὶ ἔκαμαν ντάχλαν. Ὅθεν διὰ τὴν
25 τὸν εἰρηνεύσωμεν, τοῦ ἐδώσαμεν ζολότ. 100.

34. Δφλά'. Ἐνταῦθα αὐθις σημειώνομεν καὶ τὴν ὑπόθεσιν
τοῦ ἀθέου Ἡμπραήμ Νταντούση· ὅτι ὄντας ὁ μακαριώτατος ἡμῶν
δεσπότης ἐπίτροπος, τοῦ ἐγύρευσε παρακαλεστικῶς ἕνα γράμμα
διὰ τὴν συνάξῃ ἐλεημοσύνην ἀπὸ τὰ περίχωρα τῆς Ἁγίας Πό-
30 λεως, διὰ τὴν πληρώση τὸ χρέος του· ἐκεῖνος δὲ ὁ ἄθεος ὕστε-
ρον ἐσηκώθη καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ χωρίον Μπέτ-Ἄνάν καὶ ἔκαμεν

ντάχλα, λέγοντας οὕτως: ὅτι ἂν δὲν συνάξῃ χίλια γρόσια, νὰ ἔχη
νὰ τοῦ τὰ δίδῃ τὸ μοναστήρι, τὸ ὅποσον ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς ,αφκδ'.
Λοιπὸν πολεμῶντάς μας δύο χρόνους, ἦτοι ἀπὸ τοῦ ,αφλα' ἕως
εἰς τοὺς ,αφλγ', (καὶ) μὴ δυνάμενοι νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ τὰ
ἄθεα χέρια αὐτοῦ, τὸν εἰρηνεύσαμεν δίδοντές του ζολότ. 400. 5
Ἐβάλαμεν ἀπάνω του κεφίληδες τὸν Τζοῦμαν καὶ τὸν Μουγίτην,
ἀπὸ χωρίον Μπέτ-Γινᾶ. Ἐβάλαμεν ἀκόμη καὶ τὸν σιέχ-Ἄχμετ
ἀπὸ τὸ χωρίον Μπέτ-Σουρίκ, δίδοντές του ζολότ. 63. Ὄντας
του ἀκόμη εἰς τὸ χωρίον Ἀσῆς ἐπῆρην ἕνα φόρτωμα καπνὸν καὶ
ἕνα ἀρτέσι ρίζι, καὶ διὰ νὰ τὸ γλυτώσωμεν ἐδώσαμεν ζολότ. 120, 10
καὶ ὕστερον μᾶς τὸ ἐπῆρην ὁ μουσελήμης δυναστικῶς.

35. 1737 αὐγούστου κε'. Ἦλθεν ἕνα παιδίον ξένον ἀπὸ τὸ
Χαλέπι εἰς ἡμᾶς, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πρὸ ἡμῶν ἐπιτροπεύοντος
κῦρ Καισαρίου· τὸ ὅποσον, καθὼς ἦλθεν, τὸ ἐδέχθη ὁ ἐπίτρο-
πος Καισάριος καὶ τὸ ἔστειλε εἰς τὸν Ἅγιον Σάββαν διὰ πορτά- 15
ρηγ· καὶ μετὰ ἡμέρας ἰκανάς, ἀφ' οὗ ἐμίσεισε καὶ ὁ Καισάριος
εἰς τὴν Πόλιν, ἠσθένησε καὶ τὸ ἐφέραμεν ἀπάνω (=εἰς τὴν Ἱε-
ρουσαλήμ). Ἐπειτα τὸ ἐπίασεν ὁ χαρατζῆς καὶ τὸ ἐγνώρισεν τὸ
κόλι πῶς ἦτον Τοῦρκος, καὶ ἐπειδὴ ἐμαθητεύθη καὶ εἰς τὰς κρι- 20
σεις, ἐδώσαμεν τὴν ζημίαν ταύτην τῷ μουσελήμῃ ἀσλανία 250,
τῷ χαρατζῆ Ἰωσήφαγα ἀσλανία 15, τῷ πᾶς-τζαοῦς ἀσλανία 3,
τῷ τζοχαδάρῃ τοῦ μουσελήμῃ ἀσλανία 4, τῷ σιέχ-Φέδδε ἀσλα-
νία 17, τοῦ μουλά ἀσλανία 50. Σοῦμα ἀσλανία 329. Ἐπειτα
ἐπαρακαλέσαμεν τὴν νύκτα τὸν μουσελήμην καὶ ἄνοιξε τὴν πόρ-
ταν τοῦ κάστρου καὶ τὸ ἐφυγάδευσεν εἰς τὴν Νεάπολιν, καὶ τὸ 25
πρωὶ τὸ ἐζήτησαν καὶ δὲν τὸ ἤυραν. Ὄθεν, διὰ νὰ τοὺς εἰρη-
νεύσωμεν, ἐδώσαμεν τὰ ἄνωθεν.

36. 1736. Ἐπανεστῆ καθ' ἡμῶν καὶ αὐθις ὁ Ἥλιος ἤμπνη-
Χάνη Βηθλεεμίτης, ὁ ὅποιος ἔρριψεν ποτὲ ὡς ἄθεος τὸν θεῖόν
του Νήτζημ εἰς τὴν στέρνα τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ· διὰ τὸν ὅποσον 30
μᾶς ἠδίκησεν τόσαις φοραῖς. Τώρα δὲ πάλιν ἀφείς τοῦτο μᾶς

ἠδίκησεν, λέγων ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τοῦ κῆρ Χρυσάνθου τὸν ἔτα-
ξαν οἱ καλόγηροι, καὶ μάλιστα ὁ Μελχισεδέκ, 200 ζολόταις νὰ
ὕπαγγη νὰ κρεμάσῃ μίαν εἰκόνα μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν
Φραγγῶν, ἥτοι τοῦ Ἁγίου Σπηλαίου· καὶ ἐπῆγεν καὶ ἔκαμε περι
5 τούτου τάχλα εἰς τὸν Σαλμάν Χαντιτίε, ἀπὸ χωρίον Ῥουμάν, καὶ
Μουχάμετ Μπάρα, καὶ εἰς τὸν Μουρταζάν ἀπὸ τὰ Μπετλήκια·
τὸν ὁποῖον εἰρηνεύσαμεν, δίδοντές του ζολόταις 600. Ἐβάλομεν
δὲ καὶ κεφίλιδες ἐπ' αὐτὸν τοὺς ἄνωθεν τρεῖς, Σαλμάν, Μουχά-
μετ καὶ Μουρταζάν, καὶ τοὺς ἐδώσαμεν ζολότ. 36 καὶ ἐξωδιά-
10 σαμεν ἔτι περι αὐτῶν ζολότ. 6.

III.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΟΤΑΦΙΤΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ¹.

† Παρθένιος ἐλέφ Θεοῦ πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης.

† Ὅσα πράγματα ἀποβλέπουσι πρὸς καλὴν κατάστασιν καὶ διοίκησιν, εἴτε βασιλείας, εἴτε πόλεως, εἴτε μοναστηρίου, εἴτε ἀπλῶς πολιτικῆς ἢ ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας, τὰ τοιαῦτα πρέπει 5 συνεχῶς νὰ παραγγέλλωνται καὶ νὰ ἀνάγωνται εἰς τὴν ἐνθύμησιν, διὰ νὰ ἐκτυποῦνται εἰς τὰς τῶν ἀκουόντων καρδίας, ἐπειδὴ καὶ ἡ συνεχῆς ἀνάμνησις τῆς διδασκαλίας ἔχει δύναμιν καὶ νὰ ἐκριζοῖ ἀπὸ τὰς καρδίας τῶν ἀκουόντων τὰ ἀκανθώδη ἐλαττώματα τῆς κακίας καὶ νὰ ἐμφυτεύῃ εἰς αὐτάς τὰ εὐώδη φυτὰ τῆς ἀρετῆς. 10 Ὅσον καὶ ἂν ἦναι σκληραὶ αἱ τῶν ἀκουόντων καρδίαι, αἱ συνεχεῖς παραινέσεις δύνανται νὰ ἐντυπώσουν εἰς αὐτάς, ἂν δὲν ἦναι πολὺ, κἂν μὀρφωσιν ἀρετῆς· “ ῥανὶς γὰρ ὕδατος ἐνδελεχῶς στάζουσα καὶ πέτραν οἶδε κοιλαίνει ²”. ἢ ἂν καὶ τοῦτο δὲν ἀκολουθήσῃ, κἂν δύνανται νὰ ἀναχαιτίσουν τὴν ὀρμὴν τῆς κακίας καὶ 15 τὴν γυμνὴν καὶ ἀπαρακάλυπτον κακίαν καὶ ἀναισχυντίαν. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν ἀοίδιμοι πατριάρχαι, καθὼς φαίνεται εἰς τοὺς κώδικας τοῦ καθ’ ἡμᾶς ἀγιωτάτου ἀποστολικοῦ τε καὶ πατριαρχικοῦ θρόνου, μὲ διαφόρους τόμους καὶ τύπους κατέστρωσαν κεφαλαιωδῶς τὰ ὅσα συνέτειναν πρὸς ἀγαθὴν καὶ εὐτακτον κατά- 20 στασιν τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου καὶ τῆς κοινότητος τῶν ἀδελφῶν,

¹ Ἐκ τοῦ πρωτοτύπου: «Κώδηξ διαφόρων ἐπισήμων ἐγγράφων», φ. 76—79.

² Χορῖλου Σαμίου τεμάχ. 10 Kinkel.

τῶν τε κοινοβιακῶν ἐθίμων καὶ τάξεων καὶ τῶν πρὸς σὺμφερον
καὶ ψυχοσωτήριον διαγωγὴν τῆς μοναδικῆς [ζω]ῆς ἀφορώντων.
"Ὅθεν καὶ ἄλλος παρ' ἄλλου τὴν διαδοχὴν τοῦ ἀγιωτάτου θρόνου
διαδεχόμενος τὰ πρὸ αὐτοῦ ἐπεβεβαιοῦτο παραγγέλματα καὶ μετὰ
5 σφοδρῶν ἐπιτιμίων καὶ δεσμῶν ἀλύτων [καὶ ἀ]φορισμῶν φρικτῶν
ἀνεκαίνιζε τὰς προλαβούσας παραινήσεις, διὰ νὰ μὴ προξενήσῃ
[λή]θην τῶν ἐπωφελῶν τούτων παραγγελλμάτων ἢ τοῦ χρόνου ἐπί-
τασις. Ταύτης τοίνυν τῆς [κα]λῆς συνηθείας καὶ μέχρις ἡμῶν
διαδεξαμένων τὸν ἀγιώτατον τοῦτον θρόνον φθασάσης, [διὰ] πολ-
10 λῶν κατ' ἔτος γραμμάτων ἐπεβεβαιοῦντο τὰ τῶν προκατόχων
ἡμῶν ἀοιδίμων πα[τριαρ]χῶν ἐντάλματα, καὶ τελευταῖον ἐν πεν-
τεκαίδεκα κεφαλαίοις κατὰ τὸ ἀψνα' (1751-ον) ἔτος [διὰ] πλα-
τυτέρας κανονικῆς ἐπιστολῆς, ὅτε καὶ τοὺς συνοδικοὺς ἀδελφοὺς
καὶ πατέρας κατεστήσαμεν, τὰ ὄ[σα] ἀπέβλεπον πρὸς κυβέρνη-
15 σιν τοῦ ἀγιωτάτου ἡμῶν θρόνου καὶ ἄλλων ἐπωφελῶν διοικήσεων
δι[ε]τυπώσαμεν, οὐδὲν ἡμέτερον ἐντειλάμενοι ἀπαῖδον τῶν ὄσα οἱ
πρὸ ἡμῶν ἀοιδίμοι πατριάρχαι διετυπώσαντο. Τανῦν δὲ ἐλθόντες
εἰς τὸν ἀγιώτατον ἀποστολικὸν ἡμῶν θρό[νον], δεῖν ἔγνωμεν,
γνώμη κοινῇ καὶ συναινέσει τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων μητροπο-
20 λιτῶν καὶ ἐπισκόπων καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν καὶ πατέρων, καὶ
τὰ προλαβόντα ἐπικυρῶσαι καὶ τὰ ἐλλεί[ποντα] ἀναπληρῶσαι.

Ἀ-ον. Ἐπειδὴ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος φθόνῳ καὶ συνεργίᾳ
τοῦ μισοκάλου δαίμονος σκάνδαλά τινα ἀνεβλάστησαν ζιζανιώδη
καὶ ὀλέθρια, πρὸ πολλῶν μὲν ἐτῶν ἐνσπαρέντα, ὕστερον δὲ σφο-
25 δρότατα ἐκραγέντα καὶ πᾶσαν τὴν Ἀδελφότητα ἐκταράξαντα, τα-
νῦν δὲ θείῳ ἐλέει ριζόθεν ἐκριζωθέντα, τῆς Ἀδελφότητος ἀπάσης
εἰς μίαν κοινὴν σύμπνοιαν καὶ ἀγάπην ἀδελφικὴν συνελθούσης,
διὰ νὰ μὴ ἀπομείνῃ τελείως ῥίζα τῆς τοιαύτης ὀλεθρίου καὶ σα-
τανικῆς φυτείας ἐστοχάσθημεν, ὅτι ἡ ἐνθύμησις τῶν παρελθόν-
30 των ἡμπορεῖ νὰ γένη αἰτία τῆς ἀναφυτεύσεως τῶν κακῶν καὶ οἱ
φιθυρισμοὶ τῶν τοιούτων δύνανται νὰ ἐξάψουν μεγάλην φλόγα.

2 Λέξεις τινὲς ἐφθαρμένα: συνεπληρώθησαν ὑπ' ἐμοῦ, προσθέντος ἐξ εἰκασίας τὰ
λείποντα γράμματα ἐν ἀγκύλαις.

Ὅθεν διὰ τὰ ἐκκόψωμεν πάντα τὰ αἷτια τῶν κακῶν, ἐντελλόμεθα
πάσῃ τῇ ἱερᾷ Ἀδελφότητι νὰ μὴ φέρῃ τινὰς εἰς τὴν ἐνθύμησιν
του κανένα ἀπὸ τὰ περασμένα σκάνδαλα, μήτε νὰ τὰ εἰπῇ μήτε
εἰς ἀδελφόν, μήτε εἰς ξένον ὡς κατηγορῶν, ἀλλὰ νὰ τὰ ἔχῃ ὡς
μὴ γεγονότα· καὶ ἐπειδὴ ἡ φύσις τῶν κακῶν εἶναι τὸ μὴ ὄν, 5
οὕτως ὡς μὴ ὄν καὶ ἀνύπαρκτον νὰ τὰ νομίζῃ καὶ μετὰ τοῦτον
τὸν τρόπον νὰ ἐκριζωθῇ τελείως αὐτὴ ἡ κακία καὶ τὸ μῖσος ἀπὸ
τὴν Ἀδελφότητα, διὰ τὰ εἶναι εἰς πάντας ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη
καὶ ἀδελφικὴ σύμπνοια.

Β-ον. Ἐνταῦθα, εἰς τὸ ἱερόν ἡμῶν μοναστήριον, διὰ τὰ μὴν 10
ἔχουν τελείως ἀνακάτωσιν οἱ ἀδελφοὶ καὶ πατέρες μήτε μὲ
Ἄραβας μήτε μὲ καλογραίας, μήτε ὄντες ἐνταῦθα, μήτε ἀπερ-
χόμενοι εἰς διηκονήματα, διὰ τὰ μὴν ἀφίνουν τὰς περιουσίας των
εἰς τὰ ἀραβικὰ ὀσπήτια καὶ εἰς τὰς καλογραίας, προφάσει δῆθεν
συγγενείας, ἐδιώρισαν οἱ ἀοιδίμοι προκάτοχοι ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ 15
Πατριαρχεῖφ σκευοφυλακεῖον καὶ φύλακα διὰ τὰ φυλάττωνται ἀσφα-
λῶς τὰ πράγματα τῶν πατέρων· καὶ οὕτως ἐγένετο καὶ τινὰς
ἀπὸ τοὺς πατέρας δὲν ἀπετολμοῦσε νὰ ἀφήσῃ μήτε πολὺ μήτε
ὀλίγον ἔξω ἀπὸ τὸ μοναστήριον εἰς Ἄραβια, ἢ εἰς καλογραίαν.
Ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ ἀοιδίμου γέροντος ἡμῶν κυρίου Μελε- 20
τίου τινὲς τῶν πατέρων ἐχάλασαν τὴν καλὴν ταύτην συνήθειαν,
καὶ ἄφιναν τὴν περιουσίαν τους εἰς ὀσπήτια κοσμικὰ Ἀρά-
βων, καὶ ἐκ τούτων ἐπροξενεῖτο καὶ ζημίαι καὶ ἀτιμία. Διὰ τοῦτο
εἰς ἀποκοπὴν τοῦ τοιούτου κακοῦ ἐγένε τότε φρικτὸς ἀφορισμὸς
συνοδικὸς καὶ ἄλυτον ἐπιτίμιον κατ' ἐκείνων ὁποῦ ἤθελαν τολμήσει 25
νὰ ἀφήσουν ἐκτὸς τοῦ Πατριαρχικοῦ Σκευοφυλακεῖου, εἰς κοσμικὰ
ὀσπήτια ἢ εἰς καλογραίας, πολὺ ἢ ὀλίγον τῆς περιουσίας τους·
τώρα δὲ ἄρχισαν τινὲς τῶν πατέρων μὲ ἀφοβίαν Θεοῦ νὰ ἀφί-
νουν τὸ τίποτέ τους οἱ μὲν εἰς ὀσπήτια Ἀράβων, οἱ δὲ εἰς κα-
λογραίας, προφάσει δῆθεν συγγενείας. Ἐντελλόμεθα λοιπόν: ὅποιος 30
ἔχει ἀπὸ τοὺς πατέρας πολὺ ἢ ὀλίγον, ἄσπρα ἢ ῥοῦχα, εἰς καλο-
γραίας, νὰ τὰ πάρῃ· καὶ ἂν φοβᾶται εἰς τὸ κελλίον του, ἅς τὰ
παραδώσει εἰς τὸ κοινὸν Σκευοφυλακεῖον· εἰ δὲ καὶ παρακούσει,

ἔστω ἐπικατάρατος, καὶ ἐπιμένων τῇ κακίᾳ νὰ διώκεται τελείως ἀπὸ τὸ μοναστήριον.

Γ-ον. Ὁ ἀοίδιμος πατριάρχης κύρ Δοσίθεος διορίζει ὄχι μόνον ἀγένεια παιδιά νὰ μὴν φέρῃ τινὰς εἰς τὸ μοναστήριον, ὡς μεγά-
5 λης ἀτιμίας καὶ ψυχικῆς βλάβης πρόξενα, ἀλλὰ καὶ ἄνδρες τέλειοι ἐρχόμενοι νὰ μὴν κάθηνται μέσα εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ἀλλὰ νὰ πέμπωνται εἰς τὸν Ἅγιον Σάββαν, ἢ εἰς τὰ ἔξω μοναστήρια, διὰ νὰ μανθάνουν καλογηρικὴν ζωὴν. Τώρα ὄχι μόνον οἱ ἀρχά-
ριοι δὲν πέμπονται εἰς τὰ ἔξω μοναστήρια, διὰ νὰ μανθάνουν
10 καὶ νὰ δοκιμάζωνται, ἀλλὰ καὶ οἱ πρωτοσύγκελλοι μας καὶ διη-
κονηταὶ τοῦ μοναστηρίου πατέρες ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τὰ διηκο-
νήματά τους φέρουν ἀγένεια παιδιά καὶ τελείως ἀνήλικα, καὶ ἐκ
τούτου προξενεῖται εἰς τοὺς πατέρας καὶ σκάνδαλον καὶ ψυχικὴ
ἀπώλεια, καὶ εἰς τὸν κόσμον ἀτιμία καὶ κατακρίσις. Διὰ τοῦτο
15 προστάζομεν, ὅτι: ὅστις τῶν διηκονητῶν φέρει εἰς τὸ ἐξῆς ἀγέ-
νειον παιδίον [μα]ζὶ του, ὡς παρήκοος καὶ πρόξενος ψυχικῆς ἀπω-
λοίας, ἦτω ἀνάθεμα. Ἐρχόμενοι εἰς Ἰόππην οἱ διηκονηταί, εἰ
μὲν καὶ ἐξ ἀγνοίας φέρουν ἀγένειον παιδίον, ὃ ἐν Ἰόππῃ ἠγού-
μενος νὰ μὴν τὸ ἀνεβάλλῃ ἐπάνω εἰς Ἱερουσαλήμ κατ' οὐδένα
20 τρόπον, καὶ μήτε ὁ ἐπίτροπος μήτ' ἄλλος τις τῶν πατέρων νὰ μὴ
συγκατανεύσῃ εἰς τὸ νὰ φέρουν ἐπάνω ἀγένειον παιδίον, ἐν [βά]-
ρει ἀλύτου ἀφορισμοῦ καὶ αἰωνίου ἀναθέματος· εἰ δὲ καὶ ὁ διη-
κονητής, ὁποῦ φέρει τ[ὸ παι]δίον, κατὰ διαβολικὸν πείσμα φοβε-
25 ρίζει φυγὴν, ἂν δὲν πάρῃ τὸ παιδί μαζὶ του, [προ]κριτότερον νὰ
φύγῃ ἕνας καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἀνάθεμα, παρὰ νὰ προξενήσῃ
κ[ακὸν καὶ] κόλασι καὶ ἀτιμία εἰς ὅλην τὴν Ἀδελφότητα.

30 Δ-ον. Εἰς τὰ ἐν Ἱερουσαλήμ μοναστήρια, ὁποῦ κουνεῦουν οἱ
προσκυνηταί, οἱ ἠγούμενοι πρότερον ἔπερναν ἀπὸ πέντε γρόσια
εἰς κάθε προσκυνητὴν, κατ' ὀλίγον δὲ τὰ ἀνέβα[σαν] εἰς τὰ δέκα
καὶ τώρα τὰ ἐκατήνησαν εἰς τὰ δέκα-ἑπτὰ· καὶ ὄχι μόνον τοῦ[το,
35 ἀλλ]ὰ καὶ μετὰ ταῦτα κάμνουν τραπέζια μὲ κρέατα καὶ μὲ κρα-
σία καὶ τοὺς φιλεοῦν· ἔπειτα τοὺς λέγουν πῶς "τὰ δέκα-ἑπτὰ
τὰ πέρνουν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον· τώρα πρέπει νὰ δώσετε καὶ

ἡμᾶς, ὅπου ἔχομεν τόσα ἔξοδα". Καὶ ἀπὸ αὐτὸ γίνεται καὶ ἀποκοπή καὶ ἐμπόδιον εἰς τοὺς προσκυνητὰς καὶ διάφορον οὐδέν, ἐπειδὴ καὶ τὰ ἔξοδα ὅπου κάμνουν, μόλις τὰ εὐγάζουν· καὶ ἂν δώσῃ ὁ ἕνας, φωνάζουν πῶς ἔδοσαν. Καὶ ἔξω ἀπὸ αὐτὰ διὰ ταύτην τὴν αἴτησιν οἱ ἡγούμενοι ἐξοδεύουν ἔξοδα ὑπέρογκα εἰς 5
ζαχιρέδες καὶ κρασία καὶ ῥακία· καὶ ἐκεῖνο ὅπου πέρνουν παράνω, φθειρεται εἰς τὰ ἔξοδα καὶ μένει μόνον ἢ κατάκρισις καὶ τὸ κέρδος οὐδέν. Διὰ τοῦτο κοινῇ γνώμῃ ἀποφαινόμεθα, ὅτι οἱ ἡγούμενοι νὰ μὴν βάνουν τόσους ζαχιρέδες, μήτε κρασία καὶ ῥακία νὰ μοιράζον, ἀλλὰ μόνον τὸ ἀναγκαῖον. "Ὅταν δὲ γράφονται οἱ 10
προσκυνηταὶ εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, οἱ πατέρες τῆς Συνόδου νὰ πέρνουν διὰ τὰ κονάκια ἀπὸ ἔνδεκα γρόσια ἀπὸ τοὺς πρώτους καὶ ἀπὸ τοὺς δευτέρους προσκυνητὰς καὶ ὅσους ἔρχονται ἕως τὸν ἰανουάριον· ἀπὸ δὲ φεβρουαρίου καὶ ὕστερα, κατὰ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ ἐπτὰ, ἔξη καὶ ἕως πέντε· ἀπὸ δὲ τοὺς ὕστερινούς, 15
καθὼς ἡμπορέσουν· καὶ αὐτὰ ἄς τὰ πέρνουν εἰς τὸ Συνοδικόν· πηγαίνοντες δὲ εἰς τὰ κονάκιά τους, οἱ ἡγούμενοι νὰ μὴν πέρνουν ἄλλο, παρὰ τὰ δύο γρόσια, τὰς μερίδας καὶ τὸ λάδι, καὶ τὴν ἑορτὴν ὅτι προαιρεθῆ κάθε χατζῆς. Ἡ ἑορτὴ νὰ μὴ γίνεται με τραπέζια καὶ ἔξοδα, ἀλλὰ μόνον ἕνα κέρασμα, κατὰ τὸ σῆνηδες, 20
καὶ ἀβιάστως ὅτι προαιρεθῆ νὰ δώσῃ ὁ καθ' ἕνας· καὶ ἐν ὀλίγοις βία νὰ μὴ εἶναι. Ταῦτα νὰ ἔχῃ χρέος ὁ ἐπίτροπος νὰ τὰ λέγῃ εἰς τοὺς προσκυνητὰς, ὅταν πέρνῃ τὸ διωρισμένον ἐνοίκιον· καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ δύο γρόσια καὶ τῆς ἑορτῆς καὶ εἴτι ἄλλο τοι- 25
οὔτον, ὅπου συνάξει ἀπὸ κάθε προσκυνητὴν, νὰ κάμῃ τὰ σῆνηθη του ἔξοδα (μετρημένα ὅμως καὶ ὄχι ὑπέρογκα) καὶ τὰ τῆς ἐκκλησίας καὶ τὰς διακονίας τῶν πατέρων. Εἰ δὲ καὶ δὲν ἤθελαν σώσει, ἐν φόβῳ Θεοῦ νὰ λέγῃ ὁ ἡγούμενος τὴν ἀλήθειαν καὶ τὰ ἐλλείποντα νὰ τὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὸ Κοινόν. Οἱ δίσκοι τῶν ἐφημε- 30
ρίων κανδηλάπτων τε καὶ πορταρέων νὰ λείψουν, ἀλλὰ νὰ ἀρκοῦνται εἰς τὴν διακονίαν τους, ἐν βάρει ἀλύτου ἀφορισμοῦ.

Ἐ-ον. Οἱ πρωτοσύγκελλοι ὅπου εἶναι εἰς τὰ ταξίδια, ὅταν κάνουν τὴν παράδοσίν τους, εἰ μὲν καὶ δώσουν τὴν ἐλεημοσύνην τῶν

χριστιανῶν σῶαν, νὰ τοὺς εὐχεσθε καὶ νὰ τοὺς εὐχαριστεῖτε καὶ νὰ τοὺς τιμᾶτε, ὡς καλῶς διακονήσαντας· εἰ δὲ καὶ δὲν κάμνουσιν παράδοσιν, καθὼς πρέπει, νὰ τοὺς ἀναγκάζητε, ὄχι μὲ ὑβρεις καὶ αἰσχρολογίας, ἀλλὰ λόγους ἁλατι ἡρτυμένους· καὶ εἰ μὲν ἔχει καὶ 5 δώσει, ἤδη καλῶς· εἰ δὲ καὶ ἐσύναξε καὶ τὰ ἐφθειρεν, οὐκ ἂν λάβητε παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος· πλὴν ὁ τοιοῦτος ἄς ἡσυχάζει εἰς τὸ κελλάκι του καὶ ἄς κυβερνᾶται, καθὼς καὶ Ἰλοι οἱ πατέρες· καὶ εἰς τὸ διηκόνημα ἄς ὑπάγῃ ἄλλος, ὅπου νὰ κάμῃ καρποφορίαν, καὶ ἐκεῖνος νὰ προτιμᾶται καὶ ἐνταῦθα, ὡς καλῶς διακονήσας.

10 ζ-ον. Διὰ νὰ μὴ παραπονοῦνται οἱ πατέρες, δὲν πρέπει νὰ πηγαίνουν εἰς τὰ ταξίδια οἱ αὐτοὶ πάντοτε· ἀλλὰ ἐρχόμενοι οἱ πρῶτοι, μὲ ὀρθὴν διάκρισιν νὰ ἐκλέγωνται ἄλλοι, πλὴν νὰ εἶναι ἄνθρωποι σώφρονες, τίμιοι καὶ ἄξιοι εἰς τὸ νὰ δουλεύουν εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν νὰ φυλάττεται καὶ ἡ τιμὴ τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ 15 (ἡ) καρποφορία τῆς δουλεύσεως· λέγομεν δὲ μὲ ὀρθὴν κρίσιν διὰ νὰ μὴ γίνεται ἡ δόσις τῶν διηκονημάτων μήτε διὰ χατῆρι, μήτε διὰ οἰκειότητα, παρὰ μόνον διὰ τὸ τίμιον καὶ πιστὸν τῆς δουλεύσεως.

ζ-ον. Ὅσαις καλογραιαῖς καινούριας ἔλθουν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ 20 εἰς τὸ ἐξῆς, εὐθύς ὅπου ἔλθουν, νὰ μὴ κάθωνται εἰς καλογραιαδικὸν μοναστήριον, ἀλλὰ μαζὶ μὲ τοὺς χατζῆδες ἕως τὸ πάσχα καὶ νὰ δοκιμάζωνται νὰ μὴν εἶναι κακοῦ βίου ἄνθρωποι· ἔπειτα ἀφ' οὗ δοκιμασθῶσι, μετὰ τὸ ἅγιον πάσχα, εἰ μὲν καὶ θέλουν νὰ μείνουν, νὰ δίδουν εἰς τὸ Συνοδικὸν χίλια γρόσια, καὶ τὰ μὲν 25 πεντακόσια νὰ τὰ ἀφίνουν εἰς τὸ Κοινὸν ἔλεος διὰ τὴν κατοικίαν τοὺς, καὶ τὰ ἄλλα πεντακόσια νὰ λαμβάνουν ὁμολογίαν καὶ νὰ πέρνουν τὸ ὀλίγον διάφορον, ἢ καὶ ἀπὸ τὸ κεφάλαιον, καὶ νὰ ζοῦν καὶ τοῦτο, ἂν εἶναι καλὴ καὶ τιμημένη· εἰ δὲ καὶ εἶναι ἀτιμῆ, ἂν δώσῃ καὶ χίλια φλωρία, νὰ μὴν κάθηται· καὶ αὕτη εἶναι ἡ 30 διάταξις τῶν μοναζουσῶν, ὅπου ἔρχονται μετὰ ταῦτα· καὶ τοῦτο τὸ διορίζομεν, ὡς διωρισμένον ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου Δοσιθέου. Καὶ πρὸς τούτοις ἡ τοιαύτη ἀκρίβεια δὲν συγχωρεῖ νὰ συναγεται τὸσον πλῆθος καλογραιαδῶν νὰ προξενοῦν τόσα κακὰ καὶ ἀτιμίας, κα-

θῶς αὐτοφει εἶδομεν· καὶ αὐτὸ κρίνομεν κοινῶς νὰ ἀκολουθῆ, καὶ τινὰς [τῶν] πατέρων νὰ μὴν εἰπῆ, ὅτι "αὕτη εἶναι συγγενῆς μου, ἢ εἶναι πτωχὴ", ἢ ἄλλην τινὰ πρόφασιν προβάλη, πρὸς ἀναίρεσιν τῆς κοινῆς ταύτης διακρίσεως, ἐν βάρει ἀλότου ἐπιτιμίου.

5

Ἡ-ον. Διὰ δὲ τὰς παλαιάς, ἀν καλὰ καὶ ἔπρεπεν νὰ γένη μία ἀκριβῆς ἔρευνα, αἱ τιμημένα νὰ μείνουν· ὅσαι δὲ προξενοῦν σκάνδαλα καὶ ἀτιμίας, νὰ μισεύσουν· τοῦτο ὅμως διὰ τὸ ἀτάραχον καὶ τὸ δυσδιάκριτον εὐλογώτερον εἶναι νὰ σιωπηθῆ· νὰ γένη ὅμως μία ἀκριβῆς ἐξέτασις, καὶ ὅσαι εἶναι καλογραῖαι, ἐκεῖναι νὰ μείνουν· ὅσαι δὲ εἶναι κοσμικαὶ καὶ φοροῦν τὰ μαῦρα, ἢ νὰ γένουν καλογραῖαι, ἢ νὰ μισεύσουν· καὶ εἰ μὲν καὶ γένουν καλογραῖαι, νὰ δέχωνται ὡσάν τὰς νέας ὅπου ἔρχονται καὶ νὰ δίδουν τὰ χίλια γρόσια εἰς τὸ Συνοδικόν, κατὰ τὴν ἄνωθεν διατύπωσιν, μηδενὸς ἐναντιουμένου ἢ ἀντιλέγοντος· μηδεὶς δὲ, μήτε μικρὸς μήτε μέγας, νὰ μὴν τολμήσῃ νὰ διαφεντεύσῃ καμμίαν, πρὸς ἀναίρεσιν τούτου τοῦ κοινοῦ συνοδικοῦ ἡμῶν γράμματος.

10

15

Ἰ-ον. Καλογραῖαι νὰ μὴν ἐμβαίνουν τελείως εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, μήτε εἰς ἄλλα μοναστήρια καλογηρικὰ ἢ χατζήδικα, μήτε εἰς ὀσπήτια Ἀράβων, Τουρκῶν ἢ χριστιανῶν· ἀλλὰ νὰ κάθωνται εἰς τὰ κελλία τους μὲ τιμὴν καὶ σωφροσύνην, καθὼς πρέπει εἰς μοναχοὺς, κατὰ τὸ ὄνομα καὶ τὸ πρᾶγμα. Ἐπειδὴ δὲ καὶ πρὸ χρόνων ἐσυνειθίσθη νὰ κάμνουν ἑορτὰς οἱ πατέρες εἰς τὰς μνήμας τῶν ἁγίων, καὶ χρειάζονται λοκμάδες, ἄρτους, παξιμάδια καὶ κόλλυβα, καὶ μὲ αὐτὰς τὰς αἰτίας λαμβάνουν πάλιν εἴσοδον οἱ καλόγηροι εἰς τὰ καλογραιάδικα μοναστήρια καὶ αἱ καλογραῖαι ἐνταῦθα, ἐντελλόμεθα ὅτι, εἰ μὲν εἶναι δυνατόν, νὰ φθάνωνται ἐδῶ μέσα, ἤδη καλῶς· εἰ δὲ μὴ, ἀρκετὸν εἶναι νὰ γίνεταί ἡ ἑορτὴ μὲ κηρία μόνον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν προκρίτοτερον νὰ λείπη τελείως, παρὰ νὰ γίνεταί μὲ ἀτιμίαν καὶ σκάνδαλα. Ὅταν δὲ ἀσθενῆ τινὰς ἀπὸ τοὺς πατέρας, νὰ μὴν κράζουν καλογραῖαν μὲ τὴν προσταγὴν μόνον τοῦ ἐπιτρόπου, παρὰ νὰ ἀναφέρεται εἰς τοὺς συνοδικοὺς πατέρας, καὶ ἐκεῖνοι μαζί μὲ τὸν

20

25

30

ἐπίτροπον νὰ στέλνουν νὰ λαλοῦν ἐκεῖνην ὅπου εἶναι εὐλογον νὰ κοιτάζῃ τὸν ἀσθενῆ.

Γον. Ἀδελφοί, ὁποίας τάξεως καὶ βαθμοῦ εἶναι, εἰς καλογραιάδικα μοναστήρια νὰ μὴν πηγαίνουν τελείως ἐν βάρει ἀλύτου 5 ἐπιτιμίου, ἐκτὸς τοῦ τζαμπῆ· ὅταν εἶναι χρεῖα, ἢ ὅταν ἀποθάνῃ καμμία καλογραῖα, νὰ πηγαίνῃ ἕνας ἀδελφός, ὅποιος διορισθῆ ἀπὸ τὴν Σύνοδον, διὰ νὰ βουλώσῃ τὸ κελλί τους, καὶ ὅταν ὑπάγουν εἰς ἐνταφιασμόν, ἢ εἰς τὴν ἐορτὴν τοῦ μοναστηρίου· εἰς δὲ 10 ἄλλον καιρόν, ἂν τινὰς τῶν πατέρων ὑπάγῃ μὲ βίαν, ἢ ἡγουμένη χωρὶς ἀναβολῆς καιροῦ νὰ τὸ ἀναφέρῃ τῷ ἐπιτρόπῳ, διὰ νὰ σωφρονίζεται ὁ ἀτακτήσας· εἰ δὲ καὶ τὸ σιωπήσῃ, νὰ ἐπιτιμᾶται καὶ νὰ ἐκβάλληται τῆς ἡγουμενείας τῆς. Ἀραπόπουλα τελείως νὰ λείπουν ἀπὸ τὸ μοναστήρι, καὶ τινὰς νὰ μὴ μεταχειρίζεται Ἄραβα εἰς ὑπηρεσίαν.

15 Ταῦτα ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς· πάντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ καὶ πατέρες οἱ ἀποβλέποντες πρὸς τιμὴν καὶ σύστασιν καὶ εὐταξίαν τοῦ ἀγίου ἡμῶν ὁσπητίου, καὶ φυλάττοντες τὰς συνοδικὰς ταύτας ἐντολάς, ἐχέτωσαν τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας· οἱ δὲ παραβάντες καὶ πρὸς ἀτιμίαν καὶ ἀταξίαν καὶ πρὸς ἀναίρεσιν τῶν συνοδικῶν τούτων ἀποφάσεων τολμῶντες, οἱ τοιοῦτοι ὁποίας τάξεως καὶ βαθμοῦ 20 εἶπεν ἄν, ἀφωρισμένοι εἶησαν παρὰ τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ζωοποιῦ καὶ ἀδιαιρέτου τριάδος, τοῦ ἑνὸς τῆ φύσει μόνοῦ Θεοῦ, καὶ κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι αἰωνίως, καὶ πάσαις ταῖς πατρικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς καὶ τῷ 25 αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικοι, ἕως οὗ μετανοήσωσιν ἐπὶ τῇ παραβάσει καὶ τῇ ἀπειθείᾳ, καὶ τότε συγχωρήσεως τύχῳσι· ἐγράφη ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει Ἱερουσαλήμ, ἐν ἔτει σωτηρίῳ ραψνε', κατὰ μῆνα Ἀπριλίον [1755].

† Ὁ ἐλέψ Θεοῦ πατριάρχης τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ 30 ἀποφαίνεται.

† Ὁ Καισαρείας Ἀνανίας.

† Ὁ Πέτρας Κύριλλος.

31 Αἱ ὑπογραφαὶ παρατίθενται ἀπαλλάκτως.

ὁ Σκύθοπολεος. Βαρνάβας.

† ὁ Ναζαρέτ Μακάριος.

† Ὁ [Νε]απόλεος. Φιλόθεος.

ὁ Θαβωρίου Παρθένιος.

† ὁ πρῶην ἐπίτροπος ἀρχιμανδρίτης.

5

Ἄζαρίας ἀρχιμανδρίτης.

Ἰωακείμ.

† Συμεὼν ἀρχιμανδρίτης.

IV.

ΒΛΑΧΙΚΟΝ ΗΓΕΜΟΝΙΚΟΝ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΤΩΙ ΠΑΝΑΓΙΩΙ ΤΑΦΩΙ.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου, μεταφρασθὲν ἐκ τῆς δακικῆς διαλέκτου εἰς ἡμετέραν κοινήν.

† Ἰωάννης Νικόλαος Ἀλεξάνδρου βοεβόδας, ἐλέω Θεοῦ αὐθέντης πάσης Οὐγγροβλαχίας.

† Αἱ παρὰ τῶν ὀρθοδόξων ἡγεμόνων κτιζόμεναι καὶ ἐκ βάθρων ἀνοικοδομούμεναι εἰς δόξαν καὶ αἶνον τοῦ μεγάλου Θεοῦ
5 ἅγιοι καὶ θεῖαι μοναὶ οὐ μόνον τείχεσι πολυεξόδοις, περιβόλοις τε πολυτίμοις καὶ ἐτέρα κοσμιότητι, τῇ ἐκκλησιαστικῇ τάξει ἄρμοζούσῃ, καλλωπίζονται καὶ στερεώνονται, ἀλλὰ διαφερόντως ἐξεπίτηδες καθωραΐζονται καὶ θεμελιώνται ὑποστατικοῖς ἱκανοῖς καὶ εἰσοδήμασιν ὠφελίμοις, πρὸς κυβέρνησιν τῶν ἐν αὐταῖς ταῖς ἁγίαις
10 μοναῖς ἐνασκουμένων ἁγίων πατέρων, ἐτέρων τε προσώπων καὶ τῶν ξένων, ἵνα ἀνευθεεῖς ὄντες τῶν ἀναγκαίων καὶ αὐταρκέστατοι μηδεμίαν ἀσχολίαν ἔχωσι περὶ τὰς σαρκικὰς τροφάς, ἀλλὰ πᾶσα ἡ διατριβὴ αὐτῶν καὶ φροντίς ὑπάρχειν εἰς ἀκαταπαύστους δεήσεις καὶ ἰκεσίας, ἐξιλασμόν τε προσενεγκεῖν διὰ παντός τὸν Θεὸν
15 ὑπὲρ πάντων τῶν εὐσεβῶν καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν κτιτόρων τῶν ἁγίων ἐκείνων μονῶν.

Ἐπεὶ τοιγαροῦν τὸ πλούσιον ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἠξίωσε καὶ ἡμᾶς ἀνεγεῖραι ἐκ βάθρων ἱερὸν μοναστήριον, εἰς δόξαν καὶ αἶνον τῆς παναγίας καὶ ἀδαιρέτου τριάδος, ἔξω τῆς πολιτείας Βουκουρε-
20 στίου, τῆς οὔσης θρόνος τῆς ἡμετέρας αὐθεντείας, εἰς τόπον κα-

λούμενον Βακαρέστον, καὶ καθωραΐσαι αὐτὸ ἀρμοζούση εὐπρεπείᾳ
κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὑποτύπωσιν (ὅπερ καὶ διὰ τὴν πρὸς τὸν
ζωοδόχον καὶ ἅγιον Τάφον ἄκραν ἡμῶν εὐλάβειαν καὶ ἔνθεον
ζῆλον ἀφιερῶσαμεν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερου-
σαλήμ, πατριαρχεύοντος τοῦ μακαριωτάτου καὶ σοφωτάτου πα- 5
τριάρχου κυρίου κυρίου Χρυσάνθου, τοῦ πνευματικοῦ καὶ σεβα-
σμιωτάτου ἡμῶν πατρός), ἔγνωμεν θεμελιῶσαι αὐτὸ καὶ ὑποστη-
ρῖξαι ὑποστατικοῖς τε καὶ εἰσοδήμασι, πρὸς αὐταρκεστάτην κυβέρ-
νησιν τῶν ἐν αὐτῷ πατέρων. Ὅθεν πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀφιέρωσεν
ἡ ἡμετέρα αὐθεντεία πρῶτον αὐτὴν τὴν μοσίαν τοῦ Βακαρεστίου, 10
τὴν οὖσαν εἰς τὸ καδδηλίκιον τοῦ Ἰλφοβίου (ἐν ἧ ἔκτισθη καὶ τὸ
ῤηθὲν ἡμέτερον μοναστήριον), ἧτοι ὅλον τὸ αὐθεντικὸν μέρος μετὰ
τῶν προσόντων αὐτῇ ὀρίων, κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ γράμματος
τῶν δύο τιμιωτάτων ἀρχόντων τῆς ἡμετέρας αὐθεντείας, τῶν εὐκρι-
νησάντων πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ὀροθέσια. Δεύτερον, καὶ τὴν μοσίαν 15
τὴν καλουμένην Σουράγια, οὖσαν εἰς τὸ καδδηλίκιον τοῦ Ντελῆ-
Ορμανίου, μετὰ πάντων τῶν προσόντων αὐτῇ ὀρίων καὶ εἰσοδη-
μάτων, κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ γράμματος τῶν τιμιωτάτων ἀρ-
χόντων τῆς ἡμετέρας αὐθεντείας, τῶν πεμφθησομένων εὐκρινῆσαι
καὶ ταύτης τὴν περίμετρον καὶ διαχωρίσαι ἀπὸ τῶν λοιπῶν συνο- 20
ριτῶν· αἵτινες αὗται μοσῖαι ἀνέκαθεν ὑπῆρχον αὐθεντικάι, ἧτοι
τοῦ θρόνου. Κτίσαντες τοίνυν ἡμεῖς τὸ ῤηθὲν ἅγιον μοναστήριον
νομίμως καὶ εὐλόγως ἀφιερῶσαμεν ταύτας εἰς αὐτὸ καὶ τὰς ἐπε-
βεβαίωσαμεν, ἵνα ὣσιν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ἀναφαίρετοι, ἀνα-
πόσπαστοι καὶ προϊξ αἰώνιος ἡγεμῶν γὰρ διορισθεῖς θεόθεν ταύ- 25
της τῆς τζάρας, δεσπότης τε καὶ κύριος πασῶν τῶν αὐθεντικῶν
μοσιῶν, οὐκ ἀπεικότως φιλοδωροῦμεν καὶ ἀφιερώνομεν εἰς τοιαύτας
ἀγίας μονὰς ἐκ τῶν δικαίων μοσιῶν τοῦ αὐθεντικοῦ θρόνου, κα-
θάπερ καὶ ἕτεροι πλεῖστοι τῶν πρὸ ἡμῶν ἡγεμόνων παρεμπερῶς
ἀφιέρωσαν. 30

Ἐπὶ τούτοις ἐδιώρισεν ἡ ἡμετέρα αὐθεντεία ἔχειν πᾶσαν
ἄδειαν τὸ ἅγιον αὐτὸ μοναστήριον συνάξειν ἐν τῇ μοσίᾳ Σουράγια
ἀνθρώπους ἐξ ἀλλοδαπῆς καὶ ἄνευ δοσιμάτων καὶ διαφορῶν καὶ

οὕτω ποιεῖν χωρίον, Ῥωμόνους δὲ ἀρχόντων καὶ ἀνθρώπους μετὰ
δοσιμάτων μηδαμῶς ἀποδέχεσθαι· τοὺς δὲ συναχθῆσομένους συγ-
χωροῦμεν ἐκ πάντων τῶν δοσιμάτων τῶν ἐκ τῆς βιστιαρίας καθ’
ἄλλον τὸν ἐνιαυτὸν ἐξερχομένων, ἦτοι ἐκ τοῦ χαρατζίου, ἐκ τῆς
5 λείψας χαρατζίου, ἐκ τῆς μεγάλης, δευτέρας τε καὶ τρίτης σά-
μας καὶ ἐξ ἄλλων αὐθεντικῶν προσταγῶν, ἀπὸ σανιδίων καὶ ἐτέ-
ρων ξύλων βασιλικῶν, ἀπὸ προστίμων, ἀπὸ δεκατισμοῦ μελισσῶν
καὶ χοίρων, ἦτοι δισμαρίτου, ἀπὸ ὀγχαρίτου, ἀπὸ φουμαρίτου τῆς
μπάλτας, ἀπὸ τουτουναρίτου καὶ ἀπὸ βακαρίτου· ἥνικα δὲ κατὰ τὸν
10 τρίτον χρόνον τὰ λοιπὰ μοναστήρια πληρῶνσιν ὀγχαρίτον, κατὰ τὰ
αὐθεντικά αὐτῶν χρυσόβουλλα καὶ ἔγγραφα, οἱ ῥηθέντες ἐγγώριοι
μένειν ἀκαταζήτητοι καὶ ἀνενόχλητοι, καὶ συνελόντι φάναι ἐς τὸ
παντελὲς ἀσύδοτοι, εἰ μὴ ὀφείλῃ ἀποδοῦναι τῷ μοναστηρίῳ δι-
μαρίτον μελισσῶν καὶ χοίρων, εἰς τὸ καθ’ ἓν ἀνά δέκα ἄσπρα,
15 εἰς δὲ τὸ πρόβατον ὀγχαρίτον ἀνά δεκατέσσαρα ἄσπρα, παρομοίως
καὶ τὸ τουτουναρίτον· δι’ ὅσον δὲ τουτούνιον βάλλωσιν ἐν τῇ μοσίᾳ
Σουράγια οἱ τοῦ μοναστηρίου ἄνθρωποι, μὴ ἔχειν οἱ τουτουνα-
ρίδες ἄδειαν λαμβάνειν παρ’ αὐτῶν τουτουναρίτον, ἐπεὶ παρὰ τοῦ
μοναστηρίου λαμβάνεται τόσον αὐτό, ὅσον καὶ τὸ τῶν ζῶων·
20 ἐσυγχωρήθησαν δὲ οἱ ῥηθέντες ἐγγώριοι ἐκ πάντων τῶν αὐθεν-
τικῶν δοσιμάτων καὶ ἔμειναν πάντῃ ἐλεύθεροι, ἵνα ἔχῃσι δου-
λεύειν διὰ παντὸς τῷ μοναστηρίῳ· μηδεὶς τε τῶν κρινόντων ἔχειν
ἄδειαν ἀνακρίνειν τὰς τοῦ χωρίου τούτου διαφορὰς καὶ ἀμφισβη-
τήσεις, οὔτε οἱ μπανσόριδες λεγόμενοι, οὔτε βαμμεσίδες, οὔτε παρ-
25 καλάμποι, οὔτε καπετάνοι, οὔτ’ ἄλλος τις τῶν τοιούτων, εἰ μὴ οἱ
τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου ἄνθρωποι, οἱ ἐπιστατοῦντες ἐκεῖσε,
ἔχειν τὴν τοιαύτην ἄδειαν κρίνειν καὶ ἀνακρίνειν τὰς ἀμφισβητή-
σεις τῶν ἐγγωρίων· Ἐὰν δὲ τις ἐξ αὐτῶν θανάσιμον πταῖσμα
πταίσῃ καὶ ἀναδειχθῆ κλέπτῃς ληστῆς ἢ φονεὺς, ὁ τοιοῦτος εἰς
30 τὸ αὐθεντικὸν διβάνιον πεμπόμενος, ὅπου ὁ θρόνος ὁ ἡγεμονικός,
κατὰ τὸ πταῖσμα αὐτοῦ κριθήσεται καὶ κολασθήσεται· μηδεὶς τε
τῶν δισμαρίδων ὀγχαρίδων βακαρίδων τουτουναρίδων τολμήσῃ εἰσελ-
θεῖν ἐν αὐτῷ τῷ χωρίῳ, ὡς συγχωρηθέντα παρ’ ἡμῶν ταῦτα

πάντα, βακαριτον δισμαρῖτον ὄγμάρῖτον καὶ τουτουναρῖτον, πρὸς
βοήθειαν τοῦ μοναστηρίου καὶ ἀνάπαυσιν τῶν ἐν αὐτῷ ἐνασκουμένων
πατέρων, οἵτινες ἀμερίμνως βιοῦντες (ὀφείλουσι) δουλεύειν διηνεκῶς
τῷ Θεῷ ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ καὶ ἀδιαλείπτως δέεσθαι ὑπὲρ πάντων
τῶν ὀρθοδόξων, ὑπὲρ ἀφέσεως τε τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν καὶ τῶν 5
ἀοιδίμων προγόνων ἡμῶν, ἐπὶ πλεόν δὲ ὑπὲρ ὑγείας καὶ εἰρη-
νικῆς καταστάσεως τῶν κατὰ καιροὺς ἡγεμόνων· οὐσπερ ὡς ἐν
Χριστῷ ἡμῶν ἀδελφοὺς ἀξιοῦμεν, ἵνα φανῶσιν ἐπιεικεῖς καὶ εὐμε-
νεῖς εἰς τὸν ἡμέτερον τοῦτον διορισμὸν καὶ μηδαμῶς πλεονεκτή-
σωσιν, ἢ ἐναντίον τι κατ' αὐτοῦ διανοηθῶσιν, ἀλλὰ μάλιστα μεθ' 10
ᾧσιν πλείστης οἰκτιρμοσύνης καὶ καλοκάγαθίας ἐπικυρώσωσι καὶ
ἐπιβεβαιώσωσιν αὐτόν, ὅπως καὶ οἱ διορισμοὶ τῆς αὐθεντείας αὐτῶν
ἔχωσι τὸ κῦρος καὶ τὴν ἀσφάλειαν παρὰ τῶν μετ' αὐτοὺς ἡγε-
μόνων. Ὅστις δὲ τῶν αὐθεντῶν, εἴ τε ἐντόπιος, εἴ τε ἐξ ἄλλοδα-
πῆς, εἴ τε ἐκ τῆς ἡμετέρας γενεᾶς, εἴ τε ἐξ ἐτέρας, βουληθῆ 15
κιμάσαι ὅποιωδῆποτε τρόπῳ ἢ μέσῳ ἀνατρέψαι καὶ παραχαράξαι
κἂν τοῦλάχιστον ἐκ τῶν διορισθέντων ἐνταῦθα, τὸν τοιοῦτον, ὡς
βάσκανον τελεχῖνά τε καὶ ἱερόσυλον, τῷ αἰώνιῳ ἀναθέματι καθύ-
ποβάλλομεν, μόνος ὑπάρχων αὐτοκατάκριτος, ὡς οὐκ ἠβουλήθη
ἐπιγνῶναι τὸ ὄσον ὄφελος προξενεῖται ἐν τῇ ψυχῇ παρὰ τῶν 20
θεῶν καὶ ἁγίων μονῶν, ἐν αἷς ὁ Θεὸς ἀπαύστως δοξολογεῖται.

Ἐπεὶ δὲ πᾶσαι αἱ φιλοτιμίαι καὶ δωρεαὶ τῶν ἐκλαμπροτάτων
ἡγεμόνων διὰ γραμμάτων καὶ χρυσοβούλλων τῆς αὐθεντείας αὐτῶν
ἔχουσι τὸ στάσιμον καὶ μόνιμον, τῇ ἀξιεπαίνῳ αὐτῶν συνηθείᾳ
καὶ ἡμεῖς ἐπόμενοι ἐπικυρώνομεν τὰς ῥηθείσας δωρεὰς μας διὰ 25
τοῦ παρόντος ἡμετέρου αὐθεντικοῦ χρυσοβούλλου, ἵνα καὶ ἡ μο-
σία τοῦ Βακαρεστίου καὶ ἡ μοσία τῆς Σουράγριας καὶ τὸ ἐν αὐτῇ
συναχθησόμενον χωρίον, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, εἴησαν ἀπὸ τοῦ
νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς μόνιμα, βέβαια, ἀμετάτρεπτα, ἀμεταποίητα
καὶ τελείως ἀναπόσπαστα εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ἀπὸ τοῦ μονα- 30
στηρίου τοῦ παρ' ἡμῶν ἐν Βακαρεστίῳ οἰκοδομηθέντος εἰς δόξαν
καὶ αἴνον τῆς παναγίας καὶ ὑπερφώτου τριάδος. Ὅθεν εἰς ἀσφα-
λεστέραν βεβαίωσιν καὶ μονιμότητα τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων

ἡσφαλίσθη καὶ μετὰ πάντων τῶν τιμιωτάτων καὶ πιστοτάτων μεγάλων ἀρχόντων τοῦ διβανίου τῆς ἡμετέρας αὐθεντείας, κῦρ Ῥαδούλου Ποπεσκούλου μεγάλου βορνίκου, κῦρ Γεωργίου Κρετζουλεσκούλου μεγάλου λογοθέτου, κῦρ Δημητράκη Ῥαμαδάνη μεγάλου
5 σπαθάρη, κῦρ Γρηγορίου Χαλεπίνσκι μεγάλου βιστιάρη, κῦρ Μανολάκη μεγάλου κλουτζάρη, κῦρ Ἰωάννου Στάμου μεγάλου ποστελνίκου, κῦρ Νικολάου Ῥωσέτου μεγάλου παχαρνίκου, κῦρ Ματθαίου Κρετζουλεσκούλου μεγάλου στολνίκου, κῦρ Ἰωάννου Δεδουλεσκούλου μεγάλου κομίσου, κῦρ Παναγιωτάκη μεγάλου σλουτζάρη,
10 κῦρ Μπαρπούλου Μερισάνου μεγάλου πιτάρη καὶ ἐπιστάτου τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου, Κωνσταντίνου Βακαρέσκουλου δευτέρου λογοθέτου.

Ἐγράφη τὸ παρὸν χρυσοβούλλον ἐν τῷ τρίτῳ χρόνῳ τῆς ἡμετέρας δευτέρας αὐθεντείας ἐνταῦθα, ἐν τῇ πολιτείᾳ Βουκορε-
15 στίου, ἐν ἧ ὁ θρόνος τῆς ἡμετέρας αὐθεντείας, παρὰ Γεωργίου λογοθέτου (τοῦ) διβανίου, ἐν ἔτει ἀπὸ κτίσεως (κόσμου) 7229, ἀπὸ δὲ Χριστοῦ καὶ σωτήρος ἡμῶν 1721, κατὰ μῆνα ἰούνιον.

Γεώργιος Κρετζουλέσκουλος μέγας λογοθέτης.

Κωνσταντίνος Βακαρέσκουλος β'-ος λογοθέτης.

V.

ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΣΕΙΡΑ ΤΡΙΤΗ.

1.

Ἐκλογαὶ ἡγουμένων καὶ ταξειδιωτῶν (ἐκ τοῦ κώδικος τῶν λειτουργιῶν καὶ τῶν πρωτοσυγγέλλων, τοῦ φυλαττομένου ἐν τοῖς ἀρχαίοις τοῦ Παναγίου Τάφου).

Φύλλ. 5^α. — 1697. Ἀπόδειξις σὺν Θεῷ τῶν ἀποδημούντων ἀδελφῶν εἰς ταξείδια καὶ ἡγουμενεῖα. — † Ὁ πάνοσιώτατος παπᾶ κῦρ Γαβριήλ ὁ ψάλτης, κελεύσει τοῦ μακαριωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότη ἀπῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἡγούμενος εἰς τὸ αὐτοῦ τοῦ Ἁγίου Τάφου μετόχιον, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τὸν γέροντα Διονύσιον Καραμανλῆν καὶ τὸν ἱατρὸν Σεραφίμ. — † Τῷ αὐτῷ ἔτει εὐγῆκεν ὁ πάνοσιώτατος πρωτοσύγκελλος παπᾶ κῦρ Μακάριος Ἀσπρομέρας εἰς τὸ ταξεῖδι, ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ συνοδίαν Πανάρετον μοναχὸν Ῥώσον. — † Τῷ αὐτῷ ἔτει ἐδιάβη ὁ παπᾶ κῦρ Παΐσιος Μωραΐτης ἡγούμενος διὰ τὸ Νεοχώρι, ἔχων συνοδίαν Παῦλον μοναχὸν Μυτιληναῖον. — † Ἐστείλαμεν τὸν παπᾶ κῦρ Διονύσιον Βερροιαῖον εἰς Ῥαχήτην προεστὸν, ἔχων τὸν γέροντα κῦρ Ἀδάμ. — † Τῷ αὐτῷ ἔτει ἐστείλαμεν τὸν παπᾶ κῦρ Παΐσιον Μηλαῖον εἰς τὸ ταξείδιον τῆς Βενετίας, ἔχων συνοδίαν τὸν μοναχὸν Νεκτάριον Κεφαλληνίτην. — Τῷ αὐτῷ ἔτει ἐστείλαμεν τὸν παπᾶ κῦρ Λαυρέντιον Κύπριον εἰς τὴν Σινώπη, εἰς τὴν συνοδίαν τοῦ αὐτοῦσε προεστῶτος παπᾶ κῦρ Μακαρίου, καὶ αὐτοῦ Κυπρίου. — † Τῷ αὐτῷ ἔτει ἐστείλαμεν τὸν παπᾶ κῦρ Παρθένιον καὶ μεθ' ἑαυτοῦ τὸν μοναχὸν Φιλόθεον εἰς Ἀδριανούπολιν, συνοδίαν τοῦ αὐτοῦσε προεστῶτος παπᾶ κῦρ Ἰωάσαφ Πελοποννησίου. — † Τῷ αὐτῷ ἔτει ἐστείλαμεν τὸν παπᾶ κῦρ Καλ-

λίτικον εἰς Προῦσαν συνοδίαν τοῦ αὐτοῦσε προεστῶτος παπᾶ κῦρ Συμεών.

Φύλλ. 65. ἀφ' ἀπριλίου κγ' [1780]. Ἐγὼ ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Ἐπιφανείας Νικηφόρος γέγονα Ἀγιοταφίτης.

5

2.

(Ἀφιέρωμα τῷ Παναγίῳ Τάφῳ Ἀθανασίου τοῦ ἀπὸ Ζαβεριωτῶν.
Ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος, φύλλ. 67)¹.

Διὰ τοῦ παρόντος μου ἐνυπογράφου καὶ ἐμμαρτύρου γράμματος δῆλον γίνεται, ὡς ἐγὼ Φώτιος προσκυνητῆς, υἱὸς Ἀθανασίου
10 τοῦ ἀπὸ γένους Ζαβεριώτων, οἰκεία μου γνώμη βουλήσει τε καὶ προαιρέσει ἀφιέρωσα ἐν τῷ παναγίῳ καὶ ζωοδόχῳ Τάφῳ ἐργαστήρια ἕξ μὲ δύο μαγαζία, ἅτινα κεῖνται κατέναντι τῶν μετοχικῶν φουρνίων (ὧν τὸ μὲν ἐν μέρος ὑπάρχει τὸ Γεφύρι τοῦ ἀγίου Χαλδίας, τὸ δὲ ἕτερον μέρος ἐστὶν ὁ δρόμος ὁ κατερχόμενος
15 πρὸς τοῦ Λουτρὸν τοῦ Πασέ, τὸ δὲ κάτωθεν μέρος ἐστὶν ὁ χεῖμαρρος, τὸ δὲ ἐπάνωθεν μέρος, ἦτοι τὸ ἔμπροσθεν τούτων, εἶναι ὁ δρόμος ὁ βασιλικός), ὅπως ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ὑπάρχωσι διακυβερνώμενα, διασφζόμενα καὶ διαφυλαττόμενα εἰς περιποίησιν καὶ διάταξιν τῶν κατὰ καιροὺς ἐπιτρόπων τοῦ αὐτοῦ παν-
20 αγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου· τὸ δὲ ἐνοίκιον τούτων διατέτακται ὑπ' ἐμοῦ, ὅπως κατ' ἔτος διὰ χειρὸς αὐτῶν τῶν ἐπιτρόπων ἐκπέμπεται πρὸς τὸν πανάγιον καὶ ζωοδόχον Τάφον. Ὁψεδέποτε ζῶντος ἐμοῦ, ἢ μετὰ τὴν ἐμὴν ἀποβίωσιν, ὅστις τῶν ἐμῶν συγγενῶν καὶ κληρονόμων κινήσει ἀγωγὴν τινα, ἢ ἐκκλησιαστικὴν ἢ
25 ἐξωτερικὴν, κατὰ τῶν ῥηθέντων ἀφιερωμάτων, καὶ σπουδάξει ἢ ἀφανίσει ἢ ἀνατρέψαι ἢ οἰκειοποιῆσαι ἐξ αὐτῶν μέρος τι, ἢ πολὺ ἢ ὀλίγον, ὁ τοιοῦτος ὡς ἄχρηστον μέλος καὶ σχολιὸν τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀγίας ἐκκλησίας καὶ ἱερόσουλός λεγόμενος καὶ ὀνομαζόμενος ἐχέτω ἀντίμαχον καὶ ἀντίδικον τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν
30 Χριστὸν ἐν τῷ πανδήμῳ ἐκείνῳ θεάτρῳ, καὶ τὸν πανάγιον καὶ ζωοδόχον Τάφον. Ἡ μερὶς αὐτοῦ εἴη μετὰ τοῦ προδότου Ἰούδα καὶ τῶν σταυρωσάντων τὸν κύριον τῆς δόξης, ἔχων καὶ τὰς ἀράς

¹ Τὸ ἔγγραφον τοῦτο συνετάχθη ἐν τῇ πόλει Γκιουμουσχανέ, ἧτις ἔδρα ἐστὶ τῆς ἄλλοτε μὲν ἀρχιεπισκοπῆς, νῦν δὲ μητροπόλεως Χαλδίας.

καὶ ἀγανακτήσεις τῶν ἁγίων τριακοσίων δεκαοκτὼ θεοφόρων πα-
τέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων καὶ οἰκουμενικῶν
συνόδων, καὶ προκοπὴν οὐ μὴ ἴδεις, οὔτε ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, οὔτε
ἐν τῷ μέλλοντι· ἐπὶ γὰρ τούτῳ ἐγεγόνει καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον
ἐνουπόγραφον καὶ ἐμμάρτυρον γράμμα, καὶ ἐσφραγίσθη ὑπ' ἐμοῦ 5
οἰκείᾳ σφραγίδι ἐνώπιον τοῦ πανιερωτάτου καὶ λογιωτάτου ἡμῶν
αὐθέντου καὶ δεσπότης ἁγίου Χαλδίας κυρίου Ἰγνατίου καὶ τῶν
εὐλαβεστάτων ἱερέων καὶ ἐντιμοτάτων καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων
καὶ τῶν λοιπῶν παρατυχόντων ἀξιοπίστων ἀνδρῶν, καὶ εἰς πλείονα
ἐνδειξίῃ τε καὶ ἀσφάλειαν δίδεται τὸ παρὸν τοῖς ῥηθεῖσιν ἐπιτρό- 10
ποις, ἵνα ἐκπεμφθῆ πρὸς τὸν πανάγιον καὶ ζωοδόχον Τάφον, ὅπως
σώζηται ἐκεῖσε, καὶ ἵνα καταστρωθῶσι καὶ δηλωθῶσι τὰ ῥηθέντα
ἐργαστήρια ἐν τῷ κώδικι τοῦ Παναγίου Τάφου ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου
καὶ ἁγιωτάτου πατριάρχου, τοῦ νῦν διέποντος καὶ διευθύνοντος τὸν
θρόνον τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ: ἀψμθ' δεκεμβρίου κε' [1749]. 15

Ἐγὼ Φώτιος προσκυνητής, υἱὸς Ἀθανασίου τοῦ ἀπὸ γένους
Ζαβεριώτων, στέργω τοῖς ἄνωθεν κατὰ δὲ τὴν ἐξωτερικὴν κρίσιν
δέδωκα οἰκείᾳ μου γνώμῃ καὶ θελήσει χοτζέτιον, καὶ κατὰ τὸ
χοτζέτιον ἔκαμα καὶ φετφᾶν καὶ μουρασαλέ, καὶ ἐδόθη τῷ ῥη-
θέντι ἐπιτρόπῳ ἁγίῳ λογοθέτῃ Χαλδίας κυρίῳ Ἰγνατίῳ, ἵνα καὶ 20
ἐκεῖνα διὰ χειρὸς αὐτοῦ σὺν τῷ παρόντι μου ἐνουπογράφῳ γράμ-
ματι ἐκπεμφθῶσι πρὸς τὸν Πανάγιον Τάφον. Ἐγὼ ὁ ῥηθεὶς χατζῆ-
Φώτιος υἱὸς Ἀθανασίου Ζαβεριώτης καὶ τὰ παρόντα ἐξωτερικὰ
σενέτια στέργω.

(Μάρτυρες).

Γρηγόριος ἱερεὺς οἰκονόμος, Ἀθανάσιος ἱερεὺς σακελλάριος, 25
Βενιαμὴν ἱερεὺς πρωτοπαπᾶς, Δωρόθεος ἱερομόναχος Βεζελιώτης,
Ἰγνάτιος λογοθέτης Σαρασίτης, Παναγιώτης ἄρχων τοῦ Εὐαγγελίου,
Νικόλαος ἄρχων τῶν μοναστηρίων, χατζῆ-Πέτρος, χατζῆ-
Σάββας, χατζῆ-Χαράλαμπος, Λαμπριανὸς τοῦ Χαρίτα, χατζῆ-
Νικόλαος, χατζῆ-Ἰωάννης, Ἐλευθέριος Κανουχέρ, Γρηγόριος Στε- 30
φάνου, χατζῆ-Ἐλευθέριος, Φώτιος Ἰωάννου, Γεώργιος Ἰγνατίου,
Ἀθανάσιος χατζῆ-Πέτρου.

3.

(Αφιέρωμα Ἱγνατίου ἀρχιεπισκόπου Χαλδίας τῷ Παναγίῳ Τάφῳ.
Ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος, φύλλ. 68).

Ἔδωκεν ὁ ἐπουράνιος Θεὸς εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους τὰ
5 ἐπὶ γῆς ἀγαθὰ, διὰ τὰ μετεχειριζόμεσθαι ἕκαστος εἰς τὴν
ἰδίαν του χρείαν, καὶ ζῶντας μὲν τὰ ἔχη εἰς τὴν ἐξουσίαν του
ὅσα τοῦ ἐδόθησαν, μετὰ θάνατον δὲ τὰ μεταδίδη καὶ τὰ
ἀφίνη ὅπου βούλεται καὶ ὀρέγεται. Ὅθεν καὶ γὰρ ὁ ταπεινὸς ἀρχιεπί-
σκοπος Χαλδίας καὶ Χερσιάνων Ἱγνάτιος, ὁ υἱὸς Δημητρίου προσκυνη-
10 τοῦ, καλῶς καὶ ὀρθῶς κρίνας ἡγόρασα τόπους καὶ κτίρια ἀπὸ τοῦ
υἱοῦ καὶ κληρονόμου τοῦ τε Ἰωάννου, χρηματίσαντος ποτὲ πρωτο-
νοταρίου, καὶ τοῦ πατρὸς Τριανταφύλλου δι' οἰκείων ἐξόδων, καὶ ἀνή-
γειρα καὶ ἀνωκοδόμησα αὐτὰ ἐκ βάλτων καὶ θεμελίων, κατασκευάσας
ἐν αὐτοῖς κατώγεια καὶ ἀνώγεια, ἀποθήκας, μαγειρεῖα, ἵπποστάσιον,
15 ἀχερῶνα καὶ κῆπον μὲ δένδρα, καλλωπίσας αὐτὰ ἔσωθεν καὶ
ἔξωθεν, καθὼς φαίνονται· ἐν δὲ τῷ ἐνάτῳ ἔτει καὶ ἐβδόμῳ μηνὶ
τῆς ἀρχιερατείας μου οἰκεία θελήσει καὶ προαιρέσει ἀφιέρωσα
αὐτὰ εἰς τὸν πανάγιον καὶ ζωοδόχον Τάφον τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ
καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τρόπῳ τοιούτῳ: ἐφ' ὅρον ζωῆς
20 μου τὰ κατοικήσω εἰς αὐτὰ καὶ τὰ εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν
μου, μετὰ δὲ τὴν ἀποβίωσίν μου τὰ εἶναι καὶ τὰ λέγωνται μετό-
χιον τοῦ Ἁγίου Τάφου, ἕως οὗ σφίζεται τότε τὸ πᾶν καὶ ὁ ἥλιος
ἐφορᾷ, κυριεύόμενα καὶ ἐξουσιαζόμενα παρὰ τοῦ κατὰ καιρὸν μα-
καριωτάτου καὶ ἁγιωτάτου πατριάρχου Ἱεροσολύμων καὶ τῶν ἐκεί-
25 νου ἐπιτρόπων, ἐπειδὴ καὶ (ὡς εἴρηται) ἀφιέρωσα αὐτὰ εἰς τὸν
πανάγιον καὶ ζωοδόχον Τάφον ὑπὲρ ψυχικῆς σωτηρίας καὶ ἀφέ-
σεως τῶν ἐμῶν ἁμαρτιῶν· μηδεὶς δὲ τῶν ἐμῶν συγγενῶν καὶ κλη-
ρονόμων, ἢ τῶν μετέπειτα ἀρχιερέων, ἐπιτρόπων τε καὶ πρωτο-
συγγέλλων, μηδεὶς τις ἄλλος ἐχέτω ἐξουσίαν ἀποξενῶσαι καὶ ἀπεμ-
30 πωλῆσαι αὐτὰ, ἐν βάρει ἀλύτου ἀφορισμοῦ καὶ αἰωνίου ἀναθέμα-
τος. Ἐπὶ δὲ τούτῳ ἐγένετο καὶ ἡ παροῦσα συνοδικὴ ἀπόφασις
μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἐντιμοτάτων κληρικῶν, εὐλαβεστάτων ἱερέων,
εὐγενεστάτων ἀρχόντων καὶ χρησιμωτάτων γερόντων, καὶ κατε-

στρώθη ἐν τῷ παρόντι ἱερῷ κώδικι τοῦ θείου ναοῦ τοῦ μεγαλο-
μάρτυρος ἁγίου Γεωργίου τῆς καθ' ἡμᾶς ἀρχιεπισκοπῆς, διὰ πλείονα
ἀσφάλειαν καὶ βεβαίωσιν, ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αψμδ' [1744].

(Μάρτυρες).

Ἀθανάσιος ἱερεὺς σακκελλάριος, Βενιαμὴν ἱερεὺς καὶ πρωτο- 5
παπᾶς, Ἰγνάτιος λογοθέτης, Ἰωάννης πρωτέχδικος, Παναγιώτης
ἄρχων τοῦ Εὐαγγελίου, χατζῆ-Πέτρος, χατζῆ-Σάββας, χατζῆ-Χα-
ράλαμπος, Θεόδωρος χατζῆ-Δημητρίου, χατζῆ-Φώτης, χατζῆ-Νι-
κόλας, Στέφανος δομέστικος, Γεώργιος ἄρχων τῶν Φώτων, Νικό- 10
λαος ἄρχων τῶν μοναστηρίων, Γρηγόριος ἱερεὺς καὶ οἰκονόμος, ὁ
καθηγούμενος τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Χουτουρᾶ Παῖσιος ἱερομό-
ναχος, Γρηγόριος ἱερομόναχος πρωτοσύγκελλος τοῦ Παναγίου Τάφου,
Θεοδόσιος ἱερομόναχος Σιναΐτης, Καλλίνικος ἱερομόναχος.

4.

(Σημείωσις ἀφιερώματος ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος, φύλλ. 68β).

15

Εἰς Κλουμουσχανὲ ὁ τιμιώτατος ἄρχων λογοθέτης καὶ ἐπί-
τροπος τοῦ Παναγίου Τάφου κῦρ Ἰγνάτιος ἀφιέρωσεν ἕνα ἐργα-
στήριον, κείμενον πλησίον τῶν προαφιερωθέντων ἐργαστηρίων παρὰ
τοῦ μακαρίτου προπάππου αὐτοῦ χατζῆ-Ἀθανασίου ¹, διὰ τὰ μνη-
μονεύονται εἰς τὴν παρρησίαν τοῦ Ἁγίου Τάφου Ἰωσήφ ἱερεὺς 20
καὶ Ἐρσαΐα πρεσβυτέρα. Ἐν ἔτει ,αψν' [1750].

5.

(Ἄβραμιῦ ὑποψηφίου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων ἀπόφασις περὶ τινων
μισθοδοσιῶν. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος, φύλλ. 115α).

,Αψοε' [1775]. Ὁ πανιερολογιώτατος ἅγιος Σκυθοπόλεως κῦρ 25
Ἄνθιμος τὰ λαμβάνη ἐκ τοῦ Κοινοῦ κατ' ἔτος διακονίαν γρόσια
διακόσια πενήκοντα, τὰ μὲν διακόσια διὰ τὸ Σχολεῖον, τὰ δὲ πεν-
τήκοντα διὰ τὰς ἀρχιερατικὰς ὑπηρεσίας· ὁ δὲ ψάλτης κῦρ Ἱερό-
θεος, ἐπειδὴ ἐχρημάτισε χρόνους ἱκανοὺς ψάλλων δίχα τινὸς
ἄλλου διηκονήματος, τὰ λαμβάνη διακονίαν κατ' ἔτος ἐκ τοῦ Κοι- 30
νοῦ γρόσια διακόσια μέχρις ἐσχάτης του ἀναπνοῆς· ἢ ψάλλων, ἢ
ἀπὸ ἀδυναμίας γήρους παραιτηθῆ, τὰ λαμβάνη· τοῦ δὲ δευτέ-

¹ Ἀναλέκτων τ. II, σ. 408.

ρου φάλτου διακο-Ίωακείμ νά δίδωνται διακονία γρόσια ἑκατὸν διὰ τὸν κόπον του. Οὕτω βεβαιοῦντες παραγγέλλομεν σοι τῷ ἐπιτρόπῳ καὶ τοῖς λοιποῖς συνοδικοῖς νά ποιήσητε, καὶ μὴ ἀλλέως.

† Ὁ Καισαρείας καὶ ὑποψήφιος Ἀβράμιος.

5

6.

(Περὶ τοῦ μνημοσύνου τῆς οἰκογενείας Βαρβάκη. Φύλλ. 112β).

(Ἐτει 1819) παρὰ τοῦ μακαριωτάτου ἡμῶν δεσπότη κυρίου κυρίου Πολυκάρπου ἐλάβομεν προστακτικὴν ἱεράν του ἐπιστολήν διὰ νά καταστρώσωμεν εἰς τὸν παρόντα ἱερόν κώδικα τὰ ἐξῆς ὀνόματα τοῦ πανευγενεστάτου ἄρχοντος μαγίστου Ἰωάννου Βαρβάκη 10 τοῦ ἀπὸ νήσου Ψηρῶν, εἰς τὸ Ταῖγαν-Ῥῶκ τῆς Ῥωσίας μετόικου, ὅπως γίνεται μνημόσυνον παντοτινὸν αὐτῶν κατ' ἔτος, κατὰ τὴν λ', ἤτοι τριακοστὴν τοῦ μηνὸς νοεμβρίου. Ζώντων: Ἰωάννου, Μαρίας, ἔτι Μαρίας καὶ τέκνων. Κεκοιμημένων: Ἄνδρέου, Μαγδαληνῆς μοναχῆς προσκυνητρίας, Μαρίας, Αἰκατερίνης, 15 Ἀλεξάνδρας, Ἄννης, Πέτρου, Γεωργίου, Δημητρίου, Μιχαὴλ ἱερέως, Βασιλικῆς πρεσβυτέρας, Ἰωάννου, Ἄννης, Γεωργίου, Ἄννης, Μαρίας, Μιχαήλ, Δεσποينوῦς, Δεσποينوῦς, Γρηγορίου ἱερομονάχου καὶ Μακαρίου μοναχοῦ.

20

7.

(Περὶ τοῦ μνημοσύνου τῆς πατριακῆς οἰκογενείας Φανέλη. Φύλλ. 118α).

Δωκζ', ἀπριλίου κ'. Μνημόσυνον τοῦ ἄρχοντος ἱατροῦ κυρίου Ἀθανασίου Κομνηνοῦ, ἐξ οἰκίας Φανέλη, Πάτριος. Ζώντων: Μεθοδίου πατριάρχου Ἀντιοχείας, Ἀθανασίου, Εὐδοκίας, Σεβαστῆς, 25 Αἰκατερίνης, Σπυρίδωνος. Κεκοιμημένων: Κομνηνοῦ ἱερέως, Σεβαστῆς πρεσβυτέρας, Μαρίνου, Μαρίας, Ζωῆς, Μαρίας, Σεραφεῖμ πατριάρχου, Δανιὴλ ἱερομονάχου, Παύλου, Κωνσταντίνου.

8.

30 (Σημείωμα Χρυσάνθου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων περὶ συστάσεως σχολείου ἐν Ἰόππῃ. Κώδιξ Μετοχίου 287, φ. 30^α).

1722. Ἐσυστήσαμεν εἰς τὸ Γράφρα σχολεῖον ἑλληνοαραβικόν. Ἡ ἀρχὴ ἀπὸ τῆν 1 τοῦ ἰαννουαρίου. Διδάσκαλος ὁ παπᾶ Μοῦ-

σας· να πέρνη τὸν χρόνον ζολόταις 30, τὸ δὲ χαράτζει του να πληρώνη ἡ χώρα. Ἐκάμαμεν καὶ σπῖτι διὰ σχολεῖον· ἐβάλαμεν καὶ κουτὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τοῦ ὁποίου ἐπίτροπος εἶναι ὁ ἴδιος ἐπίτροπος τῆς ἐκκλησίας, ἦτοι ὁ Μάλεμ Σάλεχ καὶ ὁ Ἥλιος ἄμπου-Μιχαήλ· τοῦ δὲ σχολεῖου ἐπίτροποι ὁ 5
χούρη-Γεώργης καὶ ὁ Ἥλιος ἄμπου-Μιχαήλ.

9.

(Σημείωμα περὶ τινος πυρκαϊᾶς ἐν Ἱεροσολύμοις. Κῶδ. Μετοχ. 376, φ. 114).

1786 ὀκτωβρίου 7, ἡμέρα Τετράδη, εἰς ταῖς τέσσαρες ὥραις τῆς ἡμέρας ἀναψε τὸ σκευοφυλάκιον τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου εἰς 10
τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐκάησαν τὰ σκεύη, πετραχήλια, ὠμόφορα, ἐπιμάνικα, στιχάρια, φελώνια, πόλαις ὀλόχρυσαις, εὐαγγέλια, βιβλία, δισκέλια, κανδηλαί, εἰκόνες· καὶ ἄλλα εἶδη πολλὰ ἐχάλασαν· καὶ ὁ σοβᾶς τῆς ἐκκλησίας ἐμαύρισε καὶ εἰς τὴν ἰδίαν ἡμέραν πάλιν ἔγινε μερεμέτι καὶ ἐδόθη τζερεμές πουγγία εἴκοσι 15
πέντε, ἴσως καὶ περισσότερα, κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ· τὸ ὁποῖον ἠκολούθησεν ἐπὶ τῆς ἐπιτροπικῆς τοῦ ἀρχιμανδρίτου Γερασίμου, καὶ κανδηλάπτῃς ἦτον ὁ Γερμανὸς Βούργαρος.

10.

(Ἐπόμνημα τῆς ἐκλογῆς Μαλαχίου διὰ τὴν μητρόπολιν Βηθλεέμ. Ἐκ τοῦ παλαιοῦ 20
συνοδικοῦ κώδικος, σελ. 142).

Τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Βηθλεέμ γνησίου ποιμένος χηρευούσης διὰ τὸν ταύτης προστατοῦντα κύριον Νεόφυτον πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντα, ἐμέλησε τῇ ἱερᾷ καὶ ἁγίᾳ συνόδῳ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἁγίας ἐκκλησίας περὶ ἀποκαταστάσεως ἐν αὐτῇ 25
γνησίου καὶ ἀληθοῦς ποιμένος· καὶ δὴ κατὰ κέλευσιν τοῦ μακαριωτάτου σοφωτάτου τε καὶ παναγιωτάτου ἡμετέρου αὐθεντοῦ καὶ δεσπότου πατρὸς ἡμῶν καὶ πατριάρχου τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης κυρίου κυρίου Χρυσάνθου συνήχθησαν συνοδικῶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ οἱ παρευρεθέντες θεοπρόβλητοι 30
ἀρχιερεῖς, ὃ τε πανιερώτατος ἀρχιεπίσκοπος Δύδδης κύριος Νεόφυτος καὶ ὁ θεοφιλέστατος ἀρχιεπίσκοπος Γάζης κύριος Παρθέ-

νιος, καὶ ὁ θεοφιλέστατος ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως κύριος Παρθένιος, καὶ ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Φιλαδελφείας κύριος Φώτιος, εἰς τὸ ἐκλογὴν ποιήσασθαι καὶ κανονικὰς ψήφους. Καὶ ἐκλογῆς καὶ ψήφων γενομένων κανονικῶς παρ' αὐτῶν ἐκρίθη ἄξιος
5 τῆς τοιαύτης ἐπιστασίας ὁ πανοσιώτατος ἱερομόναχος καὶ ἀρχιμανδρίτης τοῦ Παναγίου Τάφου κύριος Μαλαχίας. Ὅθεν ἐπὶ βεβαιώσει τῆς τοιαύτης ἀληθοῦς ψηφηφορίας κατεστρώθησαν οἱ ἐννομοὶ καὶ κανονικοὶ οὗτοι ψῆφοι ἐν τῷ ἱερῷ κώδικι τοῦ ἀγιωτάτου πατριαρχικοῦ καὶ ἀποστολικοῦ τούτου θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων.
10 Ἐν ἔτει ραψί, κατὰ μῆνα Ἰούνιον [1710].

† Ὁ Λύδδης Νεόφυτος ὑπέγραψα.

† Ὁ Γάζης Παρθένιος ὑπέγραψα.

† Ὁ Νεαπόλεως Παρθένιος ὑπέγραψα

و لا دلعيائى عبد الزور كتب

15

11.

(Ἑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς Ἀμβροσίου διὰ τὴν μητρόπολιν Βηθλεέμ.
Ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος, σ. 198).

Τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Βηθλεέμ γνησίου ποιμένος χη-
ρευούσης διὰ τὸν ταύτης προστατοῦντα φυσικῶ θανάτῳ τῆς πα-
20 ρούσης ζωῆς μεταστάντα, καὶ πρὸς τὰς τῶν δικαίων μονὰς τε
καὶ ἀγίων σκηνὰς μεταχωρήσαντα πρῶην κύρ Μαλαχίαν, ἐμέλησε
τῇ ἱερᾷ καὶ ἀγίᾳ συνόδῳ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ πάσῃ τῇ
Παλαιστίνῃ ἀγίας ἐκκλησίας περὶ καταστάσεως ἐν αὐτῇ γνησίου
καὶ ἀληθινοῦ ποιμένος αὐτῆς· καὶ δὴ κελεύσει τοῦ μακαριωτάτου
25 καὶ παναγιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότης πατρὸς ἡμῶν καὶ
πατριάρχου κυρίου κύρ Χρυσάνθου συνῆλθον ἅπαντες ἐπὶ τῷ
αὐτῷ οἱ ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει Ἱερουσαλήμ εὐρεθέντες πανιερώτατοι
καὶ θεοσεβέστατοι ἀρχιερεῖς, ὃ τε πανιερώτατος μητροπολίτης
Πέτρας κύρ Θεοφάνης, καὶ ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Πτολε-
30 μαΐδος κύρ Δαυρέντιος, καὶ ὁ πανιερώτατος ἀρχιεπίσκοπος Θα-
βωρίου ὄρους κύρ Λεόντιος, εἰς τὸ ποιήσασθαι ἐκλογὴν καὶ ψή-

φους κανονικάς. Καὶ δὴ γενομένων τῶν κανονικῶν ψήφων ἐκρίθη ἄξιος τῆς τοιαύτης ἐπιστασίας ὁ πανοσιώτατος καὶ λογιώτατος πνευματικὸς κῦρ Ἀμβρόσιος, ὡς ἄξιος τῆς τοιαύτης ἐπιστασίας. Ὅθεν ἐπὶ βεβαιώσει τῆς τοιαύτης ἀληθοῦς ψηφοφορίας κατεστρώθησαν οἱ ἔννομοι καὶ κανονικοὶ οὗτοι ψῆφοι ἐν τῷ ἱερῷ κώδικι 5 τούτῳ τοῦ ἀγιωτάτου θρόνου τούτου τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ, κατὰ ἔτος τῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν ἐπιφανείας αψλ^φ, μαρτίου ιβ' [1730].

† Ὁ Πέτρας Θεοφάνης.

† Ὁ Πτολεμαῖδος Λαυρέντιος.

10

† Ὁ Θαβωρίου δρους Λεόντιος.

12.

(Ἰπόμνημα τῆς ἐκλογῆς Ἐφραὶμ Ἀθηναίου διὰ τὴν μητρόπολιν Βηθλεέμ.

Ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος, σ. 290).

Τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Βηθλεέμ ἀπροστατεύτου οὔσης 15 ἐμέλησε τῇ ἀγία καὶ ἱερᾷ συνόδῳ τοῦ ἀγιωτάτου ἀποστολικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ τῶν Ἱεροσολύμων θρόνου περὶ προβιβασμοῦ καὶ ἀποκαταστάσεως ἐν αὐτῇ γνησίου ποιμένος· καὶ δὴ κελεύσει τοῦ μακαριωτάτου σοφωτάτου τε καὶ θειοτάτου ἡμῶν δεσπότη καὶ πατριάρχου τῆς ἀγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ κυρίου κυρίου Παρθε- 20 νίου συνῆλθον ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ τῶν ἀγίων ἐνδόξων θεοστέπτων μεγάλων βασιλέων καὶ ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης οἱ παρευρεθέντες πανιερώτατοι ἀρχιερεῖς, μητροπολίται μὲν ὁ Σκυθοπόλεως κῦρ Βαρνάβας, ὁ Πέτρας κῦρ Κύριλλος, ἀρχιεπίσκοποι δὲ ὁ Δύδδης κῦρ Ματθαῖος, ὁ Σεβαστείας κῦρ Ἱερεμίας, 25 ὁ Θαβωρίου κῦρ Ἰάκωβος, ὁ Φιλαδελφείας κῦρ Ἀνανίας, ποιήσασθαι ψήφους κανονικάς, ὧν τελεσθεισῶν εὐρέθη ἄξιος ὁ σοφολογιώτατος ἅγιος διδάσκαλος κύριος Ἐφραὶμ. Ὅθεν ἐπὶ βεβαιώσει τῆς ἀληθοῦς ταύτης ψηφοφορίας κατεστρώθησαν οἱ ἔννομοι καὶ κανονικοὶ οὗτοι ψῆφοι ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τοῦ ἀγιωτάτου 30 ἀποστολικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ τῶν Ἱεροσολύμων θρόνου. αψξς', σεπτεμβρίου ς' [1766].

† Ὁ Σκυθοπόλεως Βαρνάβας.

- † Ὁ Πέτρας Κύριλλος.
- † Ὁ Λύδδης Ματθαῖος.
- † Ὁ Σεβαστείας Ἱερεμίας.
- † Ὁ Θαβωρίου Ἰάκωβος.
- δ † Ὁ Φιλαδελφείας Ἀνανίας.
- † Ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἰωακείμ καὶ οἱ λοιποὶ συνοδικοί.

13.

(Ἰπόμνημα τῆς ἐκλογῆς Πολυκάρπου διὰ τὴν μητρόπολιν Βηθλεέμ.
Ἐκ τοῦ αὐτοῦ κώδικος, σ. 337).

- 10 Τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Βηθλεέμ χηρευούσης ἤδη πρὸ πολλοῦ γνησίου ποιμένος, διὰ φροντίδος ἐγένετο τῷ μακαριωτάτῳ σοφωτάτῳ τε καὶ παναγιωτάτῳ δεσπότῃ ἡμῶν καὶ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων κυρίῳ κυρίῳ Ἀνθίμῳ καὶ τῇ ἀγίᾳ καὶ ἱερᾷ Συνόδῳ τοῦ πατριαρχικοῦ τούτου θρόνου περὶ ἀποκαταστάσεως
- 15 ἐν αὐτῇ γνησίου προστάτου· καὶ δὴ κελεύσει τῆς αὐτοῦ θειοτάτης μακαριότητος συνῆλθον ἐν τῷ πανευαγεστάτῳ ναῷ τῶν ἁγίων ἐνδόξων θεοστέπτων μεγάλων βασιλέων καὶ ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης οἱ παρευρεθέντες πανιερολογιώτατοι καὶ θεοσεβέστατοι ἅγιοι ἀρχιερεῖς ψήφους κανονικὰς περὶ τούτου ποιή-
- 20 σασθαι. Καὶ μέντοι τούτων οὕτως ἐκτελεσθεισῶν προεκρίθη ἄξιος τῆς τοιαύτης ποιμαντορίας ὁ πανοσιολογιώτατος ἅγιος πρωτοσύγκελλος κύρ Πολύκαρπος. Ὅθεν ἐπὶ βεβαιώσει τῆς περὶ τούτου ἀληθοῦς ταύτης ψηφοφορίας κατέστρωται τὸ παρὸν ὑπόμνημα ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τοῦ ἀγιωτάτου ἀποστολικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ τούτου θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων.
- 25

Ἐν ἔτει τῷ σωτηρίῳ αΨϛ^ψ, μαρτίου κδ' [1790].

Ὁ Σκυθοπόλεως καὶ ἐπίτροπος Ἀρσένιος.

- † Ὁ Πτολεμαῖδος Παΐσιος.
- † Ὁ Ναζαρέτ Κύριλλος.
- 30 † Ὁ Γάζης Ἰωακείμ
- † Ὁ Νεαπόλεως Καλλίνικος.
- ὁ Σεβαστείας Μισαήλ.
- ὁ Φιλαδελφείας Δεόντιος.

14.

Περὶ τῶν κατὰ Μολδοβλαχίαν ἱερῶν μοναστηρίων τοῦ παναγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου·
τίνες οἱ ταῦτα οἰκοδομησάμενοι καὶ ἐπὶ τίνος ἁγίου μνήμη ἕκαστον τούτων δοξάζεται.
(Κῶδ. Μετοχίου 15).

Α-ον. Ὁ Γαλατᾶς ἠχοδομήθη παρὰ τοῦ μακαρίτου Πέτρου 5
βοεβόδα τοῦ Χωλοῦ, ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἀναλήψεως τοῦ κυρίου καὶ
θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Β-ον. Τὸ Παρνόβσκι ἐκτίσθη παρὰ τοῦ μακαρίτου Μύ-
ρωνος Παρνόβσκι βοεβόδα· ἐορτάζεται ἡ κοίμησις τῆς ὑπεραγίας
Θεοτόκου. 10

Γ-ον. Τζετατζούγια· ἠχοδομήθη παρὰ τοῦ Δούκα βοεβόδα·
ἐορτάζονται δὲ ἐν αὐτῷ οἱ πρωτοκορυφαῖοι τῶν ἀποστόλων Πέτρος
καὶ Παῦλος.

Δ-ον. Ὁ Ἅγιος Σάββας ἐκτίσθη παρὰ Γιαννάκη ποστελ-
νίκου. 15

Ε-ον. Πούρνοβα· ἀνηγέρθη παρὰ Μύρωνος Παρνόβσκη βοε-
βόδα ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου.

ς-ον. Νικορίτζα· ἠχοδομήθη παρὰ Νικορίτζα τοῦ χατμά-
νου ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰωάννου τοῦ Νέου.

Ζ-ον. Πρόμπρατα· ἀνηγέρθη παρὰ τοῦ ἀοιδίμου Πέτρου 20
βοεβόδα τοῦ ἐπιλεγομένου Ἀραιοῦ· ἐορτάζεται δὲ ἐν αὐτῷ ὁ μέ-
γιστος ἐν ἱεράρχαις Νικόλαος.

Η-ον. Πίστριτζα· ἠχοδομήθη παρὰ Ἀλεξάνδρου βοεβόδα
τοῦ Καλοῦ ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου.

Θ-ον. Ταζλαίου· ἐκτίσθη παρὰ Στεφάνου βοεβόδα τοῦ 25
Καλοῦ· ἐορτάζεται δὲ ἐν αὐτῷ ἡ γέννησις τῆς τοῦ Θεοῦ μητρός.

Ι-ον. Κάσσινον· ἠχοδομήθη παρὰ Γεωργίου βοεβόδα ἐπὶ
τῇ μνήμῃ τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ.

ΙΑ-ον. Σωβέζα· ἠχοδομήθη παρὰ Ματθαίου Πασαράμπα
βοεβόδα ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ σωτῆρος 30
ἡμῶν.

ΙΒ-ον. Ὁ ἐν Γαλατζίῳ Ἅγιος Γεώργιος ἀνῆχοδομήθη παρὰ
Ἀλεξάνδρου καὶ Κωνσταντίνου.

15.

(Διονυσίου γ' πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως σιγίλλιον περί τῆς ἀφιέρωσης τοῦ ἐν Ἀτταλείᾳ ναοῦ τῶν ἁγίων Θεοδώρων εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον.

Κῶδ. Μετοχ. 411, φ. 104 - 105).

5 Ὅσα ¹ τῶν πραττομένων καθηγεμόνα Θεὸν ἐσχηκότα προβάλλεται καὶ προηγούμενα τελεῖ τέλους ἀρίστου καὶ προπορευομένην ἐαυτῶν κεκτημένα τὴν θεοσέβειαν, κᾶντινος - - - τῆς εὐλαβείας δοκεῖ προσέρχεσθαι, πάντως οὐ μόνον ἐπαινεῖν τὰ τοιαῦτα καὶ μακαρίζειν ὀφειλομεν, ἀλλὰ γε δὴ καὶ συνιστᾶν αὐτὰ πᾶσι
10 τρόποις καὶ συνηγορεῖν ἐν αὐτοῖς ὕψη δύναμις, καὶ προνοίας ἀξιοῦν ἐπιμελείαις ὄλαις, πρὸς σύστασιν τὴν σφῶν καὶ βεβαίαν ἐπίδοσιν· οὐκ οἶδε γὰρ ἄλλως ἐπαύξασθαι τὰ καλὰ καὶ πλατύνεσθαι κατ' ἐπίδοσιν, εἰ μήπου ταῖς περὶ αὐτὰ σπουδαῖς τε καὶ ἐπαίνοις ἀεὶ καὶ αὔξεται καὶ κρατύνεται καλῶς, ὑπὲρ πλέον δὲ μᾶλλον ἐξηραμ-
15 μένοις λόγοις προσυπεραίρεται, πολλούς τε συναγωνιστάς διεγείρει καὶ τοὺς ζηλωτὰς ὅτι μάλιστα τῶν καλῶν ἢ περὶ ταῦτα κηδεμονία καὶ περιποίησις· καὶ γὰρ ὁ ἔπαινος, φασὶ πολλοί, τοῦ προκειμένου πολλούς ἐπὶ τὸν ὅμοιον ζῆλον παρεγκαλέσει· ἀνθ' ὧν καὶ ὁ φιλόσοφος τὰς ἀρετὰς - - - - - συνεπαινεῖν ἀξίως
20 ἀξίον ἔκρινε, καὐτὰ τὰ αἷτια τῶν ἀρετῶν καὶ τὰ παρεπόμενα ταῖς ἀρεταῖς καὶ τὰ γινόμενα ἐπ' αὐτῶν καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν συνεπαινεῖν φησι προσοφειλομεν. Ἐνθεν τοι καὶ τανῦν φιλοθέῳ τινὶ τῷ σκοπῷ ἀνενεχθέντων ἡμῖν ἐξ Ἀτταλείας τῆς χώρας δι' ἀναφορᾶς τῶν ἐκεῖσε τελούντων χριστιανῶν, ἱερωμένων τε καὶ
25 λαϊκῶν, ὡς ἐστὶν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ πρὸ χρόνων βράχιστόν τι ἐκκλησιδίον ἐπ' ὄνοματι τῶν ἁγίων Θεοδώρων τιμώμενον (πρὸς τὸ πᾶνυ ὁμῶς ἐνδεὲς ἀντιπερίσταται καὶ ἄπορον τελεῖ) καὶ τῶν προσφόρων στερούμενον, διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἐνορίαν, ἐξ ὧν ἡ ἐπιχοσμοῦσα τὰ θεῖα τεμένη λαμπρότης, ἔκ τε φωταφίας φημί, λυ-

30

¹ Τοῦ σιγίλλιου τούτου ἡ ἀρχή, εἰ μὴ κακῶς ἀντεγράφη, φαίνεται οὔσα διεφθαρμένη· λείπουσι γάρ, ὡς εἶκε, λέξεις τινές· λείπουσι δὲ καὶ ἄλλαι τινὲς ἐκ τοῦ λοιποῦ κειμένου, ὃ φαίνεται ποῦ κακῶς ἀντιγεγραμμένον. Μετὰ τὸ "κᾶντινος" ἐν τῷ ἀντιγράφῳ κεῖται τὸ "διαπύρως", καὶ πρὸ τοῦ πρώτου "συνεπαινεῖν" τὸ "ἀρετὰς σου ἐπαινέτο".

γνοκατίας τε καὶ τῶν ὅσα συντελεῖ πρὸς τὴν τοῦ εὐ παράστασιν, ὥστε μικροῦ δεῖν εὐχερῶς πρὸ πολλοῦ καὶ πρὸς τὸ μηδὲν ἄν ἐχώρησεν, εἰ μὴ παρεχωρήθη τῇ προμηθεΐα καὶ προστασίᾳ τινὸς τῶν κατὰ τόπον ἐκεῖσε χριστιανῶν, χοτζᾶ-Βασιλείου τοῦνομα, πρὸ χρόνων ἤδη πέντε πρὸς τοῖς εἴκοσιν ὑπὸ τῶν πρὸ ἡμῶν αἰοιδίμων 5 πατριαρχῶν, προνοηθέντων τῆς αὐτοῦ διαμονῆς καὶ - - ¹, ὡς παρίστησι τὰ νῦν ἐμφανισθέντα ἡμῖν ἐκείνων γράμματα· αὐτὸς γὰρ ὁ ῥηθεὶς χοτζᾶ-Βασιλείος χρηστοθήτης ὢν τις ἀνὴρ, ὡς ὑπὸ πολλῶν διαγινώσκεται, καὶ μαρτυρούμενος καὶ ζῆλον θεῖον τρέφων ἐν ἑαυτῷ καὶ θεῖαν περὶ τὰ θεῖα πίστιν καὶ θεοσέβειαν, οὐ μόνον ὡς φασὶ 10 διέσωσε, σπουδῆν περὶ αὐτὸ καὶ φιλοτιμίαν τεθεικῶς εἰς τὸ τοῖς εὐσεβέσι τὴν αὐτοῦ δεσποτείαν προσπορίσαι καὶ ἐπικράτειαν, ἀλλὰ καὶ πᾶν αὐτοῦ τὸ ἐνδεὲς ἰδίαις εὐπορίαις κατὰ τὸ ἐγγωροῦν τέως ἀνθρώπευσε καὶ μέχρι τῆς δεῦρο φασὶ ταῖς αὐτοῦ καλλιεργεῖται καὶ περισφύζεται κηδεμονίαις καὶ περιθάλψεσιν· ὅστις ἤδη καὶ τό- 15 πον τινὰ παρακεείμενον αὐτῷ χρήμασιν ἰδίαις ἠγόρασε καὶ προσήλωσεν αὐτὸν τῷ παναγίῳ καὶ ζωοδόχῳ Τάφῳ τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, παραχωρήσας αὐτὸν τῷ μακαριωτάτῳ καὶ ἀγιωτάτῳ πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων κϋρ Νεκταρίῳ, τῷ ἐν [ἀγίῳ πνεύματι περιποθήτῳ ἡμῶν ἀδελφῷ καὶ συλ- 20 λειουργῷ], ἐπὶ τῷ κτίσαι κελλία καὶ καταλύματα πρὸς ὑποδοχὴν τῶν τε ταξιθευόντων πατέρων εἰς τὰ τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ θρόνου διακονήματα καὶ τῶν κατὰ καιροὺς εἰς προσκύνησιν τοῦ Ἁγίου Τάφου διαπορευομένων χριστιανῶν, ὑπὲρ ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας· ἀνθ' ὅτου καὶ ταύτην τὴν ἐκκλησίαν ἰκετικῶς ἡμᾶς ἤξιώσατο παραχω- 25 ρῆσαι τοῖς κελλίαις αὐτοῖς συμπεριορίζεσθαι καὶ ὑπὸ μόνων τῶν Ἁγιοταφιτῶν ψάλλεσθαι πατέρων καὶ διαφεντεύεσθαι, σταυροπηγιον μέντοι τελεῖν καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς ὑποκεῖσθαι Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ καὶ ὑπ' αὐτῆς κυριεύεσθαι καὶ δεσπόζεσθαι, κατὰ τὴν τῶν σταυροπηγιῶν συνήθειαν· ἀλλὰ τὴν χρῆσιν ταύτης ἀεὶ 30 καὶ μηδενὶ πως τῶν ἄλλων κατ' οὐδὲν προχειρίζεσθαι τῶν Ἁγιοταφιτῶν ἐκτός ὡς εἴρηται τηρῶν, εἰς τὸ ψάλλειν ἐν αὐτῇ τὰς

¹ Μετὰ τὸ "καὶ" γέγραπται τὸ "διαρέσας".

ἱεράς ἀκολουθίας τοὺς καταλύοντας καὶ προνοίας ἀξιοῦν αὐτὴν καὶ ἐπιμελείας ὡς ἔνεστιν, ἵνα τὸν πάντα χρόνον ἔχη τὴν διαμονὴν καὶ τὴν αὐξήσιν καὶ μὴ κατὰ μικρὸν ἐξ ἀμελείας ἐρημωθῆ καὶ τῶν κτιτόρων ὀλοτελῶς ἐξαλειφθῆ τὸ μνημόσυνον. Ὅθεν τὸν ἐν-
5 θεον σκοπὸν τοῦ ἀνδρὸς ἐννοήσαντες καὶ δυσαρεστῆσαι τῷ πράγματι τούτῳ μὴ κρίναντες, ἀλλ' ὡς ἐπικλινεῖς ἴσχυοντες ἀεὶ τὰς ἀκοὰς πρὸς τὴν τῶν καλῶν καὶ θεοτερπῶν ἐνεργειῶν εὐχολῶν τὴν ἰκέσιον αὐτοῦ δέησιν ταύτην οὐκ ἀπεώσαμεν, προσηνῶς δὲ μᾶλλον καὶ προσηγάμεθα τὴν εὐσεβοδελεῆ ταύτην αὐτοῦ θέλησιν
10 καὶ παράκλησιν, καὶ κατανεύσαντες ἐνεδώσαμεν συντελεῖσθαι τὸ ἀπαιτούμενον, ὡς τὰ τῆς οἰκονομίας διώκοντες, καὶ μὴ μόνοις ἑαυτοῖς ἀρέσκειν ἀνεχόμενοι, ἀλλὰ καὶ τῷ πλησίον εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομὴν συναρέσκειν, κατ' ἐντολὴν τὴν θείαν ἐπιτεινόμενοι· δι' ὧν καὶ ἐναργῆ δεικνύειν τὸν ἐνωτισμὸν τῶν θείων θεσπισμάτων
15 δυνάμεθα. Καὶ δὴ τοῖς πατριαρχικοῖς προνομίοις, οἷς ἀνεκάθεν οὗτος ὁ πατριαρχικὸς οἰκουμενικὸς φημι θρόνος τοῖς κατὰ τόπον κατὰ καιροὺς ἱεροῖς καταγωγίσις τε καὶ σεμνεῖσις τὴν σταυροπηγικὴν ἐπωνυμίαν ἐκδαψιλεύει κατὰ τὰς διαφόρως ἐνεργουμένας ἰδέας, ἀεὶ τοῦ καλοῦ διανεμῶν τὰς χάριτας, ὑπεβραβεύσαμεν ἤδη
20 καὶ ταύτῃ τῇ ἐκκλησίᾳ τὴν ἐλευθερίαν καὶ δύναμιν τῆς σταυροπηγικῆς ἐπικλήσεως, οὐ ξένην οὔση ταύτης καὶ πρότερον, ἐπειδὴ πρὸ βραχέος καὶ πᾶσαν ταύτην τὴν Ἀτταλείαν χώραν ἢ σταυροπηγικὴ περιεῖχεν ἀξία. Τούτου χάριν γράφοντες ἀποφαινόμεθα, ἵνα ἡ διαληφθεῖσα ἐκκλησία τῶν ἁγίων Θεοδώρων, ἢ ἐν τῇ χώρᾳ
25 Ἀτταλείᾳ κειμένη, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς ἑξῆς, ἄχρις οὗ ὁ ἥλιος τὸν ἴδιον ἐπιτρέχει κύκλον, εἴη καὶ λέγηται πατριαρχικὴ καὶ σταυροπηγικὴ καὶ πάντῃ ἐλευθέρα καὶ ἀδούλωτος καὶ ἀνεπηρέαστος καὶ ἀνενόχλητος, ἀσύδοτός τε καὶ ἀκαταζήτητος, ὑπ' οὐδενὸς τῶν ἀπάντων, ἢ τοῦ μητροπολίτου Πισιδείας, ἢ ἄλλου, δεσποζομένη
30 τελείως ἢ ἀπαιτουμένη, πολὺ ἢ ὀλίγον, ἀλλὰ μόνῳ τῷ πατριαρχικῷ τούτῳ καὶ οἰκουμενικῷ φημι θρόνῳ καθυπόκειται μὲν καὶ παρέχη κατ' ἔτος τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ἐξ ὀκτάδες ζαχάρεως ὑποταγῆς χάριν, ὡς εἴδισται πᾶσι τοῖς σταυ-

ροπηγίους, καὶ μνημονεύηται ἐν αὐτῇ τὸ πατριαρχικὸν ὄνομα διη-
νεκῶς, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου· διαμένη δὲ διὰ παντός ὑπὸ
τὴν ἐξουσίαν καὶ διακατοχὴν καὶ δεφένδουσιν τῶν Ἱεροσολυμιτῶν
πατέρων ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως, καὶ αὐτοὶ μόνοι ψάλ-
λωσιν ἐν αὐτῇ καὶ διοικῶσιν αὐτὴν καὶ ἐπιστατῶσι καὶ φροντί- 5
ζωσι τῆς καλλιεργίας καὶ ἐπιδόσεως αὐτῆς καὶ αὐξήσεως, ὅπως
καὶ ἡ διαμονὴ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας διὰ τῆς αὐτῶν ἐπισκέψεως
εἰς αἰῶνας συντηρηθῆ καὶ τὸ μνημόσυνον ἡμῶν τε καὶ τῶν ταύ-
της κτιτόρων μὴ ἐκλείπη· καὶ μηδεὶς ἄλλος ἔχη χώραν ἐν αὐτῇ
τῇ ἐκκλησίᾳ, τῶν Ἱεροσολυμιτῶν πατέρων ἐκτός, ἢ ψάλλειν αὐτήν, 10
ἢ κατακυριεύειν ὀπωσδήπως, ἢ καταπατεῖν καὶ ἀπαιτεῖν τὸ οἰο-
νοῦν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα· κατ' οὐδὲν γὰρ παρακεκινδυνευμένην
καὶ πλημμελῆ καὶ ἐφάμαρτον, ἀλλὰ λίαν ὀχυρὰν ἀσφαλῆ τε καὶ
βεβαίαν, ἀπαρασάλευτόν τε καὶ ἀπερικλόνητον εἶναι βουλόμεθα
τὴν τοιαύτην προσήλωσιν. Ὅς δ' ἂν ὀφέποτε βουληθῆ τὴν σταυ- 15
ροπηγικὴν ταύτην τῆς ἐκκλησίας ἐπιβράβευσιν ἀνατρέψαι ἢ δια-
σεῖσαι καὶ τῆς τῶν Ἱεροσολυμιτῶν διαφενδεύσεως αὐτὴν ἀποσπάσαι
καὶ ματαιοποιῆσαι τὴν ἐκκλησιαστικὴν εὐεργεσίαν καὶ πατριαρχι-
κὴν φιλοτιμίαν, εἴτε τῆς τῶν ἱερωμένων τάξεως ὦν, εἴτε τῆς
πολιτικῆς καταστάσεως, ἀφωρισμένος εἶη κτλ. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν 20
καὶ ἀσφάλειαν αἰωνίξουσιν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν [μηνὶ ἰουνίῳ
ἔτους 1673-ου] ¹.

16.

(Περὶ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς τοῦ Σινᾶ μαρτυρικὸν ἔγγραφο) ².

Διονύσιος ἐλέψ Θεοῦ πατριάρχης πρώην Κωνσταντινουπόλεως. 25
Ὅτι μὲν ἐκ Θεοῦ ἐστὶ καὶ εἰς Θεὸν τείνει πᾶν ἀγαθόν,
ἀναμφισβήτητόν ἐστι καὶ αὐτόπιστον καὶ λόγων ἰσχυρῶν εἰς ἀπό-
δειξιν μὴ δεόμενον· ὅτι δὲ πάντα τὰ δίκαια καὶ ἔννομα τῆς θείας

¹ Ἀντίγραφον, ὡς φαίνεται, τελειότερον ἐμπερικλείει τοῦ πατριάρχου Δοσιθέου ἡ
Νομιτῆ Συναγωγῆ. Ὅρα Κ. Σάβα, Μεσ. Βιβλιοθ. III, σ. 599. — ² Περιέχεται ἐν τῷ
αὐτῷ κώδικι, ἐξ οὗ πρότερον ἐγὼ τύποις ἐξέδωκα γράμμα τοῦ πατριάρχου Δοσιθέου
πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ χριστιανοὺς ὀρθοδόξους. Ὅρα τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ κώδικος ἐν τοῖς
Ἀναλέκταις, τ. II, σ. 298. Τὸ νῦν ἐκδιδόμενον ἐξ αὐτοῦ μαρτυρικὸν ἔγγραφο περιέ-
χεται μεταξὺ τῶν φύλλων 81β—83β.

ἐξήρτηνται νεύσεως καὶ Θεὸν καθηγεμόνα πλουτεῖ καὶ εἰς Θεὸν αὐτὸν οἶδεν ἀναφέρεσθαι, θεοδίδακτὸν ἐστὶ καὶ τοῦτο καὶ ἀναμφήριστον· ἀνθ' ὅτου δὴ καὶ ἀγαθὰ πέφυκεν ἐξ ἧς ὁδοποιεῖται θείας ἀγαθαρχίας, ἀγαθυνόμενα δι' αὐτό τε τοῦτο καὶ καθ' αὐτὰ αἰρετὰ
5 τυγχάνει καὶ περισπούδαστα τοῖς εὐσεβεῖν ἐπαγγελλομένοις ἅπασι καὶ ἀμφιπονεῖν τὰ τοῦ Θεοῦ δικαιώματα. Ἐνθεν τοι κατὰ πάντα τῶν ἀπάντων πρόσθεν οὐδὲν ὀφειλομέν ποτε ποιεῖν, ἢ τοῦ τῆς ἀληθείας ὑπερασπιζέσθαι, τῶν τε νομίμων καὶ δικαίων, ὡς ἀγαθῶν, καὶ πρὸς τὸ αὐτάγαθον ἀγαθὸν ἀποβλεπόντων ἀντέχεσθαι καὶ μὴ
10 ἀνέχεσθαι ποτ' ἐξ ἀμελείας τὰ δίκαια καὶ νόμιμα παραδραύεσθαι. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν συνέπεσε καὶ προλαβόντως ἐπὶ τῆς πατριαρχείας ἡμῶν γράμμα πατριαρχικὸν συνοδικὸν ἐξενεχθῆναι, διαβεβαιούμενον τὴν ἐνταῦθα εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔξω τοῦ Κυνηγοῦ κατὰ τὸν αἰγιαλὸν μετὰ τὴν πάλαι πυρκαϊᾶν ἀνακτισθεῖσαν ἐκκλη-
15 σίαν τοῦ ἀγίου ἐνδόξου προφήτου προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου εἶναι εἰς μετόχιον τοῦ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ ἱεροῦ μοναστηρίου, ἐν ᾧ διεξοδικώτερον πως τοῦ λόγου προχωρήσαντος συνετέθησαν καὶ βραχέα τινὰ τρόπῳ χρηστολογίας περὶ τε τοῦ μοναστηρίου καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ, οὐκ ἄλλως πως, ἢ καθ'
20 ἱστορίαν μόνην διηγηματικῶς, ὡς τάχα προνόμιον ἐσχηκέναι τοῖς αὐτοῖς ἀμφίοις καὶ προσαγορεύσει τιμᾶσθαι τὸν ἀρχιερατεύειν ἐν αὐτῷ λαχόντα, ὅσοις καὶ ὁ Ἀχριδῶν καὶ ὁ Κύπρου ἀρχιεπίσκοπος. Καίτοι παρέλκον ἦν, διὰ τὸ ἀμφισβητήσιμον τῆς τοιαύτης ἱστορίας, ἐγράφη μέντοι δι' ἀπλῆς προσλήψεως ἀπολυ-
25 πραγμόνως (οἷα φιλεῖ συμβαίνειν ἐς τὰ πολλὰ πρὸ τῆς ἀκριβοῦς τῶν πραγμάτων διαγνώσεως, [ἄ] κάπιδιορθοῦνται μετὰ τὴν διάγνωσιν ἀνεγκλήτως), ἐκ τινος χρονογραφικοῦ βιβλίου τοῦ ποτὲ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυρίου Νεκταρίου τῆς ἀπάτης προελθούσης¹. Ἦδη δ' ἀναμαθόντες, ὡς ἐπεριεδόμενοι ἐκείνῳ τινὲς τῶν Σιναϊτῶν
30 πατέρων χρῶνται τοῖς ῥήμασιν ἐκείνοις ἐπὶ δεφενδεύσει τῶν ἐπινοηθέντων παραλόγων νεωτερισμῶν ὑπὸ τοῦ χρηματίσαντος πρὸ χρόνων ὀλίγων ἐν αὐτοῖς ἀρχιεπισκόπου Ἀνανίου, τοῦ καὶ δι' αὐτὰ

¹ Λέγει περὶ τῆς γνωστῆς Ἱεροκοσμικῆς Ἱστορίας τοῦ Νεκταρίου.

ταῦτα καθαιρεθέντος καὶ δίκας εἰσπράξαντος ἐκκλησιαστικοῖς καὶ
συνοδικοῖς ἐπιτιμίαις δι' ἀγωγῆς τοῦ τότε πατριάρχου τῶν Ἱερο-
σολύμων κυρίου Νεκταρίου, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ κῦρ Μεθοδίου,
τοῦ τηνικαῦτα τὸν πατριαρχικὸν οἰκουμενικὸν θρόνον διέπειν λα-
χόντος, καθ' ὃν καιρὸν καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν συνεδριάξουσα διε- 5
τέλει ἐν τῇ τῶν μητροπολιτῶν τάξει, δηλαδὴ μητροπολίτης Λα-
ρίσσης τέως χρηματίζων¹. Ὅπως δ' ἐκεῖνος ὁ Ἀνανίας ἐχειροτο-
νήθη μὲν ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Σινᾶ ὑπὸ τοῦ πατριάρχου τῶν Ἱερο-
σολύμων κυρίου Νεκταρίου, καθὰ καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ ἀρχιεπίσκοποι,
ἅτε ὑποκειμένης οὔσης ἀνέκαθεν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης τοῦ 10
ὄρους Σινᾶ τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ ὅπως
ἀποστατεῖν ἐπεχείρησε καὶ τὸ μνημόσυνον τοῦ ἰδίου πατριάρχου
ἀπέκοψε καὶ ἑαυτὸν αὐτοκέφαλον ἀρχιεπίσκοπον κατὰ τὸν Ἀχρι-
δῶν καὶ τὸν Κύπρου διεφήμισε καὶ τὸ "Μνήσθητι πάσης ἐπισκο- 15
πῆς ὀρθοδόξων" κατὰ πατριάρχην ἐξεφώνησε καὶ μίτραν ἐπὶ κε-
φαλῆς ἀνελάβετο καὶ ἕτερ' ἄττα, πάντα σαθρὰ καὶ ἀνύπαρκτα,
παρανόμως καὶ παρὰ κανόνας ἐξειργάσατο, καὶ ὅπως ὡς νεωτε-
ροποιὸς καὶ ἀποστάτης τοῦ ἰδίου πατριάρχου ὑπὸ καθαιρέσειν ἐγέ-
νετο καὶ ἄλλος ἀντ' αὐτοῦ παρὰ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου
τῶν Ἱεροσολύμων κεχειροτόνηται, φέρεται ταῦτα πάντα κείμενα 20
κατὰ πλάτος ἐν τοῖς κατ' αὐτοῦ γεγραμμένοις πατριαρχικοῖς καὶ
συνοδικοῖς γράμμασι, καὶ οὐ χρεῖα μνηκύνειν ἡμᾶς περὶ τούτων·
ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον γενόμενοι φαμέν, ὅτι μὴ ἀνεχόμενοι τοῦ
δράξασθαι τοιαύτης λαβῆς τοὺς Σιναΐτας πατέρας ἀπὸ τοῦ δια-
ληφθέντος ἡμῶν γράμματος καὶ μετοχετεύσαντας ἐπ' ἄλλον τρό- 25
πον τὴν ὑπόθεσιν δεφενδεύειν δι' ἐκεῖνου τὰ παράλογα τοῦ Ἀνα-
νίου νεωτερίσματα, τὴν αἰτίαν ἔγνωμεν ἐκ μέσου ποιήσασθαι, κατὰ
χρέος ἔργον ὄντως ἀγαθὸν καὶ θεοκίνητον κρίναντες εἶναι τοῦτο·
δι' οὗ καὶ τὸ σκάνδαλόν πως περιαίρεται καὶ τὸ δίκαιον μάλ' ἐκτρα-
νοῦται καὶ τὰ πατρικὰ ὄρια καὶ οἱ θεῖοι κανόνες καὶ οἱ ἐκκλη- 30

¹ [Π. Νεοκλέους], Τὸ κανονικὸν δίκαιον τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων ἐπὶ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Σινᾶ, ἐπιμαρτυρούμενον ὑπὸ ἐπισήμων ἐκκλησιαστικῶν ἐγ-γράφων. Ἐν Κ/πόλει, 1868, σ. 43 - 54.

σιαστικοί καὶ συνοδικοὶ θεσμοὶ τὸ ἀσάλευτον ἔχειν παρρησιάζονται, τούτου χάριν γράφομεν διὰ τοῦ παρόντος καὶ ἀποφαινόμεθα, ἵνα ἐκεῖνα τὰ ἐξ ἀπροσεξίας γραφέντα ἐν τῷ διαληφθέντι πατριαρχικῷ συνοδικῷ γράμματι, ὑπερ ἐξεδόθη ἐπὶ τῆς πατριαρχείας 5 ἡμῶν, περὶ τῆς ἔξω τοῦ Κυνηγοῦ ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου εἰς τὸ εἶναι μετόχιον τῶν Σιναϊτῶν πατέρων, ὡς ἐξαγγελτικὰ δῆθεν καθ' ἱστορίαν τοῦ ἔχειν προνόμιον ἐνδουμενίας καὶ προσηγορίας τὸν ἀρχιεπίσκοπον τοῦ Σινᾶ κατὰ τὸν Ἀχριδῶν καὶ τὸν Κύπρου, ἄχυρα ὑπάρχωσιν ὅλως καὶ ἄπρακτα καὶ ἀνίσχυρα καὶ 10 παντελῶς ἀνερέργητα καὶ ὡς οὐδὲ γεγράφθαι λογιζόμενα· καὶ γὰρ οὐδαμῶθεν ἔχειν φαίνονται τὸ ἐνδύναμον, καθάπερ ἐπιστατικώτερον διασχεψάμενοι ἐπληροφορήθημεν οὔτε ἀπὸ νομικῆς ἀκριβείας, οὔτε ἀπὸ κανονικῆς αὐθεντίας, οὔτ' ἐξ ἱστορικῆς τινος παραδόσεως· πρὸς οὐδενὸς γὰρ ἄλλου παραδέδοται ταῦτα, εἰ μὴ μόνον ὑπὸ τοῦ κῦρ 15 Νεκταρίου, ὅστις Σιναϊτῆς μὲν πρότερον ὑπάρχων συνεγράψατο ταῦτα χαριζόμενος τυχὸν ἐκ φιλοφροσύνης τῷ ἰδίῳ μοναστηρίῳ κατ' ἀνθρωπίνην προσπάθειαν ὡς ἄνθρωπος· [ᾱ] καὶ πάλιν αὐτὸς μετέπειτα ἀνέτρεψε διὰ τῆς πράξεως· πατριάρχης γὰρ τῶν Ἱεροσολύμων χρηματίσας ὕστερον ἠτιάσατο δι' αὐτὰ ταῦτα τὸν Ἀνανίαν 20 καὶ δι' ἀγωγῆς αὐτοῦ λόγοις τε καὶ γράμμασι κατ' ἐκείνου ἀγωνισάμενος ἀνατρέπων ἐφάνη τὰ ἐν τῷ ἰδίῳ βιβλίῳ παρ' αὐτοῦ συγγραφέντα. Ἄλλ' οὐδ' ἐξαρκεῖ πρὸς ἀπόδειξιν καὶ βεβαίωσιν τῶν τοιούτων τὰ ὑφ' ἐνός τινος κατ' ἰδίαν γεγραμμένα· ἡ γὰρ καθολικὴ ἐκκλησία οὐκ εἴωθεν ἐπιβλέπειν εἰς ἅπερ ὑπὸ τοῦδε ἡ 25 ἐκείνου κατ' ἰδίαν γεγραμμένα φέρονται, ἀλλ' ὅποια οἱ κανόνες διαγορεύουσιν ἐπιζητεῖ καὶ αἱ ἱεραὶ βούλονται σύνοδοι καὶ ἡ κοινὴ καὶ ἀρχαία παράδοσις βεβαιοῖ. Προσέτι καὶ τὰ ἐκ βασιλικῆς ποτε φιλοτιμίας τισὶ χορηγηθέντα προνόμια οὐ καθ' αὐτὰ εἰς τὸ ἐνεργεῖν προεχώρησαν, ὡς ὀρώμεν, ἀλλὰ καὶ τῆς 30 τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων κανονικῆς ἐπιβεβαιώσεως ἠξιώθησαν, καθάπερ ἐβεβαιώθησαν τὰ μὲν τοῦ Ἀχριδῶν ὑπὸ τῆς ἐπὶ Μηναῖ συνόδου καὶ τοῦ πάπα Βιγιλίου, τὰ δὲ τοῦ Κύπρου οὐ μόνον ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ζήνωνος, ἀλλ' ὑπὸ τε τῆς τρίτης καὶ τῆς ἕκτης

τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων ἐπεκυρώθησαν. Περὶ δὲ τοῦ Σινᾶ (ἐπισκόπου), ὅστις ἐκείνοις συνεξετάζεσθαι δισχυρίζεται, οὐδὲν οὐδαμοῦ τοιοῦτον ἐφάνη διαπραχθέν, ἀλλ' ἀρχιερατικὸν μόνον ἀξίωμα πεφλοτιμήται αὐτῷ· καθηγουμένου δὲ τρόπον ἀναπληροῖ ἐν τῷ μοναστηρίῳ, καθά που καὶ γέγραπται ἐν ταῖς παρ' αὐτοῖς ἀρχαίαις 5 ὑποτυπώσεσι "δεῖ τὸν ἡγούμενον τῆς μονῆς ταύτης εἶναι καὶ ἐπίσκοπον", καὶ μέχρι τούτων τῶν ἡμερῶν ἡμῶν οὕτως ἴσμεν τὰ κατ' αὐτοὺς διεξαγόμενα· ὧν ἕνεκα καὶ τὰ παρὰ τοῦ Ἀνανίου πρὶν ἐπινοηθέντα νεωτερίσματα οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ πολλάκις κριθέντα συνοδικῶς καὶ διαγνωσθέντα παρείσακτα καὶ παράνομα κατεγνώσθησαν καὶ ἀπερραπίσθησαν, καθάπερ διασαφοῦσι τὰ ἐν τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῶν Ἱεροσολύμων περὶ τούτου προεκδοθέντα πατριαρχικά καὶ συνοδικὰ γράμματα ἐπὶ τε τοῦ κῦρ Μεθοδίου καὶ τοῦ κῦρ Ἰακώβου καὶ τοῦ κῦρ Καλλινίκου ¹, τῶν πρὸ ἡμῶν τε καὶ μεθ' ἡμᾶς διαδεξαμένων τὸν πατριαρχικὸν οἰκουμενικὸν θρόνον· 15 οἷς ἄρα καὶ ἡμεῖς ἐνθέσμως συνδιαγνωμονοῦντες σύμφησοι ἐσμέν. καὶ συναποφαινόμεθα εἶναι διαβεβλημένα καὶ διαλελυμένα καὶ ἄκυρα τὰ παρὰ τοῦ πρὶν ἀρχιερατεύσαντος εἰς τὸ Σίναιον ὄρος Ἀνανίου καινοτομηθέντα, εἰς τὸ ἀποστατῆσαι τοῦ ἰδίου πατριάρχου· τὰ δ' ἐν τῷ ἡμετέρῳ τοῖς Σιναίταις ἐκδοθέντι γράμματι περὶ 20 τοῦ διαληφθέντος μετοχίου γραφέντα καθ' ἱστορίαν ἀπλῶς ἀλλ' οὐχὶ κατὰ τινα χορηγίαν περὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου αὐτῶν, ἔχειν προνόμιον τάχα τοῖς αὐτοῖς ἀμφιέννυσθαι καὶ προσαγορεύεσθαι ὄσοις καὶ ὁ Ἀχριδῶν καὶ ὁ Κύπρου, διόλου ἀνατρέπομεν εὐκαιρως καὶ ἀνασκευάζομεν, ὡς ἄλλως μὲν γραφέντα τέως, ἄλλως δ' 25 ὑπὸ τῶν Σιναϊτῶν ἐκλαμβανόμενα· καὶ ἀποφαινόμεθα, ὅπως διαμένωσιν ἄκυρα καὶ μηδεμίαν ἐνέργειαν ἔχωσιν, οὔτε ἰσχύν, πρὸς σύστασιν τῶν ἀσυστάτων ἐκείνων τοῦ Ἀνανίου νεωτερισμάτων. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν καὶ παράστασιν τῆς ἄρδην ἐκείνων ἀκυρώσεως ἐξεθέμεθα καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον ἐνουπόγραφον γράμμα ἐν ἔτει 30 ,αχπθ', ἐν μηνὶ ὀκτωβρίῳ ἰνδικτιῶνος ιγ' [1689].

† Ὁ μέγας λογοθέτης τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας

¹ [Π. Νεοκλέους], Τὸ κανονικὸν δίκαιον κτλ., σ. 67-111.

μαρτύρομαι, ὅτι ἡ παροῦσα ἰνδικτιῶν ὑπάρχει τοῦ παναγιωτ.
πατριάρχου πρώην Κωνσταντινουπόλεως κύρ Διονυσίου.

† Ὁ μέγας χαρτοφύλαξ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Μπαλάς
μάρτυς.

5 † Ὁ μέγας ῥήτωρ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Σκαρλάτος ἄ
σέτος μάρτυς.

† Ὁ πρωτέκδικος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Ἀνδρόνικος μάι

† Ὁ λογοθέτης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας Χουρμούζης μάι

17.

10 (Φροντίς περὶ τῆς ἐκδόσεως τοῦ περὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκπορεύσεως
τοῦ ἐν Κιοβία μονάσαντος Ἀδάμ Ζοιρникаβίου) ¹.

Χρῦσανθος, ἐλέφ Θεοῦ πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως Ἰ
σαλήμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, τοῖς λαμπροτάτοις καὶ σοφωτάτοις
διδασκάλοις καὶ θεολόγοις τῆς ἐν Ὁξονίᾳ ἀκαδημίας σωτηριαν
15 ἄνωθεν μετὰ ἀποστολικῆς εὐλογίας.

Ἡμῖν, ὧ ἄνδρες γενναῖοι καὶ βαθυγνώμονες, τὴν ἡλικίαν ἔτι
προσῆβοις διατελοῦσιν ἐξαισιός τις ἔρωσ ἐνέσταχται τοῦ κατὰ πό-
λεις καὶ χώρας ἐπιφανεστάτας τὰς περιουσίας ποιεῖσθαι καὶ πολ-
λῶν ἐπιβαίνειν ἀστέων, κατὰ τὸν ὁμηρικὸν Ὀδυσσεά, πολυμαθείας
20 καὶ πείρας πραγμάτων εἶνεκα· οὐ γὰρ ἐπιστάμεθα, κατὰ τὴν σοφὴν
παραίνεσιν, ὡς ἡ πλάνη μὴ ὅτι γε τοὺς βίους σωφρονεστέρους
καθίστησιν, ἀλλὰ καὶ νόσον αὔξουσα ταῖς ἐπιστήμαις ταῖς τῶν
καλῶν καὶ ἀξιαγάστων ἱστορίαις μεγαλεπίβολον παρασκευάζει.
Ἀμέλει τοι πάντα δεύτερα ἡγησάμενοι, τὰ τε πείσματα τῶν ἐλ-
25 πίδων τῷ Θεῷ ἀναθέντες, δολιχῶν ἡψάμεθα διαύλων, τὰ μὲν
πεζεύοντες, τὰ δὲ ὑγρά κέλευθα (ποιητικώτερον εἰπεῖν) τέ-
μνοντες· καὶ διαπρόντιοι γενόμενοι τῆς τε Ἀσίας τῆς Αἰγύπτου
καὶ τῆς Εὐρώπης μικροῦ δεῖν ἀπάσης περιηγηταὶ καὶ αὐτόπται

¹ Κωδ. Μετοχ. Κ/πόλεως 302. Τῆς ἐπιστολῆς ταύτης τὸ πρωτότυπον καὶ τὴν
λατινικὴν αὐτῆς ἐρμηνείαν ἐμπεριέχει ὁ κώδιξ οὗτος ἐν αὐτῇ τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ· ἐστὶ δὲ
ὁ κώδιξ ὀγκώδης, καλλιγραφικώτατος καὶ λατινιστὶ γεγραμμένος· ὃν ὁ Χρῦσανθος ἀπέ-
στειλεν εἰς Ὁξφόρδην· ἔλαβε δὲ πάλιν ἐκεῖθεν συνδεδεμένον ἰσχυρῶς. Ἑλληνικὴν δὲ
μετάφρασιν τοῦ συγγράμματος Ἀδάμ Ζοιρникаβίου ἐφιλοπόνθησεν Εὐγένιος ὁ Βούλγαρις,
τυπωθεῖσαν ἐν Πετροπόλει ἔτει 1797-φ.

κατέστημεν, οὐκ ἀπολειφθέντες (ὡς εἶπεῖν) καυτῶν τῶν τὰ ἔσχατα τῆς πάλαι ἐγνωσμένης γῆς παροικούντων, ἠδέως τε καὶ ἀγαστῶς τοῖς πᾶσιν ὀμιλοῦντες διὰ τε τὸ περιὸν τῆς σοφίας, ἕκασταχοῦ σχεδὸν τῶν Εὐρωπαϊῶν μερῶν ἐπανθοῦν, καὶ τοῦ ἕθους τὸ προσηγῆς καὶ ἀστεῖον, οὐχ ἥμισυ δὲ καὶ τὸν πολὺν ἐν ταῖς πολι- 5
τείαις κόσμον καὶ τῶν μελάνθρων τὸ περικαλλῆς καὶ ὑψίβατον, ὧν ἀπάντων ἐπαινέται καὶ τέως διατελοῦμεν καὶ ἐσόμεθα διὰ βίου· ἀναίσθητος γάρ, ὃς Ἡρακλεῖ στόμα μὴ παραβάλλῃ, φησὶν ἡ παροιμία.

Τόπον οὖν ἐκ τόπου ἀμείβοντες καὶ παρ' ἐκάστου τὸ πρόσφορον ἀναλέγοντες, καὶ εἰς Κιοβίαν τὸ ἄστυ παρενεβάλομεν τὸ 10
δεύτερον (ἐν ἀρχιμανδρίτου μοίρα τοτηνικάδε τυγχάνοντες τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτου καὶ ἀποστολικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων), μητρόπολιν οὔσαν τῆς μικρᾶς Ῥωσίας, πρὸς ταῖς ὄχθαις τοῦ Βορουσθένους τὴν σύμπηξιν λαχοῦσαν, ἐν ἧ ὡς ἐρμαίῳ ἐνετύχο-
μεν τῆδε τῇ βίβλῳ παρὰ τῷ τότε αὐτῆς προστατεύοντι ἀρχιερατικῶς 15
ἀοιδίμῳ μητροπολίτῃ Βαρλαάμ Γεασίνσκη, ἀνδρὶ τὰ τ' ἄλλα σοφῶ
κάν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς οὐ τὸ τυχὸν δοκίμιον κεκτημένῳ, τὰ τε πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὰ θεῖα πολὺ τὸ εὐλαβῆς καὶ φιλόθεον τρέφοντι· ἦν καὶ μεταγράψαντες σὺν περινοῖᾳ μετήλθομεν μετὰ τε τοῦ διαληφθέντος ἱεροῦ ἀνδρός, καὶ εἰς τὴν Βασιλεύουσαν γεγο- 20
νότες μετὰ τῶν ἐκεῖσε παρατυχόντων ἐλλογίμων ἀνδρῶν, τῶν καὶ τριβῶνων τῶν ἐκκλησιαστικῶν, τῆς τε ἑλληνίδος καὶ λατινίδος φωνῆς εὖ μάλα ἐπαῖόντων. Διαγόντες δὲ τὴν δέλτον σοφίας πλήρη, πλείστους τε ὀνήσασθαι ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς πράγμασι
διарκῆ, καὶ δὴ μάλιστα ἐν ταῖς πρὸ χρόνων συχνῶν ἀναφουεῖσαι, 25
ὡς μὴ ὄφελε, μεταξὺ τῆς ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς ἐκκλησίας δια-
φοραῖς καὶ διενέξεσιν, ψήθημεν δεῖν ὡς ἀθανάτοις στήλαις τοῖς τύποις ταύτην ἐκδοῦναι καὶ εἰς φῶς ἀγαγεῖν, ὡς ἂν μὴ ὁ ξύμπας χρόνος φύσιν ἔχων τὰ πολλὰ κρύπτειν συχνᾶς κυκλικᾶς περιό-
δοις, καὶ τήνδ' ἀφανίσῃ, κατὰ μικρὸν ἐξίτηλον τῇ παραδρομῇ γε- 30
νομένην. Ἄλλ' οὖν καὶ δεύτερον ταύτην μετιόντες μετὰ σφοδρο-
τέρας ἐπιστάσις, καὶ διαγόντες, ὡς ὁ συγγραφεὺς ταύτης Ἀδὰμ Ζερνικάος, ἄτε δὴ ἀνὴρ πολυμαθέστατος, πεπλήρωκεν αὐτὴν ἀφει-

δῶς ἀρχαίων τε καὶ νέων ὑπομνημάτων ἑλληνικῶν τε καὶ λατινικῶν, τῶν μὲν χειρογράφων, τῶν δὲ καὶ τυπωθῆναι φθασάντων ὧν τὰ μὲν παρ' ἡμῖν οὐκ εὐμαρῶς εἰσιν εὐρισκόμενα, τὰ δ' ἦκιστα. Ἐφ' οἷς οὐκ ἔχοντες τὸ ἀκραιφνὲς καὶ βέβαιον συνιδεῖν, εἰ 5 ἄρα αἱ ἐν αὐτῇ ἐπισωρευόμεναι μαρτυρίαι τάληθές κέκτηνται, τῇ ἀκριβεστάτῃ στάθμῃ πιστεῦσαι ἠξιώσαμεν, ὅμῃν δηλονότι τοῖς ἀφιλοπροσώποις βασιανισταῖς τῶν τοιούτων ἀρεοπαγίταις, τῶν ὀφιγόνων μὲν κατὰ τὴν μεγάλην Βρεττανίαν Ἀθηνῶν, ἐμφερεστάτων δὲ ταῖς παλαιφάτοις, ἅτε δὴ ἐπιστήμοσι καὶ διαρκῶς τὰ κατὰ 10 θεολογίαν ἐξησχημένοις, τοῖς τῆς ἐν τῇ σοφῇ Εὐρώπῃ ἐπισήμου Ὀξωνικῆς ἀκαδημίας φωστῆρσι διαυγεστάτοις καὶ μουσολήπτοις ἠρωσι, τοῖς φιλέλλησι καὶ δοκιμωτάτοις περὶ τε τᾶλλα καὶ τὰ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς διαφέροντα πράγμασιν, ἐπὶ τῷ παραθέσθαι τοῖς πρωτοτύποις καὶ μαστεῦσαι τὰς ἐν αὐτῇ μαρτυρίας. Ἀξιοῦμεν 15 τοιγάρτοι τὴν ὑμετέραν κοσμιωτάτην μεγαλόνοιαν, συνάραντας ἡμῖν τοῦ θεοῦ τουτουὶ ἔργου, ἐκθύμως τουτονὶ τὸν πόνον ἐνστερνίσασθαι, συντόνῳ τε σπουδῇ μετελθεῖν τὴν βίβλον καὶ τῇ πρὸς τὰ πρωτότυπα παρεξετάσει συνιέναι, εἰ τάληθές καὶ ἀπαρ-ποιήτον αἱ μαρτυρίαι κέκτηνται, προσεπιδιορθῶσαι τε εἴ τι ἐν 20 αὐτῇ τυχὸν ἀμάρτημα παροραθὲν συμπεριφέρεται, τό γε κατὰ γραφὴν καὶ τὸ τῆς φράσεως γλαφύρον τε καὶ ἔντεχνον· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ προσεπικρῖναι, εἰ ἡ βίβλος αὕτη ἀξιόχρεως τύποις ἐκδοθῆναι· μεθ' ἃ ἡμεῖς πληροφορηθέντες παρὰ τῆς ὑμετέρας σεμνοπρεπείας, ὡς ἡ δηλωθεῖσα βίβλος τιμαλφεστάτη καὶ τὸ ἀξιό- 25 χρεων κέκτηται κατὰ τὴν ὑμετέραν σοφὴν ἐπίκρισίν τε καὶ διάγνωσιν, τότε δὴ γενήσεται παρ' ἡμῖν ἡ ἀνήκουσα φροντίς τύποις ταύτην ἐκδοθῆναι δι' ὑμετέρας αὐθις προστασίας τε καὶ ἐπιμελείας. Ἐνεχειρίσαμεν δὲ τὸ τεῦχος τουτὶ τῷ ἐν τῇδε τῇ βασιλευούσῃ πόλει διατρίβοντι ἐκλαμπροτάτῳ καὶ μεγαλοπρεπεστάτῳ 30 Ῥουπέρτῳ Σούττων, ἱππεῖ ἐκ τῶν χρυσῶν, πρέσβει τοῦ γαληνοτάτου Ἀγγλίας ῥηγός, φιλικῶς αἰεὶ πρὸς ἡμᾶς καὶ εὐνοικῶς διακειμένῳ, τοῦ ἀποστεῖλαι αὐτὸ πρὸς τὴν ὑμετέραν τιμιότητα, δι' οὗ καὶ τὰς παρ' ὁμῶν ἀποκρίσεις προσμένομεν.

Ὅποιας δὲ πατρίδος ὁ συγγραφεὺς ὄρητο, ἡμῖν ἀσυμφανές·
δοκεῖ μέντοι ἔκ τε τοῦ ὀνόματος, τῆς ἐπωνυμίας, τοῦ στόλου τῆς
συγγραφῆς αὐτοῦ καὶ τῆς χρήσεως τῶν ὄρων τογχανεῖν Προυσια-
νὸν ἢ Σάξωνα· εἶχε δὲ τὴν ἀρχὴν θρησκείαν τὴν εὐαγγελικοκαλ-
βινικὴν οὕτω λεγομένην, μετὰ δὲ ἐθελουβούλως ὀρηθεὶς ἀπῆλθεν 5
ἐν Κιοβία, κάκεισε ταύτην μεταμαθὼν τὰ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλη-
σίας ἀρχαῖα καὶ πατροπαράδοτα ὀρθόδοξα δόγματα ἡσπάσατο, ὡς
ἐνι ἰδεῖν ἐν τῷ παρόντι αὐτοῦ συγγράμματι· ἐν ἧ Κιοβία καὶ
τὴν πολυηχῆ ταυτηνὴν δέλτον φιλοπόνως συνείρας ἐξέδοτο, τὴν ὕλην
πρώτιστα ἐκ παντοδαπῶν καὶ ἀξιαγίστων βιβλιοθηκῶν τῶν ἐν τῇ 10
σοφῇ Εὐρώπῃ διατελουσῶν συλλεξάμενος· καὶ γὰρ ἡ βιβλιοθήκη τοῦ
ἐν Κιοβία φροντιστηρίου μὴ ὅτι ξυμπάντων, ἀλλ' οὐδὲ τῶν πολλοστῶν
βιβλίων τῶν εἰς μαρτυρίαν αὐτῷ παραληφθέντων ἠύπόρησε, καὶ
πολλῶ πλεον τῶν χειρογράφων. Τίνα δὲ χρόνον ἐκεῖσε παρενέβαλεν,
οὐκ εὐσύνοπτον· ἐπεὶ μέντοι τὴν βίβλον τῷ χιλιοστῷ ἐξακοσιοστῷ 15
ὀγδοηκοστῷ δευτέρῳ ἔτει τῷ σωτηρίῳ ξυνέθετο, εὐδῆλον, ὡς πρὸ
τούτου ἀποδημητῆς ἐκεῖσε ἐγένετο. Ἐκ δ' αὖ τῆς Κιοβίας τὸ Βα-
τουρίνον αὐτὸν εἶχε, καθέδραν ὃν τοτηνικάδε τοῦ χατμάνου, δου-
κὸς δηλαδὴ τοῦ Ζαποροβικοῦ στρατοῦ, ἦτοι τῆς Μικρᾶς Ῥωσίας·
ὃν ὁ τότε δουξ Ἰωάννης Σαμουήλ ὁ καὶ Ποποβίτζης λεγόμενος ἀσμέ- 20
νως ἀποδεξάμενος διὰ τιμῆς ἤγε καὶ ἐν πᾶσι φιλοφρόνως περιέ-
θαλπεν. Ἀπάραι μέντοι κάκειθεν τῷ κοινοβίῳ τοῦ ἁγίου Νικο-
λάου ἀπήντα, τοῦ καὶ Ἐρημητικοῦ ἐπονομαζομένου, ἐν τοῖς προα-
στειοῖς τῆς Κιοβίας παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Βορουσιένου κατιδρυ-
μένου, ὁμόροφος καὶ ὁμοδαίτος γεγωνὸς τῷ ῥηθέντι μητροπολίτῃ 25
Κιοβίας Βαρλάμ, αὐτόθι τέως ἡγουμενεύοντι. Ἄλλ' οὖν μετα-
βάς ὤκησεν ἐν τῷ ἱερῷ μοναστηρίῳ Μαξαπῶ κεκλημένῳ, πέραν
τοῦ Βορουσιένου, τῷ ποταμῷ Δέζνα ὁμοροῦντι, ἔνθα καὶ τὸ ζῆν,
ὡς φασιν, ὁσίως ἐκμετρήσας ταφῆς ἤξιωτο, γάμου μὲν καὶ ὕμε-
ναίων διὰ βίου κατορχησάμενος, οὐ μεταμφιασάμενος δὲ τὰ τοῦ 30
μονήρου βίου σύμβολα. Ὅποιου δ' ἔτους τῆς αὐτοῦ ἡλικίας ἐξί-
κετο, ἐξ ὅτου πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν, οὐ ῥάδιον συνιδεῖν συνε-
γράφατο δὲ καὶ ἕτερα πλεῖστα ὀνήσιμα, ἕξοχα δὲ πάντων περὶ

τῆς τοῦ παναγίου καὶ ζωαρχικοῦ πνεύματος θείας καὶ πατροπροβλήτου ἐκπορεύσεως, κατὰ τινος Θεοφίλου Ῥούτκα Ἰησοῦτου, τοῦ ἐκ τῆς Λεοπόλεως, μητροπόλεως οὔσης τῆς ἐν Πολωνίᾳ Ῥωσίας.

Τάδε μὲν περὶ τούτου τοῦ σοφοῦ ἀνδρὸς ἀνιχνεῦσαι καὶ εἰ-
5 πεῖν εὐπορήσαμεν, ὑμῖν δὲ τοῖς τῶν Μουσῶν καὶ Χαρίτων κατα-
γωγίοις, περὶ ὧν ἀξιοῦμεν συγκατανευσασμένοις, εὐζωίαν, εὐπρα-
ξίαν διηνεκῆ καὶ παντὸς ἀγαθοῦ ἐπίτευξιν τῷ θείῳ ἐπιμνηστεῦ-
σαι εὐχόμεθα.

Ἐγράφη ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως μαίῳ 1715.

10

18.

(Συνοδικὴ κατάκρισις τοῦ ψευδο-Ἀντιοχείας πατριάρχου Κυρίλλου, διαδόχου τοῦ ψευδο-Ἀντιοχείας Σεραφεῖμ, ἀρχηγῶν τῶν ἐν Συρίᾳ οὐνιτῶν) ¹.

Σεραφεῖμ ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

15 Τοῖς ἀπανταχοῦ εὐσεβέσι καὶ ὀρθοδόξοις πιστοῖς χριστιανοῖς, γνησίοις πνευματικοῖς ἡμῶν τέκνοις, χάρις εἴη καὶ εἰρήνη καὶ ἔλεος παρὰ Θεοῦ παντοκράτορος καὶ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ παρ' ἡμῶν εὐχὴ εὐλογία καὶ συγχώρησις.

Ἡ ἀκατάσχετος ὁρμὴ καὶ στασιώδης κακία τοῦ κοινοῦ πολε-
20 μήτορος οὐ διέλιπεν ἄνωθεν δοχεῖα μὲν κατάλληλα τῆς αὐτοῦ παν-
ουργίας καὶ θανατηφόρου πικρίας ἐξευρίσκειν θηρεύουσα καὶ δι'
αὐτῶν ὀλεθρίους κατὰ καιροὺς συρφετοὺς ἐξεγείρειν κοινῆ τε καὶ
κατὰ μέρος ταῖς ἀγίαις τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαις, ἐπὶ καταστροφῇ
τινι δῆθεν τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος· οἱ δὲ τῶν προστατούντων
25 ἀκρέμονες καὶ πιστοὶ οἰκονόμοι τῆς χάριτος οὐκ ἡμέλησαν, ἀλλ'
ὡς Θεοῦ φημί συνεργοὶ τῆς τε δικαιοσύνης καὶ ἀληθείας ἔκδικοι
πολλαχῶς καὶ πολλάκις ὑπεραγωνισθέντες τῶν καταπονουμένων
ἀγίων ἐκκλησιῶν πρόσφορον καὶ κατάλληλον ταύταις τὴν θεραπείαν
ἐπήνεγκαν, τὰ μὲν πεπυρωμένα βέλη τοῦ πονηροῦ κατασβέσαντες,
30 τῶν δὲ πληγῶν τὸ πάθος ἐπιστημονικῶς ἀποτρίψαντες εἰς τὸ ἐξ
ἀρχῆς εὔθετον ἀντικατέστησαν, τὰ τέως ἐκεῖθεν τῷ κακῶς δια-

¹ Κῶδ. Μετοχίου Κ/πόλεως 411, σ. 295-297.

κεισθαι τῆς ἐκκλησίας ἀναλαβόντα μέλη. Τοιούτοις δὴ τισι κακοῖς πρὸ χρόνων ἤδη τινῶν ἐπηρεία τοῦ μισοκάλου περιέπεσεν ἡ τῶν Ἀντιοχέων ἀγία τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησία καὶ ὡς ἀπὸ πρηστῆρός τινος καὶ κεραυνοῦ πυρακτώδους καταρραγέντος τὰ κατ' αὐτῶν ζοφερῶς κατάστρέφεται· τίνα γὰρ λέληθεν ὅσα ὁ δυσσεβῆς καὶ 5 θεομισῆς ἐκεῖνος ψευδο-Ἀντιοχείας κακο-Σεραφεῖμ ἐδραματούργησεν, ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ διδασκάλου αὐτοῦ Διαβόλου ὀδηγούμενος, εἰς ὄλεθρον τοῦ κατὰ Συρίαν καὶ Ἀραβίαν ὀρθοδόξου πληρώματος; Ὁ ἀνδροεῖκελος ἐκεῖνος φημί Διάβολος, τοῦ Σατανᾶ ὁ πρωτότοκος καὶ Δαιμόνων τῶν ταρταρούχων ὁ προκαθήμενος, τὸ 10 τερατώδες καὶ ποικιλόμορφον θηρίον, ὁ τῶν πονηρῶν σπερμάτων τῆς ἀσεβείας σποροεὺς, ὅστις ἐτραχηλισθεὶς ἀπαξ τῆς εὐθείας ὁδοῦ καὶ εἰς βάρανθρα δεινῆς ἐμπεσὼν ἀσεβείας καὶ δοχεῖον χρηματίσας τοῦ πονηροῦ Δαίμονος, ὃς καὶ εἰς ἄγγελον φωτὸς μετασχηματίζεσθαι εἶπτε, διαφόρους ἐξαλλοιώσεις καὶ μετασχηματισμούς 15 ἐλάμβανεν ἐν ὄλῳ τῷ τῆς μουσαρᾶς αὐτοῦ ζωῆς χρόνῳ καὶ τὸν λύκον ἐν βαθεῖ τῷ κωδίῳ ὑποκρύπτων τὴν ἀλωπεκτῆν ἕξωθεν ἐνεδύετο· ἃ δὴ πρὸς ἀπάτην τῶν εὐσεβῶν ἐμηχανᾶτο ὁ ἀσεβῆς, κιβδηλούς ἐπισπεύρων λογισμούς καὶ ἔκφυλα καὶ ἄτοπα δόγματα συγγέων δι' αὐτῶν καὶ συνταράττων τὸ ὄρθον τῆς θεοπνεύστου 20 διδασκαλίας καὶ ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως· ἐφ' οἷς φωραθεὶς καὶ ἀπελεγχθεὶς ἔτι ἐν πρεσβυτέροις τελῶν, ὡς ἀσεβῆς καὶ ἄθεος καθαιρέσει παντελεῖ καθυπεβλήθη συνάμα τοῖς πονηροῖς αὐτοῦ θιασώταις. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα τοῦ τῆς ἱερᾶς τῶν Ἀντιοχέων καθέδρας πατριάρχου κϋρ Ἀθανασίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος, 25 ἐξαίφνης ἀνεπήδησεν ὁ δυσσεβῆς οἷά τις Δαίμων ὑποταρτάρειος καὶ ἀνταρτικῆς δυνάμεως προσκρούσας ὀρμῇ ληστρικῶς βία καὶ δυναστεία ἐπέβη τοῦ ἀγιωτάτου ἐκεῖνου θρόνου καὶ αὐτοχειροτόνητος πατριάρχης Ἀντιοχείας ἐφημίσθη ὁ τῳόντι καχόδοξος πατριάρχης, πρὸς μηδὲν ἄλλο ἀποβλέπων ὁ δυσσεβῆς, ἀλλ' ἦ εἰς 30 τὸ διαφθεῖρειν τὸ ἐκεῖ χριστώνομον πλήρωμα καὶ ταῖς πονηραῖς αὐτοῦ καχοδοξίαις δυστυχῶς καθυπαγαγεῖν. Ἀλλ' ἔφθασεν ἡ θεία δίκη καὶ οὐκ ἴσχυσεν ὁ βέβηλος ἐπὶ πολὺ κατασχεῖν τὸν ἀγιώ-

τατον. ἐκεῖνον θρόνον καὶ τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο καταμολῶναι ἔδαφος,
ὅπου οἱ τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην ὠραῖοι πόδες ὠραίως ἔστη-
σαν· γνωσθεὶς γὰρ τῷ ὕψει τῆς κραταιᾶς βασιλείας ὡς οὐ ποι-
μὴν ἀλλὰ λύκος αἰμοβόρος καὶ φθορεὺς ἦν τῶν ἐν Συρία καὶ
5 Ἀραβία ὑποτελῶν ὀρθοδόξων, καὶ τοῦ θρόνου ἐξωστρακίσθη καὶ
ὑπερόριος ἐγένετο μετὰ καὶ ἄλλων ὑπαδῶν αὐτοῦ· κἀντεῦθεν καὶ
δευτέρᾳ συνοδικῇ καθαιρέσει κανονικῶς καθυπεβλήθη καὶ ὡς σε-
σηπὸς μέλος ἐξεκόπη τέλεον τῇ ἀξίῳ τοῦ πανσθενουργοῦ καὶ
θεοῦ πνεύματος τῆς ὁλομελείας τοῦ ἐνὸς τῆς ἐκκλησίας σώμα-
10 τος, διὰ δὲ συνοδικῶν γραμμάτων ἐθεατρίσθη τηνικαῦτα καὶ ἐδη-
μοσιεύθη τοῖς ἀπανταχοῦ εὐσεβέσιν ἢ κακοδοξία αὐτοῦ καὶ ἀσε-
βεια, ὅπως μὴ ἰσχύσῃ ὁ πονηρὸς τῶν ζιζανίων σπορεὺς λυμή-
νασθαι τὸ χλοηφόρον τῆς ἐκκλησίας γεώργιον. Ἄλλ' οὐκ ἐν το-
σοῦτῳ καὶ μόνῳ τὸ κακὸν περικέλεισται· αὐτοῦ γὰρ τοῦ ὄυσε-
15 βῆτος κακο-Σεραφεῖμ, τοῦ περισαλπιζομένου φατριάρχου Ἀντιο-
χείας, καὶ διάδοχος ἀνεβλάστησε κακο-Κύριλλός τις, υἱὸς λοιμὸς
ὁμόφρων κατὰ πάντα καὶ ὁμόδοξος τῷ κακοδιδασκάλῳ αὐτοῦ, ὅφ'
οὐ καὶ χειροτονίας, τάχα δὲ καὶ πατριαρχικῆς ἀξίας, ἀξιοθῆναι
αὐχεῖ ὑπὸ τοῦ ἀνιέρου ὁ ἀχειροτόνητος, ὑπὸ τοῦ ἀντάρτου ὁ συ-
20 ναποστάτης ἐκεῖνῳ, ὑπὸ τοῦ κατακεκριμένου ἐπὶ ἀσεβείᾳ καὶ κα-
κοδοξίᾳ ὁ ὁμόφρων καὶ συγκατακεκριμένος ἐκεῖνῳ, ὑπὸ τοῦ ἀκοινω-
νήτου ὁ ἀκοινώτητος (κατὰ γὰρ τὸν ξη' ἀποστολικὸν κανόνα, τοὺς παρὰ
αἵρετικῶν βαπτισθέντας ἢ χειροτονηθέντας οὔτε πιστοὺς οὔτε κληρι-
κοὺς εἶναι δυνατὸν), πρὸς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἀφορῶν ὁ πονη-
25 ρὸς διάδοχος τῆς ἀσεβείας καὶ κακοδοξίας ἐκεῖνου, τὸ τοῦ κακοῦ κόρα-
κος παγκάκιστον ὤν, πρὸς ὄλεθρον δηλαδὴ ψυχικὸν τῶν κατ' ἐκεῖνα
τῆς γῆς μέρη ἀπλουστέρων καὶ ἀμαθεστέρων χριστιανῶν. Βαβαὶ τῆς
ἀκαθέκτου καὶ μανιώδους καθ' ἡμῶν ὀρμῆς τοῦ κοινοῦ πολεμήτορος!
"Ὅθεν καιρὸς ἤδη μετὰ τοῦ προφήτου καὶ ἡμᾶς ὕδωρ ὑπὲρ κεφαλῆς
30 φημί καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς πηγῆν δακρύων ζητεῖν, ἐπὶ τῷ κατ' ἀξίαν
θρηνητοῦ τὰς περὶ τὴν ἀγίαν ἐκκλησίαν ἐκεῖνην ἀπειροπλη-
θεῖς συμφοράς, τὸ πάθος οἰκεῖον ὡς θεόν ἡγουμένους· καὶ γὰρ
συρροια μία καὶ σύμπνοια μία τοῦ πνεύματος εἰς μίαν καθολικὴν

καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν τὰς κατὰ μέρη παροικίας συνάπτει, καὶ ὅταν δοξάζεται τὸ ἐν μέρος, κατὰ τὸ ἀποστολικὸν θεῖον λόγιον συγκαίρει καὶ τὰ ἄλλα πάντα. Ὅμοίως καὶ τοῦ ἐνὸς αὐτοῦ πάσχοντος, καὶ τὰ λοιπὰ συμπάσχειν ἐπάναγκες.

Ἄλλ' ἵνα μὴ τελέως τῷ πάθει καθυποκόψαντες τὰ τῶν συμφορῶν αἴτια παρίδωμεν θρασυνόμενα, αὐτοὶ δὲ ἀμελεῖς φανῶμεν καὶ ῥάθυμοι, μὴ ἐκπληροῦντες ἐτοιμῶς τὰ θεῖα ἐντάλματα καὶ τῶν ὀλεθρίων ζιζανίων μὴ ἐκκαθαίροντες τὸ τῆς ἐκκλησίας γεώργιον, δεῖν ἔγνωμεν κοινῇ συνοδικῇ διαγνώσει, γνώμη τε καὶ συναινέσει τοῦ μακαριωτάτου καὶ ἀγιωτάτου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυρίου κυρίου Παρθενίου, τοῦ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητοῦ καὶ περιποθήτου ἡμῶν ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ, δικαίαν καὶ κανονικὴν τὴν ψῆφον ἐξενεγκεῖν κατὰ τοῦ πονηροῦ τούτου κακοκυρίλλου, διαδόχου τοῦ ψευδο-Ἀντιοχείας ἐκείνου κακο-Σεραφεῖμ καὶ τῶν ὀπαδῶν αὐτῶν, καὶ τῇ ἀποτόμῳ δυνάμει τοῦ πνεύματος ἐκρίζωσαι τὴν κακὴν φυτεῖαν, ἣν ὁ πατὴρ ὁ οὐράνιος οὐκ ἐφύτευσε, καὶ δημοσιεῦσαι διὰ γραμμάτων ἡμῶν συνοδικῶν τοῖς ἀπανταχοῦ εὐσεβέσι τὸν ἀχειροτόνητον τοῦτον καὶ ἀνίερον καὶ πονηρὸν τοῦ πονηροῦ διάδοχον κακο-Κύριλλον, ἵνα μὴ διαδόσιμος ἢ τούτου λύμη τοῖς εὐσεβέσι καὶ γνησίοις τῆς ἐκκλησίας γένηται τέκνοις. Τούτου χάριν γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων, τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ὃ τε διαληφθεὶς κακο-Κύριλλος, διάδοχος τοῦ ψευδο-Ἀντιοχείας κακο-Σεραφεῖμ, καὶ ὅσοι ἄλλοι ἐλογίσθησαν χειροτονίας ὑπ' ἐκείνου τάχα τυχεῖν, ὡς ἀχειροτόνητοι καὶ ἀνίεροι καὶ ὄλως ἀκοινώνητοι, ἅτε ὁμόφρονες καὶ ὀπαδοὶ τοῦ δυσσεβοῦς ἐκείνου κακο-Σεραφεῖμ καὶ υἱοὶ κατάκριτοι γνωρίζονται παρὰ πάντων, γυμνοὶ καὶ ἀμέτοχοι ἀρχιερατικῆς καὶ ἱερατικῆς χάριτος καὶ μεμακρυσμένοι παντὸς ἱερατικοῦ βαθμοῦ καὶ τιμῆς καὶ εὐλαβείας ἀνάξιοι, καὶ ἀπλῶς εἶπεῖν βδελυκτοὶ καὶ μισητοὶ καὶ ἀποτρόπαιοι. Ἐντελλόμεθα δὲ πατρικῶς καὶ πνευματικῶς καὶ πᾶσι τοῖς εὐσεβέσι καὶ ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς, ὅπως γινώσκοντες αὐτούς, τὸν τε διάδοχον τοῦ ψευδο-Ἀντιοχείας κακο-

Σεραφείμ κακο-Κύριλλον καὶ τοὺς λοιποὺς διαδόχους ἐκείνου κατα-
κεκριμένους ὑπὸ τῆς ἁγίας ἐκκλησίας καὶ ἱεραῶς συνόδου, ὡς δυσ-
σεβεῖς καὶ κακοδόξους καὶ ἀντιθέους καὶ ἀχειροτονήτους καὶ ἀνιέ-
5 αὐτούς, μηδὲ ὄλως συναγελάζονται, ἀλλὰ φεύγωσιν αὐτοὺς ἅπαν-
τες ὡς λυσσῶντας κύνες κατὰ τῆς ποιμένης τοῦ Χριστοῦ καὶ ὡς
λύκους αἰμοβόρους καὶ λυμεῶνας καὶ φθορεῖς, καὶ φυλάττωνται
τὸν ἀπὸ τοῦ μιαροῦ αὐτῶν στόματος ἐξερχόμενον τῆς κακοδιδασ-
καλίας καὶ κακοδοξίας ἰόν, ἵνα μὴ λάθωσιν ἰσβόλοις περιτυχόντες
10 θηρίοις καὶ τὴν ὑπ' αὐτῶν πικρίαν εἰσδέξωνται· ὅσοι δὲ παρὰ τὰ
προσταττόμενα τολμήσωσι πράξαι, οἱ τοιοῦτοι ἀρχιερεῖς τυχὸν
ὄντες ἔστωσαν ὑπεύθυνοι ταῖς κατὰ τῶν εἰρημένων κακοδόξων ἐκ-
φωνηθείσαις ἀραῖς καὶ εὐθύναις τῆς καθαιρέσεως, λαϊκοὶ δὲ ἀφω-
15 ρισμένοι εἶψαν παρὰ Θεοῦ κυρίου παντοκράτορος καὶ καταπρα-
μένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ ἄλυτοι μετὰ τοῦ προδότου Ἰούδα, καὶ
πάσαις ταῖς πατριακαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπεύθυνοι· πειθαρχοῦν-
τες δὲ καὶ ὑποτασσόμενοι πάντες ταῖς πατριαρχικαῖς καὶ συ-
νοδικαῖς ἡμῶν νουθεσίαις, ὡς τέχνα ἡμῶν γνήσια καὶ εὐσεβεῖς
καὶ ὀρθόδοξοι, εἶψαν συγκεχωρημένοι καὶ εὐλογημένοι παρὰ Θεοῦ
20 κυρίου παντοκράτορος, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος καὶ ἡ
εὐχὴ καὶ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος εἶη πᾶσιν ὑμῖν. ἁψνθ'
δεκεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος η' [1759].

† Ὁ ἐλέφ Θεοῦ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Παρθένιος ἐν ἀγίῳ
πνεύματι ἀποφαίνεται.

- 25 † ὁ Ἡρακλείας Γεράσιμος.
† ὁ Νικαίας Ἱερεμίας.
† ὁ Ἀδριανουπόλεως Διονύσιος.
† ὁ Δαρίσσης Μελέτιος.
† ὁ Σερρῶν Ἰωαννίκιος.
30 † ὁ Μεσημβρίας Ἀνθιμος.
† ὁ Δρύστας Βαρθολομαῖος.
† ὁ Σοφίας Ἱερεμίας.
† ὁ Ἐλασσῶνος Τιμόθεος.

19.

(Ἰερεμίου β', πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, πράξις ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ Μιχαὴλ μητροπολίτου Κιέβου-Χαλιτζίου, γεγραμμένη ἐν Ῥωσίᾳ)¹.

Τριάς ἡ ὑπεράπειρος ἐνιαία τε καὶ τρισήλιος φύσις, ἡ τοῦ παντός
 συνεκτικὴ τε καὶ δημιουργικὴ φύσις, ἡ φῶς ἀπρόσιτον καὶ αἶδιον οὐσά 5
 τε καὶ νοουμένη, ἐν τρισὶ διακόσμοις τὴν νοερὰν καὶ ἄυλον ὑποστησα-
 μένη πᾶσαν τῶν ἀγγελικῶν καὶ χειρουβικῶν δυνάμεων φύσιν, ἣ φῶτα
 δευτέρα εἶπεῖν τοῦ πρώτου φωτὸς δεκτικὰ καὶ λειτουργικὰ πνεύματα,
 τρισὶ καὶ τοῖς ἁγιασμοῖς τὴν ἐνιαίαν καὶ τριττὴν θεολογεῖν ἐρρυθμί- 10
 σατο τὴν τούτων οὐσίωσιν καὶ παραγωγὴν· πλείω δὲ τὰ εὐεργετού-
 μενα εἶναι βουληθεῖσα, κατὰ τὸ αὐτῆς ὑπεράπειρον ἀγαθότητος πέλα-
 γος, τὴν ὀρωμένην ἅπασαν νεύματι παρήγαγε κτίσιν καὶ οἶόν τι τῆς
 ἑαυτῆς σοφίας θαυμάσιον γνῶρισμα ὑστατον καθ' ὁμοίωσιν καὶ κατ'
 εἰκόνα τῆς ἑαυτῆς κυριότητος τὸν ἄνθρωπον ἔπλασεν· οὗ τὴν πρώτην
 καὶ ἄφθαρτον ἀπολέσαντος ὠραιότητα δι' ἑαυτοῦ πρὸς τὸ ἀρχέτυπον 15
 ἐπανήγαγεν ὁ πλάστης πλαστούργημα, σαρκωθείς ἐπ' ἐσχάτων καὶ
 ἄνθρωπος τέλειος γεγονώς· τὰ ἄνω τοῖς κάτω τε μίξας, καὶ τὴν
 ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθοῦς πίστεως πανσόφως ἐπιγνώσιναι πεποίηκεν,
 ἁγιασμόν τε διὰ τῆς ἐνώσεως τοῖς κάτω καὶ φθαρεῖσι πλουσιο-
 παρόχως διενείματο, κλήσεώς τε ἐπουρανίου μετόχους ἀνέδειξε. 20
 Δι' αὐτῆς καὶ τὴν προσαγωγὴν ἔχομεν πρὸς αὐτόν, τέλος ἡ στά-
 σιν εἶπεῖν φύσεως ἀνθρωπίνης οὐσαν, ὡς εἶδος τῇ ὕλῃ ἐγγινό-
 μενον δι' ἐπίγνωσεως· τελικόν δὲ τούτων τὴν ἱεραρχίαν οὐσαν
 τοῖς κάτω διετάξατο, ὡς καὶ τοῖς ἄνω, πρὸς διαδοχὴν ἁγιασμοῦ
 τῶν ἐσομένων ἀνθρώπων καὶ μετάδοσιν τῆς χειροτονίας τῶν τοιού- 25
 των ὑπουργημάτων· διὰ τῶν πρώτων καὶ ἁγιαστικῶν ἀξιωμαίων
 τὴν μετάθεσιν μέθεξιν καὶ ἱερουργίαν ἀπεφήνατο, πνεύματος ἁγίου
 πυρίνων γλωσσῶν ἐν εἶδει κατελθόντος καὶ τοὺς ἁγίους αὐτοῦ μα-
 θητὰς ἀξίους τοῦ ἐγχειρήματος ἀποτελέσαντος. Ἀλληλοδιαδόχως
 δὲ καὶ εἰς ἡμᾶς διαβάσης ταύτης τῆς ἀξίας ἐλέει ἀφάτω καὶ κρι- 30
 μασιν ἀρρήτοις, ἐπὶ τὴν ἁγιωτάτην μητρόπολιν Κυέβου Χαλιτζίου
 καὶ πάσης Ῥωσίας, ἀπροστάτευτον καὶ πνευματικοῦ ποιμένος ἄμοι-

¹ Κῶδ. Μετοχ. Κ/πόλεως 411, σ. 33.

ρον ἡ μετριότης ἡμῶν εὐροῦσα, ὡς τοῦ πρώην μητροπολίτου κυ-
ροῦ Ὁνησιφόρου οἰκεία βουλῇ καὶ προαιρέσει παραιτησαμένου
τόν τε θρόνον καὶ τὴν ἀρχιερωσύνην, διὰ τὸ κατὰ συναρπαγὴν
ἀκανονίστως χειροτονηθῆναι. Ἐρευναν τοίνυν ποιησαμένη ποι-
5 μένα ταύτη ἐγκαταστῆναι ἄξιον καὶ δυνάμενον ταῖς τοῦ τόπου ἀνω-
μαλίαις καὶ συγχύσεσιν ἀντιπαλαίειν, εὔρε τὸν ὀσιώτατον ἐν ἱερο-
μονάχοις καὶ ἀρχιμανδρίτῃν κῦρ Μιχαήλ, ἄνδρα ταῖς κατὰ Θεὸν
ἀρεταῖς ἐγκεκοσμημένον, ἐν μοναστηρίῳ τε ἀποκαρθέντα ἐξ ἀπα-
λῶν ὀνόχων καὶ τοὺς τῆς ἱερωσύνης βαθμοὺς κατὰ τάξιν ἀμεί-
10 φαντα, ψήφῳ καὶ δοκιμασίᾳ τῶν καθυρεθέντων ἀρχιερέων, τοῦ
τε Μονεμβασιάς κυροῦ Ἱεροθέου καὶ ἐξάρχου πάσης Πελοποννή-
σου καὶ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Μογλένων κυροῦ Θεοφά-
νου, τῇ ἐπικλήσει τοῦ παναγίου καὶ ζωαρχικοῦ πνεύματος ἐχει-
ροτόνησεν αὐτὸν μητροπολίτην Κυέβου Χαλίτζι καὶ πάσης Ῥωσίας.
15 Ὅφειλε τοίνυν ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης Κυέβου Χαλίτζι - - -
καὶ τῶν ἀπὸ τε συνοικεσίων ἱερολογίων καὶ τῶν ἄλλων πάντων,
ὡς ἡ παλαιὰ συνήθεια ἐπεκράτησεν, εἰσηγεῖσθαι δὲ καὶ διδάσκειν
τὸν ἐν αὐτῇ χριστώνυμον λαὸν τοῦ Κυρίου πάντα τὰ ψυχωφελῆ
καὶ σωτήρια καὶ ταῖς ἀπὸ τῶν θείων Γραφῶν διδασκαλίαις, ταῖς
20 τε ἀπὸ γλώττης νουθεσίαις, μάλιστα δὲ ταῖς ἀπὸ τῶν ἰδίων ἔρ-
γων πράξεις ἀνάγειν αὐτοὺς πρὸς θεογνωσίαν καὶ τῶν αὐτοῦ ἐν-
τολῶν ἐργασίαν, καὶ ἀποστολικῶς εἰπεῖν τὰ πάντα τοῖς πᾶσι γί-
νεσθαι, ἵνα πάντας ἢ τοὺς πλείονας κερδήσῃ ἔχειν τε ἄδειαν καὶ
ἐξουσίαν ἱεουργεῖν ἐν αὐτῇ ἀκωλύτως μετὰ καὶ τῆς τοῦ ἰδίου
25 θρόνου ἐγκαθιδρύσεως, ἐπισκόπους τε χειροτονεῖν νομίμους, ἀνα-
γνώστας σφραγίζειν, ὑποδιακόνους τε καὶ διακόνους χειροτονεῖν
καὶ εἰς τὸ τοῦ πρεσβυτέρου προβιβάζειν ἀξίωμα, θεῖους καὶ ἱερούς
ναοὺς καθιεροῦν, ἀρχιμανδρίτας ἐγκαθιστᾶν καὶ τᾶλλα τε πάντα
ἀρχιερατικὰ ἐπιτελεῖν, ὡς γνήσιος μητροπολίτης Κυέβου Χαλίτζι
30 καὶ πάσης Ῥωσίας καὶ ὧν καὶ ὀνομαζόμενος (ὀφειλόντων πάντων
τῶν ἐν τῇ αὐτοῦ μητροπόλει θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων, ὀσιωτά-
των ἀρχιμανδριτῶν καὶ πάντων τῶν ἄλλων, ἱερέων τε καὶ διακό-
νων, ἀρχόντων τε καὶ παντὸς τοῦ χριστωνόμου λαοῦ πείθεσθαι

αὐτῷ καὶ ὑπείκειν κατὰ νόμους ἀποφαινομένῳ· καὶ οὓς ἂν ἀργήσῃ, ἀργοὶ μενέτωσαν, ἕως παιδευθέντες μάθωσι Θεῷ καὶ ποιμένι ὑποτάσσεσθαι), διγάμους καθήρειν· καὶ μηδὲ ἀκοῦσαι τούτους ἐν τῇ αὐτοῦ ἐπαρχίᾳ ὀνομάζεσθαι.

Ἔτι ἐντελλόμεθα καὶ ἐν ἀγίῳ παρακελευόμεθα πνεύματι ἐν 5
τριετίᾳ ἐξέρχεσθαι καὶ τούτους πάντας ἐπισκέπτεσθαι καὶ ὡς ζιζάνια ἢ μέλη σεσηπότα ἐκβάλλειν καὶ ἀποτέμνειν καὶ διιθύνειν, ὡς οἱ νόμοι διακελεύονται, παρὰ πάντων (ὡς δίκαιον) μετ' εὐλαβείας ἀκουομένου καὶ τιμωμένου· ἢ γὰρ πρὸς αὐτὸν τιμὴ καὶ εὐπείθεια πρὸς τὴν ἡμῶν ἀναβαίνει μετριότητα καὶ δι' αὐτῆς εἰς Θεόν, 10
οὗ τὸν τύπαν ἐπέχει ὁ ἐπίγειος ἀρχιερεὺς. Ὅστις δὲ τολμήσῃ ἐναντιωθῆναι τούτῳ ἐν τοῖς διαληφθεῖσι· πᾶσιν, ἐπίσκοπος ὢν ἢ ἀρχιμανδριτὴς ἢ ὅλως τοῦ ἱερατικοῦ καταλόγου, ἀργὸς ἔστω πάσης ἱερατικῆς τάξεώς τε καὶ στάσεως· καταφρονῶν δὲ τῆς ἀργίας, καὶ ἀφωρισμένος· τῶν ἀρχόντων δὲ ἢ λαϊκῶν, ἀφωρισμένος καὶ 15
κατηραμένος ἀπὸ Θεοῦ καὶ ἄλυτος μετὰ θάνατον. Ἐνεκεν τούτων πάντων ἐγράφη καὶ ἡ παρούσα πράξις τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ ἐπεδόθη τῷ ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ Κυέβου Χαλίτζι καὶ πάσης Ῥωσίας, καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ ἐν ἔτει ζτζ' [1589].

20.

20

(Διονυσίου γ' Κωνσταντινουπόλεως συνοδικῆ καθαίρεισι τοῦ Ἀντιοχείας πατριάρχου Κυρίλλου. 1672) ¹.

“Ἡ ἀκατάσχετος ὀρμὴ” κτλ. μέχρι τοῦ “ἐπιστημονικῶς ἀποτρίψαντες”. Οὕτως ἄρχεται τὸ συνοδικὸν τοῦτο γράμμα, προοίμιον 25
ἔχον ὃ καὶ τὸ πρότερον ὑπ' ἀριθ. 18, ὅπερ ἐνταῦθα κατεχωρίσθη· μετὰ δὲ τὸ “ἀποτρίψαντες” συνεχίζεται τοῦ γράμματος ἡ ἀκολουθία ὡδε· “τὰ γὰρ αἴτια τῶν ἐν αὐταῖς ἀκαταστασιῶν τε καὶ στάσεων ἄρδην καταβαλόντες καὶ ἐκ μέσου ποιήσαντες εἰς τὴν ἐξ ἀρχῆς

¹ Κῶδ. Μετοχίου 411, σ. 85-88. Περὶ δὲ τοῦ Κυρίλλου ἀνάγνωθι Κωνσταντίου τοῦ ἀπὸ Σιναίου πατριάρχου βιογραφίαν καὶ συγγραφὰς ἐλάσσονας, σ. 139, ἐνθα διάδοχος αὐτοῦ ἀναφέρεται Ἀνθιμος ὁ Ἐπιφανείας. Ἔτερον ἀντίγραφον τῆς καθαίρεισεως, πληρέστερον ἴσως, εὑρίσκεται ἐν τῇ Νομικῇ Συναγωγῇ τοῦ πατριάρχου Δοσιθέου. Ὁρθ. Κ. Σάθα, Μεσ. Βιβλιοθ. τ. III, σ. 599.

εὐταξίαν ἀντικατέστησαν, τὰ τέως ἐκεῖθεν τῷ κακῶς διακεῖσθαι
τῆς ἐκκλησίας ἀναλαβόντα μέλη, καὶ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου μετο-
χτεύσαντες, τὰ τοῖς πονηροῖς τοῦ πονηροῦ θελήμασι παρακύφαντα
(τοῦτο καὶ μόνον γὰρ ἔργον τοῖς εὐσεβέσι προπορευόμενον ἔχει τὸ
5 θέλημα τοῦ Θεοῦ), καὶ τὸν φόβον πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων ὃ
καὶ πρὸ πάντων δῆπουθεν παρὰ πάντων τῶν τῆς ἱεραῆς καταστάσεως
φροντιστῶν τῇ ἀγία διενεργεῖται τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία· καὶ γὰρ εἰ-
κὼν θεότοκος αὕτη ὡς ἀληθῶς τῆς οὐρανοῦ καὶ ἔστι καὶ λέγεται,
τῆς ἐκκλησίας· διὸ καὶ εὐχεσθαι προσετάχθημεν θεολέκτως ὡς
10 ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς τὸ θέλημα γίνεσθαι διηνεκῶς τοῦ
ἐπουρανοῦ Θεοῦ καὶ πατρός. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ τανῦν ἐξ
ἐπηρείας ἐπιβούλου καὶ μηχανῆς αὐτοῦ τοῦ ἀλάστορος ταραχῆς
ἐνεπλήσθη πολυθορύβου καὶ στάσεως ἢ τῶν Ἀντιοχέων τοῦ Θεοῦ
ἐκκλησία καὶ ὡς ἀπὸ πρηστῆρός τινος καὶ κεραυνοῦ πυρακτώδους
15 καταρραγέντος τὰ κατ' αὐτὴν καταστρέφεται—καὶ γὰρ ἅμα τῷ με-
ταλλάξαι τὸν ἐντεῦθεν βίον τὸν τῆς ἱεραῆς ἐκείνης καθέδρας πα-
τριάρχην κῦρ Μεθόδιον, πρὸ τοῦ διασκεφθῆναι συνοδικῶς ἐπὶ τῶν
ὑποκειμένων αὐτῇ ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν ὅσα περ ὁ τῆς εὐσε-
βείας καταρτίζει κανὼν πρὸς ἀντικατάστασιν πατριάρχου καὶ ἀξίου
20 ποιμένος, ἐξανέστη τυραννικῶς ἔγγονός τις ἐκείνου καὶ υἱὸς λοιμὸς
διὰ συμμορίας αἰσχίστου καὶ χαιρεκάκων ὀλίγων καὶ εὐαριθμῆτων
τινῶν, καὶ δόσει χρημάτων ἀβροτάτης ποσότητος πρὸς τοὺς ἔξω
κρατοῦντας ἐξ ὧν ἐκλοποφόρησεν αὐτός τε πρῶτον καὶ ὕστερον
καὶ ὁ αὐτάδελφος αὐτοῦ καὶ συμπράκτωρ, εὖ λέγειν καὶ ὁ πατήρ
25 οὐχ ἦττον καὶ ὁ πάππος, ἱεροσύλως πολυτελῶν κτημάτων καὶ ἱε-
ρῶν ἀναθημάτων τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας, βία καὶ δυναστεία τὸν πα-
τριαρχικὸν καθήρπασε θρόνον, οὐκ ἐκλογῇ κληρικῶν, οὐκ ἐπισκό-
πων ψήφῳ, οὐκ ἀπαιτήσει λαοῦ, καθάπερ οἱ τῆς ἐκκλησίας εἰση-
γοῦνται θεῖοι θεσμοί· ἀλλ' ἀργυρώνητον εἶναι τὴν θεῖαν προστα-
30 σίαν δίχην πολιτικοῦ τινος ἀξιώματος ὑποτοπάσαν τὸ κάθαγμα,
τοιουτοτρόπως τῇ ἐκκλησίᾳ εἰσέφρησεν ὁ κακὸς υἱωνὸς ἐκείνου
τοῦ μακαρίτου, Κύριλλος ὀνόματι· καὶ δεινῶς ταύτην λεηλατήσας
καὶ συναπεμπολήσας τὰ ἱερά ταύτης σκεύη καὶ βαρύτιμα κειμήλια

πρὸς χρηματισμὸν τοῖς Ἑβραίοις, ὡς οἱ ἐκεῖθεν γοερῶς ἐκβοῦν-
τες ἀναμαρτυροῦσι χριστιανοί, κατέστησεν ἄπορον καὶ ἀνάστατον.
Ὅποῖος δὲ καὶ πηλίκος ἐστὶν (εἴ τις ἐρωτᾷ μαθεῖν ἰμειρόμενος)
ὁ περικεχωδωνισμένος αὐτὸς καὶ περισαλπίζομενος πατριάρχης, τὸ
μὲν γηροπρεπὲς ἄγει τῆς ἡλικίας χρόνων πεντεκαίδεκα, τὴν δὲ 5
σεμνοπρεπῆ πολὴν περιφέρει πρόσωπον ἀγένειον· καὶ γὰρ παι-
δάριον ἐστὶν ἔτι καὶ παιδαγωγοῦ δεόμενον, μειράκιον πρόσηβον
καὶ μήπω τὰ τῆς παιδικῆς μεθελικιώσεως ἀμείψαν. Βαβαὶ τῆς
θείας παραχωρήσεως! Ἄλλ' οὐκ ἐν τοσοῦτῳ καὶ μόνῳ τὸ κακὸν
περικέχλεισται, μηδ' ἔχει τίς πῶς ὑπονοῆσαι, ὅτι τὸ νῦν τῆς νεό- 10
τητος δῆθεν ἄτοπον ἢ μεθύτερον σεμνὴ πολιτεία ἐπιγενησομένη
περικαλύψει καὶ θεραπεύσει - - - ἀταξίαν τὸ ὀφίγονον εὐτακτον·
τῇ γὰρ ἀβελτηρία τῆς θεοστυγοῦς αὐτοῦ νεότητος καὶ βίος δια-
βεβλημένος συνέζευκται καὶ πολιτείας ἀσώτου δραματουργήματα
καὶ διεφθαρμένης ἔργα διαγωγῆς, ὅσα καὶ λέγειν αἰσχρὸν ἐστὶν· 15
ὑπερ δὲ κεφάλαιον τοῦ κακοῦ, καὶ νόσος θεραπείας ἀνέκδοτος.
Ἄνθ' ὧν τὸ ἐκεῖσε χριστῶνυμον πλήρωμα κατηφείας καὶ δεινῆς
σκυθρωπότητος ἀνατίμπλαται καὶ ξύμπασα ἢ πόλις ἐν ὀδύναις
πέφυρται καὶ στυγνὸν περιφέρει τὸ πρόσωπον, ξυνοπαθούτων
ἀπάντων καὶ τῆς σφῶν ἐκκλησίας ὀλοφυρομένων τὴν δυστυχίαν· 20
πῶς γὰρ οὐκ ἔμελλον καταναγκαζομένους ἑαυτοὺς αἰσθομένους ὑπὸ
μειρακίσκῳ ποιμένι, καὶ ταῦτα διεπικεκλωμένῳ, τελεῖν καὶ μειρα-
κιωδῶς διαιτᾶσθαι τὸν εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας, τοῦ
πληρώματος τοῦ Χριστοῦ ταῖς ἀνατατικαῖς τοῦ πνεύματος χάρισι
κατηρτισμένον λαὸν τοῦ Θεοῦ; Διὸ τοῖς ὅλοις ἀμνηχάνησαντες, ὡς 25
μὴ δυνάμενοι κατὰ τόπον ἀνατροπὴν ἐμποιεῖσαι τῆς τυραννίας
αὐτῆς, ἅτε πανταχόθεν στενούμενοι καὶ πολλαῖς ταῖς ἀνάγκαις
τῶν καταδυναστευόντων περιφραττόμενοι, πρὸς τὸν καθ' ἡμᾶς ἀπο-
στολικὸν καὶ πατριαρχικὸν οἰκουμενικὸν θρόνον ἰκετικῶς ἐνητένισαν,
δὶς καὶ τρὶς καὶ πολλαῖς θύρας εὐαγγελικὰς ἀνακρούσαντες καὶ 30
δι' ἀναφορῶν ἀναγγείλαντες πολυστίχων τὰ πολυῶδυνα πάθη τῆς
σφῶν αὐτῶν ἐκκλησίας καὶ τὰς ἀφορήτους αὐτῆς συμφορὰς καὶ
τὸν ψυχικὸν αὐτῶν κίνδυνον· καὶ γὰρ ἐξέκλιναν οἱ πολλοί, φασί,

τῆς συντεθραμμένης αὐτοῖς ἐκκλησιαστικῆς εὐλαβείας, τὸ γελοιῶ-
δες αὐτὸ καὶ δραματικὸν καθορῶντες τεράστιον, καὶ τὴν πάτριον
ἐκκλησίαν ἀποστρεφόμενοι συνεκκλησιαζουσιν ἄλλοδοξοῖς, σχισμα-
τικοῖς καὶ αἰρετικοῖς τισι. Ταῦτα καὶ ἄλλα μύρι' ἄττα, πᾶσαν
5 ὑπερπαίοντα τραγωδίαν, περιπαθῶς τε καὶ ὀδυνηρῶς γράφειν οὐ
παύονται, δεξιᾶν σωτηρίας αἰτούμενοι καὶ τὴν σφῶν ἐκκλησίαν
ὄλαις χερσὶ καὶ δεήσεσι τῇ περὶ ἡμᾶς οἰκουμενικῇ συνόδῳ κανο-
νικοῖς προνομίοις προσάγοντες τὴν τῶν περὶ αὐτὴν πλημμελῶς φε-
ρομένων διόρθωσιν καὶ τὴν πρὸς ἐλευθερίαν τῶν δεινῶν συμπτω-
10 μάτων ταύτης οἰκονομίαν ἡμῖν αὐτοῖς μεθ' ὅσης παρακλήσεως
ἐγχειρίζουσιν. Ὅπερ ἐνωτισθέντες καθ' ὑπερβολὴν ἐξενίσθημεν
καὶ τοῖς δεινῶς πεπραγμένοις οὐ μικρὸν συνηγήσαμεν καὶ τὴν
ψυχὴν ἠνιάθημεν, ἐκκλησίαν ἐπίσημον μακρᾶς ἀδοξίας περιστάσε-
15 σιν ἐμπесоῦσαν καὶ κλυδωνιζομένην οἰκτείραντες· καὶ γὰρ συγχαί-
ρειν μετὰ χαιρόντων καὶ κλαίειν μετὰ κλαίωντων κατ' ἐντολήν
ἀποστολικὴν ὑφείλομεν, τό τε πάθος οἰκεῖον ὡς δέον ἠγούμενοι
(καὶ γὰρ σύρροια μία, σύμπνοια μία τοῦ πνεύματος εἰς μίαν κα-
θολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν τὰς κατὰ μέρος παροικίας
συνάπτει· καὶ ὅταν δοξάζεται τὸ ἐν μέλος, κατὰ τὸ ἀποστολικὸν
20 θεῖον λόγιον συγχαίρει πάντα τὰ μέλη· ὁμοίως καὶ τοῦ ἐνὸς πά-
σχοντος, καὶ τὰ λοιπὰ συμπάσχειν ἐπάναγκες) παριδεῖν ἀθερά-
πευτον οὐκ ἠνέσχομεν. Κάντεῦθεν τὸν ἐνόητα τρόπον τῆς περὶ
αὐτῶν βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως ἀφειδῆσαι διέγνωμεν οὐκ ἄλλως,
ἢ μὴ διὰ τῆς καθ' ἅπαξ ἐκριζώσεως τοῦ τῶν σκανδάλων αἰτίου
25 καὶ κανονικῆς καθαιρέσεως τοῦ ἀκανονίστως τὸν ἀγιώτατον ἐκεῖνον
θρόνον μεθ' ὅσης ἀκοσμίας καταπατήσαντος καὶ τὸ ἱερὸν ἔδαφος
ἐκεῖνου καταμολύναντος ἀσελγοῦς τε καὶ ἀνοσίου παιδαρίου, καθὰ
καὶ ἡμῶν ἐδεήθησαν, τὴν μέριμναν τῶν ἀγίων τοῦ Θεοῦ θεόθεν
ἐμπιστευθέντες ἐκκλησιῶν. Καὶ δὴ συνοδικῶ σκέμματι προβλη-
30 θεῖσης τῆς ὑποθέσεως ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τοῦ μακαριωτάτου [πα-
τριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυροῦ Δοσιθέου, τοῦ ἐν Χριστῷ περι-
ποθήτου ἡμῶν ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ], τό γε νῦν ἔχον τὰς
διατριβὰς ἐνταῦθα ποιουμένου, οὕτινος καὶ πληρεστέως ἡμῖν περὶ

τῆς ἀνάγκης τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης πληροφορήσαντος, ὡς αὐτόπτου καὶ αὐτηκόου γεγονότος πολλῶν τῶν ἐκείνης κατὰ πάροδον συμφορῶν καὶ τὰς ἀνακλαύσεις τῶν χριστιανῶν κατοπεύσαντος καὶ τὰ περὶ τοῦ ἀσελγοῦς αὐτοῦ παιδαρίου κατὰ μέρος ἀναγνωρίσαντος, πάντες ὁμοφώνως συνεξέβόησαν ἀντιλαβέσθαι τῆς ἐκκλησίας 5 ἐκείνης πρὸς τῆς εὐσεβείας αὐτῆς καὶ μὴ κατολιγωρεῖν κινδυνεύουσης, ἀλλὰ τῇ ἀποτόμῳ δυνάμει τοῦ πνεύματος ἐκριζωθῆναι τὴν κακὴν φυτεῖαν ταχέως, ἣν ὁ πατήρ ὁ οὐράνιος οὐκ ἐφύτευσεν, ἀποσοβηθῆναι πάνυ μακρὰν τὸ κοινὸν αἴσχος τῆς ἐκκλησίας, ἀποσκορακισθῆναι τὸν νέον Ἰούδα τῆς - - - τοῦ κλήρου καὶ ἄλλον ἀντειασθῆναι Ματθίαν τῷ ἀποστολικῷ παραδείγματι, πρὸς ἀνόρθωσιν 10 τοῦ δεινῶς πεπτωκότος ἀποστολικοῦ αὐτοῦ θρόνου, ἵνα μὴ τὸ κακὸν διαδόσιμον γένηται τοῖς τροφίμοις ἐκείνης τῆς ἐκκλησίας (κεφαλῆς γὰρ πῶς κακῶς διακειμένης, μετασχεῖν ἀνάγκη τῆς ἀσθενείας τοῦ σώματος), ἀλλὰ διὰ τῆς θύρας ἀληθινὸν εἰσαχθῆναι ποιμένα πρὸς σωτηρίους διεξάγειν νομὰς ἐπιστάμενον ἐκεῖνο τὸ χριστοσφράγιστον ποίμνιον καὶ τῷ κατ' αὐτὸν ὑποδείγματι σῶσαι πάντας δυνάμενον. "ὁ σεμνὸς γὰρ καὶ ἀνεπίληπτος τῶν προεστῶτων βίος καὶ δόγμα γίνεται τοῖς ὑποτεταγμένοις" ὁ Χρυσορρήμων φησί—, τούτου χάριν, κατὰ τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς κανόνας, 20 τὸν ἐπιβάτην αὐτὸν τοῦ ἀποστολικοῦ καὶ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Ἀντιοχείας μακρὰν ἀπεσκορακίσαμεν κακο-Κύριλλον (φησὶ γὰρ ὁ τῶν ἁγίων ἀποστόλων λ^{ος} κανὼν. "Εἴ τις ἐπίσκοπος κοσμικοῖς ἄρχουσι χρησάμενος, δι' αὐτῶν ἐγχαρτῆς ἐκκλησίας γένοιτο, καθαιρεῖσθω καὶ ἀφοριζέσθω", καὶ οἱ κοινωνοῦντες αὐτῷ πάντες διπλῆν ἐπάγουσι τὴν τιμωρίαν διὰ τὴν τῆς κακίας ὑπερβολὴν καὶ τὴν τῶν ἁμαρτημάτων βαρύτητα, τὰ αὐτὰ φθειγγομένου καὶ τοῦ τρίτου κανόνος τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς ἐβδόμης συνόδου· ἀλλὰ καὶ ὁ β^{ος} κανὼν τῆς ἐν Νεοκαισαρείᾳ καὶ ὁ δ^{ος} τῆς ἕκτης ἐν Τρούλλῳ τοὺς παρ' ἡλικίαν ἱερωμένους καθαιρέσει καθυποβάλλουσι), γνώμη τε κοινῇ καὶ συναινέσει τοῦ τε μακαριωτάτου [πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κτλ.] καὶ τῶν παρ[ευρεθέντων] ἀρχιερέων κτλ.] δι' ὠμοφορίου καὶ ἐπιτραχηλίου ἐπ' ἐκκλησίας καθαι-

ρέσει τελεία καθυποβάλλομεν αὐτὸν καὶ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀπε-
γυμνώσαμεν καὶ ἐστερημένον τῆς θείας χάριτος ἀπεφήναμεν, ξέ-
νον δὲ καὶ ἀλλότριον τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ἀποκατεστήσαμεν
καὶ τῆς πατριαρχικῆς ἀξίας ἀμέτοχον καὶ τοῦ πατριαρχικοῦ ὀνό-
5 ματος ἄμοιρον περὶ οὗ καὶ γράφοντες συνοδικῶς ἀποφαινόμεθα,
ὅπως μηδεὶς που τολμήσῃ συμφορέσαι αὐτῷ ἢ συλλειτουργῆσαι,
ἢ ὡς ἀρχιερέα καὶ πατριάρχην δεχθῆναι, ἢ τὴν χεῖρα αὐτοῦ
ἀσπασθῆναι καὶ εὐλογίαν καὶ ἀγιασμὸν παρ' αὐτοῦ δεχθῆναι, ἀνιέ-
ρου τυγχάνοντος καὶ μοναχοῦ Κυρίλλου καὶ ἰδιώτου, ἐν βάρ[ρει
10 ἀργίας κτλ.]. Ἄδειαν δὲ παρέχομεν τῇ ἐνταῦθα ἱερᾷ τῶν ἀρχιε-
ρέων συνελύσει, κατὰ τὴν ἀξίωσιν τῆς ὑποτελοῦσης ἐκεῖνῳ τῷ
θρόνῳ γερουσίας, ἱερατικῆς τε καὶ ἀρχιερατικῆς καταστάσεως, ψή-
φους κανονικὰς προβαλέσθαι πρὸς ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἀρμοδίου
προσώπου τοῦ ἀναδεχθῆναι τὴν πατριαρχικὴν ἐκείνην προστασίαν
15 κανονικῆ ἁποδοχῆ καὶ ἀπαλλάξαι τὴν ἐκκλησίαν ἐκείνην τῆς ἐπι-
κειμένης αὐτῇ συμφορᾶς, ἵνα μὴ λόγον ἀμελείας ἀπαιτηθῶμεν
ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκοπῆς. Ὅθεν ἡ δικαία καὶ κατὰ κανόνας ἐκείνου
καθαίρεσις - -> [Οὕτως ἐν τῷ κώδικι λήγει τὸ συνοδικὸν τοῦτο
γράμμα].

20

21.

(Πρᾶξις προβιβασμοῦ τῆς ἐπισκοπῆς Ζητουνίου καὶ Πτελεοῦ εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπῆς) ¹.

† Τιμόθεος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως,
Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† Ἀποστολικοὶ θειοὶ κανόνες καὶ πατρικοὶ διαταττόμενοι φαί-
25 νονται, ὡς τὰς ἐκασταχοῦ μητροπόλεις ἀναγκαίως ἐστὶν ἔχειν ἀνα-
φαιρέτως τὰς ἑαυτῶν ἐπισκοπὰς καὶ μὴ κατατέμεσθαι ταύτας
οὔτε προβιβάζεσθαι ἢ ἐλάττωσιν τινα ὑπομένειν, καὶ ὅτι τοὺς
προέδρους αὐτῶν, τῶν μητροπόλεων δηλαδὴ, ἔξεστιν ἀνακαλεῖσθαι
καὶ ζητεῖν τὰ ἑαυτῶν ὄρια καὶ προνόμια. Ἄλλ' οἱ κατὰ καιροὺς
30 αἰοίδιμοι ἐκεῖνοι βασιλεῖς, ὡς ἐν ταῖς βασιλικαῖς καὶ συνοδικαῖς
αὐτῶν ἐκθέσεσιν ἐμπεριέχεται, τὸν καιρὸν οἰκονομοῦντες καὶ τὰ

¹ Κωδ. Μετοχίου ἀριθ. 4, φ. 11β.

πράγματα, προεβίβασαν μὲν πολλὰς τῶν ἐπισκοπῶν ὑποκειμένας
οὐσας ταῖς μητροπόλεσιν εἰς τιμὴν ἀρχιεπισκοπῶν, ἄλλας δὲ εἰς
μητροπόλεις, καὶ μένουσιν ἕως τῆς σήμερον ἀπαρασαλεύτως, ὡς
ἔνεστιν ἰδεῖν ἐκ πολλῶν ὀλίγας· καὶ γὰρ ἡ Μήδεια ἐπισκοπὴ
οὐσα τοῦ Ἡρακλείας ἐτιμήθη εἰς μητρόπολιν· ἡ Προῦσα ὁμοίως 5
καὶ αὐτὴ ἐπισκοπὴ τυγχάνουσα τοῦ Νικομηδείας εἰς μητρόπολιν
προεβιβάσθη· ἡ Σωζόπολις καὶ ἡ Αἴνος ὡσαύτως εἰς τὴν αὐτὴν
ἀξίαν ἀνήχθησαν· εἶθ' οὕτως καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν ἀείμνηστοι πα-
τριάρχαι τῷ αὐτῷ κανόνι συστοιχοῦντες, ἀξιώσει τοῦ κατὰ τόπον
χριστωνόμου πληρώματος τὴν μὲν Σάμον καὶ Σαντορήνην ἐπι- 10
σκοπὰς οὐσας τοῦ Ῥόδου εἰς ἀρχιεπισκοπὰς ἐτίμησαν, τὴν δὲ
Μῆλον τοῦ Παροναξίας τυγχάνουσαν καὶ αὐτὴν εἰς ἀρχιεπισκοπὴν
προεβίβασαν, ὁμοίως καὶ τὴν Ἐλασσῶνα καὶ τὸ Φανάριον ἐπισκο-
πὰς ὑπαρχούσας τοῦ Δαρίσσης εἰς ἀρχιεπισκοπὰς ἀνήγαγον καὶ
ἤξιωσαν. Ἐπεὶ δὲ καὶ τανῦν τῆς ἡμῶν μετριότητος συνοδικῶς 15
προκαθημένης, συνεδριαζόντων αὐτῇ καὶ τῶν παρατυχόντων ἱερω-
τάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγα-
πητῶν ἀδελφῶν αὐτῆς καὶ συλλειτουργῶν, ὁ ἐντιμότετος οἰκο-
νόμος τῆς ἐπισκοπῆς Ζητουνίου παπᾶ κϋρ Ἰωάννης καὶ οἱ ἔγχι-
τοι τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας καὶ Πτελεοῦ, μετὰ καὶ τῆς γνώσεως 20
τῶν ἐκεῖσε ἱερωμένων καὶ λαϊκῶν, ὀρῶντες τὴν ἐπαρχίαν αὐ-
τῶν αὐξανομένην καὶ πληθυνομένην καὶ σὺν Θεῷ ἰκανὴν οὐσαν
τιμηθῆναι καὶ εἰς μείζονα ἀξίαν ἀναβιβασθῆναι, ἦλθον παρρησία
καὶ ἐμπόνως ἐζήτησαν καὶ μετὰ βασιλικῆς δυνάμεως καὶ ἐξουσίας
ἤτησαντο, ἵνα καὶ αὐτὴ ἡ ἐπαρχία αὐτῶν Ζητουνίου καὶ Πτε- 25
λεοῦ μὴ διαμῆνῃ εἰς ὃ ἐστίν, ἀλλὰ προβιβασθῆ καὶ συναριθμηθῆ
ταῖς προρρηθείσαις ἀρχιεπισκοπαῖς, τούτου χάριν καὶ ἡ μετριότης
ἡμῶν διασχεφασμένη τὸ περὶ τούτου συνοδικῶς καὶ τὴν αἴτησιν
αὐτῶν ἀποδεξαμένη γράφει καὶ ἀποφαίνεται ἐν ἀγίῳ πνεύματι
καὶ διορίζεται, γνώμη καὶ αὐτοῦ τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου Δα- 30
ρίσσης κϋρ Τιμοθέου, ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου πάσης Θετταλίας
καὶ πάσης Ἑλλάδος, τοῦ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητοῦ ἡμῶν ἀδελ-
φοῦ καὶ συλλειτουργοῦ, παρόντος ἐν τῇ συνοδικῇ ταύτῃ διασκέφει

καὶ ἀποφάσει, εἶναι μὲν καὶ ὀνομάζεσθαι ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς
τὸ ἐξῆς τὴν αὐτὴν ἐπαρχίαν Ζητουίνου καὶ Πτελεοῦ ἀπὸ ἐπισκο-
πῆς εἰς ἀρχιεπισκοπὴν καὶ τὸν αὐτῆς προϊστάμενον ἀρχιερέα
καλεῖσθαι καὶ λέγεσθαι ἀρχιεπίσκοπον καὶ συναγελάζεσθαι τοῖς
ὑ
λοιποῖς ἀρχιεπισκόποις, τιμώμενον παρὰ πάντων τῶν ἀρχιερέων
καὶ ἀγαπώμενον καὶ συλλειτουργούμενον, ὀφειλόντων καὶ τῶν ἐν τῇ
ἐπαρχίᾳ ταύτῃ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Ζητουίνου καὶ Πτελεοῦ πάντων
ἱερωμένων καὶ λαϊκῶν αὐτὸν καὶ μόνον τὸν κατὰ καιροὺς προϊ-
στάμενον ἀρχιεπίσκοπον γινώσκειν καὶ ἔχειν γνήσιον καὶ καθολι-
10 κὸν αὐτῶν ἀρχιερέα καὶ ποιμένα πνευματικὸν καὶ προστάτην καὶ
οὐδέν' ἄλλον. Οὕτως ἀπεζηγάμεθα ἐν ἀγίῳ πνεύματι συνοδικῶς·
ὅς δ' ἂν ὀφέποτε τολμήσῃ ἀνατρέψαι τὴν παροῦσαν ταύτην συνο-
δικὴν διάσκεψιν καὶ ἀπόφασιν καὶ ἀποσπᾶσαι καὶ ἀποξενῶσαι τὴν
αὐτὴν ἀρχιεπισκοπὴν Ζητουίνου καὶ Πτελεοῦ ἀπὸ τῆς πατριαρ-
15 χιτῆς [sic]. Ἐν μηνί Ἰουνίῳ ἰνδ. [ι]ε' [1617].

- † Ὁ Ἡρακλείας Βαρθολομαῖος.
- † Ὁ Νικομηδείας Νεόφυτος.
- † Ὁ Χαλκηδόνος Ἱερεμίας.
- † Ὁ Φιλιππουπόλεως Γαβριήλ.
- 20 † Ὁ Βερροίας Ἰωακείμ.
- † Ὁ Λακεδαιμονίας Ἰωάσαφ.
- † Ὁ Ἀμασειας Γεράσιμος.
- † Ὁ Χίου Νεόφυτος.
- † Ὁ Πισιδείας Παΐσιος.
- 25 † Ὁ Γάνου Νεόφυτος.

22.

(Πράξις ἀκυρώσεως μεταθέσεως ἀρχιερέως) ¹.

- † Τιμόθεος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως,
νεας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.
- 30 † Ὅτι μὲν ἐπεκράτησεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μεταθέσεις ἀρχιε-
ρέων γίνεσθαι ἀπὸ ἐπαρχίας εἰς ἐπαρχίαν καὶ ὀνομάζεσθαι τού-

¹ Κῶδ. Μετοχίου 4, φ. 3β.

τους γνησίους ἀρχιερεῖς, εὐδηλόν ἐστι καὶ ὁμολογούμενον· ὅτι δὲ πάλιν καὶ τοὺς μετὰ τὴν μετάθεσιν εἰς ἐπιβουλήν ζωῆς καὶ θανάτου κινδυνεύοντας καὶ μὴ δυναμένους ὅλως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἐκείνῃ ἴστασθαι καὶ ἀρχιερατεῦειν καὶ διὰ τοῦτο ἀποδράσαντας καὶ ἀναχωρήσαντας, δίκαιόν ἐστι πάντως καὶ εὐλογώτατον ἀνατραπῆναι 5 καὶ εἰς οὐδὲν λογισθῆναι τὴν μετάθεσιν ἐκείνην καὶ εἰς ἑτέρας ἐπαρχίας μεταβῆναι γνησίως. Ὅπερ νῦν συνέβη καὶ ἐπὶ τῷ θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ κῦρ Ἰερεμῖα· καὶ γὰρ αὐτὸς πρῶτον ἐπίσκοπος Πολυανῆς χειροτονηθεὶς ὕστερον ἔλαβε λόγῳ μεταθέσεως τὴν ἐπισκοπὴν Κίτρους, ἀκχεῖσε συνεργία τοῦ μισοκάλου δαίμονος ἐξαίφνης ἐπιδρομῆς γενομένης ὑπὸ θαλαττίων ληστῶν καὶ ἐναντίων τῆς κραταιᾶς ἡμῶν βασιλείας, καὶ ἐρημωσάντων τὸν τόπον, ὁ δικαστὴς τοῦ τόπου καὶ οἱ λοιποὶ ἀξίωματικοὶ τῶν κρατούντων καὶ ἐξουσιασταὶ νομίσαντες τὴν ἐπιβουλήν ταύτην καὶ ἔνεδραν, ἣν ἔπαθον, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐπισκόπου καὶ τῶν λοιπῶν ἐν- 15 τοπίων χριστιανῶν γεγονέναι, πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἀπέκτειναν καὶ ἐθανάτωσαν, αὐτὸς δὲ φυγῇ χρησάμενος διεσώθη, στερηθεὶς τῆς περιουσίας αὐτοῦ καὶ μείνας γυμνὸς καὶ ἄπορος, περινοστῶν καὶ περιερχόμενος ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἐλεημοσύνης καὶ ἐπικουρίας θεόμενος, χειροτονηθέντος ἑτέρου ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτῇ τοῦ Κί- 20 τρους· ὃς μηκέτι φέρων μηδὲ ἀνεχόμενος τὰς τοιαυτὰς θλίψεις καὶ στενοχωρίας καὶ τὰς ἐκ τόπου εἰς τόπον μεταβάσεις, προσέπεσε τῇ καθ' ἡμᾶς ἱερᾷ τῶν ἀρχιερέων συνόδῳ καὶ ἐδεήθη ἐμπόνως ἀκυρωθῆναι τὴν μετάθεσιν αὐτοῦ. Καὶ δὴ ἡ μετριότης ἡμῶν τὴν αἴτησιν αὐτοῦ ἀποδεξαμένη, γνώμη κοινῇ συνοδικῇ 25 γράφει καὶ ἐν ἁγίῳ πνεύματι ἀποφαίνεται, ἵνα ἡ μὲν ἀπὸ Πολυανῆς εἰς Κίτρους γεγυνοῦσα μετάθεσις τοῦ αὐτοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου κῦρ Ἰερεμίου μείνῃ ἄκυρος καὶ ἀνίσχυρος καὶ εἰς οὐδὲν λογισθῆ, αὐτὸς δὲ ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος κῦρ Ἰερεμίας ἔχη ἄδειαν μετατεθῆναι ἐν ἑτέρᾳ ἐπαρχίᾳ καὶ εἶη καὶ ὀνομάζεται γνή- 30 σιος καὶ καθολικὸς ἀρχιερεὺς αὐτῆς καὶ ἱεουργῆ καὶ τὰ ἀρχιερατικὰ ἐκτελῆ μετὰ τῆς τοῦ ἱεροῦ συνδρόνου ἐγκαθιδρύσεως ἀπροκριματίστως καὶ ἀναντιρρήτως. Οὕτως ἀπεφηγάμεθα συνοδικῶς.

Ὅθεν καὶ εἰς τὴν περὶ τούτων δήλωσιν καὶ διηγετικὴ τὴν ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν συνοδικὸν γράμμα, καὶ κατεστρώθη ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, ἐν ἔτει ζϞ ρϞ κϞ ϛϞ [1617]:—

5 Ἐν μηνὶ νοεμβρίῳ ἰνδικτ. [ιε'].

(Ἐπονται 10 ὑπογραφαὶ ἀρχιερέων καὶ δύο ὀφφικιοῦχων, ἐξ ὧν ἀνέγνων τὰς ἐπομένας:

† Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Θεοφάνης.

† Ὁ Νικαίας Πορφύριος.

10 † Ὁ Ἀγκύρας Γρηγόριος.

† Ὁ Τραπεζοῦντος Ἰγνάτιος.

† Ὁ μέγας λογοθέτης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἔχων τὰς γνώμας τῶν ἀγιωτάτων πατριαρχῶν, τοῦ Ἀντιοχείας καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων, καὶ τῶν πανιερωτάτων μητροπολιτῶν, τοῦ Θεσσαλονίκης, 15 τοῦ Ἀθηνῶν, τοῦ Προύσης, τοῦ Γάνου καὶ Χώρας καὶ τοῦ Ἰμβρου.

† Ὁ μέγας σακελλάριος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἔχων τὰς γνώμας τῶν πανιερωτάτων ἀρχιερέων, τοῦ τε Ἐφέσου, τοῦ Τροβόβου, τοῦ Νεοκαισαρείας, τοῦ Ναυπάκτου καὶ τοῦ Λήμνου.

23.

20 (Πρᾶξις ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ Γερασίου, πατριάρχου Ἀλεξανδρείας) ¹.

† Ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ μακαρίτου πατριάρχου κϞρ Τιμοθέου κοινῇ γνώμῃ τῶν παρατυχόντων ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν καὶ ἀρχόντων καὶ τοῦ λοιποῦ λαοῦ διεμυνήθη καὶ ἦλθεν ἐνταῦθα ὁ τωτότε μακαριώτατος πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κύριος 25 Κύριλλος, καὶ φήφων κανονικῶν γενομένων ἐξελέγη ὑπὸ πάντων ἡμῶν καὶ λόγῳ μεταθέσεως ἀναχθεὶς καὶ προβιβασθεὶς εἰς τὸν τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ὑψηλότατον καὶ πατριαρχικὸν θρόνον, τούτου χάριν ἡμεῖς οἱ παρευρεθέντες τανῶν ἀρχιερεῖς εἰσελθόντες ἐν τῷ πατριαρχικῷ θείῳ ναῷ τοῦ ἀγίου 30 μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, προτροπῇ τοῦ παναγιωτάτου αὐτοῦ καὶ σοφωτάτου ἡμῶν ἀυθέντου καὶ δεσπότη τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἐποιήσαμεν ψήφους κανονικὰς δι' αὐτὸν τὸν ἀγιώτατον θρό-

¹ Κῶδ. Μετοχ. ἀριθ. 4, φ. 13.

νον Ἀλεξανδρείας· ἐν αἷς ἐθέμεθα πρῶτον μὲν τὸν ὑπ' αὐτοῦ τε τοῦ παναγιωτάτου καὶ τοῦ ἐκεῖσε κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ἐκλεγέντα καὶ ζητηθέντα ὀσιώτατον ἀρχιμανδρίτην ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς πατράσι κῦρ Γεράσιμον, δεύτερον δὲ τὸν ὀσιώτατον πρωτοσύγκελλον ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς κῦρ Νεόφυτον, 5 καὶ τρίτον τὸν ὀσιώτατον πρωτοσύγκελλον ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικοῖς κῦρ Δανιήλ. Ὅθεν καὶ εἰς δῆλωσιν κατεστρώθησαν ἐν τῷ παρόντι ἱερῷ κώδιξι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐν ἔτει ρρϞϞ [1620], νοεμβρίῳ λ', ἰνδ. δ'.

† Ὁ Ἡρακλείας Τιμόθεος.	† Ὁ Ἀγχιάλου Παρθένιος.	10
† Ὁ Κυζίκου Παρθένιος.	† Ὁ Λακεδαιμονίας Ἰωάσαφ.	
† Ὁ Νικομηδείας Νεόφυτος.	† Ὁ Χίου Ἰγνάτιος.	
† Ὁ Θεσσαλονίκης Παῖσιος.	† Ὁ Φιλίππων καὶ Δράμας Κλήμης.	
† Ὁ Ἀδριανουπόλεως Ἄνθιμος.	† Ὁ Μυτιλήνης Κωνστάντιος.	15
† Ὁ Προύσης Ἰωάσαφ.	† Ὁ Διδυμοτείχου Ἄνθιμος.	
† Ὁ Κορίνθου Ἄνθιμος.	† Ὁ Αἴνου Δανιήλ.	
† Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Θεοφάνης.	† Ὁ Μηδείας Ἀρσένιος.	
† Ὁ Δαρίσης Γρηγόριος.	† Ὁ Γάνου καὶ Χώρας Ἰγνάτιος.	20
† Ὁ - - - Γαβριήλ.	† Ὁ Προικονήσου Κλήμης.	
† Ὁ Φιλιππουπόλεως Ἰωάσαφ.	† Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Ἀγαθοπόλεως Μητροφάνης.	
† Ὁ Σερρών Τιμόθεος.		

24.

(Περὶ τοῦ χρέους τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας)¹.

25

† Ἐπειδὴ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μακαρίτου πατριάρχου κῦρ Τιμοθέου κοινῇ γνώμῃ καὶ ψήφῳ ἀρχιερέων κληρικῶν καὶ ἀρχόντων καὶ τοῦ λοιποῦ λαοῦ προσεκλήθη καὶ ἦλθεν ἐνταῦθα καὶ μετετέθη καὶ ἐγένετο γνήσιος ἡμῶν πατριάρχης οἰκουμενικὸς ὁ νῦν παναγιώτατος καὶ σοφώτατος αὐθέντης ἡμῶν καὶ δεσπότης 30 κῦρ Κύριλλος, καὶ εὔρε μὲν παλαιὰ χρέη τοῦ κῦρ Τιμοθέου ἐπέ-

¹ Κώδ. Μετοχίου 4, φ. 153.

κείνα τῶν δεκαπέντε φορτίων, ἐδανείσθη δὲ καὶ ἡ παναγιότης αὐτοῦ διὰ τε τὸ ἴδιον αὐτοῦ βασιλικὸν πεσκέσιον καὶ τὰς λοιπὰς ἀναγκαίας καὶ χρειώδεις ἐξόδους ἕτερα εἰκοσιπέντε φορτία, ἅτινα πάντα ποσούμενα γίνονται τεσσαράκοντα, καὶ ἐξ αὐτῶν ἕστερξε
5 δοῦναι καὶ πληρῶσαι ἐξ ἰδίων τὰ πέντε, καὶ ἔμειναν τὰ λοιπὰ τριακονταπέντε φορτία ὀφειλόμενα, καὶ κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν συνήθειαν οἱ καθευρεθέντες ἡμεῖς ἀρχιερεῖς ἐγράψαμεν ἐν καταστίχῳ τὴν ἐκάστου ἀρχιερέως ἀποκοπὴν, κατὰ τὴν δύναμιν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, καὶ ἐνεχειρίσαμεν αὐτὸ πρὸς τὸν αὐτὸν πανα-
10 γιώτατον ἡμῶν δεσπότην, εἰς ἀποπλήρωσιν τῶν εἵπομεν χρεῶν, τούτου χάριν καὶ γράφομεν κοινῶς, ἵνα ὅστις ἐξ ἡμῶν τῶν παρόντων ἀρχιερέων, ἢ καὶ τῶν ἀπόντων, ἀμελήσει καὶ δυστροπήσει καὶ οὐ θελήσει δοῦναι τὴν ἐν τῷ ἐσφραγισμένῳ παρ' ἡμῶν συνοδικῷ καταστίχῳ ἀποκοπὴν αὐτοῦ πᾶσαν σῶαν καὶ ἀνελιπῆ ἕως
15 τῆς ἤδη ἐλευσομένης ἑορτῆς τοῦ ἀγίου Γεωργίου, πρὸς δὲ ἂν προσταχθῆ διὰ πατριαρχικοῦ γράμματος ἔξαρχον πατριαρχικὸν ἢ καὶ δανειστήν, πρὸς δὲ καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σήμερον ἕως τῆς προειρημένης ἑορτῆς τοῦ ἀγίου Γεωργίου γενησόμενον τόκον, ὁ τοιοῦτος ὁποῖος ἂν εἴη, εἴτε μητροπολίτης, εἴτε ἀρχιεπίσκοπος ἢ καὶ ἐπί-
20 σκοπος, καθηρημένος ὑπάρχη καὶ γεγυμνωμένος πάσης ἀρχιερατικῆς ἐνεργείας καὶ τάξεως καὶ ἐκπτωτος τοῦ θρόνου καὶ τῆς τιμῆς αὐτοῦ καὶ ἀναπολόγητος εἰς τὸ ἐξῆς, ὡς ἀσύμφωνος καὶ ἀπειθή· ὁ δὲ παναγιώτατος ἡμῶν αὐθέντης καὶ δεσπότης ἔχη ἐπ' ἀδείας ἀναμφιβόλως καὶ ἀποκριματίστως χειροτονῆσαι ἀντ' αὐτοῦ
25 τοῦ ἀπειθοῦς καὶ παρηκόου ἕτερον ἀρχιερέα γνήσιον ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ. Ὅθεν καὶ εἰς τὴν περὶ τούτου δήλωσιν καὶ ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμῶν συνοδικὸν σημείωμα καὶ κατεστρώθη ἐν τῷ παρόντι ἱερῷ κώδικι τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐν ἔτει ζρχθϞ, μηνὶ δεκεμβρίῳ α', ἰνδ. δς' [1620].

30 † Γεράσιμος ἐλέω Θεοῦ πάπας καὶ πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας.

† Ὁ Ἡρακλείας Τιμόθεος.

† Ὁ Νικομηδείας Νεόφυτος.

† Ὁ Κυζίκου Παρθένιος.

† Ὁ Νικαίας Πορφύριος.

† 'Ο Ἀδριανουπόλεως Ἀνθι- μος.	† 'Ο Αἴνου Δανιήλ.
† 'Ο Θεσσαλονίκης Παῖσιος.	† 'Ο Ἀγχιάλου Παρθένιος.
† 'Ο Παλαιῶν Πατρῶν Θεο- φάνης.	† 'Ο Ἰωαννίνων - - -
† 'Ο Προύσης Ἰωάσαφ.	† 'Ο Γάνου καὶ Χώρας Ἰγνά- τιος.
† 'Ο Δαρίσσης Γρηγόριος,	† 'Ο Προικοννήσου Κλήμης.
† 'Ο Φιλιππουπόλεως Ἰωάσαφ.	† 'Ο Μυτιλήνης Κωνστάντιος.
	† 'Ο Λακεδαιμονίας Ἰωάσαφ.

25.

(Περὶ τοῦ χρέους τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας)¹.

10

† Ἡ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον συναχθεῖσα ἐν τῇ μεγαλοπόλει ταύτῃ ἀρχιερατικὴ σύνοδος ἐπὶ πολλῶν ἀναγκαίων ὑποθέσεων ἐκκλησιαστικῶν διορθώσει, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῷ σκέψασθαι πῶς πληρωθῆναι τὰ βαρύτερα χρέη, ἅπερ προὔξενησε τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ὁ τρισκαθηρημένος καὶ αἰωνίως ἀναθεματισμένος στραβο- 15 Ἀμασείας Γρηγόριος, ὡς ταράξας τὴν ἐκκλησιαστικὴν εἰρήνην καὶ τοσοῦτον ζημιώσας τὴν κοινότητα τῶν ἀρχιερέων καὶ πάντας τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς, — ἐπὶ τούτῳ οὖν συνελθοῦσα καὶ αὐτὰ πάντα τὰ χρέη ψηφίσασα καθὲν καὶ καταλεπτικῶς σὺν τοῖς τόκοις καὶ ζημίαις εὖρεν ἀριθμεῖσθαι καὶ ποσοῦσθαι ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν 20 φορτία καὶ ἀπορησάντων πάντων πῶς ἔχοιεν πληρωθῆναι αὐτά, κοινῇ γνώμῃ ἀπεφάνθη διὰ τὴν σύστασιν τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν καταστάσεως καὶ τὴν τιμὴν τοῦ χριστιανικοῦ ὀνόματος, μάλισθ' ὅτι ἐδόθη τῇ βασιλείᾳ καὶ τζουλούσιον καὶ πεσκέσιον πρὸς ταῖς 25 λοιπαῖς ἐξόδοις, αἵτινες ἐμεσολάβησαν, ζητίαν ῥιφῆναι ἕως πενήκοντα φορτίων τὸν ἀριθμὸν καὶ παρέξαι τοῖς ἔχουσι λαβεῖν, ἥτοι τοῖς χρεοφειλέταις, ὅσα φθάσειεν ἀναλόγως ἐκάστῳ δοθῆναι, εἰς τουπιὸν σκέψιν ποιήσοντες περὶ τῶν ἐναπομεινάντων, ἅτινα κοινῶς λογαριάσαντες εὖρομεν εἰς τσαῦθ' ἕτερα κορυφοῦσθαι, κα- 30 θάπερ καὶ ἐν καταστίχῳ κατεστρώσαμεν, ὅθεν ἔχουσι διὰ παν- τὸς ἐν παντὶ καιρῷ ψηφίσεσθαι καὶ ποσοῦσθαι. Ἐπεὶ λοιπὸν ζη-

¹ Κωδ. Μετοχίου 4, φ. 24.

τιαν ἐρρίψαμεν, ἐφροντίσαμεν καὶ ἐξάρχους ἀποστεῖλαι πανταχοῦ εἰς τὸ συνάξει τὴν ῥιφεῖσαν ἐκάστω ἡμῶν τῶν ἀρχιερέων ἀναλόγως ποσότητα· καὶ διατὶ ἀναμεταξὺ καὶ τινες εὐρίσκονται ἀπειθεῖς καὶ σκληροί, ἐλπίσιν ἐπὶ ματαίαις ἐρειδόμενοι, διὰ τοῦτο ἡ
 5 κοινότης ἡμῶν ἅπασα ἔκρινε τὸν τόμον τοῦτον ἐκδεδοκέναι, ἐν ᾧ ἡ ἡμετέρα ἱερά σύνοδος ἀποφαίνεται, ὅπως οἱ ἀποστελλόμενοι ἑξαρχοὶ ἐντεῦθεν ἔχωσιν ἄδειαν, εἴ τις τῶν ἀρχιερέων οὐ πληρώσῃ κατὰ τὸ ἐσφραγισμένον καὶ δοθὲν τοῖς ἐξάρχοις κατὰστιχον τὸ ἀνάλογον αὐτοῦ καὶ ὑπερ ὀφείλει, εἴτε χαράτζιον, εἴτε ζητιαν, εἴτε
 10 μπακίον, μέχρι τῆς ἐλευσομένης τῶν Χριστουγέννων ἀγίας ἑορτῆς, ἔχωσι φημί ἄδειαν οἱ ῥηθέντες ἑξαρχοὶ παιδεῦσαι καὶ καθῆραι τοὺς ἀπειθεῖς ὀπωσδήπως καὶ ἄλλους ἀντ' αὐτῶν χειροτονῆσαι, μηδενὸς ἡμῶν τὸ παράπαν εἰς τοῦτο ἐναντιουμένου· οὐ εἰς δῆλωσιν καὶ βεβαίωσιν ἐγράφη καὶ ἐγένετο ὁ παρῶν τόμος, καὶ
 15 ἐστρώθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, κατὰ τὸ σωτήριον ἔτος ραχκδ-ον, μηνὶ ἰουλίῳ, ἰνδ. ζ-ης [1624].

Μετὰ τὸ τελειωθῆναι τὸν τόμον τοῦτον, ἐκρίναμεν προσθῆσαι καὶ τοῦτο. Ἐπειδὴ ἕκαστος ἡμῶν ἀπέρχεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν
 20 αὐτοῦ, ταύτην τὴν φροντίδα τοῦ παιδεῦσαι τοὺς ἀπειθεῖς καὶ μὴ παρέχοντας τὰ ὀφειλόμενα τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ παρέχομεν καὶ δίδομεν τῷ παναγιωτάτῳ ἡμῶν αὐθέντῃ καὶ δεσπότῃ καὶ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, ἵνα ἡμῶν ἀπόντων ὡς παρόντων ἔχη ἄδειαν καθῆραι ὅν τινα κρίνοι ἄξιον καθαιρέσεως· ὑπερ στερκτὸν ἔχομεν
 25 καὶ οὐδεὶς ἔσται ὁ ἐναντιωθησόμενος· ὑπερ ἀσφαλίζοντες ὑπογράφομεν.

† Ὁ Ἡρακλείας Νεόφυτος.	† Ὁ Ἀθηνῶν Θεοφάνης.
† Ὁ Κυζίκου Παρθένιος.	† Ὁ Παλαίων Πατρῶν Θεοφάνης.
† Ὁ Νικομηδείας Νεόφυτος.	† Ὁ Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης Γαβριήλ.
30 † Ὁ Χαλκηδόνος Ἰωάσαφ.	† Ὁ Λακεδαιμονίας Ἰωάσαφ.
† Ὁ Ἀδριανουπόλεως Παρθένιος.	† Ὁ Διδυμοτείου Ἄνθιμος.
† Ὁ Θεσσαλονίκης Παΐσιος.	

† 'Ο Χίου Ἰγνάτιος.	† 'Ο Φαναρίου Εὐθύμιος.
† 'Ο Αγχιάλου Χριστόφορος.	† 'Ο Παροναξίας Ἰερεμίας.
† 'Ο Μεσημβρείας Ἀκάκιος.	† 'Ο Ἀγαθοπόλεως Μητροφά-
† 'Ο Βάρνης Παρθένιος.	νης.
† 'Ο Μηδείας καὶ Σωζοπόλεως	† 'Ο Νεκτάριος Τζίας καὶ Θερ- 5
Θεοδόσιος.	μῶν.
† 'Ο Ἰμβρου Ἰωακείμ.	† 'Ο - - - - -
† 'Ο Προικονήσου Κλήμης.	

26.

(Καθαίρεσις τοῦ ἐκ Βερροίας Κυρίλλου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως)¹. 10

† Καὶ τοῦτο παρὰ τῆς ἁγίας καὶ θεοπνεύστου Γραφῆς ἐμά-
 θομεν, τοὺς ὀπωσδήπως ἠττηθέντας τῇ ἀλαζονείᾳ τοῦ πάθους
 ἀντιτάττεσθαι καὶ εἰς πέταυρον ἄδου καταβιβάζεσθαι δικαίως.
 τὸν γὰρ Ἐωσφόρον ἤδη καλούμενον ἄγγελον ὄντα φωτὸς καὶ τοῖς
 ὑπερκοσμίοις ἐφάμιλλον τάγμασιν ἐπαρθέντα τῇ διανοίᾳ κατὰ τοῦ 15
 οἰκείου δεσπότητος καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ θεῖναι διανοηθέντα ἐπὶ
 νεφῶν καὶ γενέσθαι ὅμοιον τῷ ὑψίστῳ, ἅμα τῷ ἐπινοηθῆναι
 τοιαύτης προεδρίας τυχεῖν ἐκπεπτωκέναι τοῦ εἶναι φωσφόρον, εἰς
 σκότος ἑαυτὸν μεταστοιχειωσάμενον καὶ μεταβαλόντα τὸν δειλαιον
 καὶ παράφρονα καὶ καταβιβασθέντα εἰς ἄδην. Τοσοῦτον καὶ τη- 20
 λικοῦτον ἢ ἀλαζονεία κακόν! Καὶ δὴ καὶ τὸν ἐκ Βερροίας Κύ-
 ριλλον, τὸν κατὰ πᾶσαν παραχώρησιν Θεοῦ τρεῖς ἤδη τοῦ οἴκου-
 μενικοῦ ληστρικῶς καὶ ἀθέσμως ἐπιβιβασθέντα θρόνου, τὸ πρό-
 τερον μητροπολίτην ὡς μὴ ὄφελε χειροτονηθέντα τῆς ἐνεγκαμένης
 αὐτῷ, ἤτοι Βερροίας, καὶ τῆς σειρᾶς ἣ τάξεως τῶν ἀρχιερέων 25
 ταχθέντα, οὐκ ἀρκεσθέντα τῇ τοῦ μητροπολίτην εἶναι προσηγο-
 ρία, τύφῳ δὲ ἠττηθέντα ἀπλέτῳ, δεῖν ἐγνωκέναι ἑαυτὸν ὑπερυ-
 ψῶσαι καὶ τοῦ ἰδίου κατεπαρθῆναι προστάτου καὶ δρᾶσθαι τοῦ
 οἴκουμενικοῦ θρόνου παρὰ πᾶσαν δικαίαν κρίσιν καὶ βούλησιν, συ-
 νοδικῆς διασκέψεως, νόμων καὶ κανόνων, περιφρονήσαντα τὸν μά- 30
 ταιον· ὁμοίους γὰρ αὐτῷ συνάξαντα τότε, πολιτεία τε καὶ προαι-

¹ Κῶδ. Μετοχίου 4, φ. 31-32.

ρέσει καὶ τοῖς λοιποῖς ἐπὶ κακοῖς προτερήμασιν, ἐξῶσαι ὑποσχέσει
χρημάτων πολλῶν τὸν γηραιὸν κύρ Κύριλλον, πατριάρχην γνή-
σιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἐπιβῆναι ληστρικῶς τοῦ οἰκουμενικοῦ
καὶ πατριαρχικοῦ θρόνου ὀκταήμερον παρανόμως καὶ ἐπιβατικῶς
5 ἀνακηρυχθῆναι πατριάρχην, καὶ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας γαλη-
νιώσης καὶ εἰρηνικῶς καὶ ἀταράχως διαγούσης χρέους χωρὶς προ-
ξενῆσαι αὐτῇ ζημίαν ὑπὲρ τὰ πενήκοντα φορτία τῶν ἄσπρων.
Δεύτερον ἐνθυμηθέντος αὐτοῦ πάλιν καὶ ἰχνηλατοῦντος τρόπον
εὐρεῖν δῆθεν εὐλογον πατριαρχεῦσαι καὶ παραλαβεῖν τοὺς τῆς
10 Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας οἶακας, ὑπισχνουμένου πολλὰ τῶν
ἀγαθῶν διαπράξασθαι καὶ νομίμων καὶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χρι-
στοῦ διακυβερνᾶν ἀταράχως καὶ ἀδιαλωβήτως, κατὰ τὴν διατύπω-
σιν τῶν ἱερῶν νόμων καὶ κανόνων, ἔκλιναν τινὲς τῶν ἀρχιερέων
κληρικῶν τε καὶ ἀρχόντων, τοῖς ἀπατηλοῖς καὶ ψευδεπιπλάστοις
15 αὐτοῦ λόγοις ἡττηθέντες, καὶ συγκατένευσαν τῇ θελήσει αὐτοῦ καὶ
τῇ γνώμῃ, μὴ καταλαβόντες τὴν ἣν εἶχε δεῖξαι μετέπειτα μο-
χθηρίαν αὐτοῦ καὶ ἀσεβῆ προαίρεσιν μετὰ τὸ πατριαρχεῦσαι, καὶ
συνδρομῆν αὐτῷ ἐνεδειξάντο ἔργῳ τε καὶ λόγῳ, ἐπὶ τῷ ἀποκα-
ταστῆσαι αὐτὸν πατριάρχην. Ὁ δὲ τῶν ἐπὶ καλῶ πάντων ἐπιλα-
20 θόμενος ὑποσχέσεων ἤρξατο κακουργεῖν ἀφ' ἐστίας τὴν Μεγάλην
τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ἐπιχειρῶν ἀδικῶς παραλόγως καὶ ἀναι-
τίως διώκειν τοὺς ἀρχιερεῖς τῶν θρόνων αὐτῶν καὶ καθῆρην μό-
νος καὶ ἄλλους ἀντ' αὐτῶν χειροτονεῖν καὶ ἀποκαθιστᾶν παρανό-
μως εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν, ὡς τοῖς πᾶσι καταφανὲς καὶ πρό-
25 δηλον ὧν πρῶτος ἐτύγχανεν ὁ μετέπειτα χρηματίσας πατριάρχης
Κωνσταντινουπόλεως κύρ Νεόφυτος, ὁ Τορνόβου κύρ Μακάριος, ὁ
Θεσσαλονίκης καὶ ἄλλοι· καὶ πρὸς τοῦτοις ἐῶμεν λέγειν τὰς καθ'
ἡμέραν καὶ ὥραν ἀρπαγὰς καὶ πλεονεξίας καὶ ἐπιβολάς, ἃς εἰρ-
γάζετο κατὰ πάντων· ἃ μὴ δυνάμενοι φέρειν ὅλως οἱ τότε ἀρ-
30 χιερεῖς, πρόδηλα ὄντα καὶ φανερά εἰς πάντας καὶ ἀλλότρια οὐ
μόνον τῆς πατριαρχικῆς ἐπαγγελίας καὶ παντὸς νόμου καὶ λόγου,
ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν μὴ Θεὸν σεβομένων καὶ κρίσιν καὶ ἀνταπό-
δοσιν ὅλως μὴ προσδοκωμένων, συνεχροτήσαντο σύνοδον ὑπερτελῆ

κληρικῶν ἱερέων ἀρχόντων καὶ τῶν χριστιανῶν ἐπὶ τῷ σωφρονή-
σαι αὐτὸν καὶ παύσασθαι τῶν τοιούτων, πῆ μὲν νουθετοῦντες, πῆ
δὲ νόμου κεφάλαια προτιθέμενοι, πῆ δὲ αὐστηρῶς καὶ ἀποτόμως
ἐλέγχοντες, καὶ αὐτὸς πάντων καταφρονῶν, τῇ ἀλαζονείᾳ καὶ τῷ
τύφῳ καὶ τῇ κακῇ προαιρέσει ἐπερειδόμενος, ἐμηχανήσατο μη- 5
χανὴν θανάτου πρόξενον κατὰ τῶν ἐγκρίτων ἀρχιερέων, χοντζέ-
τιον πεποιηκῶς κατ' αὐτῶν, ἀπειθεῖς καὶ ἐναντίους δεῖξας αὐ-
τοὺς δῆθεν τοῦ βασιλικοῦ διατάγματος· καὶ λαβὼν ἀνὰ χεῖρας
ἐμελέτα πληρῶσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ θανατῶσαι αὐτοὺς πι-
κρῷ θανάτῳ. Γνόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς τὴν ἐπίβουλον γνώμην αὐ- 10
τοῦ καὶ τὸ ἐπιθάναντον ἐπιχειρήμα, ἀπεδίωξαν αὐτὸν ὡς τοιοῦτον
καὶ τηλικούτον ἀναφανέντα τοῦ θρόνου τοῦ πατριαρχικοῦ, εὐλόγῳ
καὶ δικαίᾳ ψήφῳ καὶ ἀποφάσει ἀποσκορακίσαντες καὶ ἐκλογῇ πάν-
των καὶ ψήφῳ προεβίβασαν πατριάρχην νόμιμον καὶ κανονικὸν τὸν
κῆρ Νεόφυτον. Μετὰ τοῦτο ὀλίγον ὕστερον, ἐκουσίως αὐτοῦ τὸν 15
θρόνον καταλιπόντος, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν πατριαρχικὸν αὐτοῦ θρό-
νον ὁ γηραιὸς παναγιώτατος πατριάρχης κῆρ Κύριλλος· καὶ τού-
του νομίμως καὶ γνησίως τὸν θρόνον αὐτοῦ διειθύνοντος καὶ κυβερ-
νῶντος καὶ εἰρηνικῶς εὐρισκομένου, οὐκ ἐκορέσθη ἡ ἀσύνετος αὐ-
τοῦ ψυχὴ καὶ καρδίᾳ τοῦ ἐκ Βερροίας ταῖς προλαβούσαις αὐτοῦ 20
ἀδικίαις κακίαις τε καὶ ἐπιβουλαῖς, οὐδ' ἄλλως ἐμνήσθη θανάτου
καὶ ἀνταποδόσεως τῶν πεπραγμένων αὐτῷ, καὶ ὀρεγόμενος αὐθις
δράξασθαι τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου καὶ ἀναπληρῶσαι τὰ λείψανα
τῶν κακῶν αὐτοῦ θελημάτων καὶ βουλευμάτων, μὴ γινωσκόντων
ἄλλως τὴν βουλὴν αὐτοῦ οὔτε τῶν ἀρχιερέων, οὔτε τῶν κληρικῶν, 25
οὔτε τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ εὐρῶν ὁμογνώμονας αὐτῷ
ὀπαδοὺς καὶ συνηγόρους καὶ συνυπερασπιστάς, ὀνόματι μὲν χρι-
στιανούς, πράγματι δὲ δοχεῖα κακίας ἀπάσης καὶ πονηρίας ἀνά-
μεσα, καὶ χρημάτων σωρὸν ἀναλύσας καὶ φθειράς, πολλοὺς τῶν
χριστιανῶν γυμνοὺς ἀποκαταστήσας, εἰσεπήδησεν εἰς τὸν πατριαρ- 30
χικὸν θρόνον ληστρικῶς καὶ τυραννικῶς ὁ ἀσυνείδητος, καὶ παραυ-
τίκα ἐθανάτωσε τὸν πατριάρχην αὐτὸν γέροντα κῆρ Κύριλλον θα-
νάτῳ πικρῷ καὶ ἀσχήμενι, ὡς οἶδασι πάντες, πατριαρχεύσαντα

ἐν τε τῇ Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Κωνσταντινουπόλει ὑπὲρ τοὺς τεσσα-
ράκοντα χρόνους. Καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀδείας τυχῶν ἤρξατο
πράττειν τὰ πρῶτα τῶν κακῶν αὐτοῦ ἔργων καὶ ἐπιχειρημάτων
καὶ τὰ χεῖριστα τούτων, τὸ πλεονεκτεῖν, τὸ ἀδικεῖν, τὸ ἐξωθεῖν
5 ἀρχιερεῖς τῶν θρόνων αὐτῶν παρὰ πᾶσαν δικαιοσύνην καὶ νόμον
ἐκκλησιαστικόν, τὸ θανάτους κατὰ ἀθῶν ἀνδρῶν καὶ ἀνεπιλή-
πτων μηχανᾶσθαι καὶ ἄλλα πολλὰ πράττειν καὶ βουλευέσθαι καὶ
κατατυραννεῖν πάντας ἱερεῖς τε καὶ λαϊκούς, ἀλύσεις σιδηραῖς καὶ
δεσμοῖς αὐτοὺς περιβάλλων ἐπὶ συνάγωγῇ χρημάτων πολλῶν, εἰς
10 τὸ πληροῦν τὰς κακὰς αὐτοῦ ὀρέξεις καὶ τὰ θελήματα. Οἱ γοῦν
ἀρχιερεῖς οἱ παρευρεθέντες, ὀρῶντες ταῦτα τὰ ἀνοσιουργήματα αὐτοῦ
παντελῆ φθορὰν καὶ ἐρήμωσιν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπαπει-
λοῦντα καὶ τῶν μητροπόλεων καὶ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν, καὶ μὴ
ἀνεχόμενοι φέρειν τὴν τοσαύτην φθορὰν καὶ ἀπώλειαν τῶν συνα-
15 γομένων ἐπ' ὀνόματι τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας χρημάτων, διασκορ-
πιζομένων καὶ καταφθειρομένων εἰς ἰδίαις αὐτοῦ κακὰς ὀρέξεις ἐπὶ
τῷ κρατεῖν μόνον τυραννικῶς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον καὶ κατε-
ξουσιάζειν πάντων, ἐγνωμοδότησαν πάντες κοινῇ γνώμῃ κληρικῶν
ἀρχόντων τῆς Πόλεως καὶ τῶν λοιπῶν ἐγκρίτων χριστιανῶν διὰ
20 τόμου συνοδικοῦ καὶ ἀπεκατέστησαν ἐπιτρόπους τέσσαρας ἐγκρί-
τους τῶν ἀρχιερέων, ὡσαύτως κληρικῶν καὶ ἀρχόντων, τὸ μὲν
διορθῶσαι αὐτὸν ἴσως, τὸν ἐξωθεν μὲν δορὰν προβάτου ἐνδεδυμέ-
νον καὶ κεκαλυμμένον τῷ ὑπόλῳ αὐτοῦ προσχήματι, ἔσωθεν δὲ
γέμοντα πάσης κακίας πονηρίας τε καὶ πλεονεξίας, τὸ δὲ διοικεῖν
25 καὶ φυλάττειν αὐτοὺς τὰ τῆς ἐκκλησίας δικαιώματα, εἰς τὸ μὴ
καταναλίσκεσθαι παρ' ἐκείνου εἰς τόσους ἀνωφελεῖς καὶ ἀχρεῖους,
ἀλλὰ δίδοσθαι εἰς τὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας εὐλόγα χρέη, βε-
βαιώσαντες ταῦτα πάντα ὄρκῳ εὐαγγελικῷ καὶ ἀφορισμῷ φρικώ-
δει διαφυλαχθῆναι ἀπαρευσάλευτα. Ὁ δὲ καλῶς ἐκ Βερροίας, οἷα
30 δοχεῖον σαπρὸν καὶ παραλελυμένον καὶ ὄργανον τοῦ Διαβόλου καὶ
σεσηπὸς μέλος, μὴ ἔχων καταδαπανᾶν τοῦ λοιποῦ καὶ πληροῦν
τὰς κακὰς αὐτοῦ ὀρέξεις καὶ ἀθέσμους ἐπιθυμίας καὶ τὰ διανοή-
ματα, ἀδεῶς καὶ ἀφόβως κατεφρόνησε πάντων, ὑπὸ τοῦ διδασκά-

λου αὐτοῦ Διαβόλου κινούμενος, καὶ ἐνοσφίζετο καὶ συνελόντι εἶπειν
ἔκλεπτεν ἀπὸ τῶν εἰσοδημάτων τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ κα-
τεδαπάνη καὶ κατέφθειρεν ἐπὶ ἐπιβουλαῖς καὶ βλάβαις τῶν ἀρχιε-
ρέων· οἱ δὲ γνόντες τὴν κακίαν αὐτοῦ καὶ ἐπίβουλον γνώμην,
πολλάκις νουθετήσαντες αὐτῷ τρόπῳ εἰρηρικῶ παύσασθαι τῆς
ἀρπαγῆς, οὐκ ἠδυνήθησαν καταπεῖσαι καὶ σωφρονῆσαι τὸν ἀγνώ-
μονα καὶ παραβάτην, ἐπὶ τὸ χεῖρον μᾶλλον ἡμέρα τῇ ἡμέρα
προκόπτοντα. Τέλος, τὸ ἀμετάθετον τῆς πονηρᾶς καὶ σκληρᾶς καὶ
διεφθαρμένης αὐτοῦ γνώμης ἰδόντες, ἤλεγξαν αὐτὸν παρρησίᾳ συ-
νοδικῶς, καὶ λαβόντες λογαριασμὸν παρ' αὐτοῦ εὗρον ἐπ' αὐτῷ,
ὡς οἰκείοις ὠμολόγησε χεῖλεσιν, ἐνενηκονταεξ φορτία τῶν ἄσπρων,
ἀρνησαμένῳ τὰ λοιπὰ μέχρι τῶν ἑκατὸν πενήτηντα φορτίων
ἄσπρων, ἀποδεδειγμένα ὄντα καὶ αὐτὰ διὰ καθαροῦ καταστίχου·
ἐν δὲ τῷ ζητεῖν αὐτοὺς λογαριασμὸν, δίκαιον κατὰ πάντα καὶ
εὐλογον τυγχάνοντα, σκληρυνθεὶς αὐτὸς ὁ προβατόσχημος λύκος ἐκ
Βερροίας, ἀπατηλῆ καὶ ἐπιπλάστῳ ὑποκρίσει χρησάμενος καὶ πολλὰ
δαπανήσας ἀδίκῳ τρόπῳ καὶ παραλόγῳ χρήματα, ἐξώρισε τρεῖς
τῶν ἀρχιερέων, ἓνα τῶν ἐκ τῶν τεσσάρων ἐγκρίτων καὶ πρώτων
ἀρχιερέων καὶ ἐπιτρόπων, τὸν πανιερώτατον Ἰωαννίνων κῦρ Παρ-
θέσιον, καὶ δύο τῶν λοιπῶν, Σερρῶν κῦρ Δανιήλ καὶ Βερροίας
κῦρ Ἰωαννίκιον. Μέσον δὲ τούτου ἐπαναστραφέντος νικητοῦ καὶ
τροπαιούχου τοῦ πολυχρονίου καὶ αὐτοκράτορος ἡμῶν βασιλέως,
οἱ λοιποὶ ἀρχιερεῖς, οἱ ἀδίκως παρ' αὐτοῦ καὶ ἀναιτίως ἐξωσθέν-
τες τῶν θρόνων αὐτῶν, ἐν τῷ ἐπανερχεσθαι τῷ βασιλεῖ καθ'
ὁδὸν ἀπαντήσαντες ἀναφοράς δεδώκασιν δημοποιούσας τὰς κακίας
αὐτοῦ, ἀδικίας καὶ τυραννίδας, καὶ ἡ βασιλεία πιστωθεῖσα εἰς
φρουρὰν αὐτὸν ἐνέβαλε μέχρι τῆς ἀποδείξεως τῶν ἄσπρων ἐκεί-
νων. Καὶ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν φυλακῇ, ἔφθασαν Θεοῦ ὁδηγία
καὶ ἀπίερω εὐσπλαγχνία καὶ οἱ τρεῖς ἐξόριστοι ἀρχιερεῖς ἀπὸ τῆς
ἐξουσίας· οἵτινες ἐπὶ κρίσεως βασιλικῆς στάντες μετὰ τῶν λοιπῶν
ἀρχιερέων καὶ ἀγωγὴν κινήσαντες ἀπέδειξαν διὰ μαρτυρίας κλη-
ρικῶν καὶ ἀρχόντων εἰληφέναι αὐτὸν τὰ ἄσπρα ταῦτα, ἀρνούμε-
νον καὶ μηδὲν ὁμολογοῦντα τὸ σύνολον, καὶ διὰ βασιλικῶ χοντζε-

τίου ἐγράφησαν ἐπ' αὐτῶ πάντα. Καὶ ἡ βασιλεία δικαίως ὀργισθεῖσα αὐτὸν τὸν ἐν κακοῖς περιβόητον ἐκ Βερροίας Κύριλλον ἐξώσατο τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου καὶ τέλεον ἀπεδίωξε. Συμφωνίας οὖν γεγυνοίας δι' ὄρκου εὐαγγελικοῦ ἔνδον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, καὶ φρικώδους ἀφορισμοῦ ἐκφωνηθέντος εἶναι πάντας κληρικούς ἱερεῖς ἄρχοντας καὶ λοιπούς ἐν σῶμα μὴ ἔχειν αὐτὸν πλέον πατριάρχην, ἀλλ' ἕτερον ἐκλέξαι ψήφῳ κοινῇ νόμιμον πατριάρχην, τινὲς ἐκ τῶν ἀρχιερέων τῶν τὸν ὄρκον δεξαμένων, τοῦ ὄρκου καὶ τοῦ ἀφορισμοῦ καταφρονήσαντες μετὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας
5 ἔκλιναν γόνυ τῇ Βάαλ, ἤτοι τῷ παρανόμῳ ἐκ Βερροίας, ἄφρονες καὶ ἀσύνητοι ὄντες, καὶ ὠμογνωμόνησαν ἐκείνῳ καὶ ὑπέσχοντο ὑπὲρ πᾶσαν ἀνθρωπίνην δύναμιν δοῦναι χρήματα, τάχα ἐπ' ἐλπίδι συστῆσαι αὐτὸν πατριάρχην πάλιν, καὶ ἐγένοντο αἴτιοι προφανεῖς οἱ ἀσυνείδητοι ἐπιφορτισθῆναι τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ τὰ ἐνενη-
15 κόνταξ ἐκεῖνα φορτία τῶν ἄσπρων. Ὅμως Θεοῦ προνοία ἡ βασιλεία εἰς οὐδὲν τοὺς λόγους ἐκείνων λογισαμένη, ἀπέβαλεν αὐτούς, ὑποσχεθέντων ἡμῶν πληρῶσαι τὰ ἀνωτέρω ὑποσχεθέντα ἐκεῖνοις χρήματα καὶ ἐκλέξαι πρόσωπον ἄξιον εἰς προστασίαν τοῦ οἰκου-
μενικοῦ θρόνου. Διὰ ταῦτα πάντα τοῦτον ἀσυνείδητον καὶ φθορέα
20 καὶ λυμεῖωνα φανέντα καὶ φονέα καὶ ἀποστάτην καὶ παραβάτην τῶν θείων νόμων τε καὶ κανόνων, τὸν ἄρπαγα, τὸν πλεονέκτην, τὸν παντοίοις τρόποις ἔξω πάσης χριστιανικῆς καταστάσεως καὶ δικαιοσύνης πολιτευθέντα, ἔχομεν συνοδικῶς καθηρημένον καὶ γε-
γυμνωμένον πάσης ἀρχιερατικῆς καὶ πατριαρχικῆς χάριτος, τιμῆς
25 τε καὶ ἀξίας, καθηρημένον ὄντα καὶ πρότερον ἅπαξ καὶ δις καὶ μὴ θελήσαντα κἂν διὰ φιλοῦ λόγου ζητῆσαι παρὰ τῆς ἱεραῆς τῶν ἀρχιερέων συνόδου τὴν τῆς καθαιρέσεως αὐτοῦ λύσιν, μηδεμίαν ἀνάκλησιν ἔχοντα εἰς τὸν ἐξῆς ἅπαντα χρόνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ, πρὸς δὲ καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικον καὶ τοὺς ὀπωσθήπως
30 αὐτῷ συνηγορῆσαι βοηθῆσαι τε καὶ ὑπερμαχῆσαι λόγῳ τε καὶ ἔργῳ, ἱερωμένους ἢ λαϊκοὺς, ἐπὶ - - - [1639]¹.

¹ Λεῖπει τῆς πράξεως ταύτης ἡ ἀκολουθία.

27.

(Πράξις ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ Παρθενίου ἀ' πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως)¹.

Τοῦ ἀγιωτάτου καὶ ὑψηλοτάτου καὶ οἰκουμενικοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως δίχα γνησίου καὶ νομίμου προστάτου καταλειφθέντος, ὡς τοῦ ἐν αὐτῷ παρανόμως καὶ ἐπι- 5
βατικῶς κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ πατριαρχεύσαντος Κυρίλλου τοῦ ἐκ Βερροίας εὐλόγῳ καὶ νομίμῳ τρόπῳ καθαιρέσει τελεῖα καθυποβληθέντος καὶ ἐξωσθέντος τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, καθὰ ἀντικρῶ φαίνεται τὰ ἐγκλήματα αὐτοῦ ἐν τῇ κοινῇ συνοδικῇ καθαιρέσει κατ' εἶδος καὶ κεφαλαιωδῶς ἀπὸ τοῦ πρώτου ἕως τοῦ ἐσχά- 10
του, ἡμεῖς οἱ καθευρεθέντες, συνελθόντες εἰς ἓν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῶ τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, ἐποιήσαμεν φήφους κανονικὰς διὰ τὸν πατριαρχικὸν τοῦτον θρόνον Κωνσταντινουπόλεως, ἐν αἷς πρώτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως, τὸν ἐν ἀγίῳ 15
πνεύματι ἀγαπητὸν ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργὸν κῦρ Παρθένιον, ἔπειτα δὲ τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην Νικαίας κῦρ Πορφύριον καὶ τρίτον τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην Μολδοβλαχίας κῦρ Βαρλαάμ. Ὅθεν εἰς τὴν περὶ τούτου δήλωσιν κατεστρώθη τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι ἱερῷ κώδικι τῆς Μεγάλης τοῦ Χρι- 20
στοῦ Ἐκκλησίας ἐν ἔτει ἁγλθ', μηνὶ ἰουλίῳ ἀ', ἰνδ. ζ-ης [1639].

† Ὁ Ἐφέσου Μελέτιος.	† Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Παρ θένιος.	
† Ὁ Ἡρακλείας Ἰωαννίκιος.		
† Ὁ Κυζίκου Ἀντιμος.	† Ὁ Ἰωαννίνων Παρθένιος.	
† Ὁ Τορνόβου Μαχάριος.	† Ὁ Σερρών Δανιήλ.	25
† Ὁ Χαλκηδόνος Παχώμιος.	† Ὁ Βερροίας Ἰωαννίκιος.	
† Ὁ Ἀμασειας Ἰεζεκιήλ.	† Ὁ Καμπανίας - - -	
† Ὁ Λαρίσσης Γρηγόριος.	† Ὁ Προύσης Χρῦσανθος.	
† Ὁ Ἀθηνῶν Δανιήλ.	† Ὁ πρώην Σμύρνης Ἰερεμίας.	

¹ Κωδ. Μετοχίου 4, φ. 83. Καθῆρέθη δὲ Παρθένιος οὗτος ὁ πρῶτος ἔτει 1644-φ, καθὰ δεῖκνουν ἡ τῆς καθαιρέσεως αὐτοῦ πράξις, ἣν ἐξετύπωσε Μηνᾶς ὁ Χαμουδέπουλος. Ἐκκλησι. Ἀληθ. τ. III, σ. 35.

	† Ὁ Ῥόδου Μελέτιος.	† Ὁ Βιζύης Δαμασκηνός.
	† Ὁ Φιλιππουπόλεως Γαβριήλ.	† Ὁ Μεσημβρίας Ἀκάσιος.
	† Ὁ Δρύστας Ἀντώνιος.	† Ὁ Μηδείας Νεόφυτος?
	† Ὁ Ἰκονίου Παρθένιος.	† Ὁ Σηλυβρίας Σωφρόνιος.
5	† Ὁ πρῶν Χίου Ἰγνάτιος.	† Ὁ Αἰγίνης Μάξιμος?
	† Ὁ Διδυμοτείχου Δανιήλ.	† Ὁ Ἀρχιάλου Μητροφάνης.

28.

(Ἐπιτροπικὸν γράμμα Ἡσαίου ἡγουμένου τῆς λαύρας τοῦ ἁγίου Σάβα) ¹.

† Ἐπιτρεπόμενοι ἐπιτρέπονται. Ἡσαίας, εὐτελής ἱερομόνα-
 10 χος καὶ ἡγούμενος τῆς ἁγίας βασιλικῆς μεγάλης λαύρας τοῦ ὁσίου
 καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Σάβα τοῦ ἡγιασμένου, τῆς οὔσης ἐν
 τῇ ἐρήμῳ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ, μετὰ τῆς συνάξεως αὐ-
 τοῦ, πρὸς τὸν τιμιώτατον ἱερομόναχον καὶ πνευματικὸν κῦρ Γαυ-
 ριήλ, καὶ εἰς τὸν τιμιώτατον κῦρ ὁ δεῖνα καὶ κῦρ ὁ δεῖνα τῶν
 15 ἐκ τῆς Κρήτης, ὅπως νὰ ἔχουσιν παντοίαν ἐξουσίαν καθολικὴν
 ὡσὰν τὰ ἴδια τῶν σώματα εἰς τὸ νησί τῆς Κρήτης καὶ εἰς πᾶ-
 σαν ἄλλον τόπον ὅπου ἤθελαν εὐρεθῆν, νὰ ζητοῦν, νὰ περιλαμ-
 βάνουν τὰ ὄσα ἐκεῖνα ὅπου ἔχουν ἀφιτά εἰς τὸ ἄνωθεν μοναστή-
 ριον, ἢ καὶ ἄλλα ὅπου θέλουν ἀφήσειν τινὲς χριστιανοί· καὶ αὐτὰ
 20 ὅλα νὰ ζητοῦν νὰ περιλαμβάνουν εἰς τὸ χέριν τους, ὡς ἐπιτροποι
 καθολικοὶ τοῦ ἄνωθεν μοναστηρίου, μὲ τὸν καιρὸν ὅπου θέλουν
 τὰ ἔχειν ἀφιτά. Ἀκόμι θέλομεν νὰ ἔχουν παντοίαν ἐξουσίαν κα-
 θολικὴν, ἐὰν εὐρεθῆ τινὰς χριστιανὸς καὶ δώσῃ διὰ τὸ μοναστή-
 ριον ἕναν μοναστήριον διὰ νὰ ποιήσωμεν μετόχιν εἰς τὴν Κρή-
 25 τιν, νὰ τὸ περιλαμβάνουν καὶ νὰ καθέζουσιν κοινοβιακῶς· καὶ
 διὰ τοῦτο θέλομεν νὰ ἔχουν παντοίαν ἐξουσίαν καθολικὴν εἰς
 πᾶσαν χρῆσιν καὶ ὀφείκιον ὅπου ἤθελαν εὐρεθῆν, νὰ ζητοῦν πᾶσα
 δικαίωμαν τοῦ ἄνωθεν μοναστηρίου, ὡς ἄνωθεν εἶρηται. Ἀκόμι

¹ Ἐκ τοῦ πρωτοτύπου· κῶδ. Σταυροῦ ἀριθ. 27, φ. 386β. — 15 κῶδ. ὡδε καὶ κα-
 τωτέρω παντίαν. — 16 κῶδ. νησὴν. — 17 κῶδ. εὐρεθεῖν. — 19 κῶδ. ἀφίσην. —
 22 κῶδ. ἀφητά. — 23 κῶδ. δόσει. — 24 κῶδ. ποιήσομεν. — 25 οὕτως ὁ κῶδ. κα-
 θέζουσιν. — 27 κῶδ. εὐρεθῆν.

θέλομεν νὰ ἔχουν ἐξουσίαν νὰ ποιοῦν ἐπιτρόπους ὡς τὰ ἴδια σώ-
ματα καθολικά, νὰ γυρεύουν τὰ δικαιώματα τοῦ ἄνωθεν μονα-
στηρίου καὶ ν' ἀποβλέπουν καὶ τὸ ἄνωθεν μετόχι. — Καὶ διότι
ἐκτυπήσαμεν τὸ σήμαντρον κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ μοναστηρίου,
καὶ ἐσυνάχθησαν ὅλοι οἱ γέροντες μετὰ τὸν καθηγούμενον εἰς τὸν 5
τόπον τὸν συνηθικόν, καὶ ἐποίησαμεν τὴν ῥηθεϊσαν ἐπιτροπικὴν,
καὶ διὰ τοῦτο θέλομεν ὅλοι μιᾷ βουλῇ καὶ γνώμῃ νὰ ἔναι στερεὰ
ἢ ἄνωθεν ἐπιτροπικὴ εἰς ἅπασαν τόπον, ὅπου ἤθελεν εὐρεθῆν, ὡς
ἄνωθεν εἴρηται· καὶ διὰ νὰ ἔναι πιστὴ καὶ βεβαία, τὴν ἔγραψεν
ὁ ἄνωθεν καθηγούμενος μὲ τὸ ἴδιόν του χέριν, καὶ ἐβουλλώσαμεν 10
τὴν μὲ τὴν βούλλαν τοῦ ἄνωθεν μοναστηρίου. — Ἐγράφη ἐν Ἱε-
ρουσαλήμ ἀπριλίου κέ' τοῦ Ἱη^{ου} [1550].

† Ἡσαΐας εὐτελῆς ἱερομόναχος καὶ ἡγούμενος τῆς ἀγίας καὶ
βασιλικῆς μεγάλης λαύρας τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν
Σάββα τοῦ ἡγιασμένου ἔγραψα τὰ ἄνωθεν μὲ τὸ ἴδιόν μου χέριν 15
διὰ πίστῳσιν ἀληθείας.

29.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ συνοδικοῦ γράμματος, τοῦ δοθέντος τῷ ἀγίῳ ἀρχιμαν-
δρίτῃ κυρίῳ Γερασίμῳ, διαλαμβάνον(τος) περὶ τῆς ἰσοβίου αὐτοῦ ἡγουμενείας εἰς
τὸ μοναστήριον τοῦ τιμίου Σταυροῦ ².

20

Διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν ἐνσφραγίστου καὶ ἐνουπογράφου συνο-
δικοῦ γράμματος γίνεται δῆλον, ὅτι κατὰ τὴν τοῦ μακαριωτάτου
ἡμῶν δεσπότη καὶ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυρίου Ἀθανα-
σίου ἀπόφασιν ἀποκαθιστῶμεν ἡγούμενον ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ τι-
μίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ τὸν ὁσιώτατον ἅγιον ἀρχιμανδρίτην 25
κύριον Γεράσιμον Γεωργιᾶνον, ᾧ τινι ἐδωρήθη ἢ ἡγουμενεία ἰσο-
βίως αὐτῷ, ὡς ζηλωτῇ, ἵνα οὕτω τῇ συνεχείᾳ ἐπαγάγη μόρφω-
σιν ἐπὶ τὸ κρεῖττον τῆς ἱερᾶς αὐτῆς μονῆς καὶ καλλωπισμὸν ἐσω-
τερικόν τε καὶ ἐξωτερικόν, ὡς φιλότιμος ἅμα καὶ φιλόκαλος κατὰ
πάντα, μὴ ἔχων τὸ δικαίωμα λόγῳ ἐξόδων ἐπιζητεῖν ἐκ τοῦ Ἱε- 30

7 κῶδ. μία βουλῇ. — 8 κῶδ. εὐρεθεῖν. — 10 κῶδ. χαιρίν καὶ ἐβουλλώσαμεν. —
15 κῶδ. χαιρί(ιν).

² Ἐκ τοῦ κώδικος τῶν πρωτοσυγγέλλων, φ. 58.

ροῦ Κοινοῦ χρήματα οὐδὲ μέχρις ὀβολοῦ· καὶ ἐπὶ τούτῳ τῷ λόγῳ
τὸ ἡγουμενεῦσιν ταύτης ἰσοβίως ἐχαρίσθη αὐτῷ ἄνευ τινὸς ἐτέρου
προνομίου, ἢ ἰδιαιτέρου ἐπ' αὐτῆς δικαιώματος. Ὅφειλε τοίνυν ἡ
αὐτοῦ πανοσιότης διαπραγματεύσασθαι τὸν ἐπὶ βελτιώσει τῆς ἱε-
5 ρᾶς ταύτης μονῆς πατριαρχικὸν σκοπὸν καὶ συνοδικὴν ἀπόφασιν,
φυλάττων ἅμα ἀνελλιπῶς καὶ πάντα τᾶλλα αὐτοῦ χρέη, καθὼς
καὶ οἱ προηγουμενεύσαντες αὐτοῦ καὶ οἱ τῶν λοιπῶν μοναστηρίων
ἡγούμενοι πρὸς τοὺς ἁγίους ἐπιτρόπους τῆς θειοτάτης αὐτοῦ μα-
καριότητος καὶ πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον, παρ' ὧν κρίνεται καὶ ἀνα-
10 κρίνεται, ἐλλιπῆς φαινόμενος τῶν καθηκόντων αὐτῷ καὶ τῆς ὀφει-
λομένης ὑποταγῆς, κατὰ τὴν γενομένην ταύτην συμφωνίαν καὶ
αὐτοῦ ὑπόσχεσιν· ἐφ' ᾧ καὶ τὸ παρὸν ἡμῶν ἐγένετο καὶ ἐδόθη
αὐτῷ· οὗ τὸ ἴσον κατέστρωται ἐν τῷ τῶν πρωτοσυγκέλλων ἱερῷ
κώδιξι. Ἐν Ἱερουσαλήμ, αὐγούστου ιγ'.
15 (Ἰπογραφή). Ἐγὼ ὁ ἀρχιμανδρίτης Γεράσιμος ὑπόσχομε(-αι)
τὰ ἄνωθεν.

30.

(Δουκᾶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου πρᾶξι ἐπὶ ἐκκλησιαστικοῖς ἀκινήτοις 1164)¹.

Μηνὶ φεβρουαρίῳ ε', ἡμέρᾳ β', ἰνδικτιῶνος ιβ', προκαθημένου
20 Δουκᾶ τοῦ ἁγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη καὶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου
ἐν τοῖς δεξιοῖς Ἀλεξιακοῖς Κατηγοουμενεῖσι, συνεδριαζόντων αὐτῷ
ἀρχιερέων, τοῦ Κυζίκου, τοῦ Μελιτηνῆς, τοῦ Γαγγρῶν, τοῦ Νεο-
καισαρείας, τοῦ Μωκησοῦ, τοῦ Πατρῶν, τοῦ Τραϊανουπόλεως,
τοῦ Ἀδριανουπόλεως, τοῦ Θηβῶν, τοῦ Αἴνου, τοῦ Ναζιανζοῦ,
25 τοῦ Μιλήτου, τοῦ Παρίου καὶ τοῦ Κυφέλλων, παρισταμένων καὶ
θεοφιλεστάτων δεσποτικῶν ἀρχόντων, ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης
Ἑρακλείας Μιχαήλ, συνοδικῶς προκαθημένης τῆς ἡμῶν μετριό-
τητος, ἤρετο σήμερον, εἰ χρὴ τὰς ἐπὶ δις εἴκοσιν ἐπτὰ ἐνιαυτοῦς
ἐπὶ ἐκκλησιαστικοῖς ἀκινήτοις καὶ τὰς ἐπὶ ἐνθυροῖσι εἶτε καὶ αὐ-
30 τουργίοις γενομένας ἐκδόσεις κρατεῖν· ἐπιδέδωκε δὲ καὶ ἴσον
συνοδικῷ σημειώματος καὶ πρᾶξιν ἔγγραφοι τοῦ Βλαχερνίτου Συ-

¹ Κωδ. Κοσινίτζης 1, φ. υθ'.

μεών, ἔξ ἐντολῆς γενοῦσαν τοῦ πραιτορος καὶ ἀναγραφέως Θρά-
κης Μακεδονίας Βολεροῦ Στρυμόνος καὶ Θεσσαλονίκης, τοῦ σε-
βαστοῦ ἐκείνου Ἰωάννου τοῦ Ταρωνίτου· ἐν ᾗ, δὴ καὶ βασιλικὸν
κατέστρωτο πρόσταγμα καὶ πατριαρχικὸν πιττάκιον ἀνετάττετο,
καὶ ἔξωθεν δὲ ἕτερον ἐγκεχάρακτο πρόσταγμα, ἃ δὴ πάντα καὶ δ
κατωτέρω καταστρωθήσεται. Ὡς οὖν τὰ τοιαῦτα ἔγγραφα εἰς ἐπή-
κοον ἀνεγνώσθησαν, ὁ μητροπολίτης “εἰ χρὴ ταῦτα κρατεῖν καὶ
εἰ αἱ παρὰ τὴν τούτων περιληψὶν γενοῦσαι ἐκδόσεις πρὸς τινὰς
ὀφείλουσιν ἔχειν τὸ ἐνεργόν” καὶ αὐθις ἐπέθετο. Ἡ τοίνυν με-
τριότης ἡμῶν συνάμα τοῖς συνεδριάζουσιν αὐτῇ ἱερωτάτοις ἀρχιε- 10
ρεῦσι τῶν εἰρημένων ἀχροασαμένων γραφῶν, καὶ ταύταις ὡς νο-
μίμως καὶ καλῶς συντεθειμέναις ἀκολουθήσασα σχολὴν τελείαν
κατεψηφίσασα τῶν ἐπὶ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ἀκινήτοις ἐκδόσεων,
ἴσαι τε ἐπὶ προσώποις γεγόνασιν, ἴσαι ἐπὶ ἐνδυροῖς εἴτε καὶ
αὐτουργίαις προέβησαν, ὅποια ἂν καὶ εἴη τὰ ἐκλαμβανόμενα ταῦτα 15
πρόσωπα.

Τὰ δηλωθέντα προστάγματα καὶ γράμματα εἰάθησαν ὡς πο-
λύστιχα· δὴλη δὲ καὶ ἡ τούτων περιληψὶς ἀπὸ τοῦ ἀναταττομένου
σημειώματος· ὁ δὲ καὶ ταῦτα ζητῶν εὐρήσει [ἐν] τῷ βιβλίῳ τῆς
πατριαρχικῆς βιβλιοθήκης [τῷ] βαμβικίνῳ. 20

31.

(Λουκᾶ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου πράξις ἐπὶ μονῇ δυοῖ προσώποις δωρηθεῖση 1169)¹.

Μηνὶ νοεμβρίῳ ἰθ', ἡμέρᾳ δ', ἰνδικτιῶνος γ', προκαθημένου τοῦ
ἀγιωτάτου ἡμῶν πατριάρχου κυροῦ Λουκᾶ ἐν τοῖς δεξιοῖς Ἀλεξιακοῖς
Κατηγουμενείοις, συνεδριαζόντων τῇ μεγάλῃ ἀγιωσύνῃ αὐτοῦ ἱε- 25
ρωτάτων ἀρχιερέων, τοῦ Μελιτηνῆς, τοῦ Κλαυδίουπόλεως, τοῦ
Νεοκαισαρείας, τοῦ Ἰκονίου, τοῦ Σουλαίου, τοῦ Μωκησοῦ, τοῦ
Κρήτης, τοῦ Ἱεραπόλεως, τοῦ Ἀλανίας, τοῦ Ἀπαμείας, τοῦ
Δρόστρας, τοῦ Ναζιανζοῦ, τοῦ Μιλήτου, τοῦ Σηλυβρίας, τοῦ Βι-
ζύης, τοῦ Δήμηνης καὶ τοῦ Γοτθίας, παρισταμένων καὶ θεοφιλε- 30

¹ Κῶδ. Κοσινίτζης 1, φ. υθ'.

στάτων δεσποτικῶν ἀρχόντων, ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης Νικομη-
δείας ἀνήγγεχε, συνοδικῶς προκαθημένης τῆς ἡμῶν μετριότητος,
ὅτι τις τῶν ἀρχιερέων μονὴν ἀνδρῶν τῇ κατ' αὐτὸν μητροπόλει
ἀνήκουσαν ἐπὶ δυσὶ προσώποις τινὶ ἐδωρήσατο, ὁ δὲ τὴν δω-
5 ρεῶν λαβῶν εἰς προῖκα τῆς ἰδίας αὐτοῦ θυγατρὸς τὴν τοιαύτην
μονὴν κατεγράψατο· καὶ ἐζήτησε μαθεῖν, εἴπερ ἡ τοιαύτη παρα-
πομπὴ ἔννομός ἐστι καὶ κανονικὴ, καὶ ἤκουσεν ἀπὸ τῆς ἡμῶν
μετριότητος καὶ τῆς ἱεράς ἀδελφότητος ἀκανόνιστον εἶναι τὴν τοι-
αύτην παραπομπήν, διὰ τὸ μὴ ἐφειμένον εἶναι ἀνδρῶν μονὴν
10 εἰς γυναικεῖα ἀπαπέμπεσθαι πρόσωπα, καὶ διὰ τὸ τοὺς θεῖους
κανόνας καὶ νόμους ἀπαγορεύειν τὰ θεῖα σεμνεῖα καὶ ἱερὰ φρον-
τιστήρια εἰς προῖκα δίδοσθαι τε καὶ γράφεσθαι· ταῦτα παρεκ-
βληθέντα:

32.

15 (Λουκᾶ πατριάρχου οἰκουμενικοῦ λείψανον πράξεως περὶ ἐγγράφων δωρεῶν
ἀκινήτων καὶ ἐμφυτεύσεων) ¹.

Ψηφίσματός τινος κατὰ θεῖαν καὶ βασιλικὴν πρόσταξιν ἐκτε-
θέντος παρὰ τοῦ μεγαλειφανεστάτου κουροπαλάτου καὶ κοιαιστο-
ρος Βασιλείου τοῦ Πεκούλη ἐπὶ ἐρωτήσεσι διαφόροις παρὰ τοῦ
20 νῦν ἱερωτάτου Σίδης μητροπολίτου προβάσαις περὶ τε δωρεῶν ἀκι-
νήτων τινῶν ἐκδόσεων καὶ ἐμφυτεύσεων, ναὶ μὴν ἀλλὰ καὶ τυπι-
κῶν ἐκδόσεων ἐτησίων παρὰ τοῦ πρὸ αὐτοῦ μητροπολίτου, τοῦ
ἀποικομένου ἐκεῖνου Θεοδοσίου, γεγεννημένων, εἰς ἐπήκοον τῆς τε
ἡμῶν μετριότητος καὶ τῶν συνεδριαζόντων αὐτῇ ἱερωτάτων ἀρ-
25 χιερέων ἀναγνωσθέντων τὴν σήμερον, ὁ δηλωθεὶς οὗτος μητρο-
πολίτης Σίδης Νικήτας ἐζήτησε καὶ ἡμετέραν γνώμην ἐπὶ τοῖς
ψηφισθεῖσιν ἐξενεχθῆναι. Τοίνυν καὶ διεγνώσθη ἡμῖν, τὰ μὲν ἐπὶ
ῥωραῖς προαστείων ἢ οἰκημάτων συνισταμένων ἐκτεθέντα ἔγγραφα
πρὸς τινὰς παρ' ἐκεῖνου ἀντ' οὐδενὸς λογισθῆναι, διὰ τὸ μήτε
30 θεῖοις νόμοις μήτε μὴν ἱεροῖς κανόσιν ἐπιγινώσκεισθαι, δόσεων δὲ
ἐτησίων τυπώσεις, εἴτε διὰ τὸ ἐκείνων παντάπορον, εἴτε μὴν διὰ

¹ Αὐτόθι, φ. υθ'.

τὸ ἐπὶ τισι δουλείαις τῆς μητροπόλεως ἢ καὶ αὐτοῦ τυχὸν τοῦ μητροπολίτου, συμβαλέσθαι αὐτάς· ἀλλὰ καὶ ἐκδόσεις ἐρειποτοπίων καιρικὰς τε καὶ οὐ διηνεκεῖς, ἀσυντελῶν τῇ μητροπόλει παντάπασι, (αἴπερ) ἐπὶ ἔτησίᾳ καὶ αὐταὶ δόσει κατὰ τὴν τῶν θεῶν νόμων περίληψιν ἐξετέθησαν, οὕμενον ταύτας ἀθετηθῆναι γινώσσομεν. 5

33.

(Μιχαὴλ τοῦ Ἀρχιᾶλου) τόμος τῆς πρὸς τὸν βασιλέα κύριν Μανουὴλ ἐγγραφῆς τῶν τότε ἀρχιερέων ¹.

Μηνὶ μαρτίῳ κδ', ἡμέρᾳ δ', Ἰνδικτιῶνος δ', προκαθημένου τοῦ 10 ἀγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κῆρ Μιχαὴλ ἐν τοῖς δεξιόις Ἀλεξιακοῖς Κατηγουμενεῖσι, συνεδριαζόντων τῇ μεγάλῃ ἀγωσύνῃ αὐτοῦ ἱερωτάτων ἀρχιερέων, Στεφάνου Καισαρείας, Νικολάου Ἐφέσου, Κωνσταντίνου Χαλκηδόνας, Νικήτα Μελιτηνῆς, Ἰωάννου Κλαυδίουπόλεως, Βασιλείου Νεοκαισαρείας, 15 Λουκά Μωκησοῦ, Ἰωάννου Κρήτης, Πόθου Μυτιλήνης, Ἐπιφανίου Φιλίππων, Κωνσταντίνου Εὐχαίτων, Μιχαὴλ Ῥωσίας, Βασιλείου Μαδύτων, Λέοντος Δρίστρας, Θεοδώρου Μηθύμνης, Βασιλείου Μεσημβρίας, Θεοδούλου Σηλυβρίας, Νικήτα Μαρωνείας, Βασιλείου Παρίου, Μιχαὴλ Κίου, Ἰωάννου Κυφέλλων, Δημητρίου 20 Νίκης, Κωνσταντίνου Βρύσεως καὶ Μιχαὴλ Δέρκου, παρισταμένων καὶ θεοφιλεστάτων δεσποτικῶν ἀρχόντων.

Θεὸν ὀρθῶς σέβεσθαι, μετὰ δὲ καὶ βασιλέα τιμᾶν καὶ εὐλιχρινῆ πίστιν φυλάττειν πρὸς ἄμφω πάντας τοὺς εὐσεβεῖν βουλομένους, νόμος ἀνθρώποις ἅπασιν εὐσεβοῦσι περὶ τὸ θεῖον ὡς 25 ἀναγκαῖος πρόπαλαι τέθειται· δυοῖν γὰρ ὄντων τούτων πάσης ὑπερ-

¹ Κῶδ. Πατριαρχ. ἐν Καίρῳ, ἀριθ. παλ. 911 XIV ἑκατ., φ. 387β-391α. Κῶδ. Κοσινίτζης 1, φ. υῆ'. Τοῦ δὲ τόμου τούτου μέμνηται σημείωμα κανονικὸν ἔχον οὕτως· «Ὁμοιος (τόμος) ἐπὶ τῆς βασιλείας Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ, ὃς μετὰ τῶν ἐν τέλει καὶ τοῦ τηρικαῦτα πατριάρχου τῆς ὑπ' αὐτὸν συνόδου ἐγένετο, ἀναθεματίζων τοὺς ἐπιβουλὴν ἢ ἐπανάστασιν κατὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀλεξίου βουληθέντας ἐπιχειρῆσαι καὶ τοὺς αὐτοῖς συναιρομένους». *Harmenopuli nanuale legum*, ἐκδ. Heimbach, σ. 822. — 9 κῶδ. Κοσ. *Μαδύτου*. — 12 κῶδ. Κοσ. *Νίκης*. — 17 κῶδικες ἀναγκαίως.

κειμένοιν ἀνθρωπίνης τιμῆς, ἐν ἴσῳ κεῖται πάντως ἢ τῆς ὀφειλομένης περὶ ταῦτα πίστεως ἐντολή· (ὡς) ὁ γὰρ Θεὸς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν ἅπασιν, τοῦτο ἐπὶ γῆς μετὰ Θεὸν ἐν τοῖς ὑπὸ τὴν αὐτοῦ ἐπικράτειαν τὸ βασιλικὸν ὕψος τε καὶ ἀξίωμα· καὶ ὃν τρόπον ὁ τὴν
5 περὶ τὸ θεῖον πίστιν ἀπαρνησάμενος τῆς τῶν ὀρθοδόξων ὁμηγύρεως ἐξωστράχισται, τὸν αὐτὸν καὶ ὁ τὴν πρὸς τὸ βασιλεῖον κράτος πίστιν ἐξομολογούμενος, καὶ (ὁ) δολερῶς καὶ ὑπούλως πρὸς αὐτὸ διακείμενος ἀνάξιος ἡμῖν δοκεῖ καὶ ἀπὸ Χριστοῦ κεκληθῆσθαι καὶ ὀνομάζεσθαι, εἴπερ δὴ χριστὸς Κυρίου καὶ ὁ τὸ στέφος τοῦ κράτους καὶ τὸ διάδημα περικείμενος. Ἐπεὶ οὖν ταῦτ' ἔχει (οὕτως) καὶ
10 ἀπαραίτητον χρέος ἕκαστος ἔχομεν ἔνθεον πίστιν καὶ πρὸς τὸν κραταῖον καὶ ἅγιον ἡμῶν βασιλέα φυλάττειν διὰ παντός, ἴσως μὲν οὐδὲ προτροπῆς ἐγγράφου τὸ ῥηθησόμενον εὐγνώμοσιν ὑπηκόοις ἄξιον ἔδοξε πώποτε· τίς γὰρ ἂν ἄλλως καθ' ἑαυτὸν ἐνδοιάσειε
15 καὶ γραφῆ καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ καθομολογεῖν τε καὶ ἀσφαλίζεσθαι, ὡς οὐκ ἂν ποτε ἐναντιωθείη τοῖς τανῦν δεδογμένοις τῷ θεοφρουρήτῳ ἡμῶν αὐτοκράτορι, ἐπ' εὐνομίᾳ καὶ συντηρήσει καὶ φυλακῇ τῆς ῥωμαϊκῆς ἡμῶν πολιτείας, πρὸς δὲ καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὀρθοτομίας καὶ καταστάσεως; ὁμως δὲ τὸ καλὸν ἐπισκευάζοντες ἰσχυ-
20 ρότερον, συνοδικῶς τὰ παρόντα διατιθέμεθα ἐφ' ᾧ καὶ διοριζόμεθα τοῦ λοιποῦ πάντας τοὺς εἰς ἀρχιερωσύνης ὕψος ἀνάγεσθαι μέλλοντας, ἀγιωτάτους τε φαμέν πατριάρχας, ἱερωτάτους μητροπολίτας, πρὸς δὲ τούτοις καὶ θεοφιλεστάτους ἀρχιεπισκόπους καὶ ἐπισκόπους, τὴν αὐτὴν διδόναι ἀσφάλειαν καὶ περὶ τῆς εἰς τὸν
25 κραταῖον καὶ ἅγιον ἡμῶν βασιλέα εὐκρινεστάτης πίστεως, ἣν καὶ περὶ τοῦ κατ' αὐτὸν ὀρθοδόξου φρονήματος ἕκαστος δίδωσι, καὶ μὴ ἄλλως ἀρχιερατικῆς χειροθεσίας καταξιοῦσθαι, εἰ μὴ κατάθῃται πρότερον στοιχεῖν καὶ αὐτὸς ταῖς ἐν τῷ χθές που καὶ πρότερον συντεθέντι ὀρκωμοτικῷ ἀναταττομέναις κατὰ ῥητὸν διασιτίξεσι, ταῖς
30 καὶ ἐχούσαις οὕτως ἐπὶ τῶν λέξεων: «Ὁμολογῶ διὰ τῆς παρούσης

2 προσέθηκα τὸ ὡς, κατόπι τὸ ὁ καὶ τὸ οὕτως. — 9 κῶδ. Καίρου. *χρηστὸς*. —

14 κῶδ. Καίρου ^{οἱ} ἄλλως. — 29 κῶδ. Καίρου *καταρητὸν*.

μου ἐγγραφῆς, ἵνα φυλάσσω πρὸς σὲ τὸν κραταιὸν καὶ ἅγιόν μου αὐτοκράτορα, τὸν βασιλέα καὶ πορφυρογέννητον κύριον Μανουὴλ τὸν Κομνηνόν, καθαρὰν πίστιν καὶ εὐνοίαν, καθὰ χρεωστῶ τοῦτο ἀπὸ φυσικοῦ καὶ νομίμου χρέους, καὶ ἵνα ὑπάρχω εἰς τὸν ὀρισμὸν καὶ τὸ θέλημα καὶ τὸ πρόσταγμα τῆς ἁγίας βασιλείας σου κατὰ παν- 5 τὸς ἀνθρώπου ἐναντιουμένου τῷ παρόντι ὄρκῳ. Εἰ δὲ συμβῆ τὸ κοινὸν τῶν ἀνθρώπων ἀποδοῦναι σε χρέος, ἵνα ἔχω ἀπ' ἐντεῦθεν, χωρὶς ἀμφιβολίας οἰασοῦμαι ἢ χρείας ἐτέρου ὄρκου, τὸν περιποθήτητον υἱὸν τῆς ἁγίας βασιλείας σου, τὸν περιφανέστατον πορφυρογέννητον καὶ βασιλέα κύριον Ἀλέξιον αὐτοκράτορα βασιλέα ἀντι 10 σοῦ, καὶ φυλάσσω καὶ ἐπ' αὐτῷ τὴν αὐτὴν καθαρὰν πίστιν καὶ εὐνοίαν. Ἐὰν δὲ συμβῆ σου τελευτήσαντος ἄνηβον ἔτι εἶναι τὸν αὐτὸν περιποθήτητον υἱὸν τῆς βασιλείας σου κύριον Ἀλέξιον καὶ μὴ φθάσαι τὸν ἑξκαιδέκατον χρόνον, πρὸς αὐτὸν μὲν ἵνα φυλάσσω καθαρὰν πίστιν καὶ εὐνοίαν, σφζομένης δὲ τῆς πρὸς αὐτὸν πίστεως καὶ 15 εὐνοίας μου καὶ τῆς τιμῆς τῆς βασιλείας σου, ἵνα ὑπάρχω εἰς τὸ θέλημα καὶ τὸ πρόσταγμα τῆς περιποθήτου αὐγούστας τῆς ἁγίας βασιλείας σου κυρᾶς Μαρίας, εἴπερ τὴν μοναχικὴν στολὴν φορέσει καὶ ἀποκαρῆ ἀπ' ἐντεῦθεν κανονικῶς καὶ φυλάσσει τὴν τιμὴν τῆς βασιλείας σου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, μέχρις ἂν οὗτος φθάσῃ 20 εἰς τὸν ἑξκαιδέκατον χρόνον. Ἐὰν δὲ ὁ τοιοῦτος υἱὸς τῆς βασιλείας σου, ἔτι ζώσης τῆς βασιλείας σου ἢ καὶ μετὰ ταῦτα, ἅπαις παρέλθῃ καὶ ὑπεσι τῇ βασιλείᾳ σου ἕτερον ἄρρεν παιδίον, ἵνα ἔχω αὐτὸ βασιλέα αὐτοκράτορα, κὰν οὐκ ἐφθάσε στεφθῆναι, καὶ σπουδάξω ἀποκαταστήναι αὐτὸ εἰς τὸ στέμμα τῆς βασιλείας ταύ- 25 τῆς τῶν Ῥωμαίων, καὶ φυλάσσω καὶ ἐπ' αὐτῷ ὁμοίως τὴν αὐτὴν γνησίαν πίστιν καὶ εὐνοίαν μετὰ τῆς αὐτῆς διαστίξεως, τῆς ἐπὶ τῇ δηλωθείσῃ αὐγούστη τῆς ἁγίας βασιλείας σου καὶ μητρὸς αὐτοῦ. Ἐὰν δὲ ἡ αὐτὴ περιποθήτος αὐγούστα τῆς ἁγίας βασιλείας του οὐκ ἐν τοῖς ζώσι τότε ἐστίν, ἢ οὐχ οὕτω διάγει, 30 ἀπὸ τοῦ χρέους μὲν τοῦ εἶναι εἰς τὸ θέλημα καὶ τὸ πρόσταγμα αὐτῆς ὀφείλω εἶναι ἐλεύθερος, ἵνα δὲ φυλάσσω τὴν πρὸς τὸν

αὐτὸν υἰὸν αὐτῆς πίστιν καὶ εὐνοίαν καθαρὰν καὶ ὑπάρχω τῆς αὐτῆς βουλῆς καὶ τοῦ θελήματος τῶν ἀνθρώπων τῆς βασιλείας σου, οἷς μέλλει ἐπιτρέψαι ἡ βασιλεία σου τὴν οἰκονομίαν καὶ ἀναγωγὴν τοῦ ῥηθέντος περιφανεστάτου πορφυρογεννήτου. Ἐὰν 5 δὲ καὶ οἱ τοιοῦτοι ἐπιλείψωσιν, ἵνα ὑπάρχω τῆς αὐτῆς βουλῆς καὶ τοῦ θελήματος τῶν μελλόντων τῆνικαῦτα ἀπὸ κοινῆς βουλῆς προκριθῆναι ἐτέρων ἀνθρώπων εἰς ἀναπλήρωσιν τοῦ τόπου τῶν δηλωθέντων, σπουδάζω δὲ ἐπὶ πᾶσι παντοίως εἰς τὰ συμφέροντα τῆ τιμῆ τοῦ περιποθήτου σου υἱοῦ καὶ τῆς Ῥωμανίας, κατὰ τὸν 10 ἔγγραφον ἢ ἄγραφον ὄρισμὸν καὶ τὸ θέλημα καὶ τὸ πρόσταγμα τῆς βασιλείας σου. Εἰ δὲ συμβῆ σου τελευτήσαντος μήτε τὸν υἰὸν σου τὸν βασιλέα καὶ περιφανέστατον πορφυρογέννητον κύριον Ἀλέξιον περιεῖναι, μήτε ἕτερον ἄρρενα παῖδα τῆς βασιλείας σου, ἵνα ὑπάρχω εἰς τὸν ὄρισμὸν καὶ τὸ θέλημα καὶ τὸ πρόσταγμα τῆς βασιλείας 15 σου, καὶ ποιήσω καθὼς ἂν διορίσῃται ἡ βασιλεία σου ἐγγράφως ἢ ἀγράφως, ἢ περὶ τῆς περιποθήτου σου θυγατρὸς, τῆς περιφανεστάτης κυρᾶς Μαρίας, τῆς νῦν περιούσης καὶ τοῦ μέλλοντος συζευχθῆναι αὐτῇ νομίμῳ γάμῳ—εἴπερ ἐναυθὰ μέλλει εἶναι σὺν αὐτῇ καὶ κρατεῖν Ῥωμαϊκὴν διαγωγὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν κατὰ 20 στασιν, καθὰ καὶ ἡ βασιλεία σου,—ἢ περὶ ἐτέρας θυγατρὸς τῆς βασιλείας σου, ἢ ἐν περίεστί σοι, ἢ περὶ ἄλλης τινὸς οἰκονομίας ὀρισθησομένης παρὰ τῆς βασιλείας σου. Ἐὰν δὲ ἐπὶ τισὶ τῶν δηλωθέντων κεφαλαίων δισταγμὸς οἷος δὴ τις ἢ ἀμφιβολία ἐπιγένῃται μοι, ἀπ' ἐντεῦθεν ἵνα σπουδάζω ἀναφέρειν τὰ περὶ τούτου, καὶ οὕτως ἵνα 25 ἀπευθύνω ἑμαυτὸν εἰς τὴν περὶ τούτων ἐρμηνείαν καὶ τὸν ὄρισμὸν τῆς βασιλείας σου καὶ πόσιω κατ' αὐτά. Καὶ ὡς φυλάξω ταῦτα πάντα, ἅπερ ὁμολογῶ διὰ τῆς παρουσίας μου ἐγγραφῆς, σῶα καὶ ἀπαράθραυστα, ἐκτὸς δόλου καὶ πάσης περινοίας ἢ παρερμηνείας τινός, οὕτως εἶη μοι καὶ τὸ θεῖον Ἰλεων». Εἶχε τὸ 30 μὲν μαρτίῳ, ἰνδικτιῶνος δ', ἔτους ς'χοθ' [1171].

Ἡ ὑπογραφή.

8 κῶδ. Καίρου. πουθάσαι. — 10 καὶ τὸ θέλ. καὶ τὸ πρόσταγμα λείπεται τῷ κῶδ. Καίρου. — 20 Κοσ. καθὼς. — 27 Καίρ. ἐπιγραφῆς.

Μιχαήλ ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης. Εὐλόγητός ὁ Θεὸς καὶ πατήρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὢν εἰς τοὺς αἰῶνας! οὐ φεύδομαι ἐγγραφόμενος καὶ ὁμολογῶν διὰ τῆς παρουσίας μου γραφῆς φυλάσσειν ἀναλλοίωτον καὶ ἀπαράθραυστον τὸν ἀναγεγραμ- 5 μένον ὄρκον κατὰ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν δύναμιν καὶ περίληψιν, δίχα δόλου καὶ περινοίας ἢ παρερμηνείας τινός.

34.

(Γεωργίου τοῦ Σιφιλίνου, οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, λείψανον πράξεως περὶ τῆς ἐπισκοπῆς Κασσανδρείας) ¹.

10

Γεώργιος ἐλεω θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως κτλ.

--- Ἀλλὰ καὶ Μωσῆς ὁ δημαγωγὸς ἐφιστᾷ μὲν τῷ λαῷ καὶ χιλιάρχους καὶ ἑκατοντάρχους τοὺς κρίνοντας, πλὴν εἶ τι ῥῆμα ὑπέρογκον καὶ Μωσαϊκῆς δεόμενον ἐπικρίσεως, πάλιν πρὸς αὐτὸν ἀνεφέρετο κάκειθεν τὸ τέλος καὶ τὴν σύμβασιν ἀπελάμβανεν. Οὕτω 15 καὶ ὁ τῆς καθ' ἡμᾶς ἱεραρχίας θεσμὸς καὶ τοὺς ἐπισκοποῦντας μὲν ταῖς ἑκασταχοῦ τῆς οἰκουμένης ἀγιωτάταις ἐκκλησίαις ἐφίστησι καὶ δίδωσι τοὺς κηδεμόνας τῷ ἐκ Χριστοῦ παρονομαζομένῳ πληρώματι, καὶ ἀρχιεπισκόποις καὶ ἐπισκόποις πιστεῦεται τοὺς πιστεῦοντας· δίκαιον δ' ἂν εἶη πάντως, εἶ τί που ταῖς ἐκκλησίαις 20 σκανδαλοποιὸν ἐγγίνεται καὶ ἀμφίμαχον καὶ τὴν τοῦ ἐπισκόπου ὑπερβαῖνον ἐπικρίσιν, τῇ καθ' ἡμᾶς οἰκουμενικῇ συνόδῳ τοῦτο ἀναφέρεσθαι, ὡς ἂν ἐντεῦθεν γένοιτό τις συνασπισμὸς καὶ οὕτως ἅπαν σκάνδαλον ἀπελάνοιτο· ἐπεὶ καὶ ἄλλως ποιμένοι ἂν προσέλθῃ ποιμὴν, εἶ τινα θῆρα τῇ ποιμνῇ καθορώφῃ ἐπωρυόμενον ὅς, κἂν 25 μὴ διὰ τῆς αὐτοῦ ῥάβδου δύναιτο τῆς ποιμνῆς ἐκσοβεῖν τὸ ἐπίβουλον, τὴν βακτηρίαν προσλήψοιτο τοῦ συμποίμενος καὶ κατενέγκοι βαρυτέραν πληγὴν τῷ συλλαγωγεῖν σπεύδοντι τὸ ποιμνιον.

¹ Κωδ. Κοσινίτζης ἀριθ. 1, φ. υς', ἐνθα καὶ ἐπιγραφή τοιαύτη: «Ἰπομνήματα πατριαρχικὰ περὶ τοῦ μὴ ἔχειν δίκαια ἀρχιερατικὰ ἐν ταῖς κατὰ τόπον κτήσεις τῶν πατριαρχικῶν μονῶν τοὺς πατριάρχας, ἀλλὰ τοὺς κατὰ χώραν ἀρχιερεῖς». Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου τοῦ λειψάνου οὐδὲν ἕτερον ἐν τῷ κώδικι γέγραπται συνοδικὸν ὑπόμνημα, τοῦ καλλιγράφου στήλην ἀφέντος ἄγραφον ἡμίσειαν καὶ σελίδας τινὰς (υῖζ'—υκς') παντάπασιν ἀγράφους.

Ὡστε τίνες ἂν εἶημεν, εἰ μὴδὲ τοὺς ποιμένας ζηλοίημεν, μὴδὲ προσβοηθείημεν τοῖς συμποίμοις, τῆς ἐξ ἡμῶν συνάρσεως χρήζουσιν, ὁποίας καὶ Ἀδάμ τὸν θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον Κασσανδρείας καὶ Βρυῶν κατενοήσαμεν δέεσθαι; Ἐπεὶ γὰρ ὁ τῆς κατ' αὐτὸν ἀγιω-
5 τάτης ἐπισκοπῆς Κασσανδρείας περίχωρος τῇ κατὰ τὴν μεγαλό-
πολιν σεβασμῖα τοῦ Εὐεργέτου Χριστοῦ κατὰ δεσποτείαν διαφέρει μονῆ καὶ οἱ τὴν τῶν ἐποίκων εἰσπραξίν ἐνεργήσοντες ἐκεῖσε κατὰ καιροῦς ἀποστέλλονται, οὐκ ὀλίγα δρῶσιν, ὡς περιηγήθημεν, ἐπὶ τῇ ἐνορίᾳ τῆς τοιαύτης ἐπισκοπῆς - - -

10

35.

(Γερμανοῦ β', οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, συνοδικῆ πράξις περὶ τῆς μητροπόλεως Μελιτηνῆς 1226)¹.

Μηνὶ φευρουρίῳ ς', ἡμέρᾳ ς', Ἰνδικτιῶνος ιδ', προκαθημένου τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότου, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου
15 κυροῦ Γερμανοῦ, ἐν τοῖς κατὰ τὴν ἀγιωτάτην μητρόπολιν Νικαίας κελλίοις αὐτοῦ, συνεδριαζόντων τῇ μεγίστῃ ἀγιωσύνη αὐτοῦ ἱερωτάτων ἀρχιερέων, τοῦ Νικομηδείας Νικηφόρου, τοῦ Μελιτηνῆς Μανουήλ, τοῦ Λαοδικείας Θεοδώρου, τοῦ Ἀλανίας Θεοδώρου καὶ τοῦ Λοπαδίου Ἀγαπητοῦ, παρισταμένων καὶ θεοφιλεστάτων δε-
20 σποτικῶν ἀρχόντων.

Τιμᾶται μὲν ἀπαξᾶπλῶς ἐν ἅπασιν ἡ ἀκριβεία, πολλῶ δὲ πλέον ἐν οἷς παράδοσις ἐκκλησιαστικῆ, ἔγγραφός τε καὶ ἄγραφος, τὸ ποιητέον καὶ μὴ προϋπέθετο φθάσασα· οὐ μὴν οὐδ' ὁ τῆς οἰκονομίας ἀτιμάζεται λόγος ἔνθα μικρὸν ὑπενδόντας τοῦ ἀκρι-
25 βοῦς ἢ ζημίαν ἐστὶ ψυχῶν ἐπικινδυνευομένων ἐξ ἀκριβείας ἀνακαλέσασθαι, ἢ τὴν μὴ τέως ὑποῦσαν ὠφέλειαν κατακτήσασθαι. Καὶ τοῦτο εὐρήσει τις ἐξετάζων ἐν οὐκ ὀλίγαις πράξεσι τῶν ἄνω πατέρων ἀγίων, ὧν τινες, τῶν πράξεων δηλαδὴ, καὶ τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν κανόσιν ἀνάγραπτοι φέρωνται, - - - Ἰν' ὀλίγων τινῶν ὁ λόγος
30 ἐπιμνησθῆ πρὸς σύστασιν ἑαυτοῦ. Ὁ μέγας μὲν γὰρ αὐτίκα Βα-

¹ Κῶδ. Κοσ. 1, φ. τμη', ἔνθα καὶ ἐπιγραφὴ τοιαύτη· «Ἐτι σημειώσῃ καὶ ταῦτα τὰ πατριαρχικὰ σημειώματα περὶ μεταθέσεως διαλαμβάνοντα».

σίλειος ἐκκλησιῶν ἐπισκοπικὰ μετατίθησι ὄρια καὶ τὸν τῆς Μι-
σθείας ἀγρόν, τὰ Μίνδανα, φέρων ὑποτίθησι τῇ Μασάδων, μηδὲν
αὐτῇ προσήκοντα τὴν ἀρχήν, καὶ τοῦτο τῷ ἀγίῳ διωκονόμεται
ὑπὲρ τοῦ τὸν κτήτορα τοῦ ἀγροῦ Λογγίνου — οὕτω γὰρ ἐκεῖνος
ὠνόμαστο—“μὴ ἐρημῶσαι τὴν ἐκκλησίαν” φησί, “μηδὲ τὴν ἑαυτοῦ 5
ψυχὴν διὰ τῆς ἀργίας καταδικάσαι”, ἴν’ αὐτοῖς τοῖς τοῦ κανόνος
χρησαίμεθα ῥήμασι, καὶ τὸν πρεσβύτερον δὲ ἅμα Κυριακὸν εὐορ-
κῆσαι τῷ ἀγρῷ παραμένοντα, καθὼς περ ἄρα καὶ προληφθεὶς ὑπὸ
τοῦ ἐπισκόπου Σεβήρου ὁμώμοκεν. Ἐν μὲν δὴ τοῦτο πάλαι οἰκο-
νομικώτερον διαπέπρακται· δεύτερον δὲ τὸ κατὰ τὸν Εὐστάθιον 10
ἐκεῖνον τῆς Παμφυλίας μητροπολίτην, ᾧ καίτοι λίβελλον παραι-
τήσεως δεδωκότι, καθὼς περ ἄρα καὶ δέδωκεν, ὡς μηδὲ τὴν ἐπι-
κήρυξιν ἐμποδοστατῆσαι τοῦ μετ’ αὐτόν, τῇ δὲ κατ’ Ἐφεσον οἰ-
κουμενικῇ προσιόντι τρίτῃ συνόδῳ καὶ τὸ ὄνομα τῆς ἐπισκοπῆς
ἐνδοθῆναι καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν κοινωνίαν, πρὸς δὲ καὶ εἴ τί που 15
ἄλλο χρηστότερον ἐπ’ αὐτῷ οἱ ἐπαρχιώται βουλευσονται, ἕως ἂν
ἀρέσοι τὸ τοιοῦτον καὶ τῇ μεγάλῃ συνόδῳ· ἐπὶ τούτοις ἔτι καὶ
οἱ τῆς ἔκτης συνόδου θεοφόροι πατέρες τῷ κατ’ ἐκεῖνο καιροῦ τῆς
νήσου Κύπρου προέδρῳ τῶν τῶν Ἑλλησποντίων ἐπαρχίαν ὑπέ-
ταξαν διὰ καιρικὴν ἀνωμαλίαν καὶ πραγμάτων τινὰ περιπέτειαν. 20
Εἰ δὲ τις φιλοπονώτερον ἐπιβάλῃ τῇ τῶν τοιούτων οἰκονομιῶν
ἀνευρεσει, πλείστας ὄσας οὐσας ἐσεῖται ἀναλεξάμενος· ἐν αἷς δὴ καὶ
τὸ νῦν ἡμῖν προκείμενον εἰς ζήτησιν κεφάλαιον τῆς μεταθέσεως
πολλαχόσε πεπραγμένον ἀναφανήσεται, καθὼς ὁ ἀγιώτατος ἐκεῖ-
νος ἐν πατριάρχαις κῆρις Φώτιος φιλιστορῶν ἐν τῷ παρ’ αὐτοῦ 25
συντεθέντι τοῦ νομοκανόνου βιβλίῳ τὰς μέχρις αὐτοῦ ἐκείνου γε-
γονούσας μεταθέσεις ἀρχιερέων ἐξ ἐτέρων εἰς ἐτέρας ἐκκλησιῶν
συντάττει ἀπαριθμούμενος. Τοιγαροῦν καὶ ἡ ἀγιωτάτη μητρόπολις
Μελιτηνῆς, καίπερ τοῦ χρόνων ἐξ ἱκανῶν ἐπικεκηρυγμένου ταύτῃ
μητροπολίτου, τοῦ ἱερωτάτου ἀδελφοῦ ἡμῶν Μανουήλ, συνεξετα- 30

1 Βασίλειος] τ. IV, σ. 274. — 2 Μασάδων] Βασίλειος· κέλευσον Οὐασόδοις τε-
λεῖν. — 16 κῶδ. ἐπαρχεῶται. — 25 ἐν τῇ ᾧ· «πρὸ τοῦ Φωτίου ὁ Σωκράτης ἐν
τῷ ζ' βιβλίῳ τῆς ἐκκλησ. ἱστορίας αὐτοῦ».

ζομένου τοῖς ζῶσι καὶ κατὰ τὸν εἰπόντα “ἐπὶ χθόνιον ἀχθος
δερκομένοιο”, χηρείαν ὁμως ἀρχιερέως ἐπεφήμισεν ἑαυτῆ. Τὴν
μὲν οὖν αἰτίαν πλατυκωτέρως ἄρτι λέγειν οὐκ εὐκαιρον· τοσοῦτον δὲ
εἰπεῖν ἀρκέσει, ὅτι περ ὀλίσθου γλώσσης τοῦτον ἐγράψατο καὶ
5 παρὰ τοῦτο βιβλίον ἀποστασίου, ὡς οὕτω φάναι, ἐστείλατο. Τρί-
τος τὸ ἀπ’ ἐκείνου παριππεύει ἑναιατός, καὶ πολλάκις μὲν ἡ με-
τριότης ἡμῶν ἰδίᾳ παρ’ ἑαυτῆς ἐπιστέλλει τῷ ἐκεῖσε κλήρῳ καὶ
τῷ λαῷ, πολλάκις δὲ καὶ μετὰ τῆς περὶ αὐτὴν ἀδελφότητος πρὸς
τοὺς ἐκεῖθεν ἰόντας παραιναιτικώτερον ἀπαντᾷ καὶ τὰς διαλλαγὰς
10 ὑποτίθησιν, οἳ δὲ μὴδ’ ἂν εἴ τι καὶ γένοιτο καταδέξασθαι τὴν τού-
του ποιμαντικὴν διενίστανται, καθάπαξ, φασί, τὴν συνειδήσιν ἐπ’
αὐτῷ πληγέντες ἀνιάτα, κὰν ὁ μητροπολίτης ἐτέρωθεν διεκδικῶν
ἑαυτῷ τὸ ἀνεπίληπτον διενίστατο καὶ ἀνέγκλητος καὶ ἀθῶος εἶναι
παντάπασι ἐφ’ οἷς ἡτιάθη ἀπισχυρίζετο. Ταῦτά τοι καὶ ἡ με-
15 τριότης ἡμῶν μετὰ τῶν σήμερον συνεδριαζόντων αὐτῆ προκαθη-
μένη συνοδικῶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων, τὰ τοῦ πράγματος εἰς κοι-
νήν θεμένη διάσκεψιν καὶ θεραπείας ἄλλης, ὅτι μὴ μόνης τῆς
ἡδὴ ῥηθησομένης, παντάπασι κατανοήσασα ἀνεπίδεκτον, ἄλλως τε
καὶ τῆς ἐπὶ τοσοῦτον σχολῆς καὶ ἀργίας τοῦ Μελιτηνῆς κατοι-
20 κτείραςα καὶ τῆς μάλιστα τρυχούσης αὐτὸν ἐνδείας τῶν περὶ τὸ
ζῆν ἀναγκαίων, ἀνθρωπον τοῦτον μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ὑπὸ βα-
ρείας νόσου πολιορκούμενον, τῆς ἀρθρίτιδος, καὶ δαπανῶν ὅτι
πλείστων, καὶ πολλῆς νοσοκομίας καὶ θεραπείας δεόμενον, τοῦ δὲ
θρόνου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Μελιτηνῆς εἰς νοῦν λαβοῦσα τὴν ὀφει-
25 λομένην ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα, γνωμοδοτῆσαι τῶν ἀρχιερέων
ἕκαστον ἀδελφικῶς ἀπήτησε περὶ τοῦ ποιητέου καὶ ἐπ’ ἀμφοῖν·
τοῖς δὲ ἄρα συνέδοξε, τῇ οἰκονομίᾳ κἀνταῦθα χρῆσαμένοις καὶ
συμφωνήσασι πρὸς ἀλλήλους, ψηφισθῆναι μὲν τὴν μητρόπολιν Με-
λιτηνῆς, διὰ τὴν ἄκραν ἔνστασιν τοῦ ἐν ταύτῃ κλήρου καὶ τοῦ
30 λαοῦ καὶ ἴν’ ὅπως μὴ ἐπὶ πλεόν περιορώμενοι τὸ ἐξ ἡμῶν ἀτη-
μέλητον τῶν ἀτοπωτάτων τι καὶ βουλεύσαιντο, χώραν μεγάλην,

πολυανθρωποτάτην τυγχάνουσαν καὶ ἐν ἐσχάτοις (ὀρίοις) κειμένην τῆς καθ' ἡμᾶς διοικήσεως καὶ ὑπὸ βαρβάρων τελοῦσαν καὶ πολλαχόθεν ἔχουσαν πρὸς πειθῶ τὸ δυσάγωγον, μετατεθῆναι δὲ ἐδικαίωσαν τὸν ἔκπτωτον ἐκείνης μητροπολίτην εἰς ἣν ἂν ἑτέραν τῶν χηρουουσῶν ἐκκλησίαν ἢ μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν παρευρεθησομένων ἀρχιερέων κατὰ καιρὸν δοκιμάσειε. Τὴν γοῦν τοιαύτην γνωμοδοσίαν τῶν ἱερωτάτων αὐτῆς ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν καὶ ἢ μετριότης ἡμῶν καθ' ἑαυτὴν συμβαλοῦσα καὶ δοκιμάσασα ἐπέκρινεν οὕτω γενέσθαι.

36.

10

(Γερμανοῦ β', οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, συνοδικῆ πράξις περὶ τῆς μητροπόλεως Μελιτηνῆς 1227)¹.

Μηνὶ μαρτίῳ κδ', ἡμέρᾳ α', Ἰνδικτιῶνος ιε', προκαθημένου τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυροῦ Γερμανοῦ, ἐν τοῖς ἀνωτέρω δηλουμένοις κελλίοις, συνεδριαζόντων τῇ μεγάλῃ ἀγιωσύνῃ αὐτοῦ ἱερωτάτων ἀρχιερέων, τοῦ Ἐφέσου καὶ ἐξάρχου πάσης Ἀσίας Ἰωάννου, τοῦ Ἀγκύρας Χριστοφόρου, τοῦ Νικομηδείας Νικηφόρου, τοῦ Μελιτηνῆς Μανουήλ, τοῦ Προύσης Σεργίου, παρισταμένων καὶ θεοφιλεστάτων ἀρχόντων δεσποτικῶν.

20

Τὸ ἀναγεγραμμένον σημεῖωμα μὴ φθάσαν ἀναγνωσθῆναι καθ' ἣν ἡμέραν ἐσχεδιάσθη, ἀνεγνώσθη τὴν σήμερον, καὶ ὡς ἠκροάσαντο οὕτω οἱ τότε μὴ συμπρόντες ἀρχιερεῖς, ἦτον ὁ Ἐφέσου, ὁ Ἀγκύρας τε καὶ ὁ τῆς θεουπόλεως Προύσης, καὶ ἤρρεσεν αὐτοῖς ὁ δι' ἀμφοῖν οἰκονομικὸς τρόπος τῆς τε τῶν Μελιτηνῶν προνοίας καὶ τῆς τοῦ ἐν ἐκείνῃ ἀρχιερατεύσαντος μεταθέσεως, συνήνεσαν καὶ οὗτοι τῇ πράξει, ὁμογνωμόνως στοιχήσαντες τοῖς ὀρισθεῖσι καὶ τυπωθεῖσιν, ὡσανεὶ καὶ τὴν ἀρχὴν συμπάρῃσαν, καὶ τὸ περὶ τούτων συνδιέφερον μέλημα τῇ ἡμῶν μετριότητι καὶ τῇ ἱερᾷ ἀδελφότητι. ἔνθεν τοι καὶ ὠρίσθη τὰ σημειωθέντα παρεκβληθῆναι τε καὶ δοθῆναι. Ἐπὶ δὲ τούτοις ἢ μετριότης ἡμῶν τὸ ἀνεπίληπτον

30

2 κῶδ. τελοῦσα. — 3 κῶδ. ἔχουσα. — ¹ Αὐτόθι, φ. τμη'.

ἑαυτῇ περιποιουμένη καὶ τὸ ὡς οἶόν τε ἀσφαλές, ἐπειδὴ τῷ Με-
λιτηνῆς τᾶλλα τέως χαρακτηριστικὰ τῆς ἀρχιερωσύνης γνωρίσματα
ἀναλλοίωτα συντηρήσασα, διὰ τὸ μηδέπω σαφῶς ἐλεγχθῆναι
ἐφ' οἷς παρὰ τῶν Μελιτηνιωτῶν ἠτιάθη, τῆς γοῦν ἐν ταῖς ἱεραῖς
5 ἀγιστεῖαις σὺν αὐτῇ κοινωνίᾳ τοῦτον φθάσασα διὰ σημειώματος
ἀπεκώλυσεν, οὕτως ἀνεῖπε δέξασθαι μέλλειν αὐτὸν καὶ πάλιν εἰς
κοινωνίαν, εἴπερ ἔγγραφον ταύτῃ δοίη πληροφορίαν τοῦ φρονεῖν
ὕγιως καὶ πιστεύειν, καθὼς ἐν τῷ χειροτονεῖσθαι ἐνεγράφατο, συ-
κοφαντίαν δὲ καὶ ψεῦδος τυγχάνειν σαφὲς τὴν προστριβεῖσαν τούτῳ
10 κατηγορίαν, οὐδέποτε καιροῦ δυνησομένην ἀπελεγχθῆσεσθαι, καὶ
μηδὲν ἑαυτῷ συνειδέναι φαῦλον καὶ τῆς χριστιανικῆς εὐσεβείας
ἀνάξιον. Καὶ ὡς ἀρεστὸν μὲν ἔδοξε τοῦτο τοῖς ἱερωτάτοις συλλει-
τουργοῖς, προθύμως δὲ ἐπέδωκεν ἑαυτὸν ὁ Μελιτηνῆς εἰς τὰς τοιαύ-
τας πληροφορίας καὶ πίστεις, ἐτυπώθη καὶ ταῦτα οὕτω προβῆναι.
15 Ταῦτα παρεκβληθέντα ἀπὸ τῶν ἡμερησίων συνοδικῶν παρασημειώ-
σεων καὶ τῇ ὑπογραφῇ καὶ σφραγίδι τοῦ τιμιωτάτου χαρτοφύλα-
κος τῆς ἀγιωτάτης Μεγάλης Ἐκκλησίας Ἰωάννου τοῦ Αὐλήνου
βεβαιωθέντα ἐπεδόθη μηνὶ καὶ ἰνδίκτῳ.

37.

20 (Πρόσταγμα Θεοδώρου Ἀγγέλου Κομνηνοῦ, αυτοκράτορος Ἡπείρου)¹.
Ἀγιώτατε δέσποτα Λαρίσης, ὁ θαυμασίος Θαυμακοῦ καὶ τῇ
βασιλείᾳ μου ἀγαπώμενος ἐνθύνδε τὸν ἐν ἡμῖν ἀπέλιπε βίον καὶ
ἤλγησε μὲν ἡ βασιλεία μου ἐπὶ τῷ θανάτῳ ἐκείνου, ἀναλογησα-
μένη δὲ ὅμως, ὡς οἱ πάντες θανούμεθα καὶ οὐδεὶς ἀνθρώπων
25 ἐκφεύζεται τὸ μὴ ἐπιστρέψαι εἰς γῆν τὸ κοινὸν χρέος, εἰς παρη-
γόρημα ἔλαβον. Ἐπεὶ δὲ ἐκεῖνος μὲν ἀπεβίω, ἐξ ἀνάγκης δὲ ἕτε-
ρος εἰς τὸν ἐκείνου ἀντικαταστήσεται τόπον, γράφομεν ἀξιωματι-
κῶς τῇ ἀγιωσύνῃ σου, ἵνα, ὁ υἱὸς ἐκείνου διάκονος Συμεῶν εἴπερ
δι' ἀρετὴν, διὰ λόγον, ἄξιος κριθεῖη παρὰ τῆς ἀγιωσύνης σου,
30 καταστήσης αὐτὸν εἰς τὸν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ θρόνον, ὡς πληρω-
θῆναι τὸ γραφικὸν τὸ λέγον ἀντὶ τῶν πατέρων γενναῖσθαι υἱούς.

¹ Κωδ. Πατριαρχ. Ἱεροσολ. 276, σελ. 183. — 81 Ψαλμ. μδ', 17.

καὶ ἀποδέξεται τοῦτο ἡ βασιλεία μου. Τῆς ἐκκλησίας δὲ καὶ τῶν
 ὑπ' αὐτὴν εἰς τὰς σὰς ἐλθόντων χειρὰς, πάντως ἐχμετρήσεις τοῖς
 τοῦ τεθνηκότος υἱοῖς ἀπὸ τῶν εἰσόδων τῆς ἐκκλησίας, κατὰ τὴν
 ἐνοῦσάν σοι διάκρισιν, τὰ ἀντάξια τῶν πόνων αὐτῶν· προστάσσει
 γὰρ ἡ βασιλεία μου μῆτε τὸν πανευτυχέστατον δεσπότην καὶ πε- 5
 रिπόθητον αὐτάδελφον τῆς βασιλείας μου κύριον Μανουὴλ τὸν Δούκα,
 μῆτε τινὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν πόδα τοῖς τῆς ἐκκλησίας παραβαλεῖν
 καὶ ζημιῶσαι αὐτούς· τὰ γὰρ τοῦ Θεοῦ ἔστωσαν πάλιν τῷ Θεῷ
 ἀνακειμένα. Μηνὶ νοεμβρίῳ Ἰνδικτιῶνος η' [1234].

38.

10

(Ἰωάννου μητροπολίτου Ναυπάκτου γράμμα κανονικόν)¹.

Πανιερώτατε Δρυϊνουπόλεως καὶ ἐν Κυρίῳ συναδελφέ, εἰς
 βάρος ἡγησάμην τὴν τῆς παρούσης γυναικὸς ἐπιδημίαν πρὸς τὰ
 ἡμέτερα· ἡδόνου γὰρ αὐτὸς τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ οἰκονομῆσαι τὰ
 κατ' αὐτὴν, ἀρχιερεὺς ὦν τοῦ τόπου καὶ πλεῖον ἔχων εἶδῃσιν 15
 τῶν ἐπὶ ταύτῃ πραχθέντων. Ἀναπτύξας δὲ ὁμῶς τὸ βιβλίον καὶ
 τὰς ἐγκειμένας τούτῳ αἰτίας ἐπελθῶν, αἴτινες ἐπὶ τοῖς διαζυγίοις
 τῶν συναλλαγμάτων ὠρίσθησαν, ἀπ' αὐτῶν μὲν οὐχ εὖρον βοή-
 θειαν προσβοηθοῦσαν αὐτῇ εἰς τὸ διαζυγῆναι τοῦ Σικιλίνου, αὐτῇ 20
 δὲ ὁμῶς δύο τινὰ πρὸς ἡμᾶς ἐξηγήσατο, παρόντος καὶ τοῦ παν-
 υπερτάτου δεσπότη μου καὶ κατὰ Κύριον ἀδελφοῦ κυροῦ Εὐθυ-
 μίου τοῦ Τορνίκη, ὡς ὅτε τὸν ἄνδρα ταύτης ἡγάγετο ἐξαέτ[ις ἦν],
 καὶ [ὡς] ἐπωμόσατο τοῦτο ἡ μήτηρ αὐτῆς τῷ ἀγιωτάτῳ ἐπισκόπῳ
 Βελᾶς, κατ' ἄλλον δηλονότι καιρὸν λαληθείσης ταύτης τῆς ὑπο-
 θέσεως. Καὶ γράφουσιν οἱ νόμοι ἐπὶ τοῖς γαμικοῖς συναλλάγμασι 25
 συναινεῖν μὲν τοὺς τῶν προσώπων ἐξουσιάζοντας, εἴτε πατέρες
 εἰσὶν, εἴτε προσγενεῖς ἕτεροι, ἀλλὰ καὶ αὐτούς τοὺς μέλλοντας
 συναφθῆναι χωρὶς καὶ τῆς τούτων συναινέσεως τὸν γάμον μὴ γί-
 νεσθαι. Βοηθεῖται γοῦν εἰς διάζευξιν διὰ τὴν ἀνηβότητα καὶ τὸ
 μὴ κατὰ συναίνεσιν ταύτης προβῆναι τὸν γάμον. Εἰ δέ που καὶ 30
 σύμφωνόν ἐστι καὶ συναίνεσις ταύτης εὐρίσκεται, ἀλλὰ τὰς τῶν

¹ Κωδ. Πατριαρχ. Ἱεροσ. 276, φ. 192.

ἀτελών συναινέσεις ἢ νομικὴ διάταξις ἀποβάλλεται. Ἐρευνήσον
οὖν, ἀδελφέ, μετὰ ἀκριβείας, ἐὰν ἡ μήτηρ αὐτῆς ἐπωμόσατο ἐξαετῆ
ταύτην εἶναι, ὅτε ὁ γάμος ταύτης συνέστη· καὶ εὐρών τοῦτο, τὸ
μὲν συνοικέσιον διάλυσον, διὰ τὴν τῆς γυναικὸς ἀνηβότητα, ἐτέρω
5 δὲ συναφθῆναι ταύτην ἐπίτρεφον· τὰ γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἀνυπόστατα
συστῆναι διὰ τέλους οὐ δύνανται. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀνερευθριάτως
ἡ γυνὴ ἐπὶ τε ἡμῶν καὶ τῶν ἀναγεγραμμένων προσώπων διωμο-
λόγησε, τὸ παραπεσεῖν δηλονότι πρὸς ἕτερον ἄνδρα, διὰ τὴν ἐπὶ
πολὺ τοῦ Σιφιλίνου ἀπὸ ταύτης ἀπόστασιν. Καὶ μοιχείαν μὲν τὸ
10 ἀμάρτημα οὐκ ἔχω κατονομάζειν, πορνείαν δὲ λογιζόμενος τὸ πραχ-
θὲν διὰ τὸ τοῦ γάμου ἀστήρικτον. Αὕτη δὲ ὁμως οὐκ ἐπιστρέφαι
δικαιωθήσεται πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς· κανὼν γὰρ τῆς ἐν τῷ
Τρούλλῳ ἀγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τάδε κατὰ ῥῆμα διέξεισιν·
«Ἡ τὸν ἴδιον ἄνδρα καταλιποῦσα μοιχαλὶς ἐστίν, εἰ ἐπ’ ἄλλω
15 ἦλθε, κατὰ τὸν ἱερόν καὶ θεῖον Βασιλείον, ἐκ τῆς Ἱερεμίου προ-
φητείας ἄριστα τοῦτο ἀναλεξάμενον· ὅτι, “ἐὰν γένηται γυνὴ ἀνδρὶ
ἐτέρῳ, οὐκ ἐπιστρέφει πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς, ἀλλὰ μαινομένη
μειανθήσεται”. Καὶ πάλιν· “ὁ ἔχων μοιχαλίδα ἄφρων καὶ ἀσεβής”.
Ἐὰν οὖν φανῆ τοῦ ἀνδρὸς ἀλόγως ἀναχωρήσασα, ὁ μὲν συγγνώ-
20 μης ἐστὶν ἄξιος, ἡ δὲ ἐπιτιμίων· ἡ δὲ συγγνώμη τούτῳ πρὸς τὸ
κοινωνεῖν τῇ ἐκκλησίᾳ δοθήσεται».

Ἔτι καὶ τοῦτο πρὸς ἡμᾶς ἀφηγήσατο ἡ γυνὴ, ὡς δέκα ὄλους
χρόνους ἔχει ὁ Σιφιλίνος μὴ συνελθεῖν αὐτῇ, μηδὲ συνοικήσας,
μηδὲ ταύτην ἐπισκεψάμενος. Καὶ ὁ μὲν ἀπόστολος διδάσκει “μὴ
25 ἀποστερεῖν ἀλλήλους τοὺς συναφθέντας, εἰ μή τι ἂν ἐκ συμφώνου”.
Δῆλον δὲ ὡς διὰ τοῦτο ἀνὴρ συνάπτεται γυναικί, ἵνα καὶ παῖδας
ἀπογεννήσῃ πρὸς τὴν τοῦ γένους διαδοχὴν καὶ πρὸς τὰς τῆς σαρκὸς
ἐπηρείας ἀντιβοηθῶσιν ἀλλήλοις καὶ μὴ πρὸς πόρνειαν ἐκπίπτω-
σιν· τί γὰρ ἄλλο βούλεται τὸ πλασθῆναι τὴν γυναῖκα βοηθὸν τῷ
30 ἀνδρὶ καὶ τοῦτον ὡς οἰκεῖον μέλος ταύτην λογίζεσθαι, κατὰ τὴν
τοῦ Παύλου διδασκαλίαν; Ἐνθα δὲ ἐπὶ τοσοῦτοις ἔτεσιν οὔτε πρὸς

13 Κανὼν πζ'. — 16 Ἱερεμ. γ', 1. — 18 Παροιμ. ιη', 22. — 24 Κορινθ. 1, ζ', 5. —
31 Παύλου] Κορινθ. 1, ια', 7-12.

τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα εἰσέρχεται ὁ ἀνὴρ, οὔτε ταύτης ἐπιμελεῖται τὰ εἰς τροφήν, τὰ εἰς περιβλήματα, ἐκεῖσε πάντως παρὰ τὴν τοῦ ἀνδρὸς αἰτίαν καὶ πορνεία παρρησιάζεται καὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ εὐθύνην γίνεται ὁ ἀνὴρ. Καὶ πρόσχες κρίσει συνοδικῇ γενομένη ἐπὶ τοῦ τῆς ὁσίας μνήμης ἀγιωτάτου πατριάρχου Κωνσταντινου- 5 πόλεως [χυροῦ - - -] καὶ διεξιούσῃ οὕτως ἐν μέρει· «Αἱ παρὰ ἀνδρῶν παρασχομένων τὴν αἰτίαν ἀπολυθεῖσαι γυναῖκες, εἰ γῆμαι βουληθεῖεν, καὶ αὗται ἀνέγκλητοι καὶ οἱ εὐλογοῦντες ἰερεῖς· ὡσαύτως καὶ ἐπὶ ἀνδρῶν· παρεθέμην δ' ἂν σοὶ καὶ νόμους πολιτι- 10 κούς, εἰ μὴ ὤκνουν πολυγραφεῖν. Σὺ τοίνυν ἐπὶ τῶν τόπων ὑπάρ- χων, εἶπερ εὐρήσεις ἐξαετῆ τὴν γυναῖκα οὔσαν ὅτε τῷ Σιφιλίνω συνήφθη, ἂν ἡ μήτηρ αὐτῆς τὰ περὶ τούτου ἐν τῇ Βελᾶ ἐπω- 15 μόσατο, ἐὰν πρὸς ἄνδρα ἕτερον ἐπένευσεν ἀληθῶς καὶ ἐὰν ὁ Σι- φιλίνοσ ἐπὶ δεκαετία ὄλη οὐ συνώκησε ταύτῃ ἢ συνῆλθεν, ἀνευ- δοιάστως ἐτέρῳ συναφθῆναι ταύτην ἐπίτρεψον, ἵνα μὴ πολλὰ τὰ 20 ἄτοπα κατὰ τῆς ἰδίας κεφαλῆς ἐπισωρεύουσα ἢ γυνὴ ἀμαρτάνῃ διόλου εἰς κρῖμα τῆς ἰδίας ψυχῆς, πρότερον ἐπιθεῖς ταύτῃ τὰ τοῖς τοιούτοις πρέποντα ἐπιτίμια. Τοῦτο δὲ παραφύλαξον, τὸ μὴ συναφθῆναι ταύτῃ πρὸς γάμον τὸν σήμερον ταύτης φθορέα, ἕτερον δὲ πάντως, ἵνα μὴ καὶ ἄλλαι τῶν ἰδίων ἀνδρῶν ἀποδιστάμεναι τὰ 25 ὅμοια πράττωσιν· ὁ Σιφιλίνοσ δὲ πᾶσαν (ἐξουσίαν) ἔξει πρὸς τὸ ζητεῖν ἅπερ πράγματα τοῖς γονεῦσι ταύτης προσήγαγεν ἐν τῷ τοῦ γάμου καιρῷ. Καὶ λοιπὸν μήτε σοὶ μήτε ἡμῖν ἀπὸ τοῦ νῦν κόπους ἢ γυνὴ παρεχέτω, ἀλλὰ τὰ κατ' αὐτήν, ὡς ἀνατέτακται, διοικονομη- 30 σαμένη ἢ ἱερότης σου, καὶ ἑαυτὴν καὶ τοῦ ἐκ ταύτης ὑπωπιασμοῦ ἀπαλλαξάτω. Διατηροῖό μοι εὐθυμος, ὑγιής.

39.

(Σημείωμα κρισιόγραφον τῆς περὶ τὸν μητροπολίτην Ναυπάκτου συνόδου) ¹.

Πολλὰ πολλοῖς ἐποίησεν ὀχληρὰ ἢ τῶν ἀνεξετάστων ἀκου- 30 σμάτων εὐκολὸς εἰσδοχὴ· οἱ γὰρ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων κακόχο- λοὶ τινες ὄντες καὶ φίλεχθροὶ, μὴ μόνον τὰ αὐτοῖς ἀκουστά, ἀλλὰ

¹ Κωδ. Πατριάρχ. Ἱεροσολ. 276, σ. 129-131.

δὴ καὶ τὰ ἀνήκουστα τοῖς ἀκουσθεῖσι συντιθέντες καὶ συνοφαινον-
τες τοῖς κατὰ τι διαφορομένοις μετὰ προσθήκης ταῦτα καὶ σχε-
τλιασμῶν ἐνίοτε προσαγγέλλουσι. Καὶ οὗτοι δέον ὄν τῷ κριτηρίῳ
τοῦ λογισμοῦ παραδιδόναι ταῦτα τὰ ἀκουστά καὶ κατεξετάζειν αὐτὰ
5 καὶ λεπτολογεῖν ἐν ταύτῳ, καὶ τὰ μὲν ἀληθείας ἐχόμενα μετὰ
πραότητος προσονειδίζειν τῷ καταλέγοντι, τὰ δὲ ψευδῆ ἀπορρί-
πτειν ἐς κόρακας καὶ λύειν οὕτω τὸν αὐτῶν [ἐκ] τοιούτων ἀκου-
σμάτων χόλον καὶ τὴν ὀργήν, οἷδε ἀπαξαπλῶς τοῖς πᾶσι πιστεύ-
οντες τὰ χεῖριστα καταπράττονται. Διὰ τὰς τοιαύτας οὖν εἰσηγή-
10 σεις ὁ πανευτυχέστατος κῦρις ἡμῶν Κωνσταντῖνος ὁ Δούκας καὶ
ὁ μητροπολίτης Ναυπάκου, ὃ μὲν ἐπὶ τῷ μητροπολίτῃ μεγάλη
χολάνας, οὗτος δὲ κατὰ τὸ εἶδος μεγάλην ἔχων τὴν ἐκ βαρυθυμίας
σκληρότητα, ἀσυμβιβάστως πρὸς ἀλλήλους εἶχον καὶ τὸ σύμπαν
ἀκαταλλάκτως. Τὴν σήμερον δὲ ὁ μὲν πανευτυχέστατος Δούκας
15 τῆς ἐξουσιαστικῆς ὑψηλότητος μικρὸν ὑποκαταβάς, ὁ δὲ γε ἀρχιε-
ρεὺς νουνεχόντως ὑποπεσών, τοὺς χειμάρρους τῶν ποταμῶν ἀμφό-
τεροι ἐμιμήσαντο (οὓς χαράδραι μὲν ἐν τῷ τέως καὶ χειμῶνες
ἐκμαίνουσι, μετὰ δὲ γε μικρὸν, τῆς πλημμύρας ὀλιγωθείσης, καὶ
παισὶν εὐπέρατοι γίνονται), ἧ — τὸ τῆς ἐξωτερικῆς σοφίας — ὀλί-
20 γην μὲν τὴν ἔριν ταύτην ἐγείραντες πρότερον καὶ πρὸς οὐρανὸν
ώσανει τὴν ταύτης κάραν στηρίζαντες ἐπὶ γῆν ἐς ὕστερον ἔθεντο
διὰ τὴν αὐτῆς εἰρήνης συνέλευσιν. Καὶ κατέθεντο ἐφ' ἡμῶν καὶ
τῶν ἀναγεγραμμένων συνέδρων ἔχειν τὸν μητροπολίτην πρὸς τὴν
ἐξουσίαν, ὡς καὶ προτοῦ, τὸ τιμητικὸν καὶ τὸ κατὰ δύναμιν θε-
25 ραπευτικόν, αὐτοὶ δὲ πρὸς τὸν ἀρχιερέα καὶ τὸ αἰδῆμον καὶ τὸ
σεβάσμιον, δυσωπούντων τὴν ἐξουσίαν τῆς θείας ἱερωσύνης καὶ
τοῦ ἐπιλάμποντος γήρωσ αὐτῷ [καὶ] λογιζομένων καλῶς, ὡς ὁ τιμῶν
ἐπισκόπους τὸν πρωτότυπον ἀρχιερέα Χριστὸν τιμᾶ δι' αὐτῶν
καὶ ὡς πρὸς ἐκεῖνον διαβαίνει τὸ πρὸς τοὺς ἐπισκόπους σεβά-
30 σμιον. Κυροῦντες δὲ καὶ τὸ ἔμπροσθεν ἀσκανδάλιστον, ἄριστα
καὶ τοῦτο καὶ τελεώτατα συγκατέθεντο, τὸ μηδὲνα τούτων δηλαδὴ

μηδαμοῦ ψιθυρισμὸν καθ' ἑτέρου καὶ λοιδορίαν προσδέξασθαι, ἀλλὰ τοὺς εἰσαγγελεῖς τῶν τοιούτων θάτερος θατέρῳ καὶ προσ- ἀγγέλλειν καὶ φανεροῦν, ὡς ἐντεῦθεν, ἐλεγχομένης τῆς παραχο- ποιοῦ εἰσηγήσεως, μηδένα τοῦ λοιποῦ τολμῆσαι! ποτε γλῶσσαν ὀφιώδη καὶ πονηρὰν πρὸς τὸν μητροπολίτην κατὰ τῆς ἐξουσίας 5 κινῆσαι, ἢ κατὰ τοῦ ἀρχιερέως πρὸς τὴν εὐτυχεστάτην ὑπεροχὴν ἄριστον τοῦτο τῶν ἀμφοτέρων σκέμμα καὶ σύνδημα, ἀλλὰ καὶ τῶν λοιδῶρων καὶ τῶν ψιθυριστῶν ἀποβουκόλησις καὶ ἀνατροπὴ καὶ πρὸς τὸ δέον πάντως μετὰδεις.

Καὶ τὰ μὲν περὶ τούτων ἐν τούτοις προσέθετο μέντοι ὁ ἀρ- 10 χιερέως, ὡς τὰ μὲν εἰς αὐτὸν ἦκοντα παρὰ τῆς κατὰ Ναύπακτον ἐξουσίας, βαρέα δηλαδὴ καὶ φορτικά, μακροθύμως ὑποίσει, ἐδισθὲν αὐτῷ κακῶς παρ' αὐτῆς ἀκούειν καὶ ὑπομένειν τὰ λυπηρά· ὅσα δὲ εἰς περιφρόνησιν ἀφορᾷ τῶν τῆς ἐκκλησίας θείων δικαίων καὶ ὑπόσπασιν τούτων, ἔτι δὲ καὶ τῶν τῆς ἐκκλησίας δικαιωμάτων 15 παράβασιν, οὐκ ἂν κατὰ νῶτον εἶπε θεῖναι ποτε, ἵνα μὴ τὸ θεῖον ἐντεῦθεν κατάκριμα ἐπισπάσῃται, ἀλλὰ παρακαλέσειν μὲν τὴν ἐξουσίαν τῶν ἐπὶ ταύτης νομίμων ἴσως ὑπ' αὐτῆς πατουμένων, καὶ ἄλλως, ὡς ἂν αὐτῷ πρὸς δυνάμειος εἶη, καὶ τῶν κανονικῶν διατάξεων καὶ τῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαιωμάτων ἀντιλήψεσθαι 20 περιλήψεως. Λαβούσης δὲ τῆς ἀψιμαχίας εἰς ἀφορμὴν καὶ ἄλλην τινὰ αἰτίαν, καὶ ταύτην ὁ μητροπολίτης λύσαι κατέθετο καὶ ἐμφανίσει ὑπέσχετο τῷ ποιησαμένῳ τὴν τῶν δημοσίων δικαίων ἀπο- γραφὴν κατὰ Ναύπακτον τὰ προσόντα δικαιώματα τῇ κατ' αὐτὸν ἐκκλησίᾳ τέως ἐπὶ τῇ περιμέτρῳ τῆς γῆς, καὶ φανῆναι ἐκ τού- 25 των τίνα τε τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκ τοῦ ἀναμφιλόγου προσήρμοσε καὶ τίνα τὰ ὑπὲρ μνημοσύνων τινῶν ἀφιερωθέντα αὐτῇ καὶ ἀνέκαθεν παρὰ ταύτης νεμόμενά τε καὶ καρπιζόμενα. Ἐν τούτοις τῶν με- ρῶν διαλυσασμένων, ἡμεῖς ἐπετράπημεν παρὰ τοῦ κατὰ χώρας ἀρχιερέως σημειώσασθαι ταῦτα καὶ ἐπιδοῦναι τοῖς μέρεσι. Μηνὶ 30 μαίῳ, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν πανιερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ συλλειτουργῶν, τοῦ Θερμοπυλῶν κῦρ Μιχαὴλ καὶ ἐτέρων.

40.

(Ἰωάννου Ναυπάκτου σημείωμα περὶ τῆς διαθήκης μεγαλοσχήμου τινός) ¹.

Παρέστη ἡμῖν πρὸ πολλοῦ ὁ τῆς Ἄρτης οἰκίτηρ Ἰωάννης
ὁ Γοστυλόπουλος. Ἐν ταύτῃ γενομένων ἡμῶν, ὡς τῷ κρατίστῳ
5 Δούκα ἐντύχωμεν καὶ τὴν ὀφειλομένην αὐτῷ προσκύνησιν ἀφο-
σιωσάμεθα, φήμη τις τὰς ἡμετέρας περιεκτύπησεν ἀκοάς, ὡς ὁ
Ζυγοστόπουλος (sic) οὗτος πρὸς δυσμὰς τοῦ βίου ἐλθὼν καὶ περὶ τὸ
θανεῖν δεδοικῶς ἀπεθρίξατό τε καὶ τὰ τῶν μοναχῶν ῥάκη ἑαυτῷ
περιέθετο, ἐπὶ διαθήκῃ μέντοι καὶ τελευταίῳ τούτου βουλή-
10 ματι. Συμβάν δὲ οὕτω καὶ ὁ τῆς διαθήκης γραφεὺς νομικὸς καὶ
ἱερεὺς ὁ Μοχλὸς ἀφίκετο πρὸς ἡμᾶς, σὺνηθες ὄν αὐτῷ ἐπιδη-
μοῦσιν ἡμῖν ἐν Ἄρτῃ ποτὲ ἀναφωνεῖν τὰ προσρητικὰ καὶ περὶ
τοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν πυνθάνεσθαι εὐοδώματος. Ὡς δὲ περὶ ἄλ-
λων καὶ ἄλλων αὐτῷ ἐκοινολογούμεθα, καὶ περὶ τοῦ Ζυγοστο-
15 πούλου ἠρόμεθα, εἰ τὴν κόμην ἐκάρη, εἰ καὶ τὸ μέγα σχῆμα
περιεβάλετο καὶ εἰ ἐνδιαθήκως, ὡς ἤκουσται, τὴν βιωτικὴν
πολυοχλίαν ἐξέφυγεν. Καὶ ὅς αὐτὰ οὕτω γενέσθαι ἀπελογήσατο,
καὶ τοῦ κόλπου τὴν διαθήκην ἐξενεγκῶν εἰς ἐπήκοον ἀνεγίνω-
σκε, καὶ εἶχεν αὕτη προσταγὴν τοῦ Γοστυλοπούλου καὶ τὸ ὕφος
20 τοῦ προοιμίου τὸν νοῦν οὐ ψεκτόν, τὰς δὲ λέξεις εἰς μειδίαιμα
κινούσας τοὺς γευσαμένους παιδείας· τὰ δὲ λοιπὰ τῆς ὕλης τοῦ
βιβλίου περιοχῆς οὐκ ἄλλου πάντως, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ ἐκθεμένου
ἦσαν Μοχλοῦ. Διελάμβανε δὲ τὸ διαθηκῶν ἄλλα τε, τὰ δοκοῦντα
τῷ ἐκθεμένῳ, καὶ περὶ ἀμπελώνων τινῶν, ἀποχαρισθέντων μὲν
25 τῷ γαμβρῷ παρὰ τοῦ διαταξαμένου, τῷ Ἀτουγδῆ κῦρ Βασι-
λείῳ, ἐκ προσελεύσεως δὲ τοῦ τὴν χάριν ταύτην ποιουμένου πρὸς
τὸν γαμβρόν, γενομένης πρὸς τὸν κραταῖον αὐθέντην ἡμῶν ἐκ βα-
ρυθυμίας τοῦ Γοστυλοπούλου, ἐκ μικροψυχίας, ἐκ διαπληξέως, τῷ
δωρησαμένῳ ἐπελθόντων· ἀλλὰ βούλεσθαι πάλιν ἐν τῇ διατάξει
30 ὁ Γοστυλόπουλος ἔλεγε, καὶ πρεσβεῖαν ταύτην ἐπιτελεῦσιον πρὸς τὸν

¹ Κῶδ. Πατριαρχ. Ἱεροσ. 276, σ. 195-196.—3 Παρέστη] κῶδ. Ἔστιν.—19 κῶδ. προσταγὴν τοῦ στυλοπούλου. — 28 κῶδ. στυλοπούλου.

κρατοῦντα ἐπανετείνητο, εἶσαι τὸν Ἀτουγδῆν ἐπὶ τῆς τῶν ἀμπε-
λώνων παρὰ τοῦ πενθεροῦ χάριτος καὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἀδια-
στίκτου κατοχῆς αὐτῶν καὶ νομῆς. Καὶ ταῦτα μὲν ἢ διατάξεις,
μᾶλλον δὲ ὁ νοῦς τῆς τοῦ κεφαλαίου τούτου δυνάμεώς τε καὶ
περιλήψεως· παρῶν δὲ αὐτίκα καὶ ὁ ἱερώτατος Ἄρτης ἐπεβε- 5
βαίου, ἐξ ὧν ἐλάλει, τὸ παρὰ τὴν προσαγγελίαν τοῦ Γοστυλο-
πούλου μικρόφυχον, φάμενος, ὡς πολλάκις ὁ γαμβρὸς καὶ ὁ πεν-
θερὸς περὶ τῶν ἀμπελώνων τούτων παρ' αὐτῶ ἐδικάσαντο καὶ
ἐν πάσαις ταῖς συνελεύσεσι καιρίον οὐδὲν οὐδὲ παραδοχῆς τῶ
κρίνοντι ἄξιον ὁ Γοστυλόπουλος ἐξελάλησεν, ἀλλ' ἐν πάσαις ταῖς 10
δίκαις ἄγραφον ἔσχεν νίκην ὁ Ἀτουγδῆς. Ταῦθ' οὕτω καὶ ἤκουσται
ἡμῖν καὶ ἐώραται, τὸ διάταγμα δηλονότι καὶ ὅσα τούτων καὶ ὁ
ἐπίσκοπος διελάμβανε τε καὶ διηγῆσατο, καὶ ἐσημειώθη καὶ ἐπε-
δόθη κατ' ἐκχώρησιν καὶ ταῦτα τοῦ ἐπισκόπου τῶν τόπων.

VI.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ

τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ πατρὸς ἡμῶν

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ μοναχοῦ τοῦ ΠΕΡΣΟΥ,

μονῆς τοῦ ἀββᾶ Ἰουστίνου¹.

(Cod. Patriarch. 18 f. 120β).

1. Ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, ὁ συναΐδιος καὶ ὁμοούσιος τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ καὶ ζωοποιῷ πνεύματι, οἰκτείρας τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἀπολλύμενον καὶ ὑπὸ τοῦ θανάτου καὶ τῆς φθορᾶς τυραννούμενον "ἐκλινεν μὲν οὐρανοὺς καὶ κατέβη", κατὰ τὸ γεγραμμένον· διὰ δὲ τῆς ἐκ παρθένου γεννήσεως "μορφὴν δούλου λαβὼν" καὶ συναναστραφεὶς τοῖς ἀνθρώποις πάντα ὑκονόμησε τὰ πρὸς σωτηρίαν τοῦ γένους ἡμῶν, καὶ τῷ μὲν ἰδίῳ θανάτῳ καταργήσας τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τῇ δὲ τριημέρῳ τοῦ σώματος ταφῇ τῆς φθορᾶς τὴν κα-
5
10
θαίρεισιν ποιησάμενος καὶ τῇ εἰς Ἄδου καθόδῳ τὰ πολυχρόνια τοῦ Ἄδου καταστρέψας βασιλεία, οὕτω τῇ ἐνδόξῳ αὐτοῦ ἀναστάσει "συνήγειρέν τε καὶ συνεκάθισεν ἡμᾶς ἐν τοῖς ἐπουρανίοις", καθὼς φησιν ὁ ἀπόστολος. Αὐτίκα γοῦν τὴν "ἐξ ὕψους δύναμιν" ἐνδυσά-

¹ Ἱεροσολ. Βιβλιοθ. 1, σ. 78-79.

3 κῶδ. οἰκτείρας. — 4 ἀπόγρ. τυραννούμενον || Ψαλμ. ιζ', 10. — 5 γεγραμμένον] Ἰωάν. γ', 13. ς', 38, 41, 42, 50, 51, 58. Ἐφεσ. δ', 9. — 6 Φιλιπ. β', 7 || κῶδ. λαβὼν. — 8 Θεσσαλ. 1, ιε', 26. — 10 κῶδ. εἰσάδου. — 11 κῶδ. συνήγησεν. — 12 Ἐφεσ. β', 6 || κῶδ. συνεκάθισεν || κῶδ. φησίν. — 13 Λουκ. κδ', 49.

μενοι "οί αυτόπται και ύπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου" και τῶν
αὐτοῦ παθημάτων μάρτυρες, οί μακάριοι ἀπόστολοι, ἐπλήθον μὲν
τῷ θείῳ κηρύγματι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, μεθήρμισαν δὲ πρὸς
εὐσεβειαν πᾶσαν πόλιν και χώραν και ἔθνος και λαὸν και φυλὴν
και γλῶσσαν, και τὴν μὲν πατροπαράδοτον και πολυχρόνιον τῆς 5
ἀσεβείας πλάνην πρόρριζον ἀνέσπασαν, ἀγγελικὴν δὲ πολιτείαν ἐπὶ
γῆς κατεφύτευσαν. Ἐντεῦθεν "ἐπλήσθη ἡ σύμπασα κτίσις τοῦ
γινῶναι τὸν Κύριον", κατὰ τὸ γεγραμμένον, "ὡς ὕδωρ πολὺ κατακα-
λύψαι θαλάσσας". ἐντεῦθεν τὰ ἐπίγεια τοῖς ἐπουρανίοις συνήφθη και
ζωὴ αἰώνιος ἐν κόσμῳ ἐπολιτεύσατο· ἐντεῦθεν πᾶσα τῶν ἀνθρώπων 10
ἡ φύσις ταῖς μεγάλαις και ἀδιηγῆτοις τοῦ Θεοῦ δωρεαῖς ἐγεγήθει.

2. Ἄλλ' ὁ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἀπ' ἀρχῆς ἐπίβουλος, ὁ
βᾶσκανός τε και δόλιος και τῶν εὐσεβῶν ἐχθρός, οὐκ ἔχων ὅπως
ἐνέγκῃ τὴν τοσαύτην τῶν ἀγαθῶν τῆς διὰ Χριστοῦ χάριτος εἰς
ἀνθρώπους μεγαλοδωρεάν, και ὀρῶν ἑαυτὸν ὡς περ τι ἀνδράποδον 15
πονηρὸν ἐκβεβλημένον τῆς ὑπ' οὐρανόν, εὔρεν ἐπίνοιαν τῆς μὲν
αὐτοῦ πονηρίας ἀξίαν, οὐδὲν δὲ μέγα τοὺς τῆς εὐσεβείας τροφίμους
βλάψαι δυναμένην, ἀλλὰ μᾶλλον ὠφελῆσαι τὰ μέγιστα· τοῖς γὰρ
τότε κρατοῦσι τὰ τῶν Ῥωμαίων σκῆπτρα ποικίλως και πολυτρό-
πως ἑαυτὸν ἐγκατασπείρας, ἤγειρε μὲν παντοδαπούς διωγμούς κατὰ 20
τῆς ἐκκλησίας και τὸ ὅσον ἐπ' αὐτῷ τὴν οἰκουμένην ἄπασαν ἀνέ-
τρεψέν τε και συνέχεεν, εἰς τούναντίον δὲ αὐτῷ περιέστη τὰ τῆς
ἐγχειρήσεως, και μικρὰ ἦ και οὐδὲν βλάβας τοὺς θεοσεβεῖς με-
γάλως αὐτὸς κατησχύνετο· οὐδὲν γὰρ ἤττον τῶν πάλαι αὐτὸν ὑπε-
ρορισάντων ἀγίων ἀποστόλων ταῖς τῶν καλλινίκων μαρτύρων ὑπο- 25
μοναῖς ἐκβέβλητο ὁ δόλιος και πάλιν τὸν οἰκετον τῆς εὐσεβείας
κόσμον ἡ τοῦ Χριστοῦ ἀπελάμβανεν ἐκκλησία και τὰ τῆς Θεοῦ
χάριτος ἦνθει τε και ἐπεδίδου καθ' ἐκάστην ἡμέραν, εἰς ἐτῶν
ἀριθμὸν πολὺν τὴν δόξαν παρατείνοντα.

1 Λουκ. α', 2 || παθημάτων μάρτυρες] Πέτρου ἐπιστ. 1, ε', 1.— 3 κῶδ. πᾶσαν τ.
ο. μεθ' ἤρμισαν.— 7 Ἡσαΐα ια', 9.— 8 κῶδ. κατὰ καλύψαι.— 12 κῶδ. ἀπαρχῆς.—
15 κῶδ. ὀρᾶν ἔ. ὡσπέρ τι. — 17 τῆς] κῶδ. τοῖς. — 19 κῶδ. σκῆπτρα. — 21 κῶδ.
αὐτὸ. — 23 κῶδ. ἐγχειρήσεως. — 24 κῶδ. ἤττον. — 28 κῶδ. ἐπ' ἐδίδου.

3. Κόρον δὲ ὡσπερ τῶν εἰς ἡμᾶς γενομένων ἐκ Θεοῦ ἀγαθῶν λαβόντες οἱ ἄνθρωποι, εἰ καὶ λίγη παντελεῖ τῶν μεγάλων καὶ ἀφάτων τοῦ Χριστοῦ δωρεῶν νοσήσαντες καὶ ποικίλως καὶ πολυτρόπως τὴν ἁμαρτίαν χειρογραφήσαντες, καὶ αἵμασι μὲν ἀνθρώπων
5 πίνοις τὴν γῆν πᾶσαν φοινίζαντες, πορνείαις δὲ καὶ μοιχείαις καὶ ταῖς ἄλλαις ἀναριθμήτοις πονηρίαις τε καὶ κακοπραγίαις τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ καθ' ἑαυτῶν ἐκκαύσαντες, ὅλην ὡς εἰπεῖν ἐφ' ἑαυτούς τὴν χεῖρα τοῦ Θεοῦ τῆς παιδείας ἠλύσαμεν· ὅθεν παρέδωκεν ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ
10 πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν πόλεις ὅλας καὶ χώρας τὰς μὲν πυρὶ παραδόντι, τὰς δὲ ἐκ βάρων ἀνασπάσαντι καὶ αἰχμαλωτίσαντι μὲν πᾶν ὅσον ἐκλεκτὸν καὶ ἐπιθυμητὸν ἐν σώμασί τε καὶ χρήμασιν, ἐξολοθρεύσαντι δὲ πᾶν τὸ κατάλοιπον ἀκορέστῳ μανίᾳ. Οὐ μὴν δὲ εἰς τέλος ὑπερεῖδεν ὁ ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος Κύριος, ὡς δηλοῖ τὰ πράγματα, ἀλλὰ χρηστάς ἔχειν ἡμᾶς τὰς ἐλπίδας δίδωσι τῷ μέχρι τοῦ νῦν δοξάζεσθαι ἐν τοῖς γησιοῖς αὐτοῦ δούλοις καὶ μάρτυσιν. Εὐκαιρον δὲ ἐνταῦθα τοῦ λόγου γενομένοις τὴν αὐτὴν τῷ μεγάλῳ ἀποστόλῳ ἐκπληξιν ἐκπλαγῆναι ἐπὶ τοῖς ἀνεξιχνίαστοις τοῦ Θεοῦ κρίμασι, καὶ εἰπεῖν "ὦ βάθος πλοῦτου καὶ
15 σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ! ὡς ἀνεξηρεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ"! Ἴδου γὰρ Πέρσαις μὲν παρέδωκεν εἰς παιδείαν τοὺς ἑαυτοῦ κατὰ χάριν υἱοὺς καὶ κληρονόμους, ἐκ [δὲ] Περσίδος μάρτυρας ἑαυτῷ ἐξελέξατο, μέχρις αἵματος τὴν εἰς αὐτὸν ἀγάπην πίστιν τε καὶ ὁμολογίαν ἐπιδειξαμένους, καὶ τὸ
25 παράδοξον· ὅτι οὐκ ἄνδρας μόνον ἀλλὰ καὶ γυναῖκας, πᾶσαν ἐπιδειξαμένης κακοπάθειαν καὶ τὸ τελευταῖον ὑπὲρ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως διὰ σταυροῦ τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον ἀναδησαμένας.

4. Τούτων εἷς ὑπάρχει καὶ ὁ ἡμέτερος στεφανίτης Ἀναστάσιος, οὗ τὸν βίον τὸν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ μαρτυρίου γράφαι κελευσθεῖς, αὐτὸν προστήσω τοῦ λόγου τὸν παρ' αὐτοῦ ὁμολογηθέντα

2 κῶδ. παντελεῖ. — 4 κῶδ. αἵμασι. — 8 κῶδ. ἠλύσαμεν. — 10 κῶδ. πονηρωτάτῳ. — 13 κῶδ. ἐξολοθρεύσαντι. — 15 κῶδ. δηλεῖ. — 16 τῷ κῶδ. τὸ. — 18 Ῥωμ. ια', 33. — 23 κῶδ. ἐκλεξάμενος μ. αἵματος. — 25 κῶδ. γυναίκας. — 27 κῶδ. ἀναδησαμένας.

Θεὸν καὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ οὕτως ἄρξομαι τῆς
 διηγήσεως. Οὗτος χώρας μὲν ἦν τῆς Περσίδος Ῥαζήχ καλουμέ-
 νης, χωρίου δὲ Ῥασουνί· ὄνομα δὲ αὐτῷ Μαγουνδάτ· υἱὸς δὲ
 ὑπῆρχεν μάγου τινὸς Βαῦ τοῦνομα, ὃς καὶ διδάσκαλος ὑπάρχων
 τῶν μαγικῶν μαθημάτων ἐπαίδευσε καὶ αὐτὸν ἐκ παιδότην τὰ μα- 5
 γικά· γενόμενον δὲ νεανίαν συνέβη κρατηθῆναι αὐτὸν εἰς Τήρωνα
 σὺν ἄλλοις πολλοῖς καὶ εἶναι ἐν τῇ βασιλευούσῃ τῶν Περσῶν
 πόλει ἐπὶ Χοζρόου τοῦ βασιλέως. Τῆς δὲ Ἀγίας τοῦ Θεοῦ Πόλεως
 ἀλούσης καὶ τῶν σεβασμίων καὶ προσκυνουμένων τόπων πυρικαύ-
 στων γενομένων ἐν τῇ προειρημένῃ ὀργῇ διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν, 10
 ἐλήφθη καὶ τὰ τίμια ξύλα τοῦ ζωοποιοῦ καὶ πανσέπτου σταυροῦ
 τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰσήχθη ἐν Περσίδι, καὶ—ὧ παραδόξων πραγμά-
 των—αἰχμάλωτος μὲν ἦγετο ὁ τοῦ Κυρίου σταυρὸς κατὰ τὴν τῶν
 ἀθέων ὑπόνοιαν, ἠχμαλώτευσε δὲ μᾶλλον κάκει τοὺς ἀξίους αὐτοῦ
 εἰς σωτηρίαν· ἐπιστάς γάρ, ὡς εἴρηται, τῇ Περσίδι ὁ τίμιος καὶ 15
 ζωοποιὸς σταυρὸς τοῦ σωτήρος, καὶ τὰς τῆς χάριτος καὶ δυνάμεως
 αὐτοῦ ἀκτῖνας ἐκλάμψας πανταχοῦ, φόβον μὲν καὶ κατάπληξιν τοῖς
 ἀπίστοις ἐνετίθει, χαρὰν δὲ καὶ εὐφροσύνην ταῖς καρδίαις τῶν πι-
 στῶν ἐνεποίει. Φήμης δὲ πανταχοῦ τῆς χώρας διαθεούσης περὶ αὐτοῦ,
 ἠρώτα ὁ προειρημένος Τήρων Μαγουνδάτ ὁ καὶ Ἀναστάσιος τὸ τί ἂν 20
 εἶη· καὶ ἀκούσας λεγόντων, ὅτι ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν εἶη ἐνταῦθα,
 εὐθέως ὡσπερ γῆ ἀγαθὴ δεξαμένη ὑετὸν ἐπιτηδεῖα πρὸς καρπο-
 φορίαν γίνεται, οὕτω κάκεινος τότε δεξάμενος τὸ πολῦτιμον ὄνομα
 τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ βάθει τῆς ἑαυτοῦ καρδίας ὡσπερ θησαυρὸν ἄσυ-
 λον ἐναπέθετο. Εἶτα ἐνθυμούμενος καθ' ἑαυτὸν “ πῶς οἶόν τε τὸν 25
 Θεὸν τὸν μέγαν τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ—ὄν, ὡς ἀκούω, οἱ
 χριστιανοὶ σέβονται—ἐλθεῖν ἐνταῦθα”, ἐπιμελέστερον ἐπύθετο καὶ
 ἔμαθεν παρά τινων, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ σταυρὸς, ἐν ᾧ ὁ Χριστὸς
 ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐσταυρώθη, ὃν οἱ χριστιανοὶ προσκυνοῦσι. Θαυ-
 μάσας δὲ καὶ ἐκπλαγεῖς ἐπὶ τούτῳ ὁ προειρημένος τοῦ Χριστοῦ 30
 δοῦλος Ἀναστάσιος, οὐκ ἐπαύσατο ἀπὸ τότε πολυπραγμονῶν περὶ

17 κῶδ. ἀπίνας. — 18 κῶδ. ἐνετίθη. — 20 κῶδ. ἠρώτα. — 22 κῶδ. ἰετὸν
 ἰπιηθία. — 25 κῶδ. διοιτε. — 30 κῶδ. τούτο.

τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ ὅσῳ πλέον ἐν τῇ ἀκοῇ· τὰ τῆς ἀληθείας παρεδέχετο, τοσοῦτω μᾶλλον τῆς αὐτοῦ καρδίας τὰ τῆς μαγικῆς ἀπάτης ὑπεχώρει· ὡσπερ γὰρ ὑποφεύγει τῷ μὲν φωτὶ τὸ σκότος, τῷ δὲ ἡλίῳ ἢ σκιᾷ καὶ τῷ πυρὶ ὁ καπνός, οὕτω καὶ τοῖς τῆς
5 ἀληθείας δόγμασιν ἢ πλάνῃ ἐξαφανίζεται.

5. Ἐχων δὲ ἀδελφὸν Σαρακηνὸν ὁ μακάριος στρατιώτην, ἐγένετο σὺν αὐτῷ ἐν τῷ στρατῷ, τῷ ὑπὸ τοῦ Σαῖν ἀγομένῳ, καὶ ἦλθεν ἕως Καρχηδόνος. Τοῦ δὲ ἐν ἀγίοις Φιλιππικοῦ τῷ τότε χρόνῳ δομestίκου τῶν σχολῶν ὑπάρχοντος ἐπὶ Μαυρικίου τοῦ βασιλέως καὶ ἀντιπερισπάσαντος αὐτὸν καὶ εἰσελθόντος ἐν Περσίδι ἀκούσας ὁ Σαῖν ὑπέστρεψε κατόπισθεν αὐτοῦ, καὶ οὕτως συνέβη τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ Ἀναστάσιον σὺν τῷ Περσικῷ στρατῷ ἐλθεῖν ἕως τῶν μερῶν τῆς Ἀνατολῆς· κάκειθεν ἀναχωρήσας τοῦ στρατοῦ καὶ καταλιπὼν τὸν ἴδιον ἀδελφὸν ἦλθεν εἰς Ἱεράπολιν καὶ κατήχθη
15 πρὸς τινα χριστιανὸν Πέρσην, ἀργυροκόπον τὴν τέχνην, καὶ ἔμεινεν παρ' αὐτῷ· ἔμαθεν δὲ καὶ αὐτὸς καὶ εἰργάζετο σὺν αὐτῷ. Ὡς δὲ ἐπλεόνασεν αὐτῷ ὁ πόθος τοῦ φωτισθῆναι, παρεκάλει πολλὰ τὸν προειρημένον ἄνδρα, ὥστε ἀξιωθῆναι τῆς χάριτος τοῦ ἀγίου βαπτίσματος· ὁ δὲ ὑφορῳόμενος διὰ τὸν τῶν Περσῶν φόβον μὴ
20 κινδυνεύσῃ ἐκ τούτου, ὑπερετίθετο· ὅμως σὺν αὐτῷ ἀπῆει εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ ἠύχετο καὶ τὰς ἱστορίας τῶν ἀγίων μαρτύρων ἑώρα καὶ ἐπυνθάνετο παρ' αὐτοῦ τὸ τί ἂν εἴη ταῦτα. Καὶ ἀκούων παρ' αὐτοῦ τῶν ἀγίων τὰ θαύματα καὶ τὰς ἀφορήτους βασάνους, τὰς ἐπαχθείσας αὐτοῖς παρὰ τῶν τυράννων, καὶ τὴν ὑπεράνθρωπον
25 αὐτῶν ὑπομονήν, ἐθαύμαζέν τε καὶ ἐξίστατο.

6. Μείνας οὖν χρόνον ὀλίγον παρὰ τῷ εἰρημένῳ φιλοχρίστῳ ἀνδρὶ, ἀρίστην ἐπιθυμίαν εἰσδέχεται τῇ ψυχῇ, εἰς Ἱεροσόλυμα παραγενέσθαι κάκεισε τοῦ ἀγίου ἀξιωθῆναι βαπτίσματος. Καὶ δὴ ταύτην εἰς πέρας ἀγαγὼν τὴν βουλήν τῇ τοῦ Θεοῦ εὐδοκίᾳ, ἔρ-

3 κῶδ. ὑπὸ φεύγει. — 4 κῶδ. σκιᾷ. — 9 κῶδ. δομestίκου. — 10 κῶδ. ἀντιπερὶ σπάσαντος. — 15 κῶδ. πέρσιν. — 16 κῶδ. ἰργάζετο. — 19 κῶδ. ὑφορῳόμενος. — 20 κῶδ. ἀπείη. — 21 κῶδ. ἱστορίας || κῶδ. ἑώρα. — 24 κῶδ. ἐπαχθῆσας || κῶδ. ὑπὲρ ἄνθρωπον.

χεται εἰς τὴν Ἀγίαν Πόλιν καὶ μένει πρὸς τινα φιλόχριστον ἄνδρα, ἀργυροκόπον τὴν τέχνην· καὶ θαρρήσας αὐτῷ τὴν πᾶσαν αὐτοῦ ἐπιθυμίαν, ὅτι βούλεται τῷ Χριστῷ προσελθεῖν καὶ ἀξιωθῆναι τῆς δωρεᾶς τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, προσήχθη παρ' αὐτοῦ Ἠλία τῷ ὀσιωτάτῳ πρεσβυτέρῳ τῆς Ἀγίας Ἀναστάσεως. Ὁ δὲ τοῦτον ὡς 5 θεόπεμπτον ὑποδεξάμενος υἱόν, καὶ ἀναγαγὼν τὰ κατ' αὐτὸν Μοδέστῳ τῷ ὀσιωτάτῳ πρεσβυτέρῳ τῆς Ἀγίας Ἀναστάσεως, τῷ τῆνικαῦτα τοποτηρητῇ ὄντι τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου, ἐποίησεν αὐτὸν βαπτισθῆναι μετὰ καὶ ἑτέρου ὁμοιοτρόπου, ὡσαύτως τῆς αὐτῆς χώρας καὶ θρησκείας ὑπάρχοντος· ὃς καὶ αὐτὸς τὸ μακάριον τέ- 10 λος ὑπὲρ Χριστοῦ δεξάμενος ἐν Ἐδέσῃ τῇ πόλει τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον ἀνεδήσατο. Ποιήσαντος δὲ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ τὰς ὀκτῶ ἡμέρας τοῦ φωτίσματος ἠρώτα τὸν μακάριον Ἀναστάσιον ὁ ὀσιώτατος πρεσβύτερος Ἠλίας τὸ τί βούλεται τὸ λοιπόν· ὃ δὲ παρεχάλει αὐτὸν λέγων· “Ποίησόν με μοναχόν”. Μετὰ οὖν τὴν ἀπό- 15 λυσιν εὐθέως παραλαβὼν αὐτὸν ἀπήγαγεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ ἐν ἁγίοις ἀββᾶ Ἀναστασίου, ὡς ἀπὸ τεσσάρων σημείων τῆς Ἀγίας Πόλεως διακειμένην, καὶ πολλὰ παρακαλέσας σὺν καὶ ἄλλοις τὸν τῆς προειρημένης εὐαγοῦς μονῆς προεστῶτα, Ἰουστίνον φημί, ἄνδρα τὰ τε ἄλλα ἐπιφανῆ καὶ πλήρη τῶν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀγα- 20 θῶν, παρέδωκεν αὐτῷ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ Ἀναστάσιον. Ὁς τοῦτον παραλαβὼν τῇ ἑαυτοῦ συνοδίᾳ συνηρίθμησεν ἰνδικτιῶνι θ', βασιλεύοντος Ἡρακλείου τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ φιλοχρίστου ἔτους ι' τῆς βασιλείας αὐτοῦ· ἔδωκεν δὲ αὐτῷ ἐπιστάτην ἕνα τῶν ἑαυτοῦ γνησίων μαθητῶν ὁ ἀββᾶς, ἄνδρα συνετόν, ὃς καὶ ἐδίδασκεν αὐτὸν 25 τὰ γράμματα ἑλληνιστὶ καὶ τὸ Ψαλτήριον, καὶ ἀποθρίξας αὐτὸν καὶ τὸ ἅγιον σχῆμα τῶν μοναχῶν ἐνδύσας υἱὸν ἀνέτρεφεν γνήσιον.

7. Ἐποίησε δὲ καὶ διακονίας διαφόρους ἐν τῇ μονῇ ὁ μακά-

1 κῶδ. φιλόχριστον. — 2 κῶδ. αὐτοῦ. — 4 κῶδ. ἡλία. — 11 κῶδ. ἐναιδέσει. — 13 κῶδ. ὀκτώ || κῶδ. ἠρώτα || ὁ] κῶδ. ὦ. — 14 κῶδ. ἡλίας. — 17 κῶδ. ἀββα. — 19 κῶδ. εὐαγοῦς. — 23 κῶδ. ἠρακλείου. — 25 κῶδ. μαθητὸν. — 26 κῶδ. ἑλληνιστῆ. — 27 κῶδ. ἐνδύσας.

ριος, τὴν τε τοῦ μαγειρείου καὶ τοῦ κήπου, διαπρέφας ἐν αὐταῖς
τῇ τοῦ Κυρίου χάριτι· ἦν γὰρ σκουδαῖος πάνυ ἐν τε τῇ διακονίᾳ
τῶν ἀδελφῶν καὶ ἐν τῷ ἔργοχειρῶ, καὶ πρὸ τούτων ἐν τῷ κανόνι
τῆς θείας λειτουργίας. Καὶ ἀκούων ἀδιαλείπτως τὰς τε θείας
5 Γραφὰς ἀναγινωσκομένας καὶ τοὺς βίους τῶν ἁγίων πατέρων ἐτί-
θει τὸν νοῦν ἑαυτοῦ ἀκριβῶς, καὶ εἴ τι δ' ἂν μὴ ἐνόησεν, ἠρώτα
τὸν ἑαυτοῦ ἐπιστάτην, ἱκανὸν ὄντα ἐν πᾶσιν, ἣ καὶ τοὺς πρού-
χοντας τῶν ἀδελφῶν· καὶ μανθάνων παρ' αὐτῶν ἅ ἐπεζητεῖ, ἐθαύ-
μαζεν δοξάζων τὸν Θεόν. Ἀναγινώσκων δὲ καθ' ἑαυτὸν ἐν τῷ
10 καλλίῳ τοὺς ἁγῶνάς τε καὶ ἄθλους τῶν ἁγίων καὶ καλλινίκων
μαρτύρων ἐδάκρυεν πολλὰ καὶ ἐποτνιαῖτο, ἐν τῷ κρυπτῷ ταμείῳ
τῆς ἑαυτοῦ καρδίας τὴν ἐπιθυμίαν τρέφων τοῦ καὶ αὐτὸν ἀξιω-
θῆναι ποτε τοῦ Ἰσοῦ τοῖς ἁγίοις ἁγῶνος, εἰς ἔπαινον καὶ δό-
ξαν Χριστοῦ. Τοῦτο δὲ ἔγνωμεν ἡμεῖς ἐν τῷ θαυμάζειν αὐτὸν
15 καὶ ἐκπλήττεσθαι τὴν ὑπομονὴν τῶν ἁγίων καὶ μηδὲν ἄλλο σχε-
δὸν ἀναγῶναι θέλων, ἣ ταῦτα τὰ τὴν φλόγα τρέφοντα τῆς ἐπι-
θυμίας ἐκείνης. Διετέλεσεν δὲ ἐν τούτοις ὁ μακάριος ἐν τῇ μονῇ
ἔτη ἑπτὰ.

8. Βλέπων δὲ ὁ πονηρὸς τὴν τοιαύτην καὶ τοσαύτην αὐτοῦ
20 εἰς Θεὸν ἀγάπην, ὡς ἂν ταύτην ἀμβλύνη καὶ εἰς ἀπόγνωσιν
ἐνέγκῃ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ, ὑπέβαλλεν αὐτῷ λογισμοὺς πονη-
ροὺς καὶ μνήμας τῶν μαγικῶν ἐκείνων ῥημάτων, ὧν παρὰ τοῦ
ιδίου πατρὸς μεμάθηκεν, καθὰ προεῖπον, καὶ ἔθλιβεν αὐτὸν ἐν
τούτοις σφόδρα. Ὁ δὲ γνοὺς τοῦ Διαβόλου εἶναι τὴν πανουργίαν,
25 ἤρχετο μὲν τῷ Θεῷ ῥυσθῆναι τῆς ἐπιβουλῆς τοῦ Διαβόλου, τῷ
ἀββᾶ δὲ τὰ τῆς ἑαυτοῦ καρδίας ἀπογυμνώσας μετὰ πολλῶν δα-
κρύων ἠξίου εὐχεσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν ἐλευθερῶσαι
αὐτὸν τῆς μεθοδείας τοῦ ἀντικειμένου. Νουθετήσας δὲ αὐτὸν καὶ
στηριξάσας κατὰ τὴν δεδομένην αὐτῷ παρὰ Θεοῦ σύνεσιν ὁ πατήρ,
30 καὶ ποιήσας εὐχὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπ' ἐκκλησίας, τοῦ τοιούτου ἀπήλ-

1 κῶδ. μαγειρείου. — 3 κῶδ. κανόνι. — 5 κῶδ. ἐτίθη. — 6 κῶδ. ἠρώτα. —
7 κῶδ. ἱκανὸν || προύχοντας. — 10 κῶδ. καλλινίκων. — 20 κῶδ. ἀμβλύνει. — 23 κῶδ.
πρὸ εἶπον. — 24 κῶδ. γνοῦς. — 26 κῶδ. ἀπὸ γυμνώσας. — 28 κῶδ. μεθοδίας.

λαξε πολέμου, καὶ μεθ' ἡμέρας ὀλίγας ὄναρ ἐθεάσατο νυκτὸς ὁ τοῦ Θεοῦ δοῦλος Ἀναστάσιος τοιοῦτον. Ἐώρα ἑαυτὸν ἐν ὄρει ἰστάμενον ὑψηλῶ καὶ τινα πρὸς αὐτὸν ἐλθόντα καὶ ἐπιδεδωκότα αὐτῷ ποτήριον οἴνου χρυσοῦν καὶ διάλιθον, εἰρηκότα αὐτῷ "λάβε πίε". ὁ καὶ δεξάμενος ἔπιεν. Εὐθέως δὲ ὡσπερ ἔνθους γενόμενος καὶ 5 ἐπιτυχῶν τοῦ ποθομένου, ἀναστὰς ἦλθεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰς τὸν κανόνα τῆς νυκτερινῆς ψαλμωδίας, ἐπιφωσκούσης τῆς ἀγίας Κυριακῆς, καὶ προτρεψάμενος τὸν ἀββᾶν εἰσῆλθεν εἰς τὸ Διακονικόν. Προσέπεσεν αὐτῷ παρακαλῶν μετὰ δακρύων εὐξασθαι ὑπὲρ αὐτοῦ, ὡς μέλλοντος ἀποθνήσκειν ἐν αὐταῖς ταῖς ἡμέραις, καὶ 10 ἤρξατο τὰ ἐξηγητήρια ῥήματα φθέγγεσθαι λέγων οὕτως: "Οἶδα, πάτερ, ὅσους κόπους ἔσχες εἰς ἐμὲ τὸν ταλαίπωρον, καὶ ὅτι διὰ σοῦ ὁ Θεὸς ἤγαγέν με ἐκ σκότους εἰς τὸ φῶς καὶ ὅτι πολλά σε ἔθλιψα· ἀλλ' εὐχου ὑπὲρ ἐμοῦ διὰ τὸν Κύριον". Λέγει αὐτῷ ὁ ἀββᾶς: "Τί γάρ ἐστι τὸ πρᾶγμα, τέκνον, καὶ πόθεν δῆλον, ὅτι 15 μέλλεις ἀποθνήσκειν ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις"; Ὁ δὲ διηγήσατο αὐτῷ τὸ ὄραμα καὶ δισχυρίζετο, ὅτι πάντως μέλλει ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις ἀποθνήσκειν, εἴτε τὸν κοινὸν θάνατον, εἴτε καὶ ἄλλως πως· ἐφοβεῖτο γὰρ φανερώς εἰπεῖν, ἵνα μὴ ἐπιτιμήσῃ αὐτῷ.

9. Ἐἶτα παρακληθεὶς τὴν καρδίαν ταῖς πολλαῖς καὶ παντοδα- 20 παῖς παραινήσει τοῦ ἀββᾶ ἐπλήρωσε τὸν κανόνα μετὰ τῶν ἀδελφῶν, καὶ τῆς συνάξεως γενομένης, μεταλαβὼν τῶν θείων καὶ ζωοποιῶν τοῦ Θεοῦ μυστηρίων καὶ ἀριστήσας μετὰ τῶν πατέρων, ὑπνώσας τε μικρὸν καὶ διαναστάς, οὐκ ἐνεγκῶν τῆς ἑαυτοῦ καρδίας τὴν πύρωσιν ἐξῆλθε λάθρα τῆς μονῆς, μηδὲν λαβὼν παν- 25 τελῶς, εἰ μὴ ἂ ἐφόρει, καὶ ἀπῆλθεν ἐν Διοσπόλει· κακεῖθεν εἰς τὸ Γαρίζειν ὄρος εὐξάμενος καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ἐκεῖσε σεβασμίους τόπους, ὀδηγούμενος ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ ἀγίου πνεύματος, ἔρχεται ἕως Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης καὶ ἔμεινεν ἐν τῷ οἴκῳ τῆς πανυμνήτου καὶ θεοτόκου Μαρίας δύο ἡμέρας. Κατ' οἰκονομίαν δὲ 30

1 κῶδ. ὀλίγας ὄναρ. — 2 κῶδ. ἑώρα || κῶδ. ὄρει ἰστάμενον. — 3 κῶδ. τινά. — 6 κῶδ. ἐπιτυχῶν || κῶδ. ἀναστᾶς. — 12 ἀπίγρ. ταλαίπωρον. — 17 κῶδ. ὄραμα. — 19 κῶδ. ἐφοβῆτο. — 22 κῶδ. μετὰ λαβῶν. — 26 κῶδ. ἐφόρη. — 27 Γαρίζειν] Παρίζειν Μεταφράστῃ Γαριζίν. Migne τ. 114, σ. 784. — 29 κῶδ. καισαρίας.

τῆς πάντα σοφῶς καὶ δικαίως καὶ φιλανθρώπως ἀγούσης προνοίας
 προελθὼν ἐπὶ τὴν Ἁγίαν Εὐφημίαν εὐχῆς χάριν, εἶδεν παρερχό-
 μενος ἐν τινὶ οἴκῳ τοὺς τῶν Περσῶν μάγους μαγεύοντας, καὶ ζήλω
 θεϊκῶ φερόμενος εἰσελθὼν πρὸς αὐτοὺς λέγει· “Τί πλανᾶσθε καὶ
 5 πλανᾶτε ἐν ταῖς φαρμακείαις ὑμῶν”; Ἐκπλαγέντες δὲ οἱ ἄνδρες
 ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ αὐτοῦ παρρησίᾳ, ἐπηρώτων αὐτόν “Τίς εἶ καὶ
 πόθεν, ὅτι ταῦτα λέγεις πρὸς ἡμᾶς”; Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· “Κἀγὼ
 καθ’ ὑμᾶς ἤμην ποτὲ καὶ οἶδα τὰς γοητείας ὑμῶν”. Καὶ ἀρξαμένου
 αὐτοῦ διελέγχειν αὐτούς, φιμωθέντες ἐκεῖνοι παρεκάλεσαν μὴ δημο-
 10 σιεῦσαι τὰ κατ’ αὐτούς, καὶ ἀπέλυσαν αὐτόν. Καὶ ὡς ἀπῆλθεν ὀλίγον
 ἀπ’ αὐτῶν, εἶδον αὐτόν τινες τῶν καρβαλλάρων, καθήμενοι ἔμπρο-
 σθεν τοῦ δερβᾶς, ὃ ἐστὶ πραιτώριον τοῦ σελλάρου, καὶ λέγουσιν
 πρὸς αὐτούς τῇ ἰδίᾳ γλώσσῃ· “Οὗτος δηλᾶτωρ ἐστίν”. Ἀκούσας δὲ
 ὁ μακάριος Ἀναστάσιος ταῦτα αὐτῶν λεγόντων, ἐμβλέψας εἰς αὐτούς
 15 λέγει· “Τί φλυαρεῖτε; ἐγὼ δηλᾶτωρ οὐκ εἰμί, ἀλλὰ δοῦλος Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, καὶ καλλίων ὑμῶν εἰμι, ἐπεὶ καὶ ἐγὼ ποτε καθ’ ὑμᾶς
 καρβαλλάριος ἤμην”· οἱ δὲ ἀναστάντες ἐκράτησαν αὐτόν. Καὶ ἐξελ-
 θὼν ὁ σελλάριος καὶ ἀνακρίνας αὐτόν τὸ πόθεν ἐστίν, καὶ πάντα
 ἀκριβῶς τὰ κατ’ αὐτόν ἐξετάσας ἐφύλαξεν αὐτόν τρεῖς ἡμέρας· ἐν
 20 αἷς ἡμέραις οὐκ ἠνέσχετο δέξασθαι τι παρ’ αὐτῶν τροφῆς ἕνεκα,
 ὑφορώμενος τὸν δόλον αὐτῶν.

10. Ἐλθόντος δὲ τοῦ Μαρζαβανᾶ, οὐ γὰρ ἦν ἐν Καισαρείᾳ,
 ὅτε ἐκρατήθη ὁ τοῦ Θεοῦ δοῦλος Ἀναστάσιος, ἀνήγαγεν αὐτῷ
 τὰ κατ’ αὐτόν ὁ εἰρημένος σελλάριος, καὶ ἤγαγεν αὐτόν εἰς τὸ
 25 πραιτώριον αὐτοῦ. Ἀσχολουμένου δὲ τοῦ Μαρζαβανᾶ περὶ ἄλλα
 πράγματα, εὐρέθη τις ἀνὴρ φιλόχριστος, ὃς καὶ ἐγνώρισεν τὸν
 μακάριον, ὄντα ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ἁγίας Μαρίας τῆς Θεοτόκου καὶ
 συντυχῶν αὐτῷ καὶ μαθὼν τὰ κατ’ αὐτόν ἐμακάρισέν τε αὐτόν

2 κῶδ. πρὸ ἐλθῶν || κῶδ. ἴθιν. — 4 κῶδ. πλανᾶσθαι. — 5 κῶδ. φαρμακείαις.—
 6 ἀπόγρ. ἐπιρωτων. — 8 κῶδ. καθ’ ἡμᾶς || κῶδ. οἶδα τ. γ. ἡμῶν. — 9 κῶδ. φι-
 μωθέντες ἐκείνοι.—10 ὡς] κῶδ. ὅς || κῶδ. ὀλίγον. — 11 κῶδ. ἴθιν. — 12 Δέρβας
 παρὰ τῷ Μεταφράστῃ.—13 κῶδ. αὐτούς.—16 κῶδ. καλλίον ἡμῶν - - ἡμᾶς.—21 κῶδ.
 ὑφορώμενος. — 22 κῶδ. οὐκ || κῶδ. καισαρεία. — 26 κῶδ. φιλόχρηστος. — 27 ἀπόγρ.
 θεοτοκοῦ.

τῆς καλῆς ἀρχῆς καὶ ἐνεδυναμώσῃ τοῖς θείοις λόγοις, τοῦ μὴ φοβηθῆναι προσκαίρους βασάνους, μηδὲ θάνατον τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ, ἀλλὰ θαρσαλέως ἀποκρίνασθαι τῷ Μαρζαβανᾶ, εἰπὼν ὅτι “ὁ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται”. Εἰσήχθη δὲ ὁ τοῦ Θεοῦ δοῦλος καὶ ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ Μαρζαβανᾶ, μὴ προσκυνήσας αὐτόν, κατὰ τὸ κρατοῦν παρ’ αὐτοῖς ἔθος· καὶ ἀτενίσας εἰς αὐτὸν ἐπὶ πολὺ λέγει· “Πόθεν εἶ καὶ τί ὑπάρχεις”; Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· “Ἐγὼ χριστιανὸς ἀληθινὸς εἰμι· εἰ δὲ θέλεις μαθεῖν καὶ τὸ πόθεν εἰμί, Πέρσης μὲν εἰμι τῷ γένει, τῆς χώρας Ῥαζήχ χωρίου Ῥασουνὶ τρίτου, καβαλλάριος δὲ ἤμην καὶ μάγος καὶ κατέλιπον τὸ σκότος καὶ ἤλθον εἰς τὸ φῶς”. Λέγει αὐτῷ ὁ Μαρζαβανᾶς· “Ἄφες τὴν πλάνην ταύτην καὶ ἐπίστρεψον εἰς τὴν πρώτην σου θρησκείαν, καὶ παρέχομέν σοι καὶ ἄλογα καὶ μιλιαρίσια καὶ συγκρότησιν μεγάλην”. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· “Μὴ δῶή μοι ὁ Θεὸς ἀρνήσασθαι τὸν Χριστὸν μου”. Λέγει αὐτῷ ὁ Μαρζαβανᾶς· “Ἄρᾶ σκεῖ σοι οὖν φορεῖν τὸ σχῆμα ὃ ἐνδέδουσαι”; Ὁ δὲ εἶπεν· “Τὸ σχῆμα τοῦτο καύχημά μου ἐστίν”. Λέγει αὐτῷ ὁ Μαρζαβανᾶς· “Δαίμονα ἔχεις”; Ἀπεκρίθη ὁ μακάριος· “Ὅτε ἤμην ἐν τῇ πλάνῃ, εἶχον δαίμονα· νῦν δὲ ἔχω τὸν Χριστὸν μου τὸν διώκοντα τοὺς δαίμονας”. Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Μαρζαβανᾶς· “Οὐ φοβῆ τὸν βασιλέα, μήπως μαθῶν τὰ περὶ σοῦ κελεύσῃ σε σταυρωθῆναι”; Ὁ δὲ εἶπεν· “Διὰ τί ἔχω φοβηθῆναι; ἄνθρωπός ἐστι φθαρτός, ὡσπερ καὶ σύ”.

11. Τότε ἀγανακτήσας κελεύει αὐτὸν σιδηρωθέντα ἀπενεχθῆναι ἐν τῷ κάστρῳ καὶ παρακομίζειν λίθους ἀνευδότης· ἐν δὲ τῷ παρακομίζειν αὐτὸν τοὺς λίθους πολλὰς καὶ ἀφορήτους θλίψεις ὑπέμενον ὁ τοῦ Χριστοῦ δοῦλος· τινὲς γὰρ τῆς χώρας αὐτοῦ ὀρῶντες αὐτὸν καὶ ἰδίαν αἰσχύνην νομίζοντες τὰ εἰς αὐτὸν γινόμενα, προσήρχοντο αὐτῷ λέγοντες· “Τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; οὐδεὶς ποτε τῆς χώρας ἡμῶν γέγονε χριστιανός, καὶ ἰδοὺ ἐποίησας ἡμῖν κα-

4 Ματθ. ι', 22. κδ' 13. Μάρκ. ιγ', 13. — 7 τί] κωδ. τγ'. — 10 κωδ. ῥασουνη. — 12 κωδ. θρησκείαν. — 16 κωδ. ἐνδίδουσε. — 20 κωδ. φοβεῖ. — 21 κωδ. κελεύσει. — 24 ἀπόγρ. σιδερωθέντα. — 26 κωδ. ὑπέμεινεν.

τάγελων”· και παντοίοις ἀπάτης λόγοις προσεκαλοῦντο αὐτὸν πρὸς
ἑαυτούς· ὁ δὲ ὕβριζεν αὐτούς και ἀπέπεμπεν. Ἐμμανεῖς δὲ γε-
νάμενοι οἱ ἄθλιοι, καθ’ ἐκάστην προσερχόμενοι ἔτιλλον αὐτοῦ τὸν
πῶγωνα και ἔτυπτον αὐτὸν ἀφειδῶς και περιέσχίζον τὰ ἱμάτια
5 αὐτοῦ· οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ και λίθους, οὓς τέσσαρες ἐξ αὐ-
τῶν ἐβάσταζον, ἐπετίθουν αὐτῷ, και ταῦτα συνδέτην ἔχοντι και
μίαν μὲν ἄλυσιν κατὰ τὸν τράχηλον, ἑτέραν δὲ κατὰ τοὺς πόδας
φέροντι. Και ἕτερα πολλὰ πάνδεινα και χαλεπὰ ἐνεδειξαντο εἰς
αὐτόν, ὁ δὲ γενναῖος ἀθλητῆς πάντα ἔφερεν διὰ τὸν Χριστὸν
10 χαίρων.

12. Πάλιν δὲ μεθ’ ἡμέρας τινὰς ἐκέλευσεν ὁ Μαρζαβανᾶς
παραστῆναι αὐτὸν και εἶπεν αὐτῷ· “Εἰ ἀληθῶς, ὡς εἶπας, μάγου
υἱὸς γέγονας και οἶδας τὰ μαγικά, εἰπέ μοί τι ἐξ αὐτῶν, ἵνα γνῶ”.
“Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· “Μὴ δῶψ μοι ὁ Θεὸς ἐξελθεῖν ἐκ τοῦ
15 στόματός μου ποτέ τι τοιοῦτον”. Λέγει αὐτῷ ὁ Μαρζαβανᾶς· “Τί
οὖν ἐπιμένεις τοῖς αὐτοῖς; ἐπίστρεψον εἰς τὴν πρώτην σου θρη-
σκείαν, ἐπεὶ γράφω τῷ βασιλεῖ περὶ σοῦ”. “Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶ-
πεν· “Ἐγραψας και ἐδέξω τὰ ἀντίγραφα· ποίει δὲ θέλεις”. Και ὁ
Μαρζαβανᾶς εἶπεν· “Οὐκ ἔγραψα, ἀλλὰ γράφω, και εἴ τι κελεύει,
20 ποιῶ”. “Ὁ δὲ λέγει· “Ἵπαγε, γράψον ὅσα θέλεις κακὰ περὶ ἐμοῦ·
ἐγὼ γὰρ χριστιανὸς εἰμι”. Λέγει ὁ Μαρζαβανᾶς· “Δεδήτω και
τυπτέσθω, ἕως ἂν ὁμολογήσῃ ποιεῖν τὰ κελευόμενα αὐτῷ”. Μέλι-
λων δὲ δεσμεῖσθαι ὁ τοῦ Θεοῦ δοῦλος Ἀναστάσιος λέγει αὐτοῖς·
“Ἐάσατέ με· οὐ χρειάν ἔχω δεσμῶν”· και καθίσας ἐσχημάτισεν
25 ἑαυτόν, ὃν τρόπον ἔμελλε δεσμεῖσθαι παρ’ αὐτῶν, και ἤρξαντο
τύπτειν αὐτὸν τοῖς ῥοπάλοις· εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὁ ἅγιος· “Ἐκδύσατέ
με τὸ σχῆμα, ἵνα μὴ ὑβρισθῆ, και οὕτως τύπτετε ἐπὶ τῶν σαρ-
κῶν μου· ταῦτα γὰρ ἂ ποιεῖτε, παίγνια εἰσίν· ἐμὲ γὰρ κατὰ μέ-
λος ἐὰν τέμνητε, τὸν Χριστὸν μου οὐκ ἀρνοῦμαι”. Πάλιν δὲ φη-

1 κῶδ. κατὰ γέλωσ και παντίοις. — 3 κῶδ. ἔτιλλον. — 6 κῶδ. σὺν δέτην ἔχοντα. —
7 κῶδ. ἄλυσιν κ. τοῦ τραχήλου. — 9 κῶδ. γενναίως ἀθλητῆς. — 13 κῶδ. οἶδας ||
κῶδ. γνῶ. — 16 κῶδ. θρισκείαν. — 18 κῶδ. ἐδέξο. — 20 δεδήτω] κῶδ. τεθείτω. —
22 κῶδ. ἕως. — 34 κῶδ. τίπτεται. — 28 κῶδ. ποιεῖται. — 29 κῶδ. τέμνηται.

σιν ὁ Μαρζαβανᾶς· “Πείσθητί μοι, ἐπεὶ γράφω τῷ βασιλεῖ περὶ σοῦ”. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· “Ἀπελθε, γράφον τῷ βασιλεῖ, εἴ τι θέλεις”.—“Τί οὖν”, φησὶν, “οὐ φοβῆ τὸν βασιλέα”; Ὁ δὲ μακάριος ἀπεκρίνατο· “Διὰ τί ἔχω φοβηθῆναι τὸν βασιλέα σου; οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος, ὡς καὶ σύ; καθὼς ἀποθνήσκεις, οὐκ ἀποθνήσκει; 5 καθὼς φθείρη, οὐ φθίρεται; τίνα οὖν φοβηθῶ; ἐκεῖνον τὸν φθειρόμενον, καθάπερ καὶ σύ; τὸν ὁμοίόν σου πηλόν, ἢ τὸν Χριστόν, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν”; Ἐκπλαγεὶς δὲ ὁ σοβαρὸς ἐκεῖνος καὶ ἀλαζῶν ἐπὶ τῇ παρρησίᾳ τοῦ μάρτυρος, ἐκέλευσεν ἀπενεχθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ κάστρῳ· καὶ μεθ’ ἡμέρας ὀλίγας πάλιν 10 ἐκέλευσεν αὐτὸν παραστῆναι καὶ λέγει αὐτῷ· “Λαβὼν τὰ μαγικά θύσον, ἵνα μὴ κακῶς ἀποθάνῃς καὶ στερηθῆς τοῦ φωτὸς τούτου”. Ἀπεκρίθη ὁ τοῦ Θεοῦ δοῦλος Ἀναστάσιος καὶ εἶπεν αὐτῷ· “Ποῖοις θεοῖς κελεύεις με θῦσαι, ὧ δικαστά; τῷ Ἡλίῳ καὶ τῇ Σελήνῃ καὶ τῷ πυρὶ καὶ τῷ ἵππῳ; οὐκοῦν καὶ τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς 15 βουνοῖς καὶ πᾶσι τοῖς λοιποῖς; ἀλλὰ μὴ δῶψ μοι ὁ Θεὸς ποτε προσκυνῆσαι τοῖς σεβάσμασιν ὑμῶν· ταῦτα γὰρ πάντα ὁ Χριστὸς ἐποίησεν εἰς δουλείαν ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς δὲ πλανώμενοι δουλεύετε τοῖς κτίσμασι καὶ τοῖς δαίμοσιν, ἄνθρωποι ὄντες, ἀγνοοῦντες τὸν ποιήσαντα ὑμᾶς Θεόν· εἰ γὰρ ἐγινώσκετε τὸν Θεόν, 20 τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ ὑμεῖς εἶχετε ἐπιστρέψαι πρὸς τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν καὶ ῥυσθῆναι ἐκ τῶν δαιμόνων τῶν πλανώντων ὑμᾶς”. Ταῦτα δὲ ὁ ἀψευδῆς Θεὸς ὁ ἐπαγγειλάμενος τοῖς διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ ἅγιον πάσχουσι δοῦναι “στόμα καὶ σοφίαν, ἣ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν 25 πάντες οἱ ἀντικείμενοι”, ἐκ στόματος ἰδιώτου καὶ ἀλλογενοῦς προελθεῖν εὐδόκησεν, εἰς δόξαν μὲν ἑαυτοῦ, στηριγμὸν δὲ τῶν πιστῶν.

13. Τούτοις τοῖς θεοπνεύστοις λόγοις καταπλήξας τοὺς ἐναντίους ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς, καὶ τρισὶ στεφανωθεὶς ὁμολογίαις ὁ τῆς εὐσεβείας ἀγωνιστής, αὐθις εἰς τὸ κάστρον ἀπήγετο, τοῖς διὰ 30

3 κῶδ. φοβεῖ.—5 κῶδ. ἀπὸ θνήσκεις.—7 κῶδ. πυλόν.—10 κῶδ. ὀλίγας.—13 κῶδ. ποίεις.—15 κῶδ. ἵππῳ || κῶδ. ὄρεσιν.—16 ἀπόγρ. ἀλλά μοι.—25 Λουκ. κ', 15 || κῶδ ἦ || κῶδ. ἀντ' εἰπεῖν. — 26 κῶδ. ἀλλόγενοῦς πρὸ ἐλθεῖν. — 30 τοῖς] κῶδ. τῆς.

Χριστὸν δεσμοῖς ἐγκοσμούμενος. Μαθῶν δὲ ὁ ὀσιώτατος *, ὁ ἀββᾶς
 τῆς μονῆς, ἐν ᾗ ὑπῆρχεν ὁ μάρτυς, τὴν τε ἔνστασιν τῆς ὁμολο-
 γίας αὐτοῦ τῆς εἰς Χριστὸν καὶ τὸ εὐκατάληπτον τῆς πίστεως καὶ
 τὴν πολλὴν προθυμίαν καὶ ὑπομονὴν αὐτοῦ, ἐχάρη χαρὰν μεγά-
 5 λην σφόδρα μετὰ πάσης τῆς συνοδίας αὐτοῦ, καὶ τὸν μὲν Θεὸν
 ἰκέτευε νυκτὸς καὶ ἡμέρας μετὰ πάσης τῆς ἀδελφότητος ὑπὲρ τοῦ
 τελειῶσαι αὐτοῦ τὸν δρόμον τῆς εἰς αὐτὸν ὁμολογίας, δύο δὲ ἀδελ-
 φούς πέμφας ἐν Καισαρείᾳ πρὸς τὸν μακάριον γράμμασιν ἀθλη-
 τικοῖς ἐπεστήριζεν αὐτοῦ τὴν προθυμίαν. Ἐν δὲ τῷ εἶναι αὐτὸν
 10 ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ κάστρου, τὸν μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ Ἀναστά-
 σιον, οὐκ ἐπαύσατο ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις δοξάζων τὸν Θεὸν ἡμέ-
 ρας καὶ νυκτὸς ἔχων δὲ συνδέτην, ὡς εἴρηται, νεώτερόν τινα ἀπό-
 δουλον, ἐπὶ τινὶ αἰτίᾳ κεκρατημένον, καὶ μὴ θέλων λυτῆσαι αὐ-
 τόν, ἀνίστατο μὲν νυκτὸς τοῦ ἐπιτελέσαι τὸν συνήθη κανόνα τῆς
 15 τοῦ Θεοῦ δοξολογίας καὶ ἐπέκλινεν τὸν ἑαυτοῦ αὐχένα τῷ συν-
 δέτῃ κειμένῳ, ἰστάς καὶ τὸν ποδᾶ ἑαυτοῦ ἐγγὺς τοῦ ποδὸς αὐτοῦ,
 ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀλύσεων ἀποτάσει κόπον παράσχη αὐτῷ. Ἐν μιᾷ
 οὖν νυκτὶ ψάλλοντος αὐτοῦ ἐπηκροᾶτο αὐτοῦ τις τῶν δεσμίων,
 Ἐβραῖος μὲν τὴν θρησκείαν καὶ τῶν ἐμφανῶν, ἐπιεικῆς δὲ τοὺς
 20 τρόπους, ὡς ἐμάθομεν· καὶ εἰδὼς τὸν μακάριον τὴν μὲν ἡμέραν
 ἐν τῇ τῶν λίθων παρακομιδῇ ταλαιπωρούμενον, νυκτὸς δὲ τῇ προ-
 σευχῇ τοῦ Θεοῦ προσκαρτεροῦντα, ἐξίστατο τῇ διανοίᾳ λογιζόμε-
 νος τίς ἂν εἴη οὗτος. Ἐπὶ πολὺ οὖν ἀτενίζων εἰς αὐτὸν, κείμε-
 νος ἐπὶ τὸ ἔδαφος ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτὸς, ἐστῶτος τοῦ ἁγίου
 25 καὶ ψάλλοντος τοὺς ὀρθρινοὺς ὕμνους, θεωρεῖ αἰφνιδίως τινὰς λευ-
 χειμονοῦντας, εἰσελθόντας διὰ τῆς θύρας τῆς φυλακῆς καὶ κυκλώ-
 σαντας τὸν μακάριον, οἷς καὶ φῶς ἰκανὸν συνεξέλαμψεν. Ἐξέστη
 δὲ ὁ ἀνὴρ ἐπὶ τῷ θεάματι καὶ εἶπεν ἐν ἑαυτῷ " Ἄγιος ὁ Θεός·
 οὗτοι ἄγγελοι εἰσιν". Τοῦτο δὲ λογιζόμενος ὀρᾷ τοὺς αὐτοὺς ὡμο-

1 λείπει φαίνεται τὸ ὄνομα τοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς Ἰουστίνου. — 9 τῷ] κῶδ.
 10. — 10 κῶδ. φυλακί. — 12 κῶδ. τινί. — 13 κῶδ. ἐτία. — 16 κῶδ. ἰστάς. —
 17 κῶδ. ἀποτίσει. — 18 κῶδ. ἐπικροῦτο. — 19 κῶδ. θρησκείαν || κῶδ. ἐπιηκείς. — 24 κῶδ.
 ἐστῶτος. — 25 κῶδ. τινὰς λευχειμονοῦντας. — 27 κῶδ. ἐξέστι. — 29 κῶδ. ὁμοφῶρμι.

φόρια περικειμένους ἔχοντα σταυρούς, καὶ λέγει ἐν ἑαυτῷ "οὗτοι ἐπίσκοποι εἰσιν". Θαυμάζων δὲ περὶ αὐτόν, ἀτενίσας εἰς τὸν μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσιον εἶδε, καὶ ἰδοὺ καὶ αὐτὸς τοῖς περὶ αὐτὸν συνεξέλαμψε· ἑώρα γὰρ καὶ αὐτὸν λαμπροφοροῦντα, καθὼς καὶ τοὺς λοιπούς, καὶ ἰδοὺ νεανίας τις ἐν πολλῇ δόξῃ ἔστη ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἔχων θυμιατήριον καὶ θυμιῶν. Ἐορακῶς δὲ ταῦτα πάντα ὁ ἀνὴρ ἐβιάζετο τῇ χειρὶ νύξαι τὸν πλησίον αὐτοῦ κοιμώμενον, ὃς ἦν χριστιανὸς ἄρχων Σκυθοπόλεως, πρὸς τὸ δεῖξαι αὐτῷ τὰ ὀραθέντα, καὶ οὐκ ἠδύνατο, ἀλλ' ἔμενεν ἀχανής, νήφοντι μὲν λογισμῷ προσέχων τοῖς ὀραθεῖσιν, σώματι δὲ μένων ἀκίνητος. 10
"Ὅμως ἐπὶ πολὺ βιασάμενος ὄλον ἑαυτὸν ἤνεγκεν ἐπὶ τὸν κείμενον, πτοηθεὶς δὲ ὁ εἰρημένος ἀνὴρ ἐπύθετο παρ' αὐτοῦ τὸ τί ἂν εἴη. Λέγει αὐτῷ ὁ Ἑβραῖος· "Θεωρεῖς ὧδε"; καὶ ἀτενίσαντες οὐκέτι εἶδον οὐδέν· διηγήσατο δὲ πάντα τὰ ὀραθέντα αὐτῷ καὶ ἐδόξασαν ὁμοθυμαδὸν τὸν Θεόν. 15.

14. Ἐπειδὴ δέ, καθὼς προοδηλώται, ἐκ πρώτης καὶ δευτέρας ἐρωτήσεως μαθὼν ὁ Μαρζαβανᾶς τὸ ἀμετάθετον τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ ἔγραψε τῷ βασιλεῖ Χοζρόη τὰ περὶ αὐτοῦ, συνέβη ἐν τὸς ὀλίγων ἡμερῶν δέξασθαι αὐτὸν τὴν τοῦ βασιλέως κέλευσιν· καὶ μεταστειλάμενος αὐτὸν ἐκ τοῦ δεσποτηρίου διὰ τοῦ μειζοτέρου αὐτοῦ, λέγει αὐτῷ· "Ἴδοὺ ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς, ἵνα λόγῳ μόνῳ εἴπῃς, ὅτι οὐκ εἰμὶ χριστιανός, καὶ εὐθέως σε ἀπολύω, καὶ ὅπου θέλεις ἄπελθε· καὶ εἴτε μοναχὸς θέλεις εἶναι, ἔσο· εἴτε καβαλάριος, ὡσπερ ἦς τὸ πρότερον, καὶ εἶναι μεθ' ἡμῶν· ὡς θέλεις ποιήσον". Ἀπεκρίθη δὲ ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ καὶ εἶπεν· "Μὴ γένοιτό μοι ποτὲ ἀρνήσασθαι μοι τὸν Χριστὸν μου". Πολλὰς δὲ ὑποσχέσεις καὶ παρακλήσεις προσαγαγὼν αὐτῷ διὰ τοῦ μειζοτέρου αὐτοῦ, οὐκ ἴσχυσε πείσαι αὐτόν· τελευταῖον δὲ ἐδήλωσεν αὐτῷ δι' αὐτοῦ λέγων· "Οἶδα ὅτι αἰσχύνῃ τοὺς ὁμοφύ-

2 κῶδ. αὐτόν. — 3 κῶδ. ἴδε. — 6 κῶδ. εἰρακῶς. — 9 κῶδ. νήφοντι. — 12 κῶδ. ἐποίητο. — 13 κῶδ. ὧδε. — 19 κῶδ. ὀλίγων. — 20 κῶδ. μετὰ στειλόμενος. — 22 κῶδ. σὲ ἀπολύω. — 24 κῶδ. εἰς || ἀπόγρ. εἶνε. — 28 κῶδ. ἴσχυσαι. — 29 κῶδ. οἶδα ὁ. αἰσχύνει.

σου, καὶ διὰ τοῦτο οὐ θέλεις εἶπειν αὐτὸν ἀρνήσασθαι· ἀλλ' ἐπειδὴ κέλευσις βασιλική ἐστίν, κἂν μεταξύ ἐμοῦ καὶ ἄλλων δύο σελλαρίων εἶπέ λόγον καὶ ἀπολύω σε". Ὁ δὲ ἀντεδήλωσεν αὐτῷ λέγων "Μὴ γένοιτό μοι μηδὲ ἐπὶ σοῦ μηδὲ ἐπὶ ἄλλων ἀρνήσασθαι ποτε τὸν Χριστὸν μου". Τότε λέγει αὐτῷ δι' ἑαυτοῦ· "Ἴδοὺ ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς, ἵνα σιδηροδέσμιος ἀπέλθῃς εἰς Περσίδα". Ὁ δὲ μακάριος ἀποκριθεὶς εἶπεν· "Ἐὰν ἀπολύσῃς με, ἐγὼ μόνος ἀπέρχομαι πρὸς τὸν βασιλέα". Ὡς δὲ ἔώρα τὸν μάρτυρα πρὸς πᾶσαν πείραν γενναίως ἰστάμενον καὶ μήτε ταῖς ἀπειλαῖς
5 εἶκοντα, μήτε ταῖς θωπείαις δελεαζόμενον, βουλώσας αὐτὸν ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι ἐν τῇ δημοσίᾳ φυλακῇ, ὀφείλοντα μετὰ πέντε ἡμέρας τὴν πορείαν ποιήσασθαι μετὰ καὶ ἄλλων δύο φιλοχρίστων ἀνδρῶν, οὓς καὶ βουλώσας σὺν αὐτῷ ἀπέστειλε.

15 15. Φθασάσης δὲ ἐν τῷ μεταξύ τῆς ἀγίας ἑορτῆς τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου καὶ πανσέπτου Σταυροῦ, ἐποίησαν τὴν ἀγρυπνίαν ἐν τῇ φυλακῇ αὐτὸς τε ὁ μακάριος καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ τοῦ μοναστηρίου καὶ οἱ εἰρημένοι φιλόχριστοι δύο ἄνδρες, καὶ τινες τῶν τῆς πόλεως εὐλαβῶν, ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ τῇ λοιπῇ πνευματικῇ εὐωχίᾳ τὴν νύκτα παραπέμφαντες πᾶσαν, ὡς ἐπιλαθομένους πάντας τοὺς δεσμίους τῶν συμφορῶν ἑαυτῶν κοινῇ τὸν Θεὸν δοξάζειν. Ἐῶθεν δὲ εἰσελθὼν ὁ κομερινάριος, ἀνὴρ φιλόχριστος, πρὸς τὸν Μαρζαβανᾶ, ἠτήσατο ἐπαρθῆναι ἀπ' αὐτοῦ τὰ δεσμά πρὸς τὸ αὐτὸν παραγενέσθαι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· καὶ τούτου γενομένου χαρὰ μεγάλη γέγονε πᾶσι τοῖς πιστοῖς καὶ παραμυθία
20 25 πολλή τῶν συνεχουσῶν αὐτοῖς θλίψεων, οἷα μάρτυρος Χριστοῦ παραγενομένου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· καὶ γὰρ εἰς πολλὴν ἤλθον ἀπόγνωσιν οἱ τῆς πόλεως ἄνδρες καὶ ὥσπερ ἐνάρκησαν αὐτῶν αἱ ψυχαὶ ἐκ τῶν ἀμυθῆτων καὶ χαλεπῶν θλίψεων· θεασάμενοι δὲ τὴν τοσαύτην τοῦ μακαρίου εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ὑπομονὴν ἀνεθῆσαν, ὥσπερ καὶ ἀνέζησαν τῇ πίστει, καὶ ἐπελάθοντο τῶν οἰ-

3 κῶδ. ἀπολλύω. — 7 κῶδ. ἀπὸ κριθείς. — 8 κῶδ. ἔωρα. — 9 κῶδ. πείραν. — 10 κῶδ. ἤκοντα || κῶδ. βουλόσας. — 11 κῶδ. δαιμοσία φ. ὀφείλοντα. — 12 κῶδ. φιλοχρίστων. — 13 κῶδ. βουλόσας. — 21 ἔωθεν] κῶδ. ἔσωθεν || κῶδ. φιλόχριστος.

κειων θλίψεων διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἐν τῷ μάρτυρι παράκλησιν·
καὶ τὸ παράδοξον, αὐτοὶ οἱ ἀπειρηκότες τοῖς δεινοῖς καὶ εἰς ὀλι-
γοπιστίαν τῷ χρόνῳ καταπεσόντες ἀλείπται τοῦ μακαρίου γεγό-
νασι, καταφιλοῦντες αὐτοῦ τὰ δεσμὰ καὶ λέγοντες· “Εἰ ἡμεῖς ἐτοι-
μως ἔχομεν ὑπὲρ σοῦ ἀποθανεῖν διὰ Χριστόν, πᾶσιν μᾶλλον σὺ 5
ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ πάντων δεσπότης Ἰησοῦ Χριστοῦ ὀφείλεις τοῦτο
μετὰ πάσης προθυμίας ὑπομεῖναι”; Καὶ πολλὴν ἀπλῶς καὶ ἄφατον
τιμὴν καὶ προθυμίαν εἰς τὸν ἅγιον ἐπεδείξαντο ἄνδρες ὁμοῦ καὶ
γυναῖκες. Μετὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλησίας πολλὰ παρακαλέ-
σας καὶ βιασάμενος αὐτὸν ὁ κομερινάριος ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν 10
ἴδιον οἶκον μετὰ τῶν δύο ἀδελφῶν τῆς αὐτοῦ μονῆς, καὶ συνε-
στιαθεὶς αὐτοῖς ἀποκατέστησεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, χαίροντα καὶ
ἄγαλλόμενον ἐν Κυρίῳ· ὁμοίως δὲ κάκει ἐγένετο χαρὰ μεγάλη,
πάντων δοξαζόντων τὸν Κύριον.

16. Πληρωθέντος δὲ τοῦ ὀρισμοῦ τῶν πέντε ἡμερῶν, ἐξήλθε 15
τῆς πόλεως Καισαρείας μετὰ καὶ τῶν δύο φιλοχρίστων ἀνδρῶν,
ἐπὶ τινὶ αἰτίᾳ συκοφαντηθέντων, προπεμφθεὶς μετὰ πολλῶν δα-
κρύων ὑπὸ τῶν πολιτῶν, χριστιανῶν τε καὶ Περσῶν καὶ ἄλλοε-
θνῶν, πάντων ὁμοῦ δοξαζόντων τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ἀγαθῇ αὐτοῦ
προθέσει· συναπῆλθε δὲ αὐτῷ εἰς τῶν δύο ἀδελφῶν τῆς μονῆς 20
αὐτοῦ, κατὰ τὴν κέλευσιν τοῦ προεστῶτος, εἰς παραμυθίαν καὶ
διακονίαν αὐτοῦ, τὸ δὲ πλεόν, ὅπως τὰ παρακολουθοῦντα εἰς αὐτὸν
ἀπ’ ἀρχῆς καὶ μέχρι τέλους, ταῦτα τῇ τοῦ Κυρίου χάριτι σαφῶς
διακομίσῃ τῷ ὀσιωτάτῳ ἀββᾶ καὶ τῇ ὑπ’ αὐτὸν συνοδίᾳ· πολλὴ δὲ 25
χαρὰ καὶ εὐφροσύνη τοῖς κατὰ πόλιν καὶ τόπον πιστοῖς ἐγένετο ἐπὶ
τῇ παρουσίᾳ τοῦ μάρτυρος, καὶ μετὰ πάσης τιμῆς καὶ δόξης οἶα
Χριστοῦ μάρτυρα ὑπεδέχοντο καὶ προέπεμπον ἅπαντες. Ταῦτα δὲ
αὐτὸς ὁ μάρτυς ἔγραψεν ἀπὸ Ἱεραπόλεως τῷ προεστῶτι τῆς μον-
ῆς αὐτοῦ, παρακαλῶν εὐχεσθαι ὑπὲρ αὐτοῦ, ἕνα ἀκατάκριτον αὐτὸν

8 κῶδ. ὀλιγοπιστεῖαν || κῶδ. ἀλείπται. — 4 κῶδ. ἐτύμως. — 6 κῶδ. ὀφείλεις. —
10 κομερινάριος] Πισίδης: ὁ τῆς σιρκιῆς ἐσθῆτος ἄρχων. Migne τ. 92, σ. 1718v. Με-
ταφράστης: κομερκιάριος. Migne τ. 114, σ. 797.—12 κῶδ. ἀπεκατέστησεν.—16 κῶδ.
καισαρείας.—17 κῶδ. πρὸ πεμφθεῖς.—18 κῶδ. ἀλ’ ὁ ἐθνῶν.—21 κῶδ. πρὸ ἐστώ-
τος. — 24 κῶδ. ὑπ’ αὐτοῦ.

ὁ Κύριος ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ τιμῇ καὶ δόξῃ διαφυλάξῃ· ἔγραψε δὲ αὐτῷ καὶ ἀπὸ Τίγριδος ποταμοῦ ὡσαύτως, παρακαλῶν δεηθῆναι τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ τελειῶσαι αὐτοῦ τὸν δρόμον εἰς δόξαν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

17. Εἰσελθὼν δὲ ἐν Περσίδι ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Ἀναστάσιος ἐβλήθη εἰς φυλακὴν, ἐν χωρίῳ καλουμένῳ Βηθσαλωέ, ὡς ἀπὸ σημείων ἕξ τοῦ (Δι)σκαρθᾶς, ἔνθα διῆγεν ὁ βασιλεύς· ὁ δὲ ἀδελφὸς ὁ μετ' αὐτοῦ ἔμεινεν ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ εἰς τὸν οἶκον Καρτάκ τοῦ υἱοῦ Ἰεσδίν· καὶ ποιήσαντος τοῦ ἁγίου ἡμέρας τινὰς μετὰ τῶν ἐκεῖσε ὄντων αἰχμαλώτων ἀνηνέχθη τὰ κατ' αὐτὸν τῷ βασιλεῖ Χοζρόγῃ, καὶ πέμψας ἕνα τῶν ἀρχόντων ἐκέλευσεν ἐξετάσαι αὐτόν· ὃς ἐλθὼν ἐν τῇ φυλακῇ σὺν τῷ χιλιάρχῳ τῷ ὄντι ἐπὶ τῶν φυλάκων ἐπηρώτα αὐτόν τίς εἶη καὶ πόθεν καὶ διατί καταλιπὼν τὴν ἑαυτοῦ θρησκείαν γέγονε χριστιανός· Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ δι' ἑρμηνέως—οὐ γὰρ ἠξίωσε λαλῆσαι αὐτοῖς τῇ περσικῇ γλώσσῃ, καίτοι πολλὰ ἀναγκασθεὶς—, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· “ Πλανᾶσθε ὑμεῖς δαίμονας ἀντὶ θεοῦ σέβοντες· καὶ γὰρ καὶ ἐγὼ ποτε ὦν ἐν τῇ πλάνῃ τούτους ἔσεβον, νῦν δὲ σέβομαι καὶ προσκυνῶ τὸν παντοκράτορα Θεόν, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· καὶ οἶδα ἀκριβῶς, ὅτι τὰ σεβάσματα ὑμῶν ἀπώλεια καὶ πλάνη δαιμόνων εἰσὶν”. Δέγει αὐτῷ ὁ ἄρχων· “ Ἄθλιε, οὐχὶ, ὃν σέβεσθε οἱ χριστιανοί, ἐσταύρωσαν οἱ Ἰουδαῖοι; πῶς οὖν ἐπλανήθης, ἐάσας τὴν θρησκείαν σου, καὶ γέγονας χριστιανός;”. Καὶ ὁ ἅγιος ἀπεκρίνατο· “ Ὅτι μὲν ἐσταυρώθη ἐκουσίως ὑπὸ Ἰουδαίων, ἀληθῶς λέγεις· αὐτὸς δὲ ἐστὶν ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ εὐδόκησε καταελθεῖν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐνανθρωπήσαι καὶ σταυρωθῆναι, ἵνα ἐλευθερώσῃ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος τῆς πλάνης τοῦ Σατανᾶ, τοῦ παρ' ὑμῶν σεβομένου· ὑμεῖς δὲ σέβοντες τὸ πῦρ καὶ τὰ λοιπά, ἃ καὶ λέγειν αἰσχύνομαι, ματαιὰς ἔχετε τὰς ἐλπίδας τῇ κτίσει λατρεύοντες παρὰ τὸν κτίσαντα”. Δέγει αὐτῷ ὁ ἄρχων· “ Τί σοὶ

5 Βηθσαλωέ] Βετσαλωέ καὶ Βετσαλώης παρὰ τῷ Μεταφράστῃ. —6 σκαρθᾶς] Πισίδης; Δισκαρθᾶς. Μεταφρ. Δισκάρθας—7 Καρτάκ] Κορτακτοῦ παρὰ τῷ Μεταφράστῃ.—8 κῶδ. ἰεσδῆν.—12 κῶδ. ἐπηρώτα.—13 κῶδ. θρισκείαν.—14 κῶδ. διερμηνέως || κῶδ. ἠξίωσαι.—16 κῶδ. πλανᾶσθαι.—19 κῶδ. οἶδα.—21 κῶδ. σέβεσθαι.—22 κῶδ. θρισκείαν.

καὶ τοῖς λόγοις τούτοις; ἰδοὺ ἡ θειότης τοῦ βασιλέως ἡτοίμασέν
σοι ἀξίαν μεγάλην καὶ ζώνας χρυσαῖς καὶ ἵππους καὶ ἵνα ἔσῃ ἐν
τοῖς πρώτοις αὐτοῦ· μόνον ἐπίστρεψον εἰς τὴν πρώτην σου θρη-
σκείαν". Ἀπεκρίθη ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ καὶ εἶπεν· " Ἐγὼ τὸν
Θεὸν μου οὐκ ἀρνοῦμαι, ἀλλὰ αὐτὸν προσκυνῶ καὶ σέβομαι· τὰ 5
δὲ δῶρα τοῦ βασιλέως σου ὡς κόπρον ἡγοῦμαι". Ταῦτα δὲ πάντα
ἀνελθὼν ἀνήγγειλεν τῷ βασιλεῖ ὁ εἰρημένος ἄρχων. Θυμωθεὶς δὲ
ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλεν αὐτὸν τῇ ἐπαύριον, κελεύσας κολάσαι αὐτόν.
Ἐλθὼν οὖν ὁ ἄρχων μετ' ὀργῆς ἐκέλευσε συρῆναι αὐτὸν ἔξω τῆς
φυλακῆς, καὶ ἤρξαντο ἀπειλαῖς φοβεραῖς καταπλήττειν αὐτόν, ὡς ἐνό- 10
μιζεν, οἰόμενος μεταπεῖθειν αὐτόν· ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίνατο· " Μὴ
κοπωθῆς, κύριε ὁ ἄρχων, μηδὲ κάμῃς· ἐμὲ γάρ, τοῦ Χριστοῦ ἐν-
δυναμοῦντος, οὐ μὴ πείσης ἀποστῆναι τῆς πίστεώς μου ποτέ· εἴ
τι οὖν βούλη, ποιήσον ἐν τάχει".

18. Τότε ἐκέλευσεν αὐτὸν δεθέντα περσικῶ τρόπῳ βάβλοις 15
ἀγρίοις τύπτεσθαι ἀφειδῶς· καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἄρχων· " Ταῖς τι-
μαῖς καὶ δωρεαῖς τοῦ βασιλέως μὴ ἐλόμενος γίνωσκε ἀπὸ τοῦ
νῦν ὅ τι πρὸς ταῦτα ἔχεις· οὕτω γὰρ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ταῖς
πληγαῖς ἐξαναλώσω". Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἅγιος εἶπεν αὐτῷ· " Οὐδὲ
ταῖς δωρεαῖς τοῦ βασιλέως σου πείθομαι, οὐδὲ ταῖς ἀπειλαῖς σου 20
φοβοῦμαι· εἴ τι οὖν θέλεις, ποιήσον". Τότε ἐκέλευσε λυθέντα
αὐτὸν τεθῆναι ὑπτίον καὶ ξύλον ἐπὶ τὰς κνήμας τῶν ποδῶν αὐτοῦ
ἐπιτεθῆναι καὶ ἄνδρας δύο γενναίους στήναι ἐπὶ τῶν δύο ἀρχῶν
τοῦ ξύλου· πάντες δὲ ἴσμεν, ὡς ἀφόρητόν ἐστι τῆς βασάνου τὸ
εἶδος· ὁ δὲ ἅγιος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ ἠὺχαρίσται τῷ Θεῷ καρτερῶν 25
τοῖς πόνοις γενναίως. Ἐορακῶς δὲ ὁ ἄρχων, ὅτι οὐδὲν πλέον ἀνύει,
μᾶλλον δὲ ταῖς τοιαύταις ἀλγηδόσιν ὥσπερ σίδηρος τῷ ψυχρῷ
ὑδατι ἐστομοῦτο, τῇ θείᾳ χάριτι δυναμούμενος, ἐκέλευσεν βλη-
θῆναι αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ, ἕως πάλιν ἀναγάγῃ τῷ βασιλεῖ τὰ

1 κῶδ. ἡ. θ. τ. β. ἡτοίμασεν. — 2 κῶδ. χρυσαῖς. — 3 κῶδ. θρησκείαν. — 10 κῶδ.
κατα πλείττειν. — 11 κῶδ. οἰόμενος μετα πείθειν. — 12 κῶδ. κοπωθῆς || κῶδ.
μὴ δέ. — 15 βάβλοις] οὕτως ὁ κῶδιξ· ἀντιπαράβαλε τὸ βαύδοις [Evang. Aposc. 2,
p. 158]· παρὰ τῷ Μεταφράστῃ ῥοπάλοις Migne τ. 114, σ. 804. — 17 κῶδ. ἐλόμενος. —
19 κῶδ. ἐξαναλώσω. — 26 κῶδ. εορακῶς || κῶδ. ἀνοίει. — 27 ἀπόγρ. σίδηρος.

περὶ αὐτοῦ. Τοῦ δὲ σελλαρίου, τοῦ ὄντος ἐπὶ τῆς φυλακῆς, χριστιανοῦ ὑπάρχοντος, θαρρῶν ὁ ἀδελφὸς τῆς μονῆς ὁ συναπελθὼν τῷ ἁγίῳ εἰσῆρχετο μίαν ὑπὲρ μίαν παρ' αὐτῷ, παραμυθούμενος καὶ προτρεπόμενος αὐτὸν εἰς τὸ ἀγαθόν· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἐκεῖσε
5 χριστιανῶν, ἐν οἷς καὶ τοῦ Ἰεσοῦν οἱ υἱοί, εἰσῆρχοντο πρὸς αὐτόν, προσπίπτοντες καὶ καταφιλοῦντες αὐτοῦ τὰ δεσμὰ καὶ ἀξιοῦντες εὔξασθαι ὑπὲρ αὐτῶν καὶ δοῦναι αὐτοῖς εὐλογίαν τινὰ εἰς φυλακτῆριον αὐτῶν· τοῦ δὲ μάρτυρος ἀπαναινομένου τὰ τοιαῦτα, αὐτοὶ κηρὸν ἐπιβάλλοντες τοῖς δεσμοῖς αὐτοῦ καὶ ἐκτυποῦντες εἰς εὐλο-
10 γίαν τοῦτον ἐχομίζοντο.

19. Πάλιν οὖν μεθ' ἡμέρας ὀλίγας ἐλθὼν ὁ αὐτὸς ἄρχων ἐν τῇ φυλακῇ λέγει αὐτῷ· "Τί λέγεις; ποιεῖς τὴν κέλευσιν τοῦ βασιλέως, ἣ ἐπιμένεις τοῖς αὐτοῖς"; Ὁ δὲ ἅγιος κινήσας τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὡς ἀπεβδελόξατο αὐτόν εἰπὼν· "Καὶ ἅπαξ καὶ δις
15 καὶ πολλάκις εἶπόν σοι, ὅτι ἀδύνατόν ἐστιν ἀρνήσασθαι με τὸν Χριστόν· εἴ τι οὖν θέλεις, ποιήσον ἐν τάχει". Τότε ὁ θρασὺς ἐκεῖνος καὶ βάρβαρος ἐκέλευσεν δεθῆναι αὐτόν, ὃν τρόπον καὶ πρώην, καὶ τύπτεσθαι αὐτόν ἐπὶ πολὺ τοῖς ῥοπάλοις ἀνηλεῶς· καὶ καταλιπὼν αὐτόν ἐν τῇ φυλακῇ ἀνεχώρησεν. Ἐπισχὼν δὲ
20 ἡμέρας τινάς, αὐθις εἰσελθὼν πρὸς αὐτόν καὶ τοῖς αὐτοῖς λόγοις χρώμενος, εἰς ἄρνησιν προσεκαλεῖτο τὸν ἅγιον τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα, καὶ ποτὲ μὲν κολακείαις καὶ ὑποσχέσεσιν χρημάτων τε καὶ ἀξιομάτων, ποτὲ δὲ ἀπειλαῖς φοβεραῖς καὶ πικραῖς βασάνοις. Ὡς δὲ ἑώρα τὸ ἀμετάθετον αὐτοῦ τῆς γνώμης καὶ τὸ στερρόν τῆς
25 εἰς Χριστὸν πίστεως, ἐκέλευσε δεθέντα αὐτόν ὡς ἅπαξ καὶ δις τύπτεσθαι ὁμοίως τοῖς βάλτοις, καὶ πάλιν λυθέντα αὐτόν κελεύει κρεμασθῆναι ἐκ τῆς μιᾶς χειρὸς καὶ λίθον μέγαν προσδεθῆναι εἰς τὸν πόδα αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἔασας αὐτόν ἀπῆλθε. Καρτεροῦντος δὲ γενναίως τοῦ μάρτυρος τὴν τοιαύτην κόλασιν ὡς ὥρων δύο
30 διάστημα, πέμψας ἐκέλευσε κατενεχθῆναι αὐτόν, καὶ ἀπελθὼν

3 μίαν ὑπὲρ μίαν = ἡμέραν· παράβαλε τὸ σημερινὸν μέρα παρὰ μέρα = καθ' ἐκάστην ἡμέραν.—5 κῶδ. ἡεσθῆν. — 8 κῶδ. ἐπ' ἀναινομένου. — 10 κῶδ. τοῦτο.— 11 κῶδ. ὀλίγας. — 24 κῶδ. ἑώρα.

ἀνήγγειλε τῷ βασιλεῖ τό τε ἄτρεπτον τῆς γνώμης καί τὴν παρρησίαν τοῦ μάρτυρος. Καὶ ὡς μεθ' ἡμέρας δεκαπέντε ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς αὐτόν τε τὸν ἄρχοντα καὶ ἐτέρους σὺν αὐτῷ ἀνελεῖν τὸν ἅγιον μάρτυρα καὶ πολλοὺς τῶν χριστιανῶν αἰχμαλώτων· ολίγαινες ἐλθόντες ἐκέλευσαν ἀχθῆναι ἔξω τοῦ χωρίου Βηθσαλοε, ἐν 5
ᾧ ὑπῆρχεν ἡ φυλακή, αὐτόν τε τὸν ἅγιον μάρτυρα καὶ ὡσεὶ ἐβδομήκοντα ἄνδρας, παρὰ ποταμόν, καὶ οὕτως ἔμπροσθεν τοῦ ἁγίου μάρτυρος σχοινίοις ἀποπνίξαι ἅπαντας ἐκέλευσαν· ἐν οἷς ἦσαν καὶ οἱ προειρημένοι δύο φιλόχριστοι ἄνδρες, οἱ συναπελθόντες ἀπὸ Καισαρείας τῷ μάρτυρι· καὶ καθ' ἓνα τῶν ἀναιρουμένων ἔλεγον 10
τῷ ἁγίῳ· “Διατί θέλεις ὡς εἷς τούτων ἀπολέσθαι κακῶς; μᾶλλον πείσθητι τῷ βασιλεῖ καὶ ζῆσον καὶ λάβε τιμὰς παρ' αὐτοῦ, καὶ ἴσθι ἐν τῷ παλατίῳ ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν, καὶ μὴ καταλείπης τὴν γλυκεῖαν ταύτην ζωήν”. Ὁ δὲ καλλίνικος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσιος ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἠὺχαρίστησε τῷ Θεῷ, ὅτι 15
ἐπληρώθη αὐτοῦ ἡ ἐπιθυμία, καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· “Ἐγὼ προσεδόκουν μεληδὸν κατακοπῆναι παρ' ὑμῶν ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ· εἰ δὲ οὕτως ἐστὶν ὁ θάνατος, ὃν ἀπειλεῖτέ μοι, εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου, ὅτι διὰ μικροῦ πόνου μέτοχόν με ποιεῖται τῆς δόξης τῶν μαρτύρων αὐτοῦ”, καὶ οὕτως μετὰ πολ- 20
λῆς χαρᾶς καὶ προθυμίας ἐτελειώθη καὶ αὐτὸς τῷ ὁμοίῳ θανάτῳ· μετὰ δὲ τὸ ἀποπνίξαι αὐτόν ἀπέτεμον αὐτοῦ τὴν τιμίαν καὶ ἁγίαν κεφαλὴν, καὶ λαβόντες τὴν βούλλαν ἀπήγαγον τῷ βασιλεῖ.

20. Χριστιανὸς οὖν ὑπάρχων ὁ σελλάριος, ὡς εἴρηται, ὁ ἐπὶ τῆς φυλακῆς, ἠθέλησεν τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος παρὰ μέρος θεῖ· 25
ναι, πρὸς τὸ εὐγνωστον ὑπάρχειν, καὶ οὐ συνεχώρησαν αὐτῷ οἱ δῆμιοι, Ἐβραῖοι ὄντες· μαθόντες δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰεσοῦ τὴν τελείωσιν τοῦ ἁγίου—καὶ γὰρ οἱ παῖδες αὐτῶν συμπαραῆσαν τῷ μάρ-

5 Βηθσαλοε] οὕτως ὁ κώδιξ ὧδε· περὶ δὲ τῆς αὐτοῦ θέσεως καὶ τοῦ Δισκαρθά; [δρα σ. 142] ἀνάγνωθι G. Hoffmann, Auszüge aus syrischen Akten persischer Märtyrer. Leipzig 1880, σ. 120. — 6 κώδ. φυλακῆ — 8 κώδ. ἀπὸ πνῆξαι || κώδ. εἶσαν. — 11 κώδ. ἀπωλέσθαι. — 14 κώδ. γλυκείαν. — 16 αὐτούς] κώδ. αὐτόν. — 17 ἀπόγρ. προσεδόκουν μελιθῶν. — 18 κώδ. ἀπηλείται. — 22 κώδ. ἀπὸ πνῆξαι. — 23 κώδ. βοίλαν. — 25 κώδ. παραμέρος θῆναι. — 27 κώδ. ἡεσδίν.

τυρι ἀπιόντι τοῦ τελειωθῆναι —, ὑπεριδόντες τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἔδωκαν λάθρα τοῖς δημίσι ἀργύριον ἰκανόν καὶ ἔπεισαν αὐτοὺς κεχωρισμένως ἀποθέσθαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ λαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ ὁ ἀδελφὸς τῆς μονῆς τοῦ μάρτυρος τοὺς παῖ-
5 δας τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἰεσδίν, καὶ τινας μοναχοὺς τῶν ἐκεῖσε, ἦλθεν συσσεῖλαι τὸ σῶμα τοῦ ἀγίου· καὶ εὔρον τοὺς κύνες κατεσθίοντας τὰ σώματα τῶν ἀναιρεθέντων, τὸ δὲ σῶμα τοῦ μάρτυρος κείμενον παρὰ μέρος πλησίον αὐτῶν ἄψαστον· “τίμιος γὰρ ἐναντίον Κυ-
10 ρίου ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ”, καὶ φυλάσσει πάντα τὰ ὄντα αὐ-
των, ἐν ἑξ αὐτῶν μὴ συντριβῆναι συγχωρῶν. Λαβὼν οὖν τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος καὶ ἐνειλήσας ὀδονίοις ἐντίμοις, ἅπερ ἔδωκαν οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰεσδίν, ἀπενέγκας ἀπέθετο αὐτὸ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἀγίου μάρτυρος Σεργίου, ὡς ἀπὸ σημείου ἑνὸς τῆς εἰρημένης κώμης. Τελειοῖ δὲ τὸν ἀγῶνα τῆς εἰς Χριστὸν ὁμολογίας ὁ καλ-
15 λίνικος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσιος κατὰ τὴν δευτέραν καὶ εἰκάδα τοῦ Ἰαννουαρίου μηνὸς τῆς πρώτης Ἰνδικτιῶνος ἔτους ἑπτακαιδεκάτου τῆς βασιλείας Ἡρακλείου τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ πεντεκαιδεκάτου Κωνσταντίνου τοῦ θεοφυλάκτου υἱοῦ αὐτοῦ.

21. Τῇ οὖν ἐπαύριον, μετὰ τὸ τελειωθῆναι τὸν μάρτυρα, δύο
20 τινὲς τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς φυλακῆς συνετύγχανον πρὸς ἑαυτούς, καὶ ὁ μὲν εἰς ἔλεγεν τῷ ἑτέρῳ· “Οἶδας, ὅτι χθὲς οἱ κύνες καὶ ἐκάθισαν πλησίον τοῦ σώματος τοῦ μοναχοῦ ἐκείνου καὶ οὐχ ἤψαντο αὐτοῦ, ἀλλ' ἦσαν ὡσπερ φυλάσσοντες αὐτό, καὶ ἔμεινα ὡσεὶ ὄρας δύο θεωρῶν, καὶ οὔτε ἀνεχώρουν οἱ κύνες, οὔτε ἔφαγον τοῦ σώ-
25 ματος”. Ὁ δὲ ἕτερος εἶπεν· “Κἀγὼ ἐσπέρας ἀναχωρῶν ἐκ τῆς βίγλης εἰς τὸν οἶκόν μου, εἶδον ὡς ἀστέρα λάμποντα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους· ἀπελθὼν δὲ θεάσασθαι τὸ τί ἂν εἶη, ὡς πλησίον ἐγενόμην, ὁ μὲν ἀστήρ ἀφανῆς ἐγένετο, τὸ δὲ σῶμα τοῦ μοναχοῦ κεί-

1 κῶδ. ὑπεριδόντες τ. χεῖρας. — 5 κῶδ. ἡεσδὴν' οὕτω καὶ κάτω. — 6 κῶδ. συσεῖλαι || κῶδ. καταισθίοντας. — 8 κῶδ. ἄψαστον || Ψαλμ. ρι', 6. — 11 κῶδ. ὀδο-
νίοις. — 13 ὡς] κῶδ. ὄς. — 21 κῶδ. ἐταίρω. οἶδας || κῶδ. ἐκάθισαν. — 22 κῶδ.
ἤψαντο. — 23 κῶδ. ἦσαν. — 24 κῶδ. θεωρῶν καὶ οὔτε . . οὔτε ἔφυγον. — 25 κῶδ.
ἔταιρος. — 26 κῶδ. ἴδον. — 28 κῶδ. ἀφανείς.

μενον εἶδον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους”. Καὶ ταῦτα μὲν οἱ φύλακες πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον τῇ ἰδίᾳ γλώσσῃ· τινὲς δὲ τῶν ἐν τῇ φυλακῇ αἰχμαλώτων, ἄνδρες χριστιανοί, εἰδότες τὴν περσικὴν γλῶσσαν ἐπηκροάσαντο αὐτῶν· ἐξ ὧν δύο ἀπολυθέντες μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν ἦλθον ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ βασι- 5 λέως Χοζρόου, οἷς καὶ προεῖρηκεν ὁ ἅγιος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσιος, συνὼν αὐτοῖς ἐν τῇ φυλακῇ, περὶ τε τῆς ἑαυτοῦ τελειώσεως καὶ τῆς αὐτῶν ἐλευθερίας καὶ τῆς τοῦ βασιλέως πτώσεως, οὕτως εἶπών· “Ἴνα οἴδατε, ἀδελφοί, ὅτι τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι ἐγὼ μὲν αὔριον τελειοῦμαι, μετ’ ὀλίγας δὲ ἡμέρας καὶ ὑμεῖς 10 ἀπολυθήσεσθαι, ὁ δὲ ἄδικος καὶ πονηρὸς βασιλεὺς ἀναιρεθήσεται· ἀλλὰ τοῦ Κυρίου κατευοδοῦντος παραγενόμενοι ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει ἀπέλθατε ἐν τῇ μονῇ τῇ ἐπιλεγομένῃ τοῦ ἀββᾶ Ἀναστασίου καὶ εἶπατε τῷ ἀββᾶ μου καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα”. Οἱ δὲ ἄνδρες ἀκούσαντες παρὰ τοῦ ἁγίου ταῦτα καὶ τοῖς ἰδίῳις ὀφθαλμοῖς τῶν 15 πραγμάτων τὴν ἔκβασιν θεασάμενοι τὸν μὲν Θεὸν ἐδόξασαν, τὸν δοξάζοντα τοὺς δοξάζοντας αὐτόν, τὴν δὲ ἐντολὴν τοῦ μάρτυρος ἐπλήρωσαν, ἰδίῳ στόματι ταῦτα ἡμῖν ἐξηγησάμενοι.

22. Ὁ δὲ πολλάκις μνημονευθεὶς ἀδελφὸς τῆς μονῆς, κηδεύσας τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος καὶ καταθέμενος πρεπόντως ἐν τῷ 20 προειρημένῳ μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου Σεργίου, ἔμεινεν ἐκεῖσε βουλευόμενος τὸ πῶς ἀκινδύνως ἐπανέλθῃ πρὸς τὸν ἀποστείλαντα αὐτόν, καὶ ὡς μεθ’ ἡμέρας δέκα, τῇ πρώτῃ τοῦ φευρουαρίου μηνός, ἔφθασεν ὁ εὐσεβέστατος καὶ φιλόχριστος ἡμῶν βασιλεὺς Ἡράκλειος σὺν τῷ ἐπομένῳ αὐτῷ στρατῷ· οὗς ἰδὼν ὁ ἀδελφὸς 25 ἐχάρη χαρὰν μεγάλην καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς ῥωμαῖστί, καὶ αὐτοὶ ἠρώτησαν αὐτόν τί ποιεῖ ἐκεῖσε. Ἐξηγησαμένου δὲ αὐτοῖς τὸ κατὰ λεπτόν ἐδόξασαν τὸν Θεὸν καὶ εἶπον αὐτῷ· “Ἀναστάς ἐλθε μεθ’ ἡμῶν καὶ σῶσον τὴν ψυχὴν σου”· καὶ ἦν μετ’ αὐτῶν ἐν τριμῇ ὕσας ἡμέρας διέτριψαν ἐν Περσίδι, καὶ σὺν αὐτοῖς ἐξῆλθε 30

1 κῶδ. ἴθον. — 3 κῶδ. οἰδότες. — 4 κῶδ. ἐπικροάσαντο. — 9 κῶδ. οἴδατε. — 23 ὡς] κῶδ. ὅς. — 25 κῶδ. ἡράκλειος σ. τ. ἐπομένῳ. — 26 κῶδ. ρωμαῖστῆ. — 27 κῶδ. ἐκείσαι. — 28 κῶδ. κατάλεπτον.

διὰ τῆς τῶν Ἀρμενίων χώρας. Φθάσας δὲ διὰ ἐνιαυσιαίου χρόνου
τὸ μοναστήριον ἐξηγήσατο τῷ προσεστώτι τῆς μονῆς ἅπαντα μετ'
ἀκριβείας, ἀποκομίσας αὐτῷ καὶ τὸ κολόβιον τοῦ μάρτυρος, ἐν ᾧ
ἔτελειώθη, διηγησάμενος καὶ τοῦτο· ὅτι " Ἦν τις ἀδελφὸς νεώτε-
5 ρος ἐν τῷ μοναστηρίῳ, ἐν ᾧ κατετέθη τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος,
ἐνοχλούμενος δεινῶς ὑπὸ πνεύματος ἀκαθάρτου· παρακαλέσας δέ
με πολλὰ ὁ ἡγούμενος τῶν ἐκεῖσε, λαβὼν ἐνέδησε τὸν πάσχοντα
τὸ κολόβιον τοῦ μάρτυρος καὶ παραχρῆμα ἰάθη τῇ τοῦ Κυρίου
χάρτι, εἰς δόξαν Θεοῦ τοῦ ἐνδοξαζομένου ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ".
10 ὅτι αὐτῷ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ κράτος, μεγαλωσύνη τε καὶ με-
γαλοπρέπεια, τῷ πατρὶ καὶ τῷ υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν
καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

2 κῶδ. προσεστῆτη. — 3 κῶδ. κολώβιον. — 4 κῶδ. τοίτω. — 5 κῶδ. σαῖμα. —
8 κῶδ. το κολώβιον || κῶδ. παρὲ χρίμα.

VII.

ΙΟΥΛΙΩ Π΄.

(ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ)

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΗΓΟΥΝ ΑΘΛΗΣΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΧΡΙΣΤΟΝ ΑΓΩΝΕΣ

τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος Γολινδούχ, τῆς ἐν τῷ ἁγίῳ
βαπτίσματι μετονομασθείσης Μαρίας.

(Cod. Patm. 185 f. τογ'-τρβ')¹.

1. Νόμος ἐστὶν ἐγκωμίων τοῖς ἐπὶ σοφίᾳ μέγα φρονοῦσιν καὶ
τοῦτο πράττειν ἐλομένοις περὶ ὧν βούλονται κεκομφευμένοις μᾶλ-
λον καὶ ἀπεξεσμένοις λόγοις παντὶ σθένει γεραίρειν τοὺς ὑπ' αὐτῶν
ἐπαινουμένους, κἄν τε πάρεισιν αὐτοῖς κατορθώματα, κἄν τε μή.
'Ἄλλ' ἐκείνοις μὲν ζητεῖσθω τοῦτο καὶ σπουδαζέσθω οἷς δὲ θείων 5
προσταγμάτων ὑπερλάμπρων τε καὶ ἐναργῶν πλημμύρα πρόσεστιν,
εὐδηλὸν που πάντως, ὡς οἱ λόγοι τῆς σοφιστικῆς εὐγλωττίας τὴν
ἐλάττονα φέρουσι τάξιν. Ἐπεὶ οὖν καὶ ἡ παροῦσα ὑπόθεσις οὐ
στομυλίας ἔνδειξιν, ἀλλ' ἀληθείας ἀπόδειξιν, ἤγουν διήγησιν,
ἐπαγγέλλεται σχολάζειν, ἑάσαντες ἡμεῖς τὸ τετορνευμένον τῶν λέ- 10

¹ Κώδιξ τῆς 10-ης ἐκατ., οὐχὶ δὲ τῆς 11-ης, ὡς παρὰ τῷ Σακκελίω. Πατριακὴ Βιβλιοθήκη, Ἀθήνησιν 1890, σ. 104-106.

1 κῶδ. ἐπισοφία. — 3 κῶδ. ἀποξεσμένοις || κῶδ. ὑπαντῶν. — 4 κῶδ. κἄντε . . . κἄντε. — 5 κῶδ. ἀλλέκείνοις. — 6 κῶδ. τὲ' οὕτω πανταχοῦ || κῶδ. πρόσέστιν. — 7 κῶδ. ποῦ. — 9 κῶδ. στομυλίας. — 10 κῶδ. ἐπαγγέλλεται || κῶδ. ἑάσαντες.

ξεων — “ἀπλοῦς γὰρ ὁ λόγος τῆς ἀληθείας”· εἰ καὶ ἀμαθέστερος, ἀλλ’ οὖν σαφέστερος —, τῶν νῦν ἡμῖν ἀκουσθέντων μαρτυρικῶν τὴν ἐξήγησιν ποιησόμεθα, καὶ ὡς ἔνεστιν ἡμῖν ἡ δύναμις, πειρασόμεθα ὑπόμνημα μέγα καὶ ἀξιάγαστον παραθέσθαι τοῖς πιστοῖς καὶ τὴν
5 ἔνθεον ἀναιρουμένοις ζωὴν, ἅμα δὲ καὶ διεγεῖραι τούτους πλέον εἰς ζῆλον, ὅσοι φόβῳ θεοῦ ἄγονται· οὓς καὶ εὐφραίνειν οἶδεν ὑπερφυῶς τὰ τοιαῦτα διηγήματα, καθὼς πού καὶ ὁ Σολομῶν ὁ σοφιστῆς τοιαύτης πνευματικῆς εὐφροσύνης τὴν σύστασιν ποιούμενος ἔλεξε· “μνήμη δικαίου μετ’ ἐγκωμίων”· καὶ αὐθις· “ἐγκωμιαζο-
10 μένου δικαίου, εὐφρανθήσονται λαοί”.

2. Ἐπεὶ οὖν νόμος οὗτός ἐστιν καὶ ὄρος ἀπαράβατος τῆς ἀνεκλείπτου καὶ σταθερᾶς εὐφροσύνης, ἥτις καὶ τὰς ἀγγελικὰς καὶ ὑπερουρανίους μεγάλως οἶδεν εὐφραίνειν χοροστασίας, ὡς φησιν ὁ Κύριος, ὅτι “χαρὰ γίνεται ἐν οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῷ μετα-
15 νοοῦντι”, ἄξιον μὴ παραδραμεῖν μήτε μὴν λήθη καλύψαι ἢ καταχωῶσαι, ὡς ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὁ τὸ δηνάριον εἰληφώς, τὰ ἦδη μὲν πραχθέντα ἐπὶ τῆς Βαβυλωνίων χώρας, ἔναγχος δὲ διαλεχθέντα ἐν τῇ ἡμετέρᾳ θεοφυλάκτῳ πολιτείᾳ παρὰ ὁσίων καὶ μεγάλων πιστῶν τε καὶ θεοφιλῶν ἀνδρῶν. Ἄλλ’ ἐγὼ τὴν ἑμαυτοῦ
20 ἀσθένειαν ἐπιστάμενος φρίττω προβῆναι μὲν τῷ τοιοῦτῳ ὄρει τῶν ἀρετῶν καπνίζομένῳ, τάχα πού καὶ θυέλλη περικεχυμένῳ, καὶ μικροῦ δεῖν οἶον ἦν ἐκεῖνο τὸ ὄρος, ὅπερ καὶ ὁ Παῦλος ἀλληγορικῶς ἐνενόησεν εἰπὼν “τὸ γὰρ Σινὰ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ”, ἐπεὶ καὶ Μωσῆς εἶπεν “ἐκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος”,
25 αὐθις συγγράφων τῶν τοιούτων κατορθωμάτων τὸ ποικίλον καὶ πλούσιον διὰ τε τὸ στενὸν καὶ δυσκίνητον τῆς ἑμαυτοῦ γλώσσης, διὰ τε τὸ μὴ σιγῇ παραδραμεῖν τι τῶν τοιούτων ἀγώνων τε καὶ

. 1 κῶδ. ἀπλοῦς || Σοφοκλέους Τραχιν. στίχ. 91. Εὐριπ. Ἴφιγ. ἐν Ταυρίδι στίχ. 995 || κῶδ. ἀμαθέστερος, ἀλλοῦν. — 4 κῶδ. ὑπομνήματα. — 7 κῶδ. τοιαυτα || κῶδ. σολομῶν || σοφιστῆς] οὕτως ἀληθῶς ἐν τῷ κῶδικι. — 9 Παροιμ. ι', 7. κθ', 2. — 11 κῶδ. ἐστὶν καὶ ὄρος. — 13 κῶδ. ὑπεροῦνιους || κῶδ. ὡς φησιν. — 14 Λουκ. ιε', 7, 10 || κῶδ. ἐπιένι. — 16 Ματθ. κε', 18, 24-30. — 18 κῶδ. ὁσίων. — 20 ὄρει-καπνίζομένῳ] Γενέσ. ιθ', 18. — 22 κῶδ. ἀλλήγορικῶς. — 23 Γαλάτ. δ', 25 || κῶδ. τὸ-γαρ. — 24 Ἐβρ. ιβ', 21. Δευτερ. θ', 19 || κῶδ. εἰμι. — 27 κῶδ. τί.

ἄθλων τῆς μάρτυρος, πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ καὶ πλέον ὑφορῶμαι τὸν τῆς σιωπῆς κίνδυνον. Ἄλλ' ἐπειδὴ πρόσταγμα διαγορεύει δεσποτικόν, τὸ φάσκον "οὐδέν ἐστι συγκεκαλυμμένον, ὃ οὐ γνωσθήσεται· ἀνθ' ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτία εἶπατε, ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται· καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις, κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων" —, πληροῦντες ἡμεῖς τὰ δεσποτικῶς ἐνταλθέντά λόγια κατὰ τὸ ἡμῖν ἐφικτόν, ἐροῦμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἅπερ ἠκούσαμεν ἀληθῶς παρὰ τοῦ ἁγιωτάτου καὶ μακαριωτάτου ἀρχιεπισκόπου Δομετιανοῦ καὶ ἐτέρων τινῶν πιστῶν, διηγησαμένων περὶ τῆς ἐν Περσιδί νυκτὸς μάρτυρος Χριστοῦ γεγονυίας, καὶ ὅσα ἂν ἀπ' αὐτῆς ἐκείνης ἔτι οὔσης ἐν σαρκὶ [κατὰ] στόμα ἤκουσέν τε καὶ ἔμαθεν καὶ ἐπιστώθη ὁ εἰρημένος ἀγιώτατος ἀνὴρ, σὺν αὐτῷ δὲ καὶ ἕτεροι πολλοὶ πιστοὶ καὶ θεοφιλεῖς ἄνδρες.

3. Ποῖα οὖν καὶ τίνα καὶ πόσα τὰ περὶ τῆς ἁγίας μάρτυροςπραχθέντα μὲν καὶ λεχθέντα τηλικαῦτα ἀάμπολλα ὄντα, νῦν δὲ ἀκουσθέντα; ἐκ πολλῶν ὀλίγα λέξω διὰ βραχέων. Γυνή τις ἦν ἐν τῇ τῶν Περσῶν διαλέκτῳ [Γολινδοῦχ ὀνομαζομένη], γένους ὑπάρχουσα τῶν ἐνδόξων καὶ περιφανῶν, Χοσρούου τῶν Περσῶν βασιλέως, ὡς φασιν οἱ αὐτόπται γινόμενοι ταύτης καὶ ἐξ αὐτῆς ἐκείνης ἢ καὶ ἐτέρων τινῶν τοῦτο μαθόντες. Αὕτη συνῶκει ἀνδρὶ τῆς τῶν μάγων ἀσεβεστάτης ἀπάτης ὑπάρχοντι. Μυσαστομένη οὖν αἰεὶ τὸ τοιόνδε συνοικέσιον, ἐκ θείας ἐπιφοιτήσεως κινηθεῖσα, — τὸ γὰρ ζητεῖν τὸν Θεὸν καὶ δοξάζειν πᾶσι τοῖς λογικοῖς ὁμοίως κατὰ φύσιν ἐνέσπαρται· ὅθεν καὶ ὁ εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης φησὶν· "ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον", τουτέστι δημιουργούμενον —, ποθοῦσα δὲ τῆς καθαρᾶς καὶ ἀμιάντου μετασχεῖν θρησκείας, ἥτις ἐστὶν ἡ τῶν χριστιανῶν ἐλ-

1 κῶδ. προσέπιτούτοις. — 2 κῶδ. ἀλλέπειδῆ. — 3 Λουκ. ιβ', 2, 3. — 4 κῶδ. φωτι. — 5 κῶδ. προστὸ. — 6 κῶδ. ἐπιτῶν δομάτων. — 7 κῶδ. ἐπιτοῦ. — 8 κῶδ. ἅπερ. — 10 τῆς] κῶδ. τῶν || κῶδ. γεγονυίας. — 11 κῶδ. σαρκὶ στόμα. — 12 κῶδ. συναυτῷ. — 14 κῶδ. ποῖα. — 15 κῶδ. πραχθέντα. — 17 προσέθηκα τὸ Γολινδοῦχ ὀνομαζομένη κῶδ. διαλέκτω. γένους. — 18 τῶν] οὕτως ὁ κῶδιξ || κῶδ. ὡς φασίν. — 19 κῶδ. ἐξαιτίας. — 20 μάγων ἔγραψα ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κῶδικι μεγάλων. — 23 κῶδ. καταφύσιν || Ἰωάν. εὐαγ. α', 9. — 26 κῶδ. τουτέστι. — 27 κῶδ. ἦεις.

πίς τε καὶ πίστις, θεόθεν ἐλλαμφθεῖσα διὰ τοῦ ἐπιστατοῦντος ἀγγέλου τῷ τῶν Βαβυλωνίων ἔθνει ποδηγεῖται πρὸς τὴν ἀλήθειαν· εὐθύς δὲ καὶ παραχρῆμα πληροῖ τὸν πόθον αὐτῆς ὁ εἰπὼν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι "αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε καὶ εὐρήσετε· κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν". Ὅτι δὲ καὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔκφυλοι τινες ὑπάρχουσι θεοί, ἀλλ' ὁ ὢν κατὰ φύσιν Θεός, καὶ πρὸς αὐτὸν οἱ ἅγιοι ἄγγελοι τοὺς ἐπομένους αὐτῷ ἀνάγουσι, δεικνυσι πολλαχῶς ἡ Θεία Γραφή, ὡς φησι καὶ Μωϋσῆς· "ἔστησεν ὁ ὕψιστος ὄρια ἐθνῶν κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων Θεοῦ καὶ ἐγενήθη μερὶς Κυρίου λαὸς αὐτοῦ Ἰακώβ". καὶ Δανιὴλ ὁμοίως μνήμην ἐποίησατο τοῦ ἄρχοντος τῆς βασιλείας τῶν Περσῶν, τουτέστι τοῦ ἀγγέλου, τοῦ καὶ εἰς θεογνωσίαν ἐνίους αὐτῶν ἀνάγοντος. Σκοπήσωμεν τοίνυν τίς καὶ ποία τῆς θείας ἐλλάμψεως ἡ ἐμφάνεια, ἡγουν ἀποκάλυψις.

15 4. Βουληθεὶς ὁ δημιουργὸς καὶ Θεὸς ἡμῶν βοηθὸν δοῦναι τῷ προπάτορι ἡμῶν Ἀδὰμ κατ' αὐτόν, ἔκστασιν αὐτῷ ἐπέβαλεν, καὶ λαβῶν μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα συνεστήσατο. Ἐπεὶ οὖν καὶ αὕτη ἡ Γολινδοῦχ ἐκείνη τυγχάνει ἡ πλευρά, μία γὰρ οὐσία τε καὶ φύσις ἀνδρὸς τε καὶ γυναικός, μετὰγει γοῦν τὴν 20 ἔκστασιν ὁ Θεὸς ἐπὶ τὴν γυναῖκα, τουτέστιν τὴν Γολινδοῦχ, οὐχ ἵνα ἄνδρα ἐξ αὐτῆς ἀποτέμη, ἀλλ' ἵνα ταύτην ἀνδρείαν ἀποδείξη· καὶ ὡσπερ τοὺς ἀποστόλους ἔκστασις καὶ φόβος περιέσχεν πολλὰς ἐπὶ τῇ ὁράσει τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ ἡμῶν, ἐπὶ τε τῇ τῆς θαλάσσης πορείᾳ πρὸ τοῦ πάθους καὶ τῆς ἀναστάσεως, ἐπὶ τε 25 τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου μετὰ τὴν ἀνάστασιν, ὅτε καὶ εἶπεν αὐτοῖς "εἰρήνη ὑμῖν· ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε" — καταστέλλων δὲ αὐτῶν

1 κῶδ. διατοῦ. — 2 κῶδ. προστῆν. — 4 Ματθ. ζ', 7. Λουκ. ια', 9. — 5 κῶδ. εὐρήσεται || ὅτι δε-ἀνάγουσι] συγκεχυμένη σύνταξις· γραπτέον ἴσως: ὅτι δὲ καὶ τοῖς ἔθνεσιν οὐκ ἔκφυλοι τινες ὑπάρχουσι θεοί, τουτέστιν ἄγγελοι, ἀλλ' ὢν κύριος ὁ κατὰ φύσιν Θεός, καὶ ὅτι πρὸς αὐτόν κτλ. — 6 κῶδ. τινές || κῶδ. καταφύσιν. — 7 κῶδ. προσαὐτόν || αὐτῷ] κῶδ. αὐτόν. — 8 κῶδ. δεικνυσι. || κῶδ. ὡς φησί || Μωϋσῆς] Δευτερ. λβ', 8. — 9 κῶδ. ὄρια. — 10 Δανιήλ ε', 21-28. — 11 κῶδ. τοῖτέστι. — 13 κῶδ. ποῖα. — 14 κῶδ. ἀπὸ κάλυψις. — 16 κῶδ. κενταυτὸν || κῶδ. ἐπέβαλλεν. — 17 Γενεσ. β', 21. — 20 κῶδ. ἐπιτῆν. — 21 κῶδ. ἐξαυτῆς . . . ἀλλίνα. — 23 κῶδ. ἐπιτῆ. — 26 Λουκ. κδ', 36 || κῶδ. φοβεῖσθε. κατα στέλλων.

τὴν ταραχὴν ἔλεγεν· “τί τεταραγμένοι ἐστέ, καὶ διατί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν”;—, τοῦτο καὶ αὖθις γέγονεν. Διαλογιζομένης γὰρ τῆς Γολινδοῦχ ἐν ἑαυτῇ τὰ περὶ Θεοῦ καὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως, ἔκστασις αὐτὴν περιέσχεν ἐπὶ τρεῖς 5 ἡμέρας καὶ θεωρεῖ τὸν ἄγγελον, ὡς πάλαι ποτὲ ὁ Κορνῆλιος τὴν ἐνάτην προσευχόμενος, ὀδηγοῦντα καὶ ἀποφέροντα αὐτὴν ἐν τινὶ τόπῳ σκοτεινοτάτῳ καὶ τινας ἐν αὐτῷ ὄντας ὑποδεικνύντα. Ἡ δὲ τὸν ἄγγελον ἠρώτα, τίς ἂν εἴη ὁ σκοτεινὸς καὶ ζοφώδης οὗτος τόπος καὶ τίνες οἱ ἐν αὐτῷ ὄντες· ὁ δὲ ἄγγελος ἔφη πρὸς αὐτὴν· “Οὗτος ὁ τόπος ἐστίν, ἐν ᾧ οἱ πρόγονοί σου εἰσίν, οἱ προσκυνήσαντες τοῖς εἰδώλοις, τοῖς λεγομένοις θεοῖς τῶν ἐθνῶν”. Δυσφορούσης δὲ αὐτῆς ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ὀράσει καὶ στεναζούσης, μεταγίγει πάλιν αὐτὴν εἰς ἕτερον τόπον παμμεγέθη καὶ δείκνυσιν αὐτῇ 10 διὰ τινος βραχείας θυρίδος πάμπολλα πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἐν φωτὶ καὶ πάσῃ εὐφροσύνῃ ὑπάρχοντα· καὶ ὁ μὲν ἄγγελος ἔδοξεν εἰσιέναι διὰ τῆς θυρίδος πρὸς αὐτούς, ἠβούλετο δὲ καὶ αὕτη μετ’ αὐτοῦ τὴν εἴσοδον ποιήσασθαι· ὁ δὲ διεκώλυεν αὐτὴν φάσκων, ὅτι οὐ δύναται τις εἰσελθεῖν ἐνταῦθα μὴ ἔχων τὸ 15 βάπτισμα τοῦ Χριστοῦ.

5. Ὡς οὖν ἐν ἑαυτῇ γέγονεν καὶ τὰ τῆς ἀποκαλύψεως ταύτης 20 πέρας ἐδέξατο ἐξ αὐτῆς, κατ’ οὐδένα τρόπον ὑπερτιθεμένη τὴν ἑαυτῆς σωτηρίαν, ἀλλὰ τὸ θερμὸν τῆς πίστεως τοῦ Ἀβραάμ ἀναλαβοῦσα καὶ μεθ’ ἑαυτῆς ἀεὶ ταύτην ἔχουσα, ὥσπερ καὶ πόλις τεῖχος ἀρραγὲς ἄσειστόν τε καὶ ἀκαταγώνιστον περιβεβλημένη, φωνῆς πάλιν ἤκουσε δεσποτικῆς τε καὶ θείας, τῆς λεγούσης 25 “Ἐξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ δεῦρο εἰς γῆν, ἣν ἂν σοι δεῖξω”. οὕτω γὰρ ποιεῖν εἴωθεν ὁ Θεὸς ὁ πάντας ἀνθρώπους θέλων σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν· “ἔτι

1 Λουκ. κδ', 88. — 3 κῶδ. ἐνεαυτῇ τὰ περιθῦ. — 4 κῶδ. ἐπιτρεῖς. — 5 Κορνῆλιος] Πράξ. ἀποστ. ι', 3. — 6 κῶδ. ἐνάτην. — 7 κῶδ. ὑποδεικνύντα. — 13 κῶδ. παμμεγεθῆ. — 16 κῶδ. ἠβούλετο. — 17 κῶδ. εἴσοδον. — 21 κῶδ. ἐξαυτῆς. — 23 κῶδ. καμειθέαυτῆς. — 27 κῶδ. οὕτω. — 28 κῶδ. θελων || κῶδ. ἀληθείας || κῶδ. ἔτιγαρ.

γάρ λαλοῦντός σου”, φησίν, “ἐρῶ ἰδοῦ πάρεμι”. ἀποσεισαμένη τε ἀνδρικῶν νομίμων τε καὶ ἡθῶν τὸ ἀπατηλὸν καὶ μάταιον, ἐπεθύμει πολλῶ πλείω νόμφη γενέσθαι Χριστοῦ· πῶς δὲ τούτου τῆς παστάδος ἐντὸς ἐχρῆν γενέσθαι, ἥτις ἐστὶν ἡ ἀγία κολυμβήθρα, 5 τρόπον ἐζήτει τὸν εὐλογον καὶ ἀρμόζοντα.

6. Οἰκονομικῶς τοῖνον κλέπτει τὴν σωτηρίαν, συλαῖ τὴν ἀθανασίαν, ὡς ληστής τὴν βασιλείαν, ἐπειδὴ καὶ οὗτος νόμος εὐσεβοῦς ἀδλήσεως, φειδοῖ τῶν δικόντων μὴ ἑαυτοὺς ἐμβαλεῖν εἰς τοὺς ἀγῶνας. Αὕτη τοιγαροῦν ἀπὸ τοῦ σαρκικοῦ ἀνδρὸς ἑαυτὴν 10 ἀφανῆ πρὸς βραχὺ καταστήσασα καὶ πρὸς τοὺς ἑαυτῆς κατὰ σάρκα γεννήτορας τὸν δρασμὸν προφασισαμένη, ἐκκλίναςά τε τὴν διεσταλμένην καὶ ἀριστερὰν τῶν ἀμφοτέρων ὁδόν, προσέδραμε πρὸς τοὺς πνευματικῶς αὐτὴν διὰ τῆς ἀγίας καὶ σεβασμίας κολυμβήθρας μέλλοντας ἀναγεννᾶν· οἱ καὶ θᾶττον τὸν πόθον αὐτῆς ἔργω 15 πεπληρώκασιν. Ὡς οὖν ἠξιώθη τοῦ ἀγίου βαπτίσματος, γέγονεν ἡ ποτὲ Γολινδοῦχ νῦν “γῆ ἀγία” καὶ “μερίς” Κυρίου, μετονομασθεῖσα Μαρία διὰ τῆς τοῦ ἀγίου βαπτίσματος ἀναγεννήσεως. Πληρωθεισῶν οὖν ἐπ’ αὐτῇ τῶν νενομισμένων ἡγουν ἰλαρίων ἡμερῶν, ὑπέστρεψεν εἰς τὰν ἀνδρικὸν αὐτῆς οἶκον, τὸν ἐν χειμασίᾳ καὶ ζάλῃ 20 τῆς ἀγνωσίας ὑπάρχοντα, φέρουσα μέντοι “κάρφος ἐλαίας ἐν τῷ στόματι”, ὡς ἐκείνη ἡ τοῦ δικαίου Νῶε περιστερὰ, τὴν ἑαυτῆς καὶ μόνην ἀπαγγέλλουσα τέως σωτηρίαν. Καὶ οὐκέτι μὲν ταῖς ἀνδρिकाῖς ἀγκάλαις προσεπλάκη, ἀλλ’ οὐδὲ τοῖς πατράοις ἤθεσιν ἐμῖ- 25 ἀνθη· σκοπὸς δὲ αὐτῇ τῆς τοιαύτης συνδιαγωγῆς οὗτος ἦν, τὸ κάκεινα τὰ θηρία τὰ ἄγρια καὶ ἀνήμερα τιθασεῦσαι καὶ μεταβαλεῖν ἀπὸ τῆς ἀπιστίας εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ ἐπίγνωσιν, ἵνα, καθῶς φησιν Ἡσαίας ὁ προφήτης, ὑπὸ τοῦ μικροῦ παιδίου, ὅς ἐστιν

1 Ἡσαία νη', 9 || κῶδ. ἀποσεισαμένη. — 4 κῶδ. γενεσθαι. — 5 κῶδ. αρμόζοντα. — 8 κῶδ. εμβαλεῖν. — 9 κῶδ. τοιγαροῦν ἀποτοῦ. — 10 κῶδ. προσβραχὺ || κῶδ. κατασάρκα. — 14 κῶδ. θᾶττον. — 15 κῶδ. ἠξιώθη. — 16 γῆ ἀγία] Ἐξὸδ. γ', 5 || μερίς] Λουκ. ι', 42. — 18 κῶδ. ἰλαρίων || ἰλ. ἡμερῶν] ὄρα Διονύσι. Ἀρεοπαγ. σ. 1097c καὶ τὰ σχόλια Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ εἰς τὸν αὐτὸν Διονύσιον, σ. 556 Α. — 19 κῶδ. ἀνδρικῶν αὐτῆς. — 20 Γεν. η', 11. — 22 κῶδ. ἀπαγγέλλουσα || κῶδ. οἰκετε. — 26 κῶδ. καθῶς φησιν. — 27 Ἡσαία ια', 6 || κῶδ. ὄσεται.

Χριστὸς κύριος, ἀχθῶσιν καὶ ποιμανθῶσιν λύκος μετὰ ἀρνός, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν μετὰ αὐτῆς τῆς ἀμνάδος Χριστοῦ. Ὡς ἐκεῖνοι μὲν ἔμενον ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν πλάνης ἀμετάβλητοι, αὐτὴ δὲ τῆς ἐν Χριστῷ πίστεως τε καὶ πολιτείας ἐδραίως καὶ διαπύρω τῷ πνεύματι τὴν ὁδὸν διήνυεν, ἀπεπέμπετο δὲ καὶ τὸ συναυλίζεσθαι τῷ ἀνδρί, πλέον δὲ καὶ τὸ συγκαθεύδειν αὐτῷ. 5.

7. Αἰσθόμενος ὁ ἀσεβῆς ἐκεῖνος καὶ ἀλιτήριος, μᾶλλον δὲ μαθῶν ἀκριβῶς ἐτέρου βίου, τουτέστι τῆς τῶν χριστιανῶν πίστεως, ταύτην γεγонуῖαν, δέον αὐτὸν μιμητὴν αὐτῆς γενέσθαι καὶ συλλήπτορα τῶν ἀγαθῶν ἔργων, τούναντίον πεποιήτο. Ἀπωδύρετο τὴν ἑαυτοῦ πρόσκαιρον γινομένην ἐγκατάλειψιν· ἐθρήνηε τῆς σαρκικῆς συναφείας τὸν χωρισμόν, ὅπως σαρκίνος ὢν καὶ ἀκάθαρτος· παρεκάλει μετὰ δακρῶν πικρῶν τὴν ἄρνησιν αὐτὴν ποιήσασθαι τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ. Ὡς οὖν πολλὰ ποιήσας μετὰ πάσης ὁμοῦ τῆς μαγικῆς τε καὶ διαβολικῆς τέχνης ἔδρασεν οὐδὲν πλέον — ἡ γὰρ οἰκία καλῶς ἐπὶ τῆς πέτρας, ἣτις ἐστὶν ὁ Χριστός, ὠκοδομήθη καὶ ἔμεινεν ἀκλόνητος καὶ ἀμετάτρεπτος, — προσέρχεται λοιπὸν τῷ πάλαι Χοσρόη οὐκέτι ὡς ἀνὴρ, ἀλλ' ὡς ἐχθρὸς ἅμα καὶ ἐκδικητής· ἀπαγγέλλει τὴν αἰτίαν, ὅτι χριστιανὴ γέγονεν ἡ ποτὲ γυνὴ αὐτοῦ Γολινδοῦχ. 10 15 20

8. Πέμπει οὖν πρὸς αὐτὴν ὁ βασιλεὺς τινὰ τῶν ἐνδόξων αὐτοῦ, οὐχ ἄπαξ, ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἐπὶ μῆκιστον χρόνον παρενοχλῶν αὐτὴν καὶ παραινῶν, ἀπειλῶν ἀπατῶν καὶ ὅσα τοιαῦτα ἔπειτα δὲ καὶ προέτρεπε φάσκων· “Εἰ πεισθείης μοι καὶ ἀπαρνήσασθαι θελήσεις τὴν τῶν χριστιανῶν πίστιν, ἐπανελευθεῖν δὲ εἰς τὴν ἀρχαίαν σου θρησκείαν τε καὶ κατάστασιν, γυναῖκά σε, μὰ τοὺς θεοὺς, λαμβάνω”. Ἡ δὲ πρὸς τὸν ταῦτα διακονήσαντα λέγει· 25

2 κῶδ. ὡσεκεῖνοι. — 4 κῶδ. ἐδραίως καὶ διὰ πύρω. — 7 κῶδ. ἐσθόμενος ἀσεβῆς ἔ. κ. ἀλιτήριος. — 8 κῶδ. τουτέστι. — 9 κῶδ. γενεσθαι. — 11 κῶδ. ἑαυτοῦ || κῶδ. εθρήνει — 12 σαρκίνος] οὕτως ὁ κῶδιξ. — 14 κῶδ. τῆς πίστεως ποιήσασθαι τοῦ χυ... μεταπίσης. — 16 κῶδ. ἐπιτήσπειρας || πέτρας] Ματθ. ζ', 24, 25. Λουκ. ζ', 47, 48. Κορινθ. 1, ι', 4. — 18 κῶδ. προσέρχεται || κῶδ. ἀλλῶς. — 19 κῶδ. ἅμα κ. ἐκδικητής. — 22 κῶδ. αὐτοῦ. οὐχάπαξ || κῶδ. ἐπιμῆκιστον. — 23 κῶδ. αὐτῆ. — 26 κῶδ. γυναῖκα σε ματούς. — 27 κῶδ. προστόν.

“Ἐρωτήσω σε κάτῳ λόγον ἕνα”. ὁ δὲ “εἶπέ” φησίν· ἢ δὲ πρὸς αὐτόν· “Βεβαίωσαι μοι ἀσφαλῶς, ὅτι ἐὰν λάβῃ με γυναῖκα ὁ βασιλεύς, οὐκ ἀποθνήσκει, καὶ ὑπακούω τοῦ βασιλέως τὸ πρόσταγμα”. Τοῦ δὲ φήσαντος, ὡς οὐδ’ ἐνδεχόμενον εἶη τοιοῦτό τι γενέσθαι ποτέ, ἄνθρωπος γάρ ἐστι καὶ θνητός ἐστιν, τάδε πάλιν πρὸς αὐτόν ἢ μάρτυς· “Ἐγὼ ἀθανάτῳ νομίζω, τῷ Χριστῷ μου, ἐνομφεύθην καὶ ἀθάνατον ἔχω βασιλέα, καὶ συμβουλεύεις μοι τὸν ἀθάνατον καὶ αἰεὶ ὄντα καταλεῖψαι βασιλέα καὶ τὸν θνητὸν λαβεῖν με καὶ μὴ ἔχειν με αὐτὸν διὰ παντός; ἀλλ’ ἄπιθι πρὸς τὸν ἀποστείλαντά σε· π[ρο]ίειτω ὅπερ βούλεται, ἐτοίμη γάρ εἰμι πάντα ὑπομεῖναι διὰ Χριστὸν τὸν ἐμὸν νομφίον”.

9. Ἐπανεληθὼν δὲ πρὸς τὸν βασιλέα ὁ πεμφθεὶς παρ’ αὐτοῦ πρὸς τὴν μάρτυρα, μηνύει καὶ τὰ ῥήματα καὶ τὴν ἔνστασιν τῆς εἰς τὸν Χριστὸν πίστεως αὐτῆς. Ὁ δὲ βασιλεὺς Χοσρόης, ὁ νέος Ναβουχοδονόσωρ, ἐκέλευσεν αὐτὴν ἀπενεχθῆναι εἰς τὸ τῆς Λήθης φρούριον, ὡς πάλαι ποτὲ ἐκεῖνος εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων τὸν Δανιήλ· ἔμεινε δὲ ἐν αὐτῷ τῷ φρουρίῳ ἔτη δέκα καὶ ὀκτὼ σεσιδηρωμένη καθ’ ὅλου τοῦ σώματος. Ὄθεν καὶ μετὰ τὴν τοῦ Χοσρόου τελευτήν ὁ τῆς μεγαλοπρεποῦς μνήμης Ἀριστόβουλος ἀπελθὼν εἰς πρεσβείαν καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Περσίδι μαθὼν τὰ περὶ αὐτῆς, αἰτήσας εἰσῆλθεν εἰς τὸ φρούριον ἐκεῖνο καὶ ἔλαβεν εὐλογίας χάριν ἐκ τῶν περιχειμένων αὐτῇ ἀλύσεων, ἀντ’ αὐτῶν παρασχῶν ἕτερα. Μείνασα οὖν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ ἐν τοσοῦτῳ χρόνῳ, ἐδυνήθη καὶ γράμματα συριακὰ καὶ ψαλμοὺς συριστὶ μαθεῖν ἐκ τῶν ἐκεῖσε σὺν αὐτῇ καθειργμένων πιστῶν ἀνδρῶν, ὡς πολλοὺς καὶ τῶν ἀπίστων πιστεῦσαι τῷ Χριστῷ δι’ αὐτῆς. Ὅπερ μαθὼν ἔτι περιῶν ὁ Χοσρόης ἐκεῖνος ὁ βασιλεύς, κακώσεις πολυτρόπους καὶ πληγὰς αὐτῇ πλείστας τηνικαῦτα προσήγαγεν. Ὁρμίσδας δὲ ὁ υἱὸς

3 κῶδ. οὐκαποθνήσκει. — 4 κῶδ. οὐδὲν δεχόμενον. — 5 κῶδ. τὰ δὲ π. προσ-
αὐτόν. — 9 κῶδ. ἀλλὰ π. προστόν. — 10 κῶδ. π[ρο]ίειτω. — 12 κῶδ. προστόν ὅ-
τω καὶ ἐξῆς || κῶδ. παραυτοῦ. — 13 κῶδ. ταῖς ῥήματα. — 14 κῶδ. ὅδε. — 17 Δα-
νιήλ ς’ 13-28 || κῶδ. ἐναυτῷ || κῶδ. ὀκτώ. — 18 κῶδ. καθόλου. — 20 κῶδ. ἐναυτῇ
τῇ περσίδη μ. τ. περιαυτῆς. — 21 κῶδ. εἰστό. — 22 κῶδ. αὐτῆ. — 25 κῶδ. συν-
αυτῆ. — 26 κῶδ. διαύτης. — 28 κῶδ. αὐτῆ || κῶδ. ὀρμίσδας.

αὐτοῦ, ὁ καὶ τὴν ἐκείνου βασιλείαν παραλαβὼν, ἐξέβαλε μὲν αὐ-
τὴν τῆς εἰρκτῆς, ἐν ἣ ἔβέβλητο, μείζονας δὲ πληγὰς καὶ μάστι-
γας αὐτῇ καθ' ἐκάστην ἡμέραν προσάγων οὐ διελίμπανεν.

10. Τυπτομένης γοῦν αὐτῆς ἐν μιᾷ ὑπὸ τῶν δημιῶν ἀφει-
δῶς, ἢ μάλιστα ἐνεχθεῖσα καθ' ἐνὸς τῶν μαζῶν αὐτῆς διέτεμεν 5
αὐτὸν εἰς δύο· ἢ δὲ τὰς ἀλγηδόνας γενναίως ὑπομείνασα εὐχαρίστησε
τῷ Χριστῷ, ὅτι κατηξιώθη ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ παθεῖν. Παρα-
μυθησάμενος δὲ αὐτὴν ὁ τὴν θάλασσαν τεμὼν Θεὸς καὶ πάλιν
συνάψας, εὐθύς καὶ παραχρῆμα συνῆψε τὴν διαιρευθεῖσαν θηλήν,
ὡς μηδὲ ὄλως φέρειν αὐτὴν τοῦ πάθους τεκμήρια, ἅμα μὲν ταύ 10
τὴν πείθων ἐμμένειν τῇ πίστει καὶ καρτερῶς φέρειν τὰς βασά-
νους, ἅμα δὲ καὶ τοὺς ἀπίστους προτρέπων τὴν ἑαυτῶν ἀφέντας
πλάνην προστρέχειν τῷ ἀληθινῷ καὶ ζῶντι Θεῷ. Τί οὖν οἱ βα-
σανισταὶ καὶ οἱ τούτους ἐπιτάσσοντες; δέον, μεταβληθέντας αὐτοὺς 15
ἀπὸ τῆς ἀγριότητος εἰς ἡμερότητα, ἢ πιστεῦσαι τῷ θαυματουρ-
γήσαντι Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν, ἢ, εἰ μὴ τοῦτο πράξαι βούλοιντο,
οἰκτεῖραι γοῦν τὴν ὁμόφυλον ἀλλ' οὐχ ὁμόφρονα, τάναντία πεποιθή-
κασι τῇ τοῦ Χριστοῦ νόμφῃ· βαλόντες γὰρ εἰς σάκκον στακτὴν
ζέουσαν, οὐκ ἀμοιροῦσαν, ὡς οἶμαι, οὔτε ἀνθρώπων, ἐν αὐτῷ τῷ 20
σάκκῳ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐνέβαλον· καὶ σφραγίσαντες τὸν σάκκον
ἔρριψαν αὐτὴν ἐν τινι τόπῳ, ἵνα πληρωθῇ καὶ νῦν, μικρὸν ὑπαλ-
λαττόμενον, τὸ φαλμικὸν λόγιον τὸ φάσκον· “καὶ ἔθεντο τὸ ἔνδυμα
μου σάκκον καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολήν· κατ' ἐμοῦ ἡδο-
λέσχουν οἱ καθήμενοι ἐν πύλαις καὶ εἰς ἐμὲ ἔψαλλον οἱ πίνοντες 25
οἶνον”.

11. Ἄλλ' οὐκ εἶασεν αὐτὴν ἀβοήθητον ὁ τοὺς τρεῖς παῖδας
ἐν τῇ καμίνῳ διασώσας· ὡς γὰρ ἐξ αὐτῆς “τὴν φλόγα τοῦ πυρός
ἐξετίναξεν ἄγγελος Κυρίου καὶ ἐποίησε τὸ μέσον τῆς καμίνου ὡς

1 κῶδ. ἐκείνου. — 2 κῶδ. εἰρκτῆς || κῶδ. μαστιγας. — 3 κῶδ. καθεκάστην ||
κῶδ. ουδιελ. — 4 κῶδ. ὑποτῶν. — 7 κῶδ. ὑπερτοῦ. — 9 κῶδ. παρὰ χρῆμα. —
10 κῶδ. μὴδε. — 17 κῶδ. ἀλλούχ. — 18 κῶδ. βαλλόντες γ. εἰσάκκον. — 19 κῶδ.
οὐκαμοιροῖσαν. — 22 Ψαλμ. ἐγ', 13, 14. — 26 κῶδ. παίδας. — 27 κῶδ. ἐξαν-
εῖς || Προσευχῆς Ἀζαρίου κλπ. στίχ. 25 καὶ 26.

πνεῦμα δρόσου διασυρίζον καὶ οὐχ ἤφατο αὐτῶν τὸ καθόλου τὸ πῦρ, οὐδὲ παρηνώχλησεν αὐτούς”, οὕτως καὶ νῦν τῆς παιδός, ἤγουν τῆς νόμφης Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, οὐκ ἐκυρίευσεν ἡ τῶν ἀνθρώπων σωρεία, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν τὴν καυστικήν τε καὶ

5 πνιγώδη δύναμιν ἐκτινάξας καὶ διακόψας ὁ τὴν βάτον ἄφλεκτον διαφυλάξας — “ὁ γὰρ Θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον ἐστίν” — περισφύζει καὶ τὴν μάρτυρα ταύτην, μετὰ τὴν παράτασιν τῆς τιμωρίας ἐκείνης, ἀβλαβῆ καὶ ἀκέραιον. Ἰσραηλίτις γὰρ ἀληθῆς τυγχάνουσα καὶ τὴν πίσιν τοῦ Ἀβραάμ ἔχουσα, τὸν ἐκ τῆς Αἰγυ-

10 πτιακῆς καμινιαίας αἰθάλης καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀναζεουσῶν φλυκταίνων καὶ αὕτη νῦν ἐξέφυγε κίνδυνον· ἔλεγε γάρ, ἐξαιρεθεῖσα ὑπὸ τῶν Χαλδαίων τοῦ σάκκου καὶ τῆς φυλακῆς, ὅτι “ἐνόμιζον ἐμαυτὴν μὴ εἰς σάκκον ἢ εἰς σποδιὰν πνιγώδη καὶ φλέγουσαν ὑπάρχειν, ἀλλ’ εἰς θάλαμον καὶ οἶκον διάφωτον, πάσης εὐωδίας πε-

15 πληρωμένον, διάγειν τε καὶ ἐναυλιζέσθαι ἐν τοιοῦτοις οἴκοις διὰ τῆς τοῦ Θεοῦ μου βοηθείας”. Εἰκὸς οὖν ἦν καὶ αὐτὸς μελωδεῖν αὐτὴν τὸ Δαυιτικὸν λόγιον, ὅτι “διέρρηξας τὸν σάκκον μου καὶ περιέζωσάς με εὐφροσύνην, ὅπως ἂν ψάλλῃ σοι ἡ δόξα μου καὶ οὐ μὴ κατανογῶ· κύριε ὁ Θεὸς μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι”.

20 Ἄλλ’ ὁ μὲν πάλαι Ναβουχοδονόσωρ τῷ θαύματι τῆς καμίνου καταπλαγεῖς, τὸ ἄθραυστον τῶν παιδῶν θεασάμενος, δόγμα ἔθετο, τὸ μὴ δεῖν λέγειν τι κατὰ τοῦ θεοῦ Σεδράγ Μισάκ καὶ Ἀβδεναγῶ, τοὺς παῖδας δὲ τιμαῖς καὶ δορυφορίαις ἡμείψατο πλουσίως καὶ ἄρχειν αὐτούς ἐν τῇ βασιλείᾳ προσέταξε τῇ αὐτοῦ· οἱ δὲ νῦν

25 ἀπανθρωπότεροι Βαβυλώνιοι τὴν ἀγίαν ἀμνάδα καὶ παῖδα τοῦ Χριστοῦ οὐχὶ τιμαῖς, ἀλλὰ τιμωρίαις πλείοσιν ἔβαλλον· σκοπεῖτε γὰρ καὶ ἐν ποίᾳ πάλιν ἐτέρα τιμωρία τὴν ἀθληφόρον ἐνέβαλον.

2 αὐτούς] οὕτως ἐν τῷ κώδι. — 3 κωδ. οὐκυρίευσεν. — 4 κωδ. σωρία. — 5 Ἐξὸδ. γ', 3. Ἐβρ. β', 29. — 6 Δευτερ. δ', 24. — 8 κωδ. ἀβλαβῆ || κωδ. ἰσραηλίτις. —

9 κωδ. εχουσα. — 10 τῶν] κωδ. τὸν. — 11 κωδ. ὑποτῶν. — 13 κωδ. εἰσάκκον ἢ εἰσποδιάν. — 17 Ψαλ. κθ', 12, 13. — 19 κωδ. τὸναιῶνα. — 20 Δανιήλ γ', 29. — 22 κωδ. τί || Σεδράγ] οὕτως ὁ κώδιξ. — 24 κωδ. αἰτοῦ. — 27 κωδ. ἐνέβαλλον.

12. Δράκων ἦν ἡ καὶ ἔστιν παρ' αὐτοῖς (ὡς ὁ πάλαι ποτέ, δν [ὁ] Δανιήλ διὰ τῆς μάζης ἐθανάτωσεν), δν ἐν λάκκῳ ἐγκατάκει- στον ἔχοντες, εἴτε ὡς θεὸν σέβοντες, εἴτε ὡς ἐχθρὸν νομίζοντες τῶν χριστιανῶν καὶ ἐκδικητὴν τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας οὐκ οἶδα, ὅμως δορυφοροῦντες καὶ τρέφοντες οὐ διαλιμπάνουσι. Τί οὖν ποι- 5 οῦσιν οἱ τοῦ ἀποστάτου καὶ νοητοῦ δράκοντος ὑπουργοί; Ἐμβάλ- λουσι τὴν ἀμνάδα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἐκεῖνον τὸν λάκκον, ἐν ᾧ ἦν ἐκεῖνο τὸ θηρίον, ὀφείλουσαν ἐξαναλωθῆναι παραχρῆμα. Ἄλλ' ἠγνό- ησαν οἱ ἀσεβεῖς καὶ ἄφρονες τύραννοι, καίτοι πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ δράγμα τοῦ Δανιήλ ἔχοντες, οὐχ ἄπαξ ἀλλὰ καὶ δις γενόμενον, 10 ὅτι καθάπερ ἐκεῖνος καὶ μετ' αὐτὸν ἡ πρωτομάρτυς Θέκλα τοὺς λέοντας νηστεύειν ἐδίδασκον, ὁμοίως καὶ αὕτη τὸν δράκοντα, κατὰ τὸ ἐν ψαλμοῖς εἰρημένον, τὸ "δράκων οὗτος, δν ἐπλασας ἐμπαί- ζειν αὐτῷ"· δέδωκε γὰρ ἐξουσίαν ὁ Χριστὸς καὶ Θεὸς ἡμῶν τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει "πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶ- 15 σαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ". Ὡς οὖν ἐμβληθεῖσα εἰς τὸν λάκκον ἔστη ἐν μιᾷ γωνίᾳ ἡ μάρτυς, πεποιθυῖα μᾶλλον ὡς ἐν παραδείσῳ τυγχάνειν τρυφῆς, τὰς χεῖρας διαπετάσασα καὶ ὄλη σταυρὸς γεγο- νυῖα καὶ τὸ ὄμμα τείνασα πρὸς τὸν Θεὸν ἀκλινῶς, ὁ πάλαι ποτέ χρυσάμενος ὄργανῳ τῷ ὄφει Διάβολος πρὸς Εὐάν τὴν μητέρα 20 ἡμῶν, ἦν καὶ ἠπάτησε διὰ τῆς ἐψευσμένης αὐτοῦ ἐρωτήσεως, καὶ αὐθις τῷ δράκοντι χρυσάμενός ὁ αὐτὸς νοητὸς δράκων, διὰ φόβου καὶ ἀπάτης ἐβούλετο καταγωνίσασθαι καὶ ἀνελεῖν τὴν δούλην τοῦ Θεοῦ· ὑψοῦτο γὰρ τὸ θηρίον ἑαυτῷ καὶ τὸ στόμα εὐρύνον, προ- σαράσσον δὲ καὶ τοὺς ὀδόντας, ἐζήτει καταπιεῖν τὴν μάρτυρα· ἡ 25 δὲ τὸ τοῦ σταυροῦ σημεῖον ὄλωσεν κατ' αὐτοῦ κεκρημένη, κατέλευεν αὐτοῦ τὰς προσβολὰς καὶ τὰ δῆγματα ὁ γὰρ τὸν προφήτην Ἰω- νᾶν ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους ἀναλλοίωτον διατηρήσας, ὥστε ψάλ-

1 ἡ] κῶδ. εἰ. — 2 προσέθηκα τὸ ὁ || Δανιήλ ιβ', 27. — 4 κῶδ. ἀσεβείας. — 8 κῶδ. παρὰ χρῆμα. — 9 κῶδ. προὐφθαλμῶν. — 11 Θέκλα] Acta Pauli et The- clae 28, 33. — 12 κῶδ. ἐδίδασκον. — 13 Ψαλμ. ργ', 26. — 15 Λουκ. ι', 19 || κῶδ. ἐπιπάσαν. — 19 κῶδ. προστόν. — 21 Γεν. γ', 1 κέ. — 24 κῶδ. εὐρύνων. — 25 κῶδ. προσαράσων. — 26 κῶδ. ὄλω. — 27 κῶδ. ταδήγματα.

λιν αὐτὸν ἐν αὐτῇ καὶ λέγειν "ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν Θεόν μου καὶ εἰσήκουσέν μου", καὶ "ἀναβήτω ἐκ φθορᾶς ἢ ζωῆ μου πρὸς σέ, κύριε ὁ Θεός μου", αὐτὸς καὶ τοῦτον φημῶσας προσέτασσε μὴ ἀδικῆσαι τὴν μάρτυρα.

- 5 13. Ἐπειδὴ οὖν, ὅλα εἰκός, καὶ αὐτὴν φόβος περιέσχε μικρὸς τὴν ἀρχήν, φανείς αὐτῇ ὁ συνήθης ἄγγελος, ὡς φησιν ὁ προφήτης Δαυὶδ, "παρεμβалаεῖ ἄγγελος Κυρίου κύκλω τῶν φοβουμένων αὐτὸν καὶ ῥύσεται αὐτούς", λέγει αὐτῇ. "Μὴ ἄρα γε φοβῆ τὸ θηρίον τοῦτο"; Ἡ δὲ τῷ ἀγγέλῳ ἀπεκρίνατο. "Πῶς γὰρ οὐχί; 10 δέομαί σου, κύριέ μου". Ὁ δὲ πρὸς αὐτὴν. "Οὐ μὴ σε ἀδικήσῃ· μηκέτι φοβηθῆς αὐτῷ". Ἐξ αὐτῆς οὖν τῆς ὥρας οὐκέτι τὸ θηρίον βρόχον τοὺς ὀδόντας ἐπήρχετο αὐτῇ, ἀλλ' ὡς ἀρνίον ἡμερωθὲν προσήγγιζε τῇ καλλινίκῳ μάρτυρι καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ πρὸς τοῖς γόνασιν τῆς ἀγίας· εὐλογεῖν οἶμαι τὸν θεὸν ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ 15 σχήματος παρεκάλει τὴν μάρτυρα· τοῦτο γὰρ καὶ Δαυὶδ καὶ οἱ τρεῖς παῖδες ἔλεγον, ὃ μὲν ὅτι "αἰνεῖτε τὸν Κύριον ἐκ τῆς γῆς, δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι", οἱ δὲ πάλιν "εὐλογεῖτε, τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη"· ὁ γὰρ ἡμέτερος ὕμνος ἐκειῶν γίνεται, παρ' ὧν ἡμεῖς τὸ ὑμνεῖν λαμβάνομεν. Ὡς οὖν ἔμεινεν ἰκανὰς ἡμέρας 20 ἢ ἀγία μετὰ τοῦ δράκοντος ἄσιτος καὶ ἄποτος, αἰνοῦσα καὶ δοξολογοῦσα τὸν Θεόν, δεξαμένη καὶ δεχομένη τὰς προσβολὰς τοῦ νοητοῦ δράκοντος, γίνεται αὐτῆς καὶ ἕτερον θαῦμα γέμον ἐκπλήξεως· ἢ γὰρ ἀνθρωπίνη φύσις, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολήν, ὑπὲρ φύσιν τὰ τῆς ἀσθενοῦς φύσεως ὑπέμεινε καὶ μετὰ τὸσάυτην ἀσι- 25 τίαν ὕστερον ἐπέπρασεν· οἱ γὰρ ἀπάνθρωποι καὶ ὦμοι τύραννοι τῷ μὲν δράκοντι τροφὰς παρεῖχον προσφόρους, τῇ μάρτυρι δὲ οὐχὶ τροφήν παρεῖχον, ἀλλὰ βρῶμα τοῦ δράκοντος αὐτὴν ἐκείνην ἐπεθύμου γενέσθαι. Φανείς γοῦν αὐτῇ ὁ ἄγγελος ἠρώτα περὶ τῆς

2 Ἰωνᾶ β', 3. — 3 Ἰωνᾶ β', 7. — 4 κῶδ. προσέ. — 5 κῶδ. φημῶσας. — 7 αὐτῇ] κῶδ. αὐτὴν || κῶδ. φησίν.—8 Ψαλμ. λγ', 7.—9 κῶδ. ἄραγε.—14 κῶδ. αὐτοῦ.—15 κῶδ. ἔξαιτου.—17 Ψαλμ. ρμη', 7. — 18 Προσευχῆς Ἀζαρίου στίχ. 58. — 24 κῶδ. καθυπερβολήν. — 25 κῶδ. τὸσάυτην. — 62 κῶδ. ἐπέπρασεν. — 29 κῶδ. γοῦν α. ὁ ἄγγελος.

πεινῆς· ἡ δὲ τὸ [ἐπ'] ἀληθείας ἀπεκρίνατο εἰπούσα, ὅτι “πρόσπεινος γέγονα καὶ εἰμί”. Ὁ δὲ ἄγγελος ἀψάμενος τοῦ στόματος αὐτῆς καὶ σφραγίσας αὐτὸ εἶπεν αὐτῇ “ Ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ μὴ σου ἄφηται πείνα ἢ δίψα, καὶ ἐν τῇ σῆ ἔξουσία ἔστω τοῦ μεταλαμβάνειν σε τροφῆς, εἴτε καὶ μὴ”. Ὅθεν καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ὥρας οὐκέτι ὠχλήθη ὑπὸ τῆς πείνης· ἀλλὰ καὶ ἐξεληθοῦσα ἐκ τοῦ λάκκου ἐκείνου, εἴ ποτε τροφῆς ἐβούλετο μεταλαβεῖν, ἄρτον βραχὺν βάπτουσα εἰς ἄκρατον καὶ τὸ πόμα μόνον λαμβάνουσα τὴν χρεῖαν τοῦ σώματος παρεμυθεῖτο, καὶ τοῦτο οὐ συχνῶς, ἀλλὰ σπανίως καὶ ὅτε ἤθελε, διὰ δέκα ἡμερῶν ἢ καὶ πλειόνων πράττουσα διεκαρτέρει, καθὼς φησιν ὁ κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν “οὐκ ἐπ’ ἄρτω μόνον ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ’ ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ”.

14. Ὡς οὖν ἔμεινεν ἐν τῷ λάκκῳ ἐκείνῳ μετὰ τοῦ δράκοντος τριμηναῖον ἢ καὶ πρὸς χρόνον ἢ μάρτυς, ἀπτομένη καὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν χειλέων τοῦ ζώου, τὸ μὲν θηρίον διὰ τοῦ ἀγκίστρου τῆς εἰς τὸν Χριστὸν πίστεως αὐτῆς ἡμέρωσεν, οἱ δὲ ἀσεβεῖς τύραννοι ἔμειναν ἀμετάβλητοι, κατὰ τὸν ἀπ’ ἀρχῆς ἀνθρωποκτόνον ψεύστην καὶ πατέρα αὐτῶν Διάβολον, καίτοι γε καθ’ ἐκάστην ἡμέραν προσήγγιζον τῷ λάκκῳ καὶ ἤκουον ψαλλούσης αὐτῆς καὶ διηγουμένης τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ· μόλις δέ ποτε, οὐχ ὡς οἰκτεῖραι βουλόμενοι, μειζόνως δὲ κακῶσαι πειρώμενοι, ἀνέλκυσαν αὐτὴν ἐκ τοῦ λάκκου, ὥσπερ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν τὸν Δανιὴλ ἐκ τοῦ λάκκου τῶν λεόντων καὶ οἱ ἀπειθεῖς Ἰουδαῖοι τὸν προφήτην Ἰερεμίαν ἐκ τοῦ βορβόρου τοῦ λάκκου. Ἄλλ’ οὐδὲ οὕτως ἢ κατεπλάγησαν ἢ ἐτίμησαν ἢ ἐλευθέραν ἀφῆχαν τῶν δεσμῶν καὶ τῶν μαστίγων τὴν μάρτυρα. Τοῦναντίον μὲν οὖν ἐφευρέσεις κακῶν ἐτεκταίνοντο κατ’ αὐτῆς· ὡς γὰρ ἐξέλιπον ἐξερευνήσεις τιμωριῶν ποιούμενοι κατὰ τῆς ἀδάμαντος, οἱ καὶ ἀπεκρούοντο θᾶπτον, ὡς

1 προσέθηκα τὸ ἐπ’ || πρόσπεινος] πρβλ. Πράξ. ι’, 10.— 2 κῶδ. ἀψάμενος.— 5 κῶδ. ἐξαυτῆς.— 6 κῶδ. ὑποτῆς.— 7 κῶδ. μετὰ λαβεῖν.— 8 κῶδ. τοπόμα.— 11 Δευτερ. η’, 3. Ματθ. δ’, 4. Λουκ. δ’, 4 || κῶδ. ἐπάρτω.— 12 κῶδ. ἐπιπαντὶ || κῶδ. διαστόματος.— 14 κῶδ. ἀπτομένη.— 15 ἀγκίστρου] πρβλ. Ματθ. ιη’ 27.— 17 κῶδ. ἀπαρχῆς.— 18 κῶδ. αὐτὸν.— 19 κῶδ. καθέκαστην.— 20 κῶδ. διήγουμένης.— 21 κῶδ. μειζόνως.— 23 Δανιὴλ ζ’, 23 || κῶδ. ἀπειθεῖς.— 24 Ἰερεμ. με’, 13 || κῶδ. ἀλλοῦθε.— 28 κῶδ. θᾶπτον.

βέλος στερρῷ προσρηγνόμενον πύργῳ, καὶ ἐτέραν ἐπινοοῦσι τιμω-
 ρίαν αἰσχροουργίας ἀνάμεστον. Τίς οὖν αὕτη; βουλευόνται πονηρὰν
 βουλὴν ἐπὶ τῷ μιάναι καὶ φθαρῆναι τὸν ναὸν τοῦ σώματος τῆς
 ἀγίας ἐκείνης ψυχῆς· ποιῶσιν δὲ αὐτὴν ἐγκατάκλειστον εἰς ἓνα
 5 οἶκον, καὶ συλλέξαντες πλῆθος ἀνδρῶν ἀσώτων ἐπέτρεπον οἱ τό-
 ραννοι εἰσιέναι καὶ μιάναι τὴν ἀμίαντον τοῦ Χριστοῦ νόμφην· ἦ
 δὲ τὸ ἀσθενὲς τέως τῆς φύσεως ἐννοοῦσα καὶ καθ' ἑαυτὴν διαλο-
 γιζομένη, μήπως κατισχύσωσιν αὐτῆς οἱ λήσταρχοι καὶ Ἀραβικοὶ
 λύκοι — τῶν γὰρ θηρίων οἱ πονηροὶ ἄνθρωποι χεῖρονες τυγχά-
 10 νοῦσι —, τὸν Θεὸν παρακαλεῖ συνήθως αὐτῇ βοηθὸν γενέσθαι λέ-
 γουσα· “ἐξελοῦ με, Κύριε, ἐξ ἀνθρώπων πονηρῶν ἀπὸ ἀνδρῶν
 ἀδίκων καὶ δολίων ῥύσαι με”. Ἀλλ' ὁ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὴν Σω-
 σάνναν περιωσάμενος αὐτίκα καὶ ταύτης γέγονε σκεπαστῆς καὶ
 ἀντιλήπτωρ· πατάξας γὰρ ἀορασίᾳ καὶ αὐτίς, ὡς τοὺς Σοδομίτας
 15 ἐπὶ τοῦ Λῶτ καὶ τοὺς Σύρους ἐπὶ Ἐλισσαίου τοῦ προφήτου, τοὺς
 εἰσερχομένους ἄνδρας πρὸς τὴν μάρτυρα διεκώλυσεν ἄψασθαι αὐτῆς·
 οὐ γὰρ ἐώρων αὐτήν, αὐτὴ δὲ πάντας ἐβλεπε τοὺς εἰσερχομένους
 ἄνδρας πρὸς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τῇ ἀσωτίᾳ παρεσκευασμένοι
 πολλάκις εἰσερχόμενοι καὶ ἐξερχόμενοι εἰς τὸν οἶκον, ἐν ᾧ ἦν
 20 ἡ τοῦ Θεοῦ νόμφη, ἐξῆσαν κατησχυμένοι καὶ ἄπρακτοι, λέγον-
 τες, ὅτι “οὐδὲν θεωροῦμεν, οὔτε μὴν ἔστιν ἔσω τις”. οἱ δὲ τὴν
 φυλακὴν πεπιστευμένοι εἰς τὸ οἶκῆμα ἐθεώρουν αὐτὴν καθεζο-
 μένην καὶ δοξάζουσιν τὸν Θεόν. Ἡρώτων δὲ αὐτὴν οἱ φύλακες, λέ-
 γοντες “ποῦ ἀπῆλθες, ἢ πῶς ἀφανῆς γέγονας”; ἡ δὲ πρὸς αὐτοὺς
 25 ἔλεγε μηδαμοῦ ἀνακεχωρηκένας, ἢ ἔξω τοῦ οἰκήματος γενέσθαι.

15. Διαλυθείσης οὖν καὶ ταύτης αὐτῶν τῆς ματαιοπονίας, ἔλε-
 γον οἱ ἀσεβέστατοι Βαβυλώνιοι πρὸς αὐτούς, ὅτι “γοήτριά ἐστι
 καὶ φαρμακίς· οὐκέτι δυνάμεθα περιγενέσθαι αὐτῆς”· καὶ διδόασιν
 κατ' αὐτῆς ἄλλην δῆθεν ἀπόφασιν· ἔστι δὲ αὕτη. Νόμος, ἡγου

3 κῶδ. ἐπιτὸ μ. κ. φθαρεῖναι. — 8 κῶδ. αραβικοὶ. — 11 Ψ' αλμ. ρθ', 1. — 12 Ἰω-
 σήφ] Γενέσ. λζ', 26-28 || Σωσάνναν] Δανιήλ α', 45-64. — 13 κῶδ. σωσίνα π. αὐτίκα ||
 σκεπαστῆς] Γενέσ. ις', 2. — 14 ἀντιλήπτωρ] Ψ' αλμ. νη', 17 || πατάξας ἀορασίᾳ] Γενέσ.
 ιθ', 11. Βασιλ. 4, ε', 18. — 16 κῶδ. προστῆν μ. διεκώλυσεν. — 18 κῶδ. ἐπιτῇ ἀσωτία. —
 21 κῶδ. ἐστιν ἔ. τίς. — 23 κῶδ. ἠρώτων. — 27 κῶδ. αὐτοίς. — 29 κῶδ. κατανιῆς.

ἔθος ἐστὶ παρὰ Πέρσαις βουλλοῦσθαι τὸν τράχηλον τοῦ καταδικαζομένου διηνεκῶς ἐν ἔξορίᾳ. Βουλλοῦσι γοῦν καὶ τὴν μάρτυρα, τὴν ἐσφραγισμένην ἤδη τῷ σημείῳ καὶ τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ, καὶ μετὰ ἄλλων, οὐχὶ μαρτύρων ἀγίων, καταδίκων δέ, τάττουσιν, ὅπως ἂν πληρωθῆ καὶ νῦν τὸ “μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθην” καὶ “εἰ 5 ἐμέ ἐδίωξαν”, ὡς φησιν ὁ Κύριος, “καὶ ὑμᾶς διώξουσιν”. πέμπεται δὲ καὶ αὐτὴ εἰς τινα τόπον, ἤτοι χώραν, διηνεκῶς καταδικασθεῖσα τὴν ἔξορίαν. Ὡς οὖν ἀρνίον ἄκακον τοῦ τυθῆναι ἀπήγετο ἡ ἀγία· ἐξαιρεῖται δὲ τοῦ θανάτου καὶ ταύτην ἄγγελος, ὡς τὴν Σωσάνναν ὁ Δανιήλ, μᾶλλον δὲ κάκεινήν καὶ ταύτην “τὸ πνεῦμα 10 τὸ ἅγιον” παρίσταται γὰρ ὁ ἅγιος ἄγγελος τῷ ἀπάγοντι αὐτὴν δεσμοφύλακι καὶ λέγει αὐτῷ· “ἀπόλυσον ταύτην τὴν γυναῖκα”. Τοῦτο δὲ οὐ μόνον ἄπαξ, ἀλλὰ καὶ πολλάκις φανείς αὐτῷ εἶπεν· ὁ δὲ δεδοικῶς τὸν ἀπὸ τοῦ βασιλέως κίνδυνον, τὸ ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου προσταχθὲν αὐτῷ οὐκ ἐπλήρωσε, φάσκων, ὡς “εἰ μὴ κατὰ τὸ 15 αὐτοῖς νενομισμένον ἡ βούλλα δειχθῆ τῷ βασιλεῖ, οὐ πιστεύεται τῶν καταδίκων ὁ θάνατος, καὶ καταδικάζομαι εἰς τὴν ἑμαυτοῦ κεφαλὴν”. ἡ γὰρ βούλλα οὐκ ἂν ἄλλως ἀφήρητο τοῦ τραχήλου σώα καὶ ἀκέρατος, εἰ μήτοι γε τῆς κεφαλῆς ἀποτεμνομένης· τοῦτο δὲ μετὰ θάνατον προδήλως ἐγένετο τῶν ἐν τῇ ἔξορίᾳ ἰδίῳ θανάτῳ τὸν 20 βίον αὐτῶν καταστρεφόντων. Εἶτα τί γίνεται; λέγει τῷ δημίῳ πάλιν ὁ ἄγγελος· “ὑφορᾷς τὸν κίνδυνον τὸν ἐκ τοῦ βασιλέως σου, ἐὰν μὴ ἐπιδείξης αὐτῷ τὴν βούλλαν τῆς γυναικός”; τοῦ δὲ φήσαντος οὕτως ἔχειν, λαβὼν ὁ ἄγγελος τὴν βούλλαν σώαν καὶ ἄτμητον ἐκ τοῦ τραχήλου τῆς μάρτυρος δέδωκε τῷ δεσμοφύλακι· 25 ὁ δὲ ταύτην λαβὼν διηγήσατο τῇ ἀθλοφόρῳ πᾶσαν τὴν ὀπτασίαν καὶ ἐνέργειαν τοῦ ἀγγέλου, καὶ ὅτι “ἀπελύθης καὶ ὑπαγε ὅπου θέλεις”. ὅπερ καὶ γέγονεν.

1 κῶδ. παραπέρσαις. — 3 κῶδ. τηνεσφραγ. — 5 Λουκ. κβ', 87. — 6 Ἰωάν. εὐαγ. ιε', 20. — 10 Δανιήλ α', 45. — 12 κῶδ. λέγει α. ἀπόλυσον. — 13 κῶδ. ἄπαξ. — 14 κῶδ. ἔποτοῦ. — 15 κῶδ. οὐκ ἐπλήρωσε. — 18 οὐκ ἂν ἔγραψα ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ κῶδ. κᾶν. 19 κῶδ. ἀποτεμνομένης. — 20 κῶδ. ἐντῆ. — 21 κῶδ. βίοναυτῶν. — 22 κῶδ. ὑφορᾶ. — 24 κῶδ. οὕτως. — 26 κῶδ. διηγήσατο || κῶδ. ὀπτασίαν. — 27 κῶδ. καὶ ἐνέργειαν || κῶδ. ὀπτασίαν.

16. Θεωρήσασα γὰρ τὴν βούλλαν ἢ μάρτυς ἀφαιρεθεῖσαν μὲν ἀπὸ τοῦ ἑαυτῆς τραχήλου, ἐν ταῖς χερσὶ δὲ βλεπομένην τοῦ δεσμοφύλακος, ἐν νῷ λαβοῦσα τὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν καὶ ὅτι ὡς τὸν κορυφαῖον τῶν ἀποστόλων Πέτρον ἐκ τῶν δεσμῶν καὶ τῆς
5 φυλακῆς ἠλευθέρωσεν ὁ Θεὸς διὰ τοῦ ἀγγέλου, οὕτω καὶ νῦν αὐτήν, ἐδόξασε μὲν τὸν Θεόν, ἐστόγνασε δὲ καὶ ἐλυπήθη διὰ τί μὴ ἐπέτυχε διὰ τοῦ ξίφους ἢ καὶ ἐτέρων βασάνων τῆς ἐν Χριστῷ τελειώσεως. Στεναζούσης δὲ αὐτῆς καὶ μεγάλως ἐπὶ τούτῳ δυσφορούσης, ἀπισύσης τε μετὰ τὴν ἀπόλουσιν ἐπὶ τὸ Νίτζιον, φαί-
10 νεται πάλιν ὁ ἄγγελος λέγων αὐτῇ· “διὰ τί περιλυπὸς εἶ; καὶ ἵνα τί σκυθρωπάζουσα πορεύῃ”; ἢ δὲ πρὸς τὸν ἄγγελον φησὶν, “ὅτι οὐ γέγονα ἀξία τοῦ διὰ τῆς τομῆς τοῦ ξίφους καὶ τοῦ μαρτυρίου τελειωθῆναι”. Ὁ δὲ πρὸς αὐτήν· “ἐγὼ σου πληρῶ τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην”, καὶ δείκνυσιν αὐτῇ σπάθην καὶ προτρέπει στή-
15 ναι τὸν ἑαυτῆς αὐχένα λέγων· “Ἴδου νῦν ἀποτέμνω σου τὴν κεφαλὴν”. ἢ δὲ πρόθυμος τοῦτο πεποίηκεν· ὁ δὲ ἄγγελος προσάγει τῷ τραχήλῳ αὐτῆς τὴν σπάθην, ἢ δὲ ἐργάζεται τὴν τομὴν. Οὕτω τυπώσαντος τοῦ ἀγγέλου τὴν ὄρασιν, στάζει τὸ αἷμα, εἰς πίστω-
20 σιν αὐτῆς, εἰς τὰ ἐκείνης ἐνδύματα· ἦν τινα ἐσθῆτα φέρουσαν τὰ αἷματα καὶ οἱ ταῦτα παρ’ αὐτῆς μαθόντες ἐθεάσαντο καὶ ἐπληροφορήθησαν· Ὅθεν καὶ πολλοὶ τῶν ἐχόντων ποικίλας νόσους ἀπτόμενοί τε αὐτῆς καὶ τῶν ἱματίων αὐτῆς ἐθεραπεύοντο· τοῦτο γὰρ καὶ ὁ τὴν τομὴν ποιήσας ἄγγελος προεῖπεν αὐτῇ, ὅτι “πολλὰς ἰάσεις τὰ ἡμαγμένα σου ἱμάτια ποιεῖν ἔχουσιν”. ἐφαίνετο δὲ καὶ
25 τὰ τεκμήρια τῆς τομῆς ἐν τῷ τραχήλῳ αὐτῆς.

17. Ἄλλὰ μηδεὶς ἀπιστεῖτω· ὁ γὰρ ἐκ παρθένου τεχθεὶς καὶ τὴν παρθενίαν φυλάξας ἄφθαρτον, τὴν τε θάλασσαν τεμῶν εἰς διαιρέσεις καὶ πάλιν συνάψας ὡς Θεὸς ἰσχυρὸς, καὶ τοῦτο δυνατὸς ἦν ποιῆσαι· “θέλημα γὰρ τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει καὶ τῆς

5 ἠλευθ. διὰ τοῦ ἀγγέλου] Πράξ. ιβ', 7.— 8 κῶδ. ἐπιτοῦτο. — 9 κῶδ. ἐπιτόν. — 20 κῶδ. παραυτῆς.— 21 κῶδ. τῶν ἐχόντων ποικίλας ν. ἀπτόμενοι.— 23 κῶδ. τὸμην.— 24 κῶδ. ἡμαγμένα || κῶδ. ἐφαίνετο. — 27 θάλ. εἰς διαιρέσεις] Ψαλμ. ρλε', 13. — 29 Ψαλμ. ρμδ', 19.

δεήσεως αὐτῶν εἰσακούσεται καὶ σώσει αὐτούς· οὐ μόνον γὰρ τοῦτο
 νῦν πεποίηκεν ὁ παντοδύναμος κύριος Θεὸς ἡμῶν, ἀλλὰ [καὶ τῶ]
 καιρῷ Δικινίου τοῦ διώκτου τοιοῦτόν τι γέγονεν. Τὸν γὰρ ἄγιον Βα-
 σιλέα—ἐπίσκοπος δὲ ἦν οὗτος τῆς πόλεως Ἀμασειας—ἀποτεμῶν ὁ
 Δικίνιος ἐκέλευσε ριφῆναι [τὴν κεφαλὴν μὲν ἐτέρωθι], ἐτέρωθι δὲ τὸ 5
 σῶμα τοῦ ἀγίου, εἰς τὴν τῶν Νικομηδέων θάλασσαν· ἐν τοῖς
 ἐκεῖσε γὰρ βασιλείοις ὁ Δικίνιος τὸ τμηκαῦτα διέτριβεν. Συνήφθη
 δὲ ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀγίου τῷ σώματι αὐτοῦ καὶ διὰ θαλάσσης ὑπὸ
 τὸν βυθὸν ἀπὸ Νικομηδείας ἀνέπλευσεν εἰς Σινώπην τὴν πόλιν·
 κάκεισε παραγενόμενοι τοῦ ἀγίου οἱ μαθηταί, οὕτω γὰρ κατ' ὄναρ 10
 ἐφάνη αὐτοῖς ὁ ἅγιος λέγων· “δεῦτε εἰς Σινώπην καὶ λάβετε με·
 ἐκεῖσε ὑμᾶς περιμενῶ”— οἱ δὲ παραγενόμενοι, χαλάσαντες σαγή-
 νην, ἔλαβον ὃν ἐφίεντο μαργαρίτην καὶ ἀπήνεγκαν εἰς τὴν ἑαυτῶν
 πόλιν Ἀμάσειαν. Πλὴν ὅμως πρὸς πληροφορίαν τῶν τότε πιστῶν
 ἐδείκνυντο τὰ τῆς τομῆς τεκμήρια κυκλωτέρως ἐν τῷ τραχήλῳ τοῦ 15
 ἀγίου ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος· ἀλλ' ἐπανεέλθωμεν ἐπὶ τὸ προκείμενον.

18. Ἐλθοῦσα τοίνυν εἰς τὴν Νιτζίβιν ἡ ἁγία μάρτυς Μαρία
 διῆγεν ἐν αὐτῇ, πολλοὺς ὠφελοῦσα καὶ ἐπιστρέφουσα πρὸς τὸν
 Θεόν· γενομένης δὲ τῆς ἐπαναστάσεως τῶν Περσῶν ἐπὶ Ὀρμισδαν
 τὸν ἑαυτῶν βασιλέα—αὐτὸς γὰρ καὶ τὰς πλείονας τιμωρίας προ- 20
 σήγαγε τῇ μάρτυρι—, ἔθετο εἰς τὴν κάρδιαν αὐτῆς καταλαβεῖν
 τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ τοὺς σεβασμίους τόπους Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ
 ἡμῶν εὐχῆς χάριν· καὶ δὴ τῷ νοήματι τὸ ἔργον ἐπηκολούθησεν.
 Φθάσασα τοίνυν εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς μέρη τῆς Ἀνατολῆς παρέβα-
 λεν ἐν τινι τόπῳ, ἐν ᾧ μοναστήριον, μᾶλλον δὲ συνακτῆριον λη- 25
 στῶν, ὑπῆρχεν· τῆς γὰρ λύμης καὶ νόσου τῆς τῆς Σευηριανῆς
 ἐτύγχανον κακοφροσύνης. Βουλευθείσης οὖν αὐτῆς μεταλαβεῖν τοῦ
 σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, — ἐνόμιζε γὰρ αὐτοὺς ὀρθο-

2 κῶδ. ἀλλὰ καιρῷ. — 4 κῶδ. οὔτος || κῶδ. ἀμασίας. — 5 προσέθηκα τὸ τὴν
 κεφαλὴν μὲν ἐτέρωθι. — 6 κῶδ. τωννικομηδέων. — 8 κῶδ. ὑποτόν. — 9 κῶδ. ἀπο-
 νικομηδείας || κῶδ. σινώπην οὕτω καὶ κάτω. — 10 κῶδ. κατ' ὄναρ. — 14 κῶδ. προσ-
 πληροφορίαν. — 15 κῶδ. κυκλωτέρως. — 16 κῶδ. ἀλλεπανεέλθ. ἐπιτοπροκείμενον. —
 17 κῶδ. ἐλθοῦσα. — 23 τῷ] κῶδ. τὸ. — 24 κῶδ. καθ' ἡμᾶς.

δόξους εἶναι —, ἡρώτων τὴν μάρτυρα τοῦ Χριστοῦ “τίς εἶ” καὶ πόθεν ἦκεν καὶ ποίας μερίδος τυγχάνει καὶ τίνας ἢ ποίους προσδέχεται ἱερεῖς, προσεπονομάζοντες καὶ τὰ ὀνόματα τῶν προύχοντων τῆς ἑαυτῶν αἰρέσεως· ὡς δὲ συνήθως ἢ τὸν ἀληθινὸν
 5 νυμφίον ἔχουσα Χριστὸν κηρύξασα τὴν ὀρθὴν τῆς πίστεως ὁμολογίαν εἶπεν, ὅτι “ἐγὼ ταπεινὴ χριστιανὴ εἰμι, κοινωνικὴ τῆς ἀγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας”· καὶ οὐ προσδεχθεῖσα παρ’ αὐτῶν ἀπέστη εἰς ἕτερον τόπον· οἱ δὲ μοναχοί, μᾶλλον δὲ μισαροί, τοὺς ἀπίστους στρατιώτας, τοὺς καὶ τὸν Κύριον
 10 σταυρώσαντας, μιμησάμενοι, κλήρους πρὸς ἑαυτοὺς ἐπέβαλον φάσκοντες· “Τίς αἴτιος ἢ ἀνάξιος ὤφθη; ἡμεῖς οἱ μὴ δεδωκότες αὐτῇ κοινωνίαν, ἢ αὐτῇ”; Καὶ δὴ πίπτει ὁ κλῆρος ἐπὶ τοὺς δεδωκότες ἐκείνους αὐτούς· αὐτοὶ γὰρ καὶ τὸν ἄτμητον χιτῶνα τοῦ Χριστοῦ σχίζουσι διὰ τῆς αὐτῶν φαντασιώδους καὶ συγκεχυμένης,
 15 λέγω δὴ τῆς Σευηριανῆς τερατώδους δογματοποιίας.

19. Ἄλλ’ οἱ μὲν μοναχοί, μᾶλλον δὲ Δαίμονες ἄγριοι, οὕτως ἀπεπέμφαντο τὴν ἀμνάδα τοῦ Χριστοῦ· ἢ δὲ μετελιθοῦσα ἦκεν, καὶ καταλύσασα εἰς ἕτερον οἶκον εὔρε πάλιν ἐξ ἡμισείας τὸ κακόν· ἦν γὰρ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ οἴκῳ ἀνδρόγυνον, καὶ ἢ μὲν ἀνδρεία
 20 γυνὴ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας καὶ ὀρθοδόξου πίστεως κατεῖχε [τὰ] δόγματα, ὁ δὲ ἀνανδρὸς ἀνὴρ τῆς τῶν Ἀκεφάλων κακοφροσύνης κατεῖχε τὰ σπέρματα· κακῶν γὰρ διδασκάλων κακὰ τὰ μαθήματα. Τί οὖν ἢ μάρτυς; τί ἔπασχεν ὑπ’ ἀμφοτέρων αὐτῶν; Ἡ γυνὴ πρὸς τὴν ὀρθόδοξον εἶλκεν πίστιν, ὁ δὲ ἀνὴρ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ προ-
 25 τρέπει κακοπιστίαν. Ὡς οὖν εἶδεν ἑαυτὴν ἢ μάρτυς ἐξ ἀμφοτέρων διελκομένην, οὐκ ἄλλως ἔδωκεν ἑαυτὴν ἐπὶ τῷ κοινωνῆσαι, πρὶν τοί γε θεοθεν αὐτῇ γεγονέναι τοῦ κρείττονος καὶ τῆς ὀρθῆς ὁμολογίας ἢ ἀποκάλυψις. Καὶ δὴ μεινάσης χρόνον αὐτῆς οὐκ ὀλίγον ἀκοινωνήτου, φαίνεται πάλιν ὁ ἄγγελος αὐτῇ, ἅμα καὶ τὸ ἀνεπί-

2 ἢ ποίους] κῶδ. ἡπίους. — 4 κῶδ. ὠσσε. — 6 κῶδ. εἰμί. — 8 κῶδ. παρὰντων. — 10 κῶδ. ἐπέβαλλον. — 12 κῶδ. ἐπιτοῦς. — 15 κῶδ. δογματοποιίας· ἄλλοι. — 17 κῶδ. ἦκεν. — 18 κῶδ. ἐξημισείας. — 19 κῶδ. ἀνδρεία. — 21 κῶδ. τῶνακεφάλων. — 23 κῶδ. προστῆν. — 24 κῶδ. ὅδε ἂ. προστήγεαυτοῦ. — 25 κῶδ. ἐξαμφοτέρων. — 26 κῶδ. ἐπιτ’ || κῶδ. πρίντιγε. — 28 κῶδ. οὐκόλιγον.

ληπτον καὶ ὀρθὸν δόγμα σαφηνίζων, ἅμα καὶ προτρέπων αὐτὴν αὐτῷ ἀκολουθῆσαι. Εἰσέρχονται εἰς τὴν τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίαν ἀμφότεροι· δείκνυσιν ὁ ἄγγελος τῇ ἀθλοφόρῳ τὴν διαφορὰν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τῆς κακοπιστίας. Πῶς καὶ τίνι τρόπῳ τυποῖ τὴν θρασιν; ὑποδείκνυσιν ἑαυτὸν βαστάζοντα ποτήριον, δύο ἔχον δια- 5
φορὰς ἐν διαιρέσει, τὸ μὲν ἐν μέρος γέμον φωτός, τὸ δὲ ἕτερον σκότους. Προσάγει πεῦσιν ἢ μάρτυς τῷ ἀγγέλῳ· “Τίς ἐστὶν ἡ δια-
φορὰ τῆς αἰρέσεως τοῦδε τοῦ ποτηρίου, κύριέ μου, κύριε”; Ὁ δὲ πρὸς αὐτὴν φησὶν· “Τὸ μέρος τὸ πεφωτισμένον ἢ πίστις τῶν εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν κοινωνούντων ἐστίν· σὺ τοίνυν εἰς τοῦτο 10
[τὸ] δεξιὸν μέρος, ἔγουν εἰς τὴν ἀγίαν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν κοι-
νώνει· τὸ δὲ ἕτερον, ὕπερ ἐστὶν ἀριστερόν, ἢ τῶν αἰρετικῶν κα-
κοπιστία τυγχάνει· μὴ ἄφη, μηδὲ προσεγγίσῃς ἐκεῖνοις”. Ταῦτα οὕτως διδαχθεῖσα ἢ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς καὶ πληροφορηθεῖσα, καὶ ἑτέροις ὕστερον διηγησαμένη, τοῦ λοιποῦ ἀνεκδοιάστως εἰς τὴν 15
ἀγίαν καθολικὴν ἐκκλησίαν μετελάμβανε τοῦ σώματος καὶ αἵματος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

20. Μετὰ δὲ καὶ ταύτην τὴν ὄπτασίαν ἀπάρασα τῶν μερῶν ἐκεῖνων, ὡς Μωσῆς ἐκεῖνος ὁ τοῦ Θεοῦ θεράπων μετὰ τῆς σκη-
νῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ περιπολοῦσα ἐκ τόπου εἰς τόπον, ἠβουλήθη 20
καταλαβεῖν καὶ τὸν σηκὸν τοῦ ἀγίου μάρτυρος Σεργίου καὶ Βάκ-
χου ἐν τῷ Βαρβαρικῷ χάριν εὐχῆς· ὕπερ καὶ πεποιήκεν. Πλη-
ρώσασα γοῦν τὴν εὐχὴν, ἐκεῖθεν ἀπάρασα κατέλαβε τὰ Ἱεροσό-
λυμα, τοὺς ἀγίους καὶ σεβασμίους τόπους Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.
Ὡς οὖν ἐν αὐτῇ τῇ Ἁγίᾳ Πόλει διέτριβεν, παρέβαλε μοναχῷ τινι 25
μεγάλῳ, πρόγνωσιν ἔχοντι· ὃς ἰδὼν αὐτὴν προσηγόρευσεν αὐτὴν
εἰπὼν ** καὶ γὰρ ὑπερβαλλόντως καὶ τὴν ὑψηλὴν ταπεινώσιν ἐκέ-
κτητο καὶ πρὸς τὸν πατέρα μετ’ εὐλαβείας ἀπεκρίνατο· “Τίς γὰρ
εἰμι ἐγώ, κύριέ μου κύριε”; Ἐπὶ πολὺ γοῦν διάστημα τῆς ἡμέ-

9 κῶδ. προσαύτην. — 11 προσέθηκα τὸ τὸ || κῶδ. ἐκκλήσιαν. — 13 κῶδ. μηδε-
προσεγγίσης. — 15 κῶδ. ἀνεκδοιάστως. — 18 κῶδ. ὄπτασίαν. — 25 κῶδ. τινί. —
27 μετὰ τὸ εἰπὼν ὑπάρχει χάσμα· κῶδ. εἰπὼν, καὶ γὰρ (εἰ μὴ δι’ ὁμοιοτέλετον οὐκ
ἀντέγραψα τὸ νῦν ἐνταῦθα διακρινόμενον χάσμα). — 28 κῶδ. προστὸν π. μετευλαβείας. —
29 κῶδ. εἰμι || κῶδ. ἐπιπολι

ρας διαφόρους και ἐπωφελεῖς λόγους ποιησαμένων αὐτῶν, ἐκινήθη
 και τὰ περὶ τῆς συντελείας τοῦ κόσμου και τῆς παρουσίας τοῦ
 Ἀντιχρίστου· και στενάξας ὁ γέρων λέγει τῇ μάρτυρι ἅπερ και
 αὐτὴ ἠπίστατο· «Ἦγγικε τὸ τέλος και ἡ παρουσία τοῦ Ἀντιχρί-
 5 στοῦ· ἐγὼ γὰρ γέγονα μαθητῆς μεγάλου πατρός, ὃς ἔλεγεν, ὅτι
 οὐ μετὰ πολὺν χρόνον ἀναδείκνυται “ὁ ἀντικείμενος και ὑπεραιρό-
 μενος ἄνομος” ἄνθρωπος, καθὼς και αἱ θεῖαι Γραφαὶ τὰ περὶ
 αὐτοῦ σημαίνουσιν· και εἰσὶ τινες ταύτης τῆς γενεᾶς, οἵτινες ἐν
 ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ φθᾶσαι ἔχουσιν· “τὸ γὰρ μυστήριον τῆς πλά-
 10 νης ἤδη ἐνεργεῖται”, καθὼς φησι Παῦλος ὁ θεῖος ἀπόστολος. Εὐ-
 ζώμεθα οὖν, ἵνα ὁ Κύριος μετ’ εἰρήνης ἡμᾶς παραγάγῃ τοῦ βίου
 τούτου και περισώσῃ τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὃν ἐξελέξατο». Τούτων ἀκού-
 σασα τῶν λόγων ἡ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς ἐπεσφράγιζε και αὐτὴ
 ταῦτα οὕτως ἔχει· και γὰρ “κἀγώ, δέομαί σου”, φησίν, “ὅτε
 15 ἤμην ἐγκεκλεισμένη εἰς τὸ τῆς Λήθης φρούριον, ἤκουσα παρὰ τοῦ
 ἀγγέλου, ὅτι ἤγγικεν ἡ παρουσία τοῦ Ἀντιχρίστου, και ἐγγὺς
 ἐστιν ἐπὶ θύραις”.

21. Πληρωσάντων τοίνυν αὐτῶν και τὰ περὶ τῆσδε τῆς ἀπο-
 καλύψεως, ἤγουν προγνώσεως, ῥήματα, ὁ μὲν γέρων ἔμεινεν, ἐν
 20 ᾧ ἦν τόπων· αὐτὴ δὲ τὴν εὐχὴν αὐτῆς και αὐθις καταδυμίως
 πληρώσασα, και ἐμπλησθεῖσα τῶν τόπων, ἐν οἷς τὰ σαρκικὰ πα-
 θήματα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑποδείκνυνται, αὐτίκα
 ὑπέστρεψεν· και ἐλθοῦσα ἔμεινεν εἰς τὰ μέρη τὰ περὶ Ἱεράπολιν
 τῆς Ἀνατολῆς, ἐν εὐκτηρίῳ οἴκῳ τοῦ ἀγίου Συμεῶνος, σκοποῦσα
 25 τὴν τῶν Βαβυλωνίων βασιλέων ἐκβασιν, ἣ μᾶλλον, εἰπεῖν κατὰ-
 λυσιν· οὔτε γὰρ προγνώσεως ἄμοιρος ἐτύγχανεν ἡ τοῦ Χριστοῦ
 μάρτυς. Προεῖπεν γοῦν και τὰ περὶ τῆς ἀναίρέσεως τοῦ Ὀρμίσδου,
 και τὰ περὶ τῆς ἐκδιώξεως τοῦ Χοσρόου και τὴν εἰς τὴν ἑαυτοῦ

3 κῶδ. ἄπειρ. — 6 ἀντικ. και ὑπεραιρόμενος] Θεσσαλον. 2, β', 4-8. — 7 κῶδ. περι-
 αυτοί. — 8 κῶδ. τινές. — 10 κῶδ. φησί || Παῦλος] Θεσσαλ. 2, β', 7 || κῶδ. θεῖος. —
 16 Ἰωάν. ἐπιστ. 2, β', 18. — 17 ἐγγὺς-θύραις] Ματθ. κδ', 33. Μάρκ. ιγ', 29. —
 18 κῶδ. περιτίθει. — 20 κῶδ. αὐτίς. — 23 κῶδ. περιεράπολιν. — 24 κῶδ. ἐνευ-
 κτηρίω.

βασιλείαν πάλιν ἀποκατάστασιν, καὶ ὅτι οὐ μετὰ πολὺν χρόνον ἡ βασιλεία καταλυθήσεται τῶν Περσῶν· ἀλλὰ καὶ περὶ Ἀριστοβούλου τοῦ ἀντιγραφέως κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν, ἐν ᾗ ἐτελεύτησεν, ἔγνω καὶ τοῖς οὖσιν ἐγγὺς αὐτῆς εἶπεν, ὅτι τῇ ὥρᾳ ταύτῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀριστόβουλος ἐτελεύτησεν. Ὅθεν οἱ ἀκούσαντες ταῦτα παρ' αὐτῆς, σημειωσάμενοι τὴν τε ὥραν καὶ τὴν ἡμέραν, οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας ἐπληροφορήθησαν ταῦτα οὕτως ἔχειν.

22. Πολλοὶ οὖν τῶν μεγάλων καὶ πιστοτάτων ἀνδρῶν, ἔν τε ἀρχιερεῦσι τελούντες, ἔν τε στρατείαις μείζουσι καὶ ἀξιώμασιν, καὶ εἶδον τὴν τοῦ Χριστοῦ μάρτυρα καὶ τὰ προγεγραμμένα πάντα ἤκουσαν ἀπ' αὐτῆς ἐκεῖνης· οἱ καὶ διηγήσαντο ἡμῖν, καὶ μάλιστα Δομετιανὸς ὁ ἀγιώτατος καὶ μακαριώτατος ἀρχιεπίσκοπος τῆς ἡμετέρας Μελιτινῶν μητροπόλεως, ὃς καὶ μεγάλως ἐτίμησε τὴν μάρτυρα ἐν οἷς προέτρεψεν αὐτὸν πρᾶξαι· μαθούσα γὰρ ἡ ἀγία, ὅτι ἐκεῖνος ὁ δεσμοφύλαξ, ὁ τὴν βούλλαν λύσας τὴν αὐτῆς καὶ ἀπολύσας αὐτὴν, ὑπὸ Ὁρμίσδου τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν ἐγκατάκλειστος γέγονε, διότι ἀπέλυσεν αὐτὴν, ἔλεγεν οὖν τῷ μεγάλῳ, ὅτι “Ἐὰν μὴ ἀπολυθῇ ἐκεῖνος ὁ δεσμοφύλαξ, πάλιν ἀπέρχομαι ἐκεῖ καὶ παραδίδωμι ἑμαυτὴν· οὐ γὰρ ἦν δίκαιον, ἵνα δι' ἐμὲ πάθῃ τι κακὸν ἐκεῖνος καὶ ἵνα ἄλλοις θλίψις, ἡμῖν δὲ ἄνεσις ᾖ”. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ὀσιώτατος μητροπολίτης παρεσκεύασε τὸν βασιλέα Χοσρόην τὸν νέον βασιλικὴν ἀμεριμνίαν ἐκείνῳ τε παρασχέσθαι καὶ πᾶσιν ὁμοίως, ὅσοι πρὸς γένος τῇ μάρτυρι συνήπτοντο καὶ μάλιστα τοῖς γεγονόσι χριστιανοῖς—πολλοὶ γὰρ γεγονάσι τοῦ γένους αὐτῆς χριστιανοί—, ὥστε ἀδεῶς ὅπου δ' ἂν ἐθέλωσιν ἀκωλύτως διάγειν· ὅπερ καὶ γέγονεν· μετὰ γὰρ τὸ ἀποκατασταθῆναι τὸν Χοσρόην ἐν τῇ αὐτῇ βασιλείᾳ ἐνεφάνησαν τὴν ἀμεριμνίαν οἱ συγγενεῖς τῆς ἀθληφόρου καὶ ὡς διάγουσιν ἐλευθερίως, ὡς μεμαθηκαμεν, ἐν τῇ ἑαυτῶν χώρᾳ.

2 Ἀριστόβουλος] Θεοφ. Συμοκάττου ἱστορ. γ', σ. 115 Boog. — 3 κῶδ. ἀντιγραφίος. — 7 κῶδ. μεταπολλὰς. — 12 Δομετιανὸς] Θεοφ. Συμοκ. σ. 179, 182, 183, 194, 197 Boog.— 16 κῶδ. ὀρμίσδου. — 19 κῶδ. διέμει. — 20 κῶδ. θλίψις. — 23 μάρτυρι] κῶδ. μαρτυρία.—27 αὐτῇ] αὐτοῦ?—28 κῶδ. τῆσαθληφόρου. — 29 κῶδ. ἐντῆ.

23. Οὐδὲ ταῦτα [μόνα] ἐν τούτοις ἦν· καὶ διὰ τῆς τοῦ Θεοῦ
βοηθείας καλῶς ἐκυβέρνησεν ὁ προειρημένος ἀγιώτατος ἀνὴρ τῶν
τοιούτων πραγμάτων [τὴν] κίνησιν· καὶ “ὁ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγ-
μοῦ λύσας” καὶ “τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας”
5 Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάλιν ὁ αὐτὸς διὰ τῶν ἀξίων αὐτοῦ, ἱε-
ρέως τέ φημι καὶ βασιλέως, εἰρήνευσε τὰς πολιτείας· ἀμφοτέρα
γὰρ τῷ Θεῷ φύσει προσόντα καὶ παρ’ αὐτοῦ τοῖς ἀξίοις δοθέντα
συνέδραμε κατὰ τε τὸ συγγενὲς τῆς κατὰ σάρκα κοινωνίας, κατὰ
τε τὸ ἀξίωμα τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων, τῆς τε ἀρχιερωσύνης
10 φημι καὶ τῆς βασιλείας. “Ὅθεν ὁ Χριστὸς καὶ σωτὴρ ἡμῶν ἀρ-
χιερεὺς καὶ βασιλεὺς ἔστι τε καὶ ὀνομάζεται κατὰ Μελχισεδέκ,
καὶ ὁ ἄγγελος ὁ τὴν θεοτόκον καὶ ἀειπάρθενον Μαρίαν εὐαγγελι-
σάμενος ἔλεγεν, ὅτι “Ἴδου συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ
καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς ὑψί-
15 στου κληθήσεται καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαυὶδ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ εἰς τοὺς
αἰῶνας, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος”. Ἐπεὶ οὖν διὰ
τῆς συνεργείας τοῦ ἀληθινοῦ καὶ φύσει ὄντος ἀρχιερέως τε καὶ
βασιλέως Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ δι’ ἀμφοτέρων τῶν αὐτοῦ
20 θεραπευτῶν εἰρηρικὸν πέρας ἐδέξατο τὰ καθ’ ἡμᾶς τε καὶ τοὺς
Βαβυλωνίους, ἀντεδόθησαν δὲ τῇ φιλοχρίστῃ πολιτεία ἡμῶν καὶ
αἱ πόλεις, ἣ τε τῶν Ἀγίων Μαρτύρων καὶ τὸ Δάρας, διὰ τῆς αὐ-
τῶν πρεσβείας καὶ τῆς προσφάτου μάρτυρος Γολινδοῦχ, τῆς καὶ
Μαρίας, παρεκάλει ὁ προειρημένος ἀγιώτατος ἀνὴρ τὴν ἀθλη-
25 φόρον ἐπὶ τῷ παραγενέσθαι αὐτὴν εἰς τὴν βασιλεύουσαν πόλιν τῶν
χριστιανῶν, “ὅπως ἀσπάζωνταί σε”, φησὶν, “οἱ φιλόχριστοι καὶ
εὐσεβέστατοι βασιλεῖς, καὶ εὐλογήσης κατὰ πρόσωπον αὐτούς τε
καὶ τὴν πόλιν· ἐπιθυμοῦσι γὰρ τὸ πρόσωπόν σου θεάσασθαι, με-

1 προσέθηκα τὸ μόνα καὶ κατόπι τὸ τὴν. — 3 κῶδ. μεσότοιχον || Ἐφεσ. β', 14, 15. — 5 κῶδ. αὐτοῦ. — 7 κῶδ. παρανοῦ. — 11 Ἑβρ. ε', 5-10. ζ', 20. ζ', 1-3. 11-17. — 13 Λουκ. α', 81-83. — 16 κῶδ. ἐπιτὸν. — 19 κῶδ. διαμφοτέρων. — 20 κῶδ. τακαθ'. — 21 ἀντεδόθησαν] Θεοφ. Σμωκ. σ. 177 καὶ 182-183 Boog. — 21 Ἀγίων Μαρτύρων = Μαρτυροπόλις. — 24 Μαρίας] κῶδ. μακαρίας. — 25 κῶδ. ἐπιτὸ. — 27 κῶδ. καταπρόσωπον.

μαθηχότες ἐκ πλείστων τοὺς σοὺς διὰ τὸν Χριστὸν ἀγῶνας". Ἡ δὲ τούτων ἐπακούσασα τῶν ῥημάτων ἔφη πρὸς τὸν θάσιον· "Τὸ μὲν εὐξασθαί με καὶ παρακαλέσαι τὸν ἀγαθὸν Θεὸν ὑπὲρ τῶν πιστοτάτων βασιλέων καὶ τῆς βασιλευούσης πόλεως καὶ παντός τοῦ 5
χριστιανικωτάτου πολιτεύματος προθύμως τοῦτο ποιῶ· τὸ δὲ παραγενέσθαι με πρὸς αὐτοὺς οὐκ ἐπιτρέπει ὁ Θεὸς καὶ οὐκ ἐνδέχεται τοῦτο γενέσθαι". Ὡς δὲ πλείοσι λόγοις παρακλητικοῖς χρησάμενος πρὸς αὐτὴν πείσαι οὐκ ἴσχυσεν, τὴν αἰτίαν ἠρώτα δι' ἣν οὐκ ἐνδέχεται τοῦτο γενέσθαι· ἣ δὲ πρὸς αὐτὸν φησιν, ὅτι "Ἐγγὺς 10
ἐστὶ τὸ τέλος καὶ ἡ μετάστασις τοῦ βίου μου, καὶ βούλη ἐν τῇ ὁδῷ πληρῶσαί με τοῦτο; μή, δέομαί σου, μὴ ἀναγκάσης με πρᾶξαι τι τοιοῦτον, παρακαλῶ σε· προσκέκληται γάρ με ὁ κύριός μου Ἰησοῦς Χριστός".

24. Μετὰ πολλὰς γοῦν ἡμέρας ἔφθασεν ὁ καιρὸς τῆς μεταστάσεως τῆς αὐτῆς ἀγίας μάρτυρος πρὸς τὸν κοινὸν δεσπότην καὶ 15
Θεὸν ἡμῶν· ἀπελθοῦσα γὰρ εἰς εὐκτῆριον οἶκον τοῦ ἀγίου μάρτυρος Σεργίου, μέσον τοῦ Νιτζιβίου καὶ τοῦ Δάρας, καὶ γνοῦσα τὴν ἑαυτῆς παρεῖναι μετάστασιν, ἔμεινεν ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ χαίρουσα καὶ ἀγαλλιωμένη· καὶ πρὸς Θεὸν τὰς χεῖρας ἐκτείνασα, θεολογικαῖς τε καὶ προσευκτικαῖς χρησαμένη φωναῖς, ἔφη πως ὧδε· 20
«Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ ἀναρχὸς καὶ ἀτελεύτητος, ὁ τὰς νοερὰς καὶ ἀσωμάτους ὑποστησάμενος δυνάμεις, τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παραγαγὼν διὰ τοῦ μονογενοῦς σου υἱοῦ, κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τοῦ ἀγίου καὶ ζωοποιοῦ πνεύματός σου, ὁ ἐν πᾶσιν ὦν καὶ 25
διὰ πάντων διήκων καὶ ποιῶν τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων σε καὶ φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου, εἰσάκουσον τῆς δεήσεως τῆς δούλης σου καὶ τὸ πιστόν σου πολίτευμα φύλαξον· αὐξήσον τὰ σκήπτρα τῶν εὐσεβῶν καὶ φιλοχρίστων βασιλέων· πλήθυνον αὐτῶν τὰς κατὰ Βαρβάρων νίκας· ἀφάνισον, Κύριε, τὴν εἰδωλομανίαν· κατάρ- 30

6 κῶδ. οὐκ ἐνδέχεται. — 7 κῶδ. ὥσθε. — 8 κῶδ. ἴσχυσεν. — 9 κῶδ. φησίν. — 10 κῶδ. βούλει. — 12 κῶδ. πρᾶξαι τι. — 16 κῶδ. ἀπελθοῦσα. — 19 κῶδ. προσθεὸν. — 20 κῶδ. πῶς ὧδε. — 26 κῶδ. διαπάντων. — 30 κῶδ. καταβαρβάρων.

γησον τὴν σατανικὴν ἐνέργειαν, καὶ πᾶσαν τὴν τῶν αἰρετικῶν βλά-
σφημον γλῶσσαν εἰς εὐφημίαν καὶ εὐχαριστίαν τῆς εἰς σέ με-
τάστρεφον· περίσωσον τὰ τῆς ἀγίας σου ἐκκλησίας πλήθη· τὴν
βασιλεύουσαν τῶν χριστιανῶν πόλιν καὶ τὴν περιοίκιδα αὐτῆς καὶ
5 πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν, ἐν ἧ τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον ἐπικέκλη-
ται, φύλαξον καὶ διατήρησον ἀπὸ πάσης θλίψεως ὀργῆς καὶ ἀνάγκ-
ης, τοὺς δὲ ἀσεβοῦντας καὶ τοὺς μὴ προσκυνοῦντας σέ τὸν πα-
τέρα καὶ Θεὸν ἡμῶν καὶ τὸν υἱόν σου τὸν μονογενῆ, τὸν κύριον
ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τὸ ἅγιόν σου πνεῦμα, ὀδήγησον εἰς
10 τὴν σὴν ἐπίγνωσιν· φώτισον αὐτοὺς σὲ ζητεῖν καὶ σὲ προσκυνεῖν·
ἀπόστησον αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πλάνης τῶν εἰδώλων· τὰ γὰρ εἰδωλα
τῶν ἐθνῶν δαιμόνια καὶ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, καθὼς καὶ ὁ
προφήτης λέγει· “θεοί, οἱ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίη-
σαν, ἀπολέσθωσαν”· “αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυνοῦντες τοῖς
15 γλυπτοῖς, οἱ ἐγκαυχώμενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν”, ὅπως ὑπὸ
πάντων ἀνυμνεῖται καὶ προσκυνεῖται καὶ δοξάζεται σου τὸ ὄνομα,
τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος, νῦν καὶ αἰεὶ
καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν». Καὶ τὸ “ἀμήν” ἀνα-
πέμφασα προσηύξατο πάλιν εἰπούσα· “Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὃς οὐκ
20 ἔδωκεν ἡμᾶς εἰς θήραν τοῖς ὁδοῦσι τῶν ὀρατῶν τε καὶ ἀορατῶν
ἡμῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ τὰς παγίδας αὐτῶν συνέτριψε καὶ ἡμᾶς ἐρ-
ρύσατο, βοήθειαν παρασχὼν ἐκ θλίψεως, μὴ συγχωρήσας πασῶν
ᾧν ἠδυναμέθα πειρασθῆναι ἡμᾶς, ἀλλὰ ποιήσας σὺν τῷ πειρασμῷ
καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ πειρασμοῦ”.

25 25. Πληρώσασα γοῦν καὶ ταύτην τὴν εὐχαριστήριον δοξολο-
γίαν, τὰς ἐν οὐρανῷ καὶ ἀγγελικὰς μετὰ παρρησίας ἐζήτηι χορο-
στασίας, ὑφ’ ὧν καὶ μετὰ πολλῆς ἀπεδέχθη χαρᾶς. Αὐτίκα γοῦν
ὁ κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν, ὑπὲρ οὗ καὶ τοὺς ἀγῶνας ἐνεστήσατο,
παρακαλεσάμενος αὐτὴν εἶπεν· “Δεῦρο, εὐλογημένη, καὶ ἀνδρῖσα-

1 κῶδ. αἰρετικῶν. — 11 κῶδ. ἀποτῆς. — 12 κῶδ. καθῶς. — 13 Ἰερεμ. ι', 11. —
14 Ψαλμ. 43', 7. — 19 κῶδ. προσηύξατο || Ψαλμ. ρκγ', 6. — 22 βοήθειαν ἐκ θλί-
ψεως] Ψαλμ. 48', 13. ρζ', 13. — 23 κῶδ. ἀλλαποιήσας. — 26 κῶδ. μεταπαρρη-
σίας. — 27 κῶδ. ὑφῶν κ. μεταπολλῆς. — 28 κῶδ. ἀγῶνας.

μένη εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου". Ἡ δὲ τοῖς ἀπά-
 γουσιν αὐτὴν ἀγγέλους ἀγίοις εἰς τὰς οὐράνιους μονὰς τε καὶ λή-
 ξεις οὐκ ἀηδῶς ἐναποφύξασα, εἰς χεῖρας τοῦ Θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐ-
 τῆς παρέθετο. Οὕτως ἀθλήσασα καὶ τὸν δρόμον τελέσασα καὶ τὴν
 πίστιν τηρήσασα ἢ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Μαρία, καταπαλαίσασα 5
 "τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, τοὺς τε κοσμοκράτορας τοῦ σκότους",
 τοὺς τε ὁρατοὺς καὶ ἀοράτους ἐχθρούς, καταλιποῦσά τε τὴν γῆν
 τῇ γῆ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ κάτω ποιήσασα, τὸν ἀέρα καὶ τὸν
 ἄρχοντα τὸν ἐνεργοῦντα "ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας", ὑπὲρ τὸν
 αἰθέρα γενομένη, παραδραμοῦσα τὰ ὕλικά καὶ ὀρώμενα κάλλη, καὶ 10
 ἐν τῇ στασίμῳ καὶ νοητῇ φύσει παρακύψασα καὶ ἐντὸς γενομένη
 τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων, εἶδεν τὰ τοῦ Παραδείσου κάλλη, ἃ ὀφθαλ-
 μὸς ἐμπαθῆς οὐκ εἶδεν, οὐδὲ οὖς ἤκουσε σχολίων, οὐδὲ ἐπὶ καρ-
 δίαν μὴ καθαρθεῖσαν τῷ πνεύματι ἀνέβη· τοιαῦτα γὰρ ἐν ἐπαγ-
 γελίαις τοῖς δικαίοις ἐλπίζεται. Ἐν τοιούτοις οὖν ἀγαθοῖς καὶ ἐν 15
 χώρα καὶ φωτὶ ζώντων ἐπαναπαυομένη, ὧ τιμία καὶ ἀγία τοῦ
 Χριστοῦ μάρτυς, καὶ ἀπαύστως μετὰ ἀγγελικῶν τάξεων καὶ τῶν
 δικαίων ψυχῶν δοξολογοῦσα τὴν ἀγίαν καὶ ζωοποιὸν καὶ ὁμοού-
 σιον καὶ αἰδίδιον τριάδα, πρέσβευε καὶ νῦν σὺν τῇ ἀγίᾳ καὶ ἐνδόξῳ
 δεσποίνῃ ἡμῶν θεοτόκῳ καὶ ἀειπαρθένῳ Μαρίᾳ ὑπὲρ τῶν εὐσε- 20
 βεστάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων καὶ τοῦ πιστοτάτου
 καὶ χριστιανικωτάτου ἡμῶν πολιτεύματος, ὑπὲρ τε ἐμοῦ τοῦ τα-
 πεινοῦ Εὐστρατίου πρεσβυτέρου, τοῦ καὶ τὰς σὰς συγγράφαντος
 ἀνδραγαθίας τε καὶ νίκας, καὶ τῶν ταῦτα ἡμῖν διηγησαμένων.

26. Ἐτελειώθη ἡ ἀγία μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Μαρία ἰνδικτιό- 25
 νος θ' μηνὶ ἰουλίῳ γ' κατετέθη δὲ ἐν τῷ προλεχθέντι οἴκῳ τοῦ
 ἀγίου μάρτυρος Σεργίου, βασιλεύοντος μὲν τῆς Περσῶν βασιλείας
 Χοσρόου τοῦ νέου, τῆς δὲ ἡμετέρας πολιτείας τῶν χριστιανῶν
 Μαυρικίου καὶ Αὐγούστης καὶ Θεοδοσίου καὶ τῶν λοιπῶν αὐτοῦ

1 Ματθ. κε', 21, 23. — 2 μονὰς] πρβλ. Ἰωάν. εὐαγ. ιδ', 2. — 4 τὸν δρόμον τελέ-
 σασα κέ] πρβλ. Πράξ. κ', 24. Τιμοθ. 2, δ', 7. — 6 Ἐφεσ. ς', 12. — 9 Ἐφεσ. β', 2. —
 13 κῶδ. ἐμπαθῆς οὐκ εἶδεν, οὐδὲ || κῶδ. σχολίων ο. ἐπικαρδίαν. — 13 Ἡσαία ξδ', 4.
 Κορινθ. 1. β', 9. — 16 χώρα ζώντων] Ψαλμ. ριδ', 9. — 22 κῶδ. τοῦ ἐμοῦ τοῦ.

παίδων, σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ πρὸς αὐτῶν ἀεὶ τε καὶ εἰς τοὺς ἀπε-
ράντους αἰῶνας βασιλεύοντος τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ τῷ πατρὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος ἅμα
τῷ ἁγίῳ καὶ ζωοποιῷ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
5 τῶν αἰώνων· ἀμήν. — Ἐπληρώθη σὺν Θεῷ τῆς ἀγίας καὶ ἐνδόξου
μάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Γολινδοῦχ ἡ ἄθλησις.

VIII.

(ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΣΚΥΘΟΠΟΛΙΤΟΥ)

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ

τοῦ κατὰ τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου δίκην ἡλίου λάμπαντος ¹.

(Cod. Patm. 188, f. ρνε'—ρξ').

1. Ὁ πεφωτισμένος τε καὶ ἡγιασμένος πατὴρ ἡμῶν Γεράσιμος ὠρμάτο μὲν ἐκ τῆς τῶν Λυκίων χώρας, ἀφιερῶθη δὲ ἐκ βρέφους τῷ Θεῷ ὑπὸ τῶν αὐτοῦ γονέων, χριστιανῶν ὄντων, καὶ ἐν κοινοβίῳ ἐκ παιδὸς τὴν μοναχικὴν ἐξεπαιδεύθη ἀκρίβειαν. Τῆς τοίνυν ἡλικίας προκοψάσης καὶ τῆς ἐν αὐτῷ ἀρετῆς χρόνῳ καὶ πείρᾳ βεβαιωθείσης καὶ εἰς ὕψος ἀναδραμούσης, πρῶτον μὲν ἀνεχώρησεν εἰς τοὺς κατὰ τὴν αὐτὴν χώραν ἐρημικωτέρους τόπους, καὶ ταῖς αὐτομάτοις πρὸς τροφήν χρώμενος βοτάναις καὶ πολλοὺς ἀγῶνας κατὰ τῶν πνευμάτων τῆς πονηρίας ἐπιδεικνύμενος, καὶ οὕτως ἐπὶ χρόνον ἀσκήσας μυρίοις ἰδρῶσι καὶ πόνοις, νικηφόρος ἀνεδείχθη μετέπειτα δὲ ὑπὸ τῆς θείας ἀγάπης ἀγόμενος καὶ "ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν" προκόπτειν ἐπειγόμενος ἦλθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα,

¹ Κῶδιξ τῆς ιγ' ἑκατ. Τὸ δ' ὄνομα τοῦ συγγραφέως εἰκαστικῶς ἐγὼ προσέθηκα.

2 κῶδ. ὠρμάτο. — 3 κῶδ. αὐτοῦ· οὕτω καὶ ἐξῆς, ἐνθα τοῦτο δασύνεται. — 8 αὐτομάτοις βοτάναις] ὄρα Κυρίλλου βίον ὁσ. Θεοδοσίου σ. 107, 14 Usener || κῶδ. αὐτομάτως. — 9 κατὰ τῶν πνευμάτων τῆς πονηρίας] Κυρίλλου βίος ὁσ. Σάβα, σ. 192, 3 Pomialowsky. — 12 κῶδ. Ἱεροσόλυμα, ὅπερ ὀρθότερον. — 12 Κορινθ. 2, γ', 18 || ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν προκόπτειν] ὄρα Κυρίλλου βίον ὁσίου Σάβα σ. 26, 7.

καὶ προσκυνήσας τοὺς ἁγίους καὶ σεβασμίους τόπους κατήλθεν εἰς τὸν Ἰορδάνην καὶ διήγεν ἐν τῇ περὶ τὴν Νεκρὰν Θάλασσαν ἐρήμῳ, τὸν ἀναχωρητικὸν μετερχόμενος βίον. Ὅστις ἐν τῷ καιρῷ τῆς οἰκουμενικῆς ἐν Χαλκηδόνι συνόδου μετὰ τῶν ἄλλων τῆς
5 ἐρήμου ἀναχωρητῶν συνουπήχθη τῇ τῶν Ἀποσχιστῶν κακοδιδοσκαλία καὶ ἀλόγῳ φιλονεικίᾳ· ἀλλὰ διὰ τῆς τοῦ μεγάλου πατρὸς Εὐθυμίου διδασκαλίας ἐπέεισθη συνθέσθαι τῷ ὄρω τῷ ἐκτεθέντι ὑπὸ τῆς οἰκουμενικῆς συνόδου.

2. Οὗτος ὁ πανεύφημος Γεράσιμος μεγάλως ἐν τῇ κατὰ τὸν
10 Ἰορδάνην ἐξέλαμψεν ἐρήμῳ καὶ τὰς τῶν ἀρετῶν ἀκτῖνας πανταχοῦ ἐξέπεμψε· καὶ πρῶτον μὲν ἐν τῇ περὶ τὴν Νεκρὰν Θάλασσαν ἐρήμῳ μετὰ ἄλλων ἁγίων ἀναχωρητῶν ἐπὶ χρόνον ἰκανὸν διέτελεσε, καὶ τὰς τούτων ἀρετὰς μιμησάμενος καὶ ἄλλο ἐπ' ἄλλου κάλλος λαβῶν, ὥσπερ οἱ τὰς μορφὰς μεθ' ὑπερβολῆς γράφοντες,
15 καὶ εἰς μίαν τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν συναγαγών, ἐν ἀρετῆς εἶδος ἐκ πάντων ἀπηκριβώσατο, καὶ οὕτως τῇ μακρᾷ φιλοσοφίᾳ ἑαυτὸν παιδαγωγήσας καὶ ἀνακαθάρας ἰκανῶς τὴν αὐτοῦ καρδίαν τῇ πρὸς Θεὸν ἐγγύτητι, οὕτω πολιστής καὶ πολιούχος τῆς κατὰ τὸν Ἰορδάνην ἐρήμου ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀναδείκνυται· ἔνθα λαύραν
20 περιφανεστάτην συστησάμενος, κοινόβιον μέσον αὐτῆς πεποίηκε, καὶ τοὺς μὲν ἀρχαρίους ἐν τῷ κοινοβίῳ μένειν καὶ παιδαγωγεῖσθαι τὴν μοναχικὴν πολιτείαν ἐνομοθέτησε, τοὺς δὲ τελείους κατὰ Θεὸν καὶ πόνοις ἐκουσίους διαπρέποντας καὶ ταῖς κατὰ Θεὸν ἀναβάσεις τοὺς πολλοὺς ὑπεραναβεβηκότας ἐν ταῖς κέλλαις κατώκησεν, οὕτως
25 αὐτοὺς κανονίσας, ὥστε ἕκαστον αὐτῶν τὰς μὲν πέντε τῆς ἑβδομάδος ἡμέρας ἡσυχάζειν εἰς τὸ ἴδιον κελλίον, μηδενὸς ἐτέρου μεταλαμβάνοντα, πλὴν ἄρτου καὶ ὕδατος καὶ φοινίκων, τῷ δὲ Σαββάτῳ καὶ τῇ Κυριακῇ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐρχόμενον καὶ τῶν θείων

5 Ἀποσχιστῶν] ὄρα περὶ τούτων Κυρίλλου βίον ὁσ. Σάββα, Εὐθυμίου καὶ Ἰωάννου, καὶ βίον Θεοδοσίου ὑπὸ Θεοδώρου Πέτρας, σ. 57, 59 καὶ 69. — 7 κῶδ. ὄρω. — 10 κῶδ. ἀκτῖνας. — 14 κῶδ. μεθ' ὑπερβολῆς. — 18 πολιστής καὶ πολιούχος] ὄρα Κυρίλλου βίον ὁσ. Σάββα. σ. 266.—23 ἀναβάσεις] πρὸς ψαλμ: πγ', 6, καὶ σημειώσιν Usener, Der heilige Theodosios, σ. 180. — 26 μηδενός] κῶδ. μηθενί. — 27 κῶδ. μεταλαμβάνων.

μετασχόντα μυστηρίων εἰς τὸ κοινόβιον μεταλαμβάνειν ἐψητοῦ, ὀλίγω οἴνω χρώμενον—ὁμοῦ δὲ ἅπαντες τὸν κανόνα ἐπετέλουν τῆς φαλμφδίας τῷ τε Σαββάτῳ καὶ τῇ Κυριακῇ—, τὰς δὲ ἄλλας πέντε ἡμέρας ἡσυχάζειν, ὡς εἴρηται.

3. Ἀδύνατον δὲ ἦν τινα αὐτῶν ἄψαι λόχον εἰς τὸ κελλίον 5
τὸ σύνολον, ἢ ποιῆσαι θερμόν, ἢ ἐψητοῦ γεύσασθαι· ἀλλ' ἦσαν ἀκτῆμονες καὶ ταπεινόφρονες καὶ τῶν παθῶν τῆς σαρκὸς αὐτοκράτορες. Γαστρός δὲ καὶ ἡδονῆς ἐκράτου, οὐ μὴν γε ἀλλὰ καὶ τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν, λύπης καὶ ὀργῆς καὶ δειλίας καὶ λήθης, ἕξω γεγόνασι, "λογισμοὺς ἀεὶ καθαίροντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον 10
κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ", οὕτως αὐτοὺς τοῦ μεγάλου Γερασίου παιδεύοντος καὶ ὀδηγοῦντος καὶ ποιμαίνοντος οὐ σκεύεσι ποιμένος ἀπέριου, ἀλλὰ καὶ λίαν περιεσκεμμένου· αὕτη γὰρ ἦν αὐτῷ σπουδὴ μόνη, ἢ περὶ "τὸν κρυπτὸν τῆς καρδίας ἄνθρωπον" 15
θεραπεία καὶ ἐπιμέλεια, πτερῶσαι τὰς ψυχὰς καὶ ἀρπάσαι κόσμου καὶ καρποφορῆσαι αὐτὰς τῷ Θεῷ. Καὶ ὁ μὲν μέγας Γεράσιος μετάρσιος ὑπάρχων καὶ τοῖς Ἀγγέλοις τῷ πνεύματι συναυλιζόμενος ἔσπευδεν ἕκαστον δι' ἀρετῆς ἔλκειν πρὸς οὐρανὸν ἐκ τοῦδε τοῦ βίου, οἱ δὲ ὑπ' αὐτὸν πατέρες ἐκουσίως ὑπ' αὐτοῦ κυβερνώμενοι καὶ ὀδηγούμενοι ἐκαρποφόρου ἀξίως τῆς ὀδηγίας. Εἰργά- 20
ζοντο μὲν οὖν ἐν ταῖς κέλλαις σειρὰν καὶ μαλάκια: ἕκαστος δὲ αὐτῶν τὸ ἐργόχειρον τῆς ἐβδομάδος ἀποφέρων τῷ Σαββάτῳ εἰς τὸ κοινόβιον, τῇ Κυριακῇ δειλῆς τὸ ἀνάλωμα τῆς ἐβδομάδος λαμβάνων, ἄρτους καὶ φοίνικας καὶ ἐν κιλικῆσιον ὕδατος, οὕτως εἰς τὸ κελλίον ἀπήρχετο. Καὶ τοσοῦτον ἦσαν ἀμέριμοι ἀπὸ πάντων 25
τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ ἀπλῶς εἶπεῖν νενεκρωμένοι τῷ

1 κῶδ. ἐψητοῦ. — 5 κῶδ. ἄψαι. — 6 κῶδ. ἐψητοῦ· οὕτω καὶ ἐξῆς. — 10 Κορινθ. 2, 1', 5. — 12 κῶδ. ὀδηγοῦντος. — 14 κῶδ. ἡγαντῶ || Πέτρου ἐπιστ. 1, γ', 4. — 16 καρποφ. τῷ θεῷ] Ῥωμ. ζ', 4. — 19 αὐτὸν] κῶδ. αὐτῶν. — 20 κῶδ. ὀδηγίας. — 21 σειρὰν καὶ μαλάκια] ὄρα Ducangii Glossar. σ. 856. — 23 κῶδ. τὸ δειλῆς. — 24 κιλικῆσιον] Παλαδίου λαυσαϊκὸν σ. 1092b· παράβαλε τὸ Παύλου τοῦ Ἑλλαδικοῦ «βραγεὶ κλάσματι ἄρτου καὶ κερατοῖς ὀλίγοις - - καὶ κύλικι ὕδατος». Βίος ὡς Θεοφάνου σ. 5 ἐκδ. ἡμετ. — 25 κῶδ. ἦσαν. — 26 νενεκρωμένοι] πρβλ. Ῥωμ. δ', 14. Κολασ. γ', 5. Ἑβρ. ια', 12.

βίω καὶ Θεῷ μόνῳ ζῶντες, ὥστε μηδὲν τῆς ὕλης τοῦ κόσμου
 τούτου ἔχειν τινὰ εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ, πλήν τούτων τῶν ἀναγ-
 καίων, ἐνὸς κολοβίου καὶ παλλίου καὶ κουκουλλίου· στρωμνὴν δὲ
 εἶχεν ἕκαστος ψιάθιον ἐν καὶ κεντώνιον καὶ ἐμβρίμιον καὶ σκεῦος·
 5 ὀστράκινον ἕν, εἰς δ' ἐγεύετο καὶ τὰ βατὰ ἔβρεχεν.

4. Τοιαύτην δὲ συνήθειαν παρεδίδου αὐτοῖς ὁ θεοφόρος Γε-
 ράσιμος, ὥστε ἀνεωγμένους τὰς κέλλας ἀφίεναι, ἵνα ἕκαστος τῶν
 συναγωνιστῶν τὴν ἰδίαν χρεῖαν λαμβάνη, μηδενὸς κωλύοντος· εἰ δὲ
 καὶ ὁ ἔχων τὸ κελλίον μὴ πάρεστιν, οὐκ ἐφρόντιζεν ὁ χρεῖαν ἔχων,
 10 καὶ ἦν ἰδεῖν αὐτοὺς ἀποστολικῶς βιοῦντας — ἦν γὰρ καὶ τούτων
 ἐν τῇ ἐρήμῳ οἰκούντων ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία —, καὶ οὐδὲ εἰς
 τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα
 κοινά. Καὶ τοῦτο δὲ ἐν τοῖς περὶ τοῦ μεγάλου Γερασίμου φέρε-
 ται διηγήμασιν· ὅτι προσῆλθον αὐτῷ τινες τῶν ἀναχωρητῶν λέ-
 15 γοντες· “Ἐπίτρεψον ἡμῖν θερμὸν ἑαυτοῖς ποιῆσαι καὶ ἐψητοῦ με-
 ταλαμβάνειν καὶ λύχνον ἄπτειν ἐν τῷ νυκτερινῷ κανόνι πρὸς τὸ
 ἀναγινώσκειν”. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο λέγων “Εἰ ὅλως βούλεσθε εὐ-
 κρατίου καὶ ἐψητοῦ μεταλαμβάνειν καὶ ὑπὸ λύχνον ἀναγινώσκειν,
 20 συμφέροι εἶναι ὑμᾶς εἰς τὸ κοινόβιον· ἐγὼ γὰρ τοῦτο γενέσθαι οὐ
 συγχωρῶ εἰς τὸν τῆς ζωῆς μου χρόνον”. Ἀκούοντες δὲ οἱ Ἱερι-
 χούντιοι, ὅτι οἱ τοῦ ἀββᾶ Γερασίμου μεγάλην ἔχουσι πολιτείαν,
 ἤρχοντο πρὸς αὐτοὺς ἐν ἐκάστῳ Σαββάτῳ καὶ Κυριακῇ, παράκλη-
 σιν αὐτοῖς φέροντες οὐ μετρίαν. Τινὲς τῶν ἀγωνιστῶν πατέρων
 25 θεωροῦντες τοὺς κοσμικοὺς ἐρχομένους φυγῇ ἐχρῶντο, μηδὲν τῆς
 ἐγκρατείας προκρίνοντες, γινώσκοντες αὐτὴν οὐσάν γεννήτριαν τῆς
 σωφροσύνης, τοὺς τε ῥυπαροὺς ἀναστέλλουσαν λογισμοὺς καὶ τὴν
 τοῦ ὕπνου βαρύτητα ἀνακόπτουσαν· ἔργῳ γὰρ καὶ λόγῳ τῶν τῆς
 ἐγκρατείας ἀγαθῶν ἐδιδάσκοντο ὑπὸ τοῦ ἡγιασμένου πατρός· οὕτω

1 Θεῷ ζῶντες] Ῥωμ. ζ', 10, 11. ιδ', 8. Γαλατ. β', 19 || κῶδ. μηδὲν οὕτω καὶ ἐξῆς.—
 3 κῶδ. κολοβίου || κῶδ. κουκουλίου. — 4 κῶδ. κεντόνιον || κῶδ. ἐμβρίμιον. — 5 κῶδ.
 ταβαία. — 8 κῶδ. λαμβάνειν.—12 κῶδ. τι. —17 κῶδ. ὅλως.—18 κῶδ. εἰκρτίου] ὄρα Κυ-
 ρίλλου βίον ὅς. Ἰωάννου [Acta Sanct. τ. III μαΐου, § 19] καὶ βίον ὅς. Κυριακοῦ [Acta S.
 σεπτ. τ. VIII, σ. 148, § 5].—20 κῶδ. ἱερχούντιοι, ὅπερ ὀρθότερον.—22 κῶδ. κυριακῆν.—
 26 κῶδ. ἀναστέλλουσα. — 27 κῶδ. ἀνακόπτουσα. — 28 τῶν ἀγαθῶν] κῶδ. τῶ - - ἀγαθῶ.

γάρ καὶ αὐτὸν ἔλεγον τελείως τῆς γαστριμαργίας περιγεγονέναι, ὥστε αὐτὸν πάντα μὲν τὸν ἐν Παλαιστίνῃ τῆς ζωῆς αὐτοῦ χρόνον τὰς ἐβδόμαδας νηστεύειν, πάσας δὲ τὰς τῆς ἀγίας τεσσαρακοστῆς ἡμέρας ἄσιτον αὐτὸν διαμεμενηκέαι, τῇ κατὰ Κυριακὴν κοινωνίᾳ ἀρκούμενον.

5. Δηγήσατό μοι ὁ ἀββᾶς Κυριακὸς ὁ ἀναχωρητῆς λέγων. 5
ὅτι: «Ἐν νεότητί μου, φησίν, ἐπιποθήσας τὴν ἔρημον οἰκῆσαι, ἦλθον εἰς τὴν λαύραν τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου, καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα διὰ τῶν ἀγίων αὐτοῦ χειρῶν λαβῶν ἀπεστάλην ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐν ἀγίοις Γεράσιμον· ὅστις Γεράσιμος, μὴ βουλόμενος ἔχειν ἐν τῇ ἑαυτοῦ λαύρᾳ νεώτερον, δεξάμενός με ἐν τῷ τῆς λαύρας 10 κοινωβίῳ ὑπηρέτην τῶν πατέρων κατέστησε. Τοῦ δὲ πέμπτου χρόνου ἤδη πληρωθέντος τῆς ἐμῆς αὐτόθι διαγωγῆς, τῇ ἐννέα καὶ δεκάτῃ τοῦ Ἰαννουαρίου μηνὸς ἐν ἡμέρᾳ Παρασκευῆ περὶ ἐσπέραν ἠτοιμάζον τὸ μαγειρεῖον, καὶ ὡς περὶ ὄραν πέμπτην τῆς νυκτὸς τοῦ Σαββάτου, ἐμοῦ ἀγρυπνοῦντος καὶ τὸ λάχανον τῶν πατέρων 15 καθαρίζοντος, ἦλθε πρὸς με ἄγνω ὁ ἐν ἀγίοις Γεράσιμος καὶ λέγει μοι: "Ἀνάστα τάχιον, Κυριακέ· ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου καὶ περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιον καὶ ἀκολούθει μοι". Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησα αὐτόν. Καὶ ἀπιόντων ἡμῶν ἐπὶ τὴν Ἱεριχὼ λέγω τῷ γέροντι: "Τίμιε πάτερ, τίς ἡ αἰτία τοῦ τοσοῦτου δρόμου"; Καὶ 20 λέγει μοι ὁ μέγας Γεράσιμος: "Εὐθύμιος ὁ ἡγιασμένος τετελεύτηκε". Καὶ θαυμάσα; ἐγὼ εἶπον: "Καὶ πόθεν σοι, σεβάσμιε πάτερ, τὸ εἰδέναι τοῦτο σαφῶς"; Καὶ ἀπεκρίθη ὁ γέρον καὶ εἶπεν, ὡς «Περὶ ὄραν τρίτην τῆς νυκτὸς εἶδον εἰς προσευχὴν ἰστάμενος σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἀστραπὴν φωτὸς ἐξερχομένην καὶ 25 φιδάνουσαν ἕως τῆς γῆς· καὶ ἔμεινεν ἐπὶ πολὺν ὄραν ἡ ἀστραπὴ ὡς στόλος φωτὸς φαινόμενος ἀπὸ τῆς γῆς ἕως τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἐμοῦ τὴν ὄπτασίαν καὶ τὴν ἑαυτῆς δύναμιν ἀποροῦντος καὶ μαθεῖν τὴν αἰτίαν καὶ τὸν Θεὸν παρακαλοῦντος, ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φωνῆς λεγούσης Ἡ ψυχὴ τοῦ μεγάλου ἐστὶν Εὐθυμίου, εἰς 30

9 Γεράσιμος] ὄρα Κυρίλλου βίον ὅς. Κυριακοῦ [Acta Sanct. σепτεμβρ. т. VIII, с. 148, §§ 4 καὶ 5]. — 13 κῶδ. περιεσπέραν. — 14 κῶδ. μαγειρίον. — 18 κῶδ. ἱμάτιον || κῶδ. ἀναστάς. — 19 κῶδ. Ἱεριχᾶ.

τὸν οὐρανὸν ἀναλαμβανομένη. Καὶ ἰδοὺ ὁ ὄφθεις στύλος φωτὸς
κατὰ μικρὸν ὕψοῦτο ἀπὸ τῆς γῆς μετὰ φωνῆς ὑμνωδίας πολλῶν,
καὶ οὕτως εἰσῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐντεῦθεν ἔγνω σαφῶς,
ὅτι ὁ μέγας Εὐθύμιος ἐτελειώθη. Καὶ ὁδεύσαντες εὐρομεν οὕτως,
5 καὶ προσκυνήσαντες καὶ καταθέμενοι τὸ τίμιον λείψανον τοῦ ἁγίου
πατρὸς ὑπεστρέψαμεν δοξάζοντες τὸν Θεόν·.

6. Οὕτω μὲν οὖν ὁ θεοφόρος Γεράσιμος τὴν Ἀντωνίου τοῦ
μεγάλου χάριν λαβὼν, τοῦ τὴν ψυχὴν Ἀμμοῦν τοῦ Νιτριώτου
ἀναλαμβανομένην εἰς τὸν οὐρανὸν τοῖς τῆς ψυχῆς ὄμμασι θεασα-
10 μένου, (καὶ οὗτος) τὴν τοῦ μεγάλου Εὐθυμίου ψυχὴν διορατικοῖς
εἶδεν ὀφθαλμοῖς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναλαμβανομένην· γεγονῶς γὰρ
οἰκητήριον τοῦ παναγίου πνεύματος καὶ νάος τοῦ μονογενοῦς Θεοῦ
Λόγου καὶ μονῆ τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ, εἶχεν ἔνδον τὴν μίαν
καὶ ἀδιαίρετον θεότητα ἀποκαλύπτουσαν αὐτῷ τὰ πόρρω καὶ μα-
15 κρὰν ἐπιτελούμενα. Οὕτως τοίνυν γενναίως ἀσκήσας καὶ τοὺς ὑπ'
αὐτὸν ὀδηγήσας καὶ φωτίσας, καὶ τὰ τῆς εὐσεβείας σπέρματα ἄλλα
ἔγκρατασπεύρας τῇ κατὰ τὸν Ἰορδάνην ἐρήμῳ, καὶ "σεῦδος ἐκλογῆς"
τῆς ἐρήμου ἀναδειχθεὶς, εἰς χεῖρας Θεοῦ τὸ πνεῦμα παρέθετο.

7. Διηγῆσαντο [ἡμῖν] οἱ τοῦ αὐτοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν Γερα-
20 σίμου φοιτηταὶ παραβαλοῦσιν αὐτοῖς, καθὼς εὔραμεν τῶν ἀκουσάντων
τὸ σύγγραμμα, ὅτι «Περιπατῶν ἐν μιᾷ παρὰ τὴν ὄχθαν τοῦ ἁγίου
Ἰορδάνου ὑπήντησεν αὐτῷ λέων πάνυ ὀδυρόμενος ἀπὸ τοῦ ποδὸς
αὐτοῦ· εἶχε γὰρ ἀπὸ καλάμου σκόλοπα παγέντα ἐν αὐτῷ, ὡς ἐκ
τούτου ὀγκωθῆναι αὐτοῦ τὸν πόδα καὶ πλήρη ἐμπύσῃ γενέσθαι.
25 Ὡς οὖν ἐθεώρησεν ὁ λέων τὸν γέροντα, ἐπεδείκνυεν αὐτῷ τὸν

4 κῶδ. ὁδεύσαντες εὐρομεν. — 7 κῶδ. μενού. — 8 κῶδ. νητριώτου. — 10 καὶ οὗτος] ταῦτα ἐν τῇ φά τοῦ κώδικος. — 16 κῶδ. ὀδηγήσας. — 17 κῶδ. ἐγκρατασπεύρας || Πράξ. θ', 15. — 18 εἰς χ. θ. τ. π. παρέθετο] Λουκ. κγ', 46. — 19 προσέθηκα τὸ ἡμῖν ὄρα Λειμωνάριον Ἰωάννου Μόσχου, κεφ. 107 [Migne τ. 87, σ. 2965 - 2969]. — 20 κῶδ. καθὼς || εὔραμεν] οὕτως ὁ κῶδιξ. — 21 σύγγραμμα] νοητίον ἴσως τὸ Λειμωνάριον || περιπατῶν] Μόσχος περιπατοῦντι || ὄχθαν] ὄρα Ducang. Gloss. σ. 1069. — 22 λέων καὶ ἐξῆς] διήγημα παρόμοιον ἱστόρησεν ὁ Κύριλλος ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἁγίου Σάβα, σ. 256 κέ, ἐκδ. Pomilowsky || ὄδυρ. ἀπὸ] Μόσχος ὀδυρόμενος ἐκ. — 23 Μόσχος ἐμπαγέντα αὐτῷ, καὶ. — 24 κῶδ. πλήρης || Μόσχος πύου. — 25 Μόσχος γέροντα, ἦλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐπ || κῶδ. αὐτὸν.

πόδα τὸν πεπληγότα ἐκ τοῦ ἐμπαγέντος αὐτῷ σκόλοπος, κλαίων
τρόπον τινὰ καὶ δεόμενος τῆς παρ' αὐτοῦ θεραπείας τυχεῖν. Ὡς
δὲ εἶδεν αὐτὸν ὁ γέρων ἐν τοιαύτῃ ἀνάγκῃ, καθίσας καὶ λαβόμε-
νος αὐτοῦ τοῦ ποδός, καὶ ἀνατεμὼν τὸν τόπον ἐξήνεγκε τὸν κάλα-
μον μετὰ πολλῶν ὑγρῶν ἰχώρων, καὶ καλῶς περικαθάρας τὸ 5
τραῦμα καὶ δῆσας τὸν τόπον παννίῳ ἀπέλυσε αὐτόν. Ὁ δὲ λέων
θεραπευθεὶς οὐκέτι εἶασε τὸν γέροντα, ἀλλ' ὡς γνήσιος μαθητής,
ὅπου δ' ἂν ὑπῆγεν, ἠκολούθει αὐτῷ, ὥστε θαυμάζειν τὸν γέροντα
τὴν τοσαύτην εὐγνωμοσύνην τοῦ θηρίου. Καὶ λοιπὸν ἀπὸ τότε ὁ γέρων
ἔτρεφεν αὐτόν, βάλλων αὐτῷ ἄρτον καὶ βρεχτὰ ὄσπρια. Εἶχε δὲ ἡ 10
λαύρα, ἣτοι τὰ σπήλαια, ἓνα ὄνον, δι' οὗ παρέφερον τὸ ὕδωρ εἰς
τὴν χρεῖαν τῶν γερόντων· ἐκ γὰρ τοῦ ἀγίου Ἰορδάνου πίνουσι τὸ
ὕδωρ· ἀπέχει δὲ ἐκ τῆς λαύρας μίλιον ἓν. Συνήθειαν οὖν εἶχον
οἱ πατέρες διδόναι τὸν ὄνον τῷ λέοντι, ἵνα ἀπέρχηται καὶ βόσκη
αὐτὸν παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ Ἰορδάνου. 15

8. « Ἐν μιᾷ οὖν βοσκόμενος ὁ ὄνος διέστη ἀπ' αὐτοῦ ὁ λέων
οὐκ ὀλίγον διάστημα, καὶ ἰδοὺ καμηλάριος ἐρχόμενος ἀπὸ Ἀρα-
βίας καὶ εὐρών τὸν ὄνον ἔλαβεν αὐτόν εἰς τὰ ἴδια· ὁ δὲ ἀπολέ-
σας τὸν ὄνον ἤλθεν εἰς τὴν λαύραν πάνυ στυγνός πρὸς τὸν ἀβ-
βᾶν Γεράσιμον. Ἰδὼν οὖν αὐτόν ὁ γέρων ἐνόμισεν, ὅτι αὐτὸς ἔφα- 20
γεν τὸν ὄνον, καὶ λέγει αὐτῷ "Σὺ ἔφαγες τὸν ὄνον"; Ὁ δὲ ὡσπερ
ἄνθρωπος κάτω νεύων ἴστατο, καὶ λέγει αὐτῷ ὁ γέρων· "Εὐλο-
γητὸς Κύριος· τὸ ἔργον τοῦ ὄνου σὺ ποιεῖ ἀπὸ τοῦ νῦν". Ἀπὸ

1 Μόσχος πεπληγμένος πόδα. — 4 τὸν τόπον] Μόσχος αὐτὸν ἐξέβαλε. —
5 τὸ ἰχώρων ἠλείπει τῷ Μόσχῳ || Μόσχ. περικαθαρίσας. — 6 τόπον] Μόσχ. πόδα
παννίῳ, κῶδ. πανίον || αὐτόν] ἠλείπει τῷ Μόσχῳ. — 8 ὑπῆγεν] Μόσχος ἀπήνεγκε. —
11 Μόσχος ἢ λαύρα, ὄνον δι' ὕδωρ εἰς. — 13 Μόσχ. λαύρας ὁ ποταμὸς μ.—
14 Μόσχ. τῷ λέοντι τὸν ὄνον, ἵνα βόσκη || κῶδ. ἀπέρχητε καὶ βόσκει. — 15 κῶδ.
αὐτῷ || Μόσχ. ἀγίου Ἰορδάνου.—16 Μόσχ. βοσκόμε. ὁ ὄνος ὑπὸ τοῦ λέοντος ἀπῆλθεν
ἀπ'. — 17 Μόσχ. καμηλάριοι ἐρχόμενοι || κῶδ. ἀραβίας. — 18 Μόσχος εὐρόντες
τ. ὁ. λαβόντες αὐτὸν ἀπῆλθον εἰς τ. ἱ. ὁ δὲ λέων. — 19 Μόσχ. στυγνός καὶ κα-
τηφής. — 20 Μόσχ. Ἐνόμιζεν οὖν ὁ ἀββᾶς, ὅτι ἔφαγεν τὸν ὄνον ὁ λέων καὶ λέ-
γει αὐτῷ· Ποῦ ὁ ὄνος; ὁ δὲ ὡσπερ ἄνθρωπος εἰστήκει σιωπῶν καὶ κάτω νεύων.
Λέγει αὐτῷ ὁ γέρων· Ἐφαγες αὐτόν; εὐλογητὸς Κύριος. Εἴ τι ἐποίησεν ὁ λέων, ἀπ'
ἄρτι σὺ μέλλεις ποιεῖν. Ἀπὸ τίτε κτλ.

τότε οὖν ὁ λέων, κελεύσαντος τοῦ γέροντος, μετέφερε τοῖς πα-
 τράσι τὸ ὕδωρ. Καί ποτέ τις στρατιώτης ἐλθὼν πρὸς τὸν γέροντα,
 καὶ ἰδὼν τὸν λέοντα παραφέροντα τὸ ὕδωρ, παρέσχε τῷ γέροντι
 χρυσίους τρεῖς ὑπὲρ τιμῆς ὄνου, καὶ ἠλευθερώθη ὁ λέων τῆς
 5 δουλείας. Μετὰ οὖν χρόνον τινα ὁ καμηλάριος ὁ τὸν ὄνον λαβὼν
 ἔρχεται πάλιν σῆτον πωλῆσαι ἐν τῇ Ἀγίᾳ Πόλει, ἔχων τὸν ὄνον
 μεθ' ἑαυτοῦ· καὶ περάσας τὸν ἄγιον Ἰορδάνην ὑπηντήθη κατὰ
 συγκυρίαν τῷ λέοντι, καὶ ἰδὼν αὐτὸν ὁ καμηλάριος, ἐάσας τὰς κα-
 μήλους, ἔφυγεν· ὁ δὲ λέων γνωρίσας τὸν ὄνον ἔδραμεν ἐπ' αὐτόν,
 10 καὶ τῷ στόματι δακῶν τὸ δουκάλιον, ὡς εἰώθει, ἔσυρεν αὐτόν μετὰ
 τῶν τριῶν καμήλων, καὶ χαίρων ὡς τὸν ὄνον ὃν ἀπώλεσεν εὐρη-
 κῶς, ἅμα τε καὶ κράζων ἦλθε πρὸς τὸν γέροντα· ὁ γὰρ γέρων
 ἤλπικεν ὅτι ὁ λέων ἔφαγεν αὐτόν. Τότε οὖν ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν
 Γεράσιμος ἐπληροζορήθη, ὅτι ἐσυκοφαντήθη ὁ λέων· ἐπέθηκε δὲ
 15 καὶ ὄνομα τῷ λέοντι Ἰορδάνην. Ἐποίησε δὲ μετὰ τοῦ γέροντος
 ὁ λέων χρόνους πέντε, ἀχώριστος αὐτοῦ αἰεὶ ὢν.

9. Ὡς δὲ πρὸς Κύριον ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν Γεράσιμος, ὁ
 πολυάρετος καὶ παμπόθητος καὶ τῆς δόξης τῆς θείας ἡμφιεσμένος,
 ἀπεδήμησε καὶ ἐτάφη ὑπὸ τῶν πατέρων, κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ ὁ
 20 λέων οὐχ εὐρέθη εἰς τὴν λαύραν μετ' ὀλίγον δὲ ἦλθε καὶ ἐζή-

1 Μόσχ. γέροντος ἐξίσταζεν τὸ κανθίλιον, κερύμια τέσσαρα ἔχον, καὶ ἔφε-
 ρεν τὸ ὕδωρ. Ἦλθεν οὖν ἐν μιᾷ στρατιώτης εὐξασθαι πρὸς τὸν γέροντα, καὶ ἰδὼν
 τὸν λέοντα τὸ ὕδωρ βυστίζοντα, καὶ μαθὼν τὴν αἰτίαν, ἠέλεισεν αὐτόν· καὶ ἐκβα-
 λὼν τρία νομίσματα ἔδωκε τοῖς γέρονσι, ἵνα ἀγοράσωσιν ὄνον εἰς τὴν χρείαν
 τοῦ ὕδατος, καὶ τὸν λέοντα τῆς τοιαύτης λειτουργίας ἔλευθερώσωσι. Μετὰ οὖν
 χρόνον τινα τοῦ ἐλευθερωθῆναι τὸν λέοντα, ὁ καμηλάριος ὁ τὸν ὄνον λαβὼν ἔρ-
 χετο κτλ. — 4 κῶδ. ἐλευθερώθη. — 6 κῶδ. σίτον. — 7 Μόσχ. κατὰ συγκ. ὑπηντήθη. —
 8 Μόσχ. αὐτὸν εἶπασεν τὰ καμ. καὶ ἔφυγεν. — 10 Μόσχ. δακῶν αὐτοῦ, ὡς εἰώθει, τὸ
 δουκίριον (πρβλ. τὸ νεοελληνικὸν γιουλίρι) ἔσυρεν αὐτόν καὶ τὰς τρεῖς καμήλους,
 χαίρων ὁμοῦ καὶ κράζων, ὡς κτλ. — 13 ἤλπικεν] Μόσχ. εἶχεν, ὃ γραπτέον ἔλεγεν || Μόσχ.
 τότε ἔγνω ὁ γέρων, ὅτι ἐσυκ. — 15 ἡ] Μόσχ. οὖν. — 16 Μόσχ. ἐν τῇ λαύρᾳ
 λέων πενταετῆ χρόνον, ἀχ. αὐτοῦ πάντοτε ὢν. — 17 Μόσχ. πρὸς Κύρ. ἀπεδήμη-
 σεν ὁ ἀββᾶς Γεράσιμος καὶ ὑπὸ τῶν πατέρων ἐτάφη, κατ' οἶκον. — 18 κῶδ. πανπό-
 θητος. — 19 κῶδ. κατοικονομίαν. — 20 κῶδ. οὐχευρέθη || Μόσχ. εἶρ. τῇ λαύρᾳ.
 Μετὰ γοῦν ὀλίγον καιρὸν ἦλθεν ὁ λέων καὶ ἐζήτει τὸν γέροντα· ὁ δὲ μαθητὴς
 τοῦ γέροντος καὶ ὁ ἀββᾶς Σαββᾶτιος ἰδόντες αὐτόν λέγουσιν αὐτῷ.

τει τὸν ἅγιον γέροντα αὐτοῦ. Ὁ δὲ ἀββᾶς Σαββάτιος ὁ Κίλιξ καὶ φίλος τοῦ ἀγίου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου ἰδὼν τὸν λέοντα ἔλεγεν αὐτῷ· “ Ἰορδάνη, ὁ γέρων ἀφῆκεν ἡμᾶς ὀρφανούς καὶ πρὸς Κύριον ἀπεδήμησεν· ἀλλὰ λάβε καὶ φάγε”. Ὁ δὲ λέων φαγεῖν οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ συνεχῶς τοὺς ὀφθαλμούς ᾧδε καὶ ᾧδε κινῶν ἐζήτει 5 ἰδεῖν τὸν γέροντα αὐτοῦ, ὠρυόμενος μεγάλα, μὴ φέρων αὐτοῦ τὴν στέρρησιν· ὁ δὲ ἀββᾶς Σαββάτιος καὶ οἱ λοιποὶ γέροντες τρίβοντες τὸν νῶτον αὐτοῦ ἔλεγον αὐτῷ· “ Ἀπῆλθεν ὁ πατὴρ ἡμῶν πρὸς Κύριον, ἑάσας ἡμᾶς”. Καὶ ταῦτα αὐτῶν λεγόντων οὐκ ἠδύνατο αὐτὸν ἐκ τῶν φωνῶν καὶ τῶν ὀδουρμῶν παῦσαι· ἀλλ’ ὅσον ἐδόκουν 10 αὐτὸν διὰ τοῦ λόγου θεραπεύειν καὶ μεταβάλλειν, τοσοῦτον αὐτὸς μᾶλλον ὠδύρευτο καὶ βοαῖς μείζοσιν ἐχρᾶτο καὶ τὸν θρηῖνον ἤξανε, δεικνύων διὰ τε τῶν φωνῶν καὶ τοῦ προσώπου καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν λύπην, ἣν εἶχε, μὴ βλέπων τὸν ἅγιον Γερασίμον. Τότε λέγει αὐτῷ ὁ ἀββᾶς Σαββάτιος· “ Δεῦρο μετ’ ἐμοῦ ἐφ’ ὅσον οὐ 15 πιστεύεις ἡμῖν, καὶ δεικνύω σοι ποῦ κεῖται ὁ γέρων ἡμῶν”. Καὶ λαβὼν αὐτὸν ἀπήνεγκεν ὅπου ἦσαν θάψαντες αὐτόν· ἀπέχει δὲ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ὡς ἡμισυ μιλίου. Καὶ σταθεὶς ὁ ἀββᾶς Σαββάτιος ἐπάνω τοῦ τάφου τοῦ ἀγίου πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου ἔβαλε μετάνοιαν. Ὡς οὖν εἶδεν ὁ λέων πῶς ἔβαλε μετάνοιαν ἐπάνω τοῦ 20 τάφου τοῦ ἀγίου γέροντος καὶ ἔκλαιεν, ἔβαλε καὶ αὐτὸς μετάνοιαν εἰς τὴν γῆν, κρούων τὴν κεφαλὴν σφοδρῶς καὶ ὠρυόμενος, καὶ οὕτως παραχρῆμα ἀπέθανεν ἐπάνω τοῦ τάφου. Τοῦτο δὲ ἔλον γέγονεν, εὐχ ὡς ψυχὴν λογικὴν ἔχοντος τοῦ λέοντος, ἀλλ’ ὡς τοῦ Θεοῦ θέλοντος τοὺς δοξάζοντας αὐτὸν δοξάσαι, οὐ μόνον ἐν τῇ 25

4 λάβε] Μόσχ. δεῦρο. — 5 κῶδ. ᾧδε καὶ ᾧδε || Μόσχ. ὀφθ. αὐτοῦ τῆδε κάκεισε ἐπέστρεφεν τοῦ ἰδεῖν. — 7 στέρρησιν] Μόσχ. ἀπόλειψιν. — 8 πατὴρ ἡμῶν] Μόσχ. γέρων. — 10 Μόσχ. ἠδύν. ἐκ τῶν βοῶν οὐδὲ ἐκ τῶν ὀθ. παῦσαι αὐτόν· ἀλλ’ ὅσον αὐτόν ἐδόκουν. — 11 Μόσχ. τος. ὠρυόμενος αὐτὸς μᾶλλον καὶ μᾶλλον διετέλει καὶ βοαῖς μείζ. ἐκέχρητο τὸν θρηῖνον ἐπαύξων καὶ δεικ. — 14 ἅγιον Γεράσιμον] Μόσχ. γέροντα. — 16 ποῦ] Μόσχ. ὅπου. — 17 Μόσχ. ἀπέιχον. — 19 Μόσχ. τοῦ ἀββᾶ Γερ., λέγει τῷ λέοντι ἰδοὺ ὁ γέρων ἡμῶν καὶ ἔκλινε τὰ γόνατα αὐτοῦ ὁ ἀββᾶς Σαββάτιος. — 20 κῶδ. ἔβαλλε || Μόσχ. μετάνοίας, κρούων κτλ. — 22 Μόσχ. σφοδρῶς εἰς τὴν γῆν, καὶ ὠρ. παραχρῆμα. — 23 Μόσχ. τάφον τοῦ γέροντος. — 24 Μόσχ. γέγονεν ἔλον. — 25 Μόσχ. δοξάσαι τοὺς δοξ. αὐτόν.

ζωῆ ταύτῃ, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον, καὶ δεῖξαι ἡμῖν ποίαν ὑποταγὴν εἶχον τὰ θηρία πρὸς τὸν Ἀδάμ, πρὶν αὐτὸν παρακοῦσαι τῆς ἐντολῆς καὶ τῆς ἐν Παραδείσῳ τρυφῆς ἐκπεσεῖν».

10 Ἡ μέντοι τελείωσις τοῦ πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου γέγονε
κατὰ τὴν πέμπτην τοῦ μαρτίου μηνὸς τῆς τρισκαιδεκάτης Ἰνδικτιῶ-
νος, ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας Ζήνωνος [= 475]. Βασίλειον δὲ καὶ
Στέφανον ἀδελφὸς αὐτοῦ κατὰ σάρκα διαδόχους τῆς ἡγεμονίας κα-
τέλιπεν, οἵτινες ἐπὶ ἕξ ἔτη τὴν αὐτὴν ποιμάναντες συνοδίαν ἐτε-
λεύτησαν [= 481], καὶ οὕτως ψήφῳ πάντων τῶν ἀγίων πατέρων ὁ
15 τρισμακάριος Εὐγένιος τῆς τοῦ μεγάλου Γερασίμου ἀγέλης ἐκράτησε,
καὶ ταύτην καλῶς καὶ θεαρέστως ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ πέντε
ἔτη καὶ μῆνας τέσσαρας ποιμάνας ἐκοιμήθη μηνὶ αὐγούστῳ 18
τῆς τετάρτης Ἰνδικτιῶνος [= 526], ἀνὴρ προφητικὸς γεγινὼς καὶ
θείοις χαρίσμασι περιλαμπόμενος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ
15 ἡμῶν, ὃ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

1 ταύτῃ] Μόσχ. αἰτιῶν || Μόσχ. δεῖξαι ποίαν εἶχον τὰ θηρ. ὑποτ. πρὸς τὸν
Ἀδ. πρὸ τοῦ || κώδ. ποίαν. — 2 κώδ. ἀδάμ. — 4 ὄρα Κυρίλλου βίον ὅα. Κυριακοῦ
[Acta Sanct., σепт. т. VIII, σ. 148, § 5] «ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν Γεράσιμος ἐτελεύ-
τησεν καὶ τῷ τῆς δικαιοσύνης κατεκοσμίσθη στεφάνῳ ε' τῆς γ' Ἰνδικτιῶνος. Βασιλείου
δὲ Στεφάνου ἀδελφῶν τῆς ἡγεμονίας κρατησάντων, ὁ ἀββᾶς Κυριακὸς ἀνεχώρησεν»
κτλ. — 7 κώδ. ἡγεμονίας || διαδόχους τῆς ἡγεμονίας = ἡγουμενείας] Κύριλλος ἐν τῷ
βίῳ Σάβα [σ. 44, 6. 141, 2, 6. 164, 4. 184, 11. 196, 5] καὶ ἐν τῷ βίῳ Θεοδοσίου
[σ. 111, 19] καὶ ἐν τῷ βίῳ τοῦ Θεοφάνου, ἐκδ. ἡμετ. σ. 22, 26.

ΙΧ.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΤΟΥ ΟΜΟΛΟΓΗΤΟΥ

ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΥΤΑΔΕΛΦΟΥ ΑΥΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ,

συγγραφείς παρὰ

Θεοδώρας Ῥαουλαίνης Κατακουζηνῆς τῆς Παλαιολογίνης.

(Cod. Metochii S. Sepulcri 244, f. 130—154).

1. Ἄλλὰ πῶς ἂν τις τοὺς ὑπὲρ Χριστοῦ καλῶς ἀγωνισαμένους
καὶ ἀθλητικὴν ἄμιλλαν στερρῶς ἐπιδειξαμένους τῶν εὐσεβῶν οὐκ
εἰς εὐφημίαν ἐνέγκαι προθυμηθεῖ; καὶ [γὰρ] ὄλην ὑπόθεσιν λόγου
αὐτῶν τὰ ἄθλα καὶ τὰ παλαίσματα ἐπιεικῶς ἐνοησάμενος κανόνα
καὶ στάθμην προθήσει τοῖς φιλαρέτοις, ὡς ἐμπόρευμα ταῖς ψυ- 5
χαῖς αὐτῶν ἐνιέντα καὶ πρὸς μίμησιν παραθήγοντα. Ἄν δέ γε
εἶεν αὐτοὶ οὐκ ἐν μόνοις ἀθλητικοῖς σκάμμασι φαιδρῶς διαλάμ-
ψαντες, ἀλλὰ καὶ ἀσκητικοῖς ἰδρῶσιν ἀπαραλείπτως πωπετεύσαντες
πρότερον, ὅσον οἴσουσι τὸ ὠφέλιμον; εἰ δὲ καὶ τῶν οἰάκων τῆς
τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας ἐσύτερον οἱ νῦν ἡμῖν εἰς εὐφημίαν προκεί- 10
μενοι ὑπερκαθεσθέντες ὀφθεῖεν, καὶ ταύτην ὡς τῷ Θεῷ πηδα-
λιουχῆσαντες φίλον, ἡλίκον; Διὰ ταῦτα καὶ διηγητέον τὰ τούτων
καὶ μιμητέον ὡς δύναμις, ὅπως τῇ τοῦ καλοῦ ἀναπτύξει ἀμέσως
τῷ Θεῷ πλησιάσαι. Ἄλλὰ μὴ τις οἰέσθω ἐς τοσοῦτον ἀφικέσθαι με
τόλμης, ὥστε καὶ πτόχας ἀνοῖξαι χειλέων καὶ χεῖρα κινήσαι καὶ 15

3 προσέθηκα τὸ γὰρ. — 12 κῶδ. διαταῦτα οὕτω καὶ ἐξῆς. — 15 πτόχας] οὕτως ἐν τῷ κώδικι.

ἰστία καλάμου διαπετάσαι πρὸς ἐξύμνησιν τῶν ἀγώνων τουτωνί-
 τῶν τρισαριστέων, ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ τοῦτο λέληθεν, ὡς ἐργώδης ἐστὶν
 ὁ λόγος καὶ χαλεπὸν διενεγκεῖν καὶ τὰ δούλων Θεοῦ (ἵνα καὶ πα-
 ρωδήσω μικρὸν ὃ πάλαι τινὶ τῶν τῆς ἡμετέρας αὐλῆς θύραθεν
 5 καλῶς ἐστὶ λελεγμένον) ὑπὲρ ἄνθρωπον κατορθώματα, ἃ καὶ συ-
 νιδεῖν πάντα (ἴν' αὐθις ἐπικαίρως ὀλικῶς γρήσωμαι τοῖς αὐτοῦ
 μεθ' ὑπαλλαγῆς τινος) καὶ διελέσθαι καθ' ἕκαστον καὶ πληρῶσαι διὰ
 τέλους ἀδύνατον μὴ οὐ σὺν μεγάλῃ καὶ λαμπρᾷ τοῦ κρείττονος
 ἀρρωγῇ· ὀκλάσειαν γὰρ ἂν καὶ οἱ διακορεῖς τοῦ λόγου γενόμενοι
 10 διὰ τε τὸ ὑπεραντλον αὐτῶν τῆς σοφίας καὶ τὴν πρὸς Θεὸν οἰ-
 κειότητα, σχολῆ δ' ἂν λέγοιμι ἐμὲ καὶ τοὺς κατ' ἐμὲ ἰλυσπωμέ-
 νους τῇ ἀμαθίᾳ καὶ περιστάσεσιν ἀνηκέστοις, μυρίοις τε θανάτοις
 καταντλουμένους, εἰ μὴ τοι γε ἡ ἐμῇ δεσπότις καὶ μήτηρ ἢ τῷ
 Θεῷ εὐλογημένη, ἢ τὴν κλῆσιν τῇ πράξει κατάλληλον ἐσχηκυῖα.
 15 ὥσπερ τις δικαστῆς ἀπαρέγκλιτος σφοδρῶς μοι τῇ προτέρᾳ κα-
 θείρξει τοῦτο προσέταττε· ναὶ μὴν καὶ τῇ νῦν ὑπερορίᾳ τε καὶ
 φρουρᾷ τὰ ἴσα διακελεύεται· διὸ καὶ τὸν κυριακὸν λόγον ἐθέμην
 εἰς νοῦν, τιμᾶν διακελευόμενον τοὺς γεννήτορας.

2. Κατὰ τί δ' ἂν οὗτοι τιμηθεῖεν, εἰ μὴ τοὺς ἐξ αὐτῶν εὐ-
 20 γνώμονας αὐτοῖς ἔχοιεν τε καὶ πειθηρίους; ἀνάγκη γὰρ πᾶσα πα-
 τράσιν εὐγνωμονεῖν ἐφ' οἷς ἂν ὑπ' αὐτῶν οἱ παῖδες κελεύοιντο,
 εἰ μὴ τῷ κελεύσματι προσίσταται τι ἀντίξουν καὶ μὴ συμβαῖνον
 τῷ θείῳ θελήματι· εἰ δ' ἐκεῖνο μὴ δι' ἕτερον, ἢ τὸ προσενέγκαι
 διὰ λόγου δῶρον δούλῳ Θεοῦ, πολλῶν γε μᾶλλον ὑπέκειν ἐστὶ
 25 δίκαιον· εἰ δ' οὖν ἀλλὰ δυσανασχετοῦντες φανεῖεν, καὶ τὸ τῆς εἰς
 Θεὸν ἀγνωμοσύνης κομιοῦνται κατάκριμα· πρὸς δὲ καὶ τὸ μὴ τῶν
 προσαγωγῶν τῷ ὄγκῳ τοσοῦτον ἐπευδοκεῖν τὸν Θεόν, ὅσον τῷ
 πλούτῳ τῆς ψυχικῆς εἰ δεῖ προθυμίας ἢ μεγαλοφυίας εἰπεῖν,
 εἰμὶ στρέφουσα ἐπὶ νοῦν. Καὶ διδάσκει με ταῦτα τὰ εὐαγγέλια·
 30 ἀκούω γὰρ ἐν αὐτοῖς τῆς προσαίτιδος χήρας ἐκείνης καὶ μεγαλο-

7 κωδ. τινὸς || κωδ. καθέκαστον κ. π. διατέλους. — 12 κωδ. τὲ· οὕτω καὶ ἐξῆς.—
 15 κωδ. ὥσπερ τις· οὕτω καὶ ἐξῆς, οἷον ὥσπερ τινι. — 18 Ἐξὸδ. κ', 12. Ματθ. ιε',
 4. — 20 κωδ. αὐτοῖς.

δώρου, τῆς μὴ πλείους καταβαλλομένης τῷ γαζοφυλακίῳ δυοῖν
ὀβολοῖν, μὴ τινα πλείον ἐπαινεθῆναι παρὰ Θεοῦ, ἀλλ' οὐδ' ἴσον
τῶν τὰ πολύτιμα δῶρα προσενεγκάντων αὐτῷ, ὅτι μὴδὲ τὸ τῆς
ψυχῆς ἐκείνης εὐγενές τε καὶ ἐλευθέριον ἐπεδείξαντο· ἐκείνη μὲν
γὰρ ἢ πτωχὴ χήρα καὶ πενιχρὰ μεγαλοπρεπῶς τὸν βίον ὄλον 5
ἀποτιθεμένη τῷ ἱερῷ, τὰ μείζω πάντων προσενεγκεῖν ἐδικαιώθη
Θεῷ· οἱ δὲ ἀλλ' οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἀπόμοιράν τινα τῶν προσόντων
αὐτοῖς δεδωκότες, τῶν τῆς προσαίτιδος ἐφάνησαν ἐλάττω δόντες
μακρῷ. Ταῦθ', ὡς εἰρήκειν, συχνῶς τῷ νῷ περιστρέφουσα τοῦ
ἐγχειρήματος ἄφασθαι κατεπείγομαι· ἀμέλει ταῖς μητρῷαῖς εὐχαῖς 10
θωρακίζομαι καὶ τὸν ταύτης Θεὸν βοηθὸν προτίθεμαι καὶ συνέ-
ριθον, μὴ τῆς ἀξίας ἐλαττώσαι τοὺς προκειμένους εἰς εὐφημίαν.
μὴδὲ πλείστον τῶν ἄλλων κατόπιν ἐλθεῖν με, ὅσοι τὰ τούτων ὑπό-
θεσιν λόγου πεποιήνται, μὴδὲ λέγειν προσῆκε κάμοι σιωπᾶν ἢ
τοσοῦτοις ἔργοις λυμήνασθαι, ἀλλ' ἐξυφάναι μὲν τὸν λόγον, κἂν 15
βραχὺ τῷ ὕψει τῶν ἐγκωμιαζομένων προσήκοντα, προσθεῖναι δὲ
καὶ ἃ τοῖς ἄλλοις παρεῖται, ἃ δὴ καὶ πρῶτον αἴτιον ἀντικρυς τῶν
ἀθλητικῶν σκαμμάτων αὐτοῖς· δι' ἃ καὶ ἡ μήτηρ εἰς τόνδε με
καθιχέσθαι πέπεικε τὸν ἀγῶνα, ὡς μὴ τοῦ καιροῦ συγχωροῦντος
παρερρῖφθαί που ταῦτα σποράδην, οἷα ἡμῖν συνάρασθαι τὰ με- 20
γάλα δυνάμενα πρὸς τὸν νῦν ἐπεισπεσόντα τῇ ἐκκλησίᾳ, τῆς
συμπνοίας εἶνεκα τοῦ κρατοῦντος τῷ προεδρεύοντι Ῥώμης, περι-
πυστον θόρυβον.

3. Οὗτοι τοίνυν· — ἀλλὰ δεῖν φήθην ὀλίγων τινῶν πρότε-
ρον ἀπομνημονεῦσαι τοῦ ἐνὸς τῶν τριῶν πέρι, τοῦ καὶ διδασκά- 25
λου καὶ κατὰ πνεῦμα πατὴρ τοῖς ἄλλοις ὑπάρξαντος, ἔπειτα κά-
κείνους ἐπισυνάφαιμ' ἂν τῷ ἐνὶ καὶ κοινῇ διέλθοιμι τοῦ λόγου τὸν
δίαυλον. Τοῦτον, τὸν καὶ φυτηχόμενον τῶν εὐφουεστάτων πρέμων καὶ
οὐρανομηκῶν, τῆς λαμπρᾶς ξυνωρίδος Θεοδώρου τῶν αὐταδέλφων
καὶ Θεοφάνους, τὸν εἰς τόδε πνευματικῆς ἡλικίας προαγαγόντα, ὡς 30
ὁ λόγος φθάσας ὑπέγραψε, δηλαδὴ τὸν θαυμαστὸν Μιχαήλ, τὸν οὐχ

1 Μάρκ. ιβ', 41 - 44. Λουκ. κα', 1-4. — 3 κῶδ. μὴ δέ· οὕτω καὶ ἐξῆς. — 7 κῶδ.
τινά. — 25 Οὗτοι τοίνυν] ὕρα τὴν ἀκολουθίαν ἐν σελ. 191 γρ. 10.

ὀνόματι μόνον ἀλλὰ καὶ πολιτεία σεμνουόμενον τῶν Ἀγγέλων, ἤνεγκεν ὡσπερ τινα στέλεχον εὐθαλή καὶ ὠραῖον γῆ ἐκείνη, καθ' ἣν ὁ κύριος ἡμῶν καὶ Θεὸς ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς προσλαβόμενος τὸ ἀνθρώπινον θεανδρικὰς αὐτοῦ καὶ σωτηριώδεις διατριβάς
 5 ἐπεποίητο· ἐκεῖθεν γὰρ ὁ περικαλλῆς ἄσταχυς οὐτοσί ἡμῖν ἀνεβλάστησεν, ὁ μικρὸν ὕστερον τῷ γεωργῷ τῶν ὄλων Θεῷ ὠριμος σῖτος ἀποδειχθεὶς καὶ τῆς ἄνω Σιών πολίτης ἀναφανείς *. Πρὸς δὲ τούτῳ θεοσεβεῖς ἄμφω καὶ δίκαιοι, οἳ αὐτὸν οὐχ ἐώρων γυμνικοῖς ἀγῶσιν ἐπαγαλλόμενον καὶ οἷς ἄλλοις οἱ τοῦ παιδὸς ἡλικας ἐπεντρόφων, ἀλλὰ τοῖς θείοις ναοῖς προσεδρεύοντα καὶ τῇ τοῦ
 10 νοῦ ἐνησχολημένον μελέτῃ, καὶ οἷον ἐξ αὐτῆς βλάστης ὅποιον γενήσεται τὸ φυτὸν καὶ οἷους προάξει καρποὺς ταῖς σφῶν αὐτῶν ἐνωπτρίζοντο διανοίαις. Διὰ ταῦτα καὶ ἔχαιρον, ἐσχίρων, ἀνθρωπολογουῖντο Θεῷ, ὅτι τοιοῦτου παιδὸς ἀκοῦσαι πατέρας αὐτοὺς ἐδικαίωσεν· ἴστε γάρ, ὅσοι πατέρες ἐστέ, οἷον τουτὶ τοῖς πατράσι,
 15 τοῖς εὐσεβεῖν βουλομένοις, χρῆμα κομιδῇ χαριέστατον. Ἐντεῦθεν οὐκ ἡμέλουν οὐδὲ βραχὺ διεγείροντες τὸν παῖδα σφίσι πρὸς τὰς φίλας αὐτῷ, τῷ Θεῷ δ' εἰπεῖν οἰκειότερον, ἐργασίας, καὶ πλεῖόν γε τοῦ πατρὸς ἢ τεκοῦσα, ἢ καὶ πρὸ συλλήψεως δοτὸν ὑπισχνεῖτο
 20 δώσειν αὐτὸν τῷ Θεῷ, εἰ τῆς δεήσεως αὐτῆς ἐπακούσαι καὶ ἄρρενος εὐμοιρήσαι γονῆς. Καὶ νῦν μὲν ὑπεροψίαν καὶ αὐτοὶ πᾶσαν τῶν γηίνων διδάσκουσι, πρὸς μόνον δὲ βλέπειν τὰ ἐς αἰὲ διαμένοντα· νῦν δὲ τὸ προσήγες πρὸς πάντας καὶ μέτριον, ἐκεῖνο λέγοντες· “ἔσο, παιδίον, ἡκριβωμένως εἰδός, ὡς μετρίῳ φρονήματι
 25 καὶ ψυχῆς ἀγνείᾳ τῶν ἄλλων μᾶλλον Θεὸς ἐπευφραίνεται”.

4. Πρὸς τούτοις κάκεινο τῷ παιδί ἐπισκήπτουσι, τοῦ καὶ αὐτοῦ σώματος ἀφειδῆσαι, ψυχῆς δὲ μόνης ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν. Ταῦτα λέγοντες καὶ οἰονεὶ ταῖς πατρικαῖς συμβουλαῖς ὑπόπτερον τοῦτον ἀπεργαζόμενοι· τὴν πτῆσιν ἤτουν αὐτὸν καὶ πρὸ
 30 ὥρας· ὁ δὲ βαρὺ πατρικὸς εἰδὼς λόγους ἐξωριάζειν οὐκ ἐβαρύνετο τὴν ἀκοήν, οὐκ ἐνάρκα τὴν διάνοιαν, οὐ πρὸς τὸ σκληρὸν

4 κῶδ. αἰ' τοῖ.—7 μετὰ τὸ ἀναφανείς ἐξέπεσε τι περὶ τῶν γονέων τοῦ Μιχαήλ, εἰ μὴ τοῦτο δι' ὁμοιοτέλεστον ἐγὼ παρέδραμον.—13 κῶδ. ἐνωπτρίζοντο.—21 κῶδ. εὐμοιρήσει.

τῆς πνευματικῆς ὁδοῦ καὶ δυσάναντες ἐδυσχέραινεν, ἀλλὰ “ξυρός”
 ἦν “εἰς ἀκόνην” καὶ “δαλός” ὃ φασὶ “πρὸς τὸ πῦρ”· καὶ ὁ πρὸς
 τὸ οὖς ἠκηκόει, οὐκ εἰς ἀναβολὰς παρέπεμπε καὶ καιρῶν ὑπερθέ-
 σεις, ἀλλ’ εὐθύς ἔργῳ παράστα τὰ προσταττόμενα. Ἐντεῦθεν οὐκ
 ᾤοντο πρέπον, μὴ τῶν ναμάτων τῆς ἐγκυκλίου παιδεύσεως καὶ πάσης 5
 ἄλλης σοφίας ἐμπλῆσαι τῆς θύραθεν ὃν μικρὸν ὕστερον τοῦ θεοῦ
 καὶ ζωηρρότου νόματος ἀκορέστως ἴσασιν ἐμφορηθησόμενον. Διὰ
 τοῦτο καὶ τινι τῶν μυσταγωγῶν, ἱκανῶς ἔχοντι λογικῆς ἐπιστή-
 μης, τὸν παῖδα παρατιθέασιν· καὶ ὃς ῥωμαλαιότητι γνώσεως καὶ
 νόδος δέξυτῃ πᾶσαν ἐν βραχεὶ σοφίαν καλῶς ἐκπαιδεύεται. Ἐπεὶ δ’ 10
 οὕτως εἶχε τὰ κατ’ αὐτὸν καὶ εἰς μείρακας ἄρτι παρήγγειλεν, οὐκ
 ἄξιον ᾤετο τὸν νοῦν ἐναπησχολῆσθαι τοῖς λυομένοις ἴσα καπνῶ
 καὶ σκιαῖς καὶ ὄνειροις καὶ ῥοθίων παραρρεούση χύσει, ἀλλὰ κό-
 σμον ὄλον χαίρειν εἰπεῖν, ἵνα μὴ λέγω καὶ ψυχῆς παντάπασιν 15
 ἀφειδήσαι, μελετῆσαι δὲ τὴν ἀνωτάτω σοφίαν, ἵνα τῷ Θεῷ ἀμέ-
 σως οὕτω συγγένηται. Ταύτη τοι καὶ τὸν μοναδικὸν ὑπέρχεται
 βίον καὶ τῇ τῶν τριχῶν ἀποκάρσει συναποκείρεται πᾶν ὅσον αὐτῷ
 γεῶδες φρόνημα καὶ φθαρτόν· ἤδη γὰρ ὁ πατήρ αὐτοῦ τὸν βίον
 ἀπελελοίπει, ἡ δὲ μήτηρ παρθενῶνί τινι ἅμα ταῖς θυγατρᾶσιν
 ἑαυτὴν καταλέξει. Πάσῃ οὖν ἀσκήσει δοὺς ἑαυτὸν οὐ διέλιπε τρύ- 20
 χων αὐτοῦ τὸ σαρκίον, τὸ θεῖον ἐξιλεούμενος, λούων τοῖς δάκρυσιν
 νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἑαυτὸν καὶ τὸ ἔδαφος, ἐν ᾧ εἰώθει Θεῷ
 προσφέρειν τὰς παννυχίους ᾠδὰς καὶ βραχὺ τι προσανακλίνεσθαι·
 οὐδὲ γὰρ ἦν τῷ μεγάλῳ τούτῳ καὶ ἰσαγγέλως βιοῦντι στρωμνῇ
 καὶ κλίνῃ, ὅπως ἂν καὶ αὐταὶ εἶεν τοῖς κρουνοῖς διάβροχοι τῶν 25
 ὀμμάτων· ὃς μὴδὲ ψίαθον ἔχων, μὴδὲ πλουτῶν δεύτερον χιτω-
 νίσκον, ἀλλ’ ἐπὶ ψιλοῦ κείμενος ἦν τοῦ ἐδάφους, ὅτε τοῦτον ἡ
 φύσις ἠνάγκασε, ὡς ἵνα μικρὸν τι ταύτῃ τὸ ἴδιον ἀποτίσαι, καὶ
 ὕπνου μεταλαβεῖν, εἰ καὶ ὕπνον αὐτὸν καλεῖν χρῆ καὶ μὴ τινα

1 κῶδ. ξηρός. — 2 ξυρός εἰς ἀκόνην] παροιμ. Διογεν. VI, 91. Cod. Coislín.
 356. Γρηγορ. Κυπρ. IV, 5. Ἀποστολ. XII, 24 || δαλός πρὸς τὸ πῦρ] παροιμ. Cod.
 Coislín. 275 καὶ 356. — 8 cod. διατούτο· οὕτω καὶ ἐξῆς. — 15 κῶδ. ἀφειδήσαι.
 19 κῶδ. ἀπολελοίπει || κῶδ. τινί. — 21 κῶδ. αὐτοῦ. — 29 κῶδ. αὐτό.

τοῦ νοὸς ἡρεμίαν. Ἐντεῦθεν κατοικητήριον τοῦ θείου γίνεται πνεύματος καὶ κράτος ἄμαχον κατὰ τῶν ἐχθρῶν περιζώννυται.

5 Ἐπεὶ δὲ ταῦθ' ὁ τῆς μητρὸς πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν τοῖς θώκοις ἐνιδρυμένος ἐγνώκει, Θωμᾶς δὲ οὗτος ὁ ἀγιώτατος ἦν, "ἀπτέρῳ ποδὶ" — τὸ τοῦ λόγου — τὸ τοῦ μεγάλου Σάβα κατα-
λαμβάνει σεμνεῖον· ἐκεῖσε γὰρ ἢ πρὸς ἀοράτους ἐχθροὺς συμ-
πλοκῇ καὶ τὰ κατ' αὐτῶν τῷ Μιχαήλ διήγυστο τρόπαια. Φθάσας
οὖν ὁ πατριάρχης ἔνθ' ὁ μέγας διέτριβε, καὶ ἄκοντα χειροτονεῖ
τοῦτον πρεσβύτερον καὶ τῇ τῶν ἱερῶν καθιζάνει καθέδρα, συ-
10 νεῖναι τε αὐτῷ ἀξιοῖ καὶ τὴν τοῦ ποιμνίου συνδιαφέρειν φρον-
τίδα· ἄπερ ἄμφω τῷ Μιχαήλ ἀπώμοτα ἦν πάντῃ καὶ ἄφιλα,
ὡς τὸ μὲν ὑπὲρ αὐτὸν εἶναι διατεινομένῳ, τὸ δὲ παραχρῆν ὅτι
πλείστην ἐμποιοῦν τῇ ψυχῇ καὶ τὸ τῆς διανοίας ἐπισκοτοῦν ὀπι-
κόν. Ὅμως δ' οὖν, εἰ καὶ τὴν χειροτονίαν ἐδέξατο, οὐδὲ
15 γὰρ εἶχεν ὅ τι καὶ δράσοι, σφοδρῶς ἐπικειμένου τοῦ πατριάρ-
χου, ναὶ μὴν καὶ τοῦ πεπιστευμένου καλῶς τὴν τῆς μονῆς προ-
στασίαν, τῷ ἐπισκοπεῖω, ἀλλ' οἱ τῆς ἡσυχίας ἔρωτες διακαεῖς
ἐνδιατρίβειν οὐκ εἶασαν, ἅτε δὴ ὄχλου καὶ θορύβου μεστῷ καὶ
ἐμποδῶν ἐσομένῳ οἱ τῆς πρὸς Θεὸν ἀναβάσεως· ἀμέλει καὶ σπη-
20 λαίῳ ἡσυχῳ καὶ πάντῳ σμικρῷ ἑαυτὸν κατακλείει. Οὕτως οἶδε πᾶς
τις κατὰ Θεὸν βιωτέων καὶ ἡσυχίας ἐσχάτως ἀντιποιοῦμενος ἐν
μετρίῳ φρονήματι μὴ δύνασθαι καθοτιοῦν τούτων ἀφίστασθαι,
πρὶν ἂν τοῦ βυθοῦ τοῦ πυθμένος αὐτῶν ἐράψοιτο, κάκειθεν τὸν
πολύτιμον μαργαρίτην ἐλκύσας πρὸς τὸ ἄνω τῆς ἀγάπης ἀνανή-
25 ξοι τοῦ ὕδατος, καὶ οὕτω τοῖς πᾶσιν ἐσεῖται θεωρητός, ὡς τῶν
ἀπ' αὐτῶν θησαυρῶν ἰσχύειν καὶ ἄλλοις μεταδιδόναι· εἶεν. Ἄλλ'
ἄγε δὴ μετάβηθι καὶ ἄλλον κόσμον ἄεισον. Ἐν τούτῳ τοίνυν
τῷ ἄντρῳ καὶ οἱ τῆς ἐκκλησίας μαζοὶ, οἱ τὸ γάλα τῶν ὀρ-
θῶν δογμάτων ὑπερεχθλύσαντες, οἱ διαφανεῖς ἀστέρες, οἱ τοῖς
30 θεολογικωτάτοις δόγμασι τὰς χρυσοειδεῖς ἀκτῖνας ἡμῖν ἀποπάλ-

5 ἀπτέρῳ ποδὶ] παροιμία κνινοφανῆς ἴσως ἀντιπαράβαλε τὸ ἀπτέρῳ τάχει [Nauck, Fragm². σ. 922, ἀπόσπ. 429] καὶ τὸ πόδα πτερόεντα Εὐριπίδου, ἀπόσπ. 781, 61. — 11 κῶδ. ἀπόμοτα. — 27 κῶδ. ἀλλά γε.

λοντες, Θεόδωρος καὶ Θεοφάνης φημί οἱ αὐτάδελφοι οὐχ ἤττον
ψυχὰς ἢ τὰ σώματα, φοιτῶσιν αὐτῷ· παρ' ᾧ φιλοπονήσαντες τὴν
ἐγκύκλιον ἅπασαν, ποιήσιν τε καὶ ῥητορικὴν εἰς ἄκρον ἐκμελετή-
σαντες, φιλοσοφίας αὐτίς περὶ τὸ πρακτικὸν ὅσον, καὶ ὅσον περὶ
τὸ θεωρητικὸν ἄριστα διδαχθέντες, πολὺ τὸ κλέος παρὰ πᾶσιν 5
ἠνέγκαντο. Ἀλλὰ τὸ διαδρᾶναι φιλονεικῆσαν ἡμᾶς αὐτίς ἐπαναλή-
φομαι, ὅτι μὴδὲ τυγχάνει τῶν εὐτελῶν ὄν, καὶ προστεθὲν εὐφρα-
νεῖ τὸ σεμνὸν ἄθροισμα τουτοῖ, ὥσπερ ἄρα καὶ ζημιώσει κατα-
ληφθέν.—

6. Αὕτη οὖν ἡ καλὴ τῶν αὐταδέλφων δυὰς πατρίδα μὲν 10
ἔσχον, ἣν φθάσας ὁ λόγος ἐδήλωσε, τὴν αὐτὴν τῷ κλεινῷ Μι-
χαήλ· εὐγενεῖς γὰρ καὶ οὗτοι τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν, εἰ καὶ
μὴ Αὐσίται, ἀλλ' ὁ κρεῖττον πολλῷ Σιωνῖται, τοῦ πεποθημένου
ἐδάφους· καὶ ἱεροῦ ὄρηκες οἷον ἀναφύοντες καὶ ἄχρις αὐτῆς ἄν-
τουγος οὐρανίου ἐλάσαντες. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῖς οἷος; ἄρα τῶν πολ- 15
λῶν εἰς ὧν, ἅτε τῷ κόσμῳ ἀναμιγείς καὶ παίδων φροντίσι περι-
παρεῖς; μὴ ταῦτ' ἐμποδῶν αὐτῷ καθεστήκει πρὸς θεῖα ὑψώματα
καὶ ἀναπεσεῖν αὐτὸν παρεσκευάσε καὶ βίον ζῆσαι ἀνειμένον καὶ
νωχελῆ, τοῖς υἱεῖσι δὲ μόνοις καὶ τοῖς αὐτῶν σεμνύνεσθαι προτε-
ρήμασιν; ἀλλὰ τίς ταῦτα ὑποτοπάσειεν ἄν; τίς τούτοις συνθέσθαι 20
ἄλλως ἀνάσχοιτο; τίς οὐκ οἶδε τὸν ἄλλον ἡμῖν Ἰωνᾶν, οὐκ ἀπειλήν
καὶ αὐτὸν προκαταγγέλλοντα τῷ λαῷ, ἰλαστηρίους δὲ μᾶλλον εὐ-
χὰς τῷ Θεῷ ἀναπέμποντα, ἅτε μέσον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων κα-
θεστηκότα, τὸν καὶ πρὸ τοῦ ἱερατικοῦ χρίσματος τῷ Θεῷ μύρον
εὐώδες ἀναδειχθέντα, ὃν ἡ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία ἄσμασιν ἐτησίους 25
οἶδε καταγεραίρειν, ὃς πᾶσι κανῶν καὶ γνώμων ἐγένετο, πάντας
ἀπευθύνων πρὸς θεῖα σκηνώματα, οὐκ ἐπιπλήττων ἄλλως οὐδὲ
κραυγάζων; Καίτοι τοῖς ἱερεῦσιν ἀνεῖται ταῦτα κατὰ καιρὸν, ὃδε
σιωπῶσα παραίνεσις ἦν, ἀρκοῦσαν ἔχων τὴν θέαν πάντας ἐπαλεῖ-

3 κῶδ. εἰσάκρον. — 13 κῶδ. δ. — 21 πρβλ. Ἰωνᾶ γ', 4. δ', 2 κέ. — 24 κῶδ.
μῦρον. — 25 Θεοδώρου τοῦ Γραπτοῦ ἡ μνήμη πανηγυρίζεται νῦν τῇ κζ' τοῦ δεκεμ-
βρίου μηνός, ὅτε καὶ ψάλλεται κανὼν ἁσματικὸς ὑπὸ Θεοφάνους τοῦ Γραπτοῦ ποι-
ηθεῖς.

φαι πρὸς σωτηρίας ὁδούς, ποιμὴν κατὰ τὸν προφήτην καὶ οὗτος ποιμαίνων τὸ ποίμνιον αὐτοῦ, λαλῶν καὶ παρακαλῶν εἰς καρδίαν λαοῦ. Πάντας τοίνυν ὑπερβάλλον τῇ ἀρετῇ, πάντων ἐκράτει καὶ πᾶσιν ἤδετο στόμασιν, εἰ καὶ παρὰ τῶν παίδων οὐ συγκεχώρητο
5 τὸ κράτος λαχεῖν, ὡς ὑπεραναβεβηκότων καὶ τοῦτον κατὰ πολὺ.

7. Ἀλλὰ γὰρ τίς γένωμαι καὶ πῆ τράπωμαι, ἐτέρωσ' ἐφορμῶν-
τος τοῦ λόγου; καὶ γὰρ τῆς ἀνά χειρας ἐμοὶ ὑποθέσεως θαλάσσαις
παρισουμένης Ὁκεανίτισιν, ἕτερον ἡμῖν Ἀτλαντικὸν ἀνέωγε πέλαγος
τὰ ὑπὲρ ἄνθρωπον κατορθώματα τοῦ θαυμαστοῦ Ἰωῆ. Ὅμως δ'
10 οὖν ὡς οἶόν τε βραχὺ τούτοις ἐνδιατρίψαι πειράσομαι, ἐπεὶ καὶ
χρεῶν ἐκτινῦναι τοῖς πατράσι τιμὴν. Κάκεινο δ' εἶδέναι προσήκει,
μὴ κόσμου τῶν παίδων χάριν παράγειν εἰς μέσον αὐτά· ἡ γὰρ
θάλασσα μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῆς καλῶν οὐ προσδεῖται τῶν ἔξωθεν,
κἂν ὡς ἀπὸ πηγῶν κάκεινα προσεπιρρέῃ· μηδὲ γὰρ δοξάζεσθαι
15 τὸ δεδοξασμένον τῆς ὑπερβαλλούσης ἕνεκα δόξης, ἣ φησιν ὁ ἀπό-
στολος. Ἀλλ' ὁ μὲν πατήρ τούτοις, ὡς εἴρηται, οὐδὲν ἀρετῆς ἐνέ-
λιπέν εἶδος, δὲ μὴ ἐξεπονήσατο· ὧ καὶ πενήτων ἔνδεια τοσοῦτον
ἐσπούδαστο θεραπεύεσθαι, ὡς μηδέτινα ἰσχύσαι ποτὲ τῶν ἐπὶ
χρήμασι πεπειθότων τοσαύτην ἀντεισφέρειν σπουδὴν, μηδὲ τὸν
20 διαβεβημένον ἐκεῖνον Μίδα σχεδόν, τὸν διακαῶς ἔχοντα τῶν χρη-
μάτων, δε καὶ θανεῖν εἴλετο, εἰ πάνθ' ὁμοῦ γένοιτο τὰ πρὸς αὐ-
τοῦ ἐπαφώμενα εἰς χρυσὸν μετασκευασθῆναι. Ἔστεγεν οὗτος τοὺς
πένητας καὶ πάντα ἐξεκένου τὰ χρήματα, οἷα φιλόπαις πατήρ, καὶ
τούτων ἐξείχετο, ὡς φιλοδέσποτος δούλος. Καὶ δὲ μὲν οὕτως εἶχε
25 βίου καὶ ἀρετῆς, τῆς δὲ μητρὸς οἶος ὁ τρόπος; ἀλλ' οὐ πᾶσι δι-
δωσιν ἐννοεῖν, ὡς εἰ μὴ τοῖς ἴσοις τρόποις ἔζη καὶ ἤθεσιν, οὐκ
ἂν ἤξιωτο τοιοῦτου μὲν σύζυγος, τοιοῦτων δὲ στελέχων ρίζα φα-
νῆναι; παντί που δῆλον· οὐ γὰρ τῇ τύχῃ τούτων παραχωρήσο-

1 σωτηρίας ὁδούς] πρβλ. Πράξ. ις', 17 || ποιμὴν-ποιμ. τὸ ποίμ. αὐτοῦ] Ἡσαΐα μ', 11. -- 2 λαλῶν καὶ παρακαλῶν] πρβλ. ἐπιστ. πρὸς Τίτον β', 15 καὶ πρὸς Θεσσαλ. 2, β', 17 || καρδίαν λαοῦ] πρβλ. Ἡσαΐα ς', 10. — 5 κῶδ. καταπολύ. — 8 θαλάσσαις Ὁκεανίτισιν] Διονυσ. Ἀλικαρν. α', 3, 3 || Ἀτλαντ. πέλαγος] Πλάτωνος Τιμ. 24 E.—10 κῶδ. ἐνδιατρίψαι. — 14 δοξάζεσθαι τὸ δεδοξασμένον] Κορινθ. 2, γ', 10.

μεν, τῷ Θεῷ δέ, τῷ τὰς ὑπερφυεῖς δωρεὰς ὑπὸ ζυγοῖς τῶν αὐτοῦ κριμάτων ἐκάστω προσνέμοντι.

8. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἀρκοῦντως, μέτεμι δὲ πρὸς οὓς τὸν λόγον ἐνεστησάμεθα. Οὗτοι τοίνυν ὡς ἔτυχον διδασκάλου τοσοῦδε καὶ δεξιᾶς εὐμοίρησαν φύσεως, πλαξί δὲ οἷον ταῖς καρδίαις 5 ἐνεκόλαψαν τῶν μαθημάτων τὰ κάλλιστα, ἀδικεῖν ἑαυτοὺς ἐς τὰ μάλιστα εἶπον καὶ περὶ τὰ καιριώτατα βλάπτειν, εἰ μὴ καὶ πρὸς τὸ ὕψος τῆς ἀληθοῦς ὄντως σοφίας κατ' ἴχνος ἔποιντο τῷ διδασκάλῳ καὶ ὡς εἰς ἀρχέπτυπον εἰς αὐτὸν ὀρῶντες πᾶσαν ἰδέαν ἀρετῆς ἀπομόρξαιντο. Οὕτως εἶπον καὶ τὸν ἄζυγον καὶ μοναδικὸν 10 ὑπέρχονται βίον, καὶ σταυροῦσιν ὅλως αὐτούς, αἰωνίου δόξης ἀντιποιούμενοι. Ὅθεν οὐ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἔδωκαν ὕπνον, κατὰ τὸν θεῖον φάναι Δαυὶδ, οὐδὲ τοῖς βλεφάροις αὐτῶν νυσταγμόν, ἀλλὰ τῇ εἰς Θεὸν δεήσει προστετήκασι καὶ τῇ προσευχῇ τὴν δὲ τοῦ θελήματος ἐκκοπήν τοσοῦτον ἐξήσκησαν, ὡς καὶ τοὺς ἀγνώτας ἐγκαλεῖν 15 ἔχειν αὐτοῖς, ὡς ἀθελήτοις οὔσι· τὸ μεῖζον τῶν τοῦ Θεοῦ δωρεῶν ἐν τούτοις μὴ καθορώμενον, ἐκεῖνο ποιεῖν ἐθέλουσι μόνον, ὃ ἂν ὁ πατὴρ ἐπιτάξῃ. Οὕτως αὐτοῖς εἰς βάθος τὸ ταπεινὸν ἐξείργαστο τῆς καρδίας· ἐκ τούτου γὰρ πλέον τῶν ἄλλων "ἐκ δόξης εἰς δόξαν" προεβιβάζοντο καὶ εἰς δύναμιν ἐκ δυνάμεως· οὓς εἰ κόσμον 20 ἐρεῖ τις προσεπιτεθῆναι τοῖς ἄλλοις τῷ διδασκάλῳ καλοῖς, εἴη ἂν τῆς ἀληθείας ἐχόμενος. Οὕτω πᾶσαν ἀγιωσύνην ἦσαν πλουτήσαντες, οὕτω δὴ καὶ δογμάτων ἀκρίβειαν, ὡς ὁ τοῦ μαρτυρίου καιρὸς ἀναμφηρίστως τοῖς πᾶσιν ἐγνώρισε· καὶ αὐτοῖς δὲ τούτοις οὐ μικρὰ τῶν ἐγκωμίων ἐπίδοσις τὸ αὐχῆσαι κατηγεμόνα ἐς τοσοῦτον ἐλληλακότα σοφίας τῆς θύραθεν, τοσοῦτον δ' αὖ εὐμοιροῦντα 25 τὴν εἰς Θεὸν οἰκειότητα. Ἐντεῦθεν οὐ "κατὰ πῆχυν", ὃ δὴ λέγε-

1 πρβλ. πρὸς Ἐφεσ. ἐπιστ. δ', 7 «ἐνὶ δὲ ἐκάστω ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις, κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ». — 11 κῶδ. ὅλους αὐτούς || αἰωνίου δόξης] Τιμοθ. 2, β', 10. Πέτρ. 1, ε', 10. — 13 Δαυὶδ] Ψαλμ. ρλα', 4. — 19 Κορινθ. 2, γ', 18. — 20 εἰς δύναμιν ἐκ δυνάμεως] πρβλ. βίον ὅσας Δομνίκης ἐν τοῖς ἀγιολογ. μνημ. Ἰωάννου Θεοφίλου, σ. 271. — 21 κῶδ. τίς. — 22 ἀγιωσύνην] πρβλ. Κορινθ. 2, ζ', 1.

ται, τὴν πνευματικὴν προκόπτουσιν ἡλικίαν, ἀλλὰ κατὰ διάμετρον κυκλικὴν τῶν ὑψωμάτων τοῦ οὐρανοῦ, μέχρις ἂν φθάσωσι τῶν ὀρεκτῶν τὸ ἀκρότατον.

9. Ὁ δὲ γε ῥηθεὶς πατριάρχης, χρόνου παραρρυσθέντος συχοῦ, 5 μόλις ἔσχε πειθῆνιον τὸν ὀσιώτατον Μιχαήλ, ὃν δὴ καὶ προβάλλεται σύγκελλον· τοὺς δὲ περιβοήτους μὲν τῷ λόγῳ, περιβοήτους δὲ τῷ ζήλῳ τῆς εὐσεβείας, οὐχ ἦττους δὲ καὶ τοῖς κατὰ Θεὸν ἀγωνίσμασι, χρεὶ τῷ "ἐλαίῳ τῆς ἀγαλλιάσεως" καὶ πεπλήρωται 10 τούτοις τὸ τῷ μακαρίῳ Ἄμῳ εἰρημένον· "ἔλαβον ἐκ τῶν υἱῶν ὕμῶν εἰς προφήτας, καὶ ἐκ τῶν νεανίσκων ὕμῶν εἰς ἀγιασμόν". Ταύτη τοι καὶ τὸ ὄμμα τῆς διανοίας πρὸς θεὸν ἤρειδον ἀτενέστερον, τὴν ἐξ ὕψους ἐπεκαλοῦντο βοήθειαν καὶ πῦρ πυρὶ προσελάμβανον, γλώσσαν θ' ὁμοῦ τοῖς χεῖλεσι δεινῶς παρεθήγοντο καὶ οἷα τέτιγες μουσικοὶ τῇ τῶν λόγων αὐτῶν λαμυρότητι πάντας ἤγον πρὸς 15 ἑαυτούς· πρὸς δὲ καὶ τὸ χλοάζον προυβάλλοντο τῶν ἀνθέων, τοὺς οἰκείους δηλαδὴ θησαυρούς, τοῦ θεοῦ πνεύματος τοὺς καρπούς, οἷς πλησμίως ἐνίδρωσαν, καὶ τοῖς σίμβλοις ὡς μέλιτται φιλεργοὶ ταῖς τῶν πιστῶν καρδίαις θεῖαν ἀμβροσίαν ἐταμιεύοντο. Καὶ ἦν οὐδεὶς τῶν ἀπάντων, ὃς τοῖς θεορρήμοσι τούτοις μὴ προσετετήκει 20 τῷ εὐρύθμῳ τῶν λόγων καὶ τῇ σειρῇ καὶ ἐθέλγετο τὴν ψυχὴν, ναὶ μὴν καὶ ἄμιλλα ἦν ἀλλήλοις οὐκ ἀτερπής. Καὶ μᾶλλον εἰς ἔργον προάξει τὰ εἰσηγούμενα· οὐδὲ γὰρ μόνον οἶδε τὸ ἔαρ λογικοῖς καὶ ἀλόγοις ἐπιτερπέστερον φαίνεσθαι καὶ πρὸς ἐργασίαν αὐτὰ διανιστᾶν καὶ γονιμότητα διδόναι φυτοῖς, ἀλλὰ καὶ κάλλιστος 25 λόγος ψυχάς, πηγνυμένας τῷ κρύει τῆς ἀμαρτίας καὶ πετρωθείσας οἷον τῷ παγετῷ τῶν παθῶν, πρὸς θεῖον ἔρωτα διαθερμαίνειν, ὡς τὸν ἑκατοστεύοντα στάχυν καρπογονεῖν.

10. Ἄλλὰ τῷ θεμένῳ τὸ στόμα εἰς οὐρανὸν καὶ ἀδικίαν λήσαντι κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου οὐκ ἦν ἀνεκτὸν τὴν ἐκκλη-

8 Ψαλμ. μδ', 7. — 9 Ἄμῳ β', 11. — 11 ὄμμα τῆς διανοίας] πρβλ. πρὸς Ἐφεσ. ἐπιστ. α', 18. — 12 πῦρ πυρὶ] ὅρα Corpus pargoem. II, σ. 206. — 27 ἑκατοστεύοντα] κατὰ τὸ ἑκατοστεύουσαν κρηθῆν. Γενέσ. κς', 12. — 28 Ψαλμ. οβ', 8, 9: «ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν· ἔθεντο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα αὐτῶν».

σίαν ὄραν ὡσεὶ κέδρον ἐν τῷ Λιβάνῳ πεφυτευμένην καὶ εὐκλη-
 ματοῦσαν ὡς ἄμπελον, ὡς καὶ τὴν γῆν εὐκόσμως αὐτὴν ἀμφιέν-
 νουσθαι, ὕρη δὲ καὶ νάπας ὑπὸ τὴν σκιάν ταύτης καλύπτεσθαι,
 ἐκτείνουσάν τε τὰς παραφυάδας ἕως θαλάσσης καὶ ποταμῶν, κατὰ
 τὸ θεῖον μελώδημα, καὶ τοὺς στερροὺς ὀπίτις τῆς ἀληθείας πῆ 5
 μὲν ὡς τοῦ θεοῦ ἀμπελῶνος δοκίμους ἐργάτας τοῖς ποτίμοις τῶν
 λόγων τὴν ἄρουραν τῆς ψυχῆς καταρδεύοντας καὶ ἡσυχῇ πυκνῶς
 ὑετίζοντας, πῆ δὲ ὡς ζωπύρους ἀνθρακας πάνθ' ὅσα ζιζανιώδη
 τῇ καλῇ βλάστη παραπεφυκότα τοῦ εὐαγγελικοῦ σίτου ἀποτεφρῶν-
 τας· οἱ καὶ ὡς ἄλες τῆς γῆς συνεῖχον ὅσα τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ 10
 ἠυτρέπιστο καὶ τὸ ἄσηπτον τούτοις ἐφόλαττον. Καὶ νῦν μὲν ὡς
 τὴν γῆν οὐράνώσαντες τῷ παρισσοῦσθαι τῇ τῶν ἀγγέλων διαγωγῇ
 καὶ ἀμιλλᾶσθαι τοὺς ταύτης οἰκήτορας αἰθρίαν τοῖς πᾶσι κατήγ-
 γελλον, νῦν δὲ ὡς τῆς γῆς τῶν πραέων ἐπιστήμονες γεωργοὶ
 τοὺς τῆς ζεύγλης τῆς ὑπακοῆς παροιστρήσαντας τοῦ Χριστοῦ ἐπέ- 15
 στρεφον κραταιῶς καὶ τὸν ζυγὸν ἠπίως αὐτοῖς ἐπηυχένιζον· καὶ
 νῦν μὲν ὡς ζωτικαὶ νεφέλαι τοῦ θεοῦ λόγου ὄμβρους ὕουν θεο-
 λογίας ταῖς τῶν πιστῶν διανοίαις, νῦν δ' ὡς κυπρίζοντες βότρυες
 τῆς νοητῆς ἀμπέλου οἶνον εὐφροσύνης πνευματικῆς ἡμῖν ἀπεστά-
 λαττον, νῦν δ' ὡς τῆς τοῦ Χριστοῦ ποιμένης τὴν πνευματικὴν ἠϋ- 20
 λουν σύριγγα καὶ ἐξεκαλοῦντο τὰ νοητὰ θρέμματα πρὸς νομάς, αἱ
 ταῖς ἀκτίσει τοῦ τῆς δικαιοσύνης ἡλίου φαιδρὸν περιλάμπονται.
 Ἄρτι μὲν ὡς τοῦ μεγάλου βασιλέως ὑπασπισταὶ τὰς ἐναντίας δει-
 νῶς κατέκοπτον φάλαγγας καὶ εἰς γῆν προσήρασσον ἀφειδῶς “πᾶν
 ὕψωμα κατὰ τῆς γνώσεως ἐπαιρόμενον τοῦ Θεοῦ”, νῦν δὲ ὡς ἱερα- 25
 τεύοντες τῷ Θεῷ καὶ τὴν μυστικὴν θυσίαν προσφέροντες, τὰς εὐ-
 σήμους τῶν λόγων σάλπιγγας καλῶς ἀνακρούοντες τῇ τῶν θείων

1 κέδρον ἐν τῷ Λιβάνῳ] Ψαλμ. ργ', 16. — 2 εὐκλημ. ὡς ἄμπελον] Ὁσηέ ι', 1.
 Εἶτα ψαλμ. οθ', 9-12. — 6/9 Ματθ. ιγ', 24-30. — 10 ἄλες τῆς γῆς] Ματθ. ε', 13—
 14 γῆ τῶν πραέων] Ἰωβ κδ', 7. — 18 κυπρίζοντες βότρυες] Ἄσμα ἄσμ. α', 14. β'
 13. — 19 οἶνον εὐφροσύνης] Ἰουδιθ ιβ', 13. Σειράχ θ', 10. λδ', 28. — 22 δικαιοσύνης
 ἡλίου] Μαλαχ. δ', 2. — 23 μεγάλου βασιλέως] Ψαλμ. μς', 3. μς', 2. — 25 Κο-
 ρινθ. 2, ι', 5.

ἀναπτύξει λογίων τὰ δικαιώματα τοῦ Θεοῦ τῷ λαῷ καθυπῆχουν διάτορον.

11. Ταῦτα τοίνυν ἐπεὶ οὐκ ἠνείχετο βλέπων ὁ τὸν ἀνθρώπον ἀρχῆθεν βασιήνας καὶ ψιθυρίσας, καὶ τοῦ Παραδείσου καὶ τοῦ
5 Θεοῦ πόρρω ποιήσας, τῷ ἐξ Ἀρμενίων ἐπιπηδᾷ Λέοντι, ᾧ δὴ ἀποχρώντως ἄσα καὶ ὀργάνῳ χρησάμενος, κατὰ τῆς θεανδρικῆς εἰκόνας Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων λυττῆσαι παρασκευάζει· ὁ δὲ ταῖς ὑποθήκαις αὐτῷ τοῦ πονηροῦ λεγεῶνος ἐνοικισθέντος ἀσμένως ὑπάγεται. Διὸ μετὰ βαρείας χειρὸς καὶ δυνάμεως καθαιρεῖν ἤρξατο
10 τὰ θεῖα μορφώματα, καὶ τὸν ἐν ἁγίοις ὀσιώτατον Νικηφόρον, ἐπίσκοπον ὄντα τῆς Βύζαντος, ἐπειδὴ μὴδ' ἄρκρις ὡσὶ τῆς μιαρᾶς ἐκείνου γλώττης ἠνείχετο, τῆς πάλεως ἐξωθεῖ καὶ τοῦ θρόνου· μετὰ δὲ τοῦτο ὅσον ἐν ἱερεῦσι καὶ ἄρχουσι, μονάζουσί τε καὶ λαϊκοῖς, μὴ πειθόμενον τῷ θεοστυγεῖ ἐκείνου θεσπίσματι, πρὸς δὲ
15 καὶ γυναικῶν ἔκκριτον ὅσον τῆς ἰδίας ἐκλαθόμενον φύσεως καὶ βλέψαν οἷον ἀρρενωπὸν ἢ γενναῖον, μυρίας καθυποβάλλει κολάσεων ὧν τοὺς πλείους καὶ αὐτῷ θανάτῳ παρέδωκε ταῖς τῶν ἀλλεπαλλήλων νιφάσιν ἐπιφορῶν. Ἐντεῦθεν ὅσοι τὸ θεῖον πῦρ, ὃ ἐλθὼν ὁ Χριστὸς ἐπὶ τῆς γῆς ἔβαλε ταῖς καρδίαις, μὴ ὑπαναπτόμενον εἶχον, μὴδ' ἴσχυον ἀντιβλέψαι πρὸς τὰς ἐπενεχθεῖσας βα-
20 σάνους τοῖς μάρτυσιν, ἀλλὰ τῇ ἀναρροιβδήσει τοῦ σφοδροῦ τούτων ρεύματος κατεκλύζοντο τὰς ψυχάς, ἐπιπτον ὡσπερ φύλλα. Ἄλλὰ καὶ συνόδους ἦν συγκροτῶν μετὰ δώρων ὅτι πολλῶν καὶ δυνάμει πάσῃ τὸ θεοστυγὲς αὐτοῦ δόγμα ἐπιστηρίζων, εἰ τὰ τοῦ
25 πονηροῦ συνέδρια βδελυρὰ χρῆ λέγειν συνόδους καὶ μὴ φοιβάσματ' ἀπὸ κοιλίας φωνοῦντα καὶ γῆς, κατὰ τὴν τοῦ Ἡσαίου σάλπιγγα τὴν μεγάλην καὶ ἰσχυράν, τὴν ἕως περάτων ἐξικνουμένην, ὡς ἐπ' αὐτοὺς καὶ προφήτην ἕτερον λέγειν "εἰσῆλθετε εἰς Βαιθὴλ καὶ ἠνομήσατε εἰς Γάλαλα καὶ ἐπληθύνετε τοῦ ἀσεβῆσαι".
30 Ὡς ἂν δὲ εἰ μὴ τῆς τόλμης αὐτῶν ἀξίως καθήψατο, ἐπιφέρει καὶ ταῦτα " ἠνέγκατε εἰς τὸ πρῶν θυσίας ὑμῶν, εἰς τὴν τριήμε-

21 ἀναρροιβδήσει] λέξις τοῦ Στράβωνος, σ. 76. — 26 Ἡσ. μ', 19. — 28 Ἀμώς δ', 4 || κῶδ. βεθ'ηλ. — 29 κῶδ. γάλαλα. — 31 Ἀμώς δ', 4-5.

ρίαν τὰ ἐπιδέκατα ὁμῶν καὶ ἀνέγνωτ' ἔξω νόμον καὶ ἐπεκαλέσατε ὁμολογίαν". Καὶ Μιχαίας δὲ ταῦτὰ τούτοις ἐπεγαλέσει, ἃ πάλαι τῷ Ἰσραήλ, τοὺς ἡγουμένους λέγων οἴκου Ἰακώβ ὡς βδελυσσομένους κρίματα καὶ πάντα τὰ ὀρθὰ διαστρέφοντας, καὶ αὐθις τούτους ἐπιμεμφόμενος ἅμα τοῖς ἱερεῦσι, τοὺς μὲν κρίνοντας μετὰ δώρων, μετὰ μισθοῦ δὲ τοὺς ἱερεῖς ἀποκρινομένους, σὺν αὐτοῖς καὶ τοὺς προφῆτας αὐτῶν μαντευομένους μετ' ἀργυρίου.

12. Τῆς βασιλίδος τοίνυν τῶν πόλεων ὅσον συνέβαινε κυβιστῶν καὶ ταύτῃ κλίμα τῆς οἰκουμένης ὅποσον συνεκυμαίνετο, δῆλον αὐτόθεν. Ἄλλ' οὐδ' οὕτως ἔλαβε κόρον ὁ κοινὸς τῶν ἀνθρώπων πολέμιος· μεγίστην δὲ ζημίαν ἑαυτῷ ἐκεκρίκει, εἰ μὴ κυκᾶσει καὶ λομανεῖται τὴν σύμπασαν, ἵνα καὶ τῶν πιστῶν ἀπάντων κατακαυχήσῃται. Ἀμέλει καὶ τι μέρος τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης ὑπέρχεται—τὸ δὲ ἦν ἱερεῖς καὶ μονάζοντες, ὅσοι τῆς ἐναντίας μοίρας ἑαυτοὺς εἶναι ἠξίωσαν—, τοῦ τρόπου μεθαρμοσθεῖς πρότερον, εἰ καὶ μὴ καθάπαξ, τῆς εἰς τὰς σεπτὰς εἰκόνας ἐμπαροινίας ὡς ἀντικρυς ἀποδεδειγμένου τοῖς πᾶσιν ὀλέθρου προξενεῖν. Ἐντεῦθεν, ὡς ἔφην, ἐν τῇ τῶν ἐκκλησιῶν μεγίστῃ μεθαρμόζεται καὶ πρὸς ἑτέραν μεταβαίνει χορδὴν, πεπεικῶς τοὺς ἄνωθεν εἰρημένους τὴν ἐκπόρευσιν τοῦ παναγίου πνεύματος χάκ τοῦ υἱοῦ ἀνομολογεῖν· οἱ καὶ ἀνομολογοῦσι καὶ τοῖς μὴ ταῦτὰ φρονοῦσι καὶ λέγουσιν ὡς ἄλλοτριῶν χρῶνται καὶ πολεμίους. Οἷα δὴ τολμῶσι καὶ νῦν οἱ τῶν θείων δογμάτων ἀθετηταί· σπεύδουσι καὶ γὰρ ἀναιδῶς μὴ τὰς σφετέρας μόνον ἀπολέσαι ψυχάς, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἄλλοις τοῦ ψυχικοῦ μεταδοῦναι θανάτου, ὡς ἂν μὴ τῶν πάλαι, περὶ ὧν ὁ λόγος, ἤττον κακοὶ δόξωσιν ἐκ τοῦ μὴ πλείους βιάζεσθαι παρασυρῆναι εἰς ὄλεθρον. Ἄλλὰ ταῦτα μὲν εἴρηται ὡς ἐκεῖνοις ἐπιεικῶς παριστούμενα, ἡμῖν δὲ καὶ πρὸς τὰ ἐξῆς τὸν λόγον ἰτέον.

13. Καὶ ὁ μὲν τῆς κακίας ἀπάσης σπορευὸς ποικίλον τὸν ὀλι-

2 Μιχ. γ', 9, 11. — 13 κωδ. καὶ τι. — 22 οἷα δὴ τολμῶσι κέ] λέγει περὶ τοῦ Μιχαὴλ Παλαιολόγου καὶ τοῦ πατριάρχου Ἰωάννου τοῦ Βέκκου διὰ τὴν παρ' αὐτῶν ἔτει 1277-φ γενομένην τῶν ἐκκλησιῶν ἔνωσιν· ἔληξε δὲ αὕτη συνοδικῶς ἔτει 1288-φ κατακριθεῖσα.

σθον έτεχνάσατο, και τῆ μὲν Κωνσταντίνου τὴν τῶν σεπτῶν εἰ-
κόνων ἀθέτησιν, τῆ Ῥώμη δὲ τὴν τοῦ θεοῦ συμβόλου παρα-
τροπὴν ὑποτίθεται, και ταῦθ' οὕτω κακῶς τῷ καλῷ παρεισφθεί-
ρουσι τῆς ἐκκλησίας πληρώματι. Ὅθεν μὴ τὴν ἐν τῇ Καινῇ Δια-
5 θήκη δεσποτικὴν θεολογίαν λαβόντες εἰς νοῦν, μηδὲ τὴν ἐκφω-
νηθεῖσαν πίστιν παρὰ τῶν σεπτῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, ναί μὴν
και τῶν θείων πατέρων, οἱ δίκην ἀστέρων ἰδίως διέλαμψαν, παρ'
οἷς ἐκυρώθη τὸ μέγα κατὰ τῶν ὀπωσοῦν τῷ ἱερῷ συμβόλῳ τι
προσθησομένων ἢ και ἀφαιρησόντων κατάκριμα, — ὧ δίκης και ἀνο-
10 χῆς κριμάτων Θεοῦ — τῆς ἡμῶν κατωρχήσαντο πίστεως. Τοὺς μὲν
δὴ παῖδας Κορέ, Δαθάν τε και Ἀβειρών, γράφουσι Βίβλοι τῶν
ἱερῶν ἀνθεστηκότας νομοθετοῦντι τῷ Μωϋσῆ· τοὺς δὲ γε δευτέρους
πυρεῖα προσαγοχένας Θεῷ κατωφρυωμένους τοῦ Ἀαρών. Ἴν' ἄρα
τοῦ τολμήματος θάνατον ἀνταλλάξωνται, τούτων τοὺς μὲν ζωοὺς
15 εἰς Ἄδου κατήνεγκε χανοῦσα ἡ γῆ, οἱ δὲ διὰ τῶν παρ' αὐτοῖς
ἐκεῖνοις προσαγομένων ἀνθρώπων ὀλοκαυτώματα μωμητὰ ἐγεγό-
νεισαν, καθὰ δὴ και οὔτοι. Εἰ και τῷ σβεννουμένῳ πυρὶ μὴ ἐφλέ-
χθησαν, τὸ ἄσβεστον πάντως οὐ διαφεύξονται, ὡς τοῖς ῥηθεῖσι
πατράσιν ἀναιδῶς ἀντιβαίνοντες, πρὸς δὲ και αὐτὸν Χριστὸν παρα-
20 τρέχοντες· ἀλλὰ τῆς ἀρχῆθεν ὀρμῆς ὁ λόγος ἐχέσθω.

14. Ὁ οὖν τὸν ἀποστολικὸν θρόνον τῆς Ῥώμης κοσμῶν, τῆς
προσθήκης οὐκ ἀνασχόμενος, ἐπεὶ τούτοις παρηγγυᾶτο και χεῖρα
παρεῖχε τοῦ τῆς ἀσεβείας ἀνελκύσαι κρημνοῦ, οἱ δὲ πρὸς τὸ μὴ
θελῆσαι μηδὲ βραχὺ ἀπόνασθαι τῆς αὐτοῦ διδαχῆς και ἐγεμύθουν
25 τουτί τὸ σκαιώρημα και ἐστοίχουν οἷς εἰπεῖν ἔφθασαν, ὡς και
τοῖς ὀρθῶς ἔχουσι κοινοῦσθαι τὸ δόξαν αὐτοῖς μελετᾶν, ἔγνω δῆλα
ταῦτα θέσθαι και τοῖς ἀπανταχῆ ἐπισκόποις διαγωνιουμένοις αὐτῷ
τοῦ ἱεροῦ συμβόλου τὸ καινοφανὲς ἀποξέσαι τοῦ δόγματος· διὰ
τοῦτο πρέσβεις ἀπεστάλκει τῷ τῆς ἐκκλησίας Σιών ἐγκεχειρισμένῳ
30 τοὺς οἶακας, δι' ὧν τὴν ἰδίαν ἀπεκλαιέτο ποιμνὴν και τὸ ἤδη
περικλύσαν ἐξετραγώδει τὴν ἐκκλησίαν ναυάγιον. Ὡς οὖν εἰς γνῶ-
σιν ἦκε ταῦτα τῷ προεδρεύοντι, μηδὲ ὀπωσοῦν μέλησιν δοὺς τῷ

μεγάλῳ τῆς ἐκκλησίας κλύδωνι, τοὺς ἄνδρας τούτους ἀπολεξάμενος, οἱ τῶν ἄλλων προεῖχον λόγῳ καὶ ἀρετῇ, ὅσον τῆς γῆς οὐρανός, ἰκέ-
 τευεν, ἠντιβόλει, “ πάντα ” — τὸ τοῦ λόγου — “ κάλων ἐκίνει ” πεῖσαι
 πρὸς Ῥώμην ἐκπλεῦσαι· ὤφετο γάρ, καὶ ἀληθῶς ὤφετο, ὡς εἰ
 γένοιτ' αὐτοῖς ἐκεῖσ' ἐπιχωριάσαι, αἰρετικῶν ἅπαν φρόνημα ἴσα 5
 καὶ λέπτῃ κόνει τῷ πτύῳ τῶν λόγων αὐτῶν λιχμηθήσεται. Διὰ
 τοῦτο πολὺς ἦν ὁ πατριάρχης τῶν μεγάλων δεόμενος· οἱ δέ, ὡς
 ὁ παρὰ τῷ ποιητῇ Τεῦκρος, σπεύδοντες παρωτρύοντο. Πῶς γάρ
 οὐκ ἂν καὶ μακρὰς ὁδοὺς στείλασθαι προηροῦντο καὶ μακροῖς πε-
 λάγεσι διαπεραιοῦσθαι, οἷς ἦν ἔφεις ὅτι πολλὴ καὶ ψυχὰς προ- 10
 ἔσθαι τὰς σφῶν ὑπὲρ ἐκκλησίας τῆς τοῦ Θεοῦ; ἔνθεν τοι, καιροῦ
 καλέσαντος, πόνοις μυρίοις ἐνεκαρτέρησαν, καὶ αὐτοῦ θανάτου
 καταφρονήσαντες. Τί πρὸς τὸ τούτων ὁ τοῦ Κρέοντος Μενονικέος
 καὶ ὁ Ἰφίκλου Πρωτεσίλεως ἐποιησάτην, ὧν ὁ μὲν ἰδίῳ θανάτῳ
 τὰς Θήβας ἀπορῆθους ἐποίησε, τῷ δ' ἐξεγένετο δι' αὐτοῦ πορ- 15
 θηθῆναι τὴν Ἴλιον; οἱ δὲ ἄλλ' οὐχ ὑπὲρ πόλεως τοιαύτης πρὸς
 βραχὺ μενούσης καὶ ἰσταμένης, τάχιον δὲ λυομένης ὡς σκηνακῆς
 πανηγύρεως, ἀλλ' ὑπὲρ ἐκκλησίας, ὡς ἔφην, τῆς τοῦ Θεοῦ, δι'
 ἧς ἄνθρωποι ἀθανασίας τετυχηκότες εἰσὶ καὶ τοῖς ἀγγέλοις συν-
 αμιλλώμενοι. Καὶ γοῦν ὁ πρὸς ἀκρίβειαν ταῦτ' εἰδέναι βουλόμενος, 20
 πρὸς αὐτὸν βλέπετω τὸν βίον τοῦ θαυμαστοῦ Μιχαήλ.

15. Ἐπεὶ δ' ὡσπερ ἀγλὸς βασιλεῖα ἢ τῶν θεομάχων εἰκονο-
 μάχων τὴν Κωνσταντινούπολιν περιεκέχυτο, δέον ᾤηθη καὶ τῷ
 Ἀρμενίων Λέοντι ἐπιστεῖλαι, ἐπιστεῖλαι δὲ καὶ Θεοδότῳ κατ'
 ἐκεῖνο πατριαρχοῦντι καιρῷ· ὡς δὲ τὴν Βύζαντος τάχιστα ἐπε- 25
 φθάκεισαν, πρῶτα μὲν ἐντυχάνουσι τῷ τὴν ἐκκλησίαν πικρῶς οἰα-
 κίζοντι, αὐτάνδρῳ τε ναυαγίῳ παραδιδόντι, καὶ διδόασι λιβέλλους
 τοὺς πρὸς αὐτόν, καὶ αὐτοὶ δὲ ὡς ἀληθῶς ἐξ οὐρανοῦ καθιέμενα
 βέλη τῇ ἑαυτοῦ καρδίᾳ ἐμπήγνυνται (οἷον περὶ τῶν Ἀθηναϊκῶν
 τριήρων ἔφησέ τις, κατὰ Περσῶν καὶ Μήδων ἐκπλευσοῦσῶν), «ἵνα 30
 τί» λέγοντες, «εἰ τοῦ Θεοῦ ἱερεὺς εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι βούλοιο,

3 πάντα κάλων ἐκίνει] Corpus paroem. graec. II, σ. 104, 287. — 8 Τεῦ-
 κρος] Ἰλιάδ. σ. 442 κέ. 13 κῶδ. μενικέος. — 14 κῶδ. πρωτεσίλεως.

ποιμένης τε ποιμήν τῆς αὐτοῦ, ὑπὲρ ἧς ὁ μονογενὴς αὐτοῦ παῖς
προήκατο τὴν ψυχὴν, τὰ τῶν λύκων τεχνάζη, μὴ ὀκλάζων ἐκ τοῦ
ὄρθου, καὶ τῷ συριγμῷ τῶν σαθρῶν σου λόγων δίκην ἐρπετῶν
λοβόλων φαρμάττης τὸ ποιμνιον; Ἄλλ' ἡμῖν, εἴ τι γε ποίθοιο, τὰ
5 λυσιτελῆ συμβουλευέουσι, τῶν τοιούτων ἀπόστηθι· εἰ δ' οὖν, ἀλλ'
ὁ πνεύματι φθεγγόμενος Ὡσηὲ φθέγγεται καὶ πρὸς σέ, "σὺ" λέ-
γων "ἐπίγνωσιν ἀπόσω, ἀπόσομαί σε καὶ γὰρ τοῦ μὴ ἱερατεύειν
μοι· τὴν δόξαν σου θήσομαι εἰς ἀτιμίαν καὶ ἔσται καθὼς ὁ λαός,
οὕτως καὶ ὁ ἱερεὺς". Καὶ χελιδῶν πρὸς τούτοις ἡ μουσικὴ τε
10 καὶ εὐφρογγοῦ τὸν δεσποτικὸν ἀμπελῶνα διεφθαρμένον ἰδοῦσα,
(Ἡσαΐαν τὸν μέγαν ὁ λόγος παρίστησι), καὶ τὴν μερίδα τὴν ἐπι-
θυμητὴν εἰς ὄνειδισμὸν ἀπωλείας πλείστα καταβοήσῃ σου· καὶ
ἕτερος καθίκαιτό σου προφήτης καὶ ἐρεῖ οὕτως· "Ὡ ὁ ποτίζων
τὸν πλησίον αὐτοῦ ἀνατροπὴν θολερὰν καὶ μεθύσκων, ποτήριον
15 ὄρω δεξιᾶς Κυρίου κυκλοῦν ἐπὶ σέ καὶ ἀτιμίαν συναθροισομένην
ἐπὶ τὴν δόξαν σου, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀσέβειαν τοῦ Λιβάνου
καλύπτουσαν, τὴν δὲ τάλαιπωρίαν περικτυποῦσάν σε τῶν ἐθνῶν".
Συνωδὰ τούτοις καὶ Ἰερεμίας ὁ μέγας· "Οὐκ ἀπέστελλον τοὺς προ-
φήτας, καὶ αὐτοὶ ἔλεγον· οὐκ ἐλάλησα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ προεφή-
20 τευον". Διὸ ἐπάγει τὴν ἀπειλὴν λέγων· "καὶ ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς
προφήτας τοὺς ἐκβάλλοντας προφητείας γλώσσης καὶ ἐν τοῖς ψεύ-
δεσιν αὐτῶν τὸν λαόν μου πλανῶντας". Ἄλλ' ὡς παρὰ τὴν ῥη-
θεῖσαν μείζονος ἀπειλῆς τῇ ψυχῇ σου προσδεῖν, ὥστ' αὐτῆς ἰσχυ-
ρῶς καθικέσθαι, ἐπιφέρει καὶ ταῦτα· "Ἴδοὺ ἐγὼ κύριος ὁ Θεὸς
25 λαμβάνω καὶ ῥάσσω ὑμᾶς καὶ τὴν πόλιν, ἣν ἔδωκα ὑμῖν καὶ
τοῖς πατράσιν ὑμῶν, καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς ὄνειδισμὸν αἰώνιον καὶ
ἀτιμίαν, ἣτις οὐκ ἐπιλησθήσεται". Δεῖ δὴ μὴ θελήσαι σε προ-
φητῶν ὄγκον ἕξειν κατήγορον, μηδὲ τῶν ἐπαπειλουμένων σοι κα-
κῶν πειραθῆναι, μηδὲ τῆς ὑψηλῆς χειρὸς τοῦ Θεοῦ·.

7 Ὡσηὲ δ', 6-9. — 11 Ἡσαΐαν] γράφε Ἰερεμίαν, ιβ', 10. — 13 προφήτης]
Ἄμβακ. β', 16-17. — 14 γράφε ἀνατροπῇ θολερῆ. — 18 Ἰερεμ. κγ', 21. — 19 ἔλε-
γον] γρ. ἔτρεχον. — 20 Ἰερεμ. κγ', 31, 32. — 24 Ἰερεμ. κγ, 39, 40.

16. Ἄλλ' οὐκ ἦν οὐδ' ἄλλως ὁ συνιῶν, οὐδ' ὁ τὸν Θεὸν ἐκ-
ζητῶν—καὶ τὸ αἴτιον ἐφεξῆς—, τῷ πάντας ἐκκλῖναι καὶ ἅμα ἀχρει-
ωθῆναι· κάκεινου γὰρ ἐνθεμένου τὸ τοῦ λόγου τὰ ὦτα κηρῶ
παρὰ κωφῷ ἐώκεισαν φάλλειν, καὶ ἀτρεχῶς ὄνος ἦν λόρα κατε-
παδόμενος. Ἦκουσιν οὗτοι καὶ πρὸς τὸν ἀνακτα κάκεινω τὴν και- 5
νοτομίαν δεινῶς ἐγκαλοῦσι τοῦ δόγματος, τὸ φρικῶδες τε οἱ τοῦ
τολμήματος ἐπίσειουσι φοβερὸν· ἀλλὰ καὶ λόγων ἄπτονται παραι-
νετικῶν, οὕτω μὲν ἡδίων, οὕτω δὲ πιθανῶν, τοσοῦτων δὲ θελ-
κτικῶν καὶ χάριτος θείας πεπληρωμένων, ὡς πρὸς τούτους καὶ
τοὺς μυθευομένους φθόγγους Ὀρφαίκοις καὶ τὰ Σειρήνων μέλη 10
χαριεντα μηδὲν εἶναι πρὸς ἡδονῆς λόγον. Ὁ βασιλεὺς τοίνυν τῷ
καιρίῳ τῶν λόγων καταπλαγεὶς καὶ ὡς ἐκ νεφῶν οἶον βροντῆς
ἐπραγείσης ἀμφοτέρας περικτυπηθεὶς ἀκοάς, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ
τὴν ψυχὴν ἔπειτα λίαν ἡσθεὶς ὡς “ἀπὸ γλώσσης” εἰπεῖν, ἢ “γλυ-
κίω μέλιτος ῥέεν αὐδὴν”, οὐκ εἶχεν ὅτι καὶ γένοιτο, καὶ δεινῶν 15
ἀπάντων τὸ μέγιστον ἐπιεικῶς ἐλογίζετο, εἰ τοιούτων ἀνδρῶν
στερηθεῖν πάσης σοφίας ἀνάπλεων, οὐκ ἐκ τῆς ὀψεως μόνης παρα-
γυμνούστων τὸ χάριεν αὐτῶν τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ πολλῶ πλέον τῆς
διαλέξεως· οὐδὲ γὰρ τοσοῦτον τὰ λαμπρὰ τῶν σωμάτων καὶ τὰ
μὴ οὕτως ἔχοντα πάντη παρεμφαίνει τῆς ψυχῆς τὴν κατάστασιν, 20
ὡς λελευκασμένην ταύτην ὁ λόγος παρίστησι, τοῦ διαφραοῦς διαυ-
γάζων ἡρέμα πως μέρους αὐτῆς τὰ κινήματα, ὥσθ' οἶον ἔχειν
τὸν τρόπον, τοιοῦτον δὴ καὶ τὸν λόγον· ὁμοῦ τε φιλόσοφος λόγος
καὶ παροιμία βεβαιούσιν μοι τὸ λεγόμενον· ὅς ἀμέσως ἀποφαινό-
μενος σύμβολα τὰ ἐν τῇ φωνῇ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ, ἢ δὲ τοῖς τρό- 25
ποις τοὺς λόγους συνεύρουσα παροιμία φησί. Διὰ ταῦτα παντοῖος
ἐδεικνυτο· δευτέρου λόγου τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἠγεῖτο διάδημα·
περὶ ἐλαχίστου τὴν πορφύραν ἐτίθειτο καὶ πάνθ' ἀπλῶς ἐνόμιζε
δεύτερα, τοῦ ἐφελκύσαι τούτους πρὸς ἑαυτόν. Καὶ νῦν μὲν καταψᾶν
ἐπεχείρει καὶ μελιχίοις ῥήμασιν ὑποσαίνει, νῦν δ' ὑπισχνεῖτο τῶν 30
ἀξιώματων τὰ μείζω, νῦν πληθυσμὸν βίου καὶ θάλασσαν αὐτοῦς

1 συνιῶν -- τὸν Θεὸν ἐκζητῶν κέ] Ψαλμ. νβ', 3, 4. — 3 πρβλ. Corpus paroem.
II, σ. 478 — 4 αὐτόθι σ. 126, 568. — 14 Ἰλιάδ. α 249.

ἔφασκε πλουτῆσαι τῶν ἀγαθῶν· νῦν μέση περιφέρειν αὐτοὺς τῇ καρδίᾳ, πρὸς δὲ καὶ τὴν τῶν Ῥωμαίων πᾶσαν ἀρχὴν διυθύνεσθαι ὑπ' αὐτῶν, εἰ ὁμόφρονας λάβοι καὶ μηδαμῶς ἀντιβαίνοντας.

17. Καὶ διετελεῖ οὕτως ἐπὶ πολὺ, παντὶ τρόπῳ τὸν τῆς ψυ-
5 χῆς τῶν μεγάλων πύργον κατασεῖσαι φιλονεικῶν. Νήπιος ἀληθῶς, ὅτι χρυσῶν ἀνταλλάττεσθαι χάλκεα τοὺς σοφοὺς ἐπειρᾶτο· ὤφειτο γὰρ τὴν εἰς αὐτὸν εὐνοίαν τοῦ Θεοῦ μᾶλλον ἀσπάσασθαι· ἀλλ' ἠττήθη διανοία πεπυκνωμένη περιπεσῶν· ὡς γὰρ μόνον τοὺς λό-
γους προήνεγκεν, ἐμβριθέστερον ἐπιβαλόντες τὰς ὄψεις αὐτῶ, "ὦ
10 ἀναιδείην" κατὰ τὸν Μέλητος εἶπον "ἐπειμήμεν, κερδαλέοφρον, πῶς δὴ τοῖς θεοσεβεῖν αἰρουμένοις σοὶ γένοιτο πειθαρχεῖν; οὐκ οὖν ἡμεῖς τὰ τῶν πολυπόδων πεισόμεθα, οὐδέ γε μὴν τοὺς χαμαι-
λέοντας ἀνασχόμεθα, μὴ τὰς κεφαλὰς ταῖς πτέρυγαις ἐπισυρόμενοι ἐκμιμήσασθαι, συμμεταβάλλοντες ἡμῶν τοῖς καιροῖς τὴν εὐσέβειαν,
15 ὡς ἐκεῖνοι τὰ χρώματα· τάχα γὰρ ὁ Πρωτεὺς καλῶς ἂν ὑπῆρέ-
τει σοι, ταῖς μεταβολαῖς τῆς ψυχῆς σου μεθαρμοζόμενος· τάχα καὶ Θηραμένης καὶ Μελάμπους, εἶπερ ὑπῆρχεν ἐκεῖνοις συμβιο-
τεῦσαι σοι· εἰ δὲ καὶ τὸν Γύγην εἶποι τις, οὐκ ἂν ἀμάρτοι τοῦ
δέοντος· ὅς, τῆς ἰδίας περιστρεφομένης σφενδόνης, συνεστρέφετο·
20 καὶ ὡς ἂν ἐκείνην εἶχεν ὁ χρόνος, κακεῖνον ὁμοίως εἶχε· συνε-
κρόπτετο γὰρ καὶ συνανεφαίνετο, ὅθ' ὀποτέρως ἐκείνη τοῦτον ἐτύγ-
χανεν. Εὖ γάρ, ὦ βασιλεῦ, ἴσθι ῥάδιον εἶναι σοὶ θάλασσαν ὄλην
γεῶσαι καὶ γῆς ἔδρας μετασαλεῦσαι, ὄρη τε καὶ νάπας μετακινή-
σαι, ἢ τῆς ἐπὶ πέτρας ἐκκλησίας οἰκοδομηθείσης Χριστοῦ τοῦ
25 Θεοῦ μετακινήσαι ἡμᾶς· αὐτῆς ὀλοφύχως ἐξόμεθα, ἣν ὁ Χριστὸς
ἐδομήσατο, ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος καὶ ἔντιμος, εἰς ὃν σὺ μωυπά-
ζων προσκόπτεις, ὅς σε καὶ λεπτυνεῖ καὶ ὡς χροῦν καὶ ἄχυρον
τῷ λαίλαπι τῆς σῆς κακονοίας λιχμήσει. "Ἴνα τί μαινῆς τὴν γῆν";
ἐπιστάς ἔροιτο ἂν σε προφήτης, ὡς ἐκ προσώπου Θεοῦ· "Ἴνα τί
30 καὶ τὴν κληρονομίαν Θεοῦ εἰς βδέλυγμα ἔθου"; Καὶ ἐτέρωθεν

4 κῶδ. *Ἐπιπολὸν*. — 10 Ἰλιάδ. α 149. — 26 ἀκρογ. λίθος] Ἡσαῖα κη', 16. Ἐφεσ. β', 20. — 28 μαινῆς τὴν γῆν] πρβλ. Ἰερειμ. β', 7. γ', 2. — 30 βδέλ. ἔθου] πρβλ. Ψαλμ. πζ', 9.

ἄλλος ἀναφωνήσει σοι ἃ πάσαι τῷ Ἰσραὴλ, ὅσα καὶ τῷ Θεῷ προσ-
 ἀνέχοντι τοῖς εἰδώλοις· “ Καὶ τὴν δόξαν ἀλλαξαμένου τοῦ πάντα
 πεποιηκότος Θεοῦ, ὄψεται Ἀσκάλων καὶ φοβηθήσεται, καὶ Γάζα
 καὶ ὀδυνηθήσεται σφόδρα, καὶ Ἀκκαρών, ὅτι κατησχύνθη ἐπὶ τῷ
 παραπτώματι αὐτῆς· καὶ ἀπολείται βασιλεὺς Γάζης καὶ Ἀσκαλῶν 5
 οὐ μὴ κατοικηθῆ, καὶ κατοικήσουσιν ἄλλογενεῖς ἐν Ἀζώτῳ”.
 Πρὸς τούτοις καὶ τῷ ἐκ μάρτυρος μάρτυρι καὶ προφήτου προφήτῃ,
 τῷ τοῦ Ἀμώς Ἡσαΐα, πείσθητι λέγοντι· “ Ἰδοὺ Κύριος ἀπὸ τοῦ
 ἁγίου τόπου ἐπάγει τὴν ὄργην αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ
 τῆς γῆς, καὶ ἀνακαλύψει ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καὶ οὐ καλύψει 10
 τοὺς ἀνηρημένους αὐτῆς. Ἔτι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει ὁ Θεὸς
 τὴν μάχαιραν αὐτοῦ τὴν ἁγίαν, καὶ τὴν μεγάλην καὶ τὴν ἰσχυράν,
 ἐπὶ τὸν δράκοντα τὸν ὄφιν τὸν φεύγοντα, ἐπὶ τὸν δράκοντα τὸν
 ὄφιν τὸν σχολιόν, καὶ ἀνελεῖ τὸν δράκοντα τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν
 τῇ θαλάσῃ”. Ταῦτά σοι, βασιλεῦ, ἐπὶ καιρὸν οἱ προφήται προ- 15
 ανακρούσουσιν· εἰ δ' ἄλλως οἶει τοῖς προφήταις εἰρήσθαι τοὺς
 λόγους, ἀλλὰ πειθέτω σε καταποντούμενος Φαραώ· πειθέτω σε καὶ
 Σενναχηρείμ, νυκτὶ μιᾶ τὰ πλήθη τῶν Ἀσσυρίων ὑποστρωννύμενα
 βλέπων, θείου ἀγγέλου τὰς μυριάδας ἐκείνας πατάξαντος, ἐπειδὴ
 στόμα εἶχε μεγάλα λαλοῦν· θήσειν γὰρ εἶπε τὴν οἰκουμένην 20
 ὡς νοσσιάν καὶ ὡς ἐγκαταλελειμμένην ψά, καὶ μὴ εἶναι μηδένα
 τὸν αὐτὴν ἐξαιρούμενον. Πρὸς τούτοις μνημόνευε καὶ τῆς χειρείας
 τοῦ Ναβουχοδονόσορ μορφῆς, καὶ εὐρήσεις ἐν οὐδενὶ σωτηρίαν
 αἶροντι χεῖρα κατὰ Θεοῦ, ἐπεὶ ταπεινοῦν οἶδε τοὺς ὑπερφιάλους
 καὶ ἀλαζόνας». 25

18. Καὶ οἱ μὲν ὑπὸ τῆς ἐνοικύσεως αὐτοῖς θείας χάριτος
 ταῖς τῶν θεηγόρων φωναῖς τὸ ἀνοιγὲν στόμα κατὰ τῆς ἐκκλησίας
 ἐμφράττουσι τοῦ Θεοῦ· ὁ δ', ὡς ἐν στενωῖ κομιδῇ τὰ τῆς ἐπιθυ-
 μίας αὐτῷ περιέστηκε,—τὸ γὰρ μεταπίσειν αὐτοὺς ἴσον ἀτε-
 χνῶς μεμαθήκει τῷ πρὸς κέντρα λακτίζειν καὶ παλεῖν ἀέρα καὶ 30

2 δόξαν ἀλλαξαμένου] πρὸς. Ψαλμ. ρε'. 20. — 3 Ζαχαρ. θ', 5-6. — 8 Ἡσ. κς',
 21. κζ', 1-2. — 18 Βασιλ. 4, ιθ', 35. Ἡσαΐα λζ', 36. — 20 θήσειν] οὕτως ὁ κωδὶξ
 Πρὸς. Ἡσαΐα ι', 14. — 30 Corp. p. 118 || ἀέρα] κωδ. ξρα.

τὸν ἀδάμαντα μαλάξει φιλονεικεῖν—, ἐπῆδε συχνῶς τὸ ὁμήρειον
“τίη μοι ταῦτα περὶ δρυῶν ἢ περὶ πέτρων”, ἀκαιρίαν ὡσπερ κα-
τηγορῶν ἑαυτοῦ, ὅτι μὴ ἀρχῆθεν ὡμῶς προσέβαλε τοῖς ἀνδρά-
σιν, ἀλλ’ ἠπίων λόγων ὕλως ἠξίωσε. Διὸ τὰς διὰ λόγων πρὸς
5 αὐτοὺς συμπλοκάς ὡς αὐτῷ μηδὲν οὔσας εἰς ὄνησιν ἀπογνοὺς ἐφ’
ἕτερα τρέπεται, καὶ τίς ἄρα σύμφυχος αὐτοῖς καὶ ταῦτα φρονῶν
ἐζήτει μαθεῖν, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ χρήματα, εἰ παρ’ αὐτοῖς
προσέταπτεν ἀνιχνεύεσθαι καὶ ἀνιχνεύοντο. Ἐπεὶ δ’ εὐρηται τοι-
οῦτον οὐδέν, ὧν ὁ λαμπρὸς ὑπετόπασεν ὑψιμέδων, — τίς γὰρ ἐγ-
10 γωνιάζων δίκαιος ἂν εἴη σύμφυχος τούτοις ἀκούειν, παρὰ τὸ μὴ
τῇ σκέπῃ θαρρεῖν τοῦ Θεοῦ ὑπὸ πέτραν συσχιαζόμενος, αὐ-
τοὺς ἐμφανισθέντας τῷ βασιλεῖ ὑπεραποθανουμένους τῶν θείων
δογμάτων ὀρῶν; χρήματα δὲ πῶς ἂν εἶχον οἱ ὄλω ποδὶ τὸ μηδὲν
ἔχειν μεταδιώξαντες; — ἐπεὶ δ’ ἐσφάλῃ κὰν τούτῳ τῆς προσδοκίας,
15 τὰ περιβλήματα αὐτῶν ὁ παντὶ πάθει δεδουλωμένην ἔχων ψυχὴν
βασιλεύς, ὁ τὴν χεῖρα προτείνων οὐκ εἰς τὸ πλουτίζειν ἐτέρους,
ἴσα βασιλευσὶ νόμος, ἀλλ’ εἰς τὸ κόλπους πενήτων ἀναδιφᾶν,
εἶπου καὶ μιᾶς δραχμῆς εὐμοιρήσειε, καὶ ταῦτα δὴ κατὰ τάχος
ἀφείλετο ὁ ἴσον οὔπω καὶ τὰ οἰκεῖα πάντα δεινῶς ἀφαιρεθησό-
20 μενος. Καὶ μάλα εἰκότως· ψυχὴ γὰρ φειδωλίᾳ συνισχημένη καὶ
ἀγεννῶς προσηλωμένη τοῖς χρήμασι, τῷ μὴ δύνασθαι τὰ μὴ προ-
σῆκοντα συλλέγειν αὐτῇ, καὶ ἄπερ ἀσφαλῶς κατέχειν δοκεῖ, προσ-
ἀπόλλυσιν.

19. Ὡς οὖν ἠρκεῖτο τούτοις οὐδόλω, ἀλλὰ καὶ ἕτερα ζητῶν
25 ἦν, ἅτι’ ἂν ἀποχρώντως αὐτῷ παραμυθῆσαιτο τὸν θυμόν, τῇ μὲν
τῆς Φιάλης φρουρᾷ τὸν ὀσιώτατον καθείργουσι Μιχαήλ, τῶν δὲ
αὐταδέλφων ὑπερορίαν καταψηφίζεται. Ὅτε τοίνυν αὐτοὺς καὶ πολ-
λοὺς ἄλλους τῶν ἀπὸ Χριστοῦ καλῶς κεκλημένων ἀπεληλάκει τῆς
πόλεως, εἰρήνη τε καὶ ἀσφάλεια, μετὰ τῆς ἐπηρμένης ὄφρυός σο-
30 βαρῶς ἐπεφώνησε, πρὸς δὲ καὶ τοῦτ’ εἶρηκεν· “Οὐκ ἔσται, ὃς
διαφεύξεται καὶ ἀντείποι μοι· τῇ γὰρ ἰσχύϊ τῆς χειρός μου ὄρια
ἔθνῶν ἀφελῶ καὶ σείσω πόλεις κατοικουμένας”. Τότε δὴ τότε

καὶ ὁ τῶν κακῶν αὐτῶ κολοφῶν ἐφειστήκει καὶ ἠγγρεύετο εἰς σφα-
γὴν, καὶ πρὸς "χάλκειον ὕπνον", εἴ γε δεῖ οὕτως εἰπεῖν, κατε-
εφέρετο, καὶ ἀτεχνῶς ἦν ἰδεῖν ἐπ' αὐτὸν τὸ προφητικὸν ἐκεῖνο,
τὸ λέγον· "Καὶ ἐγγέγραπτο ἐπ' αὐτὸν θρῆνος καὶ μέλος καὶ οὐαί".
Καὶ ἐγνώκεισαν ἀληθῶς ὁ παραπικραίνων οἶκος τοῦ Λέοντος προ- 5
φητικούς εἶναι τοὺς ἄνδρας, οὐχ ὡς εὐγνωμονήσαντες, οὐδ' εἰς
νοθὸν βάψαντες, ὅτε ταῦτα ἐλέγετο, ἀλλ' ὅτε ἡ κεφαλὴ τοῦ Λέον-
τος, ὡς πάλαι τῶν δυναστῶν, διεκόπτετο, δυνάστου γε καὶ αὐτοῦ
γεγονότος, ἵνα ἅμα Δαυιδ καὶ Ἰεζεκιήλ ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνεισέλθω-
σιν, οὐκ ἐπαναστάντος ἐκεῖνῳ τῶν εὐσεβούντων τινός—ποῦ γὰρ 10
ἐφεῖται τοῖς εὐσεβέσι τοιαῦτα διανοεῖσθαι, μήτοι γε καὶ εἰς ἔργα
χωρεῖν;—, τῶν δὲ λίαν μυσωτομένων τὰ θεῖα μορφώματα.

20. Ἄλλ' οὕτω μὲν ὁ Ἀρμένιος ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐπιβου-
λεύεται καὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἐντὸς δυσκλεῶς ἀφαιρεῖται τὸ ζῆν,
καὶ ὡς "ἀρνεῖός εἰς σφαγὴν, εἰς ἄδου κατεβιβάζεται", τὸ τῆς 15
θείας φάναι Γραφῆς, "καὶ ὡς κριὸς μετ' ἐρίφων". τὰς θείας γὰρ
ὑπαφωνοῦντος ᾧδὰς ἡ κάρα μίγνυται καὶ τοῦδε τῆ κόνει· διάδο-
χος δὲ γίνεται καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῆς ἀρχῆς ὁ τὸν οἰκεῖον δε-
σπότην τῆς ζωῆς ὑπεξαγαγών, ὁ τὸ φρονεῖν μὲν ἀφηρημένος,
ἀφηρημένος δὲ μικροῦ καὶ τὴν γλώτταν εἰπεῖν. Οὗτος ὁ λοξὸς 20
μὲν τὸ λέγειν, λοξὸς δὲ καὶ τὸ πράττειν, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ τὰς
φρένας διεφθορώς, μετακαλεῖται τοὺς ἀθλητάς· καὶ πρῶτα μὲν
αὐτοὺς ὑπέρχεται προσηγῶς, τί μὲν οὐ λέγων, τί δὲ μὴ ποιῶν,
τί δὲ τῶν δοκοῦντων ἠδέων οὐχ ὑπισχνούμενος; ἦδει γάρ, ὡς εἰ
τούτους αἰρήσει, πολλοῦ μέρους τῶν εὐσεβούντων ἐσεῖται κεκρα- 25
τηκῶς, τῶν προμαχῶν τῆς ἀληθείας τῆς αὐτοῦ γλώττης ἀγεννῶς
ἠττηθέντων. Ταῦτα ὁ παρ' ἡμῖν ἄλλος Θερσίτης ὑπετόπαζέ τε
καὶ ἔσπευδεν· ἀλλ' οἱ τοῦ στερεώματος διαφανεῖς φωστῆρες τῆς
ἐκαλησίας τὸν πολὺν ὕθλον τοῦ Μιχαήλ ὡς διερχόμενον πνεῦμα
τὸ οὐς αὐτῶν ἐλογίζοντο. Ἐπεὶ δὲ πάντοθεν ἐξηπορεῖτο, τῇ δια- 30
μαρτία τοῦ ἐφετοῦ, ἀλύσεις βαρείας ἀμφοῖν περιθέμενος τῷ τρα-

2 Ἰδιόδ. λ 241. — 4 Ἰεζεκ. β', 10. — 5 παραπικραίνων ἐκ τοῦ οὐ' ψαλμοῦ,
στίχ. 8 καὶ 17. — 9 κωδ. τοιαῦτο. — 15 Ἰερεμ. κη', 40.

χήλῳ, τῇ νήσῳ Ἀφουσία τούτους ὑπερορίζει. Ταῦτα δὲ καὶ περὶ τοῦ μεγάλου Μιχαήλ καὶ τοῦ μαθητεύσαντος αὐτῷ βουλεύεται Ἰακώβου· κλοιοῖς γὰρ αὐτοὺς περισφίγγας, τῇ φρουρᾷ, ἢ τοῦ Πραιτωρίου ἐπεφημίζετο, ἠσφαλίσατο.

- 5 11. Ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτον ἢ τοῦ θανάτου τομῇ πρὸς τὰ ἐκεῖ-
θεν δικαιωτήρια παρεπέμπετο, ὁ θεομισθῆς Θεόφιλος τῶν σκήπτρων
ἐπιλαμβάνεται. Ὡς οὖν τοῖς ζυγοῖς ἐπεκάρθισε τῆς ἀρχῆς, οὐδὲν
ἤττον διαζωσάμενος μανίαν κατὰ Χριστοῦ, ἢ τὴν αὐτοκράτορα Ῥω-
μαίων ἀρχήν, δεῖν ἔκρινεν ὑπερβαλέσθαι κακία πάσῃ τοὺς πρὸ
10 αὐτοῦ ἐν ταῖς τῶν εὐσεβούντων αἰκίαις· μῶμον γὰρ ὑπελάμβανεν
αὐτῷ προσεπιτριβῆναι, εἰ μὴ πάντας εἰκονομάχους ὑπερενέγκῃ,
τοὺς ὁσοιδήποτε καὶ ἐγένοντο τῇ πρὸς τοὺς εὐσεβούντας ὠμότητι.
Ταῦτ' ἀνελίττων ἐν ἑαυτῷ τὸ ἱερὸν μεταστέλλεται ζεῦγος, οὐς
ἀδελφοὺς ἢ φύσις ἐγνώρισεν, ἐγνώρισε δὲ πολλῷ πλέον τὰ ὑπὲρ
15 Χριστοῦ σκάμματα· ἐκείνη γὰρ πολλάκις καὶ ἐψεύσατο ἑαυτὴν καὶ
τὸ οἰκεῖον ἀπέπειπατο, τὸ γνήσιον τῆς ἀγάπης διωσαμένη, ὥσπερ
ἀνώνητον· τὰ δὲ τοὺς ἀλλήλοις μηδοπωσοῦν κατὰ γένος προσή-
κοντας τοσοῦτον εἰς ἓν συνηρμόσατο, ὡς καὶ τῶν συναθλούντων
ὑπεραποδνήσκειν ἔχειν εὐψύχως. Μεταστέλλεται τοίνυν, ὡς ἔφην,
20 αὐτούς, ἐφ' ᾧ βασάνοις συχναῖς κατεργάσασθαι· οὐδὲ γὰρ ἦν
ἐπάξει ταύτας τῷ Μιχαήλ, τὴν ὀλομέλειαν παρειμένῳ τοῦ σώ-
ματος καὶ οἷον ἐκλελοιπότι, ὑγρᾶς οὔσης καὶ κρυμμώδους καὶ
ζοφερᾶς καὶ ἀκριβῶς τῷ Ἄδῃ παρισουμένης τῆς εἰρκτῆς, ἢ
καθεύργυτο. Ἄ μὲν οὖν πεποίηκε τὸν Θεόφιλον ἀχθῆναι οἱ κε-
25 λεῦσαι τοὺς ἀθλητάς, ὁ λόγος ἐδήλωσεν· ὁ δὲ μᾶλλον ἠρέθισε
καὶ ὁ πλέον τῶν ἄλλων ἐξέκαυσεν εἰς ὀργήν, ἐξὸν ἑαυτοῖς ἐπηρ-
τημένον τὸν κίνδυνον ἔχουσι περισκοπεῖν, ὅπως ἔσται μετὰ τὸ
τῆς αἰρέσεως βρόχους διαφυγεῖν καὶ τῶν κυμάτων δίχην ἐπεγει-
ρομένων ὑπερεκπλεῦσαι βασάνων, ἀλλὰ τοῦ οἰκείου μόνου φροντί-
30 ζειν, οὐ τῶν μεγάλων, οὐδὲ τοῦ εἰς Θεὸν αὐτῶν ἔρωτος ἔκρινον.
Διὸ τὸν πρωτασηκρήτις Στέφανον καὶ τὸν σπαθάριον Καλωνᾶν
πείδουσι κατολιγωρῆσαι μὲν τοῦ κατὰ τῶν ὀρθῶν δογμάτων νεα-
νιεύεσθαι, κατολιγωρῆσαι δὲ καὶ αὐτοῦ βασιλέως καὶ τῆς ὡς αὐ-

τὸν οἰκειώσεως· τὼ γὰρ ἄνδρε τούτῳ τῇ τῶν μεγάλων ἐνισχη-
μένῳ Σειρήνι τῶν λόγων θανεῖν ἐτοιμῶς ὑπὲρ τῆς εἰκόνας προ-
εἶλοντο τοῦ Χριστοῦ· οἷς ἀφορήτους κολάσεις ἐπαγαγὼν ὁ Θεό-
φιλος, τὸν μὲν ὑπερόριον ἔθετο, χρημάτων ἀποστερήσας, ἃ πολλὰ
τῷ πρωτασηκρήτις προσῆν, τὸν δὲ τῇ τῶν μαρτύρων χορεία κα-
τέλεξεν. Οὕτως οἱ ξένοι τε καὶ ἐπήλυδες ἐν ἀλλοδαπῇ τληπα-
θοῦντες καὶ φυλακῇ καὶ μυρίοις ἑτέροις ἐναπειλημμένοι κινδύνοις
ἐκαρποφόρον Θεῷ.

22. Τὸ οὖν Βυζάντιον οὗτοι τάχιστα φθάσαντες καὶ τῷ κρα-
τοῦντι καταστάντες εἰς διαλέξεις τὴν πίστιν τῶν εὐσεβῶν ὑποδει-
κνύουσιν ἄμαχον, ὡς θαλαττίους ὃ ἀφρούς πᾶσαν αἴρεσιν δια-
λύουσι. Τῶν ῥημάτων τοίνυν τῶν ἀθλητῶν ὁ εὐζωνος καὶ ἀνδρείος
κατὰ μόνων τῶν ἀπὸ Χριστοῦ καὶ ὄντων καὶ λεγομένων ἐνηχη-
θεῖς, καὶ ὅλος ἔμπληκτος γεγονώς, καὶ ὃ φασὶ “βοῦν” θέμενος
“ἐπὶ γλώττης” καὶ “λίθον ἐπὶ τοῦ στόματος”, κατ’ οὐδὲν ἀπε-
οικῶς τῇ ἀψύχῳ κλίνῃ, ἧς μετὰ τῆς ἐπηρμένης ὄφρυος σοβαρῶς
ἐκάθητο, οὐδεμίαν ἀνθυποφορὰν “οὐδὲ γρὺ” — τὸ τοῦ λόγου — πρὸς
τοὺς βροντῆς ἰσχυρότερον τὰς ἀποστολικὰς παραδόσεις διάτορον
ῥητορεύσαντας, ἠδυνήθη προενεγκεῖν· ὃψὲ δὲ καὶ μόλις ἀνενεγκῶν
καὶ ἀσχολίαν τινὰ τῶν κοσμικῶν πραγμάτων προφασισάμενος, ἐν
τούτῳ οἰόμενος τὴν αἰσχύνην ἀπονίψασθαι τοῦ προσώπου, τῆς
κλίνης ἐξαναστάς, ὡσπερ τισὶ κόλποις τῆς γῆς τοῖς βασιλικοῖς θα-
λάμοις ἐγκαταδύεται, τὰ κατ’ αὐτοῦς εἰς δευτέραν ἀπάντησιν ὑπερ-
θέμενος· προσεδόξα γὰρ αὐτῶν καταγωνιεῖσθαι, εἴ τι καὶ προση-
νὲς ὑποῦλως παρενεῖρει ταῖς διαλέξεσι. Καὶ γὰρ εἴθισται τοῖς
ἄφροσι, μὴ τὴν θέλησιν τῇ φύσει τῶν πραγμάτων παρεξετάζειν,
ἀλλ’ ἐκεῖνο, οἷον καὶ δοκεῖν μόνον ἀνύεσθαι εὐπετῶς, ὅπερ ἂν
αὐτοῖς γένοιτο κατὰ νοῦν. Ἐξήεσαν οὖν οἱ τρισαριστεῖς τῶν ἀνα-
κτορικῶν προαυλιῶν, ὡσπερ τινὲς Ὀλυμπιονίκαί, τὸν πύργον τῆς
ψυχῆς ἀπερικτύπητον διασφῆζοντες.

23. Τίνα τὰ ἐφεξῆς; Ἡμέραι παρῆλθον οὐχὶ συχναὶ καὶ ὁ
ἐπαρχος ἅμα τῶν ἐν τέλει τινὶ παρ’ αὐτοῦς ἀποστέλλεται, τὰ

14 βοῦν ἐπὶ γλώττης] Διογεν. II, 2.

μείζω τῶν ἀγαθῶν ὑπισχνούμενος, εἰ φανεῖεν εὐνοϊκοὶ καὶ μὴ λό-
γου δεύτερα θεῖεν τὰ τῷ αὐτοκράτορι δόξαντα. Ἄλλ' ἢ τῶν μαρ-
τύρων οὐκ ἀλλοθεν ἄλλος. Ἐχρῆν
5 πρὸς ταῦτα μηδὲ πωσοῦν ἀποκρίνασθαι, ὅτι συλῆσαι θεωπευτικοῖς
ἠλπίσατε λόγοις· ἐπεὶ δὲ προστατόμεθα μηδενὸς τῶν μικροτέ-
ρων καὶ τῶν ἐλαχίστων καταφρονεῖν, ἀλλὰ καὶ "ἐταίμους εἶναι
παντὶ τῷ λόγον αἰτοῦντι περὶ τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος" ὁ Χριστὸς διὰ
τοῦ Παύλου παρακελεύεται, λέγομεν ἃ μὴδὲ πάλαι σιωπῆς ἐκρί-
10 νομεν ἄξια, μὴ στρέφοντες ἐπὶ νοῦν τί χρῆ πρότερον ἢ τί τε-
λευταῖον εἰπεῖν, ἵνα νικῶντες φανοίμεθα, φαιδρωτέρας ἡλιακοῦ σώ-
ματος οὐσης τῆς ἀληθείας καὶ ἡμᾶς ὡς ἐκεῖνο τὰς ὄψεις ἀμέ-
σως ἐφελκούσης πρὸς ἑαυτὴν πάλαι καλῶς μνηθέντας τί δεῖ φρο-
νεῖν, τί δεῖ λέγειν καὶ ὑπὲρ τίνων ἐνίστασθαι δεῖ. Πέπεισθε τοι-
15 γαρ οὖν καὶ τῷ βασιλεῖ φράζετε, ὡς τῆς ἀμωμῆτου πίστεως οὐ-
ποτ' ἂν κατολιγωρήσαιμεν, οὐ κατεπτηχότες φανούμεθα πῦρ καὶ
εἶφος καὶ μάχαιραν. Ἐπ' αὐτῷ θανάτῳ γάννυται ἡμῶν ἡ ψυχὴ·
εἰ τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἐξῆν μυρίους ὑποστῆναι θανάτους, μυριά-
κις ἂν καὶ ἡμῖν αὐτοῖς διὰ Χριστὸν θανεῖν ἐξεγένετο· ὄψεσθε δ'
20 ὑπισχνεῖσθε τοῖς πάλαι κόσμῳ θανοῦσι καὶ πάντα ἡγησαμένοις ὡς
σκόβαλα, ἵνα Χριστὸν κερδήσωμεν μόνον· ἐνὸς ἐχόμεθα, τῆς δό-
ξης αὐτοῦ καὶ τοῦ χαρακτήρος, τῶν δὲ παρὰ τοῦ κρατοῦντος οὐχ
ἡγησάμεθα δεῖν ἐπιστρέφεσθαι προτεινομένων ἡδέων· "ἐχθρὰ" γάρ
"τοῦ δῶρα" φαίμεν ἐπιχαίρων, ἢ Ἀχιλλεὺς πρὸς εἰρηνικὰς σπον-
25 δὰς ἐκκαλούμενος. Καὶ ἐχθρὸς ἀληθῶς ὁμῶς Ἀΐδαο πύλησιν, ὃς
ἡμῖν ἐστι προτρεπόμενος τὴν τῆς ψυχῆς ἀπώλειαν ἰσχυρῶς πραγ-
ματεύσασθαι. Καὶ ἴν' αὐθις τοῖς τοῦ ποιητοῦ ἔπεισι χρῆσαιμεθα,
ὁμηρικοῖς, "οὐδ' εἰ δεκάκις τε καὶ εἰκοσάκις τόσα δοίη, ὅσα τέ σί-
30 τε". Ἄπιτε τοίνυν ἀναγγελοῦντες ταῦτα τῷ βασιλεῖ». Οἱ δὲ πρὸς

4 Ἰλιάδ. ι 311. — 8 Ματθ. ιη', 10. — 9 Παύλου] γράφη Πέτρου 1, γ', 15. —
20 ἡγησαμένοις - κερδήσωμεν] Φιλιππησ. γ', 8. — 24 Ἰλιάδ. ι 378. — 28 Ἰλιάδ.
ι 379 - 385.

τὸ διατρανώσαι πάντα τῷ πέμψαντι καὶ τὰδ' εἶπον· “Κρείττους εἶναι τοὺς ἄνδρας ἴσθι πάσης ἐπαγωγῆς, ὧ βασιλεῦ· ἀνωτέρους εἶδομεν αὐτοὺς πάσης θωπείας, πάσης ἀπειλῆς· σὺ πρότερον ἰλιγιάσαις κολάζων, ἢ οὔτοι τοῖς σφῶν αὐτῶν σώμασιν ὑβρεσι πάσαις ἐγκαρτεροῦντες, ἐφ' αἷς καὶ μέγα φρονοῦσι, καὶ ὡσπερ τινὰ 5 κόσμον βασιλικὸν καὶ κληρὸν πατρῶων βασάνων πάσαν ἰδέαν ἐκδέχονται. Θέλησον οὖν θάτερον ἐλέσθαι τῶν δύο, ἢ μὴ βιάζεσθαι αὐτοὺς ἐπὶ πλεόν, ἀλλ' ἔχεσθαι τῆς ἰδίας δόξης ἕαν, ἢ τάχιστα μόρον τούτοις ἐπενεγχεῖν, ὡς ἂν σὺ μὲν πραγμάτων, κάκεινοι δ' ἀπαλλαγεῖεν τοῦ ζῆν”.

10

24. Πρὸς ταῦτα δὴ ὁ Θεόφιλος, ἡ ἀκαμπῆς ψυχὴ καὶ ἀμειλικτος, ὁ ζῶντος ὕδατος καταλιμπάνων πηγῆν, λάκκουσ δ' αὐτῷ συντετριμμένους ὀρύσσων, οἱ συνέχειν ὕδωρ οὐκ ἴσχυον,—δ ἀνδρειοῦμαι λέγειν τῇ ἀπονοίᾳ μου—, αὐτίκα τῷ θυμῷ χαριζόμενος μάστιξιν ἐτασθῆναι κελεύει τοὺς ἀθλητάς· ὁ καὶ θᾶπτον ἤπερ ἐλέχθη 15 προέβαινεν. Ἀνηρτῶντο τοιγαροῦν καὶ ἠκίζοντο, καὶ οὕτω συνεχόπτοντο ταῖς πληγαῖς, ὡς τῷ καταρρέοντι αἵματι φοινηχθῆναι ἅπαν τὸ ἔδαφος. Ἀλλὰ καὶ τότε κοῦφον ὁ Θεόφιλος ἐλογίσατο· διὸ καὶ κατ' ὄψιν τοὺς μάρτυρας παραστῆναι κελεύει· οἱ δὲ κατάδοικοι ἔστησαν, ὡς ὁ ἔμὸς Ἰησοῦς ἐπὶ Πιλάτου κρινόμενος· καὶ ὅς, εἰ 20 καταδέχοιντο οἱ κοινωνεῖν τοῦ δόγματος, ἐπονθάνετο. Ἀλλ' οἱ τῆς εὐσεβείας ὑπασπισται θυμοῦ πλησθέντες ἤρωσι πρέποντος ὄλω μένει τὸν ἀνταγωνιστὴν ἤραττον καὶ ἔπαιον μᾶλλον ταῖς ἄρκυσι τῶν λόγων αὐτῶν καὶ ταῖς συλλογιστικαῖς ἀνάγκαις, ἢ αὐτὸς μασιζῶν ἐκείνους ἐφαίνετο. Τίνες δὲ καὶ οἱ λόγοι; καὶ γὰρ κάκει- 25 νων ἐπιμνησθῆναι χρεών. “Φεῦ, ὅτι καταλιπεῖν ἡμᾶς” ἔφησαν “ζῶντα συμβουλεύῃ Θεόν, σοὶ δὲ ἀκολουθῆσαι δίκην Ἄδου τὸ στόμα κεχηγνῶτι καὶ τοῦ μυθευομένου Κερβέρου τρόπον καθυλακτοῦντι τῶν αἰρουμένων θεοσεβεῖν! ἢ οὐκ ἀσέβημά σοι δοκεῖ καὶ τῶν ἀσεβημάτων τὸ μέγιστον; Εἰ γὰρ ὁ φαυλίσας εἰκόνα βασιλικήν ἐκτινύων ἐστὶ δίκην τὴν τῶν μεγίστων, ὁ εἰς αὐτὴν τὴν δε-

30

8 κῶδ. ἐπιπλέον. — 12 ζῶντος ὕδατος] Ἰωάν. εὐαγγ. ζ', 38 || Ἱερερμ. β', 13.

σποτικὴν εἰκόνα ἐμπαροινῶν ποῖαν ἂν οὐκ ἀποτίσῃ τιμωριῶν;
Ἄλλὰ ταῦτα μὲν, εἰ μὴ ὑπῆρξεν ἡμῖν συνιέναι τοῦ πρέποντος, εἰ
μὴ παραδεδομένον ἦν τῇ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ ἐκ τοῦ πεμφθέντος
πρὸς Αὐγαρον ἱεροῦ ἐκτυπώματος· ὅτε δὲ τοσαύτης οὔσης ἀναμ-
5 φιλέκτου τῆς ἀποδείξεως κατατολμᾶτε τῶν σεβασμίων εἰκόνων καὶ
χεῖρα πάντολμον αἴρετε κατ' αὐτοῦ, ποίας ἄρα συγγνώμης ἔσεσθε
ἄξιοι; τίσι δὲ κολάσεσιν οὐχ ὑπόδικοι; Ἄλλὰ μὴ γένοιτό σοι κα-
τιδεῖν ἡμᾶς τῆς ὁμολογίας ταύτης ἐξάρνους γενέσθαι. Πράττε τοί-
νων τὰ τοῦ Θεοῦ μου· ὄρας γὰρ ἑαυτούς σοι ὑποτίθεμεν ὡς ἄκ-
10 μόνους ἀνηλάτους· οὐ τὸ προσέρπον πᾶν ἡμῖν, ὃ βασιλεῦ, φοβερὸν,
φοβερὸν δὲ τὸ χωρισθῆναι Θεοῦ καὶ τῶν ἀβουλήτων αὐτῷ τι
διανοήσασθαι”.

25. Ἦκουσεν ὁ Θεόφιλος καὶ τῇ μηδέποτε ἀθήθει θηριωδία καὶ
αὔθις προχείρως ἐχρήσατο· διὸ τοῖς παρεστῶσι βλοσυρώτερον ἐνη-
15 τένιζε καὶ ἄγριόν τι καὶ μανικὸν ἐπεβόα κατὰ κόρρης παίειν· οἱ
δ' ὡς κύνες λυττῶντες ἐπεισπηδήσαντες, τοσοῦτον συνέκοψαν ταῖς
πληγαῖς, ὡς ἐξηπορῆσθαι αὐτοῖς καὶ τὸ ζῆν. Ἄλλ' οὕτως ἐμφο-
ρηθεῖς ὁ Θεόφιλος, μόλις ἀνεθῆναι τῶν μαστίγων διεκελεύετο,
καὶ ἀνεΐντο. Μετὰ δὲ πλεῖστον ἀνενεγκόντων, πάλιν ὁ λῆρος ἐκεῖ-
20 νος καὶ ἀναιδῆς δογματικὰς προέτεινε συζητήσεις, καὶ ἐπειράτο
τούτους μεταβαλεῖν· ἀλλ' οἱ τὰς ψυχὰς ἀδαμάντινοι καὶ τὴν διαρ-
τίαν τοῦ σώματος δεῖξαι βουλόμενοι οὐ σαρκὸς καὶ ὀστέων πεπη-
γυῖαν, ἀλλ' ἀντικρυσ-χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ εἴ που τούτων ἔστι
τι καὶ στερρότερον, τῷ τμητικῷ λόγῳ τῆς χάριτος πᾶσαν διέρρη-
25 ξαν αὐτοῦ τὴν ἰσχύν, καὶ ἐξεφαύλισαν τὰς μωρὰς αὐτοῦ συζητή-
σεις ὡς νηπίων ψελλίσματα· οὐδὲ γὰρ ἦν τούτοις ἀντοφθαλμεῖν,
βαρβάρῳ γε ὄντι, σκότους τε καὶ ἀπωλείας υἱῷ, συκίνην ἐπικου-
ρίαν ἔχοντι καὶ καλαμίνην—ὃ φασι—ῥάβδον, ἐφ' οἷς τῷ φεῦδει
ἐπερειδόμενος ἦν. Ὅθεν, ἐπέειπερ οὐχ οἷός τ' ἦν τοὺς ἀκροβολι-
30 σμούς τῶν θεολόγων γλωσσῶν ἐπὶ πλέον ὑπενεγκεῖν, ἰαμβείους
κολάφαι ταῖς τιμαῖς αὐτῶν ὄψεσι τῷ ἐπάρχῳ προστάττει, ποινήν

27 ἀπωλείας υἱῷ] Ἰωάνν. εὐαγγ. ιζ', 12. Θεσσαλον. 2, β', 3 || συκίνην ἐπικουρίαν] Corpus pargoem. II, σ. 210-211. — 30 κῶδ. ἐπιπλέον.

τολήσας ἀπ' αἰῶνος τοληθηῖσαν μηδέποτε, μηδὲ τοῖς ὅσα καὶ θεοῖς προσανέχουσι τοῖς εἰδώλοις. Τῆς ἀναιδοῦς ταύτης γνώμης ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως ἐξενεχθείσης, κόσμιοί τε καὶ εὐστα-
 λεῖς ἐπορεύοντο, ταῦτα δὴ τὰ τοῦ προφήτου ὑπάδοντες· “Ἐν τῇ
 ὁδῷ τῶν μαρτυριῶν σου ἐτέρφθην” καὶ τὰ ἐξῆς. Καὶ ὁ βα- 5
 σιλεὺς παλιννοστεῖν αὐτοὺς ὡς αὐτὸν ἐπιτάττει· ἔχειν γὰρ ἔφα-
 σκέ τι πυθέσθαι τῶν οὐχ οἶον καὶ παρορᾶσθαι ἀξίων. Ἐπεὶ δὲ
 ὑπέστρεφον, ἐκεῖνος ἐπὶ μετεώρου καθῆστο θρόνου· ἠβούλετο γὰρ
 ἐξ ἀπόπτου τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ ταῖς πάντων ἐνηγεῖν ἀκοαῖς·
 ἄμαχον δῆθεν λόγον εὐρῶν πρὸ τοῦ ἐκείνου εἶσω γενέσθαι τῶν 10
 ἀνακτόρων, τὸν λογοθέτην ἐξαποστείλας τοῦ δρόμου—ἐπτόητο γάρ,
 ὡς ἔοικε, μὴ ὡσπερὶ φάσμα νυκτερινὸν τὸ δυσαντίβλεπτον πρό-
 βλημα τοῦ ἰδίου νοὸς ἀποπτῆ, κάκεινων παραγεγονότων αὐτὸς
 ἀναυδος ἐσεῖται καὶ ἄφωνος—, τῷ ἄνωθεν δηλωθέντι μετὰ κραυ-
 γῆς φησιν ἰσχυρᾶς· “Πυθέσθαι σε δεῖ τούτων τίνος χάριν ἐπι- 15
 καγγάσαντες ὤφθησαν τῷ θανάτῳ τοῦ Λέοντος”· ἦδει γὰρ καὶ αὐ-
 τός, ὡς τὸ ἔπος “ἔπεα ταῖς ἰδίαις φρεσὶν ἄκοσμά τε πολλὰ τε”.
 Τῶν οὖν παραβόλων τούτων ὁ παρεστηκὼς ὡς ἀκήκοεν ὄχλος,
 εἰς ἄβηστον διεγείροντο γέλωτα. Προσφόρως αὖτις εἶπεν ἄν τις
 ὁμηρικὸς, ὅτι “οἱ εἴσαιτο γελοῖον” ἅπαντα “ἔμμεναι”. 20

26. Ἄλλ' ἡ μὲν πρὸς βασιλέως πεῦσις τοιαύδε τις ἦν ὁποίαν
 δ' εἶχε καὶ τὴν ἀπόκρισιν; ὡς θαυμαστήν καὶ γενναίαν. “Ἡμεῖς”
 ἀντέφησαν “μαθηταὶ τοῦ εἰρηνικοῦ Χριστοῦ καὶ ὄντες δὴ καὶ
 ἀκούοντες οὐκ ἴσμεν ἐπ' ἀπωλείᾳ χαίρειν ἀνθρώπου, θρηνεῖν δέ,
 οὕτω τῆς ἐντολῆς κέλευσούσης: χαίρειν μετὰ χαιρόντων καὶ κλαί- 25
 εἰν μετὰ κλαιόντων· σὺ δ' ἵνα τί οὐκ ἐγκαλύπτῃ, δίκας, αἷς
 δικαίως ἐνέχῃ, τοῖς ἀνευθύνοις πρόσάπτων ἡμῖν; σὺ τῷ σῶ
 πατρὶ συστράτηγος ὢν, ὅτ' ἐπιτιθέμενον ἦν τοῖς ἐν Θράκῃ τὸ
 Σκυθικόν, τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ κατὰ φάλαγγας τεταγμένων,
 τῆς συρράξεως ἤσθεσθε τοῦ πολέμου καὶ ἡριστεύσατε κατὰ τῶν 30
 Βαρβάρων μηδοπωσοῦν, ἀλλ' αὐτοῖς ἀγεννῶς ἠθελήσατε νῶτα δοῦ-

4 Ψαλμ. ριγ', 14.—7 κῶδ. ἐπέιδε. — 9 κῶδ. ἐξαπόπτου. — 17 Ἰλιάδ. β 213.—
 20 Ἰλιάδ. β 215. — 25 Ῥωμ. ιβ', 15.

ναι, ὡς καὶ ποσὶν ἵππικοῖς τὴν σωτηρίαν ὑμῶν πραγματεύσασθαι. Πάσης δὲ χώρας καὶ πόλεως τῶν Θρακῶν ληϊσθείσης τοῖς πολεμίοις καὶ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατεύματος ἀφειδῶς, ἐκείνους καταρραγέντος, μετ' αἰσχύνης πάντα χαλάσαντες χαλινά, ἀστράσι τὴν ὁδὸν
5 διαγράφοντες καὶ πλείστα τῆς ἡμέρας τὴν νύκτα ποθεινὴν ἄγοντες, μέτριοι ἐκ πολλῶν καὶ πολλοὶ κατ' ὀλίγους καὶ ὑμεῖς ὤφθητε τὴν Βύζαντος εἰσελαύνοντες· τοῦ δὲ κρατούντος συνήθως μακροθυμήσαντος ἐφ' ὑμῖν, καίπερ τινύναι δίκην ἐσχάτην ὀφείλουσιν, αὐτοῦ κατεστρατηγήσατε, μὴ τὴν γενέθλιον τοῦ σωτήρος ἡμέραν,
10 εἰ μὴ τι ἄλλο, καταιδεσθέντες, μὴ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, ὃς ἐκείνου τὸ αἷμα ἐδέξατο, ἀντὶ τοῦ τὰς ὑμῶν κεφαλὰς ἐνδίκως ἀποτμηθῆναι, καίτοι οὐκ ἀναλογοῦσα εἰσπραξίς τοῦ τολμήματος ἦν· ποῦ γὰρ ἐξισοῦται βασιλέως αἷμα καὶ δούλου, καὶ ταῦτα πονηροῦ καὶ ἀγνώμονος καὶ πλείστων ἀγαθῶν ἀπολελαυκός καὶ τῷ οἰκείῳ
15 δεσπότη θάνατον σκαιωρήσαντος; Τὰς δεξιὰς ἔχοντες ἔτι σταζούσας τοῦ αἵματος—ὦ δίκης καὶ ἀνοχῆς κριμάτων Θεοῦ—τὰς ἀτίμους ὑμῶν κεφαλὰς στεφάνῳ κατεκοσμήθητε καὶ βασιλικῶ ἑαυτοὺς περιέθεσθε διαδήματι. Τί οὖν; οὐχ ὁ τῆς ὀργῆς τρυγίας ἐκείνος τῇ μεγάλῃ ἡμέρᾳ καὶ ἐπιφανεῖ, ἐν ἧ' πᾶν τὸ ἐξανάστημα τῶν
20 ἀνθρώπων ἀπολαβὸν ἔσται τὰ πεπραγμένα, ὑπερεχθλύζων σοὶ τεταμίευται; παντὶ που δῆλον”.

· 27. Οὕτω μὲν κατερρητόρευσαν τοῦ τυράννου οἱ μάρτυρες, οὕτω λαμπρὸν γέλωτα καὶ φαιδρὸν τῆς αὐτοῦ κατέχεον ὄψεως· ὁ δὲ λιπαρᾶ τῇ ἀγλῷ περικεκαλυμμένος Θεόφιλος συνῆκεν ἄρα τῶν
25 λαληθέντων; αἰδοῦς ἐρύθημα τὰς αὐτοῦ κατεπέχρωσε παρειάς; τὸ τοῦ Θεοῦ ὑπέτρεσε δικαστήριον; Οὐμενον οὐδαμῶς, ἀλλ' ὁ αὐτὸς ἦν Θεόφιλος, τῇ αὐτοῦ ἀφροσύνῃ ἐπιγαννύμενος, ὡς καὶ τὸν Ἰερεμίαν προφήτην ἄνωθεν ἐφαρμόσασθαι τούτῳ τοὺς λόγους ἐκείνους, λέγοντας οὕτως· “ Ἄρον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἴδε ποῦ
30 οὐχὶ ἐξεφύρθης· ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς ἐκάθισας αὐτοῖς, ὡσεὶ κορώνῃ ἡρημωμένη, καὶ ἐμάρανας τὴν γῆν ἐν ταῖς κακίαις σου· ὄψις πόρνης

ἐγένετό σοι· ἀπηναισχύντησας πρὸς πάντας· κατησχύνθη, ὅτι ἐξέλιπες, καὶ οὐδ' ὡς κατησχυμμένος κατησχύνθη, καὶ τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν οὐκ ἐπέγνων· διὰ τοῦτο πεσῆ ἐν τῇ πτώσει αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς ἀπολή". Ταύτη τοι μηδοπωσοῦν ὑπενδούς τῇ κακίᾳ, ἀνευρυθριάστως καὶ ἀναιδῶς " Ἀλλὰ σοὶ τῷ ἐπάρχῳ " φησὶ 5
" τοῦ λοιποῦ μελέτω, ὡς ἂν τοῖς σφῶν αὐτῶν χαρακτῆρσιν οἱ ἴαμβοι καλῶς ἐγγραφεῖεν". Παρεδίδοντο γοῦν ταῖς χερσὶ τῶν δημίων, διετείνοντο ταῖς σάνισι, στερρῶς προσεδέδεντο (ὡς ἐν ἀρρήκτοις πέτραις ἀδαμαντίναις, φαίη ἂν ποιητής), καὶ οὕτω διόλου τὰ πρόσωπα, ἀληθῶς δὲ ὅτι μὴ μυθικῶς, προσεπατταλεύοντο τοῖς 10
χαλκεύμασι. Καὶ παρέλιπον τὰς ἐν τῷ πραιτωρίῳ κακουχίας ἐτέρας εἰπεῖν τῶν μαρτύρων, παρέλιπον δὲ καὶ τὰς μεγάλας ἀποδείξεις καὶ συλλογιστικὰς ἀνάγκας τῶν λόγων, ἃς τῷ ἐπάρχῳ προέτεινον ἐφ' ὅλαις τῶν ἡμερῶν τέσσαρσιν, ὅτε μὲν ἀπειλοῦντος, ὅτε 15
δὲ καὶ περισαίνοντος, ὡσθ' ὑποσύραι καὶ πρὸς τοῦσχατον τῆς κακίας ἐλύσαι. Ἄλλ' ὁ ταῦθ' ὁμοῦ εἰδέναι βουλόμενος, τὴν πρὸς τὸν Κυζίκου Ἰωάννην ἐπιστολὴν μὴ κατοκνεῖτω ζητεῖν· ἡμῖν δὲ ὅπως εἶχε τὰ τῶν ἰάμβων ῥητέον, οἳ ταῖς αὐτῶν ἐγκεχολάπτοντο ὄψεσιν· ἔχει δὲ οὕτως.

Πάντων ποθοῦντων προστρέχειν πρὸς τὴν πόλιν, 20
ὅπου πάναγνοι τοῦ Θεοῦ Λόγου πόδες
ἔστησαν πρὸς σύστασιν τῆς οἰκουμένης,
ᾧφθησαν οὗτοι τῷ σεβασμίῳ τόπῳ
σκεύη πονηρὰ δεισιδαίμονος πλάνης·
ἐκεῖσε πολλὰ λοιπὸν ἐξ ἀπιστίας 25
πράξαντες αἰσχρὰ δεινὰ εὐσεβοφρόνοις,
ἐκεῖθεν ἠλάθησαν ὡς ἀποστάται·
πρὸς τὴν πόλιν δὲ τοῦ κράτους πεφευγότες
οὐκ ἐξαφῆκαν τὰς ἀθέσμους μωρίας.
Ὅθεν, γραφέντες ὡς κακοῦργοι τὴν θεάν, 30
κατακρίνονται καὶ διώκονται πάλιν.

28. Ἄλλ' οὕτω μὲν οἱ ἅγιοι κεκολάφατο διόλου τὰ πρόσωπα·
τὰ δ' ἐντεῦθεν ὅποια; τῶν στολῶν αὐτῶν τῷ λύθρῳ πεφοινιγμέ-
νων καταρρέοντι καὶ ἀτμίζοντι φρουραὶ καὶ πάλιν τοὺς τὰς οὐρα-
νίους ἐπαύλεις ἀξίους περιπολεῖν ἐξ ἀμοιβῆς διαδέχονται,
5 καὶ ἡ ἐν Βιδυνίᾳ Ἀπάμεια καθειργμένους κεκλήρωτο ταῖς ὑπο-
θήκαις Ἰωάννου, τῆς ἐκκλησίας ἐξάρχοντος. Καὶ ἦν οὗτος ἡγα-
πημένος τῷ βασιλεῖ, ὡς τῆς κακοδοξίας αὐτοῦ σφοδρῶς - - -
- - - - -

29. - - - - - [μαρ]τύρων χορείαις συναρμοσθῆναί
10 τε τῇ κεφαλῇ πάντων Χριστῷ. Ὡς οὖν τὰ κατὰ Θεὸν διαβήματα
τούτῳ διήνυστο, τῆς ὥρας ἤδη καταλαβούσης εἰρήνην τῇ ἐκκλη-
σία σταθιρὰν ἐπευξάμενος, πάντων τε πρὸς ἀνθρώπων καρποφο-
ρεῖσθαι Θεῷ πίστιν ἀμώμητον, ἔργ' ἀκηλίδωτα καὶ πᾶσι τῶν
λυπούντων ὑπάλυξιν, τῷ Θεῷ τὴν ψυχὴν παρατίθησιν, ἐβδόμην
15 τῷ τότε τοῦ δεκεμβρίου ἄγοντος καὶ εἰκάδα, καὶ νῦν ἀμέσως τῇ
σεπτῇ τριάδι παρεστηκῶς αὐτὴν ἡμῖν εὐμενίζεται.

30. Ὁ δὲ σὺναθλος Θεοφάνης πολλοῖς ὕμνοις καὶ ἄσμασι καὶ
πλέον τοῖς ἐγκωμίοις τιμήσας τὸν οὐχ ἤττον ἀδελφὸν τὴν ψυχὴν
ἢ τὸ σῶμα, ἐν οἷς λαμπρῶς ἐξυφαίνει καὶ οἶαν ὑπέστη τὴν ἀθλη-
20 σιν, συχοῖς τε δάκρυσι περιρραντίσας τὸ σῶμα σὺν αὐτῷ κα-
τεῖχεν αὐτό· οὐδὲ γὰρ συνεχωρεῖτο τοῦτο παραδοῦναι τῇ γῆ, τοῦ
βασιλέως οὕτω προσταξάντος. Ἐπεὶ δ' ὡς ἐπὶ πολὺ διέμενε πά-
σης βλάβης ἐκφεῦγον ἐπήρειαν καὶ μὴ τετελευτηκότος φαινόμε-
νον, ζῶντος δὲ μᾶλλον καὶ βραχὺ πρὸς ὕπνον τραπέντος πιστού-
25 μενον, τῆς εἰς Θεὸν θαυμάσαντες τοῦ ἀνδρὸς οἱ φύλακες παρρη-
σίας καὶ τῆς εἰς αὐτὸν ἐκείνου περιφρουρήσεως, μόνις ἐν θήκῃ
ξυλίνῃ τὸ καρτερικὸν καὶ πολυάθλον σῶμα τοῦ μάρτυρος ἐν αὐτῇ
τῇ φρουρᾷ τεθῆναι προτρέπουσιν, ἐξ ἧς τοῖς πίστει προσερχομέ-
νοις ἐπλημμύρει τὰ τῆς χάριτος νάματα, σωματῶν μὲν πᾶσαν νό-
30 σον ἀποδιῶκον, ἀποδιῶκον δὲ καὶ πᾶσαν Δαιμόνων ἐπίθεσιν, ὡς
ἐντεῦθεν μὴ ῥώννουσθαι μόνα τὰ σώματα, ἀλλὰ τοι μείζω πολλῶ

7 Μετὰ τὸ σφοδρῶς ἀπεκόπη νεωστί, καθὰ φαίνεται, τοῦ κώδικος φύλλον ἐν.

τὰ τῶν ψυχῶν πάθη καθαρῶς ἀποσκορακίζεσθαι καὶ οὕτω Θεῷ τὴν αἴνεσιν ἀναπέμπεσθαι. Πάντας δὲ οἶδα συγγνώμονας ἔσεσθαι τοὺς ἀκούοντας, εἰ, ὅπερ μικροῦ με παρέδραμε, πάλιν ἐπαναλήφομαι καὶ ἀκοαῖς φιλοθέων παραπέμψω ἐντρύφημα, εἰ καὶ πρὸ ἡμῶν ἐτέροις πεφιλοσόφηται μεγαλοπρεπῶς καὶ ἄγαν ἠκριβωμέ- 5 νως. Ἐχει δὲ οὕτως.

31. Λέγεται κατ' ἐκεῖνο καιροῦ, ἡνίκ' ἀνίπτατο ὁ μακάριος πρὸς Θεόν, τὸ δὲ σκῆνος τῇ γῆ καταλέλειπτο, τῆς φήμης κύκλω πανταχόσε διαθεούσης τῶν πιστῶν, ὅσοι τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον περιπλείονος ἔδεικτο, μὴ τῆς βασιλικῆς ἀπειλῆς ἀμελήσαντες ὅπως οὖν 10 ἑαυτοὺς ὤτρυνον τὰς ἐσχάτας τοῦ μάρτυρος κομιούμενοι εὐλογίας καὶ τὰ τελευταῖα τοῦτον κατασπασόμενοι· μεθ' ὧν ἔσπευδε καὶ τις ἀνὴρ, τὴν τρίχα μὲν πολιός, πολιός δὲ μᾶλλον τὴν σύνεσιν καὶ τῶν θείας ἐμφάσεις ἐνηχεῖσθαι εἰς ὑπάρχων ἡξιωμένων. Ὡς οὖν εἰς καὶ αὐτὸς ἐγεγόνει τῶν συνελθόντων καὶ τὸν ἐξόδιον ὕμνον 15 διατελῶν ἦν, διεμαρτύρετο λέγων, ἐς ὕστερον ὄρω πὸν λόγον πιστούμενος, ὡς ἠκηχόει φωνῆς ἄνωθεν καὶ ἀσμάτων ἀτεχνῶς ἐξαισίων καὶ τοιούτων, ὡς μὴ ἂν ἄλλοτε ποτε τὴν ψυχὴν τοῦ σεμνοῦ γέροντος ἐκεῖνου τοσοῦτον θελχθῆναι, ὅσον ταῖς ἀγγελικαῖς φθαῖς τῷ τότε καὶ τοῖς προπεμπτηρίοις ὕμνοις αὐτῶν. Εὐγέ σου 20 τῶν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, Θεόδωρε, γερῶν, τῶν ἀκηράτων στεφάνων, τῆς μετὰ τῶν ἀγίων Ἀγγέλων ἐν ἀφθεγξία λαμπρᾷ καὶ μακαρίᾳ σιγῇ ἀλήκτου δοξολογίας! Τούτων τί ἂν γένοιτο σεμνότερον καὶ τὴν εἰς Θεὸν παρρησίαν τοῦ ἀνδρὸς ἐπιμαρτυροῦν; εἰπέ, πρὸς τῆς ἀληθείας αὐτῆς, ὅστις ἂν εἴης ὁ ταῦτα ἀκηχῶς. Καὶ τού- 25 των μὲν ἄλλοις. Καιρὸς δὲ ἤδη λοιπὸν ἡμῖν ἐφειστήκει εὐλογῆσαι τὸν Κύριον, ὡς Ἡσαίας ποτέ· εἰ γὰρ καὶ ὠργίσθη, ἀλλὰ καὶ ἀφ' ἡμῶν ἀπέστρεψε τὸν θυμὸν αὐτοῦ καὶ ἠλέησεν, ὅτι αὐτὸς ἐστὶ δόξα καὶ αἴνεσις ἡμῶν καὶ σωτήρ. Χρεῶν τοίνυν ἐστὶ κηρύξαι τὰ εἰς ἡμᾶς μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐξαίροντος ἡμᾶς ἐξ Ἄδου καὶ 30 σῶσαντος ἐκ θανάτου χειρός, καμίνου τε ῥυσαμένου καὶ φλογός

8 κῶδ. καταλέλειπτο.—9 κῶδ. ὅσῳ -- περιπλείονος.—18 κῶδ. ποτέ.-- 27 Ἡσ. ιβ', 1-8. — 31 Προσευχῆς Ἀζαρίου κτλ. 65.

καιομένης, τοῦ τὴν σκητὴν ἀναστήσαντος τὴν πεπτωκυῖαν Δαυίδ, εἰς ὕψος κρίμα ποιούντος καὶ δικαιοσύνην θεμένου εἰς γῆν, τοῦ πάντα τῷ νεύματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ μετασκευάζοντος καὶ ποιούντος, εἰς τὸ πρῶτον σκιάν θανάτου ἐκτρέποντος καὶ συσκοτίζοντος. 5 εἰς νύκτα ἡμέραν, προσκαλουμένου τε τῆς θαλάσσης τὸ ὕδωρ καὶ ἐκχέοντος αὐτὸ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, τοῦ ὄνομα κεκτημένου Θεὸς παντοκράτωρ, τοῦ παραδόντος εἰς μάχαιραν καὶ ἀκοντίζοντος εἰς σφαγὴν τοὺς τῇ τύχῃ τράπεζαν ἐτοιμάζοντας καὶ πληροῦντας τῷ Δαίμονι κέρασμα, τοῦ ἀπόλλοντος τοὺς παρ' ἑαυτοῦς 10 νομιζομένους εἶναι σοφούς, ἢ κυριώτερον εἰπεῖν ὀλοθρεύσαντος τοῦ δεσποτικοῦ χαρακτῆρος τοὺς πολεμίους, τοῦ θεμένου τὸν οἶκον τοῦ Λέοντος εἰς φλόγα πυρός, τὸν δὲ οἶκον τοῦ θεοστογυοῦς Θεοφίλου ὡς στυπεῖον καὶ καλὰμην εἰς καῦσιν αἰδίων· οὕτω γὰρ με διδάσκει Δανιήλ, Ἀμώς, Ἡσαΐας καὶ Αὐδίου. Ὅντως γὰρ, ὄντως ἐποίησε 15 κράτος ὁ Κύριος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, τὰς ὑπερηφάνων καρδίας διασκορπίσας σὺν ταῖς αὐτῶν διανοίαις, ὡς ἡ προφητὴς ἐν ᾧδαῖς ἀνεκρούετο.

32. Ἐπεὶ γὰρ ἐξ ἀνθρώπων ἐγεγόνει Θεόφιλος,—ὁ τῷ πλήθει τῶν ἀρμάτων αὐτοῦ λέγων "εἰς ὕψος ἀνῆλθον ὀρέων", καὶ 20 μὴ τοῦ Λιβάνου τὰ ἔσχατα καὶ τὸ ὕψος τῆς κέδρου καὶ κυπαρίσσου τὸ κάλλος συγκόψας, τὰ εὐπρεπῆ δὲ κάλλη καταχρειώσας τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐνεβλήθη φιμὸς εἰς τὴν ῥίνα αὐτοῦ καὶ τοῖς χεῖλεσι χαλινός, ὡς φησι Κύριος περὶ Σεναχηρείμ Ἡσαΐα, καὶ ὁ "βροῦχος ὥρμησε καὶ ἐξεπετάσθη καὶ ἐξήλατο ὡς ἀττέλεβος 25 μικτός", καὶ ἡ σμίλαξ ἀπετεφρώθη καὶ συντετέλεσται καὶ ἐξῆρται ἐκ μέσου, ὡς οὕτω πάλιν φησὶ δι' Ἐλκεσαίου τοῦ καὶ Ναοὺμ ὁ Θεός· ἀλλὰ καὶ ἡ ῥάξ μὴ λυμανθεῖσα ἐσώζετο ἐν τῷ βότρουι· ἦν γὰρ εὐλογία Κυρίου ἐν τούτῳ· τὴν τῶν θείων ἐπώνυμον δωρεὰν ὁ λόγος ὑπέφηνε, τὴν Θεοδώραν βασιλίσαν, — πτωχός τις ἄπας 30 πλουτισμὸν εὐσεβείας εὐηγγελίζετο καὶ συντετριμμένος ἴατο, καὶ αἰ

1 Ἀμώς 8', 11. Πράξ. Ἀποσ. ιε', 16. — 2/6 Ἀμώς ε', 7, 8. — 7/9 Ἡσαΐα ξε', 11-12. — 9 Κορινθ. 1, α', 19. — 11/13 12 οἶκον -- φλόγα πυρός -- καλὰμην] Ὁβδιού στίχ. 8. — 15/17 Λουκᾶ α', 51.—23 Ἡσαΐα λζ', 24-29. — 24 Ναοὺμ γ', 16, 17 || κωδ. ἀτέλεβος. — 25 κωδ. σμίλαξ. Ναοὺμ α', 10. β', 2.

φρουραι ἀνεψώνοντο καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεκαλύπτετο καὶ οἱ κατά-
 κλειστοὶ ἐν αὐτοῖς ὑπὲρ τῆς δόξης Χριστοῦ ἀγαλλομένῳ ποδὶ
 σκιρτῶντες ἐξήσαν· μεθ' ὧν καὶ Μιχαὴλ ὁ θειότατος καὶ ὁ πο-
 λύαθλος Θεοφάνης τῆς ὑπερορίας ἀνεκαλοῦντο καὶ τῆς φρουρᾶς,
 ἀλλὰ καὶ ὁ καρτερικὸς καὶ πολύτλας Μεθόδιος, τοῦ τάφου ἀνεψ- 5
 γότος κἀν τούτῳ καταλειφθέντος τοῦ σὺν αὐτῷ νεκροῦ ὀδωδότος
 καὶ ὄζοντος, τῆς εὐαγους βασιλίδος κατὰ τάχος οὕτω διακελευσα-
 μένης, πρὸς τὴν Βύζαντος ἤκουσιν. Ἐντεῦθεν ἡ θεοστεφῆς ἄνασσα,
 ἡ τὴν ἀποστολικὴν καὶ αὐτὴ πεπιστευμένη διακονίαν, ὡς περίπου
 τῆς ἐνθέου Ἑλένης καὶ τῆς πρωτομάρτυρος Θέκλης πάσαι καλῶς 10
 ἀκηκόαμεν, ἡ ὡς σφραγὶς ληφθεῖσα καὶ τεθειμένη, διότι αὐτὴν ἡρε-
 τίσατο Κύριος, ἡ ἐξεγηγερμένον ἀπὸ Κυρίου ἔχουσα πνεῦμα, ὡς
 τοῦ Ζοροβάβελ ποτὲ τοῦ Σαλαθιῆλ καὶ τοῦ μεγάλου ἱερέως Ἰησοῦ
 τοῦ Ἰωσεδέκ, οὐ δεῖν ὠήθη ποιμένος ἄνευ ἐπὶ πολὺ διαμένειν
 τὸ ποίμνιον· ἀλλ' ὡσπερ πᾶσαν ἤγε σπουδὴν τὸ ἐπὶ τῆς κεφα- 15
 λῆς διάδημα περιθέσθαι, τὸν δεσποτικὸν φημί χαρακτῆρα καὶ τῶν
 αὐτοῦ θεραπόντων τῇ ἐκκλησίᾳ, οὕτω καὶ τὸν περιτραχήλιον αὐτῇ
 κόσμον ἐπαυχεῖσαι, τὸν ποιμένα τῶν λογικῶν δηλαδὴ θρεμμάτων,
 καὶ σιτιμῖσαι ταύτην ὡς ἄσπιλον νύμφην καὶ λαμπρῶς ἐμφανι-
 σθῆναι τῷ καθαρῷ νυμφίῳ Χριστῷ. Τῷ τοι καὶ ὁ τῆς αὐλῆς 20
 προστησόμενος τοῦ Χριστοῦ ἐζητεῖτο, καὶ ὁ δίκην φωτὸς ἐπὶ τῆς
 ὑψηλῆς λυχνίας τεθησόμενος ἀνηρευνᾶτο σφοδρῶς. Ὅθεν καὶ πάν-
 τες τὸν θεῖον Μιχαὴλ, ἐπῆρατον λαχόντα δόξαν ἐν ἀρετῇ, ὡς ἐξ
 ἑνὸς συνθήματος ἐξελέγοντο· ἀλλ' ὁ πρὸς πάντας μειλίχιος ἐν
 τούτοις ἄτεγκτος ἦν τὸ παράπαν καὶ ἀνομίλητος, τὴν ἡλικία κα- 25
 τασπαζόμενος μετριότητα.

33. Οὕτως ἡ βασιλις ἰδοῦσα τὸν Μιχαὴλ γνώμης ἔχοντα καὶ
 προθέσεως ἐπὶ “δεύτερον” — ὃ φασὶ — μεταβέβηκε. “πλοῦν” καὶ συμ-
 βούλῳ κέχρηται τῷ μεγάλῳ, τί ἂν αὐτὴ διαπράξοιτο· καὶ ὡς πρῶτα
 μὲν τὸν δεύτερον Ἰαννῆν, τὸν ἀνθεστηκότα Θεῷ, τὸν τῆς αἰρέ- 30
 σεως προεξάρχοντα, ἀποδιοπομπῆσαι τέλεον εἰσηγεῖται τῆς ἐκκλη-
 σίας· ἔπειτα τὸν ἱερόν ἠβούλετο Θεοφάνην τὴν τῆς οἰκουμένης

ἀπάσης ἀναδέξασθαι προστασίαν· ἀλλὰ τὴν φίλην αὐτῷ γινώσκων
 ἡσυχίαν εἰσάπαν καὶ τὸ πρὸς ταῦτα ἐνστατικὸν τοῦ ἀνδρός, οὐ
 προήρητο κινῆσαι λόγους περὶ αὐτοῦ, εἰ καὶ παντάπασιν οὗτος
 ὑπεκστῆναι τῆς προεδρίας οὐχ οἷός τε γέγονεν· ἠττήθη γὰρ τῆς
 5 πολλῆς παρακλήσεως ὕστερον τοῦ θαυμαστοῦ Μεθοδίου καὶ τὴν
 προκατημένην τῶν Βιθυνῶν ἐκληρώσατο πόλιν· ἀλλ' ὁ μὲν τῆς
 προεδρίας τούτου λόγος ἀναμεινάτω μικρόν. Ὡς οὖν ἡ βασιλις
 Θεοδώρα τὸν τῆς ἐκκλησίας καλῶς προστησόμενον ἐξηγεῖτο μα-
 θεῖν, ὁ Μιχαὴλ τὸν στερρόν ὀπλίτην, τὸν γενναῖον ὑπέρμαχον τῆς
 10 ἡμῶν πίστεως, τὸν καρτερόν Μεθόδιον λαμπρῶς ὑποδείκνυσιν,
 "Οὗτος" λέγων "ἔστιν ὁ τὴν ποιμαντικὴν εὐτέχνως αὐλησόμε-
 νος σύριγγα, ὁ τὸ ποίμνιον ἄξων ἐπὶ νομάς τὰς ἀγήρω καὶ δρο-
 σεράς καὶ καλῶς ἐκδρέψων τὴν ἐπὶ χλόην θείας σκηνώσεως· οὗτός
 ἐστὶν ὁ τοῦ ζῶντος ὕδατος εἰς κόρον ἐκπεποκῶς, ὁ τοὺς ἀκενώ-
 15 τούς ποταμούς ἀμειώτους ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥέοντας ἔχων, ὡς
 τὰ θεῖα διδάσκουσιν εὐαγγέλια, ὁ κεκτημένος "τὸ φῶς τῆς ζωῆς".
 Οὕτω τοῦ Μιχαὴλ τῇ βασιλίσῃ διομιλήσαντος καὶ τοιαῦτα τῷ
 μεγάλῳ μαρτυρήσαντος Μεθοδίῳ, καὶ ὡσπερ τινὰ κατορωρυγμέ-
 νον χρυσὸν ποιήσαντος τοῦτον κατάδηλον, ναὶ μὴν καὶ τοῦ με-
 20 γάλου Ἰωαννικίου—ἐπέλαμπε γὰρ καὶ οὗτος ὁ σελασφόρος ἀστήρ
 ἐν τῇ τῶν εἰκονομάχων ἐπικρατείᾳ, τοῖς αὐτοῦ φαιδροῖς ἀμαρύγ-
 μασι λύων τὴν ἐκείνων σκοτόμαιναν—τῇ βασιλίδι ταῦτὰ ἐπισκή-
 ψαντος, πάντων τὰ ὄμματα ἠτένισαν εἰς αὐτόν, πᾶσαι καρδίαι
 ἠγάλλοντο ἐπ' αὐτῷ. Οὐ μεθήσειν αὐτὸν ἔλεγον, εἴ τι καὶ γένοιτο,
 25 οὐδ' ἂν αὐτοῦ ἀποσταῖεν, μέχρις ἂν τῷ μύρῳ χρισθέντα τῆς ἀγαλ-
 λιάσεως τῷ ἱερῷ ἐνιδρῦσειαν θρόνῳ, παντὶ τῷ λαῷ τὴν εἰρή-
 νην ἐπιβραβεύσοντα. Οὕτως ἡ βασιλις ὁμοῦ τῇ συγκλήτῳ, ναὶ μὴν
 καὶ τοῖς καταληφθεῖσιν ἀγίοις, ὀροθητήσασα, τοὺς τῆς ἐκκλησίας
 πέπεικεν οἷακας ἐγχειρισθῆναι καὶ ἄκοντα, ὡς τὸ τῆς ἐκκλησίας
 30 καταστορέσαι ναυάγιον, ἐγκαθορμίσαι τε αὐτὴν τῷ ἀκλύστῳ λι-
 μένι Χριστῷ.

16 εὐαγγέλια] Ἰωανν. ζ', 37 || φῶς τῆς ζωῆς] Ἰωάνν. η', 12. — 18 κωδ. εἶσι' ε
 τινα. — 25 μύρῳ ἀγαλλιάσεως] πρβλ. ψαλμ. μδ', 7.

34. Ἄλλ' οὗτος μὲν ὅπως διέπρεψεν, ὅπως καλῶς ἐπεσκό-
 πησε τοῦ λαοῦ καὶ τῆς οἰκουμένης ἀπάσης σχεδόν, τοὺς θῆράς
 τε τῆς αὐλῆς ἀπήλασε τῆς δεσποτικῆς καὶ τοὺς γρήγορον ἔχον-
 τας ὄμμα καὶ ἄγρυπνον καὶ τὰ στίγματα πλέον τοῖς σφῶν σώμασι
 περιφέροντας τοῦ Χριστοῦ φύλακας αὐτῇ κατεστήσατο, καὶ πᾶ- 5
 σαν ἄθεον αἴρεσιν ψυχῆς ἀνθρώπου παντὸς ἀποσκορακίσας Ταρ-
 τάρῳ παρέπεμψε καὶ ἀειζῶφ πυρί, μακρότερον ἂν εἶη λέγειν ἢ
 κατὰ ταῦτα. Ἐκείνων δ' ἡμῖν ὁ λόγος ἐχέσθω καὶ νῦν, εἰς ἃ μοι
 ἀρχῆθεν ὠρμηται λέγειν. Ὡς οὖν ἡ βασιλις Θεοδώρα τὰ τῆς ἐκ-
 κλησίας εἶδεν οἰκοδομηθέντα καλῶς, προτεθύμητο καὶ τὸν ἅγιον 10
 Μιχαὴλ ὅσον τὸ ἐπ' αὐτῇ τῶν μακρῶν ἀναπαῦσαι καμάτων διὸ
 καὶ τὸν περικαλλῆ τῆς Θεοτόκου σηκόν, τὸν Χώραν ἀύχουντα τὴν
 κλησιν, αὐτῷ δίδωσι καὶ θερμότατα λιπαρεῖ φοιτᾶν ὡς αὐτήν,
 πρὸς δὲ καὶ πρὸς τοῦ μεγάλου Μεθοδίου σύγκελλος ἀκούειν βιάζε-
 ται. Ἄλλ' ὁ μὲν μετὰ βραχὺ τὴν ἀπὸ τοῦ σώματος ἐκδημίαν ἐκ 15
 θειοτέρας προμηνύεται ὄψεως· ἐντεῦθεν προσφθέγγεται πᾶσι τὰ
 ἐξιτήρια· εἰρήνην ἄνωθεν ἐξαιτεῖται τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τὸ αὐτοῦ
 πνεῦμα εἰς χεῖρας Θεοῦ παρατίθησιν, ὀγδόην διηπεύοντος τοῦ
 δεκεμβρίου πρὸς τῇ δεκάτῃ. Ὁ οὖν ἱεράρχης Μεθόδιος τῷ ὀπτικῷ
 τῆς ψυχῆς πάντα περισκοπῶν, καὶ συμποίμενας αὐτῷ καὶ συνε- 20
 πισκόπους ταῖς ἐκκλησίαις ἀποδοῦναι βουλόμενος, κατ' οὐδὲν αὐτοῦ
 ἀποδέοντας, ἔγνω καὶ τῷ τῆς οἰκουμένης λαμπτήρι, τῷ σεπτῷ δη-
 λαδῇ Θεοφάνει, τὴν τῶν Νικαέων ἐγχειρίσαι μητρόπολιν· ἀλλ' ὁ
 μειλίχιος πάντῃ καὶ προσηνής, ὁ καὶ τοῖς πλεῖστ' ἀποδέουσι τού-
 του πειθήνιος, τῆς τοιαύτης ὑπακοῆς ἀηδῶς εἶχε καὶ ἀπεχθῶς 25
 καὶ τοῦ μεγάλου ἀρήκουεν ἱερέως. Ὡς δ' οὖν ἐν ἰσορρόπῳ πλά-
 στιγι τοῦ μὲν ἢ παράκλησις προεχώρει, τοῦ δὲ ἢ ἐπαινουμένη
 δειλία καὶ ἡ τοῦ χρίσματος ὑποχώρησις, ἴσχυέ τε τὸ παράπαν
 οὐδεὶς πρὸς ἑαυτὸν ἐλκύσαι τὸν ἕτερον, συνέριθον ὁ πατριάρχης
 ἑαυτῷ προσλαμβάνει καὶ τὴν βασιλισσαν· καὶ ἡ σθένει παντὶ τοῦτον 30
 ἐξελιπάρει καὶ τὸν ἄνακτα Μιχαὴλ τούτου προκαλινδεῖσθαι τοῖς ποσὶ

3 αὐλῆς] Ἰωάνν. εὐαγγ. ι', 1-5. — 4 στίγματα] Γαλατ. ς', 17. — 8 κῶδ. κατα-
 ταῦτα. — 10 κῶδ. οἰκοδομηθέντα. — 15 κῶδ. μεταβραχὺ. — 23 κῶδ. Θεοφάνη.

παρεσκεύασε καὶ ὑποφελλιζούση φωνῇ—ἦν γὰρ ὁ Μιχαὴλ νήπιος ἔτι—τῷ μητρὶ τὰ ἴσα παρεγγυώμενον. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἠνύετο τῷ πατριάρχῃ μηδέν· διὸ προσεπικτήσασθαι καὶ ἕτερον ἔγνω συνασπισμόν. Καὶ γοῦν τὸν σοφὸν μεταστέλλεται Μιχαὴλ—περιτῆν γὰρ ἔτι τῷ
5 βίῳ—καὶ κοινοῦται αὐτῷ τὰ βεβουλευμένα καὶ ἰσχυρῶς δυσωπεῖ, μὴ ἐμποδῶν αὐτῷ καταστῆναι, ὀρμητῇ δὲ πάσῃ καὶ συνεργόν καὶ ὃς ἔρμαιον ὡσπερ τὸν λόγον εὐρῶν—ἐδεδίει γάρ, ὡς εἴρηται, μὴ τὸ πλήρωμα τῶν εὐσεβῶν στερηθεῖη τοσοῦδε ποιμένος—σπεύδει καὶ χερσίν, εἰ δεῖ οὕτως ἐρεῖν, καὶ κόμαις καὶ βάσει ποδῶν, καὶ τοι-
10 οῖσδε ῥήμασι προσλαλεῖ: “Οὐ κλινῶ γόνου, οὐ μετάσχω τροφῆς, οὐχ ὕπνου σοι θεαθῶ γευσάμενος ὀπωσοῦν, μέχρις ἂν τὸ ἐμὸν γῆρας κατοικτειρήσας τῷ τοῦ πατριάρχου θελήματι κατανεύσης”.

35. Τοῦ Μιχαὴλ τοίνυν οὕτωςι λέγοντος καὶ ποιούντος, ὁ Θεοφάνης πρὸς ταῦτα μὴ ἔχων ὃ τι καὶ δράσειε, μόλις τὴν κε-
15 φαλὴν ὑποκλίνει τῷ ἱεράρχῃ καὶ τὴν ἄνωθεν καταπτᾶσαν μέχρις αὐτοῦ χάριν εἰσδέχεται καὶ γίνεται φωτοειδῆς ὄλος, ὄλος λελαμπρυσμένος, ταῖς τοῦ Κυρίου πνεύματος ἀστράπτων φωτοχυσίαις ὁ ταῦ-
ταις αἰεὶ ἐντρυφῶν, καὶ τοῦτο βρεφόθεν ἔχων ἐφιζάνον ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ δίδοται τοῖς λαοῖς “εἰς διαθήκην γένους, εἰς φῶς ἐθνῶν”, τοῦ
20 εἶναι εἰς σωτηρίαν· πρὶν γὰρ ἐν κοιλίᾳ πλασθῆναι, ἠπίστατο καὶ τοῦτον Θεός, καὶ πρὸ τοῦ ἐξελθεῖν ἐκ μήτρας ἠγίακεν· ὃς τὴν ὀσφὺν περιζωσάμενος ἀνδρικῶς, ὅσα ἐξ ὕψους ἀκήκοε, σαφῶς διε-
τράνωσεν. Οὕτως αὐτὸν ὁ τῶν Νικαέων περίοπτον εἰσδέχεται θρό-
νος· οὕτω τοῖς ὑπὲρ Χριστοῦ τραύμασι καλλυνόμενος τῶν τετραυ-
25 ματισμένων κατ’ ἄμφω τὴν ἐπιμέλειαν ἐγγειρίζεται· οὕτω τοῖς ἀσκητικοῖς ἰδρῶσι καὶ δάκρυσιν τὴν ψυχὴν φαιδροτέραν ἡλίου ἀπεργασάμενος, τοῖς βορβόρω καλινδουμένοις τῶν ἔργων πιστοῦται τὴν κάθαρσιν· οὕτω τῷ μύρω τοῦ χρίσματος κοσμηθεὶς τὰς τῷ καύ-
σωνι τῆς κακίας ἐκτεφρωθεῖσας παιίνει ψυχὰς· οὕτως ὁ τοῦ
30 ἁμνοῦ τοῦ μεγάλου θαύματος ἱερεὺς, τοῦ Θεοῦ τοῦ αἵροντος πάντων τὰς ἁμαρτίας, τοῦ οὐρανοῦ ἄρτου, τοῦ ζῶντος ὕδατος, τοῦ

1 κῶδ. ὑποφελλιζούση. — 9 κῶδ. κόμαισι. — 19 Ἡσαΐα μβ', 6. — 30 Ἰωανν. εὐαγγ. α', 29. — 31 οὐρανοῦ ἄρτου] Ἰωάνν. ς', 31-35.

πολυτίμου μαργάρου, πλουτισθῆναι τούτοις καθίστησιν. Ἄλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον.

36. Ὅπηνίκα δὲ τῆς πόλεως ὁ ἔμδος ἐπιβέβηκε στεφανίτης, ὡς ἀπὸ τινος σκοπιάς ἄρδην πάντα περιαθρήσας καὶ πολλοὺς δεόμενα κατανοήσας τῆς ἐπισκέψεως, ἅτε δὴ τὸ φθάσαν κακὸν ὡς 5 ἔξιν λαβὸν εἰς βάθος ὤπται τὸ βρότειον ἅπαν νεμόμενον, ᾧ τινι εὐπετώσ οὐκ ἔστι τούτου μεθίεσθαι· ψυχὴ γὰρ ἐφ' οἰφδήποτε ποιωθείσα καὶ ἀγαθὸν ἐκεῖνο λογισαμένη εὐχερώσ αὐτοῦ οὐκ ἀφίσταται, εἰ μὴ τις ταύτην ἀνθέλλει βία καὶ ἐπικλινεῖ πρὸς τὸ ἕτερον· ὅτε δ' ἐκεῖσε χρονοτριβήσῃ, τότε καθαρῶσ αὐτῇ τὸ κρεῖττον ἔστιν ἐκλέγεσθαι· ὁ δὲ μέγας, ἐπεὶ βίαν τοῖσ ἀνθρώποισ οὐκ εἶχεν ἐπάγειν, οὐδὲ γὰρ οὕτω τοῖσ ἀποστόλοισ ὁ Κύριος ἐνετείλατο, τί ποιεῖ; Ἄλλοισ μὲν διὰ τὴν εἰσρέουσιν τοῖσ ὀφθαλμοῖσ τῶν χρημάτων ἠδύτητα καὶ πρόσαντες ὑπάρχει καὶ δυσαχθές, ἐκεῖνω δὲ καὶ προσφιλέσ ἄγαν· συχνοῖσ ἐπισκόποισ πυκάζει τοὺσ κύκλω τῆσ σφετέρασ ἐπαρχίας οἰκήτορας. Καὶ αὐτὸσ δὲ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν μὴ δοὺσ ἑαυτὸν ὄλωσ ἀνέσει, ἀλλὰ τοῖσ θείοισ ἐντροφᾶν δόγμασι παρασκευάζων τοὺσ ὑπ' αὐτόν, ὅσα τε τὰ θεῖα ὑπαγορεύουσιν εὐαγγέλια, καὶ ταῦτα πυκνῶσ ὑπανακρουόμενος, ἔσπευδε, μὴ ἀγιασθέντεσ τὴν πίστιν κατὰ τὰσ ἐντολάσ ὑποσκάζοντεσ φαίνοντο, 20 κακὸν τούτου δοκοῖεν τὸ πᾶν ἀθεράπευτον· τῷ τοι συντόνωσ κατέτεινεν ἑαυτόν καὶ δάκρυσιν ἀπλέτοισ ἐξελιπάρει τὸ θεῖον, ἕωσ τὰσ ἐν βάθει ρυτίδασ ἅπαντεσ τοῖσ τῆσ μετανοίας ὕδασιν ἀποσμηξάμενοι ἑαυτοὺσ ὡσ ἀρτιγενεῖσ ἐφθησαν ἀναδόντεσ ἐκεῖθεν, μηδὲν ἕτερον ἐπιζητοῦντεσ, ἢ τὸ γάλα, ὃ ὁ κοινὸσ πατήρ, ὁ τοῦ Θεοῦ 25 ἱερεὺσ τῆσ μητρὸσ ἐκμυζῶν ἐκκλησίας, τοῖσ χεῖλεσιν αὐτῶν ἐπιδαφιλεύσαι· καὶ οὕτω, κατὰ τὸν ἀπόστολον, ἐβλέποντο φθάνοντεσ “εἰσ ἄνδρα τέλειον, εἰσ μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ.”

37. Οὕτωσ ἰθύνας ὁ ἀγαθὸσ κυβερνήτησ τὴν ναῦν, οὕτω γα- 30 ληνῶσ τοῖσ ἀκουάντοισ λιμέσι ταύτην ἐγκαθορμίσασ ἐπὶ χρόνοισ

1 πολυτίμου μαργάρου] Ματθ. ιγ', 46.—4 κῶδ. περιαθρήσας.—7 κῶδ. ἐφοιωδή- ποτε.—16 κῶδ. μεθήμεραν.—28 Ἐφεσ. δ', 13.—15.

ὅλοις ὀκτώ, μήπω φθάσας εἰς γῆρας, ἀλλὰ τὴν τρίχαν ὑπαργυ-
 ρίσας ὀλίγον, τὸν τῆς ἀναλύσεως ἐπεφθάκει καιρόν· ἡ γὰρ τῆς
 ἄνω Σιών αὐτὸν ἐκάλει μητρόπολις, ὡς ὑπ' ἀθλοθέτῃ Θεῷ τριπλῶ
 στεφάνῳ ταινιωθῆναι. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ κυρία παρῆν, παρῆν καὶ ἡ
 5 αἰδέσιμος ἱερατικὴ πολὺ καὶ ὁ τῶν μοναχῶν τίμιος θίασος, καὶ
 τῆς συγκλήτου μέρος ῥαδίως οὐ μετρητόν· τῆς πολιτείας δ' ἐφι-
 λονεῖκει τὰ πλήθη τοῖς φύλλοις ἰσωθῆναι τῶν δένδρων, τῶν ὀρ-
 νέων τοῖς πτίλοισι, ὄμβρων σταγόσι, θαλαττίοις κύμασι, ψαμάθοις
 αἰγιαλοῦ καὶ ἀστράσιν οὐρανοῦ· πρὸς τούτοις οὐδ' ὄμιλος τῶν παρ-
 10 θένων ἠέσχετο τῆς τοιαύτης θεωρίας ἀπειναι, ἀλλ' ἐφίπταντο καὶ
 αὐταὶ πανταχόθεν ἀγγελῶν· εἶπεν ἄν τις προσφόρως ἐκεῖνο· "τί-
 νες οὗτοι ὡσεὶ νεφέλαι πετόμεναι καὶ ὡσεὶ περιστεραὶ μετὰ νε-
 οσσῶν"; Οὐδεὶς δὲ πάντως διοίσει καὶ τῶν στρατιωτῶν εἵνεκα τῶν
 Ἄγγελων, μὴ τῇ τοῦ δεσπότου προστάξει ὡς αὐτοῦ λειτουργοὺς τῇ
 15 καινοφανεῖ τοῦ συνδούλου πορεία παραγενέσθαι, ἐκείνου θέλγοντας
 τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ἄνοδον ὀμαλίζοντας καὶ φωτὸς ἡλίου λαμπρό-
 τερον ἐμφανίζοντας· ἀλλὰ καὶ τῶν ἁγίων πᾶς τις τοὺς δῆμους
 πρὸς αὐτὸν ἀφικέσθαι καὶ τῶν ὕμνων προεξάρχειν ὀμολογήσειεν
 ἄν· καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν πάντες ἔτρεχον συναρίθμιον αὐτὸν προ-
 20 σλαβεῖν, ὡς ἀριπρεπέστατα ταῖς διαφόροις αὐτῶν εὐδοκιμήσαντα
 τάξεσιν. Ὡς οὖν οὕτω πάντες παρεγεγόνεισαν, ὡς μεγάλων πο-
 ταμῶν προχόας εἰς θάλασσαν ὡσπερ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ εἰσερεύσας
 ἰδῶν καὶ τοῖς μὲν θρηνοῦσιν ἑαυτοὺς τῆς τοῦ πατρὸς διαζεύξεως
 εἰρήνην βαθεῖαν ἅμα τῇ ἐκκλησίᾳ παρὰ Θεοῦ ἐξητήσατο, τοῖς δὲ
 25 θέλουσι τὴν ἀνάλυσιν καὶ αὐτὸς μειδιῶντι προσώπῳ καὶ γαληνῶ
 συναπελθεῖν ἔσπευδε, τῷ τοι τὸ ὄμμα διάρας εἰς οὐρανὸν καὶ
 ὑπεξάρας τοὺς πόδας, πόδας ἐκείνους τοὺς εὐαγγελιζομένους εἰρή-
 νην εἰπεῖν ἀποστολικῶς, καὶ ὅλον ἑαυτὸν τῷ τύπῳ κατασφραγι-
 σάμενος τοῦ σταυροῦ, τὴν ποιμένην αὐτοῦ πᾶσαν παραθεῖς τῷ Θεῷ
 30 ταῖς φίλαις τῶν ἁγίων Ἄγγελων χορείαις ἠδέως τὴν ψυχὴν πα-
 ρατίθησι, καὶ ἄπεισι σὺν αὐτοῖς ὁ τὸν βίον αὐτῶν ἐζήλωκῶς μετὰ

9 κῶδ. ἄστρασιν. — 12 κῶδ. Ἡσαΐα ξ', 8. — 22 κῶδ. εἰσερεύσας. — 28 ἀποστο-
 λικῶς] Ρωμ. ι', 15.

σώματος, τοῖς ὁσίοις ὁ ἀσκητής, τοῖς μάρτυσιν ὁ πολυάθλος, τοῖς πρωτοθύταις ὁ ἱεράρχης, τὴν μακαρίαν καὶ ζωαρχικὴν προσκυνήσων Τριάδα· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ θάπτεται σῶμα παλάμαις ὁσίων καὶ ἱεραρχῶν τὰ πρὸς ταφὴν ἐξυπηρετούμενον, τοῦ ὀκτωβρίου πρώτην πρὸς τῇ δεκάτῃ διερχομένου.

5

38. Καὶ νῦν ἔστιν ἐν οὐρανοῖς ἀλιζόμενος, τὸν θεῖον γνόφον εἰσδὺς τῆς κρυφιομύστου θεότητος, ἧς τῇ ἀστραπῇ φωτισθεὶς ἀνθραξ ὄλος ἀπεπληρώθη, θεὸς καὶ αὐτὸς κατὰ μέθεξιν καὶ δεύτερον φῶς γεγονῶς καὶ ἔσοπτρον τοῦ πρώτου φωτὸς ἡμῶν διαπορθμεῦον μέχρι τὴν θεϊαν λαμπρότητα, κύκλω περὶ τὸν θρόνον χορεύων Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, τὰς ὑπὲρ ἡμῶν ὁμοῦ ταῖς ἄνω δυνάμεσιν ἰλαστηρίους εὐχὰς προσφέρων αὐτῷ, ὁμίχλην πᾶσαν διασκεδάζων ψυχῆς καὶ Δαιμόνων ἐπήρειαν. Ταῦτά σοι πρὸς ἐμοῦ, πατέρων ὑπέρτατε, καὶ τῷ σῶ πατρὶ καὶ ὁμαίμονι· εἰ μέντοι τῇ ἀξίᾳ σοι τῶν ἐπαίνων βραχὺ τι προσέσχομεν, τῷ σῶ Θεῷ χάρις· αὐτῷ γὰρ θαρρήσασα καὶ ταῖς μητρικαῖς ἐντολαῖς πειθαρχήσασα καὶ τῇ σῇ ἀρωγῇ τὸν παρόντα λόγον ἐνεστησάμην· εἰ δέ γε πλείστα ἢ παντελῶς εἰπεῖν ἀπελίπομεν, ἀλλὰ γε τοῦ πόθου κατ' οὐδὲν ἐκπεπτώχαμεν. Σὺ δὲ ἄνωθεν ἡμᾶς ἐποπτεύοις, ῥῶσιν ψυχῆς, ῥῶσιν σώματος παρεχόμενος, καὶ τὴν δυσχέρειαν κατευμερήσας τοῦ βίου, τὴν θύελλαν δὲ διασκεδάσας τῷ ζεφύρῳ τῆς τοῦ πνεύματος χάριτος. Ἦνίκα δ' ἂν τοῦ βίου ἐκσταίημεν, ταῖς θεαῖς σκηναῖς ὁ τοῦ Θεοῦ ἱερεὺς ἡμᾶς δέξαι, ὡς τῇ ζωαρχικῇ τριάδι καὶ παντουργῷ σὺν σοὶ παρασταίημεν καὶ τὸν ἄληκτον ὕμνον συνηχοίημέν σοι διηνεκῶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

10

15

20

25

Χ.

ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΔΕΚΑ ΜΑΡΤΥΡΩΝ

μαρτυρησάντων ἐν Κρήτῃ, μητροπόλει Γορτύνης.

ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ, ΣΑΤΟΥΡΝΙΔΟΣ, ΕΥΠΟΡΟΣ, ΓΕΛΑΣΙΟΣ, ΕΥΝΙΚΙΑΝΟΣ

καὶ οἱ λοιποί.

5

(Cod. Sab. 181 f. 354β-361).

1. Ἐχρῆν μὲν ἦ τῶν πράξεων τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἔργω
γινομένων ἔργω καὶ τὰς τιμὰς δηλοῦσθαι, μὴ λόγῳ βραχεῖ τὴν
ἀρετὴν κινδυνεύειν καὶ τὸν τοσοῦτον ἀγῶνα τῆ τοῦ λέγοντος ἀσθε-
νεῖα ἐσθ' ὅτε καὶ ἐλαττοῦσθαι, ἀξίαν εἰπεῖν δυσέφικτον, καὶ τὸ
10 λεγόμενον ἐν τῇ τῶν ἀκουόντων κινδυνεύειν γνώμῃ (ὃ τε γὰρ πίστει
κεκοσμημένος τὴν ψυχὴν ἐλάττον' ἂν νομίσει λέγειν τὸν διηγού-
μενον, ὡς πεπονθῆναι τοὺς ἁγίους πιστεύειν· ὃς δὲ ἐλαφρὸς τὴν
ψυχὴν καὶ τὴν πρὸς τὸ θεῖον προαίρεσιν ἀσθενῆς, μικρὰ πράγματα
λόγοις ἐξευρεῖν νομίσει τῶν διηγουμένων), ὡς εἶναι πανταχοῦ χα-
15 λεπτὸν τῷ περὶ τοιούτων ἐγχειρεῖν μέλλοντι· ἀλλὰ μὴν οὐκ ὀκνη-
τέος ὁ κίνδυνος· πιστεύσας δὲ τῷ δεσπότῃ Χριστῷ καὶ αὐτοῖς

2 κῶδ. κρήτι || κῶδ. γορτοίνης.—6 κῶδ. Ἐχρῆν μὲν ἦ.—7 κῶδ. τιμὰς || κῶδ. μὴ λ.
βραχεῖ.—8 κῶδ. κινδυνεύειν -- τοσοῦτον ἀγῶνα --- λέγωντος ἀσθενεία ἐσθοσε
καὶ ἐλαττοῦσθαι.—9 κῶδ. δυσέφικτον, καὶ τολεγ.—10 κῶδ. ἀκουόντων κινδυνεύειν
γν. ὅτε — 11 κῶδ. καὶ κοσμημένος τ. ψ. ἐλάττον' ἂν || διηγούμενον] κῶδ. διηγου-
ρούμενον.—12 κῶδ. ἁγίους πιστεύειν ὡς.—13 κῶδ. θεῖον προῆρεσιν ἀσθενῆς μη-
κρά.—14 κῶδ. νομίσει τ. διηγουμένων εἶναι.—15 κῶδ. χαλαίπδον τὸ περιτοιοῦτων ||
κῶδ. μινούκόκητιώς.—16 κῶδ. κίνδυνος || κῶδ. δεσπότι.

τοῖς ἁγίοις τοῖς ἀθλήσασιν, ὡς ἂν οἶός τε ὦ, διηγήσομαι τὸ μαρ-
τύριον τῶν ἐν τῇ μητροπόλει Κρητῶν Γορτύνη ἁγίων.

2. Τῇ πρὸ δέκα καλανδῶν ἰαννουαρίων ἐξεκαίετο μὲν τὰ τῶν
εἰδώλων καὶ κατὰ πᾶσαν πόλιν οἱ τοῦ Θεοῦ δοῦλοι κατεπονοῦντο,
διωκόμενοι παρὰ ἀθέων ὑπηρετῶν τοῦ διώκοντος· ἦν δὲ τοῦτο 5
προστάττων καὶ διατάγματα πέμπων Δέκιος, τὸ τηνικαῦτα τῆς Ῥω-
μανίας βασιλεύων, ὥστε ἐν πάσῃ τῇ ὑπ' αὐτὸν βασιλείᾳ (πᾶσα
τύχη) εἴ τις μὴ βούλοιο τῇ θεραπείᾳ τῶν θεῶν κατὰ τὴν αὐτῶν
θρησκείαν προσάγεσθαι καὶ ἐν τῇ εὐωχίᾳ καὶ τέρψει τῶν κτιζο-
μένων* μὴ εὐρίσκεσθαι, τοῦτον ἀπαραιτήτως πάσῃ τιμωρίᾳ ὑπο- 10
βαλλόμενον ἀπόλλυσθαι. Κλατήμεος τοίνυν τούνομα λαβῶν τὴν
τῆς ὑπατικῆς ἀρχῆς τῶν Κρητῶν ἐξουσίαν καὶ τὸ παράνομον
πρόσταγμα, μέλλον ἀφιεροῦν τὸ τῆς Τύχης τέμενος ἐπὶ ἱερέως
τῶν εἰδώλων Μαρανφρηστοῦ προσεκαλεῖτο ἐγγράφως πάντας τοὺς
οἰκοῦντας τὴν χώραν παραγενομένους τὴν εὐωχίαν ἐπιτελέσαι τοῦ 15
εἰρημένου οἴκου, εἰδὼτας τοὺς παρακούοντας κεφαλικὴν τιμωρίαν
ἔξειν καὶ τὰ προσόντα αὐτοῖς τῷ ταμίῳ προσοικειοῦσθαι.

3. Συνελθόντων τοίνυν σχεδὸν πάντων τῶν οἰκούντων τὴν
νῆσον, καὶ ἐπιτελουμένης πανδημικῆς ἐορτῆς, οἱ ἅγιοι μάρτυρες
ἐκ μέσου τοῦ πλήθους ἀνέκραγον λέγοντες: "Τί πλανᾶσθε, ὦ ἄν- 20
θρωποι, πρὸς ὀλίγων ἀπατώμενοι; ὑπομείνατε τὸν καιρὸν τοῦτον,
ὅτι Χριστὸς ἐστὶν βασιλεύων [εἰς] τὸν αἰῶνα, καὶ ὄψεσθε τὴν
δόξαν αὐτοῦ μετ' ὀλίγον στρεφομένην. Ἀνανήψωμεν οὖν καὶ στῶ-

2 κῶδ. *τημητρ. κριτῶν γ. ἁγίων.* — 3 κῶδ. *προδέκα κ. ἰαννουαρίων.* — 4 κῶδ. *εἰδώλων - - πᾶσαν πόλιν* || κῶδ. *κατεπονούτο.* — 5 κῶδ. *ἦν.* — 6 κῶδ. *πρόσταττον* || κῶδ. *πέμπων* || κῶδ. *τηνικαῦτα.* — 7 κῶδ. *ὥστε - - ἐπαυτον β. πάσα.* — 8 κῶδ. *ἦτις.* — 9 κῶδ. *θρησκίαν προσάγεσθαι κ. ἐντιεὐωχία* || κῶδ. *κτιζομένων* — 10 κῶδ. *εὐρίσκεσθαι τ. ἀπαραιτήτως π. τῇ μωρία ὑπό.* — 11 κῶδ. *τούνομα, λαβῶν.* — 12 κῶδ. *ὑπατικῆς* || κῶδ. *κριτῶν - - καὶ το.* — 13 κῶδ. *μέλλον* || κῶδ. *τύχεως τ. ἐπιῦερ.* — 14 κῶδ. *εἰδώλων μαρανφρηστον προσεκαλεῖτο.* — 15 κῶδ. *οἰκοῦντας τ. χώραν π. εὐωχίαν ἐπιτελέσαι.* — 16 κῶδ. *εἰρημένου οἴκ. εἰδὼτας* || κῶδ. *τιμωρίαν.* — 17 κῶδ. *ἔξειν κ. τ. πρόσντα α. τ. ταμίειπρὸς οικειοῦσθαι.* — 18 κῶδ. *σχεδῶν π. τ. οἰκούντων τ. νῆσων.* — 19 κῶδ. *ἐορτῆς οἱ ἅγ.* — 20 κῶδ. *ἀνέκραγων* || κῶδ. *πλανᾶσθαι.* — 21 κῶδ. *ὀλίγων ἀπατόμενοι ὑπομείναται τ. κ. τούτον.* — 22 κῶδ. *ὅτι χ ἐστὶν β. τῶν αἰῶνα κ. ὄψεσθαι.* — 23 κῶδ. *μετολίγον* || κῶδ. *ἀνανήψωμεν.*

μεν καὶ δεῖξωμεν διὰ τῆς ἡμῶν ἀνδρείας τὴν τῶν μὴ ὄντων
 θεῶν ἀσθένειαν”. Ὁ δὲ ἀνθύπατος Κλατήμεος ἀπηγῆς μὲν τὸν
 τρόπον, ἀμείλικτος δὲ τὴν προαίρεσιν, ὡς αὐτῷ τῷ πράγματι διέ-
 ξεισιν, ἀκούσας ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἐκ τοῦ δήμου ἀρπαγέντας ἐν τῷ
 5 μέσῳ στῆναι· καὶ προσάγονται οἱ προρρηθέντες ἄγιοι συλληφθέν-
 τες, πέντε μὲν ἐξ αὐτῆς τῆς μητροπόλεως Γορτόνης, οἱ εἰσιν
 Θεόδουλος, Σατορνίλος, Εὐπόρος, Γελάσιος, Εὐνικιανός, ἐκ τοῦ
 μέρους τῆς αὐτῆς πόλεως, τοῦ γένους Ἑρμέου· ἀπὸ δὲ Κνωσοῦ
 Ζωτικός, ἀπὸ δὲ Ὀβίνης Πόντιος, ἀπὸ δὲ τοῦ Πανόρμου Ἀγα-
 10 θόπου, ἐκ δὲ τῆς Κυθωνίας Βασιλείδης, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἡρακλείου
 Εὐάρεστος· οὓς τινὰς θεασάμενος οὐκ εἰς κολακίαν οὐδὲ φιλάν-
 θρωπον γνώμην ἐτράπη, οὐδὲ τὸ κοινὸν τοῦτο προετρέψατο, κα-
 θάπερ οἱ λοιποὶ πάντες, εἰς τὸ μιαιοφαγεῖν· ἀλλ’ ἐποίησε μὲν
 αὐτοὺς ἀντὶ τῆς ἐκκλησίας οἰκῆσαι ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ, πᾶσαν δὲ
 15 μηχανὴν καὶ πᾶσαν βασανιστήριον ὀργάνωσιν εἰς τὴν ὑστέραν
 ἐκέλευσεν παρασκευάζεσθαι, ἀπειλῇ ἐλπίσας ταραξάει τὰς τῶν
 ἁγίων ψυχάς. Καὶ ἐπὶ πλείστας ἡμέρας παριστάμενοι τῷ βήματι
 τοῦ ἀνθυπάτου ἀνεκρίνοντο καὶ διαφόροις αἰκισμοῖς [ἦσαν] στρεβλού-
 μενοι· σπουδῇ δὲ τῶν κατ’ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἀμαρζόντων Ἑλλήνων
 20 καὶ [διὰ] συγχωρήσεως τοῦ δικαστοῦ περιήγοντο μὲν κακουχούμενοι
 καθ’ ἕκαστον τῶν ἐν τῇ πόλει ἱερῶν, ἐλκόμενοι βία ἐπὶ τοὺς βω-
 μούς σπένδειν τε καὶ μιαιοφαγεῖν, ἔφερον δὲ ἐπὶ ἡμέρας ὄλας
 τὸν ἀριθμὸν τριάκοντα καὶ πλείω τῶν τε νεωχόρων [καὶ] τοὺς

1 κῶδ. δεῖξομεν διατῆσ ἡμῶνανδρείας || κῶδ. ὄντων.—2 κῶδ. ἀσθένειαν. ὁδὲανθ.
 κλατήμεως || κῶδ. ἀπηγῆς. — 3 κῶδ. προαῖρεσιν· ὡς αὐτῷ τὸ πράγματι δεῖξει-
 σιν. — 4 κῶδ. ἀρπαγέντας. — 5 κῶδ. προῶγονται οἱ προρρηθένᾶγιοι. — 6 κῶδ.
 γορτοίνης. — 7 κῶδ. σατορνείλος || κῶδ. εὐνικηάνός. — 8 κῶδ. γένου ἐρμέου· ἀποδὲ
 κνόσου. — 9 κῶδ. ζοτικός || Ὀβίνης] οὕτως ὁ κῶδιξ. — 10 κῶδ. κυθονίας -- ἡρα-
 κλίου. — 11 εὐᾶρεστος· οὓς τινὰς θεᾶς. οὐκεισκολακίαν. — 12 κῶδ. ἐτράπει || κῶδ.
 τοῦτο προέτρ. — 13 κῶδ. καθάπερ οἱ λυποὶ π. εἰστομηροφαγεῖσαι, ἀλλεποίει. —
 14 κῶδ. οἰκίσαι -- πᾶσαν. — 15 κῶδ. πᾶσαν β. ὀργάνων. — 16 κῶδ. ἀπηγῆ. —
 17 κῶδ. ἁγίων -- ἐπιπλείστας. — 18 κῶδ. διαφόροις. — 19 κῶδ. τονκατεκείνον --
 ἄλλῶν. — 20 κῶδ. καὶ συγχωρίσεως -- περιήγων. — 21 κῶδ. καθέκαστον --
 ἱερῶν ἐλκ. - - βομους. — 22 κῶδ. ται καὶ μηᾶροφ., ἔφ. δὲ ἐπιῆμέρας ὄλας. —
 23 κῶδ. τῶν ἀριθμῶν -- πλείω. τῶν τεναῶν τοὺς ἀποτοῦ.

ἀπὸ τοῦ δημῶδους ὄχλου ἐμπαιγμούς. Τυπτόμενοι, ἐμπτυόμενοι, κοπρίαις περιπαττόμενοι καὶ τὰ τοιαῦτα πάσχοντες ὑπέμενον.

4. Τῇ δὲ πρὸ δέκα καλανδῶν ἰαννουαρίων προκαθεσθεὶς ὁ ὠμότατος ἄρχων, πλήρης ὦν θυμοῦ καὶ πικρίας, ἐκέλευσεν παραστῆναι τοὺς ἀγίους ἐν τῷ βήματι· καὶ δὴ προάγονται τῆς 5 φυλακῆς οἱ δεσμῶται, κάμνοντες μὲν, ὡς ἐκεῖνος ἐδόκει, λευχειμονοῦντες [δὲ] καὶ ταῖς ψυχαῖς ἀγαλλόμενοι, φαιδρῶ τε τῷ προσώπῳ μόνην ὀρώντες τὴν πρὸς τὸ θεῖον ἐλπίδα· καὶ γὰρ ὅπτασία τις αὐτοῖς ἐγεγόνει καλοῦσα πρὸς σωτηρίαν· ᾧ δὴ καὶ πλέον πεπιστευκότες, θαρσαλέοι τε καὶ χαίροντες κατειλήφασιν τὸ δικαστήριον· πληρωσάντων γὰρ αὐτῶν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰς συνήθεις εὐχάς, καὶ μικρὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιμυσάντων εἰς ὕπνον, παραστάς αὐτοῖς νεανίσκος λευχείμων ἐβόησεν· “Ἐγγὺς τὸ στάδιον· στέφανος ἀφθαρσίας [ὕμῃν] ἔτοιμος”. Ἐσπέρας δὲ βαθείας γενομένης 15 εὐξάμενοι τῷ Θεῷ διόλου κρατῶναι τούτοις τὸν ἐπὶ τῇ θεοσεβείᾳ λογισμὸν ἠσύχασαν ἠδέως· ὁ δὲ τῶν ὄλων ἔφορος Ἰησοῦς Χριστὸς μίαν γνώμην τούτοις ἔχουσιν, μίαν ὄψιν τούτοις εἰς εἰκασίαν τοῦ μέλλοντος ἐξαπέστειλεν· ἐδόκουν γὰρ κατὰ ταῦτὸ ἀμφότεροι ἐπιβεβηκέναι νηὸς ὑπὸ πνευμάτων ἀτάκτων ἐν μέσῳ πελάγους χειμαζομένης συνεχῶς κατὰ τῶν πλευρῶν ἐκ τῆς τῶν ἀνέμων βίας, προσρηγνυμένου 20 τοῦ κύματος εἰς τε τὴν τρόπιν καὶ ὅσα συνέχειν τὴν ὀλκάδα πέφυκεν καὶ ἄλλων τε ἀλλαχοῦ προσρηγνυμένων, καὶ τῶν μὲν εἰς τὸ κλυδῶνιον καταδουομένων, ἐτέρων δὲ πρὸς τοῖς σκοπέλοις δίχην ἰχθυῶν περιπειρωμένων, μόνους ἑαυτοὺς ἐθεώρουν ὑπὸ τῆς τοῦ κυβερνήτου

1 κῶδ. ἐμπεγμούς. — 2 κῶδ. τοιαῦτα π. ὑπέμενον. — 3 κῶδ. προδέκα κ. ἰαννουαρίων προκαθεσθῆς ὁ ὠμ. — 4 κῶδ. θυμοῦ. — 5 κῶδ. παραστῆναι τ. ἀγ. ἐν τῷβήματι. καὶ δὴ προάγωντε. — 6 κῶδ. φοιλακῆς || κῶδ. μενώσῆκῆνος ἐδώκει, λευσχημονοῦντες. — 7 κῶδ. ἀγαλλόμενοι φαιδρῶτε. — 8 κῶδ. ὀρώντες τ. προστοθεῖον - - ὅπτασία. — 9 κῶδ. ἐγεγόνει καλοῦσα - - ᾧ δὴ. — 10 κῶδ. πεπιστευκότες. — 12 κῶδ. ὀφθαλμοῦς. — 13 κῶδ. νεανίσκος. λευσχήμων ἐ. ἐγγοῖς. — 14 κῶδ. ἔτοιμος. ἐσπέρας. — 15 κῶδ. διόλου κρατοῖναι - - θεόσεβεία. — 16 κῶδ. ἠδέως - - - ὄλων. — 17 κῶδ. μίαν - - μίαν ὄψιν τ. εἰς εἰκασίαν. — 18 κῶδ. κατατῶν. — 19 κῶδ. νισύποπν. || κῶδ. χημαζομένης — 20 κῶδ. πρόσρηγ. τουκύματος. — 21 κῶδ. τρόπην. — 22 κῶδ. πρόσρηγ. — 23 κῶδ. καταδουομένων, ἕτερον δὲ προστοῖς. — 24 κῶδ. ἐαυτοὺς ἐθεώρουν ὑπὸ τ. τ. κυβερνήτου.

τέχνης σφζομένους, ἐσθῆτα λαμπρὰν περιβεβλημένους καὶ προσ-
 βάντας ὄρει, καλῶς τε καὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀνατεινομένους. Τοῦτο
 γοῦν κατὰ ταῦτό θεασάμενοι τῆς νυκτὸς ἄφνω διηγέρθησαν, θάτε-
 ρος θατέρου ἀγνοοῦντος τὴν ὄπτασίαν διηγήσασθαι βουλόμενος·
 5 ὡς δὲ τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν ἴσῃν ἐπ' ἀμφοτέροις φανεῖσαν ἤσθοντο,
 χρηστάς ἔχοντες τὰς περὶ τοῦ μέλλοντος ἐλπίδας, ἐπὶ πρόσωπον
 πεσόντες ὕμνον τινὰ τῷ Χριστῷ ἀνέπεμπον τοιαῦτα δὲ προσευ-
 χομένων αὐτῶν ἴσως παρήσαν οἱ τὴν φρουρὰν διὰ φροντίδος ἔχον-
 τες, φάσκοντες ἐπιζητεῖν τὸν ἀνθύπατον τοὺς ἐν τῇ φυλακῇ.
 10 5. Κελεύσαντος δὲ τοῦ ἀνθυπάτου περιδουθῆναι μὲν αὐτῶν
 τοὺς χιτωνίσκους κελεύει, ἦκειν δὲ γυμνοὺς ἐπὶ τὸ βῆμα, τὴν
 αἰδῶ μόνην μικροῖς ῥάκεσιν καλύπτοντας· πολλοῦ τε θυροῦβου παρὰ
 τῶν Ἑλλήνων γενομένου πρὸς τὸ ὡς πονηρὰν καταλύεσθαι θρη-
 σκεῖαν, οὐκ ἐταράχθη μὲν οὐδεὶς τῶν εὐλαβῶν ἐκείνων καὶ θεο-
 15 φιλῶν ἀνδρῶν, εἰστήκεισαν δὲ πρὸς τὸ κρεῖττον ἀφορῶντες καὶ
 τὴν ἐλπίδα περιμένοντες μόνην, ὀλίγα πεφροντικότες τῆς ἐν ἀν-
 θρώποις σωτηρίας. Στενῆς δὲ λοιπὸν ἐνταῦθα τῆς ἐρωτήσεως,
 πότερον βούλονται μιαιοφαγεῖν καὶ εἰδώλοις θύειν πειθόμενοι τοῖς
 βασιλικῶς προστάγμασιν, ἢ παραυτὰ κολάσει καὶ τιμωρίαις ὑπο-
 20 βαλέσθαι, ὡς οὐκ οὔσης περὶ τούτου οὐδεμιᾶς ἀναβολῆς, ἐνταῦθα
 λοιπὸν ὁ φερόνυμος ὄντως Θεόδουλος, καὶ γὰρ ἦν αὐτὸς πρεσβύ-
 της καὶ τιμῆς προήκων, ἀνατείνας μετὰ παρρησίας τὴν χεῖρα καὶ
 κατασεύσας τὸν ὄχλον παῦσαι τὸν θόρυβον, ἤτησεν βραχὺ λόγον
 τὸν ἄρχοντα. Τοῦ δὲ μόλις ἐνδόντος ἔφη ὁ Θεόδουλος· "Μηδεῖς,

1 κῶδ. ἐσθῆτα λ. π. καὶ πρόσβάντας. — 2 κῶδ. τοῦτο γ. κατὰ τὸ. — 4 κῶδ.
 ἀγνωοῦντες τ. ὄπτ. διήγησ. — 5 κῶδ. ἐπαμφοτέροις φανίσαν εἴσθοντο. — 6 κῶδ.
 χριστάς ἔχ. τασπερι || κῶδ. βουλόμενοι. — 7 κῶδ. ὕμνον - - τοιαῦτα δὲ προσεῦχ.
 α. ἴσως παρήσαν. — 9 κῶδ. ἐπιζητήν τ. ἀ τ. ἐντιφυλ. — 10 κῶδ. περιδουθῆναι.
 11 κῶδ. εἶκην - - βῆμα. — 12 κῶδ. ἐδῶ. — 13 κῶδ. ἐλλήνων || κῶδ. θρησκειαν. —
 14 κῶδ. οὐκεταράχθημεν οὐδεῖς || κῶδ. θεόφιλῶν. — 15 κῶδ. εἰστήκεισαν - - κρεί-
 τον ἀφορῶντες. — 16 κῶδ. ὀλίγα - - τῆς ἐνανοις. — 17 κῶδ. δευτὸν ἐνταῦθα. —
 18 κῶδ. βούλοντε μῖαιοφ. κ. εἰδῶλοις θ. πηθόμ. — 19 κῶδ. βασιλικῶς προστάγμ.
 ἢ παραυτὰ || κῶδ. τιμωρίαις ὑποβαλλ. — 20 κῶδ. οὐκούσης περιτούτου οὐδεμίας
 ἀ. ἐνταῦθα. — 21 κῶδ. λυπὸν ὁ φερόνυμος ὄντος - - ἦν. — 22 κῶδ. προεῖκον, ἀνατή-
 νας - - χεῖραν. — 23 κῶδ. κατὰσίσας τ. ὁ παύσαι. — 24 κῶδ. μηδεῖς.

ὧ οἱ παρόντες, εἰς δειλίαν ἡμᾶς ἐλπίσοι καταστήσαι θορόβου καὶ
ταραχῆς ἐμπλήσασθαι τὸ δικαστήριον, μηδὲ τὸ πολύτροπον τῶν
δικαστηρίων ὀργάνων πλήθος καθαίρειν νομιζέτω τις τὸ πρὸς τὸ
θεῖον ἡμῶν φρόνημα, μηδὲ τοσοῦτον ἀσθενήσοιμεν τὰς ψυχὰς,
μηδὲ πάθοιμεν τοῖς περιστάσιν ἔθνεσιν τὰ παραπλήσια, οἱ παρι- 5
δόντες τὸν τῶν ὄλων δημιουργόν, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ
τὴν γῆν, τὸν διακοσμήσαντα τοῖς στοιχείοις τὰ σύμπαντα, τὸν
ἐπιθέντα τάξιν τοῖς ἀτάκτοις, τὸν τῇ χορείᾳ τῶν ἄστρον ποικί-
λанта τὸν οὐρανόν, τὸν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην ἐγκαταστήσαντα
τοῖς ὄλοις, ἐπὶ λίθους καὶ ξύλα καὶ τὰς τοιαύτας ὕλας καταφεύ- 10
γειν τολμάτε, ὧν ὁρᾶτε καὶ δημιουργοὺς οὐ θαυμαστοὺς τινὰς καὶ
λογάδας, ἀλλὰ τοὺς εὐτελεῖς τῶν ἀνθρώπων καὶ χειροτέχνας.
Ἡμεῖς δέ, οἷς λιτότης βίου, οἷς ἀρετὴ σύντροφος, οἷς ἐγκράτεια
διὰ σπουδῆς, καταφρονήσοιμεν τῶν εὐτελῶν ἐκείνων καὶ γηίνων,
εἰδότες ἀνθρώπων ταῦτα παίγνια. Χριστὸν δὲ καταγγέλλομεν καὶ 15
τοῖς οὖσιν ἀξίους τοῦτον εὐαγγελιζόμεθα”.

6. Ταῦτα ἀκούσας ἐταράχθη ὁ δῆμος ἅπας, ἐξεκαίετο δὲ ὁ
ἀνθύπατος πικρῶς· καὶ τὰ μὲν πρῶτα κατὰ τοῦ σώματος κελεύει
μαστιζεσθαι τοὺς ἀγίους, τῶν δὲ λεγόντων μίαν καὶ τὴν αὐτὴν
ἔχειν Θεοδούλῳ πίστιν καὶ κοινὸν εἶναι τὸν εἰρημένον παρ’ αὐτοῦ 20
λόγον, καὶ πάντων ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὑμνολογούντων τὸν Θεόν,
πῦρ αὐτοῖς ἀναρτήσας κατὰ τῶν πλευρῶν κελεύει προσάγεσθαι·
καὶ οὐ τοῦτο [μόνον] δεινόν, καίπερ ὄν δεινόν, ἀλλὰ καὶ τριχῶν
ὕφασμασιν μετὰ πλείστου ἄλῳς προστριβεσθαι κελεύει τῷ σώματι·

1 κῶδ. δειλίαν ἡμᾶς ἐ. καταστήσαι.— 2 κῶδ. ἐμπλήσαστὸ δ., μηδὲ το.— 3 κῶδ.
ὀργάνων πλήθος -- τις.— 4 κῶδ. θεῖον ἡμῶν φρόνημα, μηδὲ τὸ σοῦτον ἀσθενι-
σοι μὲν τὰς ψυχᾶς.— 5 κῶδ. μηδὲ πάθημεν τ. περιεστάσιν ἔ. τ. παρὰ πλήσια,
οἱ παριδόντες.— 6 κῶδ. ὄλον δημιουργόν.— 7 κῶδ. γῆν τ. διακοσμ. τ. στυχίοις.—
8 κῶδ. τηχωρία.— 9 κῶδ. οὐρανόν, τ. ἥλιον.— 10 κῶδ. ὄλοις, ἐπὶ λίθους --- τοιαύτας
ὑλας.— 11 κῶδ. τολμάται. ὧν ὁρακαὶ δημιουργοὺς.— 12 κῶδ. χειροτέχνας.— 13 κῶδ.
δὲ οὐ λιτ. βίου: οἷς ἀρετῇ -- ἐγκρατεία διίσπουδῆς καταφρονήσοιμεν.— 15 κῶδ.
εἰδότες -- πένγνια -- κατὰγγέλλομεν.— 16 κῶδ. τοῖσούσιν ἀξίους τούτον.— 17 κῶδ.
ταῦτα -- δῆμος ἅπαν.— 18 κῶδ. πρῶτα.— 19 κῶδ. μασιζέσθε τοὺς ἀγίους.— 20 κῶδ.
θεοδούλου πίστιν -- εἶναι τ. εἰρημένον παραυτοῦ.— 21 κῶδ. ἐξενῶς στ. ὑμνολ.—
22 κῶδ. ἀναρτίσας -- προσάγεσθαι.— 23 κῶδ. τούτο δεινόν, κ. ὄν δεινόν.— 24 κῶδ.
πλείστου ἄλῳς προστριβ.

οἱ δὲ τοσοῦτον ἀπέσχοντο τοῦ κολακεύειν, ἢ νομίζειν δεινὰ πεπον-
 θέναι, ὥστε καὶ ψαλμοῖς καὶ ᾠδαῖς ταῖς πρὸς τὸ θεῖον ἐνὸς ἀρχε-
 μένου, Θεοδούλου, πάντες ὑπήκουον· ἦν δὲ οὐδὲν ἄλλο τὸ παρ'
 αὐτῶν λεγόμενον, ἢ τοῦτο· “Μακάριοι οἱ ὑπομείναντες πάντα·
 5 ἠτοίμασται γὰρ αὐτοῖς παράδεισος ἀφθαρσίας· μακρὰν ἀσεβῶν οἰ-
 κισθήσονται. Θεάσασθε τοὺς παρεστῶτας ἡμῖν, ἄπιστοι, κατα-
 φρονεῖν μὲν τῶν οἰκτρῶν τούτων βασανιστηρίων κελεύοντας, ἀκο-
 λουθεῖν δὲ πρὸς ἀγαθὴν ἐλπίδα καὶ βίον εὐδαίμονα [τὸν] καὶ ζωὴν
 ἀφθαρσίας ἔχοντα”. Καὶ ταῦτα τῶν ἀγίων εἰπόντων ὁ ἀνθύπατος
 10 Κλατήμεος ἔφη· “Ἄνόσιοι, οὐδέπω ἤσθεσθε τῶν βασάνων”; Οἱ
 ἅγιοι μάρτυρες εἶπον· “Αἰ παρὰ σοῦ βάσανοι καὶ αἰ παρὰ τοῦ
 συμπεπλανημένου σοι ὄχλου ἡμῖν χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις γέγονεν,
 τσαύταις ἡμέραις εὐωχομένοις ἐν αὐταῖς”. Ὁ ἀνθύπατος εἶπεν·
 “Αἰ μὲν πρότερον ἡμέραι ἔδοξαν ὑμῖν, ὡς φατέ, εὐωχία· νῦν
 15 δὲ ὤψεσθε δύναμιν ὧν ἐλοιδορήσατε θεῶν”. Οἱ μάρτυρες εἶπον·
 “Οὐκ εἰσὶν λίθινοι καὶ ξύλινοι καὶ χρυσοὶ καὶ ἀργύρω τού-
 τους περιχρίετε; ἀλλὰ Δαίμονές εἰσιν οἱ ἐμπαίζοντες ὑμῖν ὕλη
 νεκρὰ καὶ ἀψύχῳ”. Ὁ ἀνθύπατος ἔφη· “Οὐκ ἔστιν ὕλη νεκρά·
 ἢ οὐχ ὄρατε τοὺς παρεστῶτας σοφούς, οἵτινες πεπεισμένοι εἰσὶν;
 20 τὴν τοῦ μεγάλου Διὸς δύναμιν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ [τῇ πόλει]
 ἱερά; ὡς καὶ αὐτοὶ ἐθεάσασθε, οἷαις θυσίαις καὶ οἷοις ἀναθήμα-
 σιν [οἱ θεοὶ] κοσμοῦνται ὑπὸ τοσοῦτων γεραιρόμενοι”! Οἱ μάρ-
 τυρες εἶπον· “Καλῶς εἶπας μέγαν θεὸν τὸν Δία. Οὔτοι οἱ παρ-

1 κῶδ. εἰ δὲ τοσοῦτον ἂ τὸ κολακεύειν -- δινά. — 2 κῶδ. ὥστε -- προστοθεῖον ἐνὸς. — 3 κῶδ. θεοδόλου π. ὑλήκ. ἦν -- παραυτῶν. — 4 κῶδ. μακ. οἰπομείναντες. — 5 κῶδ. ἠτοίμαστε. — 6 κῶδ. θεάσασθαι παρεστῶτας ἡμῖν α. καταφρωνήνδ. — 7 κῶδ. οἰκτρῶν τούτων. — 9 κῶδ. ταῦτα τ. ἀγίων εἶπ. ὁ ανθ. — 10 κῶδ. ἤσθεσθαι. — 11 κῶδ. οἱ ἅγιοι μ. εἶπων· αἰπαρασοῦ β. κ. ἐπατατουσυμπεπλανημένου. — 12 κῶδ. ἡμῖν χ. κ. ἀγαλλήσσης. — 13 κῶδ. τσαύταις ἡμ. εὐωχομένων - - - εἶπεν. — 14 κῶδ. αἰ - - ἔδοξαν ὑμῖν ὡσφαται. — 15 κῶδ. ὤψεσθαι δύναμην ὠνελυθωρήσαται θ. οἱ μάρτορες εἶπων. — 16 κῶδ. οὐκείσιν λίθινοι - - καιαργύρω. — 17 κῶδ. περιχρίεται - - οἰεμπεζ. ὑμῖν. — 18 κῶδ. νεκρὰ - - ἔφη οὐκέστιν ὕλη. — 19 κῶδ. οὐχοράται τ. παρεστῶτας σωφούς, οἵτινες πεπισμένοι. — 20 κῶδ. δόιναμην - - τάναντῇ ἱερά. — 21 κῶδ. οἷαῖς θ. κ. οἰοῖς. — 22 κῶδ. ἀναθ. κοσμοῦντε ὑπο. — 23 κῶδ. τῶν δῖαν . οὔτοι.

εστῶτες, οἱ λογάδες τῶν Ἑλλήνων, οὓς σὺ μαρτυρεῖς ὡς σοφοί, ἀπόγονοι τυγχάνουσι τοῦ Διός, ἀνθρώπου γενομένου θνητοῦ καὶ ἀσελγεστάτου, κατὰ Μίνωα καὶ Ῥαδάμανθυν, καὶ αὐτοὶ δὲ τοῦ Κρητῶν ἔθνους τυγχάνοντες, οὓς ἔδωκεν ὁ Ζεὺς βασιλεύειν. Ἴσμεν αὐτοῦ τὰς πράξεις καὶ τὰς πανουργίας· διὸ μεταμορφούμενος πολ- 5
 λὰς γυναῖκας ἠχρείωσεν, θυγατέρας ἀλλοτρίας διέφθειρεν, τὰ παρὰ φύσιν ἄρρενα ἐπαιδομάνησεν καὶ τὰ τούτων χεῖρονα ἐτυράννησεν. Τούτου τὰς πράξεις ζηλώσαντες οὗτοι καὶ τοῖς ὁμοίοις ἠττημένοι, οὗ καὶ τὸν τάφον ἴσμεν ἐν τῷ πλησίον ἡμῶν ὄρει, ἠδέως καὶ εἰκότως τὸν Δία πρὸς τὰς ἑαυτῶν ἡδονὰς μέγαν θεὸν ἀναγο- 10
 ρεύουσιν”.

7. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ τῶν Ἑλλήνων σοφοὶ σὺν τῷ δήμῳ ἀθρόως ὤρμησαν κράζοντες· “Ἀνθύπατε, δὸς ἡμῖν ἐξουσίαν αὐτοχειρίᾳ χρῆσασθαι τοῖς ἀσεβέσιν τούτοις τοῖς οὕτως βλασφημήσασιν εἰς τὸν μέγαν θεὸν Δία”. Ὁ δὲ ἀνθύπατος κατασεισας τὴν χεῖρα 15
 ἔφη· “Ὡς ἀτονούσης τῆς ἀνθυπατικῆς τάξεως οἱ ὄχλοι ἐγχειροῦσιν κατὰ τῶν ἀνδραποδεστάτων τούτων”· ὁ δὲ θυμοῦ πλησθεὶς καὶ ὥσπερ ἄγριος θῆρ κατὰ τῶν τοῦ Θεοῦ μαρτύρων ὀρμήσας ἐκέλευσεν τοῖς δορυφόροις ὑφ’ ἐν τοὺς δέκα παρασκευάσαι· καὶ δε μὲν ἀναρτηθεὶς τοῖς ὄνυξιν τὰς σάρκας σὺν τοῖς νεύροις διεσχί- 20
 ζετο, ὁ δὲ ξύλοις καὶ λίθοις τὰς πλευρὰς σὺν τοῖς ὀστέοις διετιτρώσκετο, ὁ δὲ ῥάβδοις μαστιζόμενος κατεξαίνετο· ἕτερος δὲ ὑπὸ δύο κεντριώνων τοίχῳ καὶ στόλοις προσρηγνύμενος ἐκαρτέρει, καὶ ἦν ἰδεῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ τὴν Γορτυναίων πόλιν συστρεφομέ-

1 κῶδ. ἑλλήνων -- σοφοῖς. — 2 κῶδ. τουθῶς. — 3 κῶδ. μίνωακαιραδάμανθον.—
 4 κῶδ. κριτων - - οὓς ἔδωκεν - - ἴσμεν. — 5 κῶδ. πράξης - - διῶ μεταμορφ.—
 6 κῶδ. γοναίικας ἠχρείωσεν. — 7 κῶδ. παραφύσινἀρισταεπεθωμάνισεν x. τατού-
 των χεῖρονα ἐτυράννησεν. — 8 κῶδ. οὗτοι - - ἠττημ. — 9 κῶδ. οὗ, καὶ τ. τάφον-
 εἶσμαι ἐντοπλησίον ἡ. ὁ. εἰδέως. — 10 κῶδ. εἰκότως - - εἰντὸν εἰδωνὰς. —
 12 κῶδ. ταῦτα - - ἑλλήνων. — 13 κῶδ. ἀθρόος ὤρμησαν - - ἡμῖν. — 14 κῶδ.
 χρεῖασσθαι τοῖς οὕτως βλασφημήσαντας. — 15 κῶδ. κατὰσίσας τὴν χεῖρα. — 16 κῶδ.
 ἔφει - - ἐγχειροῦσιν. — 17 κῶδ. πλησθῆς καὶ ὥσπερ. — 19 κῶδ. ἐφέν. — 20 κῶδ.
 ἀναρτιθῆς. — 21 κῶδ. ὀστέοις διετιτρώσκετο. — 22 κῶδ. ῥαύδοις - - ἕτερος. —
 23 κῶδ. τύχω - - πρόσρηγ. — 24 κῶδ. ἠῖδεῖν ἐνεκείνητῆῆμέρα τὴνγαρτυ-
 ναίων πόλιν.

νην ἐπὶ τὸ αὐτό, δέκα ἀθλητῶν διαφόρους ἀγῶνας θεωρούντων καὶ ἐπὶ τούτοις γεγηθότων, ὅτι οἱ διαφέροντες τῶν χριστιανῶν τὰ τοιαῦτα πάσχουσιν· ἀλλ' ὅμως ἐταράσσοντο ἀνέδην ὑπὸ Δαιμόνων ἐλαυνόμενοι καὶ ἐπὶ ταῖς οἰμωγαῖς τῶν ἀγίων ἀθλητῶν χαίροντες,
5 ἢ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις ἐστεφάνου τοὺς ἀγίους.

8. "Ὅθεν πάλιν ἐβόα ὁ δῆμος· " Ἔχομεν ὁ αἰτήσομεν· δέκα μωρῶν στρέβλας ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν μιᾷ ῥιπῇ θεάσασθαι· αἶρε τοὺς μωρούς, αἶρε τοὺς ἀθέους· μὴ φείδη τῶν χριστιανούς· ἐαυτοὺς ἀποκαλούντων· ποίει τὸ κελευσθὲν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος· τούτοις
10 ἓνα θάνατον, ἓνα τάφον ἀπόφηνε", οὐκ εἰδότες οἱ ἀληθῶς μωροί, ὅτι οἱ μὲν ἅγιοι διὰ τῶν τοιούτων δοκιμαστηρίων τὴν ἀληθῆ φιλοσοφίαν ἐπιδείκνυνται καὶ διὰ προσκαίρου θανάτου εἰς αἰδίου ζωῆν μετασχηματίζονται, αὐτοὶ δὲ ἐὰν ἐπιμείνωσιν τῇ πλάνῃ, κόλασιν αἰώνιον καὶ "Ἄδην καὶ Τάρταρον μετὰ Δαιμόνων κληρο-
15 νομήσουσιν. Τούτων δὲ συντελουμένων ὁ κήρυξ ἐβόα· "Φείσασθε ἐαυτῶν, ἀνόητοι· ποιήσατε τὸ κελευσθὲν ὑπὸ τοῦ βασιλέως· θύσατε τοῖς θεοῖς· μεταλάβετε τῶν θυσιῶν". Τότε οἱ ἅγιοι μάρτυρες λαβόντες τοῦ λέγειν ἐξουσίαν, ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ἀπεκρίθησαν· "Χριστιανοὶ ἐσμεν· οὐ πειθόμεθα θυσίαν νεκροῖς καὶ
20 ἀψύχοις θεοῖς προσενέγκαι· ὑπὲρ Θεοῦ τοῦ ζῶντος ἔτοιμοὶ ἐσμεν ἀποθανεῖν, καὶ τοῦτο κεκρίκαμεν, κἂν μυρία τσαῦτα ποιήσητε· ἐγνώκαμεν γὰρ διὰ θανάτου τὴν ἀληθῶς ζωὴν κομισασθαι". Ἐπιβοησάντων δὲ πάλιν τῶν ὄχλων πανδημεί, μὴ μένειν ἐπὶ πολὺ

1 κωδ. τῶαὐτῶ - - ἀγῶνας θεορούντων. — 2 κωδ. γεγηθῶτων, ὅτι οἱ διαφέροντες τ. χριστιανῶν. — 3 κωδ. τοιαῦτα π. ἀλλόμωσ ἐτ. ἀνεδηπόθ. — 4 κωδ. ὁμογαῖς τ. ἀγίων ἁ. χαίροντες. — 5 κωδ. ἠδὲ - - ἀγίους. — 6 κωδ. "θενπάλην ε. ὁ δῆμος - - δετήσομεν. — 7 κωδ. μωρῶν στρ. ἐπὶ τοαυτῶ ἐν μιᾷ ρ. θεᾶσαντες. — 8 κωδ. φείδη τ. χριστιανούς· ἐαυτοῦς. — 9 κωδ. αὐτοκράτορος. — 10 κωδ. ἓνα θ. ἓνα τ. ἀπόφεινε· οὐκίθότες. — 11 κωδ. ὅτι οἱ μ. ἅγιοι δηᾶ τ. τοιοῦτων. — 12 κωδ. προσκαίρου - - αἰδίου. — 13 κωδ., μετασχηματίζονται α. δὲ ἔαν ἐπιμείνωσιν. — 14 κωδ. αἰώνιον καὶ ἄδην. — 15 κωδ. τούτων δὲ σύντελ. - - φήσασθε. — 16 κωδ. ἐαυτῶν. — 17 κωδ. μεταλάβεται. — 18 κωδ. λαβόντες - - ὡς ἐξενός. — 19 κωδ. χριστ. ἐσμεν, οὐ πειθόμεθα — 20 κωδ. προσενέγκαι· ὑπὲρ θ. τ. ζῶντος ἔτοιμοὶ ἐσμεν. — 21 κωδ. τοῖτο - - τσαῦτα ποιήσεται. — 22 κωδ. ἐπιβοησάντων δὲ πάλιν. — 23 κωδ. πανδημὶ μὴ μένην ἐπιπολλοί.

τοὺς ἀθέους, καὶ αὐτῶν τῶν ἁγίων μαρτύρων τοσοῦτον εἰπόντων, ὡς "Ἄρα λοιπὸν ἡμᾶς ἐπιέναι καὶ πληροῦν τὸ προστεταγμένον παρὰ τοῦ δεσπότου", μικρὰν καὶ μίαν ἀπόφασιν ἐκφέρει ὁ ἀνθύπατος Κλατήμεος εἰπών· "Τοὺς ἀπειθήσαντας ἕως τέλους τῆ τοῦ αὐτοκράτορος κελεύσει, τούτους ἐν μιᾷ ῥιπῇ τὴν διὰ ξίφους τιμωρίαν ὑποστῆναι προσέταξα". 5

9. Ἐξω δὲ τῆς πόλεως ἀπαχθέντες εἰς τὸ καλούμενον Ἀλώνιον μέχρι καὶ νῦν—ἀνωτέρω δὲ τοῦτο μικρὸν τυγχάνει τῆς πόλεως—, τὸν στέφανον τῆς νίκης ἀναδησάμενοι τῆς κατὰ τῶν Δαιμόνων καὶ τῶν τούτοις ὑπηρετούντων, ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ὁμοψυχήσαντες, ἐν τούτῳ μόνον φιλονεικίαν ἔσχον πρὸς αὐτούς, τίς πρότερον τὸ τῆς ἀρετῆς στάδιον δραμῶν ἀναδήσεται τὴν ἀνταγωνιστον νίκην. Ἐνταῦθα λοιπὸν ὁ ἁγιώτατος Θεόδουλος λύει μὲν αὐτῶν τὴν φιλονεικίαν, εὐχὴν δὲ κοινήν αὐτοὺς πληρώσαντας κελεύει παραχωρεῖν τὸν πρῶτον [τόπον] τῷ βουλομένῳ, εἰπών· "Θαρρεῖτε, ἀδελφοί· εἰς τὸν αὐτὸν ἀπελευσόμεθα τόπον πᾶσιν ὁ αὐτὸς ἡτοίμασται· οὐ τοῦ προλαμβάνοντος τὰ ἔπαθλα, δίκαιος δὲ εἰς κόλπους ἀπελεύσεται δικαίων". Συναινέσαντες δὲ τοῖς εἰρημένοις ἀθρόως ᾠδὴν ἀναπέμπουσιν τῷ Θεῷ, μικρὸν ἐπισχεῖν τοὺς δημίους ἀξιώσαντες· "Εὐλογητὸς Κύριος, ὃς οὐκ ἔδωκεν ἡμᾶς εἰς 20 θήραν τοῖς ὁδοῦσιν αὐτῶν". Καὶ τὸν ψαλμὸν τοῦτον ἅπαντα Θεοδούλου καταλέγοντος, τῶν δὲ ἐτέρων ὑπακουόντων, ταῦτα εἰπόντες οἱ ἅγιοι σὺν πολλῇ τῇ προθυμίᾳ πάντες ἅμα ἐπὶ τὸν τόπον προσηύξαντο οὕτως· "Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ τοῦ εὐλογητοῦ καὶ ἀγαπητοῦ παιδὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ πατήρ, δι' οὗ τὴν 25

1 κῶδ. τοσοῦτων εἰπόντων.—2 κῶδ. λυπον ἡμᾶς ἐπιέναι κ. π. τ. προστετ.—3 κῶδ. μικρὰν.—4 κῶδ. κλατείμεως εἰπών, τ. ἀπηθ. ἕως.—5 κῶδ. ἐμιᾷ ῥοπή τὴν διάξ. τημ.—6 κῶδ. ὑποστῆναι προσέταξα.—7 κῶδ. ἀλόγιον.—9 κῶδ. τονδαιμόνων.—11 κῶδ. ὁμοψυχῆσάντες--φειλονεικίαν.—12 κῶδ. δραμῶν ἀναδήσεται.—13 κῶδ. ἐνταῦθα.—14 κῶδ. φηλονικίαν.—15 κῶδ. πρῶτον τ. β. εἰπών.—16 κῶδ. πᾶσιν--εἰτύμασται.—18 κῶδ. συνέσαντες.—19 κῶδ. μικρὸν ἐπισχῆν.—20 κῶδ. εὐλογητὸς κσ ὃς οὐκέδωκεν ἡμᾶς || Ψαλμ. ρκγ', 6.—21 κῶδ. ὁδοῦσιν--τούτων ἅπαντα θεοδούλου.—22 κῶδ. κατὰ λέγοντος, τὸν δὲ ἐτέρων ὑπακουόντων, ταῦτα.—23 κῶδ. ἅγιοι--ἅμα.—24 κῶδ. προσηύξαντο οὕτως.—25 κῶδ. ευλογητοῦ καὶ ἀγαπιτοῦ--διοῦ.

ἰπίγνωσιν εἰλήφαμεν· ὁ Θεὸς ἀγγέλων καὶ δυνάμεων καὶ πάσης
 κτίσεως καὶ παντὸς γένους τῶν δικαίων, οἱ ζῶσιν ἐνώπιον σου,
 εὐλογοῦμέν σε, ὅτι ἤξιώσας ἡμᾶς τῆς ἡμέρας καὶ τῆς ὥρας ταύ-
 5 τῆς τοῦ λαβεῖν ἡμᾶς μέρος ἐν ἀριθμῶ τῶν μαρτύρων σου, ἐν τῷ
 ποτηρίῳ τοῦ Χριστοῦ σου, εἰς ἀνάστασιν αἰώνιον ψυχῆς τε καὶ
 σώματος, ἐν ἀφθαρσίᾳ πνεύματος ἁγίου, ἐν οἷς προσδεχθείμεν
 ἐνώπιόν σου σήμερον ἐν θυσίᾳ πίονι καὶ προσδεκτῇ· καθὼς ἠτοι-
 μάσας, προφανερώσας ἡμῖν καὶ ἐπλήρωσας σὺ ὁ ἀψευδὴς Θεός·
 διὰ τοῦτο καὶ πρὸ πάντων σε αἰνοῦμεν, σε εὐλογοῦμεν, σε δο-
 10 ξάζομεν· καὶ φεισάμενος τῶν δούλων σου δέξαι καθάρσιον τὸ
 ἡμέτερον αἷμα ὑπὲρ [τῆς] πατρίδος καὶ τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ,
 ὅπως καὶ αὐτοὶ πιστεύσαντες ἐπιστρέψωσιν εἰς σέ διὰ τοῦ ἐπου-
 ρανίου ἀρχιερέως Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀγαπητοῦ σου παιδός· μεθ’
 οὗ σὺν πνεύματι ἁγίῳ δόξα, τιμὴ, κράτος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς
 15 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν”·

10. Ἀναπεμφάντων δὲ αὐτῶν τὸ “ἀμήν” καὶ πληρωσάντων
 τὴν εὐχὴν, οἱ ἁγιώτατοι σὺν πολλῇ τῇ προθυμίᾳ τοῖς δημίοις πα-
 ρεκελεύοντο ποιεῖν τὸ προστεταγμένον· ἐνόσφ δὲ περὶ τὴν τῶν
 πατέρων τελείωσιν συνέβαινεν ἀπασχολεῖσθαι τοὺς ὑπηρέτας τοῦ
 20 Διαβόλου, ἐν ἀγίῳ φιλήματι ἀσπασάμενος ὁ μακάριος Εὐπόρος,
 ἀπιδῶν εἰς τὸν ὄχλον, μίαν τινὰ τῶν συγγενίδων παρατηρήσας
 πίστιν ἀκριβῶς ἐνδεδυμένην καὶ σωφροσύνης μεστήν ὄντως γυ-
 ναίκα, τῇ χειρὶ προσκαλεσάμενος δίδωσιν αὐτῇ τὸν δακτύλιον, ὃν
 εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον, ὅπερ ἐτύχχα-
 25 νεν ἐπὶ τῷ τραχήλῳ φορῶν, ἵνα τὸ γεγραμμένον πληρωθῇ, μὴ

1 κῶδ. δυνάμεων. — 2 κῶδ. παντῶς - - οἱ ζῶσιν. — 3 κῶδ. εὐλογοῦμενσε
 “τι ἠξιώσας - - ἡμέρας - - ὥρας. — 4 κῶδ. λαμβεῖν - - ἐναριθμῶ. — 5 κῶδ. αἰώ-
 νιον. — 6 κῶδ. ἐναφθ. - - ἐνοις πρόσδεχθείμεν. — 7 κῶδ. προσδεχκτῇ. καθὼς
 ἦτ. — 8 κῶδ. ἡμῖν - - ἀψευδεῖς. — 9 κῶδ. περιπίπτων σε αἰνοῦμεν, σε εὐλο-
 γοῦμεν. — 10 κῶδ. δοξάζομεν - - δούλων. — 11 κῶδ. ἡμέτ. αἷμα ὑπὲρ - - ἐναν-
 τῇ. — 12 κῶδ. ὅπως ἐπιστρέψουσιν εἰσέ. — 13 κῶδ. αγαπιτούσου π. μεθοῦ. —
 14 κῶδ. τιμῇ - - ἀεὶ. — 15 κῶδ. αἰῶνας. — 16 κῶδ. ἀναπέμφ. — 18 κῶδ. πα-
 ρεκελεύοντο ποιῆν. — 19 κῶδ. ἀπασχολήσθαι τ. ὑπηρ. — 20 κῶδ. διαβόλου ἐνα-
 γίω. — 21 κῶδ. ἀπιδῶν - - παρατηρήσας. — 22 κῶδ. πίστιν. — 23 κῶδ. γυναίκα
 τ. χειρῇ π. δίδ. αὐτὴν τ. δ. ὄν. — 24 κῶδ. εἶχεν - - ἅγ. ἐναγγέλιον ὅπερ.

βληθῆναι "τὰ ἅγια τοῖς κοισίν" οὐδὲ γὰρ ταφῆς ἀξιώθῆναι προσεδόκουν. Περίεστιν δὲ μέχρι καὶ τοῦ νῦν τὸ τίμιον εὐαγγέλιον ἐν τῷ μετὰ ταῦτα κτισθέντι ἀγίῳ ναῶ, ἔνθα τὸν τῆς ἀφθαρσίας ἀνεδήσατο στέφανον. Ὑπαναχωρησάντων δὲ τῶν στρατιωτῶν οἱ πρὸς γένος περιλειφθέντες, περιστείλαντες τὰ λείψανα τῶν ἁγίων 5 μαρτύρων, κηδεῖας κατηξίωσαν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ τόπου.

11. Πολλῶν τοίνυν ἐπιστρεψάντων πρὸς Κύριον, καὶ βουληθέντων τὴν θρασύτητα τοῦ ἀνθυπάτου καταλύσαι, δεηθέντες μετ' ὀλίγον Βαλεριανῶ καὶ Γάλλῳ τοῖς βασιλευσίν ἔλαβον τῇ πατρίδι 10 τὴν τῆς ἡγεμονίας ἀρχὴν χρόνῳ δὲ ὕστερον μικρῷ, ἐξηκοστοῦ ἔτους διαδραμόντος, εἰρήνης πολιτευσαμένης καὶ τοῦ Θεοῦ λοιπὸν ἐπιδόντος τὴν ἡμετέραν θρησκείαν, Παῦλος ὁ ἀγιώτατος τῆς κατὰ Γορτύνην ἀγιωτάτης ἐκκλησίας [ἐπίσκοπος ἐγένετο], ᾧ τοσαύτη πίστις ὑπῆρχεν, ὡς τοὺς ἀκαθάρτους Δαίμονας αἰσθομένους τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ὑποχωρεῖν καὶ βασανιζομένους λέγειν τὰ ἀληθῆ· ἀφικό- 15 μενος γὰρ διὰ τὸ [ποιήσασθαι] τὴν συλλογὴν τῶν ἁγίων λειψάνων* ἐπὶ τὴν βασιλεύουσαν Ῥώμην [ἀνέστρεψε, καὶ] πρὸ τοῦ ἐγγίσει τῇ πόλει καταδήλος ἐγένετο ὅστις ἦν, οὐκ ἀπαγγείλαντός τινος τὰ κατὰ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ Δαίμονος ἐξειπόντος τὴν ἐπιστάσιαν Παύλου· ἦν γὰρ τινὸς Ἀπρινγίου τῶν πρώτων κατὰ τὴν Ῥώμην θυγάτηρ 20 [ὑπ'] ἀκαθάρτου Δαίμονος κρατουμένη, ἣ μόνον αἰσδομένη πεπλευκέναι Παῦλον ἐβόησεν ἦκειν ἐκβάλλοντα τὸν Δαίμονα· καὶ εὐθύς μὲν πρὸ τῆς ἐπιστάσιος ἐκαθαρίσθη, τοσοῦτον [μόνον] ὁμο-

1 κῶδ. βλιθῆναι || Ματθ. ζ', 6 || κῶδ. ἄγ. τ. κοισίν -- ἀξιώθῆναι προσεδόκουν. — 2 κῶδ. ἐνάγγέλιον. — 3 κῶδ. μεταταῦτα κ. ἀγ. ν. ἔ. τῶν. — 4 κῶδ. ὑπαναχωρησάντων -- στρατιωτῶν ὁ πρόστε. — 5 κῶδ. περιληφθέντες περιστείλαντες -- ἀγ. — 6 κῶδ. κηδεῖας -- τουτόπου. — 8 κῶδ. καταλύσαι, δεηθέντες μετολίγον. — 9 κῶδ. γάλω τ. βασιλεύσιν ἔ. τ. πατρίδη. — 10 κῶδ. ἡγεμονίας. — 11 κῶδ. διαδραμῶντος. — 12 κῶδ. ἡμετ. θρησκίαν, παῦλος ὁ ἀγ. — 13 κῶδ. καταγορτοῖνην ἀγιώτ. ἐκκλ., ὦ. — 14 κῶδ. ὑπῆρχεν. ὡς τοὺς ἀ. δαίμονας ἐσθ. — 15 κῶδ. ὀνόμ. α. ὑποχωρεῖν καὶ βασανιζομ. λ. τ. ἀλιθεῖ. — 16 κῶδ. τοτὴν σ. τ. ἀγ. ληψάνων. — 17 κῶδ. ῥώμην πρὸ τ. ἐκ. τ. πόλλει. — 18 κῶδ. ὅστις ἦν. οὐκαπ. — 19 κῶδ. τῶν ἀνῶν' -- ἐξειπόντος. — 20 κῶδ. ἦν -- πρώτον. — 21 κῶδ. ἦ μ. αἰσδομένη. — 22 κῶδ. παύλω, ἐβόησεν ἦκειν -- δαίμοναν. — 23 κῶδ. εὐθοῖς -- ἐκαθερίσθη, τοσοῦτον ὁμ.

λογήσαντος τοῦ Δαίμονος Παῦλον εἶναι αἷτιον τούτου· ἐκ τούτου δὲ δόξης περιδραμούσης περὶ τὴν πόλιν καὶ χρημάτων αὐτῷ πολλῶν προσαγομένων, δέχεται μὲν οὐδὲν ὁ ἀγιώτατος ἐπίσκοπος, μετατεθῆναι δὲ τὰ λείψανα τῶν ἀγίων μαρτύρων αἰτήσας λαμβάνει ταύτην τὴν δωρεὰν σπουδῆ τῶν κατὰ τὴν Ῥώμην λογάδων παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου βασιλέως καὶ Κωνσταντίου, καθ' ὃν καιρὸν καὶ ὁ τίμιος σταυρὸς ἀνεδείκνυτο.

12. Ἐλθὼν δὲ ἐπὶ τὸ Κρητῶν ἔθνος καὶ ἐπιστάς ἐν τῷ εἰρημένῳ Ἀλωνίῳ μετὰ πλήθους ἀνδρῶν τῶν τότε χριστιανῶν, τινῶν δὲ καὶ ἐξ αὐτῶν [τῶν] εὐρεθέντων ἐν τῇ ἀθλήσει τῶν ἀγίων, ὧν τινῶν τὰ ὀνόματα ἀναγράφονται ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ἀναφέρονται ἐν τῇ τιμίᾳ αὐτῶν ἑορτῇ, καὶ τὴν ἐπικειμένην γῆν τοῖς ἀγίοις ἀνασκάψας εὗρισκε ὡς ἐν δρόσῳ τὰ σώματα τῶν ἀγίων μαρτύρων, ἀλώβητα δὲ καὶ ἀκέραια προστάγματι Θεοῦ φυλαχθέντα· ἃ δὴ καὶ μετέστησεν ἐν τῷ τῆς πόλεως κοιμητηρίῳ, ἐν ᾧ μέχρι καὶ τοῦ παρόντος, κατὰ τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ πεπόνθασιν, ὑπὲρ τῆς εὐχαριστίας αὐτῶν καὶ τῆς πρὸς Θεὸν πίστεως κρατεῖται καὶ ἐπιτελεῖται ἡ τοιαύτη ἑορτή· ἔχοντες γὰρ τὴν μνήμην τῶν ἀγίων τούτων κατὰ πᾶσαν ἐπαρχίαν ἄγουσιν τὴν γενέθλιον αὐτῶν ἡμέραν ἐπὶ τὸ αὐτὸ πάντες ἐρχόμενοι καὶ εὐχαῖς καὶ λιταῖς τὸ θεῖον ἐξευμενιζόμενοι χαίρουσιν, ὅτι οὐκ ἀπέτυχον τῶν ἱκανῶς ἐχόντων πρεσβεύειν ὑπὲρ πατρίδος καὶ ἔθνους καὶ γένους, ἀλλήλους συγκαλοῦντες καὶ πέμποντες μερίδα τοῖς πλησίον, κατὰ πᾶσαν ἐκκλησίαν εὐωχούμενοι καὶ πανηγυρίζοντες ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, μελετῶντες καὶ αὐτοὶ ὁμολογεῖν καὶ καρτερεῖν τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι σωτήρι, ὅλη δυνάμει τοὺς ἀπαταιῶνας αἰρετικούς ὅπου δ' ἂν μάθωσιν προσπελάσαντας τῇ νήσῳ, ὡς λύ-

1 κῶδ. παῦλον εἶναι. — 2 κῶδ. χρημάτων. — 3 κῶδ. προσάγομένων, δέχετε μ. ο. ὁ ἀγιώτ. — 4 κῶδ. μετατεθῆναι - - λαμβάνη. — 7 κῶδ. κωνσταντίνου, καθ' ὃν. — 8 κῶδ. ἐλθῶν - - κριτῶν. — 9 κῶδ. ἀλονίῳ - - τὸν τ. χριστιανῶν. — 10 κῶδ. εὐρ. ἐν τῇ ἀθλήσει τ. ἀγ. — 11 κῶδ. ὧν τ. ὀνόμ. ἀναγράφεται. — 12 κῶδ. ἑορτῇ - - γῆν τ. ἀγ. — 13 κῶδ. εὐρ. ὡς. — 15 κῶδ. ενῶ. — 16 κῶδ. ἡμ. ἐν εἰ. — 18 κῶδ. ἐπὶ τελεῖται ἡ τοιαύτη ἑορτῇ, ἔχοντες. — 20 κῶδ. αὐτῶ. — 22 κῶδ. πρεσβεύη. — 23 κῶδ. συγκαλοῦντες καὶ πέμπονταίς μ. τ. πλησίον. — 26 κῶδ. ὅλη δυνάμη. — 27 κῶδ. προσπελάσαντας τῇ νήσῳ.

κους ἀπὸ ποιήνης διώκοντες, ἅτε δὴ πεπεισμένοι ὡς ἀκέραιον
τὴν ὀρθόδοξον πίστιν κατέχουσιν, καθὼς παρέλαβον ἀπὸ τοῦ ἁγίου
Παύλου τοῦ ἀποστόλου, ἀποδημήσαντος τῇ νήσῳ καὶ οὕτω γρά-
φοντας πρὸς τὸν ἅγιον Τίτον· "τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν
Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα διορθώσης καὶ καταστήσης αὐτοῖς κατὰ 5
πόλιν ἐπισκόπους καὶ πρεσβυτέρους, ὡς ἐγὼ σοι διαταξάμην".
Οὗτος γὰρ ὁ θειότατος ἀνὴρ Τίτος γέγονεν πρῶτος ἐπίσκοπος τῆς
ἐν Γορτύνη μητροπόλει ἀγιωτάτης ἐκκλησίας, χειροτονήσας καὶ
αὐτὸς ἐν τε Κνωσσῷ καὶ Χερσονήσῳ, Ἱεραπύτνῃ καὶ ἐν Δευθέρνῃ,
Δάμπῃ καὶ Κυδωνίᾳ, πόλεων ἀρχαίων, καὶ Καντάμῳ καὶ Κισ- 10
σάμῳ τῶν νεωστὶ γενομένων πόλεων ἐπισκόπους· οὗ γένοιτο πάν-
τας ἡμᾶς γενέσθαι μιμητὰς καὶ ἕκαστον ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι τὸν
καλὸν ἀγῶνα ἀγωνίσασθαι καὶ τὸν δρόμον τελέσαι ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰῶνων· ἀμήν. 15

1 κῶδ. ἀποπύμνης δ. ἅτε δὴ πεπισμ. — 2 κῶδ. ὀρθόδ. πίστιν κ. καθὼς πα-
ρέλαβον. — 3 κῶδ. νίσσω. καὶ οὕτω. — 4 πρὸς Τίτον α', β. — 5 κῶδ. κρήτη ἵνα
τ. λ. διορθώσει καὶ κατὰστίσης. — 6 κῶδ. πολην || σημειωτέον τὸ ἐπισκόπους
ὑπερ ἑλλείπει τοῖς ἀρχαίοις ἀντιγράφοις τῆς πρὸς Τίτον ἐπιστολῆς || κῶδ. ἐγὼ σ. διέ-
ταξ. — 7 κῶδ. οὕτως - - πρῶτος. — 8 κῶδ. μητροπόλη ἀγιότ. ἐ. χειροτονείσας. —
9 κῶδ. κνόσσω κ. χερσονίσσω ἱερά πύτνη. — 10 κῶδ. κυδονία π. ἀρχέων - - κ
σάμω. — 11 κῶδ. νεόστὶ - - οὗ γένοιτω. — 13 κῶδ. τελείσαι. — 14 κῶδ. ὁ - -
αἰῶνας τ. αἰῶνων.

XI.

ΚΣ' ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἀπὸ Θεσσαλονίκης
διὰ προστάξεως βασιλικῆς γενομένης εἰσελεύσεως τοῦ περιωνύμου
καὶ ἀηττήτου Δημητρίου, τοῦ πρότερον ἐπικειμένου
τῇ μυροβρότῳ σορῶ καὶ σκέποντος ταύτην.

(Cod. Sab. 179, f. 79—83).

1. Καὶ τί τῶν ἐπεράστων καλῶν ἔσται τις τῇ μνήμῃ παρα-
διδούς, εἰ τὰ κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ χρόνους προστιθέμενα
τῇ βασιλικῇ ταύτῃ καὶ Παντοκρατορικῇ μονῇ χαρίσματα θεῖά τε
καὶ σωματικά, ἴδια τε καὶ κοινῇ συντείνοντα παρέλθω σιγῇ; δέον
5 ἀνακηρύττειν μᾶλλον καὶ μεγαλύνειν καὶ ἐς μακραίωνας παρα-
πέμπειν χρόνους, καὶ μάλιστα τὸ νῦν μετὰ τῶν ἰδία πρὸς ἡμᾶς
γεγονὸς κοινωφελὲς ἀγαθόν, ἵνα μὴ τῷ βυθῷ τῆς λήθης κατα-
ποθέντων οὐκ ὀλίγων αἰτιαμάτων αἰτίους τοῖς μεθ' ἡμᾶς ἑαυτοὺς
καταλείψωμεν. Ἄλλὰ τί πάθω; κομφοῦ τὸ λέγειν χρεία πρὸς τὴν
10 προκειμένην διήγησιν καὶ κατὰ ῥοῦν τοὺς λόγους προχέοντος. Ὅμως,
εἰ καὶ τοῦ κατ' ἀξίαν ὁ λόγος ἐκπέσοι, ὅποσα παθεῖν ἀνάγκη,
ἀλλὰ καὶ Θεῷ φίλον τὸ κατὰ δύναμιν· ὁ γὰρ τοὺς ἀλιεῖς σοφίσας
ἀμάρυγμά τι κάμοι πρὸς εὐχαριστίαν καὶ μόνην καταπέμψαι βρα-
χύτατον δυνατός· ὥσπερ ἐκεῖνοι τὸ σωτήριον κήρυγμα τὴν οἴκου-
15 μένην διαδραμόντες ταῖς τῶν πεπλανημένων καρδίαις ἐνέσπειραν

5 κῶδ. *μεγαλύνην*. — 6 τὸ] κῶδ. *τῶν*. — 7 κῶδ. *γεγονῶς*. — 10 κῶδ. *καταροῦν*. — 11 κῶδ. *καταξίαν*. — 13 κῶδ. *ἀμάρυγματι*.

καὶ νεκροὺς τούτους ὄντας ζώσαντες ἐπέτυχον τῶν ἐπαγγελιῶν, οὕτω καὶ ἡμεῖς κατασπαζόμενοι τὰ χαρίσματα, σαλπίζοντές τε ταῦτα καὶ διακωδωνίζοντες, καὶ τούτου μᾶλλον ἐρεθίζοντες πρὸς ἀκρόασιν καὶ δόξαν τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ ἡμῶν, οὐ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα μόνον θερμούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἴσως ἀνειμένως ἔχοντας 5 κατ' ἐμὲ καὶ νωθεῖς εὐχάριστοί τε καὶ μὴ ἀγνώμονες περὶ τοὺς εὐεργέτας φανείημεν.

2. Διηγητέον οὖν, ὡς ἐνόν, ὅπως μετὰ τῶν πολλῶν ἀναριθμητῶν δωρεῶν καὶ εὐεργεσιῶν, τῶν πρὸς σύστασιν τῆς βασιλικῆς ταυτησὶ μονῆς διὰ τε χρυσοβούλλων λόγων καὶ ἐτέρων διαφόρων 10 βασιλικῶν γραφῶν [γενομένων, τῶν] καὶ νῦν αὖθις οὐκ ὀλίγον τὸ βέβαιον διὰ τῆς βασιλικῆς χειρὸς φερουσῶν, πόθῳ τῆς μονῆς, ἐξ ὑπομνήσεως τοῦ σεβασμιωτάτου ἡμῶν πατρός, οὐκ ἀνεκτὸν ἔδοξε τῷ ἐκ τῶν ἀοιδίμων βασιλέων καὶ κτητόρων ἡμῶν πορφυροβλάστῳ ὀρητικῷ, τῷ κρατίστῳ καὶ ἀγίῳ ἡμῶν βασιλεῖ, μὴ καὶ τὸ μείζον 15 ἀπάντων καὶ πολυόλβον θησαύρισμα, ἢ μᾶλλον κοσμοπόθητον ὑστέρημα (περιλειφθέν, οὐκ οἶδ' ὅπως, παρὰ τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως καὶ κήτορος ἡμῶν), τὸν διαφανῆ, φημί, ἀστέρα ἐν μάρτυσι καὶ ἀήττητον ἐν πολέμοις Δημήτριον, τὸν ἄνωθεν τῆς μυροβρύτου σοροῦ ἐπικείμενον καὶ σκέποντα ταύτην, μετὰ δορυφορίας ὅτι 20 πολλῆς καὶ τιμῆς ὑπερβαλλούσης πρὸς τὴν μεγαλόπολιν ταύτην τὴν πασῶν ὑπερκειμένην τῶν πόλεων εἰσαγαγεῖν καὶ τῇ ἐν αὐτῇ βασιλικῇ καὶ γονικῇ αὐτοῦ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος ἐγκαθιδρῦσαι, οὐχ ὡς τινα μέγαν κόσμον μόνον καὶ φύλακα τῆς ἱεραῆς ταύτης ποιμένης, ἀλλὰ καὶ συλλήπτορα καὶ μέγιστον βοηθὸν τῶν παντοίως ἀντιλαμβανομένων τῶν τῆς καθ' ἡμᾶς βασιλικῆς ταυτησὶ 25 μονῆς ψυχικῶν τε καὶ σωματικῶν ὑποθέσεων, κατὰ τὰ πατρικὰ τούτου διατάγματα. Εἰ καὶ ὡς ἐν ἀκάνθαις ταῖς ὑπὲρ τοῦ χριστω-

1 κῶδ. ζώσαντες. -- 3 κῶδ. διακωδωνίζοντες. — 5 κῶδ. θερμοῦς. — 6 κῶδ. καινωθεῖς. — 7 κῶδ. ἐβεργέτας. — 11 προσέθηκα τὰ γενομένων τῶν. — 13 κῶδ. οὐκανεκτὸν. — 14 κῶδ. ἀοιδίμων' οὕτω καὶ κατόπι. — 15 κῶδ. κρατίστῳ. — 22 τὴν] κῶδ. τῶν || τῇ ἐν αὐτῇ] κῶδ. τῶν αὐτῆς. — 23 κῶδ. βασιλικῆς καὶ γονικῆς α. μονῆς. — 28 κῶδ. χριστοσύμου.

νόμου λαοῦ φροντίσι περιπειρόμενος οὗτος, ὡς ἐν δευτέρῳ ταύτας
ἔθετό τε καὶ ἐλογίσατο, κάλλιστά τινα καὶ ἐξαίσια προμηθεύμενος
καὶ προξενῶν ἑαυτῷ, ἐν μὲν τὸ τῆ ἀοράτῳ τούτου δυνάμει πόρ-
ρωθεν καὶ μακρὰν ἀπωθεῖσθαι τοὺς καθ' ἡμῶν δεινὰ μελετώντας
5 ἐχθρούς, εἰ καὶ βούλοιντο προσεγγίσει, πειρωμένοις δὲ ἴσως καὶ
ἐπεμβαίνειν τοῖς ἡμετέροις κατὰ στόμα προσαπαντᾶν, πρὸς ἀσφαλῆ
συντήρησιν τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων· ἕτερον, τὸ καὶ συντα-
ξειδεύοντα τοῦτον κεκτῆσθαι, ὀδηγοῦντά τε ἀοράτως καὶ προομαλί-
ζοντα τὰς κατὰ τῶν πολεμίων ἀσυνήθεις ἐφόδους καὶ διεξόδους,
10 καὶ—τὸ μείζον—τὸ μηδὲ ἀρχὴν δέχεσθαι τὰ τῶν ἐχθρῶν προ-
βουλεύματα, ἀλλὰ κατὰ πόδας καὶ παρευθὺ προφθάνειν τὴν ἀθρόαν
τούτων ὡς ἰστὸς ἀράχνης διάλυσιν, δεικνύων πάντως ἐκ πολλῶν
ἀναντιρρήτων σημείων καὶ ἐπιβεβαιῶν ἅπασιν, ὡς κυρίως οὗτός
ἐστὶ καὶ γέννημα καὶ βλαστὸς καὶ ζηλωτὴς ὄντως τῶν ἐν βασι-
15 λεῦσι τοῖς πάλαι πολὺ τὸ ὑπερβάλλον ἔργοις χρηστοῖς καὶ τρο-
παίοις μεγίστοις ἐνδειξαμένων. Ἄλλ' ἐναυθία τοῦ λόγου γενόμενος,
συνωδὰ τῷ μεγαλοφωνοτάτῳ Ἡσαΐα φθιέγομαι· “ Ὡ τάλας ἐγώ,
ὅτι ἀκάθαρτος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χεῖλη ἔχων τοιούτων ἐφάπτομαι
ὑποθέσεων, μηδὲ μιᾶς μοι (τὸ) πρὸς τὰ τοιαῦτα θαρρεῖν ἀφορμῆς
20 παρεχούσης τὸ εὐελπι”. Πειράσομαι δ' ὅμως ὡς δυνατόν διαγρά-
φασθαι τίνα τρόπον καὶ ὅπως ταῦτα προέβησαν.

3. Ἐπει τῷ ἑξακισχιλιοστῷ ἑξακοσιοστῷ πεντηκοστῷ ἐβδόμῳ,
κατὰ μῆνα μάρτιον Ἰνδικτιῶνος δωδεκάτης καὶ ἔτους ἐκ τοῦ τρέ-
χοντος τῆς βασιλείας τοῦ πορφυρογεννήτου καὶ αὐτοκράτορος κυροῦ
25 Μανουῆλ τοῦ Κομνηνοῦ, ἐν τῇ πρὸς Σικελίαν ἐκστρατεία ὄντος
τοῦ αὐτοῦ κρατίστου ἡμῶν βασιλέως, ὁ ἀρχηγὸς τῆς καθ' ἡμᾶς
ταυτησί βασιλικῆς μονῆς Ἰωσήφ ἀναγκαίων ὑποθέσεων τῆς μονῆς
κατεπειγουσῶν καταφρονήσας καὶ σωματικῆς ἀσθενείας καὶ γήρωσ,
σχεδὸν δὲ καὶ αὐτῆς τῆς ἰδίας ψυχῆς, καὶ συνελόντα φάναί πάντα
30 παριδῶν τὰ συντείνοντα πρὸς ῥώσιν ψυχῆς καὶ σώματος, πολλῶν

5 κῶδ. βούλοινται. — 6 κῶδ. ἐπεμβένειν || κῶδ. καταστόμα. — 8 κῶδ. κεκτεῖ-
σθαι || κῶδ. πρὸ ὀμαλίζοντα. — 11 κῶδ. καταπόδας. — 17 κῶδ. συνοδὰ || Ἡσ. ζ',
5. — 18 κῶδ. ἀκαθάρτω χήλει. — 26 ὁ] κῶδ. καί. — 27 κῶδ. ταυτησί.

δὲ καὶ σκώλων διαμέσου μεσολαβησάντων ἀπὸ τε γνωστῶν περι-
φανῶν ἀνθρώπων καὶ μὴ τοιούτων, ἐξ εἰσηγήσεως ὄνειράτων καὶ
ὄπτασιῶν ἐμποιοῦντων ἐκφοβήσεις σχεδὸν οὐ μικρὰς καὶ ἄλλον
γενέσθαι ἐξ ἄλλου τὸν ἀκροατὴν παρασκευαζόντων, καὶ μηδὲν τι
τοιούτον ἐνωτισάμενος, ἀλλ' ὡς ἔρμαιόν τι τὴν κάκωσιν καὶ κακο- 5
πάθειαν τῆς τοσαύτης ὁδοῦ λογισάμενος, ματαιολογίας σαθρὰς τὰς
τούτων εἰσηγήσεις διεκρίνε καὶ τῆς πρὸς τὸν κράτιστον βασιλέα
ἡμῶν ὁδοῦ ἀνευδοιάστως ἤψατο. Διασωθεις οὖν καλῶς καὶ ἀκινδύ-
ως σὺν Θεῷ, καὶ εὐρῶν τοῦτον οὐκ ἐν Θεσσαλονίκη, ὡς κατὰ
νοῦν εἶχεν, ἀλλ' ἐν χωρίῳ τοῦ θέματος Βερροίας, οὕτω πως λεγομένῳ 10
Δοβροχουβίστα, ἀπέχοντι τῆς μὲν Θεσσαλονίκης ἵππικὰ δρόμου
ἡμερήσια δύο, τοῦ δὲ κάστρου Βερροίας στάδια ὡσεὶ μιλίων δύο,
καὶ ὡς ἐν πρωτολογίαις τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀφέμενος τὸ πατρι-
κὸν ὑστέρημα ἀναπληρῶσαι προέθετο, εἴπερ τὸ τὴν ἱεράν σκέπον
σορὸν διαπρύσιον προκάλυμμα τοῦ ἀηττήτου Δημητρίου ἐν τῇ βα- 15
σιλικῇ ταύτῃ καὶ γονικῇ αὐτοῦ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος ὡς πανίε-
ρον ὄντως θησαύρισμα ἀποθήσει.

4. Μετὰ περιχαρείας πάνυ πολλῆς ἀκούσαντα τὸν κράτιστον
ἡμῶν βασιλέα καταπειθῆ ἔφευρε, καὶ παραχρῆμα αὐτοσχέδιος ἢ
βασιλικῇ γραφῇ πρὸς τὸν τηνικαῦτα μεγαλοδοξότατον δοῦκα Θεσσα- 20
λονίκης καὶ χαρτουλάριον κύριον Βασίλειον, θάτερον γενέσθαι διοριζο-
μένη καὶ τεθῆναι [προκάλυμμα νέον] ἄνωθεν τοῦ ἱεροῦ θαλάμου
τοῦ μάρτυρος δι' ἐπιτηρήσεως καὶ ἐπιστάσις τοῦ μεγαλεπιφανε-
στάτου λογαριαστοῦ κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Σμενιώτου, ὡς διέποντος
καὶ διοικοῦντος τὰ κατὰ Θεσσαλονικὴν κτήματα τῆς καθ' ἡμᾶς 25
βασιλικῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος, τὸ δὲ γε παλαιγενὲς καὶ ἐπι-
κείμενον τῇ πολυόλβῳ καὶ κοσμοποθήτῳ σορῷ ἀρθῆναι ἐκεῖθεν
καὶ διακομισθῆναι πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς βασιλικὴν μονήν. Ὁ δὲ
καὶ θάττον ἢ λόγος γέγονε· ἀντὶ γὰρ τοῦ τὴν πανίερον καὶ ἐπέ-
ραστον καὶ ἀξιοθαύμαστον σορὸν τοῦ περιωνύμου μάρτυρος Δημη- 30

1 κῶδ. σκώλων διαμέσου. — 2 κῶδ. ἐξεισηγήσεως. — 4 κῶδ. ἐξάλλου. — 5 κῶδ.
ἐνωτισάμενος. — 6 κῶδ. λογισάμενος. — 8 κῶδ. ἀνευδοιάστως. — 10 κῶδ. πω. —
20 κῶδ. βασιλικῇ. — 22 προσέθηκα σαφηνείας ἕνεκα τὸ προκάλυμμα νέον.

τρῖου πρώην σκέποντος, μᾶλλον δὲ τὴν οὐκ οἶδ' ὅπως ὀνομάσω
μυρόβρυτον μυροθήκην — ἐκπλήττομαι γὰρ κατανοῶν τὸ πάμμεγα
τοῦτο καὶ ὑπὲρ πάντα τὰ πάλαι καὶ μετὰ ταῦτα προγεγονότα τοῦ
Θεοῦ τέρατα ἐξαισιόν τι καὶ παραδοξότατον, πῶς ὄλαις χερσὶ τῶν
5 παντὸς κόσμου βρωτῶν ἐξαντλούμενον καθ' ἐκάστην, μὴ κενούμενον
δὲ μηδὲ ἐκλείπον ὅλως —, ἀκολούθως τῇ βασιλικῇ προστάξει ἕτερον
[ἐτέθη] κατασκευασθὲν διὰ τε χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, πολὺ τὸ δια-
φέρον τοῦ προτέρου εἰς κάλλος κεκτημένον καὶ χάριν κομιδῆ μεί-
ζονα καὶ ὡς ἐξαστράπτουσαν τοῖς φιλοθεάμοσι παρέχον.

10 5. Τοῦτο μὲν [οὖν] εἰς κόσμον καὶ δόξαν τοῦ διαυγεστάτου
καὶ πολλῶ πλέον παμφαεστάτου φωστήρος τοῦ μεγάλου καὶ ὑπὲρ
ἥλιον λάμποντος ἐν ὅλοις τοῖς τοῦ κόσμου πέρασι μάρτυρος ὁ πορ-
φυροβλάστητος καὶ κράτιστος ἡμῶν βασιλεὺς Μανουήλ ὁ Κομνηνὸς
ἀναπληρῶν τὸν τοῦ προτέρου τόπον διωρίσατο τεθῆναι ἄνωθεν
15 εἰς σκέπην τῆς πολὺ τὸ χάριεν ἐχούσης ἱεράς καὶ ἐπεράστου θή-
κης· τὸ δὲ γε πρότερον ὄν, τὸ καὶ πολύολβον ὄντως θησαύρισμα
καὶ μυρίων ἀγαθῶν αἴτιον καὶ ὄρθιον φέρον τὸν μέγαν Δημή-
τριον, ἐκτεταμμέναις παλάμαις ὕμνοις λαμπάσι τε καὶ δορυφορίαις
τιμήσας πρὸς ἡμᾶς ἐξαπέστειλεν. Ὅπερ καὶ ὡς πλησιάσαν ἠκηκόει
20 ὁ σεβασμιώτατος ἡμῶν πατήρ καὶ ἀρχηγὸς τῆς βασιλικῆς ταύτης
μονῆς Ἰωσήφ, μὴ πόρρω σταδίων πεντήκοντα τῆς βασιλευούσης
ἀπέχειν, προὔπαντήσας εἰσήγαγε μετὰ δορυφορίας καὶ προόδου
πάνυ λαμπρᾶς, ὕμνων τε καὶ λαμπάδων, τῆς προόδου διὰ τε τῶν
τῆς συγκλήτου ἀρχόντων τε καὶ λοιπῶν ἀνδρῶν ἱερωμένων καὶ
25 ἀνιέρων καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ κοινοῦ θεωρουμένης· καὶ διακομισθέντος
τούτου ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς βασιλικῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος, κατὰ
τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ ὀκτωβρίου μηνός, ἰνδικτιῶνος τρισκαιδε-
κάτης, μεθ' ὅσης ἂν εἴποι τις χαρᾶς ἦν ἰδεῖν αὐτίκα ὄχλον συρ-
ρεύσαντα, οὐκ ἐκ τῆς βασιλευούσης τῶν πόλεων μόνον, ἀλλὰ καὶ
30 ἐκ τῶν θύραθεν ἀναρίθμητον καὶ μέτρῳ μηδαμῶς ὑποκείμενον·
διὰ γὰρ τὸ καὶ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἐνδοξοτάτου καὶ περιωνύμου μάρ-

7 προσέθηκα τὸ ἐτέθη. — 9 κῶδ. παρέχων. — 10 προσέθηκα τὸ οὖν. — 19 κῶδ
ἐξαπέστειλεν.

τυρος ἐν χρῶ προθύρων εἶναι ἀδιακόπως εἶχε τὸ ἐνεργὸν ἢ προσ-
κύνησις ἄχρι καὶ τῆς ἡμέρας αὐτῆς τῆς ἑορτῆς, ἥτις ὡς τοι-
αύτη γέγονε χαριστήριος καὶ ὑπέρλαμπρος, συγκροτηθεῖσα καὶ
διὰ τῆς συνελεύσεως τῶν μεγαλοδοξοτάτων ἀνδρῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ
πανσεβάστου σεβαστοῦ καὶ δικαιοδότου, τοῦ Ταρωνίτου, καὶ τῶν
λοιπῶν συγκλητικῶν ἀρχόντων καὶ ἐκ τῶν τῆς συνόδου οὐκ ὀλί-
γων—ἐῷ γὰρ λέγειν καὶ τοὺς ἐκ τοῦ κοινοῦ ὠθοῦντας καὶ ἀντω-
θυμένους καὶ ἀλλήλοις συνθλίβοντάς τε καὶ συμπίπτοντας—, τὸ
ἐνδέον μηδοπωσοῦν φέρουσα τῆς ἐπὶ τούτου τελειώσει ἐγχωρίου
πανηγύρεως.

6. Φαιδρὰ μὲν κάκεινη, ὡς καὶ τὸ δεσποτικὸν πάθος ἀπεικονί-
ζουσα καὶ ὡς ἐκ τῶν θύραθεν συγκροτουμένη καὶ καύχημα Θεσ-
σαλονικέων οὔσα, πολλῶ δὲ φαιδροτέρα γέγονεν ἢ σήμερον καὶ
ὑπέρλαμπρος, τέσσαρσιν ἡμέραις τὸ ἐνεργὸν ἔχουσα μετὰ τὴν τῆς
εἰσελεύσεως πρόδον· καὶ ὡς πρὸς σύγκρισιν πολὺ τὸ διαφέρον
κέκτηται τῆς ἐτησίου ἐκείνης καὶ ἐγχωρίου πανηγύρεως. Ταύτην
κάκεινην συμβεβηκυῖας θεώμενοι, μίαν συγκροτήσαντες σήμερον,
ταῖς ἐκ τῶν λόγων τιμαῖς καθ' ὅσον οἶόν τε ζεούση πίστει κατα-
λαμπρόνωμεν. Ταύτην, ὡς πανεύσημον καὶ πανίερον καὶ παντός
τοῦ κόσμου θεοβράβετον δώρημα, τὸν ἅπαντα κόσμον μυρίζον
καὶ κατευωδιάζον, ἐν ἱεραῖς μελωδίαις κατακοσμήσωμεν. Ταύτην,
ὡς παρεκτικὴν τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος χάριτος καὶ φωτιστικὴν
τῶν ἀρουμένων, τοῖς κατὰ δύναμιν ἐγκωμίοις κατασεμνώνωμεν.
Ταύτη τῶν ψυχῶν αἱ ρυτίδες μυστικῶς ἐκκαθαίρονται, τὰς τῶν
σαρκῶν ἐπηρείας ἀναστελλούση. Ταύτην φρίττει μὲν ὁ τῶν ἀπο-
στατικῶν δυνάμεων ἄρχων, μύροις τὰ σύμπαντα κατευωδιάζουσαν,
ἢ δὲ τῶν ἀερίων πλυθὺς σὺν δέει πολλῶ καὶ ὑποχωρεῖ καὶ συ-
στέλλεται· ταῖς γὰρ τῶν μύρων θαυματουργαῖς βολίσι βαλλομένη
μακρὰν ἀπελήλαται, οὐδὲ γὰρ φέρει τὴν ἐν αὐτοῖς ἐπισκιάζουσαν
χάριν τοῦ πνεύματος, οὐδ' ὑποστέγει τοὺς ἐν αὐτῇ ἀναπτομένους
σπινθῆρας, δι' ὧν ὁ μὲν ἀὴρ εὐωδιῶν εἰς δόξαν τοῦ παντοκρά-

1 κῶδ. ἀδιακόπος. — 5 ἀπόρ. ταρωνίτου καὶ ταρωνίτου. — 15 κῶδ. πολὺν. —
24 κῶδ. ταύτην τ. ψ. αἱ ρυτίδαις. — 25 κῶδ. ἐπιρροίας ἀναστέλλουσα.

τορος Θεοῦ ἡμῶν πληροῦται, αὕτη δὲ ὑπ' αὐτῶν πυρπολουμένη
κατατεφροῦται καὶ καταφλέγεται. Ταύτη τὰ τῆς τοῦ Θεοῦ κληρο-
νομίας ὄρια περιφραττόμενα ἀνάλωτα τοῖς ἐχθροῖς διατηροῦνται.
Ταύτην καὶ ἡμεῖς [ὁ] τοῦ Χριστοῦ λαὸς περιούσιος ἐκτελοῦντες
5 πανευλαβῶς τὸν περιώνυμον μάρτυρα κατασπαζόμεθα, καὶ πᾶσαν
αἴσθησιν καὶ πᾶν μέλος προσπελάζοντες τοῦ ἐκεῖθεν ἁγιασμοῦ
ἐμπιπλάμεθα καὶ νοητῶς τὴν τοῦ πνεύματος χάριν ταῖς ψυχαῖς
εἰσδεχόμεθα· οὕτω γὰρ ἂν ἡμῖν ὑπάρξει, ὡς ἐρασταῖς τῶν ἐξ αὐ-
τοῦ χαρισμάτων καὶ ἐγκωμιασταῖς, εἰς οἶκτον ἐπισπάσασθαι καὶ
10 τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα τῇ εὐπαρρησιάστω τούτου μεσιτεῖα
ἄνωθεν ἡμῖν παρασχεθῆναι.

7. Καὶ τὸν μὲν τρόπον τῆς τοῦ μεγάλου καὶ περιωνύμου
μάρτυρος πρὸς ἡμᾶς ἐπιδημίας καὶ τὴν μετὰ τῶν λοιπῶν μεγα-
λοδωρεῶν τῶν τηνικαῦτα συναπτῶς γενομένων ἐξ ὑπομνήσεως καὶ
15 ἀγῶνος ἀνευδότου τοῦ σεβασμιωτάτου καὶ ἁγίου ἡμῶν πατρὸς
προσφιλοτιμηθεῖσαν ἐτησίαν πανήγυριν ἤδη παρεστησάμεθα· τὸ
δὲ λειπόμενον εὐχάριστητόν τῳ παντοκράτορι κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστῷ, εἰ καὶ μὴ διὰ καθαρῶν χειλέων, ἀλλ' ὡς οἶόν τε κατὰ τὸ
πλήθος τῆς αὐτοῦ χρηστότητος, ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν ἄγοντι καὶ δο-
20 ξάζοντι τὸ ἑαυτοῦ ποιμνιον, εἴπερ καὶ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν κα-
ταρτίσειε καὶ πνευματικῶς πανηγυρίζειν τῷ μάρτυρι πείσειεν· ἂν
γὰρ οὕτω πανηγυρίζωμεν, καὶ αὐτοὶ τῆς αὐτῆς δόξης κληρονομή-
σομεν καὶ τοὺς ἔξωθεν ἐχθροὺς κατατροποσόμεθα, ἔχοντες πολε-
μοῦντά τε καὶ ὑπερμαχοῦντα καὶ ἀντιλαμβάνομενον τὸν ἀήττητον
25 ἐν πολέμοις καὶ μέγαν Δημήτριον, πρὸς δὲ τολμηρῶς καὶ ὡς ἐν
εὐιθέτῳ καιρῷ ἐκβοήσωμεν· Μεγάλη ἡ πρὸς Θεὸν παρρησία σου,
περιώνυμε μάρτυς Δημήτριε· καὶ ἐπεὶ τὰ κατεπείγοντα, μᾶλλον
δὲ τὰ συμπνίγοντα τοὺς ποθοῦντας καὶ τιμῶντάς σε ὑπερῆραν καὶ
αὐτάς τὰς κεφαλὰς ἡμῶν, οὐκ ὀλίγων ἡμῖν ἐπικειμένων ἐχθρῶν,
30 ὡς τοῦ Θεοῦ γνήσιος καὶ διάπειρος καὶ πάντα δι' αὐτὸν καταλι-
πῶν καὶ αὐτὸν μόνον ἀντὶ παντὸς πλοῦτου κτησάμενος καὶ μιμη-

16 κῶδ. πρὸς φιλοτιμηθεῖσαν. — 18 κῶδ. διακαθαρῶν. — 21 κῶδ. πείσειεν.—
22 κῶδ. κληρονομίσωμεν. — 26 κῶδ. ἐνευθέτω. — 31 κῶδ. μιμητῆς.

τῆς τοῦ πάθους αὐτοῦ γενόμενος, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὲρ πάντας ἀξίως
 τιμηθεὶς, δεόμεθα οἱ ἀνάξιοι δούλοί σου: στήσον πρεσβείαις σου
 τὰς καθ' ἡμῶν ἀπλήστους ἐπιβουλὰς τῶν μισούντων ἐχθρῶν. Ἴδού
 οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἤχησαν, καὶ [οἱ] μισοῦντες ἡμᾶς ἤραν κεφαλὴν καὶ
 ἐβουλεύσαντο καθ' ἡμῶν λέγοντες· Δεῦτε καὶ ἐξολοθρεύσωμεν 5
 αὐτούς. Τοιαῦτα κομπάζουσι, τοιαῦτα βλασφήμῳ γλώττῃ βοῶσι·
 ταῦτα ἀπειλοῦσιν ἡμῖν κατὰ γῆν τε καὶ θάλατταν. Ἄλλὰ θραῦσον
 τὰς ὑπερηφάνους αὐτῶν κεφαλὰς· λύσον τὰ ἐν μέσῳ προσκόμματα·
 διασκέδασον τὴν ἐπέχουσιν αὐτούς νεφέλην· ἀγνοοῦσι τὸ συγγενές,
 τὸ ὁμόφυλον οὐκ ἐπιγινώσκουσι. 10

8. Καὶ ταῦτα οἱ τοῦ ἐνός Χριστοῦ, οἱ τῆς αὐτῆς πίστεως,
 τοῦ αὐτοῦ βαπτίσματος, ἀξίαν τὴν παράκλησιν ποιήσασθαι διὰ τῶν
 τῆς ἀρετῆς ἔργων πάνυ ἐνδεῶς ἔχομεν διὰ τὸ τῆς φύσεως ἡμῶν
 ἀσθενές καὶ τὸ τῆς διανοίας νωθρόν· καὶ ἂν τὴν διὰ (τὴν) τῶν ῥη-
 μάτων καὶ μόνον [αἵτησιν ἡμῶν] δέξαι εὐμενῶς, καὶ πάρεσο σήμερον, 15
 ἐπιδήμησον ἐνταυτοῖ ἀοράτως, ἐπίστηθι τῷ περικαλλεῖ τούτῳ καὶ
 οὐρανίῳ τεμένει, ἐν ᾧ ταμιευθῆναι τὴν ἱεράν σου κέκρικας εἰκόνα,
 ἐν ᾧ πᾶσι τοῖς προσιούσι καθορωμένη σεαυτὸν ὄραν καὶ κατα-
 σπάξεσθαι καὶ προσκυνεῖν τὸ βέβαιον δίδωσιν· εἰ γὰρ καὶ εἷς εἶ
 καὶ πολλοῖς ἐπιμεριζόμενος, ἀλλ' οὐκ ἐλαττοῦταί σου ἡ χάρις. 20
 Ἐπάκουσον ἡμῶν δεομένων σου· διασκέδασον τὰ βάρβαρα ἔθνη·
 δορυαλώτους ἀπέργασαι· γνώτωσαν τὴν πρὸς Θεὸν παρρησίαν σου·
 γνώτωσαν, ὅτι οὗτός ἐστι μόνος Θεός, ὃν σὺ ἀνεκήρυξας, ὑπὲρ
 οὗ λογχευθεὶς τὸ σὸν αἷμα ἐξέχεας· πρὸ δὲ πάντων περίφραξον,
 περιφρούρησον τὸν πιστότατον καὶ ὀρθόδοξον ἡμῶν βασιλέα σὺν 25
 παντὶ τῷ χριστωνύμῳ λαῷ· φάνηθι τοῖς ἀντιπάλοις· προφανῶς
 γνώτωσαν καὶ οὗτοι τὴν πρὸς Θεὸν παρρησίαν σου· διάλυσον τοὺς
 ὑφορωμένους κινδύνους κατὰ γῆν τε καὶ θάλατταν· καταπράνονον
 τὰς ἐν μέσῳ στάσεις καὶ ταραχάς· παῦσον τὰς μάχας καὶ τοὺς
 πολέμους· εἰ δὲ καὶ πολέμου καιρὸς ἐπισταίῃ, νίκαις καὶ τρο- 30
 παίοις τοῦτον κατάστεψον, φοβερὸν τοῖς πολεμίοις ἀνάδειξον, πο-

8 κῶδ. ἐπιβουλᾶς. — 4/5 Ψαλμ. πβ', 2-5. — 15 κῶδ. μόνων, δέξαι. — 16 κῶδ. τοῦτο. — 26 κῶδ. σὺμπαντὶ τῷ χριστωνύμῳ. — 28 κῶδ. καταγῆν.

θεινὸν ὑπηκόοις ἀπέργασαι· ὑπὲρ τούτων δὲ πάντων ἀντάξιον οὐδέν τι ἀποτίσαι δυνάμεθα· τί γὰρ ἂν εὐρεθῆι παρ' ἡμῶν ἀντάξιον; μόνον, ὅτι εὐχαριστοῦμεν αἰεὶ, ἀνακηρύττομεν τὰς χάριτας, ἄδομεν μεγαλοφώνως τὰ σὰ θαυμάσια, τὴν κηδεμονίαν δοξάζομεν,
5 τὰς ἀντιλήψεις σου μεγαλύνομεν καὶ [τὰς] προστασίας σου ὑμνοῦμεν, τὴν βοήθειαν ἐκθειάζομεν ὑπὲρ τε τῶν παρεληλυθότων πάλαι δεινῶν καὶ τῶν μεταγενεστέρων.

8. Καὶ ἔτι δυσωποῦμεν, μὴ διὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν ἐνδώσης καὶ ἀποστραφῆς, ὅτι πολὺ τὸ πλῆθος τῶν παραπτωμάτων ἡμῶν·
10 ὑπὸ τούτων γὰρ κατακαμπτόμενοι καὶ πρὸς γῆν κατασυρέντες οὐ δύναμεθα τὰς κεφαλὰς ἄραι πρὸς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ, ὡς ὑπὸ τῆς κακῆς συνηθείας καὶ μὴ βουλόμενοι πρὸς τὰ πονηρὰ συναρπαζόμεθα διὰ τὴν ἐκ νεότητος μέχρι τοῦ νῦν συναυξηθεῖσαν καὶ συγγῆράσασαν ἡμῖν ὀλέθριον ἡδονήν, ἣν ἐκ πολλῆς καταφρονή-
15 σεως τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ ἐθησαυρίσαμεν. Ὡς οὖν ἔθος ἔχεις προίστασθαι αἰεὶ ὑπὲρ ἡμῶν, τοῦτο καὶ πάλιν τολμώντες ζητοῦμεν· διὰ γὰρ τοῦ μὴ ἐκπεσεῖν τοῦ σκοποῦ ἡμῶν τὴν πρὸς ἡμᾶς σου ἐπιδημίαν τῶν ἄλλων ἀφέμενοι προτιμοτέραν ἐκρίναμεν. Ἰκέ-
20 τευε οὖν ἀδιαλείπτως τὸν παντοκράτορα κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν μὲν τῷ παρόντι βίῳ τὸν πιστότατον καὶ ὀρθοδοξότατον ἡμῶν βασιλέα νίκας κατ' ἐχθρῶν λαμβάνειν καὶ φοβερὸν τοῖς ὑπεναντίοις δεικνύσθαι, ἐν δὲ τῷ μέλλοντι αἰῶνι ζωὴν αἰώνιον καὶ ἀπόλαυσιν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν· ἡμᾶς δὲ τοὺς ἀναξίους δούλους σου ὁδήγησον εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, πρὸς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν
25 ἡμῶν. Ἔχεις συναιρομένην καὶ τὴν πανάμωμον καὶ ὑπεραγίαν ἡμῶν δέσποιναν παρθένον καὶ Θεοτόκον, ἥς λαὸς ἡμεῖς καὶ κληρὸς· δι' αὐτῆς, ὅσα καὶ βούλει, πάντα σοι δυνατά· δι' αὐτῆς καὶ ἡμεῖς δοξάζοντες τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν σὺν τῷ πατρὶ καὶ τῷ παναγίῳ πνεύματι, ὃν σὺ ἐκήρυξας καὶ ἐμεγάλυνας, τύχοιμεν
30 αἰωνίων ἀγαθῶν χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

7 κῶδ. *δυνῶν*. — 8 κῶδ. *ἐνδόσεις*. — 14 κῶδ. *σὺν γηγῆρσίσασαν*. — 16 κῶδ. *τολμόντες*. — 22 κῶδ. *δεικνύσθαι*.

XII.

ΙΟΥΝΙΩΙ Η΄.

ΑΘΛΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΡΤΥΡΟΥ

ΠΑΥΛΟΥ

ἐν τοῖς Καίουμα̃ ἐπὶ τῶν εἰκονομάχων ἀθλήσαντος.

(Cod. Patriarch. 17, fol. 15β—17β).

1. Ἄρτι τῆς δυσσεβεστάτης τῶν Ἑλλήνων θρησκείας ἀποσβε-
σθείσης καὶ τοῦ τῆς εὐσεβείας δόγματος ἀπανταχοῦ διαλάμψαν-
τος εἰρήνη κατεῖχε τὴν οἰκουμένην βαθεῖα, καὶ ἦν οὕτω καλῶς
τὰ πράγματα νεύσει διακυβερνώμενα θεῖα καὶ τὸ χριστιανικὸν
φῶλον γηθόμενον ἐν τούτοις καὶ ἀγαλλόμενον καὶ ὁσημέραι εὐθη- 5
νούμενον. Ἐπεὶ δὲ τὸν πονηρὸν οὐκ ἦν ἡρεμεῖν ἐν οὕτω βαθεῖα
καὶ καθαρᾷ τῇ γαλήνῃ, χειμῶνα δεινὸν καὶ κλύδωνα σφοδρὸν ἐξε-
γείρει καὶ "πάντα λίθον" κινεῖ—τὸ τοῦ λόγου—τὸ καλὸν διατεμεῖν
σῶμα τῆς ἐκκλησίας καὶ οὕτως ἀνεπαισθήτως ὥσπερ ἐκκυλίσαι
τοὺς ἀνθρώπους αὐτίς ἐπὶ τὴν πλάνην. Καὶ τί ποιεῖ; Λέοντα τὸν' 10
Συρογενῆ, τὸν πάσης πλήρη κακίας καὶ δόλου κατὰ τοῦ καλοῦ βι-
σιλέως, τοῦ Θεοδοσίου φημί, κατεξανιστᾷ, χεῖρα τοῦτον ἄρασθαι
πέισας πολεμικὴν κατ' αὐτῶν. Ἄλλ' ὁ μὲν ὑπεξίσταται τούτῳ τῆς
βασιλείας καὶ τὸν μοναδικὸν βίον ἐπαναιρεῖται καὶ γίνεται τὸ τοῦ
Δαίμονος ὄργανον, ὁ [δὲ] Λέων τῶν Ῥωμαϊκῶν σκήπτρων ἐγκρατής, 15
ὡς μὴ ὄφελε, καὶ δεινὴν κατὰ τῶν σεπτῶν εἰκόνων πνέει τὴν αἴρε-

σιν, τὴν προσκύνησιν αὐτῶν ἀποκηρύττων ὁ κατάρτος—οἱμοι—
καὶ τὸ πονηρὸν τοῦτο δόγμα κατὰ πᾶσαν σχεδὸν διασπείρων τὴν
οἰκουμένην.

2. Ἄλλ' ἐπεὶ τοῦτον ἡ δίκη μετῆλθε καὶ τὸ πονηρὸν τῆς κα-
5 κίας κύημα τῶν σκήπτρων κακῶς ἐπελάβετο, ὁ Κοπρώνυμος Κων-
σταντίνος, καὶ τὴν αὐτὴν ἐνόσει· καὶ ἐπλάτυνεν αἵρεσιν, ὁ καλὸς
οὗτος Παῦλος καὶ τῆς ἀληθείας ὑπέρμαχος, τὸ τῆς ἡμετέρας πό-
λεως (τῆς Κωνσταντίνου φημί) γέννημα καὶ θρέμμα καὶ παιδεύμα
καὶ πολλοὺς ἄλλους πρὸς τὸν ὅμοιον ἔχων ζῆλον κρατύνοντας τὸ
10 ὀρθόδοξον, παρρησιάζεται καὶ αὐτὸς τὴν εὐσεβείαν, καὶ τῷ τοῦ
πικροῦ λέοντος πικροτέρῳ σκύμῳ προσιών, τῷ Κωνσταντίνῳ φημί,
βάλλει τοῦτον τοῖς ἐκ λόγων βέλεσι καὶ στηλιτεύει καλῶς καὶ νικᾷ
κατὰ κράτος· ἀλλὰ δὴ καὶ πρὸς ὀργὴν ἐρεθίζει, μὴ δεῖν, λέ-
γων, τὰ παρὰ βασιλέων καὶ πατέρων τεθεσπισμένα καὶ χρόνοις
15 ἐν οὕτω μακροῖς τὴν πῆξιν εἰληφότα καινοφωνίαις τισὶν ἐναλλάτ-
τειν καὶ πρόσσχήματι τῆς εὐσεβείας ἐγκατασπείρειν ἀσεβείαν. Ὁ
δυσσεβὴς οὖν τοὺς ἐλέγχους μὴ φέρων, καὶ μακροὺς ὄντας καὶ
ἀληθεῖς καὶ ὅλως ἀναντιρρήτους, μήτε μὴν οἶός τε ὦν πρὸς το-
σαύτην ἀλήθειαν ἀντισχεῖν, τὸν τῆς εὐσεβείας κακῶς μετέρχεται
20 κήρυκα, καὶ πρῶτα μὲν "τίς καὶ πόθεν οὗτός ἐστιν" ἐρωτᾷ, "ὅτι
καὶ βασιλικῷ καταπεφρόνηκε βήματος καὶ τοσαύτην ῥημάτων ἐπα-
φῆκε δεινότητα"; καὶ ἐπεὶ μάθοι ὡς ἡμεδαπὸς ὁ ἀνὴρ καὶ θεῶν
εἰκόνων προσκυνητής, τέως μὲν αὐτὸν τῇ εἰρκτῇ παραπέμπει,
ξύλῳ τοὺς πέδας ἐγκλεισθῆναι κελεύσας.

25 3. Μετὰ δέ τινα παρέλευσιν ἡμερῶν παρίστησιν αὐτίς τοῦ-
τον ἐπὶ τοῦ βήματος καὶ "νῦν γοῦν ἀνανήψας", φησί, "γενέσθαι,
Παῦλε, θέλησον μεθ' ἡμῶν καὶ στοιχῆσαι τοῖς ἡμῶν δεδογμένοις".
Καὶ ὁ ἅγιος· "Ἡμεῖς, φησί, βασιλεῦ, τοῖς ἀποστολικοῖς καὶ τοῖς
τῶν πατέρων πειθαρχοῦντες κανόσι τὴν τιμὴν οὕμενου ἀπαρνη-
30 σόμεθα ταῖς εἰκόσι προσνέμειν· διὸ καὶ τοῖς μὴ τοῦτο κελεύουσι
δόγμασιν ἀποτασσόμεθα καὶ Θεοῦ ἐχθροὺς διαρρήδην κατονομά-

6 κῶδ. κωνσταντίνος. — 10 κῶδ. ὀρθόδοξον. — 13 κῶδ. κατακράτος. — 15 κῶδ.
καινοφωνίαις. — 25 κῶδ. δέτηνα. — 29 κῶδ. οὕμενον. — 30 κῶδ. πρὸς νέμειν.

ζομεν". Τότε θυμοῦ πληρωθεὶς ὁ παράνομος τιμηθῆναι κελεύει τὴν τοῦ μάρτυρος ῥίνα καὶ δοθῆναι τοῦτον αὐθις τῇ φυλακῇ. Τρεῖς ἐν τούτῳ παρῆλθον ἡμέραι καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ βῆμα προάγεται καὶ τῆς γνώμης ἀποστῆναι κελεύεται· ἀλλ' ἐκεῖνος "Τί μάτην", ἔφη, "βασιλεῦ, πιθανότητας ὡς οἶμι μοι λόγων προσάγεις; ἴσθι τοιγαροῦν, ὡς οὐ χρονία κάθειρξις, οὐ μελῶν ἀποκοπαί, οὐκ ἄλλο τι τῶν θάνατον ἐπαγόντων, ἀποστῆσαί με τῆς προσκυνήσεως τῶν σεπτῶν εἰκόνων δυνήσεται. Ποίει τοιγαροῦν τὸ τῇ ἐξουσίᾳ σου παριστάμενον". Ταῦθ' οὕτως εἰπὼν καὶ πρὸς οὐρανοῦς ἀπιδῶν "Μὴ γένοιτό μοι", ἔφη, "Χριστὲ βασιλεῦ, τὴν σαρκομοιόμορφόν σου θείαν ἀθετήσαι τὸ παράπαν εἰκόνα! μὴ τῆς σῆς κατὰ σάρκα μητρός! μὴ τῶν πάντων ἀγίων σου!". Τότε μαίνεται τὸ τοῦ Δαίμονος, ὁ βασιλεὺς, ἐργαστήριον καὶ πίσσαν ἐνεχθῆναι κελεύει καὶ τέαφον καὶ πυρὶ ταῦτα λυθῆναι καὶ χεθῆναι κατὰ τῆς τοῦ μάρτυρος κεφαλῆς· ἀλλὰ καὶ τούτου γενομένου καρτερὸς ὁ μάρτυς ἐδείκνυτο καὶ πρόθυμος πρὸς τὴν κόλασιν.

4. Ἐνθεν τοι καὶ δέχεται πάλιν τοῦτον τὸ δεσμοτήριον καὶ ὃ μὲν θεοὶς ἐτρέφετο λόγοις καὶ ταῖς εὐχαῖς, ὁ τύραννος δὲ τῇ μανίᾳ φλεγόμενος πάλιν αὐτὸν πρὸς ἐξέτασιν ἄγει, καὶ πάλιν μανίας ὑποπλησθεὶς "Μέχρι τίνοσ, ὧ δύστηνε, τοῖς δεινοῖς διὰ δύο ξαν κενὴν ἐθέλων ἐγκαρτερεῖν, οὐ στοιχεῖν ἐθέλεις τοῖς ἡμετέροισι, ἀλλὰ παραβάτας ἡμᾶς, μὴ καλῶς νοῶν, θείων νόμων ἀποκαλεῖς"; Καὶ ὁ ἅγιος· "Αὐτά, βασιλεῦ, κατηγοροῦσι τὰ πράγματα, κἂν ἐγὼ σιωπῶ, ὅτι τὴν πατροπαράδοτον ἠθέτησας πίστιν καὶ καινὴν ἄλλην καὶ πόρρω Θεοῦ βάλλουσαν προτετίμηκας". Καὶ ὁ βασιλεὺς· "Κακὴ κεφαλή! ἔστι που παρὰ τοῖς προφήταις, ἢ τοῖς ἀποστόλοις, ἢ τοῖς πατρῶσιν, μορφὴν ἀνθρωπίνην νενομοθετημένον στηλογραφεῖσθαι καὶ τὸ ἀνόσιον προσκυνεῖσθαι"; Καὶ ὁ ἅγιος τὴν παρὰ τῆς αἰμόρρου γυναικὸς τοῦ Χριστοῦ γεγεννημένην καὶ παρὰ Λουκᾶ τοῦ ἀποστόλου τῆς Θεοτόκου μορφὴν εἰς μέσον προθείς, καὶ ὡς ἐδέχθη τούτων ἢ τιμητικὴ παρὰ τῶν πατέρων προσκύνησις καὶ τῶν ἄλλων ἀγίων, ὧν πλήρεις οἱ θεοὶ ναοί, σαφῶς ἀπο-

δείξας, καὶ “ πῶς οὐκ ἔφριξας”, εἰπὼν, “ ὦ ταλαίπωρε, τὴν ἀδέτη-
σιν αὐτῶν δογματίσαι, ἀλλὰ δὴ σπεύδεις ἡμᾶς κοινωνῆσαι σοι τοῦ
ἀτοπήματος”, ἔπληξε τὴν ψυχὴν τοῦ τυράννου.

5. Διὸ καὶ τὸ ἀπολογήσασθαι πρὸς ταῦτα κατάλιπὼν ὑπε-
8 χώρησε καὶ τίνα τιμωρίαν σὺν τοῖς ἀδίκους κριταῖς ὑποστῆναι τὸν
δίκαιον διεσκέπτετο, ναὶ δὴ καὶ νόμον ἐζήτηι ὁ τοῦτον παραβάς,
τῶν πραττομένων συλλήπτορα. Καὶ οἱ μὲν ὤρισαντο κακῶς ὑπερ-
ῶρισαν, ὁ δὲ τύραννος, ἄτε δεινότερος αὐτῶν ὢν, δεινότεραν ὀρί-
ζει αὐτήν· τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκοπήναι προστάττει τοῦ μάρτυρος.
10 Ἄλλὰ καὶ τίνα τῆς αὐτοῦ κακίας ἐπινοεῖ τούτῳ βάσανον, καὶ σκο-
πεῖτε ὡς χαλεπήν. Διὰ μέσης ἔλκεσθαι τοῦτον κελεύει τῆς ἀγο-
ρᾶς, σχοίνῳ τῶν αὐτοῦ ποδῶν ἐκδεθέντων, εἶτα καὶ κυσὶ μετὰ
θάνατον ῥιφῆναι βορὰν ἃ δὴ καὶ τάχιον ἐπλήρουσι οἱ στρατιῶται,
τὰς αὐτοῦ χεῖρας ἐξαγκωνίσαντες, τῶν ποδῶν τε σχοίνους ἐκδή-
15 σαντες καὶ μέσης ἐλκύσαντες τοῦτον τῆς ἀγορᾶς, “ Ἥρα”, λέγοντα,
“ τοὺς ὀφθαλμοὺς μου, Κύριε, πρὸς σὲ τὸν κατοικοῦντα τοὺς οὐρα-
νοὺς, ὅθεν ἤξει ἡ βοήθειά μου παρὰ Κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν
οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν”. Ταῦτα δεινῶς ἐλκόμενος ἔλεγε καὶ οὕτω
παρέθετο χερσὶ Θεοῦ τὴν ψυχὴν ὀγδόῃν ἦγεν ὁ ἰούνιος μὴν. Οἱ
20 οὖν ἀσεβεῖς ἤδη καὶ νεκρὸν αὐτοῦ τὸ σῶμα κοράκων δίκην αἰκί-
ζοντες τῷ τόπῳ ῥίπτουσι τῶν καταδίκων εἰς βορὰν οἱ κυνῶν αὐ-
τοῦ τρόπον καθυλακτοῦντες· ἄνδρες δὲ τινες εὐλαβεῖς τοῦτο λα-
βόντες ἐν ἰδιάζοντι κατατίθενται τόπῳ, λίθον μέγαν τῇ σορῷ προ-
σκυλίσαντες, καὶ ἦν οὕτω χρυπτόμενον διὰ τὸν φόβον τὸ καλὸν
25 ἐκεῖνο σῶμα τοῦ μάρτυρος.

6. Ὅτε δὲ πάλιν τῆς ἀληθείας ἡ χάρις ἐξέλαμψε καὶ πάν-
τες γεγόνασιν ἐκποδῶν οἱ κακόδοξοι καὶ τὸν οἰκεῖον κόσμον ἡ
ἐκκλησία ἡμφιάσατο, Μιχαὴλ τοῦ τῆς εὐσεβοῦς Θεοδώρα· υἱοῦ τη-
νικαῦτα τὰ τῆς βασιλείας ἰθύοντος σκήπτρα καὶ Ἀντωνίου τοῦ
30 Καυλέου κατονομαζομένου τὸν θρόνον κατακοσμοῦντος τῆς ἐκκλη-
σίας, τότε φανεροῦται καὶ τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, καὶ ὅπως ὁ
λόγος παραστήσει σαφῶς. Τῷ πατριάρχῃ δὴ τούτῳ τῷ Ἀντωνίῳ

νυκτὸς ὄψις ἐφίσταται “ Ἄγε δὴ ”, λέγουσα πρὸς αὐτόν, “ τὸν κληῖρον
ἀναστὰς τάχος παράλαβε κἀν τοῖς Ἄσπαρος μέρεσιν ἄπελθε, καὶ
πρὸς αὐτὴν τοῦ Καίουμα γενόμενος τὴν μονὴν τὸ τοῦ Παύλου ζή-
τησον σῶμα, ὃς πολλοὺς ὑπὲρ τῆς ἀληθείας τοὺς ἀγῶνας ὑπέστη, 5
καὶ τοῦτο φιλοτίμως ὑπὲρ γῆν καταθέμενος, οὕτω τῆς προνοίας
εὐδοκῆσάσης, ἰατρεῖον ἀπόδος τοῖς χρήζουσι ”. Κατέλαβε τὸν τό-
πον ὁ πατριάρχης, τελεῖ τὴν θείαν μυσταγωγίαν κατὰ τὴν δηλω-
θεῖσαν μονὴν, ἀνορύττει τόπον ἐκκαλυφθέντα τούτῳ, πολλὰ κατα-
δίκων εὐρίσκει κείμενα σώματα, μέγιστον ἐκεῖσε λίθον ὄρα, τοῦτον
ἄραι κελεύει. Ἦρθη τὸ πάμμεγα τοῦ λίθου χρῆμα· μύρων ἡδυπνόνων 10
ὁσμὴ κηρύττει τὸν μάρτυρα, ἐκ παραδόξου φανέντα· Ἦν γὰρ ὄλος
ἀσινῆς, ὀλόκληρος, ὄλος, ὡς ἄρτι τῇ γῆ τεθειμένος, δύο πρὸς τοῖς
εἴκοσι χρόνων καὶ ἑκατὸν παρεληλυθότων ἀφ’ οὐπερ ὁ σοφὸς τὴν τοῦ
μαρτυρίου διήγνησε δίαυλον. Θαῦμα τοίνυν τοὺς ἰδόντας εἶχε καὶ
ἐκπληξίς, καὶ δὴ καὶ τὰ εἰκότα τελέσαντες καὶ πιστῶς αὐτὸ καὶ 15
ἐντίμως ἀράμενοι τῷ ναῷ τῆς Θεομήτορος ἐγκατέθεντο. Καὶ νῦν
ἔστιν ἰδεῖν πᾶσαν ἐκεῖσε σχεδὸν ἐκκενουμένην τὴν πόλιν καὶ τὸ
συμφέρον ἕκαστον εἰς θεραπείαν λαμβάνοντα· νοσοῦντων μὲν γὰρ
ἔστιν ὁ μέγας ἐπίσκεψις, ἦν ἂν εἴποις θεραπέων νόσον καὶ ἐξιώ-
μενος, λυπουμένων καὶ καταπονουμένων ἀναψυχὴ καὶ ἀνάκλησις, 20
συμφορῶν ἀπαλλαγὴ καὶ χειμαζομένων λιμὴν. Ἄλλ’ ὧ πανάγαστε
καὶ πανάριστε μάρτυς, νέμοις ταῖς πρὸς Θεόν σου δεήσεσι καὶ
βασιλεῖ ἡμῶν τῷ ὀρθοδόξῳ καὶ φιλομάρτυρι μῆκος ζωῆς εὐτυχοῦς,
ἰσχὺν καὶ κράτος κατ’ ἐναντίων, χρηστότητα καὶ τρόπων εὐθύτητα,
ἄλυπον τὸ βασίλειον, ἡδὺ καὶ παγγάληνον, λαμπρὸν καὶ πανθαύ- 25
μαστον, πολλοῖς τροπαίοις κοσμούμενον καὶ χειρὶ Θεοῦ τῇ παν-
σθενεῖ συντηρούμενον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὧ ἡ
δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
νων. Ἀμήν.

ΧΙΙΙ.

ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΗΝΟΓΕΝΟΥΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ.

(Cod. Sab. 168, f. 44β - 50α).

1. Ἐπὶ Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως ἦν πολλὴ μανία κατὰ τῶν
χριστιανῶν, ὥστε κινδυνεύειν πάντας τοὺς κατὰ Θεὸν εὐσεβῶς
ζῶντας. Ἐταράττετο οὖν πᾶσα ἡ οἰκουμένη, τῆς δεινῆς μανίας
κρατούσης. Παρεδίδουν οἱ πλείους εἰς θάνατον, πατὴρ τέκνον,
5 ἀδελφὸς ἀδελφόν, φίλοι φίλους, διὰ τὸν φόβον τοῦ βασιλέως ἦν δέ τις
ἡγεμῶν ἐν τῇ πόλει Σεβαστεία ὀνόματι Φιλήμαρχος, καὶ προσέ-
ταξεν ἀλητὰς καὶ κύμβαλα δονεῖσθαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ τοὺς
ἱερεῖς τῶν εἰδώλων στέμματα φοροῦντας ἐπιτελεῖν τὰς θυσίας.
Καὶ προκαθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος λέγει διὰ τοῦ κήρυκος· "Ἀκού-
10 σατε οἱ πολῖται καὶ πάντες οἱ ἐπίσημοι τοῦ προστάγματος τοῦ
βασιλέως, καὶ προσελθόντες θύσατε τοῖς θεοῖς". Καὶ ἐκέκραγεν
πᾶν τὸ πλῆθος τῆς πόλεως· "Χριστιανοί ἐσμεν καὶ οὐ θύομεν
εἰδώλοις". πολὺν δὲ ὄχλον τιμωρησάμενος ἀνεῖλεν, οἱ δὲ ἅγιοι
μαρτυρήσαντες διὰ τὸν Χριστὸν ἀπέλαβον τὸ βραβεῖον τῆς ἐπου-
15 ρανίου κλήσεως.

2. Προσελθὼν δέ τις τῷ ἡγεμόνι ὀνόματι Νικόλαος εἶπεν·
"Κύριε ἡγεμῶν, ὑπάρχει τις ἀνὴρ ὀνόματι Ἀθηνογένης, χωρε-

1 κῶδ. Ἐπιδοκλιτιανοῦ τ. β. ἦν πολλῆ. — 6 κῶδ. σεβαστία. — 7 κῶδ. ἀ-
λιτάς. — 8 [ιερεῖς] κῶδ. μιερεῖς || κῶδ. φωροῦντας. — 9 κῶδ. προκαθήσας. — 12 κῶδ.
πάν. — 13 κῶδ. εἰδῶλοις. — 16 κῶδ. τίς τῷ ἡγεμόνι. — 17 κῶδ. ὑπάρχη τίς.

πίσκοπος τυγχάνων και σχεδὸν πᾶσαν τὴν οἰκουμένην πλανᾷ· οἰ-
κεῖ δὲ ἐν Φυλαχθόῃ, ἐν μοναστηρίῳ”. Ἀκούσας δὲ ὁ ἡγεμὼν
ἀπέστειλεν στρατιώτας τοῦ συλλαβέσθαι αὐτόν· οἵτινες παραγενό-
μενοι ἐν τῷ μοναστηρίῳ καὶ μὴ εὐρηκότες τὸν δίκαιον, ἐπιλαβό-
βηνοι τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἀπήγαγον αὐτοὺς ἐν Σεβαστείᾳ. Ἰδὼν δὲ αὐτοὺς ὁ ἡγεμὼν προσέταξεν αὐτοὺς ἀπενεχθῆναι ἐν τῇ φυ-
λακῇ καὶ ἀσφαλισθῆναι· εἶπεν δὲ τοῖς στρατιώταις· “Θηρεύσατέ
μοι καὶ τὸν τούτων διδάσκαλον”.

3. Αὐτῶν δὲ περιπολούντων τὸ ποῦ εὑρεῖν τὸν δίκαιον, παρα-
γεγονῶς ὁ ὄσιος τῆ ἐπαύριον ἐν τῷ μοναστηρίῳ, ἐν ᾧ κατώκει
αὐτὸς καὶ οἱ δέκα μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ μὴ εὐρῶν τούτους ἀνήρ-
χετο εἰς τὸν εὐκῆριον οἶκον καὶ ἔκλαιεν, πρὸς τὸν ἐκεῖ ἐστῶτα
σταυρὸν λέγων· “Ποῦ εἰσιν, οὓς παρεθέμην σοι ἀδελφούς; τίς
ἀναπέμφει σὺν ἐμοὶ τὰς συνήθεις εὐχὰς τῷ Θεῷ; ποῦ εἰσιν τὰ
καλὰ στελέχη τῆς ἐλαίας; τί μοι γέγονεν τοῦτο; οὐδὲν ἐπίστα-
μαι”. Καὶ ἦν ἐν πολλῇ ἀθυμίᾳ ὁ ἅγιος. Πορευθέντος δὲ αὐτοῦ
ἐν τῷ περιβόλῳ, ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ ἔλαφος, ἣν ἀνεθρέψατο ἐκ
μικροῦ, καὶ προσπεσοῦσα κατεφίλει τοὺς πόδας τοῦ δικαίου καὶ
εἶπεν αὐτῷ λογικῇ φωνῇ· “Ποῦ εἶς, κύριε, καὶ ἐθηρεύθησαν οἱ
μαθηταὶ σου; ἀποστειλας γὰρ ὁ ἡγεμὼν στρατιώτας προσέταξεν
ἀπαχθῆναι αὐτοὺς ἐν Σεβαστείᾳ τῇ πόλει, ἵνα μαρτυρήσωσιν”.
Ὁ δὲ ἅγιος ἀκούσας ταῦτα περιχαρῆς ἐγένετο· ἀνανεύσας δὲ εἰς
τὸν οὐρανὸν ἤρξατο λέγειν· “Εὐχαριστῶ σοι, κύριε Ἰησοῦ Χρι-
στέ, ὅτι τὰ εὐγενῆ στελέχη σου ἐχάλεσας εἰς τὴν ἐπουράνιον σου
βασιλείαν”.

4. Καὶ ἐπιστραφείς ὁ ἅγιος ἠλόγησεν τὴν ἔλαφον, καὶ πα-
ραθέμενος αὐτὴν τῷ Κυρίῳ ἐπορεύθη ἐν Σεβαστείᾳ τῇ πόλει
πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ. Παραγενόμενος δὲ ὁ ἅγιος ἔστη κα-
τάντακρος τοῦ πραιτωρίου καὶ ἤρξατο λέγειν· “Τί ἐσόλησάς με,

1 κῶδ. σχεδῶν - - πλανᾷ. — 2 κῶδ. ἡγεμῶν οὕτω καὶ ἐξῆς. — 5 κῶδ. σε-
βαστία οὕτω καὶ ἐξῆς. — 7 κῶδ. στρατιώταις. — 12 κῶδ. ἔκλειεν. — 14 κῶδ. συ-
νεμοὶ τ. σ. εὐχαστῶ. — 15 κῶδ. στελέχει τ. ἐλάας. — 18 κῶδ. πρόσπεσοῦσα. —
19 κῶδ. εἶς.—22 κῶδ. περιχαρῆς.—24 κῶδ. εὐγενῆ στελέχει.—29 κῶδ. κατ’ ἀντιφροῖς.

τύραννε; ἴδοι ὁ Θεὸς ἐφ' οἷς διαπράττεις κακοῖς καὶ στιβαρώσοι ἐπὶ σὲ τὴν ὄργην αὐτοῦ". Εὐθύς δὲ διεβλήθη ὁ ἅγιος τῷ ἡγεμόνι, ὅτι "ἴδου πάρεστιν ὁ ζητούμενος Ἀθηνογένης καὶ πολλὰ ὀδύρεται τὴν ὑμετέραν λαμπρότητα". Εὐθέως δὲ προσέταξεν ὁ
 5 ἡγεμῶν ἐμβληθῆναι τὸν ὕσιον ἐν τῇ φυλακῇ, ὅπου ἦσαν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ διὰ τὸν Χριστὸν ἐγκατάκλειστοι. Ἰδὼν δὲ αὐτοὺς ὁ ἅγιος καὶ πάνυ χαρᾶς πλησθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· "Εἰρήνη ὑμῖν· πληθυνθεὶτε καὶ ἡ τοῦ Χριστοῦ χάρις εἴη μεθ' ὑμῶν, ἐπειδὴ εὐάρεστοι τῷ Θεῷ ἐγενήθητε· αὐτὸς ἐκέλευσεν ὑμᾶς εἰς τὸν ἐπουράνιον
 10 αὐτοῦ δεῖπνον. Ἀνδρίζεσθε οὖν καὶ μὴ δειλιάσητε τὰς ἀπειλὰς τοῦ τυράννου· χάριτι γὰρ Χριστοῦ αὖριον τελειούσθε καὶ ἔσεσθε μετὰ τῶν Ἀγγέλων αὐτοῦ ἐν Παραδείσῳ χορεύοντες καὶ ἀγαλλιώμενοι διὰ παντός, ἀκαταπαύστως δοξάζοντες τὸν ἐπουράνιον ὁεσπύτην".

15 5. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ προκαθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ὁ τύραννος ἐκέλευσεν προσαχθῆναι τὸν ἅγιον Ἀθηνογένην καὶ τοὺς αὐτοῦ μαθητάς, καὶ λέγει αὐτοῖς· "Θύσατε τοῖς θεοῖς καὶ τὸ θέσπισμα τοῦ βασιλέως ποιήσατε· εἰ δὲ ἀπειθῆτε, βασάνισω ὑμᾶς βασάνοις πολυπλόκοις, ὡς καὶ τοὺς πρὸ ὑμῶν ἐμμείναντας τῇ ἀπονοίᾳ, κακηγκάκως ἀποθανόντας". Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἅγιος Ἀθηνογένης εἶπεν τῷ ἡγεμόνι· "Σὺ μὲν οὐκ ἔφησ' αὐτὸς ἀπολέσθαι, οὐκ ἀπώλοντο, ἀλλ' εἰσὶν ἐν οὐρανῷ μετὰ Ἀγγέλων χορεύοντες". Ὁ δὲ ἡγεμῶν εἶπεν· "Μὴ κόπους πάρεχε, Ἀθηνογένη, ἀλλὰ συντόμως πείσθητί μοι μετὰ τῆς συνοδίας σου καὶ θύσον τοῖς θεοῖς,
 20 ἵνα μὴ κακῶς ἀπόλεσθε". Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἅγιος Ἀθηνογένης εἶπεν τῷ τυράνῳ· "Παράνομε καὶ ἀναιδέστατε κύον, οὐκ ἐκφοβεῖς ἡμᾶς ταῖς ἀπειλαῖς σου· ποίει, ὃ θέλεις· ἔτοιμοι γὰρ ἔσμεν διὰ τὸν Θεὸν πάντα πάσχειν".

1 κῶδ. εἶδοι - διαπράττει κ. κ. στιβαρώσοι. — 2 κῶδ. ἡγεμῶν. — 3 κῶδ. παρέστιν ὁ ζ. ἀθηνογένης. — 5 κῶδ. εἶσαν. — 6 κῶδ. ἰδὼν. — 10 κῶδ. αὐτοῦ δεῖπνον. — 11 κῶδ. τελειούσθαι. — 12 κῶδ. χορεύοντες. — 16 κῶδ. ἀθηνογένην. — 20 κῶδ. κακηγκάκως. — 21 κῶδ. ἡγεμῶνι - ὡς ἔφησ' αὐτοῦς. — 22 κῶδ. ἀπώλοντο || κῶδ. χορεύοντες. — 23 κῶδ. ἀθηνογένην οὕτω καὶ ἔζη. — 25 κῶδ. ἀπόλεσθαι. — 26 κῶδ. οὐκεκφοβεῖς.

6. Τότε χολέσας ὁ ἡγεμῶν προσέταξεν τοὺς δέκα μαθητὰς τοῦ ἀγίου κρεμασθέντας ξέεσθαι, οἱ δὲ ἅγιοι βασανιζόμενοι ἔλεγον· “ Ἡμεῖς ἔτοιμοὶ ἐσμεν διὰ τὸν Χριστὸν ἀποθανεῖν· οὐκ ἀρνούμεθά σε, Κύριε”. Ἐπὶ πλεῖον δὲ ἰδὼν ὁ τύραννος τὸ καρτερικὸν καὶ ἀμετάθετον τῆς ὑπομονῆς αὐτῶν, θυμομαχήσας κατ’ αὐτῶν, προσέταξεν αὐτοὺς ξίφει ὑποβληθῆναι, καὶ ἐτελειώθησαν οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἐν καλῇ ὁμολογίᾳ, καὶ παρεγένοντο ἐνδοξοὶ εἰς τὸν Παράδεισον.

7. Προσκαλεσάμενος δὲ ὁ τύραννος τὸν ἅγιον Ἀθηνογένην ἔφη πρὸς αὐτόν· “ Ποῦ ἐστὶν ὁ Χριστὸς σου, ὃν λέγεις; διατί οὐκ ἔρρύσατο τοὺς μαθητὰς σου ἐκ τῶν χειρῶν μου”; Προσέταξεν δὲ κάκεινον ἀναρτηθέντα ἐπὶ τοῦ ξύλου ξέεσθαι. Ὁ δὲ ἅγιος κρεμάμενος λέγει· “ Δόξα σοὶ ὁ Θεός, ὅτι κατηξίωσάς με ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός σου βασανιζεσθαι”. Ὁ δὲ ἡγεμῶν εἶπεν· “ Διὰ τί κἄν σὲ οὐ ρύεται ὁ Θεός σου ἐκ τῶν χειρῶν μου”; Ὁ δὲ μάρτυς εἶπεν· “ Καὶ ἔρρύσατο καὶ ρύσεται ἐκ τῆς κακοτέχνου σου κακίας, παράνομε”. Ἐκέλευσεν δὲ ὁ ἡγεμῶν κατενεχθέντα αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ξύλου τύπτεσθαι αὐτὸν εἰς τὰς χαραγμὰς τῶν πλευρῶν· ὁ δὲ ἅγιος ἀθλητῆς τοῦ Χριστοῦ δεινῶς βασανιζόμενος λέγει· “ Ἐπὶ σοί, Κύριε, ἤλπισα· σῶσόν με ἐν τῷ ἐλέει σου”. Ἐγένετο δὲ Θεοῦ φωνὴ πρὸς αὐτὸν λέγουσα· “ Θάρσει ὁ ἐκλεκτός μου καὶ μὴ φοβοῦ· ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος μετὰ σοῦ φυλάσσω σε”. “ Ὅσοι δὲ ἤκουσαν τῆς φωνῆς ταύτης ἐτρόμαξαν, οἱ δὲ αἰκίζοντες αὐτὸν δῆμιοι ἔστησαν ἐννεοί, μὴ δυνάμενοι κινήθῆναι.

8. Ἰδὼν δὲ Φίλιππος ὁ συγκαθέδρος τοῦ ἡγεμόνος εἶπεν· “ Οὐκ ἔλεγόν σοι, ἡγεμῶν, ὅτι μάγος ἐστίν”; καὶ “ αἶρε καὶ τοῦτον ἀφ’ ἡμῶν συντόμως”. Τότε ὁ ἡγεμῶν ἐκέλευσεν καὶ τοῦτον ὑποβληθῆναι τῷ ξίφει. Τότε ὁ ἅγιος παρεκάλεσεν τὸν ἡγεμόνα λέγων· “ Κέλευσόν με ἀπελθεῖν ἐν τῷ μοναστηρίῳ μου καὶ ἐκεῖ

4 κῶδ. ἐπιπλεῖον δὲ ἰδὼν. — 5 κῶδ. θυμομαχήσας. — 7 κῶδ. καλεῖ. — 19 κῶδ. ἀθλητῆς. — 20 Ψαλ. λ', 1, 15, 17 || κῶδ. ἐλέγ. — 22 κῶδ. μετασοῦ φυλάσσω. — 24 κῶδ. κεινηθῆναι. — 25 κῶδ. εἰδὼν δ. φ. ὁ. σὺν κάθεδρος τ. ἡγεμῶνος. — 26 κῶδ. οὐκέλεγών σοι ἡγεμῶν - - αἶρε.—28 κῶδ. ἡγεμῶνα.

τελειωθῆναι”. Καὶ ἐκέλευσεν ὁ ἡγεμῶν προθύμως δὲ ἀγόμενος ὁ ἅγιος ἔφαλλεν· “Θεὸς ἐκδικήσεων, κύριος Θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαρρησιάσατο”. Ὡς δὲ ἤγγισαν τῷ μοναστηρίῳ, ὑπήντησεν αὐτὸν ἡ ἔλαφος καὶ προσεκύνησεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ· εἶπεν δὲ αὐτῇ
 5 ὁ ἅγιος· “Ἐστερήθης ἀδελφῶν, ἤδη δὲ στερίσκεισαι καὶ τοῦ ἀναθρέψαντός σε, ὁ δὲ Θεὸς τῶν αἰῶνων μὴ δώῃ σε κυριευθῆναι μηδὲ τὸ σπέρμα σου ὑπὸ κυνηγῶν· ἀλλ’ εἶη τὸ σπέρμα σου φέρον γόνον εἰς μνήμην ἡμῶν τοῦ ἀναλίσκεσθαι εἰς δόξαν Θεοῦ”. Ἡ δὲ ἔλαφος προσέπεσεν τοῖς ποσὶν τοῦ ἁγίου κλαίουσα, καὶ κα-
 10 τασφραγίσας αὐτὴν εἶπεν· “Πορεύου ἐν εἰρήνῃ”.

9. Ἐγγίσας δὲ τῷ μοναστηρίῳ προσήύξατο λέγων· “Κύριε ὁ Θεός μου, πρόσδεξαι ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχὴν μου καὶ καταξίωσόν με μετὰ τῶν ἀδελφῶν μου, ἵνα εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας δοξάσωμεν τὸ ἅγιόν σου ὄνομα· δὸς δέ, κύριε ὁ Θεός μου, τῷ ἐπιτε-
 15 λούντι τὴν μνήμην ἡμῶν ἀδιάλειπτον τὴν εὐλογίαν σου καὶ πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις σε, Κύριε, δι’ ἐμοῦ δὸς χάριν, ἵνα, εἴτε ἐν σφάλμασιν ἁμαρτιῶν εὐρεθῶσιν, εἴτε ἐν ἀνάγκῃ μεγάλῃ, ἢ ἐνουπνίων πονηρῶν, ἢ ἐν τινὶ πράγματι περιπέσοι τις καὶ ἐπικαλέσῃται· τὸ ἅγιόν σου ὄνομα ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ σοῦ οἰκέτου,
 20 παράσχου αὐτοῖς τὸ ἔλεός σου, Κύριε, καὶ τὰ αἰτήματα αὐτῶν πληρῶσον”. Προσευχομένου δὲ αὐτοῦ γίνεται φωνὴ Θεοῦ πρὸς αὐτὸν λέγουσα· “Χαίροις, ἀθλητά μου Ἀθηνογένῃ, ὁ ἐκλεκτός μου· σήμερον μετ’ ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ Παραδείσῳ σὺν τοῖς μαθηταῖς σου· περὶ δὲ τῆς χάριτος, ἧς ἠτήσω παρ’ ἐμοῦ, ἰδοὺ δέ-
 25 ῶκά σοι τὰς αἰτήσεις σου. Ὅστις ἐὰν ἐπικαλέσῃται με διὰ τοῦ ὀνόματός σου καὶ ἐν οἴκῳ ἀναγνωσθῇ σου ἡ μαρτυρία, καὶ ὅστις ἐπιτελέσει σου τὴν μνήμην, ῥυσθήσεται ἀπὸ πάσης θλίψεως καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ οὐ μὴ μνησθῶ. Ὑμεῖς οὖν οἱ ἐκλεκτοὶ μου ἔσεσθε ἀντιλήπτορες χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τροφῆ, ξένων καταφυγῆ,

2 Ψαλμ. 47, 1. — 5 κῶδ. ἐστερήθης ἀ. εἰδυεστερίσκει. — 6 κῶδ. δῶει. — 7 κῶδ. κυνηγῶν || εἶη] κῶδ. εἶτε. — 9 ἡ] κῶδ. εἰ. — 10 κῶδ. ἐνειρήνη. — 14 κῶδ. δῶς. — 18 κῶδ. πονηριῶν ἡ. — 23 κῶδ. μετεμοῦ. — 24 κῶδ. παρεμοῦ. — 26 κῶδ. ἀναγνωσθῆσου. — 27 κῶδ. θλίψεως. — 29 κῶδ. ἀντιλήπτορες χειρῶν.

πάντων πενήτων οἰκονομία, ἀσθενούντων ἰατροί, τῶν πονηρῶν διώχται”.

10. Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς τοῦ Κυρίου ὁ ἅγιος Ἀθηνογένης ἐκρούσθη ὑπὸ τοῦ ξίφους καὶ οὕτως ἀπέδωκεν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν πολλῇ εἰρήνῃ. Ἐμαρτύρησαν δὲ οἱ ἅγιοι ἐν Σεβαστείᾳ, 5 ἐπὶ Διοκλητιανοῦ βασιλέως· κατετέθησαν δὲ ἐν Φυλαχθῶν· ἐπιτελεῖται δὲ ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου Ἀθηνογένους καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἁγίων μαρτύρων μηνὶ ἰουλίῳ ιζ', ἡ δὲ ἔλαφος παραγίνεται ἐν τῇ μνήμῃ τῶν ἁγίων μαρτύρων, προσάγουσα δῶρον τῷ Θεῷ μοσχάριον, [ἔπερ] ἀναγινωσκομένου τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου προσφέρει τῷ 10 θυσιαστηρίῳ, θεωρούντων πάντων· κλίνουσα ἑαυτῆς τὰ γόνατα [καὶ] καταλιποῦσα τὸν γόνον αὐτῆς πορεύεται ἐν εἰρήνῃ εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· ἀναλίσκεται δὲ τὸ μοσχάριον αὐτῆς εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ τῶν ἁγίων μαρτύρων. Ἡθλήσαν δὲ οἱ ἅγιοι βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ, ἐν ἡμῖν δὲ βασιλεύοντος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι- 15 στοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

1 τῶν] κωδ. τινῶν. — 6 κωδ. ἐπιτελεῖτε. — 7 κωδ. συναυτῶ. — 10 προσέθηκα τὸ ἔπερ καὶ τὸ κατόπι καὶ. — 11 κλίνουσα] κωδ. τίθουσα. — 12 κωδ καταλιποῦσα.

XIV.

ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΜΑΡΚΙΑΝΟΥ,

γενομένου πρεσβυτέρου καὶ οἰκονόμου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας
Κωνσταντινουπόλεως.

(Cod. Sabb. 242, fol. 19).

1. Εὐλόγητός ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σω-
τῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ διὰ τῆς δωρεᾶς τοῦ ἀγίου αὐτοῦ
πνεύματος καθ' ἐκάστην γενεὰν φανερώσας τὴν ἑαυτοῦ φιλαν-
θρωπίαν ἐν τοῖς εὐαρεστήσασιν αὐτῷ ἁγίοις. Ὁ τὰ πάντα παρα-
5 γαγῶν ἐξ οὐκ ὄντων Θεὸς ὑπάρχων ἀπροσδεῆς ἀνέχεται τῷ τῶν
ἀνθρώπων γένει συγκαταβαίνειν καὶ ὁδὸν ὑποδεικνύειν σωτηρίας.
Οὕτως Νῶε τὸν δίκαιον ἐκ τοῦ κοινοῦ τῆς οἰκουμένης κατακλυ-
σμοῦ περιέσωσεν καὶ στήσαι θυσιαστήριον καὶ θυσίας προσαγαγεῖν
ἐδίδαξεν καὶ πάλιν Ἀβραάμ τὸν πατριάρχην τὸν ἐξ ἐπαγγελίας αὐτῷ
10 γενόμενον υἱὸν εἰς θυσίαν ἔπεισε προσαγαγεῖν, τύπον αὐτῷ παραδι-
δοῦς τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας ἡμῶν, καὶ πάλιν ζῶντα αὐτῷ τὸν μο-
νογενῆ δέδωκεν. Αὐτὸς καὶ τῷ θεράποντι αὐτοῦ Μωϋσεῖ τῆς ἁγίας
κιβωτοῦ καὶ τῆς ἐν αὐτῇ λατρείας τοῦ τε Ἀγίου τῶν Ἀγίων καὶ
τοῦ ἐν αὐτῷ θυσιαστηρίου τὸν τρόπον γνωρίσας ἐχορήγησεν πᾶσαν
15 τῷ ἔργῳ χρεῖαν, καὶ σοφίαν τοῖς ὑπουργήσασιν ἔδωκεν εἰς τὴν
κατασκευὴν τῶν προτυπουμένων ἐπὶ τῇ μελλούσῃ φανερώσει τῆς

[ἀγίας] ἐκκλησίας, ἣν εὐδοκία τοῦ Θεοῦ καὶ πατὴρ ὁ ὢν ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ λόγος ἀξιώσας ἐνανθρωπήσαι ἐθεμελίω-
 σεν ἐπὶ τῇ πέτρᾳ τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως τῇ χάριτι τοῦ ἁγίου
 πνεύματος διὰ τῶν ἐξυπηρετησαμένων τοῖς αὐτοῦ προστάγμασιν
 ἁγίων ἀνδρῶν. Αὐτὸς ἐν πλήθει οἰκτιρμῶν ἤγειρεν ἡμῖν ὄσιον 5
 πατέρα καὶ πιστὸν οἰκονόμον, πρεσβύτερον καὶ λειτουργὸν τοῦ
 ἁγίου αὐτοῦ θυσιαστηρίου, Μαρκιανὸν τὸν τῆς τιμίας μνήμης ἐν
 τοῖς χρόνοις τῆς βασιλείας Μαρκιανοῦ τοῦ τῆς εὐλαβοῦς λήξεως
 ἐπὶ τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας γεγονότος, ἵνα ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων
 ἐξυπηρετήσῃται πᾶσιν ὅσα ἡ χεὶρ καὶ ἡ βουλή τοῦ Θεοῦ προώ- 10
 ρισεν γενέσθαι, ὥσπερ κατὰ μικρὸν προΐων ὁ λόγος παραστήσει.

2. Ἐκ γονέων γὰρ γενόμενος ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν Μαρκια-
 νὸς ἐν Κυρίῳ πιστῶν, ὀρμωμένων ἐκ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης,
 ἐνταῦθα δὲ κατοικοῦντων, ἐν πρώτοις ἐδιδάχθη τὰ τῆς ὀρθῆς πί-
 στεως δόγματα· προέκοπτεν δὲ πάσῃ συνέσει ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ 15
 θεοπνεύστοις γράμμασιν, τὴν ἕλην διάνοιαν πρὸς τὸν Θεὸν ἔχων.
 Καὶ πᾶσαν μὲν τὴν ἔξω παιδείαν ἐπῆλθεν, ὥσπερ καὶ ὁ Μωϋ-
 σῆς ἐπαιδεύθη πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων· ὁμοίως δὲ καὶ τούτῳ κατα-
 φρονήσας [αὐτῆς] ἐφάνη καὶ πρὸς τὴν ἀληθῆ θεογνωσίαν ἀναδραμῶν·
 περὶ γένους δὲ [καὶ γονέων] λαμπρότητος, ἣ τῆς τῶν ὑπαρχόντων 20
 αὐτοῖς περιφανείας, λέγεται πλοῦτον μὲν πλεῖστον ἐκ προγόνων
 αὐτοῦ διαδέξασθαι, ἐκ δὲ βασιλικῆς οἰκίας ἔχειν τὴν συγγένειαν.
 Ὅμως οὐ χρὴ σεμνολογεῖν ταῦτα· καὶ γὰρ τὰ τοιαῦτα μεγάλα εἶναι
 νομίζεται παρὰ τοῖς ἔξωθεν, οἱ δὲ τοῦ Χριστοῦ τὸ πολίτευμα ἔχον-
 τες ἐν οὐρανοῖς οὐδενὸς τῶν γηίνων τούτων ἀντιποιοῦνται. Τραφεῖς 25
 μέντοι πιστῶς ἦν μὲν καὶ ἐν λαϊκοῖς ὑπάρχων περίβλεπτος, μι-
 κρὸν δὲ ὕστερον καὶ εἰς τὸν εὐαγῆ καταλέγεται κληρὸν, τοῦ τνι-
 καῦτα τῆς μεγάλης Κωνσταντινουπόλεως ἀρχιεπισκόπου διὰ τὴν
 ἐπανθοῦσαν τοῖς αὐτοῦ τρόποις σεμνότητα βιασαμένου σχεδὸν τὴν

1 προσέθηκα τὸ ἀγίας. — 2 κῶδ. ἐνανθρωπίσαι. — 4 κῶδ. ἐξ ὑπηρετησαμέ-
 νων. — 5 κῶδ. πλήθη. — 8 κῶδ. εὐλαβοῦς λ. ἐπιτῆς. — 10 κῶδ. ἐξὑπηρετήσῃται -
 προώρησεν. — 11 κῶδ. καταμικρὸν. — 17 κῶδ. παιδίαν. — 18 κῶδ. πᾶσι || κῶδ.
 τούτων. — 19 προσέθηκα τὸ αὐτῆς. — 20 προσέθηκα τὸ καὶ γονέων ὄρα σ. 260, 7 καὶ
 269, 14. — 22 κῶδ. οἰκείας. — 23 κῶδ. τοιαῦτα. — 27 τοῦ] κῶδ. τὸ.

χειροτονίαν· τοὺς δὲ τεταγμένους βαθμοὺς ἐντίμως διανύσας τοῖς θεοτιμητέοις ἐγγράφεται πρεσβυτέροις, καὶ ἀναγκάζεται ἐκ κοινῆς, ὡς εἰπεῖν, τῶν αὐτὸν ἐπισταμένων μαρτυρίας οἰκονόμος τῶν πραγμάτων γενέσθαι τῆς ἀγιωτάτης Μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἄλλα ταῦτα
3 μὲν ὕστερον ἐγένετο.

3. Ἐπι δὲ νέος ὑπάρχων καὶ ἄρτι τὴν χειροτονίαν λαβὼν καὶ τὴν ἑκατέρου τῶν γονέων ἄφθονον οὐσίαν διαδεξάμενος οὐδὲν ἐκ τῆς ὀρφανίας παρετρέπη, ἀλλὰ λογισμῷ σῶφρονι τὰς τῆς νεότητος ὁρμὰς χαλινώσας τῇ ἱερᾷ λειτουργίᾳ καὶ τῇ ἀναγνώσει τῶν
10 θείων γραφῶν ἐσχόλαζεν, ἐν νηστείαις καὶ ἀγρυπνίαις καὶ προσευχαῖς διατελῶν, ἀεὶ πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχων τὸ τῷ ἀποστόλῳ εἰρημῆνον "μηδεὶς σου τῆς νεότητος καταφρονεῖτω". Τὸν δὲ πλοῦτον ἀφειδῶς ταῖς τῶν δεομένων ἐδίδου γρῆλαις, κατὰ τὸ γεγραμμένον "ἐσκόρπισεν, ἔδωκεν τοῖς πένησιν". Ἡπίος δὲ ἦν πρὸς
15 πάντας, καὶ ταῖς ἀγιωτάταις ἐκκλησίαις προσκαρτερῶν καὶ ἀγίων ἐπακροώμενος λογίων ζηλωτῆς ἐσπούδαζεν γενέσθαι τῶν τὸν ἀρέσκοντα τῷ Θεῷ βίον προοδευσάντων. Ὄθεν ἐντυγχάνων τοῖς πνευματικοῖς λόγοις τοῦ ἀγίου πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου, τοῦ γενομένου ἐπιακόπου Ναζιανζοῦ καὶ δικαίως ἐπικληθέντος Θεολόγου, ἔγνω
20 καὶ τὴν δι' αὐτοῦ ἐν πνεύματι ἀγίῳ γενομένην προφητείαν περὶ τοῦ οἴκου τῆς ἀγίας ἐνδόξου μάρτυρος Ἀναστασίας, τοῦ ὄντος ἐν τοῖς Δομνίνου ἐμβόλοις· [ἦν γὰρ] διδάσκων ἐν τῷ εὐκτηρίῳ αὐτῆς οἴκῳ τῷ ἀρχαίῳ, ἐν ᾧ καὶ τὰ λείψανα αὐτῆς ἕως νυνὶ κατέκειται, [καὶ] λέγων οὕτως "Ταύτην [τὴν] τῆς οἰκονομίας ἐπώνυμον ὄψεσθε
25 πλατυτέραν, εὖ οἶδα· τάδε μοι λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον".

4. Ταῦτα μὲν οὖν ὁ μέγας πατὴρ ἡμῶν Γρηγόριος προεφήτευσεν· ἀναγκαῖον δὲ μικρὸν ἄνωθεν τὴν αἰτίαν εἰπεῖν τῆς προφητείας. Συνέβη τότε ἐκ τῆς τοῦ Διαβόλου βασκανίας τὴν Ἀρείου κακοδοξίαν πλανῆσαι τοὺς πολλούς, ὡς εὐαριθμήτους γενέσθαι τοὺς

1 κῶδ. διανοίας. — 3 κῶδ. οἰκονόμων. — 9 κῶδ. χαλινώσας τῆς ἱερᾶ. — 11 κῶδ. διὰ τελῶν. ἢ. προσοφθαλμῶν. — 12 Τιμοθ. 1, δ', 12. — 14 Ψαλμ. ριβ', 9. Κορινθ. 2, θ', 9. — 16 κῶδ. ἐπιπροούμενος λ. ζηλωτῆς. — 18 κῶδ. αὐτοῦ λόγοις. — 19 κῶδ. ναζιανζοῦ. — 22 προσέθηκα τὸ ἦν γὰρ καὶ κατόπι τὸ καὶ καὶ τὸ τὴν. — 28 κῶδ. ἐνώ. — 27 κῶδ. ἄνοθεν.

τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον τριάδα προσκυνοῦντας, μόνον ἔχοντας
τὸν εὐκτῆριον οἶκον τῆς ἁγίας Ἀναστασίας μικρὸν ὄντα, τὸν μέ-
χρι νῦν, τὸν μείζονα αὐτῆς οἶκον, κατὰ ἄρκτον προσκείμενον, καὶ
ἐν αὐτῷ τὰς ἱεράς ἐπλήρουν λειτουργίας, λανθάνειν σπουδάζοντας
διὰ τὰς τῶν Ἀρειανῶν ἐπιβουλὰς· ἐν ᾧ περ ἐκκλησιάζων ὁ πα- 5
τὴρ ἡμῶν Γρηγόριος καὶ τὸν ὀρθόδοξον λαὸν παραθαρσύνων ἀπο-
βλέπειν τε εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ βοήθειαν, πίστιν τε διδούς αὐτοῖς
τῆς τῶν αἰρετικῶν καθαιρέσεως, τὴν εἰρημένην πεποίηται προφη-
τείαν· ἦν πληρῶν ὁ ὄσιος πατὴρ ἡμῶν Μαρκιανός, διὰ τῆς τοῦ
Θεοῦ χάριτος πληροφορηθεὶς, ὅτι ὕπερ ἐπηγγείλατο, δυνατός ἐστιν 10
καὶ ποιῆσαι. Καὶ ὡσπερ ὁ πατριάρχης Ἀβραάμ ἐνδυναμωθείς τῇ
πίστει τὸν μὲν εὐκτῆριον οἶκον τῆς ἁγίας Ἀναστασίας ἐπὶ τοῦ
προτέρου καταλιμπάνει σχήματος, εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἐπ' αὐτῷ
προφητείας, τὸν μείζονα δὲ κατασκευάζει μεγαλοπρεπῶς ἐν τοῖς
λεγομένοις Δομνίνου ἐμβόλοις τῆς βασιλευούσῃς πόλεως, κοσμήσας 15
αὐτὸν προαυλίοις καὶ στοαῖς ποικίλαις καὶ ὑπαίθροις κυκλώθεν.
Εἶτα τὸν ναὸν αὐτῆς ὡσπερ μαργαρίτην, ἣ ἄλλον τινὰ λίθον τί-
μιον, ἐν μέσῳ περιγράφας τότε τῶν κίωνων, μεγέθει καὶ κάλλει
φαιδρόνας καὶ τῇ ἄλλῃ τῶν ὑλῶν φαιδρότητι, χρυσοῦ δὲ τὴν ὀρό-
φην λαμπρόνας, γραφαῖς τὰς ὑπερκειμένας στοὰς ἐκαλλώπισεν. 20
Τότε τὸ ἅγιον θυσιαστήριον σεμνὸν κατασκευάσας, καὶ μάλιστα
ταῖς τοῦ ἀργύρου ἀφθονίαις περιβαλὼν, προστίθησι καὶ τὸν ἐπὶ
τὸν φωτιστηρίου οἶκον· οὕτινος πῶς ἂν τις τὸ κάλλος ἐξείποι,
ἢ τοῦ ἱεροῦ τόπου τοῦ εἰς φυλακὴν τῶν τιμίων σκευῶν πεποιοη-
μένου, ἢ αὐτῶν τῶν σεπτῶν σκευῶν τὸ πλῆθος καὶ τὴν πολυ- 25
τέλειαν, ὥστε πάντων ὄντων θαυμαστῶν μὴ εἶναι ῥάδιον εἰπεῖν
ποῖον μᾶλλον τῶν ἄλλων προτάττειν; Οὕτω μετὰ πάσης ἐσκευά-
σται συνέσεως, καὶ ὄντως κατὰ ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ γέγονεν.

5. Πάντων δὲ μεγάλως ἐξεργασθέντων γίνεται ὁ ἐγκαινισμὸς

2 τὸν μέχρι-προσκείμενον] ἀπόλυτος αἰτιατικὴ πτώσις. — 5 κῶδ. ἀρειανῶν. —
6 κῶδ. παρὰ θαρσύνων. — 13 κῶδ. καταλιμπάνει. — 15 κῶδ. ἐμβόλοις - - κο-
σμίσεις. — 16 κῶδ. ὑπέθροις κυκλώθεν. — 19 κῶδ. ὀρόφην ὄρα καὶ σελ. 266, 24. —
22 ταῖς] κῶδ. τοῖς || κῶδ. τοῖς επιτοφωτιστ. — 23 κῶδ. οὕτινος πῶς ἄντινος. —
26 κῶδ. θανμαστων. — 28 κῶδ. ἐπαγγελίαν.

τοῦ ἁγίου οἴκου μηνὶ δεκεμβρίῳ κβ', τῶν τε πιστῶν βασιλέων
καὶ τῆς συγκλήτου καὶ τῆς πόλεως ἀπάσης ὡς εἰπεῖν συνδραμού-
σης, μετὰ τῶν ἐκ κηροῦ λαμπάδων ἐν ὕμνοις προπεμπόντων τὰ
ἅγια τῆς μάρτυρος λείψανα. Συνέβη δὲ κατὰ τὴν ὥραν ἐκεῖνην,
5 ἐν ἣ τὰ ἅγια λείψανα προεπέμποντο, καὶ τοῦ ὁσίου ἀνδρὸς Μαρ-
κιανοῦ ἔμπροσθεν τοῦ ὀχήματος πορευομένου τινὰ πτωχὸν αἰτῆσαι
ἐλεημοσύνην· ὁ δὲ μὴ ἀμελήσας, ἀλλὰ προθύμως ἀπελθὼν καὶ
λαθῶν πάντας, κατασκοπεύει κρυπτὸν τόπον, καὶ ἐκδυσάμενος τὴν
ἐσθῆτα αὐτοῦ ἀπέδωκεν τῷ πτωχῷ καὶ εὐρέθη γυμνός. Μόνον
10 τὸ φελώνιον περιβαλλόμενος (τοῦτο δὲ μνημονεύεται τοῦ ὁσίου
ἀνδρὸς, ὅτι οὐδέποτε δευτέρον ἱμάτιον ἐφόρεσεν, ἵνα τὴν διδαχὴν
τοῦ δεσπότη αὐτοῦ ποιήσῃ· "Μὴ κτήσασθε δύο χιτῶνας, μὴ βα-
λάντιον, μὴ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν, μὴ ἄργυρον, μὴ χρυ-
σόν· καὶ ἐάν τις αἰτήσῃ τὸ ἱμάτιον, δὲς αὐτῷ, καὶ ἀπὸ πάντων
15 ἀμερίμους [ἑαυτοῦς] ποιήσατε") καὶ πάλιν ἐλθὼν καὶ εἰσελθὼν
ἀνὰ μέσον πάντων, οὐδεὶς ἔγνω τὸ γεγονός. Ἐλθόντες δὲ ἐν τῷ
εὐκτηρίῳ οἴκῳ τῆς ἁγίας μάρτυρος Ἀναστασίας ἀπέθεντο τὰ ἅγια
λείψανα, καὶ τῆς ἀκολουθίας πάσης γενομένης ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς
ἁγίας ἀναφορᾶς τοῦ ποιῆσαι τὴν ἀκολουθίαν εἶπεν ὁ ἀρχιεπίσκο-
20 πος τῷ μακαρίῳ Μαρκιανῷ· "Ἡ χαρὰ αὕτη ὑμετέρα ἐστίν· κέ-
λευσον τὸ μυστήριον ἐκτελέσαι". Ὁ δὲ μετὰ πάσης προθυμίας
δεξιόμενος ἐποίει τὴν ἀκολουθίαν, καὶ ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ ἀσπασμοῦ,
ὡς ἔθος ἐστὶν τοῖς ἱερεῦσιν, νίπτων τὰς χεῖρας περιέπλεκεν τὸ
φελώνιον αὐτοῦ συσφίγγων, ἵνα μὴ ὀραθῆ, ὅτι γυμνός ἐστιν· οἱ
25 δὲ παρεστῶτες ἱερεῖς καὶ ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἐθεάσαντο, ὅτι βασι-
λικὴν στολὴν ἦν ἐνδεδυμένος ἐνδοθεν τοῦ φελωνίου αὐτοῦ. Πλη-
ρώσας δὲ τὴν εὐχὴν τοῦ μυστηρίου, καὶ ἐν τῷ μεταλαμβάνειν
πάντας τῆς ἀχράντου κοινωνίας ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἐθεώρουν
ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ φαινομένην τὴν στολὴν διαλάμπουσαν
30 καὶ οὐκ ἤδεσαν τὸ γεγονός· τινὲς δὲ φθόνῳ φερόμενοι δια-

5 κῶδ. ἐνῆ. — 9 κῶδ. αἰσθῆτα. — 10 κῶδ. περιβαλλόμενος. — 12 Ματθ. ε', 9, 10.
Μάρκ. ε', 8, 9. Λουκ. θ', 3 || κῶδ. κτήσασθαι. — 13 κῶδ. χρυσόν] ἀργύρ. χρυρὸν. — 14 Ματθ.
ε', 40. — 15 Κορινθ. 1, ζ', 32 || κῶδ. ποιῆσεται. — 16 κῶδ. ἀνεμίμων. — 24 κῶδ. ὀραθῆ.

βάλλουσιν αὐτὸν τῷ ἐπισκόπῳ· ὃ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· “Κἀγὼ ἐθεασάμην”.

6. Πληρωθείσης δὲ τῆς πάσης ἀκολουθίας καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸ σκευοφυλάκιον τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, ἤρξατο ἐγκαλεῖν ὁ ἀρχιεπίσκοπος Γεννάδιος τῷ μακαρίῳ Μαρκιανῷ λέγων· “Τί 5 τοῦτο ἐποίησας καὶ παρὰ τοὺς κανόνας ἔπραξας; μὴ ἔδει σε βασιλικὸν φόρεμα φορέσαι”. Ὁ δὲ μετὰ ταπεινοφροσύνης ἔπεσεν πρὸς τοὺς πόδας τοῦ ἐπισκόπου λέγων· “Συγχώρησόν μοι, πάτερ, ὅτι οὐκ ἐποίησά τι τοιοῦτον”. Λέγει δὲ αὐτῷ· “Ἐθεασάμεθα οἱ πάντες καὶ σὺ ἀρνεῖσαι”; Καὶ προσελθὼν ἐκούρυσεν τὸ φελώνιον αὐτοῦ καὶ εὐρέθη γυμνὸν τὸ σῶμα αὐτοῦ· καὶ μαθὼν 10 παρ’ αὐτοῦ τὴν αἰτίαν ἐδόξασεν τὸν Θεὸν τὸν διδόντα χάριν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ φυλάττουσιν τὰ προστάγματα αὐτοῦ. Καὶ ἦν ἐν ἀγαλλιάσει πολλῇ τὸ πλῆθος, τὸ δὲ γενόμενον ἔδειξεν τὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν καὶ τρόποιον ὑπῆρχεν κατ’ αὐτοῦ [τοῦ] Διαβόλου 15 καὶ τῆς Ἀρείου κακοδοξίας· ὥσπερ γὰρ ποταμός, οὕτως συνέρρει τῶν πιστῶν τὰ πλήθη· τὸν τε σεπτὸν οἶκον ἀναθεωροῦντες ἔξεπλήττοντο, θαυμάζοντες τὸ μέγεθος, τὴν εὐπρέπειαν, τὴν τῶν πάντων πολυτέλειαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, τὸν ἐν τῇ ὁμοουσίῳ τριάδι προσκυνούμενον· καὶ εἴ τις ἀφηγήσασθαι βουληθεῖη τὰ τότε 20 γινόμενα, οὐ δόξει μὲν τοῖς ἀνθρώποις [τοῖς] πιστοῖς ἀπίθανος, φόβος δὲ οὐ μικρὸς ἐλαττώσαι τῷ λόγῳ τὴν τοῦ πράγματος ἀληθειαν· ἱκανὰς γὰρ ἐφεξῆς ἡμέρας τε καὶ νύκτας διετέλουν εορτάζοντες, τῶν μὲν ὑποχωρούντων, τῶν δὲ ἐπιρρεόντων, ὥστε πολ- 25 λάκις καὶ ἐπὶ μιᾷς ἡμέρας ἀμείβεσθαι τὸ τοῦ λαοῦ πλῆθος, ἐνδοθεν τῶν ἁγίων περιβόλων γινόμενον καὶ αὐθις ἐκκενούμενον παραχωρήσει τῶν ὑπεισιόντων. Ἄλλ’, ὥσπερ εἴρηται, οὐκ ἀρκεῖ λόγος ταῦτα παριστᾶν, πλὴν ὅτι θαυμαστὸν οὐδὲν πολλὰ καὶ παράδοξα περὶ τὸν ἅγιον τοῦτον γίνεσθαι θαύματα, τὸν κατ’ ἐπαγγελίαν Θεοῦ 30 γινόμενον· ὅτι δὲ τοῦτο ἀληθές, διηγῆσομαι.

3 εἰσελθόντες] ἀπόλυτος ὀνομαστικῇ ὄρα καὶ σ. 262, 10 καὶ 27.—10 κῶδ. ἀρνήσαι.—12 κῶδ. διδοῦντα.—14 κῶδ. ἐναγαλλιῖσει - γινόμενον.—15 προσέθηκα τὸ τοῦ καὶ μετ’ ὀλίγα τὸ τοῖς.—16 κῶδ. ἀρείου.—21 κῶδ. ἀπείθανον.—23 κῶδ. ἐφ’ ἐξ’ ἡς || κῶδ. δι’ ἐτέλουν.—25 κῶδ. ἐπιμιῖς.—27 κῶδ. ὑπ’ εἰσιόντων || ὡσπερ] κῶδ. ὕπερ.

7. Πῦρ ἀθρόον ἐπέπεσεν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐν τοῖς Δομνίνου ἐμβόλοις, καὶ ἀρξάμενον ἐκ τῶν πρὸς τῇ ἀρκτῶα θαλάσση τόπων ἐπενέμετο πάντα μέχρι τῆς ἐν τῇ μεσημβρία τῆς πόλεως θαλάσσης. Εἰκότως οὖν καὶ τὸν οἶκον τῆς ἀγίας

5 Ἀναστασίας ἤδη ἐγκαινισθέντα ἢ τῆς πυρᾶς περιεῖχεν ἀνάγκη, καὶ τῶν οἰκειῶν ἀμελήσαντες συμφορῶν οἱ πολῖται περὶ τοῦ σепτοῦ οἴκου ἔτρεμον. Τότε οὖν ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος Μαρκιανὸς τὰ ἅγια λαβὼν εὐαγγέλια ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ὀρόφης ἀνελθὼν, καὶ ἐν μέσῳ τῆς φλογὸς γενόμενος, ἰκέτευεν λέγων· “Κύριε Ἰησοῦ

10 Χριστέ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ὁ τοῦ Ἀβραάμ τὴν θυσίαν προσδεξάμενος καὶ τὸν ἐξ ἐπαγγελίας σῆς καὶ δωρεᾶς γενόμενον αὐτῷ υἱὸν ἐκ τῆς σφαγῆς ῥυσάμενος, ἐλέησον ἡμᾶς καὶ ἐξελού ἐκ τῆς ἀπειλῆς ταύτης τὸν ἅγιον οἶκον τοῦτον, τὸν κατὰ κέλευσιν καὶ ἐπαγγελίαν σὴν οἰκοδομηθέντα. Μὴ ματαιώσωσιν ἁμαρτίαι τὸν

15 κάματον τῶν δούλων σου, μηδὲ γελασάτωσαν οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν Ἀρειανοί, ἀλλὰ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου, ὕψιστε ὁ Θεός, ὁ ἐν τῇ ὁμοουσίῳ τριάδι δοξαζόμενος. Ῥῦσαι ἀπὸ ῥομφαίας τὴν ψυχὴν μου καὶ ἐκ χειρὸς πυρὸς τὴν μονογενῆ μου”. Καὶ μετὰ πολλῶν δακρῶν ἐπιφθεγξαμένου τὸ Ἀμὴν ἐθεάσαντο πάντες

20 σχεδὸν οἱ παραγενόμενοι τὸ πῦρ κύκλῳ τοῦ παντὸς οἴκου διασυρίζον καὶ ὑποχωροῦν τῇ τοῦ δικαίου προσευχῇ, καὶ ἀπαθῆς χάριτι Θεοῦ ὁ πάνσεπτος οἶκος ἐτηρήθη, ὡσπερ οἱ τρεῖς παῖδες ἐπὶ τῆς ἐν Βαβυλῶνι καμίνου. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς κατηξίωσεν θαυματουργῆσαι, καὶ μέχρι δὲ τοῦ νῦν θαυμα-

25 τουργεῖ τῇ δεήσει τῆς ἐνδόξου μάρτυρος· καὶ γὰρ νόσους ποικίλας θεραπεύει τῶν αὐτῇ προσφευγόντων, καὶ Δαίμονας ἀπελαύνει καὶ φαρμακίας καταργεῖ, σωτηρίας τε τοῖς δεομένοις ἔστιν λιμὴν.

8. Κάκεινο δὲ χαριέστατον ἀπομνημονεύεται τῆς τοῦ πατρὸς ἡμῶν Μαρκιανοῦ ἐπιεικειᾶς· τῶν γὰρ συνήθων αὐτῷ τινος τὸ

30 πλῆθος τῆς γενομένης δαπάνης ἀποθαυμάζοντος, εἰπεῖν αὐτὸς λέ-

2 κῶδ. ἐμβόλοις. — 4 κῶδ. εἰκότως. — 11 κῶδ. ἐξεπαγγελίας -- δωρεᾶς. — 14 κῶδ. ματαιώσουσιν. — 15 κῶδ. δούλων. — 24 κῶδ. θαυματουργεῖσαι. — 28 κῶδ. ἀπὸ μνημονεύεται. — 29 κῶδ. τινὸς.

γεται πρὸς ἐκεῖνον· “Ἐὶ θυγατέρα γάμφυ κατεγγυᾶν ἤμελλον κο-
σμικῶ, οὐκ ἂν τὰ πρὸς εὐπρέπειαν αὐτῇ παρεσκευάσται κατὰ τὸ
δυνατόν; πόσῳ μᾶλλον τῇ τοῦ Χριστοῦ νόμφη ταῦτα καὶ ἔτι πολ-
λαπλασίονα προσφέρειν ἐχρήν, ἣτις καὶ τὴν ψυχὴν αὐτῆς ὑπὲρ
τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ νομφίου, πίστεώς τε καὶ μαρτυρίας, δέ- 5
δωκεν”; Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐπράχθη καὶ ἔξεστιν τοῖς βουλο-
μένοις αὐτῇ τῇ ὄψει κατανοῆσαι τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ ἁγίου
οἴκου τῆς ἐνδόξου μάρτυρος Ἀναστασίας καὶ εὐρεῖν ὅτι πολλὰ τῶ
λόγῳ παραλέλειπται τῆς τοῦ Θεοῦ θαυμαστοποιίας καὶ τοῦ ὁσίου
πατρὸς ἡμῶν Μαρκιανοῦ μεγαλουργίας· ἄξιον δὲ ἐν Κυρίῳ πι- 10
στοῖς ἀφηγήσασθαι, ὅπως καὶ τὸν πάνσεπτον οἶκον τῆς ἁγίας
Εἰρήνης πρὸς θάλασσαν καὶ τὸ ἐν αὐτῷ σεβάσμιον μαρτύριον τοῦ
ἁγίου Ἰσιδώρου συνεργία τοῦ Θεοῦ ὁ αὐτὸς ὁσιος τὴν μνήμην
πατῆρ ἡμῶν Μαρκιανὸς κατεσκευάσεν. Μικρὸν δὲ ἄνωθεν καὶ
περὶ τούτου λεκτέον. 15

9. Ἦν γὰρ καὶ πρώην μικρὸς καὶ συνεσταλμένος ὁ αὐτὸς
οἶκος, οὔτε μεγέθει οὔτε ἄλλῃ κοσμήσει γνώριμος ὢν ὁ δὲ φι-
λάνθρωπος Θεὸς ἠξίωσεν δι’ ἀποκαλύψεως ἐπιτρέψαι Γενναδίῳ
τῷ τῆς θεοφιλοῦς μνήμης ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως,
[εἰπὼν αὐτῷ] “Δύσον τὸν ναὸν τοῦτον καὶ ἐπὶ τοῦ μετὰ σέ [ἀρχιεπι- 20
σκόπου] ἐγερω αὐτόν”. ὁ δὲ τὸ προσταχθὲν πληρώσας ἐκοιμήθη. Τὴν
δὲ τοιαύτην ὄπτασίαν μαθὼν ὁ τοῦ Θεοῦ θεράπων Μαρκιανός, ἤδη
(καθὰ μικρὸν πρόσθεν εἴρηται) τὴν οἰκονομίαν τῆς ἀγιωτάτης Μεγά-
λης Ἐκκλησίας παραλαβὼν ἀναγκαίως ἐνενοεῖ τὸ ἔργον καὶ πᾶσαν
εἰσήγεν προθυμίαν· καὶ λαθῶν σχεδὸν πάντας ἐν τῷ τόπῳ γίνε- 25
ται, νυκτὸς τε ἐπιλαβούσης τοὺς συνόντας αὐτῷ ἀπολύσας καὶ τὰ
γόνατα κλίνας, ἔνθα νῦν τὸ ἅγιον ἱδρυταὶ θυσιαστήριον, ἐδέετο
τοῦ Θεοῦ λέγων· «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, οὐκ καὶ λόγε τοῦ Θεοῦ,
ὁ λυτρωσάμενος τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς τῶν εἰδώλων
πλάνης καὶ τῇ ἀρρήτῳ σου ἀναστάσει καταργήσας τὸν θάνατον 30

4 κῶδ. προσφέρειν ἐχρήν. εἴτις - - αὐτῆς. — 12 τὸ] κῶδ. τῷ. — 15 κῶδ.
λεκταῖον. — 16 κῶδ. πρώην. — 19 κῶδ. θεοφιλοῦς. — 20 προσέθηκα τὸ εἰπὼν
αὐτῷ καὶ τὸ ἀρχιεπισκόπου. — 23 κῶδ. καταμικρὸν.

καὶ τοῖς ἁγίοις σου μαθηταῖς εἰπὼν “εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν, εἰρήνην τὴν ἐμὴν ἀφίημι ὑμῖν”, ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν τόπον τούτον καὶ ἁγιάσον αὐτόν, καὶ ἀνάστησον οἶκον ἐπὶ τῷ ἁγίῳ σου ὀνόματι, ὅτι σὺ εἶ ἡ εἰρήνη πάντων ἡμῶν, καὶ ἔχειρον κατὰ τὴν
5 ἀψευδῆ σου ἐπαγγελίαν ἅγιον ἐν αὐτῷ θυσιαστήριον. Ναί, δέσποτα ὕψιστε, γεννηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι πάντα δύνασαι· ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐδέν». Καὶ πολλὰ δακρύσας καὶ εἰπὼν τρίτον τὸ Ἄμην ὑπὼν κατ’ οἰκονομίαν Θεοῦ κατέχεται, καὶ χρηματισθεὶς κατ’ ὄναρ τὸν τύπον τῆς τοῦ οἴκου
10 κατασκευῆς καὶ δόξας θείας ἀκούειν φωνῆς λεγούσης αὐτῷ, “Μαρκιανέ, πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι”, ἀνεβόησε λέγων· “Πιστεῦω, Κύριε· βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ”. Καὶ ἀναστὰς μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης, ἀφηγησάμενός τε τῷ ὀσιωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ τὴν ὄπτασίαν, καὶ αἰτήσας αὐτὸν εὐχὴν ἐπιτελέσαι, εὐθέως εἶ-
15 χετο τῶν ἔργων· καὶ ἵνα πρὸς τὸ ὑποδειχθὲν αὐτῷ σχῆμα μεγαλοπρεπῆ τὸν οἶκον ἀναστήσῃ, παραχρῆμα πολλῷ πόνῳ καὶ δαπάνῃ τὴν πλησίον θάλασσαν ἐξωθήσατό τε μέχρι μέσου σχεδὸν τῆς νῦν ἐκκλησίας ἐπικλύζουσαν. Ὅντως τῆς τοῦ Κυρίου δυνάμεως καὶ τοῦτο ἐστίν, κατὰ τὸ γεγραμμένον “αὐτὸς ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτήν”.

20 10. Μετὰ δὲ τὴν τῶν θεμελίων θέσιν ἀρμοδίως προέκοπτεν ἢ ἄλλη τοῦ οἴκου κατασκευῆ· κίονας γὰρ διαπρεπεῖς στοιχηθὸν στήσας ἐκατέρωθεν, καὶ τούτοις ἄλλους ἐπιθεῖς, τὰς τε κάτω στοὰς καὶ τὰς ὑπερκειμένας εἰργάσατο. Εἶτα διαλαβὼν ὑπαίθροις τὸν οἶκον πανταχόθεν, οὕτως τὴν ὀρόφην ἐπιτίθησιν, ξύλοις αὐτὴν
25 ὑπερμεγεθέσιν ἀσφαλίσάμενος καὶ μολίβδῳ καλύψας. Καὶ τί ἂν τις εἴποι περὶ τῆς τῶν τοίγων στερρότητος, ἢ τῆς τοῦ ἐδάφους εὐπρεπείας, ἢ τοῦ πλήθους καὶ κόσμου τῶν θυρῶν, πρὸς ἀναλογίαν τοῦ παντὸς οἴκου πεποιημένων; φαίνεται γὰρ πᾶς λόγος τῇ ἀληθείᾳ τῶν ἔργων ἐλαττούμενος. Ἐκεῖνο καλὸν προσθεῖναι· τῶν

1 Ἰωάν. εὐαγ. εἶ, 27. — 2 κῶδ. ἀφίημι. — 6 Ματθ. ς', 10. — 7 Ἰωβ ε', 13. μβ', 2. — 8 κῶδ. κατοικονομίαν. — 16 κῶδ. μεγαλοπρεπεί - - παρὰ χροῖμα. — 17 κῶδ. ἐξωθείσατο. — 19 Ψ' αλμ. κγ', 2 || κῶδ. ἐπιθαλασσο. — 21 κῶδ. διὰ πρεπῆς. — 22 κῶδ. ἐπιθεῖς. — 24 ὀρόφην· οὕτως ὡς καὶ κιστόπι. — 29 κῶδ. προσθῆναι.

γὰρ ἐστώτων δύο μεγάλων κίονων πρὸ τοῦ σεπτοῦ θυσιαστηρίου
 μελλόντων ἀφίστασθαι, συνέβη τὸν ἕνα τούτων ἐκ τῆς τοῦ ἐχθροῦ
 βασκανίας ἐπὶ πολλὸ τῆς ἀρμοδίας κωλύεσθαι στάσεως, διαρρηγνυ-
 μένων πολλάκις τῶν ὀργάνων καὶ τῶν ἐργαζομένων ἀπολεγόντων
 ἴσως καὶ εἰς ἀνέλπιστον αὐτοῖς περιστασθαι τὸ ἔργον, εἰ μὴ 5
 φρονήσαντες πρὸς τὸν ὕσιον ἀνέδραμον Μαρκιανόν, τὸ γεγονὸς
 ἀπαγγέλλοντες· ὁ δὲ μαθὼν καὶ θαρρεῖν εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ βοή-
 θειαν παραινέσας ἔρχεται κατὰ τὸν τόπον, καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖ-
 ρας εἰς προσευχὴν καὶ τὸν σωτήριον τοῦ σταυροῦ τύπον ποιήσας,
 ἐπετίμησεν τῷ μισοκάλῳ λέγων· “ Ἐχθρὲ πάσης ἀληθείας, παῦσαι 10
 διαστρέφων τὰς ὁδοὺς Κυρίου τὰς εὐθείας”. Καὶ συνεφαψάμενος
 ταῖς ἤδη γεγηρακυῖαις αὐτοῦ χερσὶν τοῦ ἔργου, εὐκολον ἐποίησατο
 τὴν τοῦ κίονος στάσιν· μένει δὲ μέχρι νῦν τοῦ γενομένου θαύ-
 ματος ἢ φανέρωσις, εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ἐμφαινομένης
 τῷ αὐτῷ κίονι κλίσεως περὶ τὴν ὀρθὴν αὐτοῦ στάσιν, ὡς ἔστη 15
 κεν ἐξ ἀριστερῶν τοῦ θυσιαστηρίου, ἦτοι τῶν πρὸς ἀνατολὰς εὐ-
 χομένων. Ἔτι δὲ καὶ τὸ κατασκευασθὲν σεπτὸν φωτιστήριον μεστὸν
 πάσης ἐκπλήξεως· πάντα γὰρ στοαῖς διείληπται, ὥσπερ τὴν ἐν
 Ἱερουσαλὴμ Προβατικὴν Κολυμβήθραν κατασκευασθῆναι συνέβαι-
 νεν, ὅπου τηνικαῦτα τὸ τῶν ἀσθενούντων ἀνεκλίνετο πλῆθος. Ἐν 20
 ταῦθα δὲ μείζω τὰ θαύματα· ἐκεῖ μὲν γὰρ διὰ τῆς τοῦ Ἀγγέλου
 τοῖς ὕδασι ἐπιφοιτήσεως ἕνα μόνον, καὶ αὐτὸν δυσχερῶς, ὑπῆρ-
 χεν. θεραπεύεσθαι· δοῦλος γὰρ ἦν ὁ τούτοις διακονούμενος· ἐν
 τούτῳ δέ, δεσποτικῆς οὔσης τῆς χάριτος καὶ ἐπιφανείας, ἀμαρτη-
 μάτων μὲν οἱ τῷ ἁγίῳ φωτίσματι προσιόντες ἄφεσιν λαμβάνουσιν· 25
 οἱ δὲ ὡς τῷ σεπτῷ οἴκῳ προστρέχοντες καὶ νόσων ποικίλων καὶ
 πάσης βιωτικῆς ἀπαλλάττονται δυσκολίας. Ἔδειξεν δὲ ὁ πατήρ,
 ὅτι τῆς Προβατικῆς εἰργάσατο σχῆμά τι· καὶ γὰρ θόλοις τὸν ὄρο-
 φον καταμετρήσας καὶ χρυσῷ λίθῳ κοσμήσας, τὰ τῶν νοσοῦντων

3 κῶδ. ἐπιπολὸν || κῶδ. ἀρμοδ. κολύεσθαι - - διαρρηγνύμενων. — 11 Πρᾶξ. ιγ',
 10. — 15 κῶδ. κλίσεως. — 16 κῶδ. ἐστὶ κεν ἐξαριστερῶν τ. θυσιαστηρίου ἴτοι. —
 19 κῶδ. κολυμβήθραν. — 20 Ἰωάνν. εὐαγ. ε', 1 κέ. — 23 κῶδ. διὰ κονοῦμενος. —
 27 κῶδ. ἀπαλλάττωνται. — 28 κῶδ. σχήματι. — 29 κῶδ. καταμετρήσας.

ἀπεγράφατο σχήματα, ὡς πάρεστιν αὐτῇ τῇ ὄψει καταλαβεῖν δι' ὅπερ οὐδὲν πλέον εἰπὼν περὶ τῆς ἐν τῇ διακοσμῆσει πολυτελείας ἐφ' ἕτερον τρέψω τὸν λόγον.

11. Ὁ ἐν ἀγίοις Μαρκιανὸς πολλὴν προθυμίαν [ἔχων] ἐν ταῖς
 5 τῶν εὐκτηρίων οἴκων οἰκοδομαῖς ἐσπούδασεν καὶ τίμια λείψανα τοῦ
 ἀγίου μάρτυρος Ἰσιδώρου κομίσει, οἶκον αὐτῷ σεπτὸν ἀναστήσαι,
 καὶ τόπον ἐπιτήδειον ἀνεσκοπεῖτο· τέως δὲ τὴν τὰ ἅγια δεξαμένην
 λείψανα σορὸν παρακατέθετο ἐν τῷ τότε κατεσκευασμένῳ παρ' αὐ-
 τοῦ σκευοφυλακείῳ τῆς ἀγίας Εἰρήνης, καὶ μετὰ μικρὸν ἐπιχει-
 10 ροῦντος αὐτοῦ πρὸς ἕτερον ταῦτα τόπον μεταγαγεῖν, οὔτε σαλεύειν
 ἔτι τις τὴν θήκην δυνατὸς ἦν, καὶ θεῖον εἶναι τὸ τῆς κωλύσεως
 [αἷτιον] ἐφαίνετο· ὕστερον δὲ λέγεται καὶ δι' ἐπιφανείας αὐτὸν
 τοῦ μάρτυρος γινῶναι, ὅτι ἐπαναπαύεται τῷ τόπῳ, καὶ οὕτω λοι-
 πὸν τῇ ὀπτασίᾳ πειδαρχήσας τὸν προκείμενον οἶκον τῇ ἀγίᾳ
 15 Εἰρήνῃ κατεσκεύασεν εἰς τιμὴν τοῦ ἐνδόξου μάρτυρος Ἰσιδώρου,
 ὅστις καὶ διὰ πολλῶν θαυμάτων παρίστησιν τὴν οἰκείαν ἐν τῷ
 τόπῳ παρουσίαν, ἐκάστῳ τῶν δεομένων χάριτι Θεοῦ τὰ πρόσφορα
 δωρούμενος, Δαιμόνων τε καταργῶν κακίαν καὶ τοῖς ἐν θαλάσῃ
 κινδυνεύουσιν παριστάμενος καὶ ἰώμενος ψυχὰς τε καὶ σώματα
 20 τῶν εἰς τὸν ἅγιον οἶκον αὐτοῦ καταφευγόντων.

12. Ὁ δὲ ὅσιος πατήρ Μαρκιανὸς τὸν τῆς ἀγίας Εἰρήνης
 σχεδὸν εἰς τέλος κατασκευάσας οἶκον, καὶ μέλλων ἔτι διακομεῖν,
 πρὶν γενέσθαι τὸν ἐγκαινισμὸν καταλύει τὸν βίον ἐν γῆρει καλῶ
 καὶ πρὸς τὸν Θεὸν ἀπέρχεται ἐπευξάμενος καὶ εἰπὼν· “Τριάς
 25 ὁμοούσιε, εἰς χεῖράς σου παρατίθημι τὸν οἶκον τῆς εἰρήνης σου,
 ὃν κτίσαι μοι ἐκέλευσας”, καὶ εὐθέως ἀπέδωκεν τὴν ψυχὴν· τὸ
 δὲ ἅγιον αὐτοῦ σῶμα οἷ τε εἰς τὸν εὐαγγῆ κλῆρον τεταγμένοι καὶ
 αὐτὸς ὁ ἀρχιεπίσκοπος καὶ πλῆθος μοναχῶν, γυναικῶν τε σεμνῶν
 τάγματα καὶ τῶν ἐν τέλει λογάδων συνελθόντων, μετὰ τῆς πρε-

1 κωδ. αὐτῆ.—4 προσέθηκα τὸ ἔχων.—7 κωδ. ἐπιτίθειον.—8 κωδ. σωρὸν - -
 κατασκευασμένῳ παρ' αὐτοῦ.—10 αὐτοῦ] κωδ. αὐτὸν προσέτερον.—11 κωδ. κολύ-
 σεως.—12 προσέθηκα τὸ αἷτιον || κωδ. διεπιφανείας.—16 κωδ. ὅστις καὶ διαπολ-
 λῶν.—22 κωδ. διακοσμῆν.

πούσης ὁσίοις τιμῆς προπέμφαντες ἀπέθεντο κατὰ κέλευσιν αὐτοῦ ἐν τῷ προφητείῳ τοῦ ἁγίου βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐν τοῖς Δανιήλ, πλησίον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μωκίου· γίνεται δὲ ἡ ὁσία αὐτοῦ μνήμη μηνὶ Ἰαννουαρίῳ ε΄. Τοῦ δὲ οἴκου τῆς ἁγίας Εἰρήνης ἐποιήσατο πρόνοιαν ἡ εὐσεβεστάτη Βηρήνα, τὰ τε λείποντα κοσμή- 5
 σασα καὶ τὴν ὑρόφην χρυσῶ καλλωπίσασα, ὥσπερ δηλοῦται καὶ διὰ τῆς ἐν αὐτῇ ἐπιγραφῆς· καὶ γίνεται τὰ ἐγκαίνια τῆς ἁγίας Εἰρήνης μηνὶ Ἰαννουαρίῳ κ΄, καὶ προθυμία πολλὴ τοῦ πλήθους ἦν συντρέχοντος καὶ διὰ τὸ κάλλος τοῦ οἴκου καὶ διὰ τὴν τοῦ κατασκευάσαντος ὁσίου ἀνδρὸς μνήμην, ὥστε καὶ [ὁ] ἀπλότῃτι κρατούμε- 10
 νος λέγειν· “Ἴδου καὶ ἄλλη θυγάτηρ τοῦ ὁσίου Μαρκιανοῦ, ἀδελφὴ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας”.

13. Ἐκεῖνο δὲ προσθεῖς ἐκ πολλῶν τῶν τοῦ πατρὸς ἀρετῶν διηγήσομαι· καὶ γὰρ τὰ ἐκ τῶν γονέων καὶ τοῦ γένους εἰς αὐτὸν ἐνεχθέντα ἅπαντα σχεδὸν δαπανήσας περὶ τὴν κατασκευὴν καὶ 15
 ἐπιμέλειαν τῶν τε εἰρημένων καὶ ἄλλων εὐάγῶν οἴκων, τουτέστιν [τὸ] τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ ὄντος ἐν τῷ Τενέτρα πανάρεστον εὐκτῆριον κοσμήσας καὶ θαυμαστῶς διαγράψας, ἄξιον τοῦ ἐνδόξου μάρτυρος, καὶ [τὸ] τοῦ ἁγίου Στρατονίκου τοῦ ὄντος ἐν τῷ Ῥηγίῳ κατασκευάσας καὶ εὐπρεπῶς κοσμήσας, καὶ τὰς τῶν πτωχῶν ἀπο- 20
 τροφὰς παρέχων, οὕτως σύμμετρος ἦν περὶ τὴν ἑαυτοῦ δίαιτάν τε καὶ χρεῖαν. Καὶ ἄλλο μυστήριον ἀπομνημονεύεται τοῦ ἐν ἁγίοις Μαρκιανοῦ, ὅτι περιερχόμενος τὰς πλατείας καὶ τοὺς ἐμβόλους περιήει ποῦ ἂν εὔροι νεκρὸν κατακείμενον ἐν πτωχείᾳ, ἵνα ἐπι-
 μελήσῃται αὐτοῦ· καὶ ἔλουεν καὶ ἐνέδυνεν καὶ ἔλεγεν πρὸς τὸ σῶμα· 25
 “Δεῦρο, ἀδελφέ, δός μοι τὴν ἀγάπην”· καὶ ἠγείρετο ὁ νεκρὸς καὶ ἤσπάζετο αὐτὸν καὶ πάλιν ἀνεπαύετο, ὥστε αὐτὸν εἰς ἄκρον καρ-
 τερίας καὶ ἀκτημοσύνης ἐλθεῖν.

14. Λέγεται γοῦν, ὅτι ἐκ μνήμης ἁγίων ἐπανιόντος αὐτοῦ—

1 κῶδ. κατακίλευσιν. — 7 κῶδ. ἐναυτῆ. — 10 προσέθηκα τὸ ὁ. — 17 προσέθηκα τὸ τὸ οὕτω καὶ κατόπι || κῶδ. ὄντως || Τενέτρα] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. — 19 κῶδ. ὄντως. — 20 κῶδ. εὐπρεπῆ. — 21 κῶδ. ἑαυτοῦ δίαιταν. — 24 περιήει] κῶδ. περὶ εἴη. — 25 κῶδ. ἐπιμελήσῃτε αὐτῷ. — 26 κῶδ. ἐγείρετο. — 27 κῶδ. ἀνεπέετο. — 29 κῶδ. γ' ὄν.

καὶ γὰρ εἰς τὰ τοιαῦτα προθύμως συνέτρεχεν —, κατάβροχος ὑπὸ
δμβρου ὁ περικείμενος αὐτῷ γέγονε χιτῶν. Εἰσελθὼν τοίνυν εἰς
τὸ ἑαυτοῦ κελλίον καὶ μετρίους ἐκπυρώσας ἄνθρακας ἔμενον τὸ
5 ἱμάτιον καταψύχων· οὐδὲ γὰρ ἄλλο ἐκέκτητο εἰς τὸ περιβαλό-
μενον αὐτὸν τὴν συνήθη ποιήσασθαι προέλευσιν. Κατὰ συγκυρίαν
δὲ ὁ τότε θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος μετεπέμπετο τὸν ὄσιον, οἱ δὲ
ἀποσταλέντες κεκλησισμένον εὐρόντες τὸ κελλίον ἐνώχλου ἐξωθεν
τὴν αἰτίαν λέγοντες· ὡς δὲ παραγίνεσθαι ὑποσχόμενος διέτριβεν,
διὰ τὸ μήπω κατεψύχθαι τὸ ἱμάτιον, συνέβη τινὰς τῶν καλούντων
10 θεάσασθαι διὰ σανίδος τὸ γινόμενον καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι
τὸ θεαθῆν· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ κατάνοήσαντες ἀπῆλθον ἐκπεπληγμέ-
νοι καὶ ἅπαντα ταῦτα τῷ ἀρχιεπισκόπῳ διηγήσαντο· τὸν δέ, λέ-
γουσιν, ἀκούσαντα καὶ ἡσύχως ἐπιμειδιάσαντα τοῖς παροῦσιν εἴ-
πεῖν «Μηδεὶς θαυμαζέτω ταῦτα περὶ Μαρκιανοῦ μανθάνων· ταύ-
15 τὴν γὰρ ἐκ νεότητος ἔσχεν τὴν μελέτην, ὅλον ἑαυτὸν ἀναθεὶς
τῷ φιλανθρώπῳ Θεῷ καὶ ἔργῳ τὸ ἀποστολικὸν πληρώσας, ἐν ᾧ
εἴρηται· “Ἐχόντες διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησό-
μεθα” χάριτι καὶ οἰκτιρμοῖς τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου
πνεύματος, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς
20 αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν».

1 κῶδ. κατάβροχος.—4 κῶδ. περιβαλλόμενον. — 6 ὁ τότε] κῶδ. ὅτε.—7 κῶδ.
κεκεκλησισμένον - - ἐνώχλου. — 9 κῶδ. καταψύχθαι. — 10 κῶδ. διασανίδος - - σι-
ναντῶ.—13 κῶδ. ἡσύχως ἐπὶ μηδιάσαντα. — 15 κῶδ. ἐαυτῷ.—17 Τιμοθ. 1, ζ', 8.

XV.

ΜΗΝΙ ΟΚΤΩΒΡΙΩΙ ΙΕ'.

Βίος καὶ πολιτεία καὶ μερικὴ θαυμάτων διήγησις τῶν ὁσίων
καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν

ΚΟΣΜΑ ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ

τῶν ποιητῶν.

1. Ὁ μέγας οὗτος καὶ περιβόητος καὶ ἐν ἁγίοις περιδοξος, ὁ ἀληθὴς τῆς ἀληθείας κόσμος, ὁ ἀντὶ χρυσοῦ καὶ μαργάρων καὶ λίθων τιμίων τοῖς θεοπνεύστοις αὐτοῦ λόγοις κοσμήσας τὴν ἐκκλησίαν, ὁ μιμητὴς κατὰ πάντα τῆς τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίας καὶ ταπεινώσεως, ἐκ πατέρων μὲν ἔφυ πιστῶν καὶ τιμίων, εὐγε- 5
νῶν τε καὶ σφόδρα πλουσίων καὶ τῇ τῆς ἐλεημοσύνης χάριτι κεκοσμημένων, ὡς ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γνωρίζεσθαι· πατρίδα δὲ ἔσχε τὴν Κρητῶν νῆσον, ἐν ἣ καὶ γεννηθεὶς καὶ - - - - -

2. - - - - - οὕτως ὁ ἅγιος δι' ἀρετὴν Θεῶ γινωσκόμενος ἐκ προνοίας αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀπίστοις ἔθνεσιν ἐν ῥιπῇ 10
γνώριμος, ὡς προεῖρηται, γέγονεν· “οὐ δύναται γὰρ πόλις κρυβῆναι, ἐπάνω ὄρους κειμένη”.

3. Ἀπῆραν τοίνυν ἐξ ἐκείνης τῆς νήσου, νότου βιαίου αὐτοῖς ἐπιπνεύσαντος, καὶ πολλὰ τῶν συμπλεόντων αὐτοῖς πειρατικῶν πλοίων κατεποντίσθησαν, τὰ δὲ λοιπὰ παρὰ τῆς τοῦ ἀνέμου 15
βίας σκορπισθέντα κατεσχέθησαν, ἄλλα ἀλλαχοῦ παρὰ τῶν Ῥω-

Κωδιξ 1-ος τῆς ἐν Χάλκῃ μονῆς τῆς Θεοτόκου, χιγ ἑκατ., φ. 108β-121α.

7 Ματθ. ιβ', 83. Λουκ. ς', 44. — 8 μετὰ τὸ καὶ χάσμα· ἄλλοι δὲ ἐν τῷ κώδικι, καθὰ φαίνεται, φύλλον ἐν ἐνταῦθα. — 9 κώδ. διαρετῆν.

μαϊκῶν πλοίων. Καὶ τὸ πορθμεῖον δέ, ἐν ᾧ περ καὶ ὁ ὄσιος ἦν, ἔμελλε βυθίζεσθαι· ἀλλ' ὁ μακάριος στάς ἐνώπιον πάντων εἰς εὐχὴν μεγάλην τῇ φωνῇ ἐδέετο τοῦ Θεοῦ λέγων οὕτως· “Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ μονογενὴς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ πατὴρ, 5 βοήθησον ἡμῖν καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς τὸν λαόν σου ἐκ τοῦ τῆς θαλάσσης κινδύνου, καὶ μεθ' ἡμῶν καὶ τοὺς αἰχμαλωτίσαντας ἡμᾶς, ὁ ἐντειλάμενος εὐχεσθαι ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν· πλεόν γὰρ αὐτῶν ἢ τὴν ἑμαυτοῦ ἐπιζητῶ σωτηρίαν· ὁρῶ γὰρ ὅτι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν γενήσονται τῆς σῆς ποιμένης”. Ταῦτα τοῦ ἀγίου εὐξαμένου, εὐ- 10 θέως ὁ κλύδων ἐλώφησε, καὶ ἐπιτηδείου ἀνέμου πνεύσαντος δι' ὀλίγων ἡμερῶν κατήντησαν εἰς Δαμασκόν, αὐτοῦ μόνου τοῦ πλοίου διασωθέντος ἀκινδύνως· ὁ δὲ τοῦ πλοίου ναύκληρος, Ἀσὴρ ὄνομα τῷ ἀνδρὶ, μετὰ καὶ ἐτέρων δύο τῶν ἐν τῇ πρύμνῃ κυβερνώντων ἔλεγον φωνῆς ἀοράτως ἀκοῦσαι, ὅτι “Καὶ ὑμεῖς σὺν τῷ πλοίῳ 15 ὑμῶν ἐμέλλετε τῷ βυθῷ παραπεμφθῆναι διὰ τὰς ἀνομίας ὑμῶν· δίκην ἀποτινύοντες ὑπὲρ τοῦ λαοῦ, ὃν ἀδίκως κατεφρονεῦσατε· ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ συναπολέσθαι τὸν δίκαιον μεθ' ὑμῶν τῶν ἀσεβῶν, φιλανθρωπίας καὶ ὑμεῖς ἐτόχετε, ὥστε μετὰ τοῦ δικαίου καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κακουχομένους καὶ ὑμᾶς σωθῆναι. Ἔστέ οὖν τοῦ λοιποῦ 20 μερίμνης ἐκτός καὶ φόβου”. Ταῦτα λέγοντες ἐπίστευσαν τῷ σώσαντι Θεῷ αὐτούς, καὶ κατηχηθέντες παρὰ τοῦ τρισμακάρου Κοσμά ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ζωαρχικῆς τριάδος. Τοῦτο πρῶτον θαῦμα τοῦ ἀγίου, ὁ δὲ λόγος προτρέπεται καὶ τὰς κατὰ Δαμασκὸν ἀριστείας διηγῆσασθαι τοῦ ἀνδρός.

25 4. Τῇ οὖν Δαμασκῷ ἐπιστάς ὁ θεῖος οὗτος ἀνὴρ εὐθύς δηλὸς πᾶσιν ἐγένετο καὶ καταφανῆς τρόπῳ τοιῶδε· τῷ γὰρ Μανσοῦρ, ἄρχοντι ὄντι τῆς Δαμασκοῦ τῷ τηνικαῦτα καιρῷ, ὃν καὶ ἀμηρᾶν ἐκάλουν οἱ ἐγχώριοι, δεδώκασιν ὡς ἀπαρχὴν τὸν ὄσιον οἱ Ἀγαρηνοί, καὶ τοῦ ἀγίου πρὸς τοῦτο ἐπινεύσαντος· προεώρα 30 γὰρ τοῖς νοεροῖς ὀφθαλμοῖς οἷα προφή[της] ὁ δίκαιος καὶ προέγνω οἷον θήραμα ζωγρηῆσαι μέλλει ἐν τῇ τοῦ ἄρχοντος οἰκίᾳ· ὁ γὰρ δηλωθεὶς ἄρχων, ὁ καὶ κύριος ὀνομασθεὶς—φεῦ—τοῦ ὀσίου εἶχεν

υἰὸν ὡσεὶ χρόνων δώδεκα καὶ μικρόν τι πρὸς (παρήσω τὸ ἐθνικὸν αὐτοῦ ὄνομα, τὸ δὲ ἐκ τῆς ἀγίας κολουμβήθρας), τὸν τίμιον Ἰωάννην τὸν ποιητὴν, ᾧ ἐπώνυμον Δαμασκηνός· ἕτεροι δὲ τοῦτον Ἀγιοπολίτην καλοῦσιν, ὡς καὶ τὸν ὅσιον Κοσμᾶν. Οὗτος ὁ Ἰωάννης ἐν τοιαύτῃ ὦν ἡλικίᾳ ἀρετῆς ἐπεμελεῖτο ἀπάσης καὶ πρὸ τοῦ βαπτίσματος· φιλόπτωχος γὰρ ἦν καὶ ἐλεήμων ἄκρως, καὶ χριστιανοῖς συλλαλεῖν σφόδρα ἐπεθύμει, καὶ τὰς περὶ τοῦ Χριστοῦ ἐμφορομένας διδασκαλίας ἐν τοῖς ἀγίοις Εὐαγγελίοις ἐνωτίζεσθαι πάνυ ἠδέως καὶ διὰ σπουδῆς εἶχεν. Ὡς δὲ καὶ τὸν διδάσκαλον ἔδον εὕρηκεν, ἰκέτης γίνεται τοῦ ἰδίου πατρὸς μαθητῆς γενέσθαι τοῦ δικαίου, “ἵνα μὴ μόνον” φησὶ “τὰς τῶν Σαρακηνῶν βίβλους ἀλλὰ καὶ τὰς τῶν Ἑλλήνων παρὰ τοῦ διδασκάλου μάθοιμι”. Οὕτως εἶπε καὶ ὁ πατὴρ ἀσμένως κατένευσε πρὸς τὴν αἴτησιν, δίκαια τῷ παιδί καὶ λυσιτελεῖ λέγοντι, καὶ ὑπεραγαθεῖς οὐκ εἶχεν ὅ τι καὶ γένοιτο ἐκ τῆς ἀπείρου χαρᾶς. Προσκαλεσάμενος οὖν τὸν σοφώτατον Κοσμᾶν εἶπεν αὐτῷ· “Τὸν παῖδα τοῦτον, ὃν ὄρας, οὐχ ὡς κυρίου σου υἰὸν ἢ κύριον βλέπε, ἀλλ’ ὡς τέκνον, ἵν’ εἶπω, καὶ δοῦλόν σου· δι’ ἐμοῦ γὰρ γεννηθεὶς εἰς τόνδε τὸν βίον προήχθη καὶ ζῆ, τὸ δὲ καλῶς καὶ πεπαιδευμένως ζῆν καὶ θεόντως παρὰ σοῦ διδαχθεὶς ἔξει· θέλω δέ, χωρὶς τοῦ γενέσθαι χριστιανόν, τᾶλλα πάντα ποιῆσαι καὶ διδάξαι αὐτὸν κατὰ σὲ γενέσθαι”. Οὕτως οἶδε τιμᾶν ἀρετὴ τοὺς κτωμένους αὐτὴν· οὕτω δοξάζει Θεὸς τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν ἐξ ὅλης ψυχῆς, ὥστε κυρίου εἶναι τῶν κυρίων μᾶλλον, ἢ δούλους.

5. Παραλαμβάνει τοίνυν τὸν μέγαν Ἰωάννην μαθητὴν ὁ μέγας Κοσμᾶς, καὶ ἦν ἰδεῖν τὸν διδάσκαλον εὐκλεῆ, τοῦ μαθητοῦ τυγχάνοντος εὐπειθοῦς· τότε γὰρ μαθητῆς διδασκάλου γνῶσιν δέχεται καὶ διδάσκαλος τὸν ἔπαινον μᾶλλον, ὅτε τὴν διατριβὴν ὁ παῖς ἀσπάζεται πθεινότατα, τῷ τῆς φιλομαθείας ἐλαίῳ καταρδόμενος· οὐκ ἔστι γὰρ ἄλλως προκόψαι μαθητὴν, εἰ μὴ τοὺς ὀχελούτους τῆς σοφίας ὁ διδάσκαλος ἐκχέοι φιλοτίμως, ὃ δὲ δέχοιτο χαριέντως· δεῖται δὲ καὶ ὁρόμου καὶ σπουδῆς ἐκάτερα τὰ μέρη πρὸς

23 ἐξ ὅλης ψυχῆς] Δευτερ. σ', 5.

τὴν οἰκοδομὴν τῆς βελτιώσεως, ἵνα ὁ μὲν τὸν λόγον ὑξύνῃ, ὁ δὲ τὴν ἀκοὴν εὐτρεπίσῃ. Ὁ δὲ θαυμάσιος Ἰωάννης οὐ μόνον ἐν τοῖς σωματικοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς πνευματικοῖς παιδεύμασι μᾶλλον ἐξεπαιδεύθη· “σπουδῆ γάρ”, ὡς πού φησί τις, “εὐφυῖα συνέδρα-
5 μεν”, ὡς ἐν βραχεῖ χρόνῳ κατὰ πάντα ἴσος γενέσθαι τῷ διδασκάλῳ· οὐκ ἐπαύετο γὰρ μελετῶν τὸν νόμον Κυρίου ἡμέρας καὶ νυκτός, ἐπαγρυπνῶν καὶ σπουδάζων πλεῖον ἐν τοῖς πνευματικοῖς διδάγμασιν, ἐξ ὧν τι γίνεται θαύματος ἄξιον. Ἐπαγρυπνῶν γὰρ ποτε ὁ Ἰωάννης καὶ τὰ τοῦ θεοπάτορος Δαυὶδ μελετῶν λόγια καὶ
10 ἐνηδόμενος αὐτοῖς, ὕπαρ, οὐκ ὄναρ, αὐτὸν τὸν προφήτην ἐώρακε καὶ βασιλέα, βασιλικὴν πορφύραν καὶ διάδημα φοροῦντα· ὃς καὶ τὸν Ἰωάννην πρὸς ὄνομα καλέσας εἶπεν· “Ἰδοὺ, παιδίον, ἀπέσταλκέ με ὁ παμβασιλεὺς Χριστὸς ὑποδείξαι σοι ὅπως ὀφείλεις ὑποδέξασθαι τὴν τοῦ πνεύματος χάριν. Ἀνάπτουσον οὖν τὴν βίβλον, ἣν
15 ἐν χερσίν ἔχεις, ἧς αὐτουργὸς ἐγεγόνειν ἐγώ, καὶ εὐρήσεις χάριν ἐκ Θεοῦ· τοῦτο δὲ τρισσῶς ποιήσον”. Ὁ δὲ Ἰωάννης, μὴ φέρων τὴν θαυμαστὴν ἐκείνην καὶ ἐνδοξὸν ὄψιν, πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν πρὸς τοῖς ποσὶ τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως ἐκυλινδοῦτο καὶ ἐδέετο τῆς αὐτοῦ ἀντιλήψεως· οὐκ ἔφερε γὰρ βλέπειν τὴν ἀστράπτουσαν αἴ-
20 γλην ἐξ αὐτοῦ· ὁ δὲ κρατήσας τῆς χειρὸς ἀνέστησεν αὐτὸν τρέμοντα ὁμοῦ καὶ χαίροντα, καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ τὴν εἰρημένην διανοίξας βίβλον εὗρεν οὕτως· “Τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον μὴ ἀνανέλης ἀπ’ ἐμοῦ”. εἶτα τὸ δεύτερον· “Πνεῦμα εὐδὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου”· καὶ τὸ τρίτον· “Τῷ πνεύματι τοῦ στόματος
25 αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν”. Ταύτης τῆς ὀπτασίας ἀξιωθεὶς ὁ Ἰωάννης, ἐπεὶ ἔμελλεν ἀναχωρεῖν ὁ φανείς, ἠξίου καὶ ἕτερόν τι παρ’ αὐτοῦ ἀκοῦσαι καὶ μαθεῖν, καὶ τῶν τιμίων καὶ ἁγίων ποδῶν ἀπτόμενος παρεκάλει αὐτὸν ὑπὲρ αὐτοῦ εὐχασθαι. Ὁ δὲ ἐπήκουσε τοῦ νέου καὶ πρὸς αὐτὸν ἔφη· “Ἡ ἐν ἐμοὶ γενομένη τοῦ ἁγίου
30 πνεύματος ἐπιφοίτησις ἔσται καὶ ἐν σοί, τέκνον· ἀλλὰ σπουδάσον ταχὺ γενέσθαι πιστός· τὰ πρωτεῖα γὰρ δοθήσεται σοὶ τῆς Χριστοῦ Ἀναστάσεως· ἅμα γὰρ τῷ σῶ καθηγγητῆ ἔλλαμφθήσῃ καὶ

λαληθήσεται ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ ἢ διδασκαλία καὶ ποιήσεις ὁμῶν”.

6. Ταῦτα πρὸ τοῦ βαπτίσματος τοῦ σοφοῦ Ἰωάννου τὰ ἐκ Θεοῦ δωρήματα. Τὴν οὖν φρικτὴν ταύτην καὶ φανεράν ἰδέαν ἰδὼν εὐθύς δὴλῃν κατὰ μέρος τῷ διδασκάλῳ πεποίηκε, καὶ τοῖς ποσὶν 5 αὐτοῦ προσπεσὼν καὶ ἀσπασάμενος ἡξίου καὶ ἐδυσώπει ἀναγεννηθῆναι δι’ ὕδατος καὶ πνεύματος· ὁ δὲ θεῖος Κοσμᾶς τὴν συντριβὴν καὶ θερμοτάτην πίστιν τοῦ θαυμαστοῦ θεασάμενος Ἰωάννου, κατηχήσας αὐτὸν καὶ διδάξας τὰ περὶ τῆς πίστεως, ἃ δεῖ ποιεῖν ὑπετίθει, καὶ νηστεύειν παρήγγασε καὶ τῆς τῶν ἀπίστων συναυλίας 10 ἀπέχεσθαι· ἀνεμίμησε δὲ καὶ τὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ βουλήν καὶ γνώμην καὶ ὡς, εἰ γνωστὸν γένηται, τὸν κίνδυνον ἀμφοτέροις ἴσον ἐπελθεῖν. Αὐτὸς δὲ διεβεβαίου λαθεῖν τὸν πατέρα τρόπῳ τοιῷδε· νόσον γὰρ προσποιησάμενος μὴ συνεστιαῖσθαι τούτῳ, μέχρις ἂν τελεσθῶσιν αἱ τοῦ φωτίσματος ἡμέραι, τὰ δὲ ἄλλα πάντα ῥᾶον 15 κατωρθωκένοι δυνατῶς ἔχειν καὶ μὴ δεδιέναι τὸν ἀμηρᾶν ἀνέπειθε τὸν διδάσκαλον· οὐκέτι γὰρ ἡξίου πατέρα καλεῖν, ἀντὶ πατρὸς καὶ πάντων προκρίνων τὸν διδάσκαλον, ὡς κηδεμόνα καὶ προνοητὴν ψυχῆς ὁμοῦ καὶ σώματος. Ὁ δὲ μέγας Κοσμᾶς ἐδίδασκεν αὐτὸν πιστεύειν εἰς μίαν θεότητα, τὴν ἐν τρισὶ προσώποις νοου- 20 μένην καὶ γνωριζομένην, ἣ ἐστὶ πατὴρ υἱὸς καὶ ἄγιον πνεῦμα, καὶ τὴν ἔνσαρκον οἰκονομίαν, εἰδέναι δὲ καὶ τὴν Θεοτόκον καὶ κατὰ σάρκα μητέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἐνὸς τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου τριάδος, καὶ τιμὴν καὶ προσκύνησιν ἀπονέμειν ταῖς σεβασμίαις εἰκόσι, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν κατὰ τὸν ὅρον τῶν ἀγίων 25 πατέρων, τῶν θεσπισάντων τὴν πίστιν, ἔχειν τε ψυχὴν καθαρὰν καὶ ἀγνότατον σῶμα καὶ ἀγάπην πρὸς πάντας ἀνθρώπους, συμπάθειαν πρὸς τοὺς δεομένους καὶ ἐλεημοσύνην πολλήν, τιμὴν μεγίστην εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς τὸν μονήρη βίον ἀσπασάμε- 30 νους· αὐτοὶ γὰρ εἰσὶν ὀπλίται καὶ στρατιῶται Χριστοῦ καὶ ἀντίτυποι τῶν ἀγίων Ἀγγέλων. Οὕτως οὖν αὐτὸν κατηχήσας καὶ τὰ νενομισμένα πάντα, κατὰ τὸν ἐξ ἀρχῆς τῇ ἐκκλησιαστικῇ καταστάσει διορισθέντα τύπον παρὰ τῶν ἀγίων καὶ θεοφόρων πατέρων, τελέ-

σας ὁ αἰδίδιμος Κοσμᾶς, μηδὲν εἰδότες τοῦ ἀμηρᾶ, Θεοῦ συνευδοκοῦντος ἐβάπτισε τὸν Ἰωάννην εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

7. Γέγονε δέ τι καὶ περὶ αὐτοὺς θαῦμα μέγιστον· ἀμφότεροι γὰρ ἐωράκεισαν, ὃ τε βαπτίζων καὶ ὁ βαπτιζόμενος, ἐν τῇ τοῦ ὕδατος κολυμβήθρᾳ παιδίον ὑπὲρ τὰς ἡλιακὰς ἀστράπτον λαμπηδόνας· ὑπερ καλέσαν αὐτοὺς ἐξ ὀνόματος εἶρηκε πρὸς ἀμφοτέρους, διδάσκον τὸν μὲν μέγαν Κοσμᾶν τὸ “ Ἡ τὸ ἄσχετον κρατοῦσα καὶ ὑπέρροον ἐν αἰθέρι ὕδωρ ”, τὸν δὲ θεῖον Ἰωάννην τὸ
10 “ Ἐν τάφῳ σωματικῶς, ἐν Ἄδῃ δὲ μετὰ ψυχῆς, ὡς Θεός ”. Οὕτως ὁ χρηματίζων προσειπὼν, ὡς ἐν εἶδει πυρὸς ἀστραπῆς ἀπῆλθεν ἀπ’ αὐτῶν, καὶ εὐωδίας ἀπείρου οὐ μόνον τὸ οἶκημα καὶ πᾶσαν τὴν περιοικίδα πεπλήρωκεν, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν Δαμασκόν. Ταῦτα τῆς δι’ ὕδατος καὶ πνεύματος ἀναγεννήσεως τοῦ τιμίου Ἰω-
15 ἀννου τὰ προτερήματα τῶν τοῦ Θεοῦ δωρεῶν· οὕτως ἐβεβαίωσεν ὁ Θεὸς τῷ γλυκυτάτῳ Ἰωάννῃ τὴν ἀληθινὴν πίστιν· προειδὼς γὰρ τὸ καθαρὸν αὐτοῦ καὶ ἔνθεον καὶ πιστὸν ἐξ αὐτῶν τῶν προοιμίων θεολόγον ἀνέδειξε, διδάξας ἐν λόγῳ τὰ τῆς θεολογίας αἰρεῖν μυστήρια. Ὡ μακαρία καὶ ἁγία дуάς, πάτερ Κοσμᾶ καὶ σοφίας
20 Ἰωάννη δοχεῖον θεῖον, ἡ μέλος ἀνακρουσαμένη θεῖον, ἐν ᾧ θέλγεται πᾶσα ψυχὴ χριστιανῶν, οὐδεὶς πρὸ ὑμῶν οὔτε μεθ’ ὑμᾶς τοιαῦτα μελισταγῆ ποιήματα τῇ ἐκκλησίᾳ ἐμυσταγωγῆσεν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐκαρποφόρησεν ὑμεῖς κατηρδεύσατε - - -

8. - - - - - καὶ πηγὰς δακρῶν ἐκχέοντος, καὶ ἴσως
25 τοῖς κολαζομένοις φωνὰς ἀφιέντος οἰκτρῶς, ἐπιβλέψας ὁ Θεὸς Ἄγγελον φωτὸς ἐξαπέστειλέ μοι, ὁρόσον ἐπιφερόμενον καὶ ὡς φῶς λάμποντα· ὃς καὶ ἐκ τοῦ τόπου με μεταστήσας ἐκείνου πρὸς ἄλ-

2 Ματθ. κη', 19. — 8 Ἡ τὸ ἄσχετον ἐ] τροπᾶριον τῆς ε' φῶδης ἁμαρτικῶ κα- νόνος τοῦ Κοσμᾶ, ψαλλομένου τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ. W. Christ et M. Paranikas, Anthologia graeca carminum christianorum, σ. 192. Ἄ. Π. Κεραμέως, Ἀνάλεκτα ἱεροσολ. σταχυολ. II, σ. 88. — 9 ὑπέρροον] οὕτως ἐν τῷ κώδικι, καθὰ καὶ ἐν τῷ ἱεροσολυμιτικῷ τυπικῷ, ἀντὶ τοῦ κοινῶ ὑπερῶον, ὑπερ οὐ μόνον ἢ τοῦ Βαρθολομαίου τύποις ἔχει ἐν τῷ Τριφιδίῳ, ἀλλὰ καὶ ἢ τοῦ Νικοδήμου. Ἐορτοδρομίον, ἐν Βενετίᾳ 1836, σ. 337. — 18 αἰρεῖν] κῶδ. ἐρεῖν. — 23 Μετὰ τὸ κατηρδεύσατε χάσμα, κα- πέντος ἐνός, ὡς φαίνεται, φύλλου τοῦ κώδικος.

λον ἀπήνεγκεν, ἐν ᾧπερ εἶδον κυπάριττον βρίθουσαν καρποῖς, ὧν τὸ εἶδος οὐκ ἰσχύω διηγήσασθαι· καὶ ὁ Ἄγγελος, ὁ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ διαγαγὼν με, προσεῖπεν· “Οὗτος ὁ τόπος τῶν ἐλεημόνων ἐστί, καὶ σὺ μὲν, εἰ καὶ ἄπιστος, ἀλλὰ τοῖς δεομένοις ἰλαρὸν ὄμμα παρεῖχες· καὶ εἰ κατὰ ἄγνοιαν ἐναπέθανες τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλ’ οἱ τοῦ 5 Χριστοῦ δοῦλοι Κοσμάς καὶ Ἰωάννης ὁ σὸς υἱὸς πρὸς τὸν Θεὸν δεηθέντες τῆς κολάσεως ἐρρύσαντό σε, καὶ ἀπεστάλην, ὡς ὄρας, ἐξαιρούμενός σε τῆς τιμωρίας καὶ καθιστῶν σε εἰς τόπον ἀναπαύσεως”.

9. Οὕτω πρὸς τοὺς πόδας κείμενος ἐκεῖνος τοῦ ὀσίου Κοσμά 10 καὶ ὀδυρόμενος ἔλεγεν ὁ τῆς βασάνου ῥυσθεὶς ἀμηρᾶς· ὁ δὲ μακαρίτης Κοσμάς εὐχὴν ἐπ’ αὐτῷ ποιήσας ἐξανέστησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς εἰς γῆν κατακλίσεως καὶ ἔστησεν ὄρθιον, καὶ λαβὼν χάρτην ἔγραψεν οἰκιοχείρως οὕτως· “Οἱ ἀνάξιοι δοῦλοί σου Κοσμάς καὶ Ἰωάννης, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ, δεόμεθα τῆς εὐ- 15 σπλαγχνίας σου· εἰσάγαγε τὸν Μανσοῦρ ἐν αὐτῇ φωτός. Ἡ ἐλπὶς ἡμῶν τῶν σῶν δούλων, ἐπικάμφθητι ταῖς ἰκεσίαις ἡμῶν”. Καὶ ἐπιδεδωκότες αὐτὸν τῷ Μανσοῦρ ἐξαίφνης φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκίματι, μεσοῦσης τῆς νυκτός, ὑπὲρ τὴν τοῦ ἡλίου λαμπηδόνα, καὶ φωνὴ ἐκ τοῦ φανέντος φωτός ἐξηκούετο, “Ἡ δέησις ὑμῶν” λέ- 20 γουσα “εἰσῆλθεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ”, καὶ ὁ ὀρώμενος ἀφανῆς ἐγένετο σὺν τῇ φωνῇ. Ἀληθῶς οὖν “θέλημα τῶν φοβουμένων καὶ ἀγαπώντων αὐτὸν ἐποίησεν ὁ Κύριος καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν ἐπήκουσε”. καιρὸς δὲ λοιπὸν ἐκβοῆσαι καὶ τὸ “Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ μεγάλη ἡ ἰσχύς αὐτοῦ”. “ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων καὶ πολυέ- 25 λεος” καὶ “τίς ἰκανὸς ἐξειπεῖν τὰς δυναστείας αὐτοῦ, ἢ τὰς αἰνέσεις ἀκουστάς ποιῆσαι”; ἐνταῦθα γὰρ ἔσχε τέλος καὶ τὸ “Ἔτι σου λαλοῦντος ἐρεῖ ἰδοὺ πάρειμι”. Τὸ δὲ φανὲν ἐκεῖνο φῶς τὸν οἶκον ὅλον εὐωδίας ἀρρήτου πεπλήρωκεν, ὡς πάντα τῇ οἰκίᾳ προσδραμεῖν, ἐν ᾗ ὑπῆρχον οἱ ἅγιοι, καὶ γὰρ ἐκεῖθεν ὡς ἐκ πα- 30 ραδείσου λίαν εὐώδεις ὀσμαι ἐξεπορεύοντο. Καὶ τούτῳ μὲν μὴ δια-

22 Ψαλμ. ρμδ', 19. — 24 Ψαλμ. ρμς', 5. — 25 Νεεμίᾳ θ', 17. — 26 Ψαλμ. ρε', 2. — 28 Ἡσαία νη', 9.

πιστεῖτω τις· οὐκ ἔστι γὰρ ἁμαρτία νικῶσα τὴν τοῦ Θεοῦ φιλαν-
θρωπίαν. Καὶ αὐτὸς Χριστὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν ἐν τοῖς ἀγίοις Εὐαγγε-
λίοις εἶρηκεν, ὅτι “ Ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε
τῷ ὄρει τούτῳ μετάβηθι καὶ μεταβήσεται ”· πρὸς δὲ τοὺς ἀπιστοῦν-
5 τας ἱστορίαν ἀρχαίαν οὐ παραιτήσομαι διηγήσασθαι.

10 10. Τραϊανὸς ὁ βασιλεὺς διώκτης χριστιανῶν ἦν καὶ πολλοὺς
μάρτυρας ἀνέδειξε, τιμωρῶν αὐτούς· διὰ τὸ τὸν Χριστὸν κηρύττειν·
“ Ἕλληνας δὲ τυγχάνων τὸν βίον κατέστρεψεν ἄλλ’ εὐχὴ δικαίου τοῦ-
τον ἐρρύσατο τῆς ἐν τῷ Ἄδῃ κατακρίσεως· φασὶ γὰρ τὸν μέγαν
15 Γρηγόριον τὸν Διάλογον πορευόμενον ἐκ Ῥώμης πρὸς τὸ Βυζάν-
τιον, χειμῶνος ὄντος πολλοῦ καὶ πλημμύρας τῶν ποταμῶν πολ-
λῆς, ἰδεῖν τὸν διερχόμενον λαὸν διανύοντα τὴν ὁδὸν ἀκωλύτως καὶ
διαπεραιούμενον ἀταράχως ἄνωθεν τοῦ πλακώματος, ὅπερ αὐτὸς
Τραϊανὸς κατεσκεύασε, καὶ ὑπερθαυμάσαι τῆς σπουδῆς αὐτὸν καὶ
18 ὑπερέυξασθαι καὶ τρεῖς ἡμέρας νῆστιν διατελέσαι καὶ πρὸς Θεὸν
ἰκέτιδας αἶρειν χεῖρας, ὡς ἕλωσ γένηται τῷ ἀνδρί, δι’ οὗ τοσοῦ-
τος λαὸς ἀλύτως διαβαίνει, διασωζόμενος ἐκ τοῦ βιαίου ῥοίζου
τῶν ὑδάτων διὰ τῆς γεφύρας καὶ τῶν πλακωμάτων, ὧν εἰργάσατο.
Ταῦτα προσευχομένῳ πρὸς τὸ τέλος τῆς τρίτης ἡμέρας ἐπέστη
20 Ἄγγελος λέγων πρὸς αὐτόν· “ Παῦσαι, Γρηγόριε, τοῦ αἰτεῖσθαι
ὑπὲρ ἀσεβῶν ”· ὁ δὲ οὐ μόνον οὐκ ἐπαύσατο, ἀλλὰ καὶ ἐκτενέ-
στερόν προσηύχετο, καὶ ἔτι δις τοῦ Ἄγγελου ἐπιστάντος καὶ τὸν
δίκαιον ἐπιστομίζοντος, οὐδ’ οὕτως ἔληξε τῆς εὐχῆς, ἀλλ’ ἐπέμενε
κράζων· “ Οὐ μὴ κατὰ γω τὰς χεῖράς μου ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ οὐ-
25 ρανοῦ, ἕως εἰσακούσει κύριος ὁ Θεὸς τῆς μετὰ δακρύων κραυγῆς
καὶ δεήσεώς μου καὶ ἐλεήσει αὐτόν ”. Οὕτω δι’ ὅλης ἡμέρας
ἡμέρας· ὅτε δὲ ἤγγιζε πρὸς τὸ Βυζάντιον, εὐηγγελίσαστο αὐτῷ ὁ
Ἄγγελος, ὅτι “ Ἴδοὺ, Γρηγόριε, εἰσηκούσθη ἡ δεήσίς σου καὶ
ἐρρύσθη ἀπὸ τῶν βασάνων Τραϊανὸς· πλὴν ὅρα μηκέτι εὐξῆ ὑπὲρ
30 ἄλλων τινῶν ἀσεβῶν, ἐπεὶ οὐκ εἰσακουσθήσῃ ”. Εἰ τοίνυν πιστεύο-
μεν, ὅτι εἰσακούει ὁ Θεὸς δεήσεως δικαίων, πιστεύσωμεν καὶ τοῖς

διηγήμασι τούτοις και δοξάσωμεν τὸν Θεόν. Ἄλλ' ἐπὶ τὸν εἰρμὸν τὸν λόγον ἀγάγωμεν.

11. Ὁ τοίνυν σοφώτατος Ἰωάννης μετὰ τοῦ ὀσίου Κοσμᾶ τὰ χρήματα πάντα και εἴ τι ἄλλο ἦν τῷ ἀποικομένῳ Μανσοῦρ πένησι διανείμας ἐν Δαμασκῷ και ἐν πᾶσι τοῖς ὄριοις αὐτῆς, και 5 μέχρι τῶν Ἱεροσολύμων ἐλθόντες, εἰς τε τοὺς ἐκεῖσε ἀγίους ναοὺς ὄντας περινοστήσαντες και τοὺς Ἀγίους Τόπους, και ἐκ τῶν ἐν αὐτοῖς ὄντων τιμίων πατέρων πλείστην ὠφέλειαν καρπωσάμενοι, τῶν ἄλλων ὑπεριδόντες ἀπάντων, διατρίβειν μετ' αὐτῶν ἡρετί- 10 σαντο και ἐνταῦθα πρῶτον γράφειν ἀπήρξαντο και τὰ ποιήματα μελωδεῖν· ἐδόθη δὲ μερίστη χάρις αὐτοῖς και ἐπεφοίτησεν ἡ τοῦ ἀγίου πνεύματος δύναμις ἐπ' αὐτούς, και ἤρξαντο συγγράφειν τὴν νῦν τελουμένην τοῦ Λυχνικοῦ και Ὁρθρου ποιήσιν και τὰς ἐορ- τὰς τοῦ Σωτῆρος κοσμεῖν και τὴν Θεοτόκον μεγαλύνειν και τοὺς ἀγίους πάντας ἐγκωμιάζειν ἐν μελίσμασιν, ὡς ἔστι τοῖς φιλοπόνοις 15 ἐξετάζειν και τοῖς φιλαρέτοις εὐρίσκειν τὰ τοιαῦτα συγγράμματα τῶν ἀοιδίμων και μακαρίων τούτῳ ἀνδρῶν· και ὁ μὲν ὀσιώτατος Κοσμᾶς ἐξ Ἐώας πρὸς Δύσιν παρεγένετο (τὴν γὰρ Κωνσταντινούπολιν καταλαβὼν εἶτα μέχρι και Ῥώμης αὐτῆς ἐπεφοίτησε), περὶ οὗ λέξομεν ὕστερον· νῦν δὲ πρὸς τὸν πάνσοφον Ἰωάννην τρέ- 20 ψομαι, μερικῶς διῶν τὰ τοῦ παμμάκαρος κατορθώματα.

12. Οὗτος οὖν ὁ ἀξιάγαστος πλοῦτον και περιφάνειαν καταλιπὼν και ὄλος γενόμενος τοῦ πρὸς Θεὸν ἔρωτος, τὴν ἐνεγκαμένην ἀφείς και τὰ Ἱεροσόλυμα καταλαβὼν, καθάπερ εἴπομεν, και 25 τὸν πατρικὸν ὄλον σκορπίσας πλοῦτον, διήρχετο κατὰ τὴν φιλεργὸν μέλισσαν ζητῶν τὰ τῶν λόγων ἀνθη και τοὺς λειμῶνας τῶν ἀρετῶν δρεπόμενος· περιτυχὼν δὲ σοφοῖς ἀνδράσι και συλλεξάμενος εἴ τι κάλλιστον και εἰς ἄκρον σοφίας ἐληλακῶς, εἶτα και μοναχὸς γενόμενος και ἱερεὺς ὕστερον και ἄκων χειροτονηθεὶς “ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων” αἰνεῖ τὸν Κύριον, οὐχ ἀρπάσας τὴν τιμὴν, 30 ἀλλ' ὑπ' αὐτῆς ζητηθεὶς, και ἀσκήσει διαλάμψας τῇ τῶν λόγων δυνάμει τὴν ἐκκλησίαν ἐφαιδρυνε και πολλὰ συγγράμματα πεφιλο-

πόνηκε, δι' ὧν σχεδὸν παντὸς τοῦ ζητουμένου γνώσις ἐναργῆς εὐ-
ρίσκεται· τελευταῖον δὲ καὶ τὴν δυσσεβῆ τῶν Εἰκονομάχων αἵρε-
σιν, ἀλλὰ καὶ πάσας αἱρέσεις, ἐστηλίτευσε ταῖς τῶν Γραφῶν σο-
φαῖς ἀποδείξεισι. Καὶ ὡς ἦν πρέπον ἐνδόξως καὶ ὀσίως τιμηθεῖς
5 ἐκ Συρίας καὶ τῆς Αἰγύπτου μέχρι Περσῶν ἀφίκετο κηρύσσωσιν καὶ
βαπτίζων εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου
πνεύματος, καὶ ἦν θαυμαζόμενος παρὰ πάντων, ὥστε τὴν αὐτοῦ
φήμην καὶ ἕως Χοσρόου τοῦ Περσῶν βασιλέως πεφθακέναι, ὅστις καὶ
σπουδῆν ἔθετο τοῦτον ἰδεῖν, καὶ δεξάμενος αὐτὸν ἐφίλει καὶ κατησπά-
10 ζετο καὶ ἠδέως αὐτοῦ ἤκουε· καὶ ἕως Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύ-
μου, τοῦ τυραννήσαντος μᾶλλον ἢ βασιλεύσαντος, διῆγεν ἐν Περσίδι
πολλοὺς συνετίζων καὶ στηρίζων καὶ τῇ θεοσεβείᾳ προσάγων.

13. Ἐπεὶ δὲ ὁ δυσώνυμος οὗτος Κωνσταντῖνος ἐλύττησε πλεόν
τοῦ ἰδίου πατρὸς κατὰ τῶν ἁγίων καὶ σεβασμίων εἰκόνων, καὶ πολ-
15 λοι παρ' αὐτοῦ τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον ἀνεδήσαντο, περιφα-
νῶς ἐλέγξαντες τὴν ματαιόφρονα γνώμην τοῦ τυράννου, μετὰ τού-
των καὶ ὁ παμμέγιστος οὗτος καὶ σοφώτατος ἐν στηλιτευτικοῖς λό-
γοις ἐθριάμβευσε τὴν κακόνοιαν αὐτοῦ τοῦ παρανόμου Κωνσταν-
τίνου· καὶ διατριβῶν ἐν Περσίδι τῆς ἀληθείας ὑπερήθλει, τοῖς τῆς
20 εὐσεβείας βέλεσιν ἀνδρικῶς κατατιτρώσκων τὸν ὑπερήφανον· καὶ
πόρρωθεν ὧν ἀγχεμάχοις ὄπλοις κατηγωνίζετο τὸν τῆς εὐσεβείας
ἐχθρόν, γράφων, νομοθετῶν, ἄλλος Μωϋσῆς γενόμενος,
θεοχαράκτους χαράττων νομοθεσίας, ὑφ' ὧν ὁ δυσσεβῆς καὶ θεο-
μάχος ἀνατρεπόμενος Κωνσταντῖνος καὶ μὴ φέρων τὴν ἐκείνου
25 ἔνθεον παρρησίαν καὶ ἄμαχον ὡς εἶπεῖν δύναμιν, καὶ μᾶλλον τῶν
ἐγγύς καὶ εἰς χεῖρας ὄντων τὸν μακρόθεν ὄντα δεδιῶς “πάντα κά-
λων ἐκίνησε”—τὸ τοῦ λόγου—τὸν γενναῖον ἀμύνασθαι, τὸν ἔλεγ-
χον οὐχ ὑπομένων, καὶ λοιδορίαις αὐτὸν ἔβαλλεν ἀπόντα Μανσοῦρ
ὀνομάζων. Ἄλλ' οὐ μέχρι τούτων ἔστη τὸ τῆς ἠδουπαθείας ἀνδρά-
30 ποδον, ὁ Κοπρώνυμος, ἀλλὰ καὶ δόλον ἐμελέτησε κατὰ τοῦ ἁγίου
δεινότατον· συνέλαβε γὰρ πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν ὁ ἀλιτήριος,

6 Ματθ. κη', 19. — 21 ἀγχεμάχοις ὄπλοις] Ξενοφ. Κύρου παιδ. 1, β', 13. —
27 Corpus parocm. II, c. 287. — 31 Ψαλμ. ζ', 15. Ἑσθ' 8, 4.

καὶ σκοπεῖτε οἷον εἰργάσατο καὶ οἷον ἀπετέλεσε Θεοῦ συγχω-
ροῦντος.

13. Ἐπεὶ γὰρ οὐκ εἶχεν ὁ ἄνομος τὸν ἀριστεῖα τιμωρήσασθαι,
διατρίβοντα κατὰ χώραν ἀλλοδαπὴν καὶ βασιλεῖ Περσῶν ὑποκει-
μένην, τί ποιεῖ καὶ τί βουλεύεται καὶ ὁποίαν τὴν διαβολὴν συντί- 5
θησι καὶ οἷα τῇ πανουργίᾳ δολιεύεται; Μαθῶν γάρ, ὡς τὰ πρω-
τεῖα φέρει παρὰ τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν ὁ ἅγιος καὶ παρὰ πᾶσι
Πέρσαις ἐστὶ θαυμαζόμενος καὶ τῆς αὐτοῦ πάντες ἐξέχονται γλώτ-
της καὶ γραφῆς καὶ διδαχῆς, κενὰ κατὰ τῆς ἀγίας [αὐτοῦ] ψυχῆς
ἐμελέτησε καὶ συκοφαντεῖν ἐσπούδασε τὸν ἄληπτον· καὶ πλασάμε- 10
νος τὸ φιλίως διακεῖσθαι πρὸς Χοσρόην ἔγραψε πρὸς αὐτόν, ὡς
δῆθεν κηθόμενος τῆς αὐτοῦ βασιλείας, ὁ πάντας μισῶν καὶ πᾶ-
σιν ἐπιβουλεύων, ὁ τῆς πονηρίας δοῖδουξ, ὁ Αἰγύπτιος Πρωτεύς,
καὶ κατεῖπεν ἐν τοῖς γράμμασιν ὡς ἐπιβούλου Περσῶν καὶ τοῦ
βασιλέως αὐτῶν τῆς ἀλήπτου ψυχῆς Ἰωάννου· καὶ γραφὴν κατ- 15
τύσας, ὡς ἐκ προσώπου τοῦ ἀγίου πρὸς αὐτόν γραφεῖσαν καὶ πεμ-
φθεῖσαν — ὡ τῆς σκαιωρίας —, μεμεστωμένην πάσης διαβολῆς,
διήγειρε τὸν Χοσρόην καὶ δεινῶς θυμωθῆναι παρεσκεύασε κατὰ
τοῦ ἀναιτίου, ὡς καὶ πρὸς τιμωρίαν ἐκείνου τραπήναι καὶ πολλὰς
καχώσεις ἐπαγαγεῖν, εἰρκτῇ τε συγχεῖσθαι καὶ ἀνηλεῶς μαστίξαι, 20
καὶ τελευταῖον καὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐκκοπὴν ἐνεργῆσαι· τοιοῦτον
γὰρ ἡ βάρβαρος γνώμη, καὶ ἀσύνετος καὶ θυμώδης. Ὁ δὲ τοῦ
Θεοῦ ἄνθρωπος τοιοῦτοις ἐναποληφθεὶς κακοῖς οὐκ ἀπενάρχησεν,
οὐ κατέπεσεν, ἀλλὰ τὰ τῆς εὐχαριστίας ἀναπέμπων τῷ ποδουμένῳ
Θεῷ δι' ὑπομονῆς ἔτρεχε τὸν καλὸν ἀγῶνα, πάσων καὶ αὐτὸς 25
ὑπὲρ τῆς προσκυνήσεως τῶν σεβασμίων εἰκόνων καὶ δεήσεις προ-
σάγων τῷ δι' ἡμᾶς παθόντι Χριστῷ· ὅτε καὶ λέγεται συνεχόμε-
νος ταῖς ἀνυποίτοις ταύταις κολάσεσι καὶ ἀφορήτοις ὀδύνασι καὶ
τοῦτον τὸν εἰρμὸν ἐκθέσθαι τοῦ λόγου· "Τὴν δέησιν ἐκχεῶ πρὸς
Κύριον | καὶ αὐτῷ ἀπαγγεῶ μου τὰς θλίψεις, | ὅτι κακῶν ἢ ψυ- 30

6 οἷα] κῶδ. οἷα || δολιεύεται] κῶδ. διείεεται. — 9 προσέθηκα τὸ αὐτοῦ. — 25 κα-
λὸν ἀγῶνα] Τιμοθ. 1, 5', 12, 2, 8', 7 || ἔτρεχε] πρῶλ. Ἑβραϊ. 13', 1.—29 τὴν δέησιν-
δέομαι] δύο εἰρμοὶ εἰς ἕχον πλάγιον 8'. Εἰρμολόγιον, ἐκδ. Βενετίας 1888, σ. 130.

χή μου ἐπλήσθη | καὶ ἡ ζωὴ μου τῷ "Ἄδῃ προσήγγισε"· καὶ σὺν
τούτῳ καὶ τὸ "Ἰλάσθητί μοι, Σωτήρ· | πολλὰ γὰρ αἱ ἀνομίαι
μου | καὶ ἐκ βυθοῦ τῶν κακῶν ἀνάγαγε, δέομαι". Πλὴν ὁ Θεὸς
ἐπικαμφθεὶς διὰ τῆς αὐτὸν τεκούσης πανάγνου μητρὸς, ὡς ὁ τῶν
5 πολλῶν ἔχει λόγος, αὐτὸς ἀποκατέστησε τὴν τοῦ ἀθλοθέτου καὶ
στεφανίτου χεῖρα σφάν. Τοῦτο τὸ θαῦμα πολλοὺς ἐστήριξε καὶ τὸν
πολύαθλον ὄντως ἐθαυμάστωσε, καὶ Χοσρόην ἔπεισε καὶ Πέρσας
πολλὰ μεταμέλῃσαι, ἐφ' οἷς εἰς τὸν μέγαν δεινοῖς ἐνεδειξάντο,
γράψαι δὲ καὶ πρὸς τὸν Κοπρώνυμον Κωνσταντῖνον, ὄνειδιζοντας
10 αὐτὸν τῆς πρὸς τὸν ἅγιον συκοφαντίας καὶ ὡς ψευδῆ διαβάλλον-
τας καὶ ἄθεον καὶ τῆς τῶν χριστιανῶν πίστεως ἀλλότριον· τὸν δὲ
θεῖον Ἰωάννην οὕτως ἐσεβάσθησαν, ὡς καὶ πολλοὺς αὐτῶν προ-
σελθεῖν τῷ Χριστῷ, τὴν πλάνην ἀπολιπόντας.

14. Οὗτος ὁ βίος τοῦ παμμάκαρος, τοιαῦτα τὰ κατορθώματα
15 καὶ οὗτοι οἱ ἐν Χριστῷ ἀγῶνες, καὶ οὕτω τῷ ἐνδόξῳ καὶ μαρτυ-
ρικῷ στέφει κοσμηθεὶς συμβασιλεύει τῷ ἀθλοθέτῃ καὶ νικοποιῷ
δεσπότῃ, καταλύσας τὸν βίον ἐν γῆρα πῖονι· ὅς δι' οἰκείων πόνων
καὶ συγγραμμάτων καὶ μελισμάτων τοὺς πιστοὺς λαμπρύνας καὶ
τῆς ἐκκλησίας φωτίσας τὸ πλήρωμα, τοὺς ἀναστασίμους τε κανό-
20 νας ἐκθέμενος καὶ στιχηρὰ πανσόφως εἰς τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς
καὶ τὴν ὑπερένδοξον Θεοτόκον καὶ τοὺς λοιποὺς ἁγίους, καὶ οὐ
μόνον εἰς τὰς ἑορτασίμους πανηγύρεις, ἀλλὰ καὶ κατανοκτικὰ καὶ
μαρτυρικὰ καὶ κανόνας ὁμοίως παρακλητικοὺς καὶ πανηγυρικοὺς,
ἐγκωμιάζων τὴν παναμώμητον νόμφην καὶ τοὺς ψάλλοντας εὐ-
25 φραίνων τοῖς πειρήμασι ψυχωφελῆς θυμηδία ταῖς τῶν πιστῶν ὁμη-
γύρεσι πρόκειται. Ἄλλ' ὃ με διέλαθε τοῦ θαυμαστοῦ τούτου ἀν-
δρὸς κατόρθωμα, δεικνύον αὐτοῦ τὴν μετριοφροσύνην καὶ ὑφοποιὸν
ταπεινώσιν (ὑπερ οὐ δίκαιον παραλιπεῖν καὶ ζημιῶσαι τοὺς ἡδέως
ἀχρωμένους τῶν ἀνδραγαθημάτων τοῦ μεγάλου) καὶ εἰ πρότερον
30 ἔδει γραφῆναι πλείστην ἐμποιοῦν τὴν ὄνησιν τοῖς μιμείσθαι προη-
ρημένοις, τοῦτο δώσω τῷ λόγῳ.

15. Μετὰ γὰρ τὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τελευτὴν καὶ τὴν τοῦ

17 ἐν γῆρα πῖονι] Ψαλμ. 14.

παντός πλούτου διανομήν πρὸς τοὺς ἠπορημένους διερχόμενος τὰ
 ἐν Αἰγύπτῳ μοναστήρια καὶ τοὺς ἀσκητὰς ἀνερευνῶν, ὡς προέ-
 φημεν, ὡσπερ μέλισσα ἐκ πάντων τῶν χρησιμωτάτων ἀνδρῶν τὰ
 τῶν ἀνθέων ἀνέλεγε κάλλιστα. Ἐν τούτοις περινοστών εὔρε τινὰ
 τῶν πατέρων ἐν πάσαις μὲν ἀρεταῖς ἐπίσημον, τῷ θυμῷ δὲ ἤτ- 5
 τώμενον, δι' ἣν αἰτίαν οὔτε μοναχός τις ἠδύνατο συνεῖναι τῷ
 γέροντι, ἢ ἕτερός τις πρὸς ὑπουργίαν καὶ ὑπακοήν. Τοῦτο κατιδὼν
 ὁ εὐκλεῆς οὗτος, καὶ βουλόμενος ἔτι μᾶλλον ἑαυτὸν ταπεινοῦν,
 ὥστε πλεῖον ὠφελθῆναι καὶ μᾶλλον κατακρατῆσαι τῶν παιδῶν,
 ὄλος γέγονε τοῦ βιάσασθαι ἑαυτὸν εὐγνωμόνως καὶ ἐν πάσῃ θε- 10
 ραπείᾳ δουλεῦσαι τῷ γέροντι καὶ τὸν θυμὸν αὐτοῦ ὑποφέρειν.
 Τρίνουν καὶ προσελθὼν τούτῳ καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἐδέετο τοῦ
 γέροντος συνεῖναι καὶ καθυπηρετεῖν αὐτῷ. Βαλὼν οὖν τὴν συνήθη
 μετάνοιαν πραεῖα φησὶ τῇ φωνῇ· “Δέομαί σου, πάτερ ἐλεῆμον·
 ἐλέησόν με τὸν ἰδιώτην καὶ ταπεινόν· θέλω γὰρ δουλεῦσαι σοι— 15
 καθορῶ σε τίμιον καὶ ἅγιον πατέρα καὶ γέροντα — καὶ γενέσθαι
 σου μαθητής, εἴ γε καὶ Θεοῦ πέφυκε θέλημα, οὐ μόνον τὰς τι-
 μίας σου ζηλῶν, ὡς δυνατόν, ἀρετάς, ἀλλὰ καὶ τὰ ἱερά γραμ-
 ματα διδασκόμενος παρὰ τῆς θεοσόφου καὶ ἀγίας ψυχῆς σου. Ὁ
 δὲ γέρων σχῆμα καὶ ἦθος ταπεινὸν θεασάμενος καὶ παρ' αὐτοῦ 20
 μαθῶν, ὡς οὐκ ἔστιν ἐνθάδιος, ἀλλὰ ξένος, ἀσμένως τοῦτον προ-
 σεδέξατο, καὶ ἦν αὐτῷ καθάπερ ὑπηρέτῃ χρώμενος καὶ ἐπιτάσ-
 σων ποιεῖν πᾶσαν ὑπηρεσίαν εἰς τε τὸν ἅγιον ναὸν καὶ εἰς τὸ
 ξηροκῆπιον, ὃ μακρόθεν ἠρδεύετο κατὰ τὸν θειρινὸν καιρὸν παρὰ
 τοῦ Ἰωάννου· παρεχάλει δὲ τὸν Θεὸν ὁ ἅγιος δοῦναι αὐτῷ βοή- 25
 θειαν ἐξ ὕψους καὶ ὀδηγῆσαι πρὸς τὸ αὐτοῦ εὐάρεστον θέλημα
 καὶ εἰς θεραπείαν εἶναι τοῦ γέροντος καὶ ἀποδοχῆν. Καὶ ὁ Κύριος
 ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν οὐ παρεῖδε τὴν τοῦ
 δούλου δέησιν, ἀλλ' ἦν ἀοράτως ἐπαρήγων καὶ ἀντιλαμβανόμενος,
 καὶ κατάκοπον αὐτὸν γινόμενον ἐκ τῆς μετακομιδῆς τοῦ ὕδατος 30
 παρεμυθεῖτο Ἀγγέλου χειρὶ τὸν πόνον ἐπικουφίζων, συμβαστά-
 ζοντος καὶ συναχθοφοροῦντος τούτῳ καὶ ταῖς ἄλλαις πάσαις δου-

λείαις συνεργούντος. Διὰ τοῦτο μετὰ πάσης σπουδῆς καὶ προθυμίας ἐξεπλήρου πάντα τὰ τοῦ γέροντος, μὴ ἀπολειπόμενος ποτὲ τῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ συνάξεως, νηστείαις τε διηνεκῶς καὶ προσευχαῖς σχολάζων· καὶ ἦν ἰδεῖν τὸν ὀργίλον ἐκεῖνον καὶ θυμῶδη
5 γέροντα θεραπευόμενον τῇ δουλείᾳ τοῦ θεομάκαρος, μεταβαλόντος τοῦ Θεοῦ τὴν αὐτοῦ ἀγριότητα εἰς ἡμερότητα προβάτου, καὶ ἐπὶ τούτῳ ποθεινὸς ἦν ὁ Ἰωάννης τῷ γέροντι καὶ ὡς υἱὸς γνήσιος φιλούμενος. Ὁ δὲ ἀοίδιμος, καίπερ ὦν ἐν πολλῷ κόπῳ, μᾶλλον ἔχαιρεν, εἰ καὶ παρὰ τοῦ γέροντος ἐν ἀτιμίᾳ διῆγε· κἂν οὐχ ὕβρι-
10 ζεν αὐτὸν ἢ ἔτυπεν ὁ γέρων, ἐλυπεῖτο, καθάπερ ὁ μὴδὲν τι κερδαίνων ἔμπορος. Ἐξίου τοίνυν τὸν γέροντα καὶ γράμματα διδάσκειν αὐτόν, καὶ πρὸς τὴν αἴτησιν ἐπινεύσας ὁ γέρων ἔγραψεν αὐτῷ τὸν ἀλφάβητον· καὶ ὁ φιλόσοφος ὁ παιδευθεὶς πᾶσαν τὴν ἐγκύκλιον ἑλληνικὴν εἰς ἄχρον παιδευσιν ἐδιδάσκετο συλλαβίζειν
15 καὶ πληγὰς ἐδέχετο, δεικνύων ἑαυτὸν ἐκουσίως ἀγράμματον καὶ ἀφυῆ· καὶ μαστιζόμενος ἦδετο, καίπερ τοῦ σώματος αὐτοῦ δεινῶς τεταριχευμένου παρὰ τε τῆς ἄγαν ἐγχαρτείας καὶ τοῦ πολλοῦ κόπου καὶ τῆς παννύχου στάσεως καὶ τῶν προσευχῶν καὶ τῶν τῆς ἡμέρας δουλειῶν, ἐν αἷς ἀόκνως ἐξυπηρέτει τῷ γέροντι· τοσοῦ-
20 τον δὲ κατέτηξε τὸ σῶμα ταῖς ἀγρυπνίαις καὶ ἀσιτίαις, ὡς μόνην σκιάν αὐτὸν φαίνεσθαι. Πρῶτος δὲ ὁ γέρων ὠνόμασεν αὐτὸν Δαμασκηόν, εἴτε διὰ τὸ ἐν τῷ κήπῳ πολὺ δαμάσαι τὸ σκῆνος αὐτοῦ, εἴτε διὰ τὸ ἐκ Δαμασκοῦ πρὸς αὐτὸν φοιτῆσαι, ὥσπερ εὐρήσομεν καὶ τὸν ἅγιον ἐν διαφόροις αὐτοῦ λόγοις καὶ ὑπομνήμασι
25 γράψαντα, “Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηοῦ” ταῦτα καλοῦντα· φυλάττων γὰρ ἦν τὸ τοῦ γέροντος ἐπώνυμον ὡς θησαυρὸν παρ’ ἑαυτῷ.

16. Χρόνοι διήλθον δύο καὶ ἦν ὑπηρετῶν ἐν πάσῃ δουλείᾳ, τοῦτο λαβεῖν μισθὸν αἰτούμενος ὑπὲρ τῆς ὑπηρεσίας, τὰς εὐχὰς τοῦ γέροντος, κατὰ πάντα διὰ ταπεινοφροσύνην μιμούμενος ὁ σο-
30 φὸς τῶντι τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην, ὃς Θεὸς ὦν ἄνθρωπος γέγονε καὶ ἐταπεινώσεν ἑαυτὸν μέχρι θανάτου. Τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ ὁ μακάριος οὗτος πέλαγος ἔχων σοφίας καὶ γνώσεως ἐκουσίως ἑαυτὸν ἰδιώτην ἐποίησε καὶ ἀγράμματον, ἵνα ἐνταῦθα ταλαιπω-

ρήσας ἀδοξία μᾶλλον ἐν τῷ μέλλοντι παρὰ τῷ Θεῷ εὐδοξήσῃ, δεσποτικὴν πληρῶν ἐντολήν· πρῶτος γὰρ ὧν ἔκουσίως ἠθέλησεν γενέσθαι ἔσχατος καὶ διακονεῖν καὶ μανθάνειν, ἤπερ διδάσκειν καὶ διακονεῖσθαι. Πληρώσαντος δὲ αὐτοῦ τὸν δεύτερον χρόνον παρὰ τῷ γέροντι, ὡς ἡ τοῦ Ἁγίου Πάσχα πανσεβάσμιος πέφθα- 5
 κεν ἑορτή, τὸν εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν λόγον τοῦ μεγάλου Γρηγορίου τοῦ καὶ Θεολόγου διδάξας ὡσανεὶ τὸν μέγαν ὁ γέρον παρεσκεύασεν ἀναγῶναι· λίαν δὲ τυγχάνων τῆς ἔξω γραφῆς ἀμέτοχος ὁ γέρον, καὶ μήτε τόνους εἰδώς, ἢ πνεύματα, ἢ ἀντίστοιχα, τὴν “βραδυτῆτα” βραδυτῆτα τὸν σοφὸν ἐδίδασκε λέγειν. Ὡς δὲ τῆς 10
 ἀναγνώσεως ὁ καιρὸς ἐπέστη, συναθροισθέντων πολλῶν μοναστῶν ἐν τῷ κυριακῷ, καὶ λογίων καὶ μὴ τοιούτων, προετράπη τὴν ἀνάγνωσιν ποιήσασθαι ὁ πανάγαστος Ἰωάννης, οἷα μαθητῆς τοῦ γέροντος. Ὁ δὲ τὴν βίβλον ἀναπτύξας, ὡς μόνον ἤρξατο καὶ εἶπε τὴν ἐπιγραφὴν καὶ ἀντὶ τῆς “βραδυτῆτος”, ὡς ἐδιδάσκετο παρὰ 15
 τοῦ μυσταγωγῷ, προεῖπε “βραδυτῆτα”, θυμοῦ πλησθεὶς ὁ γέρον, ἀναστὰς μετὰ τῆς ῥάβδου, ἦν ἐν χερσὶν ἔφερε, κατὰ κεφαλῆς ἔτυπτε τὸν σοφώτατον ἀφειδῶς, ἕως καὶ αἷμα ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ κατερρῶν μέχρῃς ἐδάφους. Κωλυόμενος δὲ παρὰ τῶν πατέρων ὁ γέρον ἔλεγε πρὸς αὐτούς· “Ὁρᾶτε τουτοὶ τὸν ἀφυέστα- 20
 τον καὶ ἀμαθῆ μοναχόν; ἔχω ἡμέρας τριάκοντα τὸν λόγον τοῦτον αὐτῷ καταλέγων καὶ οὐκ ἔδει αὐτὸν κἂν εἰς αὐτὴν τὴν ἀρχὴν σφαλῆναι καὶ βραδυτῆτα προσειπεῖν”. Οἱ δὲ πατέρες καὶ μᾶλλον οἱ γῶσιν ἔχοντες καὶ γραφῶν ἔμπειροι τὸν γέροντα τῆς ἀμουσίας ἐπιπλήττοντες χάριν ἔλεγον· “Κρεῖττον ὑπὲρ σὲ τὸν δι- 25
 δάσκαλον τὸ ῥῆμα διεσάφησεν ὁ μαθητῆς καὶ παραλόγως ἔτυψας αὐτόν”. Ὁ δὲ θαυμαστός Ἰωάννης βαλὼν τῷ γέροντι μετάνοιαν παρεκάλει λέγων· “Συγχώρησον, πάτερ, τῇ ἰδιωτεῖᾳ καὶ ἀμαθίᾳ τοῦ δούλου σου· κέλευσον δὲ με ἀναγῶναι τὸν λόγον καὶ ἡ ἁγία εὐχή σου εὐδοῶσει με σὺν Θεῷ καὶ μὴ ὀργίζου”. Ἐπεὶ δὲ καὶ 30
 προσετάγη τὴν ἀνάγνωσιν πληρῶσαι, λέγειν ἀρξάμενος οὕτω διεσάφησε τὸν λόγον, ὥσπερ εἰ αὐτὸς παρῆν ὁ μέγας ἐν θεολογίᾳ

Γρηγόριος· πολλά δὲ καὶ διερωτώμενος παρὰ τῶν πατέρων πάνυ σοφῶς διηρημήνευσε καὶ τὴν ὑπόθεσιν ὅλην διεσαφήνισε τοῦ λόγου καὶ τὰς λέξεις, ὥστε πάντας θαυμάσαι καὶ ἐπαινέσαι μὴ μόνον τὴν γνῶσιν, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον τὴν ὑποταγὴν καὶ ταπεινώσιν
5 τοῦ ἁγίου, καὶ εἰπεῖν πρὸς τὸν γέροντα· “Μακάριος εἶ, πάτερ κύρι Θεόδωρε” — τοῦτο γὰρ ὄνομα τῶ γέροντι —, “ὅτι τοιοῦτον εὔρες μαθητὴν, σοφὸν καὶ ἐπιεικῆ καὶ μέτριον”· πρὸς οὓς ἀπεκρίνατο· “Πιστεύσατέ μοι, πατέρες· ὅταν πρὸς με ἦλθεν, ἀναλφάβητος ἦν καὶ ἐγὼ αὐτὸν ἐδίδαξα συλλαβίζειν· ἐξίσταμαι δὲ
10 κἀγὼ νῦν, πῶς οὕτως ἀθρόως τοιοῦτος ὤφθη σοφός”. Οὕτως εἰπὼν εἰς ἕκαστασιν ἑαυτὸν τε κάκεινους ἤγαγε. Πληρωθείσης οὖν τῆς ὑμνωδίας τοῦ ὄρθρου καὶ τῆς δοξολογίας τελεσθείσης, ὡς ἡμέρα διέφραυεν, ἐγνωρίσθη παρὰ τινος τῶν συνελθόντων, ὡς ὁ πάνσοφος Ἰωάννης ὁ ποιητὴς ἐστίν· ὅστις καὶ προ-
15 σελθὼν τῶ γέροντι “Πάτερ”, εἶπεν, “ἀγνοεῖς οἷον θησαυρὸν ἔχεις ἐνταῦθα”· ὁ δὲ “Ποῖον”; εἶρηκε· κάκεινος “Τοῦτον, ὃν λέγεις” ἔφη “ἀμαθῆ καὶ ἀφυῆ, καλεῖς δὲ αὐτὸν καὶ ὄψιμαθῆ, ὡς παρὰ σοῦ διδαχθέντα συλλαβίζειν· οὗτός ἐστιν ὁ μέγας Ἰωάννης ὁ Ἀγιο-
πολίτης”· ἦν γὰρ πᾶσι γνωστός ἐκ τῶν ποιημάτων.

20 17. Γνοὺς δὲ ὁ ἅγιος, ὅτι γνώριμος κατέστη καὶ ὅτι μέλλει παρ’ αὐτῶν καταναγκάζεσθαι φανεροῦν ἑαυτὸν καὶ πάντα διασαφῆσαι καὶ μηδὲν ἀποκρύψαι τῆς ἀληθείας, λαθῶν πάντας, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος ἐξῆλθε τῆς μονῆς, φεύγων τὸ κενὸν δοξάριον καὶ Θεῶ μόνῳ γνωρίζεσθαι βουλόμενος· καὶ τὰ Τεροσόλυμα
25 καταλαβὼν καὶ προσκυνήσας τὸν Ἅγιον Τάφον, κάκειθεν ἀπάρας παρὰ τοῦ ὀδηγοῦντος αὐτὸν ἁγίου πνεύματος τοὺς Περσικοὺς εἰσέδου μυχοῦς, ἔνθα γενόμενος καὶ πολλοὺς ἀγῶνας ἀγωνισάμενος, καθὼς δεδηλώκαμεν, πρὸς τὰς οὐρανίους μετέβη κατοικίας, τοῖς πατράσιν ὁ πατήρ συναγαλλόμενος, τοῖς διδασκάλοις ὁ διδάσκαλος,
30 τοῖς θεολόγοις ὁ θεολόγος, τοῖς μάρτυσιν ὁ μάρτυς, τοῖς Ἀγγέλους ὁ ἰσάγγελον ἐν βίῳ πολιτείαν κτησάμενος, καὶ νῦν μετ’ αὐτῶν πρέσβυς ἐστὶν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς τὸν φιλάγαθον Θεόν, δι’ ὃν τῶν γηίνων ἀπάντων καταφρονήσας τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἐπέτυχεν.

18. Ὁ δὲ ὀσιώτατος Κοσμάς γεγωνὸς ἐπίσκοπος Μαΐουμᾶ καὶ ποιμαίνων θεοπειθῶς τὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον—δεῖ γὰρ καὶ τὰ ἐπίλοιπα τῆς αὐτοῦ διαγράψασθαι πολιτείας—, διερχόμενος πόλιν ἐκ πόλεως καὶ πάντας στηρίζων καὶ τῇ πίστει προσάγων κατήνησε καὶ πρὸς τὴν μεγάλην Ἀντιοχείαν καὶ ξενισθεὶς παρὰ τῷ καθηγουμένῳ τῆς μονῆς τοῦ προδρόμου καὶ βαπτιστοῦ Ἰωάννου κατ' αὐτὴν τὴν ἑορτὴν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, ἐπεὶ τὸν κανόνα τῆς ἑορτῆς ἔψαλλον, οὗ ποιητῆς αὐτὸς ἦν, οὐκ ὀρθῶς δὲ τοὺς λόγους ἤδον, ὁ μὲν ἅγιος ἠγανάκτει καὶ ἔλεγεν οὐχ οὕτως ἔχειν καὶ ἐσφάλλαι τὸ βιβλίδιον ὁ ἠγούμενος δὲ κατ' αὐτοῦ λυπεῖσθαι σφοδρότερον ἤρξατο καὶ ὀνειδιστικοῖς ῥήμασιν ἐπέπληττε τὸν ἅγιον, “Σὺ τίς εἶ” λέγων “καὶ τοιοῦτου ποιητοῦ βούλει λόγους ἀνατρέπεσθαι”; Ὁ δὲ ὀσιος, θέλων ψάλλεσθαι τὸν κανόνα καθὼς γέγονε καὶ μὴ ἐσφαλμένως, δεῖν ᾤθη φανερόν ἑαυτὸν καταστῆναι· καὶ δὴ κατ' ἰδίαν προσίων τῷ ἠγούμενῳ μηδενὶ δῆλον παρεκάλεισεν αὐτὸν ποιῆσαι, μήτε φανερῶσαι τὸ μυστήριον· καὶ τὸ πιστὸν εἰληφῶς “Ἐγὼ” φησιν, “ὦ πάτερ, ὁ μικρός, ὃν λέγεις, εἰμὶ ὁ τόνδε πεποιηκώς τὸν κανόνα”. Καὶ ὁ “Οὐ πιστεύσω” ἔφη, “εἰ μὴ καὶ ἕτερόν μοι τοιοῦτον ἔχοντα χαρακτηῖρα ποιήσεις”. Ὁ δὲ ἅγιος εἰς τὴν ἐννάτην ᾠδὴν ἀπὸ τοῦ “Μυστικὸς εἶ, Θεοτόκε”, μετὰ τὸ τελειωθῆναι τὴν ἀκροστιχίδα τοῦ ὄλου κανόνος, ἐποίησε καὶ ἑτέραν ᾠδὴν “Ὁ διὰ βρώσεως τοῦ ξύλου”, καὶ οὕτω τοὺς μοναχοὺς καὶ τὸν ἠγούμενον βεβαιωσάμενος καὶ ὄλον ἀνορθώσας τὸν κανόνα καὶ συνταξάμενος αὐτοῖς τὴν ἐπὶ Κωνσταντινούπολιν πορείαν ἐποιεῖτο.

19. Φθάσας δὲ εἰς Νικομήδειαν καὶ τῷ ἐπισκόπῳ τῆς αὐτῆς πόλεως Εὐσεβίῳ ἐντυχόν, καὶ πολλὰ διαλεχθεὶς αὐτῷ περὶ τῶν ἁγίων καὶ σεβασμίων εἰκόνων, ἦν γὰρ καὶ οὗτος τῶν Εἰκονομάχων, ὡς εἶδεν αὐτὸν ἀπειθοῦντα προεῖπε διαρρηθῆν· “Ὁ Εὐσεβιε, κακὸς ὢν κακῷ τέλει καταλύσεις τὸν βίον”. Καὶ μετὰ τρίτην

10 κῶδ. ἰσφθάλλαι.—15 κῶδ. κατιθίαν.—20 Μυστικὸς κέ] Anthol. carm. christian. c. 164.—22 κῶδ. διαβρώσεως || Anthologia carm. christ. c. 165. Σημειωτέον, ὅτι τὸ περὶ τῆς διπλῆς ἐνάτης ᾠδῆς ἱστῶρημα περιέλαβεν ἀντιγράψας ἐκ τούτου φαίνεται τοῦ βίου Ἰωάννης ὁ Ζωναρᾶς ἐν ἀνεκδότῳ τινὶ συγγραφῇ, ἣν εὗρε Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης ἐν τῇ Λαύρᾳ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου. Ἑορτοδρομίου c. 55.

ἡμέραν ἐξῆλθεν εἰς τὸ κυνήγιον ὁ ἀρχιερεὺς ἀναξίως θηρεῦσαι,
καὶ δὴ παρὰ τῶν κυνηγῶν ἄρκου διεγερθείσης καὶ τρεχούσης
ἐπὶ τὸ μέρος, ἐν ᾧπερ ὁ Εὐσέβιος ἵστατο, συνταραχθέντος αὐτῷ
τοῦ ἵππου καὶ συμποδισθέντος καὶ πρὸς τῇ ἄρκῳ συμπεσόντος,
5 ὁ ἐπιβάτης ὑπ' αὐτῆς διεσπαράχθη καὶ οὕτως ἀθλίως ἀπεστέρηται
τῆς ζωῆς ὁ ἐπίσκοπος· ἡμεῖς δὲ ἐφ' ἕτερον θαῦμα τοῦ παμμά-
καρος τραπώμεθα, παράδοξον ὄντως. Ὅτε γὰρ τῆς Νικομηδείας
ἀπαίρειν ἔμελλε, χήρας υἱὸς ἐξεκομίζετο θανάων, ὡς ἂν ἔξω τῆς
πόλεως τῇ ταφῇ παραδοθῆ, καὶ ἦν θρήνος τῇ χήρᾳ πολὺς καὶ
10 ὄδυρμός, ἐπιβωμμένης αὐτῆς καὶ μετ' ὄδυρμῶν ὀλοοζούσης καὶ
λεγούσης μὴ ἔχειν ἄλλην παραμυθίαν ἢ βακτηρίαν τοῦ γήρωσ
"καὶ τί ποιήσω ἢ δυστυχῆς ἐγώ"; Ταῦτα καὶ ἕτερα τίνα οἰκτρῶς
ἀπολοφυρομένη πρὸς συμπάθειαν ἐκίνησε τὴν συμπαθῆ ψυχὴν
τοῦ ὁσίου, καὶ ὡς ἐθεάσατο τὸ τῆς ὀδύνης πάθος ἀφόρητον, στὰς
15 εἰς εὐχὴν εἶπε, πάντων ἀκουόντων· "Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ,
ὁ δι' εὐσπλαγνίαν πολλὴν τὴν ἡμῶν φορέσας σάρκα καὶ εἰδὼς
πάντα τὰ τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ ἐπὶ Λαζάρῳ τῷ σῶ φίλῳ δακρύ-
σας καὶ τετραήμερον ἐκ νεκρῶν ἀναστήσας, ἐπικάμφθητι τῇ δεή-
σει τοῦ δούλου σου καὶ σπλαγχνίσθητι ἐπὶ τῇ ἀπροστατεύτῳ καὶ
20 πενιχρᾷ γραίῳ χήρᾳ, τῇ μὴ ἐχούσῃ τινα βακτηρίαν ἄλλην τοῦ
γήρωσ· καὶ ὡς πάλαι τὸν τῆς χήρας υἱὸν ἀνέστησας, ἀνάστησον
καὶ ταύτης τὸν φίλτατον καὶ μονογενῆ υἱόν, ἵνα μὴ τῇ λύπη καὶ
τῇ πενίᾳ πιεζομένη κακῶ μὲν ἢ γραῦς ἀποθάνῃ". Ταῦτα εἰπὼν
προσέταξε τοῖς τὴν κλίνην βαστάζουσιν ἐν τῇ γῆ στήσαι ταύτην,
25 τῶν δὲ τοῦτο ποιησάντων ὁ ὄσιος στενάξας ἐδάκρυσεν· εἶτα κρα-
τήσας τῆς χειρὸς τοῦ τεθνηκότος ἔφη· "Ὁ κύριός μου Ἰησοῦς
Χριστός, ὁ νεκρῶν καὶ ζώντων ἐξουσιάζων, ἀναστήσειέ σε"· καὶ
ἠράξας εἶπε μεγάλη τῇ φωνῇ· "Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, τέκνον, ἀνάστηθι". Καὶ σὺν τῷ λόγῳ εὐθὺς ἀνέ-
30 στη ὁ τεθνηκὼς καὶ ἐκάθισεν ἀπὸ τῆς κλίνης, καὶ περιβλεπό-
μενος πάντας, ὡς εἶδε τὸν ἅγιον μέσον ἰστάμενον, ἀναστάς ἔπεσε

2 ἄρκου] Ducangii glossar. σ. 119. — 17 Ἰωάν. εὐαγ. ια', 85. — 21 Λουκ. ζ'
12-17. — 32 ἀπόγρ. κεκάθισεν.

πρὸς τοὺς αὐτοῦ πόδας· ὁ δὲ πραεὶα τῇ φωνῇ φησὶ πρὸς αὐτόν·
“Μὴ ἐμοὶ τῷ συνδούλῳ, τέκνον, ἀλλὰ τῷ δεσπότῃ καὶ Θεῷ τὴν
εὐχαριστίαν ἀπόνεμα, τῷ καὶ σὲ νῦν ἀναστήσαντι καὶ αὖθις ἐν
τῇ μελλούσῃ ζωῇ, καθὼς περ πάντας ἡμᾶς, οὕτω καὶ σὲ ἀνα-
στήσοντι. Σπούδασον οὖν ἄξιος εὐρεθῆναι καὶ μᾶλλον ἐν τῇ ἐσχάτῃ 5
ἀναστάσει τῆς μετὰ δικαίων ὁμηγύρεως”. Ὁ δὲ παῖς κείμενος ἐν
τοῖς ποσὶ τοῦ δικαίου παρεκάλει τὸν ἅγιον εἶναι μετ’ αὐτοῦ καὶ
συνακολουθεῖν αὐτῷ καὶ συνέπεσθαι καὶ συνδιαγεῖν ὅπου ἂν καὶ
εἶη καὶ ἐν ἧ ἂν ὁδῷ πορευῆται, καὶ μὴ ἀφίστασθαι ἀπ’ αὐτοῦ
μηδὲ ἄλλως ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ δουλεύειν αὐτῷ· ὁ δὲ ἅγιος 10
περὶ δουλείας ἀκούσας ἐμειδίασε μικρὸν καὶ ἡρέμα πρὸς αὐτόν
ἔφη· “Ἐμοὶ οὐκ ἔστι ἄλλο τι, ὡς ὄρας, ἢ τὸ ῥάκος, ὅπερ ἐνδέ-
δυμαι, καὶ ταῦτα τὰ σανδάλια· τροφή δὲ οἶαν ὁ Χριστὸς παρά-
σχοι, κλίνη δὲ ἡ γῆ, στρωμνὴ τὸ παλλίον ἐν καιρῷ φύχους· ἐν
τούτοις ὄντι οὐ δεῖ ὑπηρετεῖσθαι· ἀλλ’ ἐπεὶ περ βούλει, τέκνον, 15
εἶναι σὺν ἐμοὶ καὶ εἰλου συγκακοπαθεῖν καὶ συμβαδίζειν μοι μεθ’
ἡδονῆς, ἀκολούθει μοι καὶ ὁ Κύριος θρέψοι ἡμᾶς καὶ ὁδηγήσοι
ἀμφοτέρους εἰς τὸ αὐτοῦ ἅγιον θέλημα. Πλὴν φροντίσωμεν ἅμωφ
τῆς σῆς μητρός, ἵνα μὴ πρόσκομμά σοι καὶ ἐμποδῶν ἡ εὐχὴ
γένηται, ἢ τῶν χρειῶν αὐτῆς σπάνις”. Καὶ ὡς εἶχεν εὐθύς ἅμα 20
τῷ τῆς χήρας υἱῷ καὶ αὐτῇ τῇ χήρᾳ, ἐπιστηριζομένη παρὰ τοῦ
υἱοῦ, εἰς τὸν σκευοφύλακα Παῦλον τῆς ἐκεῖσε οὔσης ἁγίας τοῦ
Θεοῦ ἐκκλησίας ἀφίκετο, καὶ παρακαλέσας αὐτὸν παρέδωκε τὸ γραι-
διον, ὡς ὑπ’ ἐκείνου τρέφοιτο καὶ πάντα τὰ πρὸς τὴν χρειᾶν ἔχοι
καὶ ὡς μητέρα δι’ αἰδοῦς περιάγοι ἀπάσης· ἡ δὲ τιμία ἐκείνη 25
γραῦς εὐχαριστηρίους πρὸς τὸν ἅγιον ἠφίει φωνάς, τέλος δὲ πάν-
των καὶ βουλῇ τοῦ σκευοφύλακος τὸν μονήρῃ βίον ἀσπασαμένη
θεοφιλῶς ἔζησε, χρόνους ἑκατὸν καὶ μῆνας ἔξ διαβιώσασα καὶ
πρὸς τῷ τέλει τῆς ζωῆς ἀξιωθείσα καὶ θείων ἀποκαλύψεων.

20. Γεώργιος δὲ ὁ νεκρέγερτος καὶ ταύτης υἱὸς σὺν τῷ ἁγίῳ 30
πλοίου ἐπιβάντες κατέλαβον τὸ Βυζάντιον, καὶ προσκυνήσαντες ἐν
ταῖς ἁγίαις πάσαις ἐκκλησίαις καὶ ἐν τοῖς μοναστηρίοις εἰς ἐν τῶν
πλησιαζόντων σεμνείων τῇ Χρυσῇ λεγομένη πόρτῃ, Σπάρτη κα-

λούμενον, εἰσδεχθέντες διῆγον ἀκεῖσε τὸν Γεώργιον ὁ μακάριος
τὸ μοναδικὸν ἀμφιένουσι σχῆμα, μετονομάσας Γρηγόριον· γέγονε
δὲ τοῖς ἐκεῖσε πατράσι πᾶσιν ὑπήκοος, ἐξυπηρετῶν καὶ δουλεύων
ἐν οἷς ἐπέταττον αὐτῷ· κέκοσμημένος δὲ πάσῃ συνέσει καθωρᾶτο
5 καὶ ἀνεγίνωσκε καὶ ἔφαλλεν ἀόκνως, μαθητευθεὶς παρὰ τοῦ ὁσίου·
χρόνον δὲ διατρίψας ἐν τῇ μονῇ ποθεινὸς κατέστη πᾶσι. Καὶ τὸν
ἅγιον δὲ διὰ τιμῆς ἅπαντες ἤγον· διεφημίσθη γὰρ ἡ τούτου πο-
λιτεία τοῖς ἐν τῇ πόλει κατοικοῦσι, καὶ ἄρχουσι καὶ ἀρχιερεῦσι
καὶ μοναχοῖς, καὶ θαῦμα προύκειτο τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀπάντων ἡ τοῦ
10 ἀνδρὸς ἀρετὴ νοουμένη τε καὶ βλεπομένη, καὶ πρὸς αὐτὸν ἔσπευ-
δον καὶ οἱ μετέχοντες γνώσεως, καὶ ἕκαστος ὡς ἐκ πηγῆς ἀεν-
νάου οὐχ ὕδωρ ἀλλόμενον, ἀλλὰ ζῶντα λόγον ἐν καρδίαις ἀπαρ-
ρούμενοι γηθούσων ὑπέστρεφον· ὁ δὲ λοιπὸς λαός, ἄνδρες τε καὶ
γυναῖκες, μυρμύκων δίκην τὰς λεωφόρους ἐπλήρουν, τῶν μὲν εἰ-
15 σερχομένων ἀκοῦσαι παρ' αὐτοῦ λόγον καὶ ὠφελθῆναι, τῶν δὲ
καὶ εὐλογίας ἀξιοῦσθαι σπουδαζόντων, ἐτέρων εὐλογηθέντων καὶ
ὠφελθέντων καὶ μετὰ πολλῆς χαρμονῆς ὑποστρεφόντων εἰς τοὺς
ἰδίους οἴκους. Εἶλκε δὲ πρὸς αὐτὸν τοὺς πλείονας καὶ μᾶλλον τοὺς
σοφίας ἐραστάς καὶ τὰ τούτου ποιήματα· καὶ γὰρ εὐρύθμως ἐμελῶ-
20 δει ῥυθμίζων τὰς ψῆδὰς καὶ μέλος ἐναρμόνιον ἐδίδασκεν ἄδειν·
ἐπεφέρετο δὲ καὶ τὰ τοῦ μακαρίου Ἰωάννου σοφώτατα λόγια καὶ
τὰ μελωδήματα καὶ τοὺς κανόνας αὐτοῦ καὶ τὰ τῆς λεγομένης
Ἰοκτώηχου στιχηρὰ καὶ τὰ κληθέντα πάλιν Ἀνατολικά· καὶ γὰρ
οὔπω τινὲς ἐγίνωσκον ἐμμελῶς καὶ ἁσματικῶς ψάλλειν.

25 21. Ἐκ δὲ τῆς φήμης τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς ἀρετῆς καὶ ὁ φι-
λόχριστος βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, ὁ ἔγγονος τοῦ Κοπρωνύμου,—
καὶ γὰρ ἐκεῖνος κακιγᾶκος ἀπέρρηξε τὴν ἀθλίαν αὐτοῦ ψυχὴν—,
ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ πατριάρχης Ταράσιος συχνοτέρως πρὸς αὐτὸν πα-
ρέβαλλον ὠφελείας χάριν· καὶ δὴ τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν ἅγιον
30 ὀδεύοντος, βουλόμενος ὁ ἀρχέκακος Διάβολος ἐγκόψαι τῆς προθυ-
μίας αὐτὸν καὶ ἀπεῖρξαι τῆς καλλίστης ὁδοιπορίας, τοιοῦτόν τι
τῆς αὐτοῦ πονηρίας παρεσκεύασεν ἄξιον. Ἐν μιᾷ γοῦν τῶν ἡμε-

ρῶν παραγενομένου τοῦ βασιλέως ἐφ' ἵππου πρὸς τὸν ὄσιον, ὁ ἵππος, ἐν ᾧπερ ἐπωχεῖτο, περὶ τὸν τόπον τοῦ Βοὸς αἰφνίδιον ταραχθεὶς καὶ χρεμετίσας μέγα τοὺς ἐμπροσθίους πόδας εἰς ὕψος ἦρε καὶ ὠρᾶτο φερόμενος οὕτως ἀλογίστως ὡς ἐπὶ μιᾶς ὥρας διαστήματι, ὡς προσδοκᾶν πάντας ὑπτίως πεσεῖν τὸν βασιλέα καὶ 5 συντριβῆναι· καὶ ὁ μὲν ἵππος ὁ ὀρώμενος ἔδρα τοιαῦτα, ὁ δὲ ἀόρατος θῆρ ἔσπευδε τὸ οικεῖον πράττειν, κωλύσαι μηχανώμενος, ὥστε μὴ προσφοιτᾶν τὸν βασιλέα πρὸς τὸν ἅγιον. Ἄλλ' ἔμεινε λύκος—τὸ τοῦ λόγου—χαίνων διακενῆς· ἐπὶ γὰρ τῇ ἀπροσδοκῆτῳ ταύτῃ συμφορᾷ τὴν ψυχὴν ὁ βασιλεὺς ἐκπλαγεὶς τέως ἦν ἄφω- 10 νος· μόλις δὲ εἰς συναίσθησιν ἐλθὼν καὶ τὸν ἅγιον ἐν νῶ λαβὼν μεγάλη προσεῖπε τῇ φωνῇ· “Ἄγιε Κοσμᾶ, ταῖς πρὸς Κύριον πρεσβείαις σου βοήθει μοι· πρὸς σὲ γὰρ ταύτην ποιουμένῳ τὴν πορείαν τάφος ἢ ὁδὸς καὶ θάνατος ὁ ἵππος μοι γίνεται”. Καὶ ἅμα τῷ λόγῳ τῷ βασιλεῖ κατεφάνη ὁ ἅγιος καὶ τὸν χαλινὸν τοῦ 15 ἵππου κατασχὼν ἤρεισε καὶ τοὺς ἐμπροσθίους πόδας τῇ γῆ, προσειπὼν “Μὴ καθάπερ πτηνὸν ἐκ τῆς ἐπιβουλής γίνου τοῦ πονηροῦ, ἀλλὰ τετράπους ὕδευε καὶ σὺν ἡμερότητι καὶ τῷ ἡνιοχοῦντι βιάδιζε καθυπέικων δεσπότη”. καὶ εὐθύς ὁ ἵππος πραότατος γέγονε καὶ συνήθως ἤπτετο τῆς πορείας. Ταύτῃ τῇ θεᾷ καὶ τῷ 20 θαύματι καταπλαγεὶς ὁ βασιλεὺς ἀνεβόησε “Μέγας ὁ Κύριος ἡμῶν καὶ θαυμαστός ἐν πᾶσι τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, ὅτι ἐν βουλήῳ ἁγίων δοξαζόμενός ἐστι”, καὶ διηγείτο τοῖς παροῦσι τὸ ξένον, ὑποδεικνύων τῇ χειρὶ τὸν ἅγιον, ὃς παρ' αὐτῷ μόνῳ φαινόμενος ἦν ἀοράτως· βουλευθεὶς δὲ καὶ ἀποβῆναι τοῦ ἵππου διὰ τὸν ἅγιον, κατείχετο 25 μηδόλως ἰσχύων. Φθάσας δὲ τὸν τοῦ Προδρόμου ναὸν καὶ ἀποβάς τοῦ ἵππου, κάκειθεν γὰρ ὠρᾶτο καὶ ὁ ἅγιος, εἰσελθὼν καὶ ἔνδον γενόμενος εὔρε τὸν ὄσιον ἰστάμενον πρὸς τῇ ἐσωτέρῳ πύλῃ καὶ τὸν λαὸν ἐρμηνεύοντα τὸ παρὰ τοῦ Κυρίου εἰρημένον· “Ἄν ἐχγητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως” καὶ τὰ ἐξῆς. 30

22. Καὶ μετὰ τὴν πλήρωσιν τῆς διδασκαλίας ἐπιστραφεὶς καὶ

2 κωδ. αἰφνίδιον.— 9 Corpus pargoem. II, 121, 510. Σουῖδας ἐν λ.— 21 Ψαλ. πε', 10.— 22 Ψαλμ. εζ', 36. πη', 8.— 30 Ματθ. ιζ', 20. Λουκ. ιζ', 6.

ἑωρακῶς τὸν βασιλέα ὑπήντησεν αὐτῷ καὶ τὴν προσήκουσαν ἀπέ-
νευσε τιμὴν. Ὁ δὲ βασιλεὺς πρὸς τοὺς πόδας πεσὼν τοῦ ἁγίου τὸ
γεγονὸς διηγείτο θαῦμα· ὁ δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν καὶ διεκώλυσε λέ-
γων "Εὐχαριστεῖν σε δεῖ τῷ Θεῷ, βασιλεῦ, καὶ μὴ θεῖα μυστή-
5 ρια ὡς παρ' ἀνθρώπου πραχθέντα τοῖς παροῦσιν ἐκδιηγέσθαι· καὶ
γὰρ ἐγώ, καθὼς ὄρας, τῷ λαῷ διαλέγομαι. Μαρτυρήσουσι τοῦτο
καὶ πολλοὶ καὶ μᾶλλον οἱ παρόντες, ἐν οἷς καὶ τὴν διδαχὴν ἐποιή-
σάμην· σὲ δέ, ἀναξ, ἡ πίστις σου καὶ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν πεποι-
θησις ἐξ ἄλλης σου τῆς ψυχῆς σέσωκεν". Ἐπαναλαβὼν δὲ αὐθις
10 τὸν τῆς διδασκαλίας εἰρμὸν εἴρηκεν, " Ὅτι βασιλεὺς ἡμᾶς ἔστι διὰ
τιμῆς ἄγων θαυμάσει μηδεὶς, καὶ γὰρ ὁ τιμῶν προφήτην εἰς ὄνο-
μα προφήτου μισθὸν προφήτου λήψεται· καὶ σὺ δέ, βασιλεῦ, μὴ
τοῦτο σκόπει μόνον, ὅτι νῦν ἐρρύσθης ἐκ τοῦ ἀλόγου ζώου, ἀλλ'
ὅτι διεφυλάχθης ἀβλαβῆς ἐκ τοῦ νοητοῦ δράκοντος, καὶ τὸν σώ-
15 σαντά σε Κύριον δόξαζε κάκεινω τὴν χάριν ὁμολόγει καὶ ἐπ' αὐ-
τὸν ἀνάφερε τὸ πᾶν, οὐπὲρ ἡμεῖς ἀχρεῖοι δοῦλοι καὶ ἐπιδεεῖς πάν-
τες ἐσμέν, κἂν ἄλλος ἄλλου προέχειν δοκῶμεν. Εἰδὼς οὖν, ὃ
εὐσεβέστατε βασιλεῦ, τὴν γενομένην εἰς σὲ τοῦ Θεοῦ φιλανθρω-
πίαν καὶ ὅπως ταχέως τῆς δεήσεώς σου ἐπήκουσεν, οὕτω καὶ σὺ
20 ἔτοιμος ἐν ἐλέει τοῖς ὑπηκόοις ἔσο καὶ τοῖς ὑπὸ τὴν χεῖρα τε-
λοῦσι τὴν σὴν εὐμενῆς καὶ φιλάνθρωπος, καὶ εἴ τι ἤμαρτεν εἰς
σέ τις, ἢ χρεωστεῖν ὁμολογεῖται, ἀπόλυε τοῦ χρέους συμπαθῶς,
καὶ τοὺς ἐκ πλοῦτου πτωχεύσαντας ἀνακτῶν λαμπρῶς τε καὶ φι-
λοτίμως καὶ βασιλικῶς ἀποκαθίστα αὐτοὺς ἐν τῷ προτέρῳ βίῳ,
25 ποιῶν εὐπόρους ἐξ ἀπόρων· κἂν πένης ἤ καὶ ἄοικος, ἢ καὶ λύπη
καὶ ἄλλη περιπέση συμφορᾶ, τὸ πιέζον τοῦτον καὶ συνέχον εἰς
εὐθυμίαν μετάβαλε, καὶ, ἵνα συνελὼν εἶπω, τὸν ἄνω Θεὸν καὶ
βασιλέα μιμούμενος ἐν πᾶσιν ὁ ἐπὶ γῆς βασιλεύων πᾶσαν ἀγα-
θωσύνην ἐπιτέλει· καὶ γὰρ αὐτὸς ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους βρέχει
30 καὶ τὸν ἥλιον ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς· ἀλλὰ καὶ τοὺς
ἐχθροὺς ἀγαπᾶν καὶ τοὺς ἐπηρεάζοντας ὡς εὐεργέτας ἔχειν πα-

1 ἀπόγρ. ἀπήντησεν. — 11 Ματθ. ε', 41.— 29 Ματθ. ε', 45.— 31 Ματθ. ε', 44.
Λουκ. ζ', 27, 28, 35.

ρεγγυᾶ, δόξης ἀπειρου καὶ ἀνεκδιηγήτου ἀξιών τοὺς τὴν τοιαύτην ἀρετὴν μετιόντας, ἧς εὐχόμεθα καὶ σὲ τυχεῖν, ποιῶντα τὰ αὐτῶ εὐάρεστα". Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκ τοῦ περὶ αὐτὸν θαύματος καὶ τῶν τοῦ ὁσίου παραινέσεων, λίαν ψυχωφελῶν οὐσῶν, ὑπεραγασθεὶς πάλιν προσέπεσε τοῖς αὐτοῦ ποσὶ, δεόμενος εὐχεσθαι διατηρεῖσθαι 5 Θεοῦ συνεργία τὰ αὐτῶ διαγγελθέντα βέβαια καὶ ἀνόθευτα, καὶ πρὸς τὸν ἅγιον εἶρηκεν· "Ἐγὼ μὲν, ὦ τίμιε πάτερ, ἀπὸ τοῦ νῦν οὐτω ποιεῖν, ὡς ἐκέλευσας, σπουδάσω· ἀλλ' ὁ πολέμιος τοῦ γένους ἡμῶν Διάβολος, εἰ μὴ Κύριος βοηθήσει μοι, φοβοῦμαι μὴ παρεμποδίση μοι καὶ ἐκκλῖναι ποιήσῃ τῆς εὐθείας ὁδοῦ, εἰς τὸ κα- 10 τασπᾶσαι τὴν ἐμὴν ἀθλιότητα εἰς βυθὸν Ἄδου". Τοιαύτοις ἤθεσι καὶ λόγοις καὶ πράγμασιν ἐκοσμεῖτο ὁ ἀοίδιμος καὶ φιλόχριστος βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ ἐξ ἀκάνθης φυεὶς ῥόδου· πρὸς δὲ ὁ τιμιώτατος φησὶ Κοσμᾶς· "Ἐὰν τὴν πρόθεσίν σου θεάσῃται ὁ Κύριος, ἐξ ὄλης ψυχῆς καὶ ἐν ὄλη καρδίᾳ καὶ διανοίᾳ ἐπ' ἔργοις 15 ἀγαθοῖς μετ' ἐξομολογήσεως καὶ ταπεινώσεως γενομένην, οὐκ ἑάσει τοὺς κύκλω συνεπιτιθεμένους καὶ κατὰ τὸ ὕψος περιπατοῦντας ἀσεβεῖς ἀδικεῖσθαί τε καὶ διαφθεῖραι τὰ κατὰ Θεὸν σε διαβήματα".

23. Τούτων τῶν παραινετικῶν λόγων τοῦ μάκαρος καὶ εἰς εὐσέβειαν προτρεπτικῶν συμπάρησαν ἀχροαταὶ πολλοὶ καὶ ἄλλοι τῶν 20 μεριστάνων, σὺν τούτοις καὶ δύο τινὲς βικάριοι, τῆς αἰρέσεως ὄντες τῶν Εἰκονομάχων. Μάξιμος καὶ Φλωρέντιος τούτοις τὰ ὀνόματα· οὗτοι γὰρ ὀρῶντες τὴν τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν ἅγιον διὰ τὸν Θεὸν ταπεινώσιν καὶ πίστιν, καθ' ἑαυτοὺς διεπρίοντο, καὶ ὡς ἐν πυρὶ καὶ ὕλῃ μεγίστῃ πνεῦμα βίαιον ἀναρριπίζει τὴν φλόγα, 25 τὸν αὐτὸν κἀνταῦθα τρόπον ἐν ταῖς ἀσεβείαις ψυχαῖς αὐτῶν ὁ θυμὸς ἀνήπτετο, καὶ συλλαμβάνοντες πόνον ἔτικτον ἀνομίαν, καὶ ὑποφιδυρίζοντες πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον· "Ἴδε παρρησίαν, ἣν ἔλαβον οἱ σκοτένδυτοι· θεάσασθε τοῦτον· πῶς οὐκ ἐρυθριᾶ ὁ ῥαχοδύτης πρὸς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ κείμενον ὀρῶν τὸν πορφύραν βασιλικὴν ἡμ- 30 φρισμένον; ἀληθῶς ὡς ἀνδράποδον λελόγισται παρ' αὐτοῦ. Φεῦ τῆς ἀβελτηρίας! τίς ὦν ποῖους πόδας περιπτύσσεται ὁ μικροῦ δεῖν κο-

σμοκράτωρ! τῷ μονοχίτωνι, καὶ αὐτῷ βραχῶδει καὶ διερρωγῶτι καὶ ὀδωδῶτι, προσέρχεται καὶ τὰ ἴχνη τούτου κατασπάζεται! Ποῦ νῦν ἐστὶν ὁ κράτιστος ἐκεῖνος Κωνσταντῖνος — τὸν Κοπρώνυμον παραδηλοῦντες —, ὁ περιδοξος, ὁ περιβλεπτος ἐν βασιλευσιν; ἢ γὰρ
5 ἂν καὶ τοῦτον κακῶς οὐκ ἐνάρκησεν ἀποκτεῖναι, καθάπερ τὸν τοῦ Αὐξεντίου Στέφανον καὶ τοὺς λοιπούς”. Ταῦτα οἱ ἀλαζόνες καὶ ἀναιδεῖς ἡρέμα πρὸς ἀλλήλους διωμύλου, μὴ τινος ἐτέρου τούτων ἀκούοντος. Ὁ δὲ πραότατος Κοσμάς, πλησθεὶς ἀγίου πνεύματος, ταῦτα διέγνω, καίπερ ἀφεστῶς μακρόθεν, καὶ προσεγγίσας εἶπε με-
10 γάλῃ τῇ φωνῇ· «Ὁ δυὰς ἀσεβεστάτη, Μάξιμε καὶ Φλωρέντιε, τί καθ’ ἑαυτοὺς ἀνομίαν στρέφετε καὶ τὸν ὁμόφρονα ὑμῶν καὶ παράνομον ἐκθειάζετε τύραννον, τὸν ἀλάστορα καὶ δυσσεβῆ Καβαλῖνον; ὃς ἐτόλμησεν ἐμπαροινῆσαι κατὰ τῆς τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰκόνας καὶ εἰδῶλον αὐτῆν, ὡς τοῦ Διός, ἀποκα-
15 λῆσαι· διὸ καὶ τῷ ἀσεβεστάτῳ καὶ διαιωνίζοντι παρεδόθη πυρὶ. Τοῖνον, ἐπεὶ καὶ ὑμεῖς θέλετε σὺν αὐτῷ παραπολαῦσαι τῆς ἀφορήτου βασάνου, ὡς αὐτοῦ ὁμόφρονες καὶ μῦσται καὶ ὀπαδοί, σήμερον ταύτης ἐκ μέρους πειραθῆσεσθε, εἴπερ καὶ ἐπαινέται τούτου τυγχάνετε καὶ τῶν αὐτοῦ πάντων ἐπιθυμεῖτε βακχευμάτων καὶ
20 ἀσέμνων πράξεων, καὶ γνῶσεσθε τίνος ἀντιποιεῖσθε”. Καὶ πρὸς τούτους ἐνιδῶν καταπληκτικῶς ὁ ἀεὶ προσηγῆς καὶ μέτριος ἔφη· “Εἴπερ ἐγὼ Χριστοῦ δοῦλος ἀληθῆς καὶ Θεὸς ἀληθῆς ὁ Χριστός, ἐκ τοῦ πυροῦ, οὗ παραπολαύειν κατεχρίθη ὁ ἀσεβῆς αὐτῶν συμμύστης Κωνσταντῖνος ὁ δυσσεβῆς καὶ Κοπρώνυμος, ὁ ἀτίμως
25 τὸ διάδημα ποτὲ ἀναδησάμενος, μέρος τι κυκλωσάτω τὸν Μάξιμον καὶ Φλωρέντιον”. Καὶ ἅμα τῷ λόγῳ ζοφῶδες πῦρ, ὡς πίσης καὶ θείου ἀναπεμπομένου βαρεῖαν ὀδμῆν καὶ ἀηδῆ, περιεκύκλωσε τοὺς ἀθλίους, καὶ εὐρέθησαν ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς τοῦ μοναστηρίου οἱ δειλαιοὶ ἐν σκότει καὶ πυρὶ καιόμενοι, καὶ ἤρξαντο
30 ὀλολύζειν, τρίζειν τε τοὺς ὀδόντας καὶ κράζειν· “Ἐλέησον ἡμᾶς, δοῦλε τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου· οὐ φέρομεν τὰς ὀδύνας”. Πάντες οὖν

6 Νικηφόρου πατριάρχου ἱστορ. σ. 72 ἐκδ. de Boor. — 9 καίπερ ἀφεστῶς] κωδ. καὶ παράφεστῶς.

συμπαραγεγόμενοι σὺν τῷ βασιλεῖ, καὶ οἱ μοναχοὶ μετὰ τοῦ προε-
στῶτος τῆς μονῆς, καὶ οἱ ἐν τέλει καὶ ἕτερον ἄπειρον πλῆθος,
ἐώρων τὸ ζοφῶδες ἐκεῖνο πῦρ καὶ τὰς φωνὰς αὐτῶν ἤκουον, οὐ-
δαμῶς δὲ τοὺς κολαζομένους ἔβλεπον. Μετὰ φόβου τοίνυν πολλοῦ
τὸ "Κύριε ἐλέησον" ἔλεγον· ὁ δὲ συμπαθέστατος Κόσμάς ὑπὸ 5
συμπαθείας κινηθεὶς ἐδάκρυσεν· εἶτα πρὸς αὐτοὺς ἐπιστραφεὶς εἴ-
ρηκεν· "Ὡ κακότροπος δυάς, ἡσθου τῆς βασιάνου; ἐπέγνωτε,
ἄθλιοι καὶ ταλαίπωροι, τί πεπόνθατε, πρὸς Θεὸν ἀσεβήσαντες
μᾶλλον, ἢ πρὸς ἐμέ; καλῶς καὶ ἀξίως τὰς ὕβρεις ἐπέμψατε
καταφρονήσαντές μου ὡς εὐτελοῦς καὶ ἁμαρτωλοῦ· πῶς δὲ καὶ 10
κατὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἁγίων τὴν γλῶτταν κεκινήκατε, κατ'
αὐτῶν εἰρωνευόμενοι; κἀγὼ δὲ παρὰ τοῦτο τὴν ἐνταῦθα διήγουν
ὁδόν — αὐτῇ μοι μαρτυρεῖ ἡ ἀλήθεια —, γλιχόμενος ὑπὲρ τῶν
τιμίων καὶ ἁγίων εἰκόνων τοῖς μάρτυσι καὶ πατράσι, τῷ τε μα-
καρίῳ Στεφάνῳ καὶ τοῖς λοιποῖς, συνοδεῦσαι καὶ τὸν Ἰσον αὐτοῖς 15
ὕπελθειν τοῦ μαρτυρίου δρόμον, ἐνδυναμοῦντός με πρὸς τοῦτο τοῦ
καὶ τὰς παρειμένας χεῖρας ἐνισχύοντος. Ἄλλ' ὁ ποιῶν πάντα καὶ
μετασκευάζων ἐπὶ τὸ βέλτιον Κύριος, ὡς ἠθέλησεν ἐποίησε, καὶ
οὐχ ὑπερεῖδεν ἐπὶ πολὺ τὸν λαὸν αὐτοῦ κακουχεῖσθαι, ἀλλ' ἤγειρε
φιλάνθρωπευσάμενος ἕτερον βασιλέα καὶ τὸν μὲν ἀποστάτην, τὸν 20
ὑπερήφανον, τὴν βδελυρὰν κόπρον, Κωνσταντῖνον φημί τὸν Καβαλι-
νον, ἐκποδῶν ποιήσας ἐν πυρὶ Γεέννης κατεδίκασε διηνεκῶς καὶ
αἰωνίως, ἀναστήσας ἀντ' αὐτοῦ βασιλέα πιστόν, ὃς πορεύεται
κατὰ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ".

24. Κατιδόντες οὖν τὸν ἴσιον ὃ τε βασιλεὺς καὶ οἱ ἐν τέλει 25
καὶ ὁ λοιπὸς ὄχλος, ὁ παραγεγὼς πρὸς τὴν τοιαύτην θέαν,
πρὸς δάκρυα κατενηνεγμένον, καὶ γνόντες τὴν τοῦ δικαίου συμπά-
θειαν, εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· "Ὡντως, εἰ μὴ ἐσπλαγχνίσθη, οὐκ ἂν
ἐκ τῶν τιμίων ὀφθαλμῶν αὐτοῦ κατέσταζε δάκρυα". Καὶ παρα-
χρῆμα καθικέτευον, ἡντιβόλουν, τῶν ποδῶν αὐτοῦ τῶν ἁγίων 30
ἤπτοντο, σπλαγχνισθῆναι καὶ ῥύσασθαι τῆς δεινῆς κολάσεως τοὺς
ἀθλοὺς καὶ τῆς ζοφώδους λυτρώσασθαι φλογός· καὶ οἱ μὲν οὕτως

ἐξελιπάρουν τὸν ἅγιον, ὁ δὲ συμπαθέστατος ἐκεῖνος ἀνὴρ μηδο-
τιοῦν ἀναβαλόμενος σύνδακρυς πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς λοιποὺς
ἔφη· “Τοῦ κυρίου καὶ Θεοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δεῖ καὶ ἡμᾶς
μιμεῖσθαι τὴν ἀγαθότητα· καὶ [γὰρ] οὗτος ἐλθὼν εἰς ἡμᾶς, ὡς τὸ
5 καθ’ ἡμᾶς μορφωθείς, εὐεργεσίας καὶ ἰάσεις πολλὰς ἐνεδείξατο καὶ
οὐ τινα τετιμώρηκεν, εἰ μὴ τὴν συκὴν ἐξήρανε, δεικνὺς τοῖς ἀπο-
στόλοις, ὅτι οὐ μόνον ἰσχύει ἀγαθοποιεῖν καὶ θεραπεύειν καὶ ἰᾶ-
σθαι τὰς ψυχικὰς καὶ σωματικὰς ἀσθενείας, ἀλλὰ δυνατὸς ἐστι
καὶ τιμωρεῖν, εἴπερ καὶ βουληθεῖη. Τοῦτον οὖν τὸν δυνατὸν πάντα
10 ποιεῖν κοινῇ πάντες ἐπικαλεσώμεθα, καὶ αὐτὸς ὁ πλούσιος ἐν ἐλέει
καὶ φιλανθρωπία παράσχοι ἡμῖν ἐτοιμῶς τὸ πλοῦσιον αὐτοῦ ἔλεος,
καθάπερ ἐλπίζομεν ἐπ’ αὐτόν· οὐ γὰρ θέλει τὸν θάνατον τοῦ
ἀμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν”. Καὶ ποιήσας εὐ-
χὴν σὺν τοῖς πατράσιν ἔψαλε τὸ “Ἅγιος ὁ Θεός”, εἶθ’ οὕτω
15 καὶ τὸν πεντηχοστὸν (=ψαλμόν)· καὶ γενομένης ἐκτενοῦς εὐχῆς
παρὰ τοῦ θεομάκαρος Κοσμά, πάντες σὺν τῷ βασιλεῖ μεγάλῃ τῇ
φωνῇ τὸ “Κύριε ἐλέησον” ἐξεβόησαν, καὶ μετὰ ταῦτα στραφεὶς
ὁ ὄσιος ἐσφράγισε τῇ χειρὶ τὸ ζοφῶδες ἐκεῖνο καὶ ἀφεγγές πῦρ,
καὶ ἤρξατο μικρὸν ὑποχωρεῖν, ἕως παντελῶς ἀπέστη ἀπὸ τῶν
20 ἀθλίων ἐκεῖνων. Ἐφάνησαν οὖν οἱ ἄνδρες παντελῶς ἀγνώριστοι,
μηδὲ λείψανον περιβολῆς ἐν τῇ σαρκὶ φέροντες αὐτῶν, γυμνοὶ
καὶ κατηθαλωμένοι δεινῶς ὑπὸ τοῦ πυρός. Ἀνανεύσαντες γοῦν
καὶ τὸν ὄσιον ἰδόντες ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ κατέπεσον καὶ ἐξωμο-
λογοῦντο πάντα μετὰ δακρύων, ἃ κατὰ τῶν ἁγίων εἶπον καὶ σε-
25 πτῶν εἰκόνων καὶ κατὰ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ὀσίου τούτου Κο-
σμά καὶ τῶν λοιπῶν μοναχῶν· ἐδέοντο δὲ λέγοντες πρὸς τὸν
ἅγιον· “Τίμιε πάτερ, συγχώρησον ἡμῖν τοῖς εἰς τὸν Θεὸν καὶ σὲ
τὸν αὐτοῦ λάτρην ἡσεβηκόσιν”. Ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη· “Πῶς
ἡσθάνθητε τοῦ πυρός καὶ ὄθεν ἐλθὼν περιεκύκλωσεν ὑμᾶς, εἶπατε
30 πάντων ἔμπροσθεν”. Οἱ δὲ προσεῖπον· “Ἐκ τοῦ κακίστου βασι-
λέως Καβαλίνου τῆς βασάνου ῥανίς ἐξελθοῦσα μόνῃ περιεκύκλω-

4 προσέθηκα τὸ γὰρ. — 6 Ματθ. κα', 19. Μάρκ. ια', 13, 14, 20. — 10 Ἐφεσ. β', 4. — 11/12 Ψαλμ. λβ', 18-22. — 12/13 Ἰεζεκ. λγ', 11. — 28 κῶδ. λάτρην.

σεν ἡμᾶς". Τότε φρίκη πάντας κατέλαβε καὶ ἔκστασις, καὶ καθυπέβαλον ἀναθέματι πάντας τοὺς μὴ τιμῶντας καὶ προσκυνοῦντας καὶ σεβομένους τὰς σεβασμίας καὶ ἀγίας εἰκόνας· πρῶτοι δὲ οὗτοι, οἱ περὶ Μάξιμον καὶ Φλωρέντιον, ὅσους ἐγίνωσκον τῆς τοιαύτης ὄντας αἰρέσεως, ἀνεθεμάτιζον· πολλοὶ δὲ καὶ ἐκόντες ἤρχοντο καὶ 5 ἐξωμολογοῦντο, τῆς κακοπιστίας ἀφιστάμενοι, καὶ τοὺς γενομένους αἰρεσιάρχας τῷ ἀναθέματι τρανῶς ἐδίδοσαν. Οἱ δὲ διὰ τῆς θείας μάλιστα παιδευθέντες Μάξιμος καὶ Φλωρέντιος ἐφ' ἱκαναῖς ἡμέραις συνεῖναι τῷ ἀγίῳ δυσωπήσαντες κατηχήθησαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου 10 πνεύματος· ἔλεγον γὰρ μὴ τοῦ ἀγίου βαπτίσματος ἐν μετοχῇ γενέσθαι, τῶν πατέρων αὐτῶν βαρβάρων ὄντων καὶ σύντροφον ἐχόντων τὴν τοιαύτην αἴρεσιν. Βαπτισθέντες οὖν εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν ἀποκατέστησαν ἰδέαν, ἰαθέντες αὐτίκα καὶ ἀπὸ τῶν φλυκτῖδων, ὧν ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἐπεφέροντο, καὶ γεγονάσιν ὀρθόδοξοι καὶ προσκυ- 15 νηταὶ τῶν ἀγίων εἰκόνων πανοικεσία, καὶ σωτηρίας ἠξιώθησαν.

25. Ταῦτα ὁ τῶν ἀγίων Θεὸς καὶ τοῖς αὐτοῦ δούλοις ἐπικαμπτόμενος καὶ δοξάζων αὐτοὺς καὶ μεγαλύνων· ὁ δὲ μακάριος Κοσμᾶς καὶ ἕτερα πλείστα θαύματα ἐν Κωνσταντινουπόλει πεποιηκώς, καὶ λόγους διδασκαλικοὺς συγγραψάμενος καὶ βίους πα- 20 τέρων καὶ στιχηρὰ ποιήσας καὶ κανόνας καὶ τριψῖδια, νουθετήσας τε καὶ πάντας ἐπιστηρίξας καὶ διδάξας περὶ ἀκτημοσύνης καὶ τοῦ καταφρονεῖν πλούτου καὶ δόξης, μόνης δὲ ἀρετῆς ἀντιποιεῖσθαι καὶ φροντίζειν τῶν ἐστώτων καὶ μενόντων καὶ μὴ τῶν ῥευστῶν καὶ παρερχομένων, καὶ παραινέσας τὰς τοῦ Χριστοῦ τηρεῖν ἐντο- 25 λὰς, δι' ὧν ὁ βιοτεύων τῆς τῶν οὐρανῶν καταξιούται βασιλείας, ἐπεὶ καὶ ἀποδημεῖν ἐβούλετο καὶ τὴν βασιλίδα καταλιπεῖν τῶν πόλεων, ἀφίκετο πρὸς τὸν βασιλέα συντάξασθαι αὐτῷ καὶ οὕτως ἀπιέναι· ὁ δὲ βασιλεὺς μαθὼν ὅτου χάριν πρὸς αὐτὸν ἐληλύθει, καὶ ἀδημονήσας καὶ συγχυθεὶς καὶ ὑπεραλήσας, "ὦ πάτερ" 30 ἔφη "τίμιε, διατί μέλλεις ἐντεῦθεν ἀναχωρεῖν, τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν φῶς ὑπάρχων; ἀλλὰ δός τι παρηγόρημα τῇ ἐμῇ ψυχῇ, καὶ

10 Ματθ. κη', 19.—20 Κοσμᾶ τοῦ μελφδοῦ λόγους τε καὶ βίους ἀγίων ἀγνοοῦμεν.

μη εάσης ἀπαραμύθητον· χρήζω γάρ τῆς σῆς πρὸς Θεὸν μεσι-
τείας, μέσον θορύβων πολλῶν συστρεφόμενος”. Ταῦτα λέγων καὶ
δακρύων ὄχετους τῶν ὀφθαλμῶν ἀπέρρει· ὡς δὲ τὸν ἅγιον εἶδε
τὴν ἀποδημίαν προσεπισπεύδοντα καὶ τὴν γνώμην ἀμετάθετον
5 ἔχοντα, μόλις εἶασε τοῦτον καὶ μὴ βουλόμενος, δεδιώς, μήπως
ἀπᾶδον τι ποιήσεται κατέχων αὐτὸν καὶ κωλύων τοῦ σκοποῦ καὶ
τῆς πρὸς τὴν πορείαν ὁρμῆς. Ὁ δὲ ἅγιος τοῦτο μόνον ἐπιφθεγ-
ξάμενος τῷ βασιλεῖ “Τέκνον, Χριστὸν ἔχων βοηθὸν ἀνθρωπίνην
οὐ πτοηθήσῃ βλάβῃν, καὶ τὴν ἡμῶν μετριότητα μηδαμῶς ἀπείρ-
10 γων ἔσο· σὺν σοὶ γάρ ἐσμεν, καὶ μὴ παρόντες, καὶ ὑπερευχό-
μεθα, καὶ μᾶλλον, ἐὰν εἰς τέλος ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ μεί-
νης καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ ποιῆς καὶ τὴν τῶν ἁγίων καὶ σεβα-
σμίων εἰκόνων τιμᾶς προσκύνησιν· μέλλουσι γάρ καὶ ἔτι λύκοι
ἄγριοι τὸ τίμιον τοῦ Χριστοῦ σπαράττειν καὶ βλάπτειν ποιῖμιον,
15 ἀλλ’ οὐδαμῶς κατισχύσουσι”.

26. Ταῦτα εἰπὼν καὶ κατασπασάμενος ἐξῆλθε τῶν βασιλείων·
ὁ δὲ βασιλεὺς χρήματα ἱκανὰ πέμπει τῷ ἁγίῳ τῶν βασιλείων
ἐξιόντι, ὃ δὲ οὐδὲ ὀφθαλμοῖς ἐπέισθη θεάσασθαι, εἰρήκει δὲ πρὸς
τοὺς φέροντας· “Εἶπατε τῷ βασιλεῖ ταῦτα δοῦναι τοῖς δεομένοις
20 καὶ μὴ τοῖς μηδενὸς τούτων χρήζουσιν ἡμῖν, οἷς ἀρκεῖ καὶ χι-
τώνιον ἐν δι’ ὅλης τῆς ζωῆς”· καὶ γὰρ ἦν μονοχίτων, καὶ τὸ
τρίχινον ἱμάτιον, ὅπερ ἐκ τῆς Δαμασκοῦ φορῶν ἐξῆλθεν, εἰς εἴ-
κοσι καὶ τρεῖς χρόνους διήρκεσεν αὐτῷ, μὴ ἐκδυσαμένῳ τούτο,
μηδὲ ἀλλάξαντι, καὶ τὸ δὴ θαυμαστὸν οὐδόλως ἐφαίνετο παλαιω-
25 θέν, ἀλλ’, ὡς χθὲς γεγονός, καινότατον ἦν· πέδιλα δὲ μόνα διὰ
τὸ τελείως διαρραγῆναι ἅπερ ἐφόρει λαβὼν ἕτερα ὑπεδήσατο.
Προσιῶν δὲ τῷ ἁγιωτάτῳ πατριάρχῃ περὶ τῶν μελλόντων κατα-
λαβεῖν τὴν ἐκκλησίαν προφητικῶς διεσάφησεν ὄμματι καὶ τέλος
ἀνεῖπε, περιπτωξάμενος αὐτόν, ὅτι “Τοὺς ἀγρίους θῆρας τοὺς κατὰ
30 τῆς ἐκκλησίας κινεῖσθαι μέλλοντας, πνευματικῆ καὶ ἁγίε πάτερ,
οὐκ ὄφει· ἔτι γὰρ δύο χρόνοι καὶ ἐκ τούτου τοῦ βίου πορεύσῃ
πρὸς Κύριον ἐκδημήσας”· ὃ καὶ γέγονε, κατὰ τὴν τοῦ ὁσίου πρόρ-
ρησιν. Συνταξάμενος δὲ καὶ τῷ τῆς ἐκκλησίας κλήρῳ καὶ τῷ πι-

στοτάτω λαῶ, καὶ λόγοις προσηγάσει καὶ μελιχίοις χρησάμενος καὶ πρὸς αὐτοὺς εἰπὼν "Ὁ φυτὰ τῆς εὐσεβείας ἀειθαλῆ καὶ τῆς ἀληθινῆς πίστεως ἐρασταί, χαίρετε φυλάττοντες καλῶς τὸ τάλαντον, τὴν εἰς Θεὸν εὐσέβειαν", καὶ παρακαλέσας εὐχεσθαι περὶ αὐτοῦ, καὶ πάντων ὑπερευξάμενος καὶ βαλὼν μετάνοιαν καὶ 5 κατασπασάμενος, τῆς πόλεως ἐξῆει. Τὸν δὲ μοναχὸν Γρηγόριον, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ὡς ὁ λόγος φθάσας ἐδήλωσε, διδάξας καὶ τοῖς θείοις καὶ ἱεροῖς ἐνασχῆσας γράμμασι, καὶ πρὸς ἄκρον ἀρετῆς πεφθακέναι ποιήσας, παρέθετο τῷ ἡγιασμένῳ πατριάρχῃ Ταρρασίῳ· τοῦτον δὲ προθύμως ὁ ἀρχιερεὺς δεξάμενος καὶ πεῖραν 10 εἰληφῶς τῆς αὐτοῦ γνώσεως καὶ χρηστῆς διαγωγῆς, προεχειρίσατο χαρτοφύλακα, τοῖς πᾶσιν ἀξιόλογον εὐρών.

27. Ὁ δὲ ἅγιος μόνος ὤδευε διὰ Θράκης ἐπὶ Μακεδονίαν, καὶ διαπεραιωσάμενος ἐκεῖθεν εἰς Ῥώμην ἀφίκετο, ὡσπερ ἥλιος 15 ἐξ Ἐφῶς πρὸς Δύσιν διαδραμὼν καὶ ὄλην τὴν Ἑσπέραν, μᾶλλον δὲ τὴν οἰκουμένην κύκλῳ μικροῦ περιλαβὼν, κατὰ τὸν μέγαν ἐν ἀποστόλοις Παῦλον, οὐπερ ζηλωτῆς ἐχρημάτισε, στηρίζων πανταχοῦ τὰς ἐκκλησίας καὶ τὸν λόγον κατασπείρων τῆς πίστεως καὶ θαύματα τῆ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐνεργῶν χάριτι· δι' ὧν γνώριμος ἐν πάσῃ Ῥώμῃ καὶ ταῖς πλησιαζούσαις χώραις καὶ πόλεσι γε- 20 νόμενος ἔκρινε δεῖν κάκειθεν ἀναχωρῆσαι, τὴν ματαίαν ἐκφεύγων τῶν ἀνθρώπων δόξαν, καὶ πλοίου ἐπιβάς ἀπῆρεν εἰς Αἴγυπτον. Εἶτα τὰ Ἱεροσόλυμα κατέλαβε, καὶ προσκυνήσας τὸν ζωοποιὸν Τάφον τοῦ Σωτῆρος εὗρεν ἐκεῖσε τὸν τίμιον Στέφανον, ἀδελφιδοῦν τοῦ μακαρίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ (φυτεία δὲ καὶ αὐτὸς 25 ὑπῆρχε τοῦ ὁσίου πατρὸς ἐν τοῖς μαθήμασιν), ὃς καὶ ἐν τῇ ἀθλήσει τοῦ θεοῦ αὐτοῦ καὶ ἀοιδίμου Ἰωάννου συμπάρῃν καὶ τὸ μαρτυρικὸν αὐτοῦ καὶ πολυάθλον σῶμα ἐντίμως ἔθαψεν ἐν τῇ τῶν Περσῶν χώρᾳ· οὗ τὸν τάφον ὁ μέγας Κοσμάς ἰδὼν, ὁπότε πρὸς Πέρσας ἦκεν ἐξ Ἰβήρων, ἐδομήσατο ναὸν ἐπ' ὀνόματι τούτου τοῦ 30 ἁγίου καὶ μάρτυρος ὄντως Ἰωάννου. Ἦν δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Στέφανος τὸν μοναδικὸν ἐπανηρημένος βίον καὶ τῆς τοῦ Σαββαίτου μονῆς προεστῶς· ὃς ἰδὼν τὸν ἅγιον, εὐθυμὸς γεγονῶς, πεσὼν εἰς τοὺς

πόδας αὐτοῦ ἤτει εὐχὴν· ὁ δὲ εἰρηκῶς “ Ἡ χάρις τοῦ ἁγίου πνεύματος διατηρήσοι πάντας ἡμᾶς ἀβλαβεῖς ἀπὸ τῶν τοῦ πονηροῦ σκανδάλων”, ἀνίστησί τε αὐτὸν καὶ κατησπάσατο, καὶ πρῶτον μὲν περὶ τοῦ παμμάκαρος Ἰωάννου ἐπήρετο καὶ οἶψι τέλει τὸν βίον
5 ἀπέλιπε καὶ πῶς μαρτυρικῶς ἐναθλήσας δόξαν ἀπέλαβεν ἀμάραντον. Καὶ μαθὼν, τῷ δεσπότη Χριστῷ τὴν εὐχαριστίαν ἀναπέμψας, ἠκολούθησε τῷ Στεφάνῳ καὶ πρὸς τὴν αὐτοῦ μονὴν κατήνητησεν· οἱ δὲ μοναχοὶ πάντες τοῦ Σαββαίτου διακούσαντες εἰς συνάντησιν ἐξῆλθον, καὶ προσιόντες εὐλογηθῆναι παρ’ αὐτοῦ παρε-
10 κάλουν, καὶ τυχόντες εὐλογίας μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἐδέξαντο τὸν μακάριον εἰς τὴν αὐτῶν μονήν.

28. Ἰδὼν δὲ τὸν τόπον ὁ ἅγιος, μέγα στεναῖξας, “ Οὗτός ἐστιν” ἔφη “ τῶν πολλῶν κόπων καὶ τῶν ἀπέριων ἰδρώτων ἢ ἀνάπαυσίς μου σὺν Θεῷ, καὶ ἐνθάδε κατοικήσω, ζήσας ἀπὸ γε τοῦ
15 νῦν χρόνον σὺν τρισὶ μῆσι”. Ζητήσας δὲ δίκελλαν, ταῖς οἰκείαις χερσὶν ἤρξατο διορῦττειν τὴν γῆν καὶ τὸν ἑαυτοῦ τάφον ποιεῖν, λέγων· “ Σπεῦδε, ταπεινὲ Κοσμά, ὅπως θεοφιλῶς βιώσας ἀποδώσης ἐνταῦθα τὸν χοῦν τῷ χοῖ καὶ τὴν ψυχὴν τῷ Κυρίῳ”. Κατὰ γοῦν τὴν αὐτοῦ πρόρρησιν, μετὰ τὴν περὰ ἰωσιν τοῦ ἐνὸς
20 χρόνου καὶ τῶν τριῶν μηνῶν, μεταβαίνει πρὸς τὰς οὐρανίους μονὰς ὁ τούτων ἄξιος καὶ πρὶν ἂν μετασταίῃ τοῦ φθαρτοῦ τούτου βίου· καὶ πρὸς τὸν δεσπότην ἐκδημήσας, δν ἀπάντων προέκρινε ταῖς ἀγγελικαῖς χορείαις ὁ ἰσάγγελος καὶ πρὸ τῆς ἐκδημίας σύνεστι, τῷ τῆς ἁγίας τριάδος φωτὶ καταλαμπόμενος· κοιμηθεὶς τὸν
25 ἡδιστον ὕπνον καὶ τοῖς ἁγίοις πρέποντα, προστεθεὶς τοῖς πατράσι καὶ διδασκάλοις καὶ ἀρχιερεῦσιν ὁ πατὴρ καὶ διδάσκαλος καὶ ἀρχιερεὺς, ὁ ἐπίγειος Ἄγγελος καὶ οὐράνιος ἄνθρωπος, καὶ πρὸς σκηναὶς μεταβαίνει τὰς οὐρανίους, τῇ γῆ παραδούς τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν τῷ Θεῷ. Ὁ δὲ τιμώτατος Στέφανος καὶ καθηγούμενος
30 τοῦ Σαββαίτου μετὰ τῶν αὐτοῦ μαθητῶν τὰ ἐπικήδεια τῶν ἁσμάτων ἄσαντες, καὶ προσκυνήσαντες καὶ ἁγιασμοῦ ἀξιοθέντες ἐκ τῆς

18 τὸν χοῦν τῷ χοῖ] Γενέσ. γ', 19 «ὅτι γῆ εἰ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ». — 20 οὐρανίους μονὰς] Ἰωάν. εὐαγ. ιδ', 2.

ἐπαφῆς τῆς τοῦ ὀσίου σώματος, κατέθεντο τοῦτο πρὸς τὸν τά-
φον, καθὼς ἔτι ζῶν ὁ μακαριώτατος παρήγγειλεν, ὃν αὐτὸς οἰ-
κείαις χερσὶν ἀνώρουξε. Σεβασμίως γοῦν ἐνταφιάσαντες, στίχους
λαμβικούς ἀνωθεν τῆς τιμίας αὐτοῦ σοροῦ διεχάραξαν, οὕτως ὡς
ἔχοντας·

5.

Ἔχειν σε τόμβος κἂν δοκῆ κεκρυμμένον,
λέληθεν· οὐρανὸς γὰρ ὄντως νῦν φέρει
τὸν ὡς ἀληθῶς ἥλιον φασεφόρον·
οὐ γὰρ κάτω σε σὺν νεκροῖς ὥραν μίαν
ἀφῆκεν ἢ πρόνοια, Κοσμᾶ παμμάκαρ,
ἀλλ' οὐρανὸς φέρει σε σὺν τοῖς Ἀγγέλοις.

10.

Οὕτως ὁ μακάριος βίωσας καὶ οὕτως εὐαρεστήσας Θεῷ, παρ'
ἐκείνου τοῦ δοξάζοντος τοὺς δοξάζοντας αὐτὸν ἀξίως ἐδοξάσθη,
προσμείνας τῷ βίῳ καὶ τῷ σαρκίῳ ὁ ἄσαρκος, ὡς εἶπεῖν, καὶ
μετὰ σαρκὸς ἔξω ταύτης πολιτευσάμενος ἔτη ὀκτώ πρὸς τοῖς 15.
ἑβδομήκοντα· καὶ γὰρ ὅτε τῆς Κρητῶν αἰχμάλωτος ἀπηνέχθη νή-
σου, χρόνων ἦν τριάκοντα καὶ τριῶν, καὶ ἐν τῇ Δαμασκῷ καὶ
πᾶσι τοῖς ὀρίοις αὐτῆς ἔτη διέτριψεν εἴκοσι καὶ ἕξ, ἐν δὲ ταῖς
τῶν πόλεων καὶ χωρῶν περιόδοις διήνυσεν ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ καὶ
χρόνον ἐν τῇ μονῇ, παρ' ἧ μετέστη πρὸς τὸν ποθοῦμενον. 20.

29. Ταῦτα τοῦ σεβασμιωτάτου πατρὸς τὰ ἐν τῷ βίῳ κατορ-
θώματα καὶ κατὰ τῶν παθῶν τρόπαια καὶ ἀριστεύματα καὶ μέ-
γιστα θαύματα καὶ ἀνδραγαθήματα· καὶ οὕτω κοσμήσας τὴν ἐκ-
κλησίαν, οἷς ἐποίησε καὶ οἷς ἐπόνησε καὶ οἷς ἐδίδαξε, περιπόθη-
τος ὤφθη τοῖς φιλαρέτοις καὶ ἀριδείκτος βασιλεῦσι καὶ μεγιστᾶσι 25.
καὶ ἄρχουσι καὶ ἀρχιερεῦσι καὶ ἱερεῦσι καὶ μονάζουσι καὶ πᾶσι
πιστοῖς. Τοῦτον καὶ ἡμεῖς ἅπαντες ζηλώσωμεν καὶ μιμησώμεθα,
καὶ ποιμένες καὶ ποιμνιον, ἐν διανοίᾳ τὰς αὐτοῦ κατέχοντες ἀρε-
τάς, εἴ γε καὶ τῶν ἴσων στεφάνων ἰμειρόμεθα τυχεῖν καὶ συγ-
κληρονόμοι Χριστοῦ γενέσθαι καὶ ἀκοῦσαι ποθοῦμεν τῆς εὐχταίας 30.
ἐκείνης φωνῆς, “Δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρο-
νομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου”.

13 Βασίλ. 1, β', 30. — 30 συγκληρονόμοι Χριστοῦ] Ῥωμ. η', 17. — 31 Ματθ.
κε', 31.

30. Ταῦτά σοι παρ' ἡμῶν, ὦ παμμακάριστε πάτερ, καὶ εἰ μὴ
κατ' ἀξίαν, ἀλλ' οὖν κατὰ δύναμιν· σὺ δὲ ἄνωθεν ἐποπτεύεις ἡμᾶς, εἰ
καὶ ὀλίγα ἐκ τῶν πολλῶν καὶ μεγίστων σου θαυμάτων ἐρανισάμενοι
τοῖς σπουδαίοις ὡς ἐντρύφημα παρεθήκαμεν. Ἄλλ, ὦ τρισόλβιε
8 πάτερ, μὴ τὸ τοῦ λόγου ἀσθενές, ἀλλὰ τὸ πρὸς σὲ φίλτρον ὄρων
πρόσδεξαι τὸ παρ' ἡμῶν εὐτελές πόνημα. Κατὰ τὸν σὸν δεσπό-
την — ἐκεῖνος γὰρ καὶ τὰ δύο λεπτά τῆς χήρας ὑπὲρ τὰ τῶν
ἀφνειῶν προσεδέξατο δῶρα — καὶ σὺ τὸ βραχὺ τοῦτο δεξάμενος
ἀντιμέτησον ταῖς ἰκεσίαις σου, παριστάμενος τῇ ζωαρχικῇ τριάδι,
10 πταισμάτων ἡμῖν ἄφεςιν, καὶ δὸς ἀναψυχὴν εὐρέσθαι τῶν παρόν-
των δεινῶν, καὶ ἀνακωχὴν τῶν περιεχουσῶν θλίψεων, ὀδυνῶν τε
καὶ στενώσεων καὶ νόσου παντοίας ἀποτροπὴν καὶ τῶν ἐπηρεαζόν-
των ἐχθρῶν ἀπαλλαγὴν. Εἰ δὲ χρεῖα περισσοτέρας δεήσεως, πρὸς
ἡμετέραν διόρθωσιν, συμπάραλαβε διδασκάλους ἀρχιερεῖς ὁσίους
15 πατέρας καὶ τὸν χορὸν τῶν μαρτύρων καὶ ἀποστόλων καὶ πάντων
τῶν ἁγίων σου ταῖς ἄνω δυνάμεσι, καὶ κοινῇ δεήθητι τοῦ φιλαν-
θρώπου καὶ ἐλεήμονος Θεοῦ κατοικτειρῆσαι καὶ διασώσασθαι λαὸν
ἀπεγνωσμένον καὶ ἐν αὐτῷ μόνῳ τὴν ἐλπίδα σαλεύοντα, καὶ εἰ-
ρήνην ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τῇ οἰκουμένην δωρήσασθαι, καὶ κατα-
20 ξιῶσαι τῆς τῶν σφζομένων μερίδος καὶ τάξεως, πρεσβευούσης
συνήθως καὶ τῆς ἀχράντου καὶ παναμώμου Θεοτόκου πρὸς τὸν
αὐτῆς υἱὸν καὶ βασιλέα Χριστόν· ὃ πρέπει σὺν τῷ ἀνάρχῳ πα-
τρὶ τῷ ζωοποιῷ πνεύματι δόξα κράτος τιμὴ νῦν καὶ εἰς τοὺς ἀτε-
λευτήτους αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

XVI.

Μηνὶ Δεκεμβρίῳ δ'.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΔΙΤΕΙΑ

τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν
καὶ αὐταδέλφων καὶ μελισσῶν τῆς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας,

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ ΚΑΙ ΚΟΣΜΑ,

ἐκτεθειλὲς παρὰ τοῦ ἀγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου καὶ πατριάρχου
Ἱεροσολύμων

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΜΕΡΚΟΥΡΟΠΩΔΟΥ

(Cod. Athen. 983, an. 1267, f. 315β-357β)¹.

1. Μετὰ τὴν εἰς οὐρανοὺς τοῦ δεσπότης ἀνάβασιν καὶ τὴν
τῶν μαθητῶν πανταχόσε διασποράν, καθὼς τὴν μέχρι τερμάτων
αὐτοῖς ἰέναι ἐκέλευσε, πᾶσα μὲν ἢ κτίσις τοῖς αὐτῶν ὑπέκυψε δόγ-
μασί τε καὶ θεσπίσμασιν, πᾶσα δὲ θρησκεία τῶν Δαιμόνων ἀνή-
ρητο καὶ εἰς δένδρον μέγα τὸ τῆς πίστεως σίνηπι παρηλλάττετο· 5
οὐκ ἦν δὲ ἐπὶ τούτοις ἀνεκτὸς ὁ τῆς κακίας σπορεύς, οὐδὲ ὑπο-

¹ Ἰωάννου καὶ Ἀλκιβιάδου Σακκελίωνος κατάλογος τῶν χειρογράφων τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις 1892, σ. 177. Τὸ ἀντίγραφον ἐξ αἰτήσεως ἡμῶν ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου Σακκελίωνος ἐγένετο. Μετὰ τὸ συγγραφείως ὄνομα γέγραπται τὸ Πάτερ εὐλόγησον ἐν τῷ κώδικι.

3 ἐκέλευσε] Ματθ. κη', 19 ἐπορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη. Μάρκ. ιε'. 15 ἐπορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. Πρβλ. Λουκᾶν κδ', 47. — 5 τὸ τῆς πίστεως σίνηπι] Ματθ. ιγ', 31. ιζ', 20. Μάρκ. δ', 31, Λουκ. ιγ', 19. ιζ', 6 || κῶδ. παρηλλάττετο.

τετριγώς τὸν ὀδόντα μόνον καὶ πολλὰ κατὰ τῶν πιστευόντων δια-
μωσάμενος καὶ διανεύων τὴν κεφαλὴν ἐφ' ἐκάτερα, ὡς ἐν σκή-
ψεσιν, ἀλλὰ καὶ πῦρ μανίας ἀπὸ καρδίας ἀναδιδούς· καὶ ὅσα μὲν
τῆς οἰκουμένης μέρη ληίζεσθαι καὶ τῷ αὐτοῦ ὑπέκει θελήματι καὶ
5 φορολογεῖ τὴν ἀμαρτίαν καὶ εἰδωλολατρεία ἐπιχειρεῖ, ἐργῶδες εἰ-
πεῖν καὶ μακρᾶς οὐ πόρρω τῆς διηγήσεως· μετὰ πάντων δὲ καὶ
τὴν Δαμασκὸν αὐτὴν ὑποσύρεται καὶ τῆς θήρας ἐντὸς τὸ θήραμα
γίνεται. Ἄλλ' ὁ καταλιμπάνων σπέρμα τῷ Ἰσραὴλ μετρητοῦς ἀν-
θρώπους, οἱ τῇ Βάαλ οὐ προσεκύνησαν, αὐτὸς καὶ τοὺς γεννήτο-
10 ρας τῶν νῦν ἡμῖν προκειμένων καὶ χροτουμένων, τοῦ Ἰωάννου τέ-
φημι καὶ Κοσμᾶ, ὡς στάχυν ἓνα μετὰ τὸν ἄμνητον, ἣ ῥᾶγα μίαν
μετὰ τὸν τρύγητον, καταλέλοιπε καὶ ὡς σημαίαν ἐπὶ βουνοῦ ἐπ'
ὄρους τῆς πίστεως Ἰσθμῶν· τὴν γὰρ ὄδον ἐκείνης, εἰ καὶ τρα-
χεῖαν, οὗτοι ἀλλ' ὅμως οὐ παντελῶς ἄβατον καὶ ἀπεγνωσμένην
15 εἶναι εἰδότες, τὸν χρηστὸν ζυγὸν αὐτῆς ὑπεισήσαν καὶ τὸν φόρ-
τον ἦραν ἐκείνης τὸν ἐλαφρότατον· εἰ γὰρ ἐν μέσῳ φυτοκομίας,
ὄρου σκαπάνη καὶ συχνῶν ὑδάτων ἐπιρροαί, εὐρεθῆ φυτὸν εὐθα-
λές καὶ πολύχομον, οὐ χάρις αὐτῷ, τῷ δὲ κήπῳ τὰς εἰς αὐτὸ
προφάσεις ἀφθόνους παρέχοντι· ὅταν δὲ ἴδῃς ἐπὶ πετρῶν καὶ ἄλ-
20 λων τόπων ξηρῶν τὰ τοῖς παραδείσοις μόνους ἀνήκοντα, τότε διὰ
θαύματος ἄγεις τὰ καθορώμενα.

2. Τῶν οὖν εἰς ὑπόθεσιν τοῦ λόγου κειμένων ὁ πατὴρ αὐχεῖ
πατρίδα τὴν Δαμασκὸν, ἥτις ὑπὸ τὴν Κοίλην κεῖται Συρίαν καὶ
τῶν ὀρίων ταύτης ἐστὶν ἀχροτελεύτιον· παραρρεῖ δὲ αὐτῇ Ὀρόν-
25 τῆς ἡδῶς καὶ πολὺς. Τὸ δὲ ὄρος τὸ καὶ παρὰ Δαβίδ ἐπαινούμε-
νον, ὃ καὶ Λίβανον ἐγγχωρίως κατονομάζεται, ἐκ βορειοτέρων με-
ρῶν τῇ πόλει παράκειται, οἶμαι τὴν κλησιν πλουτήσαν ἀπὸ τοῦ
πολλοῦ ἐκεῖθεν συλλεγομένου τοῦ λιβάνου ἀρώματος, ἣ καὶ τῶν
οὕτως ὀνομασμένων φυτῶν, ἀδράς που τὰς ἐκδόσεις τῶν ὀρη-
30 κων ἀποτελούντων. Τοῦτο πολλὴν παρέχει τῇ πόλει τὴν ἡδονὴν
καὶ δαφιλεῖ καὶ τερψιδύμῳ ἀέρι τὰ παρακείμενα τῆς πόλεως εὐο-

9 Βασίλ. 3, 18', 18. Παύλου πρὸς Ῥωμ. 1α', 4. — 24 κῶδ. ὀροῦντης. — 25 Δα-
βιδ] Ψαλμ. σα', 16. εα', 18. — 29 κῶδ. ἀρηήκων.

σμεῖ· μυρρίναι γὰρ ἐκεῖσε δασεῖαι, κυπάριττοι τε καὶ κέδροι τῶν
νεφῶν ἐφαπτόμεναι, καὶ οὐκ ἔστι βοτάνην ἰδεῖν ἢ καὶ φυτὸν
ἐκεῖσε φυόμενον, ὃ μὴ τὴν ὄσμην ἠδύνουσαν ἀποπνεῖ· ἐν αὐτῷ
καὶ φοῖνιξ ἐγκατοικεῖ καὶ φιττακοὶ καὶ εἴ τι ἄλλο πτηνὸν ἀρω-
ματίζεσθαι πέφυκε. Τούτοις οὖν εἰ καὶ Δαμασκὸς ἐπιγάννυται, 5
ἀλλ' οὐδὲν ἦττον, ὥσπερ τῷ λουτρῷ καὶ τῷ φωτὶ τοῦ κήρυκος
πρότερον, οὕτω δὴ καὶ τῷ πατρὶ τῶν νῦν κροτουμένων καθωραί-
ζεται. Οὗτος, εἰ μὴ τι ἄλλο, πλουτεῖ τὴν εὐσέβειαν, τὸ δὲ γένος
λαμπρὸς καὶ τὸν πλοῦτον λαμπρότερος ὢν τὰ πρῶτα φέρει παρὰ
τῷ τῆς χώρας κατάρχοντι· τολμᾷ δὲ πρᾶγμα τῷ τότε καιρῷ δυ- 10
σκολώτατον καὶ πολλοῖς, εἰ φωραθείη, φέρον τὸν κίνδυνον· εὐκτη-
ρίους οἴκους πηξάμενος καὶ τὸν οἶκον ἅπαντα τῷ λουτρῷ καθάρας
τοῦ πνεύματος, οὕτως ἐλευθέρῳ γνώμῃ καὶ γλώττῃ τοὺς θεῖους
ὑμνοὺς ἀπτοήτως τῷ ἑαυτοῦ Θεῷ καὶ δεσπότῃ ἀνέπεμπε. Τὴν
δὲ κτῆσιν, ὑπῆρχε γὰρ αὐτῷ βαρεῖά τε καὶ πολυαρκῆς, εἰς αἰχ- 15
μαλώτων λύτρον συνεχῶς ἐπεμέτρει· εἰ γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον
ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιεῖν ὁ Παῦλος μαρτύρεται, ἀλλ' εὐ-
ρηταί τις ἐξ ἔθνους οὐ φύσει μόνον καὶ αὐθορμήτῳ τῇ προαιρέ-
σει τῷ θεῷ νόμῳ στοιχῶν, ἀλλὰ καὶ χρόνου μελέτῃ καὶ διε- 20
σκεμμένη περὶ τούτου ψυχῇ μηδὲν ἑῶν τῶν ἐνταλθέντων ἀτέλε-
στον, καὶ ἦν ὡς ἐν νυκτὶ τις λύχνος εἰπεῖν ἢ σπινθὴρ ἐν σπο-
διᾷ τότε κρυπτόμενος. Τὴν δὲ δημοσίαν ἅπασαν διοίκησιν ἀναδε-
δεγμένος, ὥσπερ οὐ διώξας ἀλλὰ διωχθεὶς ὑπὸ τῆς ἀρχῆς * ὁ γὰρ

2 τῶν νεφῶν] κωδ. τῶν ἐφῶν. — 5/8 Ἰωάννου πατρ. Ἱεροσολύμων, βίος Ἰωάν-
νου τοῦ Δαμασκηνοῦ [Migne τ. 94, σ. 433], § δ'. «Δαμασκὸς πόλις αὕτη ἐστίν· ὡς
γὰρ ἐπὶ Παύλου μέγα φρονεῖ, πρώτη τὸν οὐρανοδρόμον ἰδοῦσα μεταθέμενον τὴν δυσ-
σέβειαν καὶ ἀντὶ μισοχρίστου γεγονότα φιλόχριστον, οὕτω κατὰ τῷ ἀνδρὶ τούτῳ ἀγερω-
χεῖ» κτλ. — 7 κωδ. καθωραίζεται. — 15 βίος Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ § ε'. «ἦν δὲ
ἄλλην εἶχε κτῆσιν ἀκίνητον (πλείστη δὲ τούτῳ ἐτύγγανεν κατὰ τὴν Ἰουδαίαν καὶ Πα-
λαιστίνην), εἰς ἀνάπασιν ἐδίδου καὶ τὴν τοῦ βίου αὐτάρκειαν τοῖς ὕσοι τῶν ἐξωνημέ-
νων χριστιανῶν τὴν ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις προήργητο κατοικήσιν· τοὺς δ' ἄλλους ἐλευ-
θέρῳ φωτὶ καὶ ποδὶ ὅποι βούλοιντο συνεχῶρει πορεύεσθαι». — 17 Ῥωμ. β', 14. —
23 μετὰ τὸ ἀρχῆς καὶ τὸ κατόπι γὰρ καὶ τὸ μετέπειτα ἀνθρώπων φράσεις τινὲς ἐξεργό-
ησαν· ὁ δὲ βούλεται λέγειν ὁ συγγραφεὺς ὅρα ἐν τῷ βίῳ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ
τῷ ἐπ' ὀνόματι φερομένῳ Ἰωάννου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων [Migne τ. 94

[Θεὸς ὡσπερ ἐδόξασε] Δανιὴλ τὸ πρὶν καὶ τὸν Ἰωσήφ ἄρχοντας ἀνόμων καταστήσας ἀνδρῶν, [οὕτως] αὐτὸς καὶ τὸν εὐσεβῆ Τερέντιον, τοῦτο γὰρ ἐκείνῳ τὸ ὄνομα, ἐγκρατῆ τῆς χώρας τῶν Δαμασκῶν ἀποδέδειχεν.

3. Οὕτως οὖν ἔχων ἐκεῖνος ἓνα καὶ μόνον, τὸν Ἰωάννην, τί-
5 κτει υἱὸν (εἰ καὶ μὴ ἐξ ἐπαγγελίας, ἀλλ' ἐκ θείας προγνώσεως τε καὶ προρρήσεως· προῆδει γὰρ ὁ Θεὸς ὅποιος οὗτος ἀναφανήσεται καὶ πῶς τῇ πίστει πολλὰ ἐπισυσταθήσεται), ὄν, εἰ καὶ τότε σπάνιον ἦν, οὐδὲ μόνον ἐν μέσοις ἐκείνοις τοῖς ἔθνεσι θαρροῦντα πολιτεύεσθαι εὐσεβῶς, ἐν ἀπαλῶ ἔτι τῷ σώματι τῷ λου-
10 τρῶ τοῦ πνεύματος καθηγίασε. Δέχεται οὖν ἡ κολυμβήθρα τὸν Ἰωάννην, τὴν δὲ τεκοῦσαν μετ' ὀλίγον ἢ γῆ, τὸν μὲν τῆς φθορᾶς ἐξιστάμενον, τὴν δὲ τῇ φθορᾷ ὑποκύπτουσαν, καὶ γίνεται τοῦτο τῷ τεκόντι οὐκ ἀγεννῆς πρὸς φιλοσοφίαν ὑπόθεσις· ὅλος γὰρ αὐτίκα τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν αὐτῆς λεπτορρημάτων ποικίλων
15 ἔραστῆς διάπυρος γίνεται, τὸν ἐντὸς ἀνθρωπῶν χρυσαῖζων καὶ εὐφυᾶ καὶ ἐξαιρετὸν ἀστείως ἐμφαίνων. Καί ποτε μετὰ τῆς εἰωθυίας περιφανείας παρεστῶτι τῷ ἄρχοντι καὶ κοινολογουμένῳ περὶ τινῶν αὐτῷ πρὸς τὸ οὐς ἐρίσταται τις ἀπόβλητος, μὴ τοῖς ἄλλοις μονονουχί καὶ ἀθέατος, μόνῳ δὲ αὐτῷ ὁρατός, τραχὺς φαι-
20 νόμενος τὴν στολήν, τὸ εἶδος κατεσκληκῶς, ὡς ἐξ ἐρήμου ἦκειν δοκῶν, καὶ νόσσει τοῦτον ἐκ τῶν ὀπίσω, μετέλκων τάχα πρὸς ἑαυτὸν· ὃ δὲ αὐτίκα στραφεῖς καὶ τὸ μὲν τῷ ξένῳ τοῦ εἶδους καταπλαγεῖς, τὸ δὲ καὶ τῷ φόβῳ τοῦ ἄρχοντος ταραχθεῖς (βαρὺς γὰρ ἦν κατὰ τῶν τοιούτων ἐκεῖνος φερόμενος), καὶ κυνοδοῦς οἷα περι-
25 τρώγων τι τῶν σαρκῶν αὐτῶν, "Πόθεν οὕτως εἰσήεις;" φησί "τολμηρῶς, καὶ τίς ὑπάρχεις, οὕτω μὲν ἀκοινώνητος ὢν πρὸς ἡμᾶς, οὕτω δὲ καὶ ἔως τοῦ νῦν ἀνομίλητός τε καὶ ἀθέατος"; Καὶ

σ. 437]· «Ἐνθεν τοι ἡ ἀρετὴ αὐτοῦς (= τοὺς προγόνους) ἐπίσημος πεποίηκεν ἐν μέσοις τοῖς ἀσεβέσιν, ὡς αἰδουμένων αὐτὴν καὶ τῶν πολεμίων αὐτῶν ἢ μᾶλλον, ὡς Δανιὴλ ἐδόξασε Θεὸς παρὰ τοῖς Ἀσσυρίοις, δι' ἣν εὐσεβίαν ἐνεδείξατο, καὶ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ, ἐπιτρόπος καὶ κυρίως ἐν ἄλλοτρίοις καὶ ἐχθροῖς τοὺς αἰχμαλώτους καταστησάμενος, οὕτω κἀνταῦθα τοὺς τοῦ Ἰωάννου προπάτορας πραγμάτων καθίστησιν ἐπιτρόπους ἐν αὐτοῖς τοῖς Σαρακηνοῖς». — 10 κῶδ. κολυμβήθρα. — 17 κῶδ. εἰωθυίας.

ἦν ἐκ τῶν ὀρωμένων τάχα σχημάτων διαταρασσόμενος πρὸς αὐτὸν
καὶ ἔνθεν κάκειθεν περιστρεφόμενος δι' οἴου τάχα ὄργάνου μυριό-
τρωτον θήσει τὸν ὀρώμενον· οἱ δὲ παρεστῶτες συσχηματιζόμενοι
τῷ δοκεῖν καὶ συμφρονοῦντες τῷ " Ἀλλὰ " τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ
βήματος ἄρχοντος, " Καὶ τίς οὗτος " φασίν, " ὃς ὑπεναντίος σοι φαί- 5
νεται καὶ ἀκαταθύμιος (ἡμῖν γὰρ ἕως τοῦ νῦν ἀθέατος ἔστι καὶ
ἄγνωστος), ὃν εὐθύς ἐξαναλώσει ἢ μάχαιρα, ἐπειδὴ μηδὲ ἀνεκτὴ
ἢ ὄψις σοι τούτου ἤγηται"; Μετὰ χρονίαν οὖν ποτε ἡσυχίαν φη-
σὶν εἰς ἐπήκοον ὁ τοῖς πᾶσιν ἀθέατος, ὡς " Ἦν σοι μὲν δι' ἐφέ-
σεως καὶ δεύτερον τόκον ἰδεῖν ἐκ τῆς γαμετῆς, ἀπεβίω δὲ αὕτη 10
τὴν ἔφεσιν μὴ περάνασα· καὶ νῦν μὴ ἀνιώ· δῶψ γάρ σοι παῖδα
ὁ Θεὸς πολὺ τοῦ ὅστις ὠφειλέ σοι τεχθῆναι διαφορώτερον". Καὶ
γέγονεν ἀθέατος ὁ συνόμιλος.

4. Ἀμέλει καὶ πολὺς ἐν μέσῳ παρῆει καιρός, καὶ ποτε ἐξι-
όντι πρὸς τὸ πεδίον καὶ τὴν στρατιωτικὴν ἐφοπλίζοντι χεῖρα καὶ 15
τὰ νενομισμένα τούτοις ἀπονέμοντι σιτηρέσια, πρόσεισί τις ἐφέλ-
κων παῖδα τῇ θατέρᾳ χειρὶ, καὶ πρὸς γόνυ πεσὼν ἐδεῖτο τούτου
τὸν ἐλκόμενον ὑποδέξασθαι, πρὸς αἷμα μὲν οὐ πόρρω διεστηκότα,
τῇ δὲ προστριβούσῃ πενίᾳ τὸ πρὸς ἀναγωγὴν παιδείας ἀβοήθη-
τον κινδυνεύοντα. Οὗτος δὲ ἦν ὁ θεῖος Κοσμάς, ἐκείνην πατρίδα 20
κτησάμενος, περὶ ἧς ποτε καὶ Ναθαναὴλ εἰ ἀγαθὸν ἐκεῖθεν ἔξεισι
διηπόρηκεν· ὃς, εἰ παρῆν, τῆς ἀπορίας ἀπέστη ἂν μετὰ τὸν δε-
σπότην Χριστὸν τὸν τοῦ Χριστοῦ καὶ μόνον Κοσμᾶν καθορῶν.
Εἶξεν οὖν πρὸς τὴν αἴτησιν ὁ θεῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ, καὶ οὐ μόνον
τὸν παῖδα χερσὶν ὑπτίαις καθυπεδέξατο καὶ εἰς υἴὸν ὠκειώσατο, 25
ἀλλὰ καὶ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων συγκληρονόμον τῷ Ἰωάννῃ ἐνα-
πεγράψατο. Γίνεται γοῦν φροντίς τῷ πατρὶ οὐ κελητίζειν τοὺς παῖ-
δας, οὐδὲ τοῖς ἀνακτόροις ἐνδιατρίβειν, οὐ θηρίοις μάχεσθαι καὶ
ἐκ τόξου βάλλειν τὸν ὀϊστόν, ἀλλ' ὅπως ἂν τὴν ἀλογίαν καθυπο-
τάξαιεν καὶ βασιλεῖς ὀφθῶσι παθῶν καὶ τοὺς ἀγρίους θῆρας, τοὺς 30

2 κῶδ. ὄργάνον. — 4 κῶδ. ἀλλὰ = |Δ|. — 5 κῶδ. ἄρχοντι. — 8 κῶδ. ποτε. —
9 κῶδ. ἦν σοι. — 21 Ἰωάνν. εὐγγ. α', 47-51. — 25 κῶδ. καθ' ὑπεδέξατο. —
30 κῶδ. θήρας.

Δαίμονας, κατατρώσαιεν· ὁ δὲ τὸν σκοπὸν τοῦ πατρὸς εἰς ἔργον ἐλέγξων ἀνερευνάτο μετ' ἐπιτάσεως, καὶ Θεὸς ὁ πᾶσι συνεργῶν εἰς τὸ ἀγαθὸν τὴν ἱεράν ἐπιθυμίαν ἀποπληροῖ τῷ ἀνδρὶ καὶ τῷ ζητοῦντι εὐρηται ὁ ζητούμενος· ὁ δὲ τρόπος τῆς τοῦ ποθουμένου 5 εὐρέσεως τοιοσδί.

5. Οἱ ἐκ Δαμασκοῦ τὴν κατὰ θάλασσαν, ὡς ἔθος, ποιούμενοι ἔφοδον — τὸν γὰρ ἀπὸ σκύλων πλοῦτον οὐ βέβηλον ἐδοκίμαζον—, ποτὲ καταβάντες ἐν πλοίοις εἰς θάλασσαν, ἐν ἀκρωλείας τε λιμνένος ὑποκρυφάμενοι ἑαυτοὺς καὶ ἰχθυοβολεῦσι τοὺς ἰχθῦς ἐφε- 10 δρεύοντές τε καὶ ἀνιμώμενοι, ὑπολοιφώσεις ἐωρακότες πλοίων ποθὲν καὶ κατεπιθέμενοι χαίροντες, εὐθυμοῦντες, τὰ ἰστία οἴκαδε μετεστείλαντο· μέχρι γὰρ ἐσχάτης ζώνης τὰς αὐτῶν τριήρεις τὸ τῆς θαλάσσης ὕδωρ ἀνέθλιβε, πλήρεις μὲν λαφύρων, οὐ μετρη- τῶν, πλήρεις δὲ καὶ ἀπείρων ἀνδρῶν. Τῷ οὖν κρατοῦντι τότε 15 τὴν λείαν διακομίσαντες, κατὰ τὸ εἰωθός, ἀπάξειν ἐξ ἀποφάσεως καὶ τῷ δεσμωτηριῷ ἐγκλείειν τοὺς σεσυλημένους ὠρίσθησαν· ὁ δὲ κρίμασιν ἀρρήτοις τοῖς ἄνωθεν ἐγένετο μὲν, ἡνία δὲ τοὺς κατακρίτους οὐ φορητῶς, προμαντευομένους οὐκ εἰς καλὸν ἑαυτοῖς. Ὡς οὖν ἔργου εἶχοντο οἱ ἐγκλείσοντες, ἐκάστου τῶν ἀγομένων τὸν 20 κατεπείγοντα προσκεπτομένου θάνατον, θρήνοις ἑαυτοὺς ἀπαρακλή- τοις συνέκοπτον, καὶ τις συνδεσμώτης ἀνὴρ, τὴν κλῆσιν Κοσμᾶς, τὴν τύχην μοναδικός, τὴν φρόνησιν σταθιρός, τὸν βίον θεοειδής, τὸ εἶδος σεμνοπρεπής, — ἐπέλαμπε γὰρ ἡ τριχῶν λευκότης καὶ τὸ τίμιον ἀνεκῆρυττεν, — ἐξ Ἰταλίας ὀρμώμενος, ἀνακτᾶσθαι τούτους τάχα 25 βουλόμενος, “Ἴνα τί”, φησὶν, “οὕτως ἀνόητως τὸν ἐπικερδῆ καιρὸν παρορῶμεθα καὶ συληθέντες ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν τὰ σωματῖα καὶ τὰς ψυχὰς ὑπὸ τῶν ἑτερογενῶν ἀφαιρούμεθα, καθ' ἑαυτῶν ἀκονοῦντες — τὸ τοῦ λόγου — τὴν μάχαιραν; λογισμῶν γὰρ ἔλεγχος οὐκ ἐρρωμένων τοῦ πρὸς Θεὸν ἐλπίζειν τὰ δάκρυα φαίνεται”. Καὶ 30 πολὺς ἦν τῶν ὀδυρομένων περιαλγῶν καὶ ἀποστολικῶς φάναι τὴν

6 πρῶλ. βίον Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, § η'. — 9 κῶδ. ἑαυτοῖς κ. ἰχθυοβελεῦσι. — 15 κῶδ. εἰωθῶς. — 19 κῶδ. ἐγκλείσαντες. — 28 ἀκονοῦντες τὴν μάχαιραν] Ἀθηναίου δ', 173d. Kock, Fragm. I, σ. 560.

καρδίαν πωρούμενος (οὕτω σόφρον ἔστιν εὐγενῆς ψυχὴ τὸ συμφέρον ἰδεῖν ἀνάγκαις περιπεσοῦσα), καὶ ταῖς εἰρκταῖς ἐν τῷ ταῦτα τοῦτον λέγειν ἐναπερρίφησαν.

6. Χρόνος οὐ μετρητὸς μετὰ τὴν κατάκλεισιν καὶ τὰ νενομισμένα πράξειν ἐπὶ τοῖς ἐγκλεισθεῖσιν ἐφέστηκεν. Ὅψέ, μετὰ χρόνον 5 συγχόν, ἐξήγει μὲν λαμπρὸς ἐπιβάτης ὁ Φαραὼ κατοφρυώττων τῶν ἐπομένων, συνείπετο δὲ ἰπασία τῷ τυράνῳ οὐ φορητῇ, καὶ εὐθύς ἐκ συνθήματος καὶ μόνου τοῦ πρὸς αὐτὸ τεταγμένου καὶ τὰ πρῶτα παρὰ τῷ ἄρχοντι φέροντος ἐξάγονται μὲν πάντες τὰς χεῖρας 10 ὀπίσθιοι, ἔλεεινοι τὰς ὄψεις, ἐλεεινότεροι δὲ ταῖς τύχαις ἀποφαινόμενοι, σκιαὶ σωμάτων, ὅτι μηδ' ἄρτος ὁ καθ' ἡμέραν τούτοις ἐδίδοτο (τριετὴς γὰρ ἦν ἡ κατάκλεισις), κατησβολωμένοι τὰς ὄψεις καὶ μέλανες, πάντες πρὸς τὴν ἀπόφασιν μόνην ὀρώντες καὶ τὴν ψῆφον ὄνειροπολοῦντες τοῦ ἄρχοντος· ὁ δὲ γε Κοσμάς τῇ 15 θεῖα κρίσει ἀνήρτα τὰ κατ' αὐτὸν καὶ τὰ δεξιώτερα χρῆ προσδοκᾶν ἡρέμα τοῖς σύνεγγυς ἔφασκεν· πρὸς δὲ ὁ τοῦ Ἰωάννου πατὴρ λίχνους εὐθύς ἐπέβαλεν ὀφθαλμούς, ἰδὼν αὐτὸν πρὸς τὴν γῆν τῷ νεύματι κεκυφότα καὶ κατ' οὐδὲν τεθορυβημένον, κἂν ὀπίσω τὰς χεῖρας ἐδέδετο καὶ προεώρα τὸν θάνατον· οἱ γὰρ ἔξω τῆς ὄψεως κήρυκες ἀκριβῶς τῶν ἔσω τὴν πίστιν ἐσήμαινον. Καὶ προ- 20 δῆλως μὲν οὐκ ἐξέφαινε τὰ ἐσκεμμένα τῷ ἄρχοντι, κύκλω δὲ καὶ δι' αἰνιγμάτων εἰς τὸ συνιέναι προβιβάζειν δοκῶν τὰ γενησόμενα μετ' ὀλίγον ἀνέμενε.

7. Ὡς οὖν εἰς μοῖρας τρεῖς, κατὰ τὸ ἔθος, τούτους διείλοντο, τὴν μὲν τῇ μαχαίρα, τὴν δὲ τῇ δουλείᾳ, τὴν δὲ τῷ Μωάμεδ, 25 οὓς τινὰς ἐλευθέρῳ ποδὶ πανταχοῦ περιμέναι, ὅποι βούλοιντο, διετάρττοντο· ἔπεσε δὲ ὁ κλῆρος ὁ τοῦ Κοσμά πρὸς τοὺς κακῶς διὰ τὸν δαιμονόληπτον ζήσαντας· θυμηδίας ὕσης, οὐ φορητῆς, τὸν τοῦ Ἰωάννου πατέρα τοῦτο ἐνέπλησεν. Αὐτὸς δὲ ὁ Κοσμάς ὥσπερ ἐπιλαθόμενος ἑαυτοῦ καὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ ζημίαν ἀνύποιστον λο- 30

1 κῶδ. πωρούμενος || οὕτω --- περιπεσοῦσα] ἐν τῇ ψα γέγραπται τοῦτο *γνωμικὸν* εἶναι.—6 κῶδ. *κατοφρυώτων*=*κατοφρυώτων*: τύπος ἄγνωστος ἐκ τοῦ *κατοφρυώω*.—10 κῶδ. *ὀπίσθιοι*. — 15 κῶδ. *θεῖα κ. ἀνήρτα*. — 24 ὅρα βίον Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, § θ' καὶ ι'. — 28 κῶδ. *φορητῆς*.

γίζομενος, μὴ ἔχων ὅ τι καὶ δράσειε, ταῖς χερσὶ τὴν καθειμένην
 ὑπήνην καὶ τὰς παρειὰς ἐφ' ἀπάντων κατέβαινε, καὶ "Ἴνα τί"
 φησὶν "οὕτως κακῶς, εἰ καὶ ζῶ, παραπόλλυμαι καὶ τὸν μισητόν
 5 μοι καθορᾶν κατακρίνομαι ἥλιον; ὡς ὄφελον μὴδὲ τὴν ἀρχὴν κα-
 τὰ πλειστάκις ἀποθανεῖν, ἢ διὰ τὸν παρ' ὑμῖν τιμώμενον
 τῷ βίῳ ἐμπολιτεύεσθαι. Μισῶ ζωὴν τοῦ ἀνά χειρὰς θανάτου
 κατὰ διάμετρον ἀποπίπτουσιν καὶ κέρδος, ὅθεν ζημία πολλή,
 ἀποτίθεμαι. Ἄλλον ἀντ' ἐμοῦ τῷ βίῳ χαρίσασθαι· ἄφρων γὰρ
 10 ἐκεῖνος καὶ ἀνόητος ἰσχυρῶς, δε τῆς ἐπικήρου ταύτης ζωῆς παρὰ
 τὸν εἰς Χριστὸν ἀνθέξεται θάνατον"· καὶ τὴν γλῶτταν ἦν ἀναιδὴς
 καὶ τὸ στόμα ἀπόλωτον, κατὰ τοῦ Μωάμεδ φερόμενος, καὶ τὸν
 ξιφηφόρον εἶλεν πρὸς ἑαυτόν, καὶ τὸν τράχηλον ἔτεινε πλήξεν
 ἦδη τῷ κρούματι δυσωπῶν, καὶ "Τὸ διατεταγμένον ἐπ' ἄλλοις"
 15 φάσκει "ποῖε καὶ ἐπ' ἐμοί, κρίσεως καὶ λόγου φροντίζων οὐδέν".
 Ὁ δὲ τοῦ Ἰωάννου πατὴρ ἡρέμα πως προσίων "Ἔσο μικρὸν
 ἡσυχῆ" φησὶ "καὶ κατὰ σκοπὸν σοὶ ἐφέσεται", καὶ δρομαίως
 ἄπεισι πρὸς τὸν ἄρχοντα "Ταύτην σοι." φάσκων "τὴν τελευταίαν
 καὶ μείζω προσάγω αἴτησιν, ἵνα εἰς ὑπηρετῶν μοι τύχην ἐναπο-
 20 γράψειας τὸν ὀχληρὸν ἐκεῖνον καὶ παραπαίοντα", τῇ χειρὶ δείξας·
 ὁ δὲ οὐκ ἀνένευσε, καὶ μᾶλλον τῆς ἀκαίρου φιλονεικίας ἀποτινύειν
 δοκῶν μετ' ὀργῆς εἰς δούλους αὐτὸν ἀπεπέμφατο, ἄλλον ἔνεκεν
 τῆς ὑπὲρ Μωάμεδ ἐλευθερίας ἀντιλαβῶν.

8. Ὁ δὲ τοῦ Ἰωάννου πατὴρ τῷ δώρῳ ἡσθεῖς ἦπερ ἕτεροι
 25 τῷ χρυσῷ πρόσεισι μὲν εὐλαβῶς εἰς μέρος ἀπολαβῶν, βάλλει τε
 ἑαυτὸν κατὰ γῆς, ἀπτεται δὲ τῶν ἱερῶν ἐκείνου ποδῶν, καθάπε-
 ρεῖ τῷ ταῦτα ποιεῖν μείζον ἢ κατὰ βασιλέα τιμᾶσθαι ἐνόμιζε,
 καὶ "Σύγγνωθί μοι" φησὶν, "ὅτι μὴ πάλαι τὴν λυτῆριον πρε-
 σβείαν ὑπὲρ τῆς σῆς προσήγαγον τιμιότητος· ὡς ἔοικε γὰρ ὁδοῦ
 30 τῆς ὧδε φερούσης, ὥσπερ οἶμαι, Θεὸς προηγάγετο· πάλαι γάρ

8 κῶδ. καταδιάμετρον. — 9 χαρίσασθαι] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. — 18 κῶδ. ξηφί-
 φόρον. — 16 κῶδ. πᾶς. — 19 κῶδ. μείζω. — 20 κῶδ. ἐναπογράφου. — 21 ἀπο-
 τινύειν] οὕτως ἐν τῷ κώδικι.

ἐζητούν τινά κατὰ σέ ἐπί τῆς ἐρήμου ταύτης τῷ ὄντι καί θείων
ἀνδρῶν ἐστερημένης ἰδεῖν. Ἄλλ' ἤδη χαίρε καί τοῦ πολλοῦ τῆς
λύπης ἄχθους ἀνάνηφον· καί γάρ ἐγὼ τοῦ μισθοῦ τῶν τοσοῦτων
πόνων οὐκ ἀφυῆς σοι ἔσομαι βραβευτής· παρέξω γάρ σοι τὰς
ἀφορμάς καί λίαν περιφανείς, ἀφ' ὧν, εἰ βούλει, κερδαίνειν καί 5
τοὺς ἐν ἀσύλῳ θησαυροὺς ἐμπλατύνειν ὁ κωλύσων οὐδεὶς· ἔσο γάρ
εἰδῶς ἀκριβῶς, παῖδές μοι πρόσεισι δύο, ὧν τὸν μὲν ἡ φύσις,
τὸν δὲ ἡ θέσις, υἷὸν ἀνεγνώρισεν ὑπὲρ ὧν οὐχ ὅπως αὐτοῖς
τὰς οἰκίας εὐμεγέθεις καί κάλλει περιφανείς, ἢ τῶν χωρῶν τὰς
κτήσεις πολυαρκεῖς, ἢ τῶν χρημάτων θησαυροὺς καταλείψαι διὰ 10
σπουδῆς πρωτίστης πεποιήμαι· εἰ γάρ καί τούτων ἐν μηδενὶ τὰ
δευτερεῖα φέρειν οὐτινος κινδυνεύουσιν, ἀλλὰ σκέπτομαι κατὰ νοῦν
καί φροντίσι μειζόνων κτήσεων περιπείρομαι, πῶς ἐπιτύχω τινὸς
ἀνδρὸς κατὰ σέ θείαν πρώτως παιδείαν, εἶτα καί ἦθος σεμνοπρε-
πὲς καί θεοφιλές, μετέπειτα δὲ καί τὴν ἀδομήνην ἔξω λόγων σο- 15
φίαν τοὺς ἐμοὺς υἱοὺς ἐκπαιδεύσεις”.

9. Καί τοῦτον λαβὼν τῆς ἐπὶ τὰ οἴκοι φερούσης ἐνήρξατο,
καί “Δέγε μοι”, φησὶ καθ’ ὁδόν, “τίς τε εἴης καί πόθεν ἐφώρ-
μησαι, ποῖον δ’ οἶδας τὸ ἐπιτήδευμα καί πῶς εἰς τήνδε τὴν τύχην
ἐλεεινῶς ἠτύχολησας”. Ὁ δὲ φαινόμενος μὲν ὡς διαμασώμενος 20
τὰ ζητούμενα καί ἐν ἀπορρήτῳ ταῦτα κεῖσθαι βουλοῦμενος, ὅμως
γοῦν τῇ πολλῇ ἐνστάσει τοῦ ζητοῦντός ποτε μαλαχθεῖς, “Ἐγὼ”
φησιν “ἔξ Ἰταλίας μὲν ὤρμημαι, ἐν ἀπαλῷ δὲ ἔτι καί ἀώρῳ τῷ
σώματι τοὺς τεκόντας ἀποβαλὼν ἔρωτι μαθημάτων τὴν Βασιλίδα
κατέλαβον, καί δῆτα τοῖς ἐλλογίμοις περιτυχὼν καί τὰ τῆς Δημο- 25
σθένους ἐκείνου γλώσσης ἀποσυλήσας, εἶτα δὲ καί ταῖς διαλεκτι-
καῖς μεθόδοις καθοπλισθεῖς, τὸ ἦθος τε κοσμηθεῖς, πρὸς δὲ σὺν
τοῖς ἀριθμοῖς καί μουσικῆς καί γεωμετρίας καί ἀστρονομίας με-
τειληχώς, ναὶ μὴν ἐκμαθῶν καί εἴ τις ἄλλη παρ’ ἐκείνοις μάθη-
σις ἦδετο, ἔρωτι φιλοσοφίας ὑψηλοτέρας τῆς ἐνεγκούσης μιμη- 30
σκομαι· πρὸς ἣν ἀπάρας καί τόπιον εὐρηκῶς δεινῶς ἔρημον ὄν

12 κῶδ. οὔτινος. — 15 κῶδ. ἐξωλόγων. — 17 πρβλ. § 4' τοῦ βίου Ἰωάννου Δαμα-
σκηνοῦ. — 22 κῶδ. ποτέ. — 23 κῶδ. ὠρμημαι. — 29 εἴ τις] κῶδ. ἦτις. — 30 κῶδ. ἦδετο.

καὶ πολλὴν ὕσιν φέρον ἀπανθρωπίαν, ἔρημος, ἄμικτος τοῖς πολλοῖς, ἐκεῖσε προσεκαρτέρησα τὴν ἀνωτάτω μάθησιν ἐκζητῶν καὶ τῶν πατουμένων λόγων τοὺς ἐντίμους κατασπαζόμενος. Καὶ ἐπεὶ τὸ μάλιστα πάντων βούλεσθαί με λαθεῖν τοῦτο δὴ καὶ μᾶλλον
5 τοῦ μὴ λαθεῖν με γέγονεν αἴτιον, τοὺς θορόβους ἐκκλίνων τῆς ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα φερούσης εἰχόμενῃ ὁδοῦ καί, ὡς ὄρας, ὑμῖν πειραταῖς ἐντυχῶν εἰς τόδε τύχης ἀβουλήτως κατήνεγμαι". Τοῦτων ἀκηχῶς τῶν ῥημάτων, ἐρῶν τοιοῦδε τοῦ θησαυροῦ, ἀπεκρίνατο " Ἐὰ μοι τοῦ λοιποῦ" καὶ ἀναγαγὼν εἰς τὸν ἴδιον οἶκον
10 παρηγόρει τε τὸν ἄνδρα καὶ τῆς μακρᾶς κακοπαθείας ἀνέψυχε καὶ τοιῶνδε λόγων ἐνήργητο πρὸς αὐτόν· "Μὴ οἶου τὸ λοιπὸν μοι δοῦλος ἢ καὶ ἐλεύθερος ἔσεσθαι, ἀλλὰ κοινωνόν σε τοῦ οἴκου παντὸς ἀπογράφομαι καὶ συνδεσπότην καὶ συμμέτοχον πάσης χάριός τε καὶ θλίψεως ἔμοι γε· τοῦτο δὲ μόνον πρὸς τῆς σῆς αἰτῶ
15 ἀρετῆς· τοῦτον δὴ μοι τὸν ἐκ φύσεως υἱὸν Ἰωάννην καὶ τοῦτον δὴ τὸν ἕτερον καὶ συνωνυμοῦντά σοι, ὃν καὶ εἰς υἱὸν εἰσεποιησάμην, ἐκ Παλαιστίνης μὲν ἦκοντα, ἐκ δ' αὐτοῦ τοῦ ἄνθους τῆς ἡλικίας τοὺς φύντας ἀποβαλόμενον, πάσης μετασχεῖν ὡς ἐκ πηγῆς τῆς σῆς σοφίας θείας τε καὶ ἀνθρωπίνης ἀνάπειςον, μηδὲν τῶν κατ'
20 εἶδος καὶ κατ' ἦθος φροντῖδων καὶ ὕσα ψυχῆν ἐξεικονίζειν οἶδε πρὸς τὸ πρωτότυπον ἐξιστάμενος· τοῦτο γὰρ μοι μέλον, κατὰ πολὺ βρίθουσαν ὀρῶντι κἀναυῖθα τὴν τῆς ἀκάνθης μανίαν οὐ φορητὴν καὶ ὡσπερανεῖ τις ἐκ συνθήματος τῆς ὧδε πάσης ἀρούρας πονηρὸς σπορεὺς ζιζανίων ἐγένετο· ἀμέλει ῥᾶρον εἶδος μετα-
25 λαβεῖν κακίας ἐπιτρόχους τὰς ἀπαλωτέρας ψυχὰς οἶδα, τῆς ἀρετῆς [εἰωθυίας] πρὸς ὕψος ἀποτείνειν ὑψύτερον· εἰσὶ δὲ φθορεῖς οὐ μετρητοὶ τὸν ὧδε τύπον ἀναιδῶς ληϊζόμενοι, καὶ δύσκολον οὕτως ἄλλο μηδέν, ὡς τὸ τὴν μοχθηρίαν ἀπομαθεῖν. Ῥόδον οὖν ἐν μέσῳ ἀκαν-

9 κῶδ. ἔα. — 15 καὶ τοῦτον δὴ τὸν ἕτερον] ἐκ τοῦ βίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ· κῶδ. καὶ τὸν θύτερον δὴ. — 16 ὃν] κῶδ. υἱόν. — 18 κῶδ. φύντας ἀποβαλλόμενον. — 22 κῶδ. μέλλον. — 23 κῶδ. ἀρούρας. — 24/26 ῥᾶρον - - ὑψύτερον] πρβλ. Ἡσιόδου ἔργων καὶ ἡμ. στίχ. 287-291. — 25 ἐπιτρόχους] κῶδ. ἐπιτραχεῖς. — 26 προσέθηκα τὸ εἰωθυίας. — 27 τὸν] κῶδ. τῶν.

θῶν ἀξιῶ αὐτοὺς ἀποτέλεσον, ἵνα, ὥσπερ εἰρήκει τὸ τῆς ἡμετέρας πόλεως θήραμα καὶ τῆς οἰκουμένης οἷς ἐνταῦθα πέπονθεν ἀγρευτής, σὺ μὲν ἐπ' εὐλογίαις ἀκινδύνως σπερῆς, οὗτοι δ' ἐπ' αὐταῖς οὐ φειδομένως θερίσωσιν· ἄλλος γὰρ ὁ σπείρων, κατὰ τὸν τοῦ Κυρίου λόγον, καὶ ἄλλος ὁ θερίζων ἐστίν". 5

10. Ἦσθη τοῖς λεγομένοις ὁ πολὺς καὶ νοῦν καὶ ψυχὴν καὶ χάριτας ὠμολόγει Θεῷ οὐχ ὅτι μόνον ἀνδρὶ τοιοῦτῳ περιτύχοι χρηστῷ, ἀλλ' ὅτι καὶ βαρβαρώδης χώρα καὶ τῶν ἐντετραμμένων θείοις ἀλλόκοτος φέρει κλάδον ἕνα καὶ μόνον τῷ οὐρανίῳ ὕψει παραμιλλώμενον, καὶ "Ἐκ πολλοῦ με τοῦτο ἔρω" φησὶν "ὑπέκνιζε καὶ τὴν ψυχὴν ὑπένυττε καὶ ἐσφάδαζε, σπέρματα τῶν λόγων πρὸς ἀκοὰς ἐνθεῖναι εὐγνώμονας καὶ παῖδα τεκεῖν οὐκ ἐκ σπέρματος οὐδ' ἐξ αἵματος ἀνδρὸς προσαγόμενον, ἀλλ' ἐκ σπέρματος Θεοῦ". Εἶπε καὶ ὁ πατήρ τοὺς παῖδας λαβὼν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ καταρριπτεῖ τοῦ ἀνάγοντος· οἱ καὶ τρέφονται μὲν δεξιῶς, παι- 15 δεύονται δὲ ἐπιμελῶς καὶ τὸ ἦθος ῥυθμίζονται οὕτως, ὥσπερ οἱ τῆς ἀρετῆς κλάδοι μετ' ὀλίγα παραδηλώσουσιν· τῶν γὰρ ἀρετῶν αἰσχιαὶ ἤδη τοῖς διὰ φωτὸς ὀδεύουσιν ἐπηκολούθουν· οὕτως ἡ τῶν παιδῶν πρόθεσις καὶ ἀπ' αὐτῆς εἰπεῖν γραμμῆς ἐγνωρίζετο. Ὁ οὖν κηδεστής ἐκεινῶν καὶ μᾶλλον πατήρ, ἤπερ ὁ κατὰ φύσιν 20 πατήρ, καιρὸν αὐτοῖς καὶ ποσὸν ἀποτάττει τροφῆς, μακρὰ χαίρειν εἰπὼν ταῖς σιτοπόνων περιεργίαις, καὶ ὡς ἐν τάξει ποιμένος ἀγαθοῦ καταβόσκων εἰς εὐθυμίαν τὴν κατὰ πνεῦμα ὕπνου τε τοσοῦτον μετέχειν, ὅσον ἀπόχρη τὸ σῶμα διακρατεῖν, ἐνετέλλετο. Τῆς δὲ σελήνης ἤδη πληρεστάτῳ φωτὶ τὴν γῆν ὑπολευκαινούσης, 25 αὐτὸς ἀνίστα πρῶτως τοὺς παῖδας εἰς προσευχὴν· δεῖν γὰρ ἔκρινε πρῶτως καὶ ψυχὴν καὶ γλῶσσαν καὶ νοῦν εὐχαῖς ἀγιάζεσθαι καὶ μὴ—οὕτως εἰπεῖν—ἀνιέρως πρὸς ἄλλ' ἅττα τὴν φροντίδα κατα-

3 κῶδ. σπερεῖς.—4 Κορινθ. 2, 8', 6 || κῶδ. φειδομένως.—5 Ἰωαν. εὐαγγ. δ', 37.—6 κῶδ. ἡσθη.—7 κῶδ. ὠμολόγει.—10 κῶδ. τοῦτον || ἔρωσ ὑπέκνιζε] Πίνδαρ. Πυθ. ι', 92.—11 κῶδ. ὑπένυττε.—14 αὐτοῦ] κῶδ. αὐτοῦς.—19 ἀπ' αὐτῆς γραμμῆς] Corpus paeoem. II, σ. 145.—22 σιτοπόνων περιεργίαις] Φίλων ἐν βίῳ Μωϋσέως § 37 [II, σ. 114 ἐκδ. Mang.]. — 28 κῶδ. ἅττα.

σχολεῖν· εἶτα καὶ ταῖς βίβλοις αὐτοὺς ἐγκύπτειν ἐπειθε καὶ ταῖς φυσικαῖς τῶν νέων χάρισι τὰς ἐκ τῆς τέχνης προσέθετο, καὶ ἦν ἰδεῖν αὐτῶν ἕκαστον ἀετὸν ὑψιπέτην ὀξέως εἰς ἀέρα διαπετόμενον καὶ πτέρυξι διτταῖς, εὐφυῖα φύσεως καὶ σπουδῆ προαιρέσεως, 5 χρώμενον, ἣ ταῦτα καὶ φοίνικα πολυχρόοις ἰδέαις καταγραφόμενον ὡς δ' ἐν ἔαρι τὰς χελιδόνας ὄρα τις πρὸς ἀλλήλας συνιπταμένας καὶ προσκελαδούσας καὶ προσλαλούσας ἑαυταῖς, οὕτως τριβῆς ἀγῶνι καὶ ἀκόνης ὀξύτητι ἕκαστος αὐτῶν ἡμιλλῶντο καὶ διελέγοντο.

11. Ἄπερ ὁρῶν ὁ καθηγητῆς καὶ μὴ τι τῶν ἀδοκῆτων συμ-
10 βαίῃ ὑποπτουκῶς—“Κοῦφον γὰρ” ἔλεγεν “ὡς ἐπίπαν ἡ νεότης καὶ πρᾶγμα ἀστάθμητον, ὀξείας ῥοπᾶς ἐφ' ἑκάτερα λαμβάνον καὶ μεταβολαῖς ἀνέμων οὐκ ἀνθιστάμενον”—, οὐχ ὑποφίας πάσης τὸν τῆς οἰήσεως ἀπέλυε Δαίμονα· “καὶ γὰρ δεινός ἐστι” φησὶν “οὐ-
15 τως ψυχὴν ὑπελθεῖν καὶ κυμῆσαι ταύτην παλιρροῖς ὑποτοφώμα-
σιν”, καὶ συχνῶς ὑπῆδεν ὡς σοφὸς ἐπάσματα σοφὰ τοῖς σοφοῖς κατὰ τοῦ σοφοῦ· “Ἡ γνῶσις, τέχνα, φυσιοῖ, καὶ εἴ τις εἶναι δοκεῖ σοφὸς ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, γενέσθω μωρός, ἵνα γέ-
νηται σοφός” ὁ Παῦλος μαρτύρεται· “ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία ἐστὶ παρὰ τῷ Θεῷ· ὑμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ
20 κόσμου ἐλάβατε, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ἵν' εἰδῆτε τὰ ὑπὸ Θεοῦ χαρισθέντα ὑμῖν, ἃ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρω-
πίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος ἁγίου, πνευμα-
τικοῖς ὑμῖν πνευματικᾶ ἀνακρίνοντες· εἴ τις δὲ ψυχικός, οὐ δέχεται
25 τὰ τοῦ πνεύματος· μωρία γὰρ ἐκείνῳ ἐστὶ ταῦτα καὶ οὐ δύνα-
ται γινῶναι, ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται· ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν· καὶ γὰρ, ἀδελφοί (οὐκέτι γὰρ λέγω ὑμᾶς μαθητάς), οὐκ ἠδου-
νήθη ὑμῖν λαλῆσαι ὡς σαρκικοῖς, ἀλλὰ γε [ὡς] πνευματικοῖς· πρόην μὲν γὰρ ὡς νηπίους ἐν Χριστῷ γάλα ὑμᾶς ἐπότισα· οὐ βρῶμα

3 πρβλ. βίον Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, § 1α· «ὁ δὲ Ἰωάννης ἀετὸς ἦν ἀέρα διαπε-
τώμενος, ὡς πτέρυξι χρώμενος εὐφυῖα φύσεως καὶ σπουδῆ προαιρέσεως». — 6 κῶδ. *συν-
ιπταμένας*. — 11 κῶδ. *ὀξείας*. — 16 ἡ γνῶσις φυσιοῖ] Κορινθ. 1, ἡ', 1. —
17/19 Κορινθ. 1, γ', 18, 19. — 17 κῶδ. *γενέσθω μωρός*. — 19/28 Κορινθ. 1, β',
12-16. γ', 1, 2.

προτέθεικα· οὐκ γὰρ ἠδύνασθε· νῦν δὲ καὶ τὰ στερρὰ τοῦ πνεύ-
ματος διατρέφεσθε· τίς γὰρ τῶν ὧδε ἔγνω νοῦν Κυρίου, ὃς συμ-
βιβάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ; καὶ ὁ βραχίων Κυρίου τίνοι τῶν ἐνταῦθα
ἀποκεκάλυπται; Ἄλλ' ἐπεὶ Θεοῦ ἐσμέν ἡμεῖς συνεργοί, Θεοῦ δὲ
ὁμῆς γεώργιον καὶ οἰκοδομή, κατὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δο- 5
θεισάν μοι, ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων θεμέλιον τοῦτον πρῶτον ὑμῖν
ὑποτίθεμαι, τὴν ταπεινώσιν ἄλλον γὰρ θεμέλιον οὐδεὶς δύναται
θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὃς ἐστὶ Χριστὸς Ἰησοῦς· ἐφ' οὗ τὸ
πρὶν οἱ Ἰουδαῖοι λυττήσαντες, πρὸς τὸ Ἱερὸν ἀναβάντος ἐν μέσῳ
τῆς ἑορτῆς καὶ διδάσκοντος, πῶς οὗτος οἶδε γράμματα μὴ με- 10
μαθητικῶς ἐξηρῶοντο, καὶ ἠνέσχετο τῆς περιττῆς ἐκείνων ἀμα-
θίας καὶ ἰταμότητος, χάλεπθνας οὐδέν, καὶ τὸ ἀμαθὲς ἤρῆιτο καὶ
ταπεινὸν τοῦ σοφοῦ τε καὶ σοβαροῦ. Ἐκαστος ὑμῶν βλεπέτω,
πῶς ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τούτῳ οἰκοδομεῖ, χρυσὸν καὶ ἄργυρον, λίθους
τιμίους, οὐ ξύλα, χόρτον, καλάμην· τὰ γὰρ αὐτὰ καὶ τίμια φαί- 15
νεται, συνδεούσης τῆς ταπεινώσεως, καὶ χορτώδη αὐδῆς καὶ ἄτιμα,
διασπώσης τῆς οἴσεως”.

12. Ταῦτα λέγων ἐκεῖνος οὐκ ἦν εἰς πέτραν τὸ σπέρμα κα-
τατιθέμενος, ἀλλὰ ψυχαῖς ἀγίαις θαρρούντως συνέσπερε, καὶ ἦν
ἰδεῖν ὡσπερ τὰ τῶν φυτῶν εὐγενῆ ἐπὶ πληθύνοντι τῷ καρπῷ 20
βαρυνόμενα κάτω νεύει πρὸς γῆν, οὕτω δῆτα καὶ οὗτοι ταῖς τῶν
λόγων ἐπικαρπίας ὡς βρῖθοντες κάτω πρὸς τὸ βάθος καὶ τὴν
ὑποσμήχουσαν τῇ ταπεινώσει ρίζαν διώπτουσιν· οὕτω μακρὰν ἀπει-
χον τοῦ ἠττους εἶναι φιλοδοξίας, ἐπεὶ καὶ μᾶλλον ἀγαθόν τι ποι-
οῦντες ἢ ἕτεροι πονηρὰ δρῶντες, τὸ λαθεῖν ἔσπευδον. Ἐπὶ τού- 25
τοις ὁ τούτων διδάσκαλος ἐκ τῶν μαθητῶν, ὡς ἔοικε, κεντριζό-
μενος καὶ τὸν ποταμὸν ἀνάρρουν ὄρων, πρὸ τῆς γενειάδος τῶν

1 Ῥωμ. ια', 34. — 3 Ἡσαία νγ', 1. Ἰωάν. εὐαγγ. ιβ', 38. — 4/8 Κορινθ. 1, γ', 9-11. — 10 Ἰωάν. εὐαγγ. ζ', 15. — 12 κῶδ. ἰταμότητος. — 13 κῶδ. ἕκαστος. — 16 κῶδ. αὐθῆς. — 18 εἰς πέτραν τὸ σπέρμα] Λουκ. η', 6. — 19 κῶδ. ἀγείλαις θ. συνέσπερε. — 25 κῶδ. ἐπιτούτοις. — 26 ἐπὶ τούτοις - - κεντριζόμενος] βίος Ἰωάν. Δαμασκηνοῦ, § ιγ'. «Ἐπὶ τούτοις ὁ τούτου διδάσκαλος ἐκ τοῦ μαθητοῦ, ὡς ἔοικεν, ὀδηγηθεὶς πρὸς τοῦτον τὸν ἔρωτα» πρβλ. § ιβ'. Καὶ πάλιν § 13 «πρόσεισι τῷ πατρὶ τοῦ παιδὸς καὶ φησιν Ἰού σοι τὰ τῆς ἐπιθυμίας τετέλεσται» κτλ.

τέκνων ὁ γέρον διδάσκεται καὶ — εἰ καινὸν ἔρεῖν — οἱ κλάδοι τῆ
ρίζῃ πότιτα νέμουσι· καὶ λαμβάνει τοῦτον ἔρωσ τῆς μελετωμένης
ἡσυχίας τὸ πρῖν, ἀποπτάσης δ' αὐτοῦ τῶν χειρῶν, ληστρικαῖς
χερσὶν ἐμπεσόντος, ὡς εἴρηται, καὶ γίνεται ταύτης ὄλωσ· ἀφ' ὧν
5 ἑώρα τοὺς μαθητὰς ἡσυχάζοντας καὶ πρόσεισι τῷ πατρὶ καὶ φησί.
«Ἴδού σοι τὰ κατὰ σκοπὸν ἐκτετέλεσται καὶ τὰ τῆς ἐπιθυμίας
πέρας εἴληφε, καὶ οἱ παῖδες ἐμοῦ κατὰ σοφίαν ὑπέρκεινται· οὐ
γὰρ ἤρκεσε τοῖς μαθηταῖς γενέσθαι ὡς ὁ διδάσκαλος, ἀλλὰ Θεοῦ
συναρρήγοντος τῷ μεγέθει τῆς σπουδῆς καὶ τῆς φύσεως ὑφιπετέ-
10 στεροί μου πρὸς φιλοσοφίας λόγον γεγονάσιν. Οὐ χρειώδης αὐ-
τοῖς εἰμι τοῦ λοιποῦ· ἔργῳ γὰρ τὰ τῆς ἡττης καὶ τῆς νίκης σοι
πρόκειται. Ἦδη, καθὼς ὄρας, μαθητιᾶν αἰροῦμαι τὰ πλεῖστα καὶ
σιγῶν ἐπαινέτης τῆς μεγαλονοίας αὐτῶν ἀπελέγχομαι· ἀλλ' ἔν σε
τούτων ἀπάντων χάριν αἰτῶ καὶ μίαν δόσιν δικαίου μισθοῦ, τὴν
15 τῶν ἐνθένδε μὲν ἀπανάστασιν, πρὸς δ' ἱερῶν ἀνδρῶν φροντιστή-
ριον ἐπανάσωσιν· δεῖν γάρ, φησὶν, εἶναι τὸν μοναχὸν σπουδαῖον,
διακριτικόν, νηφάλιον, σώφρονα, κόσμιον, διδακτικόν, οὐ τῆς ἐτέ-
ρων μᾶλλον διδασκαλίας δεόμενον, ὡς ἄρα δὴ μοι τὰ νῦν συμβέ-
βηκεν, ἱκανόν τε τὸν νοῦν τηρεῖν ἀσφαλῶς· περὶ τοῦ τοιοῦδε γάρ,
20 φησὶν, εἰρήσθαι καὶ τῷ Δαβίδ· “Κύριος κατοικίξει μονοτρόπους
ἐν οἴκῳ”. Ἴνα οὖν μὴ διαπέσῃ μοι τοῦ γνωρισμοῦ τὰ τοιάδε
γνωρίσματα, ἄφες ἰέναι τὴν ὕπου Θεὸς αὐτὸς κινεῖ τὰ ἡμέτερα·
τί γάρ, εἰ γνῶσιν θεῶν τε καὶ ἀνθρωπίνων ἐσχήκαμεν, εἰ μὴ
καὶ ὁμοίωσιν Θεῶ, κατὰ τὸ δυνατόν κτησαίμεθα ἀνθρώπων;»
25 13. Ἦλγησεν ἐπὶ τοῖς λόγοις τούτοις ὁ αἰτηθεὶς, τὸ μὲν,
ὅτι μελῶν οἰκείων ἐφίκει ζημιοῦσθαι διάζευξιν (οὕτω γὰρ προσή-
νωτο τῷ ἀνδρὶ), τὸ δέ, ὅτι μὴ θαρρεῖν ἐδόκει ταῖς λαμπραῖς
ἐπαγγελίαις ἐπὶ τοῖς παισίν· ἐδεδοίκει γὰρ τὴν τινὸς ὑστέρησιν,
δέοντος ἐλπίδι τοῦ μέλλοντος καὶ ἐφέσει. Ὅμως, ὡς ἂν μὴ δόξη
30 φαῦλα τὰ μισθώματα τῆς ἐπὶ τῷ λόγῳ σπουδῆς αὐτῷ ἀποδιδούς,
κατέχειν μὲν οὐκ εἶχεν, οὐδὲ ἐπεχείρησεν, δαψιλεστέροις δὲ καὶ

11 κῶδ. εἰμι. — 20 κύριος-οἴκῳ] Κυρίλλου Σκυθοπ. βίος ὀσίου Σάββα, σ. 132 Po-
mialowsky. — 25 πρβλ. § ιγ' τοῦ βίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ.

τοῖς δάκρυσιν αὐτὸν αὐτίκα μετ' εἰρήνης ἀπέλυσεν, ἐν ἐπὶ τέλους καὶ τελευταῖον τοῖς μαθηταῖς ἐπειπόντα· “Φυλάσσετε μοι τὴν καλὴν παρακαταθήκην ἣν αὐτὸς τῆς ἀγάπης ἐντέθεικα, πρὸς τε πρὸς ἡμᾶς καὶ πρὸς ἀλλήλους συνδούμενοι· ἐγὼ δὲ ἀπέρχομαι 5 τοῦτο δ' ἦν τῆς ἐπὶ τῇ τοῦ μεγάλου Σάβα μονῇ τῶν νέων κατοικήσεως πρόρρησις, ὡς ὁ λόγος ὑποδείξει μετέπειτα. Ὁ μὲν οὖν θεῖος οὗτος ἀνὴρ ἀπάρας ἐκ Δαμασκοῦ καταλαμβάνει τὴν ἔρημον, καὶ φέρων ἑαυτὸν τῇ τοῦ μεγάλου Σάβα ἐκδίδωσι, κάκει δεκάδα χρόνων ἐπιβιούς, ἐν οἷς τὰ πρὸς χρείαν ἐκ Δαμασκοῦ ἐκο- 10 μίζετο, πολλά τε πυκτεύσας, πολλά θ' ἑαυτοῦ καταμεμφάμενος ἐπὶ τῷ προβαθέντι καιρῷ τῆς φίλης ἔνεκεν ἡσυχίας, ἀπῆει τῇ μὲν γῆ τὸ σῶμα λιπών, τοῖς Δαίμοσι δὲ τὸν μετὰμελον. Οὐ πολὺ τὸ ἐν μέσφ καὶ ὁ τῶν παιδῶν πατήρ τῆς παρουσίας ἀπεφοῖτα ζωῆς καὶ ἐξ ἀνθρώπων, οἷα ἀνθρωπος, ἀπηλλάττετο· γίνονται δὲ 15 ἐπίσης ἐγκρατεῖς ἐκεῖνοι τοῦ κλήρου καὶ τῆς περιουσίας διάδοχοι.

14. Ὁ δὲ τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχηγὸς τὸν Ἰωάννην εἰσκαλεσάμενος, “Οἶσθα” φησὶν “οἷων τῶν πρωτείων διὰ τὸ περιὸν τῆς ἀγγινοίας καὶ τῆς ἀρετῆς ὁ σὸς πατήρ κατηξίωτο· καὶ νῦν, ἵνα μὴ δοκῇ χηρεῦειν τοιοῦτων τὰ καθ' ἡμᾶς, τῶν αὐτῶν τιμῶν καὶ 20 βαθμῶν ἀξιοῦμέν σε· οὐ γὰρ φέρειν, οἶμαι, δευτερεῖά σε πρὸς τὸν φύσαντα, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον εὐδαιμονέστερος ἄρτι φανήσεσθαι πέπεισμαι ἐπὶ σοῦ”. Ἠνιαῖθι δὲ ὁ Ἰωάννης ἐφ' οἷς ἀκήκοεν, ἀλλαχόθεν προσενευκυῖαν ἔχων τὴν ἔφесιν· ὅμως ἰκανῶς βιασθεῖς, ἐπεὶ μὴ ἀντιτείνειν ἐξῆν, “Πρόσεστί μοι καὶ ἕτερος ἀδελφός, ἐμοῦ παρὰ 25 πολὺ καὶ λόγφ καὶ χρόνφ διαφορώτερος” ἀπαγγέλλει τῷ ἄρχοντι, “καὶ εἴ γε βούλει μὴ τι παρακεκινδυνευμένον τὰ τῆς ἀρχῆς σοι καὶ τὰ τῆς πρωτοσυμβουλίας παθεῖν”, — τοῦτο γὰρ ἦν αὐτῷ τὸ

9 κῶδ. δεκάδι. — 12 προβαθέντι] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. — 14 κῶδ. ἀπεφοῖτα. — 17 βίος Ἰωάν. Δαμ. § ιγ'· ἀό δὲ τῶν Σαρακηνῶν ἀρχηγὸς τὸν Ἰωάννην εἰσκαλεσάμενος προεχερίζετο πρωτοσύμβουλον· ὁ δ' ἀνένευεν, ἀλαχόσε προσενευκυῖαν ἔχων τὴν ἔφесιν· ὅμως ἰκανῶς βιασθεῖς ἀντιτείνειν ἔτι οὐκ ἴσχυσε, καὶ καθίσταται οὗτος ἐν μείζονι ἀρχῇ παρὰ τὸν γενήσαντα».

ἀξίωμα—, “συμπαρέστω κάκεινος κοινωνός καὶ συνέριθος· οὐ γὰρ ἀξιοπίστον μοι δοκεῖ τὸ ἀνεπισφαλές διὰ τὴν νεότητα”. Ἄλλ’ ὁ Κοσμάς οὐδὲ κώνωπος ἤχῳ — τὸ τοῦ λόγου — τὴν παρ’ ἐκείνων βίαν ἠγήσατο, καὶ ἦσαν ὁ μὲν ταῖς βίβλοις ὁ δὲ τοῖς δημοσίοις
 5 ἐγκύπτοντες. Ἄλλ’ ἵνα μὴ καταφρόνησις τὸ τοῦ Κοσμά ἀνήκοον λογισθῆ καὶ μῶμος ἐντεῦθεν τῷ ἄρχοντι προστριβῆ, οὐκ ἀνήκεν ἐκεῖνος· τὴν δ’ ἀρχικὴν δεκνύων τάχα ἰσχύν, τῶν δημοσίων ἀπογραφῶν τοῦτον ἐπίστησι φύλακα, οἰκείαν τὴν λειτουργίαν τῷ δοκεῖν τῇ αὐτοῦ λογιότητι ἐφευρών, καὶ ἀσεκρήτιν αὐτὸν προχειρίζεται.
 10 Ἄλλὰ τοῖς καθ’ ἐξῆς τοῦ λόγου ἐνδιατρίψωμεν, ἃ δὴ μοι καὶ μὴ βουλομένῳ συναρπάζει τὸν λόγον, ἠδῶ παρὰ πολὺ τῶν ἄλλων ὄντα καὶ χαριέστερα.

15 15. Κατ’ ἐκεῖνο καιροῦ τῶν τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς ἐπειλημμένος σκήπτρων ὁ ἐξ Ἰσαυρίας Δέων ὁ δειλαῖος, πᾶν τὸ τῆς εὐσεβείας θρέμμα καὶ ποιμνιον ἀρπάζων ἦν ὡσεὶ λέων καὶ ὠρούμενος κατ’ αὐτοῦ· “λέων γὰρ ἐρεύξεται καὶ τίς οὐ φοβηθήσεται”, φησὶν ἡ Γραφή. Οὗτος τῶν ἱερῶν εἰκόνων—ὧ δίκη Θεοῦ—καὶ τῶν εὐσεβῶν ἐκτυπωμάτων ἀσεβῶς κατορχούμενος εἶδωλα τοὺς ναοὺς ἀθέσμως ὠνόμαζε, καὶ ἦν ἰδεῖν τὸν μὲν κόσμον περιη-
 20 ρημένον τῆς ἐκκλησίας καὶ τὴν εὐπρέπειαν εὐθύς ἀποστᾶσαν (τὴν γὰρ δόξαν, ἦν ἐκέκτητο, ἀπεκείρατο), τὴν δ’ εὐσεβείαν ὑπολισθαίνουσαν ἤδη καταπεσεῖν. Ταῦτα ὡς εἰς ἀκοὰς τῷ Ἰωάννῃ ἐνέπεσεν, ἀκατάσχετος ἦν τὴν ὁρμὴν, διοιδανέ τε πρὸς τὴν ἀτοπίαν τοῦ πράγματος, τὴν ψυχὴν διερρήγνυτο καὶ ἀπεπνίγετο τῷ θυμῷ.
 25 Τὸν ζῆλον μιμεῖται τοῦ Ἡλιοῦ, ἵνα καὶ ζῆλος εἴη καὶ ἀρετὴ ὁ θυμός, τοῦ συνωνομοῦντος τὸν ἔλεγχον· σπᾶ καθάπερ τις Πέτρος τὴν μάχαιραν καὶ κατ’ οἰκείου χωρεῖ οὐδαμῶς, κατὰ βασιλέως δ’ αὐτοῦ καὶ τὴν ἐκείνου πλήττει ψυχὴν, οὐδαμῶς δὲ τὸ

4 κῶδ. ταῖς δημ. — 13 ἐν τῇ φσ: Κάθισμα. Στάσις || κῶδ. ἐκείνω. — 15 κῶδ. ὠρούμενος. — 16 Ἀμῶς γ’, 8. — 23 κῶδ. ὁρμὴν. — 25 Βασιλ. γ’, 10, 14. — 26 συνωνομοῦντος] βίος Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ § 18· «καὶ τοῦ ὁμωνομοῦντος τὸν ἔλεγχον» = Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. — 27 Πέτρος τὴν μάχαιραν] Ἰωάννου εὐαγγέλιον, 17, 10.

οὗς ἐπιστολιμαίως γὰρ ἐγχαράξας τόμους δύο ὑπὲρ τῆς τῶν εὐσεβῶν εἰκόνων τιμῆς τοῖς εἰδόσιν αὐτὸν ὀρθοδόξοις εἰς τὴν Βασιλίδα διέπεμπεν· ὧν ὁ μὲν πρῶτος περὶ προσκυνήσεως καὶ περὶ εἰκόνων διέξεισιν, εἰς πόσα διήρηνται καὶ τίνα τούτων τιμῶνται καὶ προσκυνοῦνται λατρευτικῶς, τίνα δὲ σχετικῶς, ἐπεὶ καὶ εἰκὼν 5 τοῦ ἀοράτου Θεοῦ ὁ υἱὸς καὶ εἰκὼν τοῦ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαάκ· ὁ δὲ δεύτερος, ὅτι ἀρχῆθεν ἢ τῆς εἰκόνας ἐδόθη παράδοσις, ἔκπαλαι μὲν εὐρεθεῖσα, παρὰ τῶν πάλαι πατριαρχῶν τε καὶ προφητῶν πρὸς τὸν τῶν ὄλων Θεὸν τὴν τιμὴν ἀναφέρουσα, νῦν δ' ὑστέρως παρὰ τῆς ἐκκλησίας τὸ κύρος λαμβάνουσα· καὶ ἄλλαι πλεί- 10 σταις ἡδεῖαις Σειρήναις τὰς ἀπάντων εἴλκε ψυχὰς πρὸς τὴν σχετικὴν τῶν θείων ἐκτυπωμάτων προσκύνησιν· ἐν οἷς τισι τόμοις καὶ τὴν τῆς γυναικὸς ἐκεῖνης τῆς Σαμαρείτιδος ἐρώτησιν περὶ προσκυνήσεως εὐφρῶς διηυκρίνησε. Καὶ τοῦτο δ' ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς διεχάρασεν, ἀπὸ χειρῶν εἰς χεῖρας ὡς διὰ κύκλου διαβαίνειν ταύτας 15 πρὸς ἅπαντας καὶ κατὰ Παῦλον εἰ μὴ ποδὶ ἀλλ' οὖν γε γραφῇ περιέειναι πᾶν τὸ περιγεῖον.

16. Ἦκουσται ταῦτα τῷ βασιλεῖ καὶ ἐβέβλητο μὲν τῇ δυνάμει τῶν λόγων ὡς ὑπὸ τρώσεων ὁ ἄφρων ἐκεῖνος καὶ ἰσχυρῶς ἀνόητος τὴν ψυχὴν, ὡς ἀνόνητόν τε καὶ σκαιὰν τὴν πεπαρρησια- 20 σμένην μισήσας ἀλήθειαν, κλύδωνί τε λογισμῶν αὐτίκα περιεστοίχητο. Καίτοι ἄρας ἀξιῶματι τὴν μεγαλαυχουμένην ἀρχὴν οὐδὲν ἠγεῖτο παρ' οὔτιδανοῦ καὶ ξένου καὶ ἐθνικοῦ, ὡς ἔφασκεν, ὕβριζόμενος· αὐτίκα τε ὠχρῶσεν καὶ κυλοιδιῶσεν τὴν ὄψιν πρὸς τῆς ἀγρυπνίας ὑπέφαιναν καὶ τροφῆς μετεῖχεν ὄψέ, τοὺς κυλικοφόρους 25 τρίποδας καὶ τὰς φιάλας τῶν πολυτίμων μετ' ἰταμότητος ἀπωσάμενος, “οὐκ ἂν ἀλύπως βιώσαιμι” φάσκων, “εἰ μὴ τὸν ὄστις εἶη κατὰ τοῦ ἡμετέρου κράτους τολμῶντα τοῦ ζῆν ἐξάρω κακῶς διαθήμενος”. Καί τινας οὖν τῶν ὁμογνωμόνων εἰσκαλεσάμενος,

1 τόμους δύο] γινώσκονται λόγοι τρεῖς περὶ εἰκόνων ἐπ' ὀνόματι τοῦ Δαμασκηνοῦ, ὧν ὁ τρίτος ἔχει σχέσιν πρὸς τὸν ὧδε πρῶτον σημειούμενον. — 11 κῶδ. *σειρήναις*. — 18 βίος Ἰωάννου Δαμ. § 12'. — 24 κῶδ. *κυλοιδιῶσαν*. — 25 κῶδ. *κυλικηφόρους*. — 28 κῶδ. *τολμῶν*.

“Κείσθω μοι” φησίν “ἐν ἀπορρήτῳ καὶ τὸ τοῦ λόγου μὴδ’ ὁ
ἥλιος γνοίῃ αὐτὸς ἄπερ ὑποθῆναι βούλομαι πρὸς ὑμᾶς” (καὶ γὰρ
ἦν εἰς τὸ πλάσασθαι ψευδῆ καὶ συγγέαι ἀλήθειαν τῶν πάντων
ἐπιβολώτατος)· “τὸ τῆς εὐσεβείας περιδιέμενοι πρόσωπον καὶ σχη-
5 ματισμὸν φιλίας τὸν καθ’ ἡμῶν ἔλεγχον ὑπενδυσάμενον διὰ σπου-
δῆς παντοίας ποιήσασθαι οἰκειόγραφον εὐρεθῆναι τοῦ Ἰωάννου
γραμματίου”. Οἱ δ’ οὐκ ἀνῆκαν πάντα κάλων κινουῦντες, τὸν δόλον
ὑφαλον ποιησάμενοι, καὶ ἀνεζήτησαν ὁ προσετάγησαν, ἔως οὗ εὐ-
ρόντες τῷ βασιλεῖ ἐνεχείρισαν· καὶ οὗτος δὴ προσκεκληκῶς τῶν
10 ὑπογραφέων τινάς, τῶν τοῦ Ἰωάννου γραμμάτων προετίθει τοὺς
τύπους εἰς μίμησιν, ὅσον ἐν διανοίᾳ, ὅσον ἐν λέξει, ὅσον ἐν σχή-
ματι κατ’ οὐδὲν αὐτῶν ἀποπίπτοντας. Εὗρεν οὖν εἰς αὐτὸ τοὺς
ὑπηρετήσαντας οὐκ ἀφυεῖς κακογράφους καὶ τὸν δόλον ἐντέχνως
συρράπτοντας· καὶ δὴ κελεύει πρὸς ἑαυτὸν ἐκ τοῦ Ἰωάννου χα-
15 ράξαι γραμμάτιον, τοιαῦδε τῆς διανοίας ἐχόμενον· “Χαῖρε ὦ βα-
σιλεῦ, κἀγὼ συγγαίρω τῷ κράτει τῆς βασιλείας σου διὰ τὴν ταύ-
τότητα καὶ τὴν ὁμογνωμοσύνην τῆς πίστεως, δι’ ἣν τὸ προσῆκον
σέβας ἀπονέμων τῇ βασιλικῇ σου καὶ θείᾳ ὑπεροχῇ, καὶ τάδε
πρὸς γνῶσιν ταύτης ποιῶ· ὡς ἡ καθ’ ἡμᾶς ἐλεουμένη πόλις αὕτη
20 καὶ δυστυχῆς περὶ τὴν φυλακὴν ἡμελημένη πάντῃ τυγχάνουσα
τῶν τειχῶν, τὸ ἐνταυθοῖ στρατιωτικὸν ἀσθενέστερον καὶ εὐαρίθμη-
τον κέκτηται. Φεῖσαι οὖν, πρὸς Θεοῦ, τῆς πόλεως ταύτης, ἡ τῶν
ἀφ’ ἡλίου ἀνατολῶν εὐτυχεστέρα μὲν ἐνομιζέτο, δυστυχεστέρα δ’
ἀπάσης τῆς οἰκουμένης εὐρίσκεται, καὶ παρ’ ἐλπίδα πᾶσαν χεῖρα
25 βαρεῖαν καὶ πολυπληθῆ πεπομφώς, ἀλλαχοῦ που προσποιουμένην
ἀπευθύνειν τὸν ἵππον καὶ τὸ κοντόν, ἔξεις τὴν πόλιν ἀπονητὶ καὶ
σὺν αὐτῇ τὰ ταύτης ὑπόσπονδα ὄρια, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ μετὰ σπου-
δῆς ἐλῶντος ἱπέως περιγραφόμενα· οὐ μετρίως δὲ κἀγὼ πρὸς
τοῦτο συναροῦμαι τοῖς ἐπιφθάσασιν τοῦ σκοποῦ, ὅτι καὶ ὑπὸ χει-
30 ρά μοι πᾶσα σχεδὸν ἡ χώρα καὶ ἡ πόλις τελεῖ. Ταῦτα διὰ βρα-
χέων ὁ πρωτοσύμβουλος Ἰωάννης τῷ κράτει σου διεχάραξα”.

7 Corpus papiroem. II, 107, 129, 145. — 20 κῶδ. πάντα. — 21 κῶδ. τειχῶν. —
22 ἡ] κῶδ. ἦ. — 29 κῶδ. συναροῦμαι. — 30 κῶδ. χώρα.

Τούτου γενομένου τοῦ γράμματος ἀντεπιστολιμαῖον διαχαράττει γράμμα ὁ δυσσεβῆς πρὸς τὸν ἐν Δαμασκῷ δυσσεβέστερον ἄρχοντα, οὕτως ἐχόμενον τοῦ σκοποῦ· “Οὐδὲν οἶδα τῆς εἰρήνης μακαριώ-
 5 τερον, οὐδὲ τῆς φιλίας εὐδαιμονέστερον, καὶ τὸ τηρεῖν τὰς εἰρη-
 νικὰς συνθήκας ἐπαινετὸν καὶ φιλόθεον· δι’ ἧς καὶ πόλεις ἰθύ-
 νονται καὶ βίος ἡδὺς πολιτεύεται καὶ μάχαιρα κατιοῦται καὶ ἵππος
 παχύνεται. Διὰ ταῦτα παντὸς ἄλλου προτίθεμαι φυλάττειν ἀδια-
 λύτους ἧς διεθέμην εἰρηνικὰς πρὸς τὴν σὴν ὑπεροχικωτάτην εὐ-
 γένειαν, καίτοι πρὸς τὸ παραλῦσαι ταύτας κρυφίως καὶ παρα-
 σπονδῆσαι δολερῶς ὑπὸ τοῦ τῶν ὑπὸ σὲ τελούντων χριστιανῶν 10
 συνεχῶς ἐκκαλούμενος· οὐχ ἅπαξ γὰρ οὐδὲ δῖς, ἀλλὰ πλειστάκις
 διὰ γραμμάτων αὐτοῦ χεῖρα συγχὴν τὰ αὐτόθι ληίσουσαν πεπομ-
 φῆναι με ἐβιάσατο, πολλὰ διαβεβαιούμενος ἀσφαλῶς καὶ πρὸς τὸ
 τὴν ὑπὸ σὲ χειρώσασθαι πόλιν οὐκ ἀδόκιμος φανησόμενος. Ἐνθεν
 15 τοι καὶ ἐν τῶν ὑπ’ ἐκείνου μοι πεμπομένων γραμμάτων ἀντεξα-
 πέστειλά σοι τῷ φιλουμένῳ τοῦ κράτους μου, βέβαια παριστάνον
 ἅπερ σοι γέγραφα, ἵνα γνῶς οἷος ἐγὼ περὶ τὰς φιλίας ἀληθῆς τε
 καὶ ἀπαράσπονδος, ἐπιγνοίης δὲ καὶ τὸ δύσνον καὶ δολερὸν τοῦ
 ταῦτα γράφαι πρὸς ἡμᾶς μελετήσαντος”.

17. Ταῦθ’ ὡς ἀνέγνω διὰ γραφῆς ὁ πάντᾳ πασιν ἄπειρος ἐν 20
 τοῖς τοιοῦτοις ἐκεῖνος καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ἀκουσμάτων μὴ συ-
 νιέναι δυνάμενος, εὐθύς ὀργῆς ἐμπίπλεται τὴν ψυχὴν, ἔμμονον
 ἄνοιαν καὶ διαρκῆ κατὰ τοῦ δεδρακότος ταῦτα νοσῶν, καὶ εἰσκα-
 λεῖται τὸν Ἰωάννην, καὶ τὸ δολερὸν ἐκεῖνο γράμμα συνεδριάσας
 25 ὑπ’ ὄψιν ἐμάρτυρον τίθησιν· ὁ δὲ εἰς χεῖρας λαβῶν καὶ τοῦτο
 διεξιὼν τῷ νῶ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς — ὦ δίκη Θεοῦ δραττομένη
 καὶ τῶν σοφῶν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν καὶ ἄσοφον τὸν σοφὸν
 ὅτε βούλεται ἐλέγχουσα καὶ ἀφαιρῶν ἐξ ὀμμάτων ὀράσεις καὶ
 ἰσχὺν ἀπὸ δυνατῶν—τοὺς τῶν γραμμάτων τύπους τοῖς ἑαυτοῦ πα-
 30 ρεῖχαζε καὶ συνέβαλλε, τὰ δ’ ἐν αὐτοῖς διειλημμένα καὶ σημαι-

1 πρὸς βίον Ἰωάννου, § 15 || γράμματος] κῶδ. θράματος. — 2 κῶδ. γραμμα.—
 5 κῶδ. συνθήκας. — 20 βίος Ἰωάν. Δαμασκ. § 17. — 23 κῶδ. ἄνοιαν. — 24 κῶδ.
 γραμμα. — 27 Κορινθ. 1, γ’, 19. — 28 ἀφαιρῶν] οὕτως ἐν τῷ κῶδι.

νόμμενα μὴ τὸ παράπαν εἰδέναι μὴδ' εἰς νοῦν βαλέσθαι ποτὲ τὰ
 τοιαῦτα ἐνίστατο· οὐκ ἠγγόησε δὲ τὸν δόλον, καὶ τὴν τοῦ βασι-
 λέως ζητήσας ἐπιστολὴν καὶ ἀναγνοὺς διεμαρτύρητό τε πολλά. “Μὴ
 ἂν μανείην οὕτω κατὰ τῆς ἐνεγκαμένης καὶ τῶν ἡδικηκότων μὴ-
 5 δέν, οἳ με μᾶλλον” φησὶν “ἐκ περιόπτου περιφανέστερον ἀπειρ-
 γάσαντο”. Ἄλλ' ὁ τάληθῆ λελωβημένος ἐκεῖνος καὶ παρακεκομ-
 μένος τὴν κρίσιν περὶ τὸ δίκαιον πρὸς τὰ παρὰ [τοῦ] Ἰωάννου
 λεγόμενα θύρας ὡσὶ βεβήλοις ἐπέθετο, καὶ ἐκωφώθη μὲν ἐξ ἀγα-
 θῶν — φάνα· τὸ τοῦ Δαβίδ — καὶ τὸ ἄλλημα αὐτοῦ κατ' Ἰωάν-
 10 νου ἀνεκαινίζετο, σεσίγηκε δὲ ἐξ ἀγαθῶν τοῦ μὴ ἄδικόν τι καὶ
 ἀπόφημον φθέγγασθαι· καὶ εὐθύς κελεύει τὴν δεξιὰν ἐκείνην, ἣ
 τοῖς κατ' αὐτοῦ, ὡς ἐνομίσθη, ὑπούργησε γράμμασιν, ἀερίαν δη-
 μοσίᾳ ἐκπομπευθῆναι, τῆς αὐτῆς ἐκτετεμημένην ὀλότητος· ἐπεὶ
 γὰρ εὐέμπυτος τινῶν ἢ ψυχὴ πρὸς τὰ χεῖρω, καὶ μᾶλλον ἐφ' ὧν
 15 οὐ λόγος τὰς αὐτῶν ἡνίας ἐδέξατο, οὐ βραδεῖς εἰσι παράτολμόν τι
 καὶ ἀπηγῆς διαπράξασθαι· ὀλίγον δὲ φασὶ τὸ ὕγιατον αἰεὶ, τὸ
 πλεῖον δὲ μετὰ τοῦ χείρονος. Ὁ γοῦν Ἰωάννης βραχὺν καιρὸν
 εἰς ἀπολογίαν ζητῶν καὶ ὅτι πάθοι κακῶς ἐλέγχους παραστήσας
 οὐκ ἀγεννεῖς ἀπεπέμπετο· οὐ γὰρ ἀνῆκεν οὐδὲ ἠνέσχετο μικρὸν
 20 ἢ ἀπόφασιν· καὶ ὡς “Ποίει τὰ δεδογμένα” φησὶ· “πάλαί γὰρ ἐγὼ
 διέσκεμμαι περὶ τῶν παρόντων καὶ οὐκ ἀμελέτητά μοι ὕλως προ-
 σέβαλες νῦν, ἐπεὶ πολλοῖς πρότερον λογισμοῖς τὸ βουλευθὲν ἐβα-
 σάνισα”. Συναπέστη δὲ καὶ ὁ Κοσμᾶς τῷ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ (πῦρ ἄλλο
 καλάμης δραττόμενον), καὶ πρῶτα μὲν ἰκετεῖαις, ἔπειτα δὲ αὐ-
 25 στηρίαις κατὰ τοῦ κεκρικότος ἐχρήσατο,—τὰς γὰρ ὑπεροχὰς οὐ
 δυσωπεῖτο τὸ δίκαιον· ἐκεῖνος δὲ ἐστὶν ἰσχυρότερος, ὁ τοῖς εὐλο-
 γωτέροις κρατῶν—, καὶ φησιν· “Οἱ τὰ δημόσια τῆς τῶν Ῥω-
 μαίων ἀρχῆς ἀναδεδεγμένοι, οἳ κατὰ τινα χρεῖαν ἐξ ἐπιτροπῆς
 τοῦ κρατοῦντος ἐκεῖσε γράμματα πρὸς τὴν σὴν ἐξουσίαν πολλάκις
 30 πεπόμφασιν, αὐτοὶ κοινωνοῦντες ἡμῖν καὶ τῆς αὐτῆς συμμετα-
 σχόντες θηλῆς, ὑπὸ γὰρ μίαν πίστιν γεγόναμεν, τὸ δρᾶμα τὸ

8 κῶδ. ἐκωφώθημεν. — 9 Ψαλμ. λγ', 3 || κῶδ. καθ' ἰωάννου. — 10 δὲ] κῶδ.
 τε. — 25 τὰς ὑπεροχὰς—δίκαιον] ἐν τῇ ᾠδῃ γνωμικόν.

νῦν ἡμᾶς κατασεῖον διὰ τινων τὰ ὧδε παροδευόντων ἐμπορίας
χάριν, ἐκεῖθ' ἐν τε ἀφικνουμένων, ἐπιστολιμαίοις λόγοις τὸ πρὸς τὸ
οὗς ἐκέισε μὲν λαληθῆν, κηρυχθῆν δ' ὑστέρωσ ἐπὶ δωμάτων, δῆ-
λον τεθήκασι, καὶ νῦν παρέστωσαν οἱ κομίσαντες, πάρεισι γάρ·
ἐξαγαγέτω δὲ καὶ ὁ ταμειοφύλαξ τὰ προαποκείμενα γράμματα, ἐξι- 5
σούσθωσαν δὲ καὶ ἀμφοτέρα, καὶ εἴ γε πρόσθεν θεῖναι βούλει
παντὸς τὴν ἀλήθειαν, ἐξ αὐτῆς ἡμᾶς τῆς ποινηῆς ἀθωώσεως".
Καὶ ὅς "Τίς οὗτος ὁ κοινωγὸς αὐτόθεν φαινόμενος τῆς καθ' ἡμῶν
αἰχμαλωσίας καὶ εἰς δουλείαν ἀπαγωγῆς; τῶν ἔνθεν ὅτι τάχος
ἀπόδραθι, μήπως καὶ καθ' ἑαυτοῦ τὴν δικαίαν ἔλξης ἀπόφασιν". 10
"Ὁ δὲ "Τὰς διττάς, εἰ βούλει, τεμνέτωσαν· εἰ δ' ἀνάγκη, καὶ
τὴν κεφαλὴν ἀφαιρεῖτωσαν· τί γὰρ τοῦ παρόντος καιροῦ δεξιώτερον
τὴν φυγὴν αὐτὴν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς τοῦ ἀδελφοῦ μου θεῖναι
προκινδυνεύουσαν γνησιότητος"; Καὶ ἴν' ἐκκόψη τὸ πεπαρρησια-
σμένον τῆς ἀληθείας ὁ τύραννος, κατὰ πρόσωπον αὐτὸν τυφθῆναι 15
κελεύει καὶ τῇ δημοσίᾳ εἰρκτῇ ἐπὶ τοῦ ξύλου κατασφαλίσασθαι.

18. Καὶ γεγόνασιν οὕτως ἀμφοτέροι. Τοῖς γοῦν δυσὶν ἀδελ-
φοῖς ἐπιξέειν τὰς αὐτῶν ψυχὰς περιωδυνίαις ὁ τύραννος μηχαν-
ώμενος ἔτι—μείωσιν γὰρ ποιεῖται τῶν συμφορῶν ψυχῇ, πολλαῖς
αὐταῖς προσπαλαίουσα, εἰ μόνον εἰς ὕψυαλοὺς γνωρίμους ἐμβλέ- 20
ψειε—, διίστησι τὸν Κοσμάν, καὶ οὕτως ἀφαιρεῖται τῷ Ἰωάννῃ
τὴν δεξιὰν ἐξ ἐπιταγῆς, κάκεινῃν τὴν δεξιὰν Κυρίου, ἴν' οὕτως ἐρῶ,
ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἀναρτᾶ. Ἐσπέρας οὖν ἤδη καταλαβούσης καὶ λη-
ξαι τοὺς τοῦ τυράννου θυμοὺς ὁ Ἰωάννης ὑπωπτευκῶς, πρὸς τινα
τῶν ἐμπειπιστευμένων τὸ σῶμα τοῦ ἄρχοντος ἰατρῶν πρεσβείαν 25
ἐστείλατο περὶ τε τῆς τμηθείσης, περὶ τε τοῦ κεκλεισμένου· καὶ
ὅς εἰσιῶν εἰς τὸν κοιτωνίσκον, καὶ εὐθέτου καιροῦ μετ' ἀδείας

16 κῶδ. εἰρκτῇ. — 22 δεξιὰν Κυρίου] Ψαλμ. ριζ', 15, 16. Πρὸλ. βίον Ἰωάν-
νου Δαμασκηνοῦ, § 17. «Καὶ δὴ ἐκκόπεται δεξιὰ ἢ ποιήσασα δύναμιν τοῖς ὀρθο-
δόξοις ἐν Θεῷ, δι' ἧν γέγραπεν· ἐκκόπεται δεξιὰ ἢ ἐλέγγουσα τοὺς μισούντας τὸν
Κύριον, καὶ ἀντὶ μέλανος, ᾧ ἐβάπτετο πρότερον λογογραφούσα τὴν τῶν εἰκόνων προσ-
κύνησιν, οἰκείῳ αἵματι βάπτεται. Ἐκκοπεῖσιν τοίνυν ἐκείνην τὴν δεξιὰν Κυρίου, ἴν'
οὕτως εἴπω, ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐμετεώρισαν». — 23 Ἐσπέρας οὖν ἤδη καταλαβούσης
κτλ.] Βίος Ἰωάν. Δαμ. § 17.

δραξάμενος, “Τὰ τῆς ὀδύνης” φησὶ “τῷ πεπονθότι ἐκτείνεται καὶ φορητὰ καθέστηκεν οὐδαμῶς· ἴσμεν δ’ αὐτόν σε μὴ ἂν ἐθέλειν τὸν τετμημένον ἐξᾶραι τοῦ ζῆν· ἥ γὰρ ἂν ἐκ πρώτης ὁ σίδηρος μέσον διέβη τὸν τράχηλον, καὶ ταῖς σαρξίν ἐκείνου συνήνωτο· οὐκ
 5 ἀνεθείη οὖν ἡ τῆς ἀλγηδόνας ἀκίς, ἕως ἐπ’ ἀέρος ἡ κοπεῖσα ἐξήρτηται· οὕτω γὰρ αἱ δόξαι τῶν Γαληνείων βίβλων φασί. Κέλευσον οὖν αὐτὴν που ῥιφῆναι καὶ ὑποκρυβῆναι τῇ γῆ· ἀλλὰ καὶ τὸν ἐγκεκλεισμένον, εἴ γε τιμωρία φιλανθρωπίαν συγκερᾶσαι πέφυκας δεξιός, λύσον τοῦ ξύλου, ἵνα ὁμοῦ τὸν θρήνον μερίσωνται”. Εἶξεν
 10 οὖν ὁ τύραννος πρὸς τὴν δέησιν καὶ δεξιὰν ἐξήνεγκε τὴν ἀπόφασιν πρὸς ἄμφω δὴ τὰ ζητούμενα.

19. Τῶν γοῦν οἰκετῶν τις, ὁ παρ’ ἄλλην ἡμέραν παρακαθήμενος τῇ χειρὶ καὶ πολλὰ προσεπιστένων αὐτῇ οἷ̄ προσαπερρίφη παραβαλὼν καὶ ταύτην λαβὼν ὁρομαῖος ἐπάνεισιν, τὴν ἐκτιμηθεῖσαν ἐγκεκρυμμένην ἀποκομίζων τῷ δεσποτεύοντι· δ’ αὐτὴν εἰληφῶς εἴσεισιν εἰς τὸ κατ’ οἶκον εὐκτῆριον σὺν τῷ ἐκ δεσμοτηρίου ἐπανιόντι Κοσμά, καὶ ἄμφω πεσόντες πρηγεῖς πρὸς τινος
 15 θείας εἰκόνας, τὸν χαρακτῆρα φερούσης τῆς Θεομήτορος, καὶ τὴν ἐκτετμημένην τῇ πρὶν ἀρμονίᾳ συμπαραδέμενοι, τοιῶνδε λόγων πρὸς ταύτην ἐνήρηξάτο· “Οἶδας, δέσποινα καὶ μήτηρ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τὸν τρόπον δι’ οὗ ἡ χεὶρ ἀποκέοπται· οὐκ ἄγνοεῖς τὴν αἰτίαν δι’ ἣν τὸ ξίφος ἠκόνηται· σὺ τῆς τομῆς ἡ ὑπόθεσις· τὸ πάθος οὐκ ἄλλω, τῷ δὲ υἱῷ σου καὶ σοὶ ἀνατίθεται· σὺ καὶ πρὸς τὴν θεραπείαν ἀπόδουδι· εἰ μὴ γὰρ οὐκ ἦν ἐφορμῶσα κατὰ
 25 τῶν τοῦ τυράννου Λέοντος θεσπισμάτων καὶ στήλην ἐνθεν ἀντανήγειρεν ὀρθοδοξίας διὰ γραμμάτων, τάχα ἂν οὐκ ἂν ἀδοκῆτοις ἐμπέπτωκεν· ὁ δὲ ζῆλος ὁ περὶ σέ καὶ τῆς σῆς εἰκόνας καὶ τοῦ υἱοῦ σου ἡ ὕβρις καὶ ἡ ἀθέτησις ταυτί μοι ἐπήγαγε τὰ δεινὰ

1 κῶδ. ὀδύνης. — 3 κῶδ. ἐξείριαι || ἡ] κῶδ. ἦ. — 9 κῶδ. λύσον. — 13 κῶδ. καὶ πολλὰ || κῶδ. οἷ̄. — 15 κῶδ. ἐγκεκρυμμένην. — 16 κῶδ. δεσμοτηρίω || κῶδ. πρηγεῖς πρὸς. — 20 δέσποινα] ἐν τῇ φᾶ εὐχῆ· ἔχει δὲ αὕτη ἄλλως ἐν τῷ βίῳ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, § ιγ'. ὅρα καὶ Edmond Bouvy ἐν τῇ Byz. Zeitschrift, II, σ. 110-111 || μήτηρ] οὕτως ἐν τῷ κῶδικι.

σωρηδόν". Τούτων οὕτω λεγομένων ὁ Ἰωάννης εὐχῆ καὶ σταυρωῶ καὶ δάκρυσι κέχρηται, τῇ μὲν ὡς φαρμάκῳ, τῷ δὲ ὡς ὄργανῳ, τοῖς δὲ ὡς χρίσμασιν, οἷς καὶ τὴν τετμημένην τὸ δεσποτικὸν ἐπάσας ὄνομα περιήλειψε, καὶ εἰς ὕπνον αὐτίκα τρέπεται. Ὁ δὲ Κοσμάς ὑπῆρχεν ἐγρηγορώς, καὶ ὄρα τῶν φώτων ὑπαυγαζόντων 5 ὅτι ἡ γραφή τῆς εἰκόνος τῆς Θεομήτορος — ὦ τοῦ θαύματος — ἐκλέλοιπεν ἐκ τοῦ πίνακος, καί, ὡς ἂν μὴ Ἰωάννης ἀφυπνισθῆ, ὑπῆδεν ἡσύχως πρὸς τὴν ἔκπληξιν, θαῦμα τί τὸ γενησόμενον ἀναμένων ἰδεῖν· ἡ δὲ παρθένος ἐφίσταται κατ' ὄναρ τῷ πάσχοντι, καὶ τῶν τμημάτων καθαπτομένη καὶ δοκοῦσα συναρμόττειν αὐτά 10 "Ἴδε γέγονας" φησὶν "ὕγιής· χρεῖα μοι γὰρ τῆς ἀρτιουμένης πρὸς τὴν μεγίστην τῶν διοικήσεων, ἐν ἣ Ἐθεὸς αὐτὸς συνεισέρχεται· γράψει γὰρ οὐ πλάσματα, ἀλλὰ ἄσματα καὶ δογμάτων ὕμνους ἐμοὶ προσαρμόττοντας".

20. Ὁ γοῦν ἰαθεὶς ὡς ἐκ ταράχου διυπνισθεὶς "Ἀδελφὲ Κοσμά" φησὶν, "τίνα τὰ νῦν γινόμενα"; καὶ ἀφασία ἄμφω συνεπεδήθησαν ἐπὶ τε τῷ τῆς εἰκόνος ἀγράφῳ καὶ τῷ τῆς χειρὸς ὁλοκλήρῳ. Μόλις γοῦν ὄψε τὰ συμβάντα καὶ ὅπως ἐπηκολούθησαν ἀλλήλοις ἐξετραγώδησαν, χειρὶ χεῖρα ψηλαφῶντες, τὴν ὑγιεινότεραν τῇ ὑγιεῖ, ἔπι δὲ τὰ λείψανα περιφέρουσαν τῆς τομῆς καὶ διεσχισμένην τὴν σάρκα μικρὸν τι δεικνύουσαν· κατέρρει δ' ἐκεῖθεν αἷμα πρὸς τούτοις καὶ διεφοίνισσεν. Ἦν οὖν ἰδεῖν τὰς χεῖρας ἐκτεταμένας τῶν δεσποτῶν καὶ τῶν οἰκετῶν καὶ χορείαν κοινήν συγκεκροτημένην ἐν τῷ αὐτῷ, καὶ τὰ τῷ καιρῷ ὑπῆδετο προσφορώτατα· "Ἡ δεξιὰ σου χεῖρ, Κύριε, δεδόξασται· ἐν ἰσχύϊ ἡ δεξιὰ 25 σου χεῖρ, Κύριε, τὴν ἐκμηθεῖσάν μου δεξιάν ἐξιάσατο, καὶ διὰ ταῦτα θραύσει ἐχθροὺς καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου τοὺς ὑπεναντίους εἰκονοκαύστας συντρίψει". Καὶ πάντων ὁρώντων ἡ τῆς παρθένου γραφή τῷ πίνακι πεφανέρωται. Ἦν οὖν ἐκείνη ἡ νύξ ἡμέρα καὶ οὐχὶ σκότος καὶ φῶς, τὸ προφητικὸν ἐρεῖν μεθ' ὑπαλ- 30

4 κωδ. περιέλιψε. — 11 κωδ. χρεῖα. — 15 βίος Ἰωάν. Δσμ. § 19 || κωδ. διυπνισθεὶς. — 17 κωδ. τὸ τῆς χ. — 24 κωδ. ἐντοιαυτό. — 25 Ἐξὸδ. ιε', 6, 7. — 30 Ἀμώς ε', 20.

λαγῆς· ἦχος ἐκεῖ καθαρὸς ἑορταζόντων καὶ φωνὴ ἀγαλλιάσεως ἐν
σκηνῇ ἀνδρὸς δικαίου ἠκούετο. Ταῦτ' οὖν οὐκ ἐν κρυπτῷ ἐτελεῖτο,
οὐδ' ἠσυχῇ ἐπανηγουρίζετο, ἀλλ' ὁ φθόγγος ἐκεῖνος καὶ ἡ ἐναρ-
μόνιος ἀγαλλίασις καὶ εἰς τοὺς ἐκ γειτόνων διέβαινεν κυκλόσε, καὶ
5 εὐθύς ἀπήεσαν τινες, οἷς περὶ πολλοῦ τὸ τῆς ἀνοίας ἦν περι-
σπούδαστον, τὸ μὴ ἐκκεκόφθαι τὴν δεξιὰν τῷ Ἰωάννῃ τῷ ἄρχοντι
ἀπαγγέλλοντες, ἄλλου δὲ τινος δούλου τυχόν προδεδωκότος δι' εὐ-
νοϊαν ἑαυτόν, τοὺς δὲ τὴν ἐκτομὴν ἐνεργήσαντας χρήμασις αὐτοὺς
τὴν ποινὴν ἀνταλλάξασθαι· ὁ γὰρ Ἰωάννης οἴκοι καθήμενος οὐ-
10 τως ᾄδει καὶ τέρπεται, ὡς εἰπεῖν γαμήλια πανηγυρίζειν αὐτὸν
καὶ ἐπιθαλάμιον ὑμεναίων ποιεῖσθαι ἠχῆν.

21. Οὕτω προσαγγελθέντων τῶν κατὰ γνώμην, προσεκαλεῖτο
καὶ Ἰωάννης αὐτός· ὁ δ' ἀφικόμενος ἐκελεύετο δεικνύειν τὴν δε-
ξιάν· ἧς ἐμφανισθεῖσις ἐπεφαίνετο καὶ ἔτι ἡ σὰρξ διεσχισμένη
15 καὶ οὐ συνειλημμένη τῷ ἄνωθεν δέρματι· διατμίζον δὲ καὶ τὸ
αἷμα ἀπέρρεεν καὶ τῶν ἄκρων ἢ σύμφυσις τῶν ὀστέων δῆλη τοῖς
ὀρῶσι προέκειτο· ἦν δὲ καὶ τῆς χειρὸς ἡ κίνησις εὐχερῆς. Ἐφ' οἷς
ὁ βάρβαρος ἔφησεν ἐκπλαγείς· “ Τίς ὁ ἰασάμενός σε, ὦ Ἰωάννη,
καὶ τίνα τὰ ἐπιτεθέντα σοι φάρμακα; ” Ὁ δὲ λαμπρᾶ καὶ δια-
20 πρυσίῳ φωνῇ κῆρυξ τοῦ θαύματος γίνεται καὶ “ Ὁ Χριστὸς μου ”
φησίν, “ ὁ παντοδύναμος ἰατρός, ὃς οὐχ ὑστερίζουσιν ἔχει τὴν
δύναμιν πρὸς τὴν θέλησιν, τῆς αὐτὸν τεκούσης πρὸς τοῦτο συμ-
πονουμένης μοι, ταῦθ' ὡς ὀρᾶς μοι διέθετο ”. Καὶ ἅμα τῷ ταῦτα
εἰπεῖν ἐφ' ἀπάντων ὄψει τὸ ἑλλεῖπον πρὸς τὴν ὑγίαν ἀποδίδεται,
25 καὶ συνούλωτο οὕτως ἡ σὰρξ, ὡς εἰσέτι γραμμὴν τῆς διακοπῆς
ὡς ἐν κύκλου τάξει περὶ τὸν μῶλωπα φαίνεσθαι, ἧ καὶ συναπέ-
θανεν, ὡς διὰ γραφῆς εἰς πολλῶν ἀσμάτων πρὸς τὴν παρθένον
ὑπόμνησιν αὐτὴν περικείμενος. Καὶ ὁ βάρβαρος· “ Ὡς ἔοικεν, ὑπ'
ἀνευθύνουσι χεῖρα τιμωρὸν ἢ χεῖρ καθυπέμεινε καὶ ἐν οὐχ ὑγαί-
30 νουσι λογισμοῖς ἀπερισκέπτους καὶ ἀλογίστους τὰς ἀποφάσεις σοι
ἐξηνέγκαμεν. Ἰσθι οὖν ἡμῖν εὐνοῶν καὶ τὴν προτέραν ἐφέπων

1 Ψαλ. μα', 5. — 4 κῶδ. κύκλοσε. — 12 βίος Ἰωάν. Δαμ. § κ'. — 15 κῶδ.
συνλειμμένη.—23 κῶδ. ταῦθωσ.—29 κῶδ. ἐπίνευθέντις.

ἀρχήν, καὶ πρῶτος ἔσο ἐν τοῖς συμβούλοις ἡμῶν· ἄνευ γὰρ τῆς σῆς παρεμφάσεως οὐ πράξομέν τι πώποτε τοῦ λοιποῦ”. Τῷ δὲ Ἰωάννῃ ταῦτα λῆρος ἐδόκει μακρὸς καὶ περιττὴ φλυαρία, πρὸς ἄλλο νεύοντι τῷ σκοπῷ. Καὶ ὁ Κοσμάς “Οὐ δεῖ” φησὶν “τοὺς ἅπαξ ἡδίκημένους ἡδικηκότας μηδέν, καὶ μᾶλλον εἰ παράφοροι εἶεν 5 [οἱ] ὑποτάττοντες, παραλόγως ὑπείκειν καὶ ἄρχεσθαι· φόβος γάρ, μήπως ἀπὸ χειρὸς τὸ ξίφος τὴν κεφαλὴν ἡμῶν καταλήψεται, προσολισθήματός τινος, ἧ τὰ ἀνθρώπινα, περιπίπτοντος· οἱ γὰρ δεσπότες εὖνοι τοῖς οἰκέταις πρῶτως εἶναι ὀφείλουσιν, ἔν’ οἱ ὑπερέται μᾶλλον τούτοις εἶεν εὐνοϊκώτεροι· ὅταν δὲ τὸ ὑπὸ χεῖρα πιέ- 10 ζηταὶ καὶ εἶη τὸ δεσποτικὸν ἰταμῶς ἀπηνέστερον, παρεκκλίνειν οἶμαι δεῖν τὴν μετ’ αὐτῶν συμβιώτευσιν”. Καὶ ἀφέντες τὸν οὕτως ἐμβρόντητον ἐξήσσαν οἱ ὀμαίμονες.

22. Δύο γοῦν προκειμένων αὐτοῖς ἀποφάσεων, τῆς μὲν πωλεῖν τὰ ὑπάρχοντα καὶ πένησι διανέμειν ὀριζομένης, τῆς δὲ κατα- 15 λιμπάνειν οἰκίας ἀγροὺς καὶ τᾶλλα πάντα, ἔνεκεν τοῦ ὀνόματος τοῦ δεσποτικοῦ, οὔτε περὶ τὴν πρώτην ποιοῦνται σχολήν, ὅπως μὴ ἐμβραδύνοιεν, οὔτε κατὰ τὴν δευτέραν ἐμπολιτεύονται, ἵνα μὴ ὡς ἔτυχε ταῦτα οἱ ἀκηκόετες καὶ οἱ ἀνήκοντες ἔρισι καὶ μάχαις τὸ καθ’ αἶμα συγγενῆς διατέμωσιν, ἄλλων ἄλλο προβεβλημένων 20 κληρονομίας τὸ δίκαιον· ἀλλὰ μέσοι χωροῦσι καὶ τὰ ὑπάρχοντα πάντα διανειμάμενοι πένησιν, αἰχμαλώτοις, δούλοις ἑαυτῶν, οὓς δὴ καὶ ἐλευθερίας ἠξίωσαν, καὶ θείοις σηκοῖς οὐχ ἦττω τούτων καθιερώσαντες, ὡς ἐκ κοιλίας ἐξῆλθον γυμνοί, καὶ ἐξ οἰκίας γυμνότεροι φεύγουσιν, πλὴν τῶν ἀναγκαίων ἐπιβλημάτων. Καὶ ἀπιόντες 25 τοὺς Θείους Τόπους καταλαμβάνουσιν, καὶ τὴν προσήκουσαν αἰδῶ καὶ τὰ νενομισμένα τελέσαντες, τῇ τοῦ θεοφόρου Σάββα λαύρα

1 ἄνευ γ. τῆς σῆς παρεμφάσεως κτλ.] ὁ βίος Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ παρεμβάλλει κατόπιν ἐπεισόδιόν τι (§ κα’), καθ’ ὃ τῆς Δαμασκοῦ ὁ ἀμηρᾶς οὐκ ἐπέτρεπε τῷ Ἰωάννῃ τὴν ἀναχώρησιν. — 6 προσέθηκα τὸ οἱ. — 7 κῶδ. ἀποχειρῶς. — 14 βίος Ἰωάν. Δαμ. § κα’. — 15 Ματθ. ιθ’, 21. Μάρκ. ι’, 21. Λουκ. ιε’, 33. — 16 Ματθ. ιθ’, 29. Μάρκ. ι’, 29. Λουκ. ιη’, 29. — 19 ἀνήκοντες] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. Ἐν τῷ ἑτέρῳ βίῳ Ἰωάν. Δαμ. § κα’ [Migne τ. 94, σ. 461] τὸ κείμενον ὅπως ἐφθαρμένον ἔχει γὰρ ὡδε· εἶνα ὡς ἔτυχε ταῦτα εἰακότος [!] ἔριδες προβαίεν».

προσέρχονται, κατὰ τὰς προρρήσεις ἐκείνας, ἃς ὁ πρὶν καθηγη-
 τῆς αὐτῶν Κοσμάς προσήμανεν. Ὁ γοῦν θεὸς Νικόδημος, ὃς
 καὶ τῆς λαύρας τότε προῦκάθητο, τοὺς θεοὺς ἐκείνους παιδιογέ-
 ροντας τῷ πνεύματι κατιδῶν ὀφθαλμῶ ὡς μὲν φωτεινούς, ὡς δὲ
 5 καὶ θεοειδεῖς, ἤσθη τῆς προσελεύσεως καὶ ὑπταίαις χερσὶν ὄλωσ
 καὶ ἀγκάλαις αὐτοὺς ὑπεδέξατο, καὶ τὸν μὲν Κοσμάν, οἷα δὴ καὶ
 τῷ χρόνῳ προσήκοντα — ἕξ γὰρ πρὸς τοῖς εἴκοσιν ἦν ἐτῶν — καὶ
 τὸ ἦθος μὲν ἐμβριδέστερον, τῷ δὲ λόγῳ στιβαρότερον, εὐθύς μετ'
 10 ὀλίγον θαρρήσας ἰδιωτικώτερον μένειν ἀποτέταχε· τὸν δὲ Ἰωάν-
 νην, ἐπειδὴ ἑώρα τὸ βέβαιον οὖπω καὶ ἀπὸ χρόνου κτησάμενον —
 πρῶτον γὰρ ἔτος μετὰ τὴν εἰκάδα διήνυεν — ἀνδρὶ πολλὰ τῇ
 πείρᾳ μαθόντι καὶ γνῶσιν ἔμπρακτον ἔχοντι ἀναθεῖναι τοῦτον
 ἐσκέπτετο.

23. Ἄλλ' ὁ μὲν περὶ τοῦ Ἰωάννου λόγος ἀναμεινάτω· ὁ δὲ
 15 Κοσμάς, ἐπειδὴ παρῆλθε χρόνος συχνός — δέκα γὰρ ἐφ' ἐνὶ πρὸς
 τὸν μονήρη βίον ἐπόκτευσε —, δοὺς τὸ δοκίμιον ἀναντίρρητον τοὺς
 ἀνά πᾶσαν εἶχε τὴν χώραν ἐκείνην ὡς υἱῷ Θεοῦ προσανέχοντας·
 οὐ γὰρ ἦν ταχύς τοῦ εἰπεῖν, οὔτε μὴν εὐπρόσιτος τοῦ ἀκούειν
 παντός· ὃ δ' εἰρήκει, μέτριον ἦν καὶ συλλαβαῖς βραχέσι μετρού-
 20 μενον, ὁ δὲ νοῦς τῶν οὐρανοῦ ἀψίδων παραψαύειν ἐμάχετο· λα-
 κωνίζειν γὰρ ὡς ἐπίπαν ἐβούλετο, ὕπερ οὐκ ὀλίγας γράφειν ἐστὶ
 συλλαβάς, ἀλλὰ περὶ πλείστων ὀλίγας· καὶ ἡ μὲν φράσις μία καὶ
 ἡ αὐτή, ὁ δὲ νοῦς ποικίλος καὶ πολλαπλοῦς· τὸ δὲ ἦθος καὶ εἶδος
 περιεσκευασμένος ἦν καὶ ἐγρηγορός, ὡς κεκραμένος μεθ' ἡμερό-
 25 τητος· τοῖς πολλοῖς προσηνής. Λέγεται δὲ καὶ ὕπνου τοσοῦτον
 μετέχειν, ὅσον ἀπόχρη τὸ σῶμα τοῦτο διακρατεῖν· ὁ δὲ τρόπος
 τοιοῦδε· λίθον ὡσεὶ μιᾷ χειρὶ βασταζόμενον μέσον τῆς κέλλης
 ἐνθήμενον ἐπάνω τούτου καθῆσθαι ὅτε καλέσει ὕπνου καιρός· τὸν
 30 δὲ μηδέ που ἐπικλινόμενον, πανταχόθεν δ' ἀπαιωρούμενον, σπᾶν
 βραχέως αὐτοῦ, καὶ παρεφυσμένου καὶ κατ' οὐδὲν τὴν φύσιν ἀναρ-

2 Νικόδημος] τούτου τὸ ὄνομα παντελῶς εἰσώπησεν ὁ τοῦ γνωστοῦ βίου Ἰωάννου
 τοῦ Δαμασκηνοῦ συγγραφεύς, § κγ'. — 5 κῶδ. ἤσθη. — 24 κῶδ. ἐγρηγορός ὡς κε-
 κραμένος.

ρωννύοντος. Τοῦτον, ἐπεὶ καὶ τῆς Ἱερουσαλήμ ποιμένος διὰ θαύ-
ματος εἶχον αἱ ἀκοαὶ Ἠλία—οὐχ οὗτος ἐκεῖνος ὁ διὰ τὸ μονο-
θέλητον τὴν ἐν Σινὰ θεοπτίαν ὑπερόριος κατιδών, παρ' Ἀναστα-
σίου τοῦ τότε τὰ σκῆπτρα Ῥωμαίων διέποντος τοῦτο παθών,—καὶ
περιλάλημα ἦν ἡδὺ τοῖς πάντων στόμασι, ψῆφος ἄνωθεν θεία 5
καὶ κάτωθεν χειρὸς ὑπουργία πρὸς τὸν τοῦ Μαΐουμᾶ περίοπτον
θρόνον ἐγκαθιδρύνουσιν, ὅτε καὶ τῆς κυρίας ἐπιστάσης τῶν ἡμερῶν.
ἡνίκα τὴν κεφαλὴν αὐτὸς τῇ χειρὶ τοῦ ποιμένος ὑπέβαλεν, ἀφα-
νῶς ἀπέπτῃ καὶ ἦν ὀρώμενος οὐδαμοῦ, ἕως ἐφ' ἰκανὸν καιρὸν
πάλιν ὠράθη πυρὸς λαμπάδα τῆς κεφαλῆς ἀποπάλλων εἰς οὐρα- 10
νοὺς καὶ τῇ μυστικῇ τραπέζῃ χρισθησομένην ταύτην ἐπιτιθεῖς·
ἐφ' ᾧ καὶ τὸν ποιμένα πάντων ἐν ὑπηκόῳ τοιάδε εἶπεῖν· “Χαίρω
σοι, δέσποτα παντοκράτορ καὶ σῶτερ ἡμέτερε, ὅτι τῷδε τῷ ἀνδρὶ
ἐγὼ μὲν ἐνεχείρισα σώματα σὺ δὲ ψυχὰς καὶ τὰς ἐμὰς ψήφους
δικαίας ἀπέφηνας· τὴν γὰρ ἱερωσύνην ἄχραντόν τε καὶ καθαρὰν 15
διασώσειαν”.

24. Ἀπῆει γοῦν πρὸς τὴν λαχοῦσαν ὁ κληρωθεὶς, καὶ οὕτως
ἐν ὀλίγῳ τὰς ἐκεῖσε βαρβαρώδεις ψυχὰς μεταβέβληκεν, ὡς ὅτι μὴ
πάλαι Κοσμᾶς ἐπέστη πικρῶς ἐπωδύροντο· τίς γὰρ οὕτω καὶ νῦν
καταλαβεῖν ὀξύτερος καὶ λόγῳ περιλαβεῖν ἰκανώτερος τὸ ζητού- 20
μενον καὶ τοῖς ἄλλοις μεταδοῦναι φιλοτιμότερος καὶ φαρμακεῦσαι
φαρμάκοις λόγων ἡδέσιν ἅμα καὶ στόφουσι τὰ τῆς ψυχῆς ἀρρω-
στήματα; “Ὅτε καὶ τοὺς ποικίλους ὕμνους καὶ τὰς Σειριῆνας Ἀγγέ-
λων ἐξετραγώδησεν, ὧν τὸ βριῖθος καὶ ἐγκατάσκευον καὶ τὸ πλεῖον
εἶπεῖν ποικιλώτερον καὶ ποριμώτερόν τε ὁμοῦ πρὸς τὸ πανηγυ- 25
ρίσαι καὶ λαμπρότερον ἢ ἐπιχαριτώτερον ἀμίμητον εἰσέτι ἐστὶ
καὶ ἔσεται· τὸ δ' ἠρωϊκὸν τῆς λέξεως καὶ εὐσύνθετον ὁμοίως ἀσύγ-
κριτον· τὴν δ' ἁρμονικὴν μουσουργίαν καὶ τὸ τοῦ μέλους οἶμαι
θελκτῆριον αἰ τῶν Ἀγγέλων λύραι πάντως ἡδέσθησαν· ἔοικε γὰρ
ἀρφεῖναι ταύτας τοῦ Τρισαγίου τὰ κρούματα, ὅταν αἰ τῶν ὕμνων 30

5 κῶδ. *παραλάλημα* || κῶδ. *θεία*. — 24 ἐξετραγώδησεν] ἐν τῇ ψ3 τοῦ κώδικος·
«*Λοκεῖ μοι τὰ τριαδικὰ τροπίρια λέγειν*» || βριῖθος] κῶδ. *βριῖθον*. — 26 κῶδ. *εἰς ἐτι*
ἔστι. — 28 κῶδ. *ἁρμονικὴν*.

τούτου χορδαὶ καταπλήττωνται καὶ ἐννεοὺς ἀκλίτοις ἐστάναι ὡσί, μή τι παραδράμη τῶν λιγυσμάτων ἀνήκοον. Ἦττηται πρὸς ταῦτα Μωσέως ψῆδὴ καὶ χορὸς Μαριάμ καὶ Δαβίδ μουσουργῶν, ἔτι δ' ὁ μυθικώτατος Ὀρφεὺς ἐκεῖνος δοκεῖ ἀνόνητα κελαδεῖν· οὐ γὰρ μόνον
5 ἔχων [ἦν ὁ Κοσμάς] τὸ στιβαρὸν καὶ ποικίλον τῶν νοημάτων ἀπὸ τε φύσεως καὶ μαθήσεως, ἀλλὰ δὴ καὶ ἀπὸ τῆς χάριτος· εἶχε προσεπιτούτοις καὶ τὸ τοῦ πνεύματος ἡμερόν τε καὶ σύμμετρον πρὸς εὐηχῆ πεμπόμενον ἀρτηρίαν ἀπὸ τοῦ πνεύμονος καὶ ποικίλως συγκλωμένην πρὸς ῥυθμούς εὐήχους καὶ ἐφηδύνοντας· καὶ ἦν ἠδύφωνος ἐξ ἀποτελέσματος καὶ τῆς μουσικῆς ἐπιστήμης τοσοῦτον
10 μετεῖχεν, ὡς δοκεῖν τὰς ἀντιθέτους εἰς ταῦτὸ συμβαδίζειν καὶ συνιστᾶν δυνάμεις καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν τι συνιστᾶν ἀποτελεσμα—καὶ αὐτὴ γὰρ κατὰ Πυθαγορείους πολυμηγέων καὶ διχᾶ φρονεόντων ἐστὶν ἔνωσις—καὶ τὴν δις διαπασῶν τελειοτάτην τάσιν τείνειν αὐτῇ
15 καὶ τὴν ἐσχάτην μείωσιν ἄχρι τοῦ ἐπιτρίτου λόγου λαλεῖν.

25. Ποτὲ γοῦν τις τῶν αὐτῶ συνήθων καὶ κοινωνῶν τοῦ τρόπου τε καὶ τῆς ἀρετῆς ὄρων αὐτὸν ἐμμελῶς τοῦ μέλους ἐχόμενον καὶ τὰ φρικτὰ συνείροντα ταῦτι καὶ θεῖα μυστήρια—οὕτω γὰρ
20 δέον εἰπεῖν, εἰ καὶ κινδυνεύει ἔτι τῆς πρὸς ἀξίαν ὁ λόγος προσκλήσεως—οὐχ ὑπονοίας ἔξω μὴ προσηκούσης περὶ τὸν φιλούμενον ἦν, ὅτι θρύπτοιο, φησί, καὶ κατακλᾶ τὸν νοῦν, μετεωρίζοιτο τε τὴν διάνοιαν καὶ ὡς ἐν ὀρχήστραις ὑποκεκινημένην φέρει ψυχὴν, καὶ ἰδοὺ φησὶν ὁ τῆς θυμέλης ἐπίσκοπος. Συμβάν οὖν
25 τι τῶν τυχηρῶν ἔνδημος ὁ φίλος τῷ φιλούμένῳ καθίσταται καὶ τοῦτον καταλαμβάνει μέλος τῶν ἀσμάτων τοῦ θεοῦ δείπνου ἀνακρουόμενον, καὶ “Ἰνα τί” φησὶν “οὕτως ἐτραγωδεῖς σεαυτὸν καὶ μέλος ἄδεις, πόρρω καὶ ποιμένος καὶ ἀσκητοῦ πρὸ τῆς ἀληθείας βαλλόμενον, καὶ θείων ἐπιλέλθαι θρήνων, οὓς ἀπάσης ἠδὲ κέρικε Δαβίδ διαχύσεως; οὓς, εἰ ἐπέγνωσ, θρήνοις ἂν ἀπαρακλήτοις

1 κῶδ. καταπλήττωνται. — 5 προσέθηκα τὰ ἦν ὁ Κοσμάς ὡς ἀναγκαῖα. — 13 Πυθαγορείους] Iamblichi de vita Pyth. σ. 80-84 Nauck. Sexti empir. opera, ἐκδ. Fabric. (Lipsiae 1841), τ. II, σ. 240-241 || κῶδ. πολυμηνέων. — 15 κῶδ. λαλᾶν. — 20 κῶδ. ὑπονοίας. — 23 κῶδ. συμβάν. — 26 κῶδ. ἰνατί· οὕτω καὶ ἐξῆς.

κατέκοπτες ἑαυτὸν στερισκόμενος”. Οὐπῶ γοῦν καὶ ἔτι ἀποσκώ-
 πτειν ἐκεῖνος ἠβούλετο μετέστη τῆς ὀρμῆς εὐθύς ὁ Κοσμᾶς·
 καταλαβούσης δὲ ἐσπέρας καὶ νυκτῶν ἐκκαλουμένων εἰς ὕπνον
 τὸν γέροντα, ἐφίσταται τις ὄψις αὐτῷ τοιάδε ἐνσκήπτουσα καὶ
 δεικνύουσα· ἐδόκει γὰρ ὄρᾶν ὡς ἐν ἀρχείοις πολλοὺς πονου- 5
 μένους πρὸς ἕνα τινά, καὶ τοῦτον ἀνακεκλιμένον ἐπὶ στιβάδος λαμ-
 πρᾶς, καὶ τινὰς ἐτέρους ἔξωθεν εἰσκεκλημένους καὶ στιχηθὸν εἰ-
 σιόντας, χλανῖσι κεκοσμημένους χρυσαῖς, φακιολίοις τε λευκοῖς
 περιειλημμένους τὰς κεφαλὰς, καὶ τὸν καθ’ ἕνα τούτων τῷ δορυ-
 φορουμένῳ προσκύνησιν ἀπονέμοντας, εἶτα στιχηθὸν ἐκατέρωθεν 10
 παρεμβάλλοντας καὶ ὡς σιγῆς ἀκηχοένοι, ὑποφωνουμένης ὑπὸ τοῦ
 κήρυκος· “Εἰσίτω ὁ τοῦ μέλους ἔξαρχος ὁ βασιλεὺς εἶρηκεν”. ὁ
 δ’ εἰσιῶν καὶ στὰς ἐπὶ μέσον τὰς πόδας ἐμέλιζε τοῦ δείπνου τοῦ
 μυστικοῦ, καὶ ἦσαν αὐτός τε ὁ ἀνακείμενος καὶ οἱ παριστάμενοι
 ἐννεοί, προσέχοντες τῷ μελουργοῦντι, ἠσθῆναι τε τῶν μελισμάτων 15
 ὑπὲρ τε τῶν νοημάτων ὑπὲρ τε τῶν φωνημάτων τὰν ἀνακεκλιμέ-
 νον εἰπεῖν. Καὶ τις ἔξωθεν ἐδόκει δεσμώτης περιαλγούση φωνῆ
 κεκραγένοι· “Εἰ ἦν τὰ τοιαῦτα ἐπὶ τοῦ τοιούδε δείπνου χθὲς καὶ
 πρότρίτα ὑπαδόμενα, οὐκ ἂν κατέθελξάν με τῶν Ἰουδαίων τὰ λη-
 ρωδῆματα, οὐδ’ ἀφείς τοὺς ὧδε κρότους τοῖς ἱερεῦσι καὶ γραμμα- 20
 τεῦσι συνῆλθον, ὅπου γόοι καὶ δόλοι καὶ ψυχαὶ φονῶσαι μετ’ ἴτα-
 μότητος τὰ τελούμενα δ’ ἐντεῦθεν μυστήρια οὐκ ἐξεφαύλισα ἄν”.
 Καὶ τις τῶν παρεστώτων ἀντέθετο γεγωνότερον· “Εἰ ἡ σιγὴ καὶ
 ἡ φρίκη τῶν μαθητῶν οὐ πέπεικέ σε γενέσθαι βελτιώτερον, οὐδὲ
 τοῦ Κοσμᾶ τὰ ἄσματα κατέσχον ἂν καὶ ἠλλοίωσαν”. Ταῦτα δι- 25
 πνισθεὶς ὁ ἑωρακῶς κατὰ λεπτὸν τῷ ποιμένι ἀπήγγειλε καὶ και-
 ρίως αὐτίκα τῆς ἐκείνου βάλλει ψυχῆς καὶ “Οἴμοι” πολλὰ ἀνώ-
 μωξεν ἑαυτοῦ καὶ “Πῶς ἀκάθαρτος ὢν καὶ κατὰ τὸν Ἡσαΐαν ἀκά-
 θαρτα χεῖλη ἔχων σὺν ἀκαρθαρτοτέρῳ ψυχῇ τῷ καθαρῷ τινὰς
 ὕμνους προσάξαιμι”; Ἀμέλει καὶ ἐγκλεισάμενος ἑαυτὸν ἐπὶ δυσὶν 30

1 κῶδ. ἀποσκώπτειν.—6 κῶδ. ἀκεκλιμένον.—8 φακιολίοις] ἐν τῇ ᾠγ τοῦ κώδικος·
 «θαυμαστὸν ὄλον καὶ φρίκης γέμον τὸ παρὸν χωρίον».—15 κῶδ. ἠσθῆναι.—21 κῶδ.
 μεθ’ ἴταμ.—25 κῶδ. ἠλλοίωσαν.—κῶδ. ἐνώμοξεν.—28 Ἡσ. ς’, 5.—29 κῶδ. τινὰς.

ἡμέραις τε καὶ νυξίν ἀπρόιτος ἦν, οὐδαμῶς τῶν θρηγῶν ἑαυτὸν ἀνάγων καὶ ἀνακτώμενος. Ἐντεῦθεν πολλή τις ἐνέσκηψε πληροφορία τῇ τὸν Κοσμᾶν διαλοιδορουμένη ψυχῇ καὶ μὴ διακεχυμένον εἶναι ἐκ τῆς ὀράσεως πέπειστο· ἀλλὰ τοῖς περὶ τούτου καὶ ἔτι
 5 ἐνδιατρίψωμεν λόγοις.

26. Ἄνῆρ τις τὴν τύχην μοναδικός, εἷς τῶν ἀσκουμένων ἐν τῷ ἐν Θεωκόις ὧν προφητεῖω, ποτὲ κατὰ τινα τύχην τῷ ἐπισκόπῳ τῷδε παρέβαλεν· ὅς, ἐπεὶ παντελῶς ἀμείλικτον ἴδοι τοῦτον καὶ στιβαρὸν καὶ μὴ μεμαλαγμένον φέροντα εἶδος καὶ μείλιχον,
 10 ἀλλ' ὄλον σύννουσιν καὶ πρὸς τὰς πυκνάς ἐφόδους τῶν τὰς αἰσθήσεις κλεπτόντων περίστροφον, θηρίου μῆδὲν ἀπεικίναται τὸν ἐπίσκοπον ἔφασκεν ἀγρίας τ' εἶναι ψυχῆς, καὶ "Πῶς τοὺς ἀνημέρους ὁ θῆρ" φησί "μεταπλάσειε"; Κατὰ γοῦν τινα μεγίστην τῶν ἐορτῶν—αὕτη δὲ ἦν ἡ τῶν Ἐπιφανίων τοῦ Θεοῦ καὶ Λόγου πανή-
 15 γυρις—, τῆς μουσικῆς ἐπιστάσης θυσίας καὶ τῶν ἀγιασμάτων προκομισθέντων τῇ τραπέζῃ ἤδη τῇ ἱερᾷ, ἐπειδὴ μετὰ φρίκης τὸ πᾶν τοῦ βήματος παρίστατο πλήρωμα, συνῆν δὲ καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν κιγκλίδων καὶ ὁ μοναχὸς ἐντὸς τῶν ἀδύτων παρεισυρεῖς, ὀρᾷται τις νεανίας τὸ κάλλος ἀμήχανος, τὸ φῶς δυσθεώρητος, τὸ
 20 εἶδος ἡρέμα ὑπομειδιῶν καὶ διαγλυκαινόμενος, ἀνακαθίσας [ἐπὶ] τῆς θείας τραπέζης, ὡσπερ δοκῶν ἀνακεκλῖσθαι πρότερον ἐπ' αὐτῆς, καὶ τὰς χεῖρας ἐκτείνων ἐν μειδιῶντι τῷ ἰδιώματι, καὶ "Δεῦρο" φησίν, "γλυκύτατέ μοι Κοσμᾶ, τῷ γλυκυτάτῳ μοι συμπλάκηθι Ἰωάννη". Ὁ δ' ἐγγίσας ἐφαίνετο καὶ τὰς χεῖρας ἀλλήλοις συνέ-
 25 βαλλόν τε καὶ κατησπάζοντο. Ὡς γοῦν ὕσον ἔδει καὶ τὸν ἀσπασμὸν τελεσθῆναι καὶ τὴν ὄψιν πασιδηλὸν καταστῆναι προέβαινε τὰ ὀράματα, ὁ μὲν ἐπίσκοπος τῆς κρηπίδος ἐπέβη τῆς ἱερᾶς, ἡ δὲ τράπεζα μόνον ὠρᾷτο τὰ θέματα φέρουσα. Καὶ τότε συνῆκεν ὁ μοναχός, ὡς ἀγεννῶν ψυχῶν καὶ ἀνάνδρων ἐστὶν ἡ διάχυσις, τῶν

6 Ἄνῆρ τις] ἐν τῇ φῶ τοῦ κώδικος «Θαῦμα. Κἀδισμα». — 7 τῷ] κῶδ. ται.—
 8 κῶδ. παρέβαλεν. — 20 κῶδ. ἡρέμα || προσέθηκα τὸ ἐπὶ. — 27 κῶδ. κρηπίδος. —
 28 κῶδ. ὀρᾷτο· οὕτω καὶ κατόπιν· ἕτερα τοῦ τύπου τούτου παραδείγματα ὄρα ἐν τῷ
 Θησαυρῷ Στεφάνου, τ. V, σ. 2139 Didot.

δὲ φρονίμων, ὡς αἱ πέντε παρθέναι, τὸ δι' ὄλου ἐγρηγορὸς καὶ ἐμμέριμον, αἱ καὶ τὸ ἡδὺ τοῦ ἐλαίου μέτριον ἔφερον.

27. Προσθετέον δὲ καὶ τοῦτο τοῖς εἰρημένοις. Ἄνῆρ τις Ἄραψ, τὴν κλῆσιν Ἀντίφιλος, τὴν ἵππων κτῆσιν οὐ μετρητός—καὶ γὰρ ὁ χῶρος οὗτός ἐστιν ἱππόβοτος—, πρὸς τινος τῶν ἵππων ποτὲ 5 τὸ σκέλος κρουσθεὶς ἀνιάτως εἶχεν, ἐπὶ πολλαῖς θεραπείαις πολλὰ δεδαπανηκῶς (κατέρρει γὰρ ἀφ' ὄλου τοῦ σώματος ἐκείνου πᾶς ἰχώρ καὶ χυμός), καὶ τὸ μὲν σκέλος ὠρᾶτο παρόμοιον κίονι, τὸ δ' ὄλον σῶμα μόνοις ὀστέοις καὶ νεύροις ἐκπεπιεσμένον ὄν συνεδέδετο. Ὡς οὖν ἐν ἀμηχανίᾳ κατέστη τὰ κατ' αὐτόν, οἱ ἵπποι 10 πάντες συμφορηθέντες ἀγεληδὸν πρὸς τὸν αὐτῶν εἰσήλασαν κύριον, καὶ τις, εἷς ἐξ αὐτῶν,—ὦ τῶν ἀρρήτων Θεοῦ τεραστίων—, “Ἴδε ἡμεῖς ἠχομέν σοι πρὸς τὸν τοῦ Μαΐουμᾶ ποιμένα τὸν ἡμῶν δεσπότην ἐπωμισόμενοι” ἀνθρωπεῖα τῇ φωνῇ ἀνεβόησε· καὶ ἅμα τῷ ταῦτα ῥηθῆναι φόρτος τοῖς ἵπποις Ἀντίφιλος τίθεται καὶ μεθ' 15 ἡμέρας τὸν θεῖον καταλαμβάνει Κοσμάν, ὃς τὴν δεσποτικὴν εὐρέθη ὑμῶν ἑορτήν, τὴν ἐξ ὄρους συστάσαν τῶν Ἐλαιῶν, καὶ τότε γράφων τὸ μέλος, τὸ “Νέον πῶλον ἐπιβεβηκῶς ὁ βασιλεύς σου, Σιών, ἐπέστη” φάσκον “Χριστός”. Ὡς δὲ τὸ μέλος διὰ καλάμου καὶ μέλανος ἐσχεδίαζεν, ἐν τῷ προβαίνειν τὴν χεῖρά τε καὶ τὸν 20 κάλαμον τὸν φθάσαντα γράφεσθαι γράμματα, ἀπὸ μέλανος ὠρᾶτο χρυσᾶ καὶ ἦν διαταράττοντα τὸν γραφέα οὐ φορητῶς καὶ τί μέλλοι ταῦτα εἶναι διηπορεῖτο πρὸς ἑαυτόν· καὶ ἅμα τῷ ταῦτα διαπορεῖσθαι εἴσεισιν ὁ φόρτος ἐκεῖνος ὁ τληπαυθῆς θέαμα τοῖς πᾶσιν ἐλεεινὸν καθορώμενος καὶ τὸν ἐκείνου ἐπεκαλεῖτο Θεὸν ἀρωγόν. 25 “Ὁ δὲ “Καὶ τίς μοι” φησί “τὴν ὕλην τὴν ψυχικὴν ἐκφορήσειε” φησί “καὶ τὰ συμβάντα κατὰ ταύτην ἐξ ἀλόγου καταθραύσματος ἐξιάσαιο; ἀλλ' ὅμως τῶν εἰς αὐτὸν πεποιθότων, ἐπεὶ οὐ κατασχύνει τὴν ἐλπίδα Θεός, οὐ ῥαθύμως τὴν σὴν θεραπείαν μετέλθομεν”. Γράφει γοῦν αὐτίκα τῷ πατριάρχῃ καὶ τὰ κατὰ τὸν πε- 30 πονθότα ἀναδιδάσκει κατὰ λεπτόν καὶ ὅπως ἔλθοι πεπλανημένος

1 Ματθ. κε', 4, 10.— 8 κῶδ. ὁρᾶτο παρ' ὁμοιον.— 18 Anthol. graeca carm. christ.. σ. 166. 29 οὐ κατασχύνει τὴν ἐλπίδα] Ψ' αλμ. κα', 6.

ὡδε, τὴν πηγὴν τῶν ἱαμάτων καταλιπὼν· ὃ δ' ἀντεπιστέλλει· “Καὶ
πάλαι πρὸ τοῦ τὸν ἵππον ἰσχύσαι τοῦ Ἀντιφίλου καὶ τὸ πάθος
καὶ ὁ τρόπος τῆς ἰατρείας καὶ ὁ ἰασάμενος ἐδηλώθη μοι. Μὴ
γούν μέλε περὶ τὰ δεδομένα Θεῶ· ἃ γὰρ δι' ἡμῶν ἐνεργεῖ, τὴν
5 ἰδίαν αὖξει δόξαν καὶ τὴν τιμὴν”. Ὁ οὖν Κοσμάς τὸ οἰκίδιον εἰ-
σιῶν καὶ δακρύων ὑποπλησθεῖς, ὡς καὶ πηλὸν ἐπὶ τοῦ πέδου
συμφῦραι δοκεῖν, ἐλιπάρει τὸν μόνον βοηθοῦντα Θεόν, καὶ στρα-
φείς ὄρα τὸ δοχεῖον τοῦ μελανίου, ἐν ᾧ περ τόπῳ καθήμενος τῇ
γραφῇ προσησχόλητο, τὴν πάλαι πέτραν τοῦ Ἰσραὴλ μιμησάμε-
10 νον, ἄνω μὲν ἐπ' ἀέρος αἰωρηθὲν καὶ ῥύακα μέλανος βλυστάνον
ἐκ παραδόξου, καὶ αὐτίκα κελεύει τὸν πεπληγμένον εἰσενεχθῆναι,
διὰ τινων βασταζόμενον· οὗ τὸν πόδα τῷ μέλανι καταχρίσας
εὐθὺς ὑγιῆ καὶ ὡς ὁ θάτερος ἦν ἀποδέδειχε. Καὶ τοῦτο μὲν οὕτως·

28. Ἐπεκώμασέ ποτε τοῖς κατὰ Λιβύην καὶ Αἴγυπτον μέ-
15 ρεσι κακῶν διττῶν Ἐρινύς· ἐπισυνέστησαν γὰρ κατ' ἀλλήλων οἱ
τὴν μίαν φύσιν ἐπὶ Χριστοῦ παρεισάγοντες καὶ οἱ τὸ πάθος τὸ
σταυρικὸν διὰ τὸ ταῦτόν καὶ ἐν τῆς ὑποστάσεως κατὰ τῆς θεό-
τητος ὀνειδίζοντες, καὶ ἦσαν ἕξ ἐκατέρων μερῶν οὐ λόγοι μόνον
πολλοί, ἀλλὰ καὶ χεῖρες ξιφῆρεις κατ' ἀλλήλων ἀντανεγείροντο,
20 ὥστε καὶ τοῦ ταμειοφύλακος, τοῦ τὴν δουρικὴν ἀρχὴν τῆς Ἀλε-
ξανδρέων διέποντος, ἀφαιρεθῆναι τὴν κεφαλὴν. Ἐδοξεν οὖν τοῖς
ἀντιθέτοις ἄλλον προσλαβέσθαι κριτὴν καὶ διαιτητὴν τῶν ἀντιλο-
γιῶν καὶ ἀμφισβητήσεων· καὶ δὴ Πολιτιανῷ προσέρχονται τῷ τῆς
Ἀλεξανδρέων προέδρῳ καὶ τῶν ὑγιεινῶν δογμάτων ὑπασπιστῇ,
25 ἀλλὰ δὴ καὶ τῷ εἰρημένῳ Ἡλίᾳ καὶ ἐξάρχῳ τῆς ἁγίας πόλεως
Ἱερουσαλήμ, τὰ κατ' αὐτοὺς ἀναφέρουσιν, αἰτοῦντες ἐκ τούτων
ἀπάντων ἀναιρεθῆναι μὲν δι' αὐτῶν τὴν διχόνοιαν, κυρωθῆναι δ'
ἐνὶ τῶν μερῶν τὴν νικῶσαν καὶ οὕτως δικαίᾳ ψήφῳ συνοδικῇ
τὴν στάσιν ἐκ μέσου γενέσθαι. Ἄλλ' οὗτοι καὶ τῷ τῆς Νέας
30 Ῥώμης Ταρασίῳ κοινωνῆσαι τῶν βουλευμάτων ἐσκέπτοντο, καὶ
κἂν εἰς κριτῶν καταστήναι τύπον τούτοις οὐχ εἴλοντο. Τὸ παρ'

4 κῶδ. μέλλε. — 9 πέτρα τοῦ Ἰσραήλ.] Ἐξῆδ. ιζ', 6. — 10 κῶδ. βλυστάνων. —
15 κῶδ. Ἐριννύς. — 28 κῶδ. συνοδικῇ.

ἐκατέρων μερῶν συσχεψάμενοι ἄτοπον καὶ ταῖς προδοδογμέναις
κρίσεις ταῖς συνοδικαῖς ἐφεπόμενοι καθαρῶ καὶ προδήλῳ τῷ ἀνα-
θέματι τούτους καθυποβάλλουσιν· ὥπερ οὐ μόνον σμῆνος θορύβων
κατὰ τῶν ἀντιθέτων ὄντων ἀνήγειραν, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτῶν τῶν χρι-
στιανῶν δὴ λοιδορον ἐφ' ὕβρει γλώτταν ἐκίνησαν. Ἦκασιν οὖν καὶ 5
πρὸς αὐτὸν τὸν πρόεδρον τοῦ Μαΐουμᾶ τὴν αὐτῷ δοκοῦσαν ψῆ-
φον ἐπὶ τοῖς ἀμφιβόλοις αἰτούμενοι· ὁ δὲ πρότερον οὐκ ἂν ἐνέγκοι
τὰ δεδογμένα φησί, πρὶν ἐξ ἐκατέρων οἱ κρεῖττους περιφανεία
καὶ λόγῳ συνέλθοιεν. Ἦκεν οὖν ἡ κυρία τῆς συναθροίσεως, καὶ
συσχεψάμενος ὡς τὸ ἐν ἀσφαλείᾳ οἰκονομικὸν κρεῖττον ἔστιν ὅτε 10
τῆς ἀληθοῦς καὶ ἀποτόμου ἀποφάσεως, εἰ καὶ δοκεῖ συγκατάθεσις,
ὅταν καὶ πρὸς αὐτὴν ὀρθᾶ τὴν ἀπόφασιν ὑστέρως ἢ οἰκονομία ὡς
διὰ κύκλου ἐπανακάμπτουσα, τοὺς τῆς μιᾶς φύσεως οὐ δέχεται
μέν, ἤττον δ' ἡμαρτηκέναι προσαποφαίνεται· τοὺς δὲ τὴν διαίρε-
σιν παρειαγόντας καὶ τὴν ὠτειλῶν ὀδύνην αἰδοῖ μήποτε διαβαίεν 15
πρὸς τὴν θεότητα δισχυριζομένους, ὡς ὦντο, κατακρίνει προ-
δήλως καὶ τῶν πόλεων ἐξωθεῖ καὶ μηδεμιᾶς παρρησίας ἀπο-
λαύειν διακελεύεται, τοῦτο πάντως ποιῶν ἵνα λήμματά τινα καὶ
προφάσεις καὶ σπέρματα τῆς ἐνώσεως διατηρήσῃ ἐν ἑαυτῷ. Ὡς
δὲ ἐπέκειντο πρᾶξιν αἰτοῦντες ἐγγράμματον οἱ μὴ πάντῃ ἀκατα- 20
κρίτου μοίρας, ὡς ὦντο, αὐτὸς ἡμερῶν ἀπῆται διάσκεψιν, τὰ
κατεσπουδασμένα προδήλως μεμφόμενος. Μεθ' ἡμέρας οὖν καὶ
τούτους μετακλήτους ποιεῖται καὶ τίς ἢ κρᾶσις καὶ μῖξις καὶ ἔνω-
σις πανσόφως παρίστησι, καὶ ὅτι ἡ ἔνωσις ἐστὶν ἀδιαλώβητος
καὶ πραγματικὴν οὐ δεῖ παρειαγεῖν διαίρεσιν, τῷ δὲ λόγῳ τῆς 25
διαφορᾶς ἐκ τῶν ἐν ταῖς συνελθούσαις ἰδίῳ ἐπιγινώσκειν τὴν
σύνθεσιν· “οὕτω γάρ” φησί “καὶ τὴν κατηγορον τῶν ἀποβλήτων
γλώτταν ἐκκλίνετε καὶ τὴν αὐτῶν διαίρεσιν ἀπελέγξοιτε, στέργον-
τες τὰς φύσεις οὕτως ἐπὶ Χριστοῦ, ὥσπερ ἐπὶ ψυχῆς καὶ σώματος
καὶ τῆς μιᾶς ἐν τῷ συνεῖναι αὐτῶν ὑποστάσεως, μᾶλλον δὲ καὶ ὑπὲρ 30

8 κῶδ. ὕπερ. — 4 ἀντιθέτων ὄντων] κῶδ. ἀντιθετόντων, ὕπερ, εἰ μὴ διεφθαρ-
μένον, ἐστὶ πάντως ἐκ τοῦ μεταγενεστέρου τύπου ἀντιθέτω. — 5 κῶδ. γλώσσων. —
15 κῶδ. τῆς ὠ. ὀδύνης. — 20 κῶδ. πρᾶξιν. — 23 κῶδ. μίξις.

ταῦτα, καθὸ καὶ κατὰ φύσιν καὶ ὑπὲρ φύσιν ἐστὶν ἡ σύνοδος· εἰ
δ' οὐκ, ἀλλ' οὐ τὴν ἐκείνων μέμφιν ἐκκλίνετε· πῶς γὰρ ὁ
μῖαν φύσιν ὁμολογῶν κρεμαμένην ἐπὶ τοῦ παθόντος Χριστοῦ
οὐκ ἀνάξιοι τὸ πάθος ἐπ' αὐτὴν τὴν θεότητα"; Καὶ ἄλλαις πλεί-
5 σταις πειθανάγκαις πανσόφοις τῆς ὑγαινούσης μοίρας αὐτοὺς ἀπο-
δείκνυσι καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ λαμπρῶς ἀποδίδωσι. Τῶν δὲ ἐξοστρακι-
σθέντων ἐκείνων οὐδεὶς ἐπέστραπτο πρὸς τὴν ἀλήθειαν, πλὴν
εἷς τις Ἰκάριος κεκλημένος, ἀπὸ χειρῶν τοῦ ζῆν συλλέγων τὰς
ἀφορμάς· αὐτὸς σὺν οἴκῳ παντὶ τῆς γλώττης ἠττάται Κοσμά·
10 πανταχόσε γὰρ ἐξωθοῦντο τῶν πόλεων, κατὰ τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ.

29. Ἄλλ' ἵνα μὴ τῷ μήκει βάρος ταῖς ἀκοαῖς ἐπιυναγάγω-
μεν, τῶν μελισμάτων μόνον ἐπιμνηστέον αὐτοῦ· οἷς οὐ τοσοῦτον
προσετετήκει καὶ ἐνησχόλητο, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καλέσοι καιροῦς
αὐτὰ διεχάραττεν. Καὶ πρῶτως ἐνάρχεται τῶν ἀδομένων ὕμνων
15 ἐν ταῖς ἐωθιναῖς καὶ ἑσπερινοῖς ὕμνοις τοῦ καθαρσίμου τῆς νη-
στείας καιροῦ· ταῦτα γὰρ καὶ μόνα τὰ ἰδιόζοντα μέλη, κοσμού-
μενα γλυκυτάτοις νοήμασι καὶ λιγυροῖς μέλεσι ὠραϊζόμενα, ἐφ'
ὄλης ἐξέθετο τῆς νησιτίμου τροφῆς. Εἶτα τὴν πρὸ τοῦ θεοῦ Πά-
σχα ἐβδομάδα ὑμνεῖ καθ' ὁλόκληρον, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸν
20 θεῖον Λάζαρον θαύματος, μόνης ἐξαιρουμένης τῆς νυκτὸς ἐκείνης,
καθ' ἣν ἡ προδοσία καὶ ἡ κρίσις τοῦ δεσπότη ἐγένετο· τὸ γὰρ
τότε μέλος τριψῆδιον Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων ἐξέθετο. Εἶτα μετα-
βαίνει καὶ πρὸς τὰς καθ' ἐξῆς τοῦ δεσπότη Χριστοῦ καὶ Θεοῦ
ἑορτάς, ἃς τῇ ἐκκλησίᾳ ὁ προειρημένος Σωφρόνιος κατὰ τοὺς και-
25 ροὺς αὐτῶν ἀποτέταχε (οὗτος γὰρ ἐστὶν ὁ τὴν σύνταξιν τῆς ἐκ-
κλησιαστικῆς ἀπάσης ἀκολουθίας διορισάμενος καὶ διελὼν τὴν τοῦ

2 οὐκ] κῶδ. εἰδ' οὐκ.— 6 κῶδ. ἐξοστρικ.— 10 τὸ γὰρ μετὰ τὸ ἐξωθοῦντο ἐν τῷ
κῶδικι. — 13 κῶδ. αὐτὰς. — 15 ἐν τῇ ᾧ τὸ κῶδ. «Συμείωσον ὅτι τὰ ἰδιόμελα
στιχισθὰ τῆς Τεσσαρακοστῆς τοῦ κυροῦ Κοσμά εἰσίν». — 20 Λάζαρον θαύματος]
λέγει δὲ περὶ τῶν κανόνων τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, ὡς ὕρα ἐν τοῖς Ἀναλέκτοις,
τ. II, σ. 7-14, 34-37, 55-56, 69-72, 86-21, 138-141, 164-173. — 22 νῦν τὸ πρῶτον
ἀκούεται. ὅτι τὸ τριψῆδιον τοῦ Προσαβάτου, ὕπερ ἀποδίδεται κοινῇ τῷ Κοσμᾷ, συνέ-
ταξε Σωφρόνιος ὁ Ἱεροσολύμων πρβλ. Ἀναλέκτων τ. II, σ. 147 κέ. — 26 κῶδ. διω-
ρισίμενος.

θείου εὐαγγελίου ὑφὴν καὶ τῶν τοῦ Παύλου ἐπιστολῶν εὐαρμο-
στως ἐκάστω τῶν ἁγίων προσώπων καὶ ἐκάστη πανηγύρει τοῦ υἱοῦ
τοῦ Θεοῦ), καὶ πρώτως ὑμνεῖ Κοσμᾶς τὸν κατὰ τὸ ἀνθρώπινον τόκον
Χριστοῦ, εἶτα καθ' ἐξῆς τοὺς διὰ τὸν μνήστορα Ἰωσήφ συγγενεῖς 5
αὐτοῦ, Δαβὶδ, Ἰάκωβον φημί καὶ Ἰούδαν καὶ Συμεῶν· ἐν τῷ μέσῳ
δὲ καὶ τὴν τῶν βρεφῶν κατὰ τοὺς ἐσπερίους ὕμνους ἐν τρισὶ τροπα-
ρίοις ἐμέλισεν ἑορτὴν, πολλὴν δεινότητα καὶ μεγαλοφωνῆ κεκτημέ-
νοις στιβαρότητα καὶ τὸ ἦθος αὐτοῦ τὸ ἐμβριθὲς ἀκριβῶς παριστά-
νουσιν. Εἶτα πρὸς τὰ κατὰ τὸν Ἰορδάνην θαύματα τὴν τοῦ λόγου
ῥύμην ὀχετηγεῖ, κροτεῖ τὴν ἐν τῷ Ἰερῷ ἀπόδοσιν τοῦ Θεοῦ· καὶ 10
τὴν κατὰ τὸ Θαβῶρ ἀστραπὴν ὡς ὅσον ἐξῆν ἰδεῖν οἱ μαθηταὶ
τεθεάκασιν, οὕτω καὶ οὗτος ὅσον ἐξῆν εἰπεῖν παρεστήσατο· τοὺς
τε ἐξοδίους ὕμνους τῆς Θεομήτορος, εἶτε συνθρηγῶν τοῖς συνοιῶ-
σιν αὐτόπταις, εἶτε συνεξιστάμενος τοῖς συμπαροῦσιν ἀρχιεράρχαις,
τέως οὕτως ἐξέφανε·ν. 15

30. Ἀλλὰ καὶ περὶ τοὺς ὕμνους τῆς Σταυρικῆς Ἀνουψώσεως
τοιοῦτόν τι γέγονε. Κατὰ τοὺς ἐτησίους κύκλους τῆσδε τῆς πανη-
γύρεως τὸν Σταυρὸν ἀγράντοις χερσὶν ἐπὶ τῆς λαχούσης ποιίμνης
αὐτὸς ἀνόψου ποτὲ κατὰ τὸ σύνθηδες, ὡς μετὰ τὰς ὀρθρινὰς ψάδας,
ὧν αὐτὸς αὐτουργός, καὶ ἡ τοῦ τιμίου ξύλου ἐφ' ὕψους ἐτελεῖτο 20

3 κῶδ. πρώτος || τὸν εἰς τὴν Χριστοῦ γέννησιν κανόνα ὅρα ἐν τῇ Anthol. σ. 165-
169. Νικοδήμου ἑορτοδρόμιον. Βενετ. 1836, σ. 65-99. — 5 Δαβὶδ Ἰάκωβον] ὁ πρὸς τού-
τους ἀσματικὸς κανὼν τοῦ Κοσμᾶ ψάλλεται ἡμέρα Κυριακῆ μετὰ τὴν Χριστοῦ γέννησιν·
ὅρα Μηναῖον Δεκεμβρίου ἐκδ. Βαρθολομαίου [Βενετία 1890, σ. 210 κέ] || Ἰούδαν] ὁ νῦν
εἰς Ἰούδαν τὸν ἀπόστολον ψαλλόμενος κανὼν ἐστὶ Θεοφάνους τοῦ Γραπτοῦ || Συμεῶν] ὁ
νῦν εἰς Συμεῶνα τὸν συγγενὴ τοῦ Κυρίου ψαλλόμενος κανὼν ἐστὶν Ἰωσήφ τοῦ ὕμνογράφου.
— 7 ἐν τρισὶ τροπάριοις ἐμέλισεν] ἀγνοοῦνται ταῦτα, εἰ μὴ ἐστὶ τὰ νῦν ἀνώνομα
ἐν τῷ Μηναίῳ τοῦ Δεκεμβρίου [ἡμέρα κθ'] περιεχόμενα, τὰ ψαλλόμενα ἐν τῷ ἐσπε-
ρινῷ τρία στιχηρὰ προσόμοια || μεγαλοφωνῆ] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. — 9 Ἰορδάνην θαύ-
ματα] νοητέον ὅδε τὸν εἰς τὰ Θεοφάνια κανόνα. Anthol. σ. 169-173. Νικοδήμου ἑορ-
τοδρόμιον σ. 127-166. — 10 ἀπόδοσιν τοῦ Θεοῦ] ἐν τῇ ψα τοῦ κώδικος· « ἤτοι τὴν
Ἑπαπαντὴν ». Anthol. σ. 173-176. Νικοδ. ἑορτοδρ. σ. 180-205. — 11 ἀστραπὴν =
Μεταμόρφωσιν. Anthol. σ. 176-180. Νικοδ. ἑορτ. σ. 587-645. — 13 ἐξοδίους ὕμνους] νοητέον τὸν
εἰς τὴν κοίμησιν τῆς Θεοτόκου κανόνα. Anthol. σ. 180-183. Νικοδ. ἑορτ.
σ. 649-678. — 16 τὸν τῆς Σταυρικῆς Ἀνουψώσεως κανόνα ὅρα ἐν τῇ Anthol. σ. 161-
165. Νικοδ. ἑορτ. σ. 1-62. — 20 κῶδ. ὦν.

ἐμφάνεια καὶ πάντες τὸ παρὰ Κυρίου ἐλεηθῆναι ἐκέκραγον· καὶ ποτε τῆσδε κροτουμένης ὀλονύκτως τῆς πανηγύρεως ὁ συνήθης ἐφίσταται μαθητῆς, “Πολλὰ τῆς κέλλης ἐντὸς φῶτα” φάσκων “ὕφάπτονται καὶ μήποτε πῦρ τὰς ταύτης ἔνδον βίβλους καὶ τὰ
5 σχεδάρια κατανέμεται”; “Ὁ δ’ ἐπὶ τῷ μηνύματι διαταραχθεὶς ἄπεισιν ἐπιτακτώτερον, καὶ διάρας τὰς θύρας, ἐντὸς εἰσιῶν ὄρα γυναῖκα βασιλίσσαν ἀπὸ τοῦ φαινομένου ἐλεγχομένην σχήματος καὶ στολίσματος, ἐπὶ τοῦ κοιτωνίσκου δὲ καθημένην αὐτοῦ, καὶ ἔτι συμπεσῶν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ ὄραματος “Φεῦ μοι τῶν θεα-
10 μάτων” φησὶν “ἔξιθι τῶν ᾧδε, μήποτε καὶ Δαίμων ἡμᾶς μηχανᾶται λυπεῖν”. Ἡ δὲ “Ἐκ Θεοῦ σοι ἦκω, Κοσμᾶ”, φησὶν καὶ πάντων μὲν τὰς αἰτήσεις τὰς ἐπὶ τῆς τοῦ θείου Σταυροῦ ἀνυψώσεως ἐκείνον ἀσπάζεσθαι ἀπαγγέλλουσα, “τὰς δὲ τοῦ σοῦ ποιμνίου μηδ’ ὄλως παραδεχόμενον· βούλεται γὰρ αὐτοὺς ἀφεῖναι τὸ παρὰ Κυ-
15 ρίου ἐλεηθῆναι αἰτεῖν, ὅταν ἐφ’ ὕψους αἴρης τὸ ξύλον τὸ ἀσπαστόν, καὶ παρὰ σοῦ ἐκτεθειμένους ὕμνους ὑπᾶδειν κατὰ τὸν τότε καιρόν· ἐμὲ δὲ ἴσθι τὴν αἰτίαν εἶναι τῆσδε τῆς πανηγύρεως”. Καὶ αὐτίκα τὴν τελευταίαν ᾠδὴν διπλασιάζει Κοσμᾶς, “ἵνα τὸ μέλος” φησὶν “ἐξαρχῆ, ἕως ὁ λαὸς τῷ Σταυρῷ ἀγιάζεται”. Οὐ-
20 τως ἡ προσθήκη τῶν μελισμάτων ἐγένετο.

31. Τὸ δὲ λέγειν ἐν Ἀντιοχείᾳ παραγενέσθαι τὸν ποιητὴν, ἢ τῇ Βασιλευούσῃ παραβαλεῖν, κάκεισε τὸ μέλος ἐκθεῖναι, πάντῃ τῆς ἀληθείας ἀπώλισθε· πρῶτον μὲν, ὅτι μὴ τῆς λαχούσης ἐξῆει Κοσμᾶς, ἀφ’ οὗ καιροῦ τὰς ἡνίας αὐτῆς ἀνεδέξατο, κάκει βιοῦς
25 ἐπὶ ἔτεσιν ἑπτακαίδεκα τὸ σῶμα τῷ ἐκεῖσε χῶματι ἐκαλύφατο· εἶτα, κὰν ἐπεξενίσθη τῇ ἐν Ἀντιοχείᾳ τοῦ Βαπτιστοῦ μονῆ, ὡς φασιν, ὑπῆδε δὲ τὰ μέλη ταύτι, ἡμάρτανον δὲ περὶ τὴν λέξιν οἱ φάλλοντες, πάντως περὶ τὸν νοῦν πρωτίστως ὠλίσθαινον· καὶ πῶς οἱ οὕτως ἰδιωτικώτερον ἔχοντες ἐζήτησαν ἂν τὸν Κοσμᾶν
30 ἑαυτὸν καταστήσαντα δῆλον ἐκθέσθαι προσθήκην μέλους, ἵν’ ἐκ τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τῆς συνθήκης τῆς λέξεως καὶ τῆς τῶν νοημάτων

ὁμοιότητος αὐτὸν πεισθεῖεν εἶναι τὸν τὸ μέλος συνθέμενον οἱ μὴ κατ' οὐδὲν εἰδότες κρίνειν λογικοὺς χαρακτῆρας καὶ νοημάτων ἀκρίβειαν; Ὅμοιως καὶ ἐπὶ τῆς Βασιλίδος· εἰ ἦσαν πολλοὶ δὴ καὶ ἄρχοντες τῷ λόγῳ καθ' ἑκατέρων πολλῶν τριβῆς τε ἀγῶνι μυσταγωγῶν τε ἀφθονίαις (λέγεται δὲ τὸν Κοσμᾶν ἑαυτὸν ἀπε- 5 λέγγειν καὶ δῆλον ποιεῖν διὰ τὸ ἀδόμενον τότε μέλος ἀνάρμοστον, ἔν' εὐρύθμως παρὰ πάντων ὑπάδεσθαι πείσειε), μυριάκις ἂν ἤρε- τίσατο καὶ τὴν ὄλην ἀφανισθῆναι τοῦ μέλους ὑφήν, ἣ ἐκ φιλαυ- τίας δῆλον καθιστᾶν ἑαυτὸν· πόρρω γὰρ ἀπὴν τοῦ ἀνδρὸς τὸ κομ- 10 πτηρὸν τε καὶ φίλαυτον.

32. Ἄλλὰ καὶ τὴν οὕτω σεπτὴν καὶ παγκαλλῆ τοῦ πνεύματος δόσιν καὶ [τὸν] τῶν μαθητῶν ἐπὶ κεφαλῆς ἐμπρησμὸν ἢ σοφισμὸν διὰ πυρίνου τοῦ πνεύματος μετὰ τοῦ πνεύματος ἐξυμνεῖ, καὶ τὸν πρόε- δρον Ἀλεξανδρείας Προτέριον εἶτα καὶ ἐξ αἵματος στεφανίτην 15 ἀστείως ἄγαν κοσμεῖ· καὶ τὸν ἐν μάρτυσιν ἐξοχώτατον Γεώργιον ἀνομνεῖ, διὰ τὸ συμφυλέτην εἶναι καὶ συμπατριώτην καὶ Παλαι- στιναῖον καὶ τὸ γένος ἔλκειν περιφανές. Πείθει δὲ αὐτὸν καὶ ὁ ἐξ Αἰγύπτου ἦκων θεῖος Μηνᾶς, τὸν συναθλητὴν νυκτὸς ἀποστεί- λας Βικέντιον, τὰ κατ' αὐτοὺς ἀνδραγαθήματα διαγράψασθαι, “ Δὸς 20 ἡμῖν τήνδε τὴν χάριν ” ἐνσκήπτων, “ τὸ μὴ λήθη τόνδ' ἐν τὸν βίον τὰ καθ' ἡμᾶς παρελθεῖν· καὶ γὰρ ἐκ γειτόνων ἐσμέν ” φησὶν· “ ἡμεῖς δ' οὐκ ἐσόμεθα ἀμνήμονες περὶ τὴν τῆς χάριτος ἀντα- πόδοσιν ”. Συνεπιτούτοις καὶ τὸν πολύτλαν Ἰὼβ μεγαλύνει· προ- σέκειτο γὰρ αἰεὶ τῷ τοιοῦτῳ καὶ συνεχῶς ἐπὶ γλώττης καὶ διὰ 25 θαύματος ἔφερον, οὐ μόνον διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κατὰ πάθους παντὸς καὶ πολέμου ἀνδρίαν καὶ ἔνστασιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ γεί- τωνα εἶναι τὴν Ἀράβων τῷ Μαΐουμᾶ. Καὶ ἄλλους οὐχ ἥττους

11 κωδ. *παγκαλῆ*. — 13 νοητέον τὸν εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστὴν ἁμαρτικὸν κανόνα. *Anthol.* σ. 201-204. *Νικοδ.* ἐορτοδρ. σ. 526-552. — 14 τὸν εἰς Προτέριον ἁμαρτικὸν κανόνα ἀγνοοῦμεν. — 15 περὶ τοῦ εἰς Γεώργιον τὸν μεγαλομάρτυρα κανόνος ὕρα ἀρχιμ. *Σεργίου Πολιηῆ Μῆсяцесловъ Востока*, II, σ. 105. — 18 ἀγνοοῦμεν τὸν ὑπὸ Κοσμᾶ ποιηθέντα κανόνα ἢ μαρτύριον τῶν ἁγίων Μηνᾶ καὶ Βικεντίου· ἐν τοῖς Μνήμ. ἀγιολογικοῖς Θεοφίλου Ἰωάννου περιέχεται συγγραφὴ περὶ τούτων ἀνώνομος [σ. 284-324]. — 23 τὸν εἰς Ἰὼβ κανόνα ὕρα ἐν τῷ Μηναίῳ τοῦ Μαΐου [Βενετ. 1890], σ. 17.

τούτων ὕμνεϊ, οὐ καταχρᾶται δέ γε τοῖς μέλεσιν. Ἄλλ' ἐπανιτέον
ὄθεν ἐξέβημεν.

33. Ὁ γοῦν τῆς τοῦ θείου Σάβα λαύρας τότε κηδόμενος
διασπουδῆς ἐτίθει πολλῆς ᾧ τὸν Ἰωάννην ἀναθήσοι ἀναχθησόμε-
5 νον, καὶ δόξαν αὐτῷ διὰ τὸ τοῦ βίου περιφανὲς καὶ τὸ τῆς γνώ-
σεως περιὸν ἐνὶ τῶν μεγάλων ἀνδρῶν παραδοῦναι τὸν νέηλον, ὃν
ᾤετο τῆς ὄλης λογάδος τὸν ἔγκριτον, εἰσκαλεῖται πρῶτον καὶ ἐγ-
χειρίζειν ἐπιχειρεῖ· ὃ δ' ἀπαναινόμενος ἦν, οὐκ ἀρκεῖν εἰς τοσοῦ-
του προστασίαν ἀνδρὸς περιόπτου λόγῳ καὶ γένει διενιστάμενος.
- 10 Παρῆκε τοῦτον ὁ φροντιστῆς καὶ εἰσκαλεῖται τὸν δεύτερον καθεξῆς·
ὃ δ' ἐρωτᾷ καὶ οὗτος τὴν ἄφασιν· τρίτος μετ' ἐκείνους ἄλλος
εἰσήγετο, μετὰ δὲ τούτους οὐ μέτριοι, καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς πα-
ραιτεῖσθαι πάντες. Ἵστερον δ' εἴσεισι γέρων τις, τὸ ἦθος ἀπλοϊ-
κός, τὸν τρόπον ἐπιεικῆς, τὴν ἔντευξιν προσηγῆς, τὴν ὀμιλίαν
- 15 ἠδύς, τὴν φρόνησιν σταθῆρός, τὴν ἀγάπην ἀνυπόκριτος καὶ ἀπρο-
σωπὸληπτος, καὶ πρόθυμος ἐξαιτεῖται τὸν Ἰωάννην, πρόθυμον αὐτὸν
εἰς τὴν κέλλαν ἀναδεξάμενος· ὅς, ἐπεὶ οὐ λόγῳ καὶ κενῇ σοφίᾳ
πεπαιδευτο, πρᾶξιν δ' οἶδε τῆς γνώσεως ἔμπορον, τὸν καλὸν θε-
μέλιον πρῶτον αὐτῷ ὑποτίθησι, τὸ μηδὲν πράττειν ἰδίῳ θελή-
20 ματι· “καὶ γὰρ ἐγὼ σοι”, φησὶν, “ὃ τι δέοι ποιεῖν ὑποθήσομαι,
θύειν μὲν ἰδρώτος ἐν προσευχαίς, διὰ τὸ τούτων ἐκτενὲς καὶ
ἐπίπονον· καὶ τοῦτο μὲν πρῶτον εἰς τὰ διὰ τοῦ σώματος ἐνεργ-
ούμενα, τὰ δ' εἰς τὴν ψυχὴν μηδὲ μίαν διαζωγραφεῖν κοσμικὴν
φαντασίαν, μηδ' εἰκονίζειν ἐν αὐτῇ μορφὰς πραγμάτων οὐ κα-
25 θηκόντων, τὸν νοῦν ἀπὸ παντὸς φουσημάτων διακένου τηρεῖν, μήτε
μὴν τῷ τῶν μαθημάτων πλήθει γαυριᾶν καὶ ἐπαίρεσθαι καὶ ἐν
οἷς μεμαθήκεις τὸ πᾶν καταλαβεῖν οἶεσθαι”. Καὶ τοῦτο δὲ προ-
σεπέθετο· «Μὴ πρὸς τινα ἐπιστείλῃς ἐπιστολήν, μὴ τὸ παράπαν
φθέγῃ τῶν τῆς ἔξω παιδείας τι, μηδ' ὅτιοῦν ἐκτὸς τῆς πρὸς
30 ἐμὲ ὀμιλίας ἐρεῖς· σιωπὴν δὲ ἄσκει μετὰ συνέσεως· οἶδας γὰρ
τοῦτο μὴ μόνων τῶν καθ' ἡμᾶς φιλοσόφων εἶναι παράγγελμα,
ἀλλὰ καὶ Πυθαγόραν ἑκείνόν ποτε τὸν Σάμιον τοῖς μαθηταῖς,

μουυμένοις ἄρτι τὰ τῆς φιλοσοφίας μυστήρια, πολυετῆ ὑποτίθεσθαι τὴν σιγὴν φασί· καὶ μὴ δόξης ἀκαίρως τοῦτό με φθέγγεσθαι· εἰς τοῦτο γὰρ καὶ Δαβὶδ ὀδηγείτω σε, ὃς φησὶν “εἰγήσα ἐξ ἀγαθῶν”, τὴν ἕως καιροῦ σιωπὴν καὶ ἀπ’ αὐτῶν τῶν καθηκόντων ὑπαινιττόμενος· οὐ γὰρ δεῖ διδάσκειν τοὺς πρὸ τῆς γενειάδος τοὺς γέροντας καὶ ἕως ὁ βίος τὸ ἀβέβαιον δίδωσι. Δεῖ γοῦν πρῶτον μαθητιᾶν, ἔν’ ὧς· ἐν ζωγρείοις ἐντεθῆ τὰ νοήματα, καὶ οὕτως ἐξάγειν καινά τε καὶ παλαιά· τοῦτο δ’ αὐτὸ καὶ ὁ ῥηθεὶς προφήτης αἰνίττεται, “Ἐθερμάνθη” λέγων “ἡ καρδία μου ἐντός μου, καὶ ἐν τῇ μελέτῃ τῆς διανοίας μου ἐκκαυθήσεται πῦρ” τὸ τῆς γνώσεως· ὥδινε γὰρ μετὰ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἐτέραν ἀνόρθωσιν, καὶ πῦρ αὐτὴν ὀνομάζει· καθὼ φωτίζει, τὰς κρυφίους πάγας δήλας καθίστησι.»

34. Ταῦτα τῷ Ἰωάννῃ ὁ γέρον παρήγγελε καὶ οὐκ ἦν καθ’ ὕδατων γράφων, οὐδὲ σπειρών κατὰ πετρῶν, ἀλλὰ σπειρών εἰς γῆν τε καλὴν καὶ εὐτοκον καὶ πολλῶ τῷ καρπῷ ἐμβριθουσάν· Χρόνος οὖν παρῆλθεν οὐ μετρητὸς καὶ ὁ Ἰωάννης ἦν διὰ πάσης πείρας τῷ γέροντι ἐπιστημόνως παιδοτριβούμενος καὶ κατὰ πάντα τὴν ὑπακοὴν ἀνεπισφαλῶς ἐνδεικνύμενος· τοῦτο γὰρ καὶ μόνον ἐν διανοίᾳ μέση, κατὰ τὸ γεγραμμένον, ἐπ’ ἔργου παντὸς καὶ ἐπιτάγματος ἔφερε, τὸ ποιεῖν, ὡς ὁ Παῦλος παρακελεύεται, τὸ ἐπιταττόμενον χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν. Εἶτα τοῖς μείζουσι τῆς ὑπακοῆς ἀγωνίσμασιν ἐγγυμνάζων ὁ γέρον τὸν ἀθλητὴν, τί μηχανᾶται; σπυρίδας, ἃς ἐργόχειρον εἶχεν, πολλὰς συναγροχῶς, πρόφασιν προβάλλεται τοιαυδί· “ἤκουσταί μοι, τέκνον, ὡς ἐν Δαμασκῷ τιμᾶσθαι πολλοῦ τὰς σπυρίδας, ἥπερ ἐν Παλαιστίνῃ, κατὰ τινα χρεῖαν ἐμπίπτουσάν· καὶ χρεῶν, ὡς οἶδας, ἡμῖν οὐ μόνον τῶν πρὸς τὸ ζῆν, ἀλλ’ ὅτι κατὰ τὰς Παύλου χεῖρας, αἱ πολλοὺς διεκόνησαν, καὶ ἡμεῖς ἐτέρους κοινωνοὺς τοῦ πόνου λαμβάνειν ὀφείλομεν. Ἀνελόμενος οὖν ἀπάσας ὅτι τάχος ἐκεῖσε ἐπέι-

3 Ψαλμ. λη', 3. — 9 Ψαλ. λη', 4. — 15 Corpus pargoem., II, σ. 27, 48, 472. — 16 σπ. εἰς γῆν καλὴν] Ματθ. ιγ', 8, 28. Μάρκ. δ', 8, 20. Λουκ. η', 8, 15 || κῶδ. ἐμβριθουσάν. — 19 κῶδ. ὑπακοὴν. — 21 Φιλιππ. β', 14. — 22 κῶδ. γογγυσμῶν.

χθητι, καὶ μὴ ἄλλως αὐτὰς ἀποδοῖς, μηδὲ παρὰ μικρόν, εἰ μὴ ὥσπερ ἐγὼ σοι ἐντέλλομαι”, ὑπὲρ τὸ διπλάσιον τοῦ ἀξίου τὸ τίμημα ὀρισάμενος· τοῦτο δ' ὁ γέρον ἐμηχανήσατο, ὥστε πομπιᾶν καὶ πλανήτου βίον ἐπὶ τῆς ἐνεγκαμένης παθεῖν. Εἶξεν οὖν εὐθύς ὁ μέλ-
 5 λων τὸν ὄφιν τῆς οἰήσεως συμπατεῖν, καὶ τὸν φόρτον ἐπωμισά-
 μενος τὴν πατρίδα καταλαμβάνει μεθ' ἡμέρας πολλάς, ῥακενδυ-
 τῶν, ἀύχμηρός καὶ ταῖς ὁδοιπορίαις ὄλος κατάκοπος, τοῦτο μόνον
 δεξάμενος εἰς ἐφόδιον, τὸ τὴν γλῶτταν ἐντὸς καὶ μόνον τῆς πό-
 λεως ἀνετον σχεῖν· ἐκβάντα δ' αὐτήν, τὴν προτέραν πέδην ἀνα-
 10 λαβεῖν καὶ σιγῶσαν πρὸς τὴν μονὴν ἀνασώσασθαι.

35. Περιῆει γοῦν τὴν ἀγοράν, τὴν τῶν σπυρίδων ποιούμενος ἀποποίησιν ὁ πρὶν περίοπτος ἐν αὐτῇ· ὡς δὲ πολλοῦ ταύτας ἐπαι-
 εῖτο τιμήματος, γέλωτα παρεκίνει καὶ μωρίαν ἐνεκαλεῖτο μεθ' ὕβρεων. Καὶ τις τῶν ἐξυπηρετουμένων αὐτῷ ποτε, ὅτε περιφα-
 15 νῶς ἐν τῇ πόλει διέτριβε, ἀποβάς τοῦ ἵππου (καὶ γὰρ οὐκ ἄση-
 μος ἦν ἐκ τῆς προσνεμηθείσης αὐτῷ ἐπ' ἐλευθερίᾳ περιουσίας)
 καὶ κατὰ πρόσωπον στάς καὶ τὴν ὄψιν ἐκείνῳ περιεργότερον ἐμ-
 βαλὼν εἰ δεσπότης ὁ πρὶν ἐστὶν ἐδοκίμαζεν ὁ νῦν φαινόμενος
 ἄτιμος· ὁ δὲ Ἰωάννης ἐπεμνήσθη τῆς ἐντολῆς καὶ “Ἴδου καιρὸς”
 20 φησὶν “σιωπῆς, μήποτε καὶ ἀπὸ τοῦ φθόγγου τὸν ζητούμενόν με
 προσεπιγῶ, ἐπειδὴ πρὸς τὰ πρὸς ὄψιν ἀμφίγνωμος φαίνεται”.
 Πρόσειει γοῦν ὁ δοκιμαστής πόσου πρίασθαι τὰς μαλακίδας πει-
 ρώμενος· δ' δ' οὐκ ἐφθέγγετο μὲν, ἀνένευε δὲ τοῖς δακτύλοις, τῷ
 ποσῷ τῷ ἐκ δακτύλων τὸ τίμημα ὀριζόμενος· ὁ δὲ πολλὰ κατέ-
 25 λεγε τῆς τιμῆς καὶ τὸ τῶν καλαθίσκων χαῦνον ἐμέμφετο· οὗτος
 δὲ πάλιν τὴν ἐκ βρέφους κώφευσιν ἀπωδύρετο διὰ σχήματος καὶ
 μὴ ἂν εἰδέναί τὰ φραζόμενα δύνασθαι, καὶ οὕτως ἴσχυσε τὸν
 πειραστὴν ἐκεῖνον πρὸς καιρὸν ἀποκρούσασθαι· δ' δ' ἐπεβάλλετο
 μὲν τὴν ψυχὴν καὶ τὴν τοῦ προσώπου πᾶσαν εἰκόνα κατὰ νοῦν
 30 ἐπολυπραγμόνει περιεργότερον, καὶ τί μηχανᾶται; τινὶ δι' ἀξιώ-
 σεως τίθεται “Τὸν τὴν πόλιν περιόντα” εἰπὼν “μοναχὸν καὶ τὰς

14 κῶδ. ποτὲ. — 22 μαλακίδας] οὕτως ἐν τῷ κώδικι· πρβλ. Ducang. Gloss. ἐν λ. μιλάκιον, σ. 856.

σπυρίδας ἀποποιούμενον ἐπὶ τῷ τάχα πρίασθαι προσκαλέσασθαι καὶ πολυπραγμονεῖν περὶ τὸ συνάλλαγμα, ἐμὲ δὲ κεκρυμμένον” φησὶν “ἐντὸς τῆς οἰκίας ἐγκαρτερεῖν”. Ὡς οὖν ἐγένετο τοῦτο καὶ πολλοὶ παρ’ ἀμφοτέρων λόγοι ἐχέθησαν, ἐκπηδᾷ τῆς οἰκίας ὁ δοῦλος καὶ τοῦ δεσπότηου κατεπιδράττεται, “Ὁ κύριός μου” βοῶν, 5
“ὁ ἐμὸς δεσπότης· οὐκ ἄλλος· οὗτός ἐστιν ὁ τῆδε ἐπίζηλος· ἰδοὺ ταπεινὸς ἠὲ τελισμένος περίεισιν”. “Ὅρκους δὲ τὴν ἐκείνου ψυχὴν ὁ Ἰωάννης προκατελάμβανε, μὴ ἂν ἀληθὲς καὶ ἀπλανές τι μαθεῖν· ὁ δ’ “Αὐτὸ τοῦτο μᾶλλον ἐλέγχει σε” φησὶ “τὸν δεσπότην μου, τὸ τῆς ἀπολογίας ἰσχυρόν τε καὶ εὐδιάρθρωτον· πῶς γάρ 10·
ὁ αὐτὸς ἐξαπίνης ἐξ ἀλάλου τε καὶ κωφοῦ λάλος ὄφθειγῆ καὶ τὴν ἀκοὴν ἀβλαβής”; Τοῖσιν καὶ πρὸς τὸ οὖς ὁ Ἰωάννης φησὶν “Σιῶπα, ἐγὼ εἰμι, μήποτε καὶ ἀθροῦν ἀκαταθύμιον ἀνεγείρῃς μοι”. Καὶ ἄμφω λαβόντες ἀλλήλους ἐν ἰδιάζοντι μέρει παρέστησαν, καὶ λόγων 15·
μηδέ τινων εἰρημένων δίδοται μὲν τὸ ἐπιζητούμενον τίμημα, λαμβάνει δ’ ἀπὸ τοῦ εὐρεθέντος ὁ εὐρεθεὶς ἅπαν καὶ ἀντιδίδωσιν τὴν ἐπὶ σωτηρίᾳ εὐχὴν, καὶ οὕτως παλινοδίας εἶχετο πρὸς τὸν στείλαντα, μηδὲν εἰπὼν τῶν κατὰ Δαμασκὸν πρὸς αὐτόν, ἀλλ’ ἦ τὸ τίμημα μόνον ἐπιμετρῶν· ὁ δὲ “Καὶ τίς ὁ τόσα δοῦς” διηπόρηκεν. “Ἄλλ’ εἰ καὶ πλειῶ ἐνετείλω μοι, πάτερ”, ὁ Ἰωάννης 20·
ἀντέθετο, “τάχα ἂν ἀπεκόμισα ἅπαντα· πολλὴ γὰρ ἐκεῖσε τῶν σπυρίδων ἦ ζήτησις”. Ὁ δὲ γέροντος “Ἐδεῖ, ὦ Ἰωάννη, τῆς κατοικίας τῆσδε κατ’ εὐθὺ λόγον σε ἀπελθεῖν, ὅτι καὶ Δαμασκὸς αὐτὴ κατεθρυλλήθη σου τῆς παρακοῆς καὶ τῆς ἀπαιδεύτου σου γλώττης ἐν πείρᾳ καθέστηκεν”. Ὁ δὲ μηδαμῶς τῆς γλώττης 25·
ἐκπτώσαι τοὺς τῆς σιγῆς δεσμούς ἐκεῖ διενίστατο, καὶ κατέθελε τὸν γέροντα μᾶλλον τῷ ἐν τῷ ψεύδει ταπεινῷ, ἢ τῷ ἐν τῇ παραστάσει τῆς ἀληθείας ἐπηρμένῳ καὶ σοβαρῷ.

36. Ὅρμᾳ προσθεῖναι τοῖς εἰρημένοις ὁ λόγος καὶ ἕτερον. Ἐκ γειτόνων ἦσαν τῷ Ἰωάννου καθηγητῆτι τινὲς δύο ἀδελφοὶ τὰ σώματα, 30
ἀδελφοὶ τὰς ψυχάς, ἀδελφοὶ καὶ τὴν ἀρετὴν. Τούτων ὁ εἷς, οἷα τὰ ἀνθρώπινα, τὰ ἐπὶ γῆς ἀπαλλάττεται καὶ λειτουργεῖ τῇ φύσει καὶ

13 ἀθροῦν] οὕτως ἐν τῷ κώδικι. — 21 κῶδ. πολλοί. — 29 βίου Ἰωάν. Δαμ. § κ’

τὴν φθορὰν ἀποδίδωσιν· οὐκ ἦν δ' ὁ παρῶν ἀνεκτός, οὐδ' ἡσύχως ἔφερε τοῦ ἀπίοντος τὸν χωρισμόν. Τὸν ἐπιτεθειμένον ἔσχατον σημαντήρα τῷ τάφῳ προσβλέπων καὶ κατεπιστένων πολλὰ ἑαυτοῦ καὶ "Ἴνα τί" πρὸς τὸν Ἰωάννην ἀπέσκιωπτε συνεχῶς "ὄδυνωμέ-
5 νην ψυχὴν παρεᾶς καὶ παρορᾶς ἀδελφόν, μόνῃ τῇ ἀναπνοῇ τὸ μὴ νεκρὸν εἶναι ἀναπεῖθοντα, καὶ τοὺς ὀλονουκτίους τῆς ἐμῆς ψυχῆς στεναγμοὺς οὐκ εἰσέτι κατασιγάξεις; ἀλλὰ πάσχω τοιαῦτα, ὡς καὶ κορεννύειν τοῖς πάθεσι καὶ μισούντων ψυχάς· σὺ δ' ἀναλγητί με περιορᾶς· εἰ κατηρρωστηκῶς τὸ σῶμα ἡγόμεν τὴν ἐπὶ θάνατον,
10 οὐδ' ἀκεσωδυνίαις ἐπανάξειν ἧς δεξιός· εἰ μὴ προσῆξας τὸ κατὰ δύναμιν, οὐκ ἂν ἀπέδωκας δίκην τῆς παροράσεως; Καὶ νῦν ἐν μείζοσι με συμφοραῖς ὀρῶν θλιβόμενον καὶ τὸ πάθος ἀνούποιστον τοῦ ἀδελφοῦ λογιζόμενον, ἵνα τί μὴ τὸ κατὰ δύναμιν προσάγεις βοήθημα καὶ λόγοις θείοις πάθους κατεπάδεις ψυχῆς; Εἰ δὲ καὶ
15 τὴν ἐντολὴν δεδίττη τοῦ γέροντος, ἴσθι ἐν ἀπορρήτῳ μοι κεῖσθαι τὸ πρᾶγμα καὶ παντελῶς ἀνεξάκουστον". Κάμπτεται τοῖς λόγοις τούτοις ὁ Ἰωάννης καὶ μέλος ἐπιθανάτιον συντίθησιν ἐναρμόνιον, ὃ καὶ μέχρι τοῦ νῦν παρὰ τοῖς πάντων ᾄδεται στόμασι, τὸ "Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, ὅσα οὐχ ὑπάρχει μετὰ θάνατον". τοῦτο
20 γὰρ ἐν πρωτουργίαις συνέθετο.

37. Ἀπὴν δέ ποτε τῆς κέλλης ὁ τούτου καθηγητής· ὃ δ' ἐντὸς ἡσύχως καθήμενος ὑπέψαλλε τὸ μέλος καὶ τὴν ἀρμονίαν ἀνέκρουε, καὶ ὁ γέρον ἐκτὸς πεφθακῶς τὴν μελουργικὴν ἐκείνην φθογγὴν ἐνωτίζεται καὶ μετ' ὀργῆς ἐντὸς εἰσπηδήσας "Ἴνα τί"
25 φησὶν "οὕτως ἐπιλέλησαι τῆς ἀρχῆθεν δοθείσης σοι ἐντολῆς, καὶ ἀντὶ πενθοῦντος καὶ σκυθρωπάζοντος διακεχυμένος κἀθη καὶ θρυπτόμενος τοῖς μελίσμασι; καὶ πῶς τοὺς ἅπαξ τεθέντας ἀμεταθέτους ὄρους τῆς σιωπῆς αὐτὸς ἀθλίως ὑπερεπήδησας; Ἄλλ' ὡς ἔοικε τῆς ἡμετέρας ἐπεικειας καταπεφρόνηκας, ἐν Θεῷ πολλὰ δυναμένης τὴν σήμερον". Ὁ δὲ τὴν αἰτίαν ἐξεῖπε τῷ γέροντι

4 κῶδ. ἰνατί - - ὄδυνωμένην. — 10 κῶδ. ἦς. — 11 κῶδ. μείζουσι. — 18 Πάντα ματαιότης κτλ.] ἰδιόμελον εἰς ἦχον γ'. "Ὁρα Εὐχολόγιον τὸ μέγα. Ἐν Ῥώμῃ 1873, σ. 267. Εὐχολόγιον σὺν Θεῷ ἀγίῳ. Ἐνετίησι 1745, σ. 199. — 21 βίος Ἰωάν. Δαμ. § κη', κθ'.

καὶ τὸ τοῦ βιασαμένου πάθος προυβάλλετο, καὶ πεσὼν ἐξηγεῖτο συγχώρησιν· ὁ δ' ὕγιης ἐκεῖνος καὶ ἀδιάφθορος δικαστής, ὡς ἂν περὶ τῆς παρακοῆς Ἰωάννου βεβαιότατα διδαχθεὶς καὶ ὑπ' αὐτῆς ἤδη τὴν γνώμην προπεπεισμένος, οἷα λίθος ἀνένδοτος ἦν, μηδ' ὅλως τῷ ἰκετεύοντι μαλαττόμενος· καὶ λαβόμενος ἀγρίως τῶν ἱματίων αὐτοῦ διεΐλκε θύραζε τὸν κατὰδικον καὶ τῆς κέλλης ἐκστῆναι κατεπεβόα, ὄνειδισμοῖς ἀλλ' ἀστείως καταπλήττων τὸν κρατερόν. Ὁ δὲ θαυμαστός ἐκεῖνος καὶ τὸν νοῦν ἀδιάφθορος, ἐπεὶ τὴν κρίσιν οἶδεν οὐ κατὰ πρόσωπον, εἰς μνήμην εὐθύς τῆς προγονικῆς ἀπάτης ἐνάγεται καὶ τῆς ἐκ Παραδείσου διὰ ταύτην ἐκπτώσεως, καὶ "Οὐ" φησὶν "ἀκαταιτίατος· οὐκ εἰμί, ἄξια λαμβάνων τῆς παρακοῆς τὰ ἐπίχειρα". Καὶ ἦν περιαλγῶν ἑαυτοῦ καὶ πῦρ ἐν τῷ στένειν ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ ἀναδιδούς, καὶ ἀπελθὼν ἐγγωνιάζει πού τῆς λαύρας ἐν παραβύστῳ, τὰς χεῖρας τοῖς γόνασι περιπλέξας καὶ τὸ πρόσωπον ἐπ' αὐτῷ κεκλικώς.

38. Τέλος ἐτέροις γέρουσι πρόσεισιν, οὓς τῶν ἄλλων ἤδει τὴν ἀρετὴν ὑπερφερεστέρους καὶ μὴ δευτέρους τινὸς πρὸς πειθῶ, καὶ "Ἄπιτε" φησὶ "δυσωπήσοντες τὸν ἀδέκαστον, τοῦ τὴν δικαίαν ἀπόφασιν ὑπαλλάξαντα συγχωρῆσαί μοι"—εἰ γὰρ μηδὲν ἢ κρίσις ἀμφίβολον κέκτηται, ἀλλὰ καὶ νόμου μετάρθεσις γίνεται, ὅταν δικαιότερος ἕτερος ἀντεισάγεται—, καὶ μὴ οὕτως τὰ γε πρὸς αὐτὸν ἀσύγνωστον ὄντα με καταστρέψαι τὸν βίον παρίδητε". Ἀπῆλθον οὖν ἐκεῖνοι δυσωπήσοντες τὸν ἀμελικτον· δ' δ' οὐκ ἐνεδίδου, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον ἔτι κατεφρυάττετο, καὶ "Ἰνα τί με" φησὶν "ἀπαιτεῖτε αὐτόθεν ὑπεστρωμένῳ ὄρασθαι τῷ πλημμελήσαντι"; τὴν ἐκείνων γνώμην βασανίζων, ὡς ἔοικεν. Καὶ τις τῶν ἰσαγγέλων ἐκείνων εἶρηκε μοναχῶν "Ἐξὸν ἄλλην ἐντολὴν δοθῆναι τῷ ἀμαρτήσαντι καὶ μὴ οὕτως ἐσχοινίσθαι τῆς πρὸς σὲ συναυλίας καὶ συνοικήσεως". Καὶ ὁ δυσωπούμενος ἔφη· "Ταύτην τῷ Ἰωάννῃ τὴν ἐντολήν, εἰ βούλεσθε, διορίζομαι, εἴ γε μὴ ἀσύγνωστα κεῖσθαι μοι μέλλει τὰ κατ' αὐτόν· πᾶσαν διελθεῖν τὴν

10 προγονικῆς ἀπάτης = τῆς τοῦ Ἀδάμ. Γενέσ. β' 1-24. — 13 κῶδ. ποῦ. — 15 κῶδ. κεκλικώς. — 16 βίος Ἰωάν. Δαμ. § κθ', λ'. — 20 Ἐβρ. ζ', 12.

τῆς λαύρας περιοχὴν καὶ δι' ἑαυτοῦ ἀνακαθᾶραι τὰ ἐν ταῖς κέλλαις τῶν μοναχῶν τῶν ῥυπασμάτων ὀρύγματα". Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἀπήεσαν κατηφεῖς ἐπὶ τῷ λόγῳ ἐγκαλυψάμενοι καὶ τὸ τοῦ κεκρι-
κότος ἀνένδοτον ἐκπληττόμενοι· οἷς προσυπαντήσας ὁ Ἰωάννης
5 θαρσαλεώτατα ὁποῖον δὴ τὸ δόξαν τῷ παιδευτῇ καὶ τίς ἢ ἀπο-
φανθεῖσα κρίσις μαθεῖν προσαπήτει· οἱ δὲ τὴν αὐστηρίαν τοῦ γέ-
ροντος ἐκπλήττεσθαι ἀπεκρίναντο καὶ τὴν ἀπόφασιν δι' αἰδοῦς
ἔχειν καὶ εἰπεῖν· ὁ δὲ καὶ λίαν αὐτοὺς πρὸς τὴν ἔκφασιν κατη-
κάκασε. Πεισθέντες οὖν τὸ δυσφραδὲς ἀπαγγέλλουσιν· ὁ δ' ἀκη-
10 κωῶς ἤσθη μᾶλλον ἤπερ ἕτεροι πρὸς πανηγύρεις καὶ μυραλοιφίας
καλούμενοι, "Καὶ ῥᾶον εἶναι μοι τοῦτο" φησίν, "ἵνα μὴ κακῶ
κακὸν προσεπιτεθὲν ἐπιτραχυνθῇ μοι τὰ τῆς ἐγλήσεως".

39. Ἄπεισι γοῦν, καὶ τὰ ἐκχοῖζοντα ὄργανα εἰληφῶς παρὰ
τοῦ τοὺς ὀδίτας ξενίζειν τεταγμένου ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος, πρό-
15 σεις τῇ κέλλῃ τοῦ γειτονοῦντος τῷ γέροντι καὶ χεῖρας μολύνειν
ἐκείνας ἐνήρξαστο, ἅς πολλοῖς πρότερον εὐωδίαζε τοῖς ἀρώμασι,
καὶ τὴν θεραπευεῖσαν ὑπὸ τῆς πανάγνου μητρὸς δεξιάν—ὣ τῆς
πολλῆς τοῦ ἀνδρὸς ταπεινώσεως—ἐν ἀτίμαϊς ὕλαις ῥυπαίνειν ἐσκέ-
πτετο. Ὁ δὲ γέρων ἐν χρῶ θυρῶν τὸν ὀφθαλμὸν ὑποθεῖς καὶ
20 δι' ὁπῆς τὴν ὑπακοὴν Ἰωάννου ἀναμαθῶν καὶ τὸ τῆς ἀληθοῦς
καὶ πολλῆς ἐκεῖνου ταπεινώσεως βάθος, μᾶλλον δὲ ὕψωμα, ἐμφα-
νῶς κατιδῶν, "Ἐα" γεγωνότερον ἀνέκραγε, "μήτοι καὶ πρὸς ἔργου
πρᾶξιν καταθήσῃ σε ἢ ταπεινώσῃς"· καὶ ἐπιδραμῶν περιέβαλλέ
τε αὐτὸν καὶ περιεπλέκετο, καὶ τὸν τράχηλον καὶ τὰς χεῖρας
25 περιεπτύσσετο, τὰ ὄμματα κατησπάζετο. "Ὡ οἶον" ἔλεγεν "ἀθλη-
τὴν τῆς μακαρίας ὑπακοῆς ἐγὼ ἐν Χριστῷ ἀπέτεκον"! Ἐπι-
τούτοις ἀνακηρύττει τὸν υἱὸν ὁ πατήρ, καὶ λαβόμενος αὐτὸν τῆς
χειρὸς εἰς τὴν κέλλαν εἰσήγαγε λέγων· "Ἐν ἑαυτῷ τὸν παλαιὸν
Ἀδὰμ διὰ τῆς παρακοῆς τυπώσας ὁ Ἰωάννης τὸ πρότερον, τὸν
30 νέον Ἀδὰμ, Χριστόν, καὶ αὐθις ἐν ἑαυτῷ διὰ τῆς ἄκρας εἰκόνισε
ταπεινώσεως".

40. Μετ' οὗ πολὺ δὲ κατ' ὄναρ τῷ γέροντι ἐπιφαίνεται ἡ

πανάμωμος και φησίν· "Ἴνα τί πηγὴν ἐμφράττεις, οὕτω μὲν ἡδὺ τὸ νᾶμα προνάουσαν, μετὰ μεγίστου δ' ἤχου τὴν ἔκρηξιν διοιδαίνουσαν; οὕτω διειδές, οὕτω δαψιλές και νεκταρῶδες ὕδωρ, δ τῆ Σαμαρείτιδι Χριστὸς ἐπηγγείλατο; ἕα φέρεσθαι τὴν πηγὴν· και γὰρ τὴν οἰκουμένην πᾶσαν αὐτὴ διελεύσεται, ὡς ὕδωρ πολὺ 5 κατακαλύψαι θαλάσσας αἰρέσεων, μεταβαλεῖ δὲ ταύτας πρὸς ἡδεῖαν γλυκύτητα. Οἱ διψῶντες ἐπὶ τὸ ὕδωρ τοῦτο μετὰ σπουδῆς πορευθήσονται· πᾶσαν γὰρ ἐν δόγμασιν εὐρήσουσιν ἀκραιφνῆ καθαρότητα και ἀνάργυρον ὕδωρ εἰς κόρον ἀντλήσουσιν. Οὗτος ἄξει μέλη καινὰ και κυρίῳ τῷ Θεῷ προσοίσει ἄσματα θεοδίδακτα· ὑπερβα- 10 λεῖται τὴν Μωσέως ψῆδὴν και τὴν χοραυλίαν τῆς Μαρίας· τὴν πνευματικὴν και οὐράνιον μελουργίαν οὗτος μιμῆσεται· τοὺς Χερουβικοὺς ὕμνους οὗτος ζηλώσει και πάσας τὰς ἐκκλησίας ὡς θυγατέρας τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ αὐτὸς νεάνιδας τυμπανιστρίας ποιῆσεται, ἀδούσας ἄσμα Θεῷ, τὴν νεκρωσιν ἀπαγγελλούσας Χριστοῦ 15 και τὴν ἀνάστασιν· οὗτος ὀρθοτομήσει τὰ τῆς πίστεως δόγματα και στηλιτεύσει πάσης αἰρέσεως διαστροφὴν και λοξότητα". Περὶ δὲ τὴν ἔω εἰσκαλεῖται τὸν Ἰωάννην ὁ μυθητὴς τὰ ἀπόρρητα και φησίν· "Ἄ ὁ Θεὸς ἐκύρωσεν ἄνωθεν, τέκνον, και ἡ ἐκεῖνου ψῆφος, ἐπεὶπερ ἐστὶν ἀπαραλόγιστος, διωρίσατο, ἄνθρωπος ποσῶς 20 παραῦσαι οὐ δύναται· εἴ γε και πρὸς καιρὸν ἀντιβαίνει,—ἐπεὶπερ "τίς ἔγνω νοῦν Κυρίου, ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο";—ἀλλ' ὑστέρως ἡ ψῆφος νικᾷ και τὰ δεδογμένα τὸ τέλος ἀπέιληφε. Σύγνωθι οὖν ἡμῖν, εἴ τι και σοὶ δι' ὄχλου γεγόναμεν, ἐπεὶ και Θεὸς ἐφ' οἷς ἀγνοοῦντες ἐμποδῶν σοὶ κατέστημεν ἄφεςιν, ὡς οἶμαι, 25 και συγγνώμην ἀπένειμεν· οἶδας γὰρ και αὐτὸς ἀπλανῶς, ὡς οὐ πάθει τινὶ και παραλόγοις ἢ παρατόλμοις τισὶ λογισμοῖς σιγὴν χρονίαν κατὰ τῆς γλώττης σου κεκυρώκαμεν, οὐδὲ φθονοῦντες ἴσως τῷ λόγῳ και τῇ σοφίᾳ σου· ἄπεστι γὰρ ἐφ' ἡμῶν τῶν ἐν ἐρήμοις τοῦτο ποιεῖν. Ἄλλ' ἐπειδὴ τῶν ἐγγύτερον ἡμῶν ἢ σω- 30 τήρια, ὅτε τῷ κόσμῳ ἀπεταξάμεθα, ἢ ὅτε τῷ νόμῳ τῆς σαρκὸς

3 κῶδ. διηθές - - δαψιλές. — 4 Ἰωάν. εὐαγγ. δ', 10. — 15 κῶδ. ἄσμα. — 17 κῶδ. στηλιτεύσει. — 22 Ἡσαΐα μ', 13.

ἐπολιτευόμεθα, ἵνα μὴ τὴν χεῖρα πρὸς ἄροτρον θέμενοι καὶ τοῖς
ὀπίσω τὰ βλέμματα χαριζόμενοι οὐκ εὐθὴ τὴν ὕννιν πρὸς τὴν
τοῦ γηδίου διατομὴν καταστήσωμεν, πολλὴν ἐθέμην τὴν μέριμναν,
μήπως "διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης" παρασυρῆς τὸν λο-
5 γισμὸν εἰς ὅσα μὴ δεῖ· οἱ γὰρ σταυρῶ τεμόντες σάρκα καὶ πνεῦμα
λόγον μετὰ τὴν πρᾶξιν ὑπερμανθάνουσι. Νῦν οὖν ἀνοιξόν σου τὸ
στόμα καὶ τὴν γλῶσσάν σου τράνωσον οὐκ ἐν παραβολαῖς καὶ
αἰνίγμασιν, ἀλλ' ἐν ἀληθείας δόγμασι. Δάλησον εἰς τὰ ὄτα τῆς
καθ' ἡμᾶς Ἱερουσαλήμ τοὺς λόγους, οὓς τὸ θεῖον πνεῦμα ἐγγρά-
10 φει ἐν τῇ καρδίᾳ σου· εἰς τὸ ὄρος Σιών ἐπανάβηθι· ἐν ἰσχύι
ὑψωσον [τὴν] φωνήν σου· δεδοξασμένα γὰρ μοι ἐλαλήθη περὶ σοῦ
παρὰ τῆς Θεομήτορος·

41. Ἐντεῦθεν ὁ Ἰωάννης ὡσπερ ἀφαιρεθεῖς τὸ ἐμφράττον
τὴν ὀπήν τῆς πηγῆς ροιζηδὸν ἐξέρρει τοὺς ποταμούς τοὺς τῆς
15 γνώσεως, καὶ πρῶτον μὲν ἐκτίθεται τὴν καθαρὰν καὶ σαφῆ τῶν
δογμάτων ἀκρίβειαν, εἶτα καὶ πρὸς τοὺς περὶ τῶν εἰκόνων λόγους
καὶ αὐθις μεταχωρεῖ. Μετὰ τοῦτο καινόν τι καὶ θαύματος ἄξιον
μηχανώμενος, τὴν τῶν δογμάτων ἀκρίβειαν ἐν μέλεσιν ἀπογρά-
φεται· ἐπειδὴ γὰρ οἶδε πρὸς μὲν τὸν πόνον ὀκνηροτέρους πολλούς,
20 πρὸς δὲ τὰ μέλη διακεχυμένους καὶ νεύοντας, μίγνυσι τὸ δόγμα
τοῖς ἄσμασιν, ἴν', ὅπερ πόνος οὐκ ἦνυσε, μέλος κατορθώσῃ καὶ ἡ
πίστις μὴ λωβηθῆ.

42. Συμβάν δέ τι τοιοῦτον γίνεται δι' αὐτόν. Ἐπέστη ποτὲ τῆς
ἐπὶ τὸ ὄρος Θαβὼρ αὐγῆς τῆς θεότητος ἡ κυρία ἡμέρα τῆς πανηγύ-
25 ρεως, καὶ ἦν ὁμοῦ τὸ πλῆθος τῶν ἀσκητῶν τὰς μυστικὰς εὐχὰς λει-
τουργοῦν τοῖς θείοις δώροις καὶ θύμασιν· ὡς δὲ ταῦτα ἐτελεῖτο, τοῖς
ὄμμασι πάντων, ἀλλὰ δὴ καὶ τοῖς Ἰωάννου, τόμος ὄραται οὐρανόθεν
ἡρέμα καὶ ἀνεμιένως πρὸς τὴν ἱεράν καταγόμενος τράπεζαν· χεὶρ δὲ
μόνη τοῦτον ἐφαίνετο φέρουσα, τίνος δ' ἦν ἐπεγινώσχετο οὐδαμῶς.

2 κῶδ. ὕννιν.—4 Κολασ. β', 8.—6 κῶδ. ὑπὲρ μανθάνουσι.—10/11 Ἡσαΐα μ', 9.—
11 δεδοξασμένα - - περὶ σοῦ] Ψαλμ. πς', 8. — 13 πρβλ. βίον Ἰωάν. Δαμ. § λγ' || κῶδ.
ἐμφραῖττον. — 16 δογμάτων ἀκρίβειαν] νοητέον ὡδε τὴν «Ἐκδοσιν ἀκριβῆ τῆς ὀρθο-
δόξου πίστεως». — 18 νοητέον ὡδε τὴν Ὀκτάηχον.—23 κῶδ. συμβάν.—28 κῶδ. ἡρέμα.

Ὡς δὲ πάντες ἀφέντες τὸν ὕμνον ὅλοι τοῦ θαύματος ἐγεγόνασιν, φυγάδα τὸν ἱερέα ἔξω παραλαμβάνουσι, ῥήγνυται τε φωνὴ τὸν Ἰωάννην εἰσκαλουμένη πρὸς τὴν τοῦ τόμου ἀνάληψιν· ὃ δ' εἰσιὼν, οὐκ ὦν ἑαυτοῦ, ἐξάγει τοῦτον, καὶ ἦν οὐ μέλανι γεγραμμένος, οὐδ' ἐρυθρῷ ἐνσεσημασμένος, ἀλλ' ἀστερόεσι γράμμασι καὶ ἀκτινοειδέσι, τάδε 5 πρὸς ἔπος δηλῶν· “Ἀδελφε Ἰωάννη, πάντες οἱ τῶν ἀγίων χοροὶ συγχαίρομέν σοι πνευματικῶς σε κατασπαζόμενοι, καὶ τήνδε προσάγομέν σοι τὴν αἴτησιν· μὴ σιγῇ παρέλθῃς ἡμᾶς, μηδὲ τὰ καθ' ἡμᾶς ἐάσης ἀγέραστα· ἠδόμεθα γάρ σου τοῖς τερπνοῖς μελωδήμασιν· ἀπόδος δὲ καὶ τῇ δεσποίνῃ καὶ ἰατρῷ σου τὴν ὀφειλήν”. 10

43. Ταῦτα ὡς ἀνέγνωστο εἰς ἐπήκοον, φρίκη πάντας ἐλάβανε, τὸν δὲ Ἰωάννην καὶ ἡ γῆ αὐτίκα ἔνδακρον ὑπεδέχετο· ὃς μόλις ποτὲ τῶν μακρῶν ἀναγαγὼν ἑαυτὸν ὀδυρμῶν, πρὸς τὰς ἐνσκηφάσας διαταγὰς εὐθέως ἐχώρησε καὶ τὴν Ἀνάστασιν πρώτως ἐκθειάζει καὶ ἐξυμνεῖ, ἣ καὶ τοὺς πρὸς τὴν Θεομήτορα 15 ὕμνους συζεύγνυσι μετέπειτα καὶ τὴν ταύτης τῶν ὧδε μετὰθεσιν, ἀλλὰ δὴ καὶ τὴν τοῦ Λόγου κατὰ Θαβώριον ἔλλαμψιν, καὶ ἄλλας πλείστας πανηγύρεις ἀγίων τε καὶ τῆς Θεομήτορος. Τὰς δ' ἱαμβείους ᾠδὰς τίς τῶν τὸ σαφὲς εἰδόντων καὶ καθαρὸν Ἰωάννου καὶ τὴν ἐκείνου περὶ τὸ γράφειν γλυκύτητα αὐτῷ προσανάθηται; αἱ 20 συνετέθησαν μὲν οὐδαμῶς παρ' αὐτοῦ, παρ' Ἰωάννου δὲ τινος ἄλλου, καὶ αὐτοῦ τοὺς ἀσκητικούς ἀγῶνας ἐν τῇ κατὰ τὸν μέγαν Σάβαν λαύρα ἀνούοντος, ἐπονομαζομένου δ' οὕτως Ἀρκλαῖ· ἐξαπατᾷ δ' ἡ συνωνυμία τοὺς οὐκ εἰδόντας τὸ ἀκριβές. Αἱ μὲν οὖν τῶν ἀγίων μνημαὶ ἔχουσιν ὄντως τὸ χαρίεν οἰκοθεν, πολλῶ δ' ἐπι- 25 χαριτώτεραι μετὰ τοὺς Ἰωάννου κρότους γεγόνασιν· ὄν, κατὰ τὰς ἐνσκηφάσας ἄνωθεν ψήφους, ὃ τοὺς τῆς ἀγίας ἰθύνων πόλεως

14 τὸν εἰς τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ κανόνα μεθ' ἐρμηνείας ὄρα ἐν τῷ ἑορτοδρομίῳ Νικοδήμου, σ. 418-453. — 16 ὄρα αὐτόθι καὶ τὸν εἰς τὴν μετὰστασιν τῆς Θεοτόκου κανόνα, σ. 679-698. — 17 καὶ ὁ εἰς τὴν μεταμόρφωσιν αὐτόθι, σ. 621-648. — 19 τοὺς ἐπ' ὀνόματι Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ φερομένους ἱαμβείους κανόνας ὄρα αὐτόθι, σ. 101-124, 157-178, 553-584. Antholog. σ. 205-217. Iohannis Damasceni canones iambici cum commentario et indice verborum ex schedis Aug. Nauck. Ἐν Πετροπόλει· 1894. — 25 κῶδ. *χάριεν*. — 27 πρῶλ. § λθ' βίου Ἰωάν. Δαμ.

οϊάκας Ἱερουσαλήμ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων αἰνεῖν τὸν Κύριον προεβιάλετο καὶ μεθ' ἑαυτοῦ συνεῖναι ἕτι παρεβιάσατο, τὴν εἰς τὴν λαύραν ἐπάνοδον ἀποδιδούς, εἰ καὶ μετὰ πότμον τοῖς ἐκεῖσε κατατεθεῖσιν μετατεθεῖσιν ἐν γῆρᾳ καλῶ συγκατέδαπτο.

5 44. Οἱ μὲν οὖν θεοὶ οὗτοι ὁμαίμονες μηκέτι τὰ πρὸς ἀλλή-
λους σωματικοῖς ὀφθαλμοῖς κατιδόντες, μηδ' ἐνωθέντες ἐπὶ τῆς
γῆς, ἀπήεσαν ἐν εἰρήνῃ καὶ γῆρᾳ βαθεῖ τὴν πρὸς τὸν Κύριον,
ἐκεῖσε ἀλλήλους καὶ τὸν παντάνακτα κατοφόμενοι· ὣν ὁ μὲν Ἰωάν-
νης τῇ τετάρτῃ τοῦ δεκεμβρίου ὁ δὲ τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ Ἰα-
10 νουαρίου τὴν πρὸς τὸν ἐκεῖσε χῶρον ἐστείλαντο· πρὸς οὓς ἔρῳ
μετὰ συντριβῆς· “Σύγγνωτέ μοι, πατέρες, καὶ ἰκέται γένοισθέ μοι
τὰ εἰς Θεόν, ὅσα καὶ ἠνόμησα, ἐφ' οἷς τὸν ἔρανον τοῦτον ἄλλου
πεπονηκότος ὡς εἶχεν αὐτὸς εὐρηκῶς ἐγὼ κατὰ δύναμιν ἔγραψα
καὶ διαλέκτῳ Ἀράβων καὶ γράμμασι κείμενον ὁ ὑμῶν θατέρῳ
15 συνωνυμῶν εἰς τὸ τοῦ λόγου τοῦδε εἶδος μετέβαλον διὰ τῶν ὑμῶν
ἐπισκέψεων, καὶ συγκοινωνὸν ὑμῖν, εἰ καὶ τολμηρὸν ἔρεῖν, τῆς
ἐκεῖσε δόξης προσλάβετε καὶ συμπαραστάτην τῆς μακαρίας καὶ
ἀγίας καὶ προσκυνητῆς τριάδος, ἣ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ
προσκύνησις νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν”.

XVII

MARTYRION

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΟΛΙΝΔΟΥΧ,

τῆς μετονομασθείσης Μαρίας ¹.

1. Ἦνίκα Μαυρίκιος τῆς Ῥωμαίων βασιλείας διεΐπε τὰ σκῆ-
πτρα καὶ Χοσρόης τῆς Περσῶν ἀρχῆς εἶχε τὴν ἐπικράτειαν, τότε
καὶ Γολινδοῦχ τῶν γυναικῶν ἡ καλλίστη, τῆς Περσικῆς καὶ αὐτὴ
χώρας ἐξορμωμένη, τὸν τῆς μαρτυρίας ἄθλον ἐν ταύτῃ διηγω-
νίσαστο, καὶ ὅπως, ὁ λόγος δηλώσει. Νόμω γάμου παρὰ τῶν τε 5
κόντων ἡ Γολινδοῦχ—ἐπιφανεῖς δὲ οὗτοι κατὰ Πέρσας καὶ πρῶ-
τοι τῶν ἐπιδόξων—συνάπτεται μάγῳ τινὶ τὰ Περσῶν φρονοῦντι,
τὰ Περσῶν ἀγαπῶντι, θύοντι Ἡλίῳ καὶ Πυρί. Τούτου τὴν συνοί-
κησιν θείας ἐκ προνοίας μυστατομένη τὴν Χριστιανῶν ἡγάπα πί-
στιν κατὰ ψυχὴν καὶ ἀγνεύειν ἤθελε καὶ μολυσμάτων ἀπηλλάχθαι 10
ἤχε γὰρ τις μακρόθεν εἰς αὐτήν, καθάπερ ἔσχατον διηγῆσατο
λόγος, ὡς εἶη Θεὸς ὁ Χριστός, πότητής ἡλίου καὶ τοῦ πυρός,
ἀγνείας φίλος καὶ καθαρότητος. Ποθούσης οὖν αὐτῷ προσελθεῖν

¹ Ἐκδίδεται τοῦτο κατὰ τρεῖς κώδικας· α') Πατριαρχ. Ἱεροσολ. ἀριθ. 17, φ. 110-112. β') Συλλογῆς Σταυροῦ ἀριθ. 16, φ. 156β-159. γ') Μονῆς Διονυσίου ἐν Ἀθῶν, ἀριθ. 166, φ. 282β-285α. Τὸ πρῶτον ἀντίγραφον ὀνομάζω Α, τὸ δεύτερον Β καὶ τὸ τρίτον Γ.

2 τῆς τῶν περσῶν Γ. — 3 καὶ γολ. ΑΒ, ἡ γολ. Γ || περσικῆς ΑΓ, περσῶν Β.— 6 ἡ γολ. δίδωτε τινὶ τῶν ἐπιδόξων μάγῳ, τὰ Περσῶν φρονοῦντι κτλ. Β.—7 μάγῳ ΒΓ, γάμῳ Α. — 8 τὰ Περσῶν ἀγαπῶντι] παραλείπει ταῦτα τὸ Β || τῷ πυρὶ Γ. — 10 καὶ μολυσμάτων ἀπηλλάχθαι] ἐλλείπει ταῦτα τῷ Β. — 12 λόγον Γ. — 13 προελθεῖν καὶ μ. διψώσης] παραλείπει τὸ Β || προελθεῖν Β.

καὶ μάλα διψώσης, Θεὸς ὁ χρήζων τῆς ἡμῶν σωτηρίας, φόβῳ
 κινῶν εὐφροσύνην, ὄψιν αὐτῇ στέλλει τινὰ—οἷα τὰ κρίματα τῆς
 σοφίας αὐτοῦ—, καὶ ἡ ὄψις τοιαύτη. Ἄγγελον ἔδοξεν ἰδεῖν ἀπα-
 γαγόντα αὐτὴν εἰς τινὰ τόπον ζόφου πέπλησμένον, ἐν ᾧ τινες
 5 ἄνθρωποι διάγοντες ἦσαν, καὶ τούτους ἀκοῦσαι παρ' αὐτοῦ τῆ
 τῶν Περσῶν δεδουλωμένους πλάνη εἶναι· διὸ καὶ στενάξασαν αὐ-
 θις πρὸς τινὰ τόπον φωτεινὸν ἀχθῆναι καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ διατρί-
 βοντας ἐνωτίσασθαι τῇ πίστει Χριστοῦ προσκειμένους τυγχάνειν.
 Οὕτως εἶπεν, ὡς ἔφη.

10 2. Καὶ ἐπέπερ γέγονεν εἰς ἑαυτὴν καὶ συνῆκε τὰ ὀραθέντα,
 σοφῶς λανθάνει καὶ φρονίμως τὸν σύνοικον· διαμάχην γάρ τινὰ
 πρὸς αὐτὸν συσκευάσασα καὶ τὴν εἰς τεκόντας ἄφιξιν προφασισα-
 μένη, πνευματικοῖς ἀνδράσι προσέρχεται καὶ τοῦ θεοῦ ἀξιούται
 βαπτίσματος καὶ Μαρία μετονομάζεται, καὶ τῶν νενομισμένων
 15 παρελθουσῶν ἡμερῶν ἐπάνεισι πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν πολύτιμον φέ-
 ρουσα μαργαρίτην. Ὡς οὖν αὐτὴ μὲν ἐβούλετο πρὸς τι κοινωνεῖν
 αὐτῷ μηδαμῶς, οὗτος δὲ τὸ ὄν οἷς ἐποίει Γολινδοῦχ ὑπενόει,
 καὶ ἤδη καταφανὲς αὐτῷ καὶ δῆλον ἐγένετο, θρηγεῖ τὸν χωρι-
 σμόν, δακρῦει τὴν συμφορὰν, παντοῖος γίνεται τῆς τοῦ Χριστοῦ
 20 ταύτην ἀποστήσαι λατρείας. Καὶ ἐπεὶ μηδὲν ἤνυε, καταφεύγει
 εἰς βασιλέα καὶ τὸ πρᾶγμα γνωρίζει· καὶ ὃς πείθειν ἐπιχειρεῖ
 ταύτην διὰ τινος τῶν ὑπ' αὐτόν, ὡς "Εἴ μοι Γολινδοῦχ" δηλώ-
 σασ αὐτῇ "πεισθῆναι θελήσεις καὶ τὴν νεοφανῆ σοι ταύτην ἀπό-
 τομον ποιήσεις θρησκείαν, πολλῶν σε καὶ μεγάλων τῶν καλῶν
 25 ἀξιώσω, καὶ δὴ καὶ γυναῖκά σε λήψομαι καὶ δέσποιναν ὀνομάσω".

1 μάλα A, μάλιστα Γ || χρίζων A. — 2 οἷα κατάκριμα τοῦ τῆς σοφίας B. —
 5 τούτους AΓ, οὗτους B. — 6 τοὺς τῶν AB, τῇ περσῶν Γ || πλάνην AB || στε-
 νιάξασαν AΓ, στεναγμοῖς B. — 8 τοὺς τοῦ χριστοῦ πίστει προκειμένους B, τοὺς
 τῇ πίστει AΓ. — 9 οὕτως - - ἔφη] παραλείπει τὸ B. — 11 τὸν Γ, τὸ AB. — 12 αὐ-
 τὸν] αὐτὴν ABΓ. — 15 ἄνδρα πολύτιμον Γ. — 16 ἐβούλ. μηδαμῶς αὐτῷ κοι-
 νωνεῖν B. — 17 ὃν ἐποίει B. — 18 καὶ δῆλον] παραλείπει τὸ B. — 19 δακρ. τ.
 συμφορὰν] ἐλλείπει τὸ τῷ B. — 21 εἰς AB, πρὸς Γ. — 22 αὐτόν Γ, αὐτῶν B, αὐ-
 τοῦ A. — 23 σαυτῇ ἀπόμοτον A || καὶ μεγάλων τῶν] παραλείπει τὸ B, τὸ δὲ Γ
 μόνον τὸ τῶν. — 25 καὶ δὴ Γ.

Τὸν δόλον οὖν ἢ μεγαλόφρων συνείσα φησὶ πρὸς τὸν ἀπεσταλμένον· "Ἐγὼ μὲν, ὦ οὗτος, ἀθανάτῳ τανῶν ἡρμοσάμην ἐμαυτὴν νομφίῳ, σὺ δὲ θνητοὺς γάμους εὐαγγελίζῃ, καὶ οὐ δίκαιον πάντως ἀντάλλάξασθαι τοῦτον ἐκείνῳ. Ἄπιθι τοιγαροῦν, ἄπιθι πρὸς τὸν πεπομφότα, ταῦτα τούτῳ διασαφῶν.

5

3. Μανθάνει τὰ λαληθέντα πάντα Χοσρόης καὶ τῇ φυλακῇ ταύτην, ἣτις Λήθη κατωνομάζετο, παραπέμπει· ἐν ἣ καὶ χρόνους ὀκτώ πρὸς τοῖς δέκα δεσμὰ καθόλου περικειμένη τοῦ σώματος διετέλεσεν. Ἄρτι δὲ τοῦ δυσσεβοῦς αὐτοῦ τελευτήσαντος, ὁ τῆς μεγαλοπρεποῦς μνήμης Ἀριστόβουλος ἀπελθὼν εἰς πρεσβείαν καὶ τὰ περὶ ταύτης ἐν Περσίδι μαθὼν τὴν φυλακὴν εἰσῆλθε καὶ χρύσεια χαλκίων συνετῶς ἀντηλλάξατο· ἐτέρων γὰρ δεσμῶν ἀντιλαβὼν τὰ τῆς μάρτυρος ὄλβον εἶχεν ἑαυτῷ πολῦτιμον καὶ πλείστων αὐτὰ νομισμάτων ἀπάλειψιν. Ὀρμίσδας δὲ ὁ υἱὸς Χοσρόου τὴν βασιλείαν παραλαβὼν καὶ πυθόμενος τὰ περὶ τούτων 15 πολλαῖς αὐτὴν ἐχθρῶν βασάνοις καὶ μάστιξιν ὑπέβαλε, κακοῦ κόρακος κακὸν τυγχάνων ὄν· καὶ γὰρ μάστιξιν αὐτῆς κατὰ νώτων καὶ στέρνων τυπτομένης ποτὲ τὸν μαστὸν αὐτῆς συνέβη μέσον διαρραγῆναι τῇ τῶν μαστίγων δεινότητι καὶ θέαμα ἐλεεινόν, δακρῶν ἄξιον, τοῖς παροῦσι γενέσθαι. Ἄλλ' ὁ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ 20 τοῦ ἐλέους Θεὸς συνάπτει τὰ διεστῶτα καὶ ὑγιᾶ κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα δείκνυσι τὴν θηλήν. Ὁ κακοῦργος τοίνυν ἅμα πρωὶ θεασάμενος τὸ παράδοξον οὐ πρὸς ἔκπληξιν ἤλθε, πρὸς μανίαν δέ, καὶ κελεύει θύλακον πλησθῆναι καμινιαίας αἰθάλης καὶ τὴν πάντιμον τῆς μάρτυρος κεφαλὴν ἐν αὐτῷ βληθῆναι καὶ δεσμευθῆναι. Τί 25

3 καὶ οὐ δίκαιον - - τοῦτον ἐκείνῳ] παραλείπει ταῦτα τὸ Β. — 7 ἣτις λ. κατωνομάζετο] ἐλλείπειται τῷ Β || *λίθη* Α. — 8 δεσμὰ - - τοῦ σώματος] ἐλλείπειται: τῷ Β. — 11 *περσίδη* Α. — 7 *χρυσείῳ χαλκίῳ σ. ἀντιλλάξατο* Α. — 14 καὶ πλείστων - - ἀπάλειψιν] παραλείπειται τὰ ΒΓ || ἀπάλειψιν] οὕτως ἐν τῷ Α· διορθωτέον ἴσως εἰς *ἀντίληψιν* ἢ *διάληψιν* || τοῦ υἱοῦ ΑΓ. — 15 *παραλαβόντος* ΑΓ || *πυθόμενου* ΑΒΓ. — 16 καὶ μάστιξιν] ἐκ τοῦ Β || *ὑπεβάλετο* Γ || κακοῦ - - στέρνων] ἐλλείπειται τῷ Β. — 17 *τυγχάνων* Α, *ὑπάρχων* Γ. — 18 ποτὲ] οὖν Β. — 19 *διαρραγῆναι* ΑΓ, *κοπῆναι* Β || τῇ τῶν μαστίγων - - γενέσθαι] ἐλλείπειται τῷ Β. — 20 καὶ τοῦ ἐλέους - - τὴν θηλήν] οἰκτ. πατῆρ ὑγιᾶ κατέστησε Β. — 22 ἅμα πρωί] ἐλλείπειται τῷ Β. — 23 οὐ πρὸς - - μανίαν δέ] *ἐμάνη* Β || *προσμανίῳ* Α. — 24 πάντιμον] ἐλλείπει τῷ Β. — 25 καὶ δεσμευθῆναι - - διαπέμψασθαι] ἐλλείπειται τῷ Β.

σκοπῶν ὁ κατάρτος; ἢ πάντως τῷ συνεχεῖ τοῦ αἵματος ἀνιμω-
μένην τὴν ἀγίαν διὰ τῶν ρινῶν τὴν αἰθάλην τῷ ἐγκεφάλῳ δια-
πέμφασθαι καὶ πικρῷ τέλει τὴν ζωὴν καταλύσαι. Ἄλλ' ὁ τῶν
θαυμασίων Θεὸς διεσώσατο ταύτην καὶ ἀβλαβῆ διετήρησεν.

- 5 4. Καὶ ὄρα μοι τὸ ὑπερβάλλον τῆς κακίας τοῦ Σατανᾶ καὶ
οἷφ δεινῷ διανοήθησαν οἱ τούτου θεραπευταὶ ταύτην ὑποβαλεῖν.
Δράκων ἐκεῖσέ που λάκκῳ τινὶ — θέαμα φρικτὸν — ἐνεφώλευε.
Τούτῳ καθιᾶσιν αὐτήν, ἵν' ἐξανάλωμα γένοιτο τοῦ θηρός· ἀλλ' ἠγγόη-
σαν τὴν ἄνωθεν βοήθειαν τοῦ Χριστοῦ, καίπερ πλείστα δι' αὐτῆς
10 παιδευθέντες. Ὅμως ἐκείνη σταυροτύπως ἐκτείνασα τὰς χεῖρας,
τούτου μὲν ἐνεφράζε τὸ στόμα, μέγα χανόντος, ἐξενεύρισε δὲ τοῦ
νοητοῦ τὴν ἰσχύν, καὶ οὕτω τὸ ζῶον διέθηκε ταῖς εὐχαῖς, ὡς
ἐπὶ ποσὶ ταύτης κλίνειν τὴν κεφαλὴν καὶ συνήθη ταύτην σύνοικον
ἔχειν. Χρόνος οὐκ ὀλίγος τὴν συνοίκησιν εἶχε καὶ χεῖρ Ἀγγέλου
15 διέτρεφε τὴν πανθαύμαστον. Ὡς οὖν εἶδον οἱ δυσσεβεῖς μηδὲν
αὐτὴν παραβλαβεῖσαν τὸ σύνολον ὑπὸ τοῦ θηρός, ἀνιμῶνται τοῦ
λάκκου καὶ αἰσχροουργοῖς αὐτὴν ἐκδιδόασι, χαμαιτυπεῖφ τινὶ κατα-
κλείσαντες. Εἰσήεσαν οὖν κατ' αὐτῆς οἱ ὀργῶντες, καὶ μὴ τινα
βλέποντες — οὕτω γὰρ αὐτοὺς ἡ θεία χάρις ἐποίει — κενοὶ τῶν
20 ἐπινοημάτων ἐξῆεσαν καὶ μὴ τινα τὸ σύνολον εὐρηκέναι [ἐν] τῷ
οἰκίσκῳ διεβεβαίουν. Ἐξάγουσιν αὐτὴν κάκειθεν καὶ στέλλουσιν
εἰς ὑπερορίαν.

5. Δύει ταύτην Ἄγγελος τῶν δεσμῶν καὶ ἀφήσιν ὑπάγειν,
τὴν ἐπὶ τοῦ τραχήλου λύσας ἀοράτως σφραγίδα καὶ τῷ ἀπάγοντι
25 παρασχὼν εἰς ἀσφάλειαν. Στυγνὸν ἐπέιδεν ἡ μάρτυς διὰ ταῦτα

1 αἵματος Α, ἄσθματος ἀνιμωμένη Γ. — 2 αἰθῶλα Α. — 4 καὶ ἄλλ. διετή-
ρησε] ἐλλείπουσι τῷ Β. — 5 τὸ Καὶ ἐκ τοῦ Γ || ὄρα μοι -- ὑποβαλεῖν] ἐλλείπουσι τῷ
Β || διανοήθ. δεινῷ Γ. — 7 Δράκων - - θηρός] Εἶτα δράκωντι τοινὶ φοβερῷ κα-
θήασιν ἵνα ἐξανάλωμα γένητε Β. — 8 καθ., ἵνα γένηται τοῦ θηρός ἐξανάλωμα
Γ. — 9 καίπερ ΒΓ, καὶ περὶ Α. — 11 μέγα χανόντος - - σύνοικον ἔχειν] παραλεί-
πει τὸ Β. -- 14 ποιήσας οὖν χρόνους ἱκανοὺς ἐν τῷ λάκκῳ ἄγγ. κυρ. διέτρ. ταύ-
την Β. — 15 οἱ δυσσεβεῖς - - τὸ σύνολον] αὐτὴν μὴ βλαβῆσαν Β. — 20 τῶν ἐπινοη-
μάτων] παραλείπει τὸ Β || καὶ μὴ τινα - - διεβεβαίουν] ἐλλείπουσι τῷ Β. — 21 εἶτα
ἐξάγουσιν Β || κάκειθεν] ἐλλείπει τῷ Β || καὶ ἔπερ. στέλλουσι Β. — 23 ἄγγελος
δὲ κυρ. λύει τῶν δεσμῶν Β. — 24 ἀοράτως] ἔλλ. τῷ Β. — 25 στεγνῶσαι οὖν
ἢ μίστες, ὅτι μὴ Β || στυγνόν] οὕτως ΑΓ.

τὸν ἥλιον, ὅτι μὴ ξίφει τὴν κεφαλὴν ἀφήρηται, ὅτι τὸ μαρτύριον μὴ τετελείωκε. Καὶ ἰδοὺ Ἄγγελος Κυρίου ταχὺς ἐπιστὰς φησὶ πρὸς αὐτήν· “Εἰ βούλει τὴν διὰ ξίφους ὑπομεῖναι πληξίν, ἰδοὺ σοι ταύτην ἐπάγω”, καὶ ἅμα ἔδοξε τὸ ξίφος ἐπενεγκεῖν τῷ τραχήλῳ, ὡς καὶ πληγὴν ἐνσεσημάνθαι τούτῳ καὶ αἵμασι τοῖς ἐκ 5 ταύτης τὰ ἱμάτια μεμολῦνθαι. Θαῦμα τὴν μάρτυρα κατελήφει καὶ τὸν Θεὸν δοξάζειν οὐκ ἔληγε. Καὶ μὴ ξένον, ἀκροατά, νομισθῆ τὸ ῥηθὲν τὸ Βασιλέως γὰρ Ἀμασείας μαρτύριον ἐπιὼν εὐρήσεις, πῶς τμηθείσης τῆς αὐτοῦ κεφαλῆς ἢ συνέλευσις αὐτῆς τῷ λοιπῷ γέγονε σώματι καὶ πῶς ἡ τομὴ σπαρτίον καθαπερεὶ τῷ τραχήλῳ 10 πεφοινιγμένον διέκειτο.

6. Τοῖνον ἀπολυθεῖσα τῶν δεσμῶν καὶ τῆς ὑπερορίας, ὡς εἴρηται, τὴν Νίσιβιν — τόπος δὲ αὕτη — καταλαμβάνει καὶ κηρύττει τὸν λόγον, ὡς ἄλλη Θέκλα, τῆς πίστεως. Εἶτα κατέλαβε 15 τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ τοὺς Ἁγίους Τόπους προσκυνήσασα καὶ παρά τινος γέροντος, ἀνδρὸς πνευματικοῦ καὶ τὰ θεῖα σοφοῦ, τὴν ὀρθόδοξον πίστιν ἀκριβοσαμένη καλῶς καὶ τὰς αἱρέσεις τῶν κακοδόξων διαγνοῦσα καὶ τισι μοναστηρίοις παραβαλοῦσα, ἐν οἷς ἡ τοῦ δυσσεβοῦς Σευήρου ἐπολιτεύετο αἵρεσις, αἰτεῖ πρὸς Θεοῦ τίνος μέρους προσέλθοι τῇ κοινωνίᾳ· καὶ ὄρᾳ κατ’ ὄναρ Ἄγγελον θεῖον 20 δύο κρατῆρας ἐπιφερόμενον, ἓνα μὲν ἐξοφωμένον καὶ σκοτεινόν, θάτερον δὲ φωτεινόν· τε καὶ διαυγῆ, καὶ λέγοντα τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας εἶναι τὸν τοῦ φωτός, τὸν δὲ τοῦ σκότους τῶν αἰρετικῶν. Ταῦτα θεασαμένη κοινωνεῖ τοῖς ὀρθοδόξοις τῶν ἁγιασμάτων καλῶς, καὶ τὴν πίστιν ἐντεῦθεν σχοῦσα βεβαίαν, μεταξύ Νισίβ 25 βεως καὶ τοῦ Δαρᾶ ἀφιγμένη καὶ νόσῳ τινὶ περιπεσοῦσα βραχείᾳ,

2 τάχος ΑΓ. — 3 πληξίν ΑΓ, πληγὴν Β. — 5 ἐνσημάνθαι ΑΒ || τοῖς] τῆς Γ. — 6 κατελήφει Β. — 7 ἔληγε. ὡς περ σπαρτίον τῷ τραχήλῳ φοινισσομένη Β. — 8 Ἀμασείας] ἐκ τοῦ Γ. — 10 τῷ τραχ. σπαρτίον καθαπερεὶ Γ. — 12 ὡς εἴρηται] ἔλλ. τῷ Β || τόπος δὲ αὕτη] ἔλλ. τῷ Β. — 14 τὸ τῆς πίστεως μετὰ τὸ λόγον ἐν τῷ Γ || κατέλαβε] ἔλλ. τῷ Β. — 16 καὶ τὰ θεῖα σοφοῦ] ἔλλ. τῷ Β. — 17 ἀκριβ. καλῶς] μαθοῦσα Β. — 22 θείτ. δὲ δι’ αὐτῆ καὶ φωτεινόν Β. — 24 θεασαμένοις Β. — 25 σχοῦσα ΑΓ, ἔχουσα Β || τὸ καὶ ἔλλ. τῷ Β. — 26 βραχείᾳ] ἔλλ. τῷ Β.

εὐξαμένη τε ὑπὲρ βασιλέως τῶν ὀρθοδόξων καὶ τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε.

7. Καὶ γοῦν, ᾧ καλλίμαρτος Γολινδοῦχ καὶ σεβασμία τῶ ὄντι καὶ ὑπερθαύμαστε, ταῖς ἀκηράτοις ἐμφιλοχωροῦσα μοναῖς
5 αἴτησαι δοθῆναι βασιλεῖ ἡμῶν τῷ ὀρθοδόξῳ καὶ φιλομάρτυρι μῆκος ἐτῶν ζωῆς ἀκυμάντου καὶ εἰρηναίας, ἰσχυρότατον κατ' ἐχθρῶν τὸ βασιλεῖον, χώρας Βαρβάρων ὑποσπόνδους τιθέμενον, πάντας θραῦον τοὺς ἀντιτεταγμένους δυνάμει Χριστοῦ· ᾧ δὴ πρέπει πᾶσα τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

1 εὐξαμ. πρὸς κύριον ἐξεδ. ἀπολαβοῦσα τῶν πόγων εἰς ἀμοιβὰς ἐν οὐρανοῖς, εἰς δόξαν πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν B.

XVIII

ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΚΑΛΛΙΣΤΟΥ ΤΟΥ ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΥ

διήγησίς τις ἐν στίχοις λαμβεῖσις
τινῶν θαυμάτων τοῦ θεοῦ Νικολάου,
ὣν οὐδαμῶς μέμνηται ὁ Μεταφράστης.

(Cod. Sab. 261 f. σμβ'-σμζ').

Ἐὖδ' ἐξαναστάς τοῦ θρόνου, θυηπόλε,
5 τὸν εὐλογητὸν συνήθως ἐπευλόγα.

Ἄλλ' ἄλλ' ἁλασσῶν δυσδιέξοδον γύσιν
ἐπιρροάς τε κυμάτων ἀπειρίτων,
ψάμμους ἀπάσας, τῶν ὀρῶν τὰς φυλλάδας,
πλήθη βοτανῶν, ἀστέρων ποικιλίαν
10 καὶ σταγόνων ῥοῦν, νιφετῶν πανσπερμίαν,
εἴ τῳ κατ' ἰσχὺν ἐξαριθμησὶ τάχα,
καὶ θαυμάτων πέλαγος ὑπερηρμένον

ἴσως διαπλεύσειε τοῦ Νικολάου.
Ἐπεὶ δ' ἐκεῖνα τῶν βροτῶν τὰς δυνάμεις
15 ἐν δευτέρῳ τίθησιν ἐξ ἀπειρίας,
τὰ Νικολάου καὶ πλέον διαδράμει
πληκτότητι καὶ ποσῶ μὴ μετρίῳ
πλὴν ἄλλ' ἱκανὰ τῶν ἐκεῖνου θαυμάτων
ὁμῖν παραθῶ τοῖς καλοῖς δαιτυμόσιν,

20 ὡς ἐξ ὀνύχων κατίδητε προσφύρωσ
τὸν θῆρα τὸν μέγιστον, ἐκ δὲ κρασπέδου
τὸ φᾶρος αὐτό, γέυματος δ' αὐθις πίθον
κάκ τῆς ὑπῶρας τὴν χάριν τοῦ δενδρίου.
Ἄλλ' ἀκόας κλίναντες ἦδη πρὸς λόγους
25 τὸ πρῶτον εἰσδέξασθε θαῦμα προφρόνως·
ἐκ τοῦ σύνεγγυς δ' ἀρχτέον τῶν θαυμάτων.

—
Θαῦμα πρῶτον ἄκουε τοῦ Νικολάου.

—
Μετὰ τελευταίην τοῦ σοφοῦ Νικολάου
τῆς εὐσεβείας ὁ στῦλος Κωνσταντῖνος,
30 βασιλέων μέγιστον ἔντρανον κλέος,
τὴν χάριν εἰδὼς αὐτόθεν τοῦ μεγάλου
ἐν τῇ παρ' αὐτοῦ συσταθείσῃ κοσμίως
πόλει πρὸ πασῶν εὐστόχως ἐπωνύμῳ
νεῶν ἀνιστᾷ τῷ μεγάλῳ σὺν πόθῳ,

14 κῶδ. ἐπ]. — 20 ἐξ ὀνυχος τὸν θῆρα] πρβλ. Corp. paroem. II, σ. 165, 409. Gaisford, Pargoemr. Gr., σ. 138. — 21 ἐκ κρασπέδου τὸ φᾶρος κτλ.] Gaisford, Pargoem. σ. 194, ἔνθα καὶ τὸ ἐκ γέυματος γινώσκεις καὶ τὸ ἐκ καρποῦ τὸ δένδρον. Corpus paroem. II, σ. 162, 165 (ἐκ τοῦ γέυματος ἢ πηγῆ), 389 || κῶδ. μέγιστον ἔκδε. — 22 κῶδ. φάρος. — 24 κῶδ. κλίναντες ἦδη. — 25 κῶδ. εἰσδέξασθαι θαῦμα. — 26 κῶδ. συνεγγυς. — 33 κῶδ. εὔστοχως.

35 ἀνάλογον μῆχει τε καὶ πλάτους βάθει
καὶ πᾶσιν ἄλλοις εὐφρῶς ἡσκημένον
ἄγχιστα δ' οὗτος τοῦ νεῦ τῆς Σοφίας,
πρὸς τοῖς Ἐψόις Ἐμβόλοις, ἡδρασμένους
ἔστιν ἐς ἡμᾶς εἰσέτι παραμένων.

40 Τῆς Βασιλίδος κλησιν ἐμφέρει δόμος
ἐκ τοῦ σύνεγγυς στρογγύλου ναϊδίου,
ἐν ᾧ λόγος ρεῖ καὶ πρὸς ἡμᾶς πλημύρων
τὸν κατὰ καιροὺς τὰ κράτη τῶν Αὐσόνων
κρατοῦντα καλῶς ἐξ ἀνακτόρων βάθην

45 πρὸς τὸν μέγιστον εἰσελαύνοντα δόμον
ἐκείσε ῥίπτειν τὴν στολὴν ἐνδυμάτων,
βασιλικῶς δὲ ταινιούμενον ὄλω
σὺν πορφύρα βύσση τε τῆς ἀλουργίδος,
περιφανῶς μάλιστα καὶ παρρησίᾳ

50 δι' ἱεροῦ φρέατος ἐκ τετραπύλου
πρὸς τὸν περιθρύλλητον οἶκον Σοφίας
βραίνει ἀρίστως σὺν κρότοις εὐφημίας.
Ὁ Κωνσταντίνος τοιγαροῦν ἐκ χρωμάτων
τοῦ Νικολάου τοὺς τύπους ἐν εἰκόσιν

55 ἐκείσε διέγραψεν εὐρύθμως ἄγαν
χερσὶν ἀκριβῶς ἴστορεῖν εἰθισμέναις
ἢ δὴ τις εἰκῶν ὡς παράδοξον τέρας
ἐν τοῖς ἄνω πέπραχεν εὐθέως χρόνοις,
ὃ καὶ πρὸς ὑμᾶς ἄρτι διηγητέον.

60 Ἀνήρ τις Νικόλαος ὠνομασμένος,
πέννης, ἀκριβῶς δυστυχῆς, τετηγμένος
πρὸς τῇ πενίᾳ καὶ κακῇ συνοικίᾳ
πλουτεῖ διαρκῶς, στρατιᾶν φεῦ Δαιμόνων,
ἧτις ἐπεισφρήσασα τούτῳ σὺν κρότοις

65 οἴκημα ταύτης προσφρῶς καθιστάνει
ἐν ἡμίσει χρόνου δὲ τούτον ἀθλίως
πυρκαϊὰ φλέγουσα πυρετῶν ξένων
τάς ἀρμονίας τῶν μελῶν καθειργνύει
καὶ ἀμπαν ἀκίνητον εὐθὺς δεικνύει

70 (μόλις δὲ πολλοῖς ἐν χρόνοις τοῖς ὑστέροις
ὄλον τὸ σῶμα τῶν μελῶν λύσιν φέρει
μόνων ποδῶν ἐκτοθεν ἐκ γλουτῶν μέσων
ἦσαν γὰρ ἐξόπισθεν ἀντεστραμμένοι
ἐτώσιον τις ἄγχος εἶπεν εὐστόχως),

75 λίθος καθάπερ ὡς ἀκίνητος φύσει.
Οὐκοῦν ἀπειπῶν διατρίβειν πρὸς θύρας
τάς τῶν ἰατρῶν, μηδὲν ὡς δυναμένας,
ἀμχανῶν ἔκειτο πάσχω ἀκράτως.
Τῆς οὖν μεγίστης ἐνοτάσης Νικολάου

80 λαμπρᾶς ἑορτῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει
καὶ τῶν ἀπάντων συντρεχόντων ἐκθύμως
τῶν ἁγιασμῶν ἀπολαῦσαι πλησιμίας,
ἡρέμα ἀμπαν ἐρπύσας οὗτος πέννης,
σὺν ταῖς καλίσι ταῖς δυσὶν ἡδρασμένος,

85 αἷς δὴ τὸν ὀλκὸν εἴλκε (φεῦ) τοῦ σαρκίου,
βραχὺ τι λαμπάδιον ὠνεῖται τάχος.
ἐπείγεται δὲ καταλαβεῖν αὐτίκα
πρὸς τῶν Ἰβήρων τὴν μονὴν εὐκαρδίως,
ᾧπου πόλις σύμπασα τοῦ Κωνσταντινίου

90 πανηγυρίζειν εἶχον ἐξ ἔθους πάλαι
λαμπρᾶν ἑορτὴν τῷ σοφῷ μωροβλύτῳ.
Ἡπειγμένον οὖν τὴν πανήγυριν φθάσαι
τὸν δυστυχῆ πέννητα σὺν προθυμίᾳ,
ᾧπισθεν εὐθὺς τοῦ νεῦ τῆς Σοφίας

95 τούτῳ συναντᾶ τῶν Μύρων ἀρχιθότης
ὁ Νικόλαος, προσφθᾶσας τὸν ἱκέτην
ἑρωτᾶ δ' εὐθὺς τὸν πέννητα προσφώρως
"Τίς καὶ πόθεν; ποῦ, διατί τε καὶ πόσον";
Οὗτος δ' εἰς ἀκρίβειαν ἅπαν ἡκριβῶ.

100 Ὡς οὖν ἅπαν ἐγνώκε δῆθεν, αὐτίκα
" Ἄλλ' οὐχὶ τεύξη " (φησὶν ὁ μωροβλύ-
της),
" ἐνθα βαδίσεις, τὴν λύσιν ποθουμένου.
Εἰ γοῦν ὑγείαν καθαρὰν ἰδεῖν θέλεις,

35 τε] κῶδ. ται. — 43 κῶδ. κράτει. — 47 κῶδ. βασιλικῶς. — 49 κῶδ. περὶ
φανῶς. — 51 κῶδ. περὶ θυρῶν. — 54 κῶδ. ἐνεκῶσιν. — 58 κῶδ. ἐνοῖσάνω. —
60 τοῦτο τὸ περὶ Νικολάου τινὸς θαῦμα ὄρα σλαβιστὶ παρὰ τῷ Ἀρχιμανδρ. Λεωνίδῃ,
Посмертныя чудеса святителя Николая. Ἐν Πετροπόλει 1888, σ. 10. — 62 κῶδ.
τηπενία καικακῆν. — 65 κῶδ. πρὸσφυές. — 66 κῶδ. ἐνημίσει. — 67 κῶδ. πυρκαϊᾶς. —
69 κῶδ. εὐθείς. — 74 ἐτώσιον ἄγχος] Ἰλιάδ. Σ 104. — 84 ταῖς καλίσι] οὕτως ἐν τῷ
κώδικι. Ἡσύχιος· «καλὶς· σκέπαρνον». — 85 κῶδ. ὀλκὸν ἤλκε. — 91 κῶδ. μωροβλύτη. —
94 κῶδ. ὄπ. ε. τουνεῶ. — 95 κῶδ. συναντᾶ. — 97 κῶδ. προσφώρως. — 98 τίς καὶ
πόθεν κτλ.] κῶδ. φύλ. αμδ'. — 101 κῶδ. ἀλλ' οὐχαι. φ. ὁ μωροβλήτης. — 102 κῶδ. λύ-
σην. — 103 κῶδ. ὑγίαν κ. ἰδ. θέλης.

ὡς τάχος ὑπόστρεψον ἔνθεν αὐτίκα,
 105 καὶ καταλαβὼν τὸν νεῶν Βασιλίδος
 ἐκείθεν εὖροις τοῦ κακοῦντος τὴν λύσιν.
 εἰ δ' οὐ κάτοισθα τόνδε τὸν νεῶν ἴσως,
 ἐγὼ ποδηγήσω σε σὺν προθυμίᾳ·
 ἀλλ' ἀκολούθει, μηδὲ βραδύνειν θέλε".
 110 Ἦγειτο λοιπὸν ἀναδιδάσκων ὄλως
 εὐχαριν εἶναι, γενικῶς δ' ὑποστέγειν
 τὴν τοῦ Θεοῦ μάστιγα πρὸς σωτηρίαν.
 Οὐκοῦν ἀγαθὸν πρὸς ναοῦ ταῖς εἰσοδαῖς
 τῆς Βασιλίδος ἀφανῆς ὤφθη τάχος.
 115 Λιτῆς τὸ λοιπὸν ἐξ ἔθους τελουμένης,
 ἐκείθεν αἴφνης συγχυθεὶς ὄλως πένης,
 ἔλκων τὸ σῶμα, τὰ σφυρὰ παρασύρων,
 μετὰ λιτῆς ἔβαινε σὺν εὐθυμίᾳ,
 ἕως καθυπέστρεψαν αὐθις ἐν δόμῳ
 120 τῷ Βασιλίδος τοῦ καλοῦ Νικολάου·
 ἐκείσε δ' ἔλθων καὶ κατιῶν εὐθέως
 ὄνπερ ποδηγήσειε τοῦτον ἐνθάδε
 κατ' ἀκρίβειαν πᾶσαν εἰκονισμένον
 ἐν ταῖς σανίσιν, ὡς διαγράφειν ἔθος,
 125 ῥυσσόν, πολίον, φαλακρόν τὰ πρὸς τρίχας,
 φέροντα κουρᾶς ἐν ὑπέγῃ σισόγῃ,
 πρόσσειαν ἔρπων τῷ τύπῳ Νικολάου·
 ἀπρίξ τε χεραὶ προσωρεὶς τῇ σανίδι
 ὡς τι χρεῶν μέγιστον ἦτε τὴν χάριν,
 130 ὥσπερ δανειστῆς ἀπαραίτητος τάχα·
 σοβῶν δὲ πολλὰ καὶ μανικὸν ἐμπνέων
 πρὸς γῆν ἀράσειε τῷ πύθῳ τὴν εἰκόνα·
 προσφύς δ' ἐν αὐτῇ καὶ πεσὼν ὄλως ὄλη,
 τῶν σταυρίων ἐν προσδακῶν καταπίνει,
 135 ἄπερ παρῆσαν τοῖς τύποις ἤρμωσμένα
 πρὸς κάλλος ἐξαΐσιον ἐκ χρυσαργύρου·
 σταυροῦ δὲ βρωσὶς ἐξεμεῖ παραυτίκα
 τῶν Δαιμονίων τὸ στίφος, τῶν ἀσθμάτων.
 Στάσης κατὰ χώραν δὲ πάλιν εἰκόνας
 140 αὐθις ὁ χωλὸς ἐλαθὼν πᾶσαν θέαν
 δράσειε τὰ κάτω προσδραμὼν τῆς εἰκόνας,

τὴν χάριν αἰτῶν, ὡς ὑπόσχεσις πάλαι.
 Ἐκείσε λοιπὸν τετακῶς ἅπαν μέλος
 καὶ τῶν ποδῶν εὖρηκεν εὐθὺς τὴν λύσιν·
 145 μέσον δὲ πηδῶν καὶ τρέχων τοῦ λαοῦ τε
 Θεῷ τὸν αἶνον καὶ σοφῷ Νικολάῳ
 σὺν παντὶ πλήθει τῶν ἐκεῖ χριστωνόμενων
 ἐμελεπεν, ἀνέπεμπε σὺν μελωδίᾳ.
 Καὶ τοῦτο δ' ἔργον τοῦ σοφοῦ Νικολάου
 150 τῆς Βασιλίδος πρὸς δόμον πεπραγμένον,
 ὃ δὴ σαφῶς τίθημι κἀν τοῖς δευτέροις
 —
 Δεύτερον θαῦμα τοῦ σοφοῦ Νικολάου.
 —
 Ἄνῆρ τις οἰκῶν ἐν μέσῳ τῶν ἐμβόλων,
 ἀγγιθυρῶν δὲ τῷ νεφῷ Νικολάου,
 155 ἔθμιμον εἶχεν, ἀπαραίτητον χρέος,
 τελεῖν ἑορτὴν ἱερὰν ἐτήσιως
 τῷ Νικολάῳ κατὰ δύναμιν πάλαι·
 οἷα δὲ πολλὰ τοῦ παλιμβόλου βίου,
 εἰς βάθος ἐλθὼν ἐσχάτου δυστυχίας
 160 οὐκ εἶχεν ὥσπερ ἐξ ἔθους ἀπαρτίσαι
 τὰ τῷ μεγάλῳ κατ' ἰσχὺν εἰργασμένα.
 Τῆς οὖν ἑορτῆς ἐνστάσης ἐτησίως,
 ἴσχαλλεν, ἐσφάδαζεν ἐν κρότει χεῖρας
 καὶ τοῖς λογιμοῖς τὴν ψυχὴν ἐδαπάναι,
 165 εἰ τὴν ἑορτὴν ἀκλεῶς παραδράμοι.
 Τούτοις λογιμοῖς ἐσθίων τὸ σαρκίον,
 μόλις πρὸς ὕπνον ἐκτραπέει παραυτίκα,
 ὄρᾳ τινα γέροντα σὺν πολλῷ τάχει
 ἐλθόντα σαφῶς, ἱερῶς ἐσταλμένον,
 170 καὶ χρῶσειον νόμισμα παλάμαις μέσαις
 ἐπεμβάλοντα καὶ πάλιν πεφευγῶτα,
 εἰπόντα " Δέξαι τὸν στατήρα χρυσοῦ
 καὶ πάλιν ἐκπλήρωσον, ὡς ἔθος ἔχεις,
 μηδ' ἄγαν οὕτω τῷ βάρει τῆς ἀνίας
 175 θανάτα σαυτὸν τῆς λύπης τῷ φορτίῳ ".
 Εὐθὺς δ' ἐκεῖνος χαρμοναῖς τῆς ἐλπίδος
 τὸν ὕπνον ἄρδην ἐκτινάξας ὀμμάτων

109 θέλε] κῶδ. θέλεις. — 111 κῶδ. γεννικῶς. — 115 κῶδ. ἐξέθους. — 125 κῶδ. φαλακρόντα. — 126 κῶδ. ἐνυπνήμισσῶν. — 128 κῶδ. πρὸς εὐρεῖς τῇ σανίδι. — 132 κῶδ. ἀράσει - - εἰκ. — 134 κῶδ. πρὸς δακῶν. — 135 κῶδ. οπερπαρήσαν. — 138 κῶδ. στίφος τ. ἀσμάτων. — 139 κῶδ. χώραν δὲ πάλιν εἰκ. — 141 κῶδ. προσδραμῶντης. — 151 ὃ δὴ] κῶδ. ὦ δὲ. — 160 κῶδ. οὐχ εἶχεν ὥσπερ ἐξέθους ἀπαρτίσαι. — 161 κῶδ. κατίσχυν. — 163 κῶδ. ἴσχαλλεν. — 168 κῶδ. ορᾷ τινὰ γ. συνπολλῶ.

καὶ διαναστάς ἐν μέσαις ἀωρίαις,
 χρυσὸν διαυγῆ, καθαρώτατον λίαν,
 180 ἐν ταῖς παλάμαις εὖρεν εἰκονισμένον·
 ὃν δῆτα λαβῶν ἀνακηρύττει μέγα
 τὸ θαῦμα πᾶσιν ἐμβῶν ἐκ καρδίας·
 ἢ δ' αὖ γε φήμη τοῖς πτεροῖς χρησαμένη
 καὶ τὸν κρατοῦντα συντομώτατα φθάνει.
 Λαβῶν τὸ λοιπὸν τὸν χρυσὸν Νικολάου
 185 ὡς τινα πλοῦτον ὁ κρατῶν τῶν Αὐσόνων
 τέτταρας αὖθις ἀντιπέμπει χρυσίνους
 συνάμα διπλῆ τῆ δεκάδι τῷ τότε
 πρὸς ὃν τὸ θαῦμα δεικνύει μυροβλύτης·
 190 οὐς καὶ λαβῶν ἄριστα χερσὶν ὑπτίας
 λαμπρὰν ἑορτὴν ἐκτελεῖ τῷ μεγάλῳ,
 πληρῶν ψυχῆν κάλλιστα τῆς εὐθυμίας
 ἰσορρόπως, πλην τῆς πάλαι δυσθυμίας.
 Λόγος δ' ἔνεστιν εἰς ἡμᾶς καὶ νῦν φθάνει
 195 τὸ χρῶσον νόμισμα τοῦ Νικολάου
 ταῖς βασιλικαῖς οἰκίαις παραμένειν
 θησαυρὸς ἀκένωτος καὶ ξένον τέρας,
 ἀνάθημα μέγιστον τοῦ μυροβλύτου.
 Πρὸς τὸ τρίτον δὲ θαῦμα νῦν βαδιστέον.
 —
 200 Τρίτον πάλιν ἄκουε θαῦμα προθύμως.
 —
 Δημητρίος τις ἐν Κωνσταντινουπόλει
 οἶκον κατοικῶν ἐν τοῖς Ἐλευθερίου,
 πολὺν δ' ἐπαυχῶν πρὸς Νικόλαον πόθον,
 τὰ πρὸς ἑορτὴν ἀθρόον συσκευάσας,
 205 ἄρας διαπόντιος ἐκ Βυζαντίδος,
 πρὸς τὴν Ἀθύραν ἐκπλέων κατατρέχει·
 ἐκεῖσε καὶ γὰρ εἶχεν ἐξ ἔθους ἄγειν
 λαμπρὰν ἑορτὴν τῷ μεγάλῳ σὺν κρότοις.
 Πλέων τὸ λοιπὸν νυκτὸς ἐν μεσαιάτῳ,
 210 αἴφνης ποθὲν θύελλα σὺν καταιγιῇ

ἐπιπεσοῦσα συνταράσσει τὸ σκάφος·
 εἶτα πρὸς αὐτὴν ἀνατρέψασα πρῦμναν
 κατὰ βυθοῦ σύμπαντα βίπτει σὺν τάχει·
 μεθ' ἣν ὁ Δημήτριος εἰπὼν αὐτίκα
 215 "Νικόλαε πρόφθασον ἐν μέσῃ βίᾳ",
 καὶ τριγκαῦτα τῆς χάριτος τῆς τόσης
 μεταρσιωθεῖς, ὡς Ἀμβρακίον τὸ πάλαι,
 χερσὶν ἀναφῶς μηδαμῶς ὀρωμέναις,
 πρὸς οἶκον ἔνδον, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων,
 220 εἰσῆλθεν αἰφνίδιον ἐν Βυζαντίδι,
 κράζων διαπρύσιον, ἐχθρῶν μέγα
 "Νικόλαε πρόφθασον ἐν περιστάσει".
 Οἱ γείτονες δ' οὖν ἐν ἀωρίᾳ μεση
 βοῆς τὸ δωμάτιον ὡς ἤσθημένοι
 225 πληρῆς καταστὰν ἐξανίστανται τάχος.
 Διαπορούντες τοιγαροῦν τοῖς πρακτέοις,
 εἰ χθὲς πρὸς αὐτὴν διαπλεύσας Ἀθύραν,
 πῶς ἔνδον οἰκίας [αὐτῶ] κράζει μέγα
 τὸν Νικόλαον καὶ μάλα καθειρηγμένος·
 230 ὅμως δὲ πάσχειν ἐκ κακούργων ἀδίκως
 πρὸς νοῦν βαλόντες ἀνερρωτῶσι τάχος
 "Τί τοῦτο, Δημήτριε; χθὲς πρὸς Ἀθύραν
 ἔβης προθύμως, καὶ πόθεν πάλιν τάχει
 αἰφνῆδον οὕτω νυκτὸς ἐν μεσαιάτῳ,
 235 κεκλεισμένης ἐξῶθεν αὐτῆς σου θύρας;
 καὶ πῶς δὲ Νικόλαον ἐκβοᾷς μέγα";
 Ἐνθους δ' ὁ Δημήτριος ὀφθεῖς εὐθέως
 ἀπόκρισιν δέδωκεν ὥσπερ ἐξ Ἄδου·
 "Ἰμεῖς δέτινες; ποῦ δ' ἐγὼ πάλιν μῆνω";
 240 Οἱ γείτονες κράζουσιν ἐν ταῖς οἰκίαις,
 πάλιν δ' ὁ Δημήτριος ἔνδοθεν λέγει·
 "Ὅτι μὲν ἐξώλισθον ἀπὸ τοῦ σκάφους,
 σφοδρὰς θυέλλης τῷ πελάγει πνευσίσσης,
 τοδὶ σαφῶς κίταϊδα· πῶς δὲ βυθόθεν
 245 παρήλθον ὧδε καὶ λαλῶ τε καὶ πνέω,

196 κῶδ. *εικίαις*. — 200 οὗτος ὁ στίχος ἐν τῇ ψῆ γέγραπται. — 200 ὅρα καὶ τοῦτο τὸ περὶ Δημητρίου τινὸς θαῦμα παρὰ τῷ ἀρχιμ. Λεωνίδῃ, *Посмертвия чуда святи-теля Николая*, σ. 33-35, ἐνθα τὰ τοπικὰ ὀνόματα, τὰ Ἐλευθερίου καὶ Ἀθύρα, γράφονται οὕτως: *вѣстѣ рекѣмъ Елеуферни, Аѳуратоу*. — 204 κῶδ. *ἀθρίων*. — 206 κῶδ. *ἐκπλ. κατατρέχει*. — 208 κῶδ. *φύλλ. σμγ'* || κῶδ. *συνκροτοῖς*. — 214 ἦν] κῶδ. *ῶν*. — 226 κῶδ. *διάπορ. τοιγὰρ οὖν*. — 227 κῶδ. *αὐτὸν διαπλεύσασα θύραν*. — 228 πῶς] κῶδ. *ταῦν* || μετὰ τὸ *οἰκίας* ἔλλειπει λέξις διαύλλαβος, ἴσως τὸ οὕτω. — 233 κῶδ. *ἔβης* || κῶδ. *αἰφνῆδον*. — 238 κῶδ. *ὥσπερ ἐξίδου*. — 239 κῶδ. *ἐγὼ πάλιν*.

ἀγνωστόν ἐστι παντελῶς τὸ πρακτέον".
 Οἱ γείτονας δ' οὖν τὸ ξανάκουστον τέρας
 ὡς διακούσαντες, αἴφνης λαμπάδας
 χερσὶν λαβόντες, εἰστρέφουσι ἀθρόον·
 250 ὄρωσι δ' εὐθὺς τὸν Δημήτριον ὄλω
 ἄλμην ἀποπτύοντα πᾶσαν ἐκ βάθους,
 βεβρεγμένον σύμπασιν τοῖς ἱματίαις,
 ὡς καὶ σταλάζειν ἄλμυρόν ξένον ὕδωρ
 καὶ πλημμυρεῖν τοῦδαφος ἐκ τῶν βράνιδων.
 255 Οἱ συμπρόντες τοιγαροῦν πίστιν λόγων
 ἔργων ἀπ' αὐτῶν ἐκλαβόντες αὐτίκα
 θεῶ τιμῆν, ἔπαινον, εὐφημον κλέος
 καὶ δόξαν ἀνέπεμπον, ὡς παντεργάτη,
 σὺν Νικολᾶφ τῷ σοφῷ μυροβλήτῃ·
 260 οἱ δ' αὖ γε συμπλέοντες οὐδὲν εἰδότες
 τῶν κατὰ Δημήτριον, ἐς Κωνσταντίνου
 ὡς αὐθις ἀνέπλευσαν, ἠκουσιαμένοι
 τὰ παρὰ δόξαν ἱερῶς πεπραγμένα
 ὑπερφυῶς, ἦδοντο τῷ τερασίφῃ,
 265 ὡς μᾶλλον αὐτοὶ προστυχόντες τῷ σκάφει,
 κατακρυβούντες τὴν βοήθειαν ὄση.

—
 "Ἐτερον θαῦμα τοῦ σοφοῦ Νικολάου.

—
 Τίς δὲ παριδῶν καὶ τοδι τῶν θαυμάτων
 οὐ ζημιώσει τὴν ὕμῶν ξυναυλίαν;
 270 ὅθεν κατ' ἰσχὺν τοῖς παροῦσι ἀρμόσω.
 Ἐκ παραλίας τῶν Μύρων ἐπαρχίας
 ἀνὴρ ἀγροίκος, εὐτελεῖ ζῶν τὸν βίον,
 πανηγυρίζων τῷ μεγάλῃ κατ' ἔτος
 εἰστία λαμπρῶς τοὺς ἐκεῖ συνηγμένους.
 275 Τῆς οὖν ἑορτῆς, ὡς ἔθος, τελουμένης,
 αὐτὸς μὲν οἴκοι διατρίβων ἑσπέρας,
 τὰ πρὸς τρυφὴν ἔπραττε τῶν δαιτυμόνων,
 Βασίλειον δὲ τὸν μόνον φίλον γόνον
 πρὸς τὸν νεῶν πέπομφε τῶν ὕμνων χάριν·
 280 αἴφνης δ' ἐπιστὰν Ἀγαρηνῶν τὸ στίφος,

τοὺς τοῦ νεῶ σύμπαντας ἐσκυλευκότες,
 εὐθὺ καταπλέουσι τῆς Κρήτης τάγος,
 μεθ' ὧν ὁ Βασίλειος ἀγροίκου γόνος·
 ὃν ὡς ἀπαρχὴν καὶ χάριν τῶν λαφύρων
 285 πρὸς τὸν ἀμυρᾶν εἰσάγουσιν εὐθέως·
 ὁ δ' αὖ κατιδὼν τῆς θεᾶς εὐφυῖν
 (ἦν γὰρ πρὸς ὄψιν εὐφυῆς τὸ παιδίον
 καὶ πᾶσιν ἄλλοις ἰκανῶς διαπρέπον)
 τοῖς γνησίαις ἀριστα τῶν κατ' οἰκίαν
 290 τάττει παρευθὺ καὶ τὰ πρὸς πόσιν ὄλω
 δίδωσι τούτῃ ταῖς τροφαῖς κεραυνύειν.
 Οἱ γοῦν τεκόντες ἐκαμάθοντες ὑστέρωσ
 τὸ συμβᾶν ἀπλῶς τῷ νέφ Βασιλείφ,
 ἅπαν παρέντες χαρμονῆς εὐθὺς μέλος,
 295 πρὸς πένθος ἐτράποντο καὶ θρηνηθῖαν.
 Ἦν οὖν κατιδεῖν, ὡς Ἡσαΐας γράφει,
 στραφεῖσαν αἴφνης τὴν ἑορτὴν εἰς γόους,
 καὶ τὴν χαρὰν δὲ πρὸς λύπην ἀφιγμένην,
 ἄρδην τε συγκέχυτο πάντα τῷ πάθει,
 300 τῶν γειτονούντων εἰσερόντων αὐτίκα.
 Τί γοῦν ὁ Νικόλαος, ὁ Μύρων θύτης;
 οὐκ εὐθὺς εἰς σύναρσιν ὄρμα τῷ νέου,
 ἀλλὰ παρήκεν ἐκδραμεῖν κύκλον χρόνου,
 ὅπως μέγα δόξειε τὸ πραχθέν τάχα.
 305 Ἔρων τὸ λοιπὸν κατὰ κύκλον ὁ χρόνος,
 τὴν τοῦ φεραυγοῦς ἡμέραν Νικολάου
 πάλιν ἐπάγει τῷ προσήκοντι χρόνῳ.
 Πάντων τρεχόντων τοιγαροῦν ὀλοφύχως
 πρὸς τὴν ἑορτὴν σὺν χαρᾷ τε καὶ κρότοις,
 310 μόνος ἀπαντᾶν ὁ πατὴρ Βασιλείου
 ἀπὴν γυναικὸς ἀναπεισθεῖς τοῖς λόγοις,
 ῥήματα πικρὰ καὶ πλέα βλασφημίας
 σαφῶς λεγούσης πρὸς χάριν Νικολάου.
 Δυοὶ δ' ἀγροῖκος συγκρατούμενος πόθοις,
 315 τῷ Νικολάου καὶ πάλιν [τῷ] συζύγου,
 τὸ τῆς γυναικὸς δυστυχῆς κατευνάσας
 λόγοις ἀπαλοῖς καὶ πάνυ πραυτάτοις

246 πρακτέον] οὕτως ἐν τῷ κώδικι: γραπτέον ἴσως *πραχθέν μοι*. — 258 κῶδ. *παντεργάτην*. — 259 κῶδ. *μυροβλήτη*. — 265 κῶδ. *πρὸς τυχόντες*. — 266 κῶδ. *κατὰ κρυβούντες*. — 270 κῶδ. *κατισχὺν* - - ἀρμ. — 272 ὄρα καὶ τὸ περὶ ἀγροίκου τινὸς θαῦμα παρὰ τῷ ἀρχιμ. Λεωνιδῆ ἐνθ. ἀνωτ. σ. 3-9. — 279 κῶδ. *χάρην*. — 290 κῶδ. *παρ' εἰθὶ* - - *πόσην ὄλει*. — 296 κῶδ. *γρηίφη*. — 298 κῶδ. *ἀφηγμένην*. — 300 κῶδ. *εἰσερώντων*. — 305 κῶδ. *κατακύκλον*. — 308 κῶδ. *τρεχώντων*. — 311 κῶδ. *ἀπείν γ. ἀναπισθεῖς*. — 315 κῶδ. *συζήγου*. — 311 κῶδ. *φίλλ. σμε'*.

πείθει παραυτά, τὴν χάριν Νικολάου
 διεξιῶν ἄριστα τοῖς κατὰ μέρος,
 320 καὶ τὴν ἑορτὴν ἐκτελοῦσιν αὐτίκα·
 πρὸς ἐσπέραν δὲ καὶ πάλιν κεκλημένων
 (οὓς εἰστία μάλιστα καὶ φιλοφρόνως),
 ψυχὰς ἀπάντων ταῖς τροφαῖς γαννομένων,
 325 μνεῖαν τις αὐτῶν τοῦ νέου Βασιλείου
 ἄγει παρευθὺς ἐν μέσῳ δαιτυμόνων·
 οἱ δ' αὖ τὰ πάντα τῷ νέῳ πεπραγμένα,
 ἦθους τε ῥυθμὸν καὶ προσώπου τὴν θέσιν,
 εἰς νοῦν ἀνήγον, τοὺς τεκόντας ἐν μέσῳ
 ἀναψύχειν θέλοντες ἐξ ἀθυμίας.
 330 Ταῦτα λεγόντων τῶν φίλων δαιτυμόνων,
 πυκνῶν ὑλακῆ ταις προαυλαῖς θύραις
 πυκνῆ μεγάλως ἐκτρέχει πρὸς ἀέρα,
 ὡσπερ ἀγρίως ἐνδακεῖν ἠπειγμένων.
 Τῶν ἐσθιόντων τοιγαροῦν δεδοικότεων,
 335 μὴ καὶ πάλιν ἐφθασεν ἐξ ἄγαστος,
 καὶ λαμπάδων φῶς ἐκσβεσάντων ἀθρόον,
 ὁ τὴν ἑορτὴν ἐκτελῶν ὡς ἡρέμα
 προκύψας ἐκτὸς οὐδένα μὲν προσβλέπει,
 μόνον δὲ παῖδα τὸν Βασίλειον μέσον,
 340 στολῆ τὸ σῶμα Περσικῆ κεκασμένον
 καὶ δεξιᾷ φέροντα κύπελλον μέγα,
 κεκραμμένον ἄριστα, προσφυῆς λίαν.
 Ὁ γοῦν ἀγροῖκος τῷ ξένῳ θεωρίας
 καταπλαγεῖς μάλιστα, φάσμα τι βλέπειν
 345 σαφῶς ἐψῆκει νυκτὸς ὡς πρὸς ἐσπέραν·
 μόλις δ' ἀναγνοὺς τῆς ἀληθείας φάος,
 προσφύεται, πρόσεισιν ἐκ πόθου τάχος,
 πυκνάνεται τάχιστα, τοῖς ἔσω φέρει,
 τὸ παράδοξον ἐκβιάζεται λέγειν
 350 καὶ μῆδὲν ἀπλῶς συγκαλύπτειν αὐτίκα.
 Βασίλειος δὲ τοῖς λόγοις περιτράνωσ
 ἅπαν τὸ πραχθέν συντόμως διαγράφει·
 "Κρήτης ἀμνηρᾷ προσδοθεῖς ἐγὼ μόνος
 ἐν τοῖς κατ' οἶκον γνησίοις ἐκρινόμενῳ
 355 καὶ πρὸς πόσιν τάττει με τούτου καὶ μόνου.

Νῦν γοῦν παρεστῶς καὶ πόμα κεκραμμένον
 ἄγων πρὸς αὐτὸν ἠρπάγην αἰφνιδίως
 ἐκ θείας, οἶμαι, καὶ μεγίστης ἰσχύος
 (οὐκ οἶδ' ὅποιας) καὶ φθάνω δι' ἀέρος·
 360 ὅταν δὲ σὺ με κατιδῶν ἐπεφθάσεις,
 τότε πρὸς αὐτὴν καταβαίνω τὴν χθόνα,
 μόνον δὲ Νικόλαον τὸν μυροβλύτην
 παραστατεῖν μ' ἔδοξα σὺν προθυμίᾳ
 καὶ συμμαχεῖν μοι καὶ περοῦν τὴν
 καρδίαν".
 365 Ὁ τῶν φίλων δ' ὄμιλος εἰσδεδεγμένος
 τοῖς ὡσίν αὐτῶν τὰ ξένως πεπραγμένα
 τῷ παμμεγίστῳ καὶ πατρὶ Νικολάφ
 ὑπερφυῶς ἤσθησεν ὡς ὑπὲρ λόγον·
 ἐς αὔριον δὲ πανταχοῦ τῆς Λυκίας
 370 διαδραμὸν [τὸ] τοῦ ξένου τεραστίου,
 στίφος μυριάριθμον ἐκτρέχει τάχος,
 καὶ κατιδόντες τὴν ξένην προστασίαν
 τοῦ Νικολάου, πρὸς Θεὸν τετραμμένοι
 τὴν δόξαν ἀνέπεμψαν εὐχαριστίας.

375 Ἔτερον θαῦμα πάλιν τοῦ μυροβλύτου.

Σὺ δ' ἀκρατὰ ἄθρει καὶ πάλιν ξένον
 καὶ φρικτὸν τεράστιον τοῦ Νικολάου.
 Ἄνῃρ Συμεῶν ἡγιασμένος μέγας
 ἔχων μαθητὴν συντρέχοντα τὸν βίον
 380 καὶ Νικολάου τῆ θέσει κεκλημένον
 πρὸς τινα Κατάβολον οὕτωσι τόπον
 πέμπει κατελθεῖν διαπόντιον πάλαι.
 Ὁ γοῦν μαθητῆς ὑποδὸς εὐθὺς σκάφος,
 γαληνιώσης τῆς θαλάσσης ἡρέμα
 385 ἔθει καθ' ὕψων εὐθυμῶν ἐξαισίως·
 ἐπεὶ δὲ τοῦ Τρίτωνος εἰς ῥοῦν ἐξέβη,
 αἴφνης ποθὲν θύελλα σὺν καταγίδι
 ἐπείσπεσοῦσα συνταράσει τὸ σκάφος.
 Ὁ γοῦν κυβερνῶν τῆς νεῶς τὰς ἡνίας
 390 ὄλας παρήκε τῶν χειρῶν ἀπελπίσας,

322 κῶδ. *ἔστια*. — 325 κῶδ. *παρ' εὐθύς*. — 326 αὐ τὰ] κῶδ. *αὐτὰ*. — 327 κῶδ.
προσόπου. — 334 κῶδ. *ἐσθιόντων*. — 342 κῶδ. *πρὸς φυλῆς*. — 344 κῶδ. *κατὰ πλα-*
γείς. — 347 κῶδ. *πρὸς φύεται*. — 348 κῶδ. *τάχιστα*. — 353 πρὸς *δοθεῖς ἐγῶ*. —
 357 κῶδ. *αἰφνιδίως*. — 366 κῶδ. *τοισῶσιν αὐτῶν ταξένως*. — 371 κῶδ. *μυριᾶρουθ-*
μον. — 375 ὄρα καὶ τούτο τὸ θαῦμα παλαιοσλαβιστὶ παρὰ τῷ ἀρχμ. Λεωνιδῆ ἔνθ.
 ἀνωτ. σ. 1-2. — 387 κῶδ. *θύελλα*. — 388 κῶδ. *σὺν ταράσει*.

ἴσα δὲ τούτῳ καὶ πᾶσα ναυτιλία·
 πράσσουσιν εὐθύς τῆς νεῶς σύμπαν ὄπλον
 ἐκ τῶν χειρῶν ρίψαντες ἀπεγνωσμένοι·
 μόνη δὲ κληῖς ἢ καλὴ Νικολάου
 395 ἀνά στόμα σύμπασιν ἤδετο ξένως
 τάχος ἐπελθεῖν τοῦτον ἐν τρικυμιάς.
 Ἐν νῶ δ' ὑπάρχων καθέωρα σὺν τάχει
 ὁ τὸν μοναστῆν ὑπιῶν ὄλωσ βίον,
 Νικόλαον, τὸν πρόεδρον τῶν Μύρων,
 400 κατὰ κυμάτων, ὡς ὁ Πέτρος τὸ πάλοι,
 τρέχοντα, πεζεύοντα σὺν προθυμιά,
 φθάσαντα δ' ἐγγὺς ἀναβῆναι τὸ σκάφος
 καὶ προσλαβέσθαι τῆς νεῶς τὰς ἡγίας,
 θάρσος δὲ πᾶμπαν ἐμβαλεῖν τοῖς ναυτίλοις,
 405 παρεγγυᾶν δὲ μηδὺλως δεδοικέναι·
 "Ὅν γὰρ ἐπικέκλησθε τῶν Μύρων θύτην,
 ἰδοῦ ταυὺν πάρεμι σύμμαχος μέγας·
 ἕκαστος ἔργου τοῦ προσήκοντος γένου".
 Ταῦτα λαλοῦντος τοῦ σοφοῦ Νικολάου,
 410 εὐθύς γαλήνη καὶ πάλιν ἐπιτρέχει
 καὶ πᾶν θλίβον τάχιστα συναπερρῦη
 ἀντιστρέφως δὲ τὴν χαρὰν ἐσχηκότες
 εὐθυβόλως βαίνουσιν ἐν Καταβόλῳ,
 ὅπου σκοπιμώτατον εἶχον ἐκπλέειν,
 415 τὸν εὐχαριστήριον ἄδοντες λόγον
 Θεῶ πρό πάντων καὶ σοφῶ Νικολάφ.
 Ἐγὼ δὲ καὶ νῦν ἄλλο καὶ πάλιν θαῦμα
 λέξων σαφῶς ἔρχομαι τοῦ παμμεγίστου.
 —
 Ἄθρει καὶ πάλιν θαῦμα τοῦ μυροβλύτου.
 —
 420 Ἡ Σικελία νῆσος καὶ πᾶνυ λαμπροτάτη.
 Ταύτην προσοικῶν εὐγενῆς ἀνὴρ πάλαι
 καὶ διαφανῆς ἐν τιμαῖς πρεσβυτέρων,
 στολῆν ἱερὰν ὑπενδὺς κατὰ χρέος
 Θεῶ τελεῖν ἐμελλεν ἱερουργίαν.
 425 Καὶ δὴ κατάρχειν εἰσαβλότος, ὡς ἔθος,
 ἐξ Ἀφρικῆς στρατεύματα τῆς Ἄγαρ φθάσαν
 σὺν τοῖς ἐκεῖσε τὴν ταχίστην ἐκφέρει·
 βραχὺ δ' ἀποστὰν τὴν λαφυραγωγίαν

ἔργον μαχαίρας ἐσκόπουν παραυτίκα
 430 πράξει σὺν αὐτῷ τῷ κληῶ πρεσβυτέρφ.
 Ὄριστο λοιπὸν ἢ σφαγὴ πρὸς ἐσπέραν.
 Τῶν γοῦν ἀπάντων πρὸς σφαγὴν ἐστηκότων
 καὶ θαυρόντων συμφορᾶς τὸ φορτίον,
 τῷ πρεσβύτῃ μάλιστα τοῦ μόρου τάχα
 435 ἤμισα μέλον οὐδαμῶς ἦν ἐς τόσον,
 ὅτι γε μὴ πέφθακε πράξει μηδὺλως
 μνήμηγ ἑορτῆς τοῦ σοφοῦ Νικολάου,
 ἀγχιθυρούσης ἐν τρισὶ ταῖς ἡμέραι·
 440 τοῦτο πρὸ παντὸς εἶχε καὶ κρείττον μόρου.
 Οὕτω τὸ λοιπὸν δυσθυμῶν ὁ πρεσβύτης
 βοαῖς ἐκάλει τὸν Νικόλαον φθάσαι·
 αἴφνης δ' ἐπιστάς ἐμφανῶς ὁ προστάτης
 παρεγγυᾶται μὴ φοβείσθαι, μὴ τρέμειν.
 Μετάρσιον δ' οὖν τῶν τριχῶν ἀφαρπάζας
 445 ἐν ἀκαρεῖ τίθησι πρὸς τὴν οἰκίαν,
 εἰπὼν πρὸς αὐτόν· "Τὴν βοήθειαν βλέπεις·
 τὴν γοῦν ἑορτῆν, ὡς ἔθος, πλήρου τάχος"
 Ταῦτα κατειπὼν ἀφανῆς ὑπεκτρέχει.
 Καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον ὑπάρχει ξένον,
 450 εἰς ἕτερον δὲ ὁ λόγος ἦδη ἤκει.

—
 Καὶ πάλιν ἄλλο θαῦμα τοῦ μυροβλύτου,
 φρικτὸν τερατούργημα τοῦ Νικολάου.

—
 Νεανίαις τις ἐκ Θράκης ὠρμημένους
 δόξης περιφάνειαν αὐχῶν πλουσίαν,
 455 διαπρεπῆς τὴν ὄψιν, ὠραῖος ἄγαν,
 πλούτῳ τε βριθῶν, ὡς λίαν βαθυτάτῳ,
 ἐξ ἐμπορίας τὸν βίον κεκτημένος,
 πρὸς τὴν Κατάνην νησιῦ Σικελίας
 χρεῖαι καλούσης εὐδρομῶν καταπλέει.
 460 Ἐκεῖσε λοιπὸν ἰκναῖς ἐφ' ἡμέραις
 περιβραδύνας ἐκπερᾶναι τὸ χρέος
 μᾶ πρὸς ὄρθρον διανίσταται τάχος
 τῆς ἐβδομάδος ἡμέρῃ τῇ κυρίᾳ,
 καὶ τῷ νεφ̄ πρόσειαν ἐκ πόθου τρέχων,
 465 ὅπου παρῆν μάλιστα Κατάνης στίφος.
 Πρὸς δ' ὄρθρον αὐγάζοντα ληστὰι παντόθεν

403 κῶδ. πρὸς λαβέσθαι. — 406 κῶδ. ἐπὶ κέκλησθαι. — 407 κῶδ. πάρεμι. —
 425 κῶδ. εἰς βαλλόντως. — 427 κῶδ. φύλλ. σμς'. — 431 κῶδ. ωριστω. — 435 κῶδ. μέλ-
 λον. — 448 κῶδ. υπεκτρέχη. — 454 κῶδ. περιφωμίαν. — 455 κῶδ. διὰπρεπείς ||
 ὄραῖος. — 461 κῶδ. περὶ βραδύνας.

ἐπεισεπόντες τὸν λαὸν κατὰ κράτος
 σφάττουσι καὶ κτείνουσιν ἀπηγεστάτως.
 Ὁ πλούσιος γοῦν ἐκ Θράκης νεανίας
 470 τοὺς μὲν βλέπων σπαίροντας ἐσकुλεμμένους,
 ἄλλους πρὸς αἶμα καὶ σφαγῆν νενευκότας
 καὶ πάντα δεινὰ καὶ τραγηδίας πέρα,
 ἀμχανῶν ἴστατο προσμμένων ξίφος·
 τόπῳ δ' ἐφαστώς τοῦ νεῷ τῷ πλαγίῳ,
 475 ὄρᾳ πρὸς ἐμφέρειαν εἰκονισμένον
 τὸν Νικόλαον εἰς πρόσωπον αὐτίκα.
 Καὶ δῆτα προσφῦς τῇ θεᾷ τυπωμάτων
 εἶδειτο πάμπαν ἐκφυγεῖν καιρὸν βίας,
 εἰς μνειαν ἄγων θαυμάτων ἀπειρίτων
 480 αὐτοῦ θ' ἑαυτοῦ καὶ τεκόντων τὸν πόθον,
 ὄνπερ πρὸς αὐτὸν εἶχον ἐνθετραμμένον.
 Πάλιν ἀνεμίμνησκε τοῦτον εὐθέως
 τῆς ἡλικίας καὶ τὸ τοῦ γόνου μόνον
 καὶ πάντα τᾶλλα βίαν ὑπεκκλίνας.
 485 Οὕτω τὸ λοιπὸν ἐν μέσοις τοῖς βαρβάροις
 ἐξημμένος μάλιστα τοῦ Νικολάου,
 διέδρα τὸν κίνδυνον ἀρρητοτρόπως,
 ὀρώμενός τε καὶ βλέπων ὄλος ὄλους·
 ἀλλ' ἢ χάρις ἡμβλυσε τούτων τὰς κόρας,
 490 πρὸς τὴν σχέσιν βλέπουσα τοῦ νεανίου.
 —
 Ὅρα καὶ νῦν ἕτερον φρικτὸν καὶ ξένον.
 Ἐτερον οὐκοῦν καὶ πάλιν βλέπε θαῦμα
 τοῦ παμμεγίστου καὶ θείου Νικολάου.
 Πόλις, τὸ Βυζάντιον, ἢ Κωνσταντίνου
 495 περιφανῆς ἔνεστιν εἰς πᾶσαν χθόνα.
 Ἄνῆρ τὸ λοιπὸν εὐλαβῆς, Ἰωάννης,
 ταύτῃ παροικῶν εἰκόνα τῷ μεγάλῳ
 περιφανῇ τέτευχεν ἐκ χρυσαργύρου·
 ἀπὸ βρέφους πλὴν τὸν πόθον εἶχε ξένον
 500 πρὸς αὐτὸν εὐθὺς καὶ πάσῃ περιστάσει
 τούτῳ προσεῖχε δεξιῶ παραστάτῃ.
 Δεῖσαν οὐκοῦν καὶ πρὸς Ἀδρίαν πλέειν
 (οὗτος δὲ κόπος παρ' Ἴόνιον ῥέει),

σφοδρᾶς ταραχῆς προσβαλλούσης τῷ σκάφει
 505 καὶ διελάσαι καὶ διαρρήξαι ἐς μέσον
 ἐκ τῆς ἀνάγκης καὶ βίας τῶν κυμάτων
 σαφῶς θελούσης, ὁ ξένος νεανίας
 σὺν ἐπτὰ προσπλεύουσιν ἄλλοις εὐθέως
 ἐμβᾶς πρὸς ἀκάτιον ὀξέως λίαν
 510 τὸν αἰγιαλὸν κατεπειγόνται φθάσαι·
 ἐγγὺς γὰρ ἦ ναῦς ἦρτο τῷ μεταρσίῳ,
 μήτε πρόσω βαίνουσα, μήτ' ὀπισθίως.
 Σφοδρὸν δὲ κύμα τῶν κάτωθεν καχλάσαν
 καὶ βρασθὲν αἰφνίδιον, ἀφρόν τ' ἐκπτύσαν,
 515 κλύζει τὸ λεμβάδιον αὐτανδρον τάχος
 καὶ τῷ βοθῷ δίδωσι τῷ κατωτέρῳ·
 ὁ δ' Ἰωάννης τῷ τάχει τοῦ κινδύνου
 "Νικόλαε πρόφθασον" ἐκ ψυχῆς λέγει.
 Μόνον δὲ τοῦτο καταλέξει συμφθάσας
 520 καὶ τοῦ βοθοῦ πατήσας· ἀπλῶς τὰ βᾶθῃ
 τὸν Νικόλαον καθορᾶ παραυτίκα·
 ὅς δῆτα τοῦτον ἐκ χειρὸς ἀνελκύει
 καὶ πρὸς τὸ πλάτος τῆς θαλάσσης ἐκφέρει·
 Ἐξυποδὺς δὲ τὸν φελώνην εὐθέως
 525 κατὰ θαλάσσης ὑφαπλοῖ, τῷ δυστήνῳ
 τούτῳ δ' ἐπειπὼν ἀνατρέχειν εἰς φᾶρος,
 ὠρᾶτο σαφῶς ἐν μέσῃ τρικυμίᾳ
 κατὰ κυμάτων, ὥσπερ εἰς γῆν, ἐκτρέχων,
 τῆς χάριτος πνεύματι τοῦ Νικολάου
 530 λαμπρῶς ἀκλύστως κυβερνώμενος λίαν.
 Οὕτω δ' ἐπιστάς ἀβλαβῆς πρὸς τὴν χθόνα
 ἔπεμπε δόξαν, αἶνον εὐχαριστίας,
 Θεῶ τὰ πρῶτα, δεύτερον Νικολάῳ,
 πρὸς τὴν πατρίδα καὶ πάλιν σεσωσμένος.
 535 Καὶ τοῦτο μέντοι τοῦτον ἔσχε τὸν τρόπον·
 συνάψαι δὲ βούλεται ὁ λόγος ἄλλο·
 ὅπως δὲ συνέδραμεν, ἀκούειν πρέπον.
 —
 Παρῆν ἑορτὴ τῶν Χριστοῦ γενεθλίων

 Καίπερ κεκυφῶς τοῖς σιδηροῖς πρὸς χθόνα
 540 τῷ δημιουργῷ προσφῶρος ἀνεκρότε·

470 σπαίροντας] κῶδ. σκέρωντας. — 473 κῶδ. ἴστατω πρὸς μένων. — 477 κῶδ. πρὸς φῦς -- τυπομάτων. — 481 ὄν περ] κῶδ. ηνπερ. — 484 κῶδ. ὑπεκκλίνας. — 495 κῶδ. περι φανῆς. — 504 κῶδ. πρὸς βαλούσης. — 508 κῶδ. πρὸς πλέουσιν. — 520 κῶδ. βίθει. — 534 κῶδ. σεσοσμένος. — 537 κῶδ. φύλλ. σμζ'. — 538 μετὰ τὸ γενεθλίων ἔλλειμμα φαίνεται μέγα. — 540 κῶδ. πρὸς φῶρος ἀνεκρότε.

ὡδὴ μελῶν δὲ πρὸς τὰς ἀλεκτρούων
 ὡδὰς παρῆκτο καὶ βραχὺ προσωτέρω·
 αἴφνης δ' ὑπὲρ ἧλιον ἐνδοθεν φάος
 πύμπλησιν ἅπαν φυλακῆς τὸ χωρίον
 545 καὶ τις γεραρὸς ἱερῶς ἐσταλμένος,
 ἡδύς, πολιός, φαλακρὸς τὰ πρὸς τρίχας,
 τούτῳ προσίων συγκεχυφότη λίαν
 "Ἐμέ" κράζει μέγιστον αἴφνης "ἐκ Μύρων
 ὁ συκρατῶν ἅπαντα πανοθενῆς λόγος,
 550 σοὶ προστάτην πέπομφεν ἐνθαδὶ μέγαν
 ἀναγγελοῦντα καὶ χαρᾶς θυμηδίαν
 καὶ χάριτος πλήσοντα μουσουργημάτων,
 δι' ὧν κροτήσεις ἐμμελῶς ἅπαν κλέος
 πάντων ἁγίων καὶ κόρης σὺν ἄγγελιοις.
 555 Ἰσθὶ τὸ λοιπὸν, ὡς ὁ θῆρ σαφῶς Λέων
 λιπῶν τὸ βιοῦν παρεπέμφθη τῇ κρίσει,
 ἐκκλησίᾳ δὲ καὶ πάλιν ὁ δεσπότης
 ὡσεὶ γαλήνην καὶ τιμὴν τῶν εἰκόνων
 ὑπὲρ τὸ πρῶτον ἀδιάσειστον στάσιν".
 560 Ταῦτα κατειπὼν κόμμα βραχὺ βιβλίου
 τούτῳ φαγεῖν δίδωσιν ἐκ χειρὸς φέρων·
 τούτοις δ' ὑπῆρχεν ἡ γραφὴ τοῦ βιβλίου·
 "Ὁ συμπαθὴς τάχυνον οἰκτίρμων, Λόγε·
 ὡς οἶκτον αὐγῶν, σπεῦσον ἰκέτας ῥύσαι,
 565 ὅτι τὸ σύμπαν δυνατῶς ὑπεξάγεις".
 Ὁ δ' Ἰωσήφ ἤσθη τὰ γεγραμμένα,
 ὑπὲρ μέλι δοκοῦντα σὺν τῷ κηρίῳ
 φάρυγγι τούτου καὶ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ.
 Τούτων τελομένων δὲ τῶν τεραστίων,
 570 ἅπαν σιδηροῦν ἐκ μελῶν ὕλων βάρος
 ἐπιπτεν αὐτόματον, ἐκφέρων ψόφον.
 Τούτων δ' ἀπάντων εἰς τέλος ἀφριμένων,
 θεῖα δυνάμει τοῦτον ἀπάσας ὕλων
 ἐκ τῶν θόλων ἤνεγκε μακρὰν αὐτίκα·
 575 μετάρσιον δὲ πρὸς τὸν ἀέρα φέρων
 ἐν ἀκαρεῖ δίδωσι τῇ Κωνσταντίνου,
 ἐν τοῖς Ὀρμισδοῦ, παντελῶς ὑπὲρ λόγον·

ἐνθα φανείς ἤγειρε δόξαν ἀθρόον
 τῷ Νικολάῳ, τῷ σοφῷ μυροβλύτῳ.
 580 Ἐντεῦθεν αὐτὸν κατὰ τὴν Πέμπτην λόγος.
 Χριστοῦ σὺν ἅμα τοῖς σοφοῖς ἀποστόλοις.
 ἔταξε μέλπειν Ἰωσήφ ὁ γεννάδας
 ἐκκλησίας πλήρωμα τῶν χριστωνύμων·
 κἄν καὶ φανέν πρὸς βάρος τοῖς θύταις τότε,
 585 εἰ Νικόλαος τὴν προτίμησιν ἔχει
 τῶν ἱεραρχῶν, ἡσυχαστῶν, μαρτύρων,
 ἔφη τὸ σύμπαν τῆς σοφῆς μουσουργίας
 τοὺς ἱερούς ἅπαντας αὐτοῦ κανόνας
 φθερεῖν παραυτὰ καὶ πυρὶ δοῦναι φλόγα.
 590 εἰ μὴ καὶ Νικόλαος σὺν ἀποστόλοις
 Πέμπτη πρὸς αὐτὴ καταχθεῖν τὸ τάχος.
 "Ἴνα τὸ λοιπὸν μὴ λάβῃ πέρας λόγος,
 ἅπας δὲ κόσμος ἐκ μέσου τῶν κανόνων
 ἀρθῆ προφανῶς Ἰωσήφ μελουργίας
 595 Χριστοῦ διακοσμῆσθαι τὴν ἐκκλησίαν,
 παρῆτο τοῖς σύμπαισι τὰ πεπραγμένα
 καὶ Νικόλαος ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου
 καθ' ἑβδομάδα ταῖς ὕλαις ἐκκλησίαις
 συνευλογεῖσθαι τοῖς σοφοῖς ἀποστόλοις·
 600 ὁ δ' Ἰωσήφ εἴληφε καὶ Θεοῦ γέρας
 τῆς χάριτος μάλιστα καὶ τῶν θαυμάτων.
 Ταῦτα μὲν οὕτως ἐνθαδὶ διαγράψω,
 ἐκ τῆς θαλάσσης ὑποδείξας σταγόναν·
 ἐκ γεύματος τὸν πίθον (ἢ παροιμίαν)
 605 πρὸς γὰρ τὸ σύμπαν τῶν ἀπειρῶν θαυ-
 μάτων
 τοῦ Νικολάου, τοῦ σοφοῦ μυροβλύτου,
 ἴσως ἐπιλείψει με καὶ χρόνος γράφειν,
 ὅπου γε καὶ νῦν μετριῶς λελεγμένων
 ὄρᾳ τὰ κέντρα τῶν κηκῶν μωμοσκόπων
 610 φρίσσοντα καὶ πλήττοντα, πλήρου καίριαν.
 "Ἄπερ σεσιώπηται τῷ πάλαι χρόνῳ,
 πρὸς εὐγενῆ τε φράσιν ἡττικισμένην
 ἐλθόντα μήπω τοῖς σοφοῖς τὰ πρὸς λόγον,

541 κῶδ. μελλῶν. — 547 κῶδ. σὺ γκεκῦφότη. — 556 κῶδ. κρίση. — 559 κῶδ. ἀδι-
 αίσιστον. — 569 κῶδ. βιβλύου. — 563 κῶδ. οἰκτίρμων. — 568 κῶδ. φάρυγγι. —
 578 κῶδ. εἴγηρε. — 583 κῶδ. χριστωνύμων. — 585 κῶδ. προτίμησιν ἔχη. — 590 εἰ μὴ]
 κῶδ. εἴμι. — 591 κῶδ. κατὰ χθεῖη. — 604 σημειωτέον τὴν παροιμίαν, ἧτις ἐστὶ παρα-
 λαγὴ διάφορος τοῦ « ἐκ τοῦ γεύματος γινώσκω » καὶ τοῦ « ἐκ τοῦ γεύματος ἡ πηγὴ ». Ὅρα
 στίχον 22 καὶ Corpus paroem. II, σ. 162, 165, 753. — 612 κῶδ. ἡττικισμένην.

- γῦν εἰσφέρουσι πᾶσιν ἐν παρρησίᾳ,
615 καὶ ταῦτα μέτρῳ γραφικῆς εὐρυθμίας·
ἐγὼ δ' ἐροίμην τοῖς λέγουσι μετρίως,
εἰ ταῦτ' ἀληθῆ μῆδαμῶς τῶν θαυμάτων,
ὡς μὴ τυχόντα φράσεως τῆς ποικίλης,
πῶς θαυματουργὸς ὁ Νικόλαος; φράσον.
- 620 Εἰ δ' ἡ θέσις ἔνεστιν ἀληθεστάτη,
πάντως ταῖσι πάρεσι πράγματα λόγου·
ὡς γὰρ χελιδῶν οὐκ ἕαρ μία φέρει,
καὶ πρᾶξις οὕτως οὐ μία καὶ δευτέρα
τὸν θαυματουργὸν ἀκριβῶς πεφρασμένον·
625 οὐ δ' εἰ 'κ μέσου ρίψεις, ὡς ρίξαν ἔχον
ἐκ τῶν χθαμαλῶν καὶ χαμαιζήλων λόγων,
- ἥκιστα πρέπον, οὐδ' εὐσεβὲς τυγγάνει·
ὅτι δὲ μὴ πέφρασται τοῖς παλαιτέροις,
τὸ καινὸν οὐδέν· εἰ γὰρ ἅπαν ἐγράφη,
630 ἔδει τεράτων καὶ μᾶλλον Νικολάου·
οὐδ' αὐτὸν οἶμαι, τὸ φρικῶδες εἰ δέον
ᾧδε γράφειν πάρεστιν, ὡς τολμητέον
κόσμον βαστάσαι τῆς γραφῆς τὰ βιβλία.
Ἡμεῖς δὲ δῶμεν δόξαν Θεῷ τῷ ἐν
τριάδι
635 ὕμνουμένῳ πάντοτε, νῦν, εἰς αἰῶνας,
τῷ δόντι τέλος ἐνθαδὶ τῶν θαυμάτων
τοῦ θαυματουργοῦ καὶ σοφοῦ Νικολάου.

XIX

ΜΗΝΙ ΙΑΝΟΥΑΡΙΩΙ Γ'.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ,

ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Αὐγάρου.

(Cod. Sab. 242, f. 104a - 140z).

1. Ὅτι μὲν, ὃ φιλάγιον ἄθροισμα καὶ φιλόχριστος συνέλευσις, τὸ τοῖς ἐπ' ἀρετῇ διαλάμψασι καὶ τῆς θείας ἐν μετοχῇ χάριτος καὶ θέσει θεότητος ἡξιωμένοις ἐφετὸν καὶ ἐπέραστον ἐνδιατρίβειν διηγήμασιν τοῖς εὐσεβεῖν προαιρουμένοις, ἡμῖν τε πᾶσιν βέβαιον καὶ φανερόν αὐτῇ τῇ φύσει καθέστηκεν· ἐπειδὴ γὰρ αὐτοὶ τῇ τοῦ 5 παναγίου καὶ ζωαρχικοῦ πνεύματος ἐπιπνοίᾳ καὶ χάριτι ἐρασταὶ τῆς ἄνω δόξης ἀραρότως γεγένηται, καὶ διὰ τοῦτο φίλοι καὶ υἱοὶ αὐτοῦ τοῦ τῆς δόξης Κυρίου ἡξιώθησαν χρηματίσαι, πᾶσαν τὴν πρὸς σάρκα φιλίαν ὡς δυσειδῆ καὶ βδελυρὰν ὄντως μορφὴν ἐξ 10 ἑαυτῶν ἐξοστρακίσαντες, διὰ ταῦτα θαυμαστοὶ ὄντως καὶ ἐπιπόθητοι πάσῃ καθεστήκασιν τῇ τῶν εὐσεβῶν ὁμηγύρει, φοβεροὶ δ' αὐ καὶ κατάπληκτοι τοῖς ἀκρατέσιν καὶ τὰ τῆς ψυχῆς ἀρχέτυπα καὶ καθαρὰ διὰ τῆς ἀμαρτίας καταβορβορώσασιν κάλλη· ὅτι δὲ καὶ τὸ τὴν αὐτῶν ὄση δύναμις μεγαλύνειν καὶ ἔργοις τιμᾶν ὅσιαν μνή-

Ἰτίλ.: κῶδ. *ιαννουαρίω*. — 7 κῶδ. *ἀραρώτως*. — 8 φίλοι καὶ υἱοὶ] Ἰωάν. εὐαγ. ιε', 14, 15. Λουκ. κ', 36 || τῆς δόξης Κυρίου] Λουκ. β', 9. Κορινθ. 1, β', 8. Αὐτ. 2, γ', 18. η', 19. Ἰακώβ. β' 1. — 9 κῶδ. *δυσηθῆ καὶ βδελυρὰν*. — 10 κῶδ. *ἐξοστρακίσαντες*. — 11 κῶδ. *πᾶσι - - δαῦ*. — 13 κῶδ. *κατὰ βορβορώσασιν*.

μην εἰς αὐτὸν [τὸν] τούτοις παρασχόντα τὸ σθένος ἀναφέρει τὸ σε-
 μνολόγημα, ἢ ἀποδείξει ἐναργῆς τοῖς φιλομαθέσιν ἀποδέδεικται. Τοι-
 γαροῦν καὶ ἡμεῖς, οἱ πάντῃ τῆς τε ἐγκυκλίου παιδεύσεως καὶ τῆς
 ἄγαν θεωρητικῆς καὶ πᾶσαν αἴσθησιν ὑπερβαινούσης ἀληθεστάτης
 5 γνώσεως οὐδὲ ἄκρω δακτύλῳ γευσάμενοι, ὥσπερ τινὰ νηπίων ψελ-
 λίσματα συνεισφέροντες, τῇ πρὸς τὸν ἀγαθὸν καὶ φιλάνθρωπον
 Κύριον τὸν διδόντα "λόγον ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματος" ἐλπίδι θαρρή-
 σαντες καὶ ταύτῃ βοηθῶ χρώμενοι μικρά τινα τῆς μετὰ χεῖρας
 ὑποθέσεως λέξομεν, οὐ ψευδεπιπλάστοις ἐννοίαις ταύτην ὑπεραί-
 10 ροντες — ἀσεβῆς γὰρ καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀνάξιον πολιτείας —,
 ἀλλ' ἂ γραφικῶς ἕως ἡμῶν καταντήσαντα ἔγνωμεν παρὰ τῶν αὐταῖς
 ὄψεσιν ταῦτα ἐροακότων. Ἦδη μὲν οὖν ἐπ' αὐτὴν ἴτεον τὴν τοῦ
 λόγου διήγησιν, τὸν τοῦ λόγου δοτῆρα προβεβληκῶς Κύριον μὴ
 κατάραν ἀντ' εὐλογίας καὶ ὕβριν ἀντ' ἐπαίνου κομίσασθαι.

15 2. Ἡ μία τοίνυν οὐσία καὶ θεότης καὶ δύναμις ἐν τρισὶν
 ὑποστάσεσιν προσκυνουμένη καὶ δοξαζομένη τὰς τῶν ἐνδόξων ἀπο-
 στόλων φημί καὶ μαρτύρων προφητῶν τε καὶ ὁσίων καὶ δικαίων
 ἀνδρῶν ἀρετὰς διὰ ψυχωφελοῦς συγγραφῆς τῷ κοινῷ τῶν ἀνθρώ-
 πων θησαυρίζουσα κατὰ γενεὰν καὶ γενεὰν συστήματι παμπληθεῖς
 20 τῶν προωδευκότων θεοφόρων ἀνδρῶν ἐδωρήσατο ἡμῖν τὰς δωρεάς,
 ὡς ἂν μὴ, πρόχειροι πρὸς κακίαν ὑπάρχοντες, πάντῃ τῆς εὐθείας
 ἀποκεκλιότες φανῶμεν. Ἐπί τε τῆς προλαβούσης γενεᾶς, λέγω
 δὴ τοῦ χριστιανικωτάτου καὶ ἐν ἁγίοις βασιλέως Μιχαὴλ τοῦ τὴν
 οὐράνιον ἀνταλλαξαμένου βασιλείαν καὶ ὑπὸ τοῦ ἀθεωτάτου Δέον-
 25 τος τοῦ νέου Δωῆκ καὶ τῆς ἀλουργίδος ἀναξίου ἐκβεβλημένου.
 ἀνέδειξεν ἡμῖν ὥσπερ τινὰ νεοφανῆ ἀστέρα τὸν μακάριον καὶ ὄσιον
 πατέρα ἡμῶν Εὐστράτιον, πολλοὺς ὄντως ἀνατλάντα ἀγῶνας καὶ
 ἰδρῶτας καὶ τῷ βίῳ ὑπερφερῆ καθεστηκότα μέχρι τῆς βασιλείας

2 κῶδ. ἐναργεῖς. — 3 κῶδ. τοιγὰρ οὖν. — 5 κῶδ. ὥσπερ τι νηπ. — 7 κῶδ.
 διδοῦντα || Ἐφεσ. ς', 19 || κῶδ. ἐνανοίξει. — 8 κῶδ. τινὰ. — 9 κῶδ. λέξομεν' οὐ
 ψευδ' ἐπιπλάστοις. — 11 ἀλλ' ἂ] κῶδ. ἀλλὰ. — 12 κῶδ. ἴτεον. — 13 κῶδ. δω-
 τῆρα. — 19 κῶδ. καταγενεάν. — 20 κῶδ. προοδευκότων. — 24 κῶδ. ἀθεοτά-
 του. — 25 Δωῆκ] Βασιλ. 1, κ', 7. κβ', 9, 18, 22.

τοῦ ὀρθοδόξου καὶ θεοστεφοῦς Βασιλείου· οὗ τὸν βίον ἀναγράψασθαι βουλούμενος αὐτὴν ἐκείνην καθικετεύω τὴν ὑπεράρχιον ἀρχὴν καὶ τρισυπόστατον θεότητα ἀκόλουθον καὶ ταύτην τὴν ψυχοφελῆ διήγησιν τῶν προδιαλαμφάντων θεοφόρων ἀναδειῖξαι, εἰ καὶ πάντῃ τῷ λόγῳ διαλελυμένη καθέστηκεν. 5

3. Ταρσία τίς ἐστὶν χώρα οὕτω καλουμένη, ὑπὸ τὸ θέμα τελούσα τῶν Ὀπτιμάτων. Ἐν ταύτῃ παράκειται κώμη ὀνομαζομένη Βιζτινιανᾶς, ἣτις περιφανεστέρα τῆς Ἀρμαθὲμ κεχηρημάτικεν, τοιοῦτον ἡμῖν σημειοφόρον πατέρα καὶ τοῦ παντὸς κόσμου φωστῆρα τῇ τῶν μεγίστων θαυμάτων ἀστραπῇ κόσμον ὄλον φωτίζοντα, τὸν τρισμακάριον λέγω Εὐστράτιον, ἀνατεταλκυῖα. Ἐν αὐτῇ ἦν τις τῶν ἐν αὐταρκεῖα βιούντων, Γεώργιος ἐπονομαζόμενος, μετὰ τῆς οἰκείας συμβίου, Μεγεθοῦς προσαγορευομένης, τοῦ πνεύματος, ὡς οἶμαι, τοῦ ἁγίου προσφόρου αὐτῶν καὶ τὰς τῶν ὀνομάτων θέσεις ἐντεθεικότος· γεώργιον γὰρ ὡς ἀληθῶς πλούσιόν τε καὶ ὑπερμέγεθες τῷ Χριστῷ προσήγαγον, πάντα θησαυρὸν ὑπερβάλλον. Ὑπὸ τούτων δὴ ὁ μέγας οὗτος καὶ θεοφόρος Εὐστράτιος γεννηθεὶς καὶ διαπλασθεὶς πλάσιν ἀρίστην καὶ καθαρωτάτην, ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου παρ' αὐτῶν ἀναγόμενος, μέχρις εἰκοσαετοῦς χρόνου τῷ θεῷ κάτοχος γεγένηται ἔρωτι. 10 15 20

4. Καὶ δὴ μεμάθηκεν τοὺς ἑαυτοῦ μητραδέλφους ἐν τοῖς τοῦ Ὀλύμπου μέρεσιν ὡσπερ τινὰς ἀστέρας ταῖς ἀρεταῖς διαλάμποντας καὶ τῇ ἀσκητικωτάτῃ διαίτη· Γρηγόριος δὲ ἦν ὁ θαυμάσιος πρὸς ὃν ὁ μέγας καὶ προφητικώτατος Ἰωαννίκιος ἐν ἀρχῇ τῆς ἐκ τοῦ κόσμου ἀναχωρήσεως ἀφίκετο καὶ παρ' αὐτοῦ ἐντολάς τε καὶ τὴν ἐν οἴῳ τόπῳ συμφέρον αὐτῷ ἐστὶν τοῦ ὄρου τοῦ ἁγίου ἐκείνου 25

2 κῶδ. ἐπὲρ ἄρχιον. — 3 κῶδ. ψυχοφελῆ. — 6 ἐν τῷ θέματι τῶν Ὀπτιμάτων ἔθνος τῆν Ταρσιάται καλούμενον. Constant. Porphyrog. opera ed. I. Meursius. Lugd. Batavorum 1617, σ. 24-26. — 11 κῶδ. ἀνατεταλκυῖαν. ἐναυτῆ. — 12 κῶδ. ἐναυταρχία. — 17 κῶδ. τοῦτον. — 18 κῶδ. διὰ πλασθεῖς - - καθαρωτάτην || ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου] Ἐφες. ς', 4 — 22 κῶδ. ὡσπερ-τινας' οὕτω πανταχοῦ. — 23 Γρηγόριος] Acta sancti Ioannicii ed. I. Van den Gheyn. Bruxellis 1894, σ. 31-33, 37, 39, 53. — 24 κῶδ. ἐναρχῆ. — 25 κῶδ. ἐφείκετο. — 26 κῶδ. ἐνοίω τ. συμφέρον α. ἔστιν.

- οἴκησιν ποιήσασθαι ἀπειλήφει διδασκαλίαν, ὡς ἡ κατ' ἐκεῖνον
ἱστορία διαλαμβάνει· σὺν αὐτῷ δὲ τῷ θαυμασίῳ Γρηγορίῳ ὑπῆρχεν
δ τε θαυμάσιος καὶ ταῖς ἀρεταῖς διαλάμπων Βασίλειος, ἀλλὰ μὴν
καὶ ὁ ἀσκητικώτατος καὶ θεοφόρος Πέτρος, καὶ σὺν αὐτοῖς Ἀγά-
5 θων καὶ Ἀντώνιος, οἱ θερμότατοι τῆς ἁγίας τριάδος λάτραι καὶ
ταῖς ἀρεταῖς ὡς ἄμπελος εὐθαλής καὶ κατάκαρπος χρηματίζοντες.
Οὗτοι πάντες ἀδελφοὶ ἐκ μιᾶς χρυσῆς ὡς εἰπεῖν γαστρὸς ἀνα-
λάμπαντες, καὶ τὸ οὐράνιον ὄντως καὶ γλυκύτατον μέλι τῆς ἀρετῆς
γεωροῦντες ἐν τόπῳ τινὶ Καλόμνῳ ἐπονομαζομένῳ, σταδίου πέντε
10 καὶ δέκα ἢ καὶ πρὸς τῆς Προυσαέων πολίχνης ἀφεστηχότι καὶ
πρὸς πόδας τοῦ ἐκεῖσε ὄρους διακειμένῳ, τοῦ ἐπιλεγομένου Τρι-
χάλικος, ὃς ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις τὴν προσηγορίαν ἀντηλ-
λάξαστο Ἀδύγαρου προσαγορευθεὶς, ὡς ἐν αὐτῷ εὐνούχων προ-
ασκησάντων.
- 15 5. Πρὸς τούτους τοῖνυν τοὺς θεοφόρους καὶ τῆς πενταρίθμου
τῶν ἁγίων χορείας ἰσοστασίους ὁ θαυμάσιος καὶ μέγας πατὴρ
ἡμῶν Εὐστράτιος φυγὰς ἀπὸ τῶν γονέων γενόμενος ἀφίκετο, καὶ
τῷ θαυμασίῳ ἐκεῖνῳ Γρηγορίῳ προσελθὼν ἤγει μετὰ δακρύων
συναρίθμιον αὐτὸν τοῖς θεοφόροις ἐκείνοις πατράσιν καταστῆσαι
20 καὶ τῷ ἀγγελικῷ σχήματι καταλαμπρῦναι, ὡς μηδὲν ἕτερον τῶν
ἐπὶ γῆς ἐφετῶν ἐπιζητοῦντα ἢ στέργοντα. Ὁ τοῖνυν ἡγιασμένος
Γρηγόριος τῇ ἐνούσῃ αὐτῷ θείᾳ σοφίᾳ καταπραῦνας, καὶ παραι-
νέσεσιν θεοτερπέσιν ῥυθμίζων τὸν κατὰ Θεὸν αὐτοῦ σκοπὸν, φησὶν
πρὸς αὐτόν· «Βιάζουσα ἐστὶν τὴν φύσιν, ᾧ τέκνον γλυκύτατον, ἡ
25 τῶν μοναχῶν πολιτεία, καὶ οὐκ ἔχεις ἐπαρκέσαι πρὸς τε τὸν κά-
ματον τῆς ἀσκήσεως καὶ πρὸς τοὺς παρὰ τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν ἐπα-
νισταμένους ὀριμυτάτους πολέμους, “ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη”;

1 κῶδ. *κατεκεῖνον*. — 2 [ἱστορία] λέγει δὲ περὶ τῆς συγγραφῆς τοῦ μοναχοῦ Σάβα, τῆς ὑπὸ Van den Gheyn ἐκδοθείσης || κῶδ. *συναυτῶ δὴ*. — 3 Βασίλειος] Acta s. Ioannicii σ. 98. — 4 Πέτρος] οὗτός ἐστι Πέτρος ὁ σημειοφόρος ὁ ἐν τῇ Ἀτρώᾳ καὶ πιθανῶς ὁ συγγραφεὺς τοῦ δευτέρου βίου τοῦ ὁσίου Ἰωαννικίου. Asta s. Ioannicii σ. 17-18, 80-83, 81. 120-122. — 5 Ἀντώνιος] Acta σ. 81, 98. — 8 κῶδ. *μέλη*. — 16 κῶδ. *χορίας*. — 24 Βιάζουσα] ἐκ τοῦ Ματθ. ια', 12 καὶ Λουκᾶ ις', 16.

κατὰ τὸν μέγαν ἀπόστολον Παῦλον, “πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας”· καὶ πρὸς τούτοις τὴν ἐν ταῖς διακονίαις διηνεκῆ καὶ ἐπιτεταμμένην ταλαιπωρίαν, τὴν τε παρὰ τῆς ἀδελφότητος πάσης προσγινομένην ἐπιπληξίαν καὶ ὄνειδιστικὴν δοκιμασίαν οὐκ ἐνεγκών, 5
 ὁ εὐσεβὴς μὴ πρὸς τὸν κόσμον ἐπαναζεύξειας καὶ γενήσονται σοι “τὰ ἔσχατα χεῖρονα τῶν πρώτων”· καλὸν γάρ ἐστιν μὴ εὐξασθαι, ἢ εὐξασθαι καὶ μὴ ἀποδοῦναι. Τούτων ἀκροατῆς ὁ τίμιος Εὐστράτιος τῶν παρὰ τοῦ θεόφρονος Γρηγορίου λεχθέντων [γενόμενος], παραυτὰ τῶν ἰχνῶν αὐτοῦ ἐφαψάμενος προσετίθει τοῖς δάκρυσιν 10
 δάκρυα καὶ ταῖς οἰμωγαῖς οἰμωγὰς, τοιαῦτα φάσκων πρὸς τὸν σημειοφόρον Γρηγόριον· ὅτι περ “Εἰ καὶ τῆς τοιαύτης κλήσεως ἀνάξιός εἰμι, ἀλλ’ ὅμως ὁ εἰς ταύτην με τὴν θείαν ὁδὸν τῆς σωτηρίας χειραγωγήσας Θεὸς ἐστίν· ὃς τῆς ἐμῆς κηδόμενος σωτηρίας πῦρ ἐγκάρδιον ἐντέθεικεν τῇ ἐμῇ ψυχῇ μηδενὸς ἐτέρου τῶν 15
 ἐπὶ γῆς ἐφετῶν ἔχειν, ἀλλ’ ἢ τοῦ ἀξιοθῆναι τῆς ἰσαγγέλου ταύτης βιοτῆς”.

6. Τούτοις καταπλαγεὶς τοῖς θρηνώδεσιν ἐπιφθέγμασιν ὁ θαυμασῖος ποιμὴν, καὶ γνοὺς τῷ πνεύματι “σκεῦος ἐκλογῆς” μέλλειν 20
 ἔσσεσθαι τὸν παῖδα, ἀποθρίξας αὐτόν, συναρίθμιον τῇ κατ’ αὐτόν συνοδίᾳ πεποίηκεν· φωστήρων γὰρ δίκην οἱ ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ οἰκοῦντες ἅγιοι ὡς ἀληθῶς πατέρες ἐξήστραπτον, τοῖς ἀγῶσι καὶ ταῖς τῶν θαυμάτων ἐπιδείξεσι λαμπρυνόμενοι. Ταύτης ἐπιτυχῶν τῆς ἐφέσεως ὁ μέγας οὗτος Εὐστράτιος, πᾶσαν τὴν ὑπηρεσίαν προθύμῳ καρδίᾳ καὶ τεταπεινωμένῳ φρονήματι ἀπένεμεν, καὶ παρὰ 25
 πάντων λίαν στεργόμενος τῆς φίλης αὐτῷ καὶ συνήθους ἐξαγορεύσεως οὐκ ἠμέλησεν, τῆς τε παννύχου στάσεως καὶ τῆς τῶν θείων λογίων μελέτης, ὅφ’ ὧν τὰς τῆς ψυχῆς κόρας φωτισθεῖς

1 Ἐφεσ. ζ'. 12. — 4 κῶδ. ταλαιπωρεῖαν. — 7 Ματθ. ιβ', 45. Λουκ. ια', 26. — 9 προσέθηκα τὸ γενόμενος. — 10 παραυτὰ] τοῦτο οὕτως ἐγραψα, διορθώσας τὰ ἐν τῷ κώδικι: γρηγορ. παρ' αὐτῶν λεχθέντων, τῶν ἰχν. α. ἐφ' ἀψάμ. — 11 κῶδ. οἰμωγαῖς οἰμωγὰς τ. φάσκων. — 16 κῶδ. ἐπιγῆς. — 17 κῶδ. βιωτῆς. — 19 Πράξ. θ', 15. — 20 κῶδ. κατ' αὐτῶν. — 21 κῶδ. ἐνεκείνω. — 22 κῶδ. ἐξήστραπτων. — 26 κῶδ. παραπάντων. — 27 κῶδ. οὐκἠμέλησεν.

ὁ καθ' ἡμᾶς Ἡλίας καὶ τῆς τῶν παθῶν Ἰεζάβελ ὀλοθρευτῆς ἐξ αὐτῆς εἰπεῖν τῆς εἰσόδου κατάπληκτος τῷ ὄντι καὶ θαυμαστός πᾶσιν γεγένηται, ἀκτημοσύνης τῷ κάλλει τοσοῦτον μορφούμενος, ὡς μὴ κεκτῆσθαι ἐν τῷ βίῳ τούτῳ πλὴν ὑπερ ἐβέβλητο ἰμάτιον
 5 καὶ παλλίον μαλλωτόν, μεθ' οὗ καὶ τὴν τοῦ ἐλαχίστου ὕπνου ὀστερρὸς οὗτος ἀδάμας ἐπετέλει χρεῖαν, καὶ ταύτην ἐφ' ᾧ ἂν ἔτυχεν τόπῳ ἀνακλιθῆναι αὐτὸν καὶ μικρᾶς ἀναπαύλεως μεταλαβεῖν· οὐδὲ γὰρ ἐν ταύτῃ τῇ χρεῖᾳ τόπος αὐτῷ ἢ κοίτη ἀφόριστο. Λέγεται δὲ μήτε ὕπτιον αὐτὸν ἀνακλιθῆναι ἀφ' οὗ ἀπετάξατο χρό-
 10 νου, μήτε μὴν τῷ ἀριστερῷ μέρει τοῦ σώματος ἀναπεσεῖν ἐν πᾶσιν τοῖς ἐβδομήκοντα πέντε ἔτεσιν, οἷς ἐν τῇ μοναχικῇ πολιτείᾳ διέπρεψεν. Ἄλλ' οὖν οὔτε ἡμέρα αὐτὸν μία καὶ μόνη διέλαθεν, καθ' ἣν τοὺς παρὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου τῷ μακαρίῳ Δαυίδ ἐμπνευσθέντας θείους ψαλμοὺς οὐκ ἐμελώδησεν· ἔστιν γὰρ
 15 ὅτε δις ἢ καὶ τρίς τῆς ἡμέρας διὰ σπουδῆς ἔσχεν τοῦτο διελθεῖν, ὑπερ τοῖς οἰκείοις αὐτοῦ καὶ γνησιωτάτοις πρὸς αὐτὸ τὸ μακάριον αὐτοῦ τέλος ἐφάνέρωσε μαθηταῖς.

7. Ἐν τούτοις τοῖς παναγᾶστοις καὶ πᾶσαν ὑπερβαίνουσιν αἰσθησιν ἀγωνίσμασιν διαλάμποντος αὐτοῦ καὶ ὑπὸ πάντων στεργόμενου διὰ ὑπερβάλλουσαν ταπεινῶσιν καὶ τὴν ἄλλην τοῦ βίου δια-
 20 γωγῆν, ὁ θεοτίμητος ἐκεῖνος καὶ τῷ ὄντι γρηγόρος ὀφθαλμὸς τέλει τοῦ βίου ἐχρήσατο, πολλοῖς μὲν καὶ μεγάλοις θαυματουργήμασιν πληροφορήσας ἅπαντας, ὡς εὐηρέστησεν τῷ Θεῷ (καὶ γὰρ μέχρι τῆς δεῦρο ἢ πάνσεπτος αὐτοῦ σορὸς μύρων ἰαματικῶν ἀναβλύζει
 25 δαψιλίαν τοῖς μετὰ πίστειωσ προσιούσιν), διάδοχον δὲ καὶ τρόπον καὶ τῆς προστασίας, ὡς ὁ θεόπτης Μωϋσῆς τὸν τοῦ Ναυῆ Ἰησοῦν, τὸν μακαριώτατον καὶ τῷ ὄντι φερώνυμον καταλιμπάνει· Εὐ-

1 Βασιλ. 3, 19', κ'. 4, 8'. — 3 κῶδ. κάλλι. — 4 κῶδ. κεκτεῖσθαι. — 7 κῶδ. ἀνακλιθῆναι - - μετὰ λαβεῖν. — 8 κῶδ. ἀφόριστο. — 10 κῶδ. μέρει. — 12 κῶδ. δι' ἔλαθεν. — 14 κῶδ. οὐκεμελάθησεν. — 15 κῶδ. τρεῖς. — 25 δαψιλίαν] οὕτως ἐν τῷ κώδικι || διάδοχον] πρβλ. Acta Ioannicii σ. 53 § 32c.—26 Δευτερ. λα', 7 κέ.— 27 κῶδ. καταλιμπάνη || Εὐστάθιον] τοῦτον ἴσως ὁ μοναχὸς Σάβας νοεῖ ἐν οἷς λέγει περὶ τίνος Εὐσταθίου μονάσαντος πρὸς τῷ τῆς Βιθυνίας κόλπῳ κ.π., περὶ οὗ ὕρα καὶ τὸ τούτοις διαφέρον σημεῖωμα τοῦ Van den Gheyn [Acta Ioannicii σ. 52 § 23 καὶ σ. 55 g].

στάθιον· ὅς καὶ αὐτὸς τῆς τοῦ προηγησαμένου ἀρετῆς μιμητῆς
ὑπάρχων καὶ τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτῷ διακονίαν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ
ἄριστα κυβερνήσας, ἵνα τὰ ἐν μέσῳ συντέμῳ, καὶ πρὸς Κύριον
ἀπαίρειν μέλλων, ἐπειδὴ ἔφθασεν ἡ τελευταία ἡμέρα τε καὶ ὥρα ἐν
ἣ ἔδει αὐτὸν τοῦ μὲν κόσμου ἀπάραι, πρὸς δὲ τὴν ἐν Κυρίῳ παρα- 5
γενέσθαι ζωὴν, συγκαλέσας ὁ μακάριος πᾶσαν τὴν ἀδελφότητα
ψησὶν πρὸς αὐτούς· “Τὸ κοινὸν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὃ πα-
τέρες καὶ ἀδελφοί, καὶ ἕως τῆς ἐμῆς τλαιπωρίας ἐπιφθᾶσαν
ἐννοήσας, παρακαλῶ τὰς μὲν παραδόσεις, ἃς παρὰ τῶν ἁγίων
παρειλήφατε πατέρων, ἀπαρατρώτους φυλάξατε, εἰς δὲ τὴν τῆς 10
μονῆς προστασίαν μὴ ἄλλον τινα ἐλέσθαι σπουδάσητε, ἀλλ’ ἦ τὸν
καρτερικώτατον καὶ τῇ κλήσει καὶ τοῖς πράγμασιν φερωνυμοῦντα
Εὐστράτιον· αὐτὸς γὰρ ἐν τε τῇ καθ’ ἡμᾶς πολιτείᾳ μέγιστος
ἀναδειχθήσεται καὶ τὰ τῆς ὀσίας ταύτης μονῆς εἰς πλῆθος καὶ
μέγεθος ἐπαυξήσει θεάρεστα πράγματα”. 15

8. Ἐπὶ τούτοις τοῖς τοῦ μακαρίου Εὐσταθίου λόγοις ἅπανα
ἢ κατ’ αὐτὸν ἀδελφότης ἀσμενισαμένη καὶ ἄκοντα τὸν θεοφόρον
ἡμῶν πατέρα Εὐστράτιον προστατεύειν αὐτῶν προβαλομένη ἦν ὡς
ἀληθῶς τὸ τοῦ προφήτου ἐπ’ αὐτοῖς φθέγγασθαι πατέρα ἐπὶ τέ-
κνοις καὶ τέκνα ἐπὶ χριστομιμήτῳ πατρὶ εὐφραίνεσθαι· συνήγαγεν 20
γὰρ ἄνδρας ἐκεῖ σημειοφόρους καὶ τῷ ὄντι δῆμον ἀθλητῶν, καὶ—
εἰ μὴ τολμηρὸν εἶπεῖν—ἀγγέλους ἐπὶ γῆς ὄντας, ὡς τὴν ἐκεῖνων
μιμησαμένους ἐν σαρκὶ πολιτεῖαν. Ἐν τοιαύτῃ τοίνυν πνευματικῇ
πολιτείᾳ ἀναστρεφομένων αὐτῶν ἐξαίφνης ἐφίσταται πλῆθος χα-
λάζης, κατὰ τὸν μέγαν θεολόγον Γρηγόριον, τετριγὸς ὀλέθριον, 25
οὐ σώματα ἀλλὰ ψυχὰς ἀφανίζον καὶ τῷ σκότει παραπέμπον τὰς
μάλιστα ἀσμενισαμένας αὐτῷ καὶ πεισθείσας.

2 κῶδ. ἐνπιστευθ. — 3 κῶδ. κυβερνήσας. — 4 ἀπαίρειν] κῶδ. ἀπέρρειν || κῶδ.
ἐνῆ. — 6 κῶδ. συναλέσας. — 9 κῶδ. παραδώσεις. — 10 κῶδ. παρ’ εἰλήφαιτε. —
12 κῶδ. καρτερικώτατον κ. τ. κλήσι - - φερωνυμοῦντα. — 13 κῶδ. ἐντετη.—15 κῶδ.
ἐπ’ αὐξήσει. — 18 κῶδ. προβαλλομένη. — 19 Ψαλμ. ριζ’, 9 «μητέρα ἐπὶ τέκνοις
εὐφραينوμένην». Σειρήν κε’, 9 «ἄνθρωπος εὐφραϊνόμενος ἐπὶ τέκνοις». Παροιμ. ιε’, 20
«αὐτὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα»· πρβλ. κγ’, 24. — 22 κῶδ. εἰμυτολημῖρον - - ἐπιγῆς.—
24 κῶδ. ἐξέτρις. — 26 κῶδ. περὶ πέμπων.

9. Ἄρτι γάρ τῇ βασιλείᾳ ἐπαναστάntος τοῦ νέου Ἀγαάβ καὶ
προδρόμου τῆς ἀντικειμένης δυνάμεως, Λέοντος τοῦ θηριοτρόπου
καὶ θηριογνώμονος, καὶ κυνὸς δίκην λυσσήσαντος ἐκδιῶξαι τῶν ἀνα-
κτορικῶν οἴκων τὸν θεόστεπτον καὶ ἀγιώτατον ἀνακτα Μιχαήλ,
5 δν καὶ διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀγαθότητα καὶ ὀρθόδοξον γνώμην
σημείοις καὶ τέρασιν ὁ φιλόανθρωπος κατεκόσμησεν Κύριος, ὁ τῆς
εἰρήνης ὄντως αὐτὸς υἱὸς μὴ βουληθεὶς ἐμφύλιον κινήσαι πόλεμον,
ὡς ἤσθητο τὸν μιαιώτατον διὰ τὴν τῆς βασιλείας ὄρεξιν ἐκ Βουλ-
γαρίας μεμηνηυῖα χειρὶ καὶ βουλῇ ἐπιστάntα, παραχωρεῖ αὐτῷ τὰ
10 σκῆπτρα. Εὐθὺς οὖν ὁ κύων εἰς τὰ ἅγια καὶ ὁ δράκων εἰς τὰ
τίμια, καὶ τὸν οὕτως αὐτὸν μετ' εἰρήνης ὑποδεξάμενον δημεύει τε
καὶ τῆς οἰκείας γαμετῆς καὶ τέκνων στερῖσκει· τῷ τῶν μοναχῶν
τε ἀμφιάσματι καὶ ἄκοντα καταφαιδρύνας ὁ δειλαιοὺς ἐξόριστον ἐν
μιᾷ τῶν πρὸ τῆς πόλεως νήσων πεποίηκεν. Καὶ ἐπὶ ταύταις κα-
15 τεπαρθεὶς ταῖς ἀτυχεστάταις εὐτυχίαις αἵρεσιν ἐμπνεῖ τῇ ἐκκλη-
σίᾳ Μανιχαϊκὴν καὶ τῶν Ἀφθαρτοδοκητῶν ἐφάμιλλον· τὴν γὰρ
πάλαι σβεσθεῖσαν τῶν Εἰκονοκαστῶν αἵρεσιν καὶ τῷ σκότει πα-
ραπεμφθεῖσαν μετὰ τῶν ἐρευξαμένων αὐτὴν ἀνεγεῖραι πάλιν ἐσπού-
δασεν. Εὐθὺς οὖν τῶν θεοφόρων καὶ ἀγίων πατέρων ἡμῶν ἐξο-
20 ρίαὶ καὶ δαρμοὶ, καθείρξεις τε πολυχρόνιοι καὶ θάνατοι βίαιοι.
Πάντες τοιγαροῦν οἱ εὐσεβεῖν προαιρούμενοι μονάζοντες τὰς οἰκείας
ἀπολιπόντες κατοικίας ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ἀοικήτοις τόποις ἐχώρησαν.
10. Μετὰ πάντων δὲ καὶ ὁ θαυμάσιος οὗτος καὶ θεοφόρος
Εὐστράτιος, τὴν οἰκείαν ἐάσας μονήν, πρὸς τὸν θεοφόρον καὶ προ-
25 φητικώτατον πατέρα ἡμῶν ἀπαίρει Ἰωαννίκιον (ἦν γὰρ αὐτῷ ἐκ-
παλαὶ γνωστός τε καὶ κατὰ φυγὴν στεργόμενος ὅτι μάλιστα), ὁμό-
στεγός τε καὶ ὁμορρόφιός αὐτῷ χρηματίζει, εἴ γε καὶ ἔτυχεν τὸν

2 Λέοντος = τοῦ Ἀρμενίου. — 3 κῶδ. λυσήσαντος. — 9 παραχωρεῖ κτλ] Θεο-
φάνους χρονογρ. σ. 502-503 Boog. Theoph. contin. σ. 14-17. Σάββα βίος Ἰωαννικίου
§ 16 καὶ σημειώσεις Van den Gheyn ἐν σ. 41. — 10 κῶδ. σκῆπτρα || κύων εἰς τὰ
ἅγια] Ματθ. ζ', 6. — 11/14 Theoph. contin. σ. 19-20. — 14 κῶδ. προτῆς - - ἐπι-
ταύταις. — 15 κῶδ. ἀτυχεστάτοις - - ἐμπνεῖ. — 21 κῶδ. τοιγὰρ οὖν. — 22 κῶδ.
ἀπολειπόντες - - ἀοικήτοις. — 24/25 Acta sancti Ioannicii σ. 42 καὶ 44.—26 κῶδ.
καταφυγὴν.

θεοφόρον ὑπὸ ὄροφὴν εἰσελθεῖν ἀεὶ τοῖς ὄρεσιν καὶ ἀστεγέσιν ἀναχωρητικῶς διαζῶντα. Περιχαρῶς τοίνυν αὐτὸν ὁ παμμάκαρ, ὡς Ἡλιοῦ πάλαι τῷ Ἐλισσαιέ, προσηκόμενος ἀραρότως τῇ ἀγγελικῇ διαίτη ἐσχόλαζον, πάσης ἀποχωρήσαντες ἑαυτοὺς ἀνθρωπίνης ὁράσεως. Καὶ ὅσα μὲν καὶ οἶα τῷ μεγάλῳ πατρὶ Ἰωαννικίῳ ὁ 5 θεοφόρος Εὐστράτιος θαυμαστά καὶ ἀξιεπίαινα πράγματα ἐπόμενος διετέλεσεν, ἀναγκαῖον ἐκθέσθαι· ἀλλ' ἵνα μὴ ἐν τούτοις διατρίψαντες, πρὸς τὰ ἐξῆς ἀποκνέωμεν, τὰ ἐν μέσῳ διαλείποντες ἐπὶ τὰ ἀπειροπληθῆ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ καταντῆσαι συντόμῳ τῷ λόγῳ σπουδάσωμεν· ἔξεστιν γὰρ τοῖς βουλομένοις ὀλίγα τινὰ με- 10 μαθηκέναι τὴν κατὰ τὸν μέγαν Ἰωαννικίον περιελθοῦσιν ἱστορίαν.

11. Ἦνίκα γὰρ σὺν τῷ θεσπεσίῳ τούτῳ πατρὶ περιήει τὴν πασῶν τῶν συγχειμένων ὁρέων ὑψηλοτάτην τοῦ Ὀλύμπου ἀκρω- ρειαν ὁ τιμιώτατος Εὐστράτιος, λογισμὸς τις αὐτῷ ὑπεισῆλθεν περὶ τῶν γονέων αὐτοῦ, ἐν ποίᾳ ἄρα τάξει διάγουσιν· καὶ τοῦτον τῷ 15 πατρὶ Ἰωαννικίῳ ἀποκαλύψας καὶ εὐχὴν αὐτοὺς κρατῆσαι περὶ τούτου αἰτουμένου, εὐθύμως ἐπένευσεν ὁ μακάριος. Καὶ δὴ ἀμφοτέρων τῇ εὐχῇ προσκαρτερούντων ἀμφοτέροις ὁ φιλόανθρωπος ἐπληροφόρησεν Κύριος· ἠκηκόει γὰρ ὁ σημειοφόρος Ἰωαννίκιος φωνὴν ἐπὶ τοῖς γονεῦσιν τοῦ ὁσίου Εὐστρατίου γεγεννημένην τοιάνδε, ἐν 20 τῷ μαρτυρίῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἱσταμένοις· “Δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου”. Καὶ ταῦτα τῷ θεοφόρῳ διηγησάμενος Εὐστρατίῳ διεβεβαιώσατο καὶ αὐτὸς ταύτης ἀκηκοέναι τῆς φωνῆς μετὰ τῆς ὁμοίας ὀπτασίας, καὶ ἠγαλλιάσατο, ἀμεριμνίαν 25 πᾶσαν ἐσχηκῶς ἐπὶ τούτῳ.

12. Πάσας οὖν τὰς ἀνημέρους ἐκείνας καὶ ἀνηλίους ἡμέρας

3 Βασιλ. 3, 18', 19-21 || κῶδ. Ἐλισσαιαί πρ. ἀραρώτως. — 7 ἀλλ' ἵνα μὴ] τὸ ἀπὸ τοῦδε κείμενον τοῦ βίου μέχρι τέλους οὐκ ἐγὼ μετεγραψάμην ἐκ τοῦ κώδικος, ἀλλ' εἰς τῶν φίλων, ὑπ' ἐμοῦ παρακληθεῖς· διὸ καὶ τῶν ἐν τῷ κώδικι σφαλμάτων ἢ ἐλλείψεων (ἔξω τῶν πνευμάτων καὶ τόνων) ἢ δήλωσις γίνεται ἐν τοῖς ἐξῆς, ὡς ἐν τοῖς τοῦ φίλου χαρτίοις εὐρίσκειται. — 12 κῶδ. περιήει. — 13 κῶδ. ὑψηλωτάτην - - ἀκρω- ρειαν. — 14 κῶδ. ὑπ' εἰσῆλθεν. — 19 κῶδ. ἠκηκόη. — 21/23 Ματθ. κε', 34. — 26 κῶδ. τοῦτο.

τὴν οἰκουμένην ἢ βδελυρωτάτη πασῶν αἰρέσεων ἐπεκράτει, ἀθεω-
τάτη καὶ βαρυτάτη νόσος. Σὺν τῷ τιμίῳ καὶ οὐρανοπολίτῃ Ἰωαν-
νικίῳ ὁ θεσπέσιος οὗτος ἐγκαρτερήσας, ἐπειδὴ τὰ τῆς ὀρθοδοξίας
ἀμαρύγματα ἐν ταῖς ἀπάντων ὁράσεσιν ἔλαμψαν καὶ ὁ κόσμος τῶν
5 ἀγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων τῇ ἐκκλησίᾳ ἀποδέδοται, οἳ τε σημαιο-
φόροι πατέρες καὶ ὁμολογηταὶ εἰς τὰς οἰκείας ἐπανῆλθον κατοι-
κίας, τότε καὶ ὁ νέος Μωϋσῆς, ὁ μακάριος Εὐστράτιος, πρὸς τὴν
οἰκείαν μονήν, λέγω δὴ τῶν Δυγάρου, παραγενόμενος, τοὺς ὧδέ τε
κάκεῖσε διεσπαρμένους ἀδελφοὺς συναγαγών, τὸ γλυκὺ τῆς ἀρετῆς
10 μέλι ταῖς τῆς ψυχῆς αὐτῶν λαγόσιν ὡς φίλεργος μέλισσα φιλο-
σοφώτατα κατεβάλλετο, πᾶσαν μὲν ἡμέραν ἄσκνος ἐν τοῖς σωμα-
τικοῖς ἔργοις συγκοπιῶν τοῖς ἀδελφοῖς, πᾶσαν δὲ νύκτα ἄυπνος
στάσεσιν καὶ γονυκλισίαις κατατρώχων τὸ οἰκεῖον σῶμα· οὐ μὴν
ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ τοῦ κανόνος ψαλμωδίᾳ ἔνδον τοῦ θυσιαστη-
15 ρίου ἰστάμενος ἀπ' ἀρχῆς μέχρι συμπληρώσεως, κατὰ τὴν τοῦ
καθίσματος ὥραν ἐκτενῶς τὸ "Κύριε ἐλέησον" καθ' ἑαυτὸν ἐκε-
κράγει. Ἦνίκα δὲ τῆς ἀναγνώσεως ἀπήρξατο ὁ τυχών, αὐτὸς τὰ
ἀναγινωσκόμενα ἀπόστως ἐπέλυεν, τὰς τῶν πνευματικῶν αὐτοῦ
τέχνων πανσόφως ἐπιστηρίζων ψυχὰς καὶ παρακλητικῶς αὐτοῖς
20 τὰ εἰς σωτηρίαν συντείνοντα καταβαλλόμενος.

13. Τίς γὰρ ἐκείνου συμπαθέστερος πρὸς τε ψυχικὰ τραύματα
καὶ σωματικὰ συμπτώματα; * * ἦτις τούτου πρὸς τοὺς δεομένους
εὐθυμώτατος καὶ τὴν ἰδίαν ψυχὴν καταβαλεῖν ἐτοιμώτατα. Καὶ
γὰρ ἀπὸ τοῦ πλησιάζοντος μετοχίου τῷ ἄστει τῆς Προυσαέων
25 πόλεως ἀνερχομένου αὐτοῦ πρὸς τὸ μοναστήριον ὑπαντᾷ αὐτῷ
ἀνὴρ τις αἰτῶν ἐλεημοσύνην· ὁ δὲ συμπαθέστατος οὗτος πατὴρ
κατοιικειρήσας αὐτὸν καὶ μηδὲν ὕστερον ἔχων δοῦναι τῷ αἰτοῦντι
λύσας ὃ περιεβέβλητο παλλίον δίδωσιν αὐτῷ, τὴν τοῦ Κυρίου
φωνὴν ἐκπληρώσας ὁ συμπαθέστατος. Ὡς οὖν αὐτὴν ἑαυτοῦ πέ-

1 κῶδ. βδελυρωταίτη - - ἐπεκράτει. — 5 κῶδ. ἀποδέδοται. — 6 κῶδ. κατοικείας. — 10 κῶδ. μέλι, - - λαγῶσιν. — 13 κῶδ. γονυκλισίαις. — 17 κῶδ. ἐκεκράγει. — 21 μετὰ τὸ συμπτώματα δείκνυμι μικρὸν ἔλλειμα [| ἦτις τούτου κτλ.] οὕτως ἐν τῷ ἀπογράφῳ. — 23 κῶδ. ἐτοιμώτατα. — 27 ὕστερον] τούτου διορθωτέον οἶμαι εἰς ἔτερον. — 28 Κυρίου φωνήν] Λουκ. ια', 41.

ψυθακεν ὁ συμπαθῆς ὄντως [τὴν] μονήν, τῶν ἀδελφῶν πυθομένων
περὶ τοῦ παλλίου αὐτὸς ὑπὸ σφοδροῦ ἀνέμου αὐτὸ μέσον τοῦ
ἄλλους ἐκσπασθὲν ἀφανὲς γεγονέναι ἀπήγγειλεν. Τῇ ἐπιούσῃ οὖν
τις τῶν στρατιωτῶν ὑπαντήσας αὐτῷ καὶ προσπεσὼν ἤτειτο τὸν
ἵππον, ἐν ᾧ ὁ ὄσιος ἐπικαθήμενος ὤδευεν, ἀπολωλεμέναι τὸν οἰκείον 5
φάσκων καὶ ἐν τοῖς οἰκείοις ἀδυνατῶς ἔχων ἀπαίρειν· ὁ δὲ τοῖς
ἐκ στενώσεως δάκρυσιν αὐτοῦ ἐπικαμφθεὶς εὐθυμώτατα ἀποβὰς
παρέχει αὐτῷ, παραγγείλας μὴ ἐξειπεῖν τι, “ἐπεὶ καὶ αὐτὸν ἀπο-
λεῖς” φησὶν. “Ἔτερος δὲ τις μιᾶς τῶν προσπαρακαειμένων τῇ μονῇ
κωμῶν τὸν ἕνα βοῦν αὐτοῦ ἀποβαλὼν ἐξελιπάρει τὸν θεοφόρον 10
πατέρα οἰκτειρῆσαι αὐτόν τε καὶ τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ δοῦ-
ναι αὐτῷ ἕτερον εἰς ἀρωγίαν, ὡς ἂν μὴ λιμῷ διαφθαρῇ μετὰ
τῶν οἰκείων αὐτοῦ· ὁ δὲ [τὸν] τὴν τοῦ ζευγηλατείου διακονίαν πε-
πιστευμένον προσκαλεσάμενος φησὶν πρὸς αὐτόν· “Δός, τέκνον,
τῷ αἰτοῦντι ἕνα τῶν τῆς μονῆς βοῶν”. Μὴ ἔχων βοῦν ἐκ περισ- 15
σοῦ διαβεβαιουμένου τοῦ ἀδελφοῦ, τάδε πρὸς αὐτόν διέξεισιν ὁ ὄσιος
πραεῖα τῇ φωνῇ· “Ἐντολὴν ἔχεις, τοὺς δύο ἅμα βόας δὲ τῷ
αἰτοῦντι, οὓς αὐτὸς εἰς ἐργασίαν ἐμπεπίστευσαι”. ὁ δὲ τὸ κελου-
σθὲν ἐκπεπλήρωκεν τῇ τοῦ ὀσίου ἐντολῇ πειθαρχῶν· οὓς τινὰς
δύο ἅμα βόας ὁ πένης λαβὼν ἀπήγει ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, εὐχαρι- 20
στῶν τῷ τῶν ἀγαθῶν δωτῆρι Θεῷ καὶ τὸν ἅγιον αὐτοῦ ἀνομνῶν
θεράποντα.

14. Οὐ παραλείψω δὲ καὶ ἕτερον ὁμοίως παρὰ τοῦ ὀσίου
πραχθέν. Ἐν γὰρ τοῖς τοῦ Καταβόλου μέρεσιν προάστειον ἢ κατ’
αὐτόν περιφανεστάτη κέκτηται μονή, ὁ καὶ ἐπισκέψασθαι ὁ ὄσιος 25
βουλόμενος ἀφίκετο ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ· καὶ δὴ παλινοδίαν πρὸς
τὴν μονὴν ποιούμενος ὄρᾳ μέσον τῆς ὁδοῦ ἄνθρωπόν τινα νεκρο-
ειδῶς προσκείμενον καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ θρηνοῦσαν ἐπάνωθεν
αὐτοῦ. “Ὅπερ δρᾶμα ὁ θαυμάσιος οὗτος τῷ πνεύματι νοήσας καλεῖ

1 κῶδ. ποιθομένων. — 5 κῶδ. ἀπολελομένοι. — 8 κῶδ. ἀπώλλεις. — 9 κῶδ.
πρὸς παρακαειμ. — 12 κῶδ. ἀρωγίαν. — 13 κῶδ. ζευγηλατείου. — 15 βοῦν] ἀπόγρ.
βοῦν. — 17 κῶδ. πρᾶια. — 20 κῶδ. ἀπίει. — 21 κῶδ. δωτῆρι. — 25 κῶδ. αὐτῶν. —
28 κῶδ. ἐπίνοθεν.

πρὸς ἑαυτὸν τὸ γύναιον καὶ δίδωσιν αὐτῇ δέκα νομίσματα εἰπών·
“ Ἀπελθε, εἰπέ τῷ ἀνδρὶ σου, ὡς ταυῦν ἀνάστα ἐκ τοῦ τοιοῦδε
σχήματος· καὶ γὰρ θανάτου εἶδος οὐκ ἔστιν ἐν σοί”. ἦν δὲ οὗτος
χρεωστῶν τὰ δέκα τοῦ χρυσοῦ νομίσματα, καὶ διὰ τοῦτο τῇ τοι-
5 αὐτῇ ἐχρήσατο περιοδία, ὥστε φειδοῦς τινος ἀξιοθῆναι αὐτὸν
παρὰ τῶν δανεισάντων τὸ τοσοῦτον ποσόν. Ταῦτα τῷ οἰκείῳ ἀνδρὶ
ἀπαγγειλάσης τῆς γυναικός, εὐθὺς ἐκεῖνος σὺν προθυμίᾳ τὸ ἐπί-
πλαστον σχῆμα ἐκτιναξάμενος γηθοσύνως ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια.

15 15. Ἐπειδὴ δὲ χρεῖα τις τὸν μακάριον τοῦτον πατέρα εἰσελ-
θεῖν ἐν τῇ Βασιλευούσῃ πόλει πεποίηκεν, τὴν ἐν ταῖς σωματικαῖς
χρεῖαις στένωσιν τῆς κατ’ αὐτὸν μονῆς φιλόχριστοὶ τινες ἐπιστά-
μενοι τὸ κατὰ συνήθειαν τοῖς βασιλεῦσι διδόμενον δημόσιον πα-
ρέσχον τῷ θεοφόρῳ τούτῳ πατρὶ· ὅπερ λαβὼν καὶ τοῦ Βυζαντίου
ἀπάρας καὶ ἐν τῇ Προυσαέων πολίχνη ἀφικόμενος εὗρεν ἅπαντας
15 20 τοὺς ἐκεῖσε οἰκοῦντας πένητας ἀποκεκλεισμένους καὶ ἐνεχομένους
παρὰ τοῦ εἰς τοῦτο τεταγμένου διοικητοῦ, ὡς ἀποροῦντας δοῦναι
τὴν ἀσυμπαθῆ ταύτην ἀπαίτησιν. Ἐωρακῶς οὖν ὁ θεσπέσιος τὴν
ἀπαραμύθητον τῶν κρατουμένων ἀνάγκην καὶ τὴν τῶν πέλας σω-
τηρίαν προτιμοτέραν τῆς οἰκείας κρίνας, ἐκβαλὼν δίδωσιν αὐτῷ
20 τὰ ἑκατὸν νομίσματα, μακροθυμεῖν περὶ τῶν λοιπῶν ὁ μακάριος
ἰκετεύων αὐτόν. Καὶ δὴ ἐν ταύτῃ τῇ πρὸς τὸν Θεὸν ἰκεσία προσ-
καρτεροῦντος αὐτοῦ παραμυθίας τοὺς θλιβομένους τυχεῖν, τῇ ἐπαύ-
ριον ἢ χριστόφρων καὶ θεοστεφῆς βασίλισσα Θεοδώρα ἀποστέλλει
αὐτῷ διακόσια νομίσματα καὶ τὸ τοῦ μοναστηρίου αὐτοῦ δημόσιον
25 ἰδίως βεβουλλωμένον· ἅπερ δεξάμενος ὁ θεοφόρος οὗτος ἀνὴρ καὶ
εὐχαριστήσας τῷ τῶν ἀγαθῶν δοτῆρι Θεῷ δίδωσιν τῷ τὴν βασιλικῆν
ἀπαιτοῦντι ἄνυσιν ὑπὲρ τῆς μονῆς καὶ τῶν στενουμένων πενήτων.

30 16. Τοιαύτη κατεῖχεν τὸν χριστομίμητον τοῦτον συμπάθεια·
οὐκ ἔφερεν γὰρ ἰδέσθαι δακρυρροοῦντά τινα δαψιλῶς, ἢ κἄν στε-
ναγμὸν μετὰ θλίψεως ἀναπέμποντα ὁ θαυμάσιος. Καὶ τοῦτον κε-

6 κῶδ. *δανισάντων*. — 10 μεταβάσεως τινος τοῦ Εὐστρατίου πρὸς Βυζάντιον ὁ μο-
ναχὸς μέμνηται: Σίβας [Acta Iohannici, c. 39 A]. — 11 κῶδ. *αὐτῶν*. — 19 κῶδ.
προτιμωτέραν. — 26 κῶδ. *θωγήρι*. — 29 κῶδ. *δακρυροῦντα*.

κτημένος τὸν μήτε λόγῳ ὑποβαλλόμενον παμπληθῆ τῆς συμπα-
θείας καὶ ἀγάπης ἔρωτα, οὐ μόνον σωματικὰς δυσχερείας, ἀλλὰ
καὶ ψυχικὰς ἀναλαμβάνεσθαι καὶ ὑπεύθυνον ἑαυτὸν καθιστᾶν ἐτοι-
μότατος ὑπῆρχεν· καὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ προρρηθέντος μετοχίου ἀνερ-
χομένου αὐτοῦ ὁρᾷ ἀνθρωπὸν τινα μήκοθεν δρόμῳ πολλῶ χρώ- 5
μενον καὶ σχοινίον τῆ οἰκείᾳ κατέχοντα χειρὶ. Τὸν οὖν τρόπον
τοῦ τοιοῦτου δρόμου τῷ πνεύματι νενοηκῶς ὁ θεσπέσιος, ἡνίκα
ἤγγισεν αὐτῷ ὁ ἀνὴρ, σπουδαίως τοῦ κτήνους ἐν ᾧ ἐπεβεβήκει
ἀποβάς ἐπελάβετο αὐτὸν ἰσχυρότατα, καὶ τὸν τρόπον τοῦ ἀτάκτου 10
ἀνερευνήσας δρόμου καὶ ἀκούσας παρ' αὐτοῦ, ὡς ἀγγόνη ἑαυτὸν
ἐπείγεται ὑποβαλεῖν, τὴν αἰτίαν ὡς μὴ ἐπιστάμενος ὁ ὄσιος μα-
θεῖν ἐδυσώπει· ὁ δὲ “Ἀμάρτημα” φησὶν “πέπραχα, γλώσση
ἀνθρωπίνῃ λαληθῆναι μὴ δυνάμενον”. Τοῦτο ἀκηκῶς ὁ μακάριος
τῆ οἰκείᾳ δεξιᾷ τὴν τοῦ πάσχοντος χεῖρα κουφίσας ἐπιτίθησιν
τῷ οἰκείῳ αὐχένι καὶ φησὶν· “Ἐπ’ ἐμὲ αὕτη ἡ ἀμαρτία, ὧ τέ- 15
κνον, κάγῳ ὑπὲρ ταύτης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀνταποδόσεως ἀπο-
λογίαν παρέχω, καὶ εἰ τοῦτο μὴ ἀθύμει, ἀλλὰ μᾶλλον χαῖρε καὶ
ἀγαλλία καὶ τῆς ἀπευκταίας καὶ ὀλεθρίου ἀγχόνης ἀπόστηθι”.
Ὁ δὲ εἰδὼς τὸ εὐσυμπάθητον τοῦ ὄσιου καὶ θαυμάσας, πρηνῆς
εἰς τοὺς ἡγιασμένους αὐτοῦ πόδας ἐπιπεσών, ἤτεῖτο σφοδρὰν ἐπι- 20
τίμησιν ἐπὶ τῷ σφοδροτάτῳ ἐκείνῳ μῶλωπι. Κατηχῆσας οὖν αὐ-
τὸν καὶ ἀποχὴν τῆς κακίας διδάξας ἀνετον ἐκ πάσης ἐπιτιμῆ-
σεως εἶασεν.

17. Οὐ παραλείψω δὲ καὶ ἕτερον, ἐφάμιλλον τῷ προειρη-
μένῳ, διηγῆσασθαι. Γύναιον γὰρ ἐξ ἄλλοδαπῆς ὁρμώμενον, φθόνῳ 25
τοῦ ἀεὶ τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων ἐπιβουλεύοντος Διαβόλου τῷ οἰ-
κείῳ υἱῷ ἐπὶ αἰσχυρᾷ συμμιγὲν ἡδονῇ ἐτεκνοποίησεν μετ’ αὐτοῦ·
καὶ εἰς συναίσθησιν ἐληλυθότες μετὰ τὴν ἄθεσμον μίξιν ἀμφοτέ-
ροι, ὁμογνωμονήσαντες πρὸς [τοὺς ἐν] τοῖς τοῦ Ὀλύμπου μέρεσιν

1 κῶδ. πανπληθῆ. — 2 κῶδ. δυσχερείας. — 4 κῶδ. ἐτοιμώτατος. — 5 κῶδ.
χρόμενον. — 9 κῶδ. ἰσχυρότατα. — 11 κῶδ. ἐπίγεται. — 16 κῶδ. ἀνταποδόσεως. —
18 κῶδ. ἀγχώνης. — 19 κῶδ. πρηνῆς. — 21 κῶδ. σφοδρωτάτῳ ἐ. μῶλωπι. —
25 κῶδ. ὁρμώμενον. — 27 κῶδ. αἰσχυρῶν. — 28 κῶδ. μῆξιν.

κατοικοῦντας πατέρας ἀφίκοντο, τῆς ἐναγεστάτης ταύτης μίξεως ἀξίαν τὴν ἐπιτίμησιν δέξασθαι καὶ ἐλέους τυχεῖν ἐπὶ μεγίστῳ καὶ ἀνιάτῳ πλημμυμμήματι. Διαφόροις οὖν πατράσιν ἐπὶ ἀγίωσύνῃ βεβροημένοις προσελθόντες καὶ παρὰ πάντων ὡς βδελυκτοὶ ἐκδιω-
5 χθέντες, πρὸς τὸν θεσπέσιον τοῦτον καὶ συμπαθέστατον πατέρα ὡς πρὸς λιμένα ἄκλυστον ἔδραμον· ὁ δὲ τούτους δεξάμενος καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς θλίψεως παρακλητικοῖς λόγοις παρηγορήσας “Οὐδὲν” ἔφη “κακὸν ἔχετε, τέκνα, ἐὰν ὕπερ συμβουλεύω ὑμῖν εὐγνωμόνως ἐπιτελέσητε”. Οἱ δὲ καὶ θανάτου καταφρονεῖν μετὰ
10 τῆς αὐτοῦ κελύσεως διαβεβαιούμενοι ἀποστέλλονται παρ’ αὐτοῦ ὁ μὲν ἐν τοῖς τῆς Δύσεως μέρεσιν ἢ δὲ ἐν τοῖς πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον κατοικεῖν τόποις, καὶ τούτου γεγονότος ἐν ὀλίγῳ καιρῷ τοῦ μοναχικοῦ σχήματος ἠξιώθησαν.

18. Τίς οὖν, ὦ φιλόχριστοι, τοῦ θαυμασίου τοῦδε πατρὸς
15 ἐκδιηγῆσεται Εὐστρατίου τὸ εἰς συμπάθειαν ἐτοιμώτατον; καὶ τοῖς πάσχουσι γὰρ ὡς αὐτὸς πάσχων συνήλγει τε καὶ συνωδύρετο, ὡς οὐδεὶς ἕτερος τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τοῖς ἀδιόρθωτα πλημμυλοῦσι τῷ μελισταγεῖ τῆς παραινέσεως νέκταρι θελκτήριον εἰς μετάνοιαν ἐγένετο. Καὶ οὐ μόνον τὴν Κυριακὴν ἐπλήρου φωτὴν, τὴν λέ-
20 γουσαν τὸν ἀληθῶς στέργειν προαιρούμενον τὴν ψυχὴν τιθέναι, ἀλλ’ εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ μυριάκις ἀποθνήσκειν ἐσπούδαζεν, ἢ ἐν τῷ τυχόντι θλιβῆναι τὸν πέλας. Δι’ ὃ καὶ ὁ ἀγαθὸς ἡμῶν καὶ φιλάνθρωπος Θεὸς ἔργοις τοὺς ἐωρακότας τε καὶ ἀκηκοότας περὶ τοῦ θαυμασίου τούτου πεπληροφόρηκεν ἀνδρὸς, ὡς τὸ ἐξῆς τοῦ
25 λόγου δηλώσει. Νυκτοποροῦντος γὰρ αὐτοῦ ἐν μιᾷ, καὶ ἐκ τοῦ προρρηθέντος προαστείου τοῦ ἀγίου Ἀγαπίου πρὸς τὴν οἰκίαν ἀνιόντος μονὴν μετὰ τινος ἀδελφοῦ ὀνόματι Κώνονος καὶ τὴν εὐθεϊαν ἀπολωλεκότος τρίβον, παρακειμένου τε τῷ τόπῳ ἀλσώδους Ἐηροχειμάρρου, ὃν δι’ αὐτὸ δύσβατον καὶ ἡμερινῶς διελθεῖν καὶ

15 κῶδ. ἐτοιμώτατον. — 16 κῶδ. συνωδύρετο. — 20 Ἰωάν. ι', 11. Πρβλ. Ματθ. κ', 28. Μάρκ. ι'. 45. — 26 Σάβας μοναχὸς [Acta Ioannicii, σ. 48] «εἰς ἐν τῶν Ἀγαρινῶν μετοχιῶν τοῦ ἀγίου προσσηγορευόμενον Ἀγαπίου». — 28 κῶδ. ἀπολε-
λοκότος.

σκληρότατον ἦν, ὁ θαυμάσιος τὸν σὺν αὐτῷ ἀδελφὸν ἐγνωκὼς ἀγωνία καὶ φόβῳ συσχεθέντα — ἀσέληνος γὰρ ὑπῆρχεν ἡ νύξ —, κατὰ διάνοιαν τὸν Κύριον ἐδυσώπει ὑποδείξαι αὐτοῖς τὴν ὁδὸν καὶ διασῶσαι πολυτρόπως· ἄφνω δὲ ἐξ οὐρανοῦ φῶς μέγα ἔλαμπεν περὶ αὐτοὺς καὶ ἕως τῆς μονῆς προηγεῖτο αὐτοῖς. Ἐκατέρωθεν μέντοι αὐτῶν σκότος ἦν, ἐπ' αὐτοὺς δὲ μόνους τὸ παράδοξον ἐκείνο ἔλαμπεν φῶς, μέχρις ὅτε τὰ τῆς μονῆς προαύλια κατειλήφασιν· ὑπερ παράδοξον ὁ ἀδελφὸς θεασάμενος κήρυξ ἀψευδῆς τοῖς ὁμοταγέσιν κεχρημάτικεν.

19. Φίλος δὲ τις τοῦ ἰσαγγέλου τούτου πατρός, προάστειον ἐν τοῖς μέρεσιν ἐκείνοις κεκτημένος, ξύλον παμμεγεθέστατον, ὁ μοχλὸν καλεῖν εἰώθασιν, ἐκ τῶν τοῦ Καταβόλου μερῶν πρὸς τὸ οἰκεῖον κτῆμα ἀποκομίσει διὰ σπουδῆς ἔσχεν. Συναθροίσας τοιγαροῦν ζεύγη βοῶν ὡσεὶ ἐβδομήκοντα τὸν ἀριθμὸν, καὶ τοῦτο μετὰ πολλῆς τῆς δυναστείας ἀπάρας, ἐκ διαβολικῆς ἐνεργείας μέσον τῆς ὁδοῦ κρατηθέν, εἰς τινα τόπον ἀσάλευτον ἔμεινεν. Ἐπὶ ἑπτὰ τοῖνον ἡμέρας βία πολλῇ χρησάμενος μετακινήσαι αὐτὸ τοῦ τόπου οὐδαμῶς ἠδύνατο. Ὡς οὖν ἐξηπορήθη ὁ ἄνθρωπος, δημοῖ τῷ προειρημένῳ ὁσίῳ ἀνδρὶ βοηθήσαι αὐτῷ καὶ ταῖς εὐχαῖς αὐτοῦ ὀπίσασθαι κατὰ τοῦ ἀντιστρατευομένου αὐτοῖς Σατάν. Τοῦτο ἀκηκὼς ὁ χριστομίμητος ἔσπευσεν ἐν τῷ τόπῳ· παραγενόμενος δὲ καὶ τῷ ξύλῳ ἐπιβάς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν πεποίηκεν σταυρὸν καὶ εὐθὺς οἱ βόες, ὡς εἶχον δυνάμεως, ἀπάραντες τὸν ὠρισμένον τόπον κατέλαβον.

20. Τὸ τοιοῦτον δὲ θαῦμα καὶ ἐν τῇ ἑαυτοῦ μονῇ ὁ πανόσιος εἰργάσατο· πλάκα γὰρ ἐν τοῖς διαφέρουσιν αὐτῷ τόποις ὑπάρχουσαν ἑωρακὼς, ταύτην ἐκσπᾶσαι τοῖς τῆς μονῆς ἀδελφοῖς παρεκελεύσατο· οἱ δὲ μέχρις ὠρῶν πλείστων κεκμηκότες, ὡσεὶ τριάκοντα ὄντες τὸν ἀριθμὸν, ἀπεῖπον τοῦ ἔργου. Μηνύσει οὖν χρυσάμενοι πρὸς τὸν ὄσιον εὐθὺς ἐκεῖνος εἰς τὸν τόπον παρεγένετο, καὶ τοῦ σχοινίου δραξάμενος οἰκείαις χερσὶν τὸν κατὰ συνήθειαν

1 κῶδ. σκληρώτατον - - ἐγνωκότη. — 6 κῶδ. ἐκατέρωθεν - - ὦν. — 23 κῶδ. ὀρισμένον. — 28 κῶδ. ὠρῶν.

στίχον ἐφθέγγατο, καὶ εὐκόλως ὁ λίθος ἀνασπασθεὶς διὰ μαγγάνου πρὸς τὴν μονὴν διεκομίσθη, καὶ νῦν ἐστὶν ἐν τῷ μεσαύλῳ θαύματος τοῖς τῶν ὀρώντων αὐτὸν ἐμπιπλῶν ὀφθαλμοῖς.

21. Ἦνίκα οὖν ἡ θεομάχος τῶν Ἀγαρηνῶν φυλὴ περὶ τὸ
δ ἄστῳ τοῦ Ἀμορίου ἐστρατοπεδεύκει καὶ τοῦτο συνεῖχεν πολιορκοῦσα
ἐν ταῖς ἡμέραις Θεοφίλου τοῦ δυσσεβοῦς ἀνακτος, μοναχὸς τις
τοῦνομα Ἰωάννης, τὴν τοῦ κελλαρίτου διακονίαν πεπιστευμένος
καὶ λίαν παρὰ τοῦ ὀσίου δι' εὐθύτητα γνώμης στεργόμενος, ἔφη
τῷ τιμίῳ πατρί, ὅτι περ "Ἐκπαλαὶ τοῦτο ἀκουτίζομαι, ὡς ἀπα-
10 ράδοτον ὑπάρχει τὸ Ἀμόριον". ὁ δὲ ὀσιος φησὶν πρὸς αὐτόν·
"Μὴ πλανηθῆς, ἀδελφέ· μετὰ γὰρ δύο ἡμέρας παραδίδεται".
"Ὅπερ καὶ γέγονεν· ἐσημειώσατο γὰρ ὁ ἀδελφὸς τὴν ἡμέραν καὶ
ἀφευδῆ ἔγνω τὴν πρόρρησιν τοῦ πατρὸς.

22. Τίς οὖν, φιλόχριστοι, οὐκ ἐκπλαγείη ἐπὶ τοῖς ξενίζουσιν
15 πάντα νοῦν τοῦ ἁγίου τούτου θαυματουργήμασιν; ἐν γὰρ τοῖς τοῦ
Καταβόλου μέρεσιν μειζότερός τις γνωστὸς ὑπάρχων τῷ ἁγίῳ
διεβλήθη τῆς τῶν Μανιχαίων βδελυρίας μετέχειν· ἡ δὲ διαβολὴ
γένεον τοῦτον τὸν τρόπον. Μανιχαῖός τις μιᾶ τῶν ἡμερῶν ἐπέστη
τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ αἰτῶν ἐλεημοσύνην. Ἀσχολουμένων οὖν αὐτοῦ τε
20 καὶ τῆς συμβίου αὐτοῦ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῶν ἐπὶ τινὶ πράγ-
ματι, ἀνεχώρησεν ὁ βδελυρώτατος ἐκεῖνος, μηδὲν εἰληφὼς παρ'
αὐτῶν. Ἐν τούτῳ κατέλαβεν ἀπόφασιν ἐξεληθοῦσα παρὰ τῶν φιλο-
χρίστων βασιλέων, λέγω δὴ Θεοδώρας καὶ Μιχαὴλ τοῦ ἑαυτῆς
οἰοῦ, πρὸς τὴν βδελυρὰν αἵρεσιν τῶν Μανιχαίων. Ἐκεῖνος τοίνυν
25 ὁ ἄθεος συλληφθεὶς καὶ ὁμολογεῖν τοὺς ὁμοίους αὐτοῦ ἀναγκα-
ζόμενος διέβαλεν τὸν προρρηθέντα μειζότερον ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ
αἰρέσει. Συλληφθεὶς οὖν πανοικεῖ ὁ ἀνὴρ καὶ πρὸς τὴν Βασιλεούσαν
τῶν πόλεων ἀπαγόμενος εὐθύνας εἰσπραχθησόμενος ἰκεσίαν προ-
σάγουσιν ἡ οἰκία αὐτοῦ σύζυγος μετὰ τῆς θυγατρὸς τῷ τούτους
30 χειρωσαμένῳ πρὸς τὸν ὀσιον ἀπολυθῆναι. Εὐστράτιον καὶ πάλιν

2 κῶδ. μεσιαύλω. — 5 κῶδ. ἐστρατοπεδεύκει. — 11 κῶδ. παραδίδεται. —
17 κῶδ. δι' ἐβλήθη. — 19 κῶδ. οἰκία || ἀπόγρ. αὐτῶν τε. — 22 κῶδ. τοῦτο. — 26 κῶδ.
διέβαλλεν. — 29 κῶδ. οἰκία.

ἀνθυποστρέφειν τάχιστα. Συγχωρηθεῖσαι οὖν αἱ προειρημέναι γυναῖκες τοῦτο πράξαι τὴν τοῦ ὀσίου μονὴν σπουδῇ κατέλαβον· μὴνύσει τε χρυσάμεναι ἔξεισιν πρὸς αὐτάς ὁ σημειοφόρος πατὴρ καὶ τὴν αἰτίαν τῆς πρὸς αὐτὸν ἀφιξέως μεμαθηκῶς λέγει αὐταῖς·
 “Ἀπέλθετε ἐν εἰρήνῃ· πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ οὐδὲν κακὸν πεί- 5
 σεσθαι οὔτε ὑμεῖς οὔτε ὁ ἀνὴρ· ἀλλ’ ἐπειδὴ μικρὸν ἄτακτός ἐστιν, εἴκοσι μόνον τὸν ἀριθμὸν μαγλάβια τυπτηθεὶς ἀπολυθήσεται μεθ’ ὑμῶν”. Ταῦτα ἀκούσασαι αἱ προειρημέναι γυναῖκες καὶ συνταξάμεναι τῷ ἀγίῳ ἀνεχώρησαν, καὶ εἰσελθοῦσαι ἐν τῇ πόλει τῇ φρουρᾷ παρεπέμφθησαν μετὰ τοῦ ἀνδρός· τῇ δὲ νυκτὶ ἐκείνῃ ἑωρά- 10
 κασιν οἱ τρεῖς ἅμα τὸν ἅγιον τῷ παλλίῳ αὐτοῦ σκέποντα αὐτούς καὶ διαβεβαιούμενον μὴδὲν ὑπομένειν πονηρόν. Πρωτὰς οὖν γενομένης, τυπτηθεὶς ὁ ἀνὴρ τὸν προγεγραμμένον ἀριθμὸν, κατὰ τὴν προφητείαν τοῦ ἀγίου, ἀπελύθη σὺν αὐταῖς, κήρυξ τῶν τοῦ ὀσίου προρρήσεων καὶ θαυμάτων ὑπάρχων ἀψευδέστατος. 15

23. Ἐχω καὶ ἐτέραν πληθὺν θαυμάτων τοῦ τρισμάκαρος τούτου καὶ σημειοφόρου πατρὸς ἡμῶν ἐξειπεῖν, τῶν χαμερπῶς διηγηθέντων παραδοξοτέρων. Ἐκ γὰρ τῆς ἐπονομαζομένης τῶν Βωμῶν μονῆς, ἣ πρὸς τοῖς τοῦ Καταβόλου μέρεσιν διάκειται, ἀνιόντος τοῦ τρισμάκαρος τούτου καὶ σημειοφόρου πατρὸς, γύναιον 20
 πενιχρὸν ἐπεφθάκει παιδίον ἄλαλον καὶ κωφὸν ὡς ἐτῶν πέντε ἐπιφερόμενον. Γνοὺς οὖν ὁ σημειοφόρος διὰ τῆς [ἐν] αὐτῷ θείας χάριτος τὸ ἐνυπάρχον τῷ παιδί φησὶν πρὸς αὐτήν· “Τί ἐστὶν τὸ συμβάν, ὦ γύναι, τῷ τέκνῳ σου”; ἣ δὲ πρὸς τὸν ὄσιον ἔφη· “Ἰδοῦ, ἀγιώτατε πάτερ, πέμπτον ἔτος διάγει ὁ παῖς, ἀφ’ οὗ 25
 τῆς ἐμῆς ἀθλίας ἐξεληλύθει γαστρός, καὶ οὔτε ἐλάλησεν, οὔτε ἤκουσεν, ἀλλὰ μὴν οὔτε περιεπάτησεν, νεκρὸς σχεδὸν ἐκ μητρικῶν ὠδίνων γωριζόμενος”. Ταῦτα ὁ τοῦ Θεοῦ ἀκηκῶς ἀνθρωπος, οἰκτεῖρας τὴν κατώδυνον ἐκείνην γυναῖκα, ἤτησεν δοθῆναι αὐτῷ

7 μαγλάβια=μαγκλάβια. — 19 Βωμῶν μονῆς] ὄρα τὸ τυπικὸν ταύτης παρὰ τῷ Ἄλεξίῳ Δημητριάδῃ [Описание литургических рукописей. Ἐν Κιέβῳ 1895, τ. I, σ. 715 κέ], ἐνθα Ἡλίου Βωμῶν, ἦτοι τῶν Ἐλεμῶν, ὀνομάζεται. — 16 κῶδ. ἐπεφθάκη. — 22 προσέθηκα τὸ ἐν. ὄρα § 24. — 23 κῶδ. τῷ ἐνυπάρχων. — 26 κῶδ. ἐξεληλύθει. — 29 κῶδ. κατώδυνον.

τὸν παῖδα, καὶ τοῦτον λαβόμενος καὶ τῷ αὐχένι τοῦ ἵππου, ἐφ' ὃν ἐπικαθήμενος ἦν, ὁ μακάριος ἐπιτεθεικώς, τῷ τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ σταυροῦ τύπῳ πάντα αὐτοῦ τὰ μέλη σφραγίσας καὶ ἐπευξάμενος τέθεικεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ εὐθὺς ὁρομαίως ὁ παῖς
5 πρὸς τὴν μητέρα ἀφίκετο, ἀκούων τε καὶ φθεγγόμενος ἀκωλύτως, εἰς δόξαν τοῦ θαυματοποιῦ Θεοῦ ἡμῶν, τοῦ διὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ δούλων ἐνδοξαζομένου καὶ τὴν οἰκίαν τῆ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἀγαθότητα ἐνδεικνυμένου.

24. Πρὸς τὸ οἰκεῖον τοῦ ὁσίου τούτου πατρὸς μοναστήριον ἐκ
10 τοῦ τῆς Προύσης ἄστεος ἀνιόντος ποτέ, ἐπειδὴ κατὰ τὸν παρακει-
μενον τῷ τόπῳ ἐγεγόνει ποταμὸν, γυναϊκά τινα οἰμωγαῖς περισχί-
ζομένην ὄρᾳ τὸ οἰκεῖον τέκνον τετελευτηκὸς ἐν ἀγκάλαις βαστά-
ζουσαν ἤστινος πλησίον ὁ συμπαθέστατος γενόμενος ἠρώτα τὴν
αἰτίαν τῆς οἰμωγῆς· ἡ δέ, ὡς εἶχεν τάχος, δείκνυσιν αὐτῷ τὸ
15 οἰκεῖον τέκνον τεθνατωμένον. Πληγεῖς οὖν τὴν καρδίαν ὁ θαυ-
μάσιος καὶ παραχρῆμα τοῦ ἵππου ἀποβάς καὶ τὸ παιδίον ἐναγκα-
λισάμενος, μικρόν τι ἀποχωρήσας τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ σὺν αὐτῷ
ὀδεύοντος ἀδελφοῦ, θείς τὰ γόνατα προσήχετο καὶ ἐπικλιθεὶς
κατησπάσατο τὴν τε κάραν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ στόμα,
20 τὰς ἀκοάς τε καὶ τὸ στήθος τοῦ βρέφους, καὶ εὐθύς τὸ ἀναισθητὸν
καὶ τεθνηκὸς παιδίον κλαυθμυρίζειν ἤρξατο· ὑπερ παράδοξον ἢ
τεκοῦσα θεωρήσασα ἔπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς ὡσεὶ νεκρά· κρατήσας
δὲ αὐτὴν τῆς χειρὸς καὶ ἀναστήσας παρήγγειλεν μηδενὶ εἰπεῖν τὸ
γεγονός, [ἐπεὶ] καὶ αὐθις κατὰ τὴν πρώτην τάξιν τὸ οἰκεῖον αὐτῆς
25 δειχθήσεται τέκνον· ἡ δὲ ταύτην τηρήσασα τὴν τοῦ ὁσίου παραγ-
γελίαν ἀπειλήφεν οὐ μόνον τέκνον ἀλλὰ καὶ γήρους διατροφὴν,
καλῶς αὐτῇ διαγωνισάμενον καὶ αὐτὸν μετὰ τὴν ἐκείνης ἀποβίωσιν
εἰς γῆρας ἐληλακότα, ὡς ἂν καὶ ἐν τούτῳ ἢ τοῦ ὁσίου διὰ τῆς
ἐν αὐτῷ οἰκούσης χάριτος τοῦ ἁγίου πνεύματος δειχθήσεται θαυ-
30 ματουργία.

25. Παίδων ποτέ τῶν πλησιαζόντων χωρίων τῷ τόπῳ ἐκεῖνῳ
χοίρους νεμόντων, ἀλλήλους τε ἐκ φιλοσυμπαθοῦς διαθέσεως, οἶα

φιλεῖ γίνεσθαι, ἀμυνομένων, χλωρὰν καὶ λεπτοτάτην ἀπαιωρήσας
ράβδον εἰς ἐξ αὐτῶν τῶ ἑτέρῳ κατὰ τῆς μήνιγγος ἐπιφέρει
πληγὴν, καὶ εὐθύς ὁ λαβὼν ἀνάρπαστος ἐκ ζώντων ἐγένετο, ἐκ
μιάς μάστιγος ἔξω τοῦ σώματος τῆς ψυχῆς αὐτοῦ χωρησάσης·
Περιιστάντες οὖν οἱ παῖδες, ἐπειδὴ εἶδον τὸ συμβάν τῶ συνήλικι 5
αὐτῶν, τὸν γέλωτα εἰς θρήνον μεταβαλλόμενοι καὶ κοπετὸν οὐκ
εἶχον ὅ τι καὶ ὀράσειεν. Κατὰ συγκυρίαν δὲ τοῦ θεσπεσίου τούτου πα-
τρὸς κατὰ πάροδον ἐν τῶ τόπῳ γεγονότος καὶ τὸν ὄδυρμόν πυνθανομέ-
νου τῶν παιδῶν, ὡς τὸ συμβάν αὐτοῖς ἠχηκόει, τούτους μικρὸν ὑποχω-
ρῆσαι παρακελευσάμενος, θείς τὰ γόνατα ἔγγιστα τοῦ τεθνηκότος προ- 10
σηύξατο καὶ ἐμφυσήσας τῶ στόματι αὐτοῦ καὶ ταῖς ἀκοαῖς εὐδέως ἤγει-
ρεν αὐτὸν καὶ παρέστησεν ζῶντα καὶ ἐρωωμένον τοῖς συνηλικιωταῖς,
ἐντολὴν αὐτοῖς δοῦς μηδεὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός· οἷς καὶ βουλομένοις
εἰπεῖν οὐκ ἐξεγένετο, ἕως τῆς αὐτοῦ πρὸς Χριστὸν ἀναλύσεως.
Ὡς θαύματος ἀξία ὄντως ὑπάρχει ἢ παρὰ τοῦ θεσβίτου Ἡλιοῦ 15
γεγενημένη ἐπὶ τῶ τῆς χήρας τῆς ἐν Σαραφθα τῆς Σιδωνίας τοῦ
παιδὸς ἐκ νεκρῶν ἐξανάστασις, ὃ φιλόχριστος ἀκοή, καὶ ἰδοὺ πλείον
Ἡλιοῦ ὧδε, ὅσῳ καὶ ὁ ἀριθμὸς ὑπερφερέστερος.

26. Ἄλλ' ἐφ' ἑτερά με παράδοξα τεράστια πάλιν ὁ λόγος
ἔλκει τὴν χεῖρα, δεδιώσαν τοιούτοις κατατολμᾶν οὐρανόις ὄντως 20
καὶ θεοῖς θαυματουργήμασιν· οὐ παραλείψω δὲ καὶ τὸ εἰς Θεό-
δωρον τὸν μονάζοντα τοῦ τρισμάκαρος τούτου πατρὸς γεγενημένον·
οὗτος γὰρ ὁ Θεόδωρος ἐκ τῶν τῆς Ἐώας μερῶν ἕως τῶν
Ὀλύμπου χωρῶν πεφθακῶς δεινὸν φόνον, ὅνπερ ἐξ ἐπιβουλῆς τοῦ
ἀντικειμένου τῆ οἰκεία κατειργάσατο ψυχῇ, τοῖς ἐνταῦθα κατοι- 25
κοῦσιν ἐξαγορεύσας πατράσιν καὶ σχεδὸν παρὰ πάντων ἐκδιωχθεὶς
διὰ τὸ ὑπερβάλλον τοῦ σφάλματος, πρὸς τὸν μέγαν τοῦτον τῆς
διακρίσεως ὀφθαλμὸν ὀρομαίως ἀφίκετο, καὶ τούτου τῶν ἰχνῶν
ἐσφράμμενος τὰ ἐσφραλμένα ἀνήγγειλεν· ὃ δὲ τοῦτον ὑπτίαις δεξά-
μενος χερσίν, κατασπασάμενός τε καὶ τῆς θανατηφόρου ἀπογνώ- 30
σεως ἀνεγείρας “Θάρσει” ἔφη· “οὐδὲν κακὸν ἔχεις, εἰ τῶν ἐμῶν

1 κωδ. χλωρὰν καὶ λεπτοτ. ἀπειωρ. — 16 Βισπλ. 3, 13', 9-24. — 17 καὶ
ἰδοὺ - ὧδε] κατὰ τὸ «καὶ ἰδοὺ πλείον Ἰωνᾶ (ἢ Σολομώντος) ὧδε». Ματθ. 13', 41, 42.

συμβουλῶν ὑπακούσεως”. Τοῦ δὲ σὺν δάκρυσιν πάντα τὰ κελευόμενα ἐκτελεῖν συντιθεμένου, ἐπιτιμίῳ συμπαθεστάτην διάκρισιν γέμοντι τοῦτον κατησφραλίσατο καὶ ἀπέλευσεν ἐν κελίῳ ἡσυχαστικῶς διαζῆν· γέγονέν τε σκευὸς ἐκλογῆς καὶ τῷ Κυρίῳ ἀπερισπάτως
5 δουλεύσας μετέστη πρὸς αὐτόν, ἀδιάφυστον πληροφορίαν ἐσχηκῶς τῆς ἀφέσεως.

27. Ἐν τούτοις μοναχὸς τις ὀνόματι Τιμόθεος, κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ τρυγητοῦ τοὺς ἀμπελῶνας περισκοπῶν, μιᾷ τῶν νυκτῶν κτύπου ἐν τῷ φραγμαῷ γεγενημένου ἤσθετο· κλεπτῶν δὲ ἔφοδον
10 ὑπονοήσας, ὡς ἔσχε τάχος περὶ τὸν τόπον ἐγένετο καὶ ἐξαίφνης σφικῶν ἀναρίθμητος πληθὺς ἐπιπίπτει αὐτῷ, ἧς τὴν φορὰν οὐχ ὑπέφερεν. Δρομαίως οὖν πρὸς τὴν τοῦ τιμίου πατρὸς Εὐστρατίου παραγενόμενος κέλλαν “Ἐλέησόν με” ἔβόα, “ὀσιώτατε, ἀπολλύμενον”, ἅμα καὶ τὸ συμβᾶν διηγούμενος· ὁ δὲ θεοφόρος πρὸς
15 αὐτὸν φησίν· “Μὴ ἄρά γε εἰσῆλθον εἰς τὸ στόμα σου”; ὁ δὲ “Οὐχί, πάτερ, ἀλλ’ ἦ τὴν κεφαλὴν καὶ πᾶσάν μου τὴν ὄψιν λυμαίνονται”. Εὐθὺς οὖν ὁ σημειοφόρος τῶν τριχῶν αὐτοῦ ἐπιλαβόμενος καὶ τοῦτον χαμᾶζε προσρήξας καὶ εὐχὴν ἐκτενὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐκτετελεκῶς, λάξ τε κατὰ τὴν κοιλίαν καὶ τοῦ στήθους καὶ
20 τῶν κνημῶν τοῦτον παίσας, ἐλεύθερον τοῦτον τῶν σφικκοειδῶς παρενοχλούντων Δαιμόνων ἔδειξεν.

28. Σεργίου δὲ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ ἐκ διακονίας μετὰ κτήνους φόρτον ἐπιφερομένου καὶ πρὸς τὴν μονὴν παραγινόμενου, νυκτὸς αὐτὸν εἰς τινα κατειληφθείας ποτάμῳ ὠλίσθησεν τὸ ζῶον· ὁ δὲ
25 τοῦτο διεγείρει θέλων καὶ ἐκβαλὼν τὰ τε ἐν τοῖς βραχίουσιν εἰωθότα φορεῖσθαι ὑπὸ τῶν καμνόντων ἐκ δερμάτων μανίκια καὶ τὰ ἐν τοῖς ποσὶ πέδιλα ὑπεράνω τοῦ φόρτου τέθεικε, καὶ ὡς περὶ τὴν τοῦ ζῴου ἀνόρθωσιν ἡσχολεῖτο, ἐκπεπτωκότα εἰς ἀπώλειαν

4 κῶδ. διαζεῖν || σκευὸς ἐκλογῆς] Πράξ. 8', 15 || τῷ Κυρ. ἀπερισπάτως] Κορινθ. 1, 5', 35. — 10 κῶδ. ἐξέφνης. — 11 κῶδ. σφικῶν. — 18 κῶδ. χαμάζαι. — 19 τὴν κοιλίαν καὶ τοῦ κτλ.] οὕτως ἐν τῷ κῶδικι. — 20 κῶδ. κνημῶν - - σφικκοειδῶς. — 22 κῶδ. κρίνοισ. — 24 κῶδ. ὀλίσθησεν. — 25 ἀπόφρ. τοῖτου. — 26 κῶδ. εἰωθῶτα || καμνόντων?] κῶδ. καμῶ. — 27 κῶδ. παίθηλα - - τέθηκε.

ἐχώρησαν. Ἀνελθὼν οὖν καὶ τῷ ὀσίῳ τὸ συμβάν ὁ Σέργιος διη-
γησάμενος ἤκουσεν παρ' αὐτοῦ, ὡς κατὰ τόνδε τὸν τόπον ὑπὸ
πλατάνου ἐν μέρει τοῦ ὕδατος οὔσης κεκράτηνται· ὁ δὲ εὐθύς τὸν
τόπον ἐφθασκώς, ἀψευδὲς τὸ παρά τοῦ ὀσίου ῥηθὲν ἐγνωκώς,
ἀνθυπέστρεψεν οἴκαδε.

5

29. Μετὰ τοῦτο εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν ἀδελφῶν τὰ ζεύγη τῶν
βοῶν τῆς μονῆς εἰληφόντων πρὸς τὰ τοῦ Καταβόλου μέρη ἐπο-
ρεύοντο, φόρτον ἐν ταῖς ἀμάξαις σίτου καὶ ἐτέρων εἰδῶν ἀποκο-
μιζόντων· ἐπειδὴ δὲ τῆς ὁδοῦ ἀπάρχεσθαι ἔμελλον καὶ εὐχὴν
ἤτοῦντο τὴν τοῦ τρισμάκαρος εἰς ἐφόδιον, τάδε πρὸς αὐτούς διε-
ξιεῖσιν ὁ προφητικώτατος· “Γινώσκεις ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί,
ὡς κατὰ τόνδε τὸν ποταμὸν πειρασμὸς τις γενήσεται ὑμῖν παρὰ
τοῦ ἐχθροῦ τοῦ ἡμετέρου γένους Διαβόλου· ἀλλὰ μὴ ῥαθυμήσητε·
ἢ τῆς θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς τῶν χριστιανῶν
προστάτου καὶ ἀρραγεστάτης βοηθείας ἀντίληψις ὑπερασπίσει ὑμῶν 15
καὶ τοῦτον ἄπρακτον τῆς ἐπιβουλῆς ἀποπέμψεται”. Ταῦτα διε-
ξιελθὼν ἀπέλυσεν αὐτούς· οἱ δὲ τὴν ὁδὸν διανύοντες καὶ τινα πο-
ταμὸν κατειληφότες, ὡς μέσον τοῦ ὕδατος αἱ ἀμάξαι γεγόνασιν,
ἐκωλύθησαν τοῦ πρόσω χωρεῖν· ἐν ἀμηχανίᾳ δὲ οἱ ἄνθρωποι
γενόμενοι τὰς τοῦ ὀσίου σὺν δάκρυσιν ἐπεκαλοῦντο εὐχάς. Καὶ δὴ 20
ὀρῶσιν Αἰθίοπα ὑπερμεγέθη ἐκ τῶν τοῦ ποταμοῦ ὕδατων ἐκπε-
πηδηκότα, πρὸς τε τῇ γεφύρᾳ ἀνελθόντα καὶ τοιαῦτα βοαῖς ἰσχυ-
ραῖς ἀποδυρόμενον. “Οὐαὶ μοι, οὐαὶ μοι ἀπὸ τοῦ κακοτρόπου
Εὐστρατίου! οὐκέτι μοι ἰσχύς ἐλλέλειπται· πάντα γὰρ μου τὰ
μέλη συνέθλασεν”. Καὶ εὐθύς ἔρριψεν ἑαυτὸν ἐν τῷ ποταμῷ, τὸ 25
ἄξιον αὐτῷ ἐπικράζων “Οὐαὶ”. Οἱ οὖν ἀδελφοὶ τοῦτο ἐωρακότες
καὶ τοὺς βόας ἀποκινήσαντας εὐθύμως αἰσθόμενοι δόξαν τῷ ἁγίῳ
ἀπεδώκασιν Θεῷ, τῷ διὰ τῶν εὐχῶν τοῦ τρισμάκαρος τούτου πα-
τρὸς ποιοῦντι παράδοξα καὶ πᾶσαν φύσιν ὑπεραίροντα πράγματα.

30. Κλεπτῶν ποτε εἰσελθόντων ἐν τῇ μονῇ τοῦ ὀσίου, μὴ 30
περιόντος ἐκεῖσε, καὶ συλησάντων πάντα τὰ διαφέροντα πράγματα

3 ὁς] κῶδ. ὡς. — 20 κῶδ. συνθίκρυσιν. — 24 κῶδ. ἐλλέλειπται. — 27 κῶδ.
ἰσθόμενοι. — 29 ἀπόγρ. ποιοῦντα.

τῆς μονῆς, καὶ κατὰ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν παραγενόμενος, ὡς ἔγνω
τὸπραχθέν, εἰσῆλθεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ πρὸς τὴν εἰκόνα τοῦ
ἁγίου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου γενόμενος φησὶν αὐτῷ μετὰ παρ-
ρησίας· "Πίστευσον, οὐ μὴ ἐν ταύτῃ σου τῇ σεβασμίᾳ εἰκόνι οἱ
5 ἐν τῷδε τῷ τόπῳ οἰκοῦντες τὸ ἐκ κανδήλης φῶς παράψωσιν, εἰ
μὴ τὰ ληφθέντα ἀπολαβεῖν ἡμᾶς παρασκευάσης". Ταῦτα εἰπὼν
πρὸς τὸ καρτερικώτατον αὐτοῦ εἰσέδῃ κελλίον, καὶ ἰδοὺ τῇ ἐπαύ-
ριον οἱ κεκλοφύτες ἐν τῷ τῆς μονῆς πυλεῶνι παραγεγόνασιν διη-
γούμενοι, ὡς "Δύο ἡμέρας διοδευσάντων ἡμῶν κατέλαβεν ἡμᾶς
10 βασιλικὸς τις μετὰ καὶ μονάζοντος ἱεροπρεποῦς, ἀμφότεροι λευκοῖς
ἵπποις ἐφεζόμενοι, καὶ μετὰ ἀπειλῆς καὶ ὀριμείας ἐπιπλήξεως
ἀπείρξαντες τοῦ πρόσω χωρεῖν ἕως τῶν ὧδε μετὰ πολλῆς καὶ
σοφοῦρας ἤγαγον τάσεως". Ταῦτα οἱ τῆς μονῆς ἀκηκούτες καὶ τὰ
ληφθέντα σῶα εὐρηκότες μηνύσει ἐχρήσαντο πρὸς τὸν ὕσιον· ὅστις
15 ἐξελθὼν καὶ κατηγήσας αὐτοὺς καὶ ἐφοδιάσας ὁ χριστομίμητος
ἀπέλυσεν ἐν εἰρήνῃ πρὸς τὰ οἰκεῖα πορεύεσθαι.

31. Ἐξίστησίν μου τὸν νοῦν τὸ ὑπερβάλλον τῆς θείας χά-
ριτος, τῆς ἐν τῷ ἁγίῳ τούτῳ καὶ τρισμάκαρι πατρὶ ἐνοπαρχούσης
Εὐστρατίῳ, ὧ ἀγαπητοί, καὶ φόβῳ τὴν ψυχὴν μερίζομαι ἐπὶ τοῖς
20 οὕτω θαυμαστοῖς καὶ πᾶσαν διάνοιαν ὑπερβαίνουσιν διηγήμασιν·
καὶ βουλόμενος σιγῆσαι διὰ τὸ ἀνάξιον καὶ χαμερπὲς τοῦ νοός,
πάλιν δὲ διὰ τὸ μὴ ὅμοια τῷ εἰς γῆν κατακρύψαντι τὸ τάλαντον πο-
νηρῷ δούλῳ ὑποσταίην ἐκ ῥαθυμίας **. Ἀπὸ τοῦ οἰκείου μετοχίου
τοῦ ἐπονομαζομένου Λευκάδες ἀνιόντος ποτὲ τοῦ τρισμάκαρος πρὸς
25 τὴν σεβασμίον μονὴν μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ φοιτητοῦ, ὅρᾳ ἐκ διαστή-
ματος πολλοῦ τὸ ἕτερον τῆς ὀσίας αὐτοῦ μονῆς μετόχιον, ὅπερ
λέγεται τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ, πυρίκαυστον ὅλον γινόμενον, καὶ εὐθύς
ὡς εἶχε τάχους τοῦ ἵππου ἀποβὰς καὶ μικρὸν τοῦ συνοδοιποροῦν-
τος αὐτῷ ὑπαναχωρήσας ἀδελφοῦ εὐχῆ τὴν τοῦ πυρὸς ὀρμὴν ἔσβε-

9 κῶδ. *διωθενσίτων*. — 11 κῶδ. *ὀριμείας*. — 14 κῶδ. *ὅστις*. — 22 *Matth.*
κα', 24-30. — 23 μετὰ τὸ *ὀριμείας* ἐλλείπει τι. — 27 *Vita S. Iohannicii* c. 538
*«ἠσυχάζοντος [= Ἰωαννικίου] εἰς τὸ τῶν Ἀγαθῶν μετόχιον τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ κα-
λούμενον»*.

σεν· ὡς γὰρ ὁ συμπαραπορευόμενος αὐτῷ ἀδελφὸς διηγήσατο, ὅτι περ “Τῆς νυκτὸς πανσελήνου οὐσῆς εἶδον αὐτὸν” φησίν, “ὡς ἐξέτεινεν τὰς ὀσίας χεῖρας ἐαυτοῦ εἰς προσευχὴν, κουφισθέντα ὡσεὶ πῆχυν ἕνα καὶ ἐν τῷ ἀέρι κρεμάμενον, εὐθύς τε καὶ τὴν ἀντικρὺ ὀρωμένην φλόγα εἰς ἀφανισμόν χωρήσασαν παντελῆ”. 5

32. Ἐν τῇ Βασιλευσῆ τῶν πόλεων τούτου τοῦ θεοφόρου εἰσπλέοντος πατρὸς συνέβη κατὰ τὸν τοῦ Τρίτωνος ὄρμον τὸ πλοῖον προσορμίσαι καὶ φησίν τῷ ναυκλήρῳ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος· “Ποίησον ἡμῖν βρῶμα”· τοῦ δὲ ὀψάρια μὴ κεκτηθῆναι διαβεβαιουμένου, “Ὀλιγόπιστε”, ἔφη ὁ ὄσιος, “ἐν τῷ ἀφικέσθαι προθυμήθητι καὶ ὄψη τὴν τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ ἡμῶν δόξαν”. Τοῦτο οὖν ἐκπληρώσας ὁ προρρηθεὶς ὅτι τάχιστα ναύκληρος εὔρεν κατὰ τὸν αἰγιαλὸν κείμενον ἰχθὺν παμμεγεθέστατον, ὃς τοὺς τε θεασαμένους εἰς ξενισμόν ἤγαγεν καὶ τοὺς πώποτε θηρευθέντας ἰχθύας ὑπερβάλλει μεγέθει φύσεως. 10 15

33. Ἡ παρὰ τῷ οἰκειῷ ἀνδρὶ ἐπιβουλευθεῖσα λέγω δὴ Βάρδα τοῦ κατ’ ἐκεῖνο καιροῦ καίσαρος χρηματίσαντος καὶ τῆς πρὸς αὐτὸν ἐκδιωχθεῖσα συνοικήσεως εὐλαβεστάτη ἄνθρωπος ὀνόματι Θεοδοσία τοῦτον τὸν ὄσιον πατέρα συχνῶς προσκαλουμένη καὶ τῶν οὐρανοδρόμων αὐτοῦ ἐντροφῶσα εὐχῶν δουλίδα τετραίζοντι ῥηγίως 20 συνεχομένην κεκτημένη ἐν τέσσαρσιν ἔτεσιν ὕγι᾽ ἀπέλαβεν τρόπῳ τοιῷδε. Μᾶ τῶν ἡμερῶν ἐκεῖσε παραγενομένου τοῦ τρισμακάρος, ὡς μέσον τοῦ τρικλίνου παρεπορεύετο, κύψασα ἢ πιστοτάτη ἐκεῖνη δουλις καὶ τῇ οἰκείᾳ γλώσση τὸν χοῦν τῶν ἀγίων αὐτοῦ καὶ ὠραιότητας ποδῶν ἐκλεῖξασα τῆς συνεχούσης εὐθύς ἀπελύθη νόσου, 25 τὴν αἰμόρρουν ὑπερακοντίσασα τῇ πίστει καὶ τὸν καρπὸν δρεψαμένη τῆς πίστεως πολυθαύμαστον.

34. Οὗτος ὁ τὴν ψυχὴν πεζωτισμένος Εὐστράτιος οὐ μόνον ἀνθρώπους διὰ τῆς ἐνούσης αὐτῷ θείας εὐεργετεῖ χάριτος, ἀλλὰ

5 κῶδ. ὀρωμένην - - χωρήσασαν παντελεῖ. — 7 κῶδ. τρίτωνος. — 8 κῶδ. προσορμίσαι. — 14 ἀπόγρ. θεασαμένους. — 18 κῶδ. ἐκεῖνω. — 22 κῶδ. τέσσαρσιν. — 23 κῶδ. πιστωτάτη. — 24 κῶδ. ὠραιωτάτων. — 25 κῶδ. ἐκλεῖξασα. — 26 κῶδ. αἰμόρρουν || Ματθ. 8', 20-22.

καὶ τὴν τῶν κτηνῶν φύσιν· πλησίον γὰρ τοῦ τῆς Προύσης ἄστεος
ἀνὴρ τις ἐν πενία συζῶν καὶ μηδὲν ἕτερον τῶν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ
εἰς πορισμὸν κεκτημένος, ἀλλ' ἦ τὴν μετὰ τοῦ οἰκείου κτήνους
τῶν ἐπιτηδείων ἀποκόμισιν, εἴτε ξύλων ἢ ἐτέρου τινὸς εἶδους,
5 ὑπερπιπράσκων τὴν σωματικὴν χρεῖαν ἀπεῖχεν ὁσημέραι· πῶλος
δὲ ἦν τὸ τοῦ κτήνους εἶδος. Αἰφνης πῆρῳσιν αὐτῷ γεγонуῖαν
αἰσθόμενος ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀνάγκη πολλῇ συνεχόμενος—κινῶ-
νεύειν γὰρ εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν αὐτὸς τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἔμελλ-
λον—, ὡς εἶχε τάχους πρὸς τὸν ὄσιον μετὰ τοῦ πώλου ἀφίκετο
10 ἰκετεύων αὐτῷ παρασχεῖν αὐτῷ ἕτερον, ὡς ἂν μὴ λιμῶ αὐτὸς τε
καὶ [οἱ] τοῦ οἴκου αὐτοῦ διαφθαρῶσιν· ὁ δὲ θεοφόρος πατὴρ τοῦ-
τον οἰκτεῖρας φησὶν πρὸς αὐτόν· “Ὁὐκ ἔχομεν, ὦ τέκνον, ἕτερον
παρασχεῖν σοι, ἀλλ' οὖν ὁ Κύριος μεριμνήσει τὸ λυσιτελοῦν ὅτι
τάχιστα”. Καὶ συνεξελθὼν αὐτῷ μέχρι τοῦ πυλῶνος, ὕδωρ ἐν ταῖς
15 ἀγίαις αὐτοῦ χερσὶν ἐπιλαβόμενος ἀπὸ τοῦ ἔξωθεν εἰσρέοντος, τοῖς
ὄμμασι τοῦ πώλου ἐπιτέθεικεν τῇ τοῦ σταυροῦ δυνάμει. Εὐθέως
ἀποβληθέντων ὡσεὶ λεπίδων τῶν πηρωμάτων ὑγιῆ τοῦτο εἰλη-
φῶς ὁ πένης ἀνεχώρησεν εἰς τὰ οἰκεία αὐτοῦ εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ.

35. Προτρέπεται δὲ με ὁ καιρός, ὃ φιλακροάμονες, καὶ τὸ
20 πέρασ τοῦ παρόντος βίου τοῦ ἀοιδίμου πατρὸς ἡμῶν Εὐστρατίου
ὡς ἐφικτὸν διηγήσασθαι. Μέλλοντος γὰρ αὐτοῦ πρὸς τὴν Βασι-
λεύουσαν εἰσιέναι τῶν πόλεων καὶ τῆς μονῆς τῆς οἰκείας ἀπά-
ραντος, ἐπειδὴ ἐν τοῖς τοῦ Καταβόλου ἐπεφθάκει μέρεσιν, τὸν
γνήσιον αὐτοῦ κατασπασάμενος ὁμαίμονα καὶ τὴν συνήθη πάνυ-
25 χον ἐκεῖσε ἐκτετελεκῶς ὕμνωδιαν σὺν αὐτῷ παρεκελεύσατο τὰ τῆς
ἐστιάσεως τάχιον ἐπιτήδεια τοῖς ἐκεῖσε καταρτίσαι ἀδελφούς.
Ὡς δὲ τοῦτο διὰ τάχους ἐγεγόνει, συνευφρανθεὶς πᾶσιν ὑπομι-
μνήσκει αὐτοὺς δι' αἰνιγμάτων τὰ τῆς ἐξόδου. Ἐπεὶ δὲ τῆς τρα-
πέζης ἀνέστη καὶ τῷ Θεῷ τὴν εὐχαριστίαν ἀπέδωκεν, καλέσας
30 τὸν γνήσιον αὐτοῦ ἀδελφόν, τὸν ὀσιώτατον Νικόλαον, τοῦτο γὰρ

4 κῶδ. ἐπιτιδίων ἀποκόμισιν. — 5 κῶδ. ὡς ἡμεραι. — 6 κῶδ. πείρωσιν α.
γεγονύαν. — 17 κῶδ. πειρωμάτων. — 24 κῶδ. ὁμέμονα. κ. τῇ συνίθει. — 26 κῶδ.
καταρτίσαι. — 28 κῶδ. ἐπειδί.

τῆν ὄνομα αὐτῶ, λαβὼν αὐτὸν ἰδιαζόντως λέγει πρὸς αὐτόν· “Γι-
νώσκεις σε βούλομαι, ἀδελφέ, ὡς ἐν τῇ σαρκί ταύτῃ ζῶντα οὐ-
κέτι με ὄψει· καὶ γὰρ εἰσελθὼν ἐν τῇ πόλει τοῦ γηγίνου τοῦδε
σαρκίου ἀπολυθήσομαι. Μὴ οὖν ὕδρ μοῖς καὶ ἀσέμοις οἰμωγαῖς
περιβαλλῆς σεαυτὸν· ταῦτα γὰρ τοῖς μὴ ἔχουσιν ἐλπίδα τῆς μελ- 5
λούσης ζωῆς, κατὰ τὸν ἅγιον ἀπόστολον Παῦλον φησὶν γάρ· “Ἴνα
μὴ λυπῆσθε, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ, οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα”· ἀλλὰ
μᾶλλον ἀγαλλιάσθητι, ὅτι τῆς μοχθηρᾶς καὶ ἐπωδύνου τοῦ σαρ-
κίου τοῦδε ζωῆς ἀπολύσομαι καὶ πρὸς τὸν κύριόν μου καὶ Θεὸν
πορεύομαι, ᾧ καὶ δεδούλευκα ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἀπερισπάστως”. 10
Ἀλλήλους οὖν οἱ ὄσιοι οὗτοι κατασπασάμενοι καὶ μικρὸν προσοι-
μῶσαντες, οὐ γὰρ συγχωρεῖν ἢ φύσις εἶχεν ἀδακρυτὶ τοῦτο αὐτοῦς
τὸ διαζευκτῆριον ὑπο[μεῖ]ναι, προσκαλεσάμενος τοὺς ἀδελφοὺς καὶ
πάντα τὰ εἰς σωτηρίαν συντείνοντα [εἰπὼν], ἐξελθὼν καὶ ἀσπασάμε- 15
νος ἅπαντας “Σώζεσθε” ἔφη· “εἰς γὰρ ὁδὸν μακρὰν ἀπάραι βούλο-
μαι”. Οἱ δὲ χάριν τοῦ ἐν τῇ θαλάσῃ πλοῦς τοῦτο εἰρηκέναι
τὸν ὄσιον ὑποπτεύσαντες οὐδεμίαν θλίψιν ἢ ταραχὴν περὶ τούτου
ἐσχίχασιν.

37. Ὁ μέντοι ἡγιασμένος οὗτος πατήρ ἐν τῷ πλοίῳ εἰσελη-
λυθὼς, αἰσίου τοῦ πλοῦς γεγονότος, διὰ τάχους τὴν Βασιλεύουσαν 20
κατέλαβεν· καὶ δὴ ἐν τῷ τοῦ Ἰουλιανοῦ λιμένι, ὃν δὴ Σοφίας
καλεῖν ἢ συνήθεια εἶωθεν, εἰσερχομένου τοῦ πλοίου, βραχεῖ τινι
ὑφάλλῳ ἐπιδραμόντος, ὁπῆν ὑπέστη δυναμένην αὐθωρὸν αὐτὸ κατα-
ποντίσαι. Τῶν οὖν ἐν αὐτῷ εἰσπλέοντων ἀγνοησάντων τὸ συμβάν
αἰσθόμενος ὁ σημειοφόρος πατήρ εὐχὴν κατὰ διάνοιαν τῷ ἐτοιμῶς 25
ἔχοντι ὑπακούειν τοῖς γνησίοις δούλοις ἐποιεῖτο πολυτρόπως ἀσινεῖς
πάντας τοὺς ἐκεῖσε εἰσπλέοντας διασωθῆναι. Διαφυλαχθέντος οὖν ἀσι-
νοῦς τοῦ πλοίου καὶ μήτε μικροῦ ὕδατος ἐκ τῆς γεγεννημένης ὀπῆς
εἰσελθόντος ἐν αὐτῷ καὶ τῇ γῆ προσορμισθέντος ἐκβάλλεσθαι τοὺς

4 κῶδ. οἰμογαῖς. — 6 Θεσσαλ. 1, 8, 13. — 7 κῶδ. λυπεῖσθαι. — 8 κῶδ.
ἐποδύνου. — 11 οὔτοι] κῶδ. τοῦτοι. — 12 κῶδ. πρὸς οἰμόξαντες. — 15 κῶδ.
σώζεσθαι. — 23 κῶδ. ἐπιδραμών - - αὐθωρῶν. — 26 κῶδ. ἐποιεῖτω. — 27 κῶδ.
διὰ φυλαχ. — 29 κῶδ. ἐναντιῶ οὕτω καὶ ἐξῆς.

ναυτικούς πάντα διὰ τάχους τὰ ἐν τῷ πλοίῳ ὄντα παρεκελεύσατο
σχῶλα· οἱ δὲ τὸ κελευσθὲν διὰ τάχους ἐκτελέσαντες, ὡς μὴ κατα-
λιπεῖν ἐν αὐτῷ εἰ μὴ μόνα τὰ ἐξάρτια, ὕστατος ἀπάντων καὶ
αὐτὸς ἐξίεναι βεβούληται. Ὡς οὖν τοὺς ὠραίους αὐτοῦ καὶ ἀγίους
5 πόδας πρὸς τὴν ἐν τῷ λιμένι ὑπάρχουσαν πλαγίαν κλίμακα ἔστη-
σεν ὁ μακάριος, παραχρῆμα μεστὸν ὕδατος ἐκεῖνο τὸ πλοῖον ἐγε-
γόνει καὶ ἐπὶ τὴν τῆς θαλάσσης ἐπιφάνειαν ὠρᾶτο ὅπερ παρά-
δοξον οἱ ἐν αὐτῷ εἰσπλέοντες θεασάμενοι ἐξέστησαν ἐπὶ τοῖς
οὕτως ὑπερανεστηγῶσι πάντα νοῦν τοῦ ἁγίου θαυματουργήμασιν.
10 Καὶ δὴ τῇ ἐπαύριον ὁ νέος οὗτος Ἥλιος ἐν τῷ πατριαρχικῷ
οἴκῳ παραγενόμενος καὶ προτραπείς παρ' αὐτοῦ [τοῦ] τηλικάδε τῇ
ἀρχι - - - - -

37. " - - - - - ωσιν διὰ τινων πληροφορηθεῖσα πραγμάτων,
μηδὲν εἰς τοῦτο διστάσης, ἀλλὰ χαῖρε ἀμέμπτως τὸν ἐπίλοιπόν
15 σου διατελοῦσα χρόνον· εἰ δὲ μὴ ἀπαντήσοις τοῦτο, διὰ τινων
τεκμηρίων πληροφορίαν παρεχόντων σοι τὰ κατὰ σαυτὴν ὡς βούλη
φρόντισον". ἢ καὶ τὰς ἀπείρους αὐτοῦ θαυματουργίας τὰς μετὰ
τὴν ὀσίαν αὐτοῦ κοίμησιν γινομένας καθ' ἐκάστην ὁρῶσα ἔχαιρεν
καὶ ἠγαλλιᾶτο, θερμότερα περὶ τὴν ἐλεημοσύνην καὶ τὴν κατὰ
20 Θεὸν σπουδὴν γινομένην.

38. Ἐπεὶ δὲ τῶν ἐνθένδε ἀπαίρειν ἤμελλεν ὁ ὄσιος, τῇ δε-
κάτῃ τοῦ Ἰανουαρίου μηνός, ἡνίκά ἢ μνήμη τοῦ πανσόφου καὶ
θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης ἐφεστήκει
(μνήμη), τοὺς ἐκεῖσε ὄντας ἀδελφούς προσκαλεσάμενος—ἦν δὲ
25 τὸ τῆς νυκτὸς μεσαίτατον — φησὶν πρὸς αὐτούς· " Ὁ χρόνος τῆς
ἐμῆς ζωῆς ἐν σαρκί, ἀδελφοί, πέρας εἴληφεν καὶ τὸ ποτήριον, ὃ
πάντες ἔπιον οἱ πατέρες ἡμῶν, τὸ αὐτὸ πίνω καὶ γὼ καὶ πορεύο-
μαι, εἰ καὶ ἀνάξιος, πρὸς τὸν ἐμὸν δεσπότην καὶ κύριον, ᾧ καὶ
ἐκ νεαρᾶς δεδούλευκα τῆς ἡλικίας. Λοιπὸν, τέκνα μου ἀγαπητά,

4 ἀπόγρ. βεβεβούληται. — 9 κῶδ. ἐπὲρ ἀνεστ. — 12 μετὰ τὸ ἀρχι[ερατικῆ
καθ' ἑρᾶ] χάσμα, καθὰ φαίνεται, μέγα ὑπάρχει. — 13 κῶδ. πληροφορηθεῖς. — 19 κῶδ.
θερμωτέρα. — 24 ὀβελιστέον τὸ δεύτερον τοῦτο μνήμη. — 26 ποτήριον] Ματθ. κ',
22. Μάρκ. ι', 38-39. Κορινθ. 1, ι', 21.

τὴν παρακαταθήκην, ἣν παρά τε τῶν προηγησαμένων πατέρων
καὶ παρ' ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ εἰλήφατε, φυλάξατε καὶ τὸ ἐμπι-
στευθὲν ἐν ὑμῖν τῆς ἀρετῆς τάλαντον πολυπλασιάσαι σπουδάσατε,
ἵνα μὴ τὴν τοῦ ἀπηγορευμένου καὶ πονηροῦ δούλου μερίδα κλη-
ρώσηθε. Ἐπίγνωτε, ὅτι πάντα τὰ παρόντα πρόσκαιρα ὄντα τα- 5
χεῖαν τὴν μεταβολὴν ἔχει καὶ ἡμεῖς εἷς καθ' εἷς τῶν ἐνθιένδε
μεταχωροῦμεν καὶ πρὸς τὸν κοινὸν δεσπότην πορευόμεθα. Σπου-
δάσατε οὖν τῆς τῶν σφζομένων μερίδος ἀξιοθῆναι καὶ τῶν ἀπ'
αἰώνων ἀγίων συγκληρονόμοι γενέσθαι· ὁ γὰρ μὴ τῆ στενῆ ὁδῷ
τῶν τοῦ Χριστοῦ ἐντολῶν πορευόμενος, ἀνώνητα μεταγούς, εἷς 10
αἰῶνας αἰώνων τιμωρηθήσεται. Τοιγαροῦν, τέχνα, σώζεσθε καὶ
Κύριος ἔσται μεθ' ὑμῶν". Ἐπὶ τούτοις τοῖς θεαρέστοις λόγοις
τὸ ὑπόλοιπον τῆς νυκτὸς διελθὼν, ἐπειδὴ ὁ τοῦ κανόνος ἐφεστήκει
καιρὸς, ἀρξάμενων αὐτῶν τῆς δοξολογίας καὶ τὴν ἕκτην συμπλη-
ρωσάντων ὠδῆν, ὡς εἶδεν ἑαυτὸν ἠτονηκότα, μικρὸν σιγῆσαι αὐ- 15
τοὺς παρεκελεύσατο. Κατασφραγισάμενος οὖν καὶ ὑψοῦ τὰς χεῖρας
ἄρας, τό τε ὄμμα πρὸς οὐρανὸν ἀνατείνας, "Εἷς χεῖράς [σου]" ἔφη,
"Κύριε, παρατίθημι τὸ πνεῦμά μου"· καὶ ἐξάρας τοὺς πόδας, ὡς
ὁ πάλαι Ἰσραήλ, παρέδωκεν τῷ Κυρίῳ τὸ πνεῦμα, ζήσας τὸν
ἅπαντα τῆς ζωῆς αὐτοῦ χρόνον ἕτη ἐνενήκοντα πέντε, ἀποκειρά- 20
μενος ἐνιαυτῶν εἴκοσι, ποιήσας δὲ ἐν τῇ μοναδικῇ πολιτείᾳ ἕτη
ἑβδομήκοντα πέντε.

39. Εὐθύς οὖν ἦν ἰδεῖν τοῦ πλήθους τοῦ ἐν τῷ Βυζαντίῳ σφο-
δρὰν ὅτι μάλιστα *· οἱ μὲν γὰρ τῶν αὐτοῦ ἀμφίων, ἕτεροι δὲ τῶν
τριχῶν ἢ τινος τῶν ἐκ τοῦ πολυάθλου αὐτοῦ σώματος μελῶν εἷς 25
φυλακτήριον ἄραι ἠπεύγοντο. Ἐν τούτοις γυνή τις, ἔγγιστα τοῦ
μετοχίου ἐκείνου καταμένουσα, θλαῖσμα κατὰ τοῦ μηροῦ ἐκ συμπτώ-
ματός τινος ὑποστάσα κληνῆρης κατέκειτο ἐπὶ ἕτη δέκα ἐπτὰ, ἐπὶ
τοῖς οἰκείοις ποσὶν στήναι ἢ βαδίσαι μὴ σθένουσα. Αὕτη ἐν φο-

4 πονηροῦ δούλου] Ματθ. κε', 26. Λουκ. ιθ', 22. — 5 κῶδ. ἐπίγνωται. — 8 σφ-
ζομένων] Λουκ. ιγ', 23 κέ. — 9 στενῆ ὁδῷ] Ματθ. ζ', 14. — 11 κῶδ. σώζεσθαι. —
15 κῶδ. ἠτονικώτα. — 16 κῶδ. ὑψου. — 17/18 Λουκ. κγ', 46. — 20 κῶδ. ἐνενήκ.
-- ἀποκηρ. — 27 κῶδ. συμπτώματος.

ρείφ βληθεῖσα ἀνεκομίσθη πρὸς τὸ τοῦ ὀσίου λείψανον, καὶ ἐπειδὴ
κατασπάσασθαι ἤξιώθη, αἰτησαμένη τὴν προειρημένην ἀνθρωπον
Θεοδοσίαν καὶ λαβοῦσα μερίδα τῶν ἐν τῷ πώγωνι αὐτοῦ τριχῶν
τέθεικεν εἰς τὸν ἀλγοῦντα μηρὸν ὀψίας καὶ ἀφύπνωσεν, καὶ ὄρᾳ
5 τὸν σημειοφόρον τοῦτον πατέρα σφραγίδα αὐτὴν ποιοῦντα καὶ τὸ
“Ἄνάστα· οὐδὲν κακὸν ἔχεις” πρὸς αὐτὴν λέξαντα. Καὶ δὴ ἀνα-
στάσα περὶ τὸ διάφραγμα οἰκείοις βαδίζουσα ποσὶν ἕως τοῦ τόπου
[αὐτῆς] παρεγένετο, βοῶσα μεγάλη τῇ φωνῇ τὸ θερμὸν τῆς εἰς
αὐτὴν τοῦ ἁγίου ἐπισκέψεως. Πάντες τοίνυν οἱ γείτονες καὶ οἱ
10 γνωστοὶ αὐτῆς θεωρήσαντες τὸ εἰς αὐτὴν γενόμενον θαῦμα ἐξέ-
στησαν· ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας συναφθεὶς αὐτῇ ἀνὴρ
τῆς τῶν Εἰκονομάχων αἰρετικῶν μερίδος ὑπάρχων καὶ τῶν τῷ
ἀγγελικῷ σχήματι λαμπруνομένων ἐχθρὸς ἀδιάλλακτος—καὶ τοῦτο
γὰρ ἡ ἄθεος αὐτῆ κέκτηται αἵρεσις—, εὐθύς ὡς εἶχε τάχους ἐν
15 τῷ τόπῳ γέγονεν, τὴν αἵρεσιν αὐτοῦ ἀναθεματίζων καὶ τοὺς τὸ
ἅγιον σχῆμα ἐνουβρίζοντας, καὶ ὁμολογῶν τὴν ὀρθόδοξον πίστιν
κρατεῖν τε καὶ φυλάττειν ἀσάλευτον, ὡς φωτὸς οὖσαν καὶ ζωῆς
πρόξενον καὶ τὴν τῶν οὐρανῶν χαριζομένην βασιλείαν.

40. Τῆς οὖν συνήθους ἐπὶ τῷ ἱερῷ ἐκείνῳ σκῆναι ἐπιτελου-
20 μένης ὑμνωδίας, καὶ φωταψίας θαψιλοῦς ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ὑπὸ
τῆς πιστοτάτης Θεοδοσίας γινομένης, τῇ ἐξῆς τῷ ἱερῷ κατατεθει-
κότες αὐτὸν γλωσσοκόμῳ, ἀνεφγμένῳ ὄντι διὰ τοὺς ἐκεῖσε ἀποκο-
μιζομένους ἀρρώστους, τὴν τῶν ἡμερῶν ἐννάδα ἀνέμενον. Καὶ δὴ
τὰ τρίτα τῆς τοῦ ὀσίου κοιμήσεως πεφθακότα ἰδοὺ τρεῖς νεανίσκοι
25 καὶ γυνὴ μία ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων ὑχλούμενοι ὀρομαίως ὑπὸ
τῶν ἐνοικούντων ἐν αὐτοῖς πνευμάτων ἡκασιν ἐλαυνόμενοι, καὶ ἡ
μὲν γυνὴ μετὰ τοῦ ἐνὸς νεανίσκου κατ’ αὐτὴν τὴν ὥραν ἠλευθε-
ρώθησαν τῆς ἐκ τῶν Δαιμόνων μάστιγος, οἱ δὲ ἕτεροι δύο ἐκεῖσε
πρόσκαρτερήσαντες, τῇ ἐνάτῃ ἡμέρᾳ καὶ αὐτοὶ ἰαθέντες εἰς τὰ
30 οἰκεῖα σωφρονοῦντες ἀπῆλθον.

41. Πρεσβύτερος δέ τις μιᾶ τῶν ἡμερῶν ἐξελθὼν τοῦ οἴκου
αὐτοῦ καὶ εἰς τινα χρεῖαν ἀπιῶν αἴφνης κατέπεσεν ἐπὶ τῆς γῆς,

1 κωδ. φορέω. — 3 κωδ. πόγοι. — 8 προσέθηκα τὸ αἰτίε.

καὶ ἡμίξηρος γεγονώς, ἐλεεινῶς ὑπὸ τῶν παρατυχόντων φιλοχρί-
στων βασταζόμενος εἰς τὸν οἰκεῖον οἶκον ἀπεκομίσθη. Ὀλίγας δέ
τινας ἀκίνητος ἡμέρας γενόμενος καὶ τὴν αἰφνιδίως ἐπελθοῦσαν
αὐτῷ ἀποδουρόμενος συμφορὰν, ἀκηκῶς περὶ τοῦ αἰοιδίου τούτου
πατρός, τάχος μετὰ τῆς κλίνης βασταζόμενος ἐνταῦθα κατέλαβεν, καὶ 5
πλησίον τοῦ ἀγίου ἐκείνου γλωσσοκόμου ἀποτεθεις δάκρυσιν τὸν ἅγιον
ἐλεῆσαι αὐτὸν καθικέτευεν· καὶ τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἐπιφανεῖς ὁ συμπαθῆς
οὗτος καὶ μέγας ἰατρὸς φησὶν αὐτῷ ἐμβριμώμενος· “Τί βοᾷς πρὸς με
σὺν δάκρυσιν; τοῦτο οὐκ ἄλλοθὲν σοι γέγονεν, ἀλλ’ ἢ ἐκ τῆς πολλῆς
ὑπερηφανίας καὶ τῶν ἀτάκτων ῥημάτων καὶ ἔρκων, οὓς διὰ στό- 10
ματος προφέρεις ἱερεῖς τυγχάνων. Δὸς οὖν λόγον μηκέτι οὕτως
ἐπίορκος ὑπάρχειν, ἀλλὰ καὶ τῇ ταπεινώσει ἑαυτὸν κοσμεῖν, καὶ
ἀπολυθῆσθαι τῆς νόσου ὅτι τάχιστα τῇ δυνάμει καὶ χάριτι τοῦ φι-
λανθρώπου Θεοῦ ἡμῶν”. Ὁ δὲ ἐν αὐτοῖς τοῖς ὕπνοις ἐπομωσά-
μενος τῷ ἀγίῳ, δοὺς αὐτῷ ὁ ὕσιος χεῖρα ἀνέστησεν αὐτόν. Σύν- 15
τρομος οὖν γεγονώς ὑγιῆς ὡς μηδέποτε λώβην τινα ὑποστάς ἀνέ-
θορεν τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

42. Ἐτερος δὲ τις ἐργαστηριακὸς ὑπάρχων, χειραγωγούμενον
τὸν οἰκεῖον ἀπήγαγεν παῖδα πρὸς τὸ ἅγιον ἐκεῖνο λείψανον, ἐκ
λοιμικῆς νόσου [πάσχοντα, καὶ] τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐπιχρίσας 20
ὑγιῆ καὶ τρανῶς καθορῶντα ἀπέδειξεν· ὕπερ ἀπολαβῶν ὁ πατὴρ
αὐτοῦ ὡς μηδέποτε πῆρωσιν τινα πεπονθότα ἀπῆει χαίρων ἐν
τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

43. Καὶ ἄλλος δὲ τις ἀσκοῦ δίκην πεφουσημένος ἕως τῶν ὠδῶν
ἀφίκετο, καὶ μὴ δυνάμενος κλιθῆναι καὶ κατασπάσασθαι τὸ τίμιον 25
λείψανον, αἰτήσας ἀπομυρίσαι τό τε μέτωπον τοῦ πατρός καὶ τὰς
χεῖρας τοὺς ἐκεῖσε προσκαρτεροῦντας ἀδελφούς, καὶ πιών τὸ τοιοῦτον
ἀπομύρισμα εὐθὺς - - - - -

44. - - - μένη καὶ ἐπαλειψαμένη ἔστη παραυτὰ ἡ ῥύσις τοῦ αἶ-
ματος καὶ ἀπῆει εὐχαριστοῦσα τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἀγίῳ αὐτοῦ θεράποντι. 30

20 κῶδ. *λοιμικῆς* || προσέθηκα τὸ *πάσχοντα καὶ* || κῶδ. *ἐπιχρίσας*. — 22 κῶδ.
πέρωσιν - - *ἀπίει*. — 26 κῶδ. *ἀπομυρίσαι*. — 28 μετὰ τὸ *εὐθὺς* ὑπάρχει *χάσμα*. —
30 κῶδ. *ἀπίει*.

45. Ἄλλος δέ τις, τετυφλωμένους ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς, χει-
ραγωγούμενος ἀφίκετο ἐν τοῖς ἐκεῖσε, καὶ κατασπασάμενος τὸ τί-
μιον σῶμα τῆ ἐπαύριον ἀπῆλθεν βλέπων τρανώς εἰς τὰ οἰκεῖα
ὕμνων τὸν Θεόν.

5 46. Καὶ ἕτερος δέ τις ὡς ἐτῶν ἐβδομήκοντα ἀφωνία κρα-
τούμενος ἐκ Διαβολικῆς ἐνεργείας, ἐνταῦθα ἀφικόμενος, λυθείσης
τῆς γλώσσης αὐτοῦ ἐπανεζευξεν οἴκαδε, εὐφρονος ἐξ ἀφώνου γε-
νόμενος.

47. Γυνή τις λελεπρωμένη τὰς ὄψεις, ἐκεῖσε ἐλληλυθῦσα καὶ
10 κατασπασαμένη τὸν ἅγιον, εὐθὺς τὴν τυφλότητα ἀποβαλοῦσα ἀνε-
χώρησεν ὑγιῆς εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

48. Ἀφίκετο ἐν τοῖς αὐτόθι καὶ ἕτερος φῶς μὴ ἑωρακῶς
τριάκοντα δύο χρόνους, καὶ παραμείνας ἡμέρας ἕξ, μηδεμίαν εὐ-
ρίσκων ὄνησιν, ἠβουλήθη τῶν ἐκεῖσε ὑπαναχωρῆσαι. Ἐπισχῶν
15 τοίνυν τὸν ἑαυτοῦ λογισμόν ἔτι μίαν προσπαραμείναι ἡμέραν καὶ
ἐγκαρτερήσας τῆ νυκτὶ ἐκείνη φαίνεται αὐτῷ ὁ σημειοφόρος Εὐ-
στράτιος καὶ φησίν· “Ὀλιγόπιστε, τριάκοντα δύο ἔτη ἐν ταύτῃ
ἐνεκαρτέρησας τῆ παιδείᾳ, καὶ ἐν ἕξ ἡμέραις ἠθύμησας; ἰδοὺ ὑγιῆς
ἔσῃ ἀπὸ τοῦ νῦν μὴ ἀθύμει”. Καὶ κατασπασάμενος τοὺς δύο
20 αὐτοῦ ὀφθαλμούς ἀναβλέψαι αὐτὸν πεποίηκεν ὡς διαναστάς καὶ εὐ-
ρῶν αὐτὸν τρανώς βλέποντα δόξαν τῷ Θεῷ μεγαλοφώνως ἀνέπεμ-
πεν, τῷ ποιοῦντι παράδοξα διὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ.

49. Ἐτερος δέ τις παιδίον ἔχων ἄλαλον ὡσεὶ ἐτῶν ὀκτὼ ἡ-
γαγεν αὐτὸ ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ, οὗ ἦν τὸ τοῦ ἁγίου λείψανον, καὶ
25 ποιήσας κατασπασάσθαι αὐτὸ τὸν ἅγιον, κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ
ἁγίου εἰσήγαγεν τοὺς δακτύλους εἰς τὸ στόμα τοῦ παιδίου, καὶ
ἀψάμενος - - - - -

50. - - - - - καὶ περιπτυστάμενος τὸν ὄσιον εὐχαρίστησεν τῷ
Θεῷ ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν.

30 51. Ἐν ταύτῃ τοίνυν [τῆ] τῶν Βωμῶν μονῇ καὶ ἕτερα συμ-

1 κῶδ. τετυφλωμ. — 5 κῶδ. ἀφονία. — 10 κῶδ. τυφλότιτα. — 14 ἀπόγρ.
ῶνισιν. — 18 κῶδ. παιδία. — 24 αὐτῷ] κῶδ. αὐτῷ. — 27 μετὰ τὸ ἀψάμενος
ὑπάρχει φῶλλον ἄγραφον ἐκ γάρτου ἐν τῷ κώδικι. — 30 κῶδ. βομῶν.

βέβηκεν τεράστια πᾶσαν ὑπερβαίνοντα φύσιγ ἐπιτελεσθῆναι, ἃ καὶ
παραλιπεῖν διὰ τὸ πλῆθος ἀναγκαῖον πρὸς δὲ τῶν ἐντυγχανόντων
βεβαίωσιν ἐν ἓκ πολλῶν παραθεις ἀξιόπιστον ποιήσομαι τὸν λό-
γον. Ἄνηρ γάρ τις τῶν ἐκεῖσε οἰκούντων πλησιοχώρων παιδίον
ὡς ἐτῶν ἑννέα κεκτημένος, ἀκίνητον τοῖς ποσὶν κωφόν τε καὶ βω- 5
βὸν ὑπάρχον ἐκ γενετῆς, βαστάσας αὐτὸ ἐκεῖσε παρεγένετο· ἔστη
δὲ τοῦ ἱεροῦ σκήνους ἐν τῷ μεσαιτάτῳ τοῦ ναοῦ κατακειμένου.
Τέθεικεν τὸ μειράκιον ὑπεράνω τοῦ γλωσσοκόμου, καὶ μιᾶς διελ-
θούσης ὥρας ἀνέστη τὸ μειράκιον ἀλλόμενόν τε καὶ ἀκοῦον ὀξέως,
ὡς πάντας δοξάσαι τὸν Θεὸν τὸν ποιῶντα παράδοξα διὰ τῶν 10
ἀγίων αὐτοῦ.

52. Ἐκεῖθεν τοιγαροῦν τὸ μαγνοφόρον τοῦτο οἱ τοῦ ὀσίου
φοιτηταὶ μετὰ τοῦ ἡγιασμένου αὐτῶν πατρὸς Νικολάου ἄραντες,
τὸ γλωσσόκομον, καὶ γηθοσύνας, ὡς ὁ προφήτης πάλαι καὶ μέγας
βασιλεὺς Δαυὶδ ἐπὶ τῇ μεταθέσει τῆς κιβωτοῦ, ἀνιόντες, ὡς πλη- 15
σίον τῶν ἐν τῇ Προῦσῃ θερμῶν ὑδάτων γεγύνασιν, γραῦς ὡς
ἐτῶν ὀγδοήκοντα δαιμονιώσα ἔτη πολλά καὶ τῆς τοῦ Δαίμονος
ἀπαλλαγῆναι μὴ ἰσχύουσα ἐπιβουλής ἐωράκει τὸν ὄσιον· τοῦτο γὰρ
οἱ ἀποκομισταὶ * πεποιήκασιν παρευθὺ τῆς ἰάσεως.

53. Τὸν μέντοι ἱερὸν τῆς τοῦ ὀσίου πατρὸς κατεληφότες νεῶν 20
καὶ ἐπίπροσθεν τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου ἀνακλίναντες τὸ σεπτό-
τατον κιβώριον καὶ τοῦτο ἀνακαλύψαντες, μονάζουσά τις ἐξηραμ-
μένην ἔχουσα τὴν χεῖρα προσελθούσα καὶ τὴν τοῦ ἁγίου δεξιάν
μετὰ τῆς ὑγιῶς κουφίσασα χειρὸς καὶ τῇ πασχούσῃ ἐπιθεῖσα, ὁ
εἰς αἰῶνα ζῶν ἀληθῶς σημειοφόρος πατήρ κρατήσας τὴν πάσχου- 25
σαν ἐπὶ τοσοῦτον ἔσφιγγεν, ὡς ἀναβόησασαν αὐτὴν ἰσχυρῶς πα-
ρευθὺ ὑγιῆ τὴν χεῖρα ἀπολαβεῖν.

54. Πληρωθειῶν δὲ τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν κατέθεντο
αὐτὸν μετὰ τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου γλωσσοκόμου ἐν τῷ ἀριστερῷ τοῦ
θυσιαστηρίου μέρει, ἰάσεις ὑσημέραι πάντα λόγον ὑπερβαινούσας 30
ἐπιτελοῦντα· μετὰ γὰρ τὴν σεβάσμιον ἐκείνην κατάθεσιν δύο τινὲς

1 κῶδ. τεράστεια. — 6 κῶδ. βωβὸν ὑπάρχων ἐκ γεννητῆς. — 7 κῶδ. μεσε-
τάτω. — 8 κῶδ. ἐπὶ τῷ ἄνω. — 15 Βασιλ. 2, ς, 1-12. — 21 κῶδ. σεπτώτατον.

ἐκ τῆς τῶν Μαλαγίνων χώρας ἀφίκοντο, ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρ-
των ἐλαυνόμενοι. Ἐκεῖσε διημερεύσαντες, κατὰ τὴν τρίτην ἡμέ-
ραν τῶν ἀδελφῶν πάντων τὸν ἑσπερινὸν ὕμνον τῷ παντοδυνάμῳ
ἀναπεμπόντων Θεῷ, αὐτοὶ λίθους κρυφίως ἄραντες καὶ τῇ σορῶ
5 εἰσδραμόντες καὶ μετ' αὐτῶν τὸ ἐπικαλύπτου τὴν ἡγιασμένην λάρ-
νακα ἀβάκιον, τερπνὸν λίαν ὑπάρχον, τυπτήσαντες εἰς πολλὰς
μερίδας συντριβῆναι τοῦτο πεποιήκασιν. Αἰσθόμενοι τοίνυν οἱ μο-
ναχοὶ τὸ γεγονός καὶ τούτους τοῦ ναοῦ ἐξεώσαντες, τῇ ἐπαύριον
ἕτερον ἐπιθεῖναι βουλόμενοι, ἐπειδὴ ἀποκεκαλυμμένον τὸ ἱερὸν
10 ἐφάνη κιβώριον, παρευθὺ οἱ πάσχοντες τῆς τῶν Δαιμόνων ἡλευ-
θερώθησαν μάλιστα, εἰς τε τὰ οἰκεῖα σωφρονοῦντες ὑποστρέψαν-
τες ὑγιεῖς καὶ ἔρρωμένοι ἕως τέλους τῆ τοῦ Κυρίου δυνάμει καὶ
χάριτι διετέλεσαν.

55. Κατέλαβεν δὲ καὶ ἕτερος τὸν σεβάζσιμον τοῦτον νεῶν ὑπὸ
15 λεγεῶνος Δαιμόνων ὀχλούμενος, ἀλύσει βραχείαις δεδεμένος ὑπὸ
τῶν ἀποκομιζόντων αὐτόν, καὶ εἰσελθὼν ἐν τῷ ναῷ, ὡς μόνη
τὴν ἡγιασμένην ἐώρακεν τοῦ θεοφόρου τούτου πατρὸς λάρνακα,
ἐξέπεσαν αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις τῶν χειρῶν εἰσδραμῶν τε πρὸς τὴν
ὑπεράνω τοῦ τᾶφου ἀποκρεμαμένην κανθίλαν καὶ ταύτην πεπω-
20 κῶς ἔρρωμένος εἰς τὸ ἐξῆς ἐδείκνυτο, τὴν τῶν ἀκαθάρτων Δαι-
μόνων ἀποβαλλόμενος πληθύν.

56. Πρεσβύτερός τις ἐκ τῶν τοῦ Καταβόλου μερῶν ἐκεῖσε
ἀφικόμενος παῖδα ὡσεὶ ἐτῶν ἑπτὰ ἤγαγεν βαδίξειν μὴ σθένοντα.
Ἐπευξάμενος οὖν καὶ πρὸς τῇ σεβασμίᾳ σορῶ τοῦτον ἀνακλίνας,
25 ἐξελθὼν ἐν τῷ πυλῶνι καὶ καθεσθεις διηγείτο τοῖς ἀδελφοῖς τὸ
συμβάν· μήπω δὲ τῆς διηγήσεως πέρας λαβούσης, ὁ παῖς ἐκ τοῦ
ναοῦ ἐξῆλθεν τρέχων καὶ τὸν οἰκεῖον ἐπιζητῶν πατέρα. Ὁ οὖν
πατὴρ αὐτοῦ χαρᾶς πλησθεὶς καὶ ἀγαλλιάσεως μεστὸς γενόμενος,
εὐχαριστήσας τε τῷ ὀσίῳ καὶ παρὰ τῶν ἐκεῖσε πατέρων ἐφοδια-
30 σθεῖς, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.

57. Σχολάριος δὲ τις ἀκίνητος τὸ παράπαν γενόμενος ὑπὸ

6 ἀπόγρ. ἀβάκιον || κῶδ. ὑπάρχων. — 9 κῶδ. ἐπιθῆναι. — 18 ἀπόγρ. εἰσδρα-
μόντες. — 21 κῶδ. ἀποβαλλόμενος. — 24 κῶδ. σορῶ.

τῶν οἰκείων ἐν τῇ μονῇ ἀπεκομίσθη, ὃν καὶ πλησίον τῆς ἀγίας ἀνακλίναντες σοροῦ καὶ ἐκ τῆς ἐκεῖσε ὑφαπτούσης ἀλείφαντες κανδύλης, τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ οἰκείοις ποσὶν βαδίζοντα λαβόντες αὐτὸν πρὸς τὰ οἰκεῖα ὑπέστρεψαν.

58. Καὶ ἕτερος δὲ τις πρεσβύτερος ἐν τοῖς τοῦ Καταβόλου οἰκῶν μέρεσιν ἤγαγεν ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ τὴν οἰκείαν σύμβιον, Ξηρὰν ἔχουσαν τὴν χεῖρα, καὶ πρὸς τῇ τιμίᾳ λάρνακι τοῦ θεοφόρου Εὐστρατίου ταύτην ἀνακλίνας ἐφάνη αὐτῇ ὁ ὄσιος τῆς πασχούσης χειρὸς δραξάμενος καὶ ἀνίστασθαι αὐτὴν προτρεπόμενος· ἡ δὲ σύντρομος γενοῦσα ἀνέστη ὑγιῆς ὅλη καὶ ἐρρωμένη καὶ ἀπῆλθεν σὺν τῷ οἰκείῳ ἀνδρὶ εὐχαριστοῦσα τῷ Θεῷ.

59. Μονάζουσαι δύο ἐκ τῆς μονῆς τῆς ἐπιλεγομένης Περιστερῶν ἐκ λοιμικῆς νόσου πηρωθεῖσαι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνταῦθα ἀπεκομίσθησαν, καὶ ἐπαλειψάμεναι τῇ τοῦ ἀγίου χάριτι τρανῶς ὀρῶσαι πρὸς τὸ οἰκεῖον ὑπέστρεψαν μοναστήριον.

60. Ἕτεροι δὲ τινες τρεῖς ὑπὸ πνευμάτων πονηρῶν ὄχλούμενοι ἐν τούτῳ τῷ πανσέπτῳ παραγενόμενοι ἰατρείῳ ὑγιεῖς ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια.

61. Καὶ ἄλλος τις τῇ τοῦ χαρτουλαρίου τετιμημένος παρὰ τοῖς βασιλεῦσι διακονία, πάρετος καὶ ἀκίνητος τὸ παράπαν γενόμενος, ἐνταῦθα ἀποκομισθεὶς καὶ ἐπὶ ἡμέρας πέντε καὶ δέκα τῷ ἐλαίῳ τοῦ ἀγίου ἀλειφόμενος ὑγιῆς καὶ μηδὲν ἔχων ἀνθυπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια.

62. Ποῖα τοίνυν ἐξισχύσει γλῶσσα διηγήσασθαι βροτεία τὰς τοῦ ἀγίου τούτου θαυματουργίας, ᾧ φιλόχριστος ἀκοή; μέχρι γὰρ τοῦ παρόντος πάντες οἱ τοῦτο τὸ σεπτότατον καὶ θερμότατον ἰατρεῖον καταλαμβάνοντες παρευθὺ τῆς συνεχούσης ἐλεύθεροι δεικνύονται ἀρρωστίας, καὶ οὐκ ἔστι ῥαδίως ἀνθρώπου καταλαμβάνεσθαι νοῦν τὸ ἀπειροπληθὲς τῶν ζένων αὐτοῦ καὶ πᾶσαν αἰσθησιν ὑπεραιρόντων θαυματουργιῶν· εἰ γὰρ τις μικρᾶ κύλικι πᾶσαν

2 κῶδ. σοροῦ. — 3 κῶδ. κανδύλης. — 13 κῶδ. λοιμικῆς ν. πειρωθεῖσαι. — 17 κῶδ. ὑγιῆς. — 20 πάρετος] κῶδ. παρετεῖς. — 22 κῶδ. ἔλλω. — 26 κῶδ. σεπτώτατον κ. θερμώτ. — 27/28 κῶδ. δεικνύντες. — 29 κῶδ. ἔσθησιν. — 30 ὑπεραιρόντων] οὕτως ἐν τῷ κῶδ. κ.

τὴν τῆς θαλάσσης ἄπειρον φύσιν ἐκμετρήσαι ἰσχύσειεν, οὗτος ἄρα
καὶ τούτων διαγορεύειν τῶν τεραστίων τὸ πλῆθος δυνήσεται. Καί
ταῦτα μὲν περὶ τῶν τοῦ μεγάλου πατρὸς ξένων καὶ τὴν φύσιν
ὄντως ὑπεραιρόντων χαρισμάτων τῶν [ὑπὸ] τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ
5 δωρηθέντων αὐτῶ· ἐγὼ δὲ πρὸς σὲ τὸν ἐμὸν κηδεμόνα καὶ μετὰ
Θεὸν προστάτην καὶ ἀντιλήπτορα τὴν ὁρμὴν τοῦ λόγου μεταγα-
γῶν τοιαῦτα φαίην πρὸς σὲ ἐκ κατωδύνου ψυχῆς καὶ ἐξηπορημέ-
νης διανοίας.

63. Ὁ παμμακάριστε πάτερ καὶ οὐρανοπολίτα Εὐστράτιε,
10 ὡσεὶ καὶ ἀναξίως τὴν περὶ σου διήγησιν συστήσασθαι παρωρμη-
θῆν, ἴλεως γενεῶ τῆ ἐμῇ ἀσθενείᾳ, τὸν σὸν ἐκμιμούμενος φιλάν-
θρωπον καὶ ἀγαθὸν Κύριον, ὃς καὶ τὰ δύο λεπτά τῆς χήρας οἷα
ἀπηξίωσεν, ἀλλ' ὑπερφερέστερα τῶν τοὺς βόας καὶ τὰ πρόβατα
ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ εἰσχομιζόντων κέκριεν· καὶ τοῦτον ἀποδεξά-
15 μενος τὸν πενέστατον λόγον, ὡς ἐκ πολλῆς καὶ ζεούσης διαθέ-
σεως προσαχθέντα σοι, χάριν οὐρανόθεν καταπεμφθῆναί μοι τὸν
σὸν ἐκδυσώπησον Κύριον καὶ τὴν ἐκ τῶν παιδῶν ἐπεχειρομένην
ἀγριότητα τῆ ἐμῇ ψυχῇ εἰς γαλήνην μετέγαγε καὶ τῆς τῶν σωζο-
μένων ἐγκαταριθμηθῆναι χορείας διὰ τῶν σῶν εὐπροσδέκτων ἀξίω-
20 σον πρεσβειῶν· τῷ τε τὴν ἱεράν σου καὶ τιμίαν μάνδραν διέποντι
συναντιλαμβάνεσθαι ἐν πᾶσιν μὴ ἀποκάμοις, θαυμασιώτατε, ὄδηγῶν
καὶ ἐπιστηρίζων ἅπαν τὸ ἱερώτατόν σου καὶ θεοσύλλεκτον ποι-
μνιον, προσδεχόμενος ἅπαντας μετὰ τὴν ἐνθένδε ἀποβίωσιν καὶ ὑπὸ
τάς σὰς ὀσίας ἄγων πτέρυγας, ἵνα καὶ ἐν τούτῳ δοξάζεται ὁ σὲ
25 τοιοῦτον φωστῆρα καὶ ἱατρὸν ἀναδείξας Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν,
ὃ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ ἀνάρχῳ πατρὶ καὶ τῷ ζωοποιῷ
αὐτοῦ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων·
ἀμήν.

2 κῶδ. τεραστίων. — 7 κῶδ. κατωδύνου. — 10 κῶδ. παρορμηθῆν. — 12 Μάρκ.
13', 42-44. — 14 κῶδ. τούτων. — 19 κῶδ. χορείας.

XX.

ΠΑΛΑΙΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ἐνίων ἀραβικῶν τε καὶ τουρκικῶν ἐγγράφων περὶ τῶν Ἀγίων Τόπων.

(Cod. Patriarch. 428).

1.

Διαθήκη τοῦ Μωάμεθ, ὁποῦ ἔδωσε διὰ τοὺς μοναχοὺς καὶ ἀπλῶς περὶ πάντων τῶν χριστιανῶν.

Τὸ παρὸν γράμμα, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς ἐστὶ μέγας καὶ κυβερνήτης, ὕστερον ἀφοῦ ἦλθον πάντες οἱ προφῆται, διὰ νὰ μὴ μείνη μαρτυρία ἀδικίας εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὰ πρὸς ἀνθρώπους διδόμενα χαρίσματα, ἔγραψεν ὁ Μωάμεθ, ὁ υἱὸς τοῦ Ἀμπτιουλάχ καὶ ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἑρησείας του, ὡς στερεὸν καὶ βέβαιον τάξιμον καὶ ὑπόσχεσιν διὰ τὴν φυλὴν τῶν χριστιανῶν καὶ τὴν γενεὰν τῶν Ναζωραίων, ὅπου καὶ ἂν εὕρισκωνται, σιμὰ ἢ μακρὰν, εὐγενεῖς ἂν εἶναι ἢ δυσγενεῖς, ἐνδοξοὶ ἢ καὶ ἀδιόριστοι, λέγων οὕτως· «Ὅποιος ἀπὸ τὸ ἔθνος μου θέλει χαλάσῃ τὴν ὑπόσχεσιν καὶ τὸν ὄρκον ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν παρούσαν συμφωνίαν, φθείρει τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀρνεῖται τὸν ὄρκον του καὶ ἐναντιεῖται εἰς τὸ πρόσταγμά του, ἀντιστέκεται τῆς πίστεως του (μὴ γένοιτο Θεέ), γίνεται ἄξιος τοῦ ἀναθέματος, ἢ βασιλεὺς ἂν εἶναι ὁ τοιοῦτος, ἢ πτωχός, καὶ ἀπλῶς εἶπεῖν ὅστις καὶ ἂν εἶναι. Λοιπόν, ὅπταν τινὰς ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς περιηγητὰς θέλει κατοικήσει εἰς κανένα ὄρος, ἢ κορυφὴν, ἢ σπήλαιον, ἢ χωρίον, ἢ τόπον οἰκούμενον, ἢ περιγᾶλι, ἢ ἀμμουδίαν, ἢ μοναστήριον, ἢ

- ἐκκλησίαν, ἢ οἶκον εὐκτήριον, ἐγὼ εἶμαι ἐν μέσῳ αὐτῶν προστάτης καὶ φύλαξ αὐτῶν καὶ ὄλων τῶν πραγμάτων τους μετὴν ἰδίαν μου ψυχὴν καὶ μετὴν βοήθειαν καὶ προστασίαν καὶ μετὸν μου τὸ ἔθνος· διότι αὐτοὶ εἶναι μέρος μου καὶ τιμὴ μου.
- 5 Ἔτι προστάσω καὶ ἐμποδίζω τοὺς ἐμίνας νὰ μὴ γυρεύουσιν ἀπ' αὐτοὺς χαράττι ἢ ἄλλα δοσίματα, ὅτι εἰς αὐτοὺς βία καὶ δυναστεία δὲν γίνεται τοὺς κριτὰς τους καὶ ἡγουμένους τους νὰ μὴ τοὺς ἀλλάσῃ τινὰς, ἀλλὰ νὰ μένουν ἀμετάτρεπτοι· τοὺς περιηγητὰς τους νὰ μὴ τοὺς ἐμποδίζῃ τινὰς ἀπὸ τὴν περιήγησίν τους·
- 10 ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα τῶν ἐκκλησιῶν τους κανένα νὰ μὴν ἤμπορῃ νὰ ἐξοδιασθῇ εἰς κτίσιμον μετζίτιου ἢ ἄλλου τινὸς τόπου μουσουλμάνικου. Ὅποιος θέλει κάμη κανένα ἀπὸ τοῦτα ὁποῦ ἀπηγόρευσα, ἄς ἡξεύρει βέβαια πῶς ἔλυσε τὸν ὀρισμὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐναντιώθη τοῦ ἀποστόλου του. Ἔτι νὰ μὴ πληρώνουσι χαράττι
- 15 οἱ κριταὶ τους καὶ ἡγούμενοί τους καὶ μοναχοὶ καὶ δοῦλοί τους, ὅτι ἐγὼ εἶμαι προστάτης αὐτῶν, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκωνται, εἰς τὴν γῆν ἢ εἰς θάλασσαν, εἰς ἀνατολὴν καὶ δύσιν, ἄρκτον καὶ μεσημβριάν, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ καὶ πάντα τὰ περὶ αὐτοὺς εἶναι χρέος μου καὶ ὄρκος καὶ παρακαταθήκη μου· καὶ ἀπ' ἐκείνους ὁποῦ ἐν
- 20 ἡσυχίᾳ ἀσκητεύουσιν εἰς τὰ ὄρη νὰ μὴν πέρνουσι χαράττι, οὔτε δέκατον εἰς τὰ εἰσοδήματά τους· οὔτε τινὰς Μουσουλμάνος νὰ γίνεται σύντροφος μετ' αὐτοὺς, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ἄλλο δὲν ἐργάζονται, μόνον τὰ πρὸς τροφήν. Ὅταν φθάσῃ ἐν εὐθηνίᾳ ὁ καιρὸς τοῦ καρποῦ, νὰ τοὺς δίδουσιν εἰς κάθε ἀρτέπι ἓνα καχί·
- 25 οὔτε εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πολέμου νὰ τοὺς εὐγάζουσι διὰ νὰ εὐγουν εἰς τὸν πόλεμον, οὔτε τότε νὰ τοὺς ζητῶσι χαράττι. Ἔτι ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς οἱ ἐντόπιοι καὶ πλούσιοι, ὁποῦ μετὰ πλοῦτον πραγματεύονται καὶ εἶναι ἄξιοι διὰ χαράττι, νὰ μὴν πληρώνουσιν ἄλλο παρὰ δώδεκα δραχμάς· ἔξω ἀπὸ τὸ κεφαλοχάραττον ἄλλο
- 30 νὰ μὴ τοὺς ζητοῦσι, κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ Θεοῦ ὁποῦ λέγει: μὴ ἐνοχλεῖτε τοὺς σεβομένους τὰ ἐκ Θεοῦ πεμφθέντα βιβλία, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἀγαθώτερον τοῦ ἀγαθωτέρου τρόπον νὰ τοὺς ἀγαθοποιήσῃτε, καὶ μάλιστα μετὰ τούτους νὰ συναναστραφῆτε· καὶ ἐκεί-

νους ὁποῦ τοὺς πειράζουσιν, ὅποιοι καὶ ἂν εἶναι, νὰ τοὺς ἐμπο-
 δίσετε. Μία γυναῖκα χριστιανή, ἐὰν ὑπανδρευθῆ μὲ ἓνα Μουσουλ-
 μᾶνον, ὁ Μουσουλμᾶνος νὰ κάνῃ τὸ θέλημα τῆς γυναικὸς ἐκείνης
 καὶ νὰ μὴν τὴν ἐμποδίζῃ ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν καὶ προσευχὴν της
 καὶ ταῖς συνήθειαις τῆς πίστεώς της. Τινὰς νὰ μὴν τοὺς ἐμπο- 5
 δίζῃ εἰς τὸ νὰ ἀνακαινίζουσι τὰς ἐκκλησίας τους. Ὅστις θέλει
 κάμῃ τι παρὰ ταύτην τὴν ὑπόσχεσιν, ἢ νὰ πιστεύσῃ τὸ ἐναντίον,
 γίνεται βέβαια ἀποστάτης τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ θεϊκοῦ ἀποστόλου,
 ὅτι τοῦτο εἶναι μία βοήθεια εἰς αὐτούς, κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν τους·
 καὶ εἰς αὐτούς ἀπάνω νὰ μὴν σηκώῃ τινὰς ἄρματα· μάλιστα οἱ 10
 Μουσουλμᾶνοι δι' αὐτούς νὰ πολεμοῦσι. Καὶ διὰ τοῦτο προστάσω
 οὐδεὶς ἀπὸ τὸ ἔθνος μου νὰ ἀποκοτήσῃ νὰ κάμῃ τὸ ἐναντίον
 ταύτης τῆς ὑποσχέσεως, ἕως νὰ ἀφανισθῇ ὁ κόσμος».

Μάρτυρες.

Ἄλῃς, υἱὸς τοῦ Ἀμπιταλίπ.	Ἀμπομπέμπρ, υἱὸς τοῦ Ἀμποκααφέ.	15
Ὄμαρ, υἱὸς τοῦ Χατάπ.	Ὀτμάν, υἱὸς τοῦ Γαφάς.	
Ἀμπουντελντάρ, υἱὸς Ἀμπομπέκζ.	Ἀμπτουλάχ, υἱὸς Μεσοῦτ.	
Ἀβάζ, υἱὸς τοῦ Ἀμπτεμουζαλίβ.	Φαζέρ, υἱὸς τοῦ Ἀβάζ.	
Ἀζιβίρ, υἱὸς τοῦ Ἀβάζ.	Ταλάπ, υἱὸς τοῦ Ἀππουλάχ.	
Σαήτ, υἱὸς τοῦ Μαάτ.	Σαάτ, υἱὸς τοῦ Ἀβάτ.	20
Θαβίτ, υἱὸς τοῦ Νεφίς.	Ζεήτ, υἱὸς τοῦ Θαβίτ.	
Μπουχανιφέ, υἱὸς τοῦ Ἀβίθ.	Χασμέρ, υἱὸς τοῦ Ἀβίθ.	
Χάτιθ, υἱὸς τοῦ Θαβίτ.	Μοναδέμ, υἱὸς τοῦ Καρσῆ.	
Ἀμπτουλάχ, υἱὸς τοῦ Ὄμέρ.	Ἀμπτιλαζήμ, υἱὸς τοῦ Χασάν.	

Ἀβίζ, υἱὸς τοῦ Μασήν. 25

Τὸ παρὸν ἔγραψεν ὁ ὁδηγὸς καὶ διάδοχος Ἀλῃς τοῦ Ἀμπιταλίπ,
 βάλλοντας τὸ χέρι του ὁ προφήτης εἰς τὸ μετζίτι τοῦ προφήτου,
 ἐν ᾧ εἶη εἰρήνη, τῷ β' χρόνῳ τῆς Φυγῆς, τῇ γ' ἡμέρᾳ τοῦ
 Μουχαρέπ μηνός (7 ἰουλ. 623) ¹.

2.

30

Ὅρισμός τοῦ Μαυία.

Εἰς δόξαν τοῦ ἐλεήμονος Θεοῦ. Δεδοξασμένος νὰ εἶναι ὁ Θεός,
 ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ποιήσας πτερωτοὺς τοὺς

¹ Ἐπεταί μετάφρασις τοῦ ὀρισμοῦ Ὀμερ-Χατάπ· ὅρα μετάφρασιν ἐτέραν ἐν τῷ
 III τόμῳ τῶν Ἀναλέκτων, σ. 216—218.

Ἀγγέλους καὶ αὐξάνων τὸν κόσμον, ὡς βούλεται· ὁ δὲ Θεὸς ἐν παντὶ πράγματι δυνατός, καὶ ἐὰν ὁ Θεὸς δωρεῖται ἔλεος τοῖς ἀνθρώποις, τίς δύναται κρατῆσαι; καὶ ἐὰν ὁ Θεὸς κρατήσῃ τὸ ἔλεός του, τίς δύναται λαβεῖν ἔλεος; αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ἀρχὴ καὶ
5 τέλος καὶ αὐτὸς ὄσιος καὶ σοφός, καὶ δεῖ ἡμᾶς σφόδρα εὐχαριστεῖν αὐτῷ· αὐτὸς ὁ φωτίσας τὰς καρδίας ἡμῶν τῇ πίστει, ἀποστείλας τὸν προφήτην αὐτοῦ ἔλεος ἐν τῷ κόσμῳ ποιῆσαι· ὁ Θεὸς· εἰς αὐτὸν εὐχὴν καὶ ἔλεος· δι' αὐτοῦ γὰρ ἐνίκησαμεν τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν. Ὡς ἦλθομεν ἐν Δαμασκῷ τῇ πόλει, ἦλθον πρὸς ἡμᾶς
10 πλῆθος μοναχῶν ἐκ βασιλικῆς φυλῆς, φέροντες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν τὴν διαθήκην τοῦ προφήτου καὶ διαθήκας τῶν πιστῶν βασιλέων, τοῦ Ὁμερ-ἡμπν-ελ-Χατάπ, ᾧ τινι εἶη εὐχὴ καὶ εἰρήνη, καὶ τῶν λοιπῶν μαθητῶν, καὶ ὅποσοι μεταγενέστεροι ἕως τῆς συντελείας τοῦ κόσμου, καὶ ἐπροσκύνησαν γονυκλιτῶς καὶ ἐζήτησαν
15 ὄρισμὸν νὰ φυλάξωσι τὰς ἐκκλησίας τους καὶ τὰ μοναστήριά τους, τὸν Ἅγιον Τάφον καὶ τὰ λοιπὰ προσκυνήματα ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῆς Ἱερουσαλήμ· τὸ Σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ, ὅπου ἔχει τρεῖς πόρτας, ὅπου ἐγεννήθη ὁ Χριστός, ἐν ᾧ εἶη εἰρήνη, καὶ ὅσοι χριστιανοὶ ἀπὸ τῶν λοιπῶν φυλῶν, νὰ εἶναι ὑποτασσόμενοι τῷ
20 πατριάρχῃ τῶν Ῥωμαίων καὶ νὰ εἶναι ἅπαντες οἱ μοναχοὶ παντελεύθεροι ἀπὸ παντὸς βάρους καὶ ἵνα μὴ πειράζωνται ὑπὸ τινος, ὅτι τοὺς ἐλευθέρωσεν ὁ ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ καὶ ὕστερα ἀπὸ τὸν ἀπόστολον ὁ Ὁμερ-ἡμπν-ελ-Χατάπ· οὕτω δὴ καὶ παρ' ἡμῶν ἐλεύθεροι ἔστωσαν, καὶ οὗτός μου ὁ ὄρισμὸς ἐδόθη αὐτοῖς δια-
25 θήκη καὶ ὄρκος ἕως τῆς συντελείας τοῦ κόσμου. Ὁ Θεὸς ποιησάτω εὐχὴν καὶ ἔλεος ἐπὶ τὸν ἡμέτερον προφήτην καὶ τοὺς ἀποστόλους καὶ πιστοὺς του, εἰς δόξαν Κυρίου παντὸς τοῦ κόσμου. Ἐλπίζωμεν εἰς παντεπίσκοπον Θεόν. Μηνὸς ὀγδόου Σαμπάν, ἤτοι ἀπριλίου· ἔτος ἀπὸ τῆς Φυγῆς 60 (μαΐφ 680) ¹.

¹ Μετὰ τούτων τὸν ὄρισμὸν ὑπάρχει μετάφρασις τοῦ ὄρισμοῦ σουλτάν Σελήμ, τοῦ ἀπολυθέντος ἔτεϊ 923. Ὁρα Ἐναλ. III, σ. 219—222.

3.

Ἴσον τοῦ χατ-σιεριφιού τοῦ σουλτάν Μουράτ διὰ τὴν ἁγίαν Βηθλεέμ καὶ τὸν ἅγιον Γολγοθᾶ λέγεται τὸ ζ-ον.

Ἡ ἰδιόχειρος ἐπιγραφή τοῦ βασιλέως· «Κατὰ τὸν τίμιόν μου ὀρισμὸν νὰ κάμετε, καὶ ὅποιος ἄλλος τινὰς κάμει ἀλλέως καὶ νὰ 5 χαλάσῃ, εἰς τὸ σπαθί τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὰ αἰώνια βάσανα νὰ ὀγρατίσῃ καὶ ἀνάθεμά τον».

Τῆς κρίσεως τῶν κρίσεων καὶ κατῆ τῶν κατήδων ὁποῦ πιστεύουν εἰς ἕνα Θεόν, θησαυρὲ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς πίστεως καὶ 10 χοτζέτι ἀληθινὸν ἐπάνω τοῦ κόσμου καὶ τῆς διδασκαλίας τῶν προφητῶν κληρονόμε καὶ ἀποστόλων καὶ ἀπὸ τὸν ὕψιστον Θεὸν φυλαγμένε κατῆ τῆς Ἱερουσαλήμ ἐφέντη μας, νὰ πληθύνῃ ἡ ἀρετὴ σου! καὶ ἐμίρ-οῦμαρὰν τίμιε, σῦλε τετιμημένε τῶν πέριξ, εὐπρεπέστατε καὶ δυνατὲ καὶ φυλαγμένε τῇ βοηθείᾳ τοῦ ὕψιστου Θεοῦ, φλαμπουριάρη τῆς Ἱερουσαλήμ, ἡ φήμη σου εἶη διὰ παν- 15 τός! Γράφομεν ὀρισμὸν ὕψηλὸν καὶ ἐρχομένου αὐτοῦ νὰ γνωρίσετε τοῦτο, [ὅτι] τὸ ἐν μέσῳ τῆς Ἱερουσαλήμ λεγόμενον Κιάμ, ὁποῦ εἶναι γνωρισμένον μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ μεσημβριάν, τὴν Ἀποκαθῆλωσιν ὁποῦ εἶναι ἀπὸ πρόπαλαι μοῖρα τῶν Ῥωμαίων μὲ τὰ δύο μανουάλια καὶ τὰ κηρία καὶ τὰ κανδήλια, καὶ 20 [τάς] εἰς αὐτὸν τὸν τόπον τέσσαρας καμάρας ἐπάνω τοῦ Γολγοθᾶ, ἄνω καὶ κάτω, καὶ τὰς ἄνωθεν τῆς δεσποίνης Μαρίας ἐπτὰ καμάρας, ἄνω καὶ κάτω, καὶ τὸ Σπήλαιον ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν λεγομένην Βηθλεέμ καὶ ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη, καὶ τὰς δεξιὰ καὶ 25 ἀριστερὰ τῶν δύο θυρῶν κλεῖς ὁποῦ εἶναι μέσα, καὶ τὰ δύο κομμάτια τὸν μπακτζέ ὁποῦ εἶναι ἐκατέρωθεν τῆς ἐκκλησίας, ὁποῦ εἶναι ἀπὸ πρόπαλαι προσκυνήματα τῶν Ῥωμαίων, κατὰ τὴν πίστιν των, οἱ πατριάρχαι τῶν Ῥωμαίων οὕτω νὰ τὰ κάνωσι ζάπτι. Ἦλθεν ὕστερον ἡ φυλὴ τῶν Φραγκῶν [καὶ] διὰ μέσου ψεύδους καὶ γελάσματος, γενόμενοι ἕνα μὲ τοὺς κριτάς, μὲ δύναμιν τὰ 30 ἐκάμασι ζάπτι [καὶ] διὰ τοῦτο ὁ λαὸς τῶν Ῥωμαίων ἐφυγον μακρὰν καὶ ἡσθένησαν, τῶν ὁποίων ἡ φθορὰ ἦλθεν εἰς τὰ ὦτά μου. Νῦν δὲ πέμψας ἔφερον δύο μοναχοὺς ἐνταῦθα ἐν τῇ Πόλει, ἐνώ-

πιον τοῦ διδασκάλου τῶν διδασκάλων, τοῦ δεσπότη μου Γηχαγιᾶ-
ἀφέντη σιχ-σιλάμ, καὶ τῶν μεγάλων βεζήριδων καὶ καζασκεριδῶν
μου, καὶ μὲ πολλὴν ὀρεξίν ἐξετάσας ἀκριβῶς εὔρον, ὅτι οἱ εἰρη-
μένοι τόποι ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ αὐθεντοῦ τῶν πιστῶν, τοῦ χα-
5 ζιρέτ Ὅμερ, καὶ τὸν καιρὸν τῶν πάλαι βασιλευσάντων τοῦ
ταϊφᾶ τῶν Ῥωμαίων ἦσαν ἐδικοὶ τους, καὶ εὔρον εἰς τὰς χεῖράς
τους ἰσχυροὺς ὀρισμοὺς καὶ ἐφανερῶθη, ὅτι οἱ Φράγχοι παντελῶς
εἰς αὐτὰ δὲν ἔχουσι νὰ κάμουν, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀποφάσεις τῶν
ὀρισμῶν τῶν παλαιῶν βασιλέων ἐγνωρίσαμεν, ὅτι ὁ πατριάρχης
10 τῶν Ῥωμαίων εἶναι ἄξιός νὰ τὰ ὀρίζη· ἀλλὰ μὴν καὶ μπακτζέδες
καὶ ἐλαίας καὶ τὰ λοιπὰ καρποφόρα δένδρη, διὰ τῶν ὁποίων τὸ
δέκατον εἰς τὸ ἱμαρέτιον τοῦ ἐλεήμονος πατρός μου σουλτάν
Ἀχμέτ-χάν πεπονημένον ἐν τῇ φυλαγμένῃ Πόλει νὰ δίδονται
ἐξοδος κάθε χρόνον γρόσια χίλια καὶ μήτε παραπάνω, μήτε πα-
15 ρακάτω. Οἱ εἰρημένοι τόποι ἄνωθεν καὶ ἀπὸ παλαιὰ καὶ τὰ λοιπὰ
ὀποῦ κάνωσι χρεῖα, καὶ τῶν δύο θυρῶν τὰ κλειδιά, τοῦ νῦν μο-
ναχοῦ καὶ πατριάρχου τῆς Ἀδελφότητος τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν
μετὰ ταῦτα γενησομένων πατριαρχῶν νὰ εἶναι ἐδικὰ των ἐγνωρί-
σαμεν καὶ νὰ τοὺς κάμωσι ζάπτι· καὶ ἀπὸ τὸν ταϊφᾶ τῶν Φραγ-
20 κῶν καὶ τῶν λοιπῶν φυλῶν ὅσοι θέλουσι νὰ κάμωσι προσευχὴν,
ἀπὸ τὰς δύο πόρτας ὀποῦ εἴπαμεν μὲ θέλημα τοῦ πατριάρχου
τῶν Ῥωμαίων νὰ προσκυνοῦσι. Τὸ εἰρημένον μοι [διὰ τούτους]
τοὺς τόπους καὶ τὰ εἰρημένα ἅπαντα καὶ τὰς κλεῖς τῶν δύο θυ-
ρῶν ἀπὸ τὰς χεῖράς τους νὰ μὴ τὰ πάρετε, μήτε μετὰ ταῦτα, ἢ
25 ἀπὸ τὸ μέρος τῶν κριτῶν τοῦ τόπου ἢ ἄλλων ἀνθρώπων χωρὶς
ἄλλο πείραξιν νὰ μὴ ἔχωσιν ἢ ἀνακάτωσι καὶ νὰ μὴ χαλασθῇ
ὁ ὀρισμὸς μου μετὰ δόλου, [διότι] θέλημα δὲν ἔχω νὰ γένη ἄλ-
λέως, καὶ ἀδικία ἃς μὴ φαίνεται. Τούτῃ λοιπὸν εἶναι ἡ ὑψηλὴ
μου ἀπόφασις καὶ ὁ ὀρισμὸς. Ὁρίσα, ὅταν φθάσῃ αὐτοῦ τὸ παρόν,
30 κατὰ τὴν ἀπόφασιν καὶ τὸν ὀρισμὸν μου νὰ κάμετε τὸν μέγαν
τῶν δ' εἰρημένων τόπων καὶ τῶν λοιπῶν κλειδίων τῶν δύο θυρῶν
οἱ πατριάρχαι τῶν Ῥωμαίων νὰ εἶναι ἐξουσιασται καὶ νὰ ὀρίζωσι
καὶ τοὺς μπακτζέδες καὶ ἐλαῖς καὶ ὄλα τὰ καρποφόρα δένδρη,

δι' ὧν τὸ δέκατον ἐγένη νὰ δίδονται εἰς τὸ ἱμαρέτιον τοῦ πα-
τρός μου τὸν χρόνον χίλια γρόσια, καὶ μήτε περισσότερα, μήτε
ὀλιγώτερα, καὶ νὰ τὰ ὀρίζουν αὐτὰ ὅλα καθὼς καὶ πρόπαλαι, καὶ
μηδαμῶς ἀπὸ τὸν ταῖφα καὶ τοὺς καλογήρους τῶν Φραγκῶν καὶ
ἀπὸ τᾶλλα ἔθνη νὰ εἶναι καμμία πείραξις εἰς αὐτούς. Οὕτω ποιή- 5
σατε καὶ νὰ μὴν ἀφίνετε νὰ τοὺς ἀνακατώνουσι· καὶ ἐσεῖς ὅπου
εἴστε αὐτοῦ μερέα μπεγλερπεῖδες καὶ μπείδες καὶ κατῆδες καὶ
δευτερντάρηδες, ὅπου συνάζετε τὸν βασιλικὸν βίον, καὶ ὅποιος
ἄλλος ζαπτηντζής, διὰ τὰ εἰρημένα μοι χίλια γρόσια εἰς τὸν πα-
τριάρχην τῶν Ῥωμαίων καμμίαν ἀνακάτωσι νὰ μὴ κάνετε, μήτε 10
ἄλλον τινὰ νὰ ἀφίσετε· μόνον αὐτοὶ μοναχοὶ τοὺς κάθε χρόνον
νὰ τὰ φέρνωσιν ἐδῶ εἰς τὸ τζαμί. Καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους σας
καὶ ἀπὸ λόγου σας τινὰς νὰ μὴ ἀνακατώνεται εἰς τοὺς πατριάρ-
χας, μήτε νὰ τοὺς πειράζετε, οὔτε ἓνα ἄσπρον ἢ ἓνα σπυρὶ νὰ
πάρετε ἢ ἄλλον νὰ ἀφίσετε [νὰ πάρη]. Ἐπειτα, οἱ κριταὶ ὅπου 15
εἴστε νὰ κάμετε καθὼς ὀρίζομεν, διότι ἀλλέως νὰ γένη δὲν εἶναι
παντελῶς ὀρισμὸς μου, μήτε μὲ ἄλλην τινὰ τέχνην νὰ χαλάσετέ
τι τῶν προσταχθέντων μοι. Τοῦτος εἶναι ὁ ὀρισμὸς μου ὁ τί-
μιος, καὶ ἂν εὐγάλη τινὰς εἰς αὐτὸν μετὰ δόλου τίποτε ἐναντίον,
ἢ τὸν σχηματίσῃ ἀλλέως νὰ τὸν ἀλλάξῃ, ἐκείνους τοὺς ὀρισμοὺς 20
ὅπου νὰ φέρωσι νὰ μὴ τοὺς πιάσετε· μόνον τὰ χαρτῖα νὰ πά-
ρετε ἀπὸ τὰς χεῖράς των καὶ νὰ τὰ βουλώσετε εἰς κεσὲ νὰ μᾶς
τὰ στείλετε τῆς βασιλείας μου ἐδῶ· ἀκόμι, ἂν ἔχουν καὶ παλαιὰ
χαρτῖα εἰς χεῖράς των. Οὗτός μου ὁ ὀρισμὸς νὰ εὐθύνη καὶ νὰ
κάμετε, ὡς ὀρίζομεν, καὶ τὸ τίμιόν μου σημεῖον νὰ πιστεύετε. 25
Μηνὶ ἰουνίῳ, ἐν τῷ σαραγίῳ τοῦ Ταούτ-πασῆ, τὸ ,αμγ' (1043=
1731) ἔτος τῶν Φουλῶν.

4.

Ἴσον χατίου τοῦ σουλτάν Μουράτ διὰ τὸ Ἅγιον Φῶς· λέγεται τὸ η'.

Ἐνδοξότατον καὶ τιμιώτατον ἀγγεῖον τῆς καλωσύνης, μουτε- 30
βελῆ τῆς Ἱερουσαλήμ, νὰ πληθύνῃ ἢ τιμὴ σου!

Ἐσὸν φθάσῃ αὐτοῦ ὁ ὑψηλὸς μου ὀρισμὸς, νὰ γινώσχετε

ταῦτα. Ἦλθασιν ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ πατριάρχου τῶν Ῥωμαίων
ἄνθρωποι καὶ ῥίψαντες ἀρζηχάλ μᾶς ἀνήγγειλαν, ὅτι ἀφ' οὗ ἤνοι-
ξαν τὴν Ἱερουσαλήμ οἱ βασιλεῖς ἡμῶν, ἐδῶ εἰς τὸν ἡγιασμέ-
νον οἶκον, ὅπου εἶναι μέσα εἰς τὸ Κλάμ, εἶχον συνήθειαν νὰ ἔρ-
5 χωνται εἰς προσκύνησιν τὸν κάθε χρόνον, εἰς τὸν καιρὸν τῆς Φα-
νεράς Φωτίας, ἀπὸ τῶν ἄκρων τῆς γῆς οἱ Ἀρμένιοι καὶ Ἰβηροὶ
καὶ Φράγχοι καὶ Χαμπέσοι καὶ αἱ λοιπαὶ τῶν ἀλλοτρίων φυλαὶ
καὶ νὰ κάμνωσι καὶ ὑποταγὴν τῶν πατριαρχῶν τῶν Ῥωμαίων,
(καὶ ἡ ῥηθεῖσα ἐκκλησία ἄνω καὶ κάτω καὶ ἡ ὀλόγουρα καὶ ἀντι-
10 κρὺ τῆς θύρας ὅπου διαβάζουσι τὸ Εὐαγγέλιον καὶ προσκυνοῦσι καὶ
κάνουσι γύραν κατὰ τὴν τάξιν των καὶ κάθε βράδι θυμιάζουσι καὶ
ἔπου ἄπτουσι τὰ κηρία ἀπὸ τὴν εἰρημένην φωτία), καὶ ἡ ῥηθεῖσα
φυλὴ, ἤγουσι ὁ πατριάρχης τῶν Ῥωμαίων καὶ οἱ καλόγεροὶ του
καὶ ὁ ταῖφᾶς του, [συνήθειαν εἶχον] νὰ πηγαίνουσι προτῆτερα
15 ἀπὸ ὄλους νὰ κάνουν τὴν τάξιν τους· καὶ (=ἀλλ') ὕστερον ἀπὸ
τὴν Περσιάν ὁ λεγόμενος Γρηγόριος Ἀρμένης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ
ἐκάμασιν ἐναντιότητα εἰς τὴν τάξιν ὅπου ἦτον ἀφ' οὗ ἐπάρθη ἡ
Ἱερουσαλήμ καὶ ἀπὸ τοὺς πρόπαλαι βασιλεῖς, καὶ μετὰ τὴν δύναμιν
τῶν ἀσπρῶν ἐνώθησαν μετὰ τῶν ἐγγχωρίων ζαπίτιδων καὶ πέρ-
20 νοντες μιᾶς λογῆς χοτζέτιον ἐναντίον τῆς παλαιᾶς τάξεως ἐχάλα-
σαν τὴν παλαιὰν συνήθειαν, καὶ μέσα εἰς τὴν εἰρημένην ἐκκλη-
σίαν μετὰ τὴν δύναμιν τῶν ἀσπρῶν ἐπάτησαν τὸν δρόμον τῶν Ῥω-
μαίων καὶ ἐγνωρίσαμεν πῶς ἔκαμαν ἀδικίας νὰ διαβάζουσι αὐτοὶ
προτῆτερα καὶ δὲν ἄφικαν τὸν πατριάρχην τῶν Ῥωμαίων νὰ
25 ὑπάγῃ ἐμπροσθὰ καὶ εὐγαλαν (=ἔδειξαν οὗτοι) τοὺς ἐνδόξους
αὐτῶν ὀρισμοὺς εἰς τοὺς ἐνδόξους καζασκέριδες τῆς Δύσεως καὶ
Ἀνατολῆς καὶ εἰς τὸν διδάσκαλον τῶν διδασκάλων καὶ ὑπεράνω
τῶν ἀρετῶν αὐθεντός μας Ἀμετούλᾶ καὶ τοῦ Νῶε καὶ ἐγένηκεν
μετὰ τὴν συντροφίαν τῶν Ἀρμενίων μουραφᾶς καὶ εἶδαμεν ἀμφοτέ-
30 ρων τὰ χαρτία· ἔδειξαν οἱ Ἀρμένιοι χοτζέτια ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅ
ποῦ ἤνοιχθη ἡ Ἱερουσαλήμ ἐναντία τῆς τάξεως τῶν Ῥωμαίων·
ἐφανερῶθη ὅμως, ὅτι μετὰ τὴν δύναμιν ἀσπρῶν τὰ εὐγαλαν· ἀμὴ τὰ
εὐρισκόμενα εἰς χεῖρας τοῦ ταῖφᾶ τῶν Ῥωμαίων θεῖα προστάγ-

ματα εἶναι ἀληθινά· τὰ ὁποῖα ἰδόντες οἱ καζασκέρηδές μου συντόμως εἶπον, ὅτι τὸ δίκαιον εἶναι τῶν Ῥωμαίων ἀπροφασίστως, καὶ τὴν αἰτίαν ἔγραψαν καὶ μοῦ ἔδωκαν μὲ ταλγήση, ὅτι, κατὰ ὁποῦ εἶναι παλαιά, ὁ πατριάρχης τῶν Ῥωμαίων καὶ ὁ ταῖφᾶς του προτῆτερα ἀπὸ ὄλαις ταῖς φυλαῖς νὰ σεβαίνουσιν (=εἰς τὸν Ἅγιον 5 Τάφον)—τὸ ὁποῖον τώρα ἔδωκα διὰ γράμματος ἀποφασιστικοῦ καὶ βεβαιωτικοῦ—, καὶ ὁ ταῖφᾶς τῶν Ἀρμενίων καὶ αἱ ἄλλαι πᾶσαι φυλαὶ εἰς τὸν πατριάρχην καὶ εἰς τὴν φυλὴν τῶν Ῥωμαίων νὰ μὴ ἐναντιώνωνται, ἀλλὰ προτῆτερα ἀπὸ ὄλους εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Κιὰμ καὶ τῶν λοιπῶν ἄνω καὶ κάτω καὶ εἰς τὸν τόπον τῆς 10 γύρας καὶ εἰς τὰ προσκυνήματα ὁ ταῖφᾶς τῶν Ῥωμαίων καὶ οἱ πατριάρχαι των νὰ κάμνωσι ζιარέτι καὶ νὰ εὐχωνται ἀπὸ τὰς ἄλλας φυλάς προτῆτερα, κατὰ τὴν τάξιν των. Ἐτζι ἐγίνηκεν ἀπόφασις τοῦ ὑψηλοῦ μου ὀρισμοῦ καὶ ὤρισα, ὅτι κατὰ τὴν ἐξουσίαν μου εἰς τὴν ῥηθεῖσαν τοῦ Κιὰμ ἐκκλησίαν κατὰ τὴν πρόταλαι 15 ἀπόφασιν νὰ κάνωσι τὴν προσευχὴν τους, καθὼς καὶ παλαιά, πρότερον ἀπὸ ὄλους, ἢ εἰς τὴν πόρταν ἐμπροσθὰ ὁποῦ διαβάζουσι τὸ Εὐαγγέλιον, ἢ ἀπάνω, ἢ κάτω καὶ κάθε ἄλλον τόπον, νὰ κάμνουν τὴν τάξιν τους καὶ νὰ θυμιάζουσι κατὰ νόχτα πρότερον (=οἱ Ῥωμαῖοι)· καὶ κάθε βράδι τὴν Παρασκευὴν νὰ ἀνάπτουν τὰ κηρία 20 των πρότερον ἀπὸ τοὺς Ἀρμενίους καὶ τὰς ἄλλας φυλάς, Φράγκους, Ἰβήρας, Χαμπέσηδες καὶ Κόπτας, καὶ ὄλοι αὐτοὶ νὰ ἀνάπτουν τὰ κηρία των ἀπὸ τὸν πατριάρχην· καὶ ὅπου θέλει νὰ κάμη προσευχὴν (=οὗτος), νὰ μὴ ἀφήσετε παντελῶς νὰ τὸν προπάρη καμμία ἄλλη φυλὴ. Οὕτω γενέσθω, διατὶ μετὰ τὸν ὀρισμόν μου 25 ὁ ταῖφᾶς τῶν Ἀρμενίων καὶ αἱ ἄλλαι φυλαί, ἂν δὲν μετανοήσουσι καὶ κάμουν ἄλλον τινὰ ὀρισμόν, ἢ ἄλλο χοτζέτι, καὶ γυρεύουσι νὰ προσετεύουσι καὶ τὰ φέρουσι ἐμπροσθέν σας, νὰ τὰ πάρετε ἀπὸ τὰς χεῖράς των καὶ νὰ στείλετε ἀσφαλῶς ἐδῶ εἰς τὸν θρόνον τῆς βασιλείας, ἐπειδὴ ἐτόλμησαν ἐναντία τῆς βασιλείας μου, καὶ ἐρ- 30 χόμενα ἐδῶ νὰ δώσω δίκας καὶ τοῦ ταβίου τὴν ἀπόκρισιν εἰς τὸ Ντιβάνι. Νὰ περάσῃ ἡ κρίσις μου, διατὶ κατὰ τὴν ἀπόφασίν μου τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν Ῥωμαίων νὰ εἶναι τὰ διωρισμένα, καὶ

τὸν ταῖφᾶν τῶν Ἀρμενίων καὶ τὰς ἄλλας φυλάς νὰ μὴ ἀφίστετε
νὰ ἄρχουν. Ἀπὸ ὄλους, Ἀρμενίους, Ἰβήρας, Χαμπέσηδες, Φράγ-
κους καὶ Κόπτας, ὁ ταῖφᾶς τῶν Ῥωμαίων νὰ προτιμεύη, καὶ εἰς
τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Καμαμέ καὶ τὰ ἄλλα προσκυνήματα καὶ εἰς
5 τὰς ἐκκλησίας τὰς χρειαζόμενας ἀπὸ ὄλους νὰ εἶναι παράνω, καὶ
ἐναντίωσιν τοῦ ὀρισμοῦ μου οὐ βούλομαι γενέσθαι. Τὸν εἰρημένον
ταῖφᾶν τῶν Ῥωμαίων καὶ τὸν πατριάρχην, ὁποῖος ἐναντιώνεται
καὶ κάνει πείσμα καὶ μένει ἀμετανόητος, νὰ τὸν φέρετε ἐπὶ κρί-
σεως, καὶ ἂν κἀνὴ χρεῖα νὰ τοὺς ἔρχεσθε ἀπὸ τὸ δίκαιον. Ὑστερον
10 ἀπὸ τὸ ἀνάγνωσμα τοῦ τόμου (=τούτου) τὸν τίμιον ὀρισμὸν νὰ
ἀφίστετε εἰς χεῖράς τους καὶ τὸ τίμιόν μου σημεῖον νὰ πιστεύετε.
Μεσοῦντος μηνὸς ὀκτωβρίου τὸ ἀμδ' (1044=1731) ἔτος ἐν Κων-
σταντινουπόλει.

5.

15 Ἴσον χατίου τοῦ σουλτάν Ἡμπραχίμ· λέγεται τὸ ε'·
Κατῆ καὶ πασιᾶ.

Ἐρχομένου αὐτοῦ τοῦ ὑψηλοῦ μου ὀρισμοῦ νὰ γνωρίσετε, ὅτι
ὁ λεγόμενος Καμαμές, μέσα εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἐγνωρισμένος,
καὶ ἡ κατὰ μεσημβριαν ἔξω τῆς ἐκκλησίας Ἀποκαθήλωσις (πα-
20 λαιὰ μοῖρα τῶν Ῥωμαίων) μὲ τὰ δύο σαμουνιάνια καὶ τὰ κηρία
καὶ τὰ κανδήλια, καὶ αἱ καμάραι ὅπου εἶναι εἰς τὸν τόπον τοῦ πα-
τριάρχου ἄνω καὶ κάτω καὶ αἱ τέσσαρες (καμάραι), ἦτοι εἰς τὸν τό-
πον τοῦ Γολγοθᾶ, καὶ αἱ ἄνω τῆς δεσποίνης Μαρίας καὶ κάτω ἐπτὰ
καμάραι καὶ τὸ εἰς τὴν Χριστοῦ Γέννησιν Σπήλαιον καὶ τῶν κατὰ
25 βορρᾶν καὶ κατὰ μεσημβριαν δύο θυρῶν τὰ κλειδιά καὶ τὰ ἔσω
ὄντα μανουάλια καὶ κανδήλια καὶ τὰ ἐκατέρωθεν τῆς ἐκκλησίας
(Βηθλεέμ) δύο κομμάτια περιβόλια ἀπὸ τοὺς παλαιούς καιροὺς
ὄντα τῶν Ῥωμαίων, ὡς καθὼς καὶ οἱ πατριάρχαι των τὰ ἐκάνασαι
ζάπτι κατὰ τὴν θρησκείαν τους ὡς προσκυνήματά τους· καὶ ὕστε-
30 ρον ὁ ταῖφᾶς τῶν Φραγκῶν γενόμενοι ἕνα μὲ τοὺς χριτὰς τοῦ τόπου
μετὰ δόλου τὰ ἔκαμαν αὐτὰ ὄλα ζάπτι καὶ ἐνίκησαν μὲ τὴν δυ-
ναστικὴν δύναμιν, καὶ ἠκούσαμεν ὅτι ὁ ταῖφᾶς τῶν Ῥωμαίων ἠσθέ-
νησε καὶ ἐγένασαι ξένοι καὶ ἐφέραμεν ἐκατέρωθεν τῶν μερῶν δύο

μοναχούς· εἰ καὶ προλαβῶν ὁ κεκοιμημένος σιέχ-σιλάμ Γιαχαγιᾶς ἔμπροσθεν τῶν βεζήριδων καὶ καζασκέριδων ἔκαμε περὶ τούτου σφοδρὰν ἐξέτασιν καὶ ἐγνώρισε τοὺς εἰρημένους τόπους καὶ (ὅτι) τὰ κλειδιά τῶν δύο θυρῶν ἦσαν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥωμαίων ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ χαζιρέτ Ὅμερ καὶ τῶν πάλοι βασιλευσάντων, καὶ 5 εὔρεν εἰς χεῖράς τους ὀρισμοὺς ἰσχυροὺς καὶ (εἰς) τοὺς Φράγκους ἔδειξεν ὅτι παντάπασι δὲν ἔχουσι νὰ κάμουν· καὶ κατ' ἐκείνους τοὺς ὀρισμοὺς ὁποῦ εὔρεν ἔκαμεν ἀπόφασιν νὰ τὰ ἐξουσιάζουν, οἱ τῶν Ῥωμαίων πατριάρχαι φημί, καὶ περιβόλια ἐλαίας καὶ τὰ λοιπὰ καρποφόρα δένδρη (δι' ὧν τὸ δέκατον νὰ δίδωσιν αὐτοὶ οἱ μονα- 10 χοὶ τὸν κάθε χρόνον γρόσια χίλια καὶ μῆτε πλείονα μῆτε ἐλάττονα νὰ δίδουν), καὶ τοὺς εἰρημένους τόπους καὶ τῶν θυρῶν τὰ κλειδιά καὶ τὰ λοιπὰ οἱ τῶν Ῥωμαίων μοναχοὶ ὄντες καὶ ἐσόμμενοι πατριάρχαι νὰ τὰ ἐξουσιάζουν, καὶ ἀπὸ τῶν Φραγκῶν τὴν συντροφίαν καὶ ἐξ ἄλλων τινῶν φυλῶν ἂν θέλωσι νὰ προσκονή- 15 σουν κατὰ τὴν πίστιν των εἰς τοὺς εἰρημένους τόπους καὶ εἰς τὰς δύο πόρτας μὲ τὸ θέλημα τοῦ πατριάρχου νὰ προσκονοῦν. Καὶ αὐτοὺς τοὺς εἰρημένους τόπους καὶ τὰ κλειδιά τῶν δύο θυρῶν ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν πατριαρχῶν νὰ μὴ τὰ πάρετε· εἴτα μὴδὲ τινὰς ἀπὸ τοὺς κριτὰς αὐτοῦ τοῦ βιλαετίου καὶ τοὺς ἀνθρώπους 20 νὰ τοὺς πειράζῃ, μὴδὲ νὰ τοὺς ἀνακατώνῃ, καὶ εἰς ταύτην μου τὴν κρίσιν δόλος καὶ ἐναντιότης να μὴ γένη, διατὶ ὁ ἀδελφός μου σουλτάν Μουράτης εἰς τὸν καιρὸν του τοὺς ἔδωσεν ὀρισμόν, καὶ τώρα ὁποῦ ἐκάθησα εἰς τὸν θρόνον τῆς βασιλείας ἠθέλησαν νὰ ἀνακαίνισ- 25 σουν τὸν ὀρισμόν καὶ νὰ γίνεταί κατὰ ποῦ λέγει ὁ ἐκείνου ὀρισμός, καὶ ἐχαρίσαμεν τὸ ζήτημα. Ὅρίζω λοιπὸν ταῦτα, ὅτι φθάνοντας αὐτοῦ τοῦ ὀρισμοῦ μου, καθὼς εἴπαμεν πρότερον νὰ κάμετε κατὰ τὸν ὀρισμόν μου, καὶ τοὺς εἰρημένους τόπους καὶ τὰ κλειδιά τῶν δύο θυρῶν οἱ πατριάρχαι τῶν Ῥωμαίων νὰ τὰ ἐξουσιάζουν, καὶ τοὺς μπαχτζέδες καὶ ἐλαίας καὶ τὰ καρποφόρα δένδρη (ὧν τὸ δέκατον νὰ 30 δίδωσιν εἰς τὸ Γενί-τζαμί 1000 γρόσια, καὶ μῆτε πλείονα μῆτε ἐλάττονα) νὰ τὰ κάμνωσιν αὐτὰ ὅλα ζάπτι, καὶ ἀπὸ τὴν συνοδίαν τῶν Φραγκῶν καὶ ἀπὸ τοὺς Φράρους καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας φυλάς νὰ μὴ

άντιστέχη τινάς και νά τούς συγγύζη νά φυλάξετε. Και έσείς όποϋ
είς αυτό τό μέρος εύρίσκεσθε μπειλερμπειδες και μπίδες, κατή-
δες και δευτερδάρηδες και μουχασίληδες και ζαπτηντζήδες, διά τά
είρημένα χίλια γρόσια τών 'Ρωμαίων νά μή τούς πειράζετε, μήτε
5 άλλους νά αφήσετε (νά τούς πειράζουν)· μόνον αύτοί κατ' ένι-
αυτόν νά έρχωνται νά τά δίδωσι. Χωρίς άλλο από τό μέρος σας
και από τούς άνθρώπους σας τούς πατριάρχας τών 'Ρωμαίων και
τούς άνθρώπους των δι' αύτήν τήν υπόθεσιν νά μή τούς πειρά-
ζετε, μήτε ένα άσπρον ή έν σπυρι νά τούς πάρετε, και οί μετά
10 ταϋτα χριταί κατά πώς όρίζομεν νά κάμουν και δόλον και έναν-
τιότητα νά μή δείξωσι, μήτε με άλλον τρόπον ή τέχνην νά άλ-
λάξωσι τούτον τόν όρισμόν. Και άν τολμήση τινάς νά δράμη και
νά εύγάλη άλλον όρισμόν κατά τοϋ παρόντος, εκείνον τόν όρισμόν
όποϋ νά φέρη κατά τούτους και υςους άλλους έχει προτήτερα,
15 όποιοι ποτ' άν ωσι, και τά χοτζέτια του δλα νά τά βουλλώσετε
είς μίαν κεσε και νά μοϋ τά στείλετε. Οϋτός μου ό όρισμός νά
εύθύνη και νά βοηθήτε και νά κάμετε κατά ποϋ λέγει· έτζι νά
ήξεύρετε και τό τίμιόν μου σημείον νά πιστεύετε. 'Εν έτει ανδ'
(1054-1741) τϋ τής Φυγής έν Κωνσταντινουπόλει μεσοϋντος
20 τοϋ Ιουνίου.

6.

Ίσον χατίου τοϋ νϋν σουλτάν Μεχμέτ, υιοϋ 'Ημπαχήμ· λέγεται τό ια'.

Κατή και πασῑ.

Φθάνοντος αύτοϋ τοϋ μεγίστου μου όρισμοϋ νά γνωρίζετε, ότι
25 οί 'Ρωμαίοι όποϋ εύρίσκονται μέσα είς τήν 'Ιερουσαλήμ έστειλαν
είς τό σέβας μου άρζιχάλι, ότι δίδουσι τό κεσίμι τοϋ βάκουφιου
τοϋ σουλτάν 'Αχμέτ και (προσθέτουσιν ότι) “'Αφ' οϋ έπάρθη ή
'Ιερουσαλήμ από τούς Τούρκους και έως τώρα έχομεν χοτζέτια
και όρισμούς είς χειράς μας τίποτα νά μή δίδωμεν· μάλιστα από
30 τόν καιρόν τοϋ χαζιρέτ 'Ομερ έχομεν χάριν από τινά άλλον ξένον
νά μή πειραζώμεθα. Τώρα από τόν μεπεγέρμπεϊ τοϋ Σαμίου
και από τό μέρος τοϋ δευτερδάρη αδυνατούντων ήμϋν έρχεται
μπουμπασίρης πολλαῖς φοραῖς με δολεμένην κρίσιν φέρων γράμ-

ματα ἐναντία τῶν χαρισμάτων, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Καμαμὲ μέσα καὶ ἔξω χωρὶς ἀφορμὴν ἔρχεται ἓνας λίγος (καὶ λέγει) χωρὶς ἄλλο νὰ μᾶς βοηθήσητε, καὶ πολλὰ περισσὰ πέρνουσι τὰ ἄσπρα μας· καὶ δὲν φθάνει τόσον, ἀλλὰ καὶ παράδες μαξούζικους πέρνουσι· δίδουσι· ἀπὸ τριανταένα δίδει τὸ γρόσι καὶ Σιαμιλίδικον 5
κουμάσι φέρνει, ὅπου ἔχει πέντε γρόσια, καὶ μᾶς τὸ ρίχνει διὰ τριάντα· καὶ τὸ κοιλὸν τὸ σιτάρι τὸ ἀφεντικόν, ὅπου περνᾷ εἰς τὸ παζάρι δέκα μαδία, μᾶς τὸ δυναστεύει διὰ δύο γρόσια καὶ μᾶς τὸ μοιράζει· καὶ κατὰ τὴν συνήθειάν μας ὑπαγαίνοντες εἰς τὸν Ἰορδάνην, ἐπάνω εἰς τὸ νερὸ ὄντας ἀντέτι νὰ δίδωμεν μόνον τρία 10
γρόσια, τώρα τέσσαρα γρόσια καὶ τούλτι πέρνουσι, καὶ ὡσάν αὐτὰ ἄλλας καὶ πολλὰς ἀδικίας μᾶς πέρνουσι καὶ μᾶς κάνουνσι. Καὶ πάλιν εἰς τὸν Καμαμὲ καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίαις μας καὶ εἰς τὸ ντεβαπί μας Ἰβήρων Χαμπεσίων καὶ τὰ βακούφια των (τὰ ὅποια ἀπὸ τοῦ χαζιρέτ Ὅμερ καὶ τοὺς πάλαι βασιλεύσαντας μὲ τόσοις ὀρισμοῦς 15
ὅπου ἔχομεν εἰς τὰς χεῖράς μας) ἔχομεν ἐξουσίαν ὅποιος γένη πατριάρχης τῶν Ῥωμαίων ἀπὸ τὸ μέρος του νὰ γίνωνται ζάπτι καὶ τινὰς εἰς τὰ βακούφια των νὰ μὴ ἀνακατώνεται· διὰ τοῦτο μὴδὲ ἦτον συνήθεια ὁ Σιάμ-μπεϊλερμπεγίς καὶ δευτερδάρης νὰ στείλουν ἀνθρώπους νὰ ἀνακατώνονται εἰς τὰ ροῦχά μας. Καὶ κατὰ 20
τὴν παλαιὰν συνήθειάν μας ἀπὸ τὴν Φωτίαν ὅπου εὐγαίνει (εἶναι συνήθεια) νὰ ἀνάπτωμεν τὰ κηρία μας καὶ νὰ γυρίζωμεν ἀπὸ τοὺς Ἀρμενίους καὶ Φράγκους καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας φυλάς προτήτερα· καὶ εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ, εἰς τῆς Βηθλεὲμ τὸ Σπήλαιον, καὶ τῶν δύο του θυρῶν τὰ κλειδιά κατὰ νότον καὶ 25
βορρᾶν καὶ τὰ σαμουντάνια καὶ κανδήλια καὶ τὰ λοιπά, ὅπου εἶναι εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τὰ δύο κομμάτια ὁ μπακτζὲς καὶ τὰ μνήματα νὰ μὴ πειράζονται ἀπὸ τινά”. Εἰς αὐτὰ ἐγύρευσαν τίμιόν μου ὀρισμὸν καὶ ἀποφάσισα νὰ κάμετε κατὰ ποῦ ὀρίζω. Ὁρίσα, ὅτι, φθάνοντος αὐτοῦ τοῦ ὀρισμοῦ μου, νὰ γενῆτε εἰς αὐτὸν ἐπι- 30
μεληταί, κατὰ τὰ χοτζέτια καὶ ὀρισμοὺς καὶ διαθήκας ὅπου ἔχουσι, καὶ στανεὸ τινὰς νὰ μὴ τοὺς πειράζῃ, ὅτι δίκαιον δὲν ἔχει· καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Σιαμίου τοῦ μπεηλέρμπεϊ καὶ τοῦ δευτερδάρη

εἰς αὐτοὺς ἀπάνω, ὡσάν ὁποῦ εἶναι χωρὶς πταίσιμον καὶ εἶναι
καὶ ἀδύνατοι, νὰ μὴ ἔρχωνται ἄνθρωποι διὰ νὰ συνάξουν βίον μὲ
ὀρισμούς καὶ συνήθειαις δολεμέναις, καὶ (διὰ) τὰ μοναστήρια μέσα
καὶ ἔξω καὶ τὰς ἐκκλησίας των χωρὶς πταίσιμον νὰ μὴ τοὺς πει-
5 ράζουν, καὶ εἰς κάθε σαράντα ἡμέραις νὰ μὴ στέλλωσιν ἀπάνω
τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ πάλιν ὄχι αὐτὸ μόνον ὁποῦ τοὺς ἀδικοῦσιν,
ἀλλὰ καὶ τοὺς 6 παράδες ὁποῦ ἔχουσι ἕνα γρόσι καὶ τοὺς ρί-
πτουν εἰς αὐτοὺς (διὰ) τριάντα εἰς τὸ γρόσι νὰ τοὺς σηκώσετε,
καὶ τὰ κουμάσια ὁποῦ ἔχουσι πέντε γρόσια νὰ μὴ τοὺς τὰ ρί-
10 χνουσι διὰ τριάντα, καὶ (διὰ) τὸ κοιλὸν τὸ σιτάρι ὁποῦ ἔ[χει
δέκα μαδία] νὰ μὴ τοὺς πειράζωσι καὶ τοὺς φορτώνουσιν (αὐτὸ)
ἀπὸ δύο γρόσια· (ταῦτα) νὰ τὰ σηκώσετε. Καὶ κατὰ τὴν
τάξιν τοὺς ὁποῦ ὑπάγουσιν εἰς τὸ Ζεμζέμ-σουγγου, ὁποῦ εἶναι
ἀρχαία συνήθεια νὰ δίδωνται μόνον γρόσια τρία, νὰ μὴ πέρνουσι
15 τέσσαρα γρόσια καὶ τούλτι ἀδικοῦντες, καὶ τὰς τούτου ὁμοίας
ἀδικίας νὰ ἀφήσωσιν· καὶ εἰ οὕτως ἔχει, νὰ τὰ σηκώσετε παν-
τελῶς· καὶ τὸν Καμαμὲ καὶ ὄλων τῶν ἐκκλησιῶν καὶ μοναστη-
ρίων καὶ τῶν τεβαμπίδων τοὺς Ἰβήρων καὶ Χαμπεσίων καὶ τὰ
βακούφια των, ὁποῦ εἶναι δομένα ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ χαζιρέτ
20 Ὅμερ καὶ τῶν πάλαι βασιλευσάντων, νὰ τὰ ὀρίζῃ ὁ πατριάρχης
τῶν Ῥωμαίων, καὶ παντελῶς εἰς τὰ τούτων βακούφια νὰ μὴ ἀνα-
κατώνεται μηδὲ τινὰς ἀπὸ τὰς ἄλλας φυλάς· καὶ εἰς τὴν πίστιν
τοὺς ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Σιάμ-μπεϊλέρμπεϊ καὶ τοῦ δευτερδάρη νὰ
μὴν ἀφίνετε νὰ τοὺς πειράζωσι· καὶ κατὰ τὴν συνήθειάν τους,
25 ὁπόταν ἀνάπτουσι τὰ κηρία των, νὰ γυρίζουν ἀπὸ τὰς ἄλλας φυ-
λάς ἐμπροσθὰ, Ἀρμενίους καὶ Φράγκους, κατὰ τὰ παλαιὸν ἔθος·
καὶ τοῦ Σπηλαιου εἰς τὴν Βηθλεὲμ τῶν δύο θυρῶν τὰ κλειδία
κατὰ νότον καὶ βορρᾶν καὶ τὰ μανουάλια καὶ κανδήλια καὶ τὰ
λοιπὰ καὶ οἱ ἄνωθεν ἑκατέρωθεν τῆς ἐκκλησίας μπακτζέδες καὶ
30 τὰ χρειάζόμενα νὰ εἶναι αὐτωνῶν, ὡς καὶ ἐκ τὸ ἔκπαλαι. Οἱ
μπεγλερμπεῖδες, βοῖβοδάδες, σουμπασίδες, ζαϊμιδες, τιμάρ-σπαχί-
δες, μουταφαρακάδες, τζαούσιδες, σπαχίδες καὶ γενίτζαροι καὶ
οἱ ἄλλοι τῆς πύλης μου δοῦλοι καὶ οἱ δυνάσται καὶ ἄλλοι

μηδένας νά μή τοὺς ἐνοχλῆ· μόνον κατὰ ποῦ ὀρίζομεν νά γένη, διατι πάλιν γενόμενον σικιαχάτ νά μή γένη ἐτέρου ὀρισμοῦ ἔνδεια. Ἔτσι νά ἰξεύρετε, καὶ ὕστερον ἀπὸ τὴν θεώρησιν τοῦ παρόντος νά τὸν ἀφίσετε τὸν τίμιόν μου ὀρισμὸν εἰς χεῖράς των καὶ τὸ τίμιόν μου σημεῖον νά εὐλαβῆσθε. Ἔτει αζδ' (1064=1751) τῷ 5 τῆς Φυγῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ ι' τοῦ ἰουνίου.

7.

Ἴσον χατίου τοῦ νῦν βασιλέως (λέγεται τὸ ιβ'), τοῦ σουλτάν δηλαδὴ Μεχημέτ, υἱοῦ σουλτάν Ἡμπραχίμ.

Τοῦ ὑψηλοῦ μου ὀρισμοῦ ἐρχομένου αὐτοῦσε νά γινώσκετε τὸ 10 αἴτιον ὅτι εἶναι τόδε. Ὅσοι εἶναι μέσα εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μὲ τὸν πατριάρχην τῶν Ῥωμαίων καὶ οἱ λοιποὶ ὅπου εἶναι εἰς τοὺς περιφρουρημένους μου τόπους Ῥωμαῖοι, ὅπου πληρώνουσι χαρά- τσι, ἤλθασιν οἱ μοναχοὶ τοὺς ὑπὸ τοὺς πόδας μου καὶ ἐγγὺς τῆς Ἵψηλῆς μου Πύλης καὶ εἶπαν: Μέσα εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ τὸν 15 φανερόν Καμαμέ ἡ ἐκκλησία καὶ τὸ ἔσωθεν τούτου Μουγτεσεὺλ καὶ τὰ ἔκπαλαι δύο μανουάλια καὶ τὰ κανδήλια καὶ τὸν τόπον ὅπου ὀρίζει ὁ πατριάρχης τοῦ Γολγοθαῖ ἄνω καὶ κάτω καὶ τὰς τέσσαρας καμάρας καὶ ἄνωθεν τῆς δεσποίνης Μαρίας τὰς ἑπτὰ κα- μάρας ἄνω καὶ κάτω, καὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τὸ μέσον μετὰ τῶν 20 μνημάτων καὶ ὅλα τὰ προσκυνήματα καὶ ἔξωθεν ἡ αὐλὴ τοῦ Καμαμέ καὶ αἱ τρεῖς ἐκκλησαὶ καὶ ἡ ἀντικρὺ τοῦ λεγομένου Μαρ-Χάννα καὶ ἡ εἰς τόπον ὅπου εὐρίσκεται ὁ πατριάρχης λεγομένη Ἑλένη, καὶ ἡ Μαρ-Θέκλα καὶ Μαρ-Αἰκατερίνη καὶ ὁ Μαρ-Εὐθύμιος καὶ Μαρ-Μι- χαήλ καὶ Μαρ-Γεώργιος καὶ Μαρ-Ἰωάννης μετὰ τοῦ περιβολίου καὶ 25 Μαρ-Βασίλειος καὶ Μαρ-Νικόλαος καὶ Μαρ-Δημήτριος καὶ ὁ ἄλλος Μαρ-Χάννας καὶ ἡ αὐτοῦ ἐκκλησία καὶ τὸ τῶν Ἰβήρων λεγόμενον μοναστήρι Μαρ-Γιακούπ καὶ ὁ Μαρ-Γεώργιος αἱ ἐκκλησαὶ, καὶ ἔξωθεν τῆς Ἱερουσαλήμ τὸ μνήμα τῆς μητρὸς Μαρίας καὶ ὁ Μαρ- Σάββας καὶ ἡ Φυλακὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ Ὅσπῆτιον τοῦ Ἄννα 30 καὶ τὰ μνήματα ὅπου εἶναι ἔξω καὶ τὸ μοναστήριον τῶν Ἰβή- ρων, ὁ Σταυρός, καὶ ὁ Μαρ-Συμένος καὶ Μαρ-Ἡλίας καὶ τὸ περι-

βόλιόν του καὶ αἱ ἐλαίαις καὶ τοῦ Μαρ-Σάββα τὸ μοναστήρι, καὶ
εἰς τοῦ Πεζαλᾶ ὁ Ἅγιος Γεώργιος καὶ ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ,
ὁποῦ λέγεται Βηθλεέμ, ἥτις εἶναι καὶ φανερά, τὸ Σπήλαιον καὶ
ἡ ἐκκλησία καὶ τὰ δύο κλειδιά τῶν δεξιᾶ καὶ ἀριστερὰ πολῶν καὶ
5 τὰ ἐκατέρωθεν τῆς ἐκκλησίας δύο περιβόλια καὶ αἱ ἐλαίαις καὶ
τὰ μνήματα καὶ πάντα τὰ κατὰ χώραν μοναστήρια καὶ αἱ ἐκκλη-
σῖαι ὁποῦ εἶναι ταῖς τοῦ πατριάρχου, οἳ τε τῶν Ἰβήρων καὶ
Χαμπεσίδων καὶ Συριάνων καὶ Κοπτῶν ταῖφάδες καὶ τὰ προσκυ-
νήματά τους καὶ τὰ βακούφιά των, κατὰ τὸ ποίημα καὶ τὴν προ-
10 σταγὴν τοῦ χαζιρὲτ Ὅμερ, γραμμένον κρουφί, εἶναι ὅλα τῶν Ῥω-
μαίων καὶ τῶν πατριαρχῶν τους, καὶ κατὰ τοὺς λοιποὺς ὁρισμοὺς
(ὁποῦ εἶχαν εἰς χεῖράς τους) τῶν πάλαι βασιλευσάντων πάππων
μας τῶν μεγίστων, σουλτάν Σελήμ-χάν καὶ σουλτάν Σουλεϊμάν-
χάν. Τὸ εἰρημένον ἡμῶν, ἡ ἐκκλησία τοῦ Καμαμέ, καὶ τὰ ἄνω καὶ
15 κάτωθεν εἰρημένα προσκυνήματα καὶ τῶν Ἰβήρων ὁ ταῖφᾶς καὶ
τῶν Χαμπεσίδων καὶ Συριάνων καὶ Κοπτῶν, ὁποῦ εἶναι εἰς τοὺς
Ῥωμαίους ὑποκείμενοι, νὰ τὰ ἀφήσετε εἰς χεῖρας τῶν κατὰ και-
ροὺς πατριαρχῶν τῶν Ῥωμαίων, καὶ οἱ Φράγκοι Ἀρμένιοι καὶ
ἄλλαις φυλαῖς νὰ μὴ τοὺς ἀνακατώνουσιν εἰς τὸ παντελές, διατὶ
20 ἐκεῖνο τὸ εὐλογημένον τοῦ χαζιρὲτ Ὅμερ χατ-σιερίφιον, ὁποῦ
ἔδωκεν ἀπλῶς καὶ ἐξηγημένως καὶ ὥρισε καὶ ἐθεμελίωσε τῷ τι-
μίφ αὐτοῦ ἀχτιναμέ, [οὕτω προστάσσει· ὕπερ] καὶ ὁ ἐλεημένος
καὶ ἀναπαυμένος πάππος μου σουλτάν Ἀχμέτ-χάν καὶ δεῦτερον
ἐβεβαίωσε, διατὶ εἶδε τὸν ἀχτιναμέ τοῦ Ὅμερ καὶ τὸν ἐβεβαίωσε.
25 Εἰς τούτην τὴν ἀπόφασιν ἀπάνω ὄντες οἱ Ῥωμαῖοι (= τοιοῦτων
οὖν προνομίων κεκτημένων τῶν Ῥωμαίων), πρὸ ὀλίγου καιροῦ
τῶν Ἀρμενίων ὁ ταῖφᾶς κάμνοντες ἕνα χοτζέτιον δολεμένον εὐ-
γαλαν ἐπάνω εἰς αὐτὸ ὁρισμὸν καὶ τοὺς τόπους ὁποῦ εἴπαμεν πῶς
ἦσαν τῶν Ῥωμαίων τοὺς ἐπερίλαβον. Εἰς τὸν καιρὸν τοῦ συγγω-
30 ρημένου θείου μου σουλτάν Μουράτ-χάν ἦλθασιν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ
ἔδωσαν ἀρζιγάλι καὶ ἐγίνηκαν μουραφά μὲ τοὺς Ἀρμενίους ἐπὶ
τῆς Τιμίας Κρίσεως, καὶ ἐγροίκησε ὅτι δυνατὰ εἶναι ψεῦσται οἱ
Ἀρμένιοι καὶ λακὰ εἰς αὐτὰ παντελῶς δὲν ἔχουσι καὶ φανερά

εἶναι τοῦ πατριάρχου τῶν Ῥωμαίων καὶ βεβαιωθείς τὸ ψεῦδος τῶν Ἀρμενίων ἔδωκε τῶν Ῥωμαίων χοτζέτι καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὸ χατ-σιερίφι καὶ ἰσχυρὰν ἀπόφασιν, καὶ ἐγένηκεν εἰρήνη· καὶ ἀνεκαίνισαν τὰ σκάνδαλα καὶ τώρα μὲ τὴν δυστροπίαν τους λέγουν, ὅτι οἱ Χαμπέσιδες καὶ τὰ προσκυνήματά των εἶναι εἰς αὐτοὺς γι- 5
μάκιδες, καὶ μετὰ δόλου πάλιν ἔλαβον ὄρισμὸν καὶ τὸν εὐγαλαν ἐνώπιον τοῦ Ὑψηλοῦ μου Κριτηρίου καὶ τῶν βεζήριδων καὶ καζασκέριδων μου, καὶ ἐγένηκαν πάλιν ἄμφω τὰ μέρη μουραφά· καὶ τῶν δύο μερῶν τὰ χαρτία εἶδαμεν, καὶ οἱ λεγόμενοι τόποι, οἱ Χαμπέσιδες καὶ οἱ Κόπται καὶ τὰ προσκυνήματά τους, εἶναι γι- 10
αμάκιδες εἰς τοὺς Ῥωμαίους καὶ ἐβεβαιώθημεν τὸ φανερόν ψεῦδος καὶ τὴν κακουργίαν τῶν Ἀρμενίων· καὶ κατὰ τοὺς ὑψηλοὺς ὀρισμοὺς καὶ τὰς τιμίας κρίσεις τῶν Ῥωμαίων μου ἔκαμαν ἀναφορὰν οἱ καζασκέριδες καὶ πάντες οἱ κριταί, ὅτι τῶν Χαμπεσίδων τὸν ταῖφᾶν καὶ τὰ προσκυνήματά των καὶ τοὺς τόπους τους ὄλους καὶ τὰ 15
χρειαζόμενα ἅπαντα καὶ τῶν δύο θυρῶν τὰ κλειδιά κατὰ τοὺς ἀχτιναμέδες ἀπὸ τῆς ἀρχῆς δὲν ἦλθε ποτὲ νὰ κάμνουν ζάπτι οἱ Ἀρμένιοι, μόνον ἦσαν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων, καὶ παντελῶς οἱ Ἀρμένιοι καὶ ἀπὸ τὸ μέρος τῶν ἄλλων φυλῶν νὰ μὴ τοὺς ἀνακατώγη τινάς, μῆτε νὰ στέκετε ἀντικρῦ· διὸ καὶ χατ-σιερίφι 20
μου μεγαλοπρεπέστατον ἐγένηκε. Ὡρισα, ὅτι, φθάνοντος αὐτοῦ τοῦ ὀρισμοῦ μου, νὰ κάμετε κατὰ τὴν ἀπόφασίν μου καὶ τὸ χατ-σιερίφι μου. Τοὺς εἰρημένους τόπους, ὅπου εἶναι εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Καμαμέ, καὶ τοὺς ἄλλους εἰρημένους καὶ μετρομένους τόπους καὶ τὰς μοῖρας τῶν τόπων ὅπου βαστάζουν, καὶ τὰ μονα- 25
στήρια καὶ προσκυνήματά των καὶ τοὺς Ἴβηρας καὶ Χαμπέσιδες καὶ Κόπτας καὶ Συριάνους ὄλους μὲ τὰ τεβαμπία των καὶ τὰ χρειαζόμενά των καὶ τὰ βακούφιά τους (νὰ εἶναι τῶν Ῥωμαίων), κατὰ τὸν ἀχτιναμέ τοῦ χαζιρῆτ Ὅμερ καὶ τῶν πάλαι βασιλευσάντων καὶ πάππων μου καὶ τοῦ ἐν τῷ Παραδείσῳ πατρός μου 30
σουλτάν Ἡμπραχῆμ-χάν τὸν ἐξηγητὸν καὶ ἀπλὸν ἀχτιναμέ καὶ τοὺς θεῖους μου ὀρισμοὺς· καὶ τὸν ταῖφᾶν τῶν Χαμπεσίδων καὶ Κοπτῶν οἱ πατριάρχαι τῶν Ῥωμαίων καὶ οἱ Ῥωμαῖοι νὰ τοὺς

ἔχουν ὑποκειμένους καὶ νὰ τὰ ὀρίζωσιν ὄλα, καὶ οἱ Ἀρμένιοι νὰ
μὴ ἀνακατώνονται εἰς αὐτὰ παντελῶς, μηδὲ ἡ φυλὴ τους.
Ἐπειτα οἱ τῆς φυλῆς τῶν Ἀρμενίων ἀν κάμουν τὰβᾶ καὶ ἔλ-
θουν νὰ κριθοῦν, νὰ μὴ τοὺς ἀκούητε· μόνον κατὰ τὸ χατ-
5 χουμαούνι μου καὶ τὸν τίμιόν μου ὀρισμόν, ὅπου τῶρα ἐγίνηκαν,
νὰ κάμετε, μὴ δείχνοντες καμμίαν δολιότητα (οἱ κριταὶ αὐτοῦ καὶ
ὁ κατῆς), ἀλλ' ἰσχυρῶς νὰ ὑπακούσητε καὶ νὰ στερεώσετε τὰ ὀρι-
σμένα. Οὐτω νὰ γινώσκετε καὶ τὸ τίμιόν μου σημεῖον νὰ πιστεύετε
καὶ νὰ εὐλαβῆσθε. Τὸ ρᾶζ' (1067 = 1656-1657) ἔτος τῆς Φυγῆς,
10 τὸν μῆνα τὸν δεκέμβριον, ἐν Κωνσταντινουπόλει.

8.

Ἴσον τοῦ νέου χατίου τοῦ σουλτάν Μεχμέτ διὰ τὸ ἡμέτερον μοάφι.

Κατῆ καὶ πασιᾶ,

Ἐρχομένου αὐτοῦσέ τοῦ ὑψηλοτάτου ὀρισμοῦ νὰ γινώσκετε,
15 ὅτι ὁ πατριάρχης καὶ οἱ καλόγηροι ὅπου εἶναι μέσα εἰς τὴν Ἱε-
ρουσαλήμ ἔδωκαν ἀρζιχάλι εἰς τὴν Ἱψηλοτάτην μου Πύλην, λέ-
γοντες ὅτι ἀπὸ τὸν εὐτυχημένον καιρὸν τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀποστόλου
καὶ τοῦ Ὁμερ-ἡμπην-Χαττάπ ἐδόθη αὐτοῖς ἔντιμος διαθήκη νὰ
εἶναι μοάφιδες, κατὰ τὴν ὁποίαν δέδωκεν αὐτοῖς ὕστερον καὶ ὁ
20 σουλτάν Σελήμ-χάνης καὶ ὁ σουλτάν Σουλεημάνης (ὧν ὁ χοῦς εἶη
ἀγαθός) καὶ καθεξῆς οἱ λοιποὶ βασιλεῖς χατ-σιερίφια μετὰ ἰσχυρῶν
ἐπιγραφῶν, νὰ εἶναι πάντῃ δηλονότι μοάφιδες· καὶ πρὸς τούτοις
(λέγουσιν) ὅτι δίδουν κάθε χρόνον εἰς τὸ γγισμὶ τοῦ σουλτάν Ἀχ-
μέτ-χάν γρόσια 1000, ἀσλανία· οἱ ἐξουσιασταὶ ὁμως τῆς Ἱερου-
25 σαλήμ καὶ οἱ κατῆδες ἐρχόμενοι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, μετὰ τὴν
ἐκούσιον τῶν καλογήρων προσκύνησιν καὶ θεληματικὴν δόσιν τῶν
τζοχῶν καὶ κουμασίων καὶ τζαχτζηρίων, οἱ ῥηθέντες ἐξουσιασταὶ
μὴ ἀρκούμενοι εἰς ἐκεῖνα ζητοῦσι βιαίως βοήθειαν, προφασιζόμενοι
ὅτι εἶναι ἐμιρχάτζιδες, λέγοντες " Δότε μας τὰ πεντακόσια γρό-
30 σια ὅπου ἐδίδετε διὰ τὰ μοναστήρια καὶ κάμετέ μας καὶ φιλιαν,
ἢ ἀντὶ τῆς φιλίας δότε μας ἄσπρα, δότε μας γραμουρλούκια μὲ
μαλαγματένια κουμπία καὶ κάθε μῆνα νὰ ἔρχεσθε εἰς ἡμετέραν

ἀντάμωσιν μὲ πεσχέςσιον”, καὶ πάλιν “Δότε μας μικρὰν βοήθειαν”.
Καὶ ἀκόμι (= προσέθεντο οἱ Ῥωμαῖοι) ὅτι οἱ χριστιανοὶ ὁποῦ
εἶναι μέσα εἰς τὸ κάστρον τῆς Ἱερουσαλήμ ἀνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς
πλὴν τοῦ χαρακζίου ἄλλο τίποτα δὲν δίδουν· οἱ πασιᾶδες ὁμως
τῆς Ἱερουσαλήμ γυρεύουν καὶ ἀπ’ ἐκείνους χουσμέτι καὶ βοήθεια 5
καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ἂν δὲν τὰ δώσουν θεληματικῶς, τὰ πέρ-
νουν στανικῶς. Ὅμοίως καὶ οἱ κατῆδες ἐρχόμενοι, ἀφ’ οὔ λάβουν
τὰ ἀνωθεν ἐκούσια τῶν καλογήρων πεσχέςσια, ζητοῦσι κουντούμι
(ἦτοι ἄσπρα διὰ τὸν καλὸν ἐρχομόν) καὶ ἔτι ἀντάμωσιν κάθε μῆνα
μὲ πεσχέςσιον, καὶ ἀκόμι ἀντὶ φιλίας ἄσπρα, καὶ ἔτι λέγουσι “Φέ- 10
ρετε τὰ χογγέτια ὁποῦ ἔχετε νὰ βουλλώσωμεν”, διὰ νὰ πάρουν
ἄσπρα (τὰ ὁποῖα καὶ πέρνουν), καὶ ἔτι “Φέρετε ἄσπρα διὰ στρω-
σίματα”, καὶ πρὸς τούτοις “Φέρετε βοήθειαν πάλιν”, καὶ ἂν δὲν
δώσωμεν αὐτὰ, μᾶς φοβερρίζουν λέγοντες “Σηκῶνομεν τὸν κόσμον
καὶ ἐρχόμεθα ἀπάνω σας καὶ κρημνίζομεν τὰς ἐκκλησίας, ὁποῦ 15
εἶναι σιμὰ εἰς τὰ τζαμιά”. καὶ ἔτι λέγουσιν “Ἔσεῖς ἐκρεμάσετε
κανδήλια χωρὶς θέλημα καὶ ἐφτιᾶσετε τουλάπια σανιδένια καὶ
στασιδία καὶ σκαμνία· ἐστρώσετε πλάκαις, ἐζωγραφίσετε τοίχους,
ἀσπρίσετε τοῖχον, ἐσκάψετε στέρνας, ἐφτιᾶσετε μύλους καὶ κήπων
τοίχους, ἐμερεμετίσετε ἐκκλησίας. Δοιπόν, ἦ φέρετε ἄσπρα, ἦ τὰ 20
κάμνομεν κέσφι καὶ τὰ χαλοῦμεν· ἔπειτα σᾶς σφαλοῦμεν εἰς τὸν
Καλὸν καὶ γράφομεν τὸ ἄρζι σας καὶ σᾶς ἀφανίζομεν”. Ἐτι, ὅτι
ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Σιαμ-πασῆ ἔρχονται ἀνθρωποὶ μὲ ὄνομα ἐξε-
τάσεως, καὶ ἀφ’ οὔ στραφοῦσι ζητοῦν οἱ ἐξουσιασταὶ ἄσπρα, λέ-
γοντες ὅτι “Ἐξοδιᾶσαμεν τόσα εἰς ἐκείνους, καὶ ἂν δὲν τὰ δώ- 25
σωμεν, τὰ πέρνουσι στανικῶς”. Ἐτι, ἐκείνους ὁποῦ μέλλουν νὰ
ὕπάγουν νὰ προσκυνήσουν εἰς τοῦ Ἀβραάμ, κᾶν τε ἐξουσιασταί,
κᾶν τε λοιποὶ Τοῦρκοι, γυρεύουν νὰ τοὺς κάμνωμεν φιλίαν εἰς τὴν
Βηθλεέμ, μέσα εἰς τὸ μοναστήριόν μας, προστακτικῶς καὶ νὰ
τοὺς ἐτοιμάζωμεν κονάκια· καὶ ἀνκαλὰ καὶ εἰς τοῦτο νὰ ἐδόθη 30
ὀρισμὸς ἰσχυρὸς πλέον νὰ μὴ γίνεταί, ἀλλ’ οἱ ἐξουσιασταὶ πασιᾶ-
δες καὶ κατῆδες ἔχοντες σκοπὸν νὰ πάρουν ἄσπρα λέγουσιν “Ἡμεῖς
θέλομεν νὰ ὑπάγωμεν εἰς τοῦ Ἀβραάμ μὲ ὄλους τοὺς προεστοὺς
*

τῆς χώρας καὶ νὰ ἐτοιμάσετε χωρὶς ἄλλο κονάκι καὶ φιλίαν εἰς
τὴν Βηθλεέμ, ὅτι ἐκεῖ θέλομεν νὰ κονεύσωμεν, δηλαδὴ εἰς τὸ
μοναστήριόν σας καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν σας, καὶ ἂν δὲν θέλετε,
φέρετέ μας τόσα ἄσπρα καὶ νὰ μὴ ὑπᾶμεν". Ἔτι, ἂν ὑπάγη
5 τινὰς ἔξω ἀπὸ τὸ κάστρον ἢ εἰς τὴν σκάλλαν, ὅταν στραφῆ ζη-
τοῦσιν ἄσπρα, λέγοντες "Διατί δὲν ἐρωτήσατε, ὅταν ἐπήγατε";
Ἔτι, ὅταν μέλλῃ ὁ πατριάρχης νὰ ὑπάγη εἰς τὴν Πόλιν, ἢ εἰς
ἄλλον τόπον τοῦ βασιλέως, ζητοῦσι τόσα νὰ τοῦ δώσουν θέλημα
νὰ εὐγῆ. Καὶ πάλιν, ὅταν ἔρχεται ἢ ἀπὸ τὴν Πόλιν, ἢ ἀπὸ ἄλλον
10 τόπον, γυρεύουν σαμουρόγουναις καὶ ἄσπρα καὶ ἄλλα διάφορα πε-
σχέσια. Ἔτι, εἰς τὰ ἔξω μοναστήρια καὶ εἰς τὰ ἀμπέλια καὶ
χωράφια συμβαίνει νὰ γίνωνται φονικά καὶ εὐρίσκουν αἰτίαν καὶ
γυρεύουν ἄσπρα. Ἔτι, τὸν τόπον τῶν μνημάτων, ὅπου ἔχουν εἰς
τὴν ἀγίαν Σιών ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅπου ἐπάρθη ἡ Ἱερουσαλήμ,
15 σηκώνονται καὶ λέγουσιν πῶς εἶναι βακουῖφι καὶ τὰ χογγέτια καὶ
τοὺς ὀρισμοὺς ὅπου ἔχουν δὲν τὰ πλάνουον· μόνον διὰ τὰ ἄσπρα
λέγουσιν ὅτι "Κάμνομεν κέσφι τὸν τόπον". Ταῦτα πάντα διὰ νὰ
λείψουν ἔδωκα ὀρισμὸν τώρα γλήγορα, τὸν ὁποῖον δὲν ἐπίασαν·
ἔδωκα καὶ ἄλλον ὀρισμὸν ὅμοιον εἰς τοὺς 1095 (=1684), τὸν μῆνα
20 Ῥετζέπ, νὰ παύσουν πλέον ἐκεῖναις ἢ ἀδικίαις καὶ ἀτοπίαις. Καὶ
ἐπειδὴ οἱ ὀρισμοὶ ἐκεῖνοι δὲν ἐπιδάσθησαν (καὶ μάλιστα ὅπου μὲ
τὸν β' ὀρισμὸν ἐπῆγε μόνος τοῦ ὁ πατριάρχης εἰς τὴν Ἱερουσα-
λήμ καὶ τοῦ εἶπεν ὁ πασιᾶς καὶ ὁ κατ'ἡς "Διατί ἤφερες β' ὀρι-
σμὸν; Ἡμεῖς τώρα διπλᾶ καὶ τριπλᾶ θέλομεν νὰ τὰ πέρνωμεν")
25 καὶ πλέον μὴ ὑποφέροντες οἱ καλόγηροι φεύγουν ἀπὸ τὰ Ἱεροσό-
λυμα καὶ σκορποῦσι, ὀρίζω ἀπὸ τοῦ νῦν νὰ λείψουν ἢ ἄνωθεν
ἀδικίαις, διότι ἐκυτάξαμεν καὶ εἰς τὸν βασιλικὸν κώδικα καὶ ἠύ-
ραμεν ὅτι δίκαιον δὲν εἶναι νὰ δίδουν τίποτα, καὶ μάλιστα ὅπου
ἐζήτησαν καὶ ὀρισμὸν, χωρὶς τὴν κρίσιν νὰ μὴ τοὺς γυρεύουν
30 τίποτα καὶ τοὺς ἀδικοῦσι. Ὅθεν ἐδόθη κατὰ τὸ παρὸν ἡ πα-
ροῦσα ἀπόφασις πλέον τινὰς νὰ μὴ τοὺς πειράζῃ. Προστάττει λοι-
πὸν ἡ ὑψηλὴ μου βασιλεία τὴν ὥραν ὅπου νὰ ἔλθῃ αὐτοῦσε ὁ
τίμιός μου ὀρισμὸς νὰ κάμετε ὡς γράφει, τουτέστι εἰς τὸν και-

ρὸν τῆς εὐτυχίας μου ὁ πατριάρχης καὶ οἱ καλόγηροι νὰ μὴ ἀδικοῦνται, οὔτε ἔχω θέλημα νὰ δίδουν τίποτα, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἀπ' ὅλα εἰρηνικοὶ καὶ χωρὶς ἔννοιαν εἰς τὸν καιρὸν μου, κατὰ τὰς διαθήκας καὶ ὀρισμοὺς ὅπου ἔχουν. Λοιπὸν οἱ πασιάδες καὶ οἱ κατῆδες τῆς Ἱερουσαλήμ ἔτζι νὰ κάμουν καὶ νὰ μὴ τοὺς πε- 5
ράζουσιν κάμνοντες παρακοήν· ὥστε οἱ πασιάδες καὶ οἱ ἐμιρχάτζη-
δες διὰ ἡμπιᾶτι πλέον νὰ μὴ γυρεύουν τὰ 500, ἀλλ' οὔτε νὰ
τὰ πάρουσι, οὔτε πεσχέσια νὰ ζητοῦσι, μήτε διὰ φιλιαν νὰ γυ-
ρεύουν ἄσπρα, μήτε μηνιάτικα νὰ πέρνουν, μήτε γιάμπρουλούκια
μὲ μαλαγματένια κουμπία νὰ ζητοῦν, μήτε μικρὰ χουσμῆτια, μήτε 10
βόθθεια, μήτε νὰ ζητοῦν ἀδικίαν πολλή ἢ ὀλίγη, καὶ στανικῶς
τίποτα νὰ μὴ πάρουν καὶ νὰ μὴ γυρεύουν ἀντάμωσιν κάθε μῆνα·
καὶ οἱ χριστιανοὶ νὰ μὴ δίδουν, καὶ ταῖς ἐκκλησίαις ὅπου ἔχουν πα-
λαιόθεν εἰς τζαμία σιμὰ κέσφι νὰ μὴ ταῖς κάμνουν, μήτε διὰ κανδή-
λια νὰ γίνεται ἐξέτασις, καὶ τὰ στρωσίματα τῶν πλακῶν καὶ τοὺς σο- 15
βάδες καὶ τὰς ἱστορίας καὶ τὰ ξύλινα τουλάπια καὶ ταῖς στέρναις καὶ
τοὺς μύλους καὶ τοὺς κήπους πλέον νὰ μὴ τὰ ἐξετάζουσιν· καὶ ἐκεῖνο
ὅπου λέγουν διὰ νὰ ἀδικήσουν, ἤγουν ὅτι “Ἐφτιάζετε ἐκκλησίαις καὶ
ταῖς κάμνομεν κέσφι” καὶ ἐξῆς εἰς τὸν Καλὲν χάφι καὶ ἄρζι, αὐτὰ
ἀπὸ τοῦ νῦν παντελῶς νὰ λείψουν. Καὶ διὰ ἐκείνους ὅπου ἔρχονται 20
εἰς ἐξέτασιν ἀπὸ τὸ Σιάμι, πλέον οἱ ἐξουσιασταὶ νὰ μὴ τοὺς
πέρνουν τίποτα, κατὰ τὰ χατ-σιερίφια ὅπου ἔχουν. Καὶ διὰ τὸ
κονάκι τῆς Βηθλεέμ καὶ τὰς φιλίαις πλέον ἄσπρα νὰ μὴ ζητοῦν,
ἀλλὰ κἂν μήτε νὰ κονεύουν παντελῶς ἐκεῖ. Καὶ ὅταν εὐγαίνουν
ἔξω (=τῆς πόλεως), εἰς τὸ γόρισμα ἄσπρα παντελῶς νὰ μὴ τοὺς 25
πέρνουν. Καὶ οἱ πατριάρχαι, ὅταν εὐγαίνουν νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν
Πόλιν, ἢ εἰς τὰ κάστηρ τῆς βασιλείας μου, θέλημα νὰ μὴ πέρ-
νουν ὁμοίως καὶ ὅταν γυρίζουν νὰ μὴ τοὺς γυρεύουν σαμουρό-
γουναν καὶ ἄσπρα καὶ πεσχέσια. Καὶ εἰς τὰ μοναστήρια τὰ ἔξω,
ἢ εἰς χωράφια, ἢ εἰς ἀμπέλια, ἂν γίνωνται φονικά, ἄσπρα νὰ 30
μὴ τοὺς γυρεύουν. Καὶ διὰ τὰ μνήματα εἰς τὴν ἀγίαν Σιών, κατὰ
τὰ χογγέτια καὶ τοὺς ὀρισμοὺς ὅπου ἔχουν καὶ λέγει ὁ κατῆς
“Τὰ κάμνομεν κέσφι, ἐπειδὴ καὶ εἶναι βακούφι”, κρίσεις σφαλατῆς

νά μή γίνωνται πλέον καί πειράζουσι τοὺς καλογήρους, καὶ ἀπλῶς οἱ καλόγηροι πείραξιν νά μή ἔχουσι καὶ ἀδικίαν παντελῶς. Ὡστε ἀπὸ τοῦ νῦν κατὰ τοὺς ἀρχαίους ὁρισμοὺς καὶ τὸν παρόντα ὑψηλὸν μου ὁρισμὸν ὁ πατριάρχης καὶ οἱ καλόγηροι καὶ οἱ χριστιανοὶ
5 πείραξιν καμμίαν νά μή ἔχουσι ἐξ ἀποφάσεως, καὶ ἀφ' οὗ τὸν κάμετε κάετ, νά τὸν δώσετε τῶν πτωχῶν τῶν καλογήρων καὶ νά προσκυνήσητε ὅλοι σας τὸ σημεῖον. Τὸ ρατζ' (1097=1685) ἔτος, κατὰ μῆνα πρῶτον, ἐν τῇ πεφυλαγμένῃ Ἀδριανουπόλει.

10

9.

1704. Τὸ χατ-σιερίφι τοῦ νῦν βασιλέως σουλτάν Ἀχμέτη, υἱοῦ τοῦ σουλτάν Μεχμέτη, περιέχει κεφαλαιωδῶς ταῦτα:

Α^{ον}. Ὅτι οἱ καλόγηροι καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, εἶναι μοάφηδες μὲ τόσα χατ-σιερίφια, καὶ διὰ νά
15 περνοῦν μὲ τοὺς κριτὰς καλά, ἔκαμαν μὲ τὸ θέλημά τους νά δίδουσι τὰ καὶ τὰ· ἀλλὰ καμπόσοι ἀπὸ τοὺς κριτὰς ἀδικοὶ ὄντες ἔκαμαν πολλὰς καινοτομίας κατ' αὐτῶν, καὶ λοιπὸν ὀρίζομεν ἀπὸ ὃ τι δίδουσι μὲ τὸ θέλημά τους (τὰ ὁποῖα τὰ γράφει ὁ ὁρισμὸς ἕνα πρὸς ἕνα), νά μή ἡμπορῇ τινὰς νά τοὺς πέρνη τίποτε πε-
20 ρισσότερον.

Β^{ον}. Τὰ χατ-σιερίφια καὶ οἱ ὁρισμοὶ καὶ τὰ χουτζέτια ὁποῦ ἔχουσι τὰ παλαιὰ καὶ τὰ χατ-σιερίφια τοῦ θεοῦ μου σουλτάν Ἀχμέτη καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου σουλτάν Μουσταφᾶ νά ἔχουσι τὸ κῦρος.

25 Γ^{ον}. Τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν Ἰβήρων καὶ τῶν Χαμπέσιδων τὰ μοναστήρια καὶ τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ σπήτια καὶ ταῖς καμάραις καὶ τὰ ἐργαστήρια καὶ τὰ μνήματα καὶ ὅλα τους τὰ βακούφια, ὁποῦ εἶναι μέσα καὶ ἔξω τῆς Ἱερουσαλήμ, νά μή ἀφήσῃ ὁ κατῆς νά τὰ κάμουν οἱ ἐξωτερικοὶ ἢ κέσφι, ἢ τεφτίσι, ἢ γιοκλαμᾶ, ἀλλὰ μήτε αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ κατῆς νά μὴν ἡμπορῇ νά τὰ
30 κάμη κέσφι, ἢ τεφτίσι, ἢ γιοκλαμᾶ, ἢ γουον ὁ κατῆς νά μὴν ἡμπορῇ νά εἰπῇ, ὅτι ὁ ὁρισμὸς προστάζει νά μή κάμουν κέσφι οἱ ἀβάνιδες· ἀμὴ τὸν κατῆ δὲν τὸν ἐμποδίζει, ἀλλὰ καὶ ὁ κατῆς νά

εἶναι ἐμποδισμένοι, ὥστε νὰ μὴν ἠμπορῆ νὰ κάμη μήτε κέσφι, μήτε τεφτίσι, μήτε γιοκλαμᾶ.

Δ^{ον}. Οἱ πασιάδες νὰ μὴ ἠμποροῦν νὰ κράζουν τὸν πατριάρχην ἢ τὸν ἐπίτροπόν του νὰ ὑπαγαίνου νὰ τοὺς ἀνταμώνου κάθε μῆνα μὲ πεσκέσι.

5

Ε^{ον}. Νὰ μὴ ἠμποροῦν νὰ γυρεύου νὰ τοὺς στρώνου τοὺς ὀντάδες τους.

ς^{ον}. Χισμέτι νὰ μὴ γυρεύου, ἀλλὰ μήτε νὰ εὐρίσκου ἄλλους τρόπους ὅπου νὰ γυρεύου ἀπὸ λόγου τους τίποτε.

Ζ^{ον}. Ὅταν γυρεύου οἱ πασιάδες ἄσπρα καὶ δὲν τοὺς δίδου, νὰ μὴ ἠμποροῦν νὰ βάνου τοὺς καλογήρους χάψι, ἢ νὰ τοὺς δέρνου, ἢ νὰ τοὺς κακοποιοῦν.

10

Η^{ον}. Οἱ λεβένται τῶν πασιάδων εἰς τὰ μοναστήριά τους νὰ μὴ ὑπαγαίνου νὰ γυρεύου νὰ τρώγου καὶ νὰ τοὺς πειράζου.

Θ^{ον}. Εἰς τοὺς χριστιανούς πρωτόγηρον νὰ μὴ βάνου, μήτε νὰ γυρεύου ἀπὸ λόγου τους τίποτε.

15

Ι^{ον}. Οἱ πασιάδες, ὅταν ὑπαγαίνου ἐμπρὸς εἰς τὸν ἐμιρχάτζην καὶ ὅταν γυρίζου ὀπίσω, νὰ μὴ γυρεύου ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους μήτε δάνεια, μήτε ἡμῖτάτι, μήτε δῶρα.

ΙΑ^{ον}. Οἱ Φράγκοι, ἂν ἔχου πολλά καὶ δίδου πολλά, νὰ μὴν ἠμποροῦν νὰ γυρεύου τόσα ὡς ἐξουσιασταὶ καὶ ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους, μήτε νὰ ἠμποροῦν νὰ λέγου "Ἐδωκαν ἐκεῖνοι τόσα, δόσετε καὶ ἐσεῖς".

20

10.

Δογιώτατε κριτὰ τῆς Ἱερουσαλήμ, ἐρχόμενον τὸ παρόν μου φερμάνιον νὰ ἤξεύρετε ὁ εὐρισκόμενος εἰς Ἱερουσαλήμ πατριάρχης τῶν Ῥωμαίων καὶ οἱ Ῥωμαῖοι καὶ οἱ Γχιουρτζῆδες καὶ οἱ ἀσκηταὶ καὶ οἱ πέριξ τῆς Ἱερουσαλήμ κατοικοῦντες ὑποτελεῖς, μὲ τὸ νὰ ἔδωσαν ἀναφορὰν εἰς τὸ κράτος μου, αὐτοὶ ἀπὸ τὸν καιρὸν ὅπου ὑποτάχθησαν καὶ ἔδιδαν διάφορα δοσίματα τοὺς τὰ συγγώρησαν οἱ προπάπποι μας διὰ χρυσοβούλλου βασιλικῆ καὶ ἐκυρώθη ἢ βεβαίωσις καὶ διὰ πολλῶν ἄλλων ὀρισμῶν, καὶ οἱ ἐκεῖσε κριταὶ

25

30

δι' αὐτὰ τὰ δοσίματα καμμίαν στενοχωρίαν δὲν τοὺς ἐκάμασι· καὶ
εἰς τοὺς προλαβόντας χρόνους διὰ νὰ περνοῦν καλὰ μὲ τοὺς
κριτὰς καὶ μὲ τοὺς μουσελήμηδες ἔδιδαν τῶν πασιγᾶδων αὐ-
τοπραϊρέτως κάτι τι καὶ τοὺς ἐφιλοδωροῦσαν διὰ τὸν ἐρχομὸν
5 τοὺς ἀσλάνια 17 καὶ τοὺς περὶ αὐτοὺς ἀσλάνια 3· εἰς δὲ τοὺς
πασιγᾶδες γρόσια 75 καὶ εἰς τὸν κεχαγιᾶν του γρόσια 7 καὶ τὸν
πασιᾶν τζόχαν καὶ ἀτλάζι καὶ διὰ δούλευσίν του γρόσια 500, καὶ
τὸν κεχαγιᾶν του γρόσια 50 καὶ διὰ τοὺς ἀνθρώπους του γρόσια
14, καὶ καθ' ἕκαστον μῆνα τὸν πασιᾶν γρόσια 25 καὶ τὸν κεχα-
10 γιᾶν του 7 καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν γρόσια 3, καὶ τὸν πασιᾶν πα-
σχάτικα ἕνα ἀτλάζι ἀπὸ Χαλέπι καὶ τὸν κεχαγιᾶν του γρόσια 6
καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν γρόσια 4 καὶ εἰς ἔξοδα γρόσια 4 καὶ τὸν
δραγουμᾶνόν του γρόσια 200 καὶ τοῦ κεχαγιᾶ του 20 καὶ εἰς
τοὺς πέρξι αὐτοῦ γρόσια 4 (ἦ) 3, καὶ αὐτὰ ὅλα εἰς ἕνα χρόνον
15 σωστὸν τὰ ἔδιδαν καὶ ἀπ' αὐτὰ ἔξω ἄλλο τίποτες δὲν ἔδιδαν καὶ
οἱ κριταὶ ἄλλο τίποτες πλέον δὲν ἔπερναν, καὶ ὄλοι οἱ Ῥωμαῖοι
ἦτον ἀναπαυμένοι. Μερικοὶ ὅμως πασιγᾶδες δὲν ἀναπαύονταν εἰς
αὐτὰ ὁποῦ οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ προαιρέσεως ἔδιδαν καὶ εἰς τὰ ἔγγραφα
ὁποῦ εἶχον οἱ Ῥωμαῖοι δὲν ἐπέθιγοντο, καὶ ἀδικῶντάς τους τοὺς
20 ἐζητοῦσαν περισσότερα καὶ δυναστικῶς τοὺς τὰ ἔπερναν. Πολλάκις
τοὺς ἐξεδόθησαν ὀρισμοὶ καὶ ἐπιστάται, καὶ εἰρηνεύοντας ἢ ὑπό-
θεσις ὕστερον πάλιν οἱ εὐρισκόμενοι πασιγᾶδες ἐμεγάλυναν τὴν ἀδι-
κίαν, κάμνοντές την ἀπὸ χρόνον εἰς χρόνον περισσότερον, ξεχω-
ριστὰ ἀπὸ ὅσα αὐτοὶ καὶ οἱ μουσελήμηδες βιαίως ἔπερναν· καὶ
25 πηγαίνοντες οἱ Ῥωμαῖοι καὶ φανερώνοντές τους τὰ ἔγγραφα ὁποῦ
εἶχαν, ἐπροφασίζοντο· αὐτοὶ οἱ ὀρισμοὶ ὄντες περασμένων βασι-
λέων δὲν τοὺς ἐψηφοῦσαν· μόνον ἐδιᾶλεγον ἕνα ἀπὸ τοὺς Ῥω-
μαίους καὶ τὸν ἔκαμναν προεστὸν εἰς τοὺς ἄλλους, διὰ νὰ τρώ-
γουν ἀπὸ τὰ ρουφέτια ἄσπρα· καὶ τὸν ἐπίτροπον τοῦ πατριάρχου
30 τὸν ἐβίαζαν νὰ ἔρχεται κάθε μῆνα νὰ τοὺς ἀνταμώνῃ, καὶ ὁ σκο-
πὸς ὅχι δι' ἄλλο, παρὰ δι' αἰσχροκέρδειαν· καὶ πρόφασιζόμενοι
ὅτι θέλουν νὰ κάμουν ἐξέτασιν διὰ τὰς ἐκκλησίας, καὶ πέρνοντες
μὲ βίαν καὶ δυναστείαν τὰ ἄσπρα τους, καὶ πηγαίνοντες οἱ κατὰ

καιρούς πασιάδες εἰς προσκύνησίν τους, οἱ μουσελήμηδες ὁποῦ
ἔμειναν ἐκεῖσε τὰ ἴδια ἀπαιτήματα τῶν πασιάδων ἐκάμνασι. Μα-
κάρι οἱ ῥαγιάδες, μακάρι οἱ ἀσκηταὶ μὴ ἠμποροῦντες πλέον νὰ
εἶδωσι τὰ τόσα δεινὰ ἀπαιτήματα, πολλοὶ ἐσκορπίσθησαν καὶ ἔφυ-
γον, καὶ ἀπὸ αὐτὰς τὰς δεινὰς ἀπαιτήσεις καὶ ὅσοι ἔμειναν μὴ 5
ἠμπορῶντες νὰ ὑποφέρουν ἐκινδύνευε νὰ φύγουν καὶ αὐτοί. Διὰ
τοῦτο τὰ βασιλικά ἐγγραφα ὁποῦ ἔχουν οἱ Ῥωμαῖοι νὰ ψηφίσουν
καὶ νὰ ὑποταχθῶν εἰς αὐτά, καὶ νὰ πέρνουν μόνον τὰ ὅσα ἐκ
προαιρέσεως οἱ Ῥωμαῖοι ἀρχῆθεν εἶδιδαν, καὶ νὰ παύσουν πλέον
αἱ ἀδικίαι καὶ αἱ καταδυναστεῖαι· καὶ διὰ νὰ μὴ τοὺς ζητοῦν ἄλλα 10
διάφορα δοσίματα, ἔξω ἀπὸ τὰ διωρισμένα, ὁ συγχωρημένος θεὸς
μου σουλτάν Ἀχμέτης (τοῦ ὁποίου ἡ ψυχὴ νὰ εἶναι εἰς ἀνάπαυ-
σιν) τοὺς ἔδωσε βασιλικὸν ὄρισμὸν διαλαμβάνων, ὅτι νὰ κυρωθῆ
τόσον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅσον καὶ ἔξω καὶ εἰς τὰ πέριξ χω-
ρία, καὶ κατ' οὐδένα τρόπον νὰ μὴ τοὺς γίνεται καμμία ἀδικία· 15
καὶ ἂν ἤθελε μάθῃ πῶς τοὺς ἔγινε καμμία ἀδικία, τοὺς ἀδικητὰς
ἐκείνους (ἤθελε) νὰ τοὺς παιδεύσῃ. Τέτοιον ὄρισμὸν τοὺς ἔδωσεν·
ὅμως αὐτοὶ οὔτε ἐκεῖνον τὸν ὄρισμὸν δὲν τὸν ἐπίασαν, καὶ μὲ
πολλῶν λογίων τέχναις ἀδικῶντάς τους ἀπὸ τὸν καιρὸν ὁποῦ τοὺς
ὑποτάξαμεν, τόσον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ μέσα, ὅσον καὶ εἰς τὰ 20
πέριξ, τόσον Γχιουρτζήδες Χαμπέσιδες καὶ Σίρμποι, ὅσον καὶ εἰς
τοὺς προεστοὺς τῶν ἐκκλησιῶν, τῶν μοναστηρίων, τῶν καμαρῶν,
τῶν κελλίων τους, τῶν μνημάτων τους καὶ τῶν λοιπῶν ὑποστα-
τικῶν τους, μὲ αἰτίαν πῶς θέλουν νὰ τὰ ἐξετάσουν, τοὺς ἀδικουῦ-
σαν καὶ τοὺς ἐζημίωσαν· ὁ δὲ κριτὴς τῆς Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ 25
παύσουν πλέον αἱ τοιαῦται ἀδικίαι, τοὺς ἔδωσε καὶ χοτζέτιον τῆς
Κρίσεως, κατὰ τὸν βασιλικὸν ὄρισμὸν ὁποῦ εἶχαν εἰς χεῖράς τους·
αὐτοὶ ὅμως καὶ πάλιν οὔτε τὰ χάτι-χουμαγιά τους, οὔτε τὰ χο-
τζέτιά τους, οὔτε τὰ τεμεσουτίγια τους πᾶνουν, ἀλλὰ τοὺς βιάζουν
καὶ τοὺς ἀδικοῦν καὶ δὲν στέργουν νὰ πάρουν ἐκεῖνα ὁποῦ οἱ Ῥω- 30
μαῖοι ἐκ προαιρέσεώς τους εἶδιδαν· διὰ τοῦτο αὐτὰ τὰ διάφορα
δεινὰ ἀπαιτήματα, ἣ νὰ τοὺς βιάζουν νὰ ἔρχωνται εἰς ἀντά-
μωσίν τους διὰ νὰ τοὺς πέρνουν ἄσπρα, ἣ (δι') ἄλλαις διαφόραις

προφάσεις, ἢ νὰ ἐνοχλοῦν καὶ νὰ ἀδικοῦν τοὺς ῥαγιάδες, νὰ
λείφουν καὶ παύσουν ἀπὸ τῶρα καὶ ἐμπρός. Μακάρι πασιάδες,
κἂν τε μουσελήμηδες, ἀνίσως καὶ θέλουν νὰ κάμουν τίποτες δυ-
ναστείαν, ἐσὺ κριτὰ τῆς Ἱερουσαλήμ, κατὰ τὰ ἔγγραφα ὅπου ἔχουν
5 εἰς χεῖράς τους, νὰ κυτάξῃς νὰ μὴ τοὺς γένη κανένα ἀπὸ τὰ
ἄνωθεν ἀδικήματα, καὶ ὁ βασιλικὸς ὀρισμὸς τους νὰ πιάνεται.
ὁ ὁποῖος τοὺς ἐδόθη ἐν ἔτει 1107 (=1695-96) καὶ οἱ πτωχοὶ
μερικοὺς χρόνους εἶχαν ἀνάπαυσι· (καὶ ἐπειδὴ) τῶρα πάλιν δὲν
στέργουν εἰς ἐκεῖνα ὅπου ἐκ προαιρέσεως οἱ ῥαγιάδες ἔδιδαν, οἱ
10 δὲ Φραγκοασκηταὶ μὲ τὸ νὰ εἶναι πλούσιοι καὶ νὰ ἔχουν ἄσπρα
πολλὰ παθητικῶς δίδουν παραπάνω ἄσπρα καὶ αὐτοὶ μὴν ἔχοντες
τόσα ἄσπρα νὰ δώσουν, τοὺς βιάζουν τοὺς πτωχοὺς λέγοντές τους
"Δόσετε καὶ ἐσεῖς τόσα", καὶ τοὺς παιδεύουν καὶ τοὺς φυλακώ-
νουν· καὶ μερικοὶ πασαλῆδες πηγαίνουν τόσον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ
15 μέσα, ὅσον καὶ εἰς τὰ πέριξ, καὶ μὲ αἰτίαν νὰ ἐξετάζουσι τὰς
ἐκκλησίας τους, τὰς καμάρας τους, τὰ κτήριά τους, τὰ ἐργαστή-
ριά τους καὶ τὰ ἄλλα διάφορα ὑποστατικά τους καὶ μνημόριά
τους, τοὺς ζητοῦν βιαίως ἄσπρα καὶ δὲν φηφοῦν τοὺς ὀρισμοὺς
καὶ ἄλλα ἔγγραφα ὅπου ἔχουν εἰς χεῖράς τους, καὶ τοὺς κατα-
20 δυναστεύουν καὶ τοὺς δέρνουν, καὶ ξεχωριστὰ ἀπὸ αὐτὰ ζητοῦσι
βιαίως καὶ ἀπὸ τοὺς προσκυνητὰς ὅπου ἔρχονται ἐν λόγῳ δώρου
καὶ βοθηείας ἄσπρα, καὶ πηγαίνουν εἰς τὰς ἐκκλησίας τους καὶ
εἰς τὰ μοναστήριά τους καὶ τοὺς καταδυναστεύουσι· καὶ ζητοῦσι
νὰ φάνε καὶ νὰ πίουνε, λέγοντες ὅτι ἂν δὲν τοὺς δώσουν, βάλ-
25 λουν φωτιά καὶ τὰ καίουν, καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὰ χρυσόβουλλα
ὅπου ἔχουν καὶ κατὰ τὴν περίληψιν τῶν ὀρισμῶν τους νὰ πιάν-
ωνται· μακάρι ἐσεῖς οἱ κριταὶ τοὺς πτωχοὺς νὰ μὴ τοὺς φυλα-
κώνετε καὶ μὴ τοὺς παιδεύετε, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα νὰ καταπαύσουν·
καὶ διὰ νὰ μὴ γίνωνται πλέον τὰ τοιαῦτα τοὺς εἶχε δοθῆ ὀρι-
30 σμὸς, καὶ μὲ τὸ νὰ ἐχάθη ὁ ὀρισμὸς ἐκεῖνος ἔδωσαν ἀναφορὰν εἰς
τὸ κράτος μου καὶ ἐπαρακάλεσαν, καὶ (ἐπειδὴ) ἐστοχάσθημεν εἰς τὰ
κατάστιχα καὶ ἠύραμεν πῶς ἦτον ὀρισμὸς τοιοῦτος διὰ τὰς προ-
σταγὰς αὐτάς, περιέχων πῶς νὰ παύσουν πλέον αἱ τοιαῦται ἀδι-

κίαι, διὰ τοῦτο ἐδώσαμεν καὶ ἡμεῖς τὸν παρόντα ὀρισμὸν μας καὶ τὸν στερεώνομεν διὰ προσταγῆς ἀπὸ τὴν σήμερον, καὶ νὰ φυλαχθῆτε πολλὰ μὲ τὴν πρέπουσαν ὑποταγὴν εἰς τὸν ὀρισμὸν μου, ὁποῦ ἀπὸ τὴν σήμερον νὰ μὴν ἔλθωσι πρὸς ἡμᾶς νὰ κλαυθῶσι. Ταῦτα καὶ οὐχὶ ἄλλο. Γεγραμμένον ἐν ἔτει 1115 (=1704), 5
εἰς τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Ζιλχετζέ¹.

11.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ γράμματος ὁποῦ ἐπέμφθη παρὰ τοῦ ἐνδοξοτάτου βεζύρη
εἰς τὸν πασιᾶν τῆς Ἱερουσαλήμ· καὶ ἀκόμι τὸ ἴδιον ἴσον εἶναι ὁποῦ ἐγραψεν

ὁ αὐτὸς καὶ πρὸς τὸν καθῶν τῆς αὐτῆς πόλεως.

10

Τιμιώτατε πασιᾶ, τῇ ἐντιμότητί σου μὲ καθαρὸν χαιρετισμὸν δίδομεν εἶδῃσιν, ὅτι ὁ πατριάρχης τῶν Ῥωμαίων τῆς Ἱερουσαλήμ ὀνόματι Χρῦσανθος ἱερομόναχος ἀναφανείς εἰς τὸ ὑψηλότατον μου Ντιβάνιον καὶ δίδοντας ἀρζουχάλιον πρὸς ἡμᾶς ἐζήτησε μετὰ δεήσεως πολλῆς νὰ τοῦ δοθῆ καὶ ὁ ἡμέτερος ὀρισμὸς περὶ 15-
τούτων, ἤγουν κατὰ τὸ μπεράτιον τῆς πατριαρχείας του, ὁποῦ κρατεῖ εἰς χεῖράς του, ζητεῖ ἐκ μέρους του νὰ ἐξουσιαστοῦν τὰ αὐτόθι τῆς Ἱερουσαλήμ. Λοιπὸν γράφοντες λέγομεν, ὅτι οἱ αὐτόσε καλόγηροι νὰ μὴ δυνηθοῦν κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἀντισταθοῦν εἰς τὸ ὑψηλότατον μπεράτιον, μήτε νὰ τοὺς γίνῃ αὐτοῦ παρ' ἄλλων 20-
κανένα ἐμπόδιον εἰς τὰ συνειδισμένα τους, καθὼς καὶ τὸ πολυχρονημένον χάτι-χουμαγιοῦν ὁποῦ ἔχουσιν εἰς χεῖράς τους διαλαμβάνει, καὶ μήτε καμμίαν ἄλλην πείραξιν ἀπὸ τινάν. Λοιπὸν, κατὰ τὸ βασιλικὸν μπεράτιον ὁποῦ ἔχει εἰς χεῖράς του ὁ ῥηθεὶς πατριάρχης Χρῦσανθος, ἔτζι καὶ νὰ ἐξουσιάσῃ καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ 25-
τοὺς πτωχοὺς ῥαγιάδες καὶ ὡς εἶπομεν νὰ μὴν ἔχουν καμμίαν ἐνόχλησιν οὔτε ἀπὸ τὸ Κριτήριον, κατὰ τὸ ὑψηλότατον μπεράτιον καὶ χάτι-χουμαγιοῦν ὁποῦ ἔχουν, οὔτε ἀπὸ ἄλλον τινὰ ἐξωθεν, καὶ κατὰ πάντα νὰ εἶναι ἀνεπηρέαστοι παρ' αὐτῶν, καθὼς διαλαμβάνει καὶ ὁ ἀνά χεῖράς τους ὀρισμός. Ὅθεν περὶ τούτων 30-

¹ Ἐπεταί μετάφρασις τοῦ δοθέντος αυτοκρατορικοῦ βερατίου Χρυσάνθῳ τῷ Νοταρᾶ, πατριάρχῃ γενομένῳ τῶν Ἱεροσολύμων, ἣν οὐκ οἶδ' ὅπως ἀναντίγραφον ἀφῆκε.

ἔγγραφη καὶ τὸ παρόν μας, καὶ Θεοῦ συνάρσει ἐρχομένου τοῦ
γράμματός μας αὐτόθι θέλει ἐνεργηθῆ κατὰ τὴν προσταγὴν μας,
καὶ ἡ ἐντιμότης σου πρόσεχε νὰ μὴ δεῖξῃ εἰς αὐτὰ καμμίαν
ἐναντιότητα καὶ ἔτζι πάντοτε νὰ εἶσαι εἰς τὴν ὑγείαν σου.

5

12.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ φερμανίου, ὅπερ ἔγινεν ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ μακα-
ριωτάτου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κυρίου κυρίου Μελετίου, εἰς τὸ
νὰ μὴ γίνωνται οἱ ὀρθόδοξοι Φράγκοι.

Ἐπαρχε τῆς ἐν Συρίᾳ Βερροίας, ἐπίτροπέ μου ἡγεμόν, καὶ
10 ἔπαρχε τῆς Δαμασκού καὶ αὐθέντα τῶν χατζήδων, ἐπίτροπέ μου
ἡγεμόν, καὶ ἔπαρχε τῆς Σιδῶνος, ἐπίτροπέ μου ἡγεμόν, καὶ ἔπαρχε
τῆς ἐν Συρίᾳ Τριπόλεως, ἐπίτροπέ μου ἡγεμόν, ὑπερσέβαστοι καὶ
μέγιστοι βουλευταί, δικτάτορες τοῦ κόσμου, κυβερνῆται τῶν τά-
ξεων τοῦ λαοῦ, οἱ μετεώρω κρίσει καὶ φρονήσει τὰ δημόσια πράγ-
15 ματα κατευθύνοντες, οἱ τὰς τοῦ κόσμου ὑποθέσεις ὀρθῆ βουλῆ
ὀρίζοντες, οἱ τὸ θεμέλιον τῆς ἀρχῆς καὶ αὐτοκρατορίας ἐπισχυ-
ρίζοντες, οἱ ποικίλαις χάρισι τοῦ βασιλέως τοῦ ὑψίστου πεπρο-
κισμένοι, ὑπουργοὶ ἐξοχώτατοι καὶ τοποτηρηταί μου ὑπέρτατοι,
ὁ Θεὸς ὁ ὑψίστος αὐξήσει τὴν δόξαν ὑμῶν.

20 Ἐρχομένου τοῦδε τοῦ ὑπερτάτου καὶ αὐτοκρατορικοῦ ὀρισμοῦ,
γνωστὸν ὑμῖν ἔστω, ὅτι ὁ Μελέτιος ὁ πατριάρχης τῶν Ῥωμαίων
τῆς Ἱερουσαλήμ εἰς τὸ αὐτοκρατορικόν μου δικαστήριον ἔδωκεν
ἀρξιστάλι μὲ τὸ ὅποιον ἐφάνέρωσεν, ὅτι τινὲς Ῥωμαῖοι βραγιάδες,
χωρικοὶ καὶ παπάδες αὐτωνῶν ὅπου κατοικοῦσιν εἰς τὴν Δαμασκὸν
25 καὶ Βέρροϊαν καὶ Σιδῶνα καὶ Τρίπολιν καὶ Πτολεμαίδα καὶ εἰς
τὰ πέριξ αὐτῶν, φιλοτάραχοι ὄντες ἠκολούθησαν τὴν πίστιν τῶν
Φράγκων, ταραξάντες καὶ συγχύσαντες καὶ τοὺς λοιποὺς ὑποτακτι-
κοὺς Ῥωμαίους τοὺς ἐκ προγόνων βραγιάδες διὰ νὰ ἐνωθῶσιν, εἰς
τόσον ὅπου κατὰ μικρὸν οἱ βραγιάδες εὐγαιναν ἀπὸ τὸ βραγαλίκι
30 των· καὶ ἐπειδὴ μὲ ὀρισμὸν καμπόσαις φοραῖς ἔγινεν ἐντολὴ καὶ
προσταγὴ εἰς αὐτοὺς νὰ μὴν φραγιζοῦν, αὐτοὶ μετὰ τὸν ὀρισμὸν,
ἔξω ὅπου ἔμειναν παντελῶς ἀμετάθετοι ἀπὸ τὴν γνώμην των,
ἡμέρα τῆ ἡμέρα αὐξαιναν. Ὅθεν, ὄντας ἀνάγκη μὲ κάθε τρόπον

νά παιδευθοῦν οἱ ῥηθέντες καὶ νά ἐμποδισθοῦν οἱ κακοὶ καὶ
βλάβην φέροντες εἰς τοὺς πτωχοὺς ῥαγιάδες, ἔγινεν μετέπειτα
ἰσχυρὰ προσταγή, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ Ῥωμαῖοι ῥαγιάδες ὁποῦ ἠκολού-
θησαν τὴν πίστιν τῶν Φράγκων ἕως τώρα, πάλιν νά ἐπιστρέψουν
εἰς τὴν πρώτην θρησκείαν των καὶ ἀπὸ τοῦ ἐξῆς οὔτε αὐτοὶ οἱ 5
Ῥωμαῖοι ῥαγιάδες νά πηγαίνουν εἰς τὰς ἐκκλησίας τῶν Φραγκο-
πατέρων καὶ εἰς κάποια χάνιά των, διὰ νά διδάσκωνται ἀπ' αὐ-
τούς, οὔτε οἱ Φράγκοι νά καλοῦσιν αὐτοὺς τοὺς ῥαγιάδες εἰς τὰς
ἐκκλησίας καὶ χάνιά των, οὔτε οἱ αὐτοὶ νά πηγαίνουν εἰς τὰ
σπήτια τῶν ῥαγιάδων, οὔτε τὰ παιδία των νά τὰ διαβάζουν· καὶ 10
ἀκόμη οἱ ῥαγιάδες νά μὴ πηγαίνουν εἰς τὰ σπήτια, ἐκκλησίας
καὶ χάνια τῶν Φράγκων, ἀλλὰ καθένας νά φυλάττη τὴν πίστιν
του. Μ' ὄλον τοῦτο πάλιν αὐτοὶ μείναντες εἰς τὸ ἀμετάθετον τῆς
γνώμης των ἐφράγκιζαν καὶ δὲν ἐγύριζαν πλέον· τῶν ὁποίων ἡ
κατάστασις ἐπειδὴ καὶ προτήτερα ἔγινεν ἰλάμι διὰ νά ἐνεργῆται 15
ὡς ἄνωθεν, εἶχε δοθῆ ἄγιος ὄρισμός, ὅτι ἡ περιουσία ἐκείνων
ὁποῦ κάμνουσι τὴν ῥηθεῖσαν ταραχὴν καὶ σύγχυσιν νά λαμβάνεται
εἰς τὸ μισρὶ καὶ αὐτοὶ νά ἐξορίζωνται εἰς ἄλλον τόπον. Διὰ τοῦτο
ἐζήτησεν ὁ ῥηθεὶς πατριάρχης νά ἀνακαινισθῆ ὁ ἄνωθεν δοθεὶς
ὄρισμός, ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ καὶ εὐρέθη παρόμοιος γεγραμμένος εἰς 20
τοὺς κώδικας τοὺς πεφυλαγμένους εἰς τὸ ἀνακτορικόν μου ταμεῖον
καὶ σεσημειωμένους ἐν ἔτει ρλε' (1135=1722-3), ὁ νῦν ἐνδοξό-
τατος καὶ ἐξοχώτατος ρεῖς-ἐφέντης Ἰσμαήλ τὸ ἔκαμεν ἰλάμι διὰ
νά ἀνακαινισθῆ παρόμοια. Ὅθεν, κατὰ τὸ ἰλάμι του, προσέταξα
νά ἀνακαινισθῆ. Ὅρίζω λοιπόν, ὅτι ἐρχομένου τοῦδε τοῦ ἀποφα- 25
σιστικοῦ γράμματός μου, νά ἐνεργηθῆ αὐτὴ ἡ ἀπόφασις κατὰ τὸν
ἐν τούτῳ γεγραμμένον ἄγιον ὄρισμόν μου. Ὅθεν ἐσεῖς οἱ βεζι-
ράδες μὲ τὴν ἔννοιαν τούτου τοῦ ἀγίου μου ὀρισμοῦ νά κάμετε
τοὺς Ῥωμαίους ῥαγιάδες, ὁποῦ ἕως τώρα ἐφράγκισαν, νά γυρίσουν
εἰς τὴν ἀρχαίαν θρησκείαν τους, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐξῆς νά κάμετε ὅτι 30
οἱ αὐτοὶ Ῥωμαῖοι νά μὴ πηγαίνουν εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ εἰς
κάποια χάνια τῶν Φραγκοπατέρων, διὰ νά διδάσκωνται τὴν θρη-
σκείαν ἐκείνων· καὶ ἀκόμη καὶ οἱ Φράγκοι νά μὴν καλοῦσι τοὺς.

ράγδαδες εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ χάνιά των, καὶ οἱ Φραγκοπατέρες
νὰ μὴν πηγαίνουν εἰς τὰ σπήτια τῶν ράγδαδων καὶ νὰ μὴν δια-
βάζωσι τὰ παιδία των, καὶ οἱ ράγδαδες νὰ μὴν πηγαίνουν εἰς τὰ
σπήτια καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας των· ἀλλὰ νὰ προστάξετε κατὰ
5 πολλά ὅτι ὁ καθένας νὰ κρατῆ τὴν θρησκείαν του, εἰς τόσον
ὅπου νὰ κάμετε αὐθεντικὴν τὴν περιουσίαν ἐκείνων ὅπου φραγκί-
κίσουν καὶ δὲν ἐπιστρέφουν, ὡς ἄνωθεν εἴρηται· ἀλλὰ (καὶ ὅσοι)
μένοντες ἀμετάθετοι κάμνουσιν σύγχυσιν καὶ ταραχὴν, καὶ αὐτοὺς
νὰ ἐξορίσετε. Ὅμως νὰ προσέχετε νὰ φυλάγεσθε κατὰ πολλά διὰ
10 ἀρπαγὴν ἄσπρων νὰ μὴ ἀδικήσετε καὶ νὰ μὴ ἐνοχλήσετε ἐκεί-
νους ὅπου δὲν ἔχουν εἶδῃσιν εἰς τὴν ῥηθεῖσαν ὑπόθεσιν μὲ αὐτὴν
τὴν ἀφορμὴν τῆς προσταγῆς. Ἐτὶ νὰ ἤξεύρετε καὶ νὰ πείθεσθε
εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον τὸ ἅγιον, τὸ ὁποῖον ἐγράφη εἰς τὰς τελευ-
ταίας ἡμέρας τοῦ φεγγαρίου Μουχαρρέμ ἐν ἔτει ἄρμε' (1145 =
15 1732).

13.

Ἵπερσέβάστε καὶ μέγιστε βουλευτά, δικτάτορ τοῦ κόσμου,
κυβερνήτα τῶν τάξεων τῶν λαῶν, ὁ κατευθύνων τὰ δημόσια πράγ-
ματα μετεώρω κρίσει καὶ φρονήσει, ὁ ὀρίζων τὰς τοῦ κόσμου ὑπο-
20 θέσεις ὀρθῆ βουλή, ὁ ἐπισχυρίζων τὸ θεμέλιον τῆς αὐτοκρατο-
ρίας καὶ ἀρχῆς, ὁ στηρίζων τοὺς στύλους τῆς εὐδαιμονίας καὶ
δόξης, ὁ πεπρωκισμένος ποικίλαις χάρισι τοῦ βασιλέως τοῦ ὑψί-
στου, ὑπουργὲ ἐξοχώτατε καὶ τοποτηρητὰ ὑπέρτατε, ἔπαρχε τῆς
Δαμασκοῦ μετὰ τῆς σημαίας τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ αὐθέντα τῶν
25 χατζίδων, ἐπίτροπέ μου ἡγεμόν, ὁ Θεὸς ὁ ὑψιστος αὐξήσοι τὴν
δόξαν σου· καὶ σὺ ἐξοχώτατε κριτὰ τῶν κριτῶν τῶν ὀρθοδόξων,
προϊστάμενε τῶν προϊσταμένων, τῶν ἕνα Θεὸν εἶναι ὁμολογούντων,
πηγὴ τῆς ἐλλογιμότητος καὶ τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης, ὁ ἐξάγων
ἐμφάσεις ἱεράς καὶ νομικῆς, κληρονόμε τῶν ἐπιστημῶν τῶν προ-
30 φητῶν καὶ τῶν ἀποστόλων, ὁ πλουσίω ἐλέει τοῦ βασιλέως τοῦ
ὑψίστου ἐκλεγείς κριτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ, δέσποτα ἡμῶν, αὐξην-
θεῖη ἡ ἐλλογιμότης σου.

Ἐρχομένου τοῦδε τοῦ ὑπερτάτου καὶ αὐτοκρατορικοῦ διπλώ-
ματος, γνωστὸν ὑμῖν ἔστω, ὅτι ὁ Μελέτιος ὁ πατριάρχης τῶν
Ῥωμαίων τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τῶν ὑπ' αὐτὴν εἰς τὴν εὐτυχε-
στάτην μου Αὐλὴν ἀνέφερον, ὅτι ὁ ἀγιώτατος Ὁμέρης υἱὸς τοῦ
Χαττάπ (οὗ τὰ ἔργα ὁ Θεὸς ὁ ὑψιστος ἀντιμετρήσοι) λαβὼν καὶ 5
αἰχμαλωτίσας τὴν Ἱερουσαλήμ, μὲ τὸ νὰ εὐρέθησαν εἰς τὴν δε-
σποτείαν καὶ αὐθεντείαν τῶν Ῥωμαίων πολλοὶ ἅγιοι τόποι λα-
τρείας καὶ περιηγήσεως τῆς παλαιᾶς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Τάφου
καὶ τινῶν χωμάτων, ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καθὼς εἶναι
γεγραμμένον εἰς πολλὰ χρονολογικὰ βιβλία, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς 10
ἀχτιναμέν νὰ εἶναι πρῶτοι εἰς τοὺς Ἀρμενίους καὶ εἰς τοὺς λοι-
ποὺς χριστιανοὺς ῥαγιάδες καὶ νὰ μείνουν καὶ νὰ βεβαιωθοῦν οἱ
τόποι αὐτῶν εἰς τούτους καὶ νὰ τοὺς ὀρίζουν καὶ νὰ τοὺς ἐξου-
σιάζουν· ὕστερον δὲ ἐλθόντες καὶ οἱ μετ' αὐτὸν βασιλεῖς καὶ σουλ-
τάνοι ἐβεβαίωσαν τὰ ἄνωθεν καὶ ἔδιδαν εἰς αὐτοὺς πάλιν ἀχτι- 15
ναμέν, προστάτοντες ὅτι κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον νὰ εἶναι εἰς
τὴν ἐξουσίαν καὶ δεσποτείαν αὐτῶν· ἔπειτα ὁ ἐκ τῶν ἀοιδίμων
προπάππων μου πολεμικώτατος σουλτάν Σελίμης ὁ μακαρίτης, ὁ
κατοικῶν ἐν τῇ Ἐδέμ καὶ ἐμφωλεύων ἐν τῷ Παραδείσῳ (οὗ τὸ
μνημεῖον εἶη μακάριον), λαβὼν καὶ αἰχμαλωτίσας τὴν Αἴγυπτον 20
καὶ Δαμασκὸν καὶ Ἱερουσαλήμ κάκεῖνος αὐτοῖς αὐτοκρατορικὸν καὶ
ἀνακτορικὸν ἀχτιναμέν ἔδωκεν εἰς τὸ νὰ εἶναι οἱ ῥηθέντες
τόποι εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ δεσποτείαν αὐτῶν κατὰ τὸ πρῶτον,
καθὼς διαλαμβάνουν τὰ τακρίρια τῶν χαλιφῶν (τῶν στηριζάν-
των τὴν ἀληθῆ πίστιν) καὶ τῶν βασιλέων καὶ σουλτάνων· ἐφεξῆς 25
δὲ καὶ ὁ ἀοιδίμος καὶ μακαρίτης σουλτάν Σουλεϊμάνης (οὗ τὸ
μνημεῖον εἶη μακάριον) ἔδωκεν εἰς τοὺς ἰδίους ὀρισμὸν ἅγιον καὶ
βασιλικὸν ἐπιγεγραμμένον μὲ ἀμετάθετα σημεῖα τῆς ἀνακτορικῆς
γραφῆς, ἧγουν μὲ χατ-σιερίφι, νὰ ὀρίζουσι καὶ νὰ ἐξουσιάζουν
τοὺς αὐτοὺς τόπους, καθὼς καὶ πρῶτα. Ἵστερα δὲ ἐπειδὴ καὶ 30
ἦλθε καιρὸς νὰ γένῃ διάδοχος καὶ νὰ βασιλεύσῃ ὁ ἀοιδίμος καὶ
συγχωρημένος σουλτάν Μουράτης, ὁ πάππος τοῦ πάππου μου,
ἐστέφθη καὶ ἀνηγορεύθη βασιλεὺς, καὶ τότε οἱ διαληφθέντας χω-

ρις ἐναντιότητα ἔχοντες τὰ πρωτεῖα καὶ ἐξουσιάζοντες καὶ αὐθεν-
τεύοντες τοὺς προειρημένους τόπους, οἱ Ἀρμένιοι θέλοντες νὰ
εἰσέλθωσιν ὁμοῦ μετὰ τῶν Ῥωμαίων νὰ περιηγηθῶσι τὸ Ἅγιον
Φῶς, ἐκίνησαν ἀγωγὴν ἐναντίαν τῶν ἀχτιναμέδων καὶ περατίων
5 καὶ ὀρισμῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀποδείξεων καὶ τῆς ἀνέκαθεν ἐξου-
σίας αὐτῶν, καὶ οὕτως ἀφ' οὗ εἰς τὸ κριτήριον τῆς δικαιοσύνης
ἐνώπιον τῶν μεγάλων ἀνθυπάτων καὶ κριτῶν κατὰ τὴν ἱεράν κρι-
σιν ἐκρίθησαν, ἐφάνη ἡ ἀγωγὴ ἐκείνων ψευδῆς καὶ δολερά,
μὲ τὸ νὰ ἦτον τινὲς ἀποδείξεις ἐκείνων ἐναντίαι τῶν ἀληθινῶν
10 ἀχτιναμέδων καὶ μπερατίων καὶ ὀρισμῶν καὶ τῆς ἀνέκαθεν ἐξου-
σίας· οὐδὲν ἐδόθη εἰς τοὺς Ῥωμαίους, καθὼς ἀποφασίσθη, χο-
τζέτι νομικὸν μὲ ἐπιγραφαῖς τῶν προεστῶτων ἐπιγεγραμμέ-
νον καὶ μὲ σφραγίδας ἐσφραγισμένον, καὶ κατὰ τοῦτο ἀκόμη
ἐδόθη καὶ βασιλικὸς ὀρισμὸς ἐγκεχαραγμένος μὲ αὐτοκρατορικὴν
15 γραφὴν εἰς κατάπαυσιν τῆς ἄνωθεν ἐναντιότητος. Μετὰ δὲ ταῦτα
τόσον οἱ ῥηθέντες Ἀρμένιοι, ὅσον καὶ ἄλλοι, ἅπαξ καὶ δις ἐναν-
τιοὶ πάλιν φανέντες ἀπεβάλλοντο ἀπὸ τοῦ νὰ κάμουν ἀγωγὴν μὲ
τὰ τεμεσοῦτιά των εἰς τὸ βασιλικὸν κριτήριον. Πρωτεύοντες οὖν
οἱ Ῥωμαῖοι τῶν Ἀρμενίων μέχρι τοῦ νῦν δι' ὑπερτάτου ὀρισμοῦ
20 σεσημειωμένου μὲ ἰδιόχειρον γραφὴν βασιλικήν, ὅπου πρὸς αὐτοὺς
ἐδόθη, πάλιν οἱ Ἀρμένιοι ἔχοντες πόθον νὰ τοὺς ἐνοχλοῦν, κατὰ
τὸν ἄνωθεν τρόπον, καὶ τώρα μὴ ἡσυχάζοντες καὶ μὴν κατα-
παύοντες κατεσκεύασαν κάποια χοτζέτια μὲ κριτὰς ὁμογνώμονάς
των καὶ μὲ τρόπον ἐναντίας ἀναφορᾶς εὐγαλαν ὀρισμὸν ἐναντίον
25 τῶν τόσων ἀχτιναμέδων καὶ μπερατίων καὶ ὀρισμῶν αὐτοκρατο-
ρικῶν, σεσημειωμένον μὲ γραφὴν ἰδιόχειρον βασιλικήν, καὶ ἐναν-
τίον τῶν νομικῶν χοτζετίων, τῶν δοθέντων ἀπὸ τῶν καζασκέρι-
δων μετὰ τὴν ἀγωγὴν ὅπου ἔγινεν εἰς τὸ βασιλικὸν κριτήριον,
καὶ ἐναντίον τῆς ἀνέκαθεν ἐξουσίας τῶν Ῥωμαίων, καὶ εἴπασιν
30 ὅτι "Συνήθεια ἐκράτησεν, ὅτι ἡμεῖς νὰ ἐμβαίνομεν ὁμοῦ μὲ τοὺς
Ῥωμαίους εἰς τὴν περιήγησιν τοῦ Ἁγίου Φωτός". "Οὐδὲν τότε
παρεκλήθη, ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὐτὴ νὰ ἐνεργῆται κατὰ τοὺς ἀχτι-
ναμέδες ὅπου ἔχουν οἱ Ῥωμαῖοι καὶ κατὰ τὰ μπεράτια καὶ τοὺς

όρισμούς τους βασιλικούς, τους σεσημειωμένους με ιδιόχειρον βασιλικήν γραφήν, όπου ἔγινεν εἰς τὸ Κριτήριον τῆς Δικαιοσύνης, κατὰ τὰ λοιπὰ σεννέτια νὰ ἐνεργῆται· τὸ δὲ κάγιδι τοῦ ὀρισμοῦ 5
ὀποῦ με ψευδῆ ἀναφορὰν ἐπῆραν οἱ Ἀρμένιοι διὰ αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν νὰ ἐξαλειφθῆ, καὶ ἐὰν μετὰ ταῦτα λάβωσι με τρόπον
τινὰ ὀρισμὸν βασιλικόν, παντελῶς νὰ μὴν ψηφισθῆ καὶ νὰ μὴν κυρωθῆ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἐξῆς νὰ κωλύεται αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις. Διὰ 10
τοῦτο εἰς τὸν καιρὸν τοῦ θείου μου σουλτὰν Ἀχμέτη ἐδόθη ἅγιος ὀρισμὸς διαλαμβάνων, ὅτι νὰ ἐνεργῆται κατὰ τοὺς ἁγίους ὀρισμούς ὀποῦ κρατοῦσι, καὶ εἶναι σημειωμένος με ιδιόχειρον βασιλικήν 10
γραφήν· τὸ δὲ κάγιδι τοῦ ὀρισμοῦ, ὀποῦ ἐδόθη τοῖς Ἀρμενίοις με ψευδῆ ἀναφορὰν, νὰ ἐξαλειφθῆ, καὶ ἂν μετὰ ταῦτα τρόπον τινὰ λάβωσιν ὀρισμὸν, νὰ μὴν ἔχη τὴν ἰσχὺν καὶ τὸ κῦρος. Ταῦτα ἀνέφερον ὁ ῥηθεις πατριάρχης καὶ ἐζήτησε χάριν εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ἐπειδὴ ἐθεωρήθη εἰς τοὺς κώδικας τοὺς πεφυλαγ- 15
μένους εἰς τὸ Βασιλικὸν Κριτήριον καὶ ὁ δοθεις ὀρισμὸς ἐν ἔτει ,αργ' (1133=1720-21) εὑρέθη ἐκεῖ γεγραμμένος, ὡς ἄνωθεν, ἀνέφερον αὐτὸ ὁ ἐνδοξότατος καὶ ἐξοχώτατος Ἰσμαήλ ῥεῖς-ἐφέντης διὰ νὰ ἀνανεωθῆ· διό, κατὰ τὴν τούτου ἀναφορὰν, εὐγῆκεν αὐτοκρατορικὸς μου ὀρισμὸς εἰς τὸ νὰ ἀνανεωθῆ. Ὅριζω λοιπὸν ὅτι, 20
καθὼς ἔλθη ἡ ἀγία ἀπόφασίς μου, κατὰ τὸν ὑπέρτατον ὀρισμὸν μου ὀποῦ εὐγῆκε δι' αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν νὰ ἐνεργηθῆ. Ὅθεν, σὺ ὁ βεζύρης καὶ σὺ ὁ κριτής, κατὰ τοὺς ἁγίους ὀρισμούς ὀποῦ κρατοῦν οἱ ῥηθέντες καὶ ὀποῦ εἶναι με ιδιόχειρον βασιλικήν γρα- 25
φήν, νὰ κάμετε με τὸ νὰ ἐξαλειφθῆ τὸ κάγιδι τοῦ ὀρισμοῦ τοῦ δοθέντος τοῖς Ἀρμενίοις· καὶ ἂν μετέπειτα τρόπον τινὰ δοθῆ ὀρισμὸς αὐτοῖς, νὰ εἶναι ἄκυρος. Ἐτζι νὰ ἠξεύρετε, ὑπουργοῦντες τῷ βασιλικῷ προστάγματι καὶ πειθόμενοι τῷ αὐτοκρατορικῷ τούτῳ σημείῳ, ὃ γέγραπται ἐν ἔτει ,αρμε' (1145=αὐγ. 1732), ἐν ταῖς 30
μεσαίαις τοῦ φεγγαρίου Σαφάρ.

14.

Ἐπέρτατε ἀνθύπατε καὶ μέγιστε βουλευτά, ὁ τοῦ κόσμου τὰς τάξεις κατευθύνων, ὁ τὰ δημόσια πράγματα μετεώρω κρίσει καὶ

γνώσει ἐπιστατῶν, ὁ τὰ ἔργα τοῦ σύμπαντος ὀρθῆ βουλῇ διορίζων
καὶ ποιῶν, ὁ τοὺς στύλους τῆς αὐτοκρατορίας καὶ βασιλείας ἐδραίων,
ὁ τοὺς κίονας τῆς εὐδαιμονίας καὶ δόξης κραταιῶν, ὁ πεπρωκι-
σμένος ποικίλαις χάρισι τοῦ βασιλέως τοῦ ὑψίστου, ὑπουργέ μου
5 ὑπέρτατε καὶ τοποτηρητὰ ἐξοχώτατε, πασιᾶ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ
κυβερνητὰ τῆς Δαμασκοῦ καὶ προστάτα τῶν χατζίδων· καὶ σὺ
ἐξοχώτατε κριτὰ τῶν κριτῶν τῶν πιστῶν, πρόεδρε τῶν προέδρων
τῶν ἕνα Θεὸν εἶναι ὁμολογούντων, πηγῇ τῆς ἐλλογιμότητος καὶ
τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης, ὁ ἐξάγων ἐμφάσεις ἱεράς καὶ νομικᾶς,
10 κληρονόμει τῶν ἐπιστημῶν, τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἀποστόλων,
ὁ ἐκλεχθεὶς τῇ βοηθείᾳ τοῦ παντεπόπτου βασιλέως μουλλᾶς καὶ
κριτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ,

Ἐρχομένου τοῦδε τοῦ ὑπερτάτου καὶ αὐτοκρατορικοῦ ὀρισμοῦ
γνωστὸν ὑμῖν ἔστω, ὅτι ὁ Μελέτιος ὁ πατριάρχης τῶν Ῥωμαίων
15 τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τῶν ὑπ' αὐτὴν ἔδωκεν ἀρχιγάμι εἰς τὴν εὐ-
τυχεστάτην μου Πόρταν, φανερώνοντας μὲ αὐτό, ὅτι οἱ πασιᾶδες
καὶ καδίδες τῆς Ἱερουσαλήμ διὰ μίαν καὶ μόνην ἀρπαγὴν ἄσπρων
ἐπέειραν τὸν Ἅγιον Σάββαν καὶ τὰ λοιπὰ μοναστήρια καὶ ταῖς
ἐκκλησίαις ὅπου εἶναι μέσα καὶ ἔξω εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἀπὸ τὸν
20 καιρὸν τοῦ πρώτου αὐτοκράτορος· καὶ προβάλλοντες εἰς τοὺς χρι-
στιανοὺς ποτὲ μὲν ὅτι “Ἐσεῖς ἀνεκτίσατε ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τὰ
μοναστήριά σας”, ποτὲ δὲ ὅτι εἶναι αὐτὰ κοντὰ εἰς τζαμί καὶ
μέσα εἶναι τζαμί, ποτὲ δὲ ἄλλαις αἰτίαις προφασιζόμενοι ἔλεγον
ὅτι “Δότε μας ἄσπρα” ἢ ὅτι “Ἡμεῖς μὲ τοὺς προεστοὺς τοῦ
25 τόπου ἐρχόμεθα καὶ ταῖς κάμνομεν κέσφι καὶ ὑστερον στέλλομεν
ἀναφορὰν”, καὶ ἔτσι διὰ νὰ ἐμποδισθῇ τοῦτο ἐδόθη ἅγιος ὀρισμὸς
μὲ αὐτόγραφον ἐπιγραφὴν βασιλικήν, ἡγοῦν μὲ χάττι-σερίφι, δια-
λαμβάνοντας ὅτι νὰ καταπαύσῃ αὐτὴ ἡ ἀδικία καὶ ἐνοχῆ. Ὅμως
μὲ τὸ νὰ τοὺς ἐπέειραν πάλιν ὑστερον ἐναντίον τοῦ ἁγίου νόμου
30 καὶ ὀρισμοῦ, ὅπου τοὺς ἐδόθη, καὶ ἔλεγον εἰς αὐτοὺς ὡς ἄνωθεν,
ὅτι “Ἄνεκτίσατε ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τὰ μοναστήρια καὶ εἶναι
αὐτὰ κοντὰ εἰς τζαμί καὶ μέσα εἶναι τζαμί” καὶ ἄλλαις ὁμοίαις
πρόφασες, εἰς τὸν καιρὸν τοῦ μακαρίτου σουλτάν Σελίμη (ὃν ὁ

Θεός ἀναπαύσοι) ἐζήτησαν χάριν, ὅτι κατὰ τὸν πρῶην ἅγιον ὀρι-
σμὸν ὅπου ἐδόθη αὐτοῖς μὲ αὐτόγραφον βασιλικὴν ἐπιγραφὴν καὶ
κατὰ τοὺς ἄλλους ἁγίους ὀρισμοὺς καὶ κατὰ τὰ γοτζέτια τὰ νο-
μικὰ νὰ γίνεται καὶ χωρὶς φερμάνι, καὶ διὰ μίαν καὶ μόνην ἄρ-
παγὴν ἄσπρων νὰ μὴν ἀνακατώνεται κανεὶς λέγοντας νὰ κάμη 5
κέσφι ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τὰ μοναστήρια καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἀφορ-
μὴν νὰ ἐνοχλῆ τοὺς πτωχοὺς καλογήρους· καὶ ἔτσι ἐδόθη αὐτοῖς
ἅγιος ὀρισμὸς διαλαμβάνοντας, ὅτι χωρὶς φερμάνι μὲ τὴν ἀφορμὴν
τοῦ κεσφίου ἐναντίον τοῦ ἱεροῦ νόμου κανεὶς νὰ μὴν τοὺς πέρνη
ἄσπρα, οὔτε νὰ κάμη τινὰς ἄλλον νὰ τοὺς πέρνη καὶ νὰ μὴ τοὺς 10
πειράζῃ· ὁ ὅποιος ὀρισμὸς εἰς τὸν καιρὸν τοῦ βασιλέως σουλτὰν
Ἄχμετῆ τοῦ θείου μου ἀνανεώθη. Ἄλλ' ὅμως ἐπειδὴ συνέβη νὰ
γένῃ ἡ στεφηφορία μου ἢ βασιλικὴ καὶ αὐτοκρατορικὴ, παρεκά-
λεσεν ὁ διαληφθεὶς πατριάρχης, ὅτι αὐτὸς ὁ ὀρισμὸς νὰ κυρωθῆ
καὶ ἀπὸ τὴν βασιλείαν μου, καὶ ἔτσι ἀφ' οὗ ἐθεωρήθη εἰς τὰ 15
καγίδια, ὅπου εἶναι φυλαγμένα εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν μου κριτή-
ριον καὶ εὐρέθη ὁ ἅγιος ὀρισμὸς ὅπου ἐδόθη γραμμένους καὶ ση-
μειωμένους, κατὰ τὸν ἄνωθεν τρόπον ἐγένεν ὑπέρτατον φερμάνιον,
ὅτι ἐναντίον τοῦ πρῶην ὀρισμοῦ κανένας ζητῶντας ἄσπρα νὰ μὴν
τοὺς ἐνοχλῆ. Διὰ τοῦτο προστάζω, καθὼς αὐτὸ φθάσῃ αὐτοῦ, 20
κατὰ τοῦτο τὸ ἔσοχόν μου φερμάνι νὰ ἐνεργήσετε καὶ νὰ ἐπιμε-
ληθῆτε πολλὰ εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, καὶ νὰ ἰδῆτε καὶ ἂν εἶναι
καθὼς ἐσημειώθη, δὲν θέλω καθόλου νὰ γίνεται ἀδικία καὶ ἐνό-
χλησις εἰς αὐτούς, ἀλλὰ καθὼς τότε ἐγίνονταν κατὰ τὸν ἅγιον
ὀρισμὸν ὅπου ἐδόθη μὲ αὐτόγραφον βασιλικὴν ἐπιγραφὴν εἰς τὸν 25
καιρὸν τοῦ ἄνωθεν μακαρίτου σουλτὰν Σελίμη καὶ κατὰ τοὺς ἄλλους
ἁγίους ὀρισμοὺς καὶ κατὰ τὰ γοτζέτια τὰ νομικά, ἔτσι καὶ τώρα
νὰ γίνεται, ἤγουν χωρὶς φερμάνι νὰ μὴν τοὺς πειράζῃ κανεὶς
λέγοντας, ὅτι "Τὸν Ἄγιον Σάββαν καὶ τὰ μοναστήρια καὶ ταῖς
ἐκκλησίαις, ὅπου ἐξουσιάζετε καὶ εἶναι μέσα καὶ ἔξω εἰς τὴν Ἱε- 30
ρουσαλήμ, τὰ ἀνεκτίσατε" καὶ ὅτι "Εἶναι κοντὰ εἰς τζαμί" καὶ
ὅτι "Ἡμεῖς πηγαίνομεν μὲ τοὺς προεστοὺς καὶ τὰ κάμνομεν κέσφι
καὶ σᾶς φυλακίζομεν καὶ σᾶς κάμνομεν ἀναφορὰν", καὶ ἀκολού-

θως μὲ τοῦτον τὸν τρόπον κανεῖς νὰ μὴν τοὺς πέρνη ἄσπρα καὶ
νὰ κάμνη ἄλλον νὰ τοὺς πέρνη, ἀλλὰ καθὼς γράφει ἡ ἔννοια τοῦ
παρόντος ὀρισμοῦ νὰ κάμνετε καὶ νὰ φυλάγεσθε ἀπὸ τοῦ νὰ κά-
μνετε ἐναντιότητα εἰς αὐτήν, εἰς τόσον ὅπου ὕστερα ἂν γένη
5 καμμία πείραξις καὶ ἐνοχὴ εἰς τοὺς πτωχοὺς δὲν θέλει εἰσακου-
σθῆ ἢ ἀπόκρισις σας καὶ δὲν θέλει συγχωρηθῆ ἡ ἀδικία σας,
ἀλλὰ θέλετε μένη ἀναπολόγητοι καὶ θέλετε ἀλλαχθῆ. Ἐτὶ νὰ
ἤξεύρετε, καὶ ἀφοῦ ἰδῆτε αὐτὸν τὸν ἅγιον ὀρισμὸν, ὅπου εἶναι
εἰς τὸ σιτζίλλι γραμμένος, νὰ τὸν δώσετε πάλιν εἰς τὰ χέρια
10 αὐτοῦ, πειθόμενοι εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον τὸ ἅγιον· τὸ ὁποῖον
ἐγράφη εἰς ταῖς μεσαίαις ἡμέραις τοῦ φεγγαρίου Τζουμαζιουλεβ-
βέλ, ἐν ἔτει ,αρμδ' (1144=νοεμβρ. 1731).

15.

Ἐξοχώτατοι κριταὶ τῶν κριτῶν τῶν ὀρθοδόξων, προεστῶτες
15 τῶν προεστῶτων τῶν ἕνα Θεὸν εἶναι ὁμολογούντων, πηγαὶ τῆς
ἐλλογιμότητος καὶ τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης, οἱ ἐξάγοντες ἐμφάσεις
ἱεράς καὶ νομικάς, κληρονόμοι τῶν ἐπιστημῶν τῶν προφητῶν καὶ
τῶν ἀποστόλων, οἱ τῇ ὑπερβαλλούσῃ βοηθείᾳ τοῦ βασιλέως τοῦ
ὀπίστου ἐκλεγέντες τῆς τε Δαμασκοῦ καὶ τῆς Ἱερουσαλήμ κριταί,
20 αὐξηθηθεὶς ἡ ἐλλογιμότης ὑμῶν.

Ἐρχομένου τοῦδε τοῦ ὑπερτάτου καὶ αὐτοκρατορικοῦ ὀρισμοῦ
γνωστὸν ὑμῖν ἔστω, ὅτι ἐσὺ ὁ κριτὴς τῆς Ἱερουσαλήμ, ὁ Σεγίδ
Μεχμέτης, ἔστειλες εἰς τὴν εὐτυχεστάτην μου Πόρταν γράμμα
διαλαμβάνον, ὅτι ὁ Καισάριος ὁ ἐπίτροπος τοῦ πατριάρχου τῶν
25 Ῥωμαίων τῶν ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ καὶ οἱ λοιποὶ δραγουμᾶνοι ἐλ-
θόντες ἐν τῷ ἱερῷ Κριτηρίῳ ἀνέφερον καὶ ἐφάνερωσαν ὅτι μὲ
τὸ νὰ ἠκολούθησεν οἱ Ῥωμαῖοι νὰ κάμουν μερεμέτι καὶ ἀνάκτισιν
εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἀγίου Κωνσταντίνου καὶ εἰς τὴν Βηθλεὲμ
καὶ εἰς τὸ Σπῆτι τοῦ προφήτου Ζαχαρία καὶ εἰς τὴν Γιάφφα καὶ
30 εἰς τὸ Ῥέμπλι (εἰς τοὺς ὁποίους τόπους κατοικοῦσι κατὰ τὴν ἀδειαν
τοῦ νόμου καὶ κατὰ τοὺς ἀγίους φετφάδες καὶ τὰ σινέτια τὰ νο-
μικὰ καὶ κατὰ τὸ χατ-σιερίφι καὶ τοὺς ὀρισμοὺς τοὺς βασιλικούς

όπου τους ἐδόθη) καὶ μὲ τὸ νὰ πειράζουσι οἱ ἀξιωματικοὶ ἐναντίον
τοῦ βασιλικοῦ ὀρισμοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τῆς συνηθείας τους τό-
πους αὐτούς όπου ἀνέκτισαν κατὰ τὴν πρώτην θέσιν, χωρὶς προ-
σθήκην κτίσεως, μόνον διὰ νὰ τρώγουσι ἄσπρα, παρακαλοῦν ὅτι
ἐκεῖνοι όπου πειράζουσι αὐτούς ἐναντίον τοῦ βασιλικοῦ ὀρισμοῦ καὶ 5
τῶν φετφάδων τῶν ἱερῶν καὶ τῶν χοντζετίων τοῦ κεσφίου νὰ
ἐμποδισθῶσι καὶ νὰ κωλυθῶσι· καὶ ἐπειδὴ ἐσὺ ἔκαμες ἄρζι τὴν
ὑπόθεσιν αὐτὴν νὰ εἶναι ἀληθινή, ὅτι δηλαδὴ ἔχουσιν ὀρισμούς
βασιλικούς καὶ νομικὰ χοντζέτια καὶ φετφάδες ἱερούς ἀπ' ἀρχῆς
ἕως τώρα διὰ τὰ μερεμέτια καὶ ὅτι παρακαλοῦν νὰ τοὺς δοθῆ 10
ὀρισμὸς μου βασιλικὸς νὰ κωλυθῆ καὶ νὰ ἐμποδισθῆ ἡ ἀδικία
ὅπου τους γίνεται δια μίαν ἀρπαγὴν ἄσπρων, ἐδόθη ὑπέρτατόν μου
φερμάνι, ὅτι ἀνίσως οἱ ῥηθέντες τόποι όπου ἀνεκτίσθησαν κατὰ
τὴν παλαιὰν θέσιν, χωρὶς προσθήκην κτίσματος, καὶ ἔγιναν κέσφι
καὶ χοντζέτι, νὰ μὴν γίνεται ἐναντίον τούτων δια μίαν ἀρπαγὴν 15
ἄσπρων ἐνοχὴ καὶ πείραξις. Ὅθεν προστάζω, καθὼς φιδάσει αὐ-
τοῦ ἡ ἀγία προσταγὴ μου, κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ βασιλικοῦ μου
φερμανίου καὶ κατὰ τὰ ἔκπαλαι βασιλικά φερμάνια νὰ γένῃ ἴγουν,
ἀνίσως οἱ τόποι οἱ ῥηθέντες όπου ἀνεκτίσθησαν κατὰ τὴν ἀρχαίαν
θέσιν, χωρὶς προσθήκην κτίσεως, καὶ ἔγινε κέσφι καὶ χοντζέτι 20
νομικόν, νὰ μὴν γίνεται ἐναντίον τούτων ἐνοχὴ καὶ πείραξις διὰ
μίαν ἀρπαγὴν ἄσπρων, ἀλλὰ νὰ κωλύεται αὐτὴ καὶ νὰ ἐμποδι-
ζεται, καταπαύοντας ἐσὺ παντελῶς καθένα νὰ κάμη ἔργον ἐναν-
τίον τοῦ ἱεροῦ νόμου καὶ τοῦ βασιλικοῦ ὀρισμοῦ. Ἐτζι νὰ ἡξεύ-
ρης, καὶ ἀφοῦ ἰδῆς τὴν παροῦσάν μου προσταγὴν βασιλικὴν, νὰ 25
τὴν δώσης εἰς τὰ χέρια αὐτῶν, πειθόμενος εἰς τοῦτο τὸ σημεῖον
τὸ ἅγιον· τὸ ὁποῖον ἐγράφη εἰς ταῖς μεσαιαῖς ἡμέραις τοῦ φεγ-
γαρίου Ῥαμαζάν, ἐν ἔτει αρμδ' (1144=μαρτ. 1732).

16*.

Πρὸς τοὺς καθ' ὁδὸν κριτὰς καὶ λοιποὺς ἐξουσιαστὰς ἀπὸ 30
Κωνσταντινουπόλεως μέχρι τῶν νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους καὶ Ἰε-
ρουσαλήμ διὰ τὸν πηγαϊμόν καὶ ἐπιστροφὴν.

* Ἐξ ἀντιγράφου σφωζομένου παρ' ἐμοί.

Γνωστὸν ἔστω ὑμῖν, ὅτι ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβυς τῆς
Ῥωσσίας Ἰταλίνσκη ἐζήτησε δι' ἀναφορᾶς του τὸ νὰ δοθῇ ὑψη-
λὸς βασιλικὸς ὀρισμὸς τῷ Σαμουήλ Σαμουκὴλ Ῥώσσω, ἀπερχο-
μένῳ εἰς προσκύνησιν τῆς ἁγίας Ἱερουσαλήμ καὶ ἄλλων προσκυ-
5 νημάτων κειμένων εἰς τὸ Ἄρχιεπάγος· καὶ ἐπειδὴ εἰς τὰ τῆς
Ῥωσσίας ἄρθρα τῆς συνθήκης περιέχεται, ὅτι ὅσοι ἐκ τῶν ὑπη-
κόων Ῥώσσων, εἴτε λαϊκοί, εἴτε καλόγεροι, θελήσουσι νὰ ταξει-
δεύσουσι χάριν προσκυνήσεως εἴτε εἰς Ἱερουσαλήμ, εἴτε εἰς ἄλλα
μέρη, ἔσονται ἀνενόχλητοι καὶ ἀδάπανοι ἀπὸ φορολογίαν ἢ ἄλλο
10 πολὺ ἢ ὀλίγον δόσιμον καὶ δοθήσονται εἰς χεῖρας αὐτῶν ὑψηλοὶ
ὀρισμοὶ καὶ διαβατήρια, ὡς καὶ εἰς τοὺς ὑπηκόους τῶν λοιπῶν
δυνάμεων, ὅθεν δυνάμει τούτου τοῦ ἄρθρου τῶν συνθηκῶν ἐξε-
δόθη ὁ παρὼν ὀρισμὸς· δι' οὗ προσαίτουμεν τὸ νὰ μένη ἀνενό-
χλητος ὁ ῥηθεὶς Σαμουήλ τόσον εἰς τὸν πηγαϊμόν, ὅσον καὶ εἰς
15 τὴν ἐπιστροφὴν, καὶ νὰ μὴν ἐμποδίζεται μὲ ἀπαιτήσεις φορολο-
γίας ἢ ἄλλων δοσιμάτων, ἀλλὰ μάλιστα νὰ δεφενδεύεται. Ἐν
ἔτει 1220 (1805).

XXI

ΤΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ

Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων

ΜΕΡΟΣ ΑΡΑΒΙΚΟΝ ΤΕ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΟΝ.

Τὸ καθολικὸν ὀρθόδοξον Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων, εἰ καὶ
πολλὰς ἐν τοῖς παρεληλυθόσιν αἰῶσιν ὑπέστη καταστροφὰς τε
καὶ δηώσεις, πυρός τε καὶ ὕδατος φθοράς, γραμμάτων παλαιῶν
οὐχ ἦττον ποικίλων ὀρισμῶν τε βασιλικῶν καὶ δικαστικῶν ἐγγράφων
πληθὺν ἀμέτρητον ἔσωσεν ἄχρις ἡμῶν· οἱ γὰρ αὐτοῦ πατριάρχαι 5
καὶ μοναχοί, τῶν κινδύνων καὶ τῶν φόβων ἀκμαζόντων, ἐφιλοτι-
μοῦντο σφῆσαι ἐκεῖνα πρώτιστα καὶ φυλάττειν· διὸ καὶ νῦν ἔχει τὸ
πλουσιώτατον πάντων τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ἀρχείων· ὅπερ, ὡς ἔχει,
τύποις ἐκδιδόμενον ἀποτελέσει πληρεστάτην οὐκ ὀλίγων αἰώνων
ἱστορίαν αὐτοῦ τε τούτου τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν ἀγίων πάντων 10
ἐν Παλαιστίνῃ προσκυνημάτων· περιέχει γὰρ τοῦτο τὸ ἀρχεῖον ἀρ-
χαῖά τε πάνυ συνεχῆ καὶ μεταγενέστερα γράμματα ποικίλης ἱστορι-
κῆς τε καὶ τοπογραφικῆς ὕλης, ἅπαντα πρωτότυπα, τὰ μὲν ἑλληνιστί
γεγραμμένα, τὰ δὲ ἰβηριστί, τὰ δὲ λατινιστί, τὰ δὲ ἀραβιστί τε
καὶ τουρκιστί· καὶ ἐπεὶ τούτων ἀπάντων οὕτω κατάλογος ἐγένετο 15
περιεκτικὸς, εἰ μὴ τῶν χρηζομένων ἐκάστοτε τῷ Πατριαρχεῖω
διὰ ποικίλας ὑποθέσεις, τὰ δὲ λοιπὰ φύλα, τό τε λατινικὸν
καὶ τὸ ἀρμενικόν, ἀντιποιούμενα τῆς κυριότητος τῶν ἀγίων προσ-
κυνημάτων, τύποις ἐκδιδόασιν ἡρμηνευμένα πολλὰ παρ' αὐτοῖς
εὑρισκόμενα γράμματα, τοὺς ὀρθοδόξους ἡμᾶς Ἑλληνας ὡς ἐτυ- 20

πώθησαν ἀδικούντά τε καὶ διαβάλλοντα πρὸς τοὺς ἱστορικούς, μά-
λιστα δὲ τοὺς ἀγιωτάτους Ἱεροσολύμων πατριάρχας καὶ τὴν περι-
τούτους Ἀδελφότητα τῶν Ἀγιοταφιτῶν πατέρων, ἐγὼ νῦν ἐνταῦθα
πίνακα φιλὸν μόνον καταχωρίζω τινῶν τῶν ἐν τῷ Πατριαρχείῳ
5 τῶν Ἱεροσολύμων πεφυλαγμένων ἀμετρήτων ἀραβικῶν τε καὶ τουρ-
κικῶν ἐγγράφων, ἵνα καὶ οὕτως οἱ τῆς Παλαιστίνης ἐξῆς ἱστοριο-
γράφοι, τῶν ὀρθοδόξων ἐπὶ τῶν ἀγίων προσκυνημάτων τοὺς τίτλους
εἰδότες καὶ τούτων τὴν ἀρχαιότητα, παύσωνται τοῦ λοιποῦ ὑπὸ τε
τῶν ἀρμενικῶν καὶ τῶν λατινικῶν ἐξαπατώμενοι δημοσιευμάτων·
10 ἐγένετο δ' ὁ πίναξ οὗτος βοθηεῖα συγγραφεῖς τινος ἐκτετυπωμένης
Κωνσταντιῦ πατριάρχου τοῦ Σιναΐτου καὶ τινος κώδικος ἐν τῷ
Πατριαρχείῳ τῶν Ἱεροσολύμων ὑπάρχοντος, ἐπιγραφὴν δὲ φέροντος
τοιαύτην· «Τὰ ἐν τῷ Γραικικῷ μοναστηρίῳ τῆς Ἱερουσαλὴμ πρω-
τότυπα ὑψηλὰ χάρτι-σερίφια καὶ φερμάνια».

15

*Ἐνια τῶν ἀραβικῶν ἐγγράφων.

1. Δύο ἐπίσημα ἀντίγραφα τοῦ ἐν Σινὰ πρωτοτύπου ἀκτιναμέ-
τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς Ἰσλαμικῆς θρησκείας Μωάμεθ περὶ τῆς ἀσφα-
λείας τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ θρησκευάματος. Ἑλληνικὴ μετά-
φρασις ἐν σελ. 401.

20

2. Τὸ πρωτότυπον ἐπὶ μεμβράνης ὀρισμοῦ τοῦ καλίφου Ὁμερ-
Χαττάπ, δοθέντος τῷ ἀγίῳ Σωφρονίῳ πρώτῳ, πατριάρχῃ τῶν Ἱε-
ροσολύμων, ἔτει 636-φ, καὶ δέκα τοῦ αὐτοῦ ὀρισμοῦ ἐπίσημα
ἀντίγραφα. Μετάφρασις ἑλληνικὴ ἐν τοῖς Ἀναλέκτοις, τ. III, σ.
216-218. Γαλλικὴ μετάφρασις ἐκ τοῦ πρωτοτύπου ὑπὸ Στεφάνου

25

Καραθεοδωρῆ: Réponse à la brochure de M. Boré, intitulée:
Question des Lieux-Saints. Constantinople 1851, σ. 9-11. Αὐ-
τόθι (σ. 16) περιγράφεται καὶ τὸ πρωτότυπον τοῦ αὐτοῦ ὀρισμοῦ.

30

3. Πρωτότυπα διαταγμάτων διαφόρων σουλτάνων, οἷον Χου-
λεφάι-Πενι-Οὐμιγιέ, Χουλεφάι-Ἀπασιγιέ, Χουλεφάι-Φατιμιγιέ, Δε-
βλέτ-Ἐγρουπιέ, Δεβλέτ-Τουρκιγιέ, ἢ Πενι-Ἐτραχ Μαμλούκων Πά-
χαριτῶν, καὶ Δεβλέτ-Σζιρακισέ Μαμλούκων, πρὸς πατριάρχας
ὀρθοδόξους τῶν Ἱεροσολύμων, ἐπικυρούντων τὸ πρὸς τὸν ἅγιον

Σωφρόνιον δοθὲν ὑπὸ τοῦ καλίφου Ὁμερ-Χαττάπ διάταγμα. Ὅρα Κωνσταντίου ἀπάντησιν κατὰ τοῦ ζητήματος τοῦ κ. Εὐγενίου Βορέ περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀγίων Τόπων σ. 14 καὶ 52. Καὶ πάλιν Κωνσταντίου συγγρ. ἔλλασ. σ. 260.

4. Διάταγμα μηνὸς Σεββάλ ἔτους ἀραβικοῦ 413=1022, 5 ἐξασφαλίζον τὸν πατριάρχην Μάρκον ἐκ τῆς ἀπαιτήσεως τῶν χρεῶν τοῦ πρὸ αὐτοῦ πατριάρχου.

5. Διάταγμα γραφὲν τῇ 20-ῃ Σεββάλ ἔτους 438=19 ἀπριλ. 1046 καὶ συνιστῶν τὸν πατριάρχην Ῥαφαήλ.

6. Βεράτιον δοθὲν τῷ πατριάρχῃ Ἀθανασίῳ τῇ 4-ῃ Ῥετζέπ 10 ἔτους 730=23 ἀπριλ. 1330.

7. Ὅρισμὸς τοῦ ἐκ Βαχαριτῶν σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Ζα- χήρ-Μελοῦκ ἔτει 713=1313-φ περὶ τῆς ἐπὶ τῶν Ἀγίων Τό- πων κηδεμονικῆς ἐξουσίας τοῦ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων. Ἀπάν- τησις σ. 95. Συγγρ. ἔλλασ. σ. 285. 15

8. Βεράτιον δοθὲν τῷ πατριάρχῃ Ἰωακείμ μηνὶ Μουχαρέμ ἔτους 730=ὀκτωβρ.-νοεμβρ. 1329.

9. Βεράτιον ἐπικυροῦν τὸ πρὸ τούτου καὶ συνιστῶν τὸν αὐτὸν πατριάρχην Ἰωακείμ τῇ 6-ῃ Ζιλκαδὲ ἔτους 734=9 ἰουλ. 1334.

10. Ὅρισμὸς ἐκδοθεὶς τῇ 12-ῃ Σεββάλ ἔτους 707=5 ἀπριλ. 20 1308 πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους Ἰβήρας περὶ τοῦ εἶναι τὸ προσκύνημα τοῦ ἀγίου Γολγοθᾶ κτῆμα τούτων.

11. Ὅρισμὸς περὶ τῆς ἐπὶ τῶν Ἀγίων Τόπων κηδεμονικῆς ἐξουσίας τοῦ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, ἐκδοθεὶς ἐπὶ τῆς βα- σιλείας τοῦ σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Μέλεχ-Ταχίρ-Παρχοῦκ ἔτει 25 800=1397-1398-φ. Ἀπάντησις, σ. 95. Συγγρ. αὐτὴ ἔλλασ. σ. 285.

12. Βεράτιον δοθὲν τῷ πατριάρχῃ Δωροδέφ τῇ 20-ῃ Ζιλ- καδὲ ἔτους 807=20 μαΐου 1405.

13. Χοτζέτιον τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Μουσουλμάνων, γραφὲν ἔτει 701=1302 καὶ βεβαιοῦν ὅτι τὸ προσκύνημα τῆς Ἀποκα- 30 θηλώσεως ἐξ ἀρχαίου κτῆμα τῶν Ῥωμαίων=Ὁρθοδόξων ἐστίν. Réponse à la brochure de M. Boré, intitulée: Question des Lieux-Saints. Constantinople 1851, σ. 88.

14. Ὅρισμός περὶ τῆς ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων κηδεμονικῆς ἐξουσίας τοῦ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, ἐκδοθεὶς ἐπὶ τοῦ σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Σεΐφουδίν-Τζακμάκ τοῦ Κιρκασίου ἔτει 813 = 1410-φ. Ἀπάντησις, σ. 96. Συγγρ. αἰ ἐλάσσ. σ. 285.
- 5 15. Ὅρισμός τοῦ ἐκ Κιρκασίων Μαμλούκου σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Μέλεκ-Ἄχμετ ἢ Ταχίρ-Τζακμάκ ἔτει 815 = 1412, φέρων ὑπογραφὴν τοιαύτην: Σουλτάν Ἄχμετ Σεΐφιδὸν Σζακμάκ. Ἀπεστάλη Δωροθέφ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων καὶ διακελεύει, ὅτι "καθὼς οἱ προκάτοχοι τούτου ἔκπαιλαι, οὕτω
10 καὶ αὐτὸς νὰ ἀνοίγῃ καὶ νὰ κλείῃ τὴν πύλην τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ἀνεμποδίστως". Ἀπάντησις, σ. 11. Συγγρ. αἰ ἐλάσσ. σ. 241.
16. Ὅρισμός περὶ τῆς ἐπὶ τῶν Ἁγίων Τόπων κηδεμονικῆς ἐξουσίας τοῦ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, ἐκδοθεὶς ἐπὶ τοῦ σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Μέλεκ-Ἐσρέφ-Σεΐφελδὸν ἔτει 835 =
15 1431-1432-φ. Ἀπάντησις, σ. 96. Συγγρ. αἰ ἐλάσσ. σ. 285.
17. Ὅρισμός τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου ἔτει 841 = 1437-1438-φ πρὸς πατριάρχῃν τῆς Ἱερουσαλήμ (= Θεόφιλον), ἐπιτάττων "τὸ νὰ κατέχῃ τὰ ἐντὸς πάντα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, τὸν Τάφον, τὸν Γολγοθᾶν καὶ τὰ λοιπὰ μέρη, ὡς ἴδια αὐτοῦ κτήματα· νὰ κἀθηται
20 μέσα εἰς αὐτὰ καὶ νὰ ἀνοίγῃ καὶ νὰ κλείῃ τὴν πύλην τοῦ ναοῦ ἐλευθέρως". Ἀπάντησις, σ. 11-12 καὶ 96. Συγγρ. αἰ ἐλάσσ. σ. 241.
18. Ὅρισμός τοῦ σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Νάσιρ-Σεΐφελδὸν-Ἄχμετ ἔτει 856 = 1452-φ περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. Ἀπάντησις, σ. 96. Συγγραφαὶ αἰ ἐλάσσ. σ. 285.
- 25 19. Ὅρισμός ἐτέρου σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου, τοῦ Μέλεκ-Ἐσρέφ-Καϊτ-Πάι, ἔτει 900 = 1494-1495-φ, περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. Ἀπάντ. σ. 96. Συγγρ. αἰ ἐλάσσ. σ. 285.
20. Ὅρισμός τοῦ ὑστάτου σουλτάνου τῆς Αἰγύπτου Κανσοῦ-Γουρί-Γαβρί ἔτει 910 = 1504-1505-φ περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
30 Ἀπάντ. σ. 17 καὶ 86. Συγγρ. αἰ ἐλάσσ. σ. 244 καὶ 285.
21. Χοτζέτιον, δ κατὰ μετάφρασιν ἔχει ὧδε· «896, Ζιλκαδὲ 17 [= 21 σεπτ. 1491], ἦλθον ἔμπροσθεν ἡμῶν τῶν τεσσάρων κριτῶν μεζσεπέι τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ, τοῦ Μελέκι Χάναφι Σσάφει καὶ

Χάμπαλι, οί καλόγηροι τῶν Γεωργιανῶν, καὶ ἐπαρρησίασαν ἱερὸν ὄρισμὸν (τοῦ σουλτάν Καϊτ-Πάι), ἀποτεινόμενον πρὸς ἕκαστον ἡμῶν, ναζιρίδων, ναίπιδων καὶ κριτῶν τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ, διαλαμβάνοντα, ὅτι οἱ καλόγηροι ἀνέφερον εἰς τὸν ἱερὸν θρόνον, ὅτι ὁ Γολγοθᾶς ὁ ὢν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀναστάσεως ἐστὶν ἐν ἑκ τῶν 5 λατρευτηρίων των· περὶ οὗ ἐπαρρησίασαν πρὸς ἡμᾶς ἱεροὺς ὄρισμοὺς τοῦ σουλτάν Παρκούκ καὶ τοῦ σουλτάν Καϊτιπάϊ, ὅτι ὁ ῥηθεις Γολγοθᾶς εἶναι ἴδιος ὄλος αὐτῶν μόνον, καὶ ὅτι πρότερον ἤρπασαν αὐτὸν οἱ Ἀρμένιοι· ὅτι ἀναφερθέντες οἱ Γεωργιανοὶ εἰς τὸν ἱερὸν θρόνον ἀπέβαλον αὐτοὺς ἐκεῖθεν, μετὰ δὲ ταῦτα ἐπα- 10 νέβησαν οἱ Φράγχοι ἀρπάσαντες τὸν Γολγοθᾶν· ὅτι αὐτοὶ οἱ Γεωργιανοὶ ἔχουσι ἐγγραφα ἀρχαῖα, μαρτυροῦντα τὴν κυριότητα αὐτῶν, καὶ ὅτι συνελθόντων ἀμφοτέρων τῶν ἐθνῶν ἐγένετο ἐν μέσῳ αὐτῶν ἕρις καὶ λογομαχία, καὶ τέλος ἐμβάντες μεσάζοντες οἱ ἀνωτέρω κριταὶ ἐγένετο συμφωνία ἐγγραφος, ἵνα ἔχωσι οἱ Γεωρ- 15 γιανοὶ ὄλον τὸ πρὸς βορρᾶν μέρος τοῦ Γολγοθᾶ καὶ ὄλον τὸ ποδαρικόν, τὸ κατὰ μέσον τοῦ Γολγοθᾶ, τὸ διαχωρίζον τὸ βόρειον ἀπὸ τὸ νότιον μέρος αὐτοῦ· τὸ νότιον μέρος ἵνα ἔχωσι μὲν οἱ Φράγχοι, ἀλλ' εἰς αὐτὸ τὸ μέρος ἔνθα αὐτοὶ λειτουργοῦσι τοῦ νοτίου μέρους, νὰ εἶναι συντροφικὸν Φράγκων καὶ Γεωργιανῶν· ὄλον 20 δὲ τὸ ὑποκάτω μέρος αὐτοῦ τοῦ Γολγοθᾶ ὑπάρχει τῶν Γεωργιανῶν· ὅποιον δὲ τῶν δύο μερῶν θελήσει νὰ ἀνατρέψῃ ταύτην τὴν συμφωνίαν, καταδικάζεται νὰ πληρώσῃ δύο χιλιάδας δηνάρια εἰς τὸν βασιλικὸν χαζνέ· διὸ καὶ πρὸς ἐνδειξιν καὶ ἀκριβῆ τήρησιν ἐγράφη τὸ παρόν». Κωνσταντίου πατριάρχου ἀπάντησις, σ. 94. Συγγραφαὶ ἐλάσ. σ. 284.

22. Χοτζέτιον τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ κριτοῦ Ἀπδιδραχίμ μουλλᾶ ἔτει 942 = 1535-φ πρὸς Γερμανὸν Ἱεροσολύμων πατριάρχην, ἵνα κατασκευασθῇ πάλιν ὁ καταστραφείς ὑπὸ βροχῶν καὶ σταλαγμῶν ὑδάτων μέγας τροῦλλος, ὁ σκέπων τὸν Ἅγιον Τάφον. 30 Ἀπάντησις σ. 84. Συγγρ. ἐλάσ. σ. 278.

23. Ἀντίγραφον τοῦ ἐν τοῖς κώδιξι τοῦ δικαστηρίου τῆς Ἱερουσαλήμ φυλαττομένου πρωτοτύπου ἀραβικοῦ συμφωνητικοῦ περὶ

τῶν ὄρων, καθ' οὓς ἐπιτρέπεται τοῖς Φραγκισκανοῖς οἰκεῖν ἔνδον τῆς πόλεως Ἱερουσαλήμ· ἐγένετο δὲ ἡ πράξις αὕτη ἔτει 1536-φ.
«Παρόντες ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἦσαν Ἀχμέτ-πασᾶς, φύλαξ τῆς Ἱερουσαλήμ, ὁ μουφτής, ὁ νακίπης, οἱ μουτερίσιδες, οἱ ἐξη-
5 γηταί, οἱ ἰμάμιδες μετὰ τῶν χατίπιδων, οἱ σέχιδες, οἱ σπαχιδες, γενιτζαροι καὶ ἅπαντες οἱ ἐν Ἱερουσαλήμ εὐρισκόμενοι Μουσουλ-
μᾶνοι, καὶ εἶπον, ὅτι οἱ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Σιών κατοικοῦντες Φραγκοκαλόγηροι βούλονται νὰ εἰσέλθωσιν ἔνδον τῆς πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ κατοικήσωσιν, ἀλλ' ἡμεῖς παντελῶς αὐτοὺς δὲν
10 δεχόμεθα, ὡς ἐχθροὺς καὶ πολεμίους καὶ τρεῖς χειρωσαμένους τὴν Ἱερουσαλήμ, ὡς ἀκούομεν ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους ἡμῶν, καὶ διὰ τοῦτο οὐδέποτε ἔλαβον ἰδιοκτησίαν ἔνδον τῆς Ἱερουσαλήμ· μετὰ συνθηκῶν ὁμως καὶ συμφωνιῶν δυνάμεθα τέλος νὰ δεχθῶμεν αὐτοὺς. (Ὁθεν μετακαλεσάμενοι τὸν τε προεστῶτα αὐτῶν τῶν
15 Φραγκοκαλογήρων μετὰ καὶ ἄλλων Φράγκων μοναχῶν καὶ τοῦ ἐρμηνέως αὐτῶν, προέτειναν πρὸς αὐτοὺς τὰς συμφωνίας· πρῶτον, ἵνα δίδωσι κατ' ἔτος φιλοδωρήματα εἰς τὸν κατὰ καιρὸν κριτῆν, εἰς τὸν διοικητὴν καὶ ἐξουσιαστὴν καὶ πρὸς ἅπαντας τοὺς προ-
κρίτους· β') ἵνα λαμβάνωσι καθ' ἐκάστην ἑορτὴν ἕνα ἐκ τῶν σπα-
20 χίδων καὶ ἕνα ἐκ τῶν γενιτζάρων πρὸς φύλαξιν αὐτῶν εἰς τὴν θύραν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, πρὸς ἀποφυγὴν ἐρίδων ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ τῶν Γεωργιανῶν καὶ Ἑλλήνων καλογήρων· γ') ἐὰν ἐξ ὑμῶν ἀποθάνῃ τις, μὴ βαστάζητε αὐτὸν ἐπ' ὤμων ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τῶν Μουσουλμάνων, ἀλλὰ περιτυλίξαντες τὸν νεκρὸν
25 εἰς τάπητα ἐκφέρετε καὶ ἐνταφιάσατε· δ') μὴ ὑψώσητε ποτὲ οἰκοδομὴν βλέπουσαν εἰς μουσουλμανικὸν οἶκον, μηδὲ νὰ ἀγοράσητε ποτὲ ἰδιοκτησίαν, καὶ ἐὰν ἀγοράσητε, γενέσθω αὕτη ἰδιοκτησία τοῦ τζαμίου Σαχριταλλάχ· ε') μὴ ἀφίνητε τοὺς καλογήρους ὑμῶν νὰ περιέρχωνται εἰς τὰς ἀγιάς· ἀφόρητον γὰρ τοῦτο εἰς τοὺς ὀφθαλ-
30 μούς τῶν Μουσουλμάνων· ς') μὴ ὑψώνητε προσευχόμενοι (ἀσεβοῦντες) τὰς φωνὰς ὑμῶν ἐνώπιον τῶν Μουσουλμάνων· ζ') κατὰ τριετίαν θέλει γίνεσθαι ἐπιθεώρησις εἰς ὃ κατοικήσετε μοναστήριον, παρά τε τοῦ κριτοῦ, τοῦ ἐξουσιαστοῦ καὶ τοῦ μεϊμάρπασι

(ἀρχιτέκτονος), μή τι ἐνεωτερίσατε· ἢ) νὰ παρέχητε καθάρσια καὶ ἀλοιφὰς πρὸς τοὺς Μουσουλμάνους, κατὰ τὴν προτέραν ὑπόσχεσιν· θ') ὅταν ἔλθωσι προσκυνηταὶ ὑμῶν, ἢ φορτία ὑμέτερα, θέλουσι μένη ἔξω τῆς πόλεως, ἄχρις οὗ ἐπιθεωρηθῶσι παρὰ τοῦ κριτοῦ καὶ τοῦ ἐξουσιαστοῦ, μή τι κέρυπται εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς αὐτὰ 5 πολεμοφόδια· ε') μηδέποτε νὰ ἐνοχλήτε παντελῶς Ῥωμαίους καὶ Γεωργιανούς διὰ τὰ καταστήματα, διότι αὐτοὶ εἶναι ἀρχαῖοι, κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ καλίφου Ὅμερ-Χαττάπ καὶ τῶν μετ' αὐτὸν διαδόχων. Γιγνομένων δὲ τούτων τῶν συμφωνιῶν ἔφθασε καὶ ὁ εἰς Τρίπολιν τῆς Συρίας ἀποδημήσας Τέκιχ-Ἰλδὸν-Ἀπιπέκερ· μαθὼν 10 δὲ τὴν ἐν τῷ κριτηρίῳ συνέλευσιν ἦλθε καὶ αὐτὸς καὶ εἶπεν: Ὅστις τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ Μουσουλμάνων ἀποπλεύσας ὑποπέσῃ εἰς πειρατάς, ὑπόσχεσθε νὰ ἐπιστρέψῃτε αὐτὸν ἀπὸ τῆς Φραγκίας; Ὑποσχεθέντων δὲ τῶν Φραγκοκαλογήρων ἅπαντα τὰ ἀνωτέρω, εἶπον ἔτι πρὸς αὐτούς, ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν νὰ μὴ ὑπερβαίῃ 15 τῶν εἰκοσιτεσσάρων, καὶ ἐρχόμενοι οἱ προσκυνηταὶ αὐτῶν νὰ διαμένωσιν ἕνα-ἡμισυ μῆνα ἐν Ἱερουσαλήμ καὶ οὐ περαιτέρω, καὶ ὅτι δύνανται συμφωνήσαντες τὸ ἐνοίκιον νὰ κατοικήσωσιν εἰς τὸ Δέρ-Ἀμουδὸ μοναστήριον τῶν Γεωργιανῶν, μὴ ἔχοντες ὅμως ἐξουσίαν νὰ ἀγοράσωσιν αὐτό. 942, κατὰ σελήνην Σαπάν» (= Ἰανουάρ.- 20 φεβρ. 1536). Ἀπάντησις σ. 25-28 καὶ 108. Συγγρ. ἐλάσ. σ. 248-250.

24. Μαρτυρικὸν ἔγγραφον τοῦ δικαστηρίου τῆς Ἱερουσαλήμ, ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Γεωργιανοῦ μοναχοῦ Ἰωακείμ, ἡγουμένου τῆς μονῆς Δέρ-Ἀμουδ, ὅτι ἔλαβε παρὰ τῶν Φραγκισκανῶν μοναχῶν διειτὲς ἐνοίκιον διὰ τὸ παρ' αὐτῶν κατοικούμενον τοῦτο 25 μοναστήριον (τανῦν ὄλον τῶν Φραγκισκανῶν, ὀνομαζόμενον Saint-Sauveur) ἐκ διακοσίων σουλτανικῶν φλωρίων, ἔτει 966-φ = 1559, μηνὶ Χισρῆ. Ἀπάντησις σ. 28 καὶ 77. Συγγρ. ἐλάσ. σ. 250 καὶ 275.

25. Χοτζέτιον τοῦ κριτοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ Ἀπδουραχμάν 30 (968 = 1560-1561), μαρτυροῦν, ὅτι Γερμανὸς ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων «τὰ καταπεσόντα τότε ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς, τὸ ἐπὶ τῆς πύλης πρὸς νότον τῆς ἐν Βηθλεέμ ἐκκλησίας, ἐπίσης καὶ τὸ

ἐπὶ τῆς τοῦ Σπηλαίου ἀρχαίας ἀψίδος, τρία ταῦτα ἐκ λίθων διαφράγματα τῶν τοίχων φιλοτίμως ἀνωκοδόμησεν». Ἀπάντ. σ. 122. Συγγραφαι αἱ ἐλάσσ. σ. 299.

26. Χοτζέτιον ἔτους 969 = 22 μαΐου 1562, μηνὸς Ῥαμαζὰν
5 18, δι' οὗ μετὰ συμφωνίαν ὁ τῶν Φραγκισκανῶν ἡγούμενος λαμβάνει
λόγῳ ἐνοικίου παρὰ Βασιλείου ἡγουμένου τῶν Γεωργιανῶν ὄλον τὸν
κῆπον, τὸν κεκολλημένον εἰς τὸ μοναστήριον Δερ-Ἀμουδ (Saint-
Sauveur). Κατὰ τὸ ἔγγραφον τοῦτο οἱ Φραγκισκανοὶ λαμβάνουσιν
10 ῥίους σουλτανικοῖς ὀγδοήκοντα, πληρωτέοις ἀνά δύο ἐν ἐκάστῳ
ἔτει. Ἀπάντ. σ. 28-29. Συγγρ. ἐλάσσ. σ. 250.

27. Χοτζέτιον ἔτους 976 = 1568, δι' οὗ μαρτυρεῖται, ὅτι οἱ
Γεωργιανοὶ παραχωρήσαντες ἐπ' ἐνοικίῳ τοῖς Φραγκισκανοῖς ἅπαντα
τὰ οἰκήματα τοῦ μοναστηρίου Δερ-Ἀμουδ, πρὸς κατοίκησιν, οὐ
15 παρέδωκαν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐκκλησίαν τῆς μονῆς ταύτης· ὅτι οἱ
Φραγκισκανοὶ διὰ χρημάτων καὶ ψευδομαρτυριῶν ἤρπασαν ἐκ τῶν
Γεωργιανῶν τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ὅτι δύο τῶν Γεωργιανῶν μοναχῶν,
Βαρνάβας καὶ Ἰωσήφ, προσκλαυθέντων ἐξεδόθη διάταγμα τοῦ σουλ-
τάνου Σελήμ, ὅπως ἐξετασθέντος τοῦ πράγματος ἐπιστραφῆ τοῖς
20 Γεωργιανοῖς ἡ ἐκκλησία. Ἀπάντησις σ. 29. Συγγρ. ἐλάσσ. σ. 250.

28. Χοτζέτιον ἔτους 984 = 1576-ου τοῦ κριτοῦ τῆς Ἱερου-
σαλήμ, διαλαμβάνον, ὅτι ἐστάλη, κατὰ τὰς προσκλαύσεις τῶν
Γεωργιανῶν καλογήρων, ὁρισμὸς δι' ἐπίτηδες βασιλικοῦ ἀνδρώ-
που, ὡς μὴ θελόντων τῶν Φραγκισκανῶν ἀποτίσαι τὸ συμφωνη-
25 θὲν ἐτησίως ἐνοίκιον διὰ τὸ μοναστήριον Δερ-Ἀμουδ, ἐπιτάττων
ἵνα ἀπαραιτήτως αὐτὸ πληρώσωσι· καὶ ὅτι παρρησιασθέντων καὶ
τῶν Φράγκων καὶ τῶν Γεωργιανῶν εἰς τὸ δικαστήριον εἶπον οἱ
Φραγκισκανοί, ὅτι ἀντὶ τῆς Σιών ἐδόθη αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ σουλτάν
Σουλεϊμάν τοῦτο τῶν Γεωργιανῶν τὸ μοναστήριον· ὅτι δὲ μετὰ
30 πολλὰς ἀντιλογίας ἀπεφασίσθη, ἵνα πληρώσωσιν οἱ Φραγκισκανοὶ
πρὸς τοὺς Γεωργιανοὺς ἐτησίως ἐνοίκιον ἐκ τεσσαράκοντα σουλτα-
νικῶν φλωρίων. Ἀπάντ. σ. 30. Συγγρ. ἐλάσσ. σ. 250-251.

29. Χοτζέτιον ἔτους 929 = 24 ὀκτ. 1523-ου, μηνὸς Σιλχσζέ 14,

υπογεγραμμένον ὑπὸ Σάλεχ, κριτοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ· δι' οὗ μαρτυρεῖται ὅτι τότε καὶ οἱ Γεωργιανοὶ κύριοι μέρους ἦσαν τῆς ἐν τῇ Σιών ἀγίας μονῆς καὶ ὅτι ὁ τούτων ἡγούμενος Σαββούλας παρρησιασθεὶς εἰς τὸ δικαστήριον τῆς Ἱερουσαλήμ ἐνεκάλεσε τὸν Φρα-Δονᾶτον, ἡγούμενον τῶν ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ κατοικούντων 5 Φραγκισκανῶν, περὶ τοῦ ποδαρικοῦ τοῦ διαχωρίζοντος τὸ τῶν Φραγκισκανῶν μέρος τῆς μονῆς ἀπὸ τοῦ τῶν Γεωργιανῶν· ὅτι ὅλον αὐτὸ τὸ ποδαρικὸν ὑπάρχει ἴδιον τῶν Γεωργιανῶν, κατὰ τὰς εἰς χεῖρας αὐτῶν ἔγγραφα· ἐρωτηθεὶς δὲ ὁ Φρα-Δονᾶτος ἀπεκρίθη, ὅτι τοῦτο ὑπάρχει ἐξ ἡμισείας καὶ ἔδειξε περὶ τούτου ἔγγραφον ἐποχῆς νεωτέρας· ἀλλ' ὁ τῶν Γεωργιανῶν ἡγούμενος παρρησιάσας ἀρχαῖα ἰσχυρὰ ἔγγραφα ἐδικαιώθη παρὰ τοῦ δικαστηρίου. 10 Ἄπάντ. σ. 89. Συγγρ. ἐλάσ. σ. 281.

30. Χοτζέτιον ἔτους 945=1538, ἐπικυροῦν παλαιότερα χοτζέτια περὶ τῆς ἐν τῷ Γολγοθᾶ κυριότητος τῶν Γεωργιανῶν, 15 συμφώνως πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθ. 21 ἔτους 896-ου (σ. 441-42).

31. Χοτζέτιον ἔτους 947=1540, ἐπικυροῦν χοτζέτιον ἔτους 945 καὶ τὰ παλαιότερα τούτου, περὶ τῆς ἐν τῷ Γολγοθᾶ κυριότητος τῶν Γεωργιανῶν.

32. Χοτζέτιον ἔτους 983=1575, ἐπικυροῦν τὴν ἐν τῷ Γολγοθᾶ κυριότητα τῶν Γεωργιανῶν. 20

33. Χοτζέτιον ἔτους 1014=1606, μηνὸς Χισζρέ, ἐπικυροῦν τὴν ἐν τῷ Γολγοθᾶ κυριότητα τῶν Γεωργιανῶν. Τὰ χοτζέτια 30, 31, 32 καὶ 33 εἰσὶ κατὰ τοῦτο σύμφωνα, ὅτι οἱ Γεωργιανοὶ κύριοι εἰσι τοῦ πρὸς βορρᾶν μέρους τοῦ Γολγοθᾶ μετὰ τοῦ ποδαρικοῦ τοῦ κατὰ μέσον αὐτοῦ, τοῦ διαχωρίζοντος τὸ νότιον αὐτοῦ μέρος, καὶ παντὸς τοῦ ὑπὸ τὸν Γολγοθᾶν μέρους· τὸ δὲ νότιον τοῦ Γολγοθᾶ μέρος ἐστὶ τῶν Φραγκισκανῶν, ἀλλὰ τὸ μέρος ἔνθα αὐτοὶ λειτουργοῦσι μένει συντροφικὸν μετὰ τῶν Γεωργιανῶν. 25 Ἄπάντ. σ. 94-95. Συγγρ. ἐλάσ. σ. 284.

34. Χοτζέτιον Μουσταφᾶ, κριτοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ, ἔτους 1005=1596-1597-ου, διαλαμβάνον, κατὰ τὸν σταλέντα τότε βασιλικὸν ὀρισμὸν εἰς Ἱερουσαλήμ περὶ ἐξακριβώσεως τῶν ἐπὶ τοῦ ὄρους 30

Σιών νεκροταφείων τῶν Λατίνων, Γεωργιανῶν καὶ Ἑλλήνων, «ὅτι
πρὸ χρόνων ἐπὶ τῶν Μαμλούκων βασιλέων ἐπιτραπέντες οἱ Φραγ-
κισκανοὶ ἵνα οἰκοδομήσωσιν οἶκον εἰς τὸ μνημεῖον τοῦ προφήτου Δα-
βὶδ (οὕτως οἱ Μουσουλμᾶνοι καλοῦσι τὴν Σιών), ἀντὶ οἴκου αὐτοῦ
5 ἔκτισαν ἐκκλησίαν ἐπ' ὀνόματι τῆς δεσποίνης Μαρίας, ἣτις δι'
ὀρισμοῦ κατηδαφίσθη ἔτει 825 = 1422-φ, ἐπὶ Μέλεχ-Ταχίρ-Τζακ-
μὰκ Ἑλζαχρί». Ἀπάντ. σ. 88-89. Συγγρ. ἐλάσ. σ. 281.

35. Χοτζέτιον περὶ τοῦ ἁγίου Γολγοθᾶ, ὅτι κτῆμα τῶν Ῥω-
μαίων ἐστίν, ἔτει 1014 = 1605, τῇ 11-ῃ Δζεμάζ-ελ-εβελ. Ré-
10 ponse, σ. 88.

36. Ἀντίγραφον ἰλαμίου, σωζομένου ἐν τοῖς πατριαρχικοῖς
ἀρχείοις τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ δικαστηρίου, γραφέντος ἔτει 1041 =
1631, μηνὶ Σεμεζιλ-εβέλ 12, δι' οὗ μαρτυρεῖται, ὅτι ὁ πατρι-
άρχης Ἱεροσολύμων Θεοφάνης παραστάς εἰς τὸ δικαστήριον προ-
15 σεκλεύθη εἰπὼν ὅτι ἰδικήθη καὶ κατησχύνθη παρὰ τῶν Φραγ-
κισκανῶν, οὐκ ἐπιτρεψάντων αὐτῷ, κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος.
τελεῖσαι κατὰ τὰ ἐσπέρια τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων ἐν
τῷ ἐν Βηθλεέμ ἁγίῳ Σπηλαίῳ λιτανεῖαν, ὡς κρατούντων ἐκείνων
τὰς κλεῖς. Τὸ δικαστήριον δικαιοῖ τὸν πατριάρχην καὶ προστάσσει
20 ἰν' ἀκωλύτως ἐκτελῆ τὰ ἑαυτοῦ κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθιμα ἐν Βηθλεέμ.
ἔχῃ δὲ καὶ τὰς κλεῖς τοῦ Σπηλαίου. Ἀπάντ. σ. 55-56. Συγγρ.
ἐλάσσ. σ. 264.

37. Χοτζέτιον τοῦ Ἀπδᾶλλα, κριτοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ, ἔτους
1170 = 5 ἄπρ. 1757, μηνὸς Ῥετζέπ 15, «ἔχον ὑπογραφὰς Μου-
25 σουλμάνων καὶ σφραγίδας 67, καὶ διαλαμβάνον, ὅτι ἀνηγγέλθη εἰς
τὸ κριτήριον παρὰ τῶν Ῥωμαίων, ὅτι εἰς τὰς 14 τῆς ἐνεστώσης
σελήνης Ῥετζέπ πρὸς τὸ μεσονύκτιον τῆς Κυριακῆς, ἐκτελοῦντες
τὰ ἔθιμα τῆς αὐτῶν θρησκείας ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως,
αἴφνης ὤρμησαν κατ' αὐτῶν οὐκ ὀλίγοι ἐκ τῶν Βηθλεεμιτῶν
30 Ἀράβων τῶν γενομένων Φράγκων, τοὺς ὁποίους εἶχον προεμβάσει
εἰς τὸν ναὸν οἱ Φραγκοκαλόγηροι, καὶ μετὰ πετρῶν ξύλων καὶ ἄλλων
ὄπλων ἐπλήρωσαν τέσσαρας ἐκ τῶν Ῥωμαίων καλογήρων, ἕξ ἐκ
τῶν προσκυνητῶν καὶ δεκατρεῖς ἐκ τῶν ἐντοπίων, διεσκόρπισαν

τούς ἄλλους καὶ ἀπωλέσθησαν ἐκ τῶν βεβλημένων κειμηλίων πρὸς καλλωπισμὸν διὰ τὴν ἑορτὴν πολλὰ αὐτῶν (ἄτινα καὶ ἀπαριθμεῖ), ζητοῦντες ἵνα γένηται ἐπιθεώρησις περὶ τούτου ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως. Γενομένης λοιπὸν ἀκριβοῦς ἐπιθεωρήσεως ἀπεδείχθησαν ἀληθῆ ἅπαντα τα ἀνωτέρω ῥηθέντα· ἐφ' ᾧ καὶ ἐγράφη 5 κοινὴ ἀναφορὰ μὲ ἱλάμιον παρὰ τοῦ κριτοῦ πρὸς τὸν γαληνότατον ἡμῶν σουλτάνον, ὅπως κρίνῃ καὶ ἀποφασίσῃ τὸ δίκαιον». Ἀπάντ. σ. 72. Συγγρ. αἰ ἐλάσ. σ. 272.

37. «Χοτζέτι τοῦ κριτοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ (10 Ῥαμαζάν 1170 = 1757) διαλαμβάνον, ὅτι ὁ τῶν Φραγκοκαλογήρων δραγο- 10 μᾶνος Μιχαὴλ προσκληθεὶς καὶ ἐλθὼν εἰς τὸ Κριτήριον ἔμαρτύρησεν, ὅτι οὐδὲν ἐκ τῶν (πραγμάτων τῶν) Φράγκων ἀπωλέσθη εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως κατα τὴν νύκτα τοῦ συμβάντος θορύβου (15 Ῥετζέπ)». Ἀπάντησις, σ. 72. Συγγρ. αἰ ἐλάσ. σ. 272.

38. «Μαρτυρικὸν τοῦ ναίτη τῆς Ἰόππης (4 Σαϊτάν 1170 = 15 1757) διαλαμβάνον, ὅτι ἀπέθανον δύο προσκυνηταὶ Ῥωμαῖοι ἐκεῖσε ἀπὸ τῶν ἐξ Ῥωμαίων τῶν πληρωθέντων ἐν τῇ νυκτὶ τοῦ θορύβου παρὰ τῶν Φράγκων». Ἀπάντησις, σ. 72. Συγγραφαὶ αἰ ἐλάσσονες, σ. 272.

39. Ἔτερον χοτζέτιον περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ἐμπεριέχον 20 τὴν δοθεῖσαν εἰς τὸ Κριτήριον μαρτυρίαν τῶν Βηθλεεμιτῶν Ἀράβων-Φράγκων. Ἀπάντ. σ. 73. Συγγρ. αἰ ἐλάσ. σ. 273.

40. «Χοτζέτιον τοῦ κριτοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ Ἰμπραΐμ (18 Τζε-μαζιοῦλ-ἔββέλ 1171 = 1758), διαλαμβάνον, ὅτι μεταπεμφθέντες ἐπὶ Κριτηρίου οἱ Βηθλεεμίται-Φράγκοι καὶ ἐρωτηθέντες περὶ τῆς 25 γενομένης ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀναστάσεως ἔριδος μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Φράγκων ὡμολόγησαν, ὅτι κατὰ πρόσκλησιν τοῦ τῶν Φράγκων καλογήρων δραγουμάνου παρεγένοντο εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰσῆλθον εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως μεθ' ὀπλων καὶ ἐποίησαν τὴν ἐφόρμησιν κατὰ τῶν Ῥωμαίων». Ἀπάντ. σ. 73. Συγγραφαὶ 30 αἰ ἐλάσ. σ. 273.

41. Ἄδεια τοῦ κριτοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ Μωχαμέτ (1179 = 1765) πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, ἵνα ὁ καλύπτων τὴν ὄροφὴν τοῦ

ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως μόλυβδος ἐπισκευασθῆ παρ' αὐτῶν· δ καὶ ἐγένετο τότε. Ἀπάντ. σ. 123. Συγγρ. αἰ ἐλάσ. 299.

Σημείωσις. Τοιαῦτα χοτζέτια ἀραβικά τε καὶ τουρκικά περὶ διαφόρων ὑποθέσεων, οἷον κτηματολογικῶν, μοναστηριακῶν, οἰκοδομητικῶν καὶ λοιπῶν, ἔχει τὸ Πατριαρχεῖον ἀληθῶς ἄπειρα.

Τῶν ἐπισημοτέρων τουρκικῶν ἐγγράφων
ἀναγραφῆ.

Ὅρισμοὶ βασιτικοὶ περὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτῷ προσκυνημάτων.

- 10 1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάν Σουλεϊμάν - Κανουνι (Ζιλχιτζέ 942 = μαί.-ἰουν. 1536), παρέχον ἄδειαν εἰς τοὺς Ῥωμαίους τοῦ ἐπισκευάσαι τὸν τροῦλλον τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.
2. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Ῥαμαζάν 952 = 1545), διατάσσον ὅπως ἀνακρίσεις γένωνται περὶ κλαπέντων τινῶν ἐν τῷ
15 ναῷ τῆς Ἀναστάσεως πραγμάτων.
3. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Ῥαμαζάν 952 = νοεμβρ. 1545), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις τὴν ἐπισκευὴν τοῦ κωδωνόστασιου τῆς ἁγίας Ἀναστάσεως, τοῦ κειμένου ἐντὸς τοῦ μοναστηρίου τῶν Ἀγιοταφικῶν.
- 20 4. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσοῦντος Ῥεπιούλ-ἐββέλ 953 = ὑπερμεσοῦντος μαΐου 1546), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις τὴν ἐπισκευὴν τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.
5. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομένου Σεφέρ 958 = μεσοῦντος φεβρ. 1551), ἀπαγορευῶν τὴν ὑποθήκην ἱερῶν σκευῶν
25 καὶ λοιπῶν πραγμάτων τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.
6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Σεφέρ 958 = 1551), παρέχον ἄδειαν τοῖς Ῥωμαίοις τοῦ ἐπισκευάσαι τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως.
- 30 7. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Σαϊπὴν 963 = μεσοῦντος ἰουνίου 1556), κωλύον πᾶσαν ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ τῶν Φράγκων ἀδικίαν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους.

8. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Σαϊτάν 963 = 1556), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις τὴν ἐπίσκευήν τοῦ αὐτοῦ ναοῦ.

9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσοῦντος Ῥετζέπ 965 = ἀρχ. μαΐου 1558) περὶ τοῦ μὴ παρεμβάλλεσθαι προσκόμματα τοῖς Ῥωμαίοις, ὅτε στέλλονται πρὸς Ἱερουσαλήμ ἱερὰ σκεύη καὶ ἕτερα πράγματα διὰ τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως. 5

10. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (19 Τζεμάζιλ-ἄχχίρ 991 = 1583), ἀπαγορεῦον τὴν ἀπαίτησιν φόρου πλέον τοῦ καθωρισμένου διὰ τὸν αὐτὸν ναόν.

11. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Ζιλχτζέ 991 = 1583) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους ἱερεῖς καὶ καλογήρους εἰς τὸν αὐτὸν εἰσερχομένους ναόν.

12. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου σφοδρότερον περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ἐκδοθὲν ἀρχομένου τοῦ μηνὸς Ῥετζέπ ἔτους 991 = 1583-ου. 15

13. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (ἀρχ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1002 = 1593) περὶ τοῦ καθαρικοῦ εἰσοδήματος τῆς πόλης τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.

14. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-ἄχχίρ 1004 = 1596), ἀπαγορεῦον τὴν ἀπὸ τῶν εἰς τὸν αὐτὸν ναὸν εἰσερχομένων προσκυνητῶν ἀπαίτησιν καθαρίου πλέον τοῦ ὀρισμένου. 20

15. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (τελευτ. Σεβάλλ), παρέχον ἄδειαν τοῖς Ῥωμαίοις καλογήροις τοῦ συλλέγειν ἐν Βλαχία ἐλέη καὶ ἀφιερῶματα διὰ τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως.

16. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (20 Ῥετζέπ 1014 = 1605) περὶ τοῦ ὅτι τὸ προσκύνημα τοῦ ἁγίου Γολγοθᾶ κτῆμα τῶν Ῥωμαίων ἐστίν. 25

17. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (28 Ῥαμαζάν 1014 = 1605) σφοδρότερον περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

18. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (τελευτ. Ῥαμαζάν 1016 = 1607) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. 30

19. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Ζιλκαδὲ 1019 = 1611) περὶ τοῦ ὅτι μόνον οἱ Ῥωμαῖοι κέκτηνται τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπιτελεῖν ἐν τῷ Ἁγίῳ Τάφῳ τὴν τελετὴν τοῦ Ἁγίου Φωτός.

*

20. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (5 Ῥαμαζάν 1043 = 1634), ἀπαγορεῦον τοῖς Φράγχοις τὸ ἀδικεῖν τοὺς Ῥωμαίους ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως.

21. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-
5 ἀχχίρ 1070 = φεβρ. 1660), ἀπαγορεῦον τὴν ἀνοικοδόμησιν κτιρίου τινὸς ἐπὶ τῶν δωματίων τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.

22. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1076 = 1665), ἀπαγορεῦον τοῖς Μουσουλμάνοις τὸ ἐρευνᾶν τι ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως.

10 23. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Ῥαμαζάν 1077 = 1667), ἀπαγορεῦον τοῖς Μουσουλμάνοις τὸ ποιεῖν ἔρευναν (κέσφι) ἐν ταῖς ἐπισκευαῖς τοῦ αὐτοῦ ναοῦ.

24. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (ἀρχομ. Σεφὲρ 1089 = 1678), ἀπαγορεῦον τοῖς Ἰσλαμίταις θυρωροῖς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ἐπεμ-
15 βαίνειν εἰς τὰ περὶ τῶν προσκυνημάτων τοῦ αὐτοῦ ναοῦ ζητήματά.

25. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (μεσοῦντος Σαϊπὴν 1100 = 1689), περὶ τοῦ μὴ χρῆσθαι μουσικοῖς ὄργανοις τοὺς Φράγχους ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως.

26. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (ἀρχομένου Σαϊπὴν
20 1107 = 1696) περὶ τοῦ ἔτι μόνον οἱ Ῥωμαῖοι κέκτηνται τὸ δικαίωμα τοῦ τελεῖν τὴν τελετὴν τοῦ Ἁγίου Φωτός.

27. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Ῥετζέπ 1108 = 1697) σφοδρότερον περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

28. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Σαϊπὴν 1709 = 1698) περὶ τῆς
25 αὐτῆς ὑποθέσεως.

29. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1122 = 1710), ἀπαγορεῦον τοῖς Ἱεροσολομίταις Μουσουλμάνοις τὸ ἐπεμβαίνειν εἰς τὰ μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ἀναφύομενα ζητήματα περὶ τῶν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως ἱερῶν προσκυνη-
30 μάτων.

30. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (τελ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1122 = 1710), ἀπαγορεῦον τὴν ἀπαίτησιν καφαρίου πλέον τοῦ ὠρισμένου διὰ τὴν εἰς τὸν αὐτὸν ναὸν εἴσοδον τῶν προσκυνητῶν.

31. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Ῥεπιούλ-έββέλ 1123 = 1711) περὶ τοῦ ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Κουβουκλίου μικροῦ τρούλλου.

32. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (τελευτ. Σαϊπὰν 1124 = 1712), ἀπαγορευθὲν τοῖς Μωαμεθανοῖς τὸ ἀπαιτεῖν κηρία καὶ λαμπάδας τῆς ἐκκλησίας τοῦ Καμαμέ. 5

33. Χάττι-σερίφιον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Ῥεπιούλ-άχχίρ 1131 = 1719), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὸν τρούλλον τοῦ Κουβουκλίου μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν Φράγκων ἀποπεράτωσιν τῆς ἐπισκευῆς τοῦ μεγάλου τρούλλου τοῦ Καμαμέ.

34. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ (μεσοῦν. Τζεμάζιλ-άχχίρ 1132 = 1720) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. 10

35. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (τελευτ. Μουχαρέμ 1133 = 1720) βεβαιοῦν, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι μόνον ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ τελεῖν τὴν τελετὴν τοῦ Ἁγίου Φωτὸς καὶ πάντα τὰ περὶ ταύτην.

36. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (ἀρχ. Ζιλχίτζέ 1133 = 1721), ὅπερ οὐ συγχωρεῖ γίνεσθαι κέσφι ἐν ταῖς ἐπισκευαῖς τοῦ Καμαμέ. 15

37. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (τελ. Ζιλκαδὲ 1135 = 1723) διὰ τὸν φόρον τῆς Ἁγίας Πόρτας τοῦ Καμαμέ.

38. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (μεσ. Σεφέρ 1145 — 1732), ἐπικυροῦν ὅπερ ἔχουσιν οἱ Ῥωμαῖοι δικαίωμα τοῦ τελεῖν τὴν τελετὴν τοῦ Ἁγίου Φωτὸς καὶ πάντα τὰ κατ' αὐτήν. 20

39. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (μεσ. Ζιλχίτζέ 1171 = 1758), κωλύον τὸν νακίπ-ιλ-έσράφ τῆς Ἱερουσαλήμ τοῦ ἀδικεῖν τοὺς Ῥωμαίους ἐν τοῖς προσκυνήμασι τοῦ Καμαμέ.

40. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (τελευτ. Ῥεπιούλ-έββέλ 1212 = 1797), ὅπερ οὐκ ἐπιτρέπει τὸ ζητεῖν τινα κῆφάριον ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων καλογήρων διὰ τὴν Ἁγίαν Πόρταν τοῦ Καμαμέ. 25

41. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Τζεμάζιλ-άχχίρ 1212 = 1797), οὐκ ἐπιτρέπον ἐνοχλεῖσθαι τοὺς ὀρθοδόξους προσκυνητὰς ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι εἰς τὸν Καμαμέν. 30

42. Χάττι-σερίφ τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (ἀρχ. Μουχαρέμ 1224 = 1809), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Καμαμέ πυρποληθεῖσαν.

43. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Σεφέρ 1221 = 1806), κυροῦν τὸ δοθὲν τοῖς Ῥωμαίοις δικαίωμα τοῦ ἐπισκευάσαι τὸν Καμαμέ πυρποληθέντα.
44. Χάττι-σερίφ τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Ζιλκαδὲ 1232 = 1817), δηλοῦν, ὅτι δικαίωμα ἔχουσιν οἱ Ῥωμαῖοι τοῦ τελεῖν ἐκάστη πρωΐα τὴν θεῖαν λειτουργίαν ἐν τῷ Κουβουκλίφ.
45. Χάττι-σερίφ τοῦ αὐτοῦ (τελ. Ζιλκαδὲ 1234 = 1819), κυροῦν τὸ δικαίωμα τῶν Ῥωμαίων τοῦ τελεῖν ἐκάστη πρωΐα τὴν θεῖαν λειτουργίαν ἐν τῷ Κουβουκλίφ.
- 10 46. Χάττι-σερίφ τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Μουχαρέμ. 1236 = 1820) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποδέσεως.
47. Χάττι-σερίφ τοῦ αὐτοῦ (ἀρχομ. Ζιλχιτζὲ 1252 = 1837), ἀκυροῦν τὰ ἐκδεδομένα τοῖς Ἀρμενίοις φιρμάνια περὶ ἐπισκευῆς τοῦ Καμαμέ παρ' αὐτῶν, καὶ δηλοῦν ὅτι τὸ τῆς ἐπισκευῆς δικαίωμα
15 μόνον οἱ Ῥωμαῖοι ἔχουσιν.
48. Χάττι-σερίφ τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (μεσοῦντ. Ζιλχιτζὲ 1255 = 1840), ἀνακαινίζον τὰ δοθέντα τῷ γένει τῶν Ῥωμαίων χάττι-σερίφια περὶ τῆς ἐπισκευῆς τῶν ἐν Παλαιστίνῃ προσκυνημάτων καὶ τὰ προνόμια τοῦ αὐτοῦ γένους ἐν τοῖς αὐτοῖς προσκυνήμασι.
- 20 49. Χάττι-σερίφ τοῦ αὐτοῦ (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1257 = 1841), κυροῦν τὰ προνόμια τοῦ γένους τῶν Ῥωμαίων ἐν τοῖς προσκυνήμασι καὶ τὰ διὰ τὴν πόλιν τοῦ Καμαμέ δικαιώματα αὐτοῦ.
50. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ (τελ. Ζιλκαδὲ 1257 = 1841), καθορίζον τὰ ἐν τῷ Κουβουκλίφ δικαιώματα τῶν Ῥωμαίων.
51. Ἐξῆρον τοῦ αὐτοῦ (τελ. Πετζέπ), δι' οὗ δίδεται τοῖς Ῥωμαίοις τὸ δικαίωμα τοῦ ἐπισκευάσαι τὸν μέγαν τροῦλλον τοῦ Καμαμέ.

Ὅρισμοὶ περὶ τῶν καθόλου προσκυνημάτων ἐκδοθέντες μετὰ τινα τῶν Ῥωμαίων ἀγωγῆν κατὰ τῶν Ἀρμενίων.

- 30 1. Χάττι-σερίφ τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (μεσοῦντ. Ῥαμαζάν 1216 = 1802), δι' οὗ καθορίζονται τὰ ἐν τοῖς προσκυνήμασι δικαιώματα τῶν Ῥωμαίων καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἔθιμα τῶν Ἀρμενίων.

2. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Ζιλκαδὲ 1218 = 1804) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

3. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (τελευτ. τοῦ ἔτους 1218) βεβαιοῦν, ὅτι πάντων τῶν προσκυνημάτων κύριοί εἰσιν οἱ Ῥωμαῖοι, οἱ δὲ Ἀρμένιοι δικαιοῦνται μόνον προσκυθεῖν ἐν αὐτοῖς. 5

Ὁρισμοὶ περὶ Βηθλεὲμ καὶ Πეტζάλλας.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σελλίμ β' (τελευτ. Μουχαρέμ 976 = Ιουλίου 1568), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὴν ἐκκλησίαν τῆς Βηθλεὲμ.

2. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (ἀρχ. Σεφὲρ 976 = τελ. Ιουλ. 1568) 10 περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

3. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (ἀρχ. Ῥεϊτιούλ-ἔββέλ 976 = τελ. αὐγ. 1568) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

4. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ α' (5 Σαϊτάν 1041 = 1632) περὶ τῶν ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ βακουφίων τῶν Ῥωμαίων καὶ περὶ 15 ἐπισκευῆς τῆς ἐν Βηθλεὲμ ἐκκλησίας.

5. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (15 Ῥεϊτιούλ-ἔββέλ 1062 = 1652) περὶ ἐπισκευῆς τῆς ἐν Βηθλεὲμ ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων.

6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (8 Ῥεϊτιούλ-ἀχχίρ 1063 = 1653) 20 περὶ τοῦ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Βηθλεὲμ κοιμητηρίου.

7. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1067 = 1657) περὶ τοῦ ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι δικαιοῦνται κατέχειν τὰς κλεῖς τῶν θυρῶν τοῦ Κουβουκλίου τῆς Ἀναστάσεως καὶ τὴν κλεῖδα τῆς θύρας τῆς ἐν Βηθλεὲμ ἐκκλησίας. 25

8. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (7 Σαϊτάν 1073 = 1663), ἀπαγορευὼν τοῖς Μουσουλμάνοις τὸ ἐνοχλεῖν καὶ ἀδικεῖν τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ Πეტζάλλα χριστιανούς ὀρθοδόξους.

9. 10. Δύο ἕτερα τοῦ αὐτοῦ (ἀρχ. Ῥετζέπ 1082 = 1671) ἐπιτρέποντα τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὴν ἐν Βηθλεὲμ ἐκκλη- 30 σίαν καὶ τὰς αὐτῆς θυρίδας.

11. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (ἀρχ. Ζιλκαδὲ 1082 = 1672) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

12. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (τελευτ. Σεβάλ 1083 = 1672) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

13. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Σαϊπὰν 1086 = 1675) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

5 14. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (μεσ. Σαϊπὰν 1086 = 1675) ἀπαγορευθὲν τοῖς Λατίνοις ἕξαπατᾶν τοὺς ἐν Βηθλεέμ ὀρθοδόξους παῖδας καὶ πρὸς τὴν ἑαυτῶν θρησκείαν αὐτοὺς ἐλκύειν.

15. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (τελ. Σαϊπὰν 1086 = 1675), ὅπερ οὐκ ἐπιτρέπει τοῖς Μουσουλμάνοις εἰσερχεσθαι εἰς τὴν ἐν Βη-
10 θλεέμ ἐκκλησίαν.

16. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (20 Σεβάλ 1087 = 1676), ὅπερ ἀπειργεῖ τὸ ἀπαιτεῖν ἀπὸ τῶν ἐν Βηθλεέμ ὀρθοδόξων χριστιανῶν πλεῖον τοῦ ὠρισμένου χαρατζίου.

17. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἀχχιρ
15 ἔτους 1101 = 1690), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὴν ἐν τῇ πόλει Βηθλεέμ βασιλικὴν ἐκκλησίαν.

18. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ', γραφὲν ἀρχομένου τοῦ
μηνὸς Ῥεπιούλ-ἔββέλ ἔτους 1133 (= 1720) καὶ τοὺς Ἀραβὰς,
κελεῦον μὴ παρενοχλεῖν τοὺς ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῆς Βηθλεέμ οἰ-
20 κοῦντας Ῥωμαίους μοναχοὺς.

19. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ α' (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ
1146 = 1733), διατάσσει τὴν τιμωρίαν τοῦ ἐκ τῆς κόμης Πε-
τζάλλα Μιχαὴλ ἱερέως Ἀπτάλλα.

20. Χάττι-σερίφ τοῦ σουλτάνου Μετζιτ α' (τελευτ. Τζεμάζιλ-
ἔββέλ 1268 = 1852) περὶ τοῦ τηρεῖσθαι τὸ statu quo ἐν τε τῷ
ναῖ τῆς Ἀναστάσεως, ἐν τε τῷ τῆς Βηθλεέμ, ἐν τε τῇ Γεθση-
μανῆ καὶ ἐν τῷ προσκυνήματι τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν.

21. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ (τελευτ. Ῥετζέπ 1269 = 1853), κυ-
ροῦν μὲν τὸ πρὸ τούτου χάττι-σερίφ, βεβαιοῦν δ' ὅτι τὴν κλειδα
30 τῆς σιδηρᾶς πύλης τῆς ἐν Βηθλεέμ βασιλικῆς ἐκκλησίας οἱ Ῥω-
μαῖοι μόνοι δικαιοῦνται κατέχειν· ἔστι γὰρ ἡ ἐκκλησία αὕτη,
καθάπερ ὁμολογεῖ τὸ χάττι-σερίφιον, ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν κατο-
χὴν καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ γένους.

22. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (τελευτ. 'Ρεϊτιούλ-έββέλ 1235 = 1819), καθορίζον ὅτι ἡ τῶν Ποιμένων ἐκκλησία, ἐν τῇ κώμῃ Πέτζαχούρ, ἔστιν ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῶν 'Ρωμαίων, κατὰ δ' ἀκολουθίαν ἢ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ταύτῃ τῶν Λατίνων ἐπέμβασις ἀποκρούεται παντάπασιν.

6

'Ορισμοὶ περὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν προνομίων τοῦ ὀρθοδόξου πατριάρχου τῆς 'Ιερουσαλήμ ἐν τε τῷ θρόνῳ τῷ πατριαρχικῷ καὶ ἐν τῇ μονῇ τῶν 'Αγιοταφитῶν.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (μεσ. 'Ραμαζάν ἔτους 952 = ὑπερμεσ. νοεμβρ. 1544) περὶ τοῦ ὅτι ἡ περιοχὴ τῆς ἐπαρχίας Τζέπελ-'Ατζλούν ὑπόκειται τῷ πατριαρχικῷ θρόνῳ τῶν 'Ιεροσολύμων.

10

2. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ β' (ἀρχομ. μηνὸς Μουχαρέμ ἔτους 975 = μεσ. ἰουλίου 1567), παρακωλύον τοὺς διοικητὰς ἐπεμβαινέιν εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ πατριάρχου.

15

3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ β' (τῇ 2 Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 988 = 15 ἰουλίου 1580) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τὸν πατριάρχην ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων ἐν τῇ διοικήσει τῶν αὐτοῦ μοναστηρίων καὶ ἐκκλησιῶν.

4. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (ἀρχομ. Σεφέρ 1009 = 1600) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς 'Ιεροσολυμίτας 'Ρωμαίους μοναχοὺς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων, εἰς Δαμασκὸν μεταβαίνοντας καὶ εἰς 'Ιερουσαλήμ ἐκεῖθεν ἐπανερχομένους.

20

5. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου 'Αχμέτ α' (10 Σεβάλ 1013 = 1605) περὶ τοῦ ὅτι τῆς μονῆς τῶν 'Αγιοταφитῶν ὁ δραγουμᾶνος ὀρίζεται διαταγῇ τοῦ πατριάρχου.

25

6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (10 Τζεμάζιλ-έββέλ 1016 = 1607) περὶ τῆς ἐπιχορηγήσεως, ἣν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ συλλέγει παρά τῶν χριστιανῶν ἐτησίως ὁ πατριάρχης.

7. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ α' (9 Ζιλκαδέ 1031 = 1622) περὶ τηρήσεως ἀκριβοῦς τῶν δικαιωμάτων τοῦ πατριάρχου.

30

8. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου 'Ιπραίμ (26 Τζεμάζιλ-έββέλ 1055 = 1645) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

9. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (20 Σεβάλ 1059 = 1649) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
10. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ρετζέπ 1079 = 1668) περὶ τοῦ μὴ χρηματικαῖς ἀπαιτήσεις ὑπὸ τῶν Μουσουλ-
5 μάνων ἐνοχλεῖσθαι τὸν ἐρμηνεῖα τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφитῶν ᾧ ὄνομα Δαβίδ.
11. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ζιλχιτζέ 1079 = 1669) συνιστῶν τὸν πατριάρχην Ἱεροσολύμων Νεκτάριον.
12. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Σαϊπὰν 1083 =
10 1672), ἀπαγορεῦον τῷ Ἱεροσολυμίτῃ Μουσουλμάνῳ Σαχίν Χε-
τζέτζ ἐνοχλεῖν ἀπαιτήσεις χρηματικαῖς τοὺς ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιο-
ταφитῶν πατέρας.
13. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (ἀρχομ. Ρεϊπιούλ-
ἐββέλ 1099 = 1688), κελεῦον τοὺς διοικητὰς μὴ ἐπεμβαίνειν εἰς
15 τὰ δικαιώματα τοῦ πατριάρχου.
14. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Ρεϊπιούλ-ἐββέλ
1122 = 1710), κελεῦον τὸν Ἱεροσολυμίτην Κάσσεμ-τερτζιμάν μὴ
ἐνοχλεῖν τοὺς ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφитῶν πατέρας.
15. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ
20 1122 = 1710), ἀπαγορεῦον τὴν ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῆς Ἱερουσα-
λήμ πρωτοκαθεδρίαν τῶν Ἑβραίων, ἅτε δὴ τοῖς ὀρθοδόξοις καλο-
γήροις προσήκουσαν.
16. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (8 Ρεϊπιούλ-ἐββέλ 1123 =
1711), ἀπαγορεῦον τὴν ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῆς Ἱερουσαλήμ πρω-
25 τοκαθεδρίαν τῶν Φράγκων καλογήρων, ἅτε δὴ τοῖς ὀρθοδόξοις
καλογήροις προσήκουσαν.
17. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ραμαζὰν 1126 =
1714), ἐπιτρέπον τὴν ἀναθεώρησιν ἀγωγῆς κατὰ Καισαρίου δρα-
γουμάνου τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφитῶν.
- 30 18. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχομένου Σαϊπὰν
1127 = 1715), κελεῦον τὰ ἐν Ἱερουσαλήμ δικαστήρια μὴ θεω-
ρῆσαι τὴν δίκην, ἣν κατὰ τοῦ μοναστηρίου τῶν Ἀγιοταφитῶν περὶ
πολυτίμων τινῶν πραγμάτων ἐκίνησεν ὁ Σαάδε.

19. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (18 Τζεμάζιλ-έββέλ 1130 = 1718), ἀπαγορεῦον τοῖς διοικηταῖς τὴν ἀξίωσιν τοῦ κωλύειν τὸν πατριάρχην τιμωροῦντα τοὺς ἑαυτοῦ καλογήρους.

20. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Πετζέπ 1132 = 1720), ἀπαγορεῦον τὸ ἀργυρολογεῖσθαι καὶ ἐνοχλεῖσθαι τὸν πατριάρχην, ὅποταν ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῶν Ἀγιοταφитῶν ὀρίζη τινὰ ἑαυτοῦ ἐπίτροπόν. 5

21. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ α' (μεσ. Σεφέρ 1144 = 1731), διατάσσον ταῖς ἱεροσολυμιτικαῖς ἀρχαῖς κωλύειν τοὺς κακοποιοὺς τοῦ ἐνοχλεῖν τοὺς ἐν ταῖς μοναῖς καὶ ταῖς ἐκκλησίαις 10 οἰκοῦντας Ῥωμαίους κληρικούς.

22. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (13 Σεφέρ 1145 = 1732), παραπέμπον εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλν τὴν ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Σέγεδ-Κάσιν κινηθεῖσαν ἀγωγήν κατὰ τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφитῶν.

23. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (10 Ρεπιούλ-έββέλ 1148 = 1735), ἀπαγορεῦον τοῖς δικαστηρίοις τὸ θεωρῆσαι τὴν κινηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Πετζαλιώτου Τζίργες-Σαὰδ κατὰ τοῦ πατριάρχου τῆς Ἱερουσαλήμ ἀγωγήν· παραπέμπει δὲ τὴν θεώρησιν αὐτῆς εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλν. 15

24. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (29 Σεφέρ 1154 = 1741), ἀπαγορεῦον τὸν διορισμὸν ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφитῶν γραμματέως Ἀραβος Ἱεροσολυμίτου ὀρθοδόξου χριστιανοῦ. 20

25. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (3 Ρεπιούλ-έββέλ 1154 = 1741), ἀπαγορεῦον τοῖς Ἱεροσολυμίταις ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς τὸ ἐνοχλεῖν τοὺς ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφитῶν Ῥωμαίους μοναχοὺς. 25

26. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1156 = 1743), βεβαιοῦν ὅτι τῶν Ἱεροσολύμων ὁ πατριάρχης ἐξουσίαν ἔχει τοῦ τιμωρεῖν, ὡς βούλεται, τοὺς μὴ κατοικοῦντας ἐν τοῖς αὐτοῦ μοναστηρίοις μοναχοὺς.

27. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (1173 = 1759-60), συνοιστῶν τοῖς διοικηταῖς Συρίας καὶ Παλαιστίνης τὸν πατριάρχην Παρθένιον, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἱερουσαλήμ ἐπανερχόμενον. 30

28. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (29 Τζεμάζιλ-έββέλ 1199 =

1785), ἐπικυροῦν τὸν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἀβραμίου προβάντα διορισμὸν τοῦ Γερασίου εἰς ἑαυτοῦ ἐπίτροπον ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφιδῶν.

29. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (12 Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1199 = 5 1785) περὶ τοῦ ὅτι δεῖ πᾶσαν κατὰ τοῦ πατριάρχου τῆς Ἱερουσαλήμ ἀγωγὴν εἰς τὴν Ὑψηλὴν παραπέμπεσθαι Πύλην.

30. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (μεσ. Σεφέρ 1206 = 1791), διατάσσον τὴν εἰς τὸ ὄρος Σινὰ ἐξορίαν Ἀνθίμου ἱερομονάχου Ἀγιοταφίτου.

10 31. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Πετζέπ 1210 = 1796), διατάσσον τὸν ἐν τῇ λαύρᾳ τοῦ ἁγίου Σάβα περιορισμὸν τοῦ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφιδῶν ἱερομονάχου Γερασίου.

32. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μετζιτ α' (τελευτ. Σαϊπὰν 1269 = 1853) περὶ τῆς ἀσυδοσίας καὶ τῶν προνομίων τοῦ Πατριαρχείου 15 τῶν Ἱεροσολύμων καὶ περὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.

Ἵριμοὶ περὶ τῶν ὀρθοδόξων μοναστηρίων καὶ τῶν βακουφίων καὶ τῶν κτημάτων αὐτῶν.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν-Κανουνὶ (ἀρχομ. Πεπιούλ-ἄχχιρ 932 = ὑπερμεσ. ἰαν. 1526) περὶ τοῦ ὅτι δεῖ τοὺς 20 Μελκίτας (= Ὀρθοδόξους χριστιανοὺς) ἀναθεωρεῖν τὰς ἑαυτῶν ὑποθέσεις κατὰ τὰ παρ' αὐτοῖς εὐρισκόμενα χοτζέτια καὶ σενέτια.

3. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (6 Τζεμάζιλ-ἔββέλ 933 = 10 μαρτ. 1527) περὶ τοῦ μὴ παρενοχλεῖσθαι τοὺς Ἰβηρας ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων ἐν ταῖς κατεχομέναις ὑπ' αὐτῶν γαίαις καὶ 25 ἐν ταῖς ἀμπελίαις αὐτῶν.

3. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Μουχαρέμ 937 = τελευτ. αὐγ. 1530) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τινὰ Δημήτριον ὀρθόδοξον διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένην ἀμπελον.

4. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ζιλχιτζέ 938 = 30 μεσ. ἰουλ. 1532) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ἰβηρας μοναχοὺς διὰ τοὺς ὑπ' αὐτῶν κατεχομένους κήπους.

5. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Ζιλκαδὲ 940 = ἰουν.

1534) περί τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς διὰ τοὺς ὑπ' αὐτῶν κατεχομένους κήπους καὶ ἀμπέλους.

6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ῥετζέπ 944 = δεκεμβρίου 1537) περί τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀρχαγγέλων μοναχοὺς διὰ τὰ κατεχόμενα παρ' αὐτῶν ἀμπέλια. 5

7. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-έββέλ 958 = μηνὶ μαΐῳ 1551), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις μοναχοῖς ἐπισκευάσαι τὰς ἐν Ἱερουσαλήμ οἰκίας αὐτῶν.

8. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. ἔτους 965 = νοεμβρ. 1557) περί τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τὸν Κοσμᾶν ἱερομόναχον διὰ τὰς παρ' αὐτοῦ κατεχομένας ἀμπέλους. 10

9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσοῦν. Μουχαρέμ 961 = ὑπερμεσ. δεκεμ. 1553) περί τῶν ἀμπέλων καὶ τῶν γαιῶν, ἃς ἔχουσιν οἱ ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τῆς Πετζάλλας Ῥωμαῖοι μοναχοί. 15

10. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελλίμ β' (μεσ. Σαΐταν 982 = τελευτ. νοεμβρίου 1574), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις μοναχοῖς ἐπισκευάσαι τὰς ἐν Ἱερουσαλήμ βακουφικὰς αὐτῶν οἰκίας.

11. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (21 Σαΐταν 982 = 4 δεκεμ. 1574), ἀπαγορεῦον τὴν πώλησιν τῶν βακουφικῶν κτημάτων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ Ἀβησινῶν μοναχῶν. 20

12. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (28 Ῥαμαζάν 982 = 11 ἰανουαρ. 1575), ἀπαγορεῦον τὴν πώλησιν τῶν βακουφικῶν κτημάτων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ Ἰβήρων μοναχῶν. 25

13. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (23 Μουχαρέμ 984 = 22 ἀπριλ. 1576), κελεῦον τοὺς Μουσουλμάνους μὴ ἐπεμβαίνειν εἰς τὰ βακουφικὰ κτήματα τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως

14. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (28 Σεβάλ 999 = 19 αὐγ. 1591) περί τῶν κτημάτων τῶν ἀφιερωμένων τῇ ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ μονῇ τῆς Παναγίας, τῇ ὑποκειμένη τῷ ἐν Ἱερουσαλήμ οἴκῳ τῶν Ἀγιοταφитῶν. 30

15. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (ἀρχομ. Ῥεπιούλ-

ἔββέλ 1004 = νοεμβρ. 1595), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις μοναχαῖς ἐπισκευάσαι τὰς ἐν Ἱερουσαλήμ βακουφικὰς αὐτῶν οἰκίας.

16. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεβάλ 1009 = ἀπρ. 1601) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀρχαγγέλων
5 μοναχοὺς διὰ τὰς κατεχομένας ὑπ' αὐτῶν ἀμπέλους καὶ γαίας.

17. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ῥετζέπ 1010 = ἰαν. 1602) περὶ τοῦ βακουφναμέ τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ οἰκιῶν τῶν Ῥωμαίων καλογήρων.

18. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (τελευτ. Σεβάλ 1022 =
10 δεκεμβ. 1613) περὶ τῶν βακουφίων καὶ τῶν λοιπῶν κτημάτων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ Ἰβήρων μοναχῶν.

19. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ζιλκαδὲ 1022 = δεκ. 1614) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

20. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὄσμάν (ἀρχομ. Ζιλκαδὲ 1028 =
15 ὀκτωβρίου 1619) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

21. Χάττι-σερίφ τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (2 Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1031 = μαρτ. 1622), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὰς ἐν Ἱερουσαλήμ βακουφικὰς αὐτῶν οἰκίας.

22. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (16 Ῥεπιοῦλ-ἀχχίρ 1031 =
20 μαρτ. 1622) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους καλογήρους διὰ τὰς κατεχομένας ὑπ' αὐτῶν οἰκίας.

23. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ α' (2 Σαπᾶν 1031 = μηνὶ ἰουνίῳ 1622) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

24. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (22 Ῥετζέπ 1044 =
25 μηνὶ ἰανουαρίῳ 1635) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς ἐν Ἱερουσαλήμ Ἰβήρας μοναχοὺς διὰ τὰ παρ' αὐτῶν κατεχόμενα βακουφικὰ καὶ λοιπὰ κτήματα.

25. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (22 Ῥεπιοῦλ-ἔββέλ 1048 = μηνὶ αὐγούστῳ 1638) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

30 26. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραῖμ (ἀρχομ. Μουχαρέμ 1055 = μαρτ. 1645), ἀπαγορεῦον τὴν ψηλάφησιν δίκης ἐν Ἱερουσαλήμ διὰ τινὰ βακουφικὴν οἰκίαν.

27. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (12 Ῥεπιοῦλ-ἔββέλ 1055 =

μαίφ 1645) περί τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς ἐν Ἱερουσαλήμ Ἰβη-
ρας μοναχοὺς διὰ τὰ κατεχόμενα παρ' αὐτῶν βακούφια καὶ λοι-
πὰ κτήματα.

28. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχομ. Περζέπ
1079 = δεκεμβρ. 1688), ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις μοναχοῖς ἐπι- 5
σκευάσαι τὰς ἐν Ἱερουσαλήμ βακουφικὰς αὐτῶν οἰκίας.

29. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ
1122 = αὐγ. 1710) περί τοῦ μὴ θεωρεῖσθαι πᾶσαν οἰανδήτινα
κατὰ τῶν Ῥωμαίων μοναχῶν ἀγωγήν, ἐναντίαν οὖσαν τοῖς παρ'
αὐτοῖς ὑπάρχουσι χοτζετίοις. 10

30-31. Ἔτερα δύο ὁμοια φερμάνια τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ.
Σαϊτάν 1140 = 1728) περί τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ βακουφίων τῶν
Ῥωμαίων μοναχῶν.

32. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ῥαμαζάν 1140 =
1728) περί τῆς αὐτῆς ὑποδέσεως. 15

33. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ α' (τελευτ. Μουχαρέμ
1144 = μηνὶ Ἰουλίῳ 1731) περί τῆς αὐτῆς ὑποδέσεως.

34. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφέρ 1144 = αὐγ.
1731) περί τοῦ μὴ ἀναθεωρεῖσθαι πᾶσαν οἰανδήτινα δίχην κατὰ
τῶν Ῥωμαίων μοναχῶν, προθεωρηθεῖσαν ἤδη καὶ διὰ χοτζετίου 20
συμβιβασθεῖσαν.

35. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (5 Τζεμάζιλ-ἐββέλ
1177 = 1763) περί τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς
διὰ τὰ παρ' αὐτῶν κατεχόμενα ἐν Ἱερουσαλήμ βακουφικὰ κτήματα.

36. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ β' (16 Ῥαμαζάν 1252 25
= Ἰανουαρ. 1837) περί τοῦ μὴ δεκατίζεσθαι τὰ ἐν τῇ νήσῳ Κύ-
πρῳ βακούφια τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ Ῥωμαίων μοναχῶν.

Ὅρισμοὶ περί τῶν καταλοίπων τῶν ἀποθησκόντων Ἀγιοταφίτων.

1. Φερμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (τελευτ. Μουχαρέμ
948 = τελευτ. μαΐου 1541) περί τοῦ ὅτι τὰ κατάλοιπα τῶν ἀπο- 30
θνησκόντων Ἀγιοταφίτων ἰδίᾳ ἐστὶ τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ μοναστη-
ρίου αὐτῶν.

2. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφέρ 948 = ἰουνίῳ 1541) περὶ τοῦ ὅτι τὰ κατάλοιπα τῶν ἀποθνησκόντων Ἀγιοσαβιτῶν ἰδιά ἐστὶ τῆς λαύρας τοῦ ἁγίου Σάβα.

3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (2 Τζεμάζιλ-ἔββέλ 988 = 16 ἰουνίου 1580) περὶ τοῦ ὅτι τὰ κατάλοιπα τῶν ἀποθνησκόντων Ἀγιοταφιτῶν ἰδιά ἐστὶ τῆς ἐν Ἱερουσαλήμ μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

4. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραίμ (12 Ῥετζέπ 1055 = 14 σεπτ. 1645) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

10 5. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (15 Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1115 = 7 ὀκτ. 1703) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

6. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1224 = 1809) περὶ τοῦ ὅτι καὶ ἡ ἰδία κτηματικὴ οὐσία τῶν ἀποθνησκόντων Ἀγιοταφιτῶν ἰδιά ἐστὶ τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

15 Ὅρισμοὶ περὶ τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ ἀποθνησκόντων προσκυνητῶν.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1205 = αὐγ. 1791) περὶ τοῦ ὅτι τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ ἀποθνησκόντων προσκυνητῶν τὰ ἐκεῖ μένοντα πράγματα παραλαμβάνει τῶν Ἱεροσολύμων ὁ πατριάρχης.

20 2. Χάττι-σερῖφ τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (28 Ζιλχίτζέ 1211 = 1797) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μετζιτ α' (ἀρχομ. Σαϊπὰν 1267 = ἰουνίῳ 1851) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

25 Γενικοὶ ὅρισμοὶ περὶ τῶν ἀγιοταφιτικῶν μοναστηρίων καὶ ἐκκλησιῶν καὶ περὶ τοῦ ὀρθοδόξου ποιμνίου τῆς Παλαιστίνης.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ δ' (ἀρχομένου Ῥετζέπ 1079 = τελευτ. δεκεμβρ. 1667) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ἀγιοταφίτας.

2. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (τελ. Ῥετζέπ 1106 = 30 = τελευτ. φεβρ. 1695) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ἀγιοταφίτας διὰ τὰς ὑπ' αὐτῶν κατεχομένας Ἰβηρικὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ λοιπὰ τῶν Ἰβήρων μοναστήρια.

3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (τελευτ. Σαπᾶν 1124 = ἀρχομ. ὀκτ. 1712) περὶ τοῦ μὴ κωλύεσθαι τοὺς Ῥωμαίους μόναχοὺς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων κρούειν τοὺς κώδωνας τῶν μοναστηρίων καὶ τῶν ἐκκλησιῶν αὐτῶν.

4. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (μεσ. Σαπᾶν 1100 = 5
Ἰουνίῳ 1689), ἀπαγορεῦον τοῖς Λατίνοις τὸ προσηλυτίζειν τέκνα τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν.

5. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (τελευτ. Σαπᾶν 1107 = ἀπριλίῳ 1696) περὶ τοῦ μὴ ἀσπάζεσθαι τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς τὸ δόγμα τῶν Λατίνων. 10

6. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Ῥεπιούλ - ἐββῆλ 1119 = τελευτ. Ἰουν. 1707) κατὰ τῶν Λατίνων, περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν αὐτοὺς εἰς τὰς συνειδήσεις καὶ τὰ πράγματα τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν.

7. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὄσμάν γ' (μεσ. Ζιλκαδὲ 1168 = 15
μηνὶ αὐγούστῳ 1755) περὶ τοῦ μὴ ἀσπάζεσθαι τοὺς ἐν Ἱερουσαλῆμ καὶ τοὺς ἐν τοῖς λοιποῖς τόποις τῆς Παλαιστίνης ὀρθοδόξους χριστιανούς τὰ δόγματα τῶν Λατίνων.

8. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἀχλίρ 1181 = νοεμβρ. 1767), ἀπαγορεῦον τοῖς Λατίνοις τὸ προσηλυτίζειν τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ὀρθοδόξους χριστιανούς. 20

9. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ β' (τελευτ. Σαπᾶν 1232 = αὐγ. 1817), ἀπαγορεῦον τοῖς ὀρθοδόξοις τὸ ἀσπάζεσθαι τὰ δόγματα τῶν Λατίνων.

10. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἐββῆλ 25
1253 = αὐγ. 1837), ἀπαγορεῦον τοῖς ὀρθοδόξοις τὸ προσέρχεσθαι εἰς τὸν Οὐνιτισμὸν τῶν Λατίνων.

11. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τῷ αὐτῷ μηνὶ καὶ ἔτει), ἀπαγορεῦον τοῖς γενομένοις Οὐνίταις ἀρπάζειν ἐκκλησίας καὶ ἕτερα ἱερὰ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ἰδρύματα. 30

12. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μετζιτ α' (μεσ. Ζιλκαδὲ 1257 = ἰαν. 1842), ἀπαγορεῦον τοῖς ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς τῶν χωρίων Πιτζάλλας καὶ Πιτζαχούρ ἀσπάζεσθαι τὰ δόγματα τῶν Λατίνων.

13. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεβάλ 1266=μηνὶ
σεπτεμβρίῳ 1850) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

Ὅρισμοὶ περὶ τοῦ μὴ αὐξάνεσθαι τοὺς ἐτησίους βασιλικοὺς φόρους τῶν ἐν
Ἱερουσαλήμ μοναστηρίων τῶν Ἑλλήνων, τῶν Φράγκων καὶ τῶν Ἀρμενίων.

- 5 1. Φιρμάνιον Μουσταφᾶ α', 27 Σαπᾶν 1031=1622.
2. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ, 15 Ῥαμαζᾶν 1031=1622.
3. Χάττι-σερίφ τοῦ αὐτοῦ, 22 Ῥαμαζᾶν 1031=1622.
4. Φιρμάνιον Ἰπραΐμ, 14 Ζιλχιτζέ 1052=1643.
5. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ, 14 Τζεμάζιλ-έββέλ 1055=1645.
10 6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ, λήγοντος Τζεμάζιλ-έββέλ 1055=1645.

Ὅρισμοὶ περὶ τῶν ἔνδον καὶ ἔξω τῆς Ἱερουσαλήμ μοναστηρίων
τῶν ὀρθοδόξων.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (μεσ. Σεφέρ 1097=1686),
ἐπιτρέπον τοῖς Ἀγιοταφίταις ἐπισκευάσαι τὰ ἑαυτῶν μοναστήρια.
15 2. Χάττι-σερίφ τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ α' (9 Ζιλκαδὲ 1031
=1622) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ἀγιοταφίτας διὰ τὰ παρ'
αὐτῶν κατεχόμενα μοναστήρια.
3. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμᾶν β' (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-
ἀχχίρ 1096=1688), ἐπιτρέπον τοῖς Ἀγιοταφίταις ἐπισκευάσαι
20 τὰ τε ἔνδον καὶ τὰ ἔξω τῆς Ἱερουσαλήμ μοναστήρια αὐτῶν.
4. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (μεσ. Τζεμάζιλ-έββέλ
1144=1731) περὶ τοῦ μὴ ἀναθεωρεῖσθαι τὰς γενομένας ἐν τοῖς
Ἀγιοταφίτικοῖς μοναστηρίοις ἐπισκευάς.
5. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥαμαζᾶν 1144=1732)
25 ἐπιτρέπον τοῖς Ἀγιοταφίταις ἐπισκευάσαι τὰ ἑαυτῶν μοναστήρια.

Ὅρισμοὶ περὶ δώδεκα μαγαζίων εὐρισκομένων ἐν Ἱερουσαλήμ ὑπὸ τὴν μονὴν τοῦ
ἁγίου Κωνσταντίνου, ἐν τῇ σειρᾷ τοῦ Χάγκε, ἅτινα ἦν τοῦ Χάγκε βακούφια,
ἐκ παλαιοῦ δὲ ἀνταλλαγέντα πρὸς ἕτερα βακούφια τοῦ Πατριαρχείου
καὶ τοῖς μὲν μουτεβελῆδες καὶ Ἀλεμῆδες ἀπαγορεύεται τὸ ἐνοχλεῖν
30 περὶ τούτου τοὺς Ἀγιοταφίτας, τοῖς δὲ δικαστηρίοις τὸ δικάζειν
ἀγωγὴν τινα κατὰ τῶν Ἀγιοταφίτων περὶ τῶν μαγαζίων
ἐκείνων.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ', μεσ. Σεφέρ 988=1580.
2. Ἔτερον Ἀχμέτ α', λήγοντος Ζιλκαδὲ 1020=1612.

3. Ἔτερον Μουράτ δ', μεσ. Τζεμάζιλ-άχχιρ 1033 = 1624.
4. Ἔτερον Ἰπράϊμ, μεσοῦντος Σεβάλ 1055 = 1645.
5. Ἔτερον Μεχμέτ δ', ἀρχομένου Σεφέρ 1064 = 1653.
6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ, μεσοῦντος Ῥετζέπ 1081 = 1670.
7. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ, μεσοῦντος Ζιλχιτζέ 1081 = 1671. 5
8. Ἔτερον Ἀχμέτ γ', τελευτ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1115 = 1703.
9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ τῆ 19-ῃ Τζεμάζιλ-άχχιρ 1115 = 1703.
10. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ, μεσ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1128 = 1716.

Ἵδιαίτη ἐπιτομή τῶν ἐνδον καὶ ἔξω τῆς Ἱεροουσαλήμ μοναστηρίων

α') Μονὴ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ἐν ἣ τὸ Πατριαρχεῖον καὶ τῶν 10
Ἁγιοταφιῶν ἢ Ἀδελφότης.

1. Φερμάνιον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1008 = 1599), ἐπιτρέπον εὐρυθῆναι τὴν θύραν τοῦ Πατριαρχείου, τὴν νῦν οὖσαν θύραν μύλου ἐνδον τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου. 15

2. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (22 Σεβάλ 1023 = 1614), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς αὐτῆς μονῆς.

3. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Ζιλκαδέ 1023 = 1614) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τὸν πατριάρχην Ἱεροσολύμων, οἰκοδομοῦντα καὶ ἐπισκευάζοντά τι ἐν τῇ ἑαυτοῦ μονῇ. 20

4. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (τελευτ. Ζιλκαδέ 1070 = 1660), ἐπιτρέπον ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ κτισθῆναι καμάραν τινὰ καὶ σκέπειν αὐτὴν τὴν δημοσίαν ὁδόν.

5. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχομένου Ῥαμαζάν 1001 = 1672) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τὴν αὐτὴν μονὴν διὰ 25
τὰ ἐν αὐτῇ κατασκευαζόμενα πνευματώδη ποτὰ οἴνου καὶ ῥακῆς.

6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεβάλ 1087 = 1676) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τὴν αὐτὴν μονὴν διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς ῥηθείσης καμάρας.

7. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (ἀρχομ. Τζεμάζιλ- 30
έββέλ 1109 = 1697), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ μονῇ τῆς ἁγίας Θέκλης ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῷ γυναικείῳ μοναστηρίῳ τῆς Μεγάλῃς Παναγίας ἐκκλησίας.

*

β') Μονή τοῦ ὄρους Σινά.

8. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (2 Τζεμάζιλ-άχχιρ 988 = 15 Ιουλίου 1580) περὶ τῶν προνομίων καὶ τῆς ἀσυδοσίας τῆς ἐν τῷ Σινά μονῆς τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης.

5

γ') Μονή τοῦ Ἀβραάμ ἐν Ἱερουσαλήμ.

9. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (ἀρχομ. Ῥεπιούλ-έββέλ 1112 = 1700), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς μονῆς τοῦ Ἀβραάμ καὶ τῶν αὐτῆς δωματίων.

δ') Μονή τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν Ἱερουσαλήμ, ἣ καὶ Νοσοκομεῖον ὀνομάζεται.

10

10. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σελλίμ β' (μεσ. Ῥετζέπ 976 = τελευτ. δεκεμβρίου 1569), διατάσσον τοῖς Λατίνοις ἀποδοῦναι τοῖς Ἑλλήσι τὴν ἀρπακτικῶς κατεχομένην ὑπ' αὐτῶν μονὴν τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

ε') Μονή τῶν Ἀρχαγγέλων ἐν Ἱερουσαλήμ.

15

11. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (μεσοῦντος Ῥεπιούλ-έββέλ 951 = μηνὶ Ἰουνίῳ 1549), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀρχαγγέλων ἐκκλησίας.

12. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Σαπᾶν 965 = μηνὶ Ἰουνίῳ 1558), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς αὐτῆς μονῆς.

20

13. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ῥαμαζᾶν 965 = ὑπερμεσοῦντος Ἰουνίου 1558), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ ἐκκλησίας.

25

14. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελλίμ β' (τελευτ. Μουχαρέμ 976 = τελευτ. Ἰουλ. 1568) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ καλογήρους ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων.

15. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (29 Σαπᾶν 985 = 11 νοεμβρίου 1577), ἐπιτρέπον Γερμανῶ τῷ πατριάρχῃ τῆς Ἱερουσαλήμ συγκροτῆσαι σύνοδον κατὰ τῶν μοναχῶν τῆς μονῆς τῶν Ἀρχαγγέλων, ὡς ἀπειθούντων αὐτῶ· ἦσαν δὲ οὗτοι· τότε Σέρβοι.

30

ς') Μονή τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους ἐν Ἱερουσαλήμ.

16. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μετζιτ α' (ἀρχομένου Ῥετζέπ 1260 = 1844), ἐπιτρέπον τὴν ἀνταλλαγὴν τῆς λεγομένης οἰκίας

Ἰσαάκ, τῆς σήμερον ἀποτελούσης τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους, πρὸς δύο βακουφικὰς οἰκίας τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφειτῶν.

ζ') Μονὴ τοῦ Σταυροῦ παρὰ τὴν Ἱερουσαλήμ.

17. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (τελευτ. Σεφερ 953 = ἀρχομ. μαΐου 1546) περὶ ταῦ μὴ εἶναι ἐν τῇ μονῇ τοῦ 5
Σταυροῦ μιναρὲν καὶ τέμενος μουσουλμανικόν.

18. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 953 = ὑπερμεσ. μαΐου 1546), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῷ μοναστηρίῳ τούτῳ ἐκκλησίας.

19. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 966 = 10
τελευτ. δεκεμ. 1550), ἐπιτάττον ἀπότισιν δεκάτης ἐκ τῶν προσόδων τῶν γαιῶν τοῦ μοναστηρίου.

20. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 972 = ὑπερμ. ὀκτ. 1564) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

21. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 15
972 = ἀρχομ. Ἰανουαρ. 1565), μαρτυροῦν ὅτι μιναρὲς καὶ τέμενος μουσουλμανικόν οὐκ ἦν ποτε ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ.

22. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ β' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 976 = ἀρχ. δεκεμ. 1568) περὶ πληρωμῆς δεκάτης ἐκ τῶν κτηματικῶν προσόδων τῆς μονῆς. 20

23. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ρετζεπ 976 = ἀρχ. Ἰαν. 1569), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ ἐκκλησίας.

24. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλχίτζε 976 = ἀρχ. Ἰουν. 1570), βεβαιοῦν ὅτι μιναρὲς καὶ τέμενος μουσουλμανικόν οὐκ ἦν ποτε ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ. 25

25. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (μεσ. Ῥαμαζάν 1023 = 1614), παρακωλῶν τοὺς Μουσουλμάνους τοῦ προσέυχεσθαι ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σταυροῦ.

26. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπράϊμ (3 Μουχαρέμ 1055 = 1645), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς μονῆς ταύτης. 30

27. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1055 = 1645) περὶ τοῦ μὴ ποιῆσθαι ἐρεύνας ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ καὶ περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖν χρήματα ἀπὸ τῶν ἐν αὐτῇ μοναχῶν.

28. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (2 Τζεμάζιλ-άχχιρ 1055 = 1645) περὶ τοῦ δίδοσθαι τῷ δεκατιστῇ ἔτησίως γρόσια τριάκοντα λόγῳ δεκάτης τῶν γαιῶν τῆς αὐτῆς μονῆς.
29. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ῥετζέπ 1055 = 5 1645) περὶ τῆς ἐνοικιάσεως οἰκίας τινός, ἐν Ἱερουσαλήμ ὑπαρχούσης καὶ τῇ μονῇ τοῦ Σταυροῦ ἀφιερωμένης.
30. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (16 Ῥετζέπ 1055 = 1645) περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖν ἀπὸ τῶν μοναχῶν τῆς αὐτῆς μονῆς πλεῖον τοῦ ὠρισμένου φόρου.
- 10 31. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (τελευτ. Ῥετζέπ 1095 = 1684), διατάσσον τὴν ἀναθεώρησιν ἀγωγῆς τινος κατὰ τῆς μονῆς ταύτης.
32. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1099 = 1688) περὶ τοῦ ὅτι μιναρές καὶ τέμενος μουσουλμανικὸν οὐκ 15 ἦν ποτε ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ.
33. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (τελ. Ῥεπιοῦλ-ἔββέλ 1100 = δεκ. 1688) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
34. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (τελ. Σαπᾶν 1106 = 1695) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
- 20 35. Χάττι-σερῖφ τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπᾶν 1107 = 1696) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
36. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (ἀρχ. Μουχαρέμ 1123 = 1711), καθορίζον τὴν δεκάτην τῶν γαιῶν τῆς αὐτῆς μονῆς.
37. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1128 25 = 1716) περὶ τοῦ ὅτι μιναρές καὶ τέμενος μουσουλμανικὸν οὐκ ἦν ποτε ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ.
38. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (μεσ. Σαπᾶν 1192 = 1778), ὀνομάζον τὸν Σείδ Μουχαμέτ Σουρουρῆν ἱμάμην τοῦ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σταυροῦ μουσουλμανικοῦ τεμένους.
- 30 ἦ) Μονὴ Καταμόνας ἐγγὺς τῆς Ἱερουσαλήμ.
39. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (25 Ῥαμαζᾶν 1149 = 1737), ὀνομάζον τὸν Σείδ Ἀπδουρραχμάν καὶ τὸν Σείδ Τατζιτὶν μουτεβελήδασ τῆς μονῆς ταύτης.

8') Μονή τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ ἐγγὺς τῆς Ἱερουσαλήμ.

40. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (ἀρχομ. Ζιλχιτζέ 936 = τελ. Ἰουλίου 1530), ἀπαγορεύον τὴν ἐπέμβασιν τῶν διοικητῶν εἰς τὰ τῆς ἐκκλησίας τοῦ μοναστηρίου τούτου.

41. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλχιτζέ 936 = αὐγ. 1530) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. 5

42. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 939 = ἰαν. 1533) περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τινὰ εἰς τὰς περὶ γαιῶν ἀμπέλων καὶ ἐκκλησίας τῆς αὐτῆς μονῆς ὑποθέσεις.

43. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ῥαμαζάν 939 = 10 τελ. μαρτ. 1533) πρὸς τοὺς μεγιστάνας τῆς Ἱερουσαλήμ, διατάσσον αὐτοὺς προστατεῦσαι τὴν μονὴν ταύτην εἰς ἀνάκτησιν τῶν ὑπὸ τινῶν ἐνοικιαστῶν κρατουμένων αὐτῆς γαιῶν, ὡς διδούσης αὐτῶν τὴν δεκάτην.

44. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥεϊπιούλ-ἐββέλ 953 = 15 τελευτ. μαΐου 1546), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ ἐκκλησίας.

45. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (14 Σεβάλ 989 = 11 νοεμβρ. 1581) περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖσθαι πλεῖον τοῦ ὠρισμένου μακτοῦ διὰ τὰς γαίας τῆς αὐτῆς μονῆς. 20

46. Βεράτιον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (9 Σεβάλ 1003 = 1595) πρὸς τοὺς σέχιδας Ἀλῆν καὶ Μωχάμετ περὶ τοῦ λαμβάνειν αὐτοὺς ἐκάστη ἡμέρᾳ ἐν ἄσπρον ἀπὸ τοῦ βακουφίου τῆς αὐτῆς μονῆς.

47. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (23 Ζιλχιτζέ 1003 = 25 1595), ἐπικυροῦν τὸν διορισμὸν τῶν σέχιδων Ἀλῆ καὶ Μωχάμετ, μουτεβελήδων τῆς αὐτῆς μονῆς, καὶ διατάσσον τὸ μὴ τούτους ἐνοχλεῖσθαι παρ' ἄλλου τινός.

48. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (2 Ῥεϊπιούλ-ἀχχίρ 1004 = ὕπερμ. δεκεμ. 1595), κελεῦον τοὺς εἰρημένους μουτεβελήδους μὴ 30 ἐπεμβαίνειν εἰς τὰ τῆς ἐκκλησίας τῆς αὐτῆς μονῆς.

49. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (10 Ῥεϊπιούλ-ἐββέλ 1062 = 1652), διατάσσον τοὺς Μουσουλμάνους μὴ ἐνοχλεῖν τὸν

πατριάρχην τῆς Ἱερουσαλήμ διὰ τὰς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ γενο-
μένας ἐπισκευάς.

50. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1090
= 1679), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς αὐτῆς μονῆς.

5 51. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (τελ. Σεφὲρ 1273 =
1856), ἐπιτρέπον τὴν οἰκοδομὴν τριῶν ὀωματίων ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ.

ῥ) Νεκροταφεῖον ἐν τῇ ἀγίᾳ Σιών.

52. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (μεσ. Ζιλκαδὲ 988=
τελ. δεκ. 1580) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους ὑπὸ
10 τῶν Μουσουλμάνων ἐν τῷ θάπτειν τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς ἐν τῇ
ἀγίᾳ Σιών.

53. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥετζέπ 988=σεπτ.
1580), ἀπαγορεύον τοῖς Μουσουλμάνοις Δαουτλήδαις (= Σιωνίταις)
ἐπεμβαίνειν εἰς τὰ τῆς ἐκκλησίας τῆς ἀγίας Σιών καὶ εἰς τὰ τοῦ
15 αὐτόθι νεκροταφείου τῶν Ῥωμαίων.

54. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Σαπὰν 988 = μεσ.
σεπτ. 1580), κελεύον τοὺς Μουσουλμάνους μὴ ἐπεμβαίνειν εἰς τὰ
κατὰ τὸν ἐνταφιασμὸν τῶν θανόντων Ῥωμαίων ἐν τῇ ἀγίᾳ Σιών.

55. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (25 Σαπὰν 1157 =
20 1744), κελεύον τοὺς Δαουτλήδας μὴ ἀπαιτεῖν ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων
καλογήρων πλεῖον τοῦ ὀρισμένου μουκαταλιδικου ἰτζαρὲ διὰ τὴν
γῆν τοῦ ἐν τῇ ἀγίᾳ Σιών νεκροταφείου.

56. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (τελ. Ῥετζέπ 1195 =
1782) περὶ τοῦ ὅτι τὸ παρά τὸ μνημα τοῦ Σεχμινσῆ οἰκόπεδόν
25 ἐστὶ μέρος τοῦ νεκροταφείου τῶν Ῥωμαίων.

57. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ
1207 = 1793) περὶ τοῦ μὴ ζητεῖν τοὺς Ῥωμαίους εἰς τὸ ἐξῆς
ἄδειαν ἰδίαν διὰ τὸν ἐν τῇ Σιών ἐνταφιασμὸν τῶν ἑαυτῶν νεκρῶν.

58. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Σαπὰν 1208 = 1794)
30 περὶ τοῦ ὅτι τὸ παρά τὸ μνημα τοῦ Σεχμινσῆ οἰκόπεδόν ἐστὶ
μέρος τοῦ νεκροταφείου τῶν Ῥωμαίων.

59. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (28 Μουχαρέμ 1211 =
αὐγ. 1796) περὶ τοῦ μὴ κωλύεσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ὑπὸ

τῶν Μουσουλμάνων θάπτειν τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς ἐν τῇ ἁγίᾳ Σιών.

60. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (27 Μουχαρέμ 1233 = 1817), κελεύον τοὺς Δαουτλήδας μὴ ἀπαιτεῖν ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων καλογήρων πλείον τοῦ ὠρισμένου χειρίου διὰ τὸ ἐν τῇ ἁγίᾳ Σιών νεκροταφεῖον. 5

61. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (27 Μουχαρέμ 1233 = 1817) περὶ τοῦ μὴ κωλύεσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων θάπτειν τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς ἐν τῇ ἁγίᾳ Σιών.

ια') Μονὴ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν τῇ κώμῃ Πέτζάλλα.

10

62. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ α' (τελ. Ῥεπιούλ-ἀχχ'ιρ 1051 = 1641) περὶ τινος καλογραίας ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τῷ ἐν τῇ κώμῃ Πέτζάλλα, οἰκούσης.

ιβ') Λαύρα τοῦ ἁγίου Σάβα.

63. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (τελ. Ῥεπιούλ-ἔββ'έλ 940 = ὑπερμεσ. ὀκτ. 1533), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ λαύρᾳ τοῦ ἁγίου Σάβα ἐκκλησίας. 15

64. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-ἀχχ'ιρ 940 = μεσοῦντος Ἰανουαρίου 1534) περὶ τῆς αὐτῆς ἐπισκευῆς.

65. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥεπιούλ-ἀχχ'ιρ 954 = 20 μεσ. ἰουν. 1547) περὶ τοῦ μὴ τελωνίζεσθαι τὰ ἐκ τριῶν χωρίων τῆς νήσου Κύπρου προερχόμενα ἐλέη διὰ τὴν λαύραν τοῦ ἁγίου Σάβα.

66. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ β' (τελ. Μουχαρέμ 976 = ὑπερμεσ. ἰουλ. 1568), ἐπιτρέπον τοῖς Ἀγιοσαβίταις ἔχειν ἐν τῇ ἑαυτῶν λαύρᾳ χάριν ἀσφαλείας ὄπλα. 25

67. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Μουχαρέμ 976 = ὑπερμεσ. ἰουλ. 1568) περὶ τοῦ μὴ κωλύειν τοὺς Μουσουλμάνους τὸν ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τῆς λαύρας ἐνταφιασμὸν τῶν ἀποθνησκόντων Ἀγιοσαβιτῶν.

68. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥεπιούλ-ἔββ'έλ 976 = 30 τελευτ. αὐγούστου 1568), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ λαύρᾳ ἐκκλησίας.

69. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (τελ. Ῥετζ'επ 1013 =

δεκ. 1605), παρέχον ἄδειαν ἐπισκευῆς τῆς ὄλης λαύρας καὶ οἰκοδομῆς ἐτέρας μονῆς ἐγγὺς αὐτῆς ταύτης τῆς λαύρας, τουτέστι τοῦ νῦν πύργου τοῦ ἁγίου Συμεών.

70. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σαπὴν 1013 = ἰαν. 1606) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς ἐν τῇ λαύρᾳ τοῦ ἁγίου Σάββα καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς μοναστηρίοις ἀσκουμένους μοναχοὺς.

71. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥετζέπ 1021 = σεπτ. 1612), παρέχον ἄδειαν ἐπισκευῆς τῆς λαύρας.

72. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1022 = 1613), παρέχον ἄδειαν ἐπισκευῆς τῆς λαύρας καὶ τοῦ παρὰ ταύτην πύργου τοῦ ἁγίου Συμεών.

73. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (24 Σεβάλ 1080 = 1670), κελεῦον ἐν τῇ λαύρᾳ κέσφι γενέσθαι καὶ κατὰ τοῦτο τὸ κέσφι δοθῆναι τοῖς Ἀγιοταφίταις ἄδειαν ἐπισκευῆς τῆς λαύρας.

74. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (ἀρχ. Σαπὴν 1108 = 1697), καθορίζον μὲν τὸ πρὸς τοὺς Ἄραβας καφάριον τῆς λαύρας, κελεῦον δὲ τοὺς Θεοδοσίτας ἐπετήδασ μὴ ἐνοχλεῖν τοὺς Ἀγιοσαβίτας καὶ τοὺς πρὸς τὴν λαύραν αὐτῶν ἐρχομένους προσκυνητάς.

75. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσοῦντ. Ζιλκαδὲ 1109 = 1698) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

76. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Ῥεπιοῦλ-ἀχχίρ 1118 = 1707) περὶ τοῦ ἐπισκευασθῆναι μέρη τινὰ τῆς λαύρας.

77. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἐββέλ 1122 = 1710), κωλύον τοὺς διοικητὰς ἐνοχλεῖν ἀπαιτήσεις χρηματικαῖς καὶ ἄλλαις τισὶν ἀξιώσεσι τοὺς ἐν τῇ λαύρᾳ καὶ τοῖς λοιποῖς μοναστηρίοις οἰκοῦντας μοναχοὺς.

78. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (20 Σαπὴν 1147 = 1735) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς μοναχοὺς ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν λαύραν ἀγούσης ὁδοῦ.

30 β') Μονὴ τοῦ ἁββᾶ Γερασίμου, ἐγγὺς Ἰορδάνου ποταμοῦ.

79. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (τελ. Ῥεπιοῦλ-ἐββέλ 996 = 1588), ἐντελλόμενον τὴν ἐπισκευὴν τῆς μονῆς ταύτης.

Ὅρισμοὶ περὶ τοῦ καφαρίου τῶν πρὸς Ἰορδάνην ποταμὸν
ἀπερχομένων προσκυνητῶν.

80. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (ἰσταμ. Σεβάλ 1035
= 1626), κελεύον τοὺς καφαρτζήδας καὶ τοὺς στρατιώτας τοὺς
ἐπὶ τῆς πρὸς Ἰορδάνην ποταμὸν ἀγούσης ὁδοῦ μὴ ἀπαιτεῖν πλεῖον 5
τοῦ ὠρισμένου καφαρίου.

81. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχομ. Ζιλχιτζέ 1070=
1660) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

82. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥαμαζάν 1073=
1663) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. 10

83. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Ζιλχιτζέ 1138=
1726) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

84. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ α' (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ
1145 = 1732) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

Ὅρισμοὶ κωλύοντες πᾶσαν οἰανδήποτε τῶν Μουσουλμάνων ἀδικίαν,
ἀργυρολογίαν, ἐπέμβασιν καὶ κατ' οἶκον ἔρευναν. 15

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σελλίμ β' (ἀρχ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ
975 = σεπτ. 1567), κωλύον τοὺς διοικητὰς καὶ τοὺς ὑπουργοὺς
αὐτῶν ἀπαιτεῖν ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων καλογήρων σῖτον, σάπωνα,
ἔλαιον. 20

2. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 975 =
σεπτ. 1567), κωλύον τοὺς διοικητὰς καὶ τοὺς ὑπουργοὺς αὐτῶν
ἀπαιτεῖν ἀπὸ τῶν Ἰβήρων καλογήρων σῖτον, σάπωνα, ἔλαιον.

3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (τελ. Σαπὰν 1023 =
ἀρχ. ὀκτ. 1614) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ἐλευ- 25
θέρους φόρου διοικητικοῦ.

4. Χάττι-σερίφιον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (20 Ζιλκαδὲ
1064 = 1654), κωλύον τὸ ἐπιβάλλειν τινὰ βαρεῖς φόρους ἐπὶ τῶν
Ῥωμαίων μοναχῶν καὶ τὸ ἐπεμβαίνειν τοὺς Μουσουλμάνους εἰς τὰ
προσκυνήματα αὐτῶν.

5. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (22 Ῥαμαζάν 1072 = 30
1662) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ἐλευθέρους παντὸς
διοικητικοῦ φόρου.

6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σαϊπὰν 1076 = 1666) περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖσθαι ἐκκλησιαστικὰ χρήματα διὰ τὸ αὐτοκρατορικὸν ἱμαρέτιον.
7. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (10 Τζεμ.-ἀχχ'ιρ 1081 = 1670),
5 κωλῶν τοὺς διοικητὰς ἀπαιτεῖν ἀπὸ τοῦ μοναστηρίου τῶν Ἀγιοταφιδῶν γούνας ἐκ σαμουρίου, ἢ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν εἰς χρήματα.
8. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥεπίουὺλ-ἐββέλ 1091 = 1680) περὶ τοῦ μὴ φορολογεῖσθαι ἢ ἀργυρολογεῖσθαι τὸ μοναστήριον τῶν Ἀγιοταφιδῶν.
- 10 9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥετζέπ 1093 = 1682) περὶ τοῦ μὴ φορολογεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς.
10. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥετζέπ 1095 = 1684) περὶ τοῦ γενέσθαι ἐκποδῶν πάντα βαρὺν φόρον ἐπιβαρύνοντα τοὺς Ἀγιοταφίτας.
- 15 11. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (21 Ῥετζέπ 1095 = 1684) περὶ τοῦ μὴ ἀργυρολογεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ἐπὶ τῆς ἐξ Ἰόππης εἰς Ἱερουσαλήμ ὁδοῦ.
12. Χάττι-σερίφιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμὰν β' (τελ. Τζεμάζιλ-ἐββέλ 1099 = 1688) περὶ τοῦ γενέσθαι ἐκποδῶν πάντα βαρὺν φόρον εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἐπιβληθέντα μοναχοὺς.
20
13. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἐββέλ 1101 = 1690) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
14. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Μουχαρέμ 1102 = 1690) περὶ τοῦ μὴ γίγνεσθαι παρὰ τῶν Μουσουλμάνων ἐρέυνας
25 ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐπὶ προφάσει χρηματολογίας.
15. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥεπίουὺλ-ἀχχ'ιρ 1102 = 1691) περὶ τοῦ μὴ φορολογεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς καὶ περὶ τοῦ μὴ γίγνεσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τοῖς μοναστηρίοις αὐτῶν ἐρέυνας ἐπὶ προφάσει χρηματολογίας.
- 30 16. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β' (ἀρχ. Ῥετζέπ 1105 = 1694) περὶ τοῦ μὴ φορολογεῖσθαι τοὺς Ἀγιοταφίτας.
17. Χάττι-σερίφιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥαμαζὰν 1105 = 1694) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

18. Ἔτερον ἀρχ. Σεβάλ 1105 = 1694.
19. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (τελ. Σαϊπὴν 1106 = 1695) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
20. Χάττι-σερίφιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαϊπὴν 1107 = 1696) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. 5
21. Φιρμάνιον (μεσ. Σαϊπὴν 1108 = 1697) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
22. Ἔτερον τελ. Σαϊπὴν 1108 = 1697.
23. Ἔτερον ἀρχ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1112 = 1701.
24. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (τελ. Τζεμάζιλ-έββέλ 10 1115 = 1703) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ἀγιοταφίτας ἐλευθέρους παντὸς φόρου καὶ περὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι ἐρέυνας (κέσφι) ἐν τοῖς μοναστηρίοις καὶ ταῖς ἐκκλησίαις αὐτῶν ἐπὶ προφάσει χρηματολογίας.
25. Χάττι-σερίφιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλχιτζέ 1115 = 1704) περὶ τοῦ μὴ φορολογεῖσθαι τοὺς Ἀγιοταφίτας. 15
26. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Σαϊπὴν 1116 = 1704) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
27. Ἔτερον ἀρχ. Ῥεπιούλ-έββέλ 1123 = 1711.
28. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (20 Σαϊπὴν 1123 = 1711) περὶ τοῦ μὴ φορολογεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ἐπὶ τῆς 20 ἐξ Ἰόππης εἰς Ἱερουσαλήμ ὁδοῦ.
29. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ζιλκαδὲ 1123 = ἀρχ. Ἰανουαρ. 1712) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ἐλευθέρους παντὸς φόρου.
30. Χάττι-σερίφιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-έββέλ 25 1124 = 1712) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως καὶ περὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι ἐρέυνας ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τοῖς μοναστηρίοις τῶν Ἀγιοταφιτῶν.
31. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Σεφέρ 1131 = μεσοῦντ. Ἰανουαρ. 1719) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς 30 ἐλευθέρους παντὸς φόρου.
32. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-έββέλ 1137 = 1724), διατάττον τοὺς Μωαμεθανοὺς καὶ τοὺς κριτὰς οὐκ ἐπεμ-

βαίνειν εἰς τὰ τῶν Ῥωμαίων μοναστήρια καὶ χρήματα κηρὸν ἢ τζόχαν ἀπαιτεῖν ἀπὸ τούτων.

33. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ α' (ἀρχ. Ρεπιούλ-ἔββέλ 1145 = 1372) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους ἐλευθέρους παντὸς
5 φόρου.

34. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1147 = 1734) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

35. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (μεσ. Σαϊπὴν 1174 = 1761) περὶ τοῦ μὴ ἀργυρολογεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς
10 ὑπὸ τῶν διοικητῶν καὶ τῶν κριτῶν καὶ τῶν ὑπουργῶν αὐτῶν.

36. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ (ἀρχ. Ρεπί 1212 = 1797) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

37. Χάττι-σερίφιον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ β' (ἀρχ. Ρετζέπ 1231 = 1816) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

15 38. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφὲρ 1232 = 1817) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

ἽΟρισμοὶ περὶ τῶν προσκυνητῶν.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (μεσ. Σεφὲρ 948 = μεσ. Ἰουν. 1541) περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖσθαι καφάριον ἀπὸ τῶν εἰς
20 Ἱερουσαλήμ ἐρχομένων προσκυνητῶν.

2. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὄσμάν β' (τελ. Ρετζέπ 1028 = 1619) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς εἰς Ἱεροσόλυμα πορευομένους προσκυνητὰς ὑπὸ τῶν κλητῆρων τοῦ σατράπου τῆς Δαμασκού.

3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (τελ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1118 = 1706) περὶ τοῦ μὴ διδόναι τοὺς προσκυνητὰς ἀνερχομένους ἐξ Ἰόππης εἰς Ἱερουσαλήμ πλεῖον τοῦ ὠρισμένου διοδίου.

4. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Σαϊπὴν 1122 = 1710) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

5. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ραμαζὰν 1122 = 1710)
30 περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (24 Τζεμάζιλ-ἄχχίρ 1124 = 1712) περὶ τοῦ μὴ φορολογεῖσθαι τοὺς προσκυνητὰς ἀνερχομένους ἐξ Ἰόππης εἰς Ἱερουσαλήμ.

7. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαϊπὰν 1127 = 1715) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

8. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Μουχαρέμ 1132 = 1719) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς προσκυνητὰς ἐπὶ τῆς ἐξ Ἰόππης εἰς Ἱερουσαλήμ ὁδοῦ. 5

9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1134 = 1722) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

10. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

11. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου περὶ τοῦ μὴ διδόναι τοὺς προσκυνητὰς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς Ἰόππης πλεῖον τοῦ ὠρισμένου καφαρίου. 10

12. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλχιτζὲ 1134 = 1722) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς διερχομένους ἐξ Ἰόππης προσκυνητὰς.

13. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Μουχαρέμ 1135 = 1722), καθορίζον τὸ καφάριον τῶν προσκυνητῶν διὰ τὴν ἐξ Ἰόππης 15 ἄχρις Ἱερουσαλήμ ὁδόν.

14. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1135 = 1723) περὶ τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι καὶ φορολογεῖσθαι τοὺς προσκυνητὰς ἐν Ἰόππῃ.

15. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Ῥεπιουὺλ-ἔββέλ 1137 = 20 1724) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

16. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλχιτζὲ 1138 = 1726) περὶ τοῦ μὴ κλείεσθαι τὴν πύλην τῆς Ἱερουσαλήμ, ἐλθόντων ἤδη τῶν προσκυνητῶν, ἐπὶ σκοπῷ χρηματολογίας

17. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλχιτζὲ 1138 = 25 1726) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς προσκυνητὰς ἐπὶ τῆς μεταξὺ Χαλεπίου καὶ Δαμασκοῦ ὁδοῦ.

18. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλχιτζὲ 1138 = 1726) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι καὶ ἀργυρολογεῖσθαι τοὺς προσκυνητὰς ἐν Ἰόππῃ μένοντας. 30

19. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Μουχαρέμ 1142 = 1729) περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι καὶ φορολογεῖσθαι τοὺς προσκυνητὰς εἰς Ἰόππην ἀφικνουμένους.

20. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (μεσ. Σεφὲρ 1145=1732) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
21. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Ρεπιούλ-έββέλ 1145 = 1732) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
- 5 22. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ρεπιούλ-έββέλ 1145 = 1732), καθορίζον τὸ καφάριον τῶν προσκυνητῶν καὶ διατάσσον τὸ μὴ πλεῖον ἀπαιτεῖν.
23. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-άχχιρ 1154 = 1741) περὶ τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι καὶ ἀργυρολογεῖσθαι τοὺς προ-
- 10 σκυνητάς εἰς Ἰόππην ἀφικνουμένους.
24. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (τελ. Σεβάλ 1180 = 1767), διατάσσον τοὺς πλοιάρχους καὶ τοὺς ναύτας οὐκ ἀδικεῖν ἐν τοῖς πλοίοις τοὺς εἰς Ἰόππην μεταβαίνοντας προσκυνητάς.
25. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (2 Ζιλκαδὲ 1204 = 1790)
- 15 περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς εἰς Ἱεροσόλυμα παραγινομένους μοναχοὺς τε καὶ προσκυνητάς.
26. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
27. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Μουχαρέμ 1209 = 1794), διατάσσον τὴν ἐξ Ἱεροσολύμων ἐξορίαν τοῦ προσκυνητοῦ
- 20 Δημητρίου καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ εἰς τὴν νῆσον Κῶν.
28. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (13 Ρετζεπ 1209=1795) περὶ τοῦ μὴ κατατρύχεσθαι τοὺς προσκυνητάς ὑπὸ τῶν ἀγωγέων· ὀρίζει δὲ καὶ τὸ ἀγώγιον τῶν πραγμάτων αὐτῶν, ὅπερ ἐν Ἰόππῃ λαμβάνεται.
- 25 29. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (25 Μουχαρέμ 1210 = 1795) περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖσθαι ἀπὸ τῶν προσκυνητῶν ἐν Ἰόππῃ τελωνιακὰ τέλη διὰ τὰ σὺν αὐτοῖς χρειώδη πράγματα.
30. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (8 Τζεμάζιλ-έββέλ 1211= 1796) περὶ τοῦ διδόναι τελωνιακὰ τέλη ἐν Ἰόππῃ μόνους τοὺς
- 30 ἐπὶ σκοπῷ ἐμπορίας ἐρχομένους εἰς Ἱεροσόλυμα προσκυνητάς.
31. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (8 Σαπὴν 1230 = 1815) περὶ τῶν ἀγωγέων πραγμάτων τῶν εἰς Ἱεροσόλυμα μεταβαίνόντων προσκυνητῶν.

32. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφέρ 1241 = μεσ. ὀκτ. 1825), συνιστῶν τοῖς διοικοῦσι τὰς τουρκικὰς ἐπαρχίας Ῥώσους τινὰς προσκυνητάς, εἰς Ἱεροσόλυμα μεταβαίνοντας.

33. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1243 = ὀκτ. 1827), συνιστῶν ὡσαύτως Ῥώσους τινὰς προσκυνητάς. 5

34. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1243 = 1827), συνιστῶν ὡσαύτως ἄλλους τινὰς Ῥώσους προσκυνητάς.

35. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (Ῥεπιούλ-ἄχχίρ 1248 = 1832), κωλύον πᾶσαν ἀπαίτησιν Τούρκων ὑπαλλήλων ἀπὸ τῶν Ῥώσων προσκυνητῶν. 10

36. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἄχχίρ 1248 = 1832), συνιστῶν τοῖς διοικηταῖς Ῥώσους τινὰς προσκυνητάς.

37. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1251 = 1835), συνιστῶν ὡσαύτως Ῥώσους τινὰς προσκυνητάς.

Ὅρισμοὶ σχετικοὶ πρὸς τὴν συλλογὴν ἐλεῶν καὶ ἀφιερωμάτων
διὰ τὸν Ἅγιον Τάφον. 15

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 966 = μεσ. φεβρ. 1559) περὶ τοῦ μὴ κατατρύχεσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ἐξ Ἱεροσολύμων εἰς Κωνσταντινούπολιν μεταβαίνοντας καὶ πάλιν ἐντεῦθεν εἰς Ἱεροσόλυμα. 20

2. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (τελ. Σεβάλ 1009 = 1601) περὶ τοῦ μὴ κατατρύχεσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων, ἐλέη συναθροίζοντας ἐν Σερβίᾳ Βοσνίᾳ καὶ Ἐρζεγοβίνῃ.

3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραῖμ (22 Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1055 = 1645), ἐπιτρέπον τοῖς Ἀγιοταφίταις ἐλέη συλλέγειν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς ἀσιατικῆς καὶ εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. 25

4. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (μεσ. Ῥεπιούλ-ἄχχίρ 1094 = 1683) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς περιοδεύοντας Ἀγιοταφίτας ἐλευθέρους καφαρίου καὶ χαρατζίου. 30

5. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (13 Ῥαμαζάν 1116 = 1704), ἐπιτρέπον τοῖς Ἀγιοταφίταις τὸ συλλέγειν ἐλέη ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Προύσης καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τῆς Ῥωμουλίας.

6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (17 Μουχαρέμ 1119 = 1707) πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἀσιατικῇ καὶ τῇ εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ διοικητὰς περὶ τοῦ εἶναι τὰ εἰς Ἱερουσαλήμ ἀποστελλόμενα πράγματα τῶν Ῥωμαίων ἐλεύθερα τελωνιακοῦ δασμοῦ.

5 7. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥετζέπ 1137 = 1725), παραχωροῦν ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις τοῦ συλλέγειν ἐλέη ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Βραΐλας καὶ Ρουστζουκίου.

8. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλχιτζέ 1138 = 1726) περὶ τοῦ ἀποπέμπεσθαι ἐξ Ἰόπτης εἰς Ἱεροσόλυμα τοὺς ἄνευ ἀδείας
10 πατριαρχικῆς ἐξελθόντας Ἀγιοταφίτας εἰς συνάθροισιν ἐλεῶν.

9. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ α' (τελ. Ζιλχιτζέ 1143 = 1731), παραχωροῦν ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις τοῦ συναθροίσειν ἐλέη ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Τραπεζοῦντος, Σινώπης, Ἀργυρουπόλεως (Γκχουμουσχανέ) καὶ Θεοδοσιουπόλεως.

15 10. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (9 Μουχαρέμ 1146 = 1733), παραχωροῦν ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις τοῦ συναθροίσειν ἐλέη ἐν ἀπάσαις ταῖς ἀνατολικαῖς τοῦ κράτους ἐπαρχίαις.

11. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ῥετζέπ 1158 = 1745), διατάσσει τὴν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀποπομπὴν τῶν ἄνευ ἀδείας πατριαρχικῆς ἐξελθόντων Ἀγιοταφιτῶν ἐπὶ σκοπῷ συναθροίσεως ἐλεῶν.
20

12. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (6 Ῥετζέπ 1158 = 1745), παρέχον ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις τοῦ συναθροίσειν ἐλέη ἐν ταῖς ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ἄχρι Βλαχίας ἐπαρχίαις.

13. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (22 Ῥετζέπ 1186 =
25 1772), παρέχον ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις τοῦ συναθροίσειν ἐλέη ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Καράφριε, Σερφίτζανε, Ἐλασσῶνος καὶ Πλαταμῶνος.

14. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (16 Σεβάλ 1196 = 1782), παρέχον ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις τοῦ συναθροίσειν ἐλέη ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Ταταρπαζαρτζικίου, Σαμακοβίου, Κεσπεντηλίου
30 καὶ Δουπνίτζης.

15. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (16 Μουχαρέμ 1207 = 1792), ἐπιτρέπον τοῖς Ἀγιοταφίταις τὸ συναθροίσειν ἐλέη ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Ἀμίδης καὶ Θεοδοσιουπόλεως.

16. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (1208 = 1794), παρέχον ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις τοῦ συναθροίζειν ἐλέη ἐν ταῖς χώραις Παζαρτζικίου, Κασσάνδρας, Καλημερίου, Ταρaráνου καὶ Βαρδαρίου.

17. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (τελ. Σεβάλ 1242 = 1826), παραχωροῦν ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφίταις τοῦ συναθροίζειν ἐλέη ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Ἀγκύρας, Καγγρίου, Ἀτταλείας, Ὀρσοβουρίνου καὶ Ἰσιάρτης. 5

Ὅρισμοὶ περὶ τοῦ χρέους τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφῶν.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἀχχιρ 1007 = 1598) περὶ τοῦ πρὸς τὸν Ἱεροσολυμίτην Σαλιχ-Δὸμ χρηματικοῦ χρέους τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφῶν. 10

2. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Σεφὲρ 1009 = 1600) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (ἀρχ. Σαπάν 1023 = 1614) περὶ τοῦ πρὸς Χαλίλ-Σαπάν χρέους τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφῶν. 15

4. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ρεπιούλ-ἐββέλ 1026 = 1617), ἐμπεριέχον αἴτησιν τῶν Ἀγιοταφῶν διὰ τὰ χρέη τῆς αὐτῶν μονῆς.

5. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὀσμάν β' (Τζεμάζιλ-ἐββέλ 1031 = 1622), διατάσσει τὴν ἀπάλειψιν τοῦ τόκου τῶν ὀφειλομένων πρὸς διαφόρους χρημάτων ὑπὸ τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφῶν. 20

6. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ α' (ἀρχομ. Σαπάν 1031 = 1622) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

7. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (ἀρχ. Μουχαρέμ 1043 = 1633) περὶ τοῦ πρὸς Μωχαμέτ τινα καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μουσταφᾶν χρέους τῶν Ἀγιοταφῶν. 25

8. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραίμ (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἐββέλ 1050 = 1640), διατάσσει τοὺς δανειστάς τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφῶν μὴ λαμβάνειν τόκους ἐξ αὐτῆς. 30

9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-ἐββέλ 1051 = 1641) περὶ τοῦ πρὸς τὸν ἐκ Δαμασκοῦ Χαρνι-Ἀϊνὲ χρέους τῶν Ἀγιοταφῶν.

10. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1051 = 1641) περὶ τοῦ πρὸς Σαχίν τινα χρέους τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

11. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1051 = 1641) περὶ τοῦ πρὸς Σείδ-Ἀπίουλ-Καδὶρ-Ἀαλεμῆν χρέους
5 τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

12. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ρετζέπ 1051=1641), διατάσσει τὴν ἀπάλειψιν τοῦ τόκου τῶν πρὸς διαφόρους ὀφειλομένων χρημάτων ὑπὸ τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

13. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (29 Ρετζέπ 1055=1645)
10 περὶ τοῦ μὴ ἐνοχλεῖσθαι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ διὰ τὰ πρὸς διαφόρους χρέη τῶν Γεωργιανῶν μοναχῶν· ἐν τῷ φερμανίῳ τούτῳ περιέχεται καὶ φετζᾶς καὶ βεζυρικὸν διάταγμα περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

14. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (τελ. Σαπᾶν 1081 =
15 1671) περὶ τοῦ μὴ πωλεῖσθαι διὰ χρέη τὰ κτίρια καὶ τὰ πράγματα τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

15. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπᾶν 1081=1671) περὶ τῶν δανειστῶν τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν, ὅτι δεῖ τούτους ἀναφέρειν τὰς αὐτῶν ἀξιώσεις πρὸς τὸν ἐπίτροπον τῆς μονῆς,
20 οὐχὶ δὲ πρὸς πάντα Ἀγιοταφίτην.

16. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλχίτζε 1081 =
1671) περὶ τοῦ πρὸς Μαχμουτ Ἀχμέτ καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Φατιμέ χρέους τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

17. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ζιλκαδὲ 1085=1676)
25 περὶ τοῦ ὅτι τὸ πρὸς Ἀπίουλ Τζεβᾶτ χρέος τῶν Ἀγιοταφιτῶν κληρονομηθῆσεται παρὰ τῶν αὐτοῦ τέκνων Σουλεϊμάν, Σάλχα καὶ Ἀσαλίς.

18. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ρετζέπ 1086=1676) περὶ τοῦ πρὸς τὰ τέκνα τοῦ Ἀπίουλ Τζεβᾶτ χρέους τῆς μονῆς
30 τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

19. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ζιλκαδὲ 1091=1680) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰβήρας μοναχοὺς ἀκαταζητήτους διὰ τὰ παλαιὰ αὐτῶν πρὸς διαφόρους χρέη.

20. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Σεφὲρ 1092=1681) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
21. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφὲρ 1092=1681) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
22. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (15 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1094= 5 1683) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ἀγιοταφίτας ἀνενοχλήτους διὰ τὰ παλαιὰ πρὸς διαφόρους χρέη τῶν Γεωργιανῶν μοναχῶν.
23. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (15 Ῥεπιούλ-ἄχχιρ 1094 = 1683) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
24. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (20 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1094= 10 1683) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ἀγιοταφίτας ἀνενοχλήτους διὰ τὰ παλαιὰ χρέη τῶν Γεωργιανῶν μοναχῶν.
25. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1094 = 1683) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
26. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (27 Ῥετζέπ 1095=1684) 15 περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
27. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφὲρ 1097=1686) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
28. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφὲρ 1097=1686) 20 περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
29. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (μεσ. Ῥεπιούλ-ἄχχιρ 1099 = 1688) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
30. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἄχχιρ 1099 = 1688) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
31. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1099=1688), 25 διατάσσει τὸν Σαλίχ Ἀδὲμ μὴ ταραττεῖν τοὺς Ἀγιοταφίτας διὰ τὰ παλαιὰ χρέη τῶν Γεωργιανῶν μοναχῶν.
32. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Μουχαρέμ 1100= 1688) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
33. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥαμαζάν 1100=1689) 30 περὶ τοῦ μὴ κατατρύχεσθαι τοὺς Ἀγιοταφίτας διὰ τὰ πρὸς διαφόρους παλαιὰ χρέη τῶν Γεωργιανῶν μοναχῶν.
34. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Μουχαρέμ 1102= 1690) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

35. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (τελ. Ῥεπιούλ-έββέλ 1123 = 1711) περὶ τοῦ πρὸς Φαζλή-άγᾶν χρέους.

36. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ζιλκαδὲ 1124=1712) περὶ τοῦ μὴ ἀναθεωρεῖσθαι ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῆς Ἱερουσαλήμ
5 δικαστικὴν τινα ἀγωγὴν περὶ χρέους τῶν Ἀγιοταφιτῶν, ἀλλὰ παραπέμπεσθαι ταύτην εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει αὐτοκρατορικὸν Διβάνιον.

37. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Μουχαρέμ 1126 = 1714) περὶ τῶν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν Ἀγιοταφιτῶν χρημάτων
10 τῷ Χαλίλ Νασούχα.

38. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-άχχίρ 1131 = 1719), διατάσσει τὴν ἀπάλειψιν τῶν τόκων τῶν πρὸς διαφόρους ὀφειλομένων χρημάτων ὑπὸ τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

39. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1132 = 1720)
15 περὶ τῶν ὀφειλομένων χρημάτων τῷ Χαλίλ Νασούχα.

40. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλχιτζέ 1132=1720) περὶ τοῦ πρὸς τὴν κυρίαν Ἐμινέ χρέους τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

41. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Ζιλχιτζέ 1137 = 1725) περὶ τῆς ἀγωγῆς Νικολάου τινὸς διὰ χρήματα παρὰ τῆς
20 μονῆς αὐτῷ τῶν Ἀγιοταφιτῶν ὀφειλόμενα.

42. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1138=1726) περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖσθαι τόκους ἀπὸ τῆς αὐτῆς μονῆς.

43. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (μεσ. Ῥεπιούλ-έββέλ
25 1152 = 1739) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

44. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σεβάλ 1153=1741), διατάσσει τὴν ἐξέλεξιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ἱεροσολυμίτου Ἀττάλα, γραμματέως τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφιτῶν, πλαστογραφεισῶν χρεωστικῶν ὁμολογιῶν ἐπὶ ζημία τῆς αὐτῆς μονῆς.

30 45. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (8 Ῥετζέπ 1153=1740), παραπέμπον εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Διβάνιον τὴν ὑπόθεσιν τῶν πλαστογεγραμμένων χρεωστικῶν ὁμολογιῶν ὑπὸ τοῦ γραμματέως Ἀττάλα.

46. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (10 Ζιλκαδὲ 1153=1741) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

47. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (23 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1154 = 1741) περὶ τοῦ ἀναθεωρεῖσθαι πᾶσαν ἀγωγὴν περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ γραμματέως Ἀττάλα πλαστογραφηθεισῶν ὁμολογιῶν ἐγγράφω 5 τῆς Κρίσεως ἀποφάσει.

48. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (10 Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1155 = 1742) περὶ τοῦ παραπέμπεσθαι πᾶσαν ἀγωγὴν περὶ τῶν αὐτῶν ὁμολογιῶν εἰς τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει αὐτοκρατορικὸν Διβάνιον.

49. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥαμαζάν 1159 = 1746) περὶ τοῦ πρὸς Σείδ Ἀλῆν χρέους τῶν Ἀγιοταφιτῶν καὶ περὶ τῆς ὑπὸ τῶν τέκνων αὐτοῦ κινήσεως ἀγωγῆς. 10

50. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (ἀρχ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1243=1827), διατάσσει τὴν ἀπάλειψιν τῶν τόκων τοῦ πρὸς διαφόρους χρέους τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος καὶ τὴν κατὰ 15 δόσεις ἀπότισιν τοῦ πραγματικοῦ κεφαλαίου τούτου τοῦ χρέους.

51. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥαμαζάν 1246 = 1831) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

52. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥετζέπ 1247=1832) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. 20

53. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μετζιτ α' (τελ. Μουχαρέμ 1256 = 1840) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

Ὅρισμοὶ περὶ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξων χριστιανῶν.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (ἀρχ. Σεφέρ 1009= 1600) περὶ τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι τοὺς ὀρθοδόξους εἰσπραττομένης 25 τῆς ἐκ τῶν γαιῶν αὐτῶν δεκάτης.

2. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (μεσ. Σεβάλ 1061= 1651) περὶ τοῦ εἶναι τὸν ὀρθόδοξον χριστιανὸν Χάνναν ἀκαταδίωκτον.

3. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1083 = 1672) κατὰ τοῦ υἱοῦ Ἀπτούλλᾶ τινος ἐκ Δαμασκοῦ, τοὺς χρι- 30 στιανοὺς ἀδικούντος.

4. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (ἀρχ. Ζιλκαδὲ 1117 =

1706), διατάσσον τὴν ἔξορίαν τοῦ ἐκ Χαλεπίου Μουσταφάαγα, τοὺς χριστιανοὺς καὶ τοὺς μοναχοὺς ἀδικήσαντος.

5. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1118=1706) κατὰ τοῦ καταπιέζοντος τοὺς χριστιανοὺς Φαζλουλά Δαουτλή.

5 6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥετζέπ 1124=1712) κατὰ τῶν ἀδικούντων καὶ καταπιεζόντων τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς.

7. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Μουχαρέμ 1129=1717), ἐπιτρέπον τοῖς Ἱεροσολυμίταις ὀρθοδόξοις χριστιανοῖς ἐπισκευάσαι τὰς ἑαυτῶν οἰκίας.

10 8. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιοῦλ-ἔββέλ 1135=1723) περὶ τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι τοὺς ἐν Ἱερουσαλήμ ὑφάντας, ὀρθοδόξους ὄντας χριστιανοὺς.

9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλχιτζέ 1139=1727) περὶ τῶν καταλοίπων τῶν ἀποθνησκόντων ἐν Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, περὶ τοῦ μὴ, καταγραφομένης τῆς οὐσίας αὐτῶν, 15 δίδοσθαι τοῖς καταγράφουσιν αὐτὴν πλεῖον τῆς ὠρισμένης ἀμοιβῆς, καὶ περὶ τοῦ μὴ κωλύεσθαι τὴν ταφήν τῶν νεκρῶν.

10. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὄσμάν γ' (21 Ζιλκαδὲ 1170=1757) περὶ τοῦ μὴ καταδιώκεσθαι τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς.

20 11. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (10 Μουχαρέμ 1210=1795) περὶ τοῦ μὴ καταπιέζεσθαι τοὺς ἐν Ἰόππη καὶ Γάζῃ ὀρθοδόξους χριστιανοὺς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων.

12. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (μεσ. Σεφέρ 1225=1810) περὶ τῶν καταλοίπων τῶν ἀποθνησκόντων ἐν Παλαιστίνῃ 25 ὀρθοδόξων χριστιανῶν καὶ περὶ τοῦ μὴ δίδοσθαι τοῖς καταγράφουσι τὴν οὐσίαν αὐτῶν πλεῖον τῆς ὠρισμένης ἀμοιβῆς.

13. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1227=1812) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

14. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥετζέπ 1231=1816) 30 περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

Ὅρισμοὶ περὶ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ' (τελ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1004=1596) περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Μουσουλμάνους εἰς

τάς ὑποθέσεις τῶν ἐν ταῖς κόμαις ἐκκλησιῶν, καὶ περὶ τοῦ εἶναι τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς ἀνενοχλήτους.

2. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (13 Σαπὰν 1025=1616) περὶ τινος μύλου τῆς πόλεως Λύδδης.

3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (μεσ. Ῥεπιούλ-ἀχχίρ 5 1078=1667) περὶ τινων ἐν Γάζη μαγαζίων, ἀφιερωμένων τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

4. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (τελευτ. Ῥεπιούλ-ἀχχίρ 1122=1710) περὶ τοῦ μὴ καταδιώκεσθαι τοὺς ἐν Λύδδῃ, Γάζῃ, Νεαπόλει, Πτολεμαῖδι, Τζενίν, Ῥέμλῃ καὶ Ἰόππῃ χριστιανούς ὀ- 10 θοδόξους ἱερεῖς.

5. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Σεφέρ 1129=1717) περὶ τοῦ εἶναι τὸν Πτολεμαῖδος μητροπολίτην ὅλως ἀφορολόγητον.

6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (9 Σεφέρ 1129=1717), καταγράφον τὰς προνομίας τοῦ Πτολεμαῖδος μητροπολίτου Νεοφύτου. 15

7. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥαμαζὰν 1129=1717), διατάσσον τὴν παῦσιν τοῦ κατὰ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν Ἰόππης, Λύδδης, Ῥέμλης καὶ Γάζης ἀδίκου διωγμοῦ.

8. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1133 =1721) περὶ τοῦ μὴ φορολογεῖσθαι ἀδίκως τοὺς ἐν Ἰόππῃ χρι- 20 στιανούς ὑπὸ τῶν κυβερνητικῶν ὑπουργῶν.

9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (2 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1135 = 24 δεκεμ. 1722), κελεύον τὴν ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Πτολεμαῖδος ἀπομάκρυνσιν τοῦ Πτολεμαῖδος ἀρχιερέως Μακαρίου.

10. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Ῥεπιούλ ἔββέλ 25 1135=ἀρχομ. ἰαν. 1723) περὶ τοῦ μὴ καταπιέζεσθαι τοὺς ἐν Λύδδῃ χριστιανούς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων.

11. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Μουχαρέμ 1139 = 1726), διατάσσον τὴν ἐξέλεξιν τῶν λογαριασμῶν τοῦ Πτολεμαῖδος μητροπολίτου Μακαρίου. 30

12. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφέρ 1139=1726), διατάσσον τὴν ἀποστολὴν πατριαρχικοῦ τινος ἐπιτρόπου εἰς τὴν Πτολεμαῖδος μητρόπολιν.

13. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (τελ. Μουχαρέμ 1145 = 1732) περὶ τοῦ μὴ προσηλυτίζεσθαι τοὺς ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξους χριστιανοὺς ὑπὸ τῶν Λατίνων.

14. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (20 Σαϊτάν 1147=1735)
5 περὶ τοῦ εἶναι τὸν Πτολεμαῖδος μητροπολίτην ἀνενόηλητον.

15. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (9 Σεβάλ 1198=1784) περὶ τοῦ μὴ καταδιώκεσθαι τοὺς ἐν Γάζῃ καὶ Ῥέμλῃ ὀρθοδόξους χριστιανοὺς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων.

16. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (10 Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1201
10 = 1787) περὶ τῶν καταλοίπων τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ἀποθνησκόντων ὀρθοδόξων χριστιανῶν καὶ περὶ τοῦ μὴ ζητεῖσθαι, τῆς καταγραφῆς αὐτῶν γενομένης, πλεῖον τοῦ ὠρισμένου δικαιώματος.

17. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (26 Σεβάλ 1204=1790),
διατάσσει τὴν παῦσιν τοῦ κατὰ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν Ῥέμλης
15 καὶ Γάζης ἀδίκου διωγμοῦ.

18. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (26 Ῥετζέπ 1205=1791) περὶ τῶν καταλοίπων τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ἀποθνησκόντων ὀρθοδόξων χριστιανῶν καὶ περὶ τοῦ μὴ ζητεῖσθαι πλεῖον τοῦ ὠρισμένου δικαιώματος διὰ τὴν αὐτῶν καταγραφὴν.

20 19. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (24 Ζιλχίτζέ 1207=1793) περὶ τοῦ μὴ κατατρώχεσθαι τοὺς ἐν Ῥέμλῃ ὀρθοδόξους χριστιανοὺς.

20 20. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (τελ. Μουχαρέμ 1267 = 1850), διατάσσει τὴν ἐκ Ῥαμάλλας ἐξορίαν ἱερέως τινός.

25 21. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σεφὲρ 1273=1856), ἐπιτρέπον τὴν ἴδρυσιν ἐκκλησίας ἐκ τῆς κόμης Πετζάλλα.

22. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀζίζ α' (ἀρχ. Ῥεϊπιούλ-ἐββέλ 1282=1865), ἐπιτρέπον τὴν ἀνάρτησιν ξυλίνου σημάντρου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Νεαπόλεως.

30 23. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥεϊπιούλ-ἐββέλ 1282= 1865), ἐπιτρέπον τὴν ἀνάρτησιν ξυλίνου σημάντρου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Γάζης.

24. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (16 Τζεμάζιλ-άχχίρ 1290 =1873), ἐπιτρέπον τὴν οἰκοδομὴν ἐκκλησίας ἐν τῇ κώμῃ Ἀζλοῦν.

25. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (14 Ῥετζέπ 1290=1873), ἐπιτρέπον τὴν οἰκοδομὴν ἐκκλησίας ἐν τῇ κώμῃ Χούσουν.

Ὅρισμοὶ περὶ τοῦ ἐν Ἰόππῃ μοναστηρίου τῶν Ἀγιοταφитῶν.

5

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1122=1710), ἐπιτρέπον τὴν οἰκοδομὴν δωματίων τινῶν ἐν τῇ μονῇ τῆς Ἰόππης, χρηζόντων τοῖς προσκυνηταῖς.

2. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (22 Σεφέρ 1123=1711), ἐπιτρέπον τὴν οἰκοδομὴν χανίου, δωματίων καὶ μαγαζίων τινῶν 10 ὑπὸ τὴν αὐτὴν μονήν.

3. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Μουχαρέμ 1134=1721), ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τῆς ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ ἐκκλησίας.

4. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (15 Ῥεπιούλ-έββέλ 1137=1724) περὶ τῆς ἀγορᾶς μαγαζίων τινῶν ἐν Ἰόππῃ. 15

5. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥετζέπ 1137=1725) περὶ τοῦ μὴ εἶναι τὸ ἐν Ἰόππῃ μοναστήριον τῶν Ῥωμαίων ἀνενόητον ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων.

6. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (1 Τζεμάζιλ-άχχίρ 1139=1727), ἐπιτρέπον τὴν οἰκοδομὴν δωματίων τινῶν ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ 20 διὰ τοὺς προσερχομένους εἰς Ἱεροσόλυμα προσκυνητάς.

7. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (20 Ῥεπιούλ-άχχίρ 1144=1731) περὶ τοῦ εἶναι τὸ ἐν Ἰόππῃ μοναστήριον τῶν Ῥωμαίων ἀνενόητον ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων καὶ περὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι ἐν τούτῳ παρ' αὐτῶν ἐρεύνας. 25

8. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (10 Ῥεπιούλ-έββέλ 1145=1732), ὅπερ ἀνανεοῖ παλαιότερον φιρμάνιον περὶ ἐπισκευῆς τῆς ἐν Ἰόππῃ ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων.

9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (20 Σεφέρ 1146=1733) περὶ τῆς ἐπ' ὀνόματι τῆς μονῆς τῶν Ἀγιοταφитῶν ἀγορᾶς μαγα- 30 ζίων τινῶν ἐν Ἰόππῃ τοῦ χατζῆ-Ἐρζουμάν.

10. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (26 Ῥεπιούλ-έββέλ 1166=

1753) περι επίσκευῆς τῆς ἐν Ἰόππῃ ἐκκλησίας τῶν ὀρθοδόξων.

11. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὄσμὰν γ' (8 Ζιλκαδὲ 1168 = 1755) περι τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

5 12. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ζιλκαδὲ 1169=1756) περι τοῦ μὴ ἀδικεῖσθαι τοὺς ἐν Ἰόππῃ χριστιανούς, ἀναγραφομένης τῆς οὐσίας τῶν ἀποθνησκόντων συγγενῶν αὐτῶν, καὶ περι τοῦ μὴ ὑποβάλλεσθαι αὐτοὺς τῇ ἐπὶ τούτῳ τίσει τοῦ συνήθως ὠρισμένου δικαιώματος τῶν ἀναγραφέων.

10 13. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσοῦντ. Ζιλκαδὲ 1169=1756) περι τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

14. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλκαδὲ 1169=1756) περι τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

15 15. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (29 Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1171=1758), ἐπιτρέπον τὴν επίσκευῆν τῆς ἐν Ἰόππῃ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίας.

16. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (4 Ῥεπιούλ-ἐββέλ 1175=1761) περι τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

20 17. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελλίμ γ' (13 Ῥετζέπ 1209 = 1795) περι τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τινὰ εἰς τὰ ὑπὸ τὴν ἐν Ἰόππῃ μονὴν τῶν Ῥωμαίων ὑπάρχοντα μαγαζία.

18. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἐββέλ 1247 = 1831) περι τοῦ εἶναι τὸ ἐν Ἰόππῃ μοναστήριον τῶν Ῥωμαίων ἀνενόχλητον διὰ τὰς ἀφιερωμένας αὐτῷ ὑπὸ τοῦ βέη
25 τῆς Τριπόλεως οἰκίας.

19. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Μουχαρέμ 1251 = 1835) περι τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

20. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μετζιτ α' (μεσ. Ζιλχιτζέ 1255=1240) περι τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

30 21. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεβάλ 1261=1845), ἐπιτρέπον τὴν επίσκευῆν τῆς ἐν Ἰόππῃ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίας.

22. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἐββέλ 1269 = 1853) περι τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

Ὅρισμοὶ ἀπαγορευόντες οἰανδήποτε κατὰ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν
ἀδικίαν ἐν τῇ εἰσπράξει τοῦ χαρτζίου.

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ', 22 Σαϊὰν 991=1583.
2. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ, 9 Ῥεπιούλ-έββέλ 1001=1592.
3. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ γ', 18 Σεφὲρ 1004=1595. 5
4. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α', τελ. Σαϊὰν 1023=1614.
5. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου, 27 Ζιλκαδὲ 1023=1615.
6. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπράιμ, 2 Ῥεπιούλ-έββέλ 1054=
1644.
7. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ', 17 Ῥεπιούλ-έββέλ 10
1062=1652.
8. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου, 5 Σεβάλ 1091=1680.
9. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ, 19 Μουχαρέμ 1094=1683.
10. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου τῇ 2-α τοῦ μηνὸς Σεφὲρ
1094=1684. 15
11. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β', 12 Ῥετζέπ 1103=
1692.
12. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ', 22 Σεφὲρ 1124=
1712.
13. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου μηνὶ Σεφὲρ 1131=1719. 20
14. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' ἔτει 1143=1730.
15. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α', 23 Ῥετζέπ 1190=
1776.
16. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου, 9 Σεβάλ 1198=1784.
17. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ, 28 Ζιλκαδὲ 1201=1787. 25
18. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β', 10 Ῥετζέπ 1229=
1814.
19. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου, 24 Ῥεπιούλ-έββέλ 1236=
1821.

Ὅρισμοὶ διάφοροι.

30

1. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σελίμ β' (ἀρχ. Ῥαμαζάν 977=
1570) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς ἐν Δαμασκῷ χριστιανοὺς ἀνενοχλή-

τους ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων ἐν τοῖς περὶ τοῦ γάμου ζητήμασι καὶ ἐν τῇ καταγραφῇ τῆς οὐσίας αὐτῶν.

2. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (28 Σαπὰν 1034=1625) περὶ τῶν προνομίων τοῦ μητροπολίτου Θεοδοσιουπόλεως.

5 3. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπίουὺλ-ἀχχίρ 1040=1630) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

4. Βεράτιον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (τελ. Ῥετζέπ 1124 = 1712), παραχωροῦν τῷ Σουλεϊμάν-ἐφένδῃ τὸν βαθμὸν ἀβρι-πέιλαι.

10 5. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (16 Ζιλκαδὲ 1190 = 1776), παραχωροῦν τῷ Ἀλῆ-Ἀχμέτ-Μούσα τὸ τιμάριον τῆς κώμης Πειτίν.

6. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (2 Ῥετζέπ 1229 = 1814), παραχωροῦν τῷ Ἀλῆ Γλαχγιῶ τὸ τιμάριον τῆς κώμης Σάανα-ἐλ-Βατίχ.

15 7. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (19 Τζεμάζιλ-ἐββέλ 1202=1788) περὶ τῶν προνομίων καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

8. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὅσμὰν γ' (ἀρχ. Ζιλκαδὲ 1168 = 1755) περὶ δίκης Ἐλισάβετ τινὸς δι' ἣν ἐκληρονόμησεν οἰκίαν.

20 9. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (μεσ. Ῥεπί 1172 = 1758) περὶ δίκης τινὸς τῆς αὐτῆς Ἐλισάβετ κατὰ τινος Ἀντωνίου, οἰκοδομῆν τινα ποιησαμένου ἐν τῇ αὐτῆς οἰκίᾳ.

10. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (28 Μουχαρέμ 1187 = 1773) περὶ τοῦ δίδοσθαι τῷ Σείδ Μεσχιδίν Ταουτλή δύο καθ' ἡμέραν ἄσπρα ἐκ τῶν προσόδων τοῦ ἐν Ἰόππῃ τελωνείου.

25 11. Βεράτιον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (2 Σεφέρ 1224 = 1809), δι' οὗ πακτοῦται τὸ τελωνεῖον Ἰόππης εἰς Σουμεών, Σαλίχ καὶ Ἰπραΐμ Χακούρ.

12. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

30 13. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (τελ. Σαπὰν 1195 = 1781), διορίζον φύλακὰς τινὰς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Γεθσημανῆς.

14. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (16 Μουχαρέμ 1201 =

1786), δι' οὗ θυρωρός τῆς ἐν Γεθσημανῇ ἐκκλησίας ὀρίζεται ὁ Σείδ Φεϊζουλᾶς Χαλίφε.

15. Βεράτιον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (28 Σαπὴν 1204 = 1791), δι' οὗ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ὑπηρέτης ὀρίζεται ὁ Σείδ Σαλίχ.

5

16. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (6 Σεφὲρ 1212 = 1797), δι' οὗ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ὑπηρέτης ὀρίζεται ὁ Σείδ Σουλεϊμάν Σουίπχης.

17. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1216 = 1802), δι' οὗ συνιστῶνται ταῖς ἀρχαῖς Προύσης ἔμποροί τινες καὶ 10 προσκυνηταί.

18. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (ἀρχ. Σαπὴν 1230 = 1815), δι' οὗ συνιστῶνται Ῥῶσοί τινες προσκυνηταὶ τῷ βοεβόδα τῆς Βλαχίας.

19. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σεφὲρ 1242=1826) 15 περὶ τῆς ἐν Ἀμασειᾷ χρηματικῆς ὀφειλῆς Δημητρίου τινὸς Οὐροτζόγλου.

20. Ὅρισμός Αἰγυπτίου τινὸς σουλτάνου (4 Ῥεπιούλ-ἀχχίρ 600 = 11 δεκ. 1203) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ἀβησινοὺς προσκυνητάς ἀνενοχλήτους.

20

21. Ἔτερος Αἰγυπτίου τινὸς σουλτάνου (5 Ζιλκαδὲ 900 = 28 ἰουλ. 1495) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

22. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Σελίμ β' (ἀρχ. Σαπὴν 982 = ὑπερμεσ. νοεμβρ. 1574), δι' οὗ παράχωρεῖται ἄδεια ἐπίσκευῆς τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀβησινιακῶν καθιδρυμάτων.

25

23. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (29 Σαπὴν 982 = 10 δεκ. 1574), καθορίζον τὸ χαράτζιον τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀβησινῶν.

24. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπράϊμ (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββὲλ 1057 = 1647) περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Μουσουλμάνους εἰς τὰ βακούφια τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀβησινῶν.

30

25. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἔββὲλ 1057 = 1647) περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖσθαι καφάριον ἀπὸ τῶν ἐν Γάζη Ἀβησινῶν.

26. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ρεΐτιούλ-ἔββέλ 1057=1647) περὶ τοῦ μὴ κατέχειν τοὺς Κόπτας τὰ ἐν Καίρῳ τῶν Ἀβησινῶν βακούφια.

27. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (6 Ζιλχιτζέ 1064 = 5 1654) περὶ τοῦ ὅτι κληρονόμος τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις ἀποθνησκόντων Ἀβησινῶν ὁ τῶν Ῥωμαίων ἐστὶ πατριάρχης.

28. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (1 Σεφέρ 1066 = 1655) περὶ τοῦ ὅτι οἱ Ἀβησινοὶ μοναχοὶ γραμάκιά εἰσι τῶν Ῥωμαίων ἐν τοῖς ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήμασιν.

10 29. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλχιτζέ 1066 = 1656) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

30. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1070=1660) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

15 31. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β' (ἀρχ. Σεβάλ 1105 = 1694) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

32. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (μεσ. Σαπὰν 1106 = 1695) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

33. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (τελ. Σεβάλ 1036 = 1627) περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Μουσουλμάνους εἰς τὰ τῆς 20 ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκκλησίας τῶν Νεστοριανῶν.

34. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥαμαζὰν 1042 = 1633) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς ἐν Ἱεροσολύμοις Νεστοριανοὺς ἀνενοχλήτους.

25 35. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1045 = 1635) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

36. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1045 = 1635) περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Μουσουλμάνους εἰς τὰ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκκλησίας τῶν Νεστοριανῶν.

37. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραΐμ (1 Ῥεπιούλ-ἀχχίρ 1050 = 30 1640), ἐπιτρέπον τοῖς ἐν Ἱεροσολύμοις Νεστοριανοῖς ἀνοικοδομῆσαι τὸ ἐν τῷ Καμαμέ παρεκκλήσιον αὐτῶν.

38. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (21 Σαπὰν 1051=1641) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

39. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (29 Σαπὴν 1051 = 1641) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

40. 41. Ἔτερα δύο τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. 14 Ῥετζέπ καὶ 9 Ῥαμαζὰν ἔτους 1054 = 1644.

42. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (19 Ῥεπιοῦλ-ἀρχιρ 5 1080 = 1669) περὶ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκκλησίας τῶν Νεστοριανῶν.

43. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (20 Ῥεπιοῦλ-ἀρχιρ 1080 = 1669) περὶ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας.

44. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥαμαζὰν 1096 = 10 1687) περὶ τινος γηπέδου τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Νεστοριανῶν, ὑποθηκευθέντος τῷ μουτεβελῆ τῆς Σαλαχίας.

45. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ α' (μεσ. Μουχαρέμ 1146 = 1733) περὶ τοῦ αὐτοῦ γηπέδου.

Ὅρισμοὶ σφζόμενοι ἐν ἐπισήμοις ἀντιγράφοις.

15

1. Τρία ἀντίγραφα τοῦ δοθέντος τοῖς ὀρθοδόξοις ὑπὸ Μωάμεθ τοῦ προφήτου τῶν Μουσουλμάνων ἀκτιναμέ, μεταπεφρασμένου εἰς γλῶσσαν τουρκικὴν.

2. Ἀντίγραφον τοῦ δοθέντος ὑπὸ τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' βερατίου τῷ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων Ἀβραμίφ, τῇ 14 Ζιλ- 20 καδὲ 1188 = 1776.

3. Ἔτερον βεράτιον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (21 Σεβάλ 1203 = 1789), δοθὲν τῷ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων Ἀνθίμφ.

4. Ἔτερον βεράτιον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ β' (7 Σεβάλ 1223 = 1808), δοθὲν τῷ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων Πολυκάρφ. 25

5. Ἔτερον βεράτιον τοῦ σουλτάνου Μετζιτ α' (μεσ. Σεφέρ 1261 = 1845), δοθὲν τῷ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων Κυρίλλφ β'.

6. Ἀντίγραφον φερμανίου τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Σεφέρ 1135 = 1722), δι' οὗ ἀπαγορεύεται ἡ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Πτολεμαίδος ἐπέμβασις τῆς τοπικῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ μητροπολίτου 30 Τύρου καὶ Σιδῶνος Εὐθυμίου.

7. Φερμανιον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (τελ. Τζεμάζιλ-

ἀρχὴν 1181 = 1767) περὶ τοῦ ὅτι οἱ ἐν Πτολεμαίδι γενόμενοι Οὐνίται οὐδὲν ἔχουσι δικαίωμα ἐπὶ τῶν ἐκκλησιῶν τῶν Ὀρθοδόξων.

8. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 5 1257 = 1841), δι' οὗ ἡ πόλις Ἱερουσαλήμ ἔδρα καθίσταται νομαρχίας, ὑπὸ τὸν νομάρχην Ταγιάρ-πασαν.

9. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (τελ. Σεφέρ 1140 = 1727), διατάσσει τὴν ἐξ Ἱεροσολύμων ἀπομάκρυνσιν Μουσταφᾶ τινος καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, δι' ὃν ἐκεῖνός τε καὶ αὐτὴ κατὰ 10 τῶν χριστιανῶν ἐκίνησε διωγμὸν.

10. Φιρμάνιον ἀραβικὸν καὶ ἀχρονολόγητον ἐπ' ὀνόματι οἰκουμενικοῦ τινος πατριάρχου περὶ τινος ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας.

11. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (ἀρχ. Ῥαμαζάν 1122 = 1710), ἐκδοθὲν αἰτήσῃ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, περὶ τοῦ 15 εἶναι τοὺς ἐν Δαμασκῷ Ῥωμαίους καὶ Μαρωνίτας ἀνενοχλήτους ὅλως ἐκ τῶν Λατίνων.

12. Βεράτιον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (τελ. Μουχαρέμ 1264 = 1848), δοθὲν τῷ πατριάρχῃ τῶν Οὐνιτῶν Μαζίμω Μαζλούμ.

13. Χάττι-σερίφιον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ β' (μεσ. Σεβάλ 20 862 = τελ. Ιουλ. 1458) περὶ τῶν ἔνδον καὶ ἔξω τῆς Ἱερουσαλήμ προσκυνημάτων καὶ μοναστηρίων τῶν Ῥωμαίων.

14. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ α' (25 Σεφέρ 923 = 19 1517), ἐπικυροῦν τὰ ἐν τοῖς προσκυνήμασι τούτοις καὶ μοναστηρίοις δικαιώματα τῶν Ῥωμαίων.

25 15. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (μεσ. Ῥεπιτοῦλ-ἔββέλ 933 = τελ. δεκεμ. 1526) περὶ τῶν αὐτῶν δικαιωμάτων καὶ περὶ τῶν προνομιῶν τοῦ ὀρθοδόξου Ἱεροσολυμιτικοῦ Πατριαρχείου.

16. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (μεσ. Σεφέρ 1044 = 1634), καθ' ὃ δικαιοῦνται οἱ Ῥωμαῖοι προηγεῖσθαι τῶν Ἀρμενίων 30 ἐν πάσῃ τελετῇ τελουμένη ἐν τοῖς ἱεροῖς προσκυνήμασι, καὶ ἰδίᾳ ἐν τῇ τοῦ Ἀγίου Φωτῆς. Κατὰ τὸ αὐτὸ χάττι-σερίφιον, οὗτινος ὑπάρχουσιν ἑπτὰ ἐπίσημα ἀντίγραφα, οἳ τε Συριάνοι καὶ οἱ Κόπται καὶ οἱ Ἀβησινοὶ ἔπονται τοῖς Ῥωμαίοις ἐν ταῖς αὐταῖς τελεταῖς.

17. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (20 Ζιλκαδὲ 1064 = 1654) περὶ τοῦ ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι δικαίωμα ἔχουσι τοῦ προπορεύεσθαι παντὸς ἐτέρου ἔθνους ἐν τῇ τοῦ Ἁγίου Φωτὸς τελετῇ, καὶ ὅτι οἱ Ἀβησινοὶ καὶ τὰ βακούφια τούτων ὑπόκεινται τοῖς Ῥωμαίοις· διὸ καὶ κωλύεται πᾶσα διὰ τὰ κτήματα ταῦτα τῶν ἀρχῶν ἀργυρολογία. 5

18. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (τελ. Τζεμάτζιλ-ἔββέλ 1107=1696), καθορίζον τὰ τελουμένης τῆς τελετῆς τοῦ Ἁγίου Φωτὸς δικαιώματα τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τῇ σφραγίσει τῆς θύρας τοῦ Κουβουκλίου καὶ παρακωλύον τὴν εἰς ταύτην ἐπέμβασιν τῶν Λατίνων. 10

19. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ρετζεπ 1108=1697) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους πρώτους ἐν τῇ τελετῇ τοῦ Ἁγίου Φωτὸς.

20. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάτζιλ-ἔββέλ 1109 = 1697) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. 15

21. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σαϊπὴν 1109=1698), καθορίζον τὰ δικαιώματα τῶν Ῥωμαίων ἐν τῇ τελετῇ τοῦ Ἁγίου Φωτὸς καὶ δατάσσον τὴν ἐπιστροφήν τῶν ἀπάτη κατεχομένων ὑπὸ τῶν Ἀρμενίων περὶ τῆς τελετῆς ταύτης φερμανίων. 20

22. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (ἀρχ. Τζεμάτζιλ-ἔββέλ 1122=1710) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους πρώτους ἐν τῇ τελετῇ τοῦ Ἁγίου Φωτὸς, περὶ τοῦ μὴ τελουμένης αὐτῆς εἰσέρχεσθαι τινα τῶν Ἀρμενίων εἰς τὸ Κουβούκλιον καὶ περὶ τοῦ θυμιάζειν τοὺς Ῥωμαίους καὶ τὸ Εὐαγγέλιον ἀναγινώσκειν ἀκωλύτως ἐν ἅπασιν τοῖς προσκυνήμασι τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως. 25

23. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Μουχαρέμ 1133=1720) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

24. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεβάλ 1133=1721), διατάσσον τὴν ἐκ τῶν βιβλίων τῶν διοικήσεων ἐξάλειψιν τῶν ὑπὸ τῶν Ἀρμενίων ἀπάτη ληφθέντων φερμανίων περὶ τοῦ δῆθεν αὐτοὺς ἔχειν τὰ πρωτεῖα ἐν τῇ τελετῇ τοῦ Ἁγίου Φωτὸς. 30

25. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (μεσ. Σεφέρ 1145=

1732) περί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως καὶ περί τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους πρώτους ἐν ἅπασι τοῖς προσκυνημασιν.

26. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφέρ 1145=1732), ὑπερ ἀκυροῖ τοὺς περί τοῦ Ἀγίου Φωτῶς ὀρισμούς, οὓς οἱ Ἀρμένιοι πρότερον ἔλαβον ἀπάτη.

27. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (τελ. Σεβάλ 1013 = 1605), δι' οὗ ἀποσπᾶται ἐκ τῶν χειρῶν τῶν Ἰβήρων ὁ Γολγοθάς καὶ τοῖς Λατίνοις δίδεται.

28. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥαμαζάν 1016=1608) 10 περί τοῦ μὴ δοθῆναι τὸν Γολγοθᾶν τοῖς Λατίνοις, ἀλλὰ τοῖς Ῥωμαίοις, οἱ κύριοι τούτου εἰσὶν ἐξ ἀρχαίου διὰ χοτζετιῶν.

29. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (20 Ζιλκαδὲ 1064= 1654) 15 περί τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς διοικητὰς καὶ τοὺς Μουσουλμάνους εἰς τὰ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῶν λοιπῶν προσκυνημάτων καὶ μοναστηρίων τῶν Ῥωμαίων.

30. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ζιλκαδὲ 1078=1668), ὑπερ ἐπιτρέπει τοῖς Ῥωμαίοις, τοῖς Ἀρμενίοις καὶ τοῖς Λατίνοις, κοινῇ δαπάνη τὸν ναὸν ἐπισκευάσαι τῆς Ἀναστάσεως.

31. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥετζέπ' 1086=1675) 20 περί τοῦ εἶναι τὰς ἐν τῷ Καμαμέ γηνομένας ὑπὸ τῶν Λατίνων καινοτομίας ἀργάς, ἵνα μὴ ἀδικῶνται τὰ ἐν αὐτῷ ἔθνη παρ' αὐτῶν.

32. Ἔτερον περί τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ἀρχομένου Ζιλχίτζε 1088=1678.

25 33. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (τελ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1107=1696) περί τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους ἀνενοχλήτους ἐκ τῶν Λατίνων τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, σφραγισμένης τῆς θύρας τοῦ Κουβουκλίου.

34. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σεβάλ 1109=1698), 30 ἐπιτρέπον τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὸν μέγαν τροῦλλον τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως καὶ περί τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Λατίνους εἰς τὰ τοῦ μικροῦ τροῦλλου τοῦ Κουβουκλίου.

35. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ

1122=1710) περί τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Μουσουλμάνους εἰς τὰ τῶν χριστιανικῶν προσκυνημάτων πράγματα.

36. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1122=1710) περί τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς μουτεβελήδας εἰς τὰ τοῦ Καμαμέ πράγματα. 5

37. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἐββέλ 1123=1711) ἐπιτρέπον τὴν ἐπισκευὴν τοῦ μεγάλου τροῦλλου καὶ τοῦ μικροῦ τοῦ Κουβουκλίου ἀμοιβαίᾳ συγκαταθέσει τῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν, ἄνευ ὅμως βλάβης τινὸς τῶν ἐν αὐτοῖς δικαίων τῶν Ῥωμαίων.

38. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥετζέπ 1123=1711) 10 περί τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Λατίνους εἰς τὰ τῆς ἐπισκευῆς τῶν τροῦλλων τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ Κουβουκλίου, τοὺς Ῥωμαίους οὕτως ἀδικούντας. Δύο ἀντίγραφα.

39. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσοῦντος Ῥεπιούλ-ἀχχίρ 1131=1719) περί τοῦ ἐπισκευάσαι τοὺς Ῥωμαίους τὸν τροῦλλον 15 τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, τὸν τροῦλλον τοῦ Κουβουκλίου καὶ τὰ περί τοῦτο πάντα.

40. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥεπιούλ-ἀχχίρ 1131=1719) εἰδικὸν περί τοῦ ἐπισκευάσαι τοὺς Ῥωμαίους τὸν μικρὸν τοῦ Κουβουκλίου τροῦλλον καὶ τὰ περί τοῦτο μέρη τοῦ ναοῦ. 20

41. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Μουχαρέμ 1132=1719) περί τοῦ σουβαδισθῆναι πάντα τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων.

42. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἐββέλ 1132=1720) περί τοῦ ὅτι ἡ δεδομένη τοῖς Ῥωμαίοις ἄδεια ἐπισκευῆς 25 τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως οὐ δίδωσιν αὐτοῖς καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ λέγειν τοῦτον ἴδιον εἶναι κτῆμα.

43. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Ζιλχιτζέ 1132=1721), παρέχον τοῖς Ῥωμαίοις ἄδειαν τοῦ ἐπισκευάσαι τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως καὶ τὰς ἄλλαις ἰδίας ἐκκλησίας. 30

44. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (μεσ. Σεβάλ 1155=1742), ὅπερ ἀναγράφει τῶν Ῥωμαίων παράπονα, διὰ τὰς ὑπὸ τῶν Φραγκισκανῶν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως γενομένας ἐπι-

σκευάς και διὰ τὰ παρ' αὐτῶν τούτων ἀρπαζόμενα και εἰς Εὐρώπην ἀποστελλόμενα τῶν προσκυνημάτων ἴχνη λίθινα και ἕτερα τούτων ἀντικείμενα.

45. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὀσμάν γ' (μεσ. Μουχαρέμ 1169
5 = 1755) περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖσθαι καφάριον ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων
μοναχῶν εἰσερχομένων εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως.

46. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεφέρ 1169=1755),
παρέχον τοῖς Φραγκισκανοῖς ἄδειαν ἐπισκευῆς ἐν τῷ ναῷ τῆς
Ἀναστάσεως, ἄνευ ἀδικίας τῶν Ῥωμαίων και τῶν Ἀρμενίων.

10 47. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (μεσ. Ζιλχιτζέ 1171
= 1758), ὅπερ ἐντέλλεται τὴν παῦσιν τῶν ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀνα-
στάσεως μεταξὺ Ῥωμαίων και Ἀρμενίων μοναχῶν διενέξεων.

48. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Ῥεπιούλ-έββέλ 1181
= 1767) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

15 49. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (μεσ. Σεφέρ 1209=1794)
περὶ τοῦ μὴ συμπαρίστασθαι τοὺς θυρωροὺς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀνα-
στάσεως ὁμοῦ πάντα, παρὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ, ἀλλ' ἓνα μόνον
αὐτῶν ἐκεῖ εἶναι.

50. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (τελ. Ῥαμαζάν 1224
20 = 1809), παρέχον τοῖς Ῥωμαίοις ἄδειαν ἐπισκευῆς τοῦ ναοῦ τῆς
Ἀναστάσεως πυρποληθέντος.

51. Φιρμάνιον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Μουχαρέμ 1226=
1811) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους ἀνενοχλήτους ἐκ τῶν Μου-
σουλμάνων, ἐπισκευάζοντας τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως. Δύο ἀντί-
25 γραφα.

52. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1232=
1817) περὶ τοῦ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐπὶ τοῦ Τάφου τοῦ Χρι-
στοῦ τελεῖν ἀκωλύτως τοὺς Ῥωμαίους και περὶ τῆς καταργήσεως
ἐκάστης καινοτομίας τῶν Λατίνων ἐν τῷ θείῳ Κουβουκλίῳ.

30 53. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1252=1838),
παρέχον τοῖς Ῥωμαίοις ἄδειαν ἐπισκευῆς τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστά-
σεως και πᾶσαν κατ' αὐτῆς ἔνστασιν τῶν Ἀρμενίων παρα-
κωλύον.

54. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μετζιτ α' (μεσ. Σεβάλ 1256 = 1840), παρέχον τοῖς Ῥωμαίοις ἄδειαν ἐπισκευῆς τοῦ Καμαμέ καὶ τοῦ μεγάλου τροῦλλου.

55. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (μεσ. Τζεμάζιλ-έββέλ 958 = 1551), παρέχον ἄδειαν τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὸ ἐν τῇ πόλει Βηθλεέμ αὐτῶν μοναστήριον.

56. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (ἀρχ. Ῥαμαζάν 1041 = 1632) περὶ τοῦ ὅτι ἡ θύρα τοῦ Σπηλαίου τῆς Γεννήσεως ἐν Βηθλεέμ καὶ οἱ τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς ὀπισθεν κῆποι κτήματα τῶν Ῥωμαίων ἐστίν.

57. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥαμαζάν 1041 = 1632) περὶ τοῦ ἔχειν τοὺς Ῥωμαίους τὰς κλεῖς τοῦ ἐν Βηθλεέμ Σπηλαίου τῆς Γεννήσεως.

58. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραΐμ (μεσ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1055 = 1645) περὶ τοῦ κοιμητηρίου τοῦ ἐν Βηθλεέμ μοναστηρίου τῶν Ῥωμαίων.

59. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1055 = 1645), ὀρίζον τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν τῷ Σπηλαίῳ σαμδανίων καὶ κανδηλῶν τῶν Ῥωμαίων.

60. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (τελ. Σεβάλ 1083 = 1673), παραχωροῦν ἄδειαν τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὴν ἐν Βηθλεέμ βασιλικὴν ἐκκλησίαν.

61. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαϊπὴν 1086 = 1675), δι' οὗ τοῖς Μουσουλμάνοις ἀπαγορεύεται ἡ εἰς τὴν ἐν Βηθλεέμ βασιλικὴν ἐκκλησίαν εἴσοδος.

62. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (20 Σεβάλ 1087 = 1677), περὶ τοῦ δικαίῳ τρόπῳ εἰσπράττεσθαι τὸ χαράτζιον τῶν ἐν Βηθλεέμ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Τρία ἀντίγραφα.

63. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1101 = 1690), παραχωροῦν ἄδειαν τοῖς Ῥωμαίοις ἐπισκευάσαι τὴν ἐν Βηθλεέμ βασιλικὴν ἐκκλησίαν.

64. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (μεσ. Σεβάλ 1043 =

1634) περί τοῦ εἶναι τὰς κλεῖς τοῦ ἐν Βηθλεέμ Σπηλαίου τῆς Γεννήσεως παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις καὶ περί τοῦ μακτοῦ τῆς δεκάτης. Δύο ἀντίγραφα.

65. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1047
5 = 1637), καθορίζον τὰς ἐν Βηθλεέμ καὶ τὰς ἐν τοῖς λοιποῖς προσκυνήμασι προνομίας τῶν Ῥωμαίων.

66. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραΐμ (μεσ. Σεβάλ 1054=1644), διατάσσον τὴν παραλαβὴν τῶν κλειδῶν τοῦ ἐν Βηθλεέμ Σπηλαίου τῆς Γεννήσεως ἐκ τῶν χειρῶν τῶν Φραγκισκανῶν καὶ τὴν ἀπό-
10 δοσιν αὐτῶν εἰς τοὺς Ῥωμαίους· ὀρίζει δὲ καὶ τὸ μακτοῦ τῆς δεκάτης. Δύο ἀντίγραφα.

67. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμουτ β' (ἀρχ. Σαϊπὴν 1224=
1809) περί τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους προτέρους τῶν Ἀρμενίων ἐν ἅπασι τοῖς προσκυνήμασι, τελουμένων ἐν αὐτοῖς ἑορτῶν, καὶ
15 περί τοῦ λειτουργεῖν τοὺς Ἀρμένιους ἐν τῷ βορείῳ μέρει τοῦ ναοῦ τῆς Βηθλεέμ δις τοῦ ἔτους ἀδεία καὶ μόνη τῶν Ῥωμαίων.

68. Χατισερίφιον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (μεσ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1047=1637), καθορίζον τὰς ἐν ἅπασι τοῖς προσκυνήμασι προνομίας τῶν Ῥωμαίων καὶ διατάσσον τὴν εἰς αὐτοὺς ἀπόδοσιν
20 τῶν κλειδῶν τοῦ ἐν Βηθλεέμ Ἀγίου Σπηλαίου. Τρία ἀντίγραφα.

69. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχ. Ζιλχιτζέ 1088 =1678), διατάσσον τὴν ἀπόδοσιν τοῦ Καμαμέ καὶ τοῦ ναοῦ τῆς Βηθλεέμ εἰς τοὺς Ῥωμαίους· κατεῖχον δὲ τότε τὰ προσκυνήματα ταῦτα παρανόμως οἱ Φραγκισκανοί.

25 70. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1099=1688), ἐπικυροῦν τὰ προηγηθέντα χατισερίφια περί τῶν ἐν τοῖς προσκυνήμασι προνομιῶν τῶν Ῥωμαίων. Τέσσαρα ἀντίγραφα.

71. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὀσμάν γ' (τελ. Ζιλκαδὲ 1170=
30 1757), ἐντελλόμενον τὴν κατάπαυσιν τῶν περί τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως ἐρίδων τῶν Ἀρμενίων πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, καθορίζον τὰ ἐν τοῖς προσκυνήμασι δικαιώματα τῶν Ῥωμαίων καὶ διατάσσον

τήν εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἀπόδοσιν τοῦ ναοῦ τῆς Βηθλεέμ, ὃν οἱ Φραγκισκανοὶ παρανόμως κατεῖχον. Τρία ἀντίγραφα.

72. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (τελ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1171=1757), ἐπικυροῦν τὸ χατισερίφιον τοῦ σουλτάνου Ὄσμάν γ'. Δύο ἀντίγραφα. 5

73. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλχιτζέ 1171=1758) περὶ τοῦ ὅτι οἱ Ἀρμένιοι ὀφείλουσιν ὑποταγῆναι ταῖς διατάξεσι τοῦ προτέρου χατισερίφιου.

74. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (τελ. Ῥαμαζάν 1188=1774), ἀνανεοῦν τὸ χατισερίφιον τοῦ σουλτάνου Ὄσμάν γ'. Δύο ἀντίγραφα. 10

75. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ῥετζέπ 1199=1785), ἐπικυροῦν τὸ τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' καὶ προστιθέμενον, ὅτι τὸ ὀπίσω τῆς σιδηρᾶς θύρας τοῦ ἐν Βηθλεέμ ναοῦ ὑπάρχον δωμάτιον κτῆμα τῶν Ῥωμαίων ἐστίν. 15

76. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰσελίμ γ' (τελ. Ζιλαζδέ 1206=1791), ἐπικυροῦν τὸ χατισερίφιον τοῦ σουλτάνου Ὄσμάν γ'. Δύο ἀντίγραφα.

77. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ δ' (τελ. Σεβᾶλ 1222=1807), ἐπικυροῦν ὡσαύτως τὸ αὐτὸ χατισερίφιον. 20

78. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (τελ. Ῥετζέπ 1222=1807), ἐπικυροῦν τὸ αὐτὸ χατισερίφιον καὶ διαλαμβάνον σὺν ἄλλοις καὶ περὶ τῶν Σύρων καὶ τῶν Ἀβησινῶν.

79. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (τελ. Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1067=1656) περὶ τοῦ μὴ ἐπέμβαίνειν τοὺς Ἀρμενίους εἰς τὰ δικαιώματα τῶν Ῥωμαίων ἐν τοῖς προσκυνήμασι καὶ περὶ τοῦ ὅτι οἱ Σύροι, οἱ Κόπται καὶ οἱ Ἀβησινοὶ γλαμάκιά ἐστι τῶν Ῥωμαίων. Πέντε ἀντίγραφα. 25

80. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (μεσ. Τζεμάτζιλ-ἄχχίρ 1146=1733) περὶ τοῦ μὴ ἐπέμβαίνειν τοὺς Ἀρμενίους εἰς τὰ ἐν τοῖς προσκυνήμασι δικαιώματα τῶν Ῥωμαίων, καὶ περὶ τοῦ ὅτι οἱ Γεωργιανοί, οἱ Ἀβησινοί, οἱ Κόπται, οἱ Σύροι καὶ οἱ Σέρβοι γλαμάκιά ἐστι τῶν Ῥωμαίων. Δύο ἀντίγραφα. 30

81. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1152=1740), καθορίζον τὰ ἐν τοῖς προσκυνήμασι τοῦ ναοῦ τῆς Βηθλεὲμ δίκαια τῶν Ῥωμαίων καὶ προστιθέμενον ὅτι οἱ Σύροι καὶ οἱ Ἀβησινοὶ γραμάκιά ἐστι τῶν Ῥωμαίων. Τρία ἀντίγραφα.
- 5 82. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (τελ. Ῥετζ'επὶ 1223=1808), καθορίζον τὰ ἐν τοῖς προσκυνήμασι καὶ ἰδίᾳ τὰ ἐν τῇ Γεθσημανῇ δίκαια τῶν Ῥωμαίων.
-
83. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (ἀρχ. Σαπὰν 1023=1614) κατὰ Μουχάμετ Ἀλεμῆ, ζητοῦντος ἐν τῷ προσκυνήματι
10 τῆς Ἀναλήφews ἐπισκευάζειν ὃ μέρος ἰδίον ἐστι τῶν Ῥωμαίων.
84. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (τελ. Ῥεπιούλ-ἔββ'ελ 1235 = 1820) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους ἀνενοχλήτους ἐκ τῶν Φραγκισκανῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Ποιμένων.
85. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (μεσ. Σεβάλ 1048 =
15 1639) κατὰ τῶν διοικητῶν καὶ τῶν Μουσουλμάνων τῶν ζητούντων ποιεῖν ἐρεύνας ἐν ταῖς ἐν Παλαιστίνῃ ἐκκλησίαις τῶν Ῥωμαίων, τῶν Ἀρμενίων καὶ τῶν Λατίνων.
86. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπράϊμ (14 Ζιλχιτζ'ε 1052 = 1643) περὶ τοῦ φόρου "βεργχι" τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ χριστιανικῶν
20 ἔθνῶν· ἕκαστον αὐτοῦ τρίτον διδότη τῷ ταμείῳ τὸ μοναστήριον τῶν Ἀγιοταφιτῶν, τὸ μοναστήριον τῶν Ἀρμενίων καὶ τὸ τῶν Φραγκισκανῶν.
87. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (15 Τζεμάζιλ-ἔββ'ελ 1055 1645) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.
- 25 88. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1067=1657) περὶ τοῦ μὴ παραπέμπειν τινὰ εἰς Δαμασκὸν τὰς ἐναντίον τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ μοναστηρίων τῶν τριῶν ἔθνῶν ἀγωγὰς.
89. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββ'ελ 1071 = 1661) κατὰ τῶν διοικητῶν τῶν πιεζόντων τοὺς ἐν Ἱερουσαλήμ
30 Ῥωμαίους, Λατίνους καὶ Ἀρμενίους.
90. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἄχχιρ 1076 = 1665) περὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι παρὰ τῶν Μουσουλμάνων ἐρεύνας

ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῶν Ῥωμαίων, τῶν Λατίνων καὶ τῶν Ἀρμενίων.

91. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ρετζέπ 1081=1670), κωλύον τοὺς διοικητὰς ἀπαιτεῖν ἀναθεώρησιν ἢ ἐπικύρωσιν τῶν παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις Ἀρμενίοις καὶ Λατίνοις τῆς Ἱερουσαλήμ. 5 εὐρισκομένων χοτζετίων.

92. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1122=1710) περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς Μουσουλμάνους εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ μοναστηρίων τῶν Ῥωμαίων, Ἀρμενίων καὶ Λατίνων. 10

93. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-άχχιρ 1122 = 1710) περὶ τοῦ μὴ κινεῖν τοὺς διοικητὰς ἀγωγὰς ἐναντίον τῶν παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, Ἀρμενίοις καὶ Λατίνοις, εὐρισκομένων παλαιῶν χοτζετίων.

94. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαϊπὰν 1124=1712) 15 περὶ τοῦ μὴ ἀπαιτεῖν τοὺς Μουσουλμάνους κηρὸν ἀπὸ τῶν μοναστηρίων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ τριῶν χριστιανικῶν ἐθνῶν.

95. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Μουχαρέμ 1134 = 1721) διὰ τὰ ἀδικούμενα ἐν Ἱεροσολύμοις μοναστήρια τῶν Ῥωμαίων, τῶν Ἀρμενίων καὶ τῶν Φραγκισκανῶν, ὑπὸ τοῦ δολίου 20 μουσουλμάνου δυνάστου Χαλίλ-ἴπνι-Νάσιρ.

96. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1138 = 1726) ὑπὲρ τῶν ἀδικουμένων καὶ ἀργυρολογουμένων ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀγιοταφιτῶν καὶ Ἀρμενίων μοναχῶν.

97. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (3 Ρετζέπ 1147= 25 1734) περὶ τοῦ εἶναι μετὰ πεντεκαίδεκα ἔτη πᾶσαν κτηματικὴν τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις τριῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν, Ἑλληνικῆς, Ἀρμενικῆς καὶ Λατινικῆς, ὑπόθεσιν ὄλως ἀνεπιθεώρητον, ὡς ἤδη χοτζετίῳ τοῦ κριτηρίου κεκανονισμένην. Δύο ἀντίγραφα.

98. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σεφέρ 1158=1745), 30 παρέχον ἀδειαν τοῖς Φραγκισκανοῖς ἐπισκευάσαι ἐκκλησίαν τινα τοῦ ἁγίου Γεωργίου· τὸ αὐτὸ φερμάνιον ἐπιτάττει τοῖς Μουσουλμάνοις οὐ ποιεῖν ἐρεῦνας, ἕνεκα χρηματισμοῦ, ἐν ταῖς χριστιανικαῖς ἐκκλησίαις,

οὐδ' ἐπεμβαίνειν εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν μοναστηρίων τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις χριστιανικῶν ἐθνῶν.

99. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (μεσ. Ρεπιτούλ-ἀχχίρ 1213=1798) κατὰ τῶν ἐνοχλούντων καὶ καταδιωκόντων τοὺς
5 ἐν Ἱερουσαλῆμ Ῥωμαίους καὶ Ἀρμενίους.

100. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 931=1525) περὶ τῶν βακουφίων καὶ τῶν προνομιῶν τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰβήρων. Τρία ἀντίγραφα.

101. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ὀσμάν β' (2 Τζεμάζιλ-ἐββέλ
10 1031=1622), παρέχον τοῖς Ἀγιοταφίταις ἄδειαν ἐπισκευῆς τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις οἰκιῶν αὐτῶν. Δύο ἀντίγραφα.

102. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (22 Ρετζέπ 1044=1635) περὶ τῶν βακουφίων καὶ τῶν προνομιῶν τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἰβήρων.

15 103. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (ἀρχ. Ρεπιτούλ-ἐββέλ 1099=1688) περὶ τοῦ ὅτι ἡ κόμη Καακούλ ἐστὶ βακούφιον τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ. Δύο ἀντίγραφα.

104. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β' (ἀρχ. Σεβάλ 1105=1694) περὶ τοῦ ὅτι τὰ βακούφια τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀθησινῶν
20 ἴδια ἐστὶ τῶν Ῥωμαίων Ἀγιοταφιτῶν καὶ περὶ τοῦ εἶναι τούτους ἀνενοχλήτους διὰ τὰ βακούφια ταῦτα.

105. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Μουχαρέμ 1129=1717), παρέχον τοῖς Ῥωμαίοις ἄδειαν ἐπισκευῆς τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις βακουφικῶν αὐτῶν οἰκιῶν.

25 106. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σεβάλ 1131=1719) πρὸς τοὺς ἐν Γενι-σεχέρ διοικητάς, περὶ τῶν ἐκεῖ βακουφίων τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

107. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ γ' (28 Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1207=1793) περὶ τοῦ ὅτι κληρονόμος τῶν ἐν Ἱερουσαλῆμ ἀπο-
30 θνησκόντων ὀρθοδόξων προσκυνητῶν ἐστὶ τὸ μοναστήριον τῶν Ἀγιοταφιτῶν.

108. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (28 Ζιλχιτζέ 1211=1797) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. Δύο ἀντίγραφα.

109. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Ἀζίζ (8 Τζεμάζιλ-άχχιρ 1289 = 1872) περὶ τοῦ ὅτι τῶν πραγμάτων τοῦ θανόντος ἀρχιμανδρίτου Καισαρίου κληρονόμος ἐστὶ τὸ μοναστήριον τῶν Ἀγιοταφίτων.

110. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (τελ. Μουχαρέμ 1083 = 1672) περὶ τοῦ ἀνενοχλήτους εἶναι τοὺς περιοδεύοντας Ἀγιοταφίτας. 5

111. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (24 Ζιλκαδὲ 1091 = 1680) περὶ τοῦ ἀνενόητον εἶναι τὸν ὀρθόδοξον πατριάρχην Ἱεροσολύμων περιοδεύοντα μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ μοναχῶν.

112. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (29 Τζεμάζιλ-άχχιρ 1099 = 1688), παρέχον ἄδειαν τῷ Ῥωμαίῳ πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων εἰσπράξει τὰ ἑαυτοῦ μοναστηριακὰ δικαιώματα ἐκ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. 10

113. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β' (12 Τζεμάζιλ-ἐββέλ 1103 = 1692), παρέχον ἄδειαν τῷ Ῥωμαίῳ πατριάρχῃ τῶν Ἱεροσολύμων τιμωρεῖν, ὡς βούλεται, τοὺς ἀπειθοῦντας αὐτῷ 15 μοναχοὺς.

114. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (28 Ζιλκαδὲ 1118 = 1907) περὶ τῶν προνομιῶν τοῦ ὀρθοδόξου Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων.

115. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σεβάλ 1132 = 1720), 20 παρέχον ἄδειαν τῷ πατριάρχῃ Χρυσάνθῳ τιμωρεῖν, ὡς βούλεται, τοὺς ἀπειθοῦντας αὐτῷ ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς καὶ ἡγουμένους.

116. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (μεσ. Σαπὴν 1172 = 1759) περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν τοὺς ἐν Ἱερουσαλήμ Φραγκισκανοὺς εἰς τὰς ἐπιβαλλομένας τοῖς Ἀγιοταφίταις ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου 25 πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων ποινὰς καὶ εἰς τὴν καθαίρεσιν τοῦ κατέχοντος ἐπιτροπικῶς τὴν αὐτοῦ θέσιν ἐν Ἱερουσαλήμ.

117. Χάττι-σερίφιον τοῦ σουλτάνου Μετζιτ α' (τελ. Σαπὴν 1269 = 1853) πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει οἰκουμένικόν πατριάρχην Γερμανὸν δ', ἐπικυροῦν τὰς ἐν τῷ Τουρκικῷ Κράτει 30 προνομίας τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ἔθνους. Τρία ἔντυπα ἀπόγραφα.

118. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (τελ. Ζιλκαδὲ 1020 = 1612) κατὰ τῶν εἰσερχομένων Μουσουλμάνων εἰς τὰς ἐκκλη-

σίας καὶ τὰ μοναστήρια τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ Ἀγιοταφитῶν ἐπὶ προφάσει τῆς ἐρεύνης ὄπλων.

119. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ δ' (μεσ. Σαπᾶν 1041=1632) κατὰ τῶν Λατίνων τῶν προσηλυτιζόντων τοὺς ὀρθοδόξους
5 χριστιανούς.

120. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἰπραίμ (22 Σαπᾶν 1057=1647), παρέχον τοῖς Ῥωμαίοις ἄδειαν ἐπισκευῆς τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου.

121. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ
10 1077=1666) περὶ τοῦ ἀνεξετάστους εἶναι καὶ ἀμεταπέμπτους εἰς Δαμασκὸν τὰς ἐναντίον τῶν Ἀγιοταφитῶν ἀγωγάς.

122. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλχιτζέ 1079=1669), διατάσσει τὴν κατάπαυσιν τοῦ διωγμοῦ, ὃν Χαλλίλ ὁ τοῦ Σεριφεδδὴν ὑπηρέτης ἐκίνησε κατὰ τῶν Ἀγιοταφитῶν.

15 123. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπᾶν 1086=1675), διατάσσει τὴν κατάπαυσιν τοῦ διωγμοῦ, ὃν ὁ Σαχίν ὁ Χιτζές ἤγειρε κατὰ τῶν Ἀγιοταφитῶν.

124. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπᾶν 1086=1675) κατὰ τοῦ καταπιέζοντος τοὺς Ἀγιοταφитας Ἀποῦ-Σουούδ.

20 125. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπᾶν 1086=1675), παρέχον ἄδειαν τοῖς Ἀγιοταφитαις ποιῆσαι καμάραν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, συνενούσαν τὸ μοναστήριον αὐτῶν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου, καὶ τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Θέκλης ἐπισκευάσαι.

126. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (τελ. Τζεμάζιλ-
25 ἀχχίρ 1099=1688), ἀποβάλλον Σάκιρ τὸν διερμηνέα τοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ Μεχκεμέ καὶ διορίζον ἀντ' αὐτοῦ ἕτερον διερμηνέα, Σουουδῆν ὀνομαζόμενον.

127. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (4 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1100=1689) περὶ τοῦ μὴ ποιεῖν τινά τι ἀντιβαῖνον τοῖς ὀρισμοῖς καὶ τοῖς
30 παλαιοῖς χατζετίοις, τοῖς δεδομένοις τοῖς Ἀγιοταφитαις, καὶ περὶ τοῦ ὅτι πᾶσα κατ' αὐτῶν ἀγωγή παραπέμπεται πρὸς τὴν Ἰψηλὴν Πύλην.

128. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Σαπᾶν 1100=1689),

ἀπαγορεύον τοῖς Λατίνοις τὸ προσηλυτίζειν τὰ τέκνα τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Δύο ἀντίγραφα.

129. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β' (ἀρχ. Σεββάλ 1105=1694) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους Ἀγιοταφίτας ἀνενοχλήτους διὰ τὰ κατεχόμενα παρ' αὐτῶν κτήματα τῶν Ἰβήρων. 5

130. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ β' (μεσ. Σαπᾶν 1106=1695), ἀπειλοῦντος τοὺς ἐν Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξους χριστιανούς τοὺς δεχομένους τὸ παπικὸν τῶν Λατίνων θρησκευμα.

131. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1115=1703) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους προτέρους τῶν 10 Ἑβραίων ἐν τοῖς δικαστηρίοις.

132. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (15 Ρετζέπ 1120=1708) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους προτέρους τῶν Λατίνων ἐν τοῖς δικαστηρίοις καὶ περὶ τοῦ μὴ ἐπεμβαίνειν αὐτοὺς εἰς τὰ τοῦ θρησκευάματος τῶν Ῥωμαίων. 15

133. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1122=1710) περὶ τοῦ εἶναι τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ μοναστήρια τῶν Ῥωμαίων ἀνερεύνητα παρὰ τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων.

134. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Τζεμάζιλ-ἄχχίρ 1122=1718) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους προτέρους τῶν 20 Ἑβραίων ἐν τοῖς διοικητηρίοις.

135. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (8 Ρεπιούλ-ἔββέλ 1123=1711) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους προτέρους τῶν Φραγκισκανῶν ἐν τοῖς διοικητηρίοις.

136. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (8 Ζιλκαδὲ 1123=1711) περὶ 25 τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως καὶ περὶ τῆς Ἀγίας Πόρτας. Τρία ἀντίγραφα.

137. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπᾶν 1124=1712) περὶ τοῦ εἶναι τὴν χρῆσιν τῶν κωδῶνων καὶ τῶν σημάτων ἀκώλυτον ἐν ταῖς ἐκκλησίαις.

138. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (29 Σεφὲρ 1154= 30 1741) περὶ τοῦ μὴ εἶναι τοῦ λοιποῦ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφιδῶν Ἱεροσολυμίτην γραμματέα, τοῦ ἤδη τοιοῦτου ὑπάρξαντος Ἀττάλλα καταχραστοῦ σαφῶς ἀποδειχθέντος.

139. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μετζίτ α' (τελ. Τζεμάζιλ-άχχίρ 1272 = 1856), ἐμπεριέχον τὸ παρ' αὐτοῦ τοῖς χριστιανοῖς παραχωρηθὲν τανζιμάτιον. Τρία ἀντίγραφα.
140. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Ἀζίζ (13 Ζιλκαδὲ 1292 = 1875)
5 περὶ τῶν ἐν τῷ Τουρκικῷ Κράτει μεταρρυθμίσεων, ἀραβιστὶ γεγραμμένον. Τέσσαρα ἀντίγραφα.
141. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ α' (9 Ζιλκαδὲ 1031 = 1622), παρέχον ἄδειαν ἐπισκευῆς τῶν ἐν τοῖς ὀρθοδόξοις μοναστηρίοις τῆς Ἱερουσαλήμ οἰκημάτων τῶν προσκυνητῶν.
- 10 142. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (μεσ. Σεφέρ 1097 = 1686), παρέχον ἄδειαν ἐπισκευῆς ἀπάντων τῶν ἐν Παλαιστίνῃ Ῥωμαϊκῶν μοναστηρίων. Τρία ἀντίγραφα.
143. Ἐτερον ὁμοιον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β', ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1099 = 1688.
- 15 144. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (3 Ῥεπιούλ-ἔββέλ 1123 = 1711), κυροῦν ἅπαντας τοὺς προτέρους περὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν ἐκκλησιῶν καὶ μοναστηρίων βασιλικοὺς ὁρισμοὺς.
145. Ἐτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (14 Ῥετζέπ 1129 = 1717), περὶ τοῦ εἶναι τοὺς ἐν Σινᾷ μοναχοὺς ἐλευθέρους παντὸς χαρακτῆρος.
- 20 146. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (μεσ. Σεβάλ 991 = 1583), παρέχον τοῖς Φραγκισκανοῖς ἄδειαν ἐπισκευῆς τῆς ἐν Ἱερουσαλήμ μονῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἐν ἣ, καθὰ τὸ φερμάνιον ὁμολογεῖ ῥητῶς, κἀθηνται ἐκεῖνοι ἐπ' ἐνοικίῳ· ἔστι δὲ τὸ μοναστήριον τοῦτο κτῆμα τῶν ὀρθοδόξων Ἰβήρων.
- 25 147. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (τελ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 972 = 1564), διατάσσον τὴν ἐξέτασιν αἰτήσεως περὶ τοῦ ὅτι ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σταυροῦ μιναρὲς ὑπῆρξέ ποτε καὶ τέμενος μουσουλμανικόν.
148. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μουράτ γ' (τελ. Ζιλχιτζέ 996 =
30 1588) περὶ τοῦ εἶναι παντάπασιν ἀστήρικτον τὴν περὶ ὑπάρξεώς ποτε μιναρὲ καὶ τεμένους ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σταυροῦ διάδοσιν.
149. Ἐτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (μεσ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1097 = 1686) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποδέσεως.

150. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (τελ. Ῥεπιούλ-έββέλ 1100=1689) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

151. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (ἀρχ. Ῥαμαζάν 1058 = 1648), παρέχον ἄδειαν ἐπισκευῆς τινος ἐν τῇ λαύρα τοῦ ἁγίου Σάβα.

152. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ῥεπιούλ-έββέλ 1090 = 1679), παρέχον ὡσαύτως ἄδειαν ἐπισκευῆς ἐν τῇ αὐτῇ λαύρα.

153. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Σαπὴν 1119 = 1707), βεβαιοῦν ὅτι τάφος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Σεχ-Μίνσι οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἁγίᾳ Σιών.

154. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (ἀρχομ. Μουχαρέμ 1146=1733), διατάσσον τοὺς Δαουτλήδας μὴ καταστρέφειν τοὺς ἐν τῇ Σιών τάφους τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν.

155. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν α' (τελευτ. Τζεμάζιλ-έββέλ 972 = 1564), ἐπιτρέπον τὴν χρῆσιν ὄπλων ἐν τῇ λαύρα τοῦ ἁγίου Σάβα, φυλακῆς ἕνεκα ταύτης.

156. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ α' (τελ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1022=1613), παρέχον ἄδειαν ἐπισκευῆς τῆς αὐτῆς λαύρας.

157. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (ἀρχ. Ῥεπιούλ-έββέλ 1099 = 1688) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ἀγιοσαβίτας μοναχοὺς ἀνενοχλήτους ὅλως ὑπὸ τῶν καφαρτζήδων.

158. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1099 = 1688) περὶ τοῦ εἶναι τὰς ἐν τῇ λαύρα τοῦ ἁγίου Σάβα καὶ τὰς ἐν τοῖς λοιποῖς ὀρθοδόξοις μοναστηρίοις γινομένας ἐπισκευὰς ἀκωλύτους ὅλως καὶ ἀνεξετάστους ὑπὸ τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν λοιπῶν Μουσουλμάνων. Τρία ἀντίγραφα.

159. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (μεσ. Ῥεπιούλ-έββέλ 1118 = 1706), παρέχον ἄδειαν ἐπισκευῆς τῆς λαύρας τοῦ ἁγίου Σάβα.

160. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (μεσ. Τζεμάζιλ-έββέλ 1144 = 1731) περὶ τοῦ εἶναι τὴν λαύραν τοῦ ἁγίου Σάβα καὶ τὰ περὶ ταύτην μοναστήρια παντάπασιν ἀνενόγητα. Πέντε ἀντίγραφα.

161. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (20 Σαπὰν 1147=1735), διατάσσει τοὺς διοικητὰς μὴτε ταράττειν τοὺς Ἀγιοσαβίτας, μὴτ' ἐπεμβαίνειν εἰς τὰ τῆς λαύρας αὐτῶν πράγματα.

162. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (τελ. Σεβὰλ 1083=1673) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς ὅλως ἀφορολογήτους.

163. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Ρετζέπ 1093=1682) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

164. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (ἀρχομ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1079=1668) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως καὶ περὶ τοῦ εἶναι τοὺς ὀρθοδόξους ναοὺς ὅλως ἀνενοχλήτους.

165. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν β' (ἀρχ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1101=1690) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

166. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ β' (τελ. Ρεπιούλ-ἀχχίρ 1102=1691) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

167. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ γ' (τελ. Τζεμάζιλ-ἔββέλ 1122=1710), καθορίζον τὸ καφάριον τῶν εἰς Ἰόππην ἀποβιβαζομένων προσκυνητῶν. Δύο ἀντίγραφα.

168. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. Σαπὰν 1122=1710), ἐπιτρέπον τὸν διορισμὸν ἐρμηνέως ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῶν Ῥωμαίων, τῷ ἐν Ἰόππῃ, ἐπὶ τῷ συνοδεύειν τοὺς εἰς Ἱεροσόλυμα πορευομένους προσκυνητὰς καὶ καθοδηγεῖν αὐτοὺς οὕτως, ὥστε καθ' ὁδὸν εἶναι παντάπασιν ἀνενοχλήτους. Δύο ἀντίγραφα.

169. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ραμαζὰν 1122=1710) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως. Δύο ἀντίγραφα.

170. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελ. ἔτους 1131=1719), καθορίζον τὸ καφάριον τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνητῶν.

171. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1138=1726) περὶ τοῦ μὴ διδόναι τοὺς ταξειδεύοντας προσκυνητὰς πλεῖον τοῦ ὀρισμένου καφαρίου.

172. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (μεσ. Ζιλκαδὲ 1138=1726) περὶ τοῦ μὴ κλείειν τινὰ τὴν πύλην τῆς Ἱερουσαλήμ ἐπὶ σκοπῷ ἀργυρολογίας ἐκ τῶν προσερχομένων εἰς τὴν Ἀγίαν Πόλιν προσκυνητῶν.

173. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ α' (ἀρχ. 'Ρετζέπ 1144 = 1731) πρὸς τοὺς ἐν Ἀτταλείᾳ διοικητάς, περὶ τοῦ εἶναι τοὺς ἐκεῖθεν διερχομένους προσκυνητάς ἀνενοχλήτους καὶ ὄλως ἀφορολογήτους.

174. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. 'Ρεπιούλ-έββέλ 1145=1732), καθορίζον τὸ καφάριον τῶν εἰς Ἰόππην ἀποβιβαζομένων προσκυνητῶν.

175. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (τελευτ. Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1155=1741) περὶ τοῦ ὅτι οἱ προσκυνηταὶ δικαίωμα ἔχουσι τοῦ θαλασσοπλοεῖν ὧστιν βούλονται πλοίῳ.

176. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Ὄσμάν γ' (τελ. 'Ρεπιούλ-έββέλ 1169=1756) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς προσκυνητάς ἀνενοχλήτους ἐν τοῖς πλοίοις.

177. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μουσταφᾶ γ' (25 Μουχαρέμ 1175=1761) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς προσκυνητάς καὶ τοὺς μοναχοὺς ἀνενοχλήτους ἐν Ἰόππῃ, ὀφείλοντας διδόναι μόνον τὸ καθωρισμένον καφάριον.

178. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Χαμίτ α' (21 Ζιλχίτζε 1196=1782) περὶ τοῦ μὴ διδόναι τοὺς προσκυνητάς, ἐρχομένους εἰς Ἰόππην διὰ τῆς Ἄσπρης Θαλάσσης καὶ φέροντας ἀπόδειξιν χαρατζίου, ἕτερον χαράτζιον τοῖς ἐν Ἰόππῃ κυβερνητικοῖς ὑπαλλήλοις.

179. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Σελίμ β' (10 Μουχαρέμ 1208=1793) πρὸς τοὺς ἐν Καισαρείᾳ, Κοτυαεῖῳ, Βοζαλικίῳ καὶ Ἀγκύρα διοικητάς, περὶ τοῦ εἶναι τοὺς προσκυνητάς ἐλευθέρους τελωνιακοῦ δασμοῦ καὶ καφαρίου.

180. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (25 Μουχαρέμ 1211=1796) περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως.

181. "Ετερον τοῦ σουλτάνου Μαχμούτ β' (22 Σεφὲρ 1224=1809) περὶ τοῦ εἶναι τοὺς προσκυνητάς περιοδεύοντας ἐν παντὶ λιμένι καὶ πόλει χαρατζίου καὶ καφαρίου παντάπασι ἐλευθέρους.

182. "Ετερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (3 Τζεμάζιλ-ἀχχίρ 1235=1820) πρὸς τὰς διοικήσεις Ἀγκύρας, Νίγδης καὶ Ἀμίδης, περὶ τοῦ εἶναι τοὺς προσκυνητάς ἀνενοχλήτους.

183. Ἔτερον τοῦ αὐτοῦ σουλτάνου (23 Ῥεπίοῦλ-ἔββέλ 1246=1830) πρὸς τοὺς διοικητὰς Προύσης, Χαλεπίου καὶ Δαμασκοῦ, περὶ τοῦ εἶναι τοὺς Ῥωμαίους μοναχοὺς καὶ τοὺς προσκυνητὰς ἐλευθέρους τελωνιακοῦ δασμοῦ καὶ καφαρίου.

184. Ἔτερον τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ δ' (μεσ. Σεφὲρ 1072=1661), διατάττον τὴν ἀνάκρισιν ἀγωγῶν περὶ τινων χρηματικῶν ὀφειλῶν τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ Ἰβήρων μοναχῶν καὶ τῆς μονῆ τῶν Ἀγιοταφитῶν.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ ΔΙΟΡΘΩΤΕΑ

ΕΝ ΤΩΙ ΔΕΥΤΕΡΩΙ ΤΟΜΩΙ ¹.

(Ὅρα τοῦ αὐτοῦ τόμου σελ. 489-491).

Σελ.	Στίχ.		Γ ρ ά φ ε.
8	4	ἔμελλεν	ἔμελεν
6	24	κιρνᾶτε "	κιρνᾶτε ";
»	22	μυροφόροις ;	μυροφόροις.
8	18	᾿Ωσαννά - - ἐρχόμενος	" ᾿Ωσαννά - - ἐρχόμενος".
»	20/21	Λάζαρον ἢ ἀνάστ. Χριστέ·	Λάζαρον ἢ ἀνάστασις Χριστέ,
10	1	κύκλω	κύκλω
»	24	νικητῆν	νικητῆ (ὡς ἐν τῷ κώδικι)
*12	8	ἀντίκτιθην [cod.]	ἀντέκτιστον
»	10	φιλεῖς	φιλεῖς [με]
14	9	ῶ	ῶ (ὡς ἐν τῷ κώδικι)
20	11	αὐτοὺς [cod.]	αὐτὸς.
22	14	ὕπαντοῦντας [cod.]	ὕπαντῶντας
24	23	Φιλιππισίους [cod.]	Φιλιππησίους
25	13	ἀπέλθετε	ἀπέλθατε (ὡς ἐν τῷ κώδικι· οὕτω καὶ ἐν ταῖς σελίσι 48, 12, 26. 228, 11)
26	10	ἐπιτυχεῖν	ἐπιτυχίαν (ὡς ἐν τῷ κώδικι)

¹ Ὅσα μετ' ἀστερίσκου, διορθώματά ἐστί τοῦ φιλολόγου Ἐδουάρδου Kurz εἰκαστικά, παραλειφθέντα ἐξ ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς με καὶ ἐκ τῆς αὐτοῦ τοῦ δευτέρου τόμου τῶν ἀναλέκτων εὐμενοῦς αὐτοῦ ἐπικρίσεως. Ὁ σπουδαῖος οὗτος ἀνὴρ ἀναγινώσκει καὶ τὴν Ἱεροσολυμιτικὴν Βιβλιοθήκην καὶ τὰ ταύτης Ἀνάλεκτα μετὰ ζήλου πολλοῦ, πιστεύων ὅτι καὶ ταῦτα κάκεινῃ βιβλία παριστῶσιν ἀεὶ χρήσιμα· διὸ καὶ τὰ ἐν τοῖς Ἀναλέκτοις ἰδία περιεχόμενα κείμενα μετὰ προσοχῆς οὐ μικρᾶς ἐπεξερχόμενος εὐρίσκει τῶν ἡμαρτημένων ὅσα τὸ ἡμέτερον ὄμμα διὰ τὸ ταχὺ καὶ τὸ βίαιον τῆς ἐκτυπώσεως ἀπαρτήρητα καταλείπει. Τοῦτό με λίαν, ὡς εἰκός, εὐφραίνει, βοήθειαν ἐμοὶ παρέχον ἄδραν ἐπ' ἀγαθῶ τῶν ἀναγνωστῶν μου· διὸ καὶ χάριτας τῷ ἀνδρὶ φανερῶς ὁμολογῶ. Ὅρα Βυζαντινῶν Χρονικῶν τόμον I (1894), σ. 683-697, καὶ τὸν II-ον τόμον τῶν ἐμῶν Ἀναλέκτων σ. 485-487.

Σελ.	Στίχ.	Γ ρ ά φ ε.
27	8 (ὁ τόν)	(ὁ βέλισον· πρβλ. σ. 21, 21, 26)
»	9 θυμάμαι	θυμάμαι
28	12 ἔλεος	ἔλεον (ὡς ἐν τῷ κώδικι)
30	25 συμμετασχωμέν -- βασιλείου	συμμετίσχωμεν -- βασιλείας
31	20 εὐπλαγχία	εὐσπλαγχία
*34	4 λάμψε [cod.]	λάμψαι
»	6 προσνέμοντες	προσμένοντες
»	12 σοί [cod.]	σέ
»	31 αὐτῇ [cod.]	αὐτή
35	19 σε [cod.]	σου
»	30 ῥύσασθαι·	ῥύσασθαι
39	20 εὐπλαγχία	εὐσπλαγχία
*40	1 ὑψοποιῶν	ὑψοποιόν (ὡς ἐν τῷ κώδικι)
»	11 κολακείαις	κολακείας
42	15 συντετριμμένη	συντετριμμένη
46	12 ἐπλήσθη	ἐπλήσθη
»	31 ἐγγίζουσι,	ἐγγίζουσι
47	11 ἀπολέσαντα.	ἀπολέσαντας.
»	20 εὐσπλαγνος	εὐσπλαγχνος
»	33 24 22	22 23
49	23 πρόσχωμεν [cod.]	πρόσσωμεν
50	3 πρόσχωμεν [cod.]	πρόσσωμεν
»	24 καρποφορῆσαι τὴν ὁσμὴν -- σου, καρποφορῆσαι, τὴν ὁσμὴν -- σου	
51	7 διαλάγηθι [cod.]	διαλλάγηθι
52	7 ῥαθυμοῦντα	ῥαθυμοῦντα
»	17 δέσποτα - - μερίδος	δέσποτα, - - μερίδος·
54	22 Κύριον [cod.] γεννήσασαν,	κυρίως γεννήσασαν (πρβλ. σ. 133, 14)
*56	11 προσέλωμεν	προσηλωθῶμεν (ὡς ἐν σ. 136, 28)
59	2 ἀνταπεδιδωσάν [cod.]	ἀνταπεδιδόσων
»	21 σκέπει	σκέπη
61	14 δάνειον,	δάνειον
62	12 βρυγμούς	βρυγμός
»	16 ἀγέρω [cod.]	ἀγέρω
63	24 ἀθανάτησθι [cod.]	ἀθανάτησθι
*64	5 ῥιζήματι	ῥοιζήματι
»	10 Ἄπαξ	Ἄπας
*64	13 ἐλέγχοντες	ἐλέγχονται
65	14 Πρόσχωμεν [cod.]	Πρόσσωμεν
66	4 δεδημένα	δεδεημένα
67	85 20 - - 29	21 - - 31
*68	21 ἐν παρέδρα [cod.]	ἦν περ ἔδρα
69	21 ὁ Θεός	Θεός
»	35 37	31
70 21/23	πάντα - - αἰῶνας.	ἴ πάντα - - αἰῶνας".

Σελ.	Στίχ.		Γ ρ ά φ ε.
71	6	Ἱερουργεῖτε [cod.]	Ἱερουργεῖται
*72	4	λογοπραγεῖ	λογοπρατεῖ
*72	14	ὅ τι ψυχῇ	ὅτι ψυχῇ
»	21	τῇ	τὸ
73	8	ἡ	ἡ
»	14	τῶ Φαρισαίῳ	τῶν Φαρισαίων
*73	23	ἐδράσασα - - λεντίω	δράσσα - - λεντίον
74	7	με.	με”.
75	36	παθῶν	13 παθῶν
77	17	μετανοοῦσαν,	μετανοοῦσαν”.
78	14	οὗς [cod.]	ῶν (κατὰ τὰς ἐκδόσεις)
»	18	ἔλεος.	ἔλεος”.
*81	17	δυσώπει, παρθένος,	δυσωπεῖ παρθένος
*86	15	Τμηθεῖση τιμᾶται	Τμηθεῖς ἐπιτιμᾶται
86	25/26	ἐνδόξως - - ἡμῶν.	“ἐνδόξως - - ἡμῶν”.
88	11	κενὸν [cod.]	κακινὸν (ὡς ἐν σ. 114, 7 καὶ 191, 24)
88	31	Κύριον - - με	“Κύριον - - με”.
89	1	Ῥύπον	“Ῥύπον
91	1	“ Ἀπιτε τοῖς μαθηταῖς ”	“ Ἀπιτε ” τοῖς μαθηταῖς
»	5	“ Δημιουργὸν	“ Δημιουργῶν
92	4	σε [cod.]	σοί
*94	26	ἀργύρια [cod.]	ἀργυρίων (οὕτω καὶ ἐν ταῖς σελίσι 120, 6 121, 6, 126, 16. Πρβλ. Λουκᾶ ἰβ’ 6)
94	29	συμπαθῶν	συμπαθῶν
97	11	ἐξιώμενος [cod.]	ἐξιώμενος
*97	19/20	παραπτωχίαν διδάσκων τί [cod]	παρὰ πτωχείαν διδάσκοντι
98	16	Ἰσχύει [cod.]	Ἰσχύι
99	9	καθήσει [cod.]	καθίσει
100	5	πρᾶσιν	πρᾶσαν
»	7	πωλουμένου	πωλουμένου
103	27	διαφυλάξειεν	διαφυλάξειες
105	15	Κύριε	Κύριε”.
107	22	Σεραφεῖμ [cod.]	Σεραφίμ
110	6	τοὺς	εἰς τοὺς
111	19	ἐξέμαξας τῆς σῆς χάριτος,	ἐξέμαξας, τῆς σῆς χάριτος
113	31	ἐπλαστουρήθη	ἐπλαστουρηθη
115	18	μετάσχωμεν [cod.]	μετάσχωμεν
117	7	σμπνίγωμεν [cod.]	σμπνιγῶμεν
»	28	ἐσόμεθα [cod.]	ἐσόμεθα
119	14	πανόμενυτε	πανόμενητε
*119	17	σκήψιν	σκέψιν
123	4	ἀνείκαστρε	ἀνείκαστρε
»	15	δώδεκα [cod.]	ἐνδεκα (πρβλ. σ. 148, 16)
124	36	31	30

Σελ.	Στιχ.		Γ ρ ἰ φ ε.
125	25	δοξάν	δίψαν
126	3	ὄδυρομένη	ὄδυρομένη
»	28	ὕμεις	ἡμεῖς
128	22	πρόστηθί	πρόσστηθί
»	38	κάκεινα με δοξάσει	κάκεινά με δοξάσουσι
131	31	15	14
132	20	του	σου
»	29	αὐτῶ·	αὐτοῦ·
135	4	πάθει	βάθει (ὡς ἐν ταῖς ἐκδόσεσι)
»	11	ἐρήγγυντο	ἐρρήγγυντο
*135	26	Τῆς σταθείσης	Τῆς ταθείσης
*135	27	πρωτοπάτορος	προπάτορος
*137	10	βρώσεως [cod.]	γνώσεως (ὡς ἐν σελ. 135, 26)
*138	5	ἡμῖν [cod.]	ἡμῶν
139	28	ὄλοισθε	ὄλησθε
»	37	29	30
140	12/13	ἔφη πικρῶς δακρύσας·	ἔφη· "πικρῶς δακρύσας
141	14	τούτους - - μανναδοτήσας;	τούτου - - μανναδότησας;
142	4	κυήσει	κεντήσει [cod. κεντήσει]
»	26	καταξένουσα	καταξάινουσα
143	11	τῶ κράτει	τοῦ κράτους (ὡς ἐν σελ. 134, 18)
»	34	22	29
145	14	ἀναφή	ἀναφῆς
146	6/7	βασιλέα; μακρόθυμε	βασιλέα"; Μακρόθυμε
147	25	προπάριον	τροπάριον
149	19	ἐφύλαξα·	ἐφύλαξα"
»	25	καταπλήττοντο·	κατεπλήττοντο·
150	8/13	διὰ - - παράνομοι.	"Διὰ - - παράνομοι".
»	13	ἐκκεντᾶτε [cod.]	ἐκεντᾶτε
151	13	ἐκαθήρισα [cod.]	ἐκαθάρισα (ὡς ἐν σελ. 46, 1 καὶ 128, 27)
152	11	κόσμου.	κόσμου".
157	6	τελείας	τελέσας
160	30	σου, σὺν	σου σὺν
163	27	με.	με".
164	27	ἐλεησόν	ἐλέησόν
165	18	θανατώσαντι	θανατώσαντι
167	6	θανέντας [cod.]	θανόντας
»	8	παρνόμους [cod.]	πρὸ τοῦ Νῶε
»	17	παντοδύναμος	παντοδύναμος".
169	17	αὐτοῖς	αὐτῶν
170	22	θνητὸς	ὡς θνητὸς (ὡς ἐν σελ. 187, 3)
»	25	σάββατόν	τὸ Σάββατόν (ὡς ἐν σελ. 187, 6)
173	12	κολύπτει	καλύπτει
»	14	ἡμαγμένην	ἡμαγμένην

Σελ.	Στίχ.		Γ ρ ά φ ε.
173	16	μεγαλύνω	μεγαλυνῶ
174	10	εὐσπλαγχνος	εὐσπλαγχνος
*176	24	καταπτώσεως [cod.]	καταπόσεως
177	24	ἐβδόμην	ἐβδόμην "
178	14	ἀνέστησε	ἀνέστησε "
*178	21	ἀλλὰ πολλῶν	ἀλλ' ἀπολῶ
»	15	σου "	σου.
»	23	ἐγείρει	ἐγείρει "
179	2	κράτος	κράτος "
»	3	δόξα - - σου "	Δόξα - - σου.
180	17	νοήσατε	βήσατε
180	24	ἐν	ἐκ
183	28	τούτο	τούτο δὲ πάλιν
185	23	μυστικῶς προάγγελον, τοῦ	μυστικὸς προάγγελος τοῦ πάσχα.
»	34	πάσχα	
»	25		24
191	25	πέτρας	πέτρας ἀγόνου
»	26	πηγῆν,	πηγῆν
193	31	ὡς	ὡς
196	11	ῶ	ῶ
»	31	ἐκουσίως	ἐκουσίως.
197	17	κτίσεως,	κτίσεως
199	3	Πιστὸς καὶ	Πιστὸς Κύριος
»	7	Ἀνάστησον	Ἀνάστη(θι)
»	14	δεξιά	δεξιὰ
»	30	ἠγέρθη " γάρ	ἠγέρθη γάρ "
202	8	ἀφθαρτίσας [cod.]	ἀφθαρτίσας
»	16	τριάδος,	τριάδος
»	29	οὐκ	οὐχ
203	5	πρέσδεξαι	πρόσδεξαι
»	30	18 19	17 18
»	31	22 24 27	21 23 26
206	22	ἱερείον	ἱερίου
207	13	ἀπειλήψαμεν.	ἀπειλήψαμεν "
»	32	11	21
*208	26	ἐπαφῆκασί με [cod.]	ἐπαφῆκᾶς μοι
209	12	τάφον	τάφου
»	13	νεκρώσας,	νεκρώσας
»	14	φύλακας	φύλακας,
211	22	ζητείτε "	ζητείτε ";
212	4	εὐγένουσιν [cod.]	ἐβγαίνουσιν
*213	3	φοβερὸν	ζοφερὸν
214	10	εὐσπλαγχνος	εὐσπλαγχνος
»	19	κυρῶσατε	κηρῶσατε

Σελ.	Στίχ.		Γ ρ ά φ ε.
*215	4/5	τάφου δ. ἡλευθερώθη τε	τάφου· δ. ἡλευθερώθητε
*217	21/23	σήμερον, "ἐξανέστη - - νε- κρούς" μ. βοῶντα·	σήμερον· ἐξανέστη - - νεκρούς, μεγ. βοῶν- τας·
218	8	ἄκανθα	ἄκανθαν
»	16	εὐαγγελίστριας	εὐαγγελιστρίας
»	24	θανέντων	θανόντων
219	8	προσκληθεῖς	προσβλήθεις
»	10	οὐρανοί	οὐρανός
*219	18	ἐγκαλλώπισεν [cod.]	ἐκαλλώπισεν
*221	11	ἀνεκ[άλε]σας	ἀνεκ[αίτι]σας
*225	20	Ἐπανακλήσει [cod.]	Ἐπ' ἀνακλήσει
226	19	κατάρα	κατάρα
»	26	τηλαυῶς - - ὠραιότητα	τηλαυῶς· - - ὠραιότητα ὑπὲρ κτλ.
227	29	τοῦ	τούτου
227	30	Ἄρα	Ἄρα
229	14/15	ἐπαγγείλατε· τὴν κατ - - με- ταστρέψασθε·	ἀπαγγείλατε τὴν κατ - - - μεταστρέψα- σθαι,
231	1	εἰλίσας	εἰλήσας (ὡς ἐν σ. 160, 27)
»	8	ἐμπλήσθητε·	ἐμπλήσθητε·
»	20	ἔλεος.	ἔλεος·
232	9	κευθμώνων	κευθμώνων
»	9	πάσχα δουλείας	πάσχα, δουλείας
»	19	κατωτάτω	κατωτάτω
233	4	Γύνοι	Γύναι
*234	19	κατῆλθες [cod.]	ἀνῆλθες
234	24	ὄν	ὄ
235	21	πρόσγαια - - οἶα	πρόσγαια - - οἶα
»	25	ἐπαγγέλλουσα	ἀπαγγέλλουσα
236	34	8	7
238	7	ἀνέωξας	ἀνέφξας
*241	14/15	ἀπέλυσας - - γενόμενος [cod.]	ἀπέλυσε - - γενόμενον
242	4	ἡμῶν.	ἡμῶν·
»	17	μελωδοῦντα	μελωδοῦσα
*247	23	παναγία, οἱ σεπτοί, [cod.]	παναγία ἢ σεπτῆ,
249	6	κατωτάτω	κατωτάτω
»	34	33	31
252	18	δαφύλαττε	διαφύλαττε
255	12	ἄδολον	ἄδηλον
260	2	Χριστοῦ	Χριστοῦ
262	4	ἀγίω	ἀγίω
»	10	ματριότητος	μετριότητος
»	15/16	ἄλλο τι	ἄλλ' ὁ τι
298	22	ἅπαξ	ἅπας

ΕΝ ΤΩΙ ΤΕΤΑΡΤΩΙ ΤΟΜΩΙ.

Σελ.	Στίχ.		Γ ρ ά φ ε.
1	15	Θεος	Θεός
2	15	θεότητος	θεότης
»	29	ὕποκαίμενον της	ὕποκαίμενόν της
»	31	Ψαλμ. ιη'	Ψαλμ. ιζ'
10	25/26	'Αρμαθαίας	'Αρμαθαίας
12	12	την	την
13	22/23	λογιάζεται	λογιάζετε
17	14	πρός	υἱός
19	17	'Αμπτηρμπās	'Αμπτηρμπās
»	13	αὐτοῦ	αὐτοῦ
20	1	πατριαρχεῖον	Πατριαρχεῖον
»	2	ἐπιτροπικόν καλλί	'Επιτροπικόν Καλλί
22	3/4	μουμβελῆς	μουτεβελῆς
»	13	αὐτήν	αὐτήν
»	22	'Ραντάτ	'Ραντάπ,
24	18	χτέμιδες	Χτέμιδες
26	8	μὲν τὸ	μὲ τὸ
27	23/24	'Ατεβης	'Αλεβης
28	15	ζηλότ.	ζολότ.
»	23	'Ατεβης	'Αλεβης
29	1	οἰκονόμου	οἰκονόμου
»	18	τους	τους
»	30	τὸν ἀδελφῶν	τῶν ἀδελφῶν
32	8	Κτέμη	Χτέμη
35	24	'Αλαί	'Αλαί
»	28	65	35
36	15	33	36
»	26	34	37
37	12	35	38
»	28	36	39
41	6	μετά	κατὰ
48	1	Ἴσον	'Ἴσον
64	2	Διονυσίου γ'	Διονυσίου δ'
67	11	ή	ἦ
82	9/10	ἀμείψαντα	ἀμείψαντα
83	2	καθήρειν [sic]	καθαίρειν
»	21	Διονυσίου γ'	Διονυσίου δ'
85	19	δεινοπαθούτων	δεινοπαθούτων
91	21	τοιαυτας	τοιαύτας
94	10	τῶν	τῶν ὧν
96	7/8	πληρώσει	πληρώσει
97	25	αὐτῶ	αὐτόν
109	8	Μιχαήλ τοῦ	Μιχαήλ τοῦ τοῦ

Σελ.	Στίχ.		Γ ρ ά φ ε.
109	88 9 12 17		18 21 26
110	2 (ώς) ό		δ
»	7 εξομολόμενος, και (ό)		εξομολόμενος και
111	28 μητρός		μητρι
131	11 'Εδέσση		'Εδέσση
»	27 υιόν		[ώς] υιόν
132	16 θέλων [cod.]		θέλειν
133	8/9 εισήλθεν [sic cod.] εις τὸ Διακονικόν. Προσέπεσεν		εισελθεῖν εις τὸ Διακονικόν, προσέπεσεν
134	20 αἷς		αἷς
135	7 τί [cod.]		τις
139	26 ἀρνήσασθαι μοι [cod.]		ἀρνήσασθαι με
140	1 εἰπεῖν αὐτόν [cod.]		ἐπ' αὐτῶν
143	5 Θεόν		Θεόν
»	10 ἤρξαντο		ἤρξατο
»	20 ταῖς ἀπειλαῖς		τὰς ἀπειλάς
146	1 ὑπεριδόντες [cod. ὑπεριδόντες]		ὑπεριδόντες
»	5 τοῦ υἱοῦ		τῶν υἱῶν
»	9 ὄντα [cod.]		ὄστᾶ
»	20 κα		και
147	11 ἀπολυθήσεσθαι		ἀπολυθήσεθε
152	29 τινες		τινες
157	8 τεμών [cod.]		ταμών
164	24 ἡμαγμένα		ἡμαγμένα
165	4 ἀποτεμών [cod.]		ἀποσταμών
172	2 τῆς		τὴν
179	3 πάσας		πάσας
180	20 αὐτοῖς, καθὼς εὔραμεν [cod.]		αὐτοῖς· “Καθὼς εὔρομεν
»	21 «Περιπατῶν		περιπατῶν
189	15 ἀφειδήσαι		ἀφειδήσαι
196	31 τριήμε-		τριημε-
199	14 Πρωτεσίλωος		Πρωτεσίλωος
206	24 ἀχθῆναι οἱ		ἀχθῆναι οἱ
208	18 ἀνθρωπίνει		ἀνθρωπίνῃ
209	21 καταδέχονται οἱ		καταδέχονται οἱ
211	19 διεγείροντο		διηγείροντο
217	7 εὐαγους		εὐαγοῦς
226	7 Σατορνίλος		Σατορνίλος
232	7 αἶρε		αἶρε
»	9 αἶρε		αἶρε
234	1 ἐπίγνωσιν		ἐπίγνωσιν
246	16 ὄφελε		ὄφελε
248	16 προσσχίματι		προσχίματι
249	27 πατράσιν		πατράσιν

Σελ.	Στίχ.		Γ ρ ά φ ε.
255	254	ἀπόλεσθε	ἀπόλησθε
262	14	αἰτήσοι [cod.]	αἰτήση
266	24	ὑπερμεγεθέσιν	ὑπερμεγεθέσιν
280	38	Ἥσοια	Ἥσαία
289	81	εν	έν
314	20	ἐλάβετε	ἐλάβετε
315	19	συνέσπερε	συνέσπειρε
316	9	συναρρήγοντος	συναρρήγοντος
322	14	εὐέμπτωτος τινων	εὐέμπτωτός τινων
»	26	οὐ δῦσωπεῖτο [cod.]	οὐκ ἐδῦσωπεῖτο
327	20	διατέμωσιν [cod.]	διατάμωσιν
353	5	διασαφῶν.	διασαφῶν ''.
369	18	πλᾶσιν [cod.]	πλάσιν
382	27	πανοικεῖ [cod.]	πανοικεῖ
389	20	ρήγιως [cod.]	ρίγιω
393	10	ἀνώνητα [cod.]	ἀνόνητα
»	27	θλάσμα	θλάσμα
»	28	ὑποστάσα	ὑποστᾶσα
394	6/7	ἀναστάσα	ἀναστᾶσα
404	2	δωρεῖται	δωρήται
407	26	1731	1631
410	8	αὐτήν	αὐτήν
»	12	1731	1631
412	19	1741	1641
415	5	1751	1651
455	14	Μουράτ α'	Μουράτ δ'
457	16	Μουράτ β'	Μουράτ γ'
458	1	Ἔτερον	Ἔτερον
461	17	Σελίμ - - Σαῖάν	Σελίμ - - Σαῖάν
464	26	Μεχμὸντ δ'	Μεχμέτ δ'
477	8	Σαῖάν	Σαῖάν
478	4	1872	1732
496	18	Μουράτ γ'	Μουράτ δ'
535	9	ἐκείνους	ἐκείνους θρόνους
536	17	διετέλεσαν	διετέλεσαν καὶ εὐρέθησαν

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ.

Σελ. 1. Διονόσιος πατριάρχης, πρὸς ὃν ἡ τοῦ Νεκταρίου προσφώνησις, ἦν ἐξ Ἄνδρου τῆς νήσου καὶ Βάρδαλις ἡ Σπανὸς ἐπωνομάζετο· ἐγένετο δὲ πατριάρχης οἰκουμενικὸς ἔτει 1662-φ· ἀλλ' ἔτει 1665-φ δούς παραιτήσιν ἐγένετο πρόεδρος Θεσσαλονίκης, καὶ ἔτει 1670-φ παραγενόμενος εἰς Ἱεροσόλυμα συνελειτούργησε μετὰ τοῦ τότε ἐπιτρόπου τοῦ πατριάρχου Δοσιθέου, Νεκταρίου τοῦ πρώην Ἱεροσολύμων πατριάρχου, τῇ Μεγάλῃ Πέμπτῃ, ὅτε καὶ μετέσχε τῆς κατασκευῆς ἁγίου μύρου. Διατρίβων δ' ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει «προσήμεγε καὶ ἀφιερῶσατο τῷ Κοινῷ τοῦ Παναγίου Τάφου, εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ αἰώνιον καὶ ψυχικὴν σωτηρίαν, δέκα χιλιάδας γρόσιων, ἐντειλάμενος, ἵνα ὁ τόκος αὐτῶν δαπανᾶται εἰς κατασκευὴν ἄρτων λευκῶν καὶ καθαρῶν (τῶν κοινῶς προσφόρων καλουμένων), διανεμομένων κατὰ πᾶν Σάββατον ὄλου τοῦ ἐνιαυτοῦ τοῖς τε ἐν τῷ μοναστηρίῳ εὐρισκομένοις Ἁγιοταφίταις πατράσι καὶ τοῖς ἐν τοῖς λοιπαῖς μοναῖς τε καὶ ἐκκλησίαις, τοῖς μὲν πρὸς μικρὰν γοῦν παραμυθίαν, τοῖς δ' αὖθις πρὸς ὀλοκάρπωσιν καὶ προσφορὰν τῷ Κυρίῳ· τοῦθ' ὅπερ ἔτι δεῦρο ἀκριβῶς καὶ ἀπαραβάτως διατετήρηται, σεμνονομένου καὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἀδιαλείπτως μετὰ τῶν τῆς Ἁγίας Πόλεως ἀειμνήστων πατριαρχῶν» ἐν ταῖς ἱεραῖς λειτουργίαις. Γρηγορίου Παλαμᾶ Ἱεροσολυμιάς, ἦτοι σύντομος ἱστορία τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ. Ἐν Ἱεροσολύμοις 1864, σελ. φλζ'.

Σελ. 73, γρ. 12. Τὰ τῆς ἐκλογῆς Χρυσάνθου τοῦ Νοταρᾶ, διὰ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀφηγεῖται γράμμα

τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ἐγκύκλιον, συντεταγμένον ἔτει 1707-φ, ἐπὶ πατριάρχου Γαβριήλ τοῦ γ' οὕτινος ἀντιγραφον ὑπάρχει ἐν τῷ κώδικι τοῦ Κριτίου, τῷ ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, σελ. 25 κέ¹. Τὸ γράμμα τοῦτο τύποις ἦν ἀνέκδοτον· ἐξ ἀντιγραφῆς δὲ τοῦ κ. Χρήστου Παπαϊωάννου παρατίθεται κατὰ λέξιν ὡδε. «Ἐπόνημα διεξοδικώτατον ἅμα καὶ τεχνικώτατον Χρυσάνθου, καὶ δηλοποιοῦν τὰς αἰτίας, δι' ἃς ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει (πατριαρχικός) θρόνος μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν Συνόδου ἀντελάβετο ἀδελφικῆ ἀγάπῃ τοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων καὶ πεποίηκε τὰς ψήφους τοῦ αὐτοῦ Χρυσάνθου, μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ μακαρίτου Δοσιθέου, ἐνταῦθα, ἐν Κωνσταντινουπόλει· φαίνεται δὲ τὸ παρὸν πόνημα εἶναι τοῦ μακαρίτου ἐξ ἀπορρήτων πρώτου Ἀλεξάνδρου, ἐκ τῆς τοῦ λόγου δεινότητος καὶ τοῦ κάλλους τῶν νοημάτων· ἐγένετο δὲ εἰς εἶδος γράμματος σιγιλιώδους καὶ τοῖς πᾶσιν ἐξαγγελτικοῦ.—Ἡ ἐνιαία πηγὴ τῆς ζωῆς, ἡ μοναδικὴ τῆς ἀγαθότητος οὐσία, ἡ ἀρχικωτάτη τῶν ὄντων ἀρχὴ καὶ αἰτία, ἡ τὸ εἶναι καὶ τὸ εὔ εἶναι τοῖς οὐσι χορηγοῦσα δι' ἄκραν ἀγαθότητα, ὁ ἐν τρισὶ προσώποις ἀδιαιρέτως ὑμνούμενος καὶ ἐν μονάδι φύσεως ἀσυγχύτως αἰνούμενος Θεὸς ἡμῶν ἐν εὐρύθμῳ ἀριθμῷ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱεραρχίαν συνιστῶν, ἐν αὐτῇ ὅμως τῇ πληθύει σφάζει τὸ ἐνιαῖον αὐτῆς· θέλει γὰρ τὴν λογικὴν σωτηρίαν ἡμῶν. Τῆς δὲ σωτηρίας οὐχ ἑτέρως γίγνεσθαι δυναμένης, εἰ μὴ διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ὡς ἐφικτὸν ὁμοιώσεως καὶ ἐνώσεως τῶν σφζομένων, ἐχομένως τὰ μέρη τῆς ἐκκλησίας ἐνοποιεῖ πρὸς ἄλληλα καὶ διὰ τῆς ἀγάπης εἰς ὁμόνοον καὶ σύμπνου συμφυῖαν τὴν κατ' αὐτὴν ὀλομέλειαν συνάπτει καὶ συναπαρτίζει. Καὶ δὴ καὶ ἑαυτῷ τῷ πρὸς αὐτὸν ἀνατεινομένῳ καὶ ἡμᾶς ἀνατείνοντι τῶν καλῶν ἔρωτι αὐτὴν ἐνίζει καὶ συμπτύσσων ὑπερφυῶς τὰς διαιρέσεις καὶ τὰς ἑτερότητας εἰς ἐνοειδῆ καὶ θεῖαν ἀποτελειοῦ ζωὴν, ἕξιν τε καὶ ἐνέργειαν. Ὅτου χάριν καὶ ὁ ὑπερούσιος λόγος τοῦ ἀνάρχου πατρός, ὁ θεόφυτος βλαστὸς τῆς πηγαίας καὶ θεογόνου θεότητος, ὁ διὰ τὴν ἡμετέραν ἀνόρθωσιν σάρκα φορέσας καὶ διὰ τοῦ ἰδίου θανάτου τὴν εἰς φθορὰν ἀπορρουεῖσαν φύσιν ἀναζωογονήσας, πολλοὺς ἀνα-

¹ Ὅρα περὶ τοῦ κώδικος τούτου Μητᾶ Χαμουδοπούλου μνημείων γραπτῶν περι- συναγωγῆν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἀληθεία II, 1882, σ. 491.

λαμβάνει μαθητάς και πολλοῖς μέρεσι κατακαλλώνει τὴν αὐτοῦ ἐκκλησίαν· ἀλλ' οὖν πᾶσαν διάστασιν και διαίρεσιν ἀποκρίνων αὐτοὺς ἐνίξει και ἑαυτῷ και ἀλλήλοις τῷ λόγῳ τῆς ἀγάπης ἐνοειδῆ τελειότητα συναπαρτίξει· “ἐν τούτῳ γάρ”, φησί, “γινώσκονται πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγαπᾶτε ἀλλήλους” (Ἰωάν. ιγ', 35). Ἐνθεν τοι, τὴν ἀγάπην ὡσπερ μεγάλιστον παρακαταθήκην και πολυτελεῆ κληρον και πάντων κειμηλίων ὑπερτέραν πρὸς ἀλλήλους διατηροῦντες οἱ ἀπόστολοι, ἀλληλοδιαδόχῳ μεταδόσει και μεταλήψει τοῖς μετ' αὐτοὺς μέχρι και εἰς ἡμᾶς οἶονεὶ ἀρραγῆ και ἀδιάλυτον σύνδεσμον παρεπέμφαντο. Και μὴν και οἱ πρὸ ἡμῶν προστατεύσαντες τῶν κατὰ τὴν ὑφ' ἡλιον ἀγίων ἐκκλησιῶν διὰ τῆς ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγάπης εἰς μίαν σύμπνοιαν και ἑσφυϊαν πνευματικῶς ἐνούμενοι ἀλλήλων ἀντελαμβάνοντο και κατὰ τὰς ἀνακυπτούσας χρεῖας τὰ βάρη πασῶν πάντες ἀντισηκοῦν οὐκ ὄκνουσιν, ἀλλ' ὄλωσθένοι τοῖς χηρῶσιν ἀρρωγῆν και βοήθειαν προθύμως παρέχοντες διετέλουν, και καταπονουμένῳ ἀδελφῷ ἐπικουρίας ὀρέγοντες χεῖρα τὸν δεσμόν τῆς ἐνώσεως ἄρρηκτον και ἀδιάσπαστον συνεφύλαττον. Και πάντων δὲ ἄριστα ὁ τῶν ἄλλων ὑπερκείμενος ἀγιώτατος ἀποστολικὸς οἰκουμενικὸς οὐτοσί θρόνος διακαοῦς φιλαδελφίας ἐπιδείξει τὸν ἀπὸ σπλάγγνων ἀπονέμων οἶκτον ταῖς ἀνὰ μέρος παροικίαις κατὰ διαφόρους καιροὺς και τρόπους λαμπρὰν ἀποδοῦναι ἐπικουρίαν και τῇ ἀπωθήσει τῶν ἐπιόντων δεινῶν βαθεῖαν προμνηστεύσασθαι γαλήνην ἀνενδότως ἐπεμελεῖτο. Και δῆτα οἱ τοὺς οἶακας τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας πρὸ ἡμῶν διιθύναντες ἀγιώτατοι πατριάρχαι μάλιστα κατὰ ταυτηνὶ τοῦ χρόνου τὴν ἐσχατιὰν τῶν ἀποστολικῶν πατριαρχικῶν θρόνων τῶν κατὰ πόλεις Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας και Ἱεροσολύμων, εἰς ἀδελφικὴν ἀντίληψιν, ἀπὸ τοῦ καιροῦ και τῶν πραγμάτων παροτρυνόμενοι και τῆς ἐν τῇ καθόλου ἐκκλησίᾳ συμφυῖας και ὁμοιοῖας μέγιστον λόγον ποιούμενοι και ἐξαισίον ἀεὶ φροντίδα καταβάλλοντες τῇ μετὰ προθυμίας και διακαοῦς διαθέσεως προμνηθεῖα και βοήθεια πᾶν μέτρον ἀγάπης ἀπεπληρώσαντο. Ἀμέλει και ἡ μετριότης ἡμῶν τῇ ἐξ ὕψους προνοίᾳ και χάριτι τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν

ταχθεῖσα πηδαλιουχεῖν, καὶ διὰ τοῦτο παντὸς χριστωνύμου πληρώματος ὀφείλουσα πνευματικῶς προνοεῖσθαι, φροντίζει μὲν συντόνως, ὅπως πάντα τὰ ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ ἀγία ἐκκλησίᾳ τοῖς κατ' αὐτὴν ὑπαντιάζοντα, κάλλιστα διευθνόμενα καὶ τῷ θεῷ θελήματι ταλαντευόμενα καὶ ζυγοστατούμενα, εὐπαράδεκτα γένηται τῷ Κυρίῳ, συντονώτατα δὲ τὴν σπουδὴν ἐπὶ τῇ διηνεκεῖ διαμονῇ τῆς ἐν αὐτῇ συμπνοίας καὶ ἐνότητος καὶ ὀλοκληρίας ἐπανατείνεται, δῆθεν οὐδενὸς φειδομένη, πάντα πόνον ἀνατλῶσα νυσταγμὸν τοῖς βλεφάροις οὐ λαμβάνουσα, ἀλλὰ διόλου νήφουσα καὶ ἐπαγρυπνοῦσα, τὰ μὲν εἰς διάσταςιν καὶ διάσπασιν καὶ διαφθορὰν τείνειν ὑπονοούμενα τῷ θύρακι τοῦ πνεύματος φραγνυμένη παντὶ σθένει διείργει καὶ ἀποκρούεται, τὰ δὲ τὴν ζυμφυῖαν συνιστώντα πάσῃ προνοίᾳ καὶ προμηθείᾳ περιποιεῖται καὶ περιθάλλει, ἀρίστης εὐταξίας παραίτιον καὶ τῶν ἀγαθῶν πηγὴν τὴν ἐν πνεύματι συνάφειαν καὶ ὁμοφροσύνην καὶ ἀγάπην, καὶ ἐπὶ ταύτῃ μᾶ καὶ μόνῃ ἐρηρεῖσθαι τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν καλῶς εἰδυῖα καὶ διδάσκουσα, ὥστε, εὐδοκοῦντος οὕτω τοῦ Θεοῦ, πύλας ἄδου αὐτῆς οὐ κατισχύσαι. Ἐπειδὴ τοίνυν ὁ ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει ἀγιώτατος πατριάρχης Ἱεροσολύμων κύρ Δοσίθεος διὰ πολλῶν χρόνων θεαρέστως τοῦ τῆδε ἀποστολικοῦ θρόνου προστατεύσας, καὶ ἀρετῇ καὶ σοφίᾳ διαπρέψας, καὶ πολλαῖς μὲν περιστάσεσι διὰ τὰς τῶν ἀντιδοξούντων ἐπιβουλάς πολλάκις ἐνσχεθεῖς, πολλῇ δὲ τῇ ἐξ ὕψους εὐμενείᾳ καὶ τῷ πλούτῳ τῶν ἀρετῶν, αἷς ἐκεκόσμητο, πάντων τῶν ἀντικειμένων ὑπέρτερος ἀναφανεὶς καὶ ἀρρενωπῷ καὶ γενναίῳ φρονήματι μυρίουσ καμάτων ὑποστησάμενος, τῷ μὲν ῥηθέντι θρόνῳ ταῖς ἀξιαγάστοις αὐτοῦ μερίμναις καὶ πράξεσι μεγάλην ὠφέλειαν καὶ ἐπίδοσιν, μεγάλην δὲ εὐδοξίαν καὶ εὐκλειαν ἑαυτῷ περιῆψε, καὶ τοῦ τρόπου δὲ καὶ τοῦ λόγου τῇ διδασκαλίᾳ τῷ χριστωνύμῳ πληρώματι οὐκ ὀλίγην προκοπὴν καὶ ἐπίδοσιν προξενήσας ἀθανάτου καὶ αἰδίου μνήμης ἤξιώται. Ἀλλὰ τῶν ἐν τῷδε τῷ βίῳ ἐπικήρων ὄντων, γῆρα προβεβηκῶς κατὰ τὴν ἐν τῇ Βασιλευούσῃ ταύτῃ πόλει διατριβὴν χαλεπῇ νόσῳ τρυχωθεὶς καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ βίου γενόμενος ἑαυτοῦ τε μεγάλην ἐποίησατο πρόνοιαν, καὶ ἀπὸ μέσης ψυχῆς εἰς εὐλάβειαν

ἐκκεχυμένος, πάνθ' ὅποσα παρὰ τῶν ἐκδημούντων τῶν ὧδε ἢ καθ' ἡμᾶς ἀμώμητος ἀγιστεία ψυχωφελῶς ἀπαιτεῖ μετὰ διαπύρου κατανύξεως ἐκτελέσας, ἀρίστην τῇ ἑαυτοῦ πολιτεία ἀπέθετο σφραγίδα· συνάμα δὲ τῆς ἀγαθῆς καταστάσεως καὶ κυβερνήσεως τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀποστολικοῦ θρόνου προμήθειαν ποιούμενος διὰ κωδικέλλου, τῇ ἰδίᾳ ὑπογραφῇ κατησφαλισμένου, τὴν ἑαυτοῦ προμεμελετημένην γνώμην καθαρῶς ἐνεφάνισε τῇ καθ' ἡμᾶς ἀγία Συνόδῳ καὶ τὰ εἰς σύστασιν αὐτοῦ συντείνοντα μετὰ μεγάλου ζήλου παρεδήλωσεν, ἀξιώσας ἡμᾶς καὶ ἐνόρκως παρακαλέσας, ὅπως, οὕτω τῷ κρείττονι δόξαντος, μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀποβίωσιν ἤμιστα ξυγχωρηθῆ ἢ γενέσθαι ἄλλοτρίου προσώπου παρεγχώρησις, ἀλλὰ μηδεμίᾳ παρερπυσάσης ὑπερθέσεως ἐκ τῶν τελούντων ὑπὸ τὸν θρόνον Ἱεροσολύμων ὁ ἀρμοδιώτατος καὶ ἰκανώτατος ἐκλεγείης τῆς προστασίας αὐτοῦ ἐπιλάβηται. Ὅθεν μετὰ τὴν ἐκεῖνου εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς μετάστασιν αὐτίκα, ποιμένα καὶ προστάτην ἀπαιτούσης τῆς νῦν ἐν Ἱεροσολύμοις ἀγίας ἐκκλησίας, διὰ τὴν ἀπωτάτω διάστασιν τοῦ ἐν αὐτοῖς ἱεροῦ συλλόγου καὶ τὴν εἰς ἀποκατάστασιν καὶ προβιβασμὸν ἐτέρου τινὸς τό γε νῦν ἔχον ὑπὸ τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἱεραρχικῆς συνόδου ὅτι τάχιστα, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ χρεία, ἀδυναμίαν καὶ ἀμηχανίαν, ἔγνωμεν οὐκ εἰς ἀναβολὰς ἀποταμιευθῆναι τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ τῷ λόγῳ τῆς καθόλου συμπνοίας καὶ συμφύτας καὶ τῷ ἔρωτι τῆς ἀδιαιρέτου συναφείας καὶ τῆς ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἐνότητος τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας προσαναφλεγόμενοι, πρόνοιαν αὐτίκα ποιήσασθαι προειλόμεθα τοῦ ἐν ἀγάπῃ καὶ ἀδελφότητι ἡμῖν ἠνωμένου ἀποστολικοῦ θρόνου, τοῦ καὶ μονοουχί χειρας ἀνατείνοντος καὶ γεγωνοτέρᾳ φωνῇ τήνδε τὴν παρ' ἡμῶν βοήθειαν καὶ ἐπικουρίαν προσλιπαροῦντος, ἵνα μὴ, ὡς εἴπομεν, διὰ τὴν τῶν τόπων μακρὰν διάστασιν καὶ τὰς εἰωθείας τῇ παρολκῇ τοῦ χρόνου προσεπιφύεσθαι ἀνωμαλίας ἀπρόσφυλόν τι συμβῆ καὶ ἀπαίσιον καὶ βλάβην αὐτῷ ἐπενέγκῃ ἀθεράπευτον πρὸς δὲ καὶ τὴν προσήκουσαν ἀνέκαθεν τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ πρὸς τὰς λοιπὰς κηδεμονίαν ἀνελλειπῶς πληροῦντες καὶ πνευματικῆς ἀγάπης τὸ καθῆκον ἀποδιδόντες, ἔτι δὲ

καὶ τοῦ καιροῦ τὴν ἐπηωρημένην ἀνάγκην ἰώμενοι, κατὰ τὴν ἐν τῷ ῥηθέντι κωδικέλλῳ γενομένην προτροπὴν, ἐπ' ἐκλογῇ ἀξίου προσώπου τοῦ ἀναδεξομένου τοὺς οἴακας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἀποστολικῆς καθέδρας, νόμιμον καὶ κανονικὴν σύνοδον συνεστήσαμεν ἐν ἧ, προκαθημένης τῆς ἡμετέρας μετριότητος καὶ τῇ ἐπικλήσει τοῦ παναγίου πνεύματος διευθετούσης αὐτήν, καὶ παρεδρεύοντος αὐτῇ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου πρώην Ἀντιοχείας καὶ προέδρου Κύπρου κῦρ Ἀθανασίου, καὶ συμπαρόντων τῶν παρατυχόντων ὧδε ἱερωτάτων μητροπολιτῶν, τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, καὶ ὁμογνωμονοῦντος καὶ συνάδοντος τοῦ ἐκλαμπροτάτου ἐξοχωτάτου καὶ σοφωτάτου αὐθέντου πρώην μεγάλου λογοθέτου τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ ἐξ ἀπορρήτων τῆς κραταιᾶς βασιλείας κυρίου Ἀλεξάνδρου, τοῦ κατὰ πνεῦμα ἀγαπητοῦ υἱοῦ τῆς ἡμῶν μετριότητος, συναινοῦντος δὲ καὶ τοῦ κλήρου παντὸς καὶ πάντων τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν παρευρεθέντων ἐνταῦθα ὀσιωτάτων πνευματικῶν καὶ πατέρων τοῦ αὐτοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Ζωοδόχου Τάφου συνευφημοῦντων, γενομένης συνοδικῆς σκέψεως περὶ ἐκλογῆς ἀξιολόγου προσώπου ἐκ τῶν ἤδη τελούντων ὑπὸ τὸν θρόνον Ἱεροσολύμων, ἔδοξε τῶν λοιπῶν προέχειν καὶ πολλῷ τῷ μέσῳ ὑπερτερεῖν ὁ ἱερώτατος καὶ σοφολογιώτατος μητροπολίτης Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης κῦρ Χρύσανθος, ἀνὴρ ἐξ ἀπαλῆς ἡλικίας τὸν μονήρην βίον ἀνηρημένος καὶ ἐν κόλποις τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἀγίας ἐκκλησίας ἐντεθραμμένος καὶ διὰ πολλῶν χρόνων ἐνησχημένος πράξει καὶ θεωρίᾳ, καὶ μὴ μόνον τῇ θύραθεν φιλοσοφίᾳ, ἀλλὰ καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς θεοσόφῳ παιδείᾳ κεκοσμημένος, καὶ ἱκανώτατος τοῦτο μὲν τῷ καθ' αὐτὸν βίῳ ὑπογραμμὸς γενέσθαι χριστιανικῆς διαγωγῆς τοῖς ὑπ' αὐτόν, τοῦτο δὲ τῇ τοῦ λόγου σάλπιγγι τρανῶς διακηρῦξαι τὰς Θείας Γραφάς, γενναῖος τὸ φρόνημα, πρᾶος τὸ ἦθος, προσηγῆς τὸν τρόπον, προσέτι διὰ μακροῦ χρόνου ὑπουργήσας τῷ Ζωοδόχῳ Τάφῳ καὶ ὅτε μὲν τῷ ἀοιδίμῳ πατριάρχῃ κῦρ Δοσιθέῳ τῷ καὶ θείῳ αὐτοῦ παρακολουθῶν καὶ

ταῖς ἐκείνου πνευματικαῖς ὑποθήκαις ὑπέχων τὰ ὦτα καὶ διὰ τὸ γῆρας ἀσθενοῦντα νεανικῶς ὑποστηρίζων, ὅτε δὲ τῆς ὁδοιπορίας τοὺς καμάτους εἰς ἑαυτὸν ἀναλαμβάνων καὶ πόνοις ἰδίοις ταῖς ἀνάγκαις τῶν ἀδελφῶν ψυχαγωγία εὐρισκόμενος, καὶ ἵνα συλλήβδην εἶπω μετὰ τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς, ἀνεπίληπτος, κόσμιος, διδακτικὸς, σώφρων, νηφάλιος (Τίτ. 1, γ' 2), πρὸς δὲ καὶ δυνάμενος συμφυλάξαι καὶ περιφρουρῆσαι τὸν κόσμον καὶ τὴν καλλονὴν τῆς ἐκεῖ ἐκκλησίας, ἔτι δὲ καὶ πάσαις ὑπηρετῆσαι ταῖς χρεῖαις κατὰ τὸ κρεῖττον ἀνορθῶσαι τὰ μετὰ χεῖρας, καὶ ἐνὶ ἔπει κατὰ πάντα ἄξιός ἀναδέξασθαι ταύτην τὴν προστασίαν. Διὸ καὶ τοῖς παρευρεθεῖσιν ἱερωτάτοις μητροπολίταις, τοῖς ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς καὶ συλλειτουργοῖς, δεδώκαμεν ἄδειαν ψήφους κανονικὰς προβαλέσθαι, κατὰ τὴν ἔκπαλαι ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν· ὧν καὶ τῇ χάριτι τοῦ παναγίου πνεύματος γεγενημένων, καὶ δῆτα συνευφημούντων καὶ πνευματικῶς συναγαλλιωμένων καὶ τῷ Κυρίῳ αἶνους ἀναφρόντων ἀπάντων, ὁ διαληφθεὶς ἱερώτατος μητροπολίτης κῦρ Χρυσάνθος ἀπὸ τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Καισαρείας λόγῳ μεταθέσεως προεβιβάσθη εἰς τὸν ἀποστολικὸν πατριαρχικὸν τῶν Ἱεροσολύμων θρόνον καὶ κοινῇ ἐκλογῇ καὶ ὁμογνώμονι ψήφῳ ἀποκατέστη γνήσιος αὐτοῦ πατριάρχης. Ἡ δὲ μετριότης ἡμῶν τῇ ἐξ ὕψους χάριτι ταῦτα καλῶς εὐθετήσασα καὶ τοῦδε προνοήσασα, ἵνα εἰς ἀνεξίτηλον μνήμην τὸ γεγονός ὁσίως καὶ ἐννόμως ἅπασι παραδηλώσῃ καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον παραπέμψῃ· εὐλογον γὰρ τὰ καλῶς οἰκονομηθέντα καὶ θεαρέστως χωρήσαντα καὶ τελεσθέντα, ἅτε δεσμοῖς ἀρραγεῖσι τὸ ἐνιαῖον τῆς καθόλου ἐκκλησίας συντηροῦντα, μετὰ καὶ τοῦ τὰ ἀνέκαθεν ὀρισθέντα ἐκάστῳ θρόνῳ προνόμια ἀπαρατρέπτως καὶ ἀπαραχαράκτως συμφυλαχθῆναι, εἰς διηνεκεῖς ὁμονοίας ἅμα καὶ εὐταξίας ὑπόμνημα, διὰ τοῦ παρόντος συνοδικοῦ σιγιλλιώδους γράμματος τοῖς μεθ' ἡμᾶς πᾶσιν ὀρθοδόξοις ἐκτεθεῖσθαι καὶ συνδιατετηρῆσθαι, ὑμᾶς δὲ πατρικῶς καὶ φιλοστόργως παροτρύναι, ὅπως τῷ μακαριωτάτῳ καὶ σοφολογιωτάτῳ πατριάρχῃ Ἱεροσολύμων κῦρ Χρυσάνθῳ, τῷ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῷ ἡμῖν ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ, τὴν ὀφειλομένην εὐλάβειαν καὶ

εὐπείθειαν καὶ ὑποταγὴν ἀπονέμητε, ὑπέκοντες τῆς μακαριότητος αὐτοῦ τοῖς ἐπιτάγμασι, καὶ τῇ πρὸς αὐτὸν ἀγάπῃ καὶ ὑποκλίσει πρὸς ἀλλήλους διαμιλλώμενοι, ναὶ μὴν καὶ κατὰ πάντα συντρέχοντες καὶ συνεργοῦντες αὐτῷ, καὶ οἱ μὲν ὡς ἀδελφοί, οἱ δὲ ὡς τέκνα πνευματικὰ τοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ καὶ πατρὸς ὑμῶν ὄλη ψυχῇ περιεχόμενοι, ἵνα ἐν μὲν τῇ ἐπιδημίᾳ ταύτῃ τοῦ προσκαιροῦ βίου ὁ ἀγιώτατος ἐκεῖνος θρόνος ἐν ἡμερίᾳ καὶ ἀγαλλιάσει διατελῇ καὶ πνευματικαῖς χάρισιν ἀνθῆ καὶ ἡμᾶς εὐφραίνῃ διὰ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐνότητος, ἐν δὲ τῷ μέλλοντι καὶ ἀκηράτῳ αἰῶνι ἅπαντες νοερῶς ἐνοποιηθέντες τῷ ἐν τρισὶν ὑποστάσειν ἐνιαίῳ Θεῷ τῆς ἀκαταλήκτου μακαριότητος ἀπολαύωμεν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Ὅθεν τὸ παρὸν συνοδικὸν σιγγιλιῶδες γράμμα κατεγράφη ἐν τῷ πατριαρχικῷ κώδικι καὶ ἀπαραλλάκτως ἐπεδόθη τῇ αὐτοῦ μακαριότητι, ἵνα κἀν τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις ἱερῷ κώδικι διασφύζηται. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ρψζϞ (= 1707), μηνὶ φεβρουαρίῳ ἰνδ. 12⁷. — Ἐν τῷ κώδικι τοῦ Κριτίου (σελ. 481 κέ) ὑπάρχει καὶ γράμμα τοῦ Χρυσάνθου, πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, ὅπερ ἐπιγραφὴν ἔχει τοιαύτην· «Συμφωνία καὶ ἔνωσις εἰς διαλλαγὴν τῶν Ῥωμαίων μετὰ τῶν Ἀρμενίων ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς τελεταῖς, κτήμασί τε καὶ γένεσιν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, ἐν τῷ κατὰ τὴν Ἱερουσαλήμ Ἀγίῳ Τάφῳ, γενομένη παρὰ τοῦ μακαρίτου Ἱεροσολύμων κῦρ Χρυσάνθου». Τὸ γράμμα τοῦτο, οὗ τὸ πρωτότυπον εἶδον ἐνοσφράγιστον καὶ πληρεῖς ὑπογραφῶν ἐν τῷ Ἱεροσολυμιτικῷ Πατριαρχείῳ τῶν Ἀρμενίων ἔτει 1889-φ, ὑπάρχει παντάπασιν ἀχρονολόγητον ἐν τῷ κώδικι τοῦ Κριτίου· ἀλλ' ἐπειδὴ στέρομαι τοῦ πρωτοτύπου, παρατίθεμαι νῦν ἐνταῦθα, ὡς ἔχει, τὸ ἐν τῷ κώδικι τοῦ Κριτίου κείμενον, ὅπερ ἐξ ἐμῆς αἰτήσεως ὁ φίλτατός μοι Χρῆστος ὁ Παπαϊωάννου προθύμως ἀπογραψάμενος ἀπέστειλέ μοι· ἔχει δὲ τοῦτο ὧδε· «Τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ ἱερῷ αὐτοῦ Εὐαγγελίῳ πρὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων τὴν εἰς ἀλλήλους ἀγάπην καὶ εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν παραδεδωκότος καὶ διαταξαμένου, καὶ ταύτην τοῖς ἱεροῖς αὐτοῦ μαθηταῖς καὶ ἀποστόλοις ὡσπερ τι σημεῖον καὶ γνῶρισμα τῆς ἑαυτοῦ διδασκαλίας νομοθετήσαντος ἐν τῷ λέγειν

“ ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε πρὸς ἀλλήλους” (Ἰωάν. ιγ', 35), ἐξ ἐναντίας δὲ τὸ μῖσος καὶ τὴν διχονοίαν καὶ τὰ ἐκ τούτου ἀναφυόμενα σκάνδαλα ὡς ἐπιβλαβῆ καὶ ὀλέθρια καὶ μυρίων κακῶν πρόξενα οὐ μόνον ἀπαγορεύσαντος, ἀλλὰ καὶ ἀπειλαῖς μεγάλας τοὺς αἰτίους ἐκείνων ὑπευθύνους ἀποφνημαμένου — “οὐαὶ γὰρ φησι τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται” (Ματθ. ιη', 7)—, εὐδηλον δῆπουθεν, ὅτι καὶ οἱ διάδοχοι τῆς ἀποστολικῆς ταύτης καὶ θεοδιδάκτου νομοθεσίας καὶ τοὺς ἀποστολικούς ἐκείνους ἀναδεδεγμένοι καὶ πατριαρχεικῆ ἀξία σεμνυόμενοι καὶ ποιμένας ὕλας χριστιανύμου λαοῦ θεόθεν ἐμπειστευμένοι τῆς τοιαύτης εἰρήνης φροντίζειν ὀφείλουσι, δι' ἧς τὸ κοινὸν ἀγαθὸν προτανεύεται καὶ τὰ τῶν χριστιανῶν συστήματα ἐν ὁμοιοῖα διεξάγεται καὶ συνέχεται ἀβλαβῆ, φιλαδέλφως πολιτευόμενα· ὅσα δὲ τὴν εἰρήνην ἀνατρέπει καὶ μῖσος ἐμποιεῖ καὶ σκάνδαλα διεγείρει, ἀφ' ὧν ἀναφύονται καταδρομαὶ καὶ ζημίαι τὸ κοινὸν τῶν ὀρθοδόξων λυμαινόμεναι, ταῦτα, ὡς οἷόν τε, εὐμεθόδως θεραπεύειν σπουδάζουσι καὶ τρόπους ἐπινοοῦσι μετ' ἀσφαλείας ποριστικὸς τῆς ὀφειλομένης εἰς τὸ ἐξῆς ἀνεπιμέμπτως διασώζεσθαι ὁμοιοῖας. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς θείῳ ἐλέει λαβόντες τὸν πατριαρχικὸν θρόνον τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ εὐρόντες ἐν αὐτῷ διχονοίας τινάς, ἀναφύεισας μεταξὺ τοῦ καθ' ἡμᾶς γένους Ῥωμαίων καὶ τῶν Ἀρμενίων, διὰ τὰς τελοῦμένας ἐν αὐτῷ συνήθεις ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας καὶ διὰ τὴν εἰς τὸν Ἀγιώτατον Τάφον εἴσοδον, ἔτι δὲ καὶ διὰ τὰς ὑποτεταγμένας ἀμφοτέροις τοῖς γένεσι φυλάς καὶ τοὺς ὑπὸ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτῶν τόπους καὶ δι' ἄλλας εὐσεβεῖς τάξεις, καὶ στοχαζόμενοι τὰ ἐκ τῆς τοιαύτης διχονοίας ἐνδεχόμενα ἐπακολουθῆσαι ἄτοπα καὶ ζημίας ἐκατέρω τῶν εἰρημένων ἐθνῶν, καὶ ἐφιέμενοι παντὶ τρόπῳ τὸ τῆς εἰρήνης διασώζειν θεοδίδακτον χρῆμα, ὡς μαθηταὶ τοῦ εἰρηνάρχου Χριστοῦ συμφωνοῦμεν ἤδη μετὰ τῶν βαρταπέτιδων τῶν Ἀρμενίων τῆς τε Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ παντὸς τοῦ ἔθνους αὐτῶν ἐκβαλεῖν καὶ θεραπεῦσαι τὰ τῆς τοιαύτης διχονοίας καὶ ἔριδος αἴτια, δηλοποιοῦντες ἐγγράφως τὰς

προτάσεις, καθ' ἃς δύνανται συμβιβασθῆναι ἀλλήλοις εἰρηρικῶς ἐκάτερα τὰ μέρη καὶ ἀνατραπῆναι τὰς δυσχερείας, ὅσαι ἐμποδῶν γίνονται τῇ ἀγαθῇ ἀρμονίᾳ τε καὶ εἰρήνῃ. — Α-ον. Ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ἀκολουθίαις τὸ τῶν ἡμετέρων Ῥωμαίων γένος ὀφείλει ἔχειν ὅλα τὰ συνήθη πρωτεῖα κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἐπικρατήσασαν συνήθειαν, μάλιστα δ' ἐν τῇ ἀκολουθίᾳ τοῦ Μεγάλου Σαββάτου, ἐν ἣ εἰσερχομένου εἰς τὸν Ἀγιώτατον Τάφον τοῦ τε πατριάρχου τῶν Ῥωμαίων καὶ τοῦ βαρταμπέτου τῶν Ἀρμενίων, ἢ τῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν, ἐπὶ τῇ λιτανίᾳ καὶ τελετῇ τοῦ Ἁγίου Φωτός, ἀεὶ προηγεῖται καὶ ἔχει τὰ πρωτεῖα τῆς εἰσόδου ὁ τῶν Ῥωμαίων πατριάρχης, ἢ ὁ ἐπίτροπος αὐτοῦ· μεθ' ὃν ἀμέσως εἰσέρχεται ὁ βαρταμπέτης τῶν Ἀρμενίων, ἢ ὁ ἐπίτροπος αὐτοῦ. — Β-ον. Ἐπειδὴ τὸ μὲν ἔθνος τῶν Συριανῶν πρὸ μερικῶν χρόνων ἔμεινε καὶ εὐρέθη ὑποτεταγμένον τοῖς Ἀρμενίοις, ἔχει καὶ εἰς τὸ ἐξῆς εὐρίσκεισθαι καὶ μένειν ἐν τῷ αὐτῷ τῆς ὑποταγῆς τρόπῳ· τὰ δὲ ἄλλα δύο ἔθνη, οἱ Χαμπέσιοι καὶ οἱ Κόπται, ἐπειδὴ πρὸ χρόνων ἑκατὸν διετέλεσαν μένοντες εἰς διωρισμένον ὑποταγῆς τρόπον, ὀφείλουσι καὶ εἰς τὸ ἐξῆς διατελεῖν καὶ εὐρίσκεισθαι ὑπὸ τὸν αὐτὸν τῆς ὑποταγῆς τρόπον καὶ ὑποτάσσεσθαι ἐκείνοις, οἷς τισὶ πρὸ ἑκατὸν χρόνων διετέλεσαν ὑποτασσόμενοι. — Γ-ον. Διὰ τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ μεγάλου καὶ διὰ τοὺς ἄλλους ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ τόπους, οὓς τανῦν ἔχουσιν ἐν τῇ χρήσει αὐτῶν οἱ Ἀρμένιοι καὶ ἐξουσιάζουσιν αὐτῶν, δηλοποιεῖ τὸ γένος τῶν Ῥωμαίων μηδεμίαν ἀγωγὴν κινῆσαι, ἕως οὗ φυλάττεται παρὰ τῶν Ἀρμενίων ἡ συμφωνηθεῖσα εἰρηρικὴ ἀρμονία. — Καὶ ταῦτα μὲν εἰσι τὰ δηλωθέντα τῆς εἰρηρικῆς συμφωνίας κεφάλαια, εἰς σύστασιν μιᾶς τελείας εἰρήνης καὶ ἀνατροπῆν τῆς διχονοίας καὶ τῶν γεγενημένων σκανδάλων, μεσολαβοῦντος εἰς τοῦτο καὶ τοῦ ἐξοχωτάτου πρέσβευος τῆς Γαλλίας, τοῦ ὄντος εἰς τὴν ὑπερτάτην Ὀθωμανικὴν Πόρταν καὶ λέγοντος, ὅτι ἐκ τῶν ἡμετέρων διενέξεων καὶ διαφορῶν ζημιοῦται καὶ τὸ Φράγκικον ἔθνος, ἀνάγκης οὕσης φυλάττεσθαι ἐν ταῖς δόσεσι καὶ τῆς τῶν τριῶν ἐθνῶν ὁμοιοῦσας ὧν εἰς ἀσφάλειαν ἐδόθη καὶ τὸ παρὸν συμφωνητικὸν γράμμα, ὅπερ

ὕπογραφομένον παρ' ἡμῶν τῶν δύο πατριαρχῶν, τοῦ τε Κωνσταντινουπόλεως καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων, καὶ παρ' ἑτέρων προΐσταμένων τοῦ ἡμετέρου γένους ἐνόρκως καὶ ἐνωμότως, ἐπὶ τῷ μένειν ἀνεξάλειπτον καὶ ἀμετάθετον, ὀφείλει ὑπογραφῆναι ἀμοιβαδόν, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ παρὰ τῶν βαρταπέτιδων τῶν Ἀρμενίων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς προΐσταμένων τοῦ ἔθνους. Προσδιορίζομεθα δὲ τελευταῖον καὶ τοῦτο, ὡς ἢ ἐν τῷ παρόντι γράμματι συμφωνία καὶ τὰ ἐμπεριεχόμενα αὐτῷ χάριν εἰρήνης καὶ ἁρμονίας ἐγένετο, ἀφορώσης εἰς κοινὴν τοῦ γένους ὠφέλειαν, οὐ μὴν δὲ ἀποβλέπει εἰς ζημίαν ἡντιναοῦν καὶ βλάβην καὶ ἐνόχλησιν ἢ τοῦ ἐνός ἢ τοῦ ἑτέρου μέρους· εἰ γὰρ τοιοῦτόν τι συμβαίῃ ὀχληρὸν καὶ ἐπιζήμιον, γενήσεται πάντως ἀρχὴ τοῦ διαλυθῆναι τὴν συμφωνίαν ταύτην».

Σελ. 109, γρ. 8. Ὁ τόμος οὗτος τοῦ πατριαρχοῦ Κωνσταντινουπόλεως Μιχαὴλ ἦν ἤδη κατακεχωρισμένος ἐν τῷ 7-ῳ τετραδίῳ τούτου τοῦ βιβλίου ἔτει 1894-ῳ, καὶ μηνὶ Σεπτεμβρίῳ τοῦ 1895-ου ἔτους διενεμήθη τὸ 3-ον τεῦχος τοῦ II-ου τόμου τῶν Βυζαντινῶν Χρονικῶν, ἐν ᾧ ὁ πολυσέβαστος μοι καθηγητὴς Ἀλέξιος ὁ Παύλωφ κατεχώρισε τὸν αὐτὸν τόμον ἐξ ἑτέρου κώδικος, ἐν τῇ Μοσχοβιτικῇ Συνοδικῇ βιβλιοθήκῃ πεφυλαγμένου. Ὁ κώδιξ οὗτος ἔχει γραφὰς τινὰς οὐ συμφωνούσας τοῖς οὖς ἐγὼ κώδιξιν εἶχον ὑπ' ὄψει· τούτων δ' ὅμως αἱ πλείους εἰσὶν ἡμαρτημένα, οἷον 109, 20 Παρίου] Παρείου—26 ἀναγκαῖος] ἀναγκαίως—110, 14 τίς] τί—20 διατιθέμεθα] διατιθέμενα—111, 2, 10. 112, 12 κῦριν] κῦρ—111, 18 μοναχικήν] μοναχιστήν—23 παρέλθη] παρέλθοι—28 μητρὸς] μητρὶ—30 οὐκ] ἢ οὐκ—112, 20 καθά] καθὼς. Ἐχει δ' ὁ Μοσχοβιτικὸς κώδιξ καὶ τινὰς ἐλλείψεις· οἷον ἐλλείπει αὐτῷ τὸ 111 13 αὐτὸν, τὸ ἐν σελ. 112 10 καὶ τὸ θέλημα καὶ τὸ πρόσταγμα, καὶ τὰ αὐτόθι 20/21 ἢ περὶ ἑτέρας θυγατρὸς τῆς βασιλείας σου, ἐὰν περίεστί σοι. Ἐπὶ πλέον παρεμβάλλει ἐν τῇ σελ. 112 17 τὸ περιττὸν ταύτης· τὸ δ' ἐν σελ. 109 9 Θεοδούλου ὁ Μοσχοβιτικὸς κώδιξ ἐθέλει εἶναι Θεοδώρου. Τὸ δ' οὕτως, ὕπερ εἰκαστικῶς ἐν 110 10 προσέθηκα (ἐλλείπει γὰρ τοῦτο τῷ Καίρειφ κώδιξι καὶ

τῷ τῆς μονῆς Κοσινίτζης) ὁ Μοσχοβιτικὸς ἔχει πρὸ τοῦ ταῦτ' διορθοῖ μέντοι τὴν ἐμὴν ἔκδοσιν ὁ κῶδιξ οὗτος κατὰ τοῦτο, ὅτι τό τε ἐν τῇ σελ. 110 ₂ προστεθειμένον ὡς καὶ τὸ αὐτόθι στίχ. 7 προστεθειμένον ὡσαύτως ἄρθρον ὁ περιπτῶς ἐτέθη.

Σελ. 130 - 148. Ὁ βίος οὗτος Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου τετυπώμενος ἦν ἔτει 1894-ω διὰ τοῦ 8-ου, τοῦ 9-ου καὶ τοῦ 10-ου τετραδίου τούτου τοῦ τόμου· τῷ δ' αὐτῷ ἔτει, τῆς ἡμετέρας ταυτησὶ τυπώσεως πεπεραιωμένης οὔσης, ἐνεφανίσθη βιβλίον τοῦ καθηγητοῦ H. Usener, ὅπερ ἐπιγράφεται Acta martyris Anastasii Persae. Bonn 1894. Ἐν τούτῳ μὲν οὖν τῷ βιβλίῳ (σ. 1 - 12) περιέχεται «βίος καὶ μαρτύριον Ἀναστασίου μοναχοῦ μονῆς τοῦ ἐν ἁγίοις ἀββᾶ Ἀναστασίου», κατὰ τὸ κείμενον δύο κωδίκων τῆς ἐν Βερολίῳ βιβλιοθήκης, ὅπερ ἐστὶν αὐτὸ τοῦτο τὸ ἡμέτερον, τὸ ἐκ παλαιοῦ κώδικος τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχικῆς συλλογῆς εἰλημμένον· ἔστι μέντοι τὸ βερολίνειον κείμενον ἐν πολλοῖς ἡμαρτημένον καὶ λέξεων ἐλλιπὲς οὐκ ὀλίγων, ὡς ἀπέδειξέ μοι τούτου τε κάκεινου ἢ συμπαραβολή· ὅσα δὲ διορθώσεως ἀξιά ἐστὶν ἐν τῷ ἱεροσολυμιτικῷ κώδικι, τάδ' ἔστι: 131, 27 (ὡς) υἱόν.—132, 16 θέλων] θέλειν.—133, 8 εἰσελθεῖν εἰς τὸ διακονικόν, προσέπεσεν κτλ.—135, 7 τί] τίς.—140, 1 εἰπεῖν αὐτόν] ἐπ' αὐτῶν.—143, 17 [πείσθηναί] μὴ ἐλόμενος.—143, 20 ταῖς ἀπειλαῖς] τὰς ἀπειλάς.—146, 1 ὑπεριδόντες] ὑπερείδοντες.—146, 5 τῶν υἱῶν.—146, 9 ὄντα] ὄστᾶ.

Σελ. 130, γρ. 16 - 28. Ὡς δὲ ἐπλεόνασεν --- βαπτίσματος] Τὸ τεμάχιον τοῦτο ἐγίνωσκεν ἡ ἐβδόμη οἰκουμένη συνόδος. Ὁρα Concilioꝝ τ. XIX, σ. 227-228. Ὁ τῶν πρακτικῶν αὐτῆς κῶδιξ ἐμφανίζει ταῦτα· 20 ὑπερετίθετο] ὑπερετίθετο αὐτό.—22 τὸ] ἐλλείπει τοῖς συνοδικοῖς πρακτικοῖς.—24 ἐπαχθ. αὐτοῖς π. τ. τυράννων] τὰς παρὰ τῶν τυράννων ἐπαχθείσας.

ΠΙΝΑΞ ΚΥΡΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

- Ἄαρών, ἀδελφὸς τοῦ προφήτου Μωϋσέως.—198.
- Ἄασης, οὗ υἱὸς Ἄλεβις, Θεοδοσίτης 1715.—24.
- Ἄβαντάλλας ἢ Ἄβαντάλας: Σιέχ-Ἄβαντάλλας.
- Ἄβάς, υἱὸς Ἀμπτεμουζαλίβ 623.—403.
- Ἄβάς, οὗ υἱὸς Ἀζιβίρ.—403.
- Ἄβάς, οὗ υἱὸς Φαζέρ.—403.
- Ἄβάτ, οὗ υἱὸς Σαάτ.—403.
- Ἄβατ-ἤμπιν-Ἄβαντάλλα, σχέχης 1719-1720.—30, 31.
- Ἄβδεναγώ.—258.
- Ἄβειρών.—198.
- Ἄβεντάλας: Σιέχ-Ἄβαντάλλας.
- Ἄβησινιακὰ καθιδρόματα ἐν Ἱεροσολύμοις.—495.
- Ἄβησινοὶ μοναχοὶ καὶ προσκυνηταὶ ἐν Ἱεροσολύμοις.—461, 495, 496, 498, 499, 505, 506.
- Ἄβιδ, οὗ υἱὸς Χασμέρ.—403.
- Ἄβιζ υἱὸς Μασήν 623.—403.
- Ἄβιθ, οὗ υἱὸς Μπουχανιφέ.—403.
- Ἄβραάμ ἢ Ἄβραάμ ὁ προπάτωρ.—153, 158, 261, 264, 319. Μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι τούτου ἐν Ἱερουσαλήμ.—419, 468.
- Ἄβραάμ-Σείρι=Χεβρών.—30.
- Ἄβρααμίται=Χεβρωνῖται.—19, 30.
- Ἄβράμιος, πατριάρχης Ἱεροσολύμων 1775, 1785.—57, 460.
- Ἄβράμιος, μητροπολίτης Καισαρείας τῆς ἐν Παλαιστίνῃ, εἶτα δὲ πατριάρχης.—58, 497.
- Ἄγαθόπολις.—93, 97.
- Ἄγαθόπους ὁ ἅγιος μάρτυς.—226.
- Ἄγάθων, μοναχὸς ὄσιος ἐν Βιθυνία.—370.
- Ἄγαπητὸς ἀρχιερεὺς Δοπαδίου 1226.—114.
- Ἄγαπίου τοῦ ἁγίου προάστειον, ὅπερ ἦν μετόχιον τῆς μονῆς τῶν Ἀγαύρου.—380.
- Ἄγαρ.—362, 363.
- Ἄγαρηνοί.—272, 317, 361, 382.
- Ἀγαύρου (τῶν) μονή.—367, 376.
- Ἄγγελοι.—177, 188, 215, 222, 254, 267, 275, 276, 277,

- 278, 283, 286, 300, 301, 329, 354, 355, 404.
- Ἄγγελος Κομνηνός: Θεόδωρος. Ἄγγλια.—74.
- Ἄγια Ἀνάστασις: ναὸς ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλήμ.—131. Ὅρα καὶ τὸ Ἀνάστασις.
- Ἄγια Βηθλεέμ.—29. Ὅρα καὶ τὸ Βηθλεέμ.
- Ἄγια Εὐφημία, ναὸς ἐν Καισαρεία Παλαιστίνης.—134.
- Ἄγια Πόλις=Ἱερουσαλήμ.—36, 131, 147, 167, 182, 514, 527. Ἄγια τοῦ Θεοῦ Πόλις.—29.
- Ἄγια Πόρτα, ἡ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως.—453, 511.
- Ἀγιάσης ἢ Ἀλάσης Βηθλεεμίτης, οὐ υἱὸς Γεώργιος.—26, 27, 30.
- Ἄγιοι Τόποι.—279, 355, 401, 441, 442.
- Ἄγιον Κουβούκλιον.—453.
- Ἄγιον Πάσχα.—285.
- Ἄγιον Σπήλαιον, τὸ ἐν Βηθλεέμ.—38, 504.
- Ἄγιον Φῶς.—407, 432, 451, 452, 453, 498, 499, 500.
- Ἀγιοπολίτης.—273, 286.
- Ἄγιος τῶν Ἁγίων.—258.
- Ἄγιος Γεώργιος ὁ ἐν τῷ Πέτζαλᾶ.—416.
- Ἄγιος Γεώργιος ὁ ἐν Γαλατζίῳ.—63.
- Ἄγιος Ἡλίας ὁ παρὰ τὴν Ἱερουσαλήμ.—15, 20, 21, 29.
- Ἄγιος Κωνσταντῖνος: ναὸς ἐν τῷ Πατριαρχείῳ τῆς Ἱερουσαλήμ.—59.
- Ἄγιος Σάββας: λαύρα ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.—16, 22, 23, 32, 37, 42, 434, 435, 464.
- Ἄγιος Σάββας: μοναστήριον ἐν Μολδοβλαχίᾳ.—63.
- Ἄγιοσαβίται.—473, 474, 513-4.
- Ἄγιος Τάφος.—13, 34, 44, 49, 53, 57, 64, 65, 286, 404, 409, 431, 443, 451, 481, 534.
- Ἀγιοταφῖται.—15, 54, 65, 440, 451, 457, 458, 459, 460, 460, 463, 464, 466, 467, 469, 474, 476, 477, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 489, 491, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 516, 527.
- Ἀγιοταφίτικα μοναστήρια.—466.
- Ἀγιοταφίτικὰ ὑπομνήματα.—15.
- Ἀγιοταφίτικὴ Ἀδελφότης.—39, 487.
- Ἁγίων Θεοδώρων ναὸς ἐν Ἀτταλείᾳ.—64.
- Ἁγίων Μαρτύρων πόλις.—170.
- Ἀγιώτατος Τάφος.—535, 536.
- Ἄγχυρα.—92, 117, 483, 515.
- Ἀγχιάλος.—93, 95, 97, 104, 109.
- Ἀδάμ ὁ πρῶτος ἄνθρωπος.—152, 184, 346.
- Ἀδάμ, ἐπίσκοπος Κασσανδρείας.—114.
- Ἀδάμ Ζερνικάβιος ἢ Ζοιρνικάβιος.—72, 73.
- Ἀδάμ, Ἀγιοταφίτης 1697.—53.

- Ἄδελφότης τῶν Ἀγιοταφιτῶν.—
40, 41, 42, 440, 467, 487,
"Ὅρα καὶ τὸ Ἀγιοταφίται.
- Ἄδελφότης τῶν Ῥωμαίων=Ἀγιο-
ταφιτῶν.—406.
- Ἄδης.—126, 198, 206, 209,
215, 232, 276, 278, 282,
293, 360.
- Ἄδριανούπολις.—53, 80, 93,
95, 96, 103, 106, 422.
- Ἄδριας.—364.
- Ἄζαρ ὁ τοῦ Ἡμπραήμ, ἱερεὺς
ὀρθόδοξος Βηθλεεμίτης 1733.
—36.
- Ἄζαρίας, ἀρχιμανδρίτης Ἀγιοτα-
φίτης 1755.—47.
- Ἄζιβίρ ὁ τοῦ Ἀβάς 623.—403.
- Ἄζιζ α', σουλτάνος τῆς Τουρ-
κίας.—490, 509, 512.
- Ἄζλοῦν, κόμη ἐν Παλαιστί-
νῃ.—491.
- Ἄζωτος.—203.
- Ἄθανάσιος, πατριάρχης Ἱεροσο-
λύμων 1330.—441.
- Ἄθανάσιος ἕτερος, πατριάρχης
Ἱεροσολύμων 1841.—105.
- Ἄθανάσιος, πατριάρχης Ἀντιο-
χείας XVIII.—77, 532.
- Ἄθανάσιος ὁ ἀπὸ γένους Ζαβεριώ-
των ἐν Χαλδίᾳ.—54, 55.
- Ἄθανάσιος ἱερεὺς, σακελλάριος
τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Χαλδίας
1744, 1749.—55, 57.
- Ἄθανάσιος Κομνηνὸς ἐξ οἰκίας
Φανέλη ἐν Πάτμῳ, ἰατρός
1827.—58.
- Ἄθανάσιος (Σαρασίτης).—57.
- Ἄθανάσιος χατζῆ-Πέτρου ἐν Χαλ-
δίᾳ 1749.—55.
- Ἄθῆναι.—74, 92, 96, 103.
- Ἀθηναῖκαι τριήρεις.—199.
- Ἀθηνογένης ὁ ἅγιος μάρτυς.—
252-257.
- Ἀθύρα.—360.
- Ἀΐγινα.—104.
- Ἀίγυπτιακὴ καμινιαία αἰθάλη.—
158.
- Ἀιγύπτιοι.—259, 281, 495.
- Ἀίγυπτος.—8, 72, 280, 283,
299, 306, 334, 339, 431,
441, 442.
- Ἄϊδαο πῦλαι.—208.
- Αἰθίοψ.—387.
- Αἰκατερίνης τῆς ἁγίας μοναστή-
ριον ἐπὶ τοῦ Σινὰ ὄρους.—468.
- Αἰκατερίνη Φανέλη, Πατμία
1827.—58.
- Αἰκατερίνη (Βαρβάκη).—58.
- Αἶνος ἡ πόλις.—89, 93, 95, 106.
- Αἶσας Μπούλας Βηθλεεμίτης
1700.—17.
- Ἄιτης Σεϊριώτης, οὗ υἱὸς Μαχ-
μούτης.—30, 31.
- Ἀκάκιος ἀρχιεπίσκοπος Μεσημ-
βρίας 1624, 1639.—97, 104.
- Ἀκεφάλων κακοφροσύνη.—166.
- Ἀκκαρών.—203.
- Ἄλατ-μπεης Ἀπτάλας, Ἱεροσο-
λυμίτης 1732.—35.
- Ἄλανία.—107, 114.
- Ἄλεβῆς Χτέμης.—32.
- Ἄλεβις ἡμπὶν Ἀάσης 1715.—24.

- Ἄλεβῆς, οὗ υἱὸς Μοῦσας.—33.
- * Ἄλεβης, οὗ υἱὸς Ναστράλας.—24.
- * Ἄλεβης Μπετζαλιώτης.—27, 28, 523.
- Ἄλεβῆς υἱὸς Ἄλῃ, ἐκ τῆς ἀραβικῆς φυλῆς Χερρέτ ἢ Σεηράτ 1723.—32.
- Ἄλεγιάν: Σιεχ-Ἄλεγιάν.
- Ἄλεμῆς, Ἄλεμῆδες· οἰκογένεια μουσουλμάνων Ἱεροσολυμιτῶν.—33, 34, 466, 506.
- Ἄλεξάνδρα Βαρβάκη.—58.
- Ἄλεξάνδρεια.—92, 93, 94, 100, 339, 529.
- Ἄλεξανδρέων πρόεδρος.—334.
- Ἄλεξανδρος ὁ Καλός, βοεβόδας.—63.
- Ἄλεξανδρος Μαυροκορδάτος ὁ ἐξ ἀπορρήτων.—528, 532.
- Ἄλεξιακὰ Κατηγομενεῖα.—106, 107, 109.
- Ἄλέξιος, αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων 1171.—111, 112.
- Ἄλῆς υἱὸς Ἀμπιταλίπ 623.—403.
- Ἄλῆς σέχης 1595.—471.
- Ἄλῆς Ἀτμάνης Ἀπτηλχάπ, υἱὸς Ῥαμαντάν 1732.—35.
- Ἄλῆς-Ἀχμέτ-Μούσας, φεουδάρχης τῆς κώμης Ἰεϊτίν 1776.—494.
- Ἄλῆς Γλαχγιάς, φεουδάρχης τῆς κώμης Σάανα-ἐλ-Βατίχ 1814.—494.
- Ἄλῆς Κόκκινος, Βηθλεεμίτης 1721.—30, 31.
- Ἄλῆς Μαλχιώτης 1720.—28.
- Ἄλῆς Μουχάμετ Τζοραίτης 1720.—28.
- Ἄλῆς Ντέρης 1701.—18.
- Ἄλῆς Χαληλῆς.—27.
- Ἄλῆς Χαφήφης Μπετηκτζαλῆς 1732.—35.
- Ἄλῆς Χουρέχ ὁ ἐκ τῆς φυλῆς Χερρέτ ἢ Σεηράτ.—32.
- Ἄλῆς Χουσεῖνη Χαληλῆς 1720.—27.
- Ἄλῆς ἡμπην-Χουσέν ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ 1720.—28.
- Ἄλοῦλ (Βηθλεεμίτης).—29, 30.
- Ἄλώνιον· τόπος ἐν Κρήτῃ.—233, 236.
- Ἀμάσεια.—90, 95, 103, 165, 355, 495.
- Ἀμβακούμ ὁ προφήτης.—360.
- Ἀμβρόσιος, μητροπολίτης Βηθλεέμ 1730.—60, 61.
- Ἀμετούλας, διδάσκαλος τῶν διδασκάλων=σεῖχουλισλάμης ἐν Κωνσταντινουπόλει 1731.—408.
- Ἀμίδης διοικήσις.—515.
- * Ἀμμαρας Σεῖριώτης, οὗ υἱὸς Σαλμάν.—30, 31.
- Ἀμμάρ Ντοραίτης, οὗ υἱὸς Ἀχμέτ.—24.
- * Ἀμερ ἡμπιν-Φάατ 1715.—24.
- * Ἀμερ υἱὸς τοῦ σιέχ-Φάτε Χτέμη 1723.—32. Ὁ αὐτὸς ἐν σελίδι 33 υἱὸς Φάετ ἐκ τῆς φυλῆς Ἰχτέμηδων.
- * Ἀμιδα.—482.
- * Ἀμμοῦν ὁ Νιτριώτης.—180.

- Ἄμóριον [sic].—382.
 Ἄμοῦδ: Δερ-Ἄμοῦδ.
 Ἄμπαρχάμης Πέζαλιώτης 1704.—21.
 Ἄμπείτ ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ, οὗ υἱὸς Ἄμπτάλας.—28.
 Ἄμπέτ-Ἄνάν, κώμη ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ.—34.
 Ἄμπέτ Ἱεροσολυμίτης, οὗ υἱὸς Ῥετζέπ καὶ Ἰσας.—24.
 Ἄμπιταλίπ, οὗ υἱὸς Ἀλῆς.—403.
 Ἄμποκααφέ, οὗ υἱὸς Ἄμπομπέμιρ.—403.
 Ἄμπομπέκζ, οὗ υἱὸς Ἄμπουντελντάρ.—403.
 Ἄμπομπέμιρ ὁ τοῦ Ἄμποκααφέ 623.—403.
 Ἄμπουργάσης Φιλιππώτης, ἐκ τῆς φυλῆς Χασανλή 1721.—30, 31.
 Ἄμπουργὸς ἐξ Ἐμμαοῦς 1730.—33.
 Ἄμπουλεμὸν ἐκ τῆς φυλῆς Τζέρμη 1732.—35.
 Ἄμπουλχαμέτης ὁ τοῦ Ἀχμέτη Γρέητ ἢ Γρέιπ, ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ 1718.—27.
 Ἄμπουντελντάρ ὁ τοῦ Ἄμπομπέκζ 623.—403.
 Ἄμπουραίας ἢ Ἄμποῦ-Ῥαίας: Χαμετάν ἢ Χαμτάνης, Σάλεμ, Σαλάμης.
 Ἄμπουραίας Ταμαρίτης.—17, 19, 21.
 Ἄμπουτταϊοῦν γενεά.—27.
 Ἄμποῦ-Φέλεχ, γενεά Βηθλεεμιτῶν χριστιανῶν λατίνων.—25.
 Ἄμπτάλα γενεὰ Θεοδοσιῶν.—24.
 Ἄμπτάλας Ἰμπιν-Ζώλ, Ἱεροσολυμίτης 1715.—24.
 Ἄμπτάλας Μαλχιώτης.—16.
 Ἄμπτάλας ὁ τοῦ Ἄμπείτ, ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ 1720.—28.
 Ἄμπτεμουζαλίβ, οὗ υἱὸς Ἀβάς.—403.
 Ἄμπτηραχμάνης Καλελῆς ὁ Κοφαχείλης 1704.—21.
 Ἄμπτηριμπᾶς Ἀβρααμίτης = ἐκ Χεβρώνος 1704.—19.
 Ἄμπτιλαζιμ ὁ τοῦ Χασάν 623.—403.
 Ἄμπτουλάλας Ἀλεμῆς, σέχης 1730.—33.
 Ἄμπτουλάχ, οὗ υἱὸς Μωάμεθ ὁ τῶν Μουσουλμάνων προφήτης.—401.
 Ἄμπτουλάχ ὁ τοῦ Ὁμερ 623.—403.
 Ἄμπτουλάχ ὁ τοῦ Μεσοῦτ 623.—403.
 Ἄμῶς ὁ προφήτης.—194, 203, 216.
 Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου μοναστήριον ἐν Μολδοβλαχίᾳ, τὸ Γαλαταῶς ὀνομαζόμενον.—63.
 Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ προσκόνημα ἐν τῷ ὄρει τῶν Ἑλαιῶν.—506.
 Ἀνανίας, ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ.—68, 69, 70, 71.
 Ἀνανίας, μητροπολίτης Καισαρείας Παλαιστίνης 1755.—46.
 Ἀνανίας, ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας τῆς Παλαιστίνης 1766.—61, 62.

- Ἀναστάσης: Ἀναστάσιος Βηθλεεμίτης.
- Ἀναστασίας τῆς ἁγίας οἶκος ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 260, 261, 262, 263, 264, 265, 269.
- Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ· κανὼν ἁσματικὸς Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ πρὸς αὐτήν. — 349.
- Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ναὸς ἐν Ἱεροσολύμοις. — 11, 274, 442, 443, 444, 448, 449, 450, 451, 452, 455, 456, 460, 461, 499, 500, 501, 502, 504. Ὅρα καὶ τὸ Ἅγιος Τάφος καὶ τὸ Καμαρές.
- Ἀναστάσιος (ὁ Δίκωρος). — 329.
- Ἀναστάσιος ἀββᾶς· μοναστήριον αὐτοῦ «ὡς ἀπὸ τεσσάρων σημείων τῆς Ἁγίας Πόλεως διακείμενον». — 131, 147.
- Ἀναστάσιος ὁ Πέρσης. — 126-148, 538.
- Ἀναστάσιος ὁ τοῦ Ἰσα, Βηθλεεμίτης 1704. — 19.
- Ἀνατολή. — 130, 165, 168, 408.
- Ἀνατολικά στιχηρά. — 290.
- Ἀνδρέας (Βαρβάκης). — 58.
- Ἀνδρόνικος, πρωτέκδικος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας 1689. — 72.
- Ἄνδρος. — 527.
- Ἄνθιμος, ἱερομόναχος Ἀγιοταφίτης 1791. — 460.
- Ἄνθιμος Ἀδριανουπόλεως 1620. 93, 95.
- Ἄνθιμος Διδυμοτείχου 1620—1624. — 93, 96.
- Ἄνθιμος Ἐπιφανείας, εἶτα πατριάρχης Ἀντιοχείας. — 83.
- Ἄνθιμος Ἱεροσολύμων 1789, 1790. — 62, 497.
- Ἄνθιμος Κορίνθου 1620. — 93.
- Ἄνθιμος Κυζίκου 1639. — 103.
- Ἄνθιμος Μεσημβρίας 1759. — 80.
- Ἄνθιμος Σκυθοπόλεως, εἶτα πατριάρχης Ἱεροσολύμων 1775. — 57.
- Ἄννα Βαρβάκη (τρὶς). — 58.
- Ἄννας, ἀρχιερεὺς τῶν Ἰουδαίων. — 415.
- Ἀντιόχεια. — 58, 76, 77, 78, 83, 87, 92, 287, 338, 529, 532.
- Ἀντιοχέων ἐκκλησία. — 77, 84.
- Ἀντίφιλος Ἄραψ. — 333, 334.
- Ἀντίχριστος. — 168.
- Ἀντώνιος ὁ μέγας ὄσιος. — 180.
- Ἀντώνιος ὄσιος ὁ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ τῆς Βιδυνίας. — 370.
- Ἀντώνιος, Δρύστιας μητροπολίτης 1639. — 104.
- Ἀντώνιος Καυλέας, πατριάρχης οἰκουμενικός. — 250.
- Ἀντωνιὸς τις Ἱεροσολυμίτης. — 494.
- Ἄουδε ἢ Ἄουτε Ντέρης Βηθλεεμίτης 1701-1715. — 18, 25.
- Ἄουτε Βηθλεεμίτου γενεὰ ἐκ τῶν Ἄσπρων καλουμένων μουσουλμάνων Ἀράβων. — 29.
- Ἄουτεν ἐκ Μάλχας. — 27, 28.
- Ἄούτης ἐκ Μάλχας. — 26.
- Ἀπάμεια ἢ ἐν Βιδυνία. — 107, 214.

- Ἄπασιγῆ-Χουλεφάι.—440.
- Ἄπτιάλλας, κριτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ 1757.—448.
- Ἄπδιραχίμ μουλλάς, κριτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ 1535.—443.
- Ἄπδουραχμάν, κριτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ 1560-1561.—445.
- Ἄπδουρραχμάν Σείδ, μουτεβελῆς τῆς μονῆς Καταμόνας 1737.—470.
- Ἄπιπέκερ: Τέικ-Ἰλδίν.
- Ἄποκαθήλωσις ἡ ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀναστάσεως.—13, 405, 410, 441.
- Ἄποσχιστῶν κακοδιδασκαλία. — 176.
- Ἄπουςβέητ ὁ ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Ἀράβων Χεηρέτ ἢ Σεηράτ.—32.
- Ἄποῦ-Χουμέτε: Χάννας.
- Ἄπρίνγιος Ῥωμαῖος.—235.
- Ἄπτάλας: Ἀλαίμπεης.
- Ἄπτάλας Ἀλεμῆς, σέχης 1730.—34.
- Ἄπτάλας ἤμπιν-Ζάητ 1715.—24.
- Ἄπτάλας Μαγριπλῆς, μπελούκμπασης ἐν Ἱερουσαλήμ 1730.—34.
- Ἄπτάλας υἱὸς Χασάν, Θεοδοσίτης 1715.—22.
- Ἄπτάλας υἱὸς Μιχαήλ ἱερέως ἐκ τῆς κόμης Πιτζάλλας 1733.—456.
- Ἄπτῆλγάνημ Ἀλεμῆς, σέχης 1730.—34.
- Ἄπτῆλμάχ Σαφατλῆς 1732.—35.
- Ἄπτῆλχάπ: Ἀλῆς Ἀτμάνης.
- Ἄπτιούλ: Σείδ.
- Ἄπτιούλ Τζεβάτ 1676.—484.
- Ἄπτιούλάχ, οὗ υἱὸς Ταλάπ.—403.
- Ἄπτιούλλας τις ἐκ Δαμασκοῦ 1672.—487.
- Ἄραβες, Ἄραψ.—333, 339, 350, 448, 456, 459, 474.
- Ἄραβες-Φράγκοι.—449.
- Ἄραβες Χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι.—41, 45, 46.
- Ἄραβία.—77, 78, 150, 181.
- Ἄραβικὰ ὀσπήτια.—41.
- Ἄραβικὴ συνήθεια.—30.
- Ἄραβικοὶ λόκοι.—162.
- Ἄράπιδων Χεηρέτ ἢ Σεηράτ φυλή.—32.
- Ἄράπικη κρίσις.—25.
- Ἄραπόπουλα.—46.
- Ἄργυρούπολις.—482.
- Ἄρειανοί.—261, 264.
- Ἄρειος ὁ αἵρεσιάρχης.—260, 263.
- Ἄριμάθαια.—10.
- Ἄριστόβουλος, πρέσβυς ἐν Περσία.—156, 169, 353.
- Ἄρκλᾶς: Ἰωάννης.
- Ἄρμαδέμ.—369.
- Ἄρμένιοι.—148, 196, 199, 205, 374, 408, 409, 410, 413, 414, 416, 417, 418, 431, 432, 433, 443, 454, 455, 466, 498, 499, 500, 502, 504, 505, 506, 507, 508.
- Ἄρσένιος, Μηδεῖας μητροπολίτης 1620.—93.
- Ἄρσένιος, Σκυθοπόλεως ἀρχιεπίσκοπος καὶ πατριαρχικὸς ἐπίτροπος ἐν Ἱερουσαλήμ 1790.—62.

- Ἄρτα.—96, 124, 125.
 Ἀρχαγγέλων μοναστήριον ἐν Ἱε-
 ρουσαλήμ.—461, 462, 468.
 Ἀρχιπέλαγος.—437, 438.
 Ἀσαλίε, τέκνον τινὸς Σουλεϊμάν
 1676.—484.
 Ἀσὴρ ναύκληρος.—272.
 Ἀσης Μαλχιώτης ἤμπην-Σα-
 χάν 1698.—15, 16.
 Ἀσης Θεοδοσίτης, οὗ υἱὸς Να-
 στραλάς.—22.
 Ἀσης Θεοδοσίτης, οὗ υἱὸς Τερ-
 βήσης.—22.
 Ἀσής· χωρίον ἐν Παλαιστίνῃ.—37.
 Ἀσία.—72, 117.
 Ἀσάλων.—203.
 Ἀσπρη Θάλασσα=Μεσόγειος.—
 515.
 Ἀσπαρος μέρος.—251.
 Ἀσπροι-Τούρκοι (= Ἀραβες
 Μουσουλμάνοι) ἐν Βηθλεέμ.—
 18, 25, 29.
 Ἀσπρομέρας: Μακάριος.
 Ἀσσύριοι.—203, 306.
 Ἀτάγια Βηθλεεμίτης 1700.—17.
 Ἀταίας Βηθλεεμίτης Τούρκος, οὗ
 υἱὸς Ἀτίε.—15.
 Ἀτζιρας Μπετζαλιώτης.—27.
 Ἀτζλόν: Τζέπελ.
 Ἀτίε ἤμπην-Ἀταία, Βηθλεεμί-
 τῆς Τούρκος 1698.—15.
 Ἀτίε: Νάσαρ.
 Ἀτλαντικὸν πέλαγος.—192.
 Ἀτμάνης Ἀπίτηλχάπ: Ἀλῆς.
 Ἀτουγδῆς (Βασίλειος).—124,
 125.
 Ἀττάλας (Μάλεμ).—35.
 Ἀττάλας Ἱεροσολυμίτης, γραμμα-
 τεὸς τῆς μονῆς τῶν Ἁγιοτα-
 φιτῶν 1741.—486, 487, 511.
 Ἀττάλεια.—64, 66, 483, 515.
 Ἀττάλ Τζοραίτης.—28.
 Αὐγαρος, βασιλεὺς Ἐδέσσης.—
 210.
 Αὐγάρου (τὰ)· μοναστήριον ἐν Βι-
 θυνία.—367, 370, 376.
 Αὐγοῦστα.—173.
 Αὐδίου ὁ προφήτης.—216.
 Αὐλὴ τῆς Τουρκίας.—431.
 Αὐληγός: Ἰωάννης.
 Αὐξεντίου τοῦ ὀσίου μοναστή-
 ριον.—294.
 Αὐσίται.—191.
 Αὔσονες.—358, 360.
 Ἀφθαρτοδοκῆται.—374.
 Ἀφουσία νῆσος.—206.
 Ἀφρική.—363.
 Ἀχαάβ.—374.
 Ἀχιλλεύς.—208.
 Ἀχμέτ α', σουλτάνος τῆς Τουρ-
 κίας.—412, 416, 418, 451,
 457, 462, 466, 467, 469,
 473, 475, 467, 469, 473,
 475, 483, 489, 493, 500,
 506, 509, 513.
 Ἀχμέτ β' ἢ Ἀχμέτης, σουλτάνος
 τῆς Τουρκίας.—425, 433,
 435, 456, 476, 493, 496,
 503, 508, 509, 511, 514.
 Ἀχμέτ γ' ἢ Ἀχμέτης, σουλτά-
 νος τῆς Τουρκίας.—406, 422,
 452, 456, 458, 463, 464,

- 465, 467, 470, 474, 475, 477, 478, 481, 486, 487, 489, 491, 493, 494, 497, 498, 499, 500, 507, 508, 509, 511, 512, 513, 514.
- Ἀχμέτ-πασάς, φύλαξ τῆς Ἱερουσαλήμ 1536.—444.
- Ἀχμέτ Ἀμμάρ Ντοραΐτης 1715.—24.
- Ἀχμέτ Ἀμπουτταϊοῦν ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ.—27.
- Ἀχμετ - ἤμπην - Μάλης 1700.—17.
- Ἀχμετ-Μέλεχ, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—442.
- Ἀχμέτ ἢ Ἀχμετ, σέχης ἐκ τοῦ χωρίου Μπέτ-Σουρίκ 1731—1732.—34, 35, 37.
- Ἀχμετ: Νάσιρ Σεϊφελδίν.
- Ἀχμετ Σεϊφιδίν Σζακμάκ, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου 1412.—442.
- Ἀχμετ ἤμπιν - Σάλημ, Ὀρεινῶν τῆς 1719.—33.
- Ἀχμέτ Ταβήλ Τζοραΐτης 1720.—28.
- Ἀχμετ Τζάφαρ Τζοραΐτης 1719.—30.
- Ἀχμέτης Γρέητ ἢ Γρέιπ ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ.—27.
- Ἀχμέτης Μεχμεταλῆς Κουχτούρης 1704.—21.
- Ἀχμέτης Τοῦρκος Κόκκινος ἐν Βηθλεέμ 1719.—29.
- Ἀχμοῦτ (ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ), οὗ υἱὸς Μουχάμετ.—28.
- Ἀχριδῶν ἀρχιεπίσκοπος. — 68, 69, 70, 71.
- Βάαλ.—102, 304.
- Βαβυλών.—264.
- Βαβυλώνιοι. — 150, 152, 158, 162, 168, 170.
- Βαιθῆλ.—196.
- Βακαρέσκουλος: Κωνσταντῖνος.
- Βακαρέστον.—49, 51.
- Βάκχος.—167.
- Βαλεριανὸς βασιλεὺς.—235.
- Βάντης υἱὸς Σουλεϊμάνη, Θεοδοσίτης 1715.—22.
- Βαπτιστοῦ μονῆ ἐν Ἀντιοχείᾳ.—338.
- Βαρβάκη οἰκογένεια.—58.
- Βαρβαρικόν.—167.
- Βάρβαροι.—171, 211, 356.
- Βάρδαλις.—527.
- Βαρδάριον.—483.
- Βάρδας ὁ καῖσαρ.—389.
- Βαρθολομαῖος, Δρύστας μητροπολίτης 1759.—80.
- Βαρθολομαῖος, Ἡρακλείας μητροπολίτης 1617.—90.
- Βαρλαάμ Γεασίνσκης, μητροπολίτης Κιοβίας.—73, 75.
- Βαρλαάμ, Μολδοβλαχίας μητροπολίτης 1639.—103.
- Βάρνα.—97.
- Βαρνάβας, μοναχὸς Γεωργιανὸς ἐν Ἱερουσαλήμ 1568.—446.
- Βαρνάβας, Σκυθοπόλεως ἀρχιεπίσκοπος 1755-1766. — 47, 61, 62.
- Βασιλείδης ἅγιος μάρτυς ἐκ Κυδωνίας τῆς νήσου Κρήτης.—226.

- Βασίλειος ὁ μέγας.—114-115, 120.
- Βασίλειος υἱὸς ἀγροίκου τινὸς ἐν Μύροις τῆς Λυκίας.—361, 362.
- Βασίλειος α΄, αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων.—369, 370.
- Βασίλειος Ἀτουγδῆς.—124.
- Βασίλειος, δούξ Θεσσαλονίκης.—241.
- Βασίλειος, ἡγούμενος τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ Γεωργιανῶν μοναχῶν 1562.—446.
- Βασίλειος, ἐπίσκοπος Μαδύτων 1171.—109.
- Βασίλειος ἀρχιερεὺς Μεσημβρίας 1171.—109.
- Βασίλειος ἀρχιερεὺς Νεοκαισαρείας 1171.—109.
- Βασίλειος ἐπίσκοπος Παρίου 1171.—109.
- Βασίλειος ὁ Πεκούλης, κουροπαλάτης καὶ κοιαίστωρ.—103.
- Βασίλειος, ἀδελφὸς τοῦ ἀββα Γερασίου 475-481.—184.
- Βασιλεύουσα = Κωνσταντινούπολις.—73, 338, 378, 382, 389, 390, 391, 530.
- Βασιλεὺς Ἀμασειας ἐπίσκοπος.—165, 355.
- Βασιλική (Βαρβάκη), πρεσβυτέρα.—58.
- Βασιλικὸν Κριτήριον ἐν Κωνσταντινουπόλει.—433.
- Βασιλὶς = Κωνσταντινούπολις.—311, 319, 339, 358, 359.
- Βάττης Πιζαλιώτης, ἱερεύς 1704.—21.
- Βατουρῖνον.—75.
- Βαῦ, μάγος Πέρσης.—129.
- Βαχαρίται.—441.
- Βέκκος: Ἰωάννης.
- Βελά, ἢ πόλις ἐν Ἠπείρῳ.—119, 121.
- Βενετία.—53.
- Βενιαμίν, πρωτοπαπᾶς ἐν Χαλδία 1744, 1749.—55, 57.
- Βέρροια Μακεδονίας.—90, 97, 99, 100, 101, 102, 103, 241.
- Βέρροια Συρίας.—428.
- Βηθανία.—12, 13.
- Βηθλεέμ. — 3, 5, 9, 13, 17, 18, 20, 22, 25, 26, 28, 31, 59, 60, 61, 62, 404, 405, 410, 413, 414, 416, 419, 420, 421, 436, 445, 448, 449, 455, 456, 503, 504, 505, 506.
- Βηθλεεμίται.—15, 17, 18, 25, 26, 36, 37.
- Βηθλεεμίται Φράγχοι.—25, 30, 449.
- Βηθλεεμίτες.—18, 28.
- Βηθλεεμίτες Τοῦρκοι.—30.
- Βηθλεεμίτισσα.—17.
- Βηθσαλοὲ ἢ Βηθσαλωέ. — 142, 145.
- Βηρήνα.—269.
- Βίβλοι τῶν ἱερῶν (γραφῶν).—198.
- Βιγίλιος, πάπας Ῥώμης.—70.
- Βιζύη.—104, 107.
- Βιθυνία.—214, 372.

- Βιθυνῶν πόλις ἢ προκαθημένη
= Νικομήδεια.—218.
- Βιζυτιανᾶς· κώμη ἐν τῷ θέ-
ματι τῶν Ὀπτιμάτων.—369.
- Βικέντιος ὁ ἅγιος μάρτυς.—339.
- Βλαχερνίτης.—106.
- Βλαχία.—451, 482, 495, 498.
- Βοζαλίκιον.—515.
- Βολερός.—107.
- Βορουθένης ποταμός.—73, 75.
- Βοσνία.—481.
- Βουκουρέστιον.—48, 52.
- Βουλγαρία.—374.
- Βοῦς· τόπος τοῦ Βοός.—291.
- Βραΐλα.—482.
- Βρεττανία.—74.
- Βρυῶν ἐπίσκοπος.—114.
- Βρύσεως ἐπίσκοπος.—109.
- Βοζάντιον. — 207, 278, 289,
364, 378, 393.
- Βυζαντίς.—360.
- Βύζαντος πόλις. — 196, 199,
212, 217.
- Βωμῶν μονὴ ἐν Βιθυνίᾳ, ἐν τοῖς
μέρεσι τοῦ Καταβόλου.—383,
396.
- Γαβρί· Κανσοῦ-Γουρί.
- Γαβριήλ ἀρχάγγελος ἢ ταξιάρ-
χης.—9, 63.
- Γαβριήλ ἀρχιερεὺς 1620.—93.
- Γαβριήλ γ', πατριάρχης Κων-
σταντινουπόλεως.—528.
- Γαβριήλ Ναυπάκτου καὶ Ἄρτης
μητροπολίτης 1624.—96.
- Γαβριήλ Φιλιππουπόλεως μητρο-
πολίτης 1617, 1639. — 90,
104.
- Γαβριήλ, Ἄγιοταφίτης ἱερεὺς καὶ
ψάλτης 1697.—53.
- Γάγγραι.—106.
- Γάζα.—35, 59, 60, 62, 203,
488, 489, 490, 495.
- Γαλατᾶς ἐν Βλαχίᾳ· μετόχιον τοῦ
Ἁγίου Τάφου.—63.
- Γαλάτζιον.—63.
- Γάλγαλα.—196.
- Γαλήνιοι βίβλοι.—324.
- Γαλιλαίας ὄρος.—11.
- Γάλλος αὐτοκράτωρ.—235.
- Γανὰμ ἡμπιν-Γνέμ 1715.—24.
- Γανὰμ Σαπάνης ὁ κουτζὸς ἐκ
τῆς κώμης Τζόρας 1720.—28.
- Γάνεμ Ἄλοῦλ (Ἴσας).—29, 30.
- Γάνεμ Μεσάατ Κόκκινος, Βηθλεε-
μίτης 1721.—31.
- Γάνεμ: Σιῆχ-Φάτης-Χτέμης.
- Γάνος ἡ πόλις.—90, 92, 93, 95.
- Γαρίζειν ὄρος.—133.
- Γαρίπ ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-
Χαβᾶ.—27.
- Γάσπαρ Βηθλεεμίτης, οὗ υἱὸς
Χάννας.—17, 18.
- Γαυριήλ [= Γαβριήλ], πνευματι-
κὸς καὶ ἱερομόναχος Ἄγιοσα-
βίτης 1550.—104.
- Γαφάς, οὗ υἱὸς Ὀτμάν.—403.
- Γέεννα.—295.
- Γεδσημανή, ἡ.—456, 494, 495,
506.
- Γελάσιος ὁ ἅγιος μάρτυς.—224,
226.

- Γενί-τζαμί τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει.—411.
- Γενί-σεχέρ.—508.
- Γεννάδιος α', ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως.—263, 265.
- Γέννησις τοῦ Χριστοῦ· ναὸς ἐν Βηθλεέμ.—410, 413, 416.
- Γεράσιμος ὁ ἅγιος ἀββᾶς.—175-184. Μονὴ τοῦ αὐτοῦ.—474.
- Γεράσιμος Ἀγιοταφίτης, ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ προφήτου Ἡλίου, τῆς μέσον Ἱερουσαλήμ καὶ Βηθλεέμ κειμένης 1719.—29.
- Γεράσιμος, ἀρχιμανδρίτης Ἀγιοταφίτης, πατριαρχικὸς ἐπίτροπος ἐν Ἱερουσαλήμ 1786.—59.
- Γεράσιμος, ἱερομόναχος Ἀγιοταφίτης 1796.—460.
- Γεράσιμος, Ἀλεξανδρείας πατριάρχης 1620.—92, 93, 94.
- Γεράσιμος, Ἀμασειας μητροπολίτης 1617.—90.
- Γεράσιμος Γεωργιᾶνος, ἀρχιμανδρίτης Ἀγιοταφίτης 1841.—105, 106.
- Γεράσιμος, Ἡρακλείας μητροπολίτης 1759.—80.
- Γεράσιμος ὁ καὶ Νταούτης.—17.
- Γερμανὸς Βούργαρος [sic], κανδηλάπτης Ἀγιοταφίτης.—59.
- Γερμανὸς, Ἱεροσολύμων πατριάρχης.—443, 445, 468.
- Γερμανὸς β', Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης 1226, 1227.—114, 117.
- Γερμανὸς δ', Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης 1853.—509.
- Γεφύρι τοῦ Χαλδίας (ἐν τῇ πόλει Γκιουμουσχανέ).—54.
- Γεωργιανοὶ μοναχοὶ ἐν Ἱερουσαλήμ.—443, 444, 445, 446, 447, 448, 484, 485, 505. Ὅρα καὶ τὸ Ἰβηρες καὶ τὸ Γκιουρτζῆδες.
- Γεωργιᾶνος=Γεωργιανός.—105.
- Γεώργιος ὁ μεγαλομάρτυς.—94, 339, 375. Ναὸς ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐν Χαλδίᾳ (=Γκιουμουσχανέ).—57. Ἔτερος ἐν τῇ πόλει Γιάφφα.—59. Ἔτερος πατριαρχικὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει.—92, 103. Ἔτερος τῶν Φραγκισκανῶν ἐν Παλαιστίνῃ.—507. Μετόχιον Ἀγιοταφτικὸν ἐν Γαλατζίῳ.—63. Μοναστήριον ἐν Πιτζάλλα.—461, 473. Ἔτερον ἐν Ἱερουσαλήμ, δ καὶ Νοσοκομεῖον ὀνομάζεται.—468, 512.
- Γεώργιος, πατὴρ τοῦ ὀσίου Εὐστρατίου.—369.
- Γεώργιος, ἄρχων τῶν φώτων ἐν τῇ μητροπόλει Χαλδίας 1744.—57.
- Γεώργιος, λογοθέτης τοῦ διβανίου ἐν Βλαχίᾳ 1721.—52.
- Γεώργιος ὁ νεκρέγεργτος.—289, 290.
- Γεώργιος Ἀγιάσης ἢ Ἀλάσης, Βηθλεεμίτης 1718-1721.—26, 27, 30, 31.
- Γεώργιος (Βαρβάκης).—58.
- Γεώργιος Βηθλεεμίτης ἱερέυς, δι-

- δάσκαλος ἐν Βηθλεέμ 1700-1708.—17, 18, 20, 29.
- Γεώργιος Βηθλεεμίτης ἕτερος, οὗ ἐξάδελφος Ἰσας 1700.—22.
- Γεώργιος Βηθλεεμίτης ἕτερος, οὗ υἱὸς Χάννας 1719.—30.
- Γεώργιος βοεβόδας.—63.
- Γεώργιος Ἰγνατίου ἐν Χαλδίᾳ 1749.—55.
- Γεώργιος Κρετζουλέσκουλος, μέγας λογοθέτης ἐν Βλαχίᾳ 1721.—52.
- Γεώργιος Ξιφιλίνος, οἰκουμενικὸς πατριάρχης.—113.
- Γεώργιος Σάλεχ, Μπετζαλιώτης 1718.—27.
- Γεώργιος Σελάμης, ἱερεὺς Βηθλεεμίτης 1719.—28-29.
- Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας.—6.
- Γρακούπης Ἀμποῦ-Φέλεχ, Βηθλεεμίτης 1715.
- Γρακούπης Καλελῆς, σέχης 1704.—21.
- Γρακούπης Καστρινός 1700.—18.
- Γρανάκης, ποστέλνικος ἐν Βλαχίᾳ 1721.—63.
- Γράφα ἢ Γιάφφα=Ἰόππη.—33, 58, 436.
- Γραχαγιᾶς, σεχ-ισλάμ ἐν Κωνσταντινουπόλει 1731.—406, 411.
- Γραχαγιᾶς Μπτέρης, Βηθλεεμίτης 1700.—17.
- Γραχαγιᾶς Ντέρης, Βηθλεεμίτης 1701-1715.—18, 25.
- Γινούζης (ἢ Γιονούζης) ἤμπιν-Τάπητ ἢ Τάμπετ, σέχης ἐκ τῶν Κοκκίνων 1698-1704.—15, 16, 17, 18, 20, 22.
- Γχιουμουσχανές=Ἀργυρούπολις.—54, 482.
- Γχιουρτζῆδες=Γεωργιανοὶ ἢ Ἰβηρες.—423, 425.
- Γνέμ, οὗ υἱὸς Γανάμ 1715.—24.
- Γνέμης Ἀτζιρας, Μπετζαλιώτης 1718.—27.
- Γνέμης Βηθλεεμίτης, οὗ υἱὸς Χάννας ἱερεὺς.—28.
- Γνέμης Σαφατλῆς 1732.—35.
- Γολγοθάς.—10, 13, 405, 410, 415, 441, 442, 443, 447, 448, 451, 500.
- Γολινδοῦχ ἢ καὶ Μαρία, ὁσιομάρτυς.—149-174, 351-356.
- Γόρτυνα.—224, 225, 226, 235, 237.
- Γορτυναίων πόλις.—231.
- Γοστολόπουλος ἢ Ζυγοστόπουλος ἐξ Ἄρτης.—124, 125.
- Γοτθία.—107.
- Γουρί-Γαβρί: Κανσοῦ.
- Γραικικὸν μοναστήριον τῆς Ἱερουσαλήμ=τὸ τῶν Ἀγιοταφικῶν.—440.
- Γραφαὶ αἱ Θεῖαι.—82, 132, 168, 280, 532. Ἡ θεόπνευστος ἢ ἡ θεία Γραφή.—97, 205. Ἄπλως ἡ Γραφή.—318.
- Γρέητ ἢ Γρέιπ.—27.
- Γρηγόριος μοναχός=Γεώργιος ὁ νεκρέργετος.—290, 299.
- Γρηγόριος ὁσιος ὁ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ τῆς Βιθυνίας.—369, 370, 371.

- Γρηγόριος, Ἀγχόρας μητροπολί-
της 1617.—92.
- Γρηγόριος, Ἀμασειάς μητροπολί-
της 1620.—95.
- Γρηγόριος Ἀρμένης ἐν Ἱερουσα-
λήμ.—408.
- Γρηγόριος (Βαρβάκης), ἱερομόνα-
χος.—58.
- Γρηγόριος ὁ Διάλογος.—278.
- Γρηγόριος ὁ Θεολόγος.—260,
261, 285, 286, 373.
- Γρηγόριος ἱερεύς, οἰκονόμος τῆς
μητροπόλεως Χαλδίας 1744,
1749.—55, 57.
- Γρηγόριος ἱερομόναχος, πρωτοσύγ-
κελλος τοῦ Παναγίου Τάφου
ἐν Χαλδίᾳ 1744.—57.
- Γρηγόριος, Λαρίσσης μητροπολί-
της 1620, 1639.—93, 95,
103.
- Γρηγόριος ὁ Νύσσης.—392.
- Γρηγόριος Στεφάνου ἐν Χαλδίᾳ
1749.—55.
- Γρηγόριος Χαλεπίνσκι, μέγας βι-
σιάρης ἐν Βλαχίᾳ 1721.—52.
- Γύγης, βασιλεὺς Λυδίας.—202.
- Δαβὶδ=Δαυίδ.
- Δαβὶδ, ἐρμηνεὺς τῆς μονῆς τῶν
Ἁγιοταφριτῶν 1668.—458.
- Δαβὶδ μοναχός, ἡγούμενος τῆς
ἀγίας Βηθλεέμ 1700.—17.
- Δαδάν.—198.
- Δαίμων, Δαίμονες.—77, 166,
214, 216, 223, 230, 232,
233, 235, 236, 247, 249,
264, 268, 303, 308, 314,
317, 338, 358, 386, 394,
397, 398.
- Δαιμονίων στίφος.—359.
- Δακικὴ διάλεκτος.—48.
- Δαμασκηνός: Ἰωάννης.
- Δαμασκηνός, Βιζύης μητροπολί-
της 1639.—104.
- Δαμασκός.—19, 34, 272, 276,
279, 284, 298, 301, 304,
305, 308, 317, 321, 327,
341, 343, 404, 428, 430,
431, 434, 436, 457, 478,
479, 483, 487, 493, 498,
506, 510, 516.
- Δαμασκῶν χώρα.—306.
- Δανιὴλ ὁ προφήτης.—152, 159,
161, 163, 216, 306.
- Τὰ Δανιὴλ (παλάτια) ἐν Κων-
σταντινουπόλει.—269.
- Δανιὴλ Ἀγιοταφίτης, ἡγούμενος
τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1718.
—26.
- Δανιὴλ, Ἀθηνῶν μητροπολίτης
1639.—103.
- Δανιὴλ, Αἴνου μητροπολίτης 1620.
—93, 65.
- Δανιὴλ, Διδυμοτείχου μητροπολί-
της 1639.—104.
- Δανιὴλ, Σερρῶν μητροπολίτης
1639.—101, 103.
- Δανιὴλ (Φανέλης), ἱερομόναχος
ἐκ Πάτμου.—58.
- Δανιὴλ ἱερομόναχος πρωτοσύγ-
κελλος τῆς Μεγάλης Ἐκκλη-
σίας 1620.—93.
- Δαουτλῆδες=οἱ περὶ τὴν ἀγίαν
Σιών Μουσουλμᾶνοι· ἐν γὰρ τῇ

- μονῆ ταύτης οἱ Μουσουλμᾶνοι πρεσβεύουσιν εἶναι τὸν τάφον τοῦ προφήτου Δαυίδ. — 472, 473, 513.
- Δάρας ἢ Δαρᾶς, τὸ πόλις Περσική. — 170, 171, 355.
- Δαρήφης ἢ Δαρίφης, Βηθλεεμίτης. — 25, 31.
- Δαυὶδ ἢ Δαβὶδ ὁ προφήτης. — 1, 6, 7, 10, 160, 170, 193, 205, 216, 274, 304, 316, 322, 330, 337, 341, 372, 397. Μνήμα ἢ τάφος αὐτοῦ. — 35, 448.
- Δαυϊτικὸν λόγιον. — 158.
- Δεβλὲτ-Ἐγζουιπέ. — 440.
- Δεβλὲτ-Τουρκιγιέ. — 440.
- Δεβλὲτ-Σζιρακιέ. — 440.
- Δεδουλέσכולος: Ἰωάννης.
- Δέζνα, ποταμός. — 75.
- Δέκιος αὐτοκράτωρ. — 225.
- Δερ - Ἀμούδ, μοναστήριον τῶν Γεωργιανῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. — 445, 446.
- Δέρκος. — 109.
- Δεσποينوῦ (Βαρβάκη). — 58.
- Δζεμάζ - ελ - εβέλ = Τζεμάζιλ-ἐβ-βέλ. — 448.
- Δημητράκης Ῥαμαδάνης, μέγας σπαθάρης ἐν Βλαχία 1721. — 52.
- Δημήτριος ὁ μεγαλομάρτυς. — 238, 239, 241, 242, 244.
- Δημήτριος ἐπίσκοπος Νίκης 1171. — 109.
- Δημήτριος προσκυνητής, οὗ υἱός Ἰγνάτιος ἀρχιεπίσκοπος Χαλδίας. — 56.
- Δημήτριος, προσκυνητὴς τοῦ Ἁγίου Τάφου 1794. — 480.
- Δημήτριός τις ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 360, 361.
- Δημήτριός τις ἐν Ἱερουσαλήμ. — 1530. — 460.
- Δημήτριος (Βαρβάκης). — 58.
- Δημήτριος Βηθλεεμίτης, οὗ υἱός Νικόλας. — 31.
- Δημήτριος Οὐροτζόγλου ἐν Ἀμασεία 1826. — 495.
- Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ — 311.
- Διάβολος. — 3, 9, 77, 100, 101, 132, 159, 161, 234, 260, 263, 290, 293, 378, 387.
- Διαβολικὴ ἐνέργεια. — 396.
- Διακο-Ἰωακείμ, ψάλτης Ἁγιοταφίτης 1775. — 58.
- Διακονικόν. — 133.
- Διάλογος: Γρηγόριος.
- Διβάνιον αὐτοκρατορικὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 486, 487.
- Διδυμότειχον. — 93, 96, 104.
- Δικαιοσύνης Κριτήριον = Διβάνιον Κωνσταντινουπόλεως. — 433.
- Διοκλητιανὸς αὐτοκράτωρ. — 252, 257.
- Διονύσιος, Ἀδριανουπόλεως μητροπολίτης 1759. — 80.
- Διονύσιος Βερροιαῖος, ἱερεὺς Ἁγιοταφίτης 1697. — 53.
- Διονύσιος Καραμανλῆς, μοναχὸς Ἁγιοταφίτης 1697. — 53.

- Διονύσιος γ', Κωνσταντινουπό-
λεως πατριάρχης.—1.
- Διονύσιος δ', Κωνσταντινουπό-
λεως πατριάρχης 1672, 1673,
1689.—64, 67, 72, 83.
- Διόσπολις.—133.
- Δισκαρθάς, πόλις ἐν Περσίδι.—
142, 145.
- Δοβροχουβίστα, χωρίον τοῦ θέ-
ματος Βερροίας τῆς Μακεδο-
νικῆς.—241.
- Δομετιανὸς ἀρχιεπίσκοπος Μελι-
τηνῆς.—151, 169.
- Δομνίου ἔμβολα ἐν Βυζαντίῳ.—
260, 261, 264.
- Δονάτος: Φρά-Δονάτος.
- Δοσίθεος, πατριάρχης Ἱεροσολύ-
μων.—19, 42, 44, 67, 83, 86,
527, 528, 530, 532.
- Δούκας (Κωνσταντῖνος), δεσπό-
της τῆς Ἡπείρου.—122, 124.
- Δούκας (Μανουήλ) 1234.—119.
- Δούκας βοεβόδας.—63.
- Δούπνιτζα.—482.
- Δράμα, πόλις ἐν Μακεδονίᾳ.—93.
- Δρίστρα: Δρύστρα.
- Δρυϊνούπολις.—119.
- Δρύστα, Δρύστρα, Δρίστρα.—80,
104, 107, 109.
- Δύσις.—279, 299, 380, 408.
- Δωήκ.—368.
- Δωρόθεος, Ἱεροσολύμων πατριάρ-
χης 1405, 1412.—441, 442.
- Δωρόθεος Βεζελιώτης, ἱερομόνα-
χος 1749.—55.
- Ἐβραῖοι.—85, 138, 139, 145,
458, 511.
- Ἐγρουπιτέ: Δεβλέτ.
- Ἐδέμ.—431.
- Ἐδεσσα.—131.
- Ἐήτης, υἱὸς Ἀλλῆ Χουρέχ 1723.
—32.
- Εἰκονοκαῦσαι.—374.
- Εἰκονομάχοι.—280, 287, 293,
394.
- Εἰρήνης τῆς ἁγίας ἐκκλησία ἐν
Κωνσταντινουπόλει. — 265,
268, 269.
- Ἐλαιῶν ὄρος. — 11, 13, 333,
456.
- Ἐλασσῶνος ἐπισκοπή.—80, 482.
Ἡ αὐτὴ καὶ Ἐλασσῶνα.—89.
- Ἐλένη ἡ ἁγία.—217. Ναὸς αὐ-
τῆς, ὁ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἁγιο-
ταφιτῶν ἐν Ἱερουσαλήμ.—61,
62, 415.
- Ἐλζαχρί: Μέλεχ-Ταχ'ιρ-Τζακμάκ.
Τὰ Ἐλευθερίου (παλάτια) ἐν Βυ-
ζαντίῳ.—360.
- Ἐλευθέριος Κανουχέρ 1749.—
55.
- Ἐλευθέριος χατζῆς 1749.—55.
- Ἐλισάβητ ἡ μήτηρ τῆς Θεοτό-
κου.—5.
- Ἐλισάβητ τις ἐν Ἱερουσαλήμ
1758.—494.
- Ἐλισσαιέ, Ἐλισσαῖος ὁ προφή-
της.—162, 375.
- Ἐλκεσαῖος ὁ καὶ Ναοὺμ ὁ προ-
φήτης.—216.
- Ἐλλάς.—89.

- Ἑλλην, Ἑλληνες.—226, 228, 231, 247, 273, 278, 439. 444, 448, 466, 468.
- Ἑλλησποντίων ἐπαρχία.—115.
- Ἑμινέ, μουσουλμάνισσα 1720.—486.
- Ἑμμαούς ἢ Ἑμμαοῦς.—11, 33.
- Ἐπιτροπικὸν Κελλί, τὸ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφιδῶν. — 20, 21.
- Ἐπιφάνεια Συρίας. — 54, 83, 332.
- Ἐπιφάνιος, μητροπολίτης Φιλίππων 1171.—109.
- Ἐρζεγοβίνη.—481.
- Ἐρημητικός· ἐπώνυμον τοῦ ἀγίου Νικολάου.—75.
- Ἐριννός.—334.
- Ἐρμέου γένος ἐν Γορτόνῃ.—226.
- Ἐρσαία πρεσβυτέρα 1750.—57.
- Ἐρτιμάτ· ὄνομα φυλῆς ἀραβικῆς.—33.
- Ἐσπέρα.—299.
- Ἐσρέφ: Μέλεξ·Ἐσρέφ.
- Ἐτράχ: Πενι·Ἐτράχ.
- Ἐθα.—10, 159.
- Ἐθαγγέλιον, Ἐθαγγέλια. — 273, 278, 408, 409, 499.
- Ἐθάρεστος ὁ ἅγιος μάρτυς.—226.
- Ἐθγένιος, ποιμὴν τῆς λαύρας τοῦ ἀββᾶ Γερασίμου †526.—184.
- Ἐθδοκία (Κομνηνοῦ Φανέλη).—58.
- Ἐυεργέτου Χριστοῦ μοναστήριον ἐν τῇ ἐπίσκοπῃ Κασσανδρείας.—114.
- Ἐυθύμιος ὁ μέγας ὀσιος.—176, 179, 180.
- Ἐυθύμιος ὁ Σιδῶνος 1722.—497.
- Ἐυθύμιος ὁ Τορνίκης.—119.
- Ἐυθύμιος ὁ Φαναρίου 1624.—97.
- Ἐυνικιανὸς ὁ ἅγιος μάρτυς. — 224, 226.
- Ἐυπόρος ὁ ἅγιος μάρτυς.—224, 226, 234.
- Ἐυρωπαϊα μέρη.—73.
- Ἐυρώπη.—72, 74, 75.
- Ἐυσέβιος ὁ Νικομηδείας.—287, 288.
- Ἐυστάθιος ὁ Παμφυλίας.—115.
- Ἐυστάθιος, ἡγούμενος τῆς μονῆς τῶν Αὐγάρου.—372-373.
- Ἐυστράτιος πρεσβύτερος, συγγραφεὺς βίου τῆς ἁγίας Γολινδούχ.—149, 173.
- Ἐυστράτιος ὁ ὀσιος, ἡγούμενος τῆς μονῆς τῶν Αὐγάρου.—367-400.
- Ἐυχαίτα.—109.
- Ἐφεσος.—92, 103, 109, 115, 117.
- Ἐφραιμ Ἀθηναῖος, μητροπολίτης Βηθλεέμ 1766.—61.
- Ἐφα.—279, 299, 385.
- Ἐφα Ἐμβολα Κωνσταντινουπόλεως.—358.
- Ἐωσφόρος.—97.
- Ζαβεριωτῶν γένος ἐν Χαλδίᾳ.—54, 55.
- Ζάετ, υἱὸς χατζῆ Ἡμπραῆμ. 1730.—33.
- Ζάητ, οὗ υἱὸς σιέχ·Ἀλεγιάν.—24.

- Ζάητ, οὗ υἱὸς Ἀπτάλας.—24.
- Ζαῖτ Μπετζαλιώτης.—28.
- Ζαποροβικός στρατός.—75.
- Ζάρζαρ Βηθλεεμίτης.—21.
- Ζαχαρία τοῦ προφήτου σπῆτι.—
436.
- Ζαχίρ-Μελούκ, Βαχαρίτης σουλ-
τάνος τῆς Αἰγύπτου 1313.—
441.
- Ζεήτ, υἱὸς Θαβίτ 623.—403.
- Ζεμζέμ-σουγροῦ = Ἰορδάνης πο-
ταμός.—414.
- Ζέπητς ἢ Ζέμπης ἀπὸ Ντέρ-Για-
σὴν, οὗ υἱὸς Χαλήλης.—35, 36.
- Ζερνικάος = Ζοιρνικάβιος.—73.
- Ζεύς.—230, 231, 294.
- Ζηάτης, υἱὸς χατζῆ Ἡμπραῆμ
1730.—33.
- Ζήνων αὐτοκράτωρ.—70, 184.
- Ζητούνιον.—88, 89, 90.
- Ζιλκαδέ· μὴν μουσουλμανικός.—
441, 442, 451, 453, 454,
455, 457, 460, 462, 465,
466, 467, 472, 474, 475,
477, 479, 480, 484, 485,
486, 487, 488, 492, 493,
494, 495, 497, 499, 500,
502, 504, 505, 509, 511,
512, 514.
- Ζιλχιτζέ· μὴν μουσουλμανικός.—
427, 450, 451, 453, 454,
458, 460, 466, 467, 469,
471, 475, 477, 479, 482,
484, 486, 488, 490, 492,
496, 500, 501, 502, 504,
505, 506, 508, 510, 512,
515.
- Ζοιρνικάβιος (Ἀδάμ).—72.
- Ζοροβάβελ.—217.
- Ζουάντες, ἱερεὺς Ἰεζαλιώτης 1704.
—21.
- Ζυγοστόπουλος ἢ Γοστυλόπου-
λος.—124.
- Ζωὴ Φανέλη.—58.
- Ζώλ, οὗ υἱὸς Ἀμπτάλας Ἱερο-
σολομίτης.—24.
- Ζωναρᾶς (Ἰωάννης).—287.
- Ζωοδόχος Τάφος = Ἅγιος Τά-
φος.—11, 532.
- Ζωτικὸς ὁ ἅγιος μάρτυς.—226.
- Ἴηλιού ἢ Ἴηλίας ὁ προφήτης.—
318, 372, 375, 385, 392.
Μοναστήριον αὐτοῦ μέσον τῆς
Ἱερουσαλήμ καὶ Βηθλεέμ.—15,
18, 21, 25, 29, 32, 37, 471.
- Ἴηλίας, πρεσβύτερος τῆς Ἀγίας
Ἀναστάσεως.—131.
- Ἴηλίας, πατριάρχης καὶ ἑξαρχος
τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσα-
λήμ.—329, 334.
- Ἴηλίας (Βηθλεεμίτης).—17.
- Ἴηλίας Βηθλεεμίτης ἕτερος, υἱὸς
Ἰσα καὶ ἀδελφὸς Ἀναστασίου,
γενόμενος μουσουλμᾶνος καὶ
ἀποθανὼν ἐν Δαμασκῶ.—19.
- Ἴηλίας Ἄμπου-Μιχαήλ ἐν Γιάφφα
1722.—59.
- Ἴηλίας Χάννε, Χάννα ἢ Χάνη,
Βηθλεεμίτης 1719, 1736.—
29, 30, 37.
- Ἴηλιος.—137, 351.
- Ἴηλιου Βωμοί.—383.
- Ἴμηρ-Σαλάμ ἐκ Τζέρμης 1732.
—35.

- Ἡμῆρ-Σεφ ἐκ Τζέρμης 1732.—
35.
- Ἡμπραῆμ-πασζᾶς, διοικητής, ὡς φαίνεται, τῆς Ἱερουσαλήμ 1721.—
30.
- Ἡμπραῆμ (Βηθλεεμίτης) 1704.—
21.
- Ἡμπραῆμ χατζῆς ἐκ Καλονῆς 1730.—33.
- Ἡμπραῆμ Νταντούσης 1731.—
36.
- Ἡμπραῆμ Βηθλεεμίτης ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ πατᾶ Χάνα Ἀποῦ-Χουμέτε.—36.
- Ἡμπραῆμ Φιλιππώτης 1720.—
27.
- Ἡμπραῆμ, σουλτάνος τῆς Τουρκίας 1741.—410, 412, 415, 417.
- Ἡπειρος.—118.
- Ἡράκλεια Θράκης.—80, 89, 90, 93, 94, 96, 103, 106.
- Ἡράκλειον Κρήτης.—226.
- Ἡράκλειος αὐτοκράτωρ. — 131, 146, 147.
- Ἡρακλῆς.—73.
- Ἡσαίας ὁ προφήτης. — 12, 13, 154, 196, 200, 203, 215, 216, 240, 331, 361.
- Ἡσαίας, ἡγούμενος τῆς λαύρας τοῦ ὁσίου Σάβα 1550.—104, 105.
- Ἡσας ἢ Ἰσας Σιαμαῆς Πεζαλιώτης 1704.—20.
- Θαβίτ, υἱὸς Νεφίς 623.—403.
- Θαβίτ, οὗ υἱὸς Χάτιθ.—403.
- Θαβίτ, οὗ υἱὸς Ζεήτ.—403.
- Θαβῶρ (τὸ ὄρος). — 337, 348. Τὸ αὐτὸ καὶ Θαβῶριον.—47, 60, 61, 62, 349.
- Θαυμακός.—118.
- Θεία Γραφή.—152, 532. Ὅρα καὶ τὸ Γραφαί.
- Θεῖοι Τόποι Παλαιστίνης.—327.
- Θέκλα ἡ ἀγία πρωτομάρτυς.—
159, 217, 355. Μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι ταύτης ἐν Ἱερουσαλήμ.—467, 510.
- Θεκῶα (τὰ).—332.
- Θεοδοσία, σύζυγος τοῦ καίσαρος Βάρδα καὶ εἶτα μονῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἡγουμένη. —
389, 394.
- Θεοδόσιος, μητροπολίτης Μηδείας καὶ Σωζοπόλεως 1624.—97.
- Θεοδόσιος, μητροπολίτης Σίδης.—
108.
- Θεοδόσιος, υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος Μαυρικίου.—173.
- Θεοδόσιος γ', αὐτοκράτωρ.—247.
- Θεοδόσιος, ἱερομόναχος Σιναΐτης 1744.—57.
- Θεοδοσίου χωρίον ἀραβικὸν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, τὸ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς λαύρας τοῦ ἄββᾶ Θεοδοσίου.—26. Τὸ αὐτὸ καὶ Θεοδοσίτων χωρίον.—23, 24. Οἱ κάτοικοι Θεοδοσίται ἢ Θεοδοσίτες.—16, 21, 22, 25, 32, 33, 474.
- Θεοδοσιούπολις.—482, 494.
- Θεόδουλος ὁ ἅγιος μάρτυς.—224, 226, 228, 229, 230, 233.

- Θεόδουλος, μητροπολίτης Σηλυβρίας 1171.—109.
- Θεόδοτος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως εικονομάχος. — 199.
- Θεοδώρα 'Ραούλαινα Καντακουζηνή ἢ Παλαιολογίνα.—185.
- Θεοδώρα βασίλισσα, σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορος Θεοφίλου.—216, 218, 219, 250, 378, 382.
- Θεόδωροι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἐκκλησία ἐπ' ὀνόματι τούτων ἐν Ἀτταλείᾳ.—66.
- Θεόδωρος ὁ μεγαλομάρτυς οἶκος ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐν τῷ Τενέτρα.—269. Εἰκὼν αὐτοῦ. 388.
- Θεόδωρος μοναχός.—286.
- Θεόδωρος μονάζων ἐν τῷ Ὀλύμπῳ.—385.
- Θεόδωρος Ἄγγελος Κομνηνός, αὐτοκράτωρ τῆς Ἡπείρου 1234. — 118.
- Θεόδωρος ὁ Ἀλανίας 1226. — 114.
- Θεόδωρος ὁ Γραπτός.—185, 187, 191, 215.
- Θεόδωρος ὁ Λαοδικεῖας 1226.—114.
- Θεόδωρος ὁ Μηθύμνης 1171.—109.
- Θεόδωρος χατζῆ-Δημητρίου 1744. — 57.
- Θεομήτωρ. — 251, 324, 325, 337, 348, 349.
- Θεοτόκος.—63, 246, 275, 279, 282, 287, 302. Ναὸς αὐτῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὁ καὶ Χώρα καλούμενος.—219. Εἰκὼν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Λουκᾶ γραφεῖσα.—249.
- Θεοφάνης ὁμολογητῆς ὁ Γραπτός.—185, 187, 191, 214, 217, 219, 220, 337.
- Θεοφάνης, μητροπολίτης Πέτρας Ἀραβίας 1730.—60, 61.
- Θεοφάνης, ἐπίσκοπος Μογλένων 1589.—82.
- Θεοφάνης, μητροπολίτης Παλαιῶν Πατρῶν 1617-1624. — 92, 93, 95, 96.
- Θεοφάνης, μητροπολίτης Ἀθηνῶν 1624.—96.
- Θεοφάνης, πατριάρχης Ἱεροσολύμων.—448.
- Θεοφάνεια, Θεοφάνια. — 1, 13, 337.
- Θεόφιλος αὐτοκράτωρ. — 206, 207, 209, 210, 212, 216, 382.
- Θεόφιλος, πατριάρχης Ἱεροσολύμων 1437-1438.—442.
- Θεόφιλος Ῥούτκας Ἰησουίτης. —76.
- Θερμῶν καὶ Τζίας ἐπίσκοπος. —97.
- Θερμοπύλαι.—123.
- Θερασίτης.—205.
- Θεσσαλονίκη.—92, 93, 95, 96, 98, 107, 238, 241, 527.
- Θεσσαλονικεῖς.—243.
- Θετταλία.—89.
- Θῆβαι.—106, 199.
- Θηραμένης.—202.

- Θράκη.—107, 211, 299, 363, 364.
- Θρακῶν χώρα.—212.
- Θωμᾶς, πατριάρχης Ἱεροσολύμων.—190.
- Ἰακώβ ὁ προπάτωρ. — 7, 152, 170, 197.
- Ἰακώβ ὁ ἀδελφόθεος.—337. Ἐκκλησία ἐπ' ὀνόματι τούτου ἐν Ἱερουσαλήμ.—510.
- Ἰάκωβος, ἀρχιεπίσκοπος Θαβωρίου 1766.—61, 62.
- Ἰάκωβος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.—71.
- Ἰάκωβος, μαθητῆς τοῦ ὁσίου Μιχαήλ.—206.
- Ἰαννῆς.—217.
- Ἰβήρες.— 26, 299, 358, 408, 409, 410, 413, 414, 415, 416, 417, 422, 441, 460, 461, 462, 463, 464, 475, 484, 500, 508, 511, 512, 516.
- Ἰβηρικά ἐκκλησιαί.—464.
- Ἰγνάτιος, οὗ υἱὸς Γεώργιος 1749.—55.
- Ἰγνάτιος Σαρασίτης, λογοθέτης καὶ ἐπίτροπος τοῦ Παναγίου Τάφου ἐν Χαλδίᾳ 1744, 1749, 1750.—50.
- Ἰγνάτιος, Γάνου καὶ Χώρας μητροπολίτης 1620.—93, 95.
- Ἰγνάτιος, Τραπεζοῦντος μητροπολίτης 1617.—92.
- Ἰγνάτιος, Χαλδίας ἀρχιεπίσκοπος 1744, 1749.—55, 56.
- Ἰγνάτιος, Χίου μητροπολίτης 1620, 1624.—93, 97, 104.
- Ἰεζάβελ.—372.
- Ἰεζεκιήλ ὁ προφήτης.—205.
- Ἰεζεκιήλ, μητροπολίτης Ἀμασείας 1639.—103.
- Ἰεράπουνα.—237.
- Ἰερεμίας ὁ προφήτης. — 120, 161, 200, 212.
- Ἰερεμίας β', πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1589.—81.
- Ἰερεμίας, μητροπολίτης Νικαίας 1759.—80.
- Ἰερεμίας, ἀρχιερεὺς Παροναξίας 1624.—97.
- Ἰερεμίας, ἐπίσκοπος Πολυανῆς 1617.—91.
- Ἰερεμίας, ἀρχιεπίσκοπος Σεβαστείας 1766.— 61, 62.
- Ἰερεμίας, πρώην μητροπολίτης Σμύρνης 1693.—103.
- Ἰερεμίας, μητροπολίτης Σοφίας 1759.—80.
- Ἰερεμίας, μητροπολίτης Χαλκηδόνος 1617.—90.
- Ἰεριχόντιοι.—178.
- Ἰεριχώ.—179.
- Ἰερόθεος Ἀγιοταφίτης, ψάλτης 1775.—57.
- Ἰερόθεος, μητροπολίτης Μονεμβασίας 1589.—82.
- Ἰεράπολις. — 107, 130, 141, 168.
- Ἰερὸν Κοινὸν τοῦ Ἁγίου Τάφου.—106.
- Ἰερὸν τοῦ ναοῦ τοῦ Σολομῶντος.—315, 337.
- Ἰερουσαλήμ, Ἱεροσόλυμα.—1, 6,

- 7, 8, 11, 12, 24, 32, 33,
37, 39, 42, 46, 49, 55, 56,
59, 60, 61, 62, 65, 68, 69,
70, 71, 72, 73, 79, 80, 86,
87, 92, 104, 105, 106, 118,
119, 121, 124, 130, 165,
167, 175, 267, 279, 286,
299, 303, 312, 329, 334,
336, 347, 348, 350, 351,
355, 404, 405, 407, 408,
410, 412, 415, 418, 419,
420, 421, 422, 423, 425,
426, 427, 428, 430, 431,
434, 435, 436, 437, 438,
439, 440, 441, 442, 443,
444, 445, 446, 447, 448,
449, 451, 453, 455, 457,
458, 459, 460, 461, 462,
463, 464, 465, 466, 467,
468, 469, 470, 471, 472,
476, 477, 478, 479, 480,
481, 482, 484, 486, 488,
491, 495, 496, 497, 498,
506, 507, 508, 509, 510,
512, 514, 516, 527, 528,
529, 530, 531, 532, 533,
534, 535, 537.
- Ἱεροσολομίτης, Ἱεροσολομίται. —
34, 35, 67, 452, 457, 458,
459, 483, 486, 488, 511.
- Ἱεσδίν.—142, 144, 145, 146.
- Ἱησοῦς ὁ τοῦ Ναυή.—372.
- Ἱησοῦς Ἰωσεδέκ.—217.
- Ἰκάριος.—335.
- Ἰκόνιον.—104, 107.
- Ἰλδίν-Ἀπιπέκερ.—445.
- Ἰλιος (ἦ).—199.
- Ἰλφοβίου καδδηλίκιον ἐν Βλα-
χία.—49.
- Ἰμβρος.—92, 97.
- Ἰμπραήμ, υἱὸς Νταντοῦς ἢ Ναν-
τοῦς 1723.—31.
- Ἰμπραϊμ, κριτὴς τῆς Ἱερουσα-
λήμ 1758.—449.
- Ἰόνιον πέλαγος.—364.
- Ἰόπη.—42, 449, 476, 477,
478, 479, 480, 482, 488,
489, 491, 492, 494, 514,
515.
- Ἰορδάνης· ὄνομα λέοντος.—182,
183.
- Ἰορδάνης ποταμός.—3, 4, 9, 13,
175, 176, 180, 181, 182,
337, 413, 474, 475.
- Ἰουδαία.—305.
- Ἰουδαῖοι.—142, 161, 315, 331.
- Ἰούδας ὁ ἀπόστολος.—337.
- Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης. — 54,
80, 87.
- Ἰουλιανὸς αὐτοκράτωρ.—8.
- Ἰουλιανοῦ λιμὴν ἐν Κωνσταντινου-
πόλει.—391.
- Ἰουστίνος ἀββᾶς, προεστὼς τῆς
μονῆς τοῦ ἀββᾶ Ἀναστασίου.—
126, 131, 138.
- Ἰπραίμ, σουλτάνος τῆς Τουρκίας.
—457, 462, 464, 466, 467,
469, 481, 483, 493, 494,
496, 503, 504, 506, 510.
- Ἰπραίμ Χακούρ 1809.—494.
- Ἰσαὰκ ὁ προπάτωρ.—319.
- Ἰσαάκ τινος οἰκία ἐν Ἱερουσα-
λήμ.—469.
- Ἰσαὰκ Νίτζημ Βηθλεεμίτης 1719.
—29, 30.
- Ἰσας 1708.—21.

- Ἰσας ἤμπιν-Ἀμπέτ 1715.—24.
Ἰσας Βηθλεεμίτης.—19.
Ἰσας Γάνεμ Ἀλούλ, Βηθλεεμί-
της.—29, 30.
Ἰσας Καστρινός 1700-1704.—
18, 21.
Ἰσας Μχάνας, Ἱεροσολυμίτης
1732.—34.
Ἰσας, υἱὸς Σάλεχ Ζάρζαρ Βη-
θλεεμίτου 1703.—21, 22.
Ἰσας Σάλημ Μπετζαλιώτης 1720.
—27.
Ἰσας ἤμπιν-Σάλημ Ζαῖτ, Μπε-
τζαλιώτης 1720.—28.
Ἰσας Σιαμᾶς 1704.—20.
Ἰσας Συμεών, Βηθλεεμίτης. —
29, 30.
Ἰσας Ταρήφ Τζοραίτης.—25.
Ἰσαυρία.—318.
Ἰσίδωρος ὁ ἅγιος μάρτυς.—265,
268.
Ἰσλαμίται.—452.
Ἰσμαήλ, ρέις-ἐφέντης 1732. —
429, 433.
Ἰσμαήλ Βηθλεεμίτης, γαμβρὸς
τοῦ σεχ-Γινούζη Κοκκίνου
1701.—18.
Ἰσμαήν Βηθλεεμίτης, ἀνεψιὸς
τοῦ σεχ-Γινούζη Κοκκίνου
1700.—22.
Ἰσμαήν Βηθλεεμίτης Κόκκινος
1721.—31.
Ἰσμαίνης Κόκκινος, Βηθλεεμίτης
1704.—20.
Ἰσπάρτα.—483.
Ἰσραήλ.—11, 197, 203, 304,
334, 393.
Ἰσραηλιτικὸς λαός.—68.
Ἰσραηλίτις.—158.
Ἰταλία.—308, 311.
Ἰταλίνσκης, πρέσβυς τῆς Ῥωσίας
ἐν Κωνσταντινουπόλει 1805.—
438.
Ἰφικλος.—199.
Ἰωακείμ Ἀγιοταφίτης (ἀρχιμαν-
δρίτης) 1755, 1766.—47, 62.
Ἰωακείμ, Βερροίας μητροπολίτης
1617.—90.
Ἰωακείμ, Γάζης ἀρχιεπίσκοπος
1790.—62.
Ἰωακείμ Γεωργιανός, ἡγούμενος
τῆς ἐν Ἱερουσαλήμ ἰβηρικῆς
μονῆς Δέρ-Ἀμουδ 1559. —
445.
Ἰωακείμ, Ἱεροσολύμων πατριάρ-
χης 1329.—441.
Ἰωακείμ, Ἰμβρου μητροπολίτης
1624.—97.
Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς καὶ πρό-
δρομος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.—
3, 4, 5, 68, 269, 287.
Ἰωάννης ἀπόστολος ὁ θεολόγος
καὶ εὐαγγελιστὴς.—7, 11, 151.
Ἐκκλησία ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ,
ἢ τοῦ Κυρηγοῦ λεγομένη, ἐν
Κωνσταντινουπόλει, μετόχιον
οὔσα τῶν Σιναϊτῶν.—70.
Ἰωάννης, Ἀπαμείας ἐπίσκοπος
εἰκονομάχος.—214.
Ἰωάννης Αὐληνός, χαρτοφύλαξ
τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας 1227.
—118.
Ἰωάννης Βαρβάκης. — 58 (δύο
Ἰωάνναι).

- Ἰωάννης ὁ Βέκκος.—197.
- Ἰωάννης τις Βυζάντιος ἐν θαλάσῃ σωθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀγίου Νικολάου.—364.
- Ἰωάννης Γοστούπουλος ἢ Ζυγοστόπουλος.—124.
- Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός. — 2, 271, 273, 274, 275, 276, 277, 279, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 290, 299, 300, 303, 304, 305, 306, 307, 309, 310, 312, 314, 317, 318, 320, 321, 322, 323, 325, 326, 327, 328, 332, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350.
- Ἰωάννης Δεδουλέσκουλος, μέγας κόμισος τῆς Βλαχικῆς ἡγεμονίας 1721.—52.
- Ἰωάννης, Ἐφέσου μητροπολίτης 1226.—117.
- Ἰωάννης ὁ Ζωναράς.—287.
- Ἰωάννης, Ἱεροσολύμων πατριάρχης.—305.
- Ἰωάννης, Κλαυδιουπόλεως μητροπολίτης 1171.—109.
- Ἰωάννης, Κυψέλλων ἐπίσκοπος 1171.—109.
- Ἰωάννης, Κρήτης μητροπολίτης 1171.—109.
- Ἰωάννης, Κυζίκου μητροπολίτης.—213.
- Ἰωάννης Μερκουρόπουλος, πατριάρχης Ἱεροσολύμων.—303.
- Ἰωάννης, Ναυπάκτου μητροπολίτης XIII.—119, 124.
- Ἰωάννης ὁ Νεομάρτυς.—63.
- Ἰωάννης Σαμουήλ ὁ Ποποβίτζης, δοῦξ Κιοβίας.—75.
- Ἰωάννης ὁ Σμενιώτης.—241.
- Ἰωάννης Στάμος, μέγας ποστέλικος τῆς Βλαχικῆς ἡγεμονίας 1721.—52.
- Ἰωάννης ὁ Ταρωνίτης 1164.—107.
- Ἰωάννης χατζῆς ἐν Χαλδίᾳ 1749.—55.
- Ἰωάννης, οὗ υἱὸς Φώτιος.—55.
- Ἰωάννης, πρωτέδικος τῆς μητροπόλεως Χαλδίας 1744.—57.
- Ἰωάννης, πρωτονοτάριος τῆς μητροπόλεως Χαλδίας.—56.
- Ἰωάννης ἱερεὺς, οἰκονόμος τῆς ἐπισκοπῆς Ζητουνίου 1617.—89.
- Ἰωάννης τις μοναχός.—382.
- Ἰωαννίκιος ὁ μέγας ὄσιος.—218, 369, 370, 374, 375, 376, 388.
- Ἰωαννίκιος, Βερροίας μητροπολίτης 1639.—101.
- Ἰωαννίκιος, Ἡρακλείας μητροπολίτης 1639.—103.
- Ἰωαννίκιος, Σερρών μητροπολίτης 1759.—80.
- Ἰωάννινα.—95, 101, 103.
- Ἰωάσαφ, Λακεδαιμονίας μητροπολίτης 1617 - 1624.—90, 93, 95, 96.
- Ἰωάσαφ Πελοποννήσιος, ἱερεὺς Ἀγιοταφίτης 1697.—53.
- Ἰωάσαφ, Προύσης μητροπολίτης 1620.—93, 95.
- Ἰωάσαφ, Φιλιππουπόλεως μητροπολίτης 1620.—93, 95.

- Ἰώσαφ, Χαλκηδόνος μητροπολίτης 1624.—96.
- Ἰώβ ὁ πολύτλας.—339.
- Ἰωνᾶς ὁ προφήτης.—159, 191, 192, 385.
- Ἰωσεδέκ.—217.
- Ἰωσήφ ὁ πάγκαλος.—162, 306.
- Ἰωσήφ ὁ μνήστωρ.—3, 337.
- Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀρμαθαίας.—10, 13.
- Ἰωσήφ Βηθλεεμίτης.—17, 21.
- Ἰωσήφ Γεωργιανός, μοναχός 1568.—446.
- Ἰωσήφ ἤμπιν-Δαρήφης ἡ Δαρίφης 1715-1721.—25, 31.
- Ἰωσήφ Καρβάσης ἡ Χαρβάσης, Βηθλεεμίτης.—30.
- Ἰωσήφ ἤμπιν-Φραντζές 1715.—25.
- Ἰωσήφ ἱερεὺς ἐν τῇ πόλει Κιουμουσχανέ.—57.
- Ἰωσήφ, ἀρχηγὸς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει μονῆς τοῦ Παντοκράτορος.—240, 242.
- Ἰωσήφ ὁ ὕμνογράφος.—337, 365.
- Ἰωσήφαγας, χαρατζῆς ἐν Ἱερουσαλήμ 1637.—37.
- Καακούλ· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—508.
- Καβαλίνος.—294, 295, 296.
- Καγγρίον.—483.
- Καινὴ Διαθήκη.—198.
- Καίουμᾶς.—247, 251.
- Κάιρον.—109, 110, 112, 496.
- Καيسάρεια Καππαδοκίας.—109, 515.
- Καيسάρεια Παλαιστίνης.—32, 46, 58, 133, 134, 138, 141, 145, 532, 533.
- Καيسάρειαις (οἱ) ἐν Παλαιστίνῃ.—6.
- Καίσαρες.—6.
- Καيسάριος, δραγουμάνος καὶ εἶτα ἐπίτροπος τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ἱερουσαλήμ 1714, 1715, 1721, 1732, 1737.—22, 30, 31, 37, 436, 458.
- Καيسάριος, ἀρχιμανδρίτης Ἀγιοταφίτης †1872.—37.
- Καίσαρος πόλις.—7.
- Καῖτ-Παί ἢ Καῖτιπαί, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—442, 443.
- Καλελῆς=Καστρινός.—21.
- Καλές τῆς Ἱερουσαλήμ.—419, 421.
- Καλημερίου χώρα.—483.
- Καλλίνικος, ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1709.—26.
- Καλλίνικος, ἱερεὺς Ἀγιοταφίτης 54-55.
- Καλλίνικος ἱερομόναχος ἐν Χαλδίᾳ 1744.—57.
- Καλλίνικος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.—71.
- Καλλίνικος, ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως τῆς Παλαιστίνης 1790.—62.
- Κάλυμνος· τόπος τις ἐγγὺς Προύσης.—370.
- Καλωνᾶς ὁ σπαθάριος.—206.

- Καλωνή· χωρίον ἐν Παλαιστίνῃ. —32-33.
- Καμαμές = ναὸς τῆς Ἀναστάσεως.—410, 413, 414, 415, 416, 417, 453, 454, 496, 500, 501, 503, 504.
- Καμπανία.—103.
- Κανουχέρ (Ἐλευθέριος).—55.
- Κανσού - Γουρί - Γαβρί, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—442.
- Κάνταμος· πόλις ἐν Κρήτῃ.—237.
- Καπλάν ἤμπιν·Ρισάς, μετρητῆς τοῦ παζαρίου τῆς Ἱερουσαλήμ 1715.—24.
- Καράφριε· ἐπαρχία τῆς Τουρκίας. 482.
- Καρβάσης· Ἰωσήφ.
- Καρσῆς, οὗ υἱὸς Μοναδέμ.—403.
- Καρτάκ, υἱὸς Τεσδίν.—142.
- Καρχηδών.—130.
- Κάσημ Μαγριπλῆς, σαῖπασις 1730.—34.
- Κάσιν (Σέγεδ).—459.
- Κασσάνδρα = Κασσάνδρεια. — 483.
- Κασσάνδρεια.—113, 114.
- Κάσσεμ-τερτζιμάν, Ἱεροσολυμίτης 1710.—458.
- Κάσσινον· μοναστήριον ἀγιοταφικὸν ἐν Μολδοβλαχίᾳ.—63.
- Καστρινα ζῶα.—22.
- Καστρινός.—21.
- Κάστρον=Ἱερουσαλήμ.—22.
- Καταβόλου τόπος ἢ μέρη ἐν Βιθυνίᾳ.—362, 363, 377, 381, 382, 383, 387, 390, 398, 399.
- Καταμόνας· μοναστήριον ἐγγὺς Ἱερουσαλήμ.—470.
- Κατάνη.—363,
- Κατηγομενεῖα Ἀλεξιακά.—106, 107, 109.
- Καυλέας (Ἀντώνιος).—250.
- Κέρβερος.—209.
- Κεστεντήλιον.—482.
- Κηναὰν Ὀρεινιώτης 1730.—33.
- Κιρκάσιοι.—442.
- Κίσσαμος.—237.
- Κίτρος.—91.
- Κζάμ = Καμαμές. — 405, 408, 409.
- Κίεβον.—81.
- Κιοβία.—72, 73, 75.
- Κίος.—109.
- Κιουμουσχανές = Ἀργυρούπολις = Χαλδία.—57.
- Κλατήμεος, ὑπάτος ἐν Κρήτῃ. — 225, 226, 230, 233.
- Κλαδιούπολις.—107, 109.
- Κλεόπας.—11.
- Κλήμης, μητροπολίτης Προικοννήσου 1620-1624.—93, 95, 97.
- Κλήμης, μητροπολίτης Φιλίππων καὶ Δράμας 1620.—93.
- Κνωσσός.—226, 237.
- Κοίλη Συρία.—304.
- Κοινόν (τῶν Ἀγιοταφιτῶν)—43, 44, 57, 106.
- Κοινόν τοῦ Παναγίου Τάφου. — 527.

- Κόκκινοι Τοῦρκοι· γενεὰ Βηθλεε-
μιτῶν Ἀράβων.—15, 16, 17,
18, 20, 21, 22, 25, 29, 31.
- Κολομβήθρα Προβατική.—267.
- Κομνηνός: Ἀλέξιος, Θεόδωρος-
Ἄγγελος, Μανουήλ.
- Κομνηνοῦ Φανέλη οἰκογένεια ἐν
Πάτρῳ.—58.
- Κοπρώνυμος (Κωνσταντῖνος). —
248, 280, 282, 290.
- Κόπται ἐν Ἱεροσολύμοις.—409,
410, 416, 417, 496, 498,
505.
- Κοράκι.—35.
- Κορέ.—198.
- Κόρινθος.—93.
- Κορνήλιος ὁ ἑκατόνταρχος.—153.
- Κοσίνιτσα· μοναστήριον ἐπὶ τοῦ
Παγγαίου ὄρους ἐν Μακεδονίᾳ.
—106, 107, 109, 111, 112,
113, 114.
- Κοσμᾶς ὁσιος ὁ μελωδός.—271,
273, 275, 276, 277, 279,
287, 291, 293, 294, 295,
296, 297, 299, 300, 301,
303, 304, 307, 308, 309,
318, 322, 323, 324, 325,
327, 328, 329, 330, 331,
332, 333, 334, 336, 337,
338, 339.
- Κοσμᾶς ἅγιος ἕτερος.—388.
- Κοσμᾶς, ἱερομόναχος Ἀγιοταφί-
της 1557.—461.
- Κοτυάειον.—515.
- Κουβούκλιον τοῦ Ἁγίου Τάφου.—
453, 454, 455, 499, 500,
501, 502.
- Κούμπα Τζοραΐτης (Μῆσαλε).—25.
- Κουχτούρης (Μεχμετάλης).—21.
- Κοφαχειλής.—21.
- Κρετζουλέσκουλος: Γεώργιος,
Ματθαῖος.
- Κρέων.—199.
- Κρητες.—225, 231, 236, 271,
301.
- Κρήτη.—104, 107, 109, 224,
237, 361, 362.
- Κρίσις = δικαστήριον τῆς Ἱερου-
σαλήμ.—425, 487.
- Κρίσις Τιμία ἐν Κωνσταντινου-
πόλει.—416.
- Κριτήριον Ὑψηλόν, τῆς Δικαιο-
σύνης ἢ Βασιλικόν, ἐν Κων-
σταντινουπόλει.—417, 433.
- Κριτήριον τῆς Ἱερουσαλήμ. —
427, 436, 449.
- Κριτίας.—528, 534.
- Κυδωνία· πόλις ἐν Κρήτῃ. —
226, 237.
- Κύεβον.—82, 83.
- Κύζικος. — 93, 94, 96, 103,
106, 213.
- Κυνηγοῦ τόπος ἐν Κωνσταντινου-
πόλει.—68, 70.
- Κύπρος.—68, 69, 70, 71, 115,
461, 463, 473, 532.
- Κυριακὴ ἡμέρα.—29, 133, 176,
177, 178, 179, 337, 380,
448.
- Κυριακὸς ὁ ὁσιος ἀββᾶς.—179,
184.
- Κυριακὸς πρεσβύτερος.—115.
- Κύριλλος β', πατριάρχης Ἱεροσο-
λύμων.—497.

- Κύριλλος, πατριάρχης Ἀντιοχείας, καθαιρεθείς ἔτει 1672. — 83-88.
- Κύριλλος (ὁ Δούκαρις), πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, εἶτα Κωνσταντινουπόλεως 1620.—92, 93, 98, 99.
- Κύριλλος ὁ ἐκ Βερροίας, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, καθαιρεθείς ἔτει 1639. — 97-102, 103.
- Κύριλλος ἕτερος πατριάρχης Ἀντιοχείας οὐνίτης 1759. — 76-80.
- Κύριλλος Ἀθανασιάδης, ἀρχιμανδρίτης Ἀγιοταφίτης. — 15.
- Κύριλλος, μητροπολίτης Πέτρας Ἀραβίας 1755-1766.—46, 61, 62.
- Κύριλλος, ἀρχιεπίσκοπος Ναζαρέτ 1790.—62.
- Κύριλλος ὁ Σχυδοπολίτης. — 175.
- Κύφελλα. — 106, 109.
- Κωνσταντῖνος ὁ μέγας. — 236, 357, 358. Ναὸς καὶ μονὴ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. — 61, 62, 436, 466, 467, 510.
- Κωνσταντῖνος ς', αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων. — 290, 293.
- Κωνσταντῖνος βοεβόδας. — 63.
- Κωνσταντῖνος Βακαρέσκουλος, δεύτερος λογοθέτης τῆς Βλαχικῆς ἡγεμονίας 1721.—52.
- Κωνσταντῖνος ἐπίσκοπος Βρούσεως 1171.—109.
- Κωνσταντῖνος ὁ Δούκας XIII.—122.
- Κωνσταντῖνος, Εὐχαΐτων μητροπολίτης 1171.—109.
- Κωνσταντῖνος ὁ τοῦ Ἡρακλείου αὐτοκράτορος υἱός.—146.
- Κωνσταντῖνος ὁ Καβαλῖνος ἢ Κοπρώνυμος.—248, 280, 282, 290, 294, 295.
- Κωνσταντῖνος, Μιτυλήνης μητροπολίτης 1620.—93, 95.
- Κωνσταντῖνος (Φανέλης).—58.
- Κωνσταντῖνος, Χαλκηδόνος μητροπολίτης 1171.—109.
- Κωνσταντινούπολις.—1, 19, 53, 64, 67, 68, 72, 76, 81, 83, 88, 90, 97, 98, 100, 103, 113, 121, 169, 198, 199, 248, 258, 259, 265, 279, 287, 297, 358, 360, 361, 364, 365, 410, 412, 415, 418, 437, 438, 459, 481, 482, 486, 487, 509, 528.
- Κωνσταντῖνος αὐτοκράτωρ.—236.
- Κωνσταντῖνος Σιναΐτης, πατριάρχης.—440.
- Κώνων μοναχός.—380.
- Κῶς ἡ νῆσος.—480.
- Λάζαρος ὁ ἐκ νεκρῶν ἀναστάς.—13, 288, 336.
- Λακεδαιμονία.—90, 93, 95, 96.
- Λαμπριανὸς τοῦ Χαρίτα 1749.—55.
- Λάμπη· πόλις ἐν Κρήτῃ.—237.
- Λαοδίχεια.—114.
- Λάρισα.—69, 80, 89, 93, 95, 103, 118.
- Λατῖνοι.—448, 456, 457, 465, 468, 490, 498, 499, 500,

- 501, 502, 506, 507, 510, 511.
- Λαυρέντιος Κύπριος, ἱερεὺς Ἁγιοταφίτης 1697.—53.
- Λαυρέντιος, μητροπολίτης Πτολεμαῖδος 1730.—60, 61.
- Λεόντιος, ἀρχιεπίσκοπος Θαβωρίου 1730.—60, 61.
- Λεόντιος, ἀρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας τῆς Παλαιστίνης 1790.—62.
- Λεόπολις.—76.
- Λευθέρινα, ἡ πόλις ἐν τῇ νήσῳ Κρήτη.—237.
- Λευκάδες· ὄνομα μετοχίου τῆς μονῆς τῶν Ἀγαύρου.—388.
- Λέων αὐτοκράτωρ ὁ Ἀρμένιος.—197, 199, 205, 211, 216, 365, 368, 374,
- Λέων αὐτοκράτωρ ὁ Συρογενῆς (= Ἰσαυρος). — 247, 318, 324.
- Λέων, μητροπολίτης Δρύστας 1171.—109.
- Λήθης φρούριον ἢ φυλακή.—156, 168, 353.
- Λῆμνος ἢ Λήμνη ἢ νῆσος. — 92, 107.
- Λίβανον ὄρος.—195, 200, 216, 304.
- Λιβύη.—334.
- Λικίνιος αὐτοκράτωρ.—165.
- Λογγίνος τις.—115.
- Λόγος=Ἰησοῦς Χριστός.—180, 213, 259, 332, 349, 365.
- Λοπάδιον.—114.
- Λουκᾶς ὁ ἀπόστολος.—11, 249.
- Λουκᾶς, οἰκουμενικὸς πατριάρχης.—106, 107, 108.
- Λουκᾶς ὁ Μωκησσοῦ 1171.—109.
- Λουτρὸν τοῦ Πασέ ἐν Χαλδίᾳ.—54.
- Λύδδα.—59, 60, 61, 62, 489.
- Λυκία ἢ Λυκίων χώρα. — 175, 362.
- Λυχνικόν.—279.
- Λώτ.—162.
- Μαάλε, οὗ υἱὸς Σάλεχ.—30.
- Μαάτ, οὗ υἱὸς Σαήτ 623.—403.
- Μαγδαληνὴ (Μαρία ἡ).—11, 14.
- Μαγδαληνὴ (Βαρβάκη), μοναχὴ.—58.
- Μαγουνδάτ· ὄνομα περσικὸν τοῦ ὀσίου Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου.—129.
- Μαγριπλῆς, Μαγριπλῆδες.—34.
- Μάδοτος.—109.
- Μαζλοῦμ: Μάξιμος.
- Μαΐουμᾶς. — 287, 329, 333, 335, 339.
- Μακεδονία.—107, 299.
- Μακάριος ὁ Ναζαρέτ ἀρχιεπίσκοπος 1755.—47.
- Μακάριος Ἀσπρομέρας, πρωτοσύγκελλος Ἁγιοταφίτης 1697.—53.
- Μακάριος Βαρβάκης, μοναχός.—58.
- Μακάριος Κύπριος, ἱερεὺς Ἁγιοταφίτης 1697.—53.
- Μακάριος, Πτολεμαῖδος μητροπολίτης 1722.—489.

- Μακάριος, Τορνόβου μητροπολίτης 1639.—98, 103.
- Μαλαγίνων χώρα.—398.
- Μαλαχίας, ἀρχιμανδρίτης Ἁγιοταφίτης, εἶτα μητροπολίτης Βηθλεέμ 1710.—60.
- Μάλεμ Ἀττάλας 1732.—35.
- Μάλεμ Μανσούρης, δραγουμάνος τῶν Φραγγῶν ἐν Ἱερουσαλήμ 1719.—29, 30.
- Μάλεμ Σάλεχ, ἐπίτροπος τῆς ἐν Ἰόππῃ ὀρθοδόξου ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου 1722.—59.
- Μάλης Βηθλεεμίτης, οὗ υἱὸς Ἄχμετ.—17.
- Μάλης (χατζῆς), Βηθλεεμίτης 1700.—17.
- Μάλχα· κόμη πλησίον τῆς Ἱερουσαλήμ.—16, 26, 27, 28. Ὁ κάτοικος Μαλχιώτης ἢ Μαχλιώτης.—15, 16, 21, 27, 28, 30.
- Μαμλοῦχοι.—440, 442, 448.
- Μανιχαϊκὴ αἵρεσις.—374.
- Μανιχαῖτοι.—382.
- Μανολάκης, μέγας κλουτζάρης τῆς Βλαχικῆς ἡγεμονίας 1721.—52.
- Μανουήλ Κομνηνὸς ὁ αὐτοκράτωρ.—109, 111, 240, 242.
- Μανουήλ, μητροπολίτης Μελιτηνῆς.—114, 115, 117.
- Μανουήλ Δούκας.—119.
- Μανσούρ, ἄρχων τῆς Δαμασκοῦ.—272, 277, 279, 280.
- Μανσούρ Ἀγάσης, Βηθλεεμίτης 1718.—26.
- Μανσούρης: Μάλεμ.
- Μαζαπόν· μοναστήριον ἐν Ῥωσία.—75.
- Μάξιμος βικάριος ὁ ἐξ εἰκονομάχων ὀρθόδοξος γενόμενος.—293, 294, 297.
- Μάξιμος (?) Διγίνης ἐπίσκοπος 1639.—104.
- Μάξιμος Μαζλούμ, πατριάρχης τῶν ἐν Συρίᾳ Οὐνιτῶν 1848.—498.
- Μαρ-Αἰκατερίνη· μοναστήριον γυναικεῖον ἐν Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαραμφήριστος, ἱερεὺς ἐθνικός.—225.
- Μαρ-Βασίλειος· μοναστήριον ἐν Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρ-Γεώργιος· μοναστήριον ἐν Ἱερουσαλήμ, τὸ καὶ Νοσοκομεῖον ὀνομαζόμενον.—415.
- Μαρ-Γεώργιος (ὁ τῆς Ἑβραϊκῆς) ἐν Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρ-Γιακούπ· ἐκκλησία ἐπ' ὀνόματι Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου ἐν Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρ-Δημήτριος· μοναστήριον ἐν Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρ-Εὐθύμιος· μοναστήριον ἐν Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρζαβανᾶς.—134, 135, 136, 137, 139, 140.
- Μαρ-Ἡλίας· μοναστήριον μέσον Ἱερουσαλήμ καὶ Βηθλεέμ.—415.
- Μαρ-Θέκλα· μοναστήριον ἐν Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρία ἢ Μαγδαληνή.—11, 14.

- Μαρία** ἡ Θεοτόκος. — 2, 132, 134, 170, 173, 387, 405, 410, 415. Ὅρα καὶ τὸ Μαριάμ καὶ τὸ Θεοτόκος.
- Μαρία** ὀσιομάρτυς, ἡ Γολινδούχ.— 149, 154, 165, 170, 173, 351, 352.
- Μαρία**, σύζυγος τοῦ αὐτοκράτορος Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ. — 111, 112.
- Μαρία** Βαρβάκη τέσσαρες.—58.
- Μαρία** Φανέλη δύο.—58.
- Μαριάμ**.—330, 347, 448.
- Μαρίνος** Φανέλης.—58.
- Μαρ-Ἰωάννης**· μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου ἐν Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρκιανὸς** ὁ ὀσιος.—258-270.
- Μάρκος**, πατριάρχης Ἱεροσολύμων 1022.—441.
- Μάρκος** Ἰωσήφ Χαρβάσης 1719.—30.
- Μαρ-Μιχαήλ**· μοναστήριον ἐν Ἱερουσαλήμ, τὸ τῶν Ἀρχαγγέλων.—415.
- Μαρ-Νικόλαος**· μοναστήριον ἐν Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρ-Σάββας**· λαύρα τοῦ ὀσίου Σάββα.—415, 416.
- Μαρ-Συμεὸς**· μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι Συμεῶν τοῦ θεοδόχου, τὸ Καταμόνας ὀνομαζόμενον, ἐγγὺς Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρτυρούπολις**.—170.
- Μαρ-Χάννας**· ἐκκλησία Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐν Ἱερουσαλήμ.—415.
- Μαρ-Χάννας**· μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τὸ νῦν S-t Sauveur τῶν Φραγκισκανῶν.—415.
- Μαρώνεια**.—109.
- Μαρωνῖται**.—498.
- Μασάδες**.—115.
- Μασήν**, οὗ υἱὸς Ἀβιζ.—403.
- Μασιάτης**, οὗ υἱὸς σιέχ-Σιαγαλάνης.—15.
- Ματθαῖος** Κρετζουλέσκουλος, μέγας στόλνικος τῆς Βλαχικῆς ἡγεμονίας 1721.—52.
- Ματθαῖος**, Δύδδης ἀρχιεπίσκοπος 1766.—61, 62.
- Ματθαῖος** Πασαράμπας, βοεβόδας.—63.
- Ματθίας** ὁ ἀπόστολος.—87.
- Μαυίας**, καλίφης 680.—403.
- Μαυρίκιος** αὐτοκράτωρ. — 130, 173, 351.
- Μαχλιῶτες** = Μαλχιῶτες. — 16, 21.
- Μαχμοῦτ α'**, σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—453, 456, 459, 463, 466, 470, 472, 474, 475, 478, 480, 482, 486, 490, 491, 493, 497, 499, 501, 505, 507, 511, 513, 514.
- Μαχμοῦτ β'**, σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—453, 457, 463, 464, 465, 473, 478, 480, 483, 484, 487, 488, 492, 493, 494, 495, 497, 502, 504, 505, 506, 515.
- Μαχμούτης** Ἀἴτη Σεϊριώτης 1721.—30, 31.

- Μαχμούτης Κόκκινος, Βηθλεεμίτης 1704.—21.
- Μεγάλη Ἐβδομάς.—336.
- Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐν Κωνσταντινουπόλει.—65, 66, 71, 72, 92, 93, 94, 95, 96, 98, 100, 101, 102, 103, 118, 260, 265, 529, 531, 532.
- Μεγάλη Παναγία· μοναστήριον γυναικεῖον ἐν Ἱερουσαλήμ.—467.
- Μεγάλη Πέμπτη.—276, 527.
- Μέγα Σάββατον.—500.
- Μεγεθῶ, μήτηρ τοῦ ὀσίου Εὐστρατίου.—369.
- Μεθόδιος Κομνηνοῦ Φανέλη, πατριάρχης.—58, 84.
- Μεθόδιος α', πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.—217, 218, 219.
- Μεθόδιος γ', πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.—69.
- Μελάμπους.—202.
- Μέλεξ - Ἀχμετ, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—442.
- Μέλεξ-Ἐσρέφ-Καΐτ-Πάι, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—442.
- Μέλεξ-Ἐσρέφ-Σεϊφελδίν, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—442.
- Μέλεξ-Ταχίρ-Τζακμάκ Ἐλζαχρί, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—448.
- Μέλεξ-Ταχίρ-Παρκούκ, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—441.
- Μελέκις Χάναφι-Σάφεϊ, κριτῆς ἐν Ἱερουσαλήμ 1491.—442.
- Μελέτιος, Ἐφέσου μητροπολίτης 1639.—103.
- Μελέτιος, Ἱεροσολύμων πατριάρχης, πρώην μητροπολίτης Καισαρείας Παλαιστίνης.—32, 41, 428, 431, 434.
- Μελέτιος, Λαρίσσης μητροπολίτης 1759.—80.
- Μελέτιος, Ῥόδου μητροπολίτης 1639.—104.
- Μέλης.—202.
- Μελιτηνή.—106, 107, 109, 114, 115, 116, 117, 118.
- Μελιτηνῶται.—118.
- Μελιτηνοί.—117, 169.
- Μελκίται.—460.
- Μελοῦκ-Ζαχίρ, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—441.
- Μελχισεδέκ.—170.
- Μελχισεδέκ, Ἁγιοταφίτης μοναχός 1736.—38.
- Μενοικεύς.—199.
- Μερισαῖνος: Μπάρπουλος.
- Μερκούριος καλόγηρος 1704.—19.
- Μερκουρόπωλος (Ἰωάννης).—303.
- Μεσαάτ (Γάνεμ Κόκκινος).—31.
- Μεσημβρία = Μεσέμβρια.—80, 97, 104, 109.
- Μεσοῦτ, οὗ υἱός Ἀμπτουλάχ.—403.
- Μετζιτ α', σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—454, 456, 460, 464, 465, 468, 472, 487, 490,

- 492, 497, 498, 503, 509, 512.
- Μετόχιον τοῦ Ἁγίου Τάφου ἐν τῇ μητροπόλει Χαλδίας.—56.
- Μετόχιον τοῦ Ἁγίου Τάφου ἐν Κωνσταντινουπόλει.—72, 76, 81, 83, 88, 90, 92, 93, 95, 97, 103, 185.
- Μεχχεμές τῆς πόλεως Ἱερουσαλήμ.—35, 510.
- Μεχμέτ β', σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—498.
- Μεχμέτ γ', σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—451, 457, 461, 467, 471, 481, 483, 487, 488, 493.
- Μεχμέτ δ', Μεχμημέτ ἢ Μεχμέτης, σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—412, 415, 418, 422, 452, 455, 456, 458, 463, 464, 466, 467, 470, 471, 474, 475, 481, 484, 487, 489, 493, 496, 497, 499, 500, 503, 504, 505, 506, 509, 510, 512, 513, 514.
- Μέχμετ ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ, καφάρις τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1718.—26.
- Μεχμέτ (ἢ Μεχμέτης) Μπτέρης (ἢ Ντέρης), σέχης Βηθλεεμίτης, ὁ κουτζός 1700-1701.—18.
- Μεχμέτ (ἢ Μεχμέτης) Τίνεχ (ἢ Ντίνεχ) ὁ τυφλός, σέχης Ταμαρίτης 1700-1704.—18, 20.
- Μεχμέτ (ἢ Μεχμέτης) Χιντιέ Καστρινός ἢ Καλελῆς 1704.—21.
- Μεχμετάλης Κουχτούρης, οὗ υἱὸς Ἄχμέτης.—21.
- Μεχμέτης ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ, καφάρις τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1718.—27.
- Μεχμέτης (ἤμπην-Τάπητ), Βηθλεεμίτης ἐκ τῶν Κοκκίνων Τούρκων 1701.—18.
- Μεχμέτης (Σέγιδ).—436.
- Μεχμέτης ἤμπην-Σιμασούν, σέχης ἐν Μάλγα 1718.—26.
- Μήδεια ἡ πόλις.—89, 93, 97, 104.
- Μῆδοι.—199.
- Μήθυμνα.—109.
- Μῆλος ἡ νῆσος.—89.
- Μηνᾶς, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.—70.
- Μηνᾶς ὁ ἅγιος μάρτυς.—339.
- Μήσιρης Χτέμης, σέχης 1723.—32.
- Μῆσλε Κούμπα Τζοραίτης 1715.—25.
- Μητροφάνης, Ἀγαθοπόλεως ἐπίσκοπος 1620-1624.—93, 97.
- Μητροφάνης, Ἀρχιάλου μητροπολίτης 1639.—104.
- Μίδας ὁ τῆς Φρυγίας βασιλεὺς.—192.
- Μίικπελ Ἱεροσολομίτης, υἱὸς Ταχάλα 1732.—35.
- Μικρὰ Ῥωσία.—75.
- Μίλητος.—106, 107.
- Μίνδανα.—115.
- Μίνως.—231.
- Μισάκ.—158.

- Μίσαιλ Ντένε Ταμαρίτης 1700.
—17.
- Μισθελας ἀγρός.—115.
- Μισαήλ, Σεβαστείας ἀρχιεπίσκοπος 1790.—62.
- Μισῆρι = Κάιρον.—30.
- Μίσσηρης ἤμπιν-Χαμίζ 1715.—24.
- Μίσιλεχ, υἱὸς Φαράτζ, ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ, καφάρις τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1720.—27.
- Μίσμης ἐκ τοῦ χωρίου Σαφάτ, υἱὸς Ῥαμαντάν.—35.
- Μιχαήλ ὁ Ταξιάρχης.—63.
- Μιχαήλ ὁ ὀσιος. — 187, 188, 190, 191, 194, 199, 204, 206, 217, 218, 219, 220.
- Μιχαήλ α', αὐτοκράτωρ ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 368, 374.
- Μιχαήλ β', αὐτοκράτωρ ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 205, 219, 220.
- Μιχαήλ γ', αὐτοκράτωρ ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 250, 382.
- Μιχαήλ Παλαιολόγος, αὐτοκράτωρ ἐν Κωνσταντινουπόλει. — 197.
- Μιχαήλ ὁ τοῦ Ἀγχιάλου, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως 1171.—109, 113.
- Μιχαήλ Ἀπτάλλας, ἱερεὺς ἐκ τῆς κώμης Πιτζάλλα 1733. — 456.
- Μιχαήλ, Δέρκου ἐπίσκοπος 1171.—109.
- Μιχαήλ, Ἡρακλείας μητροπολίτης 1164.—106.
- Μιχαήλ, Θερμοφυλῶν ἐπίσκοπος.—123.
- Μιχαήλ, Κιέβου μητροπολίτης 1589.—81, 82.
- Μιχαήλ, Κίου ἐπίσκοπος 1171.—109.
- Μιχαήλ ὁ Ῥωσίας 1171.—109.
- Μιχαήλ (Βαρβάκη) ἱερεὺς.—58.
- Μιχαήλ (Βηθλεεμίτης).—17.
- Μιχαήλ Φέλεχ.—25.
- Μιχαήλ δραγομᾶνος τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ Φραγκισκανῶν 1757.—449.
- Μιχαίας ὁ προφήτης.—197.
- Μογλένων ἐπίσκοπος.—82.
- Μόδεστος, πρεσβύτερος τῆς Ἁγίας Ἀναστάσεως.—131.
- Μολδοβλαχία.—63, 103.
- Μοναδέμ, υἱὸς τοῦ Καρσῆ 623.—403.
- Μοναστήρια. Ἀβραάμ τοῦ προπάτορος ἐν Ἱερουσαλήμ.—419, 468. Ἀγαύρου μονή.—367, 376. Ἀγίου Σάββα ἐν Μολδοβλαχία.—63. Αἰκατερίνης τῆς μεγαλομάρτυρος ἐν τῷ Σινά.—415. Ἀναστασίου τοῦ ἀββᾶ μοναστήριον.—131, 147. Ἀρχαγγέλων αὐτόθι.—461, 462, 468. Βαπτιστοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ.—338. Βασιλείου τοῦ μεγάλου ἐν Ἱερουσαλήμ.—415. Βωμῶν ἐν Βιθυνία.—383, 396. Γαλατᾶς ἐν Βλαχία.—63. Γερασίμου ἀββᾶ μοναστήριον.—175-184, 474. Ἀγίου Γεωργίου τῆς Πιτζάλλας.—461, 473. Ἀγίου Γεωργίου μοναστ. ἐν Ἱερουσαλήμ.—415, 512. Τοῦ αὐτοῦ αὐτόθι

ἕτερον.—468. Ἐτερον ἐν Γαλατζίω.—63. Γραικικὸν ἐν Ἱερουσαλήμ.—440. Δερ-Ἀμούδ.—445, 446. Δημητρίου τοῦ μεγαλομάρτυρος ἐν Ἱερουσαλήμ.—415. Εὐεργέτου Χριστοῦ ἐν Κασσανδρείᾳ.—114. Εὐθυμίου τοῦ μεγάλου λαύρα.—179. Τοῦ αὐτοῦ μοναστ. ἐν Ἱερουσαλήμ.—415. Ἡλιοῦ τοῦ προφ. μοναστ.—15, 18, 20, 21, 25, 29, 32, 37, 415, 471. Θέκλης τῆς πρωτομάρτυρος ἐν Ἱερουσαλήμ.—415. Θεοτόκου μοναστ. ἐν Χάλκῃ.—271. Ἰβήρων μοναστ. ἐν Κωνσταντινουπόλει.—358. Ἰβήρων μοναστήρια ἐν Ἱερουσαλήμ.—415, 464. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου ἐν Ἱερουσαλήμ.—415. Κάσσινον ἐν Βλαχίᾳ.—63. Καταμόνας.—470. Κοσινίτζης μοναστήριον ἐν Μακεδονίᾳ.—106, 107, 109, 111, 112, 113, 114. Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης τῶν ἁγίων μοναστήριον ἐν Ἱερουσαλήμ.—61, 62, 436, 466, 467, 510. Μαζαπὸν ἐν Ῥωσίᾳ.—75. Νικολάου τοῦ ἁγίου μοναστήριον ἐν Μολδοβλαχίᾳ.—63. Ἐτερον κοινοβιακὸν ἐν Μικρᾷ Ῥωσίᾳ.—75. Ἐτερον ἐν Ἱερουσαλήμ.—415. Νικορίτζα ἐν Βλαχίᾳ.—63. Παναγίας μοναστήριον ἐν Κύπρῳ.—461. Μεγάλη Παναγία ἐν Ἱερουσαλήμ.—461, 467. Παντοκράτορος ἢ Παντοκρατορικῆ μονῆ ἐν Κωνσταντινουπόλει.—238, 239, 241, 242. Πάρνόβσκι ἐν Βλα-

χίᾳ.—63. Πίστριτζα ἐν Βλαχίᾳ.—63. Πόμπρατα αὐτόθι.—63. Πόρνοβα ἐν Βλαχίᾳ.—63. Σάβα τοῦ ὁσίου λαύρα.—16, 22, 23, 32, 37, 42, 104, 105, 190, 317, 327, 340, 349, 415, 416, 434, 435, 460, 464, 473, 474, 513. Σεργίου μάρτυρος μοναστήριον ἐν Περσίδι.—146, 147, 171, 173. Σινὰ μοναστήριον.—468. Σπάρτη μοναστήριον οὕτω καλούμενον ἐν Κωνσταντινουπόλει.—289. Σταυροῦ μοναστ. ἐγγὺς Ἱερουσαλήμ.—16, 17, 19, 20, 25, 26, 27, 28, 33, 35, 105, 469, 470. Μαρ-Συμένος = Καταμόνας.—415. Σωβέζα ἐν Βλαχίᾳ.—63. Ταζλαίου ἐν Βλαχίᾳ.—63. Τζετατζούγια ἐν Βλαχίᾳ.—63. Μαρ-Χάννας ἐν Ἱερουσαλήμ.—415. Χαραλάμπους μάρτυρος μοναστ. ἐν Ἱερουσαλήμ.—468, 469. Χουτουρᾶς.—57. Χώρα μοναστήριον ἐν Κωνσταντινουπόλει.—219.

Μονεμβασία.—82.

Μουάμετ υἱὸς Νητζημητίν 1730.—34.

Μουάμετ ἱμπνη-Πιράημ 1730.—34.

Μουάμετ Τουρκουμάν 1730.—34.

Μουάμετ Χίλους Μαγριπλῆς 1730.—34.

Μουγίτης ἐκ τοῦ χωρίου Μπέτ-Γινᾶ 1731.—37.

Μουγτεσέλ = Ἀποκαθήλωσις.—415.

- Μουζάχημ. — 24.
- Μουράτ ἢ Μουράτης γ', σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—431, 451, 457, 461, 464, 466, 468, 471, 472, 474, 493, 512.
- Μουράτ, Μουράτ-χάν ἢ Μουράτης δ', σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—405, 407, 411, 416, 452, 455, 462, 467, 468, 475, 483, 494, 496, 498, 503, 504, 506, 508, 510, 525.
- Μουρατζάν ἀπὸ τὰ Μπετλήκια 1736.—38.
- Μούσαι.—76.
- Μούσας Ἀλεβῆς 1730.—33.
- Μούσας υἱὸς Ἰσα Ταρήφ Τζοραϊτής 1715.—25.
- Μούσας υἱὸς Τζεμαλεντίνη, σέχης 1733.—36.
- Μούσας ἱερεὺς καὶ διδάσκαλος ἐν Ἰόππη 1722.—58, 59.
- Μούσεφ ἤμπιν-Μπεκήρ 1715.—24.
- Μουσούλης ἢ Μούσουλης Μαλχιώτης.—26, 27.
- Μουσουλμάνοι.—402, 403, 441, 444, 445, 448, 452, 455, 456, 457, 458, 460, 461, 465, 468, 469, 471, 472, 473, 475, 476, 481, 488, 489, 490, 491, 494, 495, 496, 497, 500, 501, 502, 503, 506, 507, 509, 513.
- Μουσταφάγας, μουσελήμης τῆς Ἱερουσαλήμ 1730.—33.
- Μουσταφάγας ἢ Μουσταφάγας Χαλεπλῆς, μουσελήμης τῆς Ἱερουσαλήμ 1698-1706. — 16, 488.
- Μουσταφᾶς α', σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—457, 462, 466, 473, 483, 512.
- Μουσταφᾶς β', σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—422, 452, 459, 464, 465, 467, 468, 470, 474, 477, 496, 499, 500, 511.
- Μουσταφᾶς γ', σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—453, 463, 465, 478, 480, 482, 492, 494, 497, 502, 505, 509, 515.
- Μουσταφᾶς δ', σουλτάνος τῆς Τουρκίας.—505.
- Μουσταφᾶς, κριτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ 1596-1597.—447.
- Μουσταφᾶς Ἱεροσολυμίτης 1727.—498.
- Μουσταφᾶς Φαράτζης, Φάρρατζης, Φαράτζ ἢ Φάρατζ, σέχης ἐκ Μάλχας 1698-1730. — 16, 21, 26, 27, 28, 30, 33.
- Μούφτης Μπετζαλιώτης.—28.
- Μουχάμετ Ἀλεμῆς 1614.—506.
- Μουχάμετ ἤμπην Ἀχμουτ ἀπὸ χωρίον Ντέρ-Χαβᾶ 1720. — 28.
- Μουχάμετ Μπάρα 1736.—38.
- Μουχάμετ Ῥάη Σεϊριώτης 1721.—31.
- Μουχαμὲτ Σουρουρῆς (Σεϊδ), ἱμάμης τοῦ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σταυροῦ μουσουλμανικοῦ τεμένους 1778.—470.
- Μουχάμετ (Ἀλῆς) Τζοραϊτής.—28.

- Μουχάμετ Φαγουριώτης, Βηθλεεμίτης 1721.—31.
- Μουχάμετ Χαληλήν, σέχης 1733.—36.
- Μουχαρέμ· ὄνομα μουσουλμανικοῦ μηνός.—430, 441, 453, 454, 455, 457, 460, 461, 462, 463, 468, 469, 470, 472, 473, 476, 479, 480, 481, 482, 483, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 497, 498, 499, 501, 502, 507, 508, 509, 513, 515.
- Μουχαρέπ = Μουχαρέμ. — 403.
- Μουχέσεν Θεοδοσίτης, οὗ υἱὸς Φορχάνης.—22.
- Μοχαμέτ Συρράς, οὗ υἱὸς ὁ ἐκ Μάλχας σέχης Χαμτάν.—26.
- Μοχλός, ἱερεὺς καὶ νομικός XIII.—124.
- Μπαλάσης, μέγας χαρτοφύλαξ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας 1689.—72.
- Μπάρας: Μουχάμετ.
- Μπάρπουλος Μερισᾶνος, μέγας πιτάρης τῆς Βλαχικῆς ἡγεμονίας 1721.—52.
- Μπεήλ-Σιακάγια· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—21.
- Μπέην-Σατάφ· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—15.
- Μπεκήρ, οὗ υἱὸς Μοῦσεφ.—24.
- Μπέτ-Ἀνάν· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—36.
- Μπέτ-Γινᾶ· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—37.
- Μπετζαλιώται. — 27. Μπετζαλεώτης.—27.
- Μπετηκτζαλιῆδες.—35.
- Μπέτισα ἢ Μπετίξα· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—24, 36.
- Μπετλήγια· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—38.
- Μπετρεντίνης, ταμπάκης.—36.
- Μπέτ-Σουρίχ· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—34, 37.
- Μπητέρ (Σαφατλής).—35.
- Μπούλας: Ἄϊσας.
- Μπουχανιφέ, υἱὸς τοῦ Ἀβίδ 623.—403.
- Μπτέρης: Σιῆχ-Σουλεϊμάνης, Γιαχαγᾶς, Σιῆχ-Μεχμέτ, Σίσκος. Μοτιλήνη.—93, 95, 109.
- Μύρα τῆς Λυκίας.—358, 361, 363, 365.
- Μύρων Ἰορνόβσκι, βοεβόδας.—63.
- Μχάνας: Ἴσας.
- Μωάμεδ ἢ Μωάμεθ ὁ προφήτης τῶν Μουσουλμάνων. — 309, 310, 401, 440, 497.
- Μωαμεθανοί.—453, 477.
- Μωκησός.—106, 107, 109.
- Μώκιος ὁ ἅγιος μάρτυς.—269.
- Μωσαϊκὴ ἐπίκρισις.—113.
- Μωσῆς ἢ Μωϋσῆς ὁ προφήτης.—5, 6, 113, 150, 152, 167, 198, 258, 259, 280, 313, 330, 347, 372, 376.
- Μωχαμέτ, οὗ υἱὸς Μουσταφᾶς 1633.—483.
- Μωχάμετ σέχης 1595.—471.

- Μωχαμέτ Τασιὰκ Μπετηκτζαλῆς 1732.—35.
- Μωχαμέτ, κριτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ 1765.—449.
- Ναβουχοδονόσορ. — 156, 158, 203.
- Ναζαρέτ.—9, 47.
- Ναζιανζός.—106, 107, 260.
- Ναζωραῖοι.—401.
- Ναθαναήλ.—307.
- Ναντούς = Νταντούς.—31.
- Ναούμ ὁ προφήτης.—216.
- Νάσαρ Ἀτίε, Βηθλεεμίτης 1701.—18.
- Νάσαρ (Βηθλεεμίτης) 1700.—17.
- Νάσαρ Ταμαρίτης, οὗ υἱὸς Ὁμαρ.—17.
- Νάσερ, υἱὸς Νίτζημ Βηθλεεμίτου 1719.—29.
- Νάσερ ἤμπιν-Νουβέσηρ 1715.—24.
- Νάσερην ἤμπιν-χατζῆ-Χαλήλη, Φιλιππιώτης 1719.—30.
- Νάσιρ-Σεϊφελδίν-Ἀχμετ, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—442.
- Νασράλας, σιῆχ Πεζαλιώτης 1704.—21.
- Ναστράλας Θεοδοσίτης, υἱὸς Ἀση 1715.—22.
- Ναστράλας ἤμπιν-Ἀλεβη 1715.—24.
- Ναστράλας, υἱὸς Ἀλεβῆ Χτέμη 1723.—32.
- Ναύπακτος.—92, 96, 119, 121, 122, 123, 124.
- Ναχαλήνι = Χαναλήλι.—31.
- Νέα Ῥώμη = Κωνσταντινούπολις.—76, 88, 90, 113, 334.
- Νεάπολις ἐν Παλαιστίνῃ. — 37, 47, 60, 489, 490.
- Νεκρά Θάλασσα.—176.
- Νεκτάριος, πατριάρχης Ἱεροσολύμων.—1, 65, 68, 69, 70, 458, 527.
- Νεκτάριος, ἐπίσκοπος Τζίας καὶ Θερμῶν 1624.—97.
- Νεκτάριος Κεφαλληνίτης, μοναχὸς Ἀγιοταφίτης 1697.—53.
- Νέμερ Θεοδοσίτης 1700.—17.
- Νεοκαισάρεια. — 87, 92, 106, 107, 109.
- Νεόφυτος, ιερομόναχος καὶ πρωτοσύγκελλος 1620.—93.
- Νεόφυτος ἱερεὺς, εἶτα ἀρχιμανδρίτης, πατριαρχικὸς ἐπίτροπος ἐν Ἱερουσαλήμ 1704-1721.—20, 22, 31, 32.
- Νεόφυτος, Βηθλεὲμ μητροπολίτης.—59.
- Νεόφυτος, Γάνου μητροπολίτης 1617.—90.
- Νεόφυτος, Ἡρακλείας μητροπολίτης 1624.—96.
- Νεόφυτος γ', Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης.—98, 99.
- Νεόφυτος, Δυδδης ἀρχιεπίσκοπος 1710.—59, 60.
- Νεόφυτος (?), Μηδείας μητροπολίτης 1639.—104.
- Νεόφυτος, Νικομηδείας μητροπολίτης 1617-1624.—90, 93, 94, 96.

- Νεόφυτος, Πτολεμαΐδος μητροπολίτης 1717.—489.
- Νεόφυτος, Χίου μητροπολίτης 1617.—90.
- Νεοχώρι Κωνσταντινουπόλεως.—53.
- Νέρων αυτοκράτωρ.—7.
- Νεφίς, οὗ υἱὸς Θαβίτ.—403.
- Νήμερ Χιράτζης 1730.—33.
- Νήμερ Τασιχάκ Μπετηκτζαλῆς 1732.—35.
- Νήμερ Χαρράς, Μαλχιώτης 1720.—28.
- Νήτζημ (Βηθλεεμίτης).—37.
- Νητζημητὶν Ἀλεμῆς, σέχης 1730.—33.
- Νητζημητὶν (Μουάμετ).—34.
- Νίγδη.—515.
- Νικαέων μητρόπολις.—219.
- Νικαέων θρόνος.—220.
- Νίκαια.—55, 80, 92, 94, 103, 114.
- Νίκη ἢ πόλις.—109.
- Νικήτας, μητροπολίτης Σίδης.—108.
- Νικήτας, μητροπολίτης Μαρωνείας 1171.—109.
- Νικήτας, μητροπολίτης Μελιτηνῆς 1171.—109.
- Νικηφόρος, μητροπολίτης Ἐπιφανείας 1780.—54.
- Νικηφόρος, μητροπολίτης Νικομηδείας 1226-1227.—114, 117.
- Νικηφόρος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.—196.
- Νικηφόρος Κάλλιστος ὁ Ξανθόπουλος.—357.
- Νικόδημος, ἀρχων Ἰουδαῖος.—13.
- Νικόδημος, προεστὼς τῆς λαύρας τοῦ ὁσίου Σάβα.—328.
- Νικόλαος ὁ μέγας καὶ θαυματουργός.—357-366. Μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ.—63. Κοινόβιον ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἐν Μικρᾷ Ῥωσίᾳ.—75.
- Νικόλαος, ἀδελφὸς τοῦ ὁσίου Εὐστρατίου.—390, 397.
- Νικόλαος, μητροπολίτης Ἐφέσου 1171.—109.
- Νικόλαος Ῥωσέτος, μέγας παχάρνικος τῆς Βλαχικῆς ἡγεμονίας 1721.—52.
- Νικόλαος Ἀλεξάνδρου (Μαυροκορδάτος), ἡγεμὼν Οὐγγροβλαχίας 1721.—48.
- Νικόλαος, ἀρχων τῶν μοναστηρίων τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Χαλδίας 1744-1749.—55, 57.
- Νικόλαός τις.—252.
- Νικόλαος ἕτερος 1725.—486.
- Νικόλας Δημητρίου, Βηθλεεμίτης 1721.—31.
- Νικόλας ἢ Νικόλαος ἐκ Χαλδίας, προσκυνητῆς τοῦ Ἁγίου Τάφου 1744.—55, 57.
- Νικομήδεια.—89, 90, 93, 94, 96, 108, 114, 117, 165, 287, 288.
- Νικομηδέων θάλασσα.—165.
- Νικορίτζα ἐν Μολδοβλαχίᾳ.—63.
- Νικορίτζας χάτμανος.—63.
- Νινευί.—6.

- Νίνος ὁ Ἀσσύριος.—6.
 Νίσιβις.—355.
 Νίτζημ Βηθλεεμίτης.—29.
 Νιτζίβιν ἢ Νιτζίβιον = Νίσιβις.—
 165, 171.
 Νιτζιον.—164.
 Νιτριώτης.—180.
 Νοσοκομεῖον ἐν Ἱερουσαλήμ. —
 468.
 Νοταρᾶς: Χρῶσανθος.
 Νούβέσηρ Θεοδοσίτης, οὗ υἱὸς
 Νάσερ.—24.
 Νταντοὺς ἢ Νταντούσης (Ἰμπραῖμ
 ἢ Ἰμπραήμ).—31, 36.
 Νταρζιάντ (οἱ).—24.
 Νταχλάλλας Μπετζαλιώτης 1720.
 —28.
 Νταούτης ὁ καὶ Γεράσιμος μονα-
 χός.—17.
 Νταουτλήδες = Δαουτλήδες.—36,
 Ντελῆ-Ὁρμανίου καδδελίκιον. —
 49.
 Ντένε (Μίσαλ) Ταμαρίτης.—17,
 Ντερβήσης, σέχης Θεοδοσίτη-
 1704.—21.
 Ντέρ-Γιασὴν· κώμη ἐν Παλαι-
 στίνη.—35.
 Ντέρης (Ἀλῆς).—18.
 Ντέρης (Μεχμέτης).—18.
 Ντέρης (Σουλεϊμάνης).—18.
 Ντέρης (Χατζῆ-Ἄουτε ἢ Ἄου-
 δε).—18, 25.
 Ντέρης (Χατζῆ-Γραχαγᾶς).—18.
 Ντέρ-Χαβᾶ· κώμη ἐν Παλαισι-
 νη.—27, 28.
 Ντιβάνι ἢ Ντιβάνιον Κωνσταντι-
 νουπόλεως.—409, 427.
 Ντίνεχ (Σιέχ-Μεχμέτ) Ταμαρί-
 της.—20.
 Ντίπης ἤμπνη-Μουσούλης ἢ Μού-
 σουλης, σέχης τῆς Μάλχας
 1718.—26, 27.
 Ντοραΐτης (Ἀχμέτ Ἀμμάρ).—24.
 Ντουργάμ ἤμπνη Χουτζᾶς ἐκ τῆς
 κώμης Ντέρ-Χαβᾶ 1720.—28.
 Ντούρζης, οὗ υἱὸς Σουλεϊμάν.—
 24.
 Νύσσα.—392.
 Νῶε.—154, 258.
 Νῶε, μουσουλμᾶνος 1631. —
 408.
 Ξανθόπουλος (Νικηφόρος Κάλ-
 λιστος).—357.
 Ξιφιλίνος (Γεώργιος).—113.
 Ξιφιλίνός τις.—119, 120, 121.
 Ὀβίνη, πόλις ἐν τῇ νήσῳ Κρήτη.
 —226.
 Ὀδυσσεύς.—72.
 Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον. —
 494.
 Ὀκταήχος ἢ Ὀκτώηχος.—290,
 348.
 Ὀλυμπιονίκαι—207.
 Ὀλυμπος ὁ ἐν Βιθυνίᾳ. — 369,
 375, 378, 385.
 Ὅμερ, Ὁμέρης, Ὅμερ-Χαττάπ
 ἢ Ὅμερ-ἤμπιν-ελ-Χατάπ.—
 403, 404, 406, 411, 412,
 414, 416, 417, 440, 441,
 445.
 Ὅντε (Χαμτάν).—33.

- ἽΟνησίφορος, μητροπολίτης Κιέ-
βου.—82.
- ἽΟξφόρδη.—72.
- ἽΟπιμάτων θέμα.—369.
- ἽΟρεινή ἐν Παλαιστίνῃ.—33, 35.
ἽΟ κάτοικος ἽΟρεινώτης.—26,
30, 36.
- ἽΟρθρος.—279.
- ἽΟρμίσδας.—156, 165, 168,
169, 353, 365.
- ἽΟρόντης ποταμός.—304.
- ἽΟρσβουρίνου ἐπαρχία τουρκική.
—483.
- ἽΟρφαῖκοι φθόγγοι.—201.
- ἽΟρφεύς.—330.
- ἽΟσμάν β', σουλτάνος τῆς Τουρ-
κίας.—478, 482, 483, 508.
- ἽΟσμάν γ', σουλτάνος τῆς Τουρ-
κίας.—465, 488, 492, 494,
502, 504, 505, 515.
- ἽΟσμάνναγας, μουτεβελέης τῆς μο-
νῆς, ὡς φαίνεται, τοῦ προφή-
του ἽΟηλιοῦ.—22.
- ἽΟσπήτιον τοῦ ἽΑννα ἐν ἽΙερου-
σαλήμ.—415.
- ἽΟτμάν, υἱὸς τοῦ Γαφάς 623.—
403.
- ἽΟτμάνης, υἱὸς Σάλεχ, Θεοδοσί-
της 1715.—22.
- ἽΟύμιγρέ (Χουλεφάι-Πένι).—440.
- ἽΟύνιται.—465, 497.
- ἽΟύνιτισμός.—465.
- ἽΟυρούτζογλους (Δημήτριος). —
—495.
- ἽΟαζαρτζίκιον.—483.
- ἽΟαί (Μέλεχ - ἽΕσρέφ - Καῖτ -). —
442, 443.
- Παῖσιος, ἡγούμενος τῆς μονῆς τοῦ
Σταυροῦ 1709-1715.—26, 35.
- Παῖσιος, ἡγούμενος τῆς μονῆς
Χουτουρά 1744.—57.
- Παῖσιος, Θεσσαλονίκης μητροπο-
λίτης 1620-1624.—93, 95,
96.
- Παῖσιος Μηλαῖος, ἱερεὺς ἽΑγιο-
ταφίτης 1698.—53.
- Παῖσιος Μωραῖτης, ἱερεὺς ἽΑγιο-
ταφίτης 1698.—53.
- Παῖσιος, Πιαιδείας μητροπολίτης
1617.—90.
- Παῖσιος, Πτολεμαῖδος μητροπολί-
της 1790.—62.
- Παλαιαὶ Πάτραι.—92, 93, 95,
96, 103.
- Παλαιολόγος (Μιχαήλ).—197.
- Παλαιστιναῖος.—339.
- Παλαιστίνη.—39, 59, 60, 72,
133, 179, 305, 312, 341,
439, 440, 454, 457, 459,
464, 465, 487, 488, 490,
506, 509, 511, 512, 532.
- Παμφυλία.—115.
- Πανάγιος Τάφος.—53, 55, 57,
60. ἽΟρα καὶ τὸ Τάφος καὶ τὸ
ἽΑγιος Τάφος.
- Παναγία = Θεοτόκος. — 8, 16.
Μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι ταύτης
ἐν ἽΙερουσαλήμ. — 461, 467.
- Παναγιωτάκης, μέγας σλουντζά-
ρης τῆς Βλαχικῆς ἡγεμονίας.
1721.—52.
- Παναγιώτης, ἄρχων τοῦ ἽΕδαγγε-
λίου ἐν τῇ μητροπόλει Χαλ-
δίας 1744-1749.—55, 57.

- Πανάρετος Ῥώσος, μοναχὸς Ἁγιο-
ταφίτης 1697.—53.
- Πάνορμον ἐν Κρήτῃ.—226.
- Παντοκρατορικὴ ἢ Παντοκράτορος
μονὴ ἐν Κωνσταντινουπόλει.—
238, 239, 241, 242.
- Παράδεισος.—173, 184, 196,
254, 255, 256, 345, 417,
431.
- Παρασκευὴ ἡμέρα.—179, 409.
- Παρθέσιος, ἱερεὺς Ἁγιοταφίτης
1697.—53.
- Παρθέσιος, Ἀγχιάλου μητροπο-
λίτης 1620.—93, 95.
- Παρθέσιος, Ἀδριανουπόλεως μη-
τροπολίτης 1624.—96.
- Παρθέσιος, Βάρνης μητροπολίτης
1624.—97.
- Παρθέσιος, Γάζης ἀρχιεπίσκοπος
1710.—59, 60.
- Παρθέσιος, Θαβωρίου ἀρχιεπίσκο-
πος 1755.—47.
- Παρθέσιος, Ἱεροσολύμων πατριάρ-
χης.—39, 61, 79, 80, 459.
- Παρθέσιος, Ἰκονίου μητροπολί-
της 1639.—104.
- Παρθέσιος, Ἰωαννίνων μητροπο-
λίτης 1639.—101, 103.
- Παρθέσιος, Κυζίκου μητροπολίτης
1620-1624.—93, 94, 96.
- Παρθέσιος α΄ ὁ ἀπὸ Ἀδριανου-
πόλεως πατριάρχης Κωνσταν-
τινουπόλεως 1639.—103.
- Παρθέσιος, Νεαπόλεως ἀρχιεπί-
σκοπος 1710.—60.
- Παρθέσιος, Παλαιῶν Πατρῶν μη-
τροπολίτης 1639.—103.
- Πάριον.—106, 109.
- Παρκούκ, σουλτάνος τῆς Αἰγύ-
πτου.—441, 443.
- Παρνόβσκι.—63.
- Παροναξία.—89, 97.
- Πασαράμπας: Ματθαῖος.
- Πασέ: Δουτράν.
- Πάσχα.—285, 336.
- Πάτριος.—58.
- Πάτμου κῶδιξ.—149, 175.
- Πάτραι.—92, 93, 95, 96, 103,
106.
- Πατριαρχεῖον Οἰκουμενικόν. —
494, 528.
- Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων.—15,
20, 21, 22, 26, 41, 42, 43,
45, 49, 59, 439, 440, 450,
460, 466, 467, 488, 509.
- Πατριαρχικὸν Σκευοφυλαχεῖον ἐν
Ἱερουσαλήμ.—41.
- Παῦλος ὁ ἀπόστολος.—5, 6, 7,
10, 120, 150, 168, 208,
237, 299, 305, 314, 319,
337, 341, 371, 391. Πέτρου
καὶ Παύλου τῶν ἀποστόλων μο-
ναστήριον.—63.
- Παῦλος σκευοφύλαξ.—289.
- Παῦλος ἐπίσκοπος Γορτύνης. —
235, 236.
- Παῦλος ὁ ἐν τοῖς Καῖτουμᾶ. —
247, 248, 249, 250, 251.
- Παῦλος Μυτιληναῖος, μοναχὸς Ἁ-
γιοταφίτης 1697.—53.
- Παῦλος Φανέλης.—58.
- Πάχαρῖται.—440.

- Παχώμιος, μητροπολίτης Χαλκηδόνος 1639.—103.
- Πεζαλας=Πετζάλλα.—20, 416.
 Ὁ κάτοικος Πεζαλιώτης, Πεζαλιώτες.—20, 21. Πεζαλιώτικον πανί.—16.
- Πεϊτίν· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ. — 494.
- Πεκούλης (Βασίλειος).—108.
- Πελοπόννησος.—82.
- Πέμπτη ἡμέρα.—365.
- Πενι-Ἐτρακ.—440.
- Πενι-Θόμεγέ.—440.
- Πεντηκοστή.—339.
- Περιστερῶν μοναστήριον.— 399.
- Πέρσης, Πέρσαι. — 126, 128, 129, 130, 133, 135, 141, 151, 152, 163, 165, 169, 173, 199, 280, 281, 282, 299, 351, 352.
- Περσία.—408.
- Περσική χώρα.—351.
- Περσική στολή.—362.
- Περσικοὶ μυχοί.—286.
- Περσικὸς στρατός.—130.
- Περσίς.—128, 129, 130, 140, 142, 147, 151, 156, 280, 353.
- Πετζάλλα· κώμη ἐγγὺς τῆς Βηθλεέμ.—455, 456, 461, 465, 473, 490. Ὁ κάτοικος Πετζαλιώτης. — 459. Ὅρα καὶ τὸ Πεζαλας.
- Πετζαχοὺρ· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ. 457, 465.
- Πέτρα Ἀραβίας.—46, 60, 61, 62.
- Πέτρος ὁ ἀπόστολος.—11, 164, 318, 363. Ἐκκλησία μοναστηρίου ἐπ' ὀνόματι Πέτρου καὶ Παύλου τῶν ἀποστόλων.—63.
- Πέτρος ὄσιος ὁ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ τῆς Βιδυνίας.—370.
- Πέτρος χατζῆς ἐν Χαλδίᾳ 1744-1749.—55, 57.
- Πέτρος Ἀραῦδος ὁ βοεβόδας.—63.
- Πέτρος Βαρβάκης.—58.
- Πέτρος Ἰσαὰκ Νίτζημ, Βηθλεεμίτης 1719.—29, 30.
- Πέτρος Χωλὸς ὁ βοεβόδας.—63.
- Πισιδία.—66, 90.
- Πίσκος Βηθλεεμίτης, οὗ υἱὸς Σουλεϊμάνης.—16.
- Πιλᾶτος.—10, 209.
- Πίστριτζα.—63.
- Πλαταμῶνος ἐπαρχία.—482.
- Πόδος, μητροπολίτης Μυτιλήνης 1171.—109.
- Ποιμένες· κώμη παρὰ τὴν Βηθλεέμ.—457, 506.
- Πόλι ἢ Πόλις=Κωνσταντινούπολις. — 37, 100, 405, 406, 420, 421.
- Πολιτιανός, πατριάρχης Ἀλεξανδρείας.—334.
- Πολυανή.—91.
- Πολύκαρπος, μητροπολίτης Βηθλεέμ, εἶτα πατριάρχης Ἱεροσολύμων.—58, 62, 497.
- Πολωνία.—76.
- Πόμπρατα.—63.

- Πόντιος ἐξ Ὀβίνης ὁ ἅγιος μάρ-
τυς.—226.
- Ποπέσκουλος: Ράδουλος.
- Ποποβίτζης: Ἰωάννης Σαμουήλ.
- Πόρτα τῆς Τουρκίας.—434, 436.
- Πορφύριος, μητροπολίτης Νικαίας
1617-1639.—92, 94, 103.
- Πούρνοβα.—63.
- Πράημ, οὗ υἱὸς Μουάμετ.—34.
- Πραιτώριον ὄνομα φρουρᾶς.—206.
- Προβατική Κολυμβήθρα.—267.
- Πρόδρομος (Ἰωάννης ὁ).—14, 291.
- Προικόννησος.—93, 95, 97.
- Προσάββατον.—336.
- Προτέριος, πατριάρχης Ἀλεξαν-
δρείας.—339.
- Προῦσα.—54, 89, 92, 93, 95,
103, 117, 387, 390, 397,
481, 495, 506.
- Προυσαεύς, Προυσαεῖς. — 370,
376, 378.
- Προυσιανός.—75.
- Πρωτεσίλωος.—199, 524.
- Πρωτεύς.—202, 281.
- Πτελεῦ ἐπισκοπή.—88, 89, 90.
- Πτολεμαῖς.—60, 61, 62, 428,
489, 490, 497, 498.
- Πυθαγόρας.—340.
- Πυθαγόρειοι.—330.
- Πύλη Ὑψηλὴ ἢ Ὑψηλοτάτη τῆς
Τουρκίας.—418, 459, 460.
- Πῦρ θεότης περσική.—351.
- Ῥαδάμανθυς.—231.
- Ῥάδουλος, Ποπέσκουλος, μέγας
βόρνικος 1721.—52.
- Ῥαζήχ· χώρα περσική.—129,
135.
- Ῥάη Σεϊριώτης.—31.
- Ῥαῖας (Χαμετὰν ἀμποῦ-).—24.
- Ῥαμαδάνης: Δημητράκης.
- Ῥαμαζάν· ὄνομα μηνὸς ἀραβι-
κοῦ.—437, 446, 449, 450,
451, 452, 454, 457, 458,
461, 463, 466, 467, 468,
469, 470, 471, 475, 476,
478, 481, 485, 487, 489,
493, 496, 497, 498, 500,
502, 503, 505, 513, 514.
- Ῥαμάλλα· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.
—490.
- Ῥαμαντὰν υἱοί.—35.
- Ῥαμπίας Ταμαρίτης.—20.
- Ῥαμπίες, Ῥαμπίας ἢ Ῥεμπίας,
υἱὸς Σουλεϊμάνη, Θεοδοσίτης
1715.—17, 22, 24.
- Ῥαντουβάνης.—27.
- Ῥαντὰπ γενεά.—22, 24, 523.
- Ῥάσιτ ἤμπην-Μούφτη, Μπετζα-
λιώτης 1720.—28.
- Ῥασουνί· κώμη ἐν Περσίᾳ.—129,
135.
- Ῥαφαήλ, πατριάρχης Ἱεροσολύ-
μων 1046.—441.
- Ῥαχήτη (ἦ)· πόλις ἐν Αἰγύπτῳ.
—53.
- Ῥαχήτης Ταμαρίτης ἤμπην-Σά-
λεμ 1704.—19.
- Ῥέμλη· πολίχνη ἐν Παλαιστίνῃ.—
489, 490. Ὅρα καὶ τὸ Ῥέμ-
πλι.
- Ῥεμπίας Ταμαρίτης ὁ λωβός
1704.—19.

- Ῥέμπλι, Ῥέμπλιον, Ῥέμλη. — 32, 436, 486, 490.
- Ῥεντάτης Θεοδοσίτης 1717.—25.
- Ῥεπί· μουσουλμανικοῦ μηνὸς ὄνομα.—478, 494.
- Ῥεπιούλ - ἐββέλ· μουσουλμανικοῦ μηνὸς ὄνομα.—450, 451, 453, 455, 456, 457, 458, 459, 461, 462, 465, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 483, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 495, 496, 498, 501, 502, 505, 506, 508, 510, 511, 512, 513, 515.
- Ῥεπιούλ - ἀχχίρ· μουσουλμανικοῦ μηνὸς ὄνομα. — 453, 455, 460, 462, 471, 473, 474, 476, 481, 485, 489, 491, 494, 495, 496, 497, 501, 508, 514.
- Ῥετζέπ· μουσουλμανικοῦ μηνὸς ὄνομα.—420, 441, 448, 449, 451, 452, 454, 455, 456, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 467, 468, 469, 470, 472, 473, 474, 476, 478, 480, 482, 484, 485, 486, 487, 488, 490, 491, 492, 493, 494, 497, 499, 500, 501, 505, 507, 508, 511, 512, 514.
- Ῥετζέπ ἤμπιν Ἀμπέτ 1715.—24.
- Ῥετζέπ-πασιᾶς, ἔπαρχος τῆς Ἱερουσαλήμ 1717.—25.
- Ῥήγιον τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔνθα εὐκτήριον τοῦ ἁγίου Στρατονίκου.—269.
- Ῥισάς, οὗ υἱὸς Καπλάν.—241.
- Ῥόδος ἢ νῆσος.—89, 104.
- Ῥουμάν· κώμη ἐν Παλαιστίνῃ.—38.
- Ῥουπέρτος Σούττων, πρέσβυς τῆς Ἀγγλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει 1715.—74.
- Ῥοῦσος καλόγηρος, προσκυνητὴς τῶν Ἀγίων Τόπων 1727.—33.
- Ῥουσιζούκιον.—482.
- Ῥούτκας (Θεόφιλος).—76.
- Ῥωμαϊκὰ σκῆπτρα.—247.
- Ῥωμαϊκὰ πλοῖα.—271, 272.
- Ῥωμαϊκὴ διαγωγή καὶ ἐκκλησιαστικὴ κατάστασις.—112.
- Ῥωμαϊκὴ ἀρχή.—318.
- Ῥωμαϊκὸν γένος.—456.
- Ῥωμαϊκὸν ἔθνος.—509.
- Ῥωμαϊκὸν στράτευμα.—212.
- Ῥωμαῖοι.—22, 34, 111, 127, 202, 259, 322, 329, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 419, 422, 423, 424, 425, 427, 428, 429, 431, 432, 434, 436, 441, 445, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 459, 461, 462, 463, 465, 472, 473, 475, 476, 477, 478, 481, 482, 484, 491, 492, 496, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 514, 516.
- Ῥωμαίων ἀρχή.—206.

- Ῥωμαίων βασιλεία.—351.
Ῥωμαίων πατριάρχης. — 404,
406, 407, 408, 409, 413,
414, 415.
Ῥωμανία.—112, 225.
Ῥωμοῦνοι.—50.
Ῥώμη ἢ παλαιά.—6, 187, 197,
198, 199, 235, 236, 259,
278, 279, 299.
Ῥωμυλία.—481.
Ῥωμόλος.—6.
Ῥωσέτος: Νικόλαος.
Ῥωσία ἢ Ῥωσσία.—58, 73, 81,
82, 83, 109, 438.
Ῥώσσοι.—438, 481, 495. Ὅρα
καὶ τὸ Ῥοῦσος.
Σαᾶδ (Τζιργες).—459.
Σαᾶδε (Ἱεροσολομίτης) 1715.—
458.
Σάανα-ἐλ-Βατίχ· κόμη ἐν Πα-
λαιστίνῃ.—494.
Σαάτ, υἱὸς τοῦ Ἀβᾶτ 623. —
403.
Σαββαΐτης.—299.
Σαββαΐτου μονή.—300.
Σαβάλ=Σεβάλ.—22.
Σάβας ἢ Σάββας ὁ ὄσιος λαύρα
ἢ μονὴ αὐτοῦ.—16, 22, 23,
32, 37, 42, 104, 105, 190,
317, 327, 340, 349, 415,
416, 434, 435, 460, 464,
473, 474, 513.
Σάββας ἐκ Γχιουμουσχανέ, προ-
σκυνητῆς τοῦ Ἀγίου Τάφου
1744-1749.—55, 57.
Σαββάτιος ὁ Κλιε.—183.
Σάββατον, — 176, 177, 178,
179, 527.
Σαββούλας, ἡγούμενος τῶν ἐν Ἱε-
ρουσαλήμ Γεωργιανῶν 1523.
—447.
Σαήτ, υἱὸς τοῦ Μαάτ 623.—403.
Σαῖν, σαρακηνὸς στρατηγός.—130.
Saint-Sauveur· ναὸς τῶν ἐν Ἱε-
ρουσαλήμ Φραγκισκανῶν. —
445, 446.
Σακαριώτης.—21.
Σάκιρ, διερμηνεὺς τοῦ Μεχκεμέ
τῆς Ἱερουσαλήμ 1688.—510.
Σαλαθιήλ.—217.
Σαλάμης Ἀμπουραΐας, οὗ υἱὸς
Σάλεμ.—19.
Σαλάχ, οὗ υἱὸς Σάλεχ, ἐκ τοῦ
χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ.—28.
Σαλαχία· τέμενος μουσουλμανικὸν
ἐν Ἱερουσαλήμ ὑπὸ τοῦ Σαλα-
δίνου κτισθέν.—497.
Σάλεμ ἢ Σάλημ ἐξ Ὀρεινῆς 1715-
1723.—26, 30, 33, 35, 36.
Σάλεμ ἡμπνη-Σαλάμης Ἀμπου-
ραΐας 1704.—19.
Σάλεμ, οὗ υἱὸς Ἀχμετ.—33.
Σάλεμ ἡμπνη-Χαμφᾶς ἐκ τῆς φυ-
λῆς Ἐρτιμάτ 1730.—33.
Σάλεμ, οὗ υἱὸς Ῥάχητης Ταμα-
ρίτης.—19.
Σάλημ Μπετζαλιώτης, οὗ υἱὸς Ἰ-
σας.—27.
Σάλημ Ζαΐτ Μπετζαλιώτης, οὗ
υἱὸς Ἰσας.—28.
Σάλεχ, κριτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ
1523.—447.
Σάλεχ Ἀμπούτ 1721.—31.

- Σάλεχ Βηθλεεμίτης Κόκκινος 1721.—30, 31.
 Σάλεχ υἱὸς οἰκονόμου, Βηθλεεμίτης 1700.—17.
 Σάλεχ Ζάρζαρ Βηθλεεμίτης 1700.—21, 22.
 Σάλεχ (Θεοδοσίτης), οὗ υἱὸς Ὀτμάνης.—22.
 Σάλεχ ἤμπιν-Μαάλε 1719.—30.
 Σάλεχ (Μπετζαλιώτης), οὗ υἱὸς Γεώργιος.—27.
 Σάλεχ ἤμπην Σαλάχ 1720.—28.
 Σάλεχ ἤμπιν-Σαμπάχ 1715.—24.
 Σάλεχ Χάφης 1730.—34.
 Σάλεχ ἀπὸ τὸ Χιπτηρλόζ 1721.—31.
 Σάλεχ (Χτέμης).—32.
 Σαλίχ (ἐξ Ἰόππης) 1781.—494.
 Σαλιχ Ἀδὲμ 1688.—485.
 Σαλιχ-Δὸμ Ἱεροσολυμίτης 1598.—483.
 Σαλμάν Ἄμμαρα Σεῖρζώτης 1721.—30, 31.
 Σαλμάν Χαντιτίε «ἀπὸ χωρίου Ῥουμάν» 1736.—38.
 Σάλας, τέκνον Ἀπιτούλ Τζεβάτ.—484.
 Σαμακόβιον.—482.
 Σαμαρεῖτις.—319, 347.
 Σάμιος.—340.
 Σάμος.—89.
 Σαμουήλ, οὗ υἱὸς Ἰωάννης δοῦξ ὁ καὶ Ποποβίτζης.—75.
 Σαμουήλ Σαμουχὴλ Ῥώσσοις 1805.—438.
 Σαμπάν=Σαπάν.—404.
 Σαμπάχ Θεοδοσίτης, οὗ υἱὸς Ῥαντάπ.—22.
 Σαμπάχ, οὗ υἱὸς Σάλεχ.—24.
 Σαντορήνη.—89.
 Σάξων.—75.
 Σαπάν· μουσουλμανικοῦ μηνὸς ὄνομα.—445, 449, 450, 451, 452, 453, 455, 456, 458, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 468, 470, 472, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 483, 484, 489, 490, 493, 494, 495, 496, 497, 499, 503, 504, 507, 509, 510, 511, 513, 514.
 Σαπάνης. οὗ υἱὸς Γαννάμ ὁ «ἀπὸ τὴν Τζόραν».—28.
 Σάπραν Μαλχιώτης, οὗ υἱὸς Χαμντάν.—28.
 Σάπρας ἀπὸ τὴν Μπετίκσαν.—36.
 Σαρακηνός, Σαρακηνοί. — 130, 273, 306, 317.
 Σαρεφθά.—385.
 Σαρίσι· χωρίον ἐν Παλαιστίνῃ.—31.
 Σατάν.—381.
 Σατανᾶς.—77, 142, 354.
 Σατορνίλος ἢ Σατουρνίλος Γορτύνιος ὁ ἅγιος μάρτυς.—224, 226.
 Σαφάρ· ὄνομα μουσουλμανικοῦ μηνός.—433.
 Σαφάτ· κόμη Παλαιστίνης.—35.
 Οἱ κάτοικοι Σαφατλήδες.—35.
 Σαχάν Μαλχιώτης, οὗ υἱὸς Ἄσσης.—15.

- Σαχίν (Ἱεροσολυμίτης) 1641.—
484.
- Σαχίν Χετζέτζ ἢ Χιτζές, Ἱερο-
σολυμίτης 1672, 1675. —
458, 510.
- Σαχριταλλάχ = ὁ ἐν Ἱεροσολύμοις
νάος τοῦ Σολομῶντος.—444.
- Σεβάλ· μουσουλμανικοῦ μηνὸς ὀ-
νομα.—441, 451, 456, 457,
458, 461, 462, 466, 467,
471, 474, 475, 477, 480,
481, 482, 483, 486, 487,
490, 492, 493, 496, 497,
498, 499, 500, 501, 503,
505, 506, 508, 509, 511,
512, 514.
- Σεβάστεια Παλαιστίνης.—61, 62.
- Σεβάστεια ἐτέρα. — 252, 253,
257.
- Σεβαστή Ἀθανασίου Κομνηνοῦ
Φανέλη.—58.
- Σεβαστή Φανέλη, πρεσβυτέρα =
σύζυγος ἱερέως.—58.
- Σεβήρος ἐπίσκοπος.—115.
- Σέγεδ-Κάσιν (Ἱεροσολυμίτης). —
459.
- Σεγιδ Μεχμέτης, κριτῆς τῆς Ἱε-
ρουσαλήμ 1732.—436.
- Σεδράγ.—158.
- Σεηράτ-Χεηρέτ ὄνομα φυλῆς ἀρα-
βικῆς.—32.
- Σείδ Ἀλῆς (Ἱεροσολυμίτης) 1746.
— 487.
- Σείδ - Ἀπίουλ - Καδὶρ - Ἀαλεμῆς
1641.—484.
- Σείδ Ἀπδουρραχμάν, μουτεβελῆς
τῆς μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1737.
— 470.
- Σείδ Μεσχιδὶν Ταουτλῆς 1773.—
494.
- Σείδ Μουχαμὲτ Σουρουρῆς, ἱμά-
μης τοῦ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Σταυ-
ροῦ μουσουλμανικοῦ τεμένου
1778.—470.
- Σείδ Σαλίχ, ὑπηρέτης ἐν τῇ τῆς
Γεθσημανῆς ἐκκλησίᾳ 1791.—
495.
- Σείδ Σουλεϊμάν Σουπῆχης, ὑπηρε-
τῆς τῆς ἐν τῇ Γεθσημανῇ ἐκ-
κλησίας 1797.—495.
- Σείδ Ταατζιτίν, μουτεβελῆς τῆς
μονῆς τοῦ Σταυροῦ 1737. —
470.
- Σείδ Φεϊζουλαῖς Χαλίφε, θυρωρὸς
τῆς ἐν τῇ Γεθσημανῇ ἐκκλησίας
1786.—495.
- Σειρήν, Σειρῆνες, Σειρῆναι. — 201,
207, 319, 329.
- Σεῖριῶται.—30, 31.
- Σεῖφελδὶν (Νάσιρ-Σ.-Ἀχμετ). —
442.
- Σεῖφελδὶν (Μέλεχ-Ἐσρέφ).—442.
- Σεῖφιδὶν (Ἀχμετ - Σζακμάκ). —
442.
- Σεῖφουδὶν-Τζακμάκ ὁ Κιρκάσιος,
σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—442.
- Σελίμ, Σελίμης ἢ Σελήμ α', σουλ-
τανος τῆς Τουρκίας. — 404,
416, 418, 431, 495, 498,
527.
- Σελίμ ἢ Σελίμης β', σουλτάνος
τῆς Τουρκίας. — 434, 435,
446, 455, 457, 461, 468,
469, 473, 475, 493, 495,
515.

- Σελλίμ γ', σουλτάνος τῆς Τουρ-
κίας.—453, 454, 460, 464,
472, 478, 480, 482, 488,
490, 492, 495, 497, 502,
505, 508.
- Σελάμης Βηθλεεμίτης, οὗ υἱὸς
ὁ πατᾶ Γεώργιος.—29.
- Σελήνη.—137.
- Σενναχηρείμ.—203, 216.
- Σεραφείμ, ἰατρὸς Ἀγιοταφίτης
1698.—53.
- Σεραφείμ ὁ Φανέλης, πατριάρ-
χης.—58.
- Σεραφείμ, πατριάρχης Κωνσταν-
τινουπόλεως 1759.—76.
- Σεραφείμ, πατριάρχης Ἀντιοχείας
οὐνίτης.—76, 77, 78, 79, 80.
- Σερβία.—481.
- Σέρβοι.—468, 505.
- Σέργιος ὁ ἅγιος μάρτυς μονα-
στήριον ἢ εὐκτήριος οἶκος αὐ-
τοῦ ἐν Περσίδι, μέσον Νιτζι-
βίου καὶ Δάρας.—146, 147
171, 173. Σεργίου καὶ Βάκ-
χου τῶν ἁγίων μαρτύρων ση-
κὸς ἐν τῷ Βαρβαρικῷ.—167.
- Σέργιος, μητροπολίτης Προύσης
1227.—117.
- Σέργιος, μαθητὴς τοῦ ὁσίου Εὐ-
στρατίου.—386, 387.
- Σέρραι.—80, 93, 101, 103.
- Σευηριανὴ αἵρεσις.—165, 166.
- Σευῆρος αἵρεσιάρχης.—355.
- Σεριφεδδίν, οὗ υἱὸς Χαλίλ.—510.
- Σερφίτζαν· ἐπαρχία τουρκική.—
432.
- Σεφέρ· μουσουλμανικοῦ μηνὸς ὀ-
νομα.—450, 452, 453, 454,
455, 457, 459, 460, 463,
464, 466, 467, 469, 472,
477, 478, 480, 481, 483,
485, 487, 488, 489, 490,
491, 493, 494, 495, 496,
497, 498, 499, 500, 502,
507, 511, 512, 515, 516.
- Σεχ' Ἀλῆς 1595.—471.
- Σεχ' Ἀπτάλας Ἀλεμῆς 1730.—
34.
- Σεχ' Ἀπτηλγάνημ Ἀλεμῆς 1730.
— 44.
- Σεχ' Ἀμπτουλάλας Ἀλεμῆς 1730.
— 33.
- Σεχ' Ἀχμέτ (ἢ Ἄχμετ) ἀπὸ τὸ
χωρίον Μπέτ-Σουρίχ 1732.—
34, 35.
- Σεχ' Νητζιμητίν Ἀλεμῆς 1730.
— 33.
- Σεχ' Μουσταφᾶς ἤμπνη - Φάρρα-
τζης 1718.—26.
- Σεχ' Χαμτάν ἤμπνη- Δούτη 1718.
— 26.
- Σεχμινσῆ ἢ Σεχ-Μίνσι τάφος ἢ
μνήμα ἐν τῇ Σιών.—472, 513.
- Σζακμάκ.—442.
- Σζιρακισὲ (Ἄεβλὲτ-).—440.
- Σηλοβρία.—104, 107, 109.
- Σῆχος Βηθλεεμίτης, οὗ υἱὸς ὁ
πατᾶ Χριστόδουλος.—28.
- Σιαγαλάνης, Σιαγιλάνης ἢ Σια-
λάνης-ἤμπνη-Μασιάτης, σέχης
1698.—15.
- Σιαμᾶς Πεζαλιώτης, οὗ υἱὸς Ἰ-
σας.—20.

- Σιάμ-μπεϊλερμπεγίς.—413, 414.
Σιάμ-πασιάς.—419.
Σιαμίου ἢ Σαμίου μπεηλέρμπεγίς.
—412, 413.
Σιάμι=Δαμασκός.—421.
Σιαμλίδικον κουμάσι.—413.
Σιάουρ Ταμαρίτης 1704.—19.
Σιατάρας Ἀβραμίτης 1704. —
19.
Σίδη.—108.
Σιδών.—428, 497.
Σιδωνία.—385.
Σιέχ-Ἀβατ ἤμπιν-Ἀβαντάλλα, ἢ
υἱὸς Ἀβαντάλλα 1719-1721.—
30, 31.
Σιέχ-Ἀβαντάλας (ἢ Ἀβεντάλας)
ἤμπιν-Τζεμζέν 1698. — 16,
19.
Σιέχ-Ἀλεξάν ἤμπιν-Ζάητ 1715.
— 34.
Σιέχ-Ἀμπτηραχμάνης Καλελῆς
ὁ Κοφαχειλῆς 1704.—21.
Σιέχ-Γιακούπης Καλελῆς 1704.
— 21.
Σιέχ-Γινούζης ἢ Γινοούζης Βη-
θλεεμίτης 1698-1703.—15,
16, 17, 18, 20, 22.
Σιέχ-Μεχμέτ Τίνεχ (ἢ Ντίνεχ),
Ταμαρίτης 1700-1707.—18,
20.
Σιέχ-Μεχμέτ Μπτέρης, Βηθλεε-
μίτης 1700.—18.
Σιέχ-Μεχμέτης Ντέρης, Βηθλεε-
μίτης 1701.—18.
Σιέχ-Μήσιρης Χτέμης 1723.—
32.
Σιέχ-Μοῦσας Τζεμαλεντίνης 1733.
— 36.
Σιέχ-Μούσουλ-ἤμπιν-Δώκ 1698.
— 16.
Σιέχ Μουχάμετ Χαληλῆεν 1733.
— 36.
Σιέχ-Μουσταφᾶς-ἤμπιν-Φαράτζης
1698.—16.
Σιέχ - Μουσταφᾶς Μαχλιώτης
1704.—21.
Σιέχ-Σάλεχ ἤμπιν-Μαάλε ἀπὸ τὸ
Χιρπιλόζι 1719.—30.
Σιέχ-χατζῆ-Σάλημ Ὀρεινώτης
1715.—26.
Σιέχ-Νασράλας Πέζαλιώτης 1704.
— 21.
Σιέχ-Ντερβήσης Θεοδοσίτης 1704-
1717.—21, 26.
Σιέχ-Σιαγαλάνης-ἤμπιν-Μασιά-
της 1698.—15.
Σιέχ-Σιαλάνης 1700.—17.
Σιέχ-Σουλεϊμάνης Μπτέρης, Βη-
θλεεμίτης 1700.—17, 22.
Σιέχ-Σουλεϊμάνης Πίσκος, Βη-
θλεεμίτης 1698 —16.
Σιέχ-Φάτης-Χτέμης-ἤμπιν-Γάνεμ
1707.—17.
Σιέχ Φεδῆ ἢ σέχ-Φεδῆς 1730-
1737.—33, 37.
Σιέχ-Φεραχάνης Θεοδοσίτης 1717.
— 26.
Σιέχ- ἢ σέχ-Χαμτάν ἢ Χαμτάνης
ἤμπιν-Μοχαμὲτ Συρράς, Μαχ-
λιώτης 1704-1718.—21, 26.
Σιέχ-Χαμτάνης «ἀπὸ τὸ Μπεήτ-
Σιακάγια» 1704.—21.
Σιέχ-Χριστόδουλος 1704.—21.

- Σικελία.—240, 363.
Σιλχσζέ=Ζιλχιτζέ.—446.
Σιμαούν (Μαλχιώτης), οὗ υἱὸς
Μεχμέτης.—26.
Σιμαούν Μαλχιώτης, οὗ υἱὸς
Χαμτάν.—27.
Σίμων Ἰωνᾶς.—11.
Σινᾶ ἢ Σινά.—67, 68, 69, 70,
71, 150, 329, 440, 460,
468, 512.
Σίναιον ὄρος.—5, 71.
Σινάϊται. — 57, 68, 69, 70,
71, 440.
Σινώπη.—53, 165, 482.
Σίρμποι=Σέρβοι.—425.
Σίσκος.—19, 22.
Σιών. — 13, 188, 198, 222,
420, 421, 333, 348, 444,
446, 447, 448, 472, 473,
513.
Σιωνίται.—191, 472.
Σκαρλάτος Ῥωσέτος, μέγας ῥή-
τωρ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας
1689.—72.
Σκυδικόν.—211.
Σκυθόπολις.—47, 57, 61, 62,
139.
Σμενιώτης (Ἰωάννης).—241.
Σμόρνη.—103.
Σοδομίται.—162.
Σολομών.—150, 385.
Σοοῦδ (Ἄποῦ-) 1675.—510.
Σουλεημάνης=Σουλεϊμάν α'. —
418.
Σουλεϊμάν ἢ Σουλεϊμάνης α', σουλ-
τάνος τῆς Τουρκίας. — 416,
431, 446, 450, 457, 460,
463, 468, 469, 471, 473,
478, 481, 498, 503, 508,
512, 513.
Σουλεϊμάν β', σουλτάνος τῆς Τουρ-
κίας.—452, 458, 465, 466,
470, 476, 485, 504, 508,
509, 510, 512, 513, 514.
Σουλεϊμάν, τέκνον Ἀπιτοῦλ Τζε-
βάτ 1676.—484.
Σουλεϊμάν - ἐφένδης 1712.—494.
Σουλεϊμάν ἤμπιν-Ντούρτζης 1715.
—24.
Σουλεϊμάν ἢ Σουλεϊμάνης χατζή-
Σάλεμ ἢ Σάλημ.—33, 36.
Σουλεϊμάνης ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-
Χαβᾶ 1718.—26.
Σουλεϊμάνης Θεοδοσίτης, οὗ υἱὸς
Ῥαμπίας.—22.
Σουλεϊμάνης Θεοδοσίτης, οὗ υἱὸς
Βάντης.—22.
Σουλεϊμάνης Μπτέρης Σίσκος,
Βηθλεεμίτης.—17, 19, 22.
Σουλεϊμάνης Ντέρης 1701. —
18, 25.
Σουλεϊμάνης Πίσκος Βηθλεεμί-
της 1698.—16.
Σουλεϊμάνης Ταβάπτη 1700.—17.
Σουλεϊμάνης Φράγγος 1700.—17.
Σουσοδῆς, διερμηνεὺς τοῦ Μεχ-
κεμέ τῆς Ἱερουσαλήμ 1688.
—510.
Σουρουρῆς (Σεϊδ Μουχαμέτ). —
470.
Σουπέχ Μαλχιώτης.—28.
Σούπιχ Μαλχιώτης.—28.
Σουράγια· μοσίας ἐν Βλαχία ὄνο-
μα.—49, 50, 51.

- Σοφία ἡ πόλις.—80.
 Σοφίας λιμὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει.—391.
 Σοφίας ναὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει.—358.
 Σπάρτη μοναστήριον ἐν Κωνσταντινουπόλει, πλησιάζον τῇ Χρυσῇ Πόρτῃ.—289.
 Σπήλαιον τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ ἐν Βηθλεέμ.—404, 405, 410, 413, 414, 416, 446, 448, 503, 504.
 Σπῆτι τοῦ προφ. Ζαχαρία.—436.
 Σπυρίδων Ἀθανασίου Κομνηνοῦ Φανέλη.—58.
 Σάφει (Μέλεκ-Χάναφι).—442.
 Σεμεζιλ-εβέλ = Τζεμάζιλ-εββέλ.—448.
 Στάμος: Ἰωάννης.
 Σταυρικὴ Ἀνύψωσις.—337.
 Σταυρός· μοναστήριον ἰβηρικὸν ἐγγὺς Ἱερουσαλήμ.—16, 17, 19, 20, 21, 25, 26, 28, 33, 35, 104, 105, 351, 415, 469, 470, 508, 512. Ἑορτὴ τοῦ Σταυροῦ.—140, 287, 337, 338.
 Στέφανος βοεβόδας ὁ Καλός.—63.
 Στέφανος, μητροπολίτης Καισαρείας Καππαδοκίας 1171.—109.
 Στέφανος, ἀδελφὸς τοῦ ἀββᾶ Γερασίμου.—184.
 Στέφανος πρωτασηκρήτις.—206.
 Στέφανος ὁσιος ἐπὶ Κωνσταντινου Κοπρωνόμου.—294, 295.
 Στέφανος ὁσιος ὁ Σαββαΐτης.—299, 300.
 Στέφανος, δομέστικος τῆς μητροπόλεως Χαλδίας 1744.—57.
 Στέφανος, οὗ υἱὸς Γρηγόριος.—55.
 Στράβων.—196.
 Στρατόνικος ὁ ἅγιος μάρτυς.—269.
 Στρουμὼν.—107.
 Σύλαιον.—107.
 Συμεὼν ὁ τοῦ Χριστοῦ συγγενῆς.—337.
 Συμεὼν τοῦ θεοδόχου πύργος.—474.
 Συμεὼν ἐξ Ἰόππης 1809.—494.
 Συμεὼν τις 1708.—21.
 Συμεὼν καλόγηρος Πεζαλιώτης 1704.—21.
 Συμεὼν (Βηθλεεμίτης).—29, 30.
 Συμεὼν, ἀρχιμανδρίτης Ἀγιοταφίτης 1755.—47.
 Συμεὼν, ἱερεὺς Ἀγιοταφίτης καὶ ἡγούμενος τοῦ ἐν Προύση μετοχίου τοῦ Ἀγίου Τάφου 1697.—54.
 Συμεὼν, διάκονος καὶ εἶτα Θαυμακοῦ ἐπίσκοπος 1234.—118.
 Συμεὼν (τοῦ στυλίου) εὐκτήριος οἶκος περὶ τὴν Ἱεράπολιν.—168.
 Συμεὼν ὁ ἡγιασμένος.—362.
 Συνοδικὸν τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ἱερουσαλήμ.—43, 44, 45.
 Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ἱερουσαλήμ.—43, 46, 62.
 Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.—528, 531.
 Συρία.—76, 77, 78, 280, 304, 428, 445, 459.

- Συριάνοι.—416, 417, 498.
Συρογενής.—247.
Σύροι.—162, 505, 506.
Συρράς.—26.
Σχολεῖον ἐν Ἱερουσαλήμ.—57.
Σχολεῖον εἰς Γιάφφα.—58.
Σωβέζα· μοναστήριον ἀγιοταφικὸν ἐν Μολδοβλαχίᾳ.—63.
Σωζόπολις.—89, 97.
Σωκράτης ὁ ἱστοριογράφος.—115.
Σωσάννα.—162, 163.
Σωφρόνιος ὁ Σηλυβρίας 1639.—104.
Σωφρόνιος α΄ Ἱεροσολύμων.—336, 441.
Ταατζιτίν (Σείδ).—470.
Ταβάπτητ (Σουλεϊμάνης).—17.
Ταβήλ Τζοραΐτης.—28.
Ταγιάρ-πασας, νομάρχης τῆς Ἱερουσαλήμ 1841.—498.
Ταζλαίου μετόχιον ἀγιοταφικὸν ἐν Μολδοβλαχίᾳ.—63.
Ταηπιώτης.—21.
Ταϊγάν-Ρώκ.—58.
Ταλάπ, υἱὸς τοῦ Απιουλάχ 623.—403.
Ταμαρίτης, Ταμαρίται.—17, 18, 19, 20, 21.
Τάμπητ Βηθλεεμίτης, οὗ υἱὸς ὁ Σιέχ-Γιζονούζης.—15.
Ταξιάρχαι.—63.
Ταούτ-πασιᾶ σαράγιον.—407.
Τάπητ, οὗ υἱὸς Γιζούζης, Χάμετ καὶ Μεχμέτης Κόκκινοι.—18.
Ταραράνου χώρα τουρκική.—483.
Ταράσιος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.—290, 299, 334.
Ταρήφ Τζοραΐτης.—25.
Ταρσία χώρα ἐν τῷ θέματι τῶν Ὀπτιμάτων.—369.
Τάρταρος.—219, 232.
Ταρωνίτης.—107, 243.
Τασιᾶν (Μωχαμέτ).—35.
Τασιχᾶν (Χαμιάνης).—35.
Τασιχᾶν (Νήμης).—35.
Ταταρπαζαρτζίκιον.—482.
Τάφος τοῦ Χριστοῦ.—54, 55, 63, 65, 299, 431, 442, 443, 451, 481, 502.
Ταχίρ (Μέλεχ-Τ.-Παρκούκ).—441.
Ταχίρ-Τζακμάκ, σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου.—442, 448.
Ταχλάλας Ἱεροσολομίτης, οὗ υἱὸς Μίκπελ.—35.
Τέκιχ-Ἰλδὶν-Ἀπιπέκερ 1536.—445.
Τενέτρα.—269.
Τερβήσης Θεοδοσίτης, υἱὸς Ἄση.—22, 24.
Τερέντιος.—306.
Τεσσαρακοστή.—336.
Τετράδη ἡμέρα.—59.
Τεῦκρος.—199.
Τζακμάκ (Σεΐφουδίν).—442.
Τζακμάκ (Ταχίρ).—442.
Τζακμάκ (Μέλεχ-Ταχίρ-Τ.-Ἐλ-Ζαχρί).—448.
Τζάφαρ Τζοραΐτης.—30.
Τζαφέρ-μπηης 1732.—35.

- Τζεβάρ (Απιούλ).—484.
- Τζεμάζιλ - έββέλ· μουσουλμανικοῦ
μηνός ὄνομα. — 449, 454,
457, 459, 460, 461, 462,
463, 464, 465, 466, 467,
469, 470, 474, 476, 477,
478, 479, 480, 491, 492,
494, 496, 498, 499, 500,
501, 503, 504, 506, 507,
508, 509, 511, 512, 513,
514,
- Τζεμάζιλ-άχχίρ· μουσουλμανικοῦ
μηνός ὄνομα. — 451, 452,
453, 455, 456, 457, 458,
459, 460, 463, 464, 465,
466, 467, 468, 469, 470,
471, 473, 476, 478, 479,
480, 481, 483, 484, 485,
486, 487, 488, 489, 490,
491, 492, 497, 501, 503,
504, 506, 507, 508, 509,
510, 511, 512, 513, 514,
515.
- Τζεμαλεντίνης (Σιέχ-Μοῦσας).—
36.
- Τζεμπέν, οὗ υἱός ὁ Σιέχ-Ἀβαντά-
λας.—16.
- Τζεμπράν, οὗ υἱός Ἀβεντάλας.
—19.
- Τζενίν κόμη ἐν Παλαιστίνῃ.—
489.
- Τζέπελ-Ἀτζλούν.—457.
- Τζέρμηδες.—35.
- Τζετατζούγα.—63.
- Τζηπράνης (Βηθλεεμίτης).—17.
- Τζημπραήλ ἀμποῦ-Φέλεχ ὁ κου-
τζός 1715.—25.
- Τζία.—97.
- Τζίργες-Σαάδ Πιτζαλιώτης 1735.
—459.
- Τζόρα· κόμη Παλαιστίνης.—28.
- Τζοραίτης.—25, 28.
- Τζούμαας ἢ Τζούμας ἐκ τοῦ
χωρίου Ἀμπέτ-Ἀνάν 1732.—
34, 35. Ὁ αὐτός ὡς ἐκ τοῦ
αὐτοῦ χωρίου Μπέτ-Γινᾶ 1731.
—37.
- Τζουμαζιουλεββέλ.—436.
- Τήρων.—129.
- Τίγρις ποταμός.—142.
- Τιμία Κρίσις.—416.
- Τιμόθεος Ἐλασσώνος 1759.—80.
- Τιμόθεος Ἡρακλείας 1620.—
93, 94.
- Τιμόθεος Κωνσταντινουπόλεως
1617-1620.—88, 90, 92, 93.
- Τιμόθεος Λαρίσσης 1617.—89.
- Τιμόθεος Σερρών 1620.—93.
- Τιμόθεος μοναχός.—386.
- Τίνεχ Ταμαρίτης.—18.
- Τίτος ὁ ἀπόστολος.—237.
- Τόποι Ἁγιοί.—441, 442.
- Τόποι Θεῖοι.—327.
- Τορνίχης (Εὐθύμιος).—119.
- Τόρνοβον.—92, 98, 103.
- Τουρκία.—481, 482.
- Τουρκιγιέ-Δεβλέτ.—34.
- Τουρκικόν Κράτος.—509, 512,
- Τοῦρκοι Κόκκινοι.—29.
- Τοῦρκοι τῆς Βηθλεέμ.—15, 18,
19, 25, 29, 30, 31.
- Τοῦρκοι διάφοροι.—34, 37, 45.

- 412, 419. Τουρκῶν ἔτος.— 22.
 Τουρκουμάν (Μουάμετ).— 34.
 Τραϊανὸς αὐτοκράτωρ. — 6, 7, 278.
 Τραϊανούπολις.— 6, 106.
 Τραπεζοῦς.— 92, 482.
 Τριαντάφυλλος, ἱερεὺς ἐν Χαλδίᾳ.— 56.
 Τριάς ἡ ἅγια.— 223.
 Τρίπολις Συρίας. — 428, 445, 492.
 Τρισάγιον.— 329.
 Τρίτωνος ὄρμος. — 362, 389.
 Τρούλλου σύνοδος.— 87, 120.
 Τριγάλικος ὄρος.— 370.
 Τριῶδιον.— 276.
 Τύρος.— 497.
 Τύχη.— 225.
 Ὑπαπαντή.— 337.
 Ὑψηλὴ Πύλη τῆς Τουρκίας. — 415, 459, 460, 510. Ὑψηλοτάτη Πύλη.— 418. Ὑψηλὸν Κριτήριον.— 417.
 Φάατ ἢ Φάετ ἐκ τῆς φυλῆς τῶν Ἰχτέμηδων, οὗ υἱὸς Ἄμερ.— 24, 33.
 Φαγουριώτης (Μουχάμετ).— 31.
 Φαζέρ, υἱὸς τοῦ Ἀβάς 623. — 403.
 Φαζλῆ-ἀγᾶς 1711.— 486.
 Φαζλουᾶς Δαουτλῆς 1706. — 488.
 Φακούρα τόπος ἐν Βηθλεέμ.— 20.
 Φαναρίου ἐπισκοπή.— 89, 97.
 Φανέλη οἰκογένεια.— 58.
 Φανερά Φωτία = Ἅγιον Φῶς.— 408.
 Φαραώ.— 8, 203, 309.
 Φάρατζ Μαλχιώτης.— 30.
 Φαράτζ (ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-Χαβᾶ), οὗ υἱὸς Μίσιλεχ.— 27.
 Φάρατζ ἢ Φαράτζης, οὗ υἱὸς Μουσταφᾶς.— 33.
 Φάρρατζης.— 26, 27.
 Φαρχάν ἢ Φαρχάνης, Θεοδοσίτης.— 17, 24.
 Φάτε ἢ Φάτης Χτέμης ἤμπιν Γάνεμ.— 17, 32.
 Φατιμέ, ἀδελφὴ τινος Μαχμουτ Ἄχμέτ 1671.— 484.
 Φατιμιγέ-Χουλεφαί.— 440.
 Φεδῶδε ἢ Φεδῶδης, σέχης 1730-1737.— 33, 37.
 Φέλεχ· οἰκογένεια Βηθλεεμιτικῆ.— 25.
 Φελλάχιδες.— 29.
 Φεραχάνης, σέχης Θεοδοσίτης 1717.— 26.
 Φιάλης φρουρά.— 204.
 Φιλαδέλφεια Παλαιστίνης. — 60, 61, 62.
 Φιλήμαρχος, ἡγεμὼν Σεβαστείας.— 252.
 Φιλιππικὸς ὁ ἅγιος μάρτυς. — 130.
 Φίλιπποι.— 93, 109.
 Φίλιππος, συγκάθεδρος τοῦ ἡγεμόνος Σεβαστείας.— 255.
 Φίλιππος, καλόγηρος Ταηπιώτης 1704.— 21.

- Φιλίππου πόλις ἐν Παλαιστίνῃ. — 27. Ὁ κάτοικος Φιλιππιώτης. — 27, 31.
- Φιλιππούπολις. — 90, 93, 95, 104.
- Φιλόθεος, ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως Παλαιστίνης 1755. — 47.
- Φιλόθεος, μοναχὸς Ἀγιοταφίτης 1697. — 53.
- Φλωρέντιος εἰκονομάχος. — 293, 294, 297.
- Φορχάνης = Φεραχάνης. — 22.
- Φρᾶ-Δονᾶτος, ἡγούμενος τῶν ἐν τῇ Σιών Φραγκισκανῶν. — 447.
- Φράγγοι Βηθλεεμίται. — 25, 29, 30, 38.
- Φραγκία. — 445.
- Φραγκισκανοί. — 444, 445, 446, 447, 448, 501, 502, 504, 505, 506, 507, 509, 511, 512.
- Φραγκοασκηταί. — 426.
- Φράγγοι = Φραγκισκανοί. — 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 413, 414, 416, 423, 428, 429, 443, 444, 446, 448, 449, 450, 452, 453, 458, 466.
- Φραγκοκαλόγηροι. — 444, 445, 448, 449.
- Φραγκοπατέρες. — 429, 430.
- Φραντζές ἀμποῦ-Φέλεχ, Βηθλεεμίτης 1715. — 25.
- Φράροι. — 411.
- Φυγῆς ἢ Φυγῶν ἔτος. — 403, 404, 407, 412, 415, 418.
- Φυλακὴ τοῦ Χριστοῦ. — 415.
- Φυλαχθόη. — 253, 257.
- Φῶς τὸ Ἅγιον. — 432, 451, 452, 453.
- Φωτία Φανερά = Ἅγιον Φῶς. — 408, 413.
- Φώτης ἐκ τοῦ Γχιουμουσχανέ, προσκυνητῆς τοῦ Ἁγίου Τάφου 1744. — 57.
- Φώτιος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. — 115.
- Φώτιος Ἀθανασίου ὁ ἐκ Ζαβεριώτων, προσκυνητῆς τοῦ Ἁγίου Τάφου. — 54, 55.
- Φώτιος Ἰωάννου ἐν τῇ πόλει Γχιουμουσχανέ 1749. — 55.
- Φώτιος, ἐπίσκοπος Φιλαδελφείας τῆς Παλαιστίνης 1710. — 60.
- Χάγκε τὸ ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλήμ. — 466.
- Χακίμης. — 24.
- Χαλδαῖοι. — 158.
- Χαλδία. — 54, 55.
- Χαλείφης (Θεοδοσίτης) 1715. — 22.
- Χαλέπι ἢ Χαλέπιον. — 37, 424, 479, 516.
- Χαλεπίσκι: Γρηγόριος.
- Χαλεπλῆς. — 16.
- Χαληλῆς = Ἀβρααμίτης, Χεβρωνίτης. — 27.
- Χαλήλης ἡμπιν Ζέπτην ἀπὸ Ντέρ-Γιασὴν 1733. — 35, 36.
- Χαλήλης Κόκκινος 1721. — 30, 31.
- Χαλὶλ-Ἰπνι-Νάσιρ, μουσουλμᾶνος δυνάστης 1721. — 507.

- Χαλίλ Νασούχας 1720. — 486.
 Χαλίλ-Σαπὴν 1613.—483.
 Χαλίλ-Σεριφιδδὴν 1669.—510.
 Χάλκη· νῆσος ἐγγὺς Κωνσταντι-
 νουπόλεως.—271.
 Χαλκηδών.—90, 96, 103, 109,
 176.
 Χάμετ, Χαμέτ ἢ Χαμέτης ἡμπην
 Τάπητ, Τοῦρκος Κόκκινος Βη-
 θλεεμίτης 1700-1704.—17,
 18, 20, 21, 22.
 Χαμετὰν ἀμποῦ-Ραίας, Ἱεροσολο-
 μίτης 1715.—24.
 Χαμετὴν ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-
 Χαβᾶ, καφάρης τῆς μονῆς τοῦ
 Σταυροῦ 1718.—27.
 Χαμίτ Θεοδοσίτης, οὗ υἱὸς Μίση-
 ρης.—24.
 Χαμίτ α', σουλτάνος τῆς Τουρ-
 κίας.—470, 472, 482, 490,
 493, 494, 497, 505, 515.
 Χαμίτης ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-
 Χαβᾶ, καφάρης τῆς μονῆς τοῦ
 Σταυροῦ 1718.—27.
 Χαμντὰν Σάπραν, Μαλχιώτης
 1720.—28.
 Χαμντὰν Χαράς, Μαλχιώτης
 1720.—28.
 Χάμπαλι κριτής 1491.—443.
 Χαμπέσιοι, Χαμπέσοι, Χαμπέση-
 δες ἢ Χαμπέσιδες. — 408,
 409, 410, 413, 414, 416,
 417, 422, 425.
 Χαμπτάλλας ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-
 Χαβᾶ, καφάρης τῆς μονῆς τοῦ
 Σταυροῦ 1718.—26.
 Χαμτὰν (ἢ Χαμτάνης) Ἄμπου-
 ραίας, Ταμαρίτης 1700-1704.
 —17, 19, 21.
 Χαμτὰν ἡμπιν-Ἀούτη (Ἄουτεν
 ἢ Ἀούτε), Μαλχιώτης 1718-
 1720.—26, 27, 28.
 Χαμτὰν ἡμπην Μοχαμέτ Συρράς,
 Μαλχιώτης 1718.—26.
 Χαμτὰν Ὀνιε 1730.—33.
 Χαμτὰν Σιμαοῦν, Μαλχιώτης
 1718.—27.
 Χαμτάνης ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-
 Χαβᾶ, καφάρης τῆς μονῆς τοῦ
 Σταυροῦ 1718.—26.
 Χαμτάνης, σέχης 1704.—21.
 Χαμτάνης Πέητ, σέχης Σακα-
 γιώτης 1704-1708.—21.
 Χαμτάνης Τασιχάκ 1732.—35.
 Χαμτάνης Χαρταίτηλης 1732.—
 35.
 Χαμφᾶς ἐκ τῆς φυλῆς Ἐρτιμαί.
 —33.
 Χάναφι (Μελέκι-Χ.-Σσάφει). —
 442.
 Χάννας, χριστιανὸς ὀρθόδοξος
 1651.—487.
 Χάννας, ἱερεὺς Βηθλεεμίτης. —
 18, 20, 25, 29, 31.
 Χάνα τινὸς Βηθλεεμίτου ἀδελ-
 φοί.—29.
 Χάνα ἀποῦ-Χουμέτε γενεά.—26.
 Χάννας Ἄλεβης, Μπετζαλιώτης
 1720.—27, 28.
 Χάννας Γάσπαρ, Βηθλεεμίτης
 1699.—17, 18.
 Χάννας ἡμπιν-Μιχαήλ Φέλεχ,
 Βηθλεεμίτης 1715.—25.
 *

- Χάννας Γνέμης, ἱερεὺς Βηθλεεμίτης 1719.—28.
- Χάννας, καλόγηρος Πέζαλιώτης.—20.
- Χάννας ἱερεὺς, υἱὸς ἱερέως Γεωργίου, Βηθλεεμίτης 1719.—29.
- Χάννας, ἀδελφὸς Ἰσα Συμεών, Βηθλεεμίτης 1719.—30.
- Χάννε ἢ Χάνη (Ἡλίας). — 29, 37.
- Χανιτίε (Σαλαμάν).—38.
- Χαραλάμπους τοῦ ἁγίου μοναστήριον ἐν Ἱερουσαλήμ. — 468, 469.
- Χαράλαμπος ἐκ Γχιουμουσχανέ, προσκυνητῆς τοῦ Ἁγίου Τάφου 1744-1749.—55, 57.
- Χαρὰς ἢ Χαρρᾶς (Μαλχιώτης).—28.
- Χαρβάσης (Βηθλεεμίτης).—30.
- Χαρίτας: Λαμπριανός.
- Χάριτες.—76.
- Χαρνὶ-Ἀϊνὲ Δαμασκηνός 1641.—483.
- Χαρταπήλης (Χαμιτάνης).—35.
- Χασάν, οὗ υἱὸς Ἀμπτιλαζήμ.—403.
- Χασάν ἤμπην-Ἀττάλ, Τζοραίτης 1720.—28.
- Χάσαν ἤμπην-Σούπιχ, Μαλχιώτης 1720.—28.
- Χασάν Γινούζης, Βηθλεεμίτης 1700.—18.
- Χασάν Θεοδοσίτης, οὗ υἱὸς Ἀπτάλας.—22.
- Χασανῆδες.—30, 31.
- Χασμέρ, υἱὸς τοῦ Ἀβίδ 623.—403.
- Χατάπ = Χαττάπ. — 403.
- Χατζῆ-Ἀθανάσιος (Σαρασίτης).—57.
- Χατζῆ-Ἀλῆς Ντέρης.—18.
- Χατζῆ-Ἀμερ Φάετ ἢ Φάτε Χτέμης.—32, 33.
- Χατζῆ-Ἀουτε Ντέρης.—18.
- Χατζῆ-Ἀπτάλας Μαγριπλῆς. — 34.
- Χατζῆ-Ἀχμετ ἤμπην - Σάλημ, Ὀρεινιώτης.—30.
- Χατζῆ-Γιαχαγιᾶς Ντέρης.—18.
- Χατζῆ-Δημήτριος ἐκ Γχιουμουσχανέ 1749.—55.
- Χατζῆ-Ἐλευθέριος ἐκ Γχιουμουσχανέ 1749.—55.
- Χατζῆ-Ἐρζουμάν μαγαζία ἐν Ἰόππη.—491.
- Χατζῆ-Ἰωάννης ἐκ Γχιουμουσχανέ 1749.—55.
- Χατζῆ-Κάσημ σαίπασης, Μαγριπλῆς.—34.
- Χατζῆ-Κηναάν.—33.
- Χατζῆ-Μάλης Βηθλεεμίτης.—17.
- Χατζῆ-Μεχμέτ Χιντίε, Καστρινός.—21.
- Χατζῆ-Μουάμετ Χίλους, Μαγριπλῆς.—34.
- Χατζῆ-Ναστράλας, Θεοδοσίτης.—22.
- Χατζῆ-Νικόλας ἢ Νικόλαος ἐκ Γχιουμουσχανέ 1744-1749.—55, 57.
- Χατζῆ-Πέτρος ἐκ Γχιουμουσχανέ 1744-1749.—55, 57.

- Χατζῆ-Σάββας ἐκ Γχιουμουσχανέ 1744-1749.—55, 57.
Χατζῆ-Σάλεμ ἢ Σάλημ Ὀρεινῶ-
της.—33, 35, 36.
Χατζῆ-Τζούμαας ἐξ Ἄμπέτ-Ἀνάν.
—34, 35.
Χατζῆ-Φώτης ἐκ Γχιουμουσχανέ
1744-1749.—55, 57.
Χατζῆ-Χαλειφης, Θεοδοσίτης. —
22.
Χατζῆ-Χαλήλης, Φιλιππῶτης. —
30.
Χατζῆ-Χαράλαμπος ἐκ Γχιουμου-
σχανέ 1744-1749.—55, 57.
Χατζῆ-Χουβεϊτάνη γενεά.—27.
Χατζῆ-Χουσεϊνης, υἱὸς Ἀλῆ-Χα-
ληλῆ.—27.
Χάτιθ, υἱὸς τοῦ Θαβίτ 623. —
403.
Χαττάπ: Ὁμερ.
Χάφης (Σάλεχ).—34.
Χαφήφης (Ἀλῆς).—35.
Χαχαλῆνι.—30.
Χεηρέτ = φυλή.— 32.
Χερίανα.—56.
Χερουβικοὶ ὕμνοι.—347.
Χερσόνησος ἐν Κρήτη.—237.
Χετζέτζ ἢ Χιτζές (Σαχίν). —
458, 510.
Χίλους (Μουάμετ).—34.
Χιμεϊτάν, υἱὸς Ἀχμετ Ἀμπουτ-
ταϊούν, ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-
Χαβᾶ, καφάρης τῆς μονῆς τοῦ
Σταυροῦ.—27.
Χιντίε Καστρινός.—21.
Χιντόγλης ἢ Χιντόγλους. — 32,
33.
Χίος.— 90, 93, 97, 104.
Χιπτηρλόζ ἢ Χιρπιτιλόζη.—29,
30, 31.
Χιράτζης (Νήμερ).—33.
Χισζρέ· μουσουλμανικοῦ μηνὸς
ὄνομα.—445, 447.
Χοζρόης=Χοσρόης.—129, 139,
142, 147.
Χοιρίλος ὁ Σάμιος.—39.
Χοσρόης.—151, 155, 156, 168,
169, 173, 280, 281, 282,
351, 353.
Χοτζᾶ-Βασίλειος ἐξ Ἀτταλείας.—
65.
Χουλεφαί-Ἀπασιγιέ.—440.
Χουλεφαί-Πενι-Οὐμιγιέ.—440.
Χουλεφαί-Φατιμιγιέ.—440.
Χουμέτε (Ἀποῦ).—36.
Χουρέχ (Ἀλῆς).—32.
Χούρη-Γεώργης ἐξ Ἰόππης 1722.
—59.
Χούρη-Γιακούπης Καστρινός. —
18.
Χουρμούζης, λογοθέτης τῆς Με-
γάλης Ἐκκλησίας 1689.—72.
Χουρπτελόζ = Χιπτηρλόζ.— 16,
19.
Χουσέν ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-
Χαβᾶ.—28.
Χούσουν.—491.
Χουτζᾶς ἐκ τοῦ χωρίου Ντέρ-
Χαβᾶ.—28.
Χουτουρά μοναστήριον ἐγγὺς τῆς
πόλεως Γχιουμουσχανέ. — 57.
Χριστόδουλος (Βηθλεεμίτης). —
17.

- Χριστόδουλος Σῆχος, ἱερεὺς Βηθλεεμίτης —28.
- Χριστόδουλος, σέχης Πέζαλιώτης.—21.
- Χριστούγεννα.—96, 448.
- Χριστόφορος, μητροπολίτης Ἀγκύρας 1227.—117.
- Χριστόφορος, μητροπολίτης Ἀγχιάλου 1624.—97.
- Χρύσανθος, πατριάρχης Ἱεροσολύμων.—38, 49, 58, 59, 60, 72, 427, 509, 527, 528, 532, 533.
- Χρύσανθος, μητροπολίτης Προύσης 1639.—103.
- Χρυσῆ Πόρτα ἐν Κωνσταντινουπόλει.—289.
- Χρυσορρήμων.—87.
- Χτέμης, Χτέμιδες, Ἰχτέμιδες.—17, 24, 32, 523.
- Χώρας καὶ Γάνου μητρόπολις.—92, 93, 95.
- Χώρα· μοναστήριον ἐν Κωνσταντινουπόλει.—219.
- Χωράφι τῆς Παναγίας ἐγγὺς Μάλχας.—16.
- Ψαλτήριον.—131.
- Ψήρας ἤμπην Σουπέχ ἐκ Μάλχας.—28.
- Ψηρῶν νῆσος.—58.
- ᾽Οκεανίτιδες θάλασσαί.—192.
- ᾽Ομαρ ἤμπην Νάσαρ, Ταμαρίτης 1700.—17.
- ᾽Ομαρ, ᾽Ομέρ, ᾽Ομερ ἢ ᾽Ομερ-Χαττάπ.—403, 418, 431, 441, 445.
- ᾽Ομερ Γινούζης, Βηθλεεμίτης 1700.—17.
- ᾽Οξονία.—72.
- ᾽Οξονική ἀκαδημία.—74.
- ᾽Οσηὲ ὁ προφήτης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

	Σελίς.
Πρόλογος. Предисловіе	α'
1. Νεκταρίου Ἱεροσολύμων εἰς Διονόσιον τὸν πρῶην Κων- σταντινουπόλεως, ὁποῦ ὑπῆγεν εἰς Ἱερουσαλήμ διὰ προσκόνησιν. Νεκταρία πατριάρχα Ἱερουσαλιμ- σкаго привѣтственное слово Діонисію III, бывшему Константинопольскому патриарху, по поводу пріѣзда послѣднѣго въ Ἱερουσαλίμъ для поклоненія (1670 г.)	1
2. Ἀγιοταφικὰ ὑπομνήματα. Святогробскія записки, касающіяся отношеній между Палестинскими христианами и мусульманами (1698-1736 г.).	15
3. Κανονισμὸς τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος. Уставъ Святогробскаго братства при патриархѣ Ἱеру- σαлимскомъ Παρεоніи (1755 г.)	39
4. Βλαχικὸν ἡγεμονικὸν ἀφιέρωμα τῷ Παναγίῳ Τάφῳ. Хрисовульъ Угро-Валахійскаго воеводы Ни- колая Александровича Маврокордата, въ ко- торомъ отказано Ἱερουσαλιμскоῦ πατριарχίи находящійся близъ города Букурешта мона- стырь Св. Троицы, подъ названіемъ: Вака- рестъ (1721 г.)	48
5. Διαφόρων ἐγγράφων σειρά τρίτη. Третій отдѣлъ разныхъ документовъ	53
α'. Ἐκλογαὶ ἡγουμένων καὶ ταξειδιωτῶν. Запи-	

ски, относящіяся къ избранію Святогробскихъ настоятелей монастырей и сборщиковъ пожертвованій Святому Гробу (1698 г.) . . .	53
β'. Ἀφιέρωμα τῷ Παναγίῳ Τάφῳ Ἀθανασίου τοῦ ἀπὸ Ζαβεριωτῶν. Даръ Святому Гробу нѣкоторыхъ имуществъ въ Гюмусханэ, сдѣланный Аванасіемъ изъ рода Заверіотовъ (1749 г.).	54
γ'. Ἀφιέρωμα Ἰγνατίου ἀρχιεπισκόπου Χαλδίας τῷ Παναγίῳ Τάφῳ. Даръ Святому Гробу одного имѣнія въ Гюмусханэ, сдѣланный Игнатіемъ, архіепископомъ Халдійскимъ (1744 г.) . . .	56
δ'. Σημείωσις ἀφιερώματος. Даръ Святому Гробу одной лавки въ Гюмусханэ, сдѣланный Игнатіемъ изъ рода Заверіотовъ, епитропомъ Св. Гроба (1750 г.)	57
ε'. Ἀβραμίου, ὑποψηφίου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων, ἀπόφασις περὶ τινῶν μισθοδοσιῶν. Рѣшеніе Авраамія, кандидата на патриаршіи Іерусалимскій престоль, о жалованьяхъ, получаемыхъ нѣкоторыми служащими патриархіи (1775 г.)	57
ς'. Περί τοῦ μνημοσύνου τῆς οἰκογενείας Βαρβάκη. Повелѣніе Іерусалимскаго патриарха Поликарпа о поминовеніи семейства Варваки при Гробѣ Господнемъ (1819 г.)	58
ζ'. Περί τοῦ μνημοσύνου τῆς πατριαχῆς οἰκογενείας Φανέλη. Записка о поминовеніи Патмосскаго семейства Фанели (1827 г.) . . .	58
η'. Σημείωμα Χρυσάνθου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων περὶ συστάσεως σχολείου ἐν Ἰόππῃ. Записка Іерусалимскаго патриарха Хрисанѳа объ учрежденіи школы въ Яффѣ (1722 г.).	58

θ'. Σημείωμα περί τινος πυρκαϊᾶς ἐν Ἱεροσολύμοις. Записка о бывшемъ въ Иерусалимской патриархίи пожарѣ (1786 г.).	59
ι'. Ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς Μαλαχίου διὰ τὴν μητρόπολιν Βηθλεέμ. Документъ объ избраніи Малахіи въ Виолеемскіе митрополиты (1710 г.)	59
ια'. Ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς Ἀμβροσίου διὰ τὴν μητρόπολιν Βηθλεέμ. Документъ объ избраніи Амвросія въ Виолеемскіе митрополиты (1730 г.).	60
ιβ'. Ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς Ἐφραὶμ Ἀθηναίου διὰ τὴν μητρόπολιν Βηθλεέμ. Документъ объ избраніи Ἐφрема Аѳинянина въ Виолеемскіе митрополиты (1766 г.)	61
ιγ'. Ὑπόμνημα τῆς ἐκλογῆς Πολυκάρπου διὰ τὴν μητρόπολιν Βηθλεέμ. Документъ объ избраніи Поликарпа въ Виолеемскіе митрополиты (1790 г.).	62
ιδ'. Περὶ τῶν κατὰ Μολδοβλαχίαν ἱερῶν μοναστηρίων τοῦ παναγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου. Списокъ монастырей Св. Гроба, находящихся въ Молдо-Валахіи.	63
ιε'. Διονυσίου δ', πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, σιγίλλιον περὶ τῆς ἀφιερώσεως τοῦ ἐν Ἀτταλείᾳ ναοῦ τῶν ἁγίων Θεοδώρων εἰς τὸν Ἅγιον Τάφον. Сигиллій Діонисія IV, патриарха Константинопольскаго, въ которомъ подарена Св. Гробу церковь Святыхъ Θεодоровъ въ Ἀτταλίи (1673 г.)	64
ις'. Διονυσίου δ', πρώην Κωνσταντινουπόλεως, περὶ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς τοῦ Σινᾶ μαρτυρικὸν ἔγγραφον. Документъ Діонисія IV, бывшаго патриарха Константинопольскаго, объ архіепископіи Синайской Горы (1689 г.).	67

ιζ'. Χρυσάνθου, πατριάρχου Ἱεροσολύμων, φρον-
τις περὶ ἐκδόσεως τοῦ περὶ τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος
ἐκπορεύσεως βιβλίου τοῦ ἐν Κιοβία μονάσαντος
'Αδάμ Ζοιρникаβίου. Письмо патриарха Иеруса-
лимскаго Хрисанѳа, посланное Оксфордскому
университету и побуждающее его издать со-
чинение Адама Зерникава объ исхожденіи
Св. Духа (1715). 72

ιη'. Σεραφεῖμ, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως,
συνοδική κατάκρισις τοῦ ψευδο-Ἀντιοχείας πατριάρ-
χου Κυρίλλου, διαδόχου τοῦ ψευδο-Ἀντιοχείας Σε-
ραφεῖμ, ἀρχηγῶν τῶν ἐν Συρίᾳ οὐνιτῶν. Сино-
дальная грамота Константинопольскаго па-
триарха Серафима, осуждающая лже-Антио-
хійскаго патриарха Кирилла, наследника лже-
Антиохійскаго патриарха Серафима (1759 г.). 76

ιθ'. Ἱερεμίου β', πατριάρχου Κωνσταντινουπό-
λεως, πράξις ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ Μιχαὴλ μητροπο-
λίτου Κιέβου-Χαλιτζίου, γεγραμμένη ἐν Ῥωσσίᾳ.
Актъ Иереміи II, патриарха Константинополь-
скаго, о назначеніи имъ Михаила въ митро-
политы Кіевскіе и Галицкіе, писанный въ
Россіи (1589 г.). 81

κ'. Διονυσίου δ' Κωνσταντινουπόλεως συνοδική
καθαίρεσις τοῦ Ἀντιοχείας πατριάρχου Κυρίλλου.
Синодальный актъ Константинопольскаго па-
триарха Діонисія IV объ отлученіи Антиохій-
скаго патриарха Кирилла (1672 г.) 83

κα'. Τιμοθέου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως,
πράξις προβιβασμοῦ τῆς ἐπίσκοπῆς Ζητουνίου καὶ
Πτελεοῦ εἰς τάξιν ἀρχιεπισκοπῆς. Синодальный
актъ Константинопольскаго патриарха Тимо-

	Σελίς.
οεя о возведеніи епископіи Зитуніи и Птелея на степень архіепископіи (1617 г.) . . .	88
κβ'. Τιμοδέου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, πράξις άκυρώσεως τῆς μεταθέσεως άρχιερέως τινός. Синодальный актъ Константинопольскаго патриарха Тимофея, отвергающій перемѣщеніе Подіанскаго епископа Іереміи въ Китрусскую епископію (1617 г.)	90
κγ'. Πράξις επί τῆ έκλογῆ Γερασίου, πατριάρχου Ἀλεξανδρείας. Синодальный актъ объ избраніи Герасима на Александрійскій патриаршіи престоль (1620 г.)	92
κδ'. Συνοδική πράξις περί τοῦ χρέους τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Синодальный актъ о денежномъ долгѣ Великой Константинопольской Церкви (1620 г.)	93
κε'. Ἐτέρα πράξις περί τοῦ χρέους τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Синодальный актъ о томъ-же долгѣ (1624 г.)	95
κς'. Καθαίρεσις τοῦ ἐκ Βερροίας Κυρίλλου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Синодальный актъ, отлучающій Константинопольскаго патриарха Кирилла Веррійскаго (1639 г.)	97
κζ'. Πράξις επί τῆ έκλογῆ Παρθενίου α', πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Синодальный актъ, изданный по поводу избранія Парθενія I на Константинопольскій патриаршіи престоль (1639 г.)	103
κη'. Ἐπιτροπικὸν γράμμα Ἠσαίου, ἡγουμένου τῆς λαύρας τοῦ ἁγίου Σάββα. Окружное посланіе Исаіи, игумена лавры преподобнаго Саввы (1550 г.)	104
κθ'. Συνοδικὸν γράμμα δοδὲν τῷ ἀρχιμανδρίτῃ	

Γερασίου περί τῆς ἰσοβίου αὐτοῦ ἡγουμενείας ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ Σταυροῦ. Грамата о назначеніи архимандрита Герасима игуменомъ Крестнаго монастыря близъ Иерусалима (1841 г.).	105
λ'. Λουκᾶ, οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, πράξις ἐπὶ ἐκκλησιαστικοῖς ἀκινήτοις. Синодальный актъ Луки вселенскаго патриарха, касающийся недвижимыхъ церковныхъ имуществъ (1164 г.).	106
λα'. Λουκᾶ, οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, πράξις ἐπὶ μονῇ δυοῖ προσώποις δωρηθείσῃ. Синодальный актъ вселенскаго патриарха Луки по поводу одного монастыря, подареннаго двумъ лицамъ (1169 г.)	107
λβ'. Λουκᾶ, οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, λείψανον πράξεως περὶ ἐγγράφων δωρεῶν ἀκινήτων καὶ ἐμφοτεύσεων. Отрывокъ изъ акта вселенскаго патриарха Луки	108
λγ'. Μιχαήλ τοῦ τοῦ Ἀρχιάλου τόμος τῆς πρὸς τὸν βασιλέα κῆριν Μανουήλ ἐγγραφῆς τῶν τότε ἀρχιερέων. Синодальный актъ вселенскаго патриарха Михаила (1171 г.).	109
λδ'. Γεωργίου τοῦ Σιφιλίνου, οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, λείψανον πράξεως περὶ τῆς ἐπισκοπῆς Κασσανδρείας. Грамата вселенскаго патриарха Георгія Ксифилина о Кассандрійской епископіи	113
λε'. Γερμανοῦ β', οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, συνοδική πράξις περὶ τῆς μητροπόλεως Μελιτηνῆς. Синодальный актъ вселенскаго патриарха Германа II о Мелитинской митрополіи (1226 г.)	114
λς'. Γερμανοῦ β', οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, συνοδική πράξις περὶ τῆς μητροπόλεως Μελιτηνῆς.	

	Σελίς.
Συνοδαλὴν ἀκτὴν πανοικουμένου πατριάρχου Γερμανοῦ Β' οὐ Μελιτινικοῦ μητροπόλεως (1227 γ.)	117
λζ'. Πρόσταγμα Θεοδώρου Ἀγγέλου Κομνηνοῦ, αὐτοκράτορος Ἡπειροῦ. Повелѣніе Θεοδору Ангела Комнина, Ἐπιρικοῦ самодержавца, οὐ Θαυμακικοῦ ἐπισκοπίου (1234 γ.)	118
λη'. Ἰωάννου μητροπολίτου Ναυπάκτου γράμμα κανονικόν. Каноническая грамота Навпактійскаго μητροπολίτου Ἰωάννου (XIII βῆκα). . .	119
λθ'. Σημείωμα κρισιμόγραφον τῆς περὶ τὸν μητροπολίτην Ναυπάκτου συνόδου. Судебное рѣшеніе Навпактійскаго синода (XIII βῆκα) . .	121
μ'. Ἰωάννου μητροπολίτου Ναυπάκτου σημεῖωμα περὶ τῆς διαθήκης μεγαλοσχήμου τινός. Акτὴν Навпактійскаго μητροπολίτου Ἰωάννου οὐ духовномῶ завѣщаніи одного великосхимника (XIII βῆκα).	124
6. Βίος καὶ πολιτεία καὶ μαρτύριον τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος καὶ θαυματουργοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀναστασίου μοναχοῦ τοῦ Πέρσου, μονῆς τοῦ ἀββᾶ Ἰουστίνου. Житіе и мученичество Святаго преподобномученика и чудотворца отца нашего Анастасія монаха изъ Персіи	126
7. Εὐστρατίου πρεσβυτέρου, βίος καὶ πολιτεία, ἤγουν ἀθλήσις καὶ διὰ Χριστὸν ἀγῶνες τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος Γολινδοῦχ, τῆς ἐν τῷ ἁγίῳ βαπτίσματι μετονομασθείσης Μαρίας. Евстратія пресвитера житіе, мученичество и подвиги за Христа Святой преподобномученицы Голиндухи, во Святомῶ крещеніи нарѣченной Маріею . .	149
8. Κυρίλλου Σχυδοπολίτου, βίος καὶ ἀσκησις τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ θεοφόρου Γερασίμου, τοῦ κατὰ τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου δίχην ἡλίου λάμ-	

- φαντος. Кирилла Сквиѳопольскаго житіе и подвижничество иже во Святыхъ отца нашего и Богоносца Герасима, блестящаго яко солнце въ пустынь Иорданской 175
9. Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ τοῦ αὐταδέλφου αὐτοῦ Θεοδώρου, συγγραφεὶς παρὰ Θεοδώρας Ῥαουλαίνης Κατακουζηνῆς τῆς Παλαιολογίνης. Житіе преподобнаго отца нашего Теофана Исповѣдника и самобрата его Теодора, писанное Теодорою Раулены Кантакузеною Палеологиною . . . 185
10. Μαρτύριον τῶν ἁγίων δέκα μαρτύρων, μαρτυρησάντων ἐν Κρήτῃ μητροπόλει Γορτύνης: Θεόδουλος, Σατουρνίλος, Εὐπορος, Γελάσιος, Εὐνικιανὸς καὶ οἱ λοιποί. Мученичество Святыхъ десяти мучениковъ, на островѣ Критѣ, въ митрополіи Гортинской: Теодуль, Сатурнила, Евпора, Геласія, Евникіана и другихъ 224
11. Κς' ὀκτωβρίου. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ἀπὸ Θεσσαλονίκης διὰ προστάξεως βασιλικῆς γενομένης εἰσελεύσεως τοῦ περιωνύμου καὶ ἀηττήτου Δημητρίου, τοῦ πρότερον ἐπικειμένου τῇ μυροβρύτῳ σορῶ καὶ σκέποντος ταύτην. Разсказъ о бывшемъ, по царскому повелѣнію, перенесеніи изъ Солуни иконы знаменитаго и непобѣदिмага Димитрія, прежде лежавшей на его гробѣ, полномъ мвра и покрывавшемъ его 238
12. Ἐδλησις τοῦ ἁγίου μάρτυρος Παύλου ἐν τοῖς Καίουμᾶ, ἐπὶ τῶν εἰκονομάχων ἀδλήσαντος. Мученичество отъ иконоборцевъ Святаго мученика Павла въ Каюмѣ 247
13. Μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἀθηνογένους ἐπίσκοπου. Мученичество Святаго епископа Аѳиногена . . . 252

14. Βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Μαρκιανοῦ, γενομένου πρεσβυτέρου καὶ οἰκονόμου τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Житіє иже во Святыхъ отца нашего Маркіана, бывшаго пресвитеромъ и икономомъ великой Константинопольской Церкви. 258
15. Βίος καὶ πολιτεία καὶ μερικὴ θαυμάτων διήγησις τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν Κοσμᾶ καὶ Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, τῶν ποιητῶν. Житіє пребодобныхъ и Богоносныхъ отецъ нашихъ Космы и Иоанна Дамаскина пѣснопѣвцевъ . 271
16. Βίος καὶ πολιτεία τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων πατέρων ἡμῶν καὶ αὐταδέλφων καὶ μελισσῶν τῆς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας, Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ καὶ Κοσμᾶ, ἐκτεθεις παρὰ τοῦ ἁγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου καὶ πατριάρχου Ἱεροσολύμων Ἰωάννου τοῦ Μερκουροπόλου. Житіє преподобныхъ и Богоносныхъ отецъ нашихъ и самобратъевъ и пчель церкви Божіей Иоанна Дамаскина и Космы, изложенное святѣйшимъ архієпископомъ и патриархомъ Іерусалимскимъ Іоанномъ Меркурополомъ 303
17. Μαρτύριον τῆς ἁγίας μάρτυρος Γολινδοῦχ, τῆς μετονομασθείσης Μαρίας. Μученичество святой мученицы Голиндухи, поименованной Марією . 351
18. Νικηφόρου Καλλίστου τοῦ Ξανθοπούλου διήγησις τις ἐν στίχοις λαμβείοις τινῶν θαυμάτων τοῦ θείου Νικολάου, ὧν οὐδαμῶς μέμνηται ὁ Μεταφράστης. Никифора Каллиста Ксантопула разсказъ въ ямбическихъ стихахъ о нѣкоторыхъ чудесахъ Божественнаго Николая, совершенно не упоминаемыхъ Метафрастомъ 357

19. Βίος καὶ θαύματα τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Εὐστρα-
τιοῦ, ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Αὐγάρου. Житіе
и чудеса преподобнаго отца нашего Евстра-
тія, игумена Авгарскаго монастыря. . . . 367
20. Παλαιαὶ μεταφράσεις ἐνίων ἀραβικῶν τε καὶ τουρκι-
κῶν ἐγγράφων περὶ τῶν Ἀγίων Τόπων. Старые
переводы нѣкоторыхъ арабскихъ и турецкихъ
документовъ о Святыхъ мѣстахъ 401
- α'. Διαθήκη τοῦ Μωάμεθ, ὁποῦ ἔδωκε διὰ τοὺς
 μοναχοὺς καὶ ἀπλῶς περὶ πάντων τῶν χριστιανῶν.
 Духовное завѣщаніе Магомета, данное мона-
 хамъ и вообще всѣмъ христіанамъ (7 Іюня 623 г.) 401
- β'. Ὅρισμός τοῦ Μωάμεθ. Указъ калифа Моавін
 (680 г.) 403
- γ'. Ἴσον τοῦ χат-шерифοῦ τοῦ σουλτάνου Μουράτ
 διὰ τὴν ἁγίαν Βηθλεέμ καὶ τὸν ἅγιον Γολγοθᾶ.
 Хат-шерифъ султана Мурада для Св. Ви-
 олеема и Св. Голгофы (1631 г.) 405
- δ'. Ἴσον τοῦ χатίου τοῦ σουλτάν Μουράт διὰ τὸ
 Ἅγιον Φῶς. Хатъ султана Мурада о Свя-
 томъ Свѣтѣ (1631 г.) 407
- ε'. Ἴσον χатίου τοῦ σουлτάν Ἡμπραχѣм. Хатъ
 султана Ибрагима (1641 г.) 410
- ς'. Ἴσον χатίου τοῦ σουлτάν Μεχμέτ. Хатъ
 султана Мехмеда, сына Ибрагима (1651 г.) . 412
- ζ'. Ἴσον χатίου τοῦ αὐτοῦ σουлτάνου. Хатъ
 султана Мехмеда (1656-1657 г.) 415
- η'. Ἴσον τοῦ νέου χатίου τοῦ σουлτάν Μεχμέτ
 διὰ τὸ ἡμέτερον μοάφι. Новый хатъ султана
 Мехмеда для нашего моафа (1685 г.) . . . 418
- θ'. Τὸ χат шерифи τοῦ βασιλέως σουлτάν Ἀχ-
 μέτ. Хат-шерифъ султана Ахмеда (1704 г.) . 422

- ι'. Φιρμάνιον τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ. Φирманъ султана Ахмета (1704 г.) 423
- ια'. Ἰσον τοῦ γράμματος, ὕπερ ἐπέμφθη παρὰ τοῦ βεζύρη εἰς τὸν πασιᾶν τῆς Ἱερουσαλήμ. Письма визиря къ пашѣ и кадїю Іерусалимскимъ 427
- ιβ'. Ἰσον ферμανίου, ὕπερ ἔγινεν ἐπὶ τῆς πατριαρχίας τοῦ Ἱεροσολύμων πατριάρχου Μελετίου, εἰς τὸ νὰ μὴ γίνωνται οἱ ὀρθόδοξοι Φράγχοι. Фирманъ, при патриархѣ Іерусалимскомъ Мелетіи, о не переходѣ православныхъ въ латинство (1732 г.) 428
- ιγ'. Φирманъ къ Дамаскому губернатору и къ судѣ Іерусалима, въ которомъ повелѣвается, чтобы изъ книгъ губернаторской канцеляріи уничтожили кошію фирмана о Святыхъ Мѣстахъ, даннаго Армянамъ по обману (1732 г.) 430
- ιδ'. Φирманъ губернатору Дамаска и муллѣ Іерусалима противъ мусульманъ, угнетающихъ Палестинскіе православные монастыри (1731 г.) 433
- ιε'. Φирманъ къ мулламъ Дамаска и Іерусалима противъ мусульманъ, угнетающихъ Святотробское братство денежными требованіями за то, что они поправили сооружеія въ Іерусалимѣ, Виелеемѣ, въ домѣ пророка Захарїи, въ Яффѣ и въ Рамѣ (1732 г.) . . . 436
- ις'. Везиріальное повелѣніе губернаторамъ, рекомендующее Русскаго паломника Самуила, по просьбѣ Русскаго посла Италинскаго (1805 г.) 437

21. Τῶν ἀρχείων τοῦ Ὀρθοδόξου Καθολικοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων μέρος ἀραβικὸν τε καὶ τουρκικόν. Списокъ нѣкоторыхъ арабскихъ и турецкихъ документовъ, находящихся въ архивѣ Ἱερουσαλѣμской Православной πατριαρχίης 439
- Α'. Ἐνια τῶν ἀραβικῶν ἐγγράφων. Арабскіе документы (отъ 636 до 1765 г.г.) 440
- Β'. Τῶν ἐπισημοτέρων τουρκικῶν ἐγγράφων ἀναγραφή. Списокъ важнѣйшихъ турецкихъ документовъ.
- α'. Ὀρισμοὶ βασιλικοὶ περὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτῷ προσκυνημάτων. Фирманы о храмѣ Воскресенія и о Святыняхъ, находящихся въ немъ (отъ 1536 до 1841 г.г.) 450
- β'. Ὀρισμοὶ περὶ τῶν καθόλου προσκυνημάτων, ἐκδοθέντες μετὰ τινα τῶν Ῥωμαίων ἀγωγῆν κατὰ τῶν Ἀρμενίων. Фирманы о Святыняхъ, изданные послѣ судебного дѣла между Греками и Армянами (отъ 1802 до 1804 г.) 454
- γ'. Ὀρισμοὶ περὶ Βηθλεὲμ καὶ Πετζάλλας. Фирманы о Святыняхъ Вифлеема и Бет-Джала (отъ 1568 до 1819 г.г.) 455
- δ'. Ὀρισμοὶ περὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν προνομίων τοῦ ὀρθοδόξου πατριάρχου τῆς Ἱερουσαλήμ ἐν τε τῷ θρόνῳ τῷ πατριαρχικῷ καὶ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἀγιοταφитῶν. Фирманы о правахъ и преимуществахъ Ἱερουσαλѣμскаго πατριαρχа какъ въ самомъ своемъ престолѣ, такъ и въ монастырѣ Святогробцевъ (отъ 1544 до 1853 г.г.) 457
- ε'. Ὀρισμοὶ περὶ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξων μοναστηρίων καὶ τῶν βακουφίων καὶ τῶν κτημάτων αὐτῶν. Фирманы о православныхъ Палестин-

скихъ монастыряхъ и о вакуфахъ и имуще- ствахъ ихъ (отъ 1526 до 1837 г.г.).	460
ζ'. Ὅρισμοὶ περὶ τῶν καταλοίπων τῶν ἀποθη- σκόντων Ἀγιοταφίτων. Фирманы о наследствѣ умирающихъ Святогробцевъ (отъ 1541 до 1809 г.г.).	463
ζ'. Ὅρισμοὶ περὶ τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ ἀποθη- σκόντων προσκυνητῶν. Фирманы о наследствѣ умирающихъ въ Иерусалимѣ православныхъ паломниковъ (отъ 1791 до 1851 г.г.) . . .	463
η'. Γενικοὶ ὀρισμοὶ περὶ τῶν ἀγιοταφικῶν мо- ναστηρίων καὶ ἐκκλησιῶν καὶ περὶ τοῦ ὀρθοδόξου ποιμνίου τῆς Παλαιστίνης. Общiе фирманы о мо- настыряхъ Св. Гроба и о православныхъ въ Палестинѣ (отъ 1667 до 1850 г.г.)	463
θ'. Ὅρισμοὶ περὶ τοῦ μὴ αὐξάνεσθαι τοὺς ἐτη- σίους βασιλικοὺς φόρους τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ μονα- στηρίων τῶν Ἑλλήνων, τῶν Φράγκων καὶ τῶν 'Αρμενίων. Фирманы о томъ, чтобы годичныя царскiя подати греческихъ, латинскихъ и армянскихъ монастырей въ Иерусалимѣ не увеличивались (отъ 1622 до 1645 г.г.) . .	466
ι'. Ὅρισμοὶ περὶ τῶν ἐνδον καὶ ἔξω τῆς Ἱερου- σαλήμ μοναστηρίων τῶν ὀρθοδόξων. Общiе фир- маны о православныхъ монастыряхъ, находя- щихся внутри и внѣ Иерусалима (отъ 1686 до 1732 г.г.)	466
ια'. Ὅρισμοὶ περὶ δώδεκα μαγαζίων εὐρισχομέ- νων ἐν Ἱερουσαλήμ ὑπὸ τὴν μονὴν τοῦ ἀγίου Κων- σταντίνου. Фирманы о двѣнадцати магази- нахъ, находящихся въ Иерусалимѣ (отъ 1580 до 1716 г.г.)	466

- ιβ'. Ὀρισμοὶ εἰδικοὶ περὶ τῶν ἐνδον καὶ ἔξω τῆς Ἱερουσαλήμ μοναστηρίων. Частные фирманы монастырямъ Св. Константина, Синайскому, Св. Авраама, Св. Георгія, Архангеловъ, Св. Харалампія, Крестному, Катамонасъ, пророка Иліи, Сіонскаго кладбища, Св. Георгія въ Бет-Джалѣ, Св. Саввы, Св. Герасима . . . 467
- ιγ'. Ὀρισμοὶ περὶ τοῦ καφαρίου τῶν πρὸς Ἰορδάνην ποταμὸν ἀπερχομένων προσκυνητῶν. Фирманы о кафарѣ, платимомъ поклонниками, отправляющимися на рѣку Иорданъ (отъ 1626 до 1732 г.г.) 475
- ιδ'. Ὀρισμοὶ κωλύοντες πᾶσαν οἰανδήποτε τῶν Μουσουλμάνων ἀδικίαν, ἀργυροлогіαν, ἐπέμβασιν καὶ κατ' οἶκον ἔρευναν. Фирманы въ защиту Святогробцевъ отъ всякой несправедливости, корысти, вмѣшательства въ ихъ дѣла и т. д. (отъ 1567 до 1817 г.г.) 475
- ιε'. Ὀρισμοὶ περὶ τῶν προσκυνητῶν. Фирманы о паломникахъ (отъ 1541 до 1835 г.г.) . . 478
- ις'. Ὀρισμοὶ σχετικοὶ πρὸς τὴν συλλογὴν ἐλεῶν καὶ ἀφιερωμάτων διὰ τὸν Ἅγιον Τάφον. Фирманы, относящіяся ко сбору милостыни и приношеній для Св. Гроба (отъ 1559 до 1826 г.г.). 481
- ιζ'. Ὀρισμοὶ περὶ τοῦ χρέους τῆς μονῆς τῶν Ἁγιοταφитῶν. Фирманы о долгахъ Святогробскаго монастыря (отъ 1598 до 1840 г.г.) . . 483
- ιη'. Ὀρισμοὶ περὶ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Фирманы въ защиту православныхъ христіанъ въ Палестинѣ (отъ 1600 до 1773 г.г.) 487
- ιδυ'. Ὀρισμοὶ περὶ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ Πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων. Фирманы о епархіяхъ Иерусалимской патріархіи (отъ 1596 до 1873 г.г.) 488

κ'. Ὅρισμοὶ περὶ τοῦ ἐν Ἰόπκῃ μοναστηρίου τῶν Ἀγιοταφитῶν. Фирманы о монастырѣ Святогробцевъ въ Яфѣ (отъ 1710 до 1853 г.г.).	491
κα'. Ὅρισμοὶ ἀπαγορεύοντες οἰανδήποτε κατὰ τῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ἀδικίαν ἐν τῇ εἰσπράξει τοῦ χαρτζίου. Фирманы, запрещающіе какую либо несправедливость со стороны мусульманъ при сборѣ харача съ христіанъ (отъ 1583 до 1821 г.г.).	493
κβ'. Ὅρισμοὶ διάφοροι. Разные фирманы (отъ 1203 до 1826 г.г.).	493
κγ'. Ὅρισμοὶ σωζόμενοι ἐν ἐπισήμοις ἀντιγράφοις. Разные фирманы, сохраняющіеся въ оффиціальныхъ копіяхъ (отъ 1458 до 1830 г.г.).	497
22. Παροράματα διορθωτέα ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ. Поправки ко II-му тому Аналектовъ.	517
23. Παροράματα διορθωτέα ἐν τῷ τετάρτῳ τόμῳ. Поправки сего IV-го тома.	523
24. Προσθήκαι. Прибавленія	527
25. Πίναξ κυρίων ὀνομάτων. Указатель собственныхъ именъ.	539
26. Περιεχόμενα. Оглавленіе	599

	Τιμή. P. K.
30-ον τεύχος. Περιγραφή τοῦ τουρκικοῦ κράτους μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1670 καὶ 1686, ἐκδοθ. ὑπὸ Π. Α. Σόρκου	3 —
31-ον » Φωτίου Κωνσταντινουπόλεως τὸ περὶ τοῦ τάφου τοῦ Κυρίου ὑπομνημάτων (867-878) καὶ ἄλλα τινὰ πονημάτια τοῦ αὐτοῦ ἑλληνιστὶ καὶ ἀρμενιστὶ ἐκδιδόμενα ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως καὶ μετὰ ῥωσικῶν μεταφράσεων Δεστούνη καὶ Μάρρου	5 —
32-ον » Παύλου τοῦ Ἑλλαδικοῦ καὶ Κυρίλλου Σκυθοπολίτου, συγγραφέων τῆς ε' ἑκατ., βίοι τοῦ ὁσίου Θεογνίου ἐπισκόπου Βηγυλίου, ἐκδιδ. μετὰ προλόγου ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως. Ῥωσιστὶ ὑπὸ Γ. Σ. Δεστούνη	1 —
33-ον » Βίος καὶ περιήγησις εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ Αἴγυπτον τοῦ ἐκ Καζανίου Βασιλείου Ἰακ. Γαγάρου (1634-1637) μετὰ ἐπιστολῆς περὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀλεξανδρείας πατριάρχου Γερασίμου. Ἐκδιδ. ὑπὸ Σ. Ο. Δόλγοβ	2 —
34-ον » Μαρτύριον τῶν ἁγίων 60 νέων μαρτύρων, ἐκδοθὲν μετὰ προλόγου ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως. Ῥωσιστὶ ὑπὸ Γ. Δεστούνη	— 50
35-ον » Παίσιου Ἀγιαποστολίτου ἱστορία τοῦ ὄρους Σινᾶ καὶ τῶν περιχώρων αὐτοῦ (1577-1592), ἐκδ. μετὰ προλόγου ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως. Ῥωσιστὶ ὑπὸ Γ. Δεστούνη	3 50
36-ον » Ἐφρασις ὀδοιπορίας τοῦ πατρὸς Ἰγνατίου κατὰ τὴν Βασιλεῦσαν, τὸν Ἄθωνα, τὴν Ἀγίαν Γῆν καὶ τὴν Αἴγυπτον (1766-1776), ἐκδοθ. ὑπὸ Β. Ν. Χιτροβοῦ	— 50
37-ον » Εὐσεβίου τοῦ Παμφίλου καὶ Ἰερωνόμου ὀνομαστικὰ (ἔτ. 320-388) ῥωσιστὶ μεταφρασθέντα, ὑπομνηματισθέντα καὶ δυοὶ γεωγραφικαῖς πίναξιν ἐρμηνευθέντα ὑπὸ Ἰ. Β. Πομιάλωσκι	5 —
38-ον » Ἱστορία Νικήτα βασιλικῆς κληρικῆς ἐπιστολῆς πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντίνου ζ' τὸν πορφυρογέννητον περὶ τοῦ Ἀγίου Φωτῶς (ἔτους 947), ἐκδοθεῖσα μετὰ προλόγου ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως καὶ ῥωσιστὶ μεταφραθεῖσα ὑπὸ Γ. Δεστούνη	— 75
39-ον » Ὀδοιπορικὸν Ἀντωνίου τοῦ ἐκ Πλακεντίας περὶ τὸ τέλος τῆς ε' ἑκατ. ἐκδοθὲν λατινιστὶ καὶ ῥωσιστὶ ὑπὸ Ἰ. Β. Πομιάλωσκι	5 —
40-ον » Ἀνωνύμου μερικῆ διήγησις ἐκ τῶν ἁγίων τόπων τῆς Ἱερουσαλὴμ (ἔτους 1253-1254) ἐκδοθεῖσα μετὰ προλόγου ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως καὶ μετὰ ῥωσικῆς μεταφράσεως Γ. Δεστούνη	1 —
41-ον » Μεγαλολιθικά μνημεῖα τῆς Ἀγίας Γῆς ὑπὸ Α. Α. Ὀλεσνίτζκη, μετ' εἰκόναν	6 50
42-ον » Ἀφήγησις γεγονότων ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει (1649-1652) ἐκδοθεῖσα ὑπὸ Σ. Ο. Δόλγοβ	1 25
43-ον » Σχέσεις τῶν πατριαρχῶν τῆς Ἱερουσαλὴμ πρὸς τὴν Ῥωσικὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ ιε' μέχρι τέλους τοῦ ιη' αἰῶνος ὑπὸ Ν. Θ. Κάπτερεβ	7 —
44-ον » Ὁ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ μοναχικὸς βίος ἀπὸ τοῦ δ' μέχρι τοῦ ε' αἰῶνος ὑπὸ τοῦ ἱερομοναχοῦ Θεοδοσίου Ἀλταρζέβσκη	5 —
45-ον » Ἐπίσκεψις τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔτει 1456-φ καὶ μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1461 καὶ 1462 ὑπὸ τοῦ ἱερομοναχοῦ Βαρσανουφίου. Ἐκδίδεται ὑπὸ Σ. Ο. Δόλγοβ	1 50
46-ον » Τρία ἀνώμαλα ἑλληνικὰ προσκυνητάρια τῆς ιε' ἑκατονταετηρίδος ἐκδιδόμενα ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως μετὰ ῥωσικῆς μεταφράσεως Γ. Δεστούνη	2 50
47-ον » Βίος Πέτρου τοῦ Ἰβηρος, ἐπισκόπου Μαΐουμᾶ, ἱβηριστὶ γεγραμμένος, ἐκδοθέντες καὶ ῥωσιστὶ μεταφρασθέντες ὑπὸ Ν. Μάρρου	2 50
48-ον » Ὀδοιπορικὸν τοῦ ἀρχιμανθρίτου Ἀγραφένου (ἔτ. 1370) ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανθρίτου Λεωνίδου	— 75
Βίος καὶ ὀδοιπορικὸν Δανιὴλ ἡγουμένου Ῥώσου, μετὰ 12 σχεδίων καὶ 5 χαρτῶν, 1106—1107 ἔτος. Ἄδεται 8 ρούβλια. Δεδεμένος	10 —
Περιηγήσεις Βασιλείου Γρηγορίου τοῦ Βάρακη. 4 τόμοι μετὰ 145 εἰκόνων καὶ σχεδίων. Ἄδεται 25 ρούβλια. Δεδεμένοι	33 —
Ἱεροσολυμιτικὴ Βιβλιοθήκη ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως. Τόμος I, II καὶ III μετὰ 45 φωτοτυπιῶν	38 —
Ἀνάλεκτα ἱεροσολυμιτικῆς σταχυολογίας ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου-Κεραμέως. Τόμ. I, II, III, IV	40 —

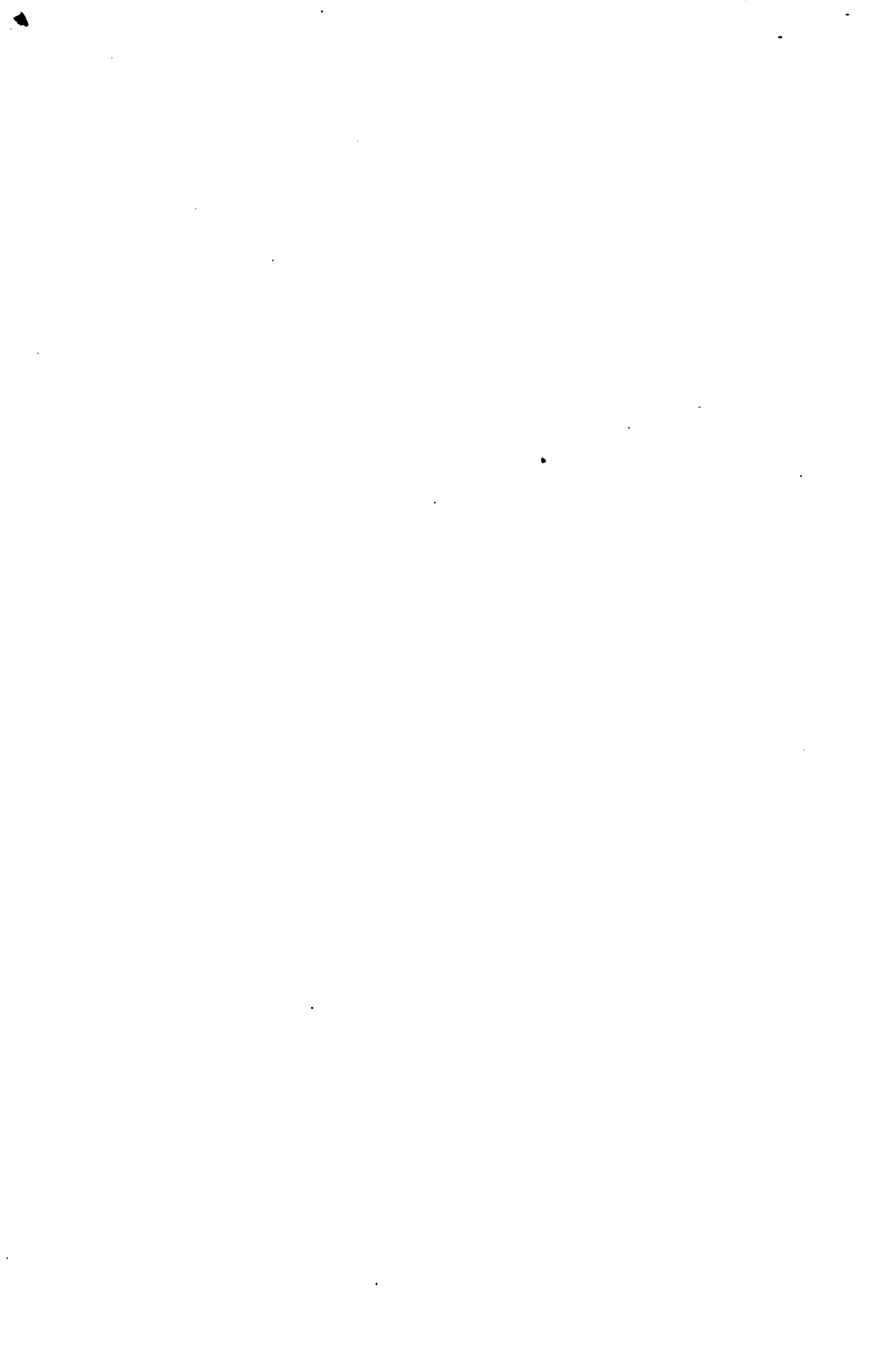
Διὰ τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου γίνεται ἑκπτώσις 20 %, διὰ τοὺς βιβλιοπώλας 30 %.

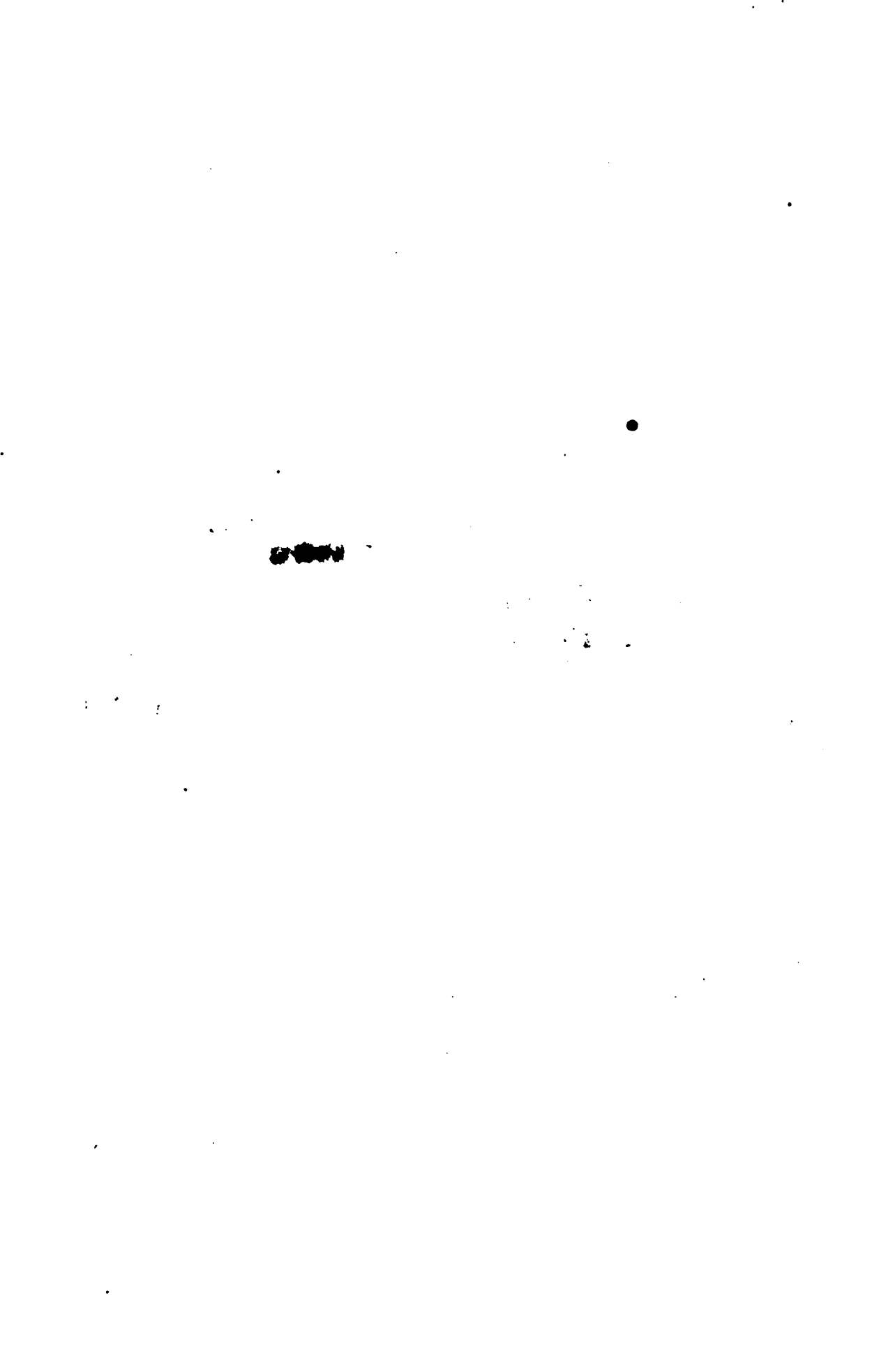
Ἡ ἀποθήκη τῶν ἐκδόσεων κεῖται ἐν τῷ Γραφεῖω τοῦ Συλλόγου, εἰς Πετροῦπολιν, κατὰ τὴν ὁδὸν Βοζνεσένσκι.

Αἱ πωλήσεις τῶν ἐκδόσεων τῆς Ἐταιρίας ἐκτὸς τῆς Ῥωσίας γίνονται διὰ τοῦ ἐν Λειψίᾳ βιβλιοπώλου Otto Harrassowitch. Allemagne Leipzig, Querstrasse 14.

3 2044 014 783 930

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

3423530

DUE JUN 72

MAR 27 1976
51679
MAR 6 1976
CANCELLED
H

CANCELLED
MID
605397
JUN 13 1978

67H

LED
499

